ΔΑΜΑΣΚΙΟΥ ΔΙΑΔΟΧΟΥ

ΑΠΟΡΙΑΙ ΚΑΙ ΛΥΣΕΙΣ

ΠΕΡΙ

ΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΑΡΧΩΝ.

DAMASCII

PHILOSOPHI PLATONICI

QUÆSTIONES DE PRIMIS PRINCIPIIS.

AD FIDEM CODD. MSCRR. NUNC PRIMUM

EDIDIT

JOS. KOPP

PROFESSOR LYCEI MONACENSIS.

FRANCOFURTI AD MŒNUM

SUMPTIBUS ET TYPIS H. L. BRŒNNERI.

MDCCCXXVI.

VIRO

CLARISSIMO DOCTISSIMO

FRIEDERICO CREUZERO

GRATO PIOQUE ANIMO

D. D. D.

ΕΔΙΤΟΡ.

Damascius, etiamsi cum libris, philosophiam illustrantibus, tum historia principum suæ ætatis philosophorum, vitaque *Isidori*, magistri, satis prospexisse videretur, ne sua memoria intercideret, utque aliorum suæque ipsius res atque vita posteris notæ essent, tamen non multum abfuit, quin penitus ignoraretur, certe qualis esset, non cognosceretur, quandoquidem hucusque de eo non judicari poterat, nisi ex fragmentis minutis et Excerptis, quæ Photius Myriobiblio suo inseruit, integrum autem opus nullum in lucem protractum erat. Tandem hic integer prodit liber abstrusissimis quæstionibus de rebus intelligibilibus refertus, quem sapientiæ et philosophorum seriorum studiosi non ingrato animo fore ut accipiant, spero; quippe quo partim historia philosophiæ ditetur, partim ipsa philosophia promoveri videatur. Utinam etiam ejus opus historicum integrum in promtu esset! Sed quum ejus nil nisi Excerpta et lacera disjectaque membra restant, his subsidiis sane quam exiguis utamur, quibus vitam Damascii brevissime adumbremus. Hunc igitur Syrum ex urbe Damasco oriundum fuisse, et Justiniano I. imperante floruisse, satis constat [1]). Verum, quo anno natus

1) Photius Cod. CLXXXI et Cod. CCXLII. Suidas s. v. *Δαμάσκιος*, *ἤκμαζεν*, ait *ἐπὶ τῶν Ἰουστινιανοῦ χρόνων*. Idem eum falso nominat Stoicum, quum noster ubique philosophiam istis temporibus receptam, Platonicam quam vocant, profitetur. Etiam J. A. Fabricius in Bibl. gr. inter Platonicos, Peripateticos et inter Stoicos nostrum recenset. Equidem quamvis de anno, quo Marinus obierit,

sit, nusquam indicatum inveni. Si vero Marinus c. a. 490 p. Chr. n. Athenis diem supremum obiit, ut Bruckerus T. II. Hist. crit. philos. p. 345, eumque secuti, alii suspicantur, isque Marinus Damascium Athenis in disciplinis philosophicis instituit, sequitur, ut, nisi prius, saltem c. a. 480 Noster natus sit. Postquam in patria urbe puerili institutione impertitus erat, ingenii excolendi gratia Alexandriam Aegypti profectus est, ubi cum ceteris studiis liberalibus, tum, Theone sophista duce, oratoriæ arti operam daret. Quam quo felici successu exercuerit, id non solum ex hoc opere, verum etiam inde patet, quod ipse novem per annos scholas rhetoricas regebat.

Sed quum ibidem jam primis studiorum suorum annis *Ammonium*, Hermiæ filium, mathematicas et astrologicas disciplinas, atque etiam Platonicam et Aristotelicam philosophiam exponentem atque illustrantem, aliosque Alexandrinos philosophia clarissimos magistros audivisset, ipseque indole animi atque vi naturæ ad contemplationem et ad res divinas efferretur, factum est, ut, hujus sapientiæ amore in dies magis magisque flagrante, artis oratoriæ pertæsus, scholam suam relinqueret, totumque se ad philosophiam applicaret [2]).

Bruckero parum confido, tamen annum natalem Damascii, quem posui, non multum a vero discedere, ex comparatione temporum rerumque, quæ de aliis philosophis ejusdem ætatis memorantur, institutа certus sum; imo aliquot annis post a Chr. 480 Nostrum lucem vidisse puto.

2) Photius Cod. 181. p. 412, et Cod. 242, p. 1062. *Ἡ ἀσχολία τοῦ ῥητορεύειν δεινὴ, στρέφουσα μὲν περὶ στόμα καὶ γλῶτταν τὴν ὅλην σπουδὴν, ἀποστρέφουσα δὲ τῆς ψυχῆς καὶ τῶν ἀποκαθαιρόντων αὐτὴν μακαρίων τε καὶ θεοφιλῶν ἀκουσμάτων* sqq.

Quam ut ex limpidissimis fontibus hauriret, pleniusque et penitius perciperet, Athenas se contulit, ut in *Marini*, *Isidori* et *Zenodoti* disciplinam se daret, et cum celeberrimis isthuc philosophis interiorem in familiaritatem veniret. Nam Platonici Athenis philosophi societate quadam conjuncti vivebant, altiorique philosophiæ, scilicet rebus divinis, magicis atque theurgicis, operam navabant. His igitur viris Damascius ingenii acumen doctrinæque ardorem ita probavit, ut postea, quam Isidorus, Marini successor, et deinceps Zenodotus magisterio se abdicaverunt, dignus haberetur, qui successorum Platonicorum (auream) catenam continuaret [3]).

Verum haud longum tempus hoc munere functus esse videtur. Nam quum philosophi isti Platonici pertinacissimi veterum religionum contra saniorem rationem christianam, in ipso jam imperii Romani solio regnantem, propugnatores essent; inde a Constantini M. temporibus variis modis vexabantur et subinde premebantur, ut vix schola atque societas Platonica durare posset. Tandem vero, postquam tumultu isto, ineunte anno 532 orto, qui ab unius factionis Circensis clamore *Νίκα* nuncupatur, Constantinopoli sacræ profanæque ædes plurimæ incendio deletæ erant, atque, eis restaurandis, Justinia-

3) Photius Cod. 181, p. 412. et Cod. 242, passim. Suidas s. v. *Ἑρμείας — φιλόσοφος, Ἀμμωνίου καὶ Ἡλιοδώρου, τῶν διδασκάλων Δαμασκίου, πατήρ.* Quod Noster in Cathedram Platonicam constitutus est, ideo cognomine *Διάδοχος* in libris manuscriptis insignitur. V. Creuzerum ad Proclum in Alcib. Platonis, præfat. p. XVI not. 1. Suspicor jam Isidorum et Zenodotum persecutionibus atque vexationibus coactos fuisse, ut cathedram relinquerent; Damascium vero clanculum magistratibus scholas habuisse.

nus ærarium funditus exhauserat, cum alia alibi oppidorum publica instituta, unde pecunia compararetur, oppressa sunt, tum etiam placuit, scholam Platonicam Athenis penitus exstinguere, ejusque reditus eo tempore amplissimos ærario addicere.

Exinde ingens omnis doctrinæ labes atque ruina ingruere cœpit [4]). Quidni; siquidem magistri artium, qui priscis religionibus addicti essent, non modo honoribus et præmiis privabantur, sed ne vitæ quidem securitate gaudebant [5]).

4) De seditione illa v. Chronicon Alexandrinum p. 776. Procop. de B. Pers. I, 24. et Theophanem in notis N. Alemanni ad Procop. Arc. Hist. p. 62. ed. Lugduni.

De reditibus scholæ Platonicæ vide Damascium ap. Photium Cod. 242, p. 1058. Justiniani vexationes rei publicæ pestiferas, quibus ad pecuniam ærario comparandam haud raro utebatur, Procopius in Anecdotis p. 113. 114. et alibi passim perstringit. Zonaras Ann. l. 14. c. 6. T. II. p. 50. ed. Ven. p. 63. ed. Paris. inter scriptores Byzant. *Ἀπείρων χρημάτων δεόμενος* (*Ἰουστινιανὸς*) *τὰς τυπωθείσας ἀνέκαθεν ἐν ἑκάστῃ τῶν πόλεων δίδοσθαι σιτήσεις τοῖς ἐν αὐταῖς διδασκάλοις τῶν λογικῶν τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν, ὑποθήκαις τοῦ ὑπάρχου ἐξέκοψε, καὶ οὕτω, τῶν ἐν ταῖς πόλεσι διδασκαλείων ἐσχολακότων, ἀγροικία τῶν ἐν αὐταῖς κατεκράτησε.* cf. eundem l. 16. c. 4. p. 125. 126. ed. Ven. p. 160. Paris. *Οὐδὲν δὲ οἱ* (Bardæ) *εἴργαστο ἀγαθὸν, ἢ τὸ τῶν λόγων φροντίδα θέσθαι πολλήν· ἠμέλητο γὰρ τὰ τῆς φιλοσοφίας καὶ ἀπέσβη σχέδον εἰς τὸ παντελές· τοῦτο δὲ ἡ τῶν κρατούντων εἴργαστο ἀλογία. Ὁ δὲ καὶ διατριβὰς ἑκάστῃ ἀφώρισε τῶν ἐπιστημῶν καὶ διδασκάλους προὐστήσατο καὶ σιτήσεις δημοσίας τούτων ἑκάστῳ ἀπένειμεν, ἐπὶ πᾶσι δὲ μέγαν καὶ κοινὸν διδάσκαλον ἐγκατέστησε, τὸν φιλόσοφον Λέοντα* etc.

5) Joannes Antiochenus Malalas T. II. p. 184.
Ἐν αὐτῷ δὲ τῷ χρόνῳ διωγμὸς γέγονεν Ἑλλήνων μέγας, καὶ πολλοὶ ἐδημεύθησαν, ἐν οἷς ἐτελεύτησαν Μακεδόνιος Ἀσκληπιόδοτος, Φωκᾶς ὁ Κρατεροῦ καὶ Θωμᾶς ὁ Κοαίστωρ· — καὶ ἐκ τούτου πολὺς φόβος γέγονεν. — Ἐθέσπισε δὲ ὁ αὐτὸς βασιλεὺς, ὥστε μὴ πολιτεύεσθαι τοὺς Ἑλληνίζοντας, τοὺς δὲ τῶν ἄλλων αἱρέσεων ὄντας ἀφανεῖς γενέσθαι τῆς Ῥωμαϊκῆς πολιτείας, προθεσμίαν τριῶν μηνῶν λαβόντας εἰς τὸ γενέσθαι αὐτοὺς κοινωνοὺς ὀρθοδόξου πίστεως. Ὅστις θεῖος τύπος ἐνεφανίσθη ἐν πάσαις ταῖς ἐξωτικαῖς πόλεσιν. — Idem ibidem p. 187. *Ἐπὶ δὲ τῆς ὑπατείας τοῦ αὐτοῦ Δεκίου ὁ αὐτὸς βασιλεὺς* (*Ἰουστινιανὸς*) *θεσπίσας πρόσταξιν ἔπεμψεν, ἐν Ἀθήναις κελεύσας μηδένα διδάσκειν φιλοσοφίαν, μήτε νόμιμα ἐξηγεῖσθαι, μήτε Κόττον ἐν μιᾷ τῶν πόλεων γενέσθαι· Ἐπειδὴ ἐν Βυζαντίῳ εὑρηθέντες τινὲς τῶν κοττιστῶν καὶ βλασφημίαις δειναῖς ἑαυτοὺς περιβαλόντες, χειρο-*

Hac temporum injuria *Damascius* aliique philosophi Platonici commoti, relicta Græcia, Persidem profecti sunt, ubi tunc Chosroes, victricibus armis, studio litterarum, omnibusque laudibus inclytus, regnabat.

Verum enim vero spes, quam isti philosophi cum de rebus publicis Parthorum, tum de Chosroe, tanquam rege philosopho, ad Platonis normam perfecto, conceperant, eos admodum fefellit; ut annis aliquot post ad Romanos reverterentur [6]).

κοπηθέντες περιεβομβήθησαν ἐν καμήλοις. Decius a. Chr. 529 Consul fuit. Chron. Alexandrin. p. 774. ed. Raderi. Schola philosophorum Athenis Platonicorum variis modis jam antea coercita et pressa esse videtur, quam funditus everteretur, i. e reditus ejus in fiscum redigerentur.

6) Agathias Scholasticus l. II p. 49 sqq. ed. Ven. p. 67 et 68 ed. Paris. multus est de Uranio, Syro, qui philosophiæ *ἐφεκτικῆς* sive *σκεπτικῆς* speciem præ se ferens, apud Chosroem, scurram agendo, summam in gratiam pervenit, ut rex eum adeo ad cœnam suam vocaret et multis ornamentis honoraret, denique confiteretur, talem virum, qualis Uranius esset, iste *βώμαξ* et *ἔμπληκτος*, se nusquam deprehendisse. *Καί τοι*, pergit Agathias, *πρότερον ἀρίστους ὡς ἀληθῶς ἐτεθέατο φιλοσόφους ἔνθενδε ὡς αὐτὸν ἀφικομένους. Οὐ πολλῷ γὰρ ἔμπροσθεν Δαμάσκιος ὁ Σύρος, καὶ Σιμπλίκιος ὁ Κίλιξ, Εὐλάμιός τε ὁ Φρὺξ καὶ Πρισκιανὸς ὁ Λυδὸς, Ἑρμείας τε καὶ Διογένης ὁ ἐκ Φοινίκης καὶ Ἰσίδωρος ὁ Γαζαῖος, οὗτοι δὲ οὖν ἅπαντες τὸ ἄκρον ἄωτον κατὰ τὴν ποίησιν τῶν ἐν τῷ καθ' ἡμᾶς χρόνῳ φιλοσοφησάντων, ἐπειδὴ αὐτοὺς ἡ παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις κρατοῦσα ἐπὶ τῷ κρείττονι δόξα οὐκ ἤρεσκεν, ᾤοντό τε τὴν Περσικὴν πολιτείαν πολλῷ εἶναι ἀμείνονα, τούτοις δὴ τοῖς ὑπὸ τῶν πολλῶν περιᾳδομένοις ἀναπεπεισμένοι, ὡς εἴη παρ' ἐκείνοις δικαιότατον μὲν τὸ ἄρχον, καὶ ὁποῖον εἶναι ὁ Πλάτωνος βούλεται λόγος, φιλοσοφίας τε καὶ βασιλείας ἐς ταὐτὸ ξυνελθούσης· σῶφρον δὲ ἐς τὰ μάλιστα καὶ κόσμιον τὸ κατήκοον, καὶ οὔτε φῶρες χρημάτων οὔτε ἅρπαγες ἀναφύονται· ἀτὰρ οὐδὲ τὴν ἄλλην μετιόντες ἀδικίαν, ἀλλ' εἰ καί τι τῶν τιμίων κτημάτων ἐν ὁτῳδηοῦν χώρῳ ἐρημοτάτῳ καταλειφθείη, ἀφαιρεῖται ὅστις οὐδεὶς τῶν ἐντυγχανόντων, μένει δὲ οὕτω, εἰ καὶ ἀφύλακτον ἦ, σωζόμενον τῷ λελοιπότι, ἔστ' ἂν ἐπανήκοι. Τούτοις δὴ οὖν ὡς ἀληθέσιν ἀρθέντες, καὶ πρός γε, ἀπειρημένον αὐτοῖς ἐκ τῶν νόμων ἀδεῶς ἐνταῦθα ἐμπολιτεύεσθαι, ὡς τῷ καθεστῶτι οὐχ ἑπομένοις. Οἱ δὲ αὐτίκα ἀπιόντες ᾤχοντο ἐς ἀλλόδαπα καὶ ἄμικτα ἤθη, ὡς ἐκεῖσε τὸ λοιπὸν βιωσόμενοι. Πρῶτον μὲν οὖν τοὺς ἐν τέλει ἀλάζονας μάλα εὑρόντες καὶ πέρα τοῦ δέοντος ἐξωγκωμένους, ἐβδελύττοντό γε αὐτοὺς καὶ ἐκάκιζον· ἔπειτα ἑώρων, ὡς τοιχωρύχοι τε πολλοὶ καὶ λωποδύται, οἱ μὲν ἡλίσκοντο, οἱ δὲ καὶ διελάνθανον, ἅπαν τε εἶδος ἀδικίας ἡμαρτάνετο· καὶ γὰρ οἱ δυνατοὶ τοὺς ἐλάττονας ἐλυμαίνοντο, ὠμότητί τε πολλῇ χρῶνται καὶ*

Nec quo anno Romanum solum verterint, neque, quo anno redierint, liquido constat; suspicari tamen licet, Damascium cum amicis suis mox post extinctam scholam, c. a. 530 solum vertisse, et prima inter Parthos Romanosque pace composita, postliminio rediisse, hunc saltem fructum profectio-

ἀλλήλων καὶ ἀπανθρωπίᾳ, καὶ τὸ δὴ πάντων παραλογώτατον, (ἐξὸν γὰρ ἑκάστῳ μυρίας ὅσας ἄγεσθαι γαμετὰς, καὶ τοίνυν ἀγομένοις, ἀλλὰ μοιχεῖαί γε ὅμως τολμῶνται.) Τούτων δὴ οὖν ἁπάντων ἕκατι οἱ φιλόσοφοι ἐδυσφόρουν καὶ σφᾶς αὐτοὺς ᾐτιῶντο τῆς μεταστάσεως. Ἐπεὶ δὲ καὶ τῷ βασιλεῖ διαλεχθέντες ἐψεύσθησαν τῆς ἐλπίδος, ἄνδρα εὑρόντες φιλοσοφεῖν μὲν φρυαττόμενον, οὐδὲν δὲ ὅ, τι καὶ ἐπαΐοντα τῶν αἰπυτέρων, ὅτι τε αὐτοῖς οὐδὲ τῆς δόξης ἐκοινώνει, ἕτερα δὲ ἄττα ἐνόμιζεν, ὁποῖα ἤδη μοι εἴρηται, τήν τε τῶν μίξεων κακοδαιμονίαν οὐκ ἐνεγκόντες, ὡς τάχιστα ἐπανῄεσαν. Καί τοι ἔστεργέ τε αὐτοὺς ἐκεῖνος, καὶ μένειν ἠξίου· οἱ δὲ ἄμεινον εἶναι σφισὶν ἡγοῦντο ἐπιβάντες μόνον τῶν Ῥωμαϊκῶν ὁρίων, αὐτίκα, οὕτω παρασχὸν, τεθνάναι, ἢ μένοντες παρὰ Πέρσαις τῶν μεγίστων γερῶν μεταλαγχάνειν. Οὕτω τε ἅπαντες οἴκαδε ἀπενόστησαν, χαίρειν εἰπόντες τῇ τοῦ βαρβάρου φιλοξενίᾳ· ἀπώναντο δὲ ὅμως τῆς ἐκδημίας, οὐκ ἐν βράχει τινὶ καὶ ἠμελημένῳ, ἀλλ' ὅθεν αὐτοῖς ὁ ἐφεξῆς βίος εἰς τὸ θυμῆρές τε καὶ ἥδιστον ἀπετελεύτησεν. Ἐπειδὴ γὰρ κατ' ἐκεῖνο τοῦ χρόνου Ῥωμαῖοί τε καὶ Πέρσαι σπόνδας ἔθεντο καὶ ξυνθήκας, μέρος ὑπῆρχε τῶν κατ' αὐτὰς ἀναγεγραμμένων, τὸ δεῖν ἐκείνους τοὺς ἄνδρας εἰς τὰ σφέτερα ἤθη κατιόντας βιοτεύειν ἀδεῶς τὸ λοιπὸν ἐφ' ἑαυτοῖς οὐδὲν ὁτιοῦν πέρα τῶν δοκούντων φρονεῖν ἢ μεταβάλλειν τὴν πατρῴαν δόξαν ἀναγκαζομένους. Οὐ γὰρ ἀνῆκεν ὁ Χοσρόης μὴ οὐχὶ καὶ ἐπὶ τῷ συστῆναι καὶ κρατεῖν τὴν ἐκεχειρίαν. **Deinceps Agathias, quale his philosophis miraculum, in itinere in patriam facto, acciderit, narrat. Cadaver recens, insepultum in via invenerunt et more græco composuerunt. At cum somno sopiti essent, uni eorum in somnio senex philosopho cultu visus est jubens:**

Μὴ θάψῃς τὸν ἄθαπτον, ἔα κυσὶ κύρμα γενέσθαι
Γῆ πάντων μήτηρ μητροφθόρον οὐ δέχετ' ἄνδρα.

Postero die, cum iter eos propter cadaver compositum ferret, idem ejectum repererunt. *Τούτων δὲ τῶν ἀνδρῶν*, **perorat Agathias,** *εἰς πεῖραν ἐλθὼν ὁ Χοσρόης, ὅμως τὸν Οὐράνιον πλέον ἀγάμενος ἦν καὶ ἐπόθει!*

Hic locus quamvis longior est, tamen lubenter hic lectum esse confido, quippe qui non modo ad vitam Damascii pertineat, sed etiam philosophorum ejus temporis principum ingenium et mores exprimat. Alia credulitatis eorum, vanitatis et superstitionis exempla in Photii Excerptis Cod. 242 subinde inveniuntur. Postrema hujus loci Suidas s. v. *Πρέσβεις* **dedit:** *ὅτι οὗτοι ἦσαν οἱ φιλόσοφοι οἱ ἐς Περσίδα διαπρεσβευσάμενοι σὺν Ἀρεοβίνδῳ, Δαμάσκιος ὁ Σύρος* **sqq. cf. D. Petavii Rat. Tempp. P. I. L. VII c. 8. fin. p. m. 360. 361. Bruckerus Hist. crit. Philosophiæ T. II p. 345 cumque secuti plerique putant, a. 533 Platonicos reversos esse.**

nis referentes, quod Chosroes eorum securitati et libero religionum cultui pacis lege cavisse dicitur.

Quamdiu post reditum in Græciam Damascius inter vivos superstes fuerit, nusquam inveni; probabile autem est eum plures adhuc annos vixisse, et hac maxime ætate libros scripsisse, qui partim interierunt, partim adhucdum in Bibliothecis delitescunt.

Equidem, quorum librorum a Damascio scriptorum notitiam nactus sum, eos breviter indicaturus sum.

I) *Ἀπορίαι καὶ Λύσεις περὶ τῶν πρώτων ἀρχῶν*: qui liber nunc primum typis impressus prodit. Incidi in eum ante plures annos, quum Codices Bibliothecæ manuscriptos perscrutarer, ut inde, quae ad illustrandam Peripateticam philosophiam ejusque historiam facerent, conquirerem; et argumenti gravitate atque disserendi subtilitate allectus, continuo exscribere cœpi, ac mox hortatu inprimis Viri Clarissimi *Creuzeri* edere destinavi, verum longe alio ornatu, quam nunc tandem prodit. —

Duobus codicibus manuscriptis usus sum, uno Monacensi, de quo vide Hardtii Catal. Mscrr. grr. Bibl. Reg. Mon. Vol. I No. V;

altero Hamburgensi, de quo vide Chr. Wolfii Ann. grr. T. III præf. Hunc, quem amici *Ulrichii*, cui maximas gratias ago, ope acceperam, et longius manibus terere contigit, fundum feci, ut nusquam fere neque in lectione constituenda, neque in interpunctione ab eo discesserim, nisi quod, ubi Hamburgensis mancus erat, ex Monacensi libro eum explevi. Verumtamen quia plures in transscribendo Apographo meo manus exercebantur, evenit, ut ab

initio passim interstinguendi signa perperam ponerentur, quod lector benevolus Damasciique amans condonabit.

Præterea hic liber in Bibliothecis aliis, v. gr. Venetiana D. Marci, Oxoniensi et fortasse adhuc etiam Madritensi asservatur.

Fragmentum ex hoc opere edidit Chr. Wolfius l. l. p. 195 — 162. Alii inde minusculos locos data occasione protulerunt, v. gr. Fr. Patricius, Augustinus Steuchus Eugubinus, R. Bentlejus, Th. Galeus, aliique [7]).

Codices videntur omnes in fine operis mutili esse, certe Monacensis et Venetiani tres. Hamburgensis sine ulla lacunae nota vel suspicione has de principiis disputationes conjungit cum altero libro, qui in Codice Manuscripto Monacensi inscribitur:

II) *Δαμασκίου Διαδόχου Ἀπορίαι καὶ λύσεις εἰς τὸν Πλάτωνος Παρμενίδην ἀντειπαρατεινόμεναι τοῖς αὐτὸν* (sic) *ὑπομνήμασι τοῦ φιλοσόφου.* Ad marginem legitur: *οὗ ἡ ἀρχὴ οὐχ εὕρηται.* Hic liber, ut ipsa inscriptio declarat, arctissime cum priore cohæret, nisi forte adeo pars

7) Fr. Patricius in Zoroastre (qui cum aliis ejus scriptis continetur in Magia philosophica etc. Hamburgi 1593. 8.) ex hoc Damascii libro oracula Chaldaica excerpsit. v. c. fol. vers. 15 et fol. rect. 16. fol. vers. 29 et alibi. Ista oracula Stanlejus Historiæ philosophiæ inseruit p. 1178 — 1191. Eadem plenius dedit Taylor, Vir vere Platonicus, in Classical Journal anni 1817. Part. XXXII sqq. Aug. Steuchus in Perenni philosophia v. c. l. III c. 5 p. 138 ed. Lugd. Bat. anni 1540; et. l. VIII c. 18 p. 442. etc. R. Bentlejus in Epist. ad Millium Malalæ subjecta et repetita in Ejus opuscc. philologg. Th. Gale ad Jamblichi librum de Mysteriis Ægyptiorum sæpenumero, et ad Opuscc. eth. et phys. etc. passim. Etiam Alex. Morum in notis ad Epist. D. Pauli ad Col. II, 18 sqq. p. 179 sqq. aliosque hoc Damascii nostri libro usos esse, memini legere; sed Mori librum inspicere mihi non contigit. Conf. Morelli Bibl. Mscr. Ven. p. 137, 138. et Fabricius in Ind. Bibl. gr. V. Damascius.

ejus posterior sit. Quamquam Morellius Vir Doctissimus negat. Utcunque est, locus *περὶ μεθέξεως* et deinceps locus, quo ad gradus rerum intelligibilium Damascius progressus est, intercidit. De hac re lector eruditus judicabit, quando hic liber editus erit, quod mox fieri posse spero. Lacuna paulo ante memorata aliquatenus suppleri potest ex *Procli* septem in Platonis Parmenidem libris, quos Damascius noster, ut in nonnullis Codicibus manuscriptis observatur, ad finem perduxit. Hic vero in Parmenidem commentarius Damascii, si hic est, qui Procli opus imperfectum continuavit, ab *ἀπορίαις καὶ λύσεσιν* in Platonis Parmenidem toto genere diversus est [8]).

8) Suidas s. v. *Δαμάσκιος* plures in Platonem Commentarios nostrum scripsisse testatur: *ὑπομνήματα εἰς Πλάτωνα.* „Commentarium in Parmenidem habuit olim Bibliotheca Cl. Viri Hurtado de Mendoza no. CXLV ita inscriptum: Damasciuś De primis principiis in Parmenidem; in quo titulo conjunctionis ET prætermissæ suspicor (Iriarte loquitur) mendum; diversus enim liber plane est a libro *περὶ ἀρχῶν*. Is autem in Parmenidem una cum hoc in unum volumen compactus exstat hodie Venetiis in Græca D. Marci Bibl. Codd. 245 et 246.“ Cf. Morelli l. l. Sed si Commentarius ille in Parmenidem Mendozianus idem argumentum continet, atque noster Codex, mea quidem sententia, minime a libro *περὶ ἀρχῶν* dissidet.

Procli Commentarius in Platonis Parmenidem duobus Codicibus No. XI et CDXXV Bibliothecæ Monac. exstat. Ipsa argumentandi et interpretandi ratio monstrat, non ab uno eodemque totum Commentarium scriptum esse, sed an Damascius fuerit, qui eum absolveret, dubitari licet. Speciminis loco initium Expositionis a Damascio, ut ajunt, susceptae, hoc loco addo.

„*Ὅρα δὴ ἐξ ἀρχῆς, ἓν εἰ ἔστιν, ἆρα οἷόν τε. . . . . ἐπειδάν τις συλλήβδην εἴπῃ, ὅτι ἓν ἔστι.*“ (Plat. Parm. p. 142 B. C. Steph. §. 32 Heind.) *Ἀμφοτέρωθεν ἐπιχειρεῖ ὁ Παρμενίδης* (*περὶ τοῦ ἑνὸς* inserit Cod. B. 425) *δεικνὺς την δύναμιν τῆς διαλεκτικῆς· ἄρχεται δὲ ἀπὸ τοῦ ἐσχάτου. Ἐπανεκεφαλαιώθη γὰρ ἐκ τῶν ἐπιχειρημάτων, ὅτι οὐσίας οὐ μετέχει, καὶ οὐδέν ἐστι τὸ ἕν, ὡς τῷ λόγῳ πιστεύειν. Τοῦτο γάρ ἐστι τὸ κινδυνεύειν, ὅθεν αὖθις αὐτοῦ συσταθέντος, ὅτι οὐσίας μετέχει, καθὸ τῷ ἑνὶ τὸ ἔστι προσάπτεται, τὰ λοιπὰ κατὰ τὸ ἀντίστροφον συσταθήσεται. Πάνυ δὲ θαυμασία ἡ ἐπιχείρησις· τὸ γὰρ ἀπὸ τῶν δοκούντων φαύλων προσβαίνειν* (Cod. B. *συμβαίνειν*) *τοῖς μεγίστοις, καταλύοντας τὸ προκείμενον, καὶ λίαν ἁρμόδιον, θέλοντας*

III) Alia Nostri Commentaria, Platonis v. gr. in Alcibiadem, Timæum aliosque Dialogos, jam pridem interiisse videntur.

IV) Verum non solum Platonem, sed etiam Aristotelem Damascius noster Commentariis illustravit, et ejus Commentarius in Aristotelis libros *de Cœlo* fortasse adhuc in Bibliothecis Italiae Hispaniarumve delitescit; aut integer, aut saltem inde Excerpta asservari videntur. V. Labbei Bibl. nov. Mscrr. p. 112. 169. Editio Trincavelliana *τῶν Ζητημάτων* Alexandri Aphrodisiensis anni 1536 in titulo promittit *Μετάφρασιν ἐκ τῶν Δαμασίου* (sic; sed latina inscriptio habet: Metaphrasis ex Damascio etc.) *εἰς τὸν πρῶτον περὶ οὐρανοῦ βιβλίον*, et *ἐπιτομὴν σχολικὴν εἰς τὰ δ' πρῶτα καὶ τὸ η̄ περὶ φυσικῆς βιβλία;* ea vero typis impressa non exstant. Verum tamen Commentatores librorum Aristotelicorum eum passim laudant [9]).

δὲ συνιστᾷν ἀνάγκη ὑποθεμένους τὸ μέγιστον, τὰ λοιπὰ προςκατασκευάζειν, καὶ οὕτως οὔτε ἐκεῖνο αὐθάειδες (Cod. B. *αὔθαδες*), *οὔτε τοῦτο ἀσθενές· πλὴν αὐτοὲν καὶ αὐτοὸν ὄν, καὶ αὐτό ἐστι, καὶ οὐκ ἄλλο μὲν αὐτῷ τὸ εἶναι, ἄλλο δὲ τὸ Ἔστιν, ὡς ἄνθρωπός ἐστι κατὰ μετοχὴν τῆς οὐσίας· ἅπαν δὲ τὸ εἶναι ἐν αὐτῷ συλλαμβάνεται, καὶ οὐσία μέν ἐστιν, ἀλλ' οὐ κατὰ μετοχὴν οὐσίας, ἀλλὰ ὑπερούσιος.* ↄ. Fortasse hæ in Parmenidem expositiones, *ἀπὸ φωνῆς* Damascii exceptae sunt. Cf. Lambec. Comm. l. VII p. 88.

9) Simplicius ad Aristot. l. IV *ακρ. φυσ.* fol. 136 A et fol. 150 B sq. de Loco, fol. 184 A sq. de Tempore, sententiam Damascii verbotenus adfert, et ibidem subinde Damascium *καθηγεμόνα* suum laudat. Philoponus Comm. ad l. I Aristot. de Meteoris fol. 86, A et B et fol. 104 A et B. Nostri sententiam de causa coloris in aëre etc. et de via lactea exponit, unde patet, Damascium in Physicis admodum hebetem et commentis deditum fuisse. Ex ejus Commentariis in Aristotelis ll. *π. οὐρανοῦ* fortasse fragmentum, *περὶ τοῦ γεννητοῦ*, sumtum est, quod sub Damascii nomine Iriarte in Catalogo Codd. Grr. Bibl. Matrit. p. 330 sqq. e Cod. LXXXIV typis vulgavit. Commentarios ejus in Aristotelicos libros indicare videtur etiam Theodorus Metochita Miscell. philos. et hist. c. 12 p. 96, in Platonicos Dialogos, Olympiodorus Creuzeri p. 4. 5. 9. 91. alibi.

V) Damascii *φιλόσοφος ἱστορία*, quam Suidas commemorat, unus idemque liber mihi quidem fuisse videtur, qui ab aliis et ipso Suida *Ἰσιδώρου Βίος* inscriptus laudatur. Ex eo satis multa Photius Cod. 242 excerpsit; multo plura inde Suidas in Lexicon suum, passim Damascium nominatim laudans, aliquanto saepius oppresso ejus nomine transtulit, ut ex utroque hoc opus quadamtenus restitui posset. Quod, si ad nostram ætatem integrum pervenisset, facile omnium Damascii scriptorum praestantissimum judicaretur [10]).

VI) Ejusdem *παραδόξων λόγων* libros quatuor Photius Cod. 130 p. 311 ed. Hœschel. legit [11]).

VII) Codex CCXXVII Bibliothecae Reg. Monac. continet: *Ἑρμηνεία εἰς τοὺς Ἀφορισμοὺς Ἱπποκράτους ὑπὸ φωνῆς Δαμασκίου φιλοσόφου* [12]).

10) Hanc philosopham historiam ex Photio et Suida quadamtenus restituere in animo habuit H. Valesius, ut Fabricius Bibl. gr. Vol. XIII p. 784 testatur. Elmenhorst in Ind. Apuleji s. v. Secta, Damascius, ait, sive alius quis autor de historia philosophica apud Galenum Tomo ultimo etc. Præter Elmenhorstium nemo unquam, puto, istum libellum Damascio tribuit.

11) Quæ Theophylactus Simocatta in extremo *φυσικῶν Ἀπορειῶν* libro p. 22 ed. Commel. memorat Damascii *Προβλήματα*, ea in hoc Volumine *Παραδόξων* exstitisse arbitror. Photius hos *παραδόξους λόγους* eidem Damascio tribuit, quem etiam Codd. 181 et 242 sæpius *τῆς ἀθεότητος καὶ ἀσεβείας* arguit, ut non sit, cur hic illepidarum narrationum liber Nostro abjudicetur.

12) En initium hujus Commentarii.

Τμῆμα αον. Κείμενον. „Ὁ βίος βραχὺς . . . . καὶ τὰ ἔξωθεν.“

Εἰ βούλεται ὁ ἰατρὸς καὶ τὸν ἀσθενοῦντα εὐκόλως θεραπεῦσαι καὶ τὴν τῶν παρ' ἐμοῦ λεγομένων ἀλήθειαν καταμαθεῖν, μὴ μόνον αὐτὸς σπουδαζέτω τὰ πρέποντα ποιεῖν ἐπ' αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ τὸν νοσοῦντα αὐτὸν διδασκέτω τὰ προσήκοντα ποιεῖν, καὶ τοὺς παρόντας καὶ διακονοῦντας αὐτῷ, καὶ πρὸς τούτοις καὶ τὰ ἔξωθεν. Τὸν μὲν οὖν νοσοῦντα ἀναγκαζέτω μήτε θυμοῦσθαι, μήτε λυπεῖσθαι, μήτε τι δι' ἡδονὴν φίλον τῇ νόσῳ προσφέρειν, μήτε μὴν σκεπασμάτων ἢ τοιούτου τινὸς καταφρονεῖν· τοὺς δὲ παρόντας καὶ διακονοῦντας αὐτῷ παραγγέλλειν, μήτ' ἐνοχλεῖν τὸν πάσχοντα, μήτε τὸν προσήκοντα τρέφειν καιρὸν, μήτε κτυ-

VIII) Denique in Anthologia Palatina l. VII No. 553 p. 475 Vol. I ed. Jacobs. exstat Epigramma *Δαμασκίου φιλοσόφου* hoc:

Ζωσίμη, ἡ πρὶν ἐοῦσα μόνῳ τῷ σώματι δούλη
καὶ τῷ σώματι νῦν εὗρεν ἐλευθερίην.

De stylo Damascii recte, quamvis paulo acerbius judicat Photius ll. ll. p. 311 et p. 409 et 410. De ejus philosophica ratione alii alia, et mirum, quantum contraria judicia ferent. Utcunque de ejus pretio existimatur, hoc certum est, Damascium graecorum philosophorum ultimum fuisse, qui solerti ratione et admirabili subtilitate summam rerum ab uno principio summo deducere tentaverit; eaque de causa dignum esse, qui legatur, ut videamus, quousque ratio humana, via a Platone aliisque veteribus philosophis munita, potuerit sive progredi, sive mavis aberrare. Etenim error quoque alterius nos corrigere et in rectam viam reducere potest Certe quidem Damascius suo exemplo probat, quam verum sit: Pectus est, quod philosophos facit.

πους ποιεῖν ἐπ' αὐτῷ, ὕπνους διακόπτοντας, μήτ' ἄλλο τι τοιοῦτον. Ταῦτα γὰρ πάντα σφόδρα πεφύκασι τῇ ὑγείᾳ πολέμια. Ἔξωθεν δὲ λέγει τάς τε οἰκίας, ἐν αἷς ὄντες τυγχάνουσιν οἱ πάσχοντες, τὰς μὲν ψυχροτέρας τυχὸν οὔσας, τὰς δὲ θερμοτέρας· καὶ τὰς τῶν ἀέρων κράσεις. Εἰ γοῦν ἅπαντα ταῦτα, φησί, συντηρήσεις καὶ ἀκριβῶς φυλάξεις, οὔτ' ἐμὲ ψευδόμενον εἰς οὐδὲν εὕρῃς (sic) *καὶ τὸν ἀσθενοῦντα πάνυ θεραπεύσεις ταχέως. Ἰστέον, ὅτι τὸ παρὸν προοίμιον ὁ Ἱπποκράτης εἰς δύο εἴδη λόγων ἔτεμε· μέχρι μὲν γὰρ τοῦ· ἡ δὲ κρίσις χαλεπή, ἀφοριστικὸς καὶ οἷον διδασκαλικὸς ὁ λόγος ἐστιν· ἀπὸ δὲ τοῦ· δεῖ δὲ καὶ τὰ ἑξῆς, συμβουλευτικὸς μέχρι τοῦ· καὶ τὰ ἔξωθεν.*

Hic commentandi modus cum ratione interpretandi in continuato Procli Commentario egregie congruit; nostrum vero Damascium minus refert, ut facile ad suspicandum inducaris, istos Commentarios nostri Damascii non esse. V. Cl. Boissonade in notis ad Marinum p. 144 Damascium Epigrammate ditare vult, quo Noster facile carebit, idem exstat in Anth. Palat. l. 9. No. 196 et 197 T. II p. 66. ed. Jacobs.

ΔΑΜΑΣΚΙΟΥ ΔΙΑΔΟΧΟΥ

ἈΠΟΡΙΑΙ ΚΑΙ ΛΥΣΕΙΣ

ΠΕΡΙ

ΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ἈΡΧΩΝ.

Πότερον ἐπέκεινα τῶν 1) πάντων ἐστὶν ἡ μία τῶν πάντων ἀρχὴ λεγομένη, ἤ τι τῶν πάντων, οἷον κορυφὴ τῶν ἀπ' αὐτῆς προϊόντων; καὶ τὰ πάντα σὺν αὐτῇ λέγομεν εἶναι, ἢ μετ' αὐτὴν καὶ ἀπ' αὐτῆς; εἰ μὲν γὰρ τοῦτο φαίη τις, πῶς ἂν εἴη τι τῶν πάντων ἐκτός; ὧν γὰρ μηδ' ὁτιοῦν ἄπεστι, ταῦτα πάντα ἁπλῶς· ἄπεστι δὲ ἡ ἀρχὴ, οὐκ ἄρα πάντα ἁπλῶς τὰ μετὰ τὴν ἀρχὴν, ἀλλὰ παρὰ τὴν ἀρχήν. Ἔτι δὲ τὰ πολλὰ 2) πεπερα- Cap. 1.

Codex Mon. eandem inscriptionem atque Venetus, cujus primum folium amicitiæ Viri cl. Rinckii Venetiis ministeria sacra obeuntis debeo, exhibet. In Mon. articulus *τῶν* in textu omissus ad marginem enotatus est. Alii Codices voc. *διαδόχου* non habent.

1) Cod. Mon. art. *τῶν* ante *πάντων* omisit, quem Hamb. et Ven. habent. Mox idem Cod. Mon. *λεγόμεν^α εἶναι·* sic. — Damascius statim sine ambagibus primariam quæstionem, unde plurimæ aliæ pendent, proponit: Utrum unicum et supremum summæ rerum principium ultra summam rerum emineat, et per se exstet? an in summa rerum censeatur, et quasi cacumen fastigiumque sit rerum ab eo descendentium omnium? Huic quæstioni altera apta est: utrum cum unico illo principio unâ simulque exstent Omnia, an post illud, exque illo descendant. Deinceps sequentibus notionem summæ rerum explicat. Mon. in marg. hæc verba quasi capitis inscriptionem habet: *Εἰ ἡ μία τῶν πάντων ἀρχὴ ἐπέκεινα ἐστὶν αὐτῶν, ἢ συντέτακται αὐτοῖς.*

2) Mon. legit: *Ἔτι δὲ τὰ πάντα πολλὰ βούλεται εἶναι πεπερασμένα,* consentiente Veneto; ast in libro Mon. litteræ supra vocabula
ϛ α δ ε β
πάντα πολλὰ βούλεται εἶναι πεπερ. scriptæ his eundem ordinem et consecutionem adsignant, qua Hamb. ea minus recte ·hibet. Sensus est: summa rerum ex finita et limitata multitudine exsistit; nam Infinita minus juste Cuncta rerum censentur.

σμένα πάντα βούλεται εἶναι. τὰ γὰρ ἄπειρα οὐκ ἂν εἴη πάντα ἀπαρτῆ· οὐδὲν ἄρα [3]) ἔξω φανεῖται τῶν πάντων· ὅρος γάρ τις ἡ παντότης καὶ ἤδη περίληψις, ἐν ᾗ ἡ μὲν ἀρχὴ πέρας ἐστὶ τὸ ἄνω· τὸ δ' ἀπ' ἀρχῆς ἔσχατον, πέρας ἐστὶ τὸ κάτω [4]) · πάντα ἄρα μετὰ τῶν περάτων! Ἔτι δὲ ἡ ἀρχὴ συντέτακται τοῖς ἀπὸ τῆς ἀρχῆς· ἐκείνων γὰρ ἀρχὴ λέγεταί τε καὶ ἔστι· καὶ τὸ αἴτιον δὴ τοῖς αἰτιατοῖς, καὶ τὸ πρῶτον τοῖς μετὰ τὸ πρῶτον· ὧν δὲ μία σύνταξις πολλῶν ὄντων, ταῦτα πάντα λέγομεν· ὥςτε ἐν τοῖς πᾶσι καὶ ἡ ἀρχὴ, καὶ ὅλως πάντα λέγομεν ἁπλῶς, ὅσα καὶ ὁπωςοῦν ἐννοοῦμεν· ἐννοοῦμεν δὲ καὶ τὴν [5]) ἀρχήν· καὶ τοίνυν εἰώθαμεν πᾶσαν λέγειν πόλιν, ἄρχοντα καὶ ἀρχομένους, καὶ πᾶν γένος, τόν τε γεννήτορα καὶ τοὺς γεννηθέντας. Εἰ δὲ πάντα μετὰ τῆς ἀρχῆς, οὐκ ἂν εἴη τι [6]) ἡ ἀρχὴ πάντων, συνειλημμένης ἐν τοῖς πᾶσι καὶ τῆς ἀρχῆς. ἡ ἄρα μία τῶν πάντων σύνταξις, ἣν φαμὲν πάντα [7]), ἄναρχός ἐστι καὶ ἀναίτιος, ἵνα μὴ ἐπ' ἄπειρον ἀνίωμεν· ἀλλὰ μὴν, δεῖ γε πᾶν ἢ ἀρχὴν εἶναι ἢ ἀπ' ἀρχῆς· καὶ τὰ πάντα ἄρα ἢ ἀρχή ἐστιν, ἢ ἀπ' ἀρχῆς [8])·

3) Οὐδὲν ἄρα Hamb. οὐδὲν ἄρ' Ven. et Mon. In vocula ἀπαρτῆ tres libri consentiunt; vulgo ἀπαρτί. v. Gataker. Advv. misc. posth. c. 17. p. 586 sq.

4) Vir meritissimus Chr. Wolf in Anecdd. gr. T. III. pag. 196. ubi initium hujus operis protulit, pro τὸ ante ἄνω et κάτω legere vult τῷ · sine causa. Dam. ita argumentatur: Cum infinita in summam rerum proprie non cadant, quippe quæ in finita multitudine cernatur: Universitas, sive barbare liceat dicere, Omnitudo terminus et complexio est, in qua principium locum supremi termini, id contra, quod a principio extremum distat, locum infimi termini s. finis obtinet, et (ut linea simul bina puncta, inter quæ ducta est, ita) Omnia simul terminos adeoque principium continent. Dam. pergit: Principium ex classe relatorum est; refertur ad eventa, quorum cluet principium, sicut causa ad effectus, et primum ad postsequentia. Quæ vero, multa cum sunt, uniter conjuncta tenentur, ea dicimus Omnia. Unde efficitur, Omnia etiam principium continere.

5) Apud Wolf. l. l. art. τὴν excidit.

6) Τὶ h. l. mihi videtur sensu prægnanti positum, ut passim apud philosophos. Cum in notione Universitatis etiam notio principii cum ceteris ad unum omnibus rebus complexa teneatur, vereor ut principium quidquam seorsum et per se substans sit.

7) Mon. et Ven. ἣν πάντα φαμέν.

8) Chr. Wolf l. l. verba καὶ τὰ πάντα ἄρα ἢ α. ε. ἢ ἀπ' ἀρχῆς non habet, quæ tres libri agnoscunt. Quid h. l. inter πᾶν et τὰ πάντα intersit, brevitatis causa versione declaro: Quælibet res aut in principiis aut in eventis numeranda est; ergo pariter Universitas

ἀλλ' εἰ μὲν τοῦτο, οὐκ ἂν εἴη σὺν τοῖς πᾶσιν ἡ ἀρχή, ἀλλ' ἔξω τῶν πάντων, ὡς ἡ ἀρχὴ τῶν ἀπ' αὐτῆς. εἰ δ' ἐκεῖνο [9]), τί ἂν εἴη ἀπὸ τῶν πάντων προϊὸν, ὡς ἀπ' ἀρχῆς καὶ ἔξω τῶν πάντων ἐπὶ τὰ κάτω, ὡς τῶν πάντων ἀποτέλεσμα; καὶ τοῦτο γὰρ ἐν τοῖς πᾶσιν· οὐδὲν γὰρ ἀφίησιν ἡ τῶν πάντων [10]) ἁπλῶς ἔννοια. τὰ ἄρα πάντα οὔτε ἀρχὴ, οὔτε ἀπ' ἀρχῆς.

Ἔτι δέ τὰ πάντα ὁμοῦ ἐν πλήθει πῶς [11]) ὁρᾶται; καὶ τίνι διακρίσει· καὶ γὰρ τὸ πᾶν οὐκ ἄνευ τούτων ἐννοοῦμεν· πῶς οὖν εὐθὺς διάκρισίς τις καὶ πλῆθος ἐξεφάνη; ἢ οὐ πανταχῇ τὰ πάντα ἐν διακρίσει καὶ πλήθει; ἀλλὰ κορυφὴ μὲν τῶν πολλῶν τὸ ἓν, τῶν δὲ διακεκριμένων τὸ ἡνωμένον μονὰς, καὶ τὸ ἓν ἔτι τῆς μονάδος ἁπλούστερον; ἀλλὰ πρῶτον μὲν καὶ ἡ μονὰς, ἅπας ὁ ἀριθμὸς, εἰ καὶ ἔτι συνεπτυγμένος· πάντα ἄρα οὕτως καὶ ἡ μονάς. ἔπειτα δὲ καὶ τὸ ἓν, οὐ τῶν πολλῶν τί ἐστιν· ἢ γὰρ ἂν καὶ συνεπλήρου τὰ πολλὰ, καθάπερ τῶν ἄλλων ἕκαστον. ἀλλ' ὅσαπερ [12]) ἐστι τὰ πολλὰ κατὰ δή τινα μερισμὸν, τοσαῦτα καὶ τὸ ἓν ἐκεῖνο πρὸ τοῦ μερισμοῦ, κατὰ τὸ πάντῃ ἀμερές. οὐ γὰρ ἓν ὡς ἐλάχιστον, καθάπερ ὁ Σπεύσιππος ἔδοξε λέγειν. ἀλλ' ἓν ὡς πάντα καταπιόν [13]). Τῇ γὰρ ἑαυτοῦ pag. 2 Cod. Hamb.

rerum aut principium est, aut in eventis censetur. Altera hac disjunctionis parte posita, principium non cum universitate rerum conversabitur, sed extra hanc erit, cum principium sit eorum, quæ ab ipso deveniunt et quasi defecerunt.

9) Mon. ἐκεῖνος errore librarii. τὰ κάτω sunt res posteriores et ex superioribus principiis ortae.

10) In Cod. Hamb. v. πάντων post τῶν male omissa est.

11) Cod. Mon. et Hamb. πῶς circumflexo tono signant, minus recte.

12) Ὅσαπερ legunt Hamb. et Ven. alter, at alter Ven. num. CCXLV signatus legit ὅταν περ, quod item Mon. in textu habet, in margine vero per σα (sic) verior lectio indicatur.

13) Καταπιὸν ex conjectura dedi. Uterque Ven. et Mon. sistunt κατὰ τῶν' . . . τῇ γὰρ κ. τ. λ. Hamb. sine lacunæ signo jungit ἓν ὡς πάντα· τῇ γὰρ κ. τ. λ. Mox Ven. CCXLVI συνανέλυσεν; sensus hujus loci ex paraphrasi hac clarebit: Cuncta rerum in multitudine (quæ ex rebus præter numericam rationem prorsus iisdem constat) et discretione varietateque quadam cernuntur; et ipsum *Omne* tanquam multitudinem (rerum earundem) et diversitatem varietatemque (rerum multiplicium) continens cogitamus. Unde igitur continuo multiplicitas et multitudo exstiterunt? Dixeris, multitudinem ab Uno veluti a cacumine proficisci, variarum vero rerum continuationem a Monade, sive apice, ubi diversæ istæ res in unitatem quasi coierunt, descendere: qua ratione Unum (numerale) Monade sive rerum diversarum in unum

ἁπλότητι, πάντα συνανέλυσε, καὶ ἓν τὰ πάντα ἐποίησεν. διὸ καὶ πάντα ἀπ' αὐτοῦ, ὅ τι πάντα, καὶ αὐτὸ πρὸ τῶν πάντων· ὥςπερ τὸ ἡνωμένον πρὸ τῶν διακεκριμένων, οὕτω τὸ ἓν πρὸ τῶν πολλῶν, τὰ πάντα ἐστίν. Ἀλλ' ὅταν πᾶσαν ἡμῶν ἐξαπλώσωμεν τὴν ἔννοιαν[14]) *εἰς τὰ πάντα, τότε οὐ τὸν αὐτὸν τρόπον*

conjunctione concilioque esse simplicius. — Sed primum etiam Unitas est (potentialiter *τῇ δυνάμει*) quilibet numerus, quamvis adhuc implicitus; ergo Unitas ab hac ratione erit Omnia. Tum ipsum Unum (numerale) non Multorum aliquid est; nam si horum aliquid esset, Multa compleret et efficeret (ut in syllogismo acervali cavillantur) æque ac reliquarum rerum unaquævis. Sed quotcunque in Multis continentur singularitates, cum, puta, divisione Multa dispescimus, totidem Unum illud etiam ante divisionem exæquat, quatenus funditus partibus vacat. De varia vocabulorum *πλῆθος, διάκρισις, ἕν, μονάς, ἡνωμένον* etc. significatione inferius locus erit exponere.

14) Mon. et Ven. legunt: *Ἀλλ' ὅταν πᾶσαν ἡμῶν τὴν ἔνν. ἐξαπλ. εἰς τ. π.* Ad deinceps sequentia pertinent, quæ nescio quis? conjeceris L. Holsten. in margine inferiore libri Hamb. adpinxit:

Πάντα· κατὰ μίαν ἰδέαν ἀδιάκριτον
ἑνιαίως.
Πάντα· κατὰ σχέσιν καὶ σύνταξιν τὴν πρὸς ἄλληλα
ἡνωμένως.
Πάντα· κατὰ διάκρισιν ἕκαστα
πεπληθυσμένως·

Præclare ad sensum Damascii. *Omnia* cogitamus uniter (*ἑνιαίως*) sive tanquam Unum, cum unam indistinctam eorum notionem animo informamus; 2do *Omnia* cogitamus ad modum *Uniti*, cum omnes res in mutua conjunctione et continuatione contemplamur. Denique tanquam *Completum* sive Multiplicatum mente concipimus, ubi *singulæ* res *omnes* in secretione tenentur. Mon. in marg. *ὡς τριχῶς τὰ πάντα.* — *Ἀφ' ἑνὸς ἄρα καὶ πρὸς ἕν* est terminus technicus Logicorum, de quo vide Niceph. Blemm. Log. p. 13. Alexander Aphrod. Comment. Msc. ad Arist. Metaph. l. X c. 3. *Τὸ Ὂν οὐχ ὁμωνύμως, καθ' ὧν λέγεται, κατηγορεῖται, οὔτε μὴν συνωνύμως, ἀλλ' ὡς τὰ ἀφ' ἑνὸς καὶ πρὸς ἕν, ἅπερ εἰσὶ μεταξὺ τῶν συνωνύμων καὶ ὁμωνύμων· τὰ μὲν γὰρ ὁμώνυμα μόνον τοῦ ὀνόματος κοινωνεῖ, τὰ δὲ συνώνυμα καὶ ὀνόματος καὶ πράγματος, τὰ δὲ ἀφ' ἑνὸς καὶ πρὸς ἕν οὔτε ταυτά εἰσι τοῖς συνωνύμοις· ἐκοινώνει γὰρ καὶ τῆς φύσεως σὺν τῷ ὀνόματι· οὔτε μὴν τοῖς ὁμωνύμοις· μόνον γὰρ τοῦ ὀνόματος ἂν ἐκοινώνουν. αἱ οὖν δέκα κατηγορίαι, ὧν τὸ ὂν κατηγορεῖται, οὔτε συνώνυμοι εἰσιν· αἱ αὐταὶ γὰρ ἂν ἦσαν καὶ οὐκ ἂν διέφερον ἡ οὐσία τοῦ πόσου, οὔτε αὖ τὸ πόσον· τῆς οὐσίας, οὐδὲ αἱ λοιπαὶ ἀλλήλων. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ ὁμωνύμως αὐτῶν τὸ ὂν κατηγορεῖται· μετέχουσι γὰρ ὀντότης* (sic. l. *ὀντότητος*) *καὶ εἰσιν ἐν ὑπάρξει καὶ τῆς τοῦ ὄντος οὐ πάντη ἐστέρηται φύσεως, ἀλλ' οὐ πρώτως, ἀλλὰ πρώτως μὲν ἡ οὐσία, δευτέρως δὲ καὶ αἱ λοιπαὶ ἐννέα κατηγορίαι. ὥστε ᾗ μὲν μετέχουσι τοῦ ὄντος καὶ ᾗ εἰσι ταύτῃ ἀφεστήκασι τῶν ὁμωνύμων· ᾗ δὲ οὐκ εἰσιν αἱ αὐταὶ τῇ οὐσίᾳ, ἀλλ' ἕτεραι καὶ χωρὶς αὐτῆς ἢ εἶναι ἢ ὑφίστασθαι οὐ δύνανται, ταύτῃ ἠλλοτρίωνται τῆς τῶν συνωνύμων φύσεως.* Philoponus ad Arist. I. I. *π. γεν. κ. φθ.* c. 6. f. 30. a. Ammonius ad Arist. Cat. c. 1. p. n. 9, item Damascius p. 59. Cod. Hamb.

πάντα κατηγορήσομεν, ἀλλὰ τριχῶς τοὐλάχιστον, ἑνιαίως τὲ καὶ ἡνωμένως καὶ πεπληθυσμένως ἀφ' ἑνὸς ἄρα καὶ πρὸς ἕν, ὡς εἰώθαμεν λέγειν εἰ μὲν οὖν πάντα εἴποιμεν συνηθέστερον· τὰ ἐν πλήθει καὶ διακρίσει ὑφεστῶτα, τούτων ἀρχὰς θησόμεθα τὸ ἡνωμένον, καὶ ἔτι μειζόνως τὸ ἕν· εἰ δὲ καὶ ταῦτα ὡς πάντα ἐννοήσαιμεν καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσι [15]) συλλάβοιμεν κατὰ τὴν πρὸς αὐτὰ σχέσιν τὲ καὶ σύνταξιν, ὡς εἴρηται καὶ πρότερον, ἐπιζητήσει ἡμῖν ὁ λόγος ἀρχὴν ἑτέραν πρὸ τῶν πάντων, ἣν οὐκ ἄξιον ἔτι πάντα νοεῖν, οὐδὲ συντάττειν τοῖς ἀπ' αὐτῆς. Εἰ γὰρ λέγοι τὶς, ὅτι τὸ ἓν εἰ καὶ πάντα ἐστὶν, ὁπωςοῦν, ἀλλὰ [16]) καὶ ἓν πρὸ τῶν οὕτω γε πάντων, καὶ μᾶλλον ἓν ἢ πάντα ἐστίν· ἓν μὲν γὰρ καθ' ἑαυτό· πάντα δέ ὡς αἴτιον πάντων καὶ κατὰ τὴν πρὸς πάντα σύνταξιν, καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν δευτέρως· ἓν δὲ πρώτως τό γε ἕν. ἀλλ' εἰ καὶ τοῦτο λέγοι τὶς, πρῶτον μὲν διπλόην ἐν αὐτῷ θήσεται, ἡμεῖς δὲ οἱ μερίζοντες καὶ περὶ τὴν ἐκείνου ἁπλότητα διπλασιαζόμενοι, καὶ ἔτι πολλαπλασιαζόμενοι, ἐκεῖνο γὰρ τῷ ἓν εἶναι, πάντα ἐστὶ τὸν ἁπλούστατον τρόπον· εἰ δὲ καὶ τοῦτο λέγοι τὶς, ὅμως ἐξῃρημένην δεῖ εἶναι τὴν τῶν πάντων ἀρχὴν, αὐτῶν τῶν πάντων καὶ τῆς ἁπλουστάτης παντότητος καὶ τῆς πάντα καταπιούσης ἁπλότητος, οἷα ἡ τοῦ ἑνός.

Μαντεύεται ἄρα ἡμῶν ἡ ψυχὴ, τῶν ὁπωςοῦν πάντων ἐπινοουμένων εἶναι ἀρχὴν, ἐπέκεινα πάντων ἀσύντακτον πρὸς πάντα. οὐδὲ ἄρα ἀρχὴν, οὐδὲ αἴτιον ἐκείνην κλητέον, οὐδὲ πρῶτον, Cap. 2.

15) Mon. συλλάβομεν.

16) Mon. omittit καὶ et mox infra legit ἀλλ' εἰ κ.τ.λέγει τ. errore librarii. Notionem principii absoluti et perfecti altius provehit Dam. dicens: si quis dixerit, Unum, etiamsi, quocunque demum modo, Omnia sit, tamen Unum prius esse quam hæcce Omnia sit, adeoque potius Unum esse quam Omnia: — Unum enim esse per se, omnia vero propterea, quod Omnium causa et omnibus conjuncta sit; brevi, illud Unum omnia esse secundarie, unum vero esse primarie. Hæc inquam si quis dixerit, primum duplicitatem in ipso Uno ponet. At nosmet sumus, qui (in duplicitatem) distrahimus; nosmet circa illius Unius simplicitatem duplicamur, quin adeo multiplicamur. Illud enim Unum eo, quod est Unum, simul Omnia simplicissimo modo est. Sed etsi hæc quis dicat, tamen Omnium principium ab ipsis Omnibus et a simplicissima Omnitate seu Universitate et a simplicitate Omnia absorbente, qualis est Unius, exemtum sit, oportet.

οὐδέ γε πρὸ πάντων οὐδ' ἐπέκεινα πάντων· σχολῇ γε ἄρα
πάντα αὐτὴν ὑμνητέον· οὐδ' ὅλως [1]) ὑμνητέον, οὐδ' ἐννοητέον·
οὐδὲ ὑπονοητέον· ὅ τι γὰρ ἂν νοήσαιμεν, ἢ ἐπινοήσαιμεν, ἤτοι
τῶν πάντων τί ἐστι, καὶ τοῦτό γε ἀληθέστερον, ἢ διακαθαιρό-
pag. 3 μενον τὰ πάντα ἐστί· κἂν εἰς τὸ ἁπλούστατον ἀναβαίημεν, ἀνα-
λύοντές τε καὶ ἀναλυόμενοι, ὃ πάντων ἐστὶ περιεκτικώτατον
οἷον ἡ ἐσχάτη περιφέρεια, οὐ τῶν ὄντων, ἀλλὰ καὶ τῶν μὴ
ὄντων. τῶν μὲν γὰρ ὄντων, τὸ ἡνωμένον καὶ πάντη ἀδιάκριτον
ἔσχατον. πᾶν γὰρ ὂν μικτὸν ἐκ στοιχείων· τῶν δὲ πολλῶν ἁπλῶς
τὸ ἓν. τοῦ γὰρ ἑνός, ἁπλούστερον οὐδὲν ἔχομεν ἐννοεῖν, τοῦ
πάντη ἑνὸς καὶ πάντη [2]) ἑνός. ὃ καὶ εἰ ἀρχὴν λέγοιμεν καὶ
αἴτιον καὶ πρῶτον καὶ ἁπλούστατον, ἐκεῖ [3]) καὶ ταῦτά τε καὶ
πάντα τὰ ἄλλα μόνον κατὰ τὸ ἕν· ἡμεῖς δὲ συνελεῖν οὐ δυνά-
μενοι μεριζόμεθα περὶ αὐτὸ τὰ ἐν ἡμῖν μεμερισμένα ἐκείνου
κατηγοροῦντες. Πλὴν ὅτι καὶ ταῦτα ἀτιμάζομεν, ὡς πολλὰ τῷ
ἑνὶ μὴ ἐφαρμόζειν. Οὐδὲ ἄρα γνωστὸν, οὐδὲ ὀνομαστὸν· εἴη
γὰρ ἂν καὶ ταύτη πολλά· ἢ καὶ ταῦτα ἐν αὐτῷ κατὰ τὸ ἕν;
πανδεχὴς γὰρ ἡ τοῦ ἑνὸς φύσις, μᾶλλον δὲ παντοφυής. καὶ
οὐδέν, ὅ τι μὴ ἔστι τὸ ἕν· διὸ πάντα ἀπ' αὐτοῦ οἷον ἐκμηρύεται.
καὶ τὸ κυρίως αἴτιόν τε καὶ πρῶτον, ἐκεῖνο καὶ τέλος αὐτὸ
καὶ ἔσχατον αὐτὸ θριγγὸς [4]) ἀτεχνῶς τῶν πάντων, καὶ τῶν
πολλῶν μία φύσις. οὐχ ἡ ἐν αὐτοῖς ἀπ' ἐκείνου ἀλλ' ἡ πρὸ
αὐτῶν γεννητικὴ τῆς ἐν αὐτοῖς, ἡ ἀμερεστάτη κορυφὴ τῶν ὅποις
ποτὲ πάντων. καὶ ἡ μεγίστη περιοχὴ τῶν ὅπως ποτὲ ὅλων λεγο-
μένων. Ἀλλ' εἰ τὸ ἓν πάντων αἴτιον καὶ πάντων περιεκτικὸν,
τίς ἡ ἐπεκείνα καὶ τούτου ἀνάβασις ἡμῶν; μή ποτε [5]) γὰρ κε-

1) Pro ὅλως Cod. Ven. ὅμως. Mox pro ὑπονοητέον Cod. Hamb. ὑπομονητέον. Pro proximo ἐστὶ Cod. Ven. 246. habet ἐστίν, itemque paulo inferius ἐστιν περιεκτ.

2) Sic legit Hamb. rectius uterque Ven. τοῦ πάντη ἑνὸς καὶ μόνον ἑνὸς, quam lectionem etiam Mon. in textu dat, sed tribus punctis supra μόνον positis ad pejorem lectionem πάντη in marg. externo notatam monstrat.

3) Cod. Ven. 246. h. l. καὶ omittit; at mox uterque cum Mon. post μόνον inserunt καὶ κ. τ. ε. Paulo inf. Mon. μερ. περὶ αὐτὰ errore librarii.

4) Θριγγός sic omnes præter Ven. 246. qui θριγκός.

5) Μή ποτε est lectio Ven. et Mon. pro quo Hamb. μηδέποτε.

νεμβατοῦμεν εἰς αὐτὸ τὸ οὐδὲν ἀνατεινόμενοι. ὃ γὰρ μηδὲ ἕν ἐστι, τοῦτο οὐδέ [6]) ἐστι κατὰ τὸ δικαιότατον. πόθεν γὰρ ὅ τι

6) Pro *οὐδέ ἐστι* Ven. et Mon. rectius dant *οὐδὲν ἐ.* Mox pro *ἄλλου γ. οὐδ.* Mon. *ἀλλ' οὐ γ.* Specimen librorum Ven. hic desinit, quos utinam feliciori contingat conferre! Hujus capitis versionem Commentarii loco adponam: Quocirca animus noster præsagit, eorum, quæ quomodocunque Omnia et summam Rerum comminiscimur, principium ultra Omnia superesse, nec Omnibus conjunctum haberi; itaque nec principium neque causam esse nominitandum, neque porro Primum, neque Omnibus Præcedens, neque omnibus Ulterius, vix denique ipsum tanquam Omnia esse prædicandum, quin omnino non prædicari neque animo informari nec suspicione attingi posse. Quidquid enim cogitamus vel ratione (abstractione) fingimus, id aut ex Omnibus aliquid est, — et hoc propius veritatem accedit, — aut, expurgatum, (i. e. mera et sincera forma conceptum) ipsum Cuncta Rerum est: atque hac via (qui velit, legat *κἂν εἰ εἰς*) dissolventes dissolutique (i. e. species menti objectas purgantes, ipsique mente purgati) licet adscendamus ad simplicissimum, quod, omnium amplissimum, omnia cohibet, qualis extrema circumferentia non modo eorum, quæ sunt, sed etiam eorum, quæ non sunt (quale est *τό τι* stoicorum supremum genus al.). Eorum enim quæ sunt, Unitum et funditus Indiscretum perhibetur Extremum atque summum: Quidquid enim est, ex elementis mixtum constat: — Multorum vero Extremum simpliciter Unum est; quo quidpiam simplicius non habemus animo informare, eo inquam Uno, quod radicitus purum putum Unum est, quod licet principium causamque et primum ac simplicissimum nominemus, ibi (in inaccessa, impenetrabili et inexpugnabili naturæ suæ arce) cum hæc tum reliqua omnia singulariter coercet eo, quod Unum est. Quod cum nosmet mente concipere nequimus, circa illud distrahimur, dum quæ in nostro animo distracta sunt, de illo enuntiamus. Quin adeo eo ipso, quod Uni multa adesse negamus, illud de honoris sui gradu dejicimus. Proinde nec cognosci neque nominari potest: nam hac quoque ratione multa esset. An hæc quoque in Uno secundum suam naturam insunt? Unius namque natura omnia cohibet, omnia progignit, neque quidquam est, quin sit unum. Quam ob rem omnia ex illo evolvuntur. Illud proprie cluet causa et primum; illud est finis et extremum, illud quasi pinna fastigiumque ad unum Omnium, illud est Multorum unica natura (genitrix) non ea natura, quæ in hæc (multa) ab ipso illo (Uno) abiit, sed quæ cum ista antecedat, vim naturamque istorum progignit; illud est mirum, quantum individuum cacumen eorum, quæ, quo demum libet modo, Omnia cluent; illud est maximus ambitus eorum, quæ quo demum libet modo Tota Solidaque dicuntur. Sed si Unum omnia efficit et continet, qui eo Ulterius assequimur? Modo ne in inane excurramus, in ipsum Nihilum contendentes. Quod enim ne unum quidem est, hoc exacte omnino non est. Quinam fieri possit, ut uno ulterius quidquam sit? Nullius enim alius rei Multa indigent, nisi Unius; quam ob rem solum Unum causa multorum est; ideoque Unum utique causa, quia Multorum causa solum in Unum cadit. Certe ipsum Nihilum non est causa, quippe quod nil quidpiam efficit: neque vero Multa ipsa sunt causa; nam quâ Multa sunt, non tenentur conjuncta; præterea Multa non tanquam una causa eminerent.

καὶ ἔστι τὶ τοῦ ἑνὸς ἐπεκεῖνα. ἄλλου γὰρ οὐδενὸς χρήζει τὰ πολλὰ ἢ τοῦ ἑνός. διὸ μόνον τὸ ἓν, αἴτιον τῶν πολλῶν. διὸ καὶ τὸ ἓν πάντως αἴτιον ὅτι τῶν πολλῶν αἴτιον δεῖ μόνον εἶναι τὸ ἕν. οὔτε γὰρ τὸ οὐδὲν· τὸ γὰρ οὐδὲν αἴτιον οὐδενὸς οὔτε αὐτὰ τὰ πολλά· ἦ γὰρ πολλὰ ἀσύντακτά ἐστι. καὶ οὐκ ἂν εἴη ἓν αἴτιον τὰ πολλά. εἰ δὲ καὶ πολλὰ αἴτια, οὐκ ἀλλήλων διὰ τὸ ἀσύντακτον καὶ διὰ τὸ κύκλῳ· αὐτὸ ἄρα ἑαυτοῦ ἕκαστον αἴτιον· τῶν ἄρα πολλῶν οὐδὲν αἴτιον. ἀνάγκη ἄρα τὸ ἓν εἶναι τῶν πολλῶν αἴτιον, ὃ καὶ τῆς ἐν αὐτοῖς αἴτιον συντάξεως. ὁμόπνοια γάρ τις ἡ σύνταξις καὶ ἡ πρὸς ἄλληλα ἕνωσις.

Cap. 3. *Εἰ δ' οὖν ταῦτά τις ἀπορούμενος λέγοι*[1]) ἀρκεῖσθαι τῇ ἀρχῇ τοῦ ἑνὸς καὶ προςτιθείη τὸν κολοφῶνα ὡς οὐδὲ ἔννοιαν οὐδὲ ὑπόνοιαν ἔχομεν ἁπλουστέραν τοῦ ἑνὸς, πῶς οὖν ὑπονοήσομεν ἐπέκεινά τι τῆς ἐσχάτης ὑπονοίας τε καὶ ἐννοίας, εἴ τις φάσκοι ταῦτα, συγγνωσόμεθα μὲν αὐτῷ[2]) τῆς ἀπορίας. ἄβατος γὰρ ὡς ἔοικεν καὶ ἀμήχανος ἡ τοιάδε φροντίς· ἀλλ' ὅμως ἐκ τῶν ἡμῖν γνωριμωτέρων, ἀνεθιστέον τὰς ἐν ἡμῖν ἀῤῥήτους ὠδῖνας, εἰς τὴν ἄῤῥητον, οὐκ οἶδα, ὅπως εἴπω συναίσθησιν, τῆς
pag. 4 ὑπερηφάνου ταύτης ἀληθείας. ἐπεὶ γὰρ ἐν τοῖς τῇδε τὸ ἄσχετον πάντη τιμιώτερον τοῦ ἐν σχέσει, καὶ τοῦ συντεταγμένου τὸ ἀσύντακτον, ὡς ὁ θεωρητικὸς τοῦ πολιτικοῦ· καὶ ὁ Κρόνος φέρε εἰπεῖν τοῦ δημιουργοῦ· καὶ τὸ ὂν, τῶν εἰδῶν καὶ τὸ ἓν τῶν πολλῶν, ὧν ἀρχὴ τὸ ἓν, οὕτω καὶ ἁπλῶς αἰτίων καὶ αἰτιατῶν καὶ ἀρχῶν ἁπασῶν καὶ ἀρχομένων τὸ πάντα τὰ τοιαῦτα ἐκβεβηκός, καὶ ἐν οὐδεμιᾷ συντάξει καὶ σχέσει ὑποτιθέμενον, ὡς τῷ λόγῳ φάναι· ἐπεὶ καὶ τὸ ἓν τῶν πολλῶν φύσει προέστηκεν καὶ τὸ ἁπλούστατον τῶν συνθετωτέρων ὁπωςοῦν·

At ut Multæ sint causæ; quia conjunctione carent et in orbem irent, alterum alterius non erit causa: unumquodque igitur ipsum sui ipsius causa esset; Multorum autem ipsorum nulla foret causa. Quod cum fieri non potest, Unum Multorum causa sit necesse est, idemque hæc conjungit. Aequabilis enim quædam quasi conspiratio ea (Multa) inter se conjungit et uniter constringit. Mon. in marg. *ἡ ἀρχὴ ἐπέκεινα πάντων, ἀνεννόητον, ἀνεπινόητον, οὐδ' ἀρχὴ κυρίως λεγομένη καὶ τὰ ἑξῆς.* Idem inferius: *ὡς ἄγνωστον καὶ ἀνώνυμον τὸ πρῶτον.*

1) Hamb. *λέγει*, at mox *φάσκοι*.

2) Hamb. *μὲν τῷ τῆς*. Mox Mon. *ἔοικε* et *ὠδῖνας*. Idem ad marg. *τὰ ἄσχετα* (libera, absoluta) *τιμιώτερα τῶν ἐν σχέσει.*

καὶ τὸ περιεκτικώτατον τῶν εἴσω περιεχομένων· τὸ δ' εἰ θέλεις εἰπεῖν ἐπέκεινα πάσης [3]) ἐστὶ καὶ τῆς τοιαύτης ἀντιθέσεως ἐπέκεινα, οὐ τῆς ἐν ὁμοταγέσι μόνον, ἀλλὰ καὶ τῆς ὡς πρώτου καὶ μετὰ τὸ πρῶτον.

Ἔτι τοίνυν τὸ μὲν ἓν καὶ τὸ ἡνωμένον καὶ τὰ ἀπὸ τούτων Cap. 4.
πολλὰ καὶ διακεκριμένα, [1]) πάντα ἐστιν· ὅσα γὰρ τὰ διακρινόμενα, τοσαῦτα τὸ ἡνωμένον, ἀφ' οὗ καὶ [2]) διακρίνεται· καὶ ὅσα τὰ πολλὰ, τοσαῦτα τὸ ἕν, ἀφ' οὗ ἐξελίττεται· ἓν μέντοι οὐδὲν ἧττον, εἰ μὴ καὶ μᾶλλον ὅτι μετ' αὐτὸ τὰ πολλὰ, καὶ οὐκ ἐν αὐτῷ· καὶ ἡνωμένον, ὅτι συναίρεμα τῶν διακρινομένων πρὸ τῆς διακρίσεως· εἴτε οὖν κατὰ τὴν σύνταξιν, εἴτε κατὰ φύσιν τὴν ἑαυτῶν, πάντα ἑκάτερον· τὰ δὲ πάντα οὐ δύναται πρῶτα εἶναι, οὐδὲ ἀρχή· εἰ μὲν κατὰ σύνταξιν, ὅτι καὶ τὰ ἔσχατα [3]) σὺν αὐτοῖς· εἰ δὲ τὸ ἓν αὐτῶν μόνον, ὅτι καὶ ἓν καὶ πάντα ὁμοῦ κατὰ τὸ ἕν — (τὸ δὲ πάντη ἐπέκεινα τῶν πάντων οὔπω εὑρήκαμεν) — καὶ ὅτι κορυφὴ τῶν πολλῶν τὸ ἕν, ὡς αἴτιον τῶν ἀπ' αὐτοῦ· πρὸς δὲ τούτοις, τὸ ἓν ἡμεῖς [4]) ἐννοοῦμεν κατὰ τὴν διακαθαιρομένην ὑπόνοιαν, εἰς τὸ ἁπλούστατον καὶ περιεκτικώτατον. τὸ δὲ σεμνότατον, ἄληπτον εἶναι δεῖ πάσαις ἐννοίαις τε καὶ ὑπονοίαις· ἐπειδὴ καὶ ἐν τοῖς τῇδε, τὸ ἀναφεῦγον ἀεὶ πρὸς τὸ ἄνω τὰς ἡμετέρας ἐννοίας, τιμιώτερον τοῦ προχειροτέρου, ὥστε τιμιώτατον ἂν εἴη τὸ πάσας ἐκπεφευγὸς τὰς ἡμετέρας ὑπονοίας· εἰ δὲ τοῦτο οὐδέν ἐστιν, ἔστω διττὸν τὸ οὐδέν· τὸ μὲν κρεῖττον τοῦ ἑνὸς, τὸ δὲ ἐπὶ τάδε. εἰ δὲ κενεμβατοῦμεν ταῦτα λέγοντες, διττὸν καὶ τὸ κενεμβατεῖν· τὸ μὲν, ἐκπίπτον εἰς τὸ ἄῤῥητον, τὸ δὲ εἰς τὸ μηδαμῇ μηδαμῶς ὑπάρχον· ἄῤῥητον μὲν γὰρ καὶ τοῦτο, ὥς φησι Πλάτων· ἀλλὰ κατὰ τὸ χεῖρον· ἐκεῖνο δὲ κατὰ τὸ κρεῖττον· εἰ δὲ χρείαν αὐ-

3) Hamb. πάσης bis ponit. Summa hujus capitis eo versatur, in Uno non esse acquiescendum, sed quantum ejus fieri potest, altissime ad id quod ab omni parte absolutum perfectumque ac totum ex se pendeat solo, penetrandum esse, quo animus cura tacita instinctus evehi cupit.

1) Mon. διακρινόμενα.
2) Mon. καὶ rectius om.
3) Mon. ἔσχατα τὰ et mox αὐτῷ μ.
4) Mon. rectius ἡμῖν.

τοῦ τινα ἐπιζητοῦμεν, αὕτη ἐστὶν ἡ πάντων ἀναγκαιοτάτη χρεία τὸ ἐκεῖθεν, ὥσπερ ἐξ ἀδύτου πάντα προϊέναι, ἔκ τε ἀποῤῥήτου καὶ τὸν ἀπόῤῥητον τρόπον· οὔτε γὰρ ὡς ἓν προάγει τὰ πολλὰ, οὔτε ὡς ἡνωμένον τὰ διακρινόμενα ἀλλ' ὡς ἀπόῤῥητον ἀποῤῥή-
pag. 5 *τως τὰ πάντα ὁμοίως· εἰ δὲ αὐτὰ ταῦτα περὶ αὐτοῦ λέγοντες, ὅτι ἀπόῤῥητον, ὅτι οὐδέν ἐστι τῶν πάντων, ὅτι ἀπερινόητον περιτρεπόμεθα τῷ λόγῳ, εἰδέναι χρὴ, ὅτι ταῦτα ὀνόματά ἐστι καὶ ῥήματα* 5) *τῶν ἡμετέρων ὠδίνων, ὅσαι πολυπραγμονεῖν ἐκεῖνο τολμῶσιν, ἐν προθύροις ἑστηκυιῶν τοῦ ἀδύτου* 6), *καὶ οὐδὲν μὲν τῶν ἐκείνου ἐξαγγελουσῶν· τὰ δὲ οἰκεῖα πάθη περὶ αὐτὸ καὶ τὰς ἀπορίας τὲ καὶ ἀτευξίας* 7) *ἑαυτῶν μηνυουσῶν· οὐδὲ σαφῶς, ἀλλὰ δι' ἐνδείξεων· καὶ ταῦτα τοῖς ἐπαΐειν καὶ τούτων δυναμένοις.*

5) Mon. *νοήματα*, sed lineola subducta et *ῥήματα* supra scriptum est.

6) Mon. *τοῦ ἀδυνάτου.*

7) Pro *ἀτευξίας* Mon. male *ἀταξίας*. — Unum atque Unitum cum inde exortis, Multis et Diversis summam summarum efficiunt. — Unum quamvis, quot Multa sunt, totidem continet, nihilo sequius unum est, imo eo magis unum est, quia Multa post istud, non in isto exsistunt. Itemque Unitum, quamquam, quot Discreta sunt, totidem et ipsum est, tamen præcipue unitum est, quia ex Discretorum contextu constat, antea quam discretio supervenerit. Quocirca sive eorum (Unius atque Uniti) cujusque continuationem, sive eorum vim et naturam spectas, utrum libet Omnia in sinu gerit. Omnia autem nec Primi nec principii locum obtinere possunt. Nam si conjuncte pro principio ponis, cum extrema imaque cum ipsis apta sint, res male cedet; (fortasse leg. *οὐ μὲν — οὐ δὲ* pro *εἰ μ. — εἰ δὲ*) sin Unum ex iis solitarium sumas, perinde hærebis, quoniam Unum, quantum in se est, simul Omnia exæquat, (illud Unum Omnia transcendens summumque nondum invenimus) et quia Unum in apice Multorum, tanquam horum auctor versatur. — *Τὰ τῇδε* Citeriora vocantur, quæ, sive res sensiles sive notiones, in communi sensu versantur. *Τοῖς τῇδε* seu *τοῖς ἐπὶ τάδε* (passim scribitur *ἐπίταδε*) *τὰ ἐπέκεινα τὰ ἐκεῖ* Ulteriora, (Transcendentia) opponuntur. *Εἰ δὲ τοῦτο — τὸ πάσας ἐκπεφ. τ. ἡμ. ἐνν. — οὐδέν ἐστι.* Uterque liber Mon. et Hamb. ad marg. hanc figuram habent:

οὐδέν (above), *κρεῖττον* ◇ *χεῖρον* (left, right), *τοῦ ἑνὸς* (below) · sic item paulo post: *κενεμβατεῖν* (above), *εἰς τὸ ἄῤῥητον* ◇ *εἰς τὸ μηδαμῆ* (left, right), *ἐκπίπτον.* (below)

Hamb. insuper ad capitis hujus initium in marg. rubro pigm. hæc:

πάντα· ἓν κατὰ φύσιν· πολλά·
πάντα· ἡνωμένον κατὰ σύνταξιν·
διακεκριμένα.

Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὰς ὠδῖνας ὁρῶμεν τὰς ἡμετέρας καὶ περὶ τὸ ἓν ταῦτα πασχούσας, καὶ τὸν ὅμοιον τρόπον ἀδημονούσας τὲ καὶ περιτρεπομένας· τὸ γὰρ δὴ ἕν, φησιν ὁ Πλάτων, εἰ ἔστιν, οὐδὲ ἕν ἐστιν· εἰ[1]) δ' οὐκ ἔστιν, οὐδεὶς αὐτῷ λόγος ἁρμόσει, ὥστε οὐδὲ ἀπόφασις, ἀλλ' οὐδὲ ὄνομα· οὐδὲ γὰρ τοῦτο ἁπλοῦν, οὐδέ τις δόξα, οὐδὲ ἐπιστήμη. οὐδὲ γὰρ αὗται ἁπλαῖ. οὐδὲ αὐτὸς ὁ νοῦς ἁπλοῦς, ὥστε πάντη ἄγνωστόν τε καὶ ἄῤῥητον τὸ ἕν. τί οὖν, ἄλλο τι[2]) τοῦ ἀῤῥήτου ἐπέκεινα ἐπιζητοῦμεν; ἢ τάχα μὲν ὁ Πλάτων διὰ μέσου τοῦ ἑνὸς ἀνήγαγεν ἡμᾶς ἀποῤῥήτως εἰς τὸ νῦν δὴ προκείμενον ἀπόῤῥητον ἐπέκεινα τοῦ ἑνός; αὐτῇ γὰρ[3]) ἀναιρέσει τοῦ ἑνὸς, ὥςπερ τῇ ἀναιρέσει τῶν ἄλλων, εἰς τὸ ἓν περιήγαγεν. ἐπεὶ τὸ ἕν, ὅ τι ἐν θέσει τινὶ οἶδε διακαθαιρόμενον, ἐδήλωσεν ἐν τῷ σοφιστῇ, ἀποδείξας αὐτὸ καθ' αὐτὸ προϋπάρχον τοῦ ὄντος· εἰ δὲ καὶ μέχρι τοῦ ἑνὸς ἀναβὰς, ἐσιώπησε, καὶ τοῦτο Πλάτωνι πρεπῶδες, περὶ τῶν πάντη ἀφθέγκτων πάντη σιωπᾶν ἀρχαιοπρέπως· καὶ γὰρ ἐν τῷ ὄντι παρακινδυνευτικώτατος[4]) ὁ λόγος, ἐκπίπτων εἰς ἰδιώτιδας ἀκοάς· ἀμέλει καὶ τὸν περὶ τοῦ μηδαμῇ μηδαμῶς ὄντος ἀνακινήσας περιετράπη καὶ ἐκινδύνευσεν ἐκπεσεῖν εἰς τὸν τῆς ἀνομοιότητος πόντον· μᾶλλον δὲ τῆς ἀνυποστάτου κενότητος. εἰ δὲ αἱ ἀποδείξεις τῷ ἑνὶ οὐχ ἁρμόζουσι, θαυμαστὸν οὐδέν. ἀνθρωπικαὶ γάρ εἰσι καὶ μεμερισμέναι καὶ συνθετώτεραι τοῦ δέοντος. αὗται γοῦν οὐδὲ τῷ ὄντι ἁρμόζουσι, εἰδητικαί γε οὖσαι, μᾶλλον δὲ οὐδὲ τοῖς εἴδεσι, λογι- Cap. 5.

Præterea uterque liber inferius ad marg. notant

τὸ μηδαμῇ μηδαμῶς ὂν (Mon. ἓν)

κρεῖττον	χεῖρον
παράγει	παράγεται
ἀπόῤῥητον	ἀποῤῥήτως
ἓν πολλά.	πάντα
ἡνωμένον	διακεκριμένον.

Quæ quo pertineant, facile apparet. Platonis locus est in Sophista.

1) Mon. Οὐδ' οὐκ ἔ.

2) Hamb. ἀλλ' ὅτι.

3) Mon. αὐτῇ γε τῇ ἀναιρ. rectius. Mox idem εἶδε pro οἶδε et infra ἐσιώπησεν.

4) Mon. παρακινδυνευτικώτατον.

καὶ οὖσαν ἢ οὐκ αὐτός ἐστιν ὁ ἐν ἐπιστολαῖς ἀποφηνάμενος, ὡς τοῦ εἴδους οὐδέν ἐστι σημαντικὸν παρ' ἡμῖν. οὐ τύπος, οὐκ ὄνομα, οὐ λόγος, οὐ δόξα, οὐκ ἐπιστήμη· νοῦς [5]) γὰρ μόνος ἐπιβάλλοι ἂν τοῖς εἴδεσιν, ὃν οὐδέπω ἔχομεν, οἱ διαλέγεσθαι ἀγαπῶντες. εἰ δ' οὖν καὶ προβαλλοίμεθα νόησιν, ἀλλ' εἰδητικὴν, οὐκ ἂν ἐφαρμόσαιμεν τῷ ἡνωμένῳ καὶ ὄντι· εἰ [6]) δέ ποτε καὶ τὴν συνῃρημένην προβαλλοίμεθα νόησιν, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ πρὸς τὸ ἓν, ἀσύγκλωστος καὶ ἀσύμβατος. εἰ δὲ καὶ ἑνιαίαν καὶ ταύτην εἰς τὸ ἓν αὐτὸ μύσασαν, ἀλλ' αὕτη γε μέχρι τοῦ ἑνὸς ἀναπλοῦται, εἴπέρ τις καὶ ἔστιν τοῦ ἑνὸς γνῶσις. τοῦτο γὰρ ἡμᾶς περιμενέτω, ὥστε πανταχῇ [7]) τὸ ἄῤῥητον καὶ ἄγνωστον, ὥστε καὶ τὸ ἓν τοιοῦτον. ἀλλ' ὅμως καὶ νῦν ὧδε ἔχοντες, παραβαλλόμεθα πρὸς τὴν διάκρισιν τῶν τηλικούτων δι' ἐνδείξεων
pag. 6 καὶ ὑπονοῶν καὶ διακαθαιρόμενοι, πρὸς τὰς ἀσυνήθεις ἐννοίας καὶ δι' ἀναλογίας ἀναγόμενοι καὶ δι' ἀποφάσεων, ἀτιμάζοντες τὰ παρ' ἡμῖν πρὸς ἐκεῖνα καὶ πρὸς τοῦτο [8]) ποδηγούμενοι, ἀπὸ τῶν παρ' ἡμῖν ἀτιμωτέρων πρὸ τὰ τιμιώτερα· ταῦτα γὰρ καὶ νῦν ποιοῦντες διετελέσαμεν. Καὶ μήποτε τὸ μὲν πάντῃ ἀπόῤῥητον, οὕτως, ὡς μηδ' ὅ τι ἀπόῤῥητον, οὕτως τιθέναι περὶ αὐτοῦ· τὸ δὲ ἓν οὕτως, ὡς πᾶσαν σύνθεσιν ἐκφεῦγον λόγου τε καὶ ὀνόματος καὶ πᾶσαν διάκρισιν, ὡς γνωστοῦ ἀπὸ τοῦ γινώσκοντος, ἀλώνης [9]) τρόπον ἐπινοούμενον, ἁπλούστατον καὶ περιεκτικώτατον· καὶ οὐχὶ μόνον ἓν, ὡς τὸ ἰδίωμα τοῦ ἑνός, ἀλλ' ὡς πάντα ἓν καὶ πρὸ πάντων ἕν· οὐ μὴν ἕν, τὸ τὶ τῶν πάντων.

Αὗται γὰρ αἱ ὠδῖνες καὶ οὕτω διακαθαίρονται πρὸς τὸ ἁπλῶς ἓν, καὶ τὴν μίαν ἀληθῶς τῶν πάντων ἀρχήν· πάντως δ' ὅτι τὸ ἐν ἡμῖν ἓν οὕτως ὑπονοούμενον, ἅτε προσεχέστερον καὶ ἡμῖν συγγενέστερον καὶ ἐκείνου τῷ παντὶ σχεδὸν λειπόμενον, ἑτοιμότερόν ἐστιν εἰς ὑπόνοιαν τὴν τοιαύτην. ἀπὸ δὲ τοῦ τινός,

5) Hamb. νοῦν γ. — Mon. ἐπιβάλοι.

6) Mon. Οὐδέ ποτε et προβαλοίμεθα et mox αὐτῇ, et paulo post ἀλλ' αὕτη τε μ.

7) Mon. πολλαχῇ.

8) Mon. in textu habet πρὸς τοῦτο; ad marg. ἐκεῖνο cum signo utrimque posito. Idem legit ποδηγ. ὑπὸ τ. quod antea ἐπὸ scriptum fuit.

9) Mon. αλλώνης. Quid Dam. scripserit, nescio; fortasse ἀλύσεως.

ὁπωσοῦν τεθέντος καὶ εἰς τὸ ἁπλῶς ῥαδία ἡ μετάβασις· κἂν ἐκείνῳ μηδαμῇ προσβάλλοιμεν [10]***, ἀλλὰ καὶ τῷ ἁπλῶς τῷ παρ' ἡμῖν ἐποχούμενοι περὶ τοῦ πρὸ πάντων ὑπονοοῖμεν· τὸ μὲν δὴ ἓν, οὕτω ῥητὸν καὶ οὕτως ἄῤῥητον. ἐκεῖνο δὲ παντελεῖ*** [11]***) σιγῇ τετιμήσθω, καὶ πρότερόν γε παντελεῖ ἀγνοίᾳ τῇ πᾶσαν γνῶσιν ἀτιμαζούσῃ.***

10) Mon. *προβάλλοιμεν.*

11) Uterque l. *παντελῆ σ.*

Quæ hoc capite unum alterumve morentur, erunt opinor *οἱ τρόποι τῆς νοήσεως καὶ γνώσεως*, quos Dam. h. l. profert, de quibus alio loco plura dicam. Ad hunc ipsum Damascii locum illustrandum adferam quædam ex *Ἑρεννίου φιλοσόφου ἐξηγήσει εἰς τὰ μετὰ τὰ φυσικά*, nondum in lucem edita. Herennius igitur cap. 5: *Περὶ τοῦ ὑπερουσίου ἑνὸς λέγειν ἀρχόμενοι*, ait, *πρῶτον μὲν κατίδωμεν, ποῖος τρόπος ἁρμόσει τῶν λόγων πρὸς τὴν τοιαύτην θεωρίαν, καὶ πῶς ἂν πρεπόντως ἀντιλαβοίμεθα τῆς τῶν προκειμένων ἐξηγήσεως; καὶ λογικῶς φαίην ἂν ἐγὼ, καὶ νοερῶς ὁμοῦ καὶ θείως ἐνεργῆσαι δυνηθείημεν· καὶ πρὸς τὴν ἄῤῥητον καὶ ἀπερίληπτον τοῦ ἑνὸς συναίσθησιν ἐνθεαστικῶς ἀναδράμωμεν. ἔχομεν γὰρ δὴ καὶ ἡμεῖς ἅτε κατὰ ψυχὰς τεταγμένοι τῶν πρωτίστων αἰτίων εἰκόνας, καὶ μετέχομεν τῆς τε ὅλης ψυχῆς καὶ τοῦ νοεροῦ πλάτους* (gradus) *καὶ τῆς θείας ἑνάδος· καὶ δεῖ τὰς ἐκείνων ἐν ἡμῖν δυνάμεις ἀνεγείρειν πρὸς τὴν ἀντίληψιν τῶν προκειμένων· ἢ πῶς ἐγγυτέρω τοῦ ἑνὸς ἐσόμεθα; μὴ τὸ ἓν τῆς ψυχῆς ἀνεγείραντες ὅ ἐστιν ἐν ἡμῖν, οἷον εἰκατὰ* (f. l. *εἰκών τις*) *τοῦ ἑνὸς, καθ' ὃ μάλιστα τὸν ἐνθουσιασμὸν γίνεθαί φασιν οἱ ἀκριβέστεροι τῶν λόγων. Πῶς δ' ἂν τὸ ἓν αὐτὸ τοῦτο καὶ τὸ ἄνθος τῆς ψυχῆς ἀναλάμψαι ποιήσαιμεν; εἰ μὴ κατὰ νοῦν πρότερον ἐνεργήσαιμεν· ἡ γὰρ κατὰ νοῦν ἐνέργεια πρὸς τὴν ἤρεμον κατάστασιν καὶ ἐνέργειαν ἄγει τὴν ψυχήν. Πῶς δ' ἂν τῆς νοερᾶς ἐνεργείας τελείως τύχοιμεν; μὴ διὰ τῶν λογικῶν ἐπιβολῶν πορευθέντες, καὶ πρὸ τῶν ἁπλουστέρων νοήσεων ταῖς συνθετωτέραις χρησάμενοι; δεῖ τοίνυν ἀποδεικτικῆς δυνάμεως ἐν τοῖς προςλήψεσιν, νοερᾶς δὲ ἐνεργείας ἐν ταῖς τοῦ ὄντος διερευνήσεσιν· αἱ γὰρ τοῦ ὄντος τάξεις ἀποφάσκονται τοῦ ἑνός. ἐνθουσιαστικῆς δὲ ὁρμῆς ἐν τῇ συνθέσει τῶν πάντων ἐξῃρημένου τῶν ὄντων* (f. l. *ἐν τῇ συναιρέσει*, vel *συννεύσει τοῦ πάντων ἐξῃρ. τ. ὀ.*) *ἵνα μὴ λάθωμεν ἐκ τῶν ἀποφάσεων εἰς τὸ μὴ ὂν καὶ τὴν ἀφάνειαν* (f. *ἀχάνειαν*) *αὐτοῦ διὰ τῆς ἀορίστου φαντασίας ἀποθέντες* (scr. *ἀπωσθέντες*), *ἀλλὰ τὸ ἐν ἡμῖν ἓν ἀνεγείραντες καὶ ἀναθάλψαντες, διὰ τούτου τὴν ψυχὴν συνάψωμεν πρὸς αὐτὸ ἓν καὶ οἷον ὁρμήσωμεν* (f. l. *ὁρμίσωμεν*) *ὑπὲρ πᾶν τὸ ἐν ἑαυτοῖς νοητὸν στάντες καὶ πᾶσαν ἄλλην ἡμῶν ἐνέργειαν ἀφελόντες, ἵνα ἐκείνῳ μόνῳ συγγενώμεθα καὶ ἐκεῖνο περιχορεύσωμεν, ἀπολιπόντες τὰς περὶ τὰς δευτέρας στρεφόμεθα* (f. l. *τὰς π. τὰ δεύτερα στρεφομένας*) *τῆς ψυχῆς νοήσεις. Ὁ μὲν οὖν τρόπος τῶν λόγων τοιοῦτος ἡμῖν ἔστω, λογικὸς, νοερὸς, ἐνθεαστικός· οὕτω γὰρ ἂν τῆς προκειμένης ὑποθέσεως ἀντιλαβοίμεθα δεόντως.* De cetero quisnam gentium hic Herennius fuerit, nescire fateor. Noli cogitare, hunc æqualem et condiscipulum Plotini fuisse, quem in hujus vita Porphyrius memorat. Ruhnkenius ad Longin. p. 484 ed. Weiskii ex cap. 3. pauca excitavit. Plura ex ejus cap. 5. D. Petavius in Dogm. Theol. I. de Deo l. I. c. 6. p. 52. ed. Ven. et ib. de Deo l. II. c. 7. §. IV. protulit. Non est commentarius, ut ex inscriptione aliquis suspicari possit, in Aristotelis Metaphysica;

Cap. 6. *Φέρε οὖν τὸ δεύτερον αὐτὸ τοῦτο κατίδωμεν, ὅπως λέγεται ἄγνωστον εἶναι παντελῶς· εἰ γὰρ τοῦτο ἀληθὲς πῶς ταῦτα πάντα περὶ αὐτοῦ διαταττόμενοι γράφομεν; οὐ γὰρ δὴ λογοποιοῦμεν* 1), *πολλὰ ληροῦντες περὶ ὧν οὐκ ἴσμεν· εἰ δὲ ἔστιν ἀσύντακτον τῷ ὄντι πρὸς πάντα καὶ ἄσχετον πρὸς πάντα, καὶ οὐδὲν τῶν πάντων, οὐδὲ αὐτὸ* 2) *τὸ ἕν, αὐτὰ ταῦτα φύσις αὐτοῦ ἐστιν, ἣν ὡς γινώσκοντες διακείμεθα καὶ ἄλλους διατιθέ-*

sed potius compilatio ex variis seriorum interpretum, maxime Platonicorum, etiam Damascii commentariis in aliquem satis inconcinne ordinem redacta; certe caput quartum istius expositionis ex Alexandri Aphrodis. Comm. in Aristot. Metaph. l. *λ.* c. 6. maximam partem exscriptum est; et typis expressum exstat in ejusdem Alexandri *φυσικοῖς σχολίοις ἀπορίαις καὶ λύσεσι* l. I. c. L. ed. Ven. Trincav. 1556. qui liber ab nescio quo partim ex adhuc exstantibus partim ex deperditis Alexandri Commentariis corrasus est. Postrema pars hujus capitis inde a *καὶ μήποτε τὸ μὲν πάντη ἀπόῤῥητον* sqq. hunc mihi sensum habere videtur: Et haud scio an funditus *Ineffabile Reconditumque* ita ut plane nihil rati de eo teneamus ponendum sit? Unum vero ita, ut omnem orationis nominisque compositionem, omnem itidem discretionem tanquam Cognoscendi a Cognoscente effugiat, sed spatii instar, tanquam simplicissimum et capacissimum ratione fingatur, neque solum unum, uti proprium est Unius, sed tanquam Omnia Unum et ante Omnia Unum, minime vero tamquam Unum, quod ex omnibus quidquam sit informetur. Intelligentia namque nostra quasi parturiendi doloribus exagitata purgatur hac via, ut ad sincerum Unum et ad unicum vere omnium principium accedere possit. Utique quod in nobis habitat Unum, ita ratione fictum, cum propius et nobis cognatius, ab illo (recondito Uno) mirum quantum distet, promtius est, quod ejusmodi suspicione assequamur. Utcunque vero aliquid positum est, ab eo ad simplex aditus patet. Si adeo illud (Unum summum reconditumque) neutiquam attingamus, certe eo (Uno) quod simpliciter in nobis habitat, evecti, de eo quod præ omnibus superest, conjicere licet. Unum itaque ab altera parte effari, ab altera non effari possumus. Illud vero — prorsus Reconditum abstrusumque — altissimo veneremur silentio et omnium primo cæcissima ignorantia omnem scientiam despiciente. — Hamb. ad marg. h. l. rubro pigm. alterum alteri et tertio subter scriptum habet: *Ἓν τι τῶν πάντων· Ἓν τὸ πάντα ὁμοῦ· Ἓν πρὸ πάντων.* Ceterum multus est de *ἀγνωσίᾳ* Dei et rerum cœlestium Pseudodionysius Areopag. v. gr. ep. 1. et de cœl. H. passim, ubi vid. Maximus et Pachym.

Cap. 6. Hoc capite et deinceps, quatenus reconditissimum illud et absolutissimum principium, quod omnia et unum et cognitionem ceteraque superat, incognitum sit, seu cognitioni quasi aditum ad se non patefaciat, inquirit.

1) *οὐ γ. δὴ λογοποιοῦμεν,* sic Mon. At Hamb. *οὐ γ. δηλοποιοῦμεν.*

2) Hamb. *οὐδὲ τὸ αὐτὸ τὸ ἕν.*

ναι σπουδάζομεν. Ἔτι [3]) δὲ αὐτὸ τὸ ἄγνωστον αὐτοῦ, ἢ γινώσκομεν ὅτι ἄγνωστον, ἢ ἀγνοοῦμεν. ἀλλ' εἰ μὲν τοῦτο, πῶς λέγομεν, ὅτι πάντη ἄγνωστον· εἰ δὲ γινώσκομεν, ταύτῃ ἄρα γνωστὸν, ἢ ἄγνωστον γινώσκεται, ὅτι ἄγνωστον. πρὸς τοίνυν τούτοις οὐκ ἔστιν ἕτερον ἑτέρου ἀποφάσκειν, μὴ εἰδότα ἀφ' οὗ τις ἀποφάσκει· οὐδὲ ἔστι φάναι, τοῦτο μὴ εἶναι ἐκεῖνο, παντελῶς ἐκείνου [4]) ἁπτόμενον· ὃ γὰρ οἶδέ τις, ὃ μὴ οἶδεν, οὐκ ἄν τις εἴποι εἶναι. οὐδὲ μὴ εἶναι φησὶν ὁ ἐν Θεαιτήτῳ Σωκράτης. πῶς οὖν ἡμεῖς ἃ γινώσκομεν ὁπωςοῦν, ἐκείνου ἀποφάσκομεν, ὃ ἀγνοοῦμεν παντάπασιν; ὅμοιον γὰρ, ὡς εἴ τις ὡς ἐκ γενετῆς ὢν τυφλὸς ἀποφαίνοιτο, θερμότητα μὴ ὑπάρχειν χρώματι· ἢ τάχα μὲν καὶ οὗτος ἐρεῖ δικαίως, ὅτι τὸ χρῶμα οὐκ ἔστιν θερμόν· τὸ μὲν γὰρ ἁπτὸν, καὶ οἶδε τοῦτο διὰ τῆς ἁφῆς· τὸ δὲ χρῶμα πάντη οὐκ οἶδεν [5]). πλὴν ὅτι οὐχ ἁπτόν. οἶδε γὰρ, ὅτι οὐκ οἶδεν αὐτό· καὶ γάρ ἐστιν ἁπλῶς ἡ τοιαύτη γνῶσις οὐκ ἐκείνου, ἀλλὰ τῆς οἰκείας ἀγνοίας· καὶ δὴ καὶ ἡμεῖς ἄγνωστον ἐκεῖνο λέγοντες οὐκ αὐτοῦ τι ἀπαγγέλλομεν, ἀλλὰ τὸ περὶ αὐτὸ πάθος ἡμῶν ὁμολογοῦμεν· οὐ γὰρ ἐν τῷ χρώματι ἡ τοῦ τυφλοῦ ἀναι- pag. 7
σθησία· οὐδὲ γὰρ ἡ τυφλότης, ἀλλ' ἐν αὐτῷ καὶ τοίνυν ἐν ἡμῖν ἡ ἀγνωσία ἐκείνου, ὃ ἀγνοοῦμεν. καὶ γὰρ ἡ γνῶσις τοῦ γνωστοῦ ἐν τῷ γινώσκοντι [6]), οὐκ ἐν τῷ γιγνωσκομένῳ· εἰ δὲ ὥςπερ ἡ γνῶσις ἐν τῷ γιγνωσκομένῳ ἐστὶν, οἷον φανότης αὐτοῦ οὖσα, οὕτω λέγοι τις ἐν τῷ ἀγνοουμένῳ εἶναι τὴν ἄγνοιαν, οἷον σκοτεινότητα οὖσαν αὐτοῦ, ἢ ἀφάνειαν. καθ' ἣν ἀγνοεῖται καὶ ἀφανές ἐστι τοῖς πᾶσιν, ἀγνοεῖ ὁ ταῦτα λέγων, ὅτι στέρησίς ἐστι, καθάπερ ἡ τυφλότης, οὕτω καὶ πᾶσα ἄγνοια, καὶ ὡς τὸ ἀόρατον, οὕτω τὸ ἀγνόητόν τε καὶ ἄγνωστον. ἐπὶ μὲν οὖν τῶν ἄλλων ἡ τοῦδε στέρησις, ἄλλοτι καταλείπει. καὶ γὰρ τὸ ἀσώμα-

3) Hamb. *ἔστι δε.* Mox pro *ἢ ἀγν. γινωσκ.* fortasse leg. *ἢ ἀγν.* si ignoramus, illud Reconditum sub cognitionem cadere, qua tandem ratione illud omnino cognitioni patere negamus? sin vero cognoscimus, ab hac saltem parte cognosci potest, qua Incognitum (*τὸ ἀγν.*) ita cognoscitur, ut in cognitionem non cadat.

4) Rectius Mon. *παντελῶς ἐκείνου μὴ ἁπτ.* Mox leg. *ὅτι μὴ οἶδεν.*

5) Mon. *οἶδε* et proxime antea *ἐστί.*

6) Mon. *γινώσκοντι.* Idem in marg. notavit: *ἡ γνῶσις τοῦ γνωστοῦ ἐν τῷ γινώσκοντι.*

τον, εἰ καὶ ἀόρατον, ἀλλὰ νοητόν. καὶ τὸ ἀνοήτον, ἀλλ' 7) ὅτι ὅμως, οἷον εἴ τι τῶν ὁπωςοῦν νοήσει τινὶ ἀκατάληπτον. εἰ δὲ πᾶσαν ἔννοιαν καὶ ὑπόνοιαν ἀναιροῦμεν καὶ ταύτην εἶναι φαμὲν, τὴν παντάπασι ἡμῶν ἀγνοουμένων 8), περὶ ὃ πᾶν ὄμμα μύομεν, καὶ πάντη μύομεν, τοῦτο ἄγνωστον λέγομεν, οὐχ ὅτι αὐτοῦ τι λέγομεν, οἷον τὸ μὴ πεφυκὸς ὁρᾶσθαι ὄψει, ὡς ἐπὶ τοῦ νοητοῦ. οὐδὲ τὸ μὴ πεφυκὸς νοεῖσθαι τῇ οὐσιώδει καὶ πολλῇ νοήσει, ὡς ἐπὶ τοῦ ἑνός. ἀλλὰ τὸ μηδεμίαν ἑαυτοῦ παρεχόμενον

7) Sic uterque liber, sed leg. ἄλλο τι et fortasse ἀκαταλήπτων. Incorporeum, quamvis visum latet, tamen mente intelligitur, et ipsum id quod mente non intelligitur, aliud tamen aliquid est, velut aliquid eorum, quæ aliquali intellectione non percipiantur.

8) Mon. ἀγνοουμένην. Sed totum argumentum paulo intricatius. Ab εἰ δὲ (nisi quis τῇ δὲ legere velit) usque ἀναιρέσεις τῶν μετ' αὐτὸ protasis pertinet; apodosis cum πῶς οὖν mihi incipere videtur; porro loco ἀγνοουμένην vel ἀγνοούμενον legendum videtur ἄγνοιαν καὶ περὶ ὃ sqq. Postea Hamb. verba οὐχ ὅτι αὐτοῦ τι λέγομεν, itemque μὴ ante πεφυκὸς omisit. Idem paulo inferius post οὐδὲ ἀρχὴν τ. π. verba οὐδὲ ἐπεκ. π. omittit. Pro αὐτὸ τὸ οὐδὲν Mon. habet αὐτοῦ τ. οὐ. Idem τὸ ὑπὲρ αἴτιον scribit. Hamb. πῶς οὖν λ. τοι pro quo Mon. τι. Hic idem mox αὐτὸ τοῦτο ὁπωςοῦν γιν. omisso τὸ. fort. leg. τῷ. Hamb. ἵνα οὕτω εἴπω. — si omnem notitiam tollimus et hanc nostram esse ignorationem dicimus, si id, cui quodlibet lumen occludimus (possis inde ab περὶ ὃ apodosin incipere) incognitum nominamus — non propterea quod eo quidquam de eo dicimus, v. c. naturâ non ita comparatum esse, ut visu cernatur, quod genus de Intelligibili dicimus; neque ita comparatum esse, ut intelligamus et comminiscamur substantiali et crassa commentatione (intellectione) — quod genus de Uno valet; sed incognitum ita est, ut nullam sui ansam det neque conjecturam. Non enim ipsi nomen apprime incogniti ita indidimus, ut cum aliud aliquid præterea sit, Incognitum ipsum (s. inscientiam) pro vi et natura habeat: sed neque Unum neque principium prorsus nihil de eo enuntiare statuimus. Ergo hæcce (effata) ejus indolem ingeniumque non designant, quod Nihil, quod Omnibus Ulterius, quod Causa superius, quod Omnibus non aptum, hæcce inquam ejus indolem non designant, sed notas posteriores (empiricas dicimus) de eo tollunt et negant. — Quomodo igitur aliquid de eo dicimus? nisi posteriora cognoscentes, hæc indigna pendimus, quæ ad positionem affirmationemque ejus, quod prorsus Ineffabile est, adhibeantur, cum id ipsum aliquodammodocunque cognoscimus. — Jam quod ultra omnem cognitionem excedit, augustissimum est. Sed hoc prædicatum ei non quantum in se est, sed ab nostra affectione, quæ ab illo nobis insinuatur, tributum adest. Ut similitudine utar: si id, quod quodammodo a parte sua meliore cognosci nequit, alteram rem superat, quæ plane sub cognitionem cadit, inde sequitur, ut id, quod nequaquam propter insitam excellentiam cognitioni patet, summum esse confiteamur, quamquam in illo neque Summum neque Augustissimum insit. Hæc de illo assertiones sunt nostræ (vulgo dicunt subjectivæ).

ἀντιλαβὴν, μηδὲ ὑποψίαν. οὐδὲ γὰρ μόνον ἄγνωστον, αὐτὸ φαμὲν, ἵνα ἄλλό τι ὂν ἔχῃ φύσιν τὸ ἄγνωστον, ἀλλ' οὐδὲ ὂν, οὐδὲ ἓν, οὐδὲ πάντα, οὐδὲ ἀρχὴν τῶν πάντων οὐδὲ ἐπέκεινα πάντων, οὐδέ τι ἁπλῶς ἀξιοῦμεν αὐτοῦ κατηγορεῖν· οὐκ οὖν, οὐδὲ ταῦτα φύσις αὐτὸ τὸ οὐδὲν καὶ τὸ ἐπέκεινα πάντων. καὶ τὸ ὑπεραίτιον καὶ τὸ ἀσύντακτον πρὸς πάντα. οὐδὲ τὰ τοιαῦτα φύσις αὐτοῦ, ἀλλὰ μόνον ἀναιρέσεις τῶν μετ' αὐτό· πῶς οὖν λέγομέν τι περὶ αὐτοῦ ἢ ὅ τι τὰ μετὰ ταῦτα γινώσκοντες, αὐτὸ τοῦτο το ὁπωςοῦν γινώσκειν, ἀτιμάζομεν αὐτὰ πρὸς τὴν θέσιν. ἵνα οὕτως εἴπω τοῦ πάντῃ ἀῤῥήτου· ὡς γὰρ τὸ τινὸς γνώσεως ἐπέκεινα κρεῖττόν ἐστι τοῦ ὑπ' αὐτῆς αἱρουμένου, οὕτω καὶ τὸ πάσης ὑπονοίας ἐπέκεινα δεῖ εἶναι σεμνότατον, οὐδὲ ὅ,τι σεμνότερόν ἐστι γινωσκόμενον, ἀλλὰ τὸ σεμνότατον ἔχον ὡς ἐν ἡμῖν καὶ ὡς ἡμέτερον πάθημα. καὶ θαῦμα τοῦτο λεγόμενον αὐτῷ τῷ πάντῃ ἀλήπτῳ ταῖς ἡμετέραις ἐννοίαις· δι' ἀναλογίας γάρ· εἰ τὸ πῆ κατὰ τὸ κρεῖττον ἄγνωστον ὑπέρτερόν ἐστι τοῦ πάντῃ γνωστοῦ, τὸ πάντῃ 9) ἄρα κατὰ τὸ κρεῖττον ἄγνωστον ὑπέρτατον ἀνάγκη ὁμολογεῖν, κἂν ἐκεῖνο μὴ δὲ τὸ ὑπέρτατον ἔχῃ, μή δὲ τὸ κράτιστον, μὴ δὲ τὸ σεμνότατον· ἡμέτερα γὰρ ταῦτα ὁμολογήματα περὶ ἐκείνου, ὃ πάντῃ διαφεύγει τὰς ἡμετέρας ἐννοίας τὲ καὶ ὑπονοίας. τῷ γὰρ μηδὲν ὑπονοεῖν αὐτῷ τούτῳ 10) ὁμολογοῦμεν εἶναι αὐτὸ θαυμαστότατον· εἰ γάρ τι 11) ὑπενοοῦμεν, ἐζητοῦμεν καὶ ἄλλο πρὸ τῆς ὑπονοίας. καὶ ἤτοι ἐπ' ἄπειρον, ἢ ἀνάγκη ἐν τῷ παντάπασιν ἀῤῥήτῳ στῆναι.

Ἆρα οὖν ἀποδείκνυμέν τι περὶ ἐκείνου, καὶ ἔστιν ἐκεῖνο Cap.
ἀποδεικτόν, ὅπερ οὐδὲ ὑπονοητὸν εἶναι ἀξιοῦμεν; ἢ ταῦτα μὲν 7.
λέγοντες ἀποδείκνυμεν καὶ περὶ ἐκείνου, ἀλλ' οὐκ ἐκεῖνο, οὐδὲ pag. 8
τὸ ἀποδεικτὸν ἐν ἐκείνῳ; οὐδὲ γὰρ ἄλλο τι οὐδὲ ἐκεῖνο ἐστὶν ἐν αὐτῷ, οὐδὲ αὐτὸ 1), οὐ κατὰ τὴν ἡμετέραν ἀποδείκνυμεν περὶ

9) Hamb. πάντα ἄρα. Mon. mox μηδὲ semper scribit.
10) Hamb. τὸ γὰρ μ. ν. αὐτῷ τοῦτο ὁμ.
11) Mon. τι om. et mox ἀποῤῥήτῳ.
1) Uterque liber οὐ, quod fortasse in ὃ mutandum, ut Dam. dicat: neque aliud quidquam neque illud (Demonstrabile) ipsi Recondito et abstruso inest, neque hoc ipsum, quod per nostram ejus ignorationem et denominandi inopiam demonstramus: hæc ignorantia inopiaque est, quæ demonstrari potest. Pro αὔτη, quod Mon. habet.

αὐτὸ ἄγνοιάν τε καὶ ἀφασίαν, καὶ αὕτη ἐστὶ τὸ ἀποδεικτόν. τί οὖν, οὐ δοξάζομεν περὶ αὐτοῦ ταῦτα ἃ λέγομεν; εἰ δὲ [2]) ἔστι δόξα αὐτοῦ, καὶ δοξαστὸν ἐστίν. ἢ ὅ τι οὐκ ἔστι, δοξάζομεν; καὶ ἀληθής γε αὕτη ἡ δόξα, φησὶν Ἀριστοτέλης. οὐκοῦν εἰ ἀληθὴς ἡ δόξα, καὶ πρᾶγμα ἐστὶν, ᾧ ἐφαρμόζουσα ἡ δόξα γίνεται ἀληθής. τῷ γὰρ εἶναι τὸ πρᾶγμα καὶ ἡ δόξα ἀληθεύει· καίτοι ἐκεῖνο πῶς ἂν εἴη, ἢ πῶς ἀληθές, ὅγε ἄγνωστόν ἐστι παντελῶς; ἢ τό γε μὴ εἶναι αὐτοῦ καὶ τὸ μὴ γνωστὸν, τοῦτο ἀληθές, ὡς τὸ ἀληθῶς ψεῦδος; ἀληθὲς γὰρ ὅ τι ψεῦδος· ἢ ταῦτα μὲν ἐπὶ τῶν στερήσεων συνακτέον καὶ τοῦ πῇ μὴ ὄντος, ἐφ' ὧν παραπολαύειν [3]) ἐστὶ τῆς τοῦ εἴδους ὑποστάσεως τὴν ἔκπτωσιν, ὡς τοῦ φωτὸς τὴν τοῦ φωτὸς ἀπουσίαν, ἣν σκιὰν καλοῦμεν· μὴ γὰρ ὄντος φωτός, οὐδὲ σκιά τις· ἐπὶ δὲ τοῦ μηδαμῇ μηδαμῶς ὄντος, οὐδὲν τῶν ὄντων ὁπωσοῦν προςεῖναι δυνατὸν, ὡς Πλάτων φησίν. οὐδὲ ἄρα τὸ μὴ ὄν, οὐδὲ στέρησιν ὅλως. ἀλλὰ [4]) τὸ μηδαμῇ μηδαμῶς ἄκυρον τῆς αὐτοῦ σημασίας ὂν γὰρ τοῦτο καὶ ἡ σημασία τῶν ὄντων τὶ καὶ τὸ δοξαστόν γε ὄν, κἂν ὅτι μὴ ἔστι δοξάζῃ, μηδαμῶς. ἀλλ' αὐτὸ ὅμως τὸ δοξαστὸν ὂν τῶν ὄντων διόπερ ἄμεινον ὁ Πλάτων ἄῤῥητον καὶ ἀδόξαστον εἶναι φησί, τὸ μηδαμῆ μηδαμῶς ὂν

Hamb. *αὐτὴ* legit. Ceterum Mon. *οὐδὲ αὐτὸ* in exteriore marg. adpinxit et *οὐ κατὰ* in interiore marg. adjecit; quæ verba si quis delere velit, legere possit: *οὐδὲ ἐκεῖνο (τὸ ἀποδεικτὸν) ἐστὶν ἐν αὐτῷ κατὰ τὴν ἡμ. ἀποδεικνυμένην π. α. α.*

2) Mon. *εἰ δὲ καὶ ε.* Ad sequentia conf. Aristot. Metaphys. VI, 5. et de an. III, 3.

3) Sensus est: An hæc quidem de privationibus (seu privativis) et de eo, quod quodammodo non est, concludi licet, ubi formæ firmamento strato juxta (atque affirmativa) fruitur defectus (seu privativum); v. gr. lucis strato firmamentoque fruitur luce privatum, quod umbram vocamus. Deficiente enim luce etiam umbra deficit. Sed quod ad nequaquam uspiam Ens adtinet, huic nihil quidquam eorum quæ sunt, nulloque modo adesse potest, ergo neque Nonens, neque vero privatio. — Mon. *ὡς Πλ. φησι.*

4) Mon. *ἀλλὰ καὶ τὸ*, et mox pro *ὂν γ. οὐ γ.* Sententia hæc: Hoc quod dicimus Nequaquam uspiam, improprium atque alienum est, quo ipsum (absolutum reconditumque) significetur. Ens enim est, et significat ex iis aliquid, quæ sunt; et opinabile ens, quamvis neutiquam esse opineris, tamen ipsum cum opinaris esse, ad Entia pertinet. Quare præclare Plato ineffabile ait et necopinum a parte deteriore istud neutiquam uspiam Ens esse, sicut nos de illo a parte potiore statuimus.

κατὰ τὸ χεῖρον, ὡς ἡμεῖς ἐκεῖνο κατὰ τὸ κρεῖττον· ἀλλὰ γὰρ δοξάζομεν ὅ,τι ἀδόξαστον, ἢ περιτρέπεταί φησιν ὁ λόγος, καὶ τῷ ὄντι οὐδὲ δοξάζομεν. τί οὖν οὐκ οἰόμεθα καὶ πειθόμεθα τοῦτο οὕτως ἔχον; ἢ τά γε ἡμέτερα πάθη περὶ ἐκεῖνο, ὡς εἴρηται πολλάκις; ἀλλ' ἔχομεν ἐν ἡμῖν τοῦτο τὸ δόξασμα· οὐκοῦν κενὸν, ὡς τοῦ κενοῦ καὶ τοῦ ἀπείρου· ὥςπερ οὖν τούτων οὐκ ὄντων δόξας [5] ἀναλαμβάνομεν ὡς ὄντων, φαντασιώδεις καὶ πεπλασμένας, ἐπεὶ καὶ τὸν ἥλιον ποδιαῖον. δοξάζομεν, οὐκ ὄντα τηλικοῦτον. οὕτως εἴτε δοξάζομεν ἢ περὶ τοῦ μηδαμῇ μηδαμῶς ὄντος, ἢ περὶ οὗ ταῦτα γράφομεν, ἡμέτερον τὸ δόξασμα· καὶ ἐν ἡμῖν κενεμβατοῦν. ὃ καὶ αἱροῦντες οἰόμεθα ἐκεῖνο αἱρεῖν· τόδ' ἐστὶν οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς, οὕτως ἐκβέβηκε τὴν ἡμετέραν ἔννοιαν. πῶς οὖν ἀποδεικτὸν τό γε ὅσον ἐν ἡμῖν συνίσταται περὶ ἐκεῖνο ἀγνόημα; πῶς γὰρ ἐκεῖνο ἄγνωστον λέγομεν; ἑνὶ μὲν λόγῳ τῷ ῥηθέντι, ὅτι ἀεὶ τὸ ὑπὲρ τὴν γνῶσιν τιμιώτερον εὑρίσκομεν. ὥςτε τὸ ὑπὲρ ἅπασαν γνῶσιν εἴπερ ἦν εὑρετὸν, εὑρεθείη ἂν καὶ αὐτὸ τιμιώτατον· ἀρκεῖ δὲ πρὸς τὴν ἀπόδειξιν τὸ μήδ' εὑρετὸν εἶναι αὐτό· ἑτέρῳ δὲ λόγῳ, ὅτι ὑπὲρ πάντα· ὅτι δὲ ἦν [6] ὁπωσοῦν γνωστὸν, ἦν ἂν καὶ αὐτὸ ἐν τοῖς πᾶσιν· ἃ γὰρ γινώσκομεν, ταῦτα πάντα φαμὲν, καὶ ἦν ἄν τι κοινὸν αὐτῷ πρὸς πάντα, ὡς αὐτὸ τὸ γνῶστον· οἷς δέ ἐστι κοινόν τι, τούτων μία σύνταξις, ὥςτε καὶ ταύτῃ μετὰ πάντων ἐκεῖνο. καὶ ταύτῃ ἄρα pag. 9
ἄγνωστον αὐτὸ εἶναι δεῖ. τρίτον δ' ὅτι ἔνεστι τοῖς οὖσι τὸ ἄγνωστον, ὥςπερ τὸ γνωστόν. εἰ καὶ πρός τι, ὅμως ἔνεστιν. ὡς οὖν τὸ αὐτὸ πρός τι μέγα καὶ μικρὸν λέγομεν, οὕτω καὶ γνωστὸν καὶ ἄγνωστον πρὸς ἄλλο καὶ ἄλλο, καὶ ὡς τὸ αὐτὸ μετέχον τῶν δύο εἰδῶν μικροῦ καὶ μεγάλου, οὕτως ἅμα ἐστὶ μέγα καὶ μικρὸν,

5) Hamb. *δόξασμα*. In seqq. *δόξασμα κενεμβατοῦν*, opinio nobis insinuata et in inane vanumque descendens: quam vanam opinionem cum conceperimus, ea illud ipsum (abstrusum) concipere arbitramur, quod nulla qua libet cunque ratione ad nos refertur, quia omnem nostram excessit notitiam. Jam qua ratione id demonstrari possit, de quo in tanta inscientia versamur?

6) Hamb. *ἦν*, et mox ὡς ante *αὐτὸ τ. γν.* omittit. ὡς facile carebis. Idem paulo supra *εὑρέθη ἄν*. Pro *ἀρκεῖ δε πρὸς τ. ἀπ.* Mon. *περὶ τ. απ.* Denique loco *δεῖ* in fine periodi Mon. *δοκεῖ* legit. Tertiam rationem inscitiæ affert, quod Cognosci et non Cognosci in rebus versantur, etsi comparate atque relate.

οὕτω καὶ ἅμα τοῦτο τοῦ γνωστοῦ μετασχὸν καὶ τοῦ ἀγνώστου, ἑκάτερόν ἐστιν· καὶ ὡς τὸ γνωστὸν προϋπάρχει καὶ τὸ ἄγνωστον ἀνάγκη προϋπάρχειν, ἄλλως τὲ καὶ εἰ κρεῖττον εἴη τοῦ γνωστοῦ, ὡς τῇ αἰσθήσει τὸ νοητὸν ἄγνωστον. τῷ δὲ νῷ γνωστόν· οὐ γὰρ ἂν εἴη τὸ κρεῖττον στέρησις εἴδους, ὄντος τοῦ χείρονος. ἄλλως τὲ καὶ τῷ νοητῷ ὑπάρχον· πᾶσα 7) γὰρ ἡ ἀπουσία καὶ ἡ τοιαύτη στέρησις ἐν ὕλῃ ἐστὶν, ἢ ἐν ψυχῇ. ἐν νῷ δὲ πῶς ἄν; ἐν ᾧ πάντα πάρεστιν. ἐν δὲ τῷ νοητῷ πῶς ἐστὶ μᾶλλον, εἰ μίαν ἄρα στέρησιν καλοῖμεν, κατὰ τὸ κρεῖττον, ὡς τὸ μὴ εἶδος, ὅπέρ ἐστιν ὑπερείδεον, καὶ τὸ μὴ ὂν, ὅπέρ ἐστιν ὑπερούσιον καὶ τὸ μηδὲν, ὅπέρ ἐστι τὸ ὡς ἀληθῶς ἄγνωστον κατὰ πάντων ὑπεροχήν. Εἰ τοίνυν τὸ ἓν ἔσχατόν ἐστι γνωστὸν, τῶν ὁπώς ποτε γνωριζομένων ἢ ὑπονοουμένων καὶ τὸ 8) τοῦ ἑνὸς ἐπέκεινα τὸ πρώτως ἐστὶ καὶ πάντῃ ἄγνωστον, ὅπερ οὕτως ἐστὶν ἄγνωστον, ὡς μηδὲ τὸ ἄγνωστον ἔχειν φύσιν, μηδὲ ὡς ἀγνώστῳ προσβάλλειν ἡμᾶς, ἀγνοεῖν δὲ καὶ, εἰ ἄγνωστον. παντελὴς γὰρ ἄγνοια περὶ αὐτὸ· καὶ οὔτε ὡς γνωστὸν, οὔτε ὡς 9) ἄγνωστον ἐκεῖνο γινώσκομεν διὸ καὶ περιτρεπόμεθα πανταχῇ ὡς κατὰ μηδὲν αὐτοῦ ἐφαπτόμενοι, ἅτε καὶ οὐδενὸς ὄντος, μᾶλλον δὲ μηδὲ τούτου ὄντος, τὸ οὐδέν. Οὐκοῦν τὸ μηδαμῇ μηδαμῶς ὂν ἐστιν ἢ ἐπέκεινα τούτου, εἴπερ τοῦτο μὲν τοῦ ὄντος ἀπόφασις, τὸ δὲ καὶ τοῦ ἑνὸς, οἷον τὸ οὐδέν. ἀλλὰ τὸ οὐδὲν κενόν ἐστι καὶ πάντων ἔκπτωσις· οὐχ οὕτω δὲ ἐννοοῦμεν περὶ τοῦ ἀῤῥήτου· ἢ τὸ οὐδὲν διττόν, τὸ μὲν ἐπέκεινα, τὸ δὲ ἐπὶ τάδε· καὶ γὰρ τὸ ἓν διττὸν, τὸ μὲν ἔσχατον, οἷον τὸ τῆς ὕλης, τὸ δὲ πρῶτον, οἷον τὸ τοῦ ὄντος πρεσβύτερον. ὥςτε καὶ τὸ οὐδὲν, τὸ μὲν ὡς οὐδὲ τὸ ἔσχατον ἓν, τὸ δὲ, ὡς οὐδὲ 10) τὸ πρῶτον. ταύτῃ ἄρα, καὶ τὸ ἄγνωστόν τε καὶ ἄῤῥητον διττόν,

7) Mon. γὰρ omisit. Mox Hamb. ἐν νῷ δὲ πάντα πάρεστιν omissis vocc. mediis. Ceterum semel moneam, utrumque librum etiam voculis encliticis plerumque apices imponere æque ac interrogativis; sic ἐν δὲ τῷ νοητῷ πῶς μ. ubi secundum præcepta Grammaticorum vulgaria πως scribendum erat. Nihil in re tam levi a libris discessi.

8) Hamb. τὸ om.

9) Hamb. vocc. γνωστὸν οὔτε ὡς om. mox pro ἐφαπτόμενοι Mon. ὑφαπτόμ.

10) Hamb. τὸ δὲ om.

τὸ μὲν ὡς οὐδὲ τὸ ἔσχατον ὑπονοητόν, τὸ δέ, ὡς οὐδὲ τὸ πρῶτον. Ἆρα οὖν ὡς ἡμῖν ἄγνωστον αὐτὸ τίθεμεν; ἢ τοῦτο μὲν οὐδὲν παράδοξον, εἴη δ' ἂν εἰ θέμις εἰπεῖν καὶ τῷ πολυτιμήτῳ νῷ ἄγνωστον· πᾶς γὰρ νοῦς εἰς τὸ νοητὸν ὁρᾷ· τὸ δὲ νοητὸν[11]) ἢ εἶδός ἐστιν ἢ ὄν. Ἀλλὰ μήποτε ἡ θεία γνῶσις αὐτὸ γινώσκει καὶ ταύτῃ γνωστόν ἐστι τῇ ἑνιαίᾳ καὶ ὑπερουσίῳ; ἀλλ' αὕτη τῷ ἑνὶ ἐπιβάλλει· τὸ δὲ ἦν ἄρα καὶ τοῦ ἑνὸς ἐπέκεινα. ὅλως δὲ εἰπεῖν, εἰ γινώσκοιτο, καὶ ἐκεῖνο μετὰ τῶν ἄλλων ἔσται, καὶ αὐτὸ τῶν πάντων· κοινὸν γὰρ αὐτῷ καὶ τοῖς ἄλλοις ἔσται[12]) τὸ γνωστοῖς εἶναι, καὶ συντετάξεται τοῖς ἄλλοις κατὰ τοσοῦτον. Ἔτι δέ, εἰ γνωστόν, περιλήψεται αὐτὸ ἡ γνῶσις ἥ γε θεία, p. 10. ὁριεῖ ἄρα, πᾶς δὲ ὅρος ἐπ' ἔσχατον ἀναβαίνει τὸ ἕν· ἐκεῖνο δὲ ὑπὲρ τὸ ἕν· ἀπερίληπτον ἄρα καὶ ἀόρατον πάντῃ· ὥστε καὶ γνώσει[13]) πάντῃ ἄγνωστον ἄρα καὶ τῇ θείᾳ γνώσει. — Πρὸς δὲ τούτοις ἡ γνῶσις τῶν γινωσκομένων ἐστὶν ὡς ὄντων ἢ ὑπαρχόντων, ἢ ἑνὸς μετεχόντων, τὸ δ' ἐπέκεινα τούτων· τὸ δὲ γνωστόν πρὸς τὴν γνῶσιν καὶ τὸ γινῶσκον, ἕξει ἄρα καὶ ἐκεῖνο σύνταξίν τινα καὶ σχέσιν πρὸς τὰ τοιαῦτα. Ἔτι καὶ τὸ ἓν κινδυνεύει ἄγνωστον εἶναι, εἴπερ δεῖ ἄλλο τὸ γινῶσκον εἶναι καὶ τὸ γινωσκόμενον, κἂν ἐν τῷ αὐτῷ ᾖ ἑκάτερον, ὥστε τὸ ἓν ἑαυτό γε οὐκ ἂν γνοίη, τό γε ὄντως ἕν· οὐ γὰρ ἔχει τινὰ διπλόην τὸ ἕν· οὐκ ἔσται ἄρα ἐν αὐτῷ γινῶσκον καὶ γινωσκόμενον οὐδὲ ἄρα θεὸς κατά γε τὸ ἓν[14]) αὐτὸ μόνον ἑστώς, καὶ τῷ ἑνὶ συναπτόμενος τῷ ἁπλῶς, κατὰ διπλόην συναφθήσεται· πῶς γὰρ ἂν συναφθείη τῷ ἁπλῷ τὸ διπλοῦν; εἰ δὲ τῷ ἑνὶ τὸ ἓν γνοίη, ἔσται τὸ μὲν γινῶσκον, τὸ δὲ γινωσκόμενον ἓν[15]), καὶ ἑκάτερον ἐπι-

11) Mon. prius ἢ om. Mox Hamb. καὶ inter ἑνιαίᾳ et ὑπερουσίῳ om.

12) Hamb. ἔσται ante τὸ γν. εἶναι om. et pro τοῖς ἄλλοις κατὰ τοσ. Mon. dat τοῖς πᾶσι κατὰ τὸ τοσ. idem εἰ post ἔτι δὲ om. Deinceps Hamb. legit περιληψ. ἥγε θεία· ὁριεῖ ἀ. omissis αὐτὸ ἡ γνῶσις.

13) Hamb. legit γν. πάσῃ· πρὸς δέ τ. mediis omissis. Mon. passim scribit γιγνωσκ. ubi Hamb. plerumque γινωσκ.

14) Mon. κατά γε τὸν αὐτὸν μόνον ἑ.

15) Mon. verba καὶ ἑκατ. ἐπ. ἡ τ. ἑ. φ. μ. οὐ. κ. ἓν omisit, nisi ipse, cum mihi describerem, oculis de linea aberravi; quod cum maxime, quia rure apud virum Reverendissimum Dœrnerum, socerum omni observantia pie colendum, degens hæc scribebam, ad liquidum perducere non potui. μέγα videtur falsum.

δέξεται ἡ τοῦ ἑνὸς φύσις, μέγα οὖσα καὶ ἕν, ὥστε οὐχ ὡς ἕτερον ἑτέρῳ συναφθήσεται, ὡς γνωστῷ γνωστικὸν, ἓν μόνον αὐτὸ τοῦτο οὖσα, ὥςτε οὐδὲ κατὰ γνῶσιν. Ἀλλὰ[16]) τοῦτο μὲν ὅπως ἔχει περὶ τὸ ἕν, εἰσαῦθις· πολλῷ δὴ οὖν τόγε μηδὲ ἕν, ἄγνωστόν ἐστι· καλῶς γὰρ καὶ ὁ Πλάτων ἀδύνατον εἶναί φησι γινώσκειν μὲν φάναι, γινώσκειν δὲ μηδὲν, ἀλλ' ἢ τὸ ἔσχατον γνωστὸν, τό γε ἕν, οὐδὲν ἴσμέν τι τοῦ ἑνὸς ἐπέκεινα· ὥστε μάτην ταῦτα ῥαψῳδοῖμεν. Ἢ ταῦτα ἃ[17]) ἴσμεν, εἰδότες ἴσμεν καὶ τοῦτο αὐτῶν, ὅτι ἀναξιά ἐστιν, εἰ θέμις εἰπεῖν τῆς πρώτης ὑποθέσεως· ἐπεὶ καὶ τὰ νοητὰ εἴδη μήπω εἰδότες, ἀτιμάζομεν τὰ ἐν ἡμῖν συνιστάμενα ἐκείνων εἴδωλα τῆς ἐκείνων φύσεως ἀμερίστου οὔσης καὶ αἰωνίου· τούτων δὲ μεριστῶν ἐν ἡμῖν γιγνομένων καὶ πολλαχῇ μεταβαλλομένων, ἔτι δὲ μειζόνως τὸ συναίρεμα τῶν εἰδῶν καὶ γενῶν ἀγνοοῦντες· ἔχοντες δὲ ἐκείνου τὸ εἴδωλον συναίρεμά γε ὂν τῶν ἐν ἡμῖν διακεκριμένων γενῶν τε καὶ εἰδῶν· τοιοῦτον μὲν εἶναι τὸ ὂν ὑπονοοῦμεν· οὐ τοῦτο δὲ, κρεῖττον δέ τι καὶ τὸ μάλιστα ἡνωμένον. Ἤδη δὲ καὶ τὸ ἓν ἐννοοῦμεν[18]), οὐ συναιροῦντες, ἀλλὰ ἀναπλοῦντες τὰ πάντα εἰς ἐκεῖνο· καὶ ἐν ἡμῖν ἡ ἁπλότης αὕτη συνίσταται πρὸς ἓν ἡμῖν πάντα, πολλοῦ δέουσα τῆς παντελοῦς ἅπτεσθαι ἐκείνης· τὸ γὰρ ἐν ἡμῖν ἓν καὶ τὸ ἁπλοῦν, ἥκιστα τοῦτό ἐστιν ὃ λέγεται πλὴν ὅ τι δεῖγμα τῆς φύσεως ἐκείνης[19]) ἐστίν. οὕτω δὴ καὶ πᾶν τὸ ὁπωσοῦν γνωστὸν καὶ ὑπονοητὸν λαβόντες ἐν τῷ νῷ· μέχρι καὶ τοῦ ἑνὸς ἀξιοῦμεν, εἰ δεῖ φθέγγεσθαι τὰ ἄφθεγκτα, καὶ ἐννοεῖν τὰ ἀνεννόητα, ἀξιοῦμεν ὅμως ὑποτίθεσθαι τὸ ἀσύμβατον πρὸς πάντα καὶ ἀσύντακτον καὶ οὕτως ἐξῃρημένον ὥστε μηδὲ τὸ ἐξῃρημένον ἔχειν κατ' ἀλήθειαν· ἐξῄρηται γὰρ[20]) ἀεί τινος τόγε ἐξῃρημένον καὶ οὐ πάντη ἐστὶν ἐξῃρημένον, ἅτε σχέσιν ἔχον πρὸς τὸ, οὗ ἐξῄρηται, καὶ ὅλως ἐν προηγήσει τινὶ σύνταξιν. Εἰ οὖν μέλ-
p. 11. λει[21]) τῷ ὄντι ἐξῃρημένον ὑποκεῖσθαι μήδ' ἐξῃρημένον ὑπο-

16) Hamb. pro ἀλλὰ habet εἰ. deinceps Mon. ἔχῃ.

17) Hamb. ἃ om. — 18) Hamb. ἀγνοοῦμεν, quod et Mon. ad marg. nota adjecta adpinxit. Mon. porro pro οὐ συναιρ. legit ὡς σ. Pro ἀναπλοῦντες Hamb. dat ἀναπληροῦντες. vide ad fin. h. c. — 19) Mon. πλ. ὅ. δ. ἐστὶ τ. φ. — 20) Hamb. γὰρ om. — 21) Mon. μέλλοι. Iota subscriptum uterque fere nusquam habent.

κείσθω· οὐ γὰρ ἐπαληθεύει τῷ ἐξηρημένῳ τὸ οἰκεῖον ὄνομα κατ' ἀκρίβειαν· ἅμα γὰρ ἤδη καὶ συντεταγμένον, ὥστε καὶ τοῦτο αὐτοῦ ἀποφῆσαι ἀνάγκη· ἀλλὰ καὶ ἡ[22]*) ἀπόφασις λόγος τὶς, καὶ τὸ ἀποφατὸν πρᾶγμα, τὸ δὲ οὐδέν· οὐδὲ ἄρα ἀποφατὸν, οὐδὲ λεκτὸν*[23]*) ὅλως, οὐδὲ γνωστὸν ὁπωσοῦν· ὥστε οὐδὲ ἀποφῆναι τὴν ἀπόφασιν δυνατόν. Ἀλλὰ*[24]*) τί; πάντη περιτροπὴ τῶν λόγων καὶ τῶν νοήσεων αὕτη ἐστὶν ἡ φανταζομένη ἡμῖν ἀπόδειξις οὗ λέγομεν· καὶ τί πέρας ἔσται τοῦ λόγου, πλὴν σιγῆς ἀμηχάνου καὶ ὁμολογίας τοῦ μηδὲν*[25]*) γινώσκειν, ὧν μηδὲ θέμις, ἀδυνάτων ὄντων εἰς γνῶσιν ἐλθεῖν.*

22) Art. ἡ Hamb. non habet. — 23) Mon. *λεκτέον.* v. Fabric. ad Sext. Emp. p. 90. — 24) Mon. *Ἀλλα* om. pro *φανταζ.* habet *ἐμφαντ.* 25) Hamb. *τοῦ μηδὲ γιν.*

Herennius, quem supra nominavi, ex Damascio nostro plurima verbo tenus compilavit, quæ hic indicaturus sum. Cap. 2. *μαντεύεται ἄρα* sequentia exscripsit; sed pro *οὐδὲ πρῶτον* secundus et tertius codex (nam tres in Bibl. Mon. adservantur) habent *οὐδὲ τὸ πρ.*; loco *σχολῇ γε* verò: *οὐδαμῶς ἄρα π. αὐτὴν ὑμν. οὐδὲ νοητέον οὐδὲ ὑπον.* Verba *καὶ τοῦτό γε ἀλ. ἠδ. τ. π. ἑ.* omittit. Post *ὃ π. ἑ. περιεκτικώτατον* pergit, *τὸ αὐτὸ ἕν. τοῦ γὰρ ἑνὸς ἁπλούστερον οὐδὲν* usque *τοῦ πάντη ἑνὸς καὶ μόνον ἑνός.* Post hæc pergit *οὐδὲ ἄρα γν. οὐδὲ ὀνομαστόν. Ἀλλ' εἰ τὸ ἓν πάντων αἴτιον κ. τ. λ. εἰς αὐτὸ μηδὲν* (pro *οὐδὲν*) *ἀνατεῖν. ὃ γὰρ μὴ ἓν* (pro *μηδὲ ἓν*) *ἑ. τ. οὐδὲν ε. κ. τ. δ. Πόθεν γὰρ δῆλον* (uterque, Hamb. et Mon. *δῆλον* non agnoscunt) *ὅ*[illegible]*κ. ἑ. τοιούτου ἑνὸς ἐπ. ἀ. γ. ουδ. χρ. τ. π. ἢ τ. ἑ. δ. μ. τ. ἑ. αἴτι*[illegible]*ῶν πολλῶν· τὸ γὰρ οὐδὲν οὐδενός ἐστιν αἴτιον. Πρὸς δὴ ταῦτα πάντα τοῦτο ἡμεῖς λέγομεν, ὅτι* (cap. 3. Dam.) *ἄβατον καὶ ἀμήχανον ἡ τοιάδε φροντὶς* cetera... (pro *ἀνεθιστέον* unus Herennii liber *ἀνερεθιον* (sic) et in marg. *ἀνερεθισθέον* (sic. fort. *ἀνερεθιστέον*) alter vero tertiusque *ἀνερεσθίον* (sic).. *εἰς τὴν ἄρητον* (sic) *συναίσθησιν τῆς φανοτάτης ἀληθείας. ἑ. γ.......... καὶ τοῦ συντεταγμ. τὸ ἀσυντ. ὡς τὸ ὂν τ. ἑ. κ. τ. ε. τ. π......... καὶ σχέσει ὑποτιθέμενον. Ἐπεὶ καὶ τὸ ἓν* usque ad finem capitis. *εἰ θέλεις εἰπεῖν* omittens legit *τόδ' ἐπέκεινα πάσης ἐστὶ καὶ τ. λ. ἀντιθέσεως καὶ οὐ τοῖς ἐν ὁμοταγέσι μ. α. κ. τοῖς ὡς πρώτοις καὶ μετὰ τὸ πρῶτον. Ἄληπτον τοίνυν ἐστὶ τὸ σεμνότατον πάντων πάσαις ἐννοίαις τε καὶ ὑπονοίαις, ἐπειδὴ* (cap. 4. Dam.) *καὶ ἐν τοῖς τῇδε....... σεμνότερον τοῦ προχειροτέρου. Εἰ δὲ τοῦτο οὐδὲν ἑ....... τόδε ἔπειτα δὲ* (pro *ἐπὶ τάδε*)...... *ὡς φ. ὁ Πλάτων,* (sed secundus tertiusque Codex articulum non habent)........ *καὶ ἀπόῤῥητον τρόπον* (itidem iidem libri art. *τὸν* h. l. habent.) *οὔτε γ. ὡς ε. πρ. τ. πολλὰ, οὔτε ὡς ὂν τὰ ὄντα, οὔτε ὡς ἥν......* (*ὁμοίως* omittunt. *εἰ δὲ α. τ. λεγ. περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἀπόῤῥητον, ἔτι ἀπερινόητον καὶ τὰ ἄλλα, περιτρεπομ. τ. λ...... ὀνόματά εἰσι καὶ νοήματα τ. ἡ. ὠδ. ὅσα πολ. ἐκεῖνο* (secundus et tertius *ἐκεῖνοι*) .... *μηνυουσῶν· οὐδὲν σαφῶς, ἀ. δ. ε. κ. τ. τ. ἑ. κ. τ. δυναμένων. Εἰ δὲ μεχρὶ τοῦ ἑνὸς ὁ Πλάτων ἀναβὰς ἐσιώπησε* (cap. 5. Dam.)...... *ἀρχαιοτροπῶς. φέρε οὖν σκεψώμεθα καὶ πῶς λέγεται ἄγνωστον εἶναι παντελῶς·* (cap. 6. Dam.). *εἰ γὰρ τοῦτο ἀληθὲς, πῶς τ. π. π. ἀ. δ. γρ, οὐ γ. δὴ λογοπ........* (*τῷ ὄντι* om.)........ *εἰ δὲ γινώσκομεν, γνωστόν ἐστι· ἢ ἄγνωστον γινώσκε-*

Cap. 8. *Ἆρα* [1]) *οὐκ ἄν τις καὶ τοῦτο ἐπιζητήσειεν τούτοις λόγοις παραβαλλόμενος; εἰ γὰρ ἀπὸ τῶν τῇδε περὶ ἐκείνου τὶ λέγομεν,*

ται, ὅτι ἄγνωστον. ἀλλὰ πῶς ἡμεῖς, ἅ γινώσκομεν ὁπωσοῦν, ἑ. α. ἃ ἂν οῦμεν (pro *ἀγνοοῦμεν*) *π. ο. γ. ὡς εἴ τις* (*ὡς* h. l. om.) *ἐκ γεν. τυφλὸς* (om. *ὤν*).......... *τὸ δὲ χρῶμα ὅλως* (pro *πάντη*) *οὐκ οἶδε*......... *ὁμολογοῦμεν· καὶ γὰρ οὐδὲ ἐν τῷ χρώματι*.......... *ἐν τῷ γινώσκοντι, ἀλλ' οὐκ ἐν τῷ γινωσκομένῳ. Ἐπὶ μὲν τῶν ἄλλων ἡ τοῦδε στέρησις α. τ. κ. κ. γ. τ. α. εἰ κ. α. ἀλλὰ νοητὸν ἐστιν· ἐπὶ τούτου δὲ πᾶσαν ἔννοιαν καὶ ὑπ. καὶ γνῶσιν ἀναιροῦμεν κ. τ. ε. φ. τ. π. ἡμῶν ἄγνοιαν, ᾗ πᾶν ὄμμα μύομεν. Ὃ δὲ λέγομεν, οὐχ ὅτι αὐτοῦ, λέγομεν τι, ἀλλὰ τὸ μηδεμίαν ἑαυτοῦ παρεχ. ἀντιλαβήν· οὐδὲ γὰρ μόνον ἄγν. α. φ. ἵνα α. τ*.............. *φύσις αὐτοῦ τὸ οὐδὲν καὶ το ἐπ. πάντων καὶ ἁπλοῦν καὶ ὑπ. κ. τ. ασ. πρ. πάντα, ἀλλὰ μόνον ἀναιρέσεις τ. μετ' αὐτὸ. Τί οὖν δοξάζομεν περὶ αὐτοῦ ταῦτα, ἃ λέγομεν* (cap. 7. Dam.) *εἰ δὲ ε. δ. α. κ. δ. ε. ἢ ὅτι οὐκ ἐστι, ταῦτα δοξάζομεν, κ. ἀλ. γε α. ἡ δόξα. τὸ γὰρ μὴ εἶναι γνωστὸν, τοῦτο ἀληθὲς, ὡς τὸ ἀλ. ψ. ἀλ. γ. ο. ψεῦδος. Ἆρα οὖν ὡς ἡμῖν ἄγνωστον αὐτὸ τίθεμεν; εἴη ἂν καὶ τῷ πολυτιμ. νῷ ἄγνωστον· ἀλλ' εἰ γινώσκοιτο, καὶ ἐκ. μ. τ. ἀ*. .... *καὶ συντετάξεται κατὰ τοῦτό γε τοῖς ἄλλοις, ὅπερ ἀδύνατον· ἀλλ' εἰ δεῖ φθέγγεσθαι τ. α*....... *ἐξήρηται γάρ τινος τὸ τε ἐξῃρημένον· σχέσις γὰρ τοῦτο· τὸ δὲ καὶ ἄσχετόν ἐστι, ὥστε καὶ τοῦτο αὐτοῦ ἀποφῆσαι ἀνάγκη· ἃ κ. ἡ. α. λ. τ. κ. τ. ἀ. πρ. τὸ δὲ οὐδὲν ἐστι· οὐδὲ α. ἀπ. οὐδὲ ὅλως λεκτόν, οὐδὲ γν*..... *τ. ἀπ. δυνατὸν. καὶ τί πέρας ἔσται τοῦ λόγου πλὴν σ. αμ. κ. ὁμ. τ. μ. γ. ὧν μηδὲ θέμις εἰς γνῶσιν ἐλθεῖν. Ἆρα τοίνυν* (pergit) *οὐδὲ ἥκει τι ἀπ' αὐτοῦ εἰς τάδε; Ἐπὶ* (l. *ἔτι*) *γὰρ τοῦτο ζητητέον· καὶ πῶς οὐκ ἂν ἥκοι; εἴπερ ἀπ' αὐτοῦ τὰ πάντα ἐστίν· ἀφ' οὗ γὰρ ἕκαστον πρόεισι, καὶ μετέχει αὐτοῦ, εἰ μηδὲν ἄλλο, τοῦτο, ὅ ἐστιν, ἔχον ἐκεῖθεν καὶ ἀναπνέον τὴν οἰκείαν ἀρχὴν καὶ εἰς ἐκείνην ἐπιστρεφόμενον κατὰ τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν· τί γὰρ δὴ καὶ κωλύσει ἐκεῖνο διδόναι τι ἑαυτοῦ τοῖς ἀπ' αὐτοῦ· πῶς δ' ἂν καὶ ἡμεῖς ταῦτα περὶ αὐτοῦ ὑπονοοῖμεν ὅπως δήποτε, εἰ μή τι ἦν ἐν ἡμῖν ἴχνος ἀμυδρὸν ἐκείνου. Μή ποτε οὖν ἀπόῤῥητον ὂν ἀποῤῥήτου μεταδίδωσι τῆς τοῖς πᾶσι μεθέξεως, καθ' ἣν ἐστί τι καὶ ἐν ἑκάστῳ ἀπόῤῥητον.* Deinceps sequentia inferius addere locus erit. Ex hoc specimine jam Damascio juniorem vixisse Herennium et admodum leviter et impudenter in expositione sua egisse liquet. Ne longius in hoc capite immorer, unius loci *ἤδη δὲ καὶ τὸ ἓν ἐνν.* sqq. sententiam latinitate donare licebit. — Jam vero etiam Unum mente informamus non constringendo (quo Unitum sive Ens effingimus) sed ita ut omnia in ejus simplicitatem digeramus, atque in nobis hæc simplicitas constat ad Unum nobis omnia diluens (ad eam unitatem, in qua quantum ad nos adtinet, omnia prostant); multum autem abest, ut perfectam illam adtingat. Ita tandem etiam quidquid et utcunque cognoscere atque suspicari licet, mente adepti, et ipsum denique Unum adepti, — postremo proponimus et substernimus illud (Ineffabile et cognitioni impenetrabile reconditumque) quod Omnibus dissociabile, nulli cuiquam rei connexum, adeoque ex universitate rerum exemtum est, ut hoc ipsum, quod dicimus Exemtum, e veritate non habeat; nam Exemtum utique a quapiam re exemtum seductumque esse videtur, nec radicitus exemtum est, quia ad id unde exemtum distat, comparatur atque anteacta quadam societate tenebatur. Quod si reapse Exemtum proponatur, etiam non exemtum proponetur. Nam Exemti nomen minus exacte veritatem significat; simul enim continuo etiam Conjunctum innuit.

1) Mon. *ἄρα* et *ἐπιζητήσει τοιούτοις*.

ἐπειδὴ ἐν τούτοις ἑκασταχοῦ ἡ μονὰς ἡγεῖταί τινος οἰκείου ἀριθμοῦ· μία γὰρ ψυχὴ καὶ πολλαὶ ψυχαί, καὶ εἷς νοῦς καὶ πολλοὶ νόες καὶ ἓν τὸ ὂν καὶ πολλὰ τὰ ὄντα, καὶ ἑνὰς μία καὶ πολλαὶ ἑνάδες, οὕτω δήπουθεν ἀπατήσει [2]) ὁ λόγος καὶ ὂν ἀπόῤῥητον καὶ πολλὰ ἀπόῤῥητα καὶ ἔδει γε τὸ ἀπόῤῥητον γόνιμον εἶναι ἀποῤῥήτως εἰπεῖν· γεννήσει ἄρα πλῆθος οἰκεῖον· ἢ ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα τῶν ἀπορημάτων [3]) ἐπιλαθομένων ἐστὶ τῶν προειρημένων· οὐδὲν γὰρ ὅ,τι ἐκείνῳ κοινὸν πρὸς τὰ τῇδε, οὐδ' ἂν εἴη τι αὐτῷ τῶν λεγομένων καὶ νοουμένων καὶ ὑπονοουμένων, οὐδὲ ἄρα τὸ ἓν οὐδὲ τὰ πολλά, οὐ δὲ τὸ γόνιμον ἢ παράγωγον [4]) ἢ ὁπώς ποτε αἴτιον. οὐδέ τις ἀναλογία, οὐδὲ ὁμοιότης· οὐκ ἄρα ὡς τὰ τῇδε, καὶ ἐκεῖνο ἢ ἐκεῖνα· μᾶλλον δὲ οὐδὲ ἐκεῖνο ῥητέον· οὐδὲ ἐκεῖνα, οὐδὲ ὅ τι ἕν· οὐδὲ ὅ τι πολλά· μάλιστα μὲν ἡσυχίαν ἄγειν τῷ ἀποῤῥήτῳ μένοντας ἀδύτῳ [5]) τῆς ψυχῆς· οὐδὲ προϊόντας. Εἰ δὲ ἄρα ἀνάγκη τί ἐνδείκνυσθαι, ταῖς ἀποφάσεσι τούτων χρηστέον· ὅτι οὐδὲ ἕν, οὐδὲ πολλά· οὐδὲ γόνιμον· οὐδὲ ἄγονον· οὔτε αἴτιον, οὔτε ἀναίτιον, καὶ ταύταις μέντοι ταῖς ἀποφάσεσιν ἐπ' ἄπειρον ἀτεχνῶς οὐκ οἶδα ὅπως περιτρεπομέναις. οὐκοῦν τὸ μηδαμῇ μηδαμῶς προφερόμεθα [6]), ταῦτα ληροῦντες. Ἐφαρμόσει γὰρ καὶ ἐκείνῳ πάντα ταῦτα λεγόμενα καὶ αὕτη γε περὶ [7]) πᾶσιν, ἡ περιτροπὴ καθάπερ ἡμᾶς καὶ ὁ Ἐλεάτης διδάσκει φιλόσοφος. Ἢ τοῦτο μὲν οὐ χαλεπὸν διαλῦσαι; καὶ εἴρηται πρότερον, ὅτι τοῦτο μὲν κατὰ τὸ χεῖρον· ἐκεῖνο δὲ ὑποτίθεται κατὰ τὸ κρεῖττον καὶ γὰρ τὰ ἀποφασκόμενα οὐ τὸν αὐτὸν ἑκατέρου τρόπον ἀποφάσκεται· ἀλλὰ [8]) ἄνω μὲν χείρονα κρείττονος, εἰ θέμις εἰπεῖν κάτω δὲ ὡς κρείττονα

2) Hamb. ἀπατήσει.

3) Mon. ἀποῤῥημάτων, supra pro ὂν ἀπόῤῥητον καὶ π. ἀπ. fortasse leg. ἓν ἀπ. sententia verborum ἢ ταῦτα καὶ τὰ τ. τ. ἀπ. etc. est. Hæc et hujusmodi alia qui quærunt, hi fere quæ supra docuimus obliti sunt. De unitatibus multitudinis velut gentis consanguineae auctoribus, quæ ad nauseam usque ab hujus ætatis philosophis decantantur, plura dicere supersedendum esse puto.

4) Mon. παράγωσιν.

5) Idem ἀδυνάτῳ. Ex ῥητέον repete δεῖ, unde inf. ἄγειν pendeat. Quietem agere in arcano recessu animi penetralique morantes, nec inde exire decet. Illud Reconditum nisi reciprocantibus negationibus enuntiari non potest. — 6) Mon. προφερώμεθα. — 7) Idem ἐπὶ πᾶσιν. — 8) Mon. ἀλλ' ἄνω. mox Hamb. ὡς κρειττ. χεῖρον pro χείρονος.

χείρονος, εἰ δυνατὸν εἰπεῖν. καὶ γὰρ καὶ τῆς ὕλης καὶ τοῦ ἑνὸς ἀποφάσκομεν, ἀλλὰ τὸν διχῇ τοῦτον εἰρημένον τρόπον· τοῦτο μὲν οὖν, ὅπερ ἔφην εὐδιάλυτον, ἐκεῖνο δὲ ἤδη καρτερώτερον. εἰ [9]) τὸ μηδαμῇ μηδαμῶς ὂν ἀπόπτωσίς ἐστι τοῦ ὄντος, ἥ γε παντελής; ἐπέκεινα δὲ τοῦ ὄντος τὸ ἓν καὶ ἔτι μᾶλλον τὸ ἀπόῤῥητον περισχεθήσεται ἄρα τὸ μηδαμῶς ὂν ὑπὸ τοῦ ἑνὸς, ὑπεκτεινο-
p. 12. μένου εἰς τὸ ἐπὶ τάδε, καὶ ἔσται ἓν, καὶ ἔτι ἀπόῤῥητον, ὅτι ἐπὶ τάδε καὶ τοῦ ἑνὸς τὸ ἀπόῤῥητον ὡς ἐπέκεινα. ἢ εἰ μὲν στέρησις τοῦ ὄντος ἐστὶ τοῦτο δὴ τὸ μηδαμῶς ὂν λεγόμενον, πάσχοι ἂν ταῦτα· καὶ οὐδὲν θαυμαστόν· ἡ γὰρ ὕλη μὴ ὄν ἐστι παντελῶς, ὅταν ἑστήκῃ θεωρουμένη κατὰ τὸ ἕν, ἐκεῖ τε γὰρ τὸ ἓν τὸ ὑπὲρ τὸ ὂν καὶ ἐνθάδε μετὰ τὸ ὄν, καὶ οὐδὲν ἄτοπον, εἰ μετέχοι καὶ τοῦ ἀποῤῥήτου· εἰ δὲ οὕτω λέγεται μηδαμῶς ὂν μηδαμῇ, ὡς οὔτε ὄν, οὔτε ἓν οὔτε ἀπόῤῥητον τιθέμενον, οὔτε καταφατικῶς, οὔτε ἀποφατικῶς, οὔτε κατὰ περιτροπὴν, οὔτε ἀντιφατικῶς, οὔτε ὁπωσοῦν ἄλλως οὐδαμῇ οὐδαμῶς, — περὶ γὰρ τοιούτου καὶ ὁ Ἐλεάτης διελέγετο ξένος — τοῦτο δὴ πάντων ἔκπτωσίς ἐστι τῶν ὑπονοουμένων, καὶ ὁπωσοῦν, αὐτό γε δήπου, τὸ μήδ' ὁτιοῦν. Τὸ τοίνυν ἀπόῤῥητον, ὡς ἀληθῶς οἷον

9) Mon. εἰς τὸ μ. Illa jam improbior est quæstio: An nequaquam uspiam ens defectio entis eaque perfecta clueat, ultraque ens superstet Unum, ampliusque Ineffabile reconditum? Quod si est, sequitur, ut nequaquam Ens ab Uno, utpote quod ad citeriorem oram subter extendatur et permeet, cingatur, adeoque unum, atque insuper reconditum s. ineffabile sit. (Pro ὑπεκτειν. Mon. legit ὑπερεκτειν.) Nam illud Ineffabile reconditum æque citra Unum atque ultra Unum eminet. Si istud Neutiquam Ens privatio entis est, sane ei hæc accident; nec mirum. Nam materia, cum quantum unum est, contemplaris, prorsus nonens cluet; — nam et ibi — in ulterioribus rebus Unum supra ens, heic vero, in citerioribus, pone Ens exstat. Mon. ἐκεῖ τε p. τὸ ἓν ὑπὲρ τὸ ἓν — neque absonum, si etiam Reconditi particeps est. (Mon. μετέχει). si vero Nequaquam uspiam ens ita dicitur, ut neque Ens neque Unum, nec reconditum et ineffabile, si neque negando nec affirmate nec retroversum nec contrarie (Mon. l. ἀντιφαντικῶς) neque ullo alio quocunque modo ponatur (de qua re ex Velia hospes disserit), hoc demum omnium defectus et rejectio, quæ aliquacunque suspicione adtinguntur, hoc tantem profecto ipsum erit Neutiquam Quidpiam. Ineffabile igitur quam verissime tanquam arx, tum supra eminens, tum inferne sedes et firmamentum omnibus substratum, omnia rata et enarrabilia circumcingit etc. Hamb. h. l. bis θριγκὸς, sic, ut voluisse appareat θριγγός. Mon. ad marg. εἴ τι ἥκει πρὸς τὰ τῇδε ἀπὸ τοῦ πρώτου.

θριγκὸς τῷ ῥητῷ παντὶ περιβέβληται, ἄνωθέν τε ὑπερέχον καὶ κάτωθεν ἕδρα πᾶσιν ὑποκείμενον. Ἢ οὐδὲ τοῦτο πρέψει ἐκείνῳ λεγόμενον· οὔτε γὰρ ἄνωθεν οὔτε κάτωθεν οὔτέ τι πρῶτον αὐτοῦ. οὐδὲ ἔσχατον οὐδὲ γὰρ πρόοδος, οὐδὲ ἄρα θριγκὸς ἐστὶ πάντων οὐδὲ περιέχει πάντα· οὐδὲ εἴσω αὐτοῦ τὸ ῥητὸν, οὐδὲ αὐτὸ τὸ ἕν. Ἆρα[10]) οὐδὲ ἥκει τὶ ἀπ' αὐτοῦ εἰς τὰ τῇδε· ἐπὶ γὰρ τούτοις τοῦτο ζητητέον, καὶ πῶς οὐκ ἂν ἥκοι, εἴπερ ἀπ' αὐτοῦ τὰ πάντα ἐστίν; οὕτω[11]) δή τρόπῳ ἀφ' οὗ γὰρ ἕκαστον πρόεισι, καὶ μετέχει αὐτοῦ· εἰ γὰρ μηδὲν ἄλλο τοῦτο, ὅ ἐστιν, ἔχον ἐκεῖθεν καὶ ἀναπνέον τὴν οἰκείαν ἀρχὴν καὶ εἰς ἐκείνην ἐπιστρεφόμενον, ὅσον δύναται. τί γὰρ δὴ καὶ κωλύσει ἐκεῖνο διδόναι τὶ ἑαυτοῦ τοῖς ἀπ' αὐτοῦ; τί γὰρ ἄλλο μέσον; πῶς δὲ οὐκ ἀναγκαῖον ἀεὶ τὸ δεύτερον, ὅ τι ἐγγυτέρῳ εἶναι τοῦ τρίτου, πρὸς τὴν μίαν ἀρχὴν, καὶ τοῦ τετάρτου τὸ τρίτον; εἰ δὲ τοῦτο καὶ ἧττον αὐτῆς ἐκφοιτᾶν, εἰ δὲ τοῦτο καὶ μᾶλλον ἐν τῷ ὅρῳ[12]) μένειν ἐκείνης τῆς φύσεως. εἰ δὲ τοῦτο καὶ μᾶλλον ὡμοιῶσθαι πρὸς αὐτὴν, ὥστε καὶ ἐπιτήδειον εἶναι πρὸς τὸ μετέχειν αὐτῆς, ὥστε καὶ μετέχειν. Πῶς δ' ἂν ἡμεῖς ταῦτα περὶ αὐτῆς ὑπονοοῖμεν[13]) καὶ ὅπως δήποτε, εἰ μή τι καὶ ἦν ἐν ἡμῖν ἴχνος ἐκείνης, οἷον πρὸς αὐτὴν ἐπειγόμενον; μήποτε οὖν καὶ ῥητέον, ἀπόῤῥητον οὖσαν, ἀποῤῥήτου μεταδιδόναι τοῖς πᾶσι μεθέξεως, καθ' ἣν ἔστι τι καὶ ἐν ἑκάστῳ ἀπόῤῥητον, ὥσπερ τοῦτο ὁμολογοῦμεν, ἀλλὰ ἄλλων ἀποῤῥητότερα εἶναι φύσει, τὸ μὲν ἓν τοῦ ὄντος, τὸ δὲ ὂν τῆς ζωῆς, τὴν δὲ ζωὴν τοῦ νοῦ καὶ ἀεὶ ἑξῆς, ἀνὰ τὸν αὐτὸν λόγον. μᾶλλον δὲ τὸν ἀντίστροφον ἀπὸ τῆς ὕλης ἄχρι τῆς λογικῆς οὐσίας. ταῦτα μὲν κατὰ τὸ

10) Uterque *ἄρα*. cf. antea Herennii locum ad c. 7. allatum s. fin.

11) Uterque liber *οὕτω;* sed in marg. Hamb. rubro pigm. scriptum habet *ὅτῳ*, quod rectius.

12) Hamb. *ὄρει* pro *ὅρῳ*.

13) Mon. *ὑπονοοῦμεν*, hic insuper supra verba *εἰ δὲ τ. κ. η. α. ἐκφοιτῶν* bis exhibet. Quid Damascio sit *τὸ κατὰ τὸ κρεῖττον* et *κατὰ τὸ χεῖρον*, qua formula sæpenumero cum suæ gentis philosophis utitur, ex proximis satis liquet. Duplicem tum in ulterioribus tum in citerioribus rebus eminentiam quarundam notionum sive entium, veluti, Unius, earumque velut reciprocationem inferius exponet, ubi de mundo intelligibili et de gradibus rerum in eo exstantium disserit, ut *περὶ τῆς δευτέρας τάξεως τῶν νοητῶν· περὶ τῆς τρίτης*. etc.

χεῖρον· ἐκεῖνα δὲ κατὰ τὸ κρεῖττον, εἰ θέμις εἰπεῖν· ἢ εἴ τις ὑποθοῖτο[14] ταῦτα, ποιήσει καὶ ἐκείνου πρόοδον καὶ τάξιν τινὰ τῶν προελθόντων ἀπόῤῥητον, καὶ πάντα, ὅσα ῥητά, καὶ εἰς τὸ
p. 13. ἀπόῤῥητον ἀνοίσομεν, ἅτε πανταχοῦ τῷ ῥητῷ συνδιῃρημένον, καὶ τρεῖς ἄρα μονάδας καὶ τρεῖς ἀριθμοὺς, ἀλλ' οὐκ ἔτι δύο ποιήσομεν[15] τὸν οὐσιώδη, τὸν ἑνιαῖον, τὸν ἀπόῤῥητον καὶ οὕτω γε θησόμεθα, οὗ πρόσθεν ἀπέγνωμεν, ἓν[16] καὶ πολλὰ ἐν τῷ ἀποῤῥήτῳ καὶ πρώτων τάξιν καὶ μέσων καὶ τελευταίων· ἔτι δὲ μόνην πρόοδον ἐπιστροφήν· καὶ ὅλως τὸ ῥητὸν πολὺ τῷ ἀποῤῥήτῳ ἐγκαταμίξομεν[17], εἰ δὲ, ὡς ἐλέγομεν, ἐκεῖνο ἢ ἐκεῖνα, οὐ προσοιστέον τῷ ἀποῤῥήτῳ· ὅγε ὕπερ τὸ ἓν καὶ τὰ πολλὰ βουλόμεθα οὐδὲ ἄρα τὸ πρὸ τῶν πολλῶν ἕτερον θετέον, καὶ τὸ ἐν μεθέξει τοῖς πολλοῖς, ἕτερον συνδιῃρημένον· οὐκ ἄρα μετέχεται, οὐδὲ μεταδίδωσι τὶ ἑαυτοῦ τοῖς ἐφ' ἑαυτοῦ οὐδὲ πᾶς θεὸς ἀπόῤῥητος πρότερον, ἢ ἓν, ὥσπερ ἓν πρότερον, ἢ οὐσία, μήποτε οὖν καὶ ἐνταῦθα περιτρεπόμενος ὁ λόγος ἀπόῤῥητον ἀποφαίνει ἐκεῖνο κατὰ πάντα τρόπον, ἐναντία ἐπινοήσειν[18] ἀπὸ τῶν μετ' αὐτόν. καὶ τί θαυμαστὸν, ὅτε καὶ περὶ τοῦ ἑνὸς, ἕτερα τοιαῦτα ἀπορήσομεν[19]· καὶ δήπου καὶ περὶ τοῦ παντελῶς ἡνωμένου καὶ ὄντος. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἡμᾶς περιμενέτω. νῦν δὲ περὶ τοῦ πρώτου τεθέντος ἔτι ζητητέον, τίς ἡ ἀνάβασις, ἡ ἐπ' ἐκεῖνο καὶ τίνα τρόπον ἐπιτελουμένη ἀπὸ τῶν ἐσχάτων; ἔστω δὲ ὁ λόγος κοινὸς καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀρχῶν καὶ τῶν ἀπ' αὐτῶν εἰς ἔσχατον προελθόντων· ὡς γὰρ ὁ Παρμενίδης τὸ ἓν

14) Mon. *ὑποθεῖτο*, rectius. — 15) Idem *ποιήσωμεν*. 16) Hamb. *ἓν* om.

17) Mon. *ἐγκαταμίξωμεν*, et *ὡς λέγομεν* et *ὅ τε ὑπὲρ τ. ε.* Pro *εἰδὲ* legerim *ἢ δέ*. quod si displicet, sententia est: Sin, ut monstravimus, illud illave transferantur non decet ad Reconditum illud, quod Unum et Multa superare volumus; jam id quod Multa antecedit et id, quod in communione (Mon. *τὸ ἓν μεθ.* et antea *τὸ πρώτων πολλ.*) Multis quasi articulatim interfusum est, pro diversis non sunt sumenda: igitur nec participatur, nec quidquam de se suæ soboli tradit. Mon. *τοῖς ἐφ' ἑαυτοῖς*. legerim *τοῖς ἀφ' ἑαυτοῦ*. Mox Mon. *οὐδὲ πᾶς ὁ θεὸς*, et *καὶ ἐνταῦτα* sic.

18) Sic uterque. fortasse l. *ἐναντίᾳ ἐπινοήσει*. Trepida revolutaque disputatio Reconditum illud utique contraria præ rebus ipsi subsequentibus meditatione concipi debere aperit.

19) Mon. *ἀποῤῥήσομεν*. *Ἡνωμένον* Damascio idem, quod aliis *ὄν*, ut infra deliquat.

ἐπιζητῶν ἐπὶ πάντα προῆλθε τὰ ὁπωσοῦν τοῦ ἑνὸς ἐξηρτημένα[20] καὶ ἡμεῖς τούτῳ συμπρόημεν τῷ πρώτῳ τεθέντι· μᾶλλον δὲ ἀπὸ τῶν ῥητῶν πάντη καὶ τῇ αἰσθήσει γνωρίμων ἀρξάμενοι ἐπ' ἐκεῖνα ἀναβησόμεθα καὶ εἰς τὴν περὶ αὐτοῦ σιωπὴν καθορμιοῦμεν τὰς τῆς ἀληθείας ὠδῖνας· πῶς ἂν οὖν τις ἐξ ἀρχῆς ἀπὸ τῶν ἐναργῶν ὁρμώμενος τὴν ὅλην ποιήσαιτο ταύτην ἀνάβασιν. οὐκοῦν ἀξίωμα τοῦτο προβλητέον, ᾧ ἐποχούμενοι διαβαλοῦμεν ἐντεῦθεν ἐκεῖσε κατὰ δύναμιν, ὡς οἷόν τε ἀσφαλῶς.

Λεγέσθω τοίνυν τὸ ἀνενδεὲς φύσει πάντως [1]) εἶναι πρὸ τοῦ ἐνδεοῦς· τὸ γὰρ ἄλλου δεόμενον, δουλεύειν ἐκείνῳ πέφυκεν ἐξ ἀνάγκης, οὗ ἐστιν ἐνδεές· εἰ δὲ ἀλλήλων ἀντιδεῖται, κατ' ἄλλο καὶ ἄλλο ἑκάτερον ἐνδεόμενον, οὐκ ἂν εἴη ἀρχή· τῇ γὰρ ὄντως [2]) ἀρχῇ, τὸ ἀνενδεὲς οἰκειότατον· εἰ γάρ του δέοιτο, κατὰ τοῦτο οὐκ ἂν εἴη ἀρχή· δεῖ δὲ τὴν ἀρχήν, αὐτὸ τοῦτο εἶναι μόνον ἀρχήν· πρέπει ἄρα ταύτῃ τὸ ἀνενδεὲς καὶ οὐδαμῇ τι πρὸ αὐτῆς εἶναι ὁμολογεῖν· ὁμολογήσει δὲ τὸ ἐνδεὲς ἔχουσα καθ' ὁτιοῦν· καὶ εἰ μὲν δέοιτο τῶν πρὸ αὐτῆς τινός, ὅ ἐστι κυριώτερον ἀρχή, οὐ θαυμαστόν, εἰ καὶ εἴη πρὸς τὰ μετ' ἑαυτὴν ἀρχή, ἅτε τούτων γε οὐ δεομένη· εἰ δέ πῃ δέοιτο καὶ τούτων, οὐδὲ πρὸς ταῦτα, τὴν ἀρχῆς ἀξίαν διατηρήσει· ἔστω τοίνυν σῶμα πεποιωμένον [3])· τοῦτο γάρ ἐστι τὸ πρῶτον ἡμῖν ῥητόν, ὅπερ ἐστι τὸ αἰσθητόν· Cap. 9.

μενα
20) Hamb. ἐξηρτηθέντα. sic. Pro συμπρόημεν l. συμπρόϊμεν. Mox Mon. ἐπέκεινα et καὶ θορμιοῦμεν. Herennius cap. 6. inscribit: Τίς ἡ ἀνάβασις ἐπὶ τὸ πρῶτον αἴτιον πάντων τῶν ὄντων καὶ τίνα τρόπον ἐπιτελουμένη. Tum exorditur: Τίνα οὖν τρόπον γίνεται ἡ ἐπ' ἐκεῖνο τὸ ἄῤῥητον τῆς ἡμετέρας διανοίας ἀνάβασις, λέγομεν ἤδη, ἀπὸ τῶν ἐσχάτων (unus αἰχατων l.) καὶ αἰσχθητῶν τὴν ἀρχὴν ποιησάμενοι ἐπ' ἐκεῖνο ἀναβησόμεθα, καὶ εἰς τὴν περὶ αὐτοῦ καθορμιοῦμεν τ. τ. α. ω. πῶς οὖν ἄν τ. ἐξαρχῆς....... ᾧ ἐποχούμενοι ὑπερβησόμεθα ἐν τ. ἐκ. κ. δ. ὡς οἷόν τε ἀσφ. λεγέσθω τοίνυν etc.

Cap. 9. Mon. in marg. ἄλλος τρόπος τῆς ἐπὶ τὸ πρῶτον ἀναβάσεως, Hamb. ἀρχὴ rubro pigm.

1) Mon. πάντων.

2) Mon. τῇ γὰρ οὕτως ἀρχῇ. sic. Hamb. τῇ γ. ὄντος ἀ. recte Herenn. ὄντως. mox Mon. εἰ γὰρ τοῦ cum binis Herennii. Hic deinde πρέπει α. τ. τὸ ἂν καὶ τὸ μηδαμῶς τι πρ. α. ει ο. ο. δ. τ. ε. ἔχουσα κατά τι. ἔστω τοίνυν (pergit) σῶμα π.

3) Mon. πεποιημένον et τ. γ. ἐστιν τ. πρ. In marg. habet: ὅτι οὐ τὸ σῶμά ἐστι τὸ πρῶτον. Herenn. τοῦτο γ. ἐ. τὸ πρ. ἡμῖν αἰσθ.

p. 14. ἆρα [4]) δὴ τοῦτο πρῶτον ἐστίν; ἀλλὰ δύο ταῦτά ἐστι, σῶμα καὶ τὸ τοιόνδε, ὅπερ ἐν ὑποκειμένῳ ἐστὶ τῷ σώματι. ποτέρα οὖν φύσις ἐστὶ προτέρα; ἡ γὰρ συναμφότερος [5]), ἐνδεής ἐστι τῶν οἰκείων μερῶν· ἀλλὰ δὴ καὶ τὸ ἐν ὑποκειμένῳ δεῖται τοῦ ὑποκειμένου· μήποτε δὴ τὸ σῶμα ἀρχὴ καὶ οὐσία, ἡ πρώτη ἀλλ' ἀδύνατον.

Πρῶτον μὲν γὰρ ἡ ἀρχὴ οὐκ ἄν τι προςλάβοι ἀπὸ τοῦ μετ' αὐτήν τε καὶ ἀπ' αὐτῆς. τὸ δὲ σῶμα πεποιῶσθαι φαμὲν· οὐκ ἄρα ἀπ' αὐτοῦ τὸ τοιόνδε καὶ ἡ ποιότης. ὅγε αὐτῷ πρόςεστιν ἑτέρῳ ὄντι.

Δεύτερον δὲ μεριστόν ἐστι πάντῃ τὸ σῶμα, καὶ τῶν μερῶν αὐτοῦ ἕκαστον ἐνδεὲς τῶν ἄλλων, καὶ τὸ ὅλον ἐνδεὲς τῶν ἁπάντων· ἐνδεὲς ἄρα καὶ ἐξ ἐνδεῶν συμπληρούμενον οὐκ ἂν εἴη πάντῃ ἀνενδεές.

Ἔτι δὲ εἰ οὐχ ἕν ἐστιν, ἀλλὰ ἡνωμένον, δεῖται τοῦ συνέχοντος ἑνός, ὥς φησι Πλάτων· ἀλλὰ [6]) μὴν κοινόν τι καὶ ἀνείδεον ἀτεχνῶς, ὥσπερ ὕλη τις, δεῖται ἄρα κόσμου καὶ εἰδοποιΐας, ἵνα μὴ μόνον ᾖ σῶμα ἀλλὰ τοιόνδε σῶμα, οἷον πύρινον ἢ γήϊνον καὶ ὅλως εἰπεῖν κεκοσμημένον τε καὶ πεποιωμένον· τὰ ἄρα προςγινόμενα τελειοῖ [7]) αὐτὸ καὶ διακοσμεῖ, ὡς ἤδη [8]) τὸ δεύτερον ὑποκείμενον, οἷον ὕλην φασὶν δευτέραν.

Ἆρα οὖν τὸ προςγινόμενον ἡ ἀρχή; ἀλλ' οὐχ οἷόν τε· οὐ γὰρ μένει ἐφ' ἑαυτοῦ οὐδὲ μόνον ὑφέστηκεν [9]), ἀλλ' ἔστιν ἐν ὑποκειμένῳ καὶ τοῦ ὑποκειμένου ἐνδεές· εἰ δὲ μὴ ὑποκείμενον

4) Ἆρα Mon. ἄρ οὖν Herenn.; hic idem deinceps ἀλλὰ δ. τοῦτο ε. σῶμα καὶ εἰδικὴ ποιότης, ὅπερ ὑποκειμένῳ ἐστι τῷ (duo libri Her. τῷ om.) σώματι.

5) Mon. συναμφοτέρα. Herennii unus συναμφότεροι, alter tertiusque συναμφότερον ε. ε. τ. ο. μερῶν. Ἔτι δὲ μεριστόν (pergit) ἐστι π. τ. σ. κ. τ. μ. α. ε. ε. τ. α. κ. τ. ο. τῶν πάντων ἐνδεές. Ἔτι δὲ εἰ οὐχ ἓν ε. ἀλλ' ἡν. (sic etiam Mon.) δ. τ σ. ε. ὡς φ. Πλάτων· ὥστε οὐκ ἀφ' ἑαυτοῦ παράγεται, ἀλλ' ἐστι τις ἄλλη ἀρχὴ πρὸ αὐτοῦ. καὶ δὴ ὑποκείσθω (cap. 10.).

6) Fortasse l. ἀλλ' εἰ. Deinde Mon. ἀλλὰ καὶ τ. σ.

7) Hamb. τελεῖ α.

8) ἤδη dedi pro εἴδη, quod libri habent.

9) Hamb. ἐφέστηκεν. Quod mox τὸ ἐκ στοιχείων vocat, infra στοιχειωτὸν usurpat. Mon. hic in marg. Ὅτι οὐ τὸ τῷ σώματι προςγινόμενον ἀρχή. Ἀντιπλεονεκτεῖν est mutuo usu frui, alterum alterius ope uti. v. c. 14.

αὐτο θεῖό τις, ἀλλ' ἓν τῶν ἐν ἑκάστῳ στοιχείων, ὡς τὸ ζῶον ἐν ἵππῳ καὶ ἀνθρώπῳ, καὶ οὕτως ἐνδεὲς ἑκάτερον τοῦ ἑτέρου, τό τε ὑποκείμενον τοῦτο καὶ τὸ ἐν ὑποκειμένῳ. μᾶλλον δὲ τὸ κοινὸν στοιχεῖον, ὡς τὸ ζῶον, καὶ τὰ ἴδια, ὡς τὸ λογικὸν καὶ ἄλογον· ἀεὶ γὰρ τὰ στοιχεῖα δεῖται ἀλλήλων καὶ τὸ ἐκ στοιχείων, αὐτῶν τῶν στοιχείων· ὅλως δὲ τὸ αἰσθητὸν τοῦτο καὶ τρανὲς ἡμῖν οὕτω προβεβλημένον οὔτε τὸ σῶμά ἐστιν· οὐ γὰρ κινεῖ τοῦτο τὴν αἴσθησιν καθ' ἑαυτό· οὔτε ἡ ποιότης· οὐ γὰρ ἔχει διάστασιν τῇ αἰσθήσει σύμμετρον· οὐδὲ τοῦ αἰσθητηρίου σώματος ὄντος ἐστί· τὸ γοῦν διακριτικὸν ὄψεως ἢ συγκριτικὸν, οὔτε τὸ σῶμα, οὔτε τὸ χρῶμα, ἀλλὰ τὸ κεχρωσμένον σῶμα, ἢ χρῶμα σεσωματωμένον, τοῦτό ἐστι τὸ κινητικὸν τῆς ὄψεως. καὶ καθόλου τῆς αἰσθήσεως τὸ αἰσθητὸν, ὅπερ ἐστὶ σῶμα τοιόνδε. Ἐκ τούτων ἄρα φανερὸν, ἓν μὲν, ὅτι τὸ τοιόνδε το῀το προςκείμενον, ἀσώματον· εἰ γὰρ σῶμα, οὔπω αἰσθητὸν, τὸ ἄρα σῶμα δεῖται τοῦ ἀσωμάτου· καὶ τὸ ἀσώματον δὲ, τοῦ σώματος· οὐδὲ γὰρ τοῦτο καθ' αὑτὸ αἰσθητόν.

Ἕτερον δὲ, ὅτι ἀντιπλεονεκτεῖται τὰ ἄλληλα, καὶ οὐδέτερον τοῦ ἑτέρου προϋπάρχει· στοιχεῖα δὲ ὄντα τοῦ ἑνὸς αἰσθητοῦ, σύνεστιν ἀλλήλοις· τὸ μὲν, τὴν διάστασιν τῷ ἀδιαστάτῳ παρεχόμενον· τὸ δὲ, τὴν ἄλλην συνεισάγον τῷ ἀμορφώτῳ[10]) διαμεμορφωμένην αἰσθητὴν ποικιλίαν. Τρίτον δὲ ἐπὶ τούτοις, ὅτι οὐδὲ τὸ συναμφότερον ἀρχή· οὐδὲ γὰρ ἀνενδεές· τῶν τε γὰρ οἰκείων στοιχείων ἐπιδεῖται καὶ τοῦ συνάγοντος αὐτὰ πρὸς ἑνὸς p. 15.
εἴδους τοῦ αἰθητοῦ[11]) γένεσιν. οὔτε γὰρ τὸ σῶμα συνάξει, ὅγε καὶ διΐστησιν, οὔτε ἡ ποιότης, ἅτε μηδὲ ὑφισταμένη, χωρὶς τοῦ σώματος, ἐν ᾧ ἐστιν, ἢ σὺν ᾧ τυγχάνει οὖσα. Ἀλλὰ καὶ εἶδος, ὃ σύνθετον· ἢ οὖν ἑαυτὸ παράγει, ὅπερ ἀδύνατον· οὐ γὰρ συννεύει πρὸς ἑαυτὸ, ἀλλὰ διέῤῥιπται αὐτοῦ πολλαχῇ τὸ ὅλον· ἢ οὐχ ὑφ' ἑαυτοῦ παράγεται· καὶ ἔσται τὶς ἄλλη ἀρχὴ πρὸ αὐτοῦ.

10) Mon. ἀμόρφῳ; et mox ὅτι δὲ τὸ συναμφ. ἀ.; in marg. notat. ὅτι οὐδὲ τὸ πεποιωμένον σῶμα ἀρχή.

11) Hamb. πρ. ἑ. ἑ. τοῦ γεν. sic. Utrumque (rudis indigestaque moles s. corpus et forma) in principio non est censendum, quia cum suorum elementorum tum ejus indiget, quo auctore coagmentetur, ut una forma sensibilis oriatur. Hamb. art. τὸ ante σῶμα συν. om.

Cap. 10. Καὶ δὴ ὑποκείσθω, ἣν καλοῦμεν φύσιν, ἀρχὴν κινήσεως οὖσαν [1]) καὶ ἠρεμίας, ἐν αὐτῷ οὖσαν τῷ κινουμένῳ καὶ ἠρεμιζομένῳ καθ' αὑτὸ καὶ οὐ κατὰ συμβεβηκός· ἁπλούστερον γάρ τι αὕτη ἐστὶ καὶ δημιουργικὴ τῶν συνθέτων εἰδῶν· ἀλλ' εἰ ἐν αὐτοῖς ἐστι τοῖς δημιουργουμένοις, καὶ χωρὶς αὐτῶν οὐδὲ πρὸ αὐτῶν ὑφέστηκεν, ἀλλὰ δεῖται αὐτῶν πρὸς τὸ εἶναι, ὅ ἐστιν. ἐχέτω μέντοι [2]) ἐξαίρετον πρὸς αὐτὰ τὸ συμπλάττειν αὐτὰ καὶ δημιουργεῖν, ὥς φαμεν· ἀνενδεὴς δὲ ὅμως οὐκ ἔστιν, ἥ γε σὺν αὐτοῖς ἔχει τὸ εἶναι, καὶ ἐν αὐτοῖς ἐστιν ἀχώριστος, καὶ ὄντων οὖσα, καὶ οὐκ ὄντων μὴ οὖσα· διὰ τὸ πάντη αὐτοῖς ἐγκαταδῦναι καὶ μὴ δύνασθαι τὸ οἰκεῖον ἀνενεγκεῖν· τὸ γὰρ αὖξον καὶ τρέφον καὶ γενῶν τὰ ὅμοια καὶ τὸ ἓν πρὸ τῶν τριῶν τούτων ἡ φύσις, οὐκ ἔσται τὸ ὅλον ἀσώματος· ἀλλὰ σχεδόν τι τοῦ σώματός ἐστι ποιότης, καὶ διαφέρει τοιούτῳ [3]) μόνον, ὅσον τὸ δοκοῦν ἔνδοθεν κινεῖσθαι καὶ ἠρεμεῖν παρέχεται τῷ συνθέτῳ. ἡ μὲν γὰρ τοῦ αἰσθητοῦ ποιότης τὸ ἐπιπολῆς [4]) φαινόμενον καὶ τῇ αἰσθήσει προσπίπτον ἐνδίδωσι· τὸ δὲ σῶμα τὴν πάντη διάστασιν. ἡ δὲ φύσις, τὴν ἔνδοθεν προϊοῦσαν ἐνέργειαν φυσικήν· εἴτε κατὰ τόπον μόνον, εἴτε κατὰ τὸ τρέφειν καὶ αὔξειν καὶ ὅμοια γεννᾶν· ἤδη γὰρ καὶ αὕτη φύσις ἀξιολογωτέρα, οἵα ἡ διὰ τῶν φυτῶν· ἀλλ' οὐ δι' αὐτῆς γε, ὡς ἀνασπάσαι δύναται ἑαυτὴν τῶν διοικουμένων· ὅλην γὰρ ἑαυτὴν ἐκείνοις ἐπιδέδωκεν κατ' αὐτὴν τὴν οὐσίαν. ζώη μὲν γάρ τις καὶ ἄλλη παρὰ

Cap. 10. Mon. ad marg. Ὅτι οὐδὲ ἡ φύσις ἐστὶ τὸ πρῶτον. Hamb. in marg. ad h. l. adscripsit Ἀριστοτέλης. puta ἀκρ. φυσ. I.

1) Mon. οὖσαν om. quod cum Hamb. Herennius agnoscit, qui mox legit: ἁπλουστέρα γ. τις α. ε. καὶ δημιουργητικὴ τῶν συνθ. εἰδῶν, ὡς ἐσχάτη ζωή· τὸ μὲν γὰρ σῶμα τὴν πάντη διάστασιν δίδωσιν, ἡ δέ ποιότης τὸ ἐπὶ πολλῆς (sic) φαινόμενον καὶ τῇ αἰσθήσει προσπίπτον, ἡδὲ φύσις τὴν ἐνδ. πρ. ἐν. φυσ. εἴτε κ. τ. μ. ε. κατὰ τὸ τρ. (duo εἴτε καὶ κατὰ τὸ τρ.) ......οἵα ἡ τῶν φυτῶν· ἀλλ' ἐν αὐτοῖς ἐστι τοῖς δημιουργουμένοις καὶ χωρὶς αὐτῶν οὐδὲ πρὸ αὐτῶν ὑφ. .... τὸ συμπλάττειν αὐτά· ἀλλ' ἐνδεὴς δὲ ὅμως αὐτῶν ἐστιν ἥ γε σὺν αὐτοῖς......... διὰ τὸ π. ἐν αὐτοῖς ἐγκαταδῦναι· ἡ δὲ φυτικὴ ζωὴ μὲν γάρ τις καὶ αὕτη καὶ ὕλλη παρὰ τὴν τοῦ φυσικοῦ σώματος καὶ τρανεστέρα τῆς ἐν τούτῳ καταπεμπομένης υ. α. φ. .... τὸ ἐνδεὲς ἔχουσα τοῦ χείρονος. Τῷ δὲ αὐτῷ λόγῳ διελέγξομεν etc. (cap. 11. Dam.).

2) Mon. μέν τι. — 3) Idem τοσοῦτον μ. — 4) Idem ἐπὶ πολλῆς; et ad marg. notavit: τίνι διαφέρουσι σῶμα ποιότης, φύσις.

τὸ σῶμα τὸ φυσικὸν, ἁπλῶς λεγόμενον καὶ τρανέστερον τῆς ἐν τούτῳ καταπεπομένης ὑπ᾿ [5]) αὐτοῦ φύσεως, τῆς ἔνδοθέν πως ἐνεργούσης οὔτε δὲ τρεφούσης, οὔτε αὐξούσης, οὔτε τὰ ὅμοια γεννώσης· ἀλλὰ γὰρ καὶ αὕτη ἀχώριστός ἐστι τοῦ ὑποκειμένου καὶ ἐνδεὴς, ὥςτε οὐκ ἂν ἁπλῶς εἴη ἀρχὴ τὸ ἐνδεὲς ἔχουσα τοῦ χείρονος· οὐ γὰρ δὴ [6]) ἐκεῖνο θαυμαστὸν, εἰ ἀρχή τις οὖσα τῆς ὑπὲρ ἑαυτὴν ἀρχῆς ἐστὶν ἐνδεής· ἀλλ᾿ εἰ τῶν μετ᾿ ἑαυτὴν, ὧν εἶναι ἀρχὴ ὑποτίθεται.

Τῷ δὲ αὐτῷ λόγῳ διελέγξομεν καὶ εἴ τις ἀρχὴν ὑποθοῖτο Cap.
τὴν ἄλογον [1]) ψυχὴν, εἴτε αἰσθητικὴν, εἴτε ὀρεκτικήν· εἰ γὰρ 11.
καὶ δοκεῖ τι χωριστότερον ἔχειν αὕτη, κατὰ τὰς ὁρμητικάς τε καὶ γνωστικὰς ἐνεργείας· ἀλλ᾿ ἐνδέεται ὅμως καὶ αὐτὴ τῷ σώματι καὶ ἔχει τὶ αὐτοῦ ἀχώριστον, εἴπερ οὐ δύναται πρὸς ἑαυτὴν ἐπιστρέφειν, ἀλλὰ τῷ ὑποκειμένῳ συμπέφυρται αὐτῆς ἡ ἐνέργεια: δῆλον γὰρ, ὅτι καὶ ἡ οὐσία, τοιαύτη τὶς· εἰ γὰρ ἦν ἀπόλυτος αὕτη καὶ ἐλευθέρα ἐφ᾿ ἑαυτῆς, κἂν ἐπεδείξατό τινα p. 16.
καὶ τοιαύτην ἐνέργειαν, οὐ πρὸς τὸ σῶμα ἀεὶ, πρὸς ἑαυτὴν δὲ ἐπιστρεφομένη ποτέ· καὶ εἰ ἀεὶ πρὸς τὸ σῶμα ἀλλὰ κριτικῶς τε καὶ ἑαυτῆς ἐξεταστικῶς· αἱ γοῦν τῶν πολλῶν ἀνθρώπων ἐνέργειαι, κἂν περὶ τὰ ἔξω τευτάζωνται [2]) καὶ διατρίβω-

5) Mon. καὶ ὑπ᾿ .... πῶς. — 6) Idem δεῖ.

Cap. 11. Totum hoc caput Herennius paucis omissis mutatisve in suam expositionem transtulit, unde variantes lectiones indicaturus sum.

1) Hamb. ἀνάλογον. Herenn. εἴτε αἰσθ. εἴτε ὀρ. omittit. — Irrationalis anima, sive sensifera, sive concupiscens, quamvis a separata substantia propius abesse videtur, utpote quæ sua vi et potestate cieat et impellat atque cognoscat, et ipsa tamen corpori devincta est et habet quod ejus non secernatur, quandoquidem ad se reflectere revertique non potest, sed ejus vis a substrato contemerata est. — Mox Herenn. καὶ οὐ πρ. τ. σ. ἀ. ἀλλὰ καὶ πρ. ε. ε. π. κ. ε. α. π. τ. σ. ἀλλὰ καὶ κριτ. τε καὶ. — Οἱ πολλοὶ ἄνθρωποι s. ὁ πολὺς ἄνθρωπος sunt vulgares homines.

2) Mon. et Herenn. τευτάζωσιν, ὅμως omisso καὶ διατρ. recte uterque. Hamb. et Mon. in marg. hoc scholion exhibent: πραγματεύονται, σκευωροῦνται, στρατεύονται (hoc στρατ. Hamb. non agnoscit) ἐπὶ πολὺ διατρίβουσιν ἐν τῷ αὐτῷ, ἐνιότε δὲ καὶ φροντίζουσι. Dein Herenn. l. ὅμως μέν τοι π. αὐτὰ τὰ χείριστα ε. β. ὅπως ἂν (sed Codd. b. et c. αὐτᾶν loco ὄν) τ. κ. ε. ὅτε βουλῇ χρ. — Rudes etiam homines etiam si in externis rebus occupati sint, tamen aliquod leve vestigium (animi separati et per se substantis, judicantis et se ipsum excutientis) produnt, cum consulunt, qua via eas res nanciscantur; dum attendunt, quod consilio opus sit, ut aut adipiscantur vel experiantur quæ bona videntur, aut contraria evitent.

σιν, ὅμως περὶ αὐτὰ τὸ χείριστον ἐπιδείκνυνται βουλευόμεναι ὅπως αὐτῶν τύχωσι καὶ ἐφιστάνουσαι, ὅτι βουλῆς χρεία πρὸς τὸ δρᾶσαί τι ἢ παθεῖν τῶν φαινομένων ἀγαθῶν ἢ ἐκκλῖναί τι τῶν ἐναντίων· αἱ δὲ τῶν ἀλόγων ζώων ὁρμαὶ μονοειδεῖς τέ εἰσι καὶ αὐτοφυεῖς, καὶ τοῖς ὀργάνοις συγκινούμεναι καὶ αἰτοῦσαι μόνον πρὸς τὰς ἀπὸ τῶν αἰσθητῶν ἡδείας αἰσθήσεις, καὶ ἀποστρεφόμεναι τὰς λυπηράς. Εἰ τοίνυν [3]) τῆς λύπης καὶ τῆς ἡδονῆς κοινωνεῖ τὸ σῶμα καὶ διατίθεταί πως ὑπ' αὐτῶν· δῆλον ὅτι καὶ αἱ ψυχικαὶ ἐνέργειαι, συμπεφυρμέναι τοῖς σώμασι προέρχονται καὶ οὐκ εἰσὶ καθαρῶς ψυχικαί, ἀλλὰ [4]) σωματοειδεῖς, ὥσπερ οὐδὲ τὸ διακριτικὸν, ἢ συγκριτικὸν, μόνου τοῦ χρώματος ἀλλὰ τοῦ κεχρωσμένου σώματος, ὥσπερ οὐδὲ τοῦ σιδήρου τομὴ εἴη φησὶν Ἀριστοτέλης, ἀλλ' οὐδὲ τοῦ σχήματος, τοῦ δὲ συναμφοτέρου, ὅ ἐστι πέλεκυς ἢ σμίλη, ἢ ξίφος· οὕτω γὰρ καὶ τὸ αἰσθάνεσθαι καὶ τὸ ὀρέγεσθαι τοῦ ἐμψυχωμένου [5]) σώματος, ἢ τῆς σωματοειδοῦς ψυχῆς, εἰ καὶ μᾶλλον ἐν τούτοις τὸ ψυχικὸν διαφαίνεται τοῦ σωματικοῦ, ὥσπερ ἐν ἐκείνοις τὸ σωματικὸν ἐπικρατεῖ κατὰ τὴν διάστασίν τε καὶ ὑπόστασιν· ἀλλὰ γὰρ καθόσον ἐν ἄλλῳ ἔχει τὸ εἶναι καὶ ὁπωσοῦν, κατὰ τοιοῦτον ἐστὶν ἐνδεὴς τοῦ χείρονος, τὸ δὲ τοιοῦτον οὐκ ἂν εἴη ἀρχή.

Cap. 12. Καὶ μὴν πρὸ τῆςδε τῆς οὐσίας, ὁρῶμέν τι καὶ χωριστὸν εἶδος ἐφ' ἑαυτοῦ, καὶ εἰς ἑαυτὸ ἐπιστρεφόμενον, οἷον τὸ τῆς

3) Herenn. *Εἰ τ. τὸ σῶμα κοιν. τ. λ. κ. τ. ἡ.;* deinde bini b. et c. pro *ψυχικαὶ* habent *ψυχαὶ ἐνέργ.*

4) Herenn. et Mon. *ἀ. καὶ σωμ.* recte. Pro *συγκριτικόν* Herennii unus liber habet *ψυχαριτικὸν;* alteri bini *ψυχικόν.* Aristotelis locus est l. II. π. ψ. c. 1. Herennius Aristotelem non nominat; legit: *ἀλλὰ καὶ τοῦ κεχρωσμ. σώματος· οὐδ' ἡ τομὴ τοῦ σιδ. μ. ἀλλ' οὐδὲ τοῦ σχημ. μόνον, ἀλλὰ τοῦ συναμφότερα ὅ ἐ. ξίφος ἢ πελ. οὕτω γὰρ καὶ τ. αἰσθ.*

5) *ἐμψυχωμένου* H. et M cum Herennio. Mon. in marg. notat: *Τὸ αἰσθάνεσθαι τοῦ ἐψυχωμένου σώματος.* Post *ἔχει τὸ εἶναι καὶ ἐνδεής,* pergit Herennius, *ἐστι τοῦ χείρονος, οὐκ ἂν εἴη ἀρχή!*

Cap. 12. Hoc capite Damascius mentem intelligentiamque principatum non obtinere demonstrat. Herennius hunc locum admodum truncavit. Post *οὐκ ἂν εἴη ἀρχὴ,* pergit: *Καὶ μὴν καὶ ὑπὲρ ταύτας* (all. *ταύτης*) *τὰς οὐσίας ὁρῶμεν. χ. ε. ε. ε. ...... ὑποστάσεως. Εἰ γοῦν ἡ ἡμ. ψ. ἐφ. τ. ο. ἐν. κ. ἐπ. ἑαυτὴν, δῆλον ὅτι πρὸς ἑαυτὴν ἐπιστρέφει........ Ἀριστοτέλης δοκεῖ· οὐκ ἄρα α. δ. τ. χείρονος. ἆρ' οὖν ἀρχὴ αὕτη τελειοτάτη; οὐ μὲν οὖν, διότι μεταβάλλεται αὐτῆς ἡ ἐνέργεια, εἰ καὶ τὴν οὐσίαν ἔχει αἰώνιον· ἡ ψυχὴ ἄρα ἡ τὰς μεταβαλλ. ἐν. πρ...... τὴν πάντη ἀμεταβλ....... καὶ κατὰ πάσας τὰς δυν. κ. ἐν... ἀκίνητον κατὰ πάντα*

λογικῆς ὑποστάσεως· ἡ γοῦν ἡμετέρα ψυχὴ, ἐφιστάνει ταῖς οἰκείαις ἐνεργείαις καὶ ἐπανορθοῦται ἑαυτήν· οὐκ ἂν τοῦτό γε εἰ μὴ ἐπέστρεφε πρὸς ἑαυτήν· οὐκ ἂν [1]) τοῦτό γε, εἰ μὴ χωριστὴν εἶχε τὴν οὐσίαν, ὡς καὶ Ἀριστοτέλει δοκεῖ· οὐκ ἄρα αὕτη δεῖται τοῦ χείρονος· ἀρχὴ αὕτη ἄρα τελεωτάτη. Ἢ οὐ πάσας ὁμοῦ προβάλλεται τὰς ἐνεργείας, ἀλλὰ τῶν πλείστων ἀεί ἐστιν ἐνδεής; ἡ δὲ ἀρχὴ οὐδὲν ἔχειν βούλεται ἐνδεὲς, ἥ δέ ἐστιν οὐσία τῶν ἑαυτῆς [2]) ἐνεργειῶν ἐλλιπής. Ἀλλ' ἡ οὐσία αἰώνιος ἂν εἴποι τὶς καὶ ἀνενδεὴς καὶ ἔχουσα τὰς οὐσιώδεις ἐνεργείας ἀνελλιπεῖς καὶ ἀεὶ τῇ οὐσίᾳ συνδρόμους κατὰ τὸ αὐτοκίνητον τε καὶ ἀείζωον, καὶ εἴη ἂν αὕτη ἀρχή. Ἀλλ' ἓν εἶδος ἡ ψυχὴ τὸ ὅλον, καὶ μία φύσις· πῇ μὲν ἀνενδεὴς πῇ δὲ ἐνδεής; ἡ δὲ ἀρχὴ πάντη ἀνενδεής [3])· ἡ ψυχὴ ἄρα ἡ καὶ τὰς μετ βαλλομένας ἐνεργείας προβαλλομένη, οὐκ ἂν εἴη ἀρχή ἥ γε κυριωτάτη. Δεῖ ἄρα καὶ πρὸ ταύτης εἶναι ἑτέραν, τὴν πανταχῇ ἀμετάβλητον, κατά τε οὐσίαν καὶ ζωὴν καὶ γνῶσιν. κατά τε πάσας δυνάμεις καὶ ἐνεργείας, οἵαν τὴν ἀκίνητον [4]) καὶ αἰώνιον εἶναι φαμὲν, αὐτὸν τὸν πολυτίμητον νοῦν ἐφ' ὃν p. 17.
καὶ Ἀριστοτέλης ἀναβὰς ᾠήθη τὴν πρώτην ἀρχὴν εὑρηκέναι· τί γὰρ καὶ ἐπιδεῖ τῇ πάντη συλλαβούσῃ ἐν ἑαυτῇ τὰ ἑαυτῆς πληρώματα, καὶ ἧς οὔτε πρόσθεσις, οὔτε ἀφαίρεσις μεταβάλλει τὶ τῶν ὑπαρχόντων οὐδέποτε οὐδὲν οὐδενός; ἢ καὶ αὐτὴ, ἕν ἐστι καὶ πολλὰ, ὅλον τε καὶ μέρη, πρῶτα τε ἐν αὐτῇ

καὶ αἰώνιον ε. φαμὲν αὐτὸν τὸν πολυτίμητον νοῦν. Τί γὰρ καὶ ἐπίδει (sic) τῇ πάντα συλλ. οὐσίᾳ, ἐν ἑαυτῇ τὰ ἑαυτῆς πληρ. κ. . . . . . τῶν ὑπαρχόντων· ἢ καὶ αὐτὴ ἕν ἐστι καὶ πολλὰ καὶ οὐσία δὲ αὐτοῦ καὶ ζωὴ καὶ γνῶσις οὐκ ἔστι ἡ ἁπλῶς οὐσία καὶ ἁπλῶς ζωὴ καὶ ἁπλῶς γνῶσις, ἀλλά τις οὐσία καὶ τις ζωὴ καὶ τις γνῶσις, ὥστε ἐνδεὴς ἐστι καὶ αὐτὸς (sic αὐτ^ο) τῶν εἰρημένων πάντων· οὐκ ἄρα ὁ νοῦς ἀρχὴ ἡ πρώτη. Mon. in marg. ὅτι οὐδὲ ἡ λογικὴ ψυχὴ ἀρχή· et paulo infra Ἀριστοτέλει (αριστο^τλ sic) δοκεῖ τὴν λογικὴν ψυχὴν χαριστὸν ἔχειν οὐσίαν. Vid. Aristot. π. ψ. l. III. c. 4.

1) Mon. post ἂν inserit δὲ recte; præcedentem sententiam: οὐκ ἂν τ. γ. εἰ μ. επ. πρ. ε. omittit. Deinde οὐκ ἄρα αὐτὴ δ. τοῦ σώματος legit.

2) Hamb. ἑαυτῶν. Mon. ἐλειπής et mox ἀνελλειπεῖς; idem al. εἴποι τις ἂν.

3) Mon. ἐνδεής. Hamb. art. post ψ. ἄρα omittit.

4) Ἀκίνητον uterque; sed Hamb. supra α scriptum exhibet ἀει. hic idem εὑρικέναι. Mon. τῇ πάντα συλλαβ. hic in marg. observat: Ἀριστοτέλης τὸν νοῦν τίθεται πρώτην ἀρχήν. vid. Aristot. ἀκρ. φυσ. l. 8. et Metaph.

καὶ μέσα καὶ τελευταῖα; τὰ δὲ χείρω πληρώματα δεῖται τῶν κρειττόνων, καὶ τὰ κρείττω τῶν χειρόνων, καὶ τὸ ὅλον τῶν μερῶν· τὰ γὰρ πρὸς ἄλληλα δεῖται ἀλλήλων· καὶ τὰ πρῶτα τῶν τελευταίων, διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν· οὐδὲν [5]) γὰρ καθ' ἑαυτὸ πρῶτον· ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ ἓν τῶν πολλῶν ἐπιδεὲς, ὅτι ἐν πολλοῖς ἔχει τὸ εἶναι, ᾗ τῶν πολλῶν ἐστι συναγωγὸν τοῦτο τὸ ἓν, καὶ οὐ καθ' ἑαυτὸ, ἀλλὰ σὺν ἐκείνοις· πολὺ ἄρα καὶ ἐν τῇ ἀρχῇ ταύτῃ τὸ ἐνδεὲς, ἐπεὶ καὶ ὡς γεννῶν ἐν ἑαυτῷ τὰ οἰκεῖα πληρώματα ὁ νοῦς, ἐξ ὧν ὁ σύμπας ὁμοῦ συμπληροῦται, ἐπιδεὴς ἂν εἴη αὐτὸς ἑαυτοῦ, οὐ μόνον ὁ γεννώμενος τοῦ [6]) γεννῶντος, ἀλλὰ καὶ ὁ γεννῶν τοῦ γεννωμένου, πρὸς τὴν τοῦ γεννῶντος ἑαυτὸν ὅλου ὅλον συμπλήρωσιν.

5) Hamb. οὐδὲ γ. Mon. in marg. ὡς οὐδὲ ὁ νοῦς ἡ πρώτη ἀρχή.

6) Mon. τοῦ τε γ. — Super irrationalem animam est rationalis substantia animi, penes se habitans, in se reflexa et conversa, quæ actiones gubernet et regat. Proinde separabilis est et nullius rei indiga, omniumque rerum princeps. Sed cum non omnes simul vires expromat, imo plurimis semper indigeat, cum suas vires remittat et cesset, principatum non obtinebit. Verum rationalis substantia, dixerit aliquis, cum æterna et non indiga clueat, cum sua sponte moveatur et vivat, proindeque substantiæ suæ insinuatis, eique semper comitibus consonisque et nunquam cessantibus actionibus utatur, principium esse videtur. Quod Damascius solvit dicens: Animus per totum una facies unaque vis et natura est, partim indiga, partim secus: Principium penitus non indiget. Ergo animus, qui variantes mutantesque edit actiones, non est summum principium. — Proponatur aliud superius principium, cujus neutiquam nec substantia nec vita et cognitio, nec vires neque actiones mutent, qualis alma *mens* prædicatur, quæ omnes copias divitiasque suas in se complectitur, cujus nihil quidquam suarum rerum neque additione neque detractione mutatur. At hæc quoque unum et multa cluet etc. ergo in hoc quoque principio plurima regnat egestas, quandoquidem Mens, etsi in se suas copias virtutesque progignens, e quibus ipsa tota simul completur et absolvitur, ipsa sui ipsius indiget; non modo ea mens, quæ gignitur genitricis mentis, sed rursus genitrix genitæ indiget, ut genitrix mens tota, se ipsam totam solidamque compleat et consummet. Insuper mens et comminiscitur et commentatione percipitur. (Intelligentia et intelligit et intelligitur), intelligibilis et intellectualis suique ipsius sibique ipsi intelligens est: atque ex utroque (Intelligibili et Intelligente) Mens constat. Jam vero Intellectuale Intelligibili, utpote suo pabulo, quod appetit, itemque Intelligibile Intellectuali indiget, quia intelligi avet; junctum denique et combinatum utrolibet indiget. Quamvis ubicunque indigentiæ et appetitui assecutio rerum quæ expleant, levi parabilis et adjuncta est, sicut materiæ facies et munditia adest; verum tamen in ipsa mentis sive Intelligentiæ, natura et essentia simul insita exstat indigentia, ut princeps origo esse nequeat.

Ἔτι δὲ νοῶν ἐστι καὶ νοούμενος 7), νοητόν τε καὶ νοερὸν ἑαυτοῦ τε καὶ ἑαυτῷ, καὶ τὸ συναμφότερόν ἐστι ὁ νοῦς. οὐκοῦν τό τε νοερὸν δεῖται τοῦ νοητοῦ, ὡς οἰκείου ἐφετοῦ· τό τε νοητὸν προςδεῖται τοῦ νοεροῦ, ὅτι 8) καὶ αὐτὸ νοητὸν εἶναι βούλεται· τὸ δὲ 9) συναμφότερον ἑκατέρου προςδεές· εἰ καὶ ἡ τεῦξις ἀεὶ τῇ ἐνδείᾳ σύνεστιν, ὥσπερ τῇ ὕλῃ ὁ κόσμος. ἀλλὰ φύσει γε ὅμως καὶ ἔνδειά τις τῷ νῷ συνουσίωται, πρός τε τὸ μὴ εἶναι ἀρχὴν τὴν κυριωτάτην.

Μή ποτε οὖν συναιρετέον τὸν νοῦν εἰς τὸ τῶν ὄντων ἁπλούστατον, ὃ δὴ ἓν ὂν 1) καλοῦμεν· μηδενὸς γὰρ ἐκεῖ διακεκριμένου τὸ πάμπαν, μηδέ τινος ἐνούσης πληθύος ἢ τάξεως ἢ διπλόης Cap. 13.

7) Hamb. *νοούμενον.*

8) Mon. *ὅτι καὶ αὐτὸν νδερὸν ε. β.;* in marg. *νόητὸν. νοερὸν* ferri possit de eo gradu ulteriorum sive Intelligentiarum, quas inferius *νοητὰ νοερὰ* vocat Damascius, quales Angeli, Potestates, Throni etc., dæmones et dii minorum gentium etc. perhibentur.

9) Mon. *τό τε.* Loco *πρός τε τὸ μὴ ε.* fort. l. *ὥστε μὴ;* certe mihi *τε* inducendum videtur.

Cap. 13. Hoc capite Damascius neque UnumEns sive Unitum, neque ipsum Unum in principio summo ponendum esse demonstrat. Herennius hanc demonstrationem mancam dat, post supra laudata verba ita pergens: *μή ποτε οὖν τὸ τῶν ὄντων ἁπλούστατον ἡ κυριωτάτη εἴη ἀρχή, ὅπερ καὶ Πλάτων· Ἓν ὂν εἴωθε καλεῖν· μηδενὸς γὰρ ἐκεῖ διακεκρ. πάμπαν μ. τ. ε. πλ. ἢ διπλ. ἢ τάξ. ἢ πρ. ἑ. ἐπ. τ. ἂν οὖν ἐνδ. φ. τ. π. ἡνωμένῳ· διὸ καὶ ε. ταύτην τὴν ἀρχὴν ἀσφ. οὖσαν Παρμενίδης ἀνέβη ὡς ἀνενδ. ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα πάντως ἐκεῖνο ἐνδεῖ, ὅπερ Πλάτων διατείνεται, ὅτι τὸ ἡνωμένον οὐκ ἔ. α. τ. ε. ἀ. τ. .... ἐν ἑαυτῷ ἔχον τό τε ἑνιζόμενον καὶ τὸ ἑνίζον, εἰ καὶ τελέως εἴη καταπεπομένον τ. ε. υ. τ. ἑνίζοντος, συμπροβαλλόμενον ἅμα ἑαυτῷ καὶ τὰ ἑαυτοῦ* (bini *αὐτοῦ*) *οὔτι γέ φημι διακρ. α. τ. ε. ἑνὶ δεδεμένα, τοσοῦτον μόνον προβλ..... ἡνωμένον ὂν ἤδη ἀντὶ ἑνός, ἐξ οὗ ζωή τε καὶ νοῦς προέρχονται· ὅμως τὸ ἐνδεὲς οὐδὲ ταύτην παντελῶς ἀπολείψει τ. φύσιν. ἀλλὰ μὴν ἐπὶ πᾶσι τούτοις....... μεθ' ἑαυτὸ ... πρὸς τὸ εἶναι· ὑπὲρ γὰρ τὸ εἶναι καθ' ἑαυτὸ γὰρ ἑ. τ. π. κεχ. τ. γ. ω. α. ε. οὖ. τ. ε. α. χ. ἠκρ. οὐδ. γ. ἑνα. ε. παρ' ἑαυτό· ἓν δὲ ἐστιν ο. ο. ἑ. διπλ. τ. πρὸς ἑαυτό.*

1) *Ἓν ὂν* et *ἡνωμένον*, et *ὂν* atque *μικτὸν* eandem ferme rem et notionem significant: qua ubertate vocabulorum idem fere significantium passim Damascius cum ceteris hujus ætatis speculativis philosophis laborat, nec raro eis evenit, ut sola lingua ipsa a priscis sapientibus exculta et ad disserendi subtilitatem de rebus gravissimis et quam maxime abstrusis subacta philosophetur, et doctos quamvis ratione sagace et subtili vacuos ad satis probabilia commenta et speciosas sententias impingat. UnumEns, inquit Damascius, cum in eo neque ulla discretio diversitasque, neque multitudo etc. exstat, omni egestate vacat, minimeque deterioris cujuspiam rei indiget. Mon. *ἔνδειαν φ. τῶν π. ἡνωμένῳ.*

ἢ πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστροφῆς, τίς ἂν ἔνδεια φανείη τῷ πάντη ἡνωμένῳ, καὶ μάλιστά γε ἡ τοῦ χείρονος ἔνδεια ἀφ' ἧς τανῦν ὥρμησεν ὁ λόγος. διὸ καὶ ἐπὶ ταύτην ἀρχὴν ἀσφαλεστάτην ἀνέβη Παρμενίδης ὁ μέγας, ὡς ἀνενδεεστάτην. Ἡ πάντως [2]) μὲν δεῖ τὸ τοῦ Πλάτωνος ἐννοεῖν, ὡς τὸ ἡνωμένον οὐκ ἔστιν αὐτὸ τὸ ἕν, ἀλλὰ τὸ πεπονθὸς ἐκεῖνο, καὶ δῆλον ὅτι μετ' ἐκεῖνο τετάξεται. οὐ μέντοι, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸν παρόντα τρόπον τῶν λόγων, τὸ ἡνωμένον ἐνδείκνυται ἐν ἑαυτῷ ἔχον, τό τε ἑνιζόμενον, (εἰ καὶ ἐπ' ἔσχατον [3]) εἴη καταπεπομένον τὸ ἑνιζόμενον ὑπὸ τοῦ ἑνίζοντος· ὅμως γὰρ ἡνωμένον ὑπόκειται) καὶ αὐτὸ τὸ ἕν· εἴ γε ἐκ στοιχείων τὸ ὄν, ὡς δοκεῖ λέγειν τὸ μικτὸν ὁ Πλάτων. δεῖται τῶν ἑαυτοῦ στοιχείων, εἴτε [4]) χαλάσας τῆς τοῦ ἑνὸς ἁπλότητος ἔστη τι κατὰ τὸ μέτρον τοῦ ἑνός, οἷον παχὺ καὶ ἀμφιλαφὲς συμπροβαλλόμενον ἅμα ἑαυτῷ, καὶ τὰ στοιχεῖα οὔτι γέ φημι διακρινόμενα, ἀλλὰ τῷ ἑαυτοῦ ἑνὶ δεδεμένα καὶ ἔτι οἷον συγκεχυμένα, τοσοῦτον γε προβληθέντα, ὅσον ἐκεῖνο, μηκέτι ἓν εἶναι, ἀλλ' ἡνωμένον, οὐσία ἤδη ἀντὶ ἑνάδος· οὕτω γὰρ ἄν τις

2) Mon. *πάντων*. Hic locus mihi non liquet, nisi legitur: *ἢ π. μ. δ. τ. τ. Πλ. ἓν ὂν ἐνν. ὡς τ. ἡν. οὐκ ἔ. ἄρα* sqq. Levius ex Herennio corrigas: *ἢ π. μ. ἐνδεῖ τὸ τ. Πλ. ἓν ὄν, ὡς* (pro *ὅτι*) *τὸ ἡν.* sqq. si nihil mutas, intellige: Omnino cum Platone censendum est, Unitum non esse ipsum purum Unum.

3) Mon. *ἔσχατα*. Parmenidem passim Damascio laudatum non Eleatem illum, sed Dialogum Platonis intelligi, non est, opinor, quod moneam. De *μικτῷ* vide Plat. Phileb.

4) Mon. *χαλάσαν;* in eodem verba *τῆς τοῦ ἑνὸς* in interiore marg. adjecta, et *ἁπλω*ττ (sic) *ἐστὶ τι κατὰ τὸ μέτρον* in exteriore leguntur ab alia manu scripta. Dein habet *ἀμφιλαχές*. Hamb. l. *τοσοῦτῳ γε* (sic). Ad *ἀμφιλαφὲς* habet gl. in m. hanc: *τὸ μέγα· καὶ ὃ ὑπ' ἀμφοῖν οἷόν τε ληφθῆναι ταῖς χερσίν, ἀμφιλαφές τι ὄν.* Locus hic vix sanus hanc sententiam mihi fundere videtur: Hic ipse tenor argumentationis, Unitum in se ipso habere tum id quod adunatur, — (etsi id quod adunatur, ab adunante quam penitissime absorbtum sive constrictum est, utique tamen unitum est,) tum purum putum Unum, ostendit, siquidem ex elementis conflatum ens, quod Mixti nomine Plato insignire videtur, suorum elementorum eget; scilicet (*ἅτε χαλασάσης*) remissa relaxataque Unius sinceritate, ad modum Unius aliquid constat, velut crassum et patulum (s. anceps, duplex) quod secum simul profert elementa, minime quidem discreta, sed suo Uni devincta et adhucdum quasi confusa, inque tantum prolata, ut ne illud (relaxatione Unius quasi Defluens) amplius dum Unum clueat, sed Unitum, et pro Unitate jam substantia evaserit. In verbis *οὐσία ἤδη* fortasse unus alterve emendationem requiret; ego nihil muto.

ἀπολογήσαιτο τὸ μικτὸν ἀκριβολογούμενος. καὶ εὐλαβούμενος, μή τοι [5]) ποιεῖν ἐκ τῶν κρειττόνων τὸ κρεῖττον, ἀλλὰ σὺν τῷ κρείττονι καὶ ἀπὸ τούτου καὶ ἐν τούτῳ τὰ χείρω. ἀλλὰ δὴ καὶ p. 18.
οὕτως τὸ ἐν αὐτῷ ἓν, τοῦ ἐν αὐτῷ [6]) ἑνὸς, καὶ τὸ συναμφότερον ἑκατέρου, πάντως ἐπιδεές. Εἰ δὲ καὶ ἄλλη μὲν ἔννοια τοῦ εἶναι, ἄλλη δὲ τοῦ ἡνῶσθαι, τὸ δὲ ὅλον καὶ [7]) ἡνωμένον καὶ ὂν δεῖται ταῦτα ἀλλήλων, καὶ τῶν δυοῖν τὸ ὅλον, ὃ δὴ καλεῖται ἓν ὄν, καὶ εἰ μὲν τὸ ἓν κρεῖττον, δεήσεται τοῦτο τοῦ ὄντος, εἰς τὴν τοῦ ἑνὸς ὄντος ὑπόστασιν· εἰ δὲ τὸ ὂν τοῦ ἑνὸς ὡς ἐπιγιγνόμενον, οἷον εἶδος τῷ μικτῷ καὶ ἡνωμένῳ καὶ [8]) τῷ ἅμα ζώῳ λογικῷ θνητῷ, ἡ ἀνθρώπου ἰδιότης, καὶ οὕτως ἐπιδεὲς ἔσται τὸ ἓν τοῦ ὄντος· εἰ δὲ, ὅπερ ὀρθότερον λέγειν, διττὸν τὸ ἓν τὸ μὲν τῆς μίξεως αἴτιον, ὃ προϋπάρξει τοῦ ὄντος· τὸ δὲ καὶ τῷ ὄντι ἐπανορθοῦν· περὶ μὲν γὰρ τούτων εἰσαῦθις ἐὰν δέῃ, πλείω ἐροῦμεν. ὅμως τὸ ἐνδεὲς, οὐδὲ ταύτην παντελῶς ἀπολείψει τὴν φύσιν· οὐδὲ τὸ τοῦ χείρονος φημὶ ἐνδεὲς, ἐφ' ᾧ πρόεισιν ὁ τῆς ἀναβάσεως τρόπος. Ἀλλὰ μὴν ἐπὶ πᾶσι τούτοις τὸ ἓν πάντῃ ἂν εἴη ἀνενδεές; οὔτε γὰρ μεθ' αὐτὸ [9]) ἐνδεῖται πρὸς τὸ εἶναι· καθ' ἑαυτὸ γάρ ἐστι τῶν πάντων κεχωρισμένον, τόγε ὡς ἀληθῶς ἕν· οὔτε τοῦ ἐν αὐτῷ χείρονος ἢ κρείττονος· οὐδὲν γὰρ ἐν αὐτῷ ἐστιν παρ' ἑαυτό· ἀλλ' οὐδὲ ἑαυτοῦ. Ἓν δ'

5) Mon. μήτι recte.

6) Idem τῷ ἐν α. ἓν τοῦ ἐν αὐτῷ αὐτὸ ἑνὸς, quod placet, modo posterius ἐν αὐτῷ inducatur. Mox Mon. pro π. επ. legit πάντων ἐπ.

7) Mon. καὶ om.

8) Idem pro καὶ l. ὡς; in eodem verba εἰς τὴν τοῦ ἑνὸς ὄντος ὑπόστασιν ...... εἶδος τὸ μικτὸν καὶ ἡμωμένον τὸ ἅ. ζώῳ λ. θ. ἡ. ἀ. ἰ. κ. ο. ε. ε. τὸ ἓν τοῦ ὄντος repetita leguntur cum levi varietate. — In eo, quod dicitur Unumens, indigentia quædam alterius utriusvis cernitur. Si Unum (ente) fortius est Uni ente opus est, quo unum ens firmet et fundet. Sin Ens Uno præstantius, utpote quod ad Mixtum et Unitum tanquam forma accedat, perinde ac rationis participi animali simulque mortali hominis proprietas competit: sic itidem Unum ente opus habet. Si denique, quod rectius dicitur, duplex est *Unum*, alterum mixtionis auctor, quod Enti antecedit, alterum, quod cum ente exsistit (de qua re alio loco si ratio postulat, disseremus. Mon. περὶ μὲν γὰρ δὴ): ne hanc quidem naturam Indigentia relinquet etc.

9) Mon. μεθ' ἑαυτὸ: qua in re neuter sibi constat; neque ego ubivis indicabo. Ceterum l. vid. τῶν μεθ' ἑαυτὸ. Deinde Mon. τοῦ ἐν ἑαυτῷ χ. et paucis interjectis vv. ἐν ἑαυτῷ ἐστιν recte; mox. ἀλλ' οὐδ' ἑαυτοῦ. ἓν δὲ ἐ.

ἐστίν, ὅ τι μὴ δὲ ἔχει τινὰ διπλόην πρὸς ἑαυτό· οὐδὲ γὰρ αὐτὸ τὸ πρὸς ἑαυτὸ ῥητέον ἐπὶ τοῦ ὄντως ἑνός· ἁπλοῦν γαρ πάντη· τοῦτο ἄρα τὸ πάντων ἀνενδεέστατον, τοῦτο ἄρα πάντων ἀρχὴ, καὶ τοῦτο αἴτιον, καὶ τοῦτο πρῶτον ἅπαξ ἁπάντων. Ἀλλ' εἰ τὰ τρία ταῦτα αὐτῷ πρόςεστιν, οὐκ ἂν εἴη ἕν· ἢ τῷ γε ἑνὶ πάντα κατὰ τὸ ἓν ὑπάρξει, καὶ ταῦτα, καὶ ὅσα ἄλλα αὐτοῦ κατηγορήσομεν, οἷον καὶ τὸ ἁπλούστατον καὶ τὸ κράτιστον καὶ τὸ ἀόριστον[10]) καὶ τὸ πάντων σωματικὸν, καὶ αὐτό γε τἀγαθὸν, καὶ πάντα[11]) εἴ τις αὐτὸ λέγει κατὰ τὴν τοῦ ἑνὸς ἁπλότητα, ἐπεὶ πάμφορον οὖσαν καὶ ἔτι πρότερον πανούσιον, διά τοι τοῦτο καὶ πάντροπον· ἀλλ' εἰ ἀληθῆ καὶ ταῦτα οὕτως ἐπὶ τοῦ ἑνὸς ἐνδεὲς ἂν εἴη καὶ οὕτω τῶν μεθ' ἑαυτὸ κατά γε αὐτὰ, ἃ προςτίθεμεν αὐτῷ καὶ ὁπωσοῦν· ἥ τε γὰρ ἀρχὴ τῶν ἀπ' ἀρχῆς, καὶ τὸ αἴτιον τῶν αἰτιατῶν, καὶ τὸ πρῶτον τῶν μετ' αὐτὸ τεταγμένων, ἔστι τε καὶ λέγεται, ἔτι δὲ τὸ[12]) ἁπλοῦν κατὰ ἄλλων ὑπεροχὴν, καὶ τὸ κράτιστον κατὰ τὴν πρὸς τὰ κρατούμενα δύναμιν, καὶ τὸ ἀγαθόν τε καὶ ἐφετὸν καὶ σωστικὸν τῶν σωζομένων καὶ ἐφιεμένων ἐστί· καὶ δὴ πάντα εἰ λέγοιτο, κατὰ τὴν πάντων ἐν αὐτῷ πρόληψιν ῥηθήσεται τὴν κατ' αὐτό γε μόνον τὸ ἕν, ὅμως δὲ πάντων μίαν πρὸ πάντων αἰτίαν, οὐκ ἄλλην οὖσαν, ἀλλὰ καὶ ταύτην κατὰ τὸ ἕν· ᾗ μὲν ἄρα καὶ μόνον, ταύτῃ ἀνενδεέστατον· ᾗ δὲ ἀνενδεέστατον, ἀρχὴ πρώτη καὶ ῥίζα πασῶν ἀρχῶν ἡ ἀκλινεστάτη· ᾗ δε καὶ ὁπωςοῦν ἀρχὴ καὶ ἡ πρώτη αἰτία τῶν πάντων καὶ πᾶσιν ἐφετὴ προϊδρυμένη, ταύτῃ δὲ ἐνδεές πως εἶναι φαντάζεται τούτων, πρὸς ἅ ἐστιν. ἔχει τὶ ἄρα, εἰ θέμις εἰπεῖν, καὶ ἐνδείας ἀκρότατον ἴχνος, ὥσπερ ἀνάπαλιν ἡ ὕλη τοῦ
p. 19 ἀνενδεοῦς ἔσχατον ἀπήχημα, κατ' αὐτό γε, ὅ ἐστιν ἕν, ἀμυδρότατον. Καὶ δοκεῖ μὲν ὁ λόγος ἔχειν τινὰ περιτροπήν· ᾗ γὰρ ἕν, καὶ ἀνενδεὲς, εἴπερ καὶ ἀρχὴ πέφηνε κατὰ τὸ ἀνενδεέστατον καὶ ἕν· ἀλλ' ὅμως, ᾗ ἕν, καὶ ἀρχή· καὶ ᾗ μεν ἕν, ἀνενδεὲς, ᾗ δὲ

10) ἄριστον κ. τ. π. σωστικὸν Mon. 1. recte; in marg. idem: ἀπορία et inferius λύσις.

11) Mon. πάντη. Postea pro πάντροπον f. l. παντρόφον. Deinde idem καὶ οὕτω ταῦτα ε. τ. ε. et inferius κατά γε ταῦτα, quod recte.

12) Mon. ἔστι et antea ἐστίν τε κ. λ.

ἀρχὴ καὶ ἐνδεές· ἢ ἄρα ἀνενδεὲς, καὶ ἐνδεὲς, ἀλλ' οὐ κατ'[13]) αὐτὸν, ἀλλὰ πρὸς μὲν τὸ εἶναι ὅ ἐστιν ἀνενδεὲς· ὡς δὲ καὶ τὰ ἄλλα παράγον καὶ προειληφὸς ἐνδεὲς, ἴδιον δὲ καὶ τοῦτο τοῦ ἑνός· ὥστε κατὰ τὸ ἓν ἑκάτερον, καὶ οὐκ ἄρα ἑκάτερον οὕτως, ὡς ὁ λόγος μερίζει τὸ ἑκάτερον λέγων, ἀλλ' ἓν μόνον. κατὰ δὲ τοῦτο τά τε ἄλλα καὶ τὸ ἐνδεές. καὶ πῶς γὰρ οὐχὶ καὶ τοῦτο εἴη ἂν κατὰ τὸ ἓν, ὥσπερ τὰ ἄλλα πάντα, ὅσα ἀπ' αὐτοῦ πρόεισιν· τούτων γάρ τι καὶ τὸ ἐνδεές· ἄλλό τι ἄρα ζητητέον, ὃ μηδαμῶς ἕξει τὸ ἐνδεὲς μηδ' ὁπωςτιοῦν· εἴη δ' ἂν τοιοῦτον ὂν μὴ δὲ ὅ τι ἀρχὴ ἀληθὲς εἰπεῖν, μηδ' αὐτό γε τοῦτο ὃ σεμνότατον ἔδοξε λέγεσθαι τὸ ἀνενδεέστατον· καὶ τοῦτο γὰρ ὑπεροχὴν σημαίνει καὶ ἐξαίρεσιν τοῦ ἐνδεοῦς· οὐδὲ γὰρ τὸ πάντῃ ἐξῃρημένον αὐτὸ καλεῖν ἠξιοῦμεν, ἀλλὰ τὸ πάντῃ ἀπερινόητον καὶ πάντῃ σιγώμενον· τοῦτο γὰρ εἴη δικαιότατον τὸ νῦν ζητούμενον ἀξίωμα τῆς ἐννοίας, οὐδὲ ταύτης τι φθεγγομένης, ἀλλὰ τὸ μὴ φθέγγεσθαι ἀγαπώσης καὶ ταύτῃ σεβομένης ἐκείνην τὴν ἀμήχανον ἀγνωσίαν.

Ἔστι μὲν οὖν καὶ οὗτος τρόπος ἀναβάσεως, τῆς ἐπὶ τὸ πρῶτον οὕτω λεγόμενον. μᾶλλον δε τὸ πάντων ἐπέκεινα τῶν Cap. 14.

13) Mon. κατὰ ταὐτὸν recte; et infra προςειληφὸς ἐνδ. ἐστιν.

14) Hamb. ὅ om. Paulo post Mon. τὸ πάντων ἐξῃρ. et ἀξιοῦμεν et postea τοῦτο ἂν εἴη δικαιότατα τ. ν. ζ. —' Verba Ἀλλὰ μὴν ἐπὶ πᾶσι etc. posteriorem partem hujus capitis incipiunt, qua parte, Unum ipsum summi principii locum non obtinere, Damascius exponit; in qua disputatione cum plurima plana sint, unum tantum locum καὶ δὴ πάντα εἰ λεγοιτο, etc. quia intricatior est, vertam, salva meliore expositione: Si denique de Uno prædicaveris Omnia, hoc de eo prædicatum enuntiatur, quia in eo, in quantum quidem ipsum solitarium est Unum, omnia ita anticipantur, ut cum omnium rerum unica causa sit omniaque antecedat, ideo non discrepet nec aliud fiat, sed propter hoc ipsum, quod Unum est, etiam causa sit. Proinde Unum (fort. post μέν inserendum est τὸ ἓν) quatenus est solitarium, eatenus minime indiget etc. — — Unum ergo èst et indigum et secus, neque vero eadem ab parte: quantum namque ad ipsum *Esse* id, quod est, attinet, non eget; quoniam vero ceteras res deducit, easque anticipavit, eget: quod idem (Egere et Deducere etc.) proprium Unius est. Proinde, quantum est Unum, utrumque — tum Indigum tum secus — ei competit; neque jam ita utrumque est, uti ratio istud Utrumque effata dispescit, sed ita, ut Unum solum sit; propterque hoc ipsum cum cetera tum indigum sit. — — Aliud aliquid igitur rimandum est, cui ne hilum quidem indigentiæ ullo quopiam modo adhærescat; hujusmodi res nequaquam principium recte prædicatur, nec hoc ipsum, quod augustissimum dictu videbatur; penitus omni indigentia vacare.

Cap. 14. Mon. in m. ση̃ i. e. σημείωσαι· δεύτερον τρόπον τῆς

ὁπωσδήποτε τιθεμένων· ἔστι δὲ καὶ οὗτος ἕτερος, οὐ τὸ ἀνενδεὲς τοῦ χείρονος προτιμῶν τοῦ ἐνδεοῦς, ἀλλὰ τὸ ἐνδεὲς τοῦ κρείττονος ἐν δευτέρῳ τιθεμένου[1]) αὐτοῦ τοῦ κρείττονος· αὐτίκα τὸ δυνάμει πανταχοῦ τοῦ ἐνεργείᾳ δεύτερον· ἵνα γὰρ ἔλθῃ εἰς τὸ ἐνεργείᾳ καὶ μὴ μείνῃ μάτην δυνάμει, τοῦ ἐνεργείᾳ προσδεῖται· οὐδέποτε γὰρ ἀπὸ τοῦ χείρονος ἀναβλαστάνει τὸ κρεῖττον· ἔστω γὰρ ἡμῖν καὶ τοῦτο προωρισμένον, κατὰ τὰς κοινὰς ἐννοίας ἀπαντῶντας ἀδιάστροφον[2]). οὐκοῦν ἡ ὕλη, πρὸ αὐτῆς ἔχει τὸ ἔνυλον εἶδος, ὅτι δυνάμει τὸ εἶδος ἡ ὕλη πᾶσα, εἴτε ἡ πρώτη κατὰ τὸ πάντη ἀνείδεον εὑρισκομένη, εἴτε ἡ δευτέρα κατὰ τὸ ἄποιον ἱσταμένη σῶμα. πρὸς ἣν καὶ εἰκὸς ἀποβλέψαι πρώτην τοὺς ἐζητηκότας τὰ αἰσθητὰ, ἃ καὶ μόνα ἔδοξεν εἶναι τὴν πρώτην· ἡ γὰρ κοινότης τῶν διαφερόντων στοιχείων, ἔπειθεν αὐτοὺς εἶναί τι σῶμα ἄποιον νῷ· καὶ δῆλον ὅτι αἱ ποιότητες, καθ' ἃς αἱ διαφοραὶ συνίστανται, τοῦ ἀποίου[3]) σώματος ὑπερφέρουσιν αὐτοῦ, ὡς ὕλης τινὸς, ἤδη προϋπάρχουσαι. τί οὖν κρείττω τῆς οὐσίας τὰ συμβεβηκότα φαίη τὶς ἄν; ἢ οὐδὲν

ἐπὶ τὸ πρῶτον ἀναβάσεως. Sub finem capitis 22. hanc viam *διὰ τῶν ἰδιοτήτων* vocat.

1) In libris legitur *τιθέμενος*, sed Hamb. correxit, *ου* supra *ος* posito accentuque mutato.

2) Mon. *ἀδιαστροφοῦν*, sicut et Herennius; mox idem *πρὸς αὐτῆς ἔχει* et inferius *ἐζητικότας*.

3) Mon. *συνιστ. ποίου σώματος*, quæ lectio vera, si ad *διαφοραὶ* jungis et post *σωμ.* distinguis, idem *εἴδη* pro *ἤδη*, quod item probabile. Deinde idem: *τί οὖν τῆς οὐσίας κρ. τ. σ. φ. τ. α. ἢ. ο. μ. θ. ἀντιπλ. ἄλλ. τά συνόντα ἄλληλα. τὰ συνόντα ἀλλήλοις κ. αντ.* Hamb. *τὸ* ante *ἐκ πάντων* bis ponit. — Ubique Potentiale Rei seu finitivo (Actuali) sequius est, nam Potentiale ut ad rem usumque sive finitionem veniat, neque incassum potentiale maneat, veritatem et finitionem requirit. — — Igitur materia supra se habet materialem formam, quoniam omnis materia quod ad potentiam attinet, formam suscipit, sive materia illa penitus informis indigestaque, sive secunda illa, quæ corpus qualitatum impos cluet. — — societas enim differentium elementorum fidem præstitit esse quoddam corpus qualitatibus nudum, ratione cogitabile (*νῷ θεωρητὸν* lego, quamvis non est necesse). Et qualitates, quibus differentiæ finitivi corporis constituuntur, liquet antecellere illi nudo corpori, cui tanquam materiæ formam induunt. (Eundem sensum lectio libri Hamb. fundit, modo *τοῦ ἀπ. σ.* cum *ὑπερφερ.* jungas). Quid igitur? Accidentiane meliora sunt quam substantia? interrogaveris. Non mirum, quod inter se conjunctæ res invicem potiuntur et utuntur, atque cum unâ simul Aliquid ex omnibus in unum redactum compleant, mutuo participant.

θαυμαστὸν ἀντιπλεονεκτεῖν ἄλληλα τὰ συνόντα ἀλλήλοις καὶ ἀντιμετέχειν τὰ συμπληροῦντα ὁμοῦ τὶ τὸ ἐκ πάντων ἕν.

Ἔπειτα καὶ διττὸν τὸ ποιόν· τὸ μὲν, οὐσιῶδες, οἷον αὐτὸ τὸ πῦρ· αὐτὸ λέγω τὸ εἶδος καὶ ἀνθρώπους καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστον, καθὸ ποιὸν σῶμα ἕκαστόν ἐστι, καὶ τὰ ἑκάστου στοιχεῖα, οἷον πυρὸς, ἡ θερμότης καὶ λαμπρότης, καὶ ἀνθρώπου p. 20.
τὸ θνητὸν καὶ λογικὸν, τὴν μορφὴν, ὥσπερ ἔχει τὸ ὄρθιον ὄρθιόν τε καὶ διηρθρωμένον· ἐφ' ἑκάστου τε τὰ ἑκάστου πληρώματα τῆς οὐσίας, οἷς ἅμα τὸ ὅλον εἶδος ἐποίωσε τὸ δεύτερον ὑποκείμενον εἰδοποιῷ ποιότητι, τῇ ἁπλῶς λεγομένῃ πρὸς τὸ ἄποιον σῶμα· τὸ δὲ ἐστὶ, ποιὸν ἐπεισοδιῶδες καὶ συμβεβηκὸς, ὅπερ ἐν ἄλλῳ κατ' οὐσίαν ὂν, ἄλλῳ προςγίνεται κατασυμβεβηκὸς καὶ πάντως ὅ,τι πεποιωμένῳ κατ' οὐσίαν προςγίνεται [5]) τῷ σώματι, ὥστε ἀναγκαίως χεῖρον ἔσται τοῦτο τῆς ὑποδεχομένης οὐσίας, ἤδη οὔσης εἰδητικῆς τε καὶ προηγουμένης· ὅτι δὲ τὸ ἄποιον σῶμα, πρώτῃ ποιοῦται τῇ οὐσιώδει ποιότητι δῆλον· τῶν γὰρ συμβεβηκότων ἐπιγινομένων, ἕκαστα μένει τὰ εἴδη, κατέχοντα τὴν ὑποκειμένην τοῦ σώματος ἕδραν, περὶ ἃ μένοντα ἡ μεταβο-

4) Hamb. ὄρθριον. Antea acc. μορφὴν nisi vis mutare in nom. μορφὴ, possis ad superius λέγω, possis ad ὄρθιον referre. Deinde Mon. ἐποίησε solito errore, et εἰδοποιότητι τῇ α. λεγ. — In singulis quibusque rebus ad substantialem qualitatem referendæ sunt unius cujusvis rei copiæ integræ sive proprietates et complementa substantiæ, quibus integra solitaque forma secundum substratum distinxit (qualificavit) quod substratum jam formigera, (seu specifica) qualitate simpliciter illa ita dicta, cum ad corpus ab omni qualitate vacuum refertur, indutum est. — Sic hunc locum capio, quanquam εἰδοποιῷ ποιον. etiam ad οἷς referre possis ut isti οἷς tanquam epexegesis additum sit. Duplicem rationem — generalem et specialem — statuit, qua formatum et informe itemque qualitas formigera s. specifica dicitur. Mon. in m. τὸ ποιὸν διττόν.

5) Mon. art. τῷ ante σωμ. om. in marg. notat ζῆ ὅτι δύναταί τι εἶναι ἐν τινι κατ' οὐσίαν, ὃ ἐν ἄλλῳ ἐστι κατὰ συμβεβηκός. inferius rursus ποιεῖται. — Altera qualitas est peregrina et accidens; quæ cum in alia re suam substantiam habet, fortuito ad aliud adhærescit (v. c. color proxime in superficie; per accidens in corpore inest); denique quæ corpori in sua substantia qualitatibus distincto ornatoque accedit. Quo fit, ut hæc adventitia qualitas necessario deterior sit, quam quæ eam suscipit substantia jam formigera et præstans. Penitus nudum corpus omnium primo substantiali qualitate distingui manifestum est, nam ubi Accidentia adveniunt, formæ substratam in corpore sedem tenaces tuentur et manent; circum eas mutatio Accidentiarum cernitur.

λὴ θεωρεῖται τῶν συμβεβηκότων· εἰκότως ἄρα πρὸ τοῦ ἀποίου σώματος τὸ πεποιωμένον τιθέμεθα, καὶ διὰ τοῦτο ὂν αἰσθητὸν ἤδη καὶ ὁ φαινόμενος ὅδε κόσμος. Ἀλλ' ἐπεὶ τῶν τοιούτων [6] δὲ σωμάτων, τὰ μὲν ἔνδοθεν ἔχει τὸ διοικοῦν, τὰ δὲ ἔξωθεν, ὥσπερ τὰ τεχνητά, δεῖ καὶ τὴν φύσιν προσεννοεῖν, ὥς τι κρεῖττον οὖσαν τῶν ποιοτήτων, ἐν αἰτίας τάξει προτεταγμένον, ὡς τὴν τέχνην τῶν τηχνητῶν. Ἀλλὰ καὶ τῶν ἔνδοθεν διοικουμένων τὰ μὲν εἶναι μόνον δοκεῖ· τὰ δὲ [7] τρέφεσθαι καὶ αὔξειν καὶ τὰ ὅμοια γεννᾶν. ἔστιν ἄρα τὶς αἰτία καὶ ἄλλη πρὸ τῆς εἰρημένης φύσεως, ἡ φυτικὴ αὕτη δύναμις. φανερὸν δὲ ὅτι πάντα ὅσα τῷ σώματι ἐπιγίνεται προϋποκειμένῳ, ἀσώματά ἐστι καθ' ἑαυτά, εἰ καὶ σωματοειδῆ γίνεται κατὰ μέθεξιν τοῦ ἐν ᾧ ἐστιν, ὡς ὑλικὰ λέγεταί τε καὶ ἐστὶ κατὰ τὴν ἀπὸ τῆς ὕλης πεπόνθησιν· καὶ αἱ ποιότητες ἄρα, καὶ αἱ φύσεις ἔτι μᾶλλον, καὶ ἔτι μέντοι μειζόνως ἡ φυτικὴ ζωὴ τὸ ἀσώματον διασώζουσι [8] καθ' ἑαυτάς.

Cap. 15. Ἀλλ' ἐπεὶ καὶ ἄλλην ἡ αἴσθησις ἀποδείκνυσι [1] τρανεστέραν ζωὴν τῶν κατὰ τὴν ὁρμὴν ἤδη καὶ τόπον κινουμένων, ταύτην πρὸ ἐκείνης θετέον, ὡς κυριωτέραν ἀρχὴν καὶ ὡς ἀμείνονός τινος εἴδους χορηγὸν τοῦ αὐτοκινήτου ζώου προτερεύοντος φύσει τοῦ κατὰ γῆς ἐῤῥιζωμένου φυτοῦ. καὶ μὴν τὸ ζῶον, οὐκ ἀκριβῶς αὐτοκίνητον· οὐ γὰρ ὅλον δι' ὅλου τοιοῦτον, ἀλλὰ μέρος μὲν αὐτὸ κινεῖ ἕν, μέρος δὲ κινεῖται, φαινόμενον ἄρα τοῦτό ἐστιν αὐτοκίνητον· δεῖ ἄρα πρὸ αὐτοῦ εἶναι τὸ ἀληθῶς [2] αὐτοκίνητον, ὃ καθ' ὅλον ἑαυτὸ κινοῦν ἐστι καὶ κινούμενον, ἵνα τούτου εἴδωλον ᾖ τὸ φαινόμενον. Καὶ δὴ τὴν κινοῦσαν τὸ σῶμα ψυχὴν κυριωτέραν θετέον αὐτοκίνητον οὐσίαν. διττὴ μὲν αὕτη· ἡ μὲν λογική, ἡ δὲ ἄλογος. ὅτι γὰρ καὶ τὴν λογικὴν ὑπα-

6) Mon. δὲ post τοιούτων non habet; inducendum videtur.
7) Mon. τὰ δὲ καὶ τρ. — 8) Idem διάζουσι.

1) Mon. ὑποδεικν. rectius; et κατὰ ὁρμὴν; dein ὡς ante ἀμειν. om. εἴδους non habet; pro χορηγὸν legit ἀχορηγὸν; in marg. notat: αὐτοκίνητον τὸ ζῶον· οὐχ ὅλον δι' ὅλου. Hamb. scripsit πρωτερεύοντος. Ceterum ad hoc et deinceps sqq. capp. cf. Herennius infra ad cap. 22.
2) Mon. in textu legit (itemque Herennius) τὸ ἀληθινὸν; in m. corrigitur ἀληθῶς αὐτοκίνητον nota adjecta, quod glossema videtur istius ἀληθινόν. Insuper in marg. notat: αὐτοκίνητος ἡ ψυχή κυρίως.

γορεύει ἡ αἴσθησις, φανερόν· ἢ οὐχὶ καὶ ἕκαστος ἑαυτοῦ συναισθάνεται τρανέστερον ἢ ἀμυδρότερον, ἐπιστρεφομένου πρὸς ἑαυτὸν ἐν ἐπιμελείαις τὲ καὶ ζητήσεσιν ἑαυτοῦ καὶ ἐπιστάσεσιν ἑαυτοῦ ζωτικαῖς τε καὶ γνωστικαῖς· ἡ γὰρ ταῦτα δυναμένη οὐσία, p. 21.
λογισμῷ καὶ τὰ καθόλου συναιροῦσα, λογικὴ ἂν εἴη δικαίως. Ἀλλὰ δὴ καὶ ἡ ἄλογος εἰ καὶ ταῦτα μὴ φαίνοιτο διεξιοῦσα καὶ λογιζομένη πρὸς ἑαυτήν, ἀλλ' ὅμως ἐκίνει [3]) τὰ σώματα ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, αὐτὴ πρότερον κινουμένη καθ' ἑαυτήν. ἄλλοτε γὰρ ἄλλην ὁρμὴν προβάλλεται. ἆρα οὖν ἑαυτὴν κινεῖ ἀπ' ἄλλης εἰς ἄλλην ὁρμήν, ἢ ὑφ' ἑτέρου κινεῖται; οἷον, ὥς φασὶ, τῆς ὅλης ἐν τῷ κόσμῳ λογικῆς ψυχῆς. ἀλλὰ τοῦτο [4]) μὲν ἄτοπον φάναι, τὰς ἑκάστης ἀλόγου ψυχῆς ἐνεργείας, οὐκ αὐτῆς λέγειν ἐκείνης, ἀλλὰ τῆς θειοτέρας, καίτοι ἀπείρους οὔσας καὶ ἀορίστους καὶ πολλῷ τῷ αἰσχρῷ καὶ ἀτελεῖ συμμεμιγμένας· ὅμοιον γὰρ τὰς ἀλόγους ἐνεργείας φάναι τῆς λογικῆς εἶναι ψυχῆς καὶ τήνδε τὴν οὐσίαν ἄλογον ὑποτίθεσθαι, τὴν τὰς ἀλόγους ἐνεργείας προβαλλομένην, ἐῶ λέγειν, ὅτι καὶ τὴν ὅλην.

Ἄτοπον δὲ καὶ οὐσίαν ὑποτίθεσθαι μὴ γεννητικὴν οἰκείων ἐνεργειῶν. εἴπερ γὰρ οὐσία τὶς ἐστὶν ἄλογος, ἔχοι ἂν ἰδίους αὐτῆς ἐνεργείας, οὐχ ἑτέρωθεν ἐνδιδομένας, ἀλλ' ἀπ' αὐτῆς προϊούσας. Ἑαυτὴν ἄρα κινεῖ καὶ ἡ ἄλογος ψυχὴ, πρὸς τὰς ἄλλοτε ἄλλας ὀρέξεις τὲ καὶ ὁρμάς· εἰ δὲ ἑαυτὴν κινεῖ, ἐπιστρέφει πρὸς ἑαυτήν· ἐπεὶ δὲ τοῦτο, χωριστή ἐστι καὶ οὐκ ἐν ὑποκειμένῳ ἡ ἄλογος ψυχὴ· λογικὴ ἄρα ἐστὶν εἴπερ εἰς ἑαυτὴν ὁρᾷ. καὶ γὰρ ὄψεται ἑαυτὴν ἐπιστρεφομένη [5]) πρός ἑαυτήν· καὶ γὰρ εἰς τὰ ἔξω τεινομένη, εἰς τὰ ἔξω ὁρᾷ, μᾶλλον δὲ εἰς σῶμα τὸ κεχρωσμένον· ἑαυτὴν δὲ οὐχ ὁρᾷ, ὅ,τι μήτε σῶμα ἐστὶ, μήτε κεχρωσμένον αὐτή γε ἡ ὄψις· οὐκ ἄρα ἐπιστρέφει πρὸς ἑαυτὴν, οὐκ ἄρα [6]) οὐδὲν, ἀλλ' ἢ ἄλογος. οὐδὲ γὰρ ἡ φαντα-

3) Hamb. ἐκείνη. f. l. ἐκείνη κινεῖ. Mon. in m. ἀπορία, εἰ ἡ ἄλογος ψυχὴ ὑφ' ἑαυτῆς κινεῖται. λύσις.

4) Mon. τοῦτον. idem inferius in textu legit ἀριστο$^{\tau\lambda}$ (sic); in marg. nota adjecta legit ἀορίστους.

5) Mon. ἐπιστρεφομένην.

6) οὐκ ἄρα οὐδὲν ἀλλ' ἢ inducendum puto; equidem non intelligere, quid sibi velint, ingenue fateor, nisi quis fortasse existimat tueri posse legens: οὐκ ἄρα οἶδεν (ἑαυτὴν) ἡ ἄλογος.

σία τύπον ἑαυτῆς προβάλλεται, ἀλλὰ τοῦ αἰσθητοῦ, οἷον κεχρωσμένου σώματος. οὐδὲ ὄρεξις ἄλογος ὀρέγεται αὐτῆς, ἀλλ' ὀρεκτοῦ τινός, οἷον τιμῆς ἢ ἀντιλυπήσεως ἢ ἡδονῆς ἢ χρημάτων· οὐκ ἄρα κινεῖ ἑαυτήν. Ἀλλὰ μή ποτε οὕτω κινεῖ, οὐχ ὡς ἑαυτὴν κινοῦσα, ἀλλ' ὡς ἀφ' ἑαυτῆς τὰ ἔξω κινουμένη καὶ οἷον ἅπτουσα καὶ ταύτῃ αὐτοκίνητος, ὅτι ἀφ' ἑαυτῆς. οὐ μέντοι ὑφ' ἑαυτῆς κινεῖται. οὕτω γὰρ ἀξιοῦσι καὶ οἱ ἀμφὶ τὸν μέγαν Συριανὸν [7]) ἀκούειν τὸ αὐτοκίνητον κοινότερον λεγόμενον ἔν τε τοῖς νόμοις καὶ τῷ Τιμαίῳ· διὰ τοῦτο γὰρ τὰ φυτὰ μὴ κινεῖσθαι, φησὶν ὁ Τίμαιος, ὅτι μὴ μετέχει τῆς αὐτοκινήτου ψυχῆς, ὡς τά γε θηρία μετέχειν κατὰ τόπον κινούμενα· ἀλλὰ οὐδὲν ἧττον ἀνάγκη πᾶν κινούμενον, ἤτοι ὑφ' ἑαυτοῦ κινεῖσθαι, ἢ ὑφ' ἑτέρου, καὶ τοῦτο διχῶς, ἢ ὑπὸ τοῦ [8]) κρείττονος ὡς φαμὲν τάς τε ἀτόμους ἐνεργείας καὶ ὄντως ἀλόγους ἢ ὑφ' οὑτινοσοῦν. οὐ γὰρ δὴ ὑπὸ τοῦ ἐν ᾧ ἐστι, σώματος ὄντος, καὶ τοὐναντίον ὑπ' αὐτῆς κινουμένου.

Cap. 16. Μήποτε οὖν αἱ ἐνέργειαι κινοῦνται ὑπὸ τῆς οὐσίας καὶ ταύτῃ αὐτοκίνητος ἡ ἄλογος ψυχή, ὡς οὖσα γεννητικὴ τῶν οἰκείων ἐνεργειῶν; ἀλλὰ πρῶτον μὲν κοινὸν τοῦτο ἔσται [1]) πάσης
p. 22. οὐσίας καὶ τῆς ἑτεροκινήτου λεγομένης, ἐπεὶ καὶ τὸ πῦρ οὕτως αὐτοκίνητον, ὡς οὐσία γεννητικὴ τῶν ἀτόμων σφετέρων ἐνεργειῶν καὶ ἡ βῶλος ὁμοίως καὶ τὸ σκέπαρνον καὶ πᾶν, ὅτι ἂν ᾖ δυνάμενον ἐνεργεῖν· ἀεὶ γὰρ ἀπὸ τῆς οὐσίας, ἡ ἴδιος [2]) ἐνέργεια πρόεισιν· τοῦτο μὲν τοίνυν οὐκ ἂν ἔχοι λόγον οὕτω λεγόμενον. Μή ποτε δὲ ἐπεὶ ἐν ὑποκειμένῳ [3]) ὑπόκειται εἶναι τὸ

7) Hunc locum laudat Th. Gale ad librum de Myst. Aeg. qui vulgo Jamblichi fertur. Ἀπὸ et ὑπὸ ita distinguuntur, ut prius nil nisi initium unde aliqua res procedat, posterius causam effectricem significet; sufficiat unus locus ex Plut. Πλατ. ζητ. c. 2. p. 1841. Steph. Ἡ ψυχὴ νοῦ μετασχοῦσα καὶ λογισμοῦ καὶ ἁρμονίας, οὐκ ἔργον τοῦ θεοῦ ἐστι μόνον, ἀλλὰ καὶ μέρος οὐδ' ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλ' ἀπ' αὐτοῦ καὶ ἐξ αὐτοῦ γέγονεν. *Syriani* fragmento Commentariorum in Aristotelis Metaph. l. 13. quod ex Cod. Bibl. Mon. descripsi, alio loco utar. Mon. in m. notat: ἄλλη λύσις. ἡ ἄλογος ψυχὴ ἀφ' ἑαυτοῦ οὐχ ὑφ' ἑαυτοῦ.

8) Mon. art. τοῦ non habet, deinde legit: ἢ ὑπὸ τινοσοῦν.

1) Mon. ἐστὶν. — 2) idem ἡ ἀΐδιος. — 3) idem ἐν ὑποκειμένῳ, ᾧ ὑπόκ., et postea κ. αὐτὸ διαληπτέον et μετὰ τοῦ ὑπομενουª (sic) et οὕτω καὶ ἐν.

τοιοῦτον εἶδος, οὐ καθ' αὑτὸ ληπτέον αὐτὸ ὡς ἐνεργοῦν, ἀλλὰ μετὰ τοῦ ὑποκειμένου, ἐν ᾧ ἐστιν· ὡς γάρ ἐστιν, οὕτως καὶ ἐνεργεῖ· καθάπερ ἄρα τὸ διακρῖνον τὴν ὄψιν, οὐκ ἦν ἡ λευκότης, οὐδὲ τὸ σῶμα τὸ ἄποιον 4), ἀλλὰ τὸ συναμφότερον, οὕτω καὶ ἡ αἰσθητικὴ ἐνέργεια οὔτε τῆς ἀσωμάτου ἐστὶν αἰσθήσεως, οὔτε τοῦ αἰσθητηρίου, σώματος ὄντος, ἀλλὰ τοῦ ἐξ ἀμφοῖν, ὡς μιᾶς συνθέτου οὐσίας, οἷον τῆς ἐξ ὕλης καὶ εἴδους 5) συγκειμένης· οὐ γὰρ ὄργανον τῆς αἰσθήσεως τὸ αἰσθητήριον, ἀλλ' ὑποκείμενον, ὡς ἐνούσης, ἀλλ' οὐχὶ ὡς χρωμένης· εἰ μὲν δὴ ἐχρῆτο, πρὸ τοῦ ὀργάνου ἂν ἑαυτὴν ἐκίνησεν, ἵνα κινήσῃ καὶ τὸ ὄργανον· νῦν δὲ τῷ ὑποκειμένῳ συνυφέστηκεν, καὶ οὐδεμίαν ἔχει χωριστὴν ἐνέργειαν. Τὸ δὴ συναμφότερον μὲν ἐνεργείτω, κατὰ δὲ ὅμως τὸ εἶδος ἡ ἐνέργεια προΐτω, καθάπερ ἡ τῆς σμίλης κατὰ τὸ σχῆμα, καὶ τοῦ λευκοῦ 6) σώματος, ἡ διακριτικὴ τῆς ὄψεως κατὰ τὴν λευκότητα· τί οὖν ἐν τῷ συνθέτῳ τὸ κινοῦν καὶ τί τὸ κινούμενον; ἢ κινεῖ μὲν ἡ ψυχή, κινεῖται δὲ τὸ σῶμα; ἀλλ' οὕτω πάλιν ἰδίᾳ μὲν ἡ ψυχὴ κινήσει, ἰδίᾳ δὲ τὸ σῶμα κινήσεται, καὶ ἔσται πρὸ τοῦ κινουμένου κινοῦσα 7), χωριστὴν ἐνέργειαν ἔχουσα τὴν κινοῦσαν πρὸ τῆς κινουμένης· οὐκ ἄρα τὸ μὲν κινοῦν θετέον, τὸ δὲ κινούμενον, ἀλλ' ἓν τὸ ζῶον, γεγονὸς σῶμα αἰσθητικὸν ἢ σωματωθεῖσα ἡ αἴσθησις, ταύτην ἐνεργεῖ τὴν δοκοῦσαν αὐτοκίνητον ἐνέργειαν. Εἰ γάρ ἐστι καὶ 8) τοῦ συνθέτου ζώου τὶς οὐσία, πάντως ἔτι καὶ σύνθετον ἐνέργειαν, ζώῳ τῷ ὅλῳ πρέπουσαν, ὅλην τινὰ καὶ αὐτὴν οὖσαν, ἐν ᾗ τι καὶ ἀσώματον ἐνορᾶται καὶ σωματοειδὲς ἅμα συγκεκραμένον, ὡς ἐν τῇ διακριτικῇ τῆς ὄψεως ἔνεστι τὸ συν-

4) f. l. τὸ ποιόν.

5) Hamb. pro εἴδους repetit ὕλης. Deinde Mon. οὐχ ὡς χρ. et infra ἵνα κινήσει.

6) Hamb. τοῦ λ. τοῦ σωμ. infra Mon. l. καὶ τὸ κινουμ. omisso τί. idem in m. notat: ἐρώτησις; et infra ἀπόκρισις.

7) Mon. (c[illegible] Herennio) ἡ κινοῦσα, et postea πρὸς τῆς κινουμ., deinde αἰσθητικ[illegible] denique art. ἡ ante αἴσθησις om.

8) Mon. κα[illegible] τοῦ σ. ζ. τις οὐ. et mox ζώου τῷ ὅλῳ πρέπουσα. Pro πάντως ἔτι f. l. π. ἔχει vel ἴδει. Herennius legit πάντως δεῖ ...... πρέπουσαν τιθέναι ὅλην. Hamb. τι post ἐν ᾗ om. Cum Mon. art. ἡ supra agnoscit Herennius. Idem cum Mon. infra post σωματωθεῖσα art. ἡ non habet, recte.

αμφότερον· διὸ καὶ πάσχομεν ὑπὸ τοῦ λευκοῦ σώματος ἑκατέρως [9]), σωματικῶς διακρινόμενοι τὸ αἰσθητήριον, ἀσωμάτως δὲ τοῦ πάθους ἀντιλαμβανόμενοι, οἷον αὐτὸ γνωρίζοντες· ὥςπερ οὖν τὸ δρῶν σύνθετον, οὕτω καὶ τὸ πάσχον, ἡ ὄψις, σύνθετόν [10]) ἐστιν, ἐκ δυνάμεως ὀπτικῆς ἀσωμάτου καὶ ὑποκειμένου σώματος. Τοιοῦτον ἄρα θετέον αὐτοκινησίας εἶδος ἐνεῖναι τῇ ὀπτικῇ δυνάμει, καὶ ὅλως εἰπεῖν τῇ αἰσθήσει, οἷον καθ' ἑαυτὸ μὲν μὴ ἐνεργεῖν· μὴ δὲ γὰρ ὑφίστασθαι· τῷ σώματι δὲ [11]) ἐγγενόμενον καὶ ποιῶσαν αὐτὸ, κατά δή τινα ἀξιολογωτέραν ποιότητα καὶ ἔλλαμψιν, ἀποτελεῖν τὸ ὅλον φαινόμενον αὐτοκίνητον· διά τί δὲ φαινόμενον; ὅ,τι οὐκ ἀμερὲς καὶ αὐτὸ [12]) κινοῦν
p. 23.
καὶ κινούμενον, ἀλλ' ὡς αἱ κεχωρισμέναι ἀλλήλων οὐσίαι, τρόπον δὲ ἄλλον συνιοῦσαι, καθάπερ ἡ λογικὴ ψυχὴ καὶ τὸ ζῶον ἢ τὸ ὀστρέϊνον ζῶον καὶ τὸ πνευματικόν, ἢ τοῦτο καὶ τὸ αὐγοειδές· καὶ γὰρ ἐπὶ τούτων τῶν συμπλοκῶν τὸ μὲν κινεῖ, τὸ δὲ κινεῖται, διότι οὐκ ἔστι τὸ μὲν ὑποκείμενον, τὸ δὲ ἐν ὑποκειμένῳ, ὅταν δὲ οὕτως ἔχῃ [13]) τὸ σύνθετον εἶδος, οὔτε ἑκάτερον ἰδίᾳ ἐνεργεῖ· οὐδὲ γὰρ ὑφέστηκεν· οὔτε ἐν τῇ συνθέσει τὸ μέν ἐστι κινοῦν, τὸ δὲ κινούμενον· πάλιν γὰρ διεστήξεται ταῖς ἐνεργείαις, ὥςτε καὶ ταῖς ὑποστάσεσιν.

Cap. 17. Ἀλλ' ἕτερος ὁ τρόπος οὗτος τῆς αὐτοκινησίας, ἐν ᾧ τὸ συναμφότερον κινεῖται κατὰ τὸ ἕτερον, οἷον τὸ εἶδος, ὅθεν καὶ δοκεῖ τοῦτο εἶναι τὸ κινοῦν, οὐχ ὅτι ὑπὸ τούτου τὸ ἕτερον ἀλλ' ὅτι κατὰ τοῦτο τὸ συναμφότερον, ἢ ὑφ' ἑτέρου· καὶ [1]) εἰ μὲν τοῦτο, ἢ ὑπὸ τοῦ κρείττονος ἢ ὑπὸ τοῦ χείρονος, καὶ οἱ αὐτοὶ ἥξουσι λόγοι· εἰ δὲ ὑφ' ἑαυτοῦ, τὸ αὐτὸ ἔσται κινοῦν καὶ κινούμενον, ὅπερ μόνῳ πρέπει τῷ ἀμερεῖ καὶ ἀσυνθέτῳ. Ἢ ὥςπερ τὸ αὐτοκίνητον οὐκ [2]) ἀληθινὸν, οὕτως οὐδὲ τὸ αὐτὸ ὑφ' ἑαυτοῦ κινεῖσθαι καὶ ἑαυτὸ κινεῖν ἀληθές; ἀλλὰ φαινόμενον,

9) Mon. ἑκατέρους. Hamb. διακρινόμενον, idemque ἀσωμ. δὲ τὸ τοῦ π.
10) Mon. et Herenn. συνθετόν τι ε.
11) Hamb. δὲ om. itemque infra post διά τί φαιν. uterque scribit ἔλαμψιν. — 12) Mon. Hamb. καὶ τὸ κινοῦν. recte.
13) Idem ἔχει. vid. Herenn. ad c. 22. qui οὕτως, loco οὔτε, quod et Mon. habet, dedit.
Cap. 17. 1) Mon. καὶ οἱ μὲν τ. et infra εἰ δὲ ὑφ' αὐτοῦ.
2) Hamb. οὐκ ante ἀληθ. om.

ὅτι ἕν ἐστι τι ἁπλοῦν, καθὸ κινεῖ τὸ σύνθετον, καὶ τοῦτο μὲν ὡς κινοῦν ἕν. — Ἔστι δὲ καὶ καθὰ κινεῖται, καὶ καθὸ κινεῖ· συναμφότερόν ἐστι τὸ ὅλον εἶδος, ἐν ᾧ τὸ καθὸ κινεῖται· συναμφότερον δὲ καθ' ἑκάτερον [3]) διὰ τὴν ἀντιμετάδοσιν τῶν ὡςανεὶ στοιχείων τοῦ ὅλου εἴδους, ὥςτε τὸ ὅλον κινεῖν τε καὶ κινεῖσθαι, ἀλλ' οὐχὶ κατὰ τὸ ὅλον κινεῖν τε καὶ κινεῖσθαι ἑαυτό· ἀλλὰ κινεῖν μὲν κατὰ τὴν ψυχὴν, κινεῖσθαι δὲ κατὰ τὸ σῶμα, οὔτε δὲ ὑπὸ ψυχῆς, οὔτε ὑπὸ σώματος· τί δὲ ἄλλο τὸ ὑφ' οὗ καὶ καθὸ, δῆλον ἂν εἴη ῥαδίως· διττὴ γὰρ ἡ κίνησις. ἡ μὲν ἐγγενομένη τῷ κινουμένῳ, πάθος αὐτοῦ γενομένη, ἡ δὲ ἔξω οὖσα καὶ ἐκείνην ἐνδιδοῦσα· κινεῖται τοίνυν ὑπὸ ταύτης μὲν, κατ' ἐκείνην δέ· εἰ γὰρ καὶ ὑπὸ ταύτης, ἐνδώσει τινὰ καὶ αὕτη κίνησιν ἀφ' [4]) ἑαυτῆς, τῷ κινουμένῳ γε ὑφ' ἑαυτῆς· ἐκείνη ἄρα ἔσται τὸ πάθος καὶ ἡ καθ' ἣν κινεῖται τὸ κινούμενον· καὶ ἐπ' ἄπειρον ἥξομεν.

Ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ ζωῆς ἀληθὴς ὁ λόγος ἐξεταζόμενος· Cap. 18. ἡ μὲν γὰρ ζωοποιεῖ, καὶ ζωὴν ἐνδίδωσι τῷ ὑφ' ἑαυτῆς ζωουμένῳ, ἡ δέ ἐστι, καθ' ἣν ζῇ τὸ ζωωθὲν ὑπ' ἐκείνης· εἰ γὰρ καὶ αὕτη [1]) ζωοποιεῖ καὶ αὐτὴ δώσει ζωὴν ἑτέραν· καὶ τοῦτο ἐπ' ἄπειρον. οὕτω δὴ καὶ τὸ τῆς αὐτοκινησίας εἶδος, τὸ μὲν ὑφ' οὗ τὸ αὐτοκίνητον εἶναι δοκοῦν, αὐτοκινιτίζεται, τὸ δὲ, καθὸ τοιοῦτον εἶναι δοκεῖ, πάθος ὂν αὐτοκινησίας καὶ τοῦ μετασχόντος ἀχώριστον· τοιάδε γάρ τις ζωὴ καὶ ἡ αὐτοκίνητος φύσις· ψυχὴ γάρ· καὶ ἡ ψυχὴ [2]) διττὴ, ἡ μὲν γεννῶσα, ἡ δὲ καθ' ἣν οὐσίωται τὸ ἔμψυχον, ὃ καὶ ἔνδοθεν αὐτὸ ἐξ ἑαυτοῦ δοκεῖ κινεῖσθαι, οὐκ ἐνόντος [3]) τοῦ, ὑφ' οὗ κινεῖται, ἀλλὰ τοῦ καθὸ, ὃ καλοῦμεν ἐμψυχίαν. Ἴσως δὲ, καὶ τούτοις συγχωρήσας τὶς, p. 24. οἰήσεται κοινὰ ταῦτα εἶναι, καὶ τοῖς φυτοῖς καὶ τοῖς ἀψύχοις πράγμασι· καὶ γὰρ ἡ βῶλος, ἐπὶ γὴν ἔνδοθεν κινεῖται καὶ τὰ φυτὰ ὁμοίως· ἡ γὰρ φυτικὴ ψυχὴ ἐν αὐτοῖς, καθ' ἣν τρέφεται

3) Mon. καθ' ἕτερον.

4) Mon. ὑφ' ἑαυτ. Hamb. in marg. σῆ· ὅλον. videtur auctor notæ monitum voluisse, ut lector totum locum animadvertat.

Cap. 18. In marg. notatur: καὶ ζωὴ διττή; et paulo infra: καὶ ἡ αὐτοκινησία διττή.

1) Mon. αὕτη et post ζωὴν ἑτέρα. — 2) Idem καὶ ἡ ψ. δὲ διττή. 3) Idem οὐ μένοντος.

καὶ αὔξει καὶ γεννᾷ ὅμοια· καὶ ἔτι τὰ ἄλογα τὸν αὐτὸν ἔχει τρόπον, καὶ τὰ λογικὰ ζῶα τὸν αὐτόν· ὥςτε οὐδὲν, ὅ μὴ αὐτοκίνητον. Πρὸς δὴ τοῦτον ἐροῦμεν, ὅτι ἔνδοθεν μὲν κινεῖται πᾶν φυσικόν τε καὶ φυτικὸν εἶδος, καὶ ἔτι ζῶον ἕκαστον, ἀλλ' οὐ πᾶσαν κίνησιν, ὅταν δὲ τοπικὴν ποιῆται τὴν κίνησιν· αὕτη γὰρ ἡ τρανῶς αὐτοκίνητος· κατὰ δὴ ταύτην τὰ ἄλλα ἑτεροκίνητα φαμὲν, ὅσα μὴ ταύτην ἔνδοθεν κινεῖται· ἐπεὶ καὶ εἰ τούτῳ [4]) διακρίναιμεν τὸ αὐτοκίνητον, καθὸ ἡ λογικὴ ψυχὴ αὐτοκίνητος, οὐδὲ τὰ ἄλογα ζῶα φανεῖται αὐτοκίνητα· εἰς γὰρ ἑαυτὰ οὐ πέφυκεν ἐπιστρέφειν, οἷον ὄψις οὐχ ὁρᾷ ἑαυτήν· οὐδὲ φαντασία φαντάζεται, ὅτι φαντάζεται καὶ ὁ θυμὸς δὲ καὶ ἡ ἐπιθυμία πρὸς τὸ ἐκτὸς ἔχει ὀρεκτὸν [5]) τὴν ὅλην καὶ πᾶσαν ἐνέργειαν. διόπερ ἐλέγομεν τὸ τοιοῦτον αὐτοκίνητον, ἔνδοθεν εἰς τὸ ἐκτὸς ἐνεργεῖν, οὐ κύκλῳ πρὸς ἑαυτὸ, κατ' εὐθυωρίαν δὲ ἀτεχνῶς· τοῦτο γὰρ ἦν τὸ τῆς ζωῆς ταύτης εἶδος, ἅτε ἀχώριστον ὂν τοῦ εὐθυτενοῦς ὑποκειμένου σώματος· ὡς γὰρ κατὰ τὴν φύσιν ἐνοῦσαν κινεῖται τὸ πῦρ ἄνω, καὶ κάτω ἡ γῆ, καὶ ὡς κατὰ τὴν ψυχὴν τὴν φυτικὴν [6]) καὶ τὰ φυτὰ τρέφεται καὶ αὔξει καὶ γεννᾷ ὅμοια καὶ [7]) κατὰ τὴν αὐτὴν ἐνοῦσαν, οὕτω καὶ τὰ θηρία κατὰ τὴν ἐνοῦσαν τῷ φυσικῷ τὲ καὶ φυτικῷ αὐτῶν σώματι ζωὴν ὀρεκτικὴν καὶ συνουσιωμένην τῷ τοῦ ζώου εἴδει, κατὰ ταύτην οὖν ποιεῖται τὴν ἄλογον ἀτεχνῶς αὐτοκινησίαν. Εἰ δέ τις ὁρῶν τὰ θηρία λογοειδῆ ὄντα καὶ ἀφίεντα λογοειδεῖς ἐνεργείας, ὑπολαμβάνει καὶ ταῦτα μετέχειν τοῦ πρώτου αὐτοκινήτου, καὶ διὰ τοῦτο ψυχὴν ἔχειν [8]) πρὸς ἑαυτὴν ἐπιστρέφουσαν, τάχα μὲν συγχωρήσαιμεν αὐτῷ καὶ ταῦτα λογικὰ ποιοῦντι πλὴν ὅτι οὐ καθ' ὕπαρξιν, ἀλλὰ κατὰ μέθεξιν, καὶ ταύτην ἀμυδροτάτην· ὥσπερ καὶ τὴν λογικὴν ψυχὴν φαίη τις ἂν νοερὰν κατὰ μέθεξιν ἅτε τὰς κοινὰς ἐννοίας ἀεὶ προβεβλημένην ἀδιαστρόφως· πάντως δὲ τὸ χωριστὸν ἐν πλάτει θησόμεθα, καὶ

4) Hamb. τοῦτο. — 5) Mon. πρὸς τὸ ἐκτὸς ὀρεκτὸν ἔχει. in marg. notat: αὐτοκινησία, ἡ εἰς ἑαυτὴν ἐπιστρεπτικὴ· καὶ αὐτοκινησία ἡ κατ' εὐθυωρίαν. — 6) Mon. φυσικήν. — 7) Idem καὶ ταύτην ἐνοῦσαν. non male; deinde Hamb. φυτ. αὐτῷ σωμ. — 8) Hamb. ἔχει. Mon. in marg. notat: τὰ ζῶα λογικὰ οὐ καθ' ὕπαρξιν, ἀλλὰ κατὰ μέθεξιν ἀμυδροτάτην. Mox Hamb. verba καὶ ταύτην ἀμυδρ. ω. κ. τ. λ. ψ. φ. τ. ἂν ν. κ. μέθεξιν omisit.

ὅπου μὲν τοῦτο πλεονάζειν, ὅπου δὲ ἐκεῖνο φήσομεν [9]· εἶναι μὲν γὰρ ἄκρα τὸ πάντη χωριστὸν, οἷον τὸ λογικὸν εἶδος καὶ τὸ πάντη ἀχώριστον, οἷον ἡ ποιότης· ἐν μέσῳ δὲ ἡ φύσις μὲν πρὸς τῷ ἀχωρίστῳ μικρὰν ἔμφασιν ἔχουσα τοῦ χωριστοῦ, ἡδὲ ἄλογος ψυχὴ πρὸς τῷ χωριστῷ· δοκεῖ γάρ πως καὶ καθ' ἑαυτὴν ὑφεστάναι, τοῦ ὑποκειμένου χωρὶς, ὅθεν καὶ ἀμφισβητήσιμός ἐστι, πότερον αὐτοκίνητος ἢ ἑτεροκίνητός ἐστι, πολὺ γὰρ τὸ τῆς αὐτοκινησίας ἴχνος [10]), ἀλλ' οὐχὶ τὸ ἀληθινόν τε καὶ εἰς ἑαυτὸ ἐπιστρεφόμενον καὶ διὰ τοῦτο πάντως τοῦ ὑποκειμένου κεχωρισμένον· ἡ δὲ φυτικὴ ψυχὴ μέσως πῶς ἔχει· διὸ τοῖς μὲν δοκεῖ ψυχή τις εἶναι, τοῖς δὲ φύσις. Ἀλλὰ γὰρ ταῦτα μὲν ἐπιπλέον, ἐν ἄλλοις ἐξεταστέον, καὶ νῦν δὲ εἰρήσθω τοσαῦτα.

Πάλιν δὲ ἐπὶ τὰ προκείμενα μεταβατέον· τὸ δὴ τοιοῦτον αὐτοκίνητον, ὃ τῷ ἑτεροκινήτῳ συμπέφυρται, πῶς ἂν εἴη πρῶτον; οὔτε γὰρ ἑαυτὸ [1]) ὑφίστησιν, οὔτε τελειοῖ ἑαυτὸ κατὰ τὸ ἀληθὲς ἀλλὰ δεῖται πρὸς ἑκάτερον ἑτέρου τινός. καὶ ἔστι γε πρὸ αὐτοῦ τὸ ὄντως [2]) αὐτοκίνητον, οἷον καὶ ἡ αἴσθησις, μᾶλλον δὲ ἡ τῶν φαινομένων ἐνάργεια δίδωσι τὸ ἀνθρώπειον, καὶ δῆλον ὅτι πᾶν λογικὸν εἶδος, ἀπὸ τούτου ληψόμεθα νῦν· ὁλοσχερέστερον γὰρ πρόκειται [3]) τὰς ἰδιότητας λαβεῖν τῶν πραγμάτων. Cap. 19. p. 25.

Ἆρα οὖν ἀρχὴ τὸ κυρίως αὐτοκίνητον, καὶ οὐδὲν [4]) ἐπιδεῖται κρείττονος εἴδους; ἢ τὸ κινοῦν ἀεὶ πρὸ κινουμένου κατὰ φύσιν ἐστὶ, καὶ ὅλως ἅπαν εἶδος, τὸ καθαρὸν τοῦ ἐναντίου πρὸ τοῦ συμμιγοῦς ἐκείνῳ καθ' ἑαυτὸ ὑφέστηκεν, καὶ τὸ καθαρὸν τοῦ συμμιγοῦς αἴτιον; τὸ γὰρ ἄλλῳ συνουσιωμένον καὶ τὴν

9) Mon. *θήσομεν.* Hamb. deinde *οἷον ποιότης* legit, omisso art. *ἡ.* idem in marg. notat: *σῆ (σημείωσαι) ὅτι πανταχῶς τὸ αὐτοκίνητον.*

10) Hamb. in textu habet *εἶδος;* in marg. notat *γρ (γράφεται) ἴχνος;* mox Mon. *πάντη τοῦ ὑπ.*, et *δ. τ. μὲν ψυχὴ δοκεῖ τις εἶναι.* hæc series vocabulorum numeris super additis indicatur; ceterum eodem ordine exhibentur, quo in Hamb. exstant.

Cap. 19. Mon. ad marg. notavit: *τὸ ἑαυτὸ ὑφιστῶν καὶ τελειοῦν ἑαυτὸ κυρίως αὐτοκίνητον καὶ πρῶτον.*

1) Hamb. *ἑαυτοῦ ὑφ. ο. τ. αὐτό.* — 2) Mon. *οὕτως.* — 3) Mon. c. Herenn. *ὁλ. γὰρ τὰς ἰδ. προκ. λ.* — 4) Idem c. Herenn. *οὐδενός.* Hamb. ad marg. notavit: *ὅτι οὐκ ἔστιν ἡ μία τῶν πάντων ἀρχὴ τὸ αὐτοκίνητον.*

ἐνέργειαν ἔχει τῇ ἐκείνου συμπεφυρμένην[5]· ὥςτε αὐτοκίνητον μὲν ἑαυτὸ ποιήσει τό γε οὕτως ἔχον, ἅμα κινοῦν καὶ κινούμενον· κινοῦν δὲ μόνον οὐκ ἂν ποιήσειεν· οὐδὲ γὰρ μόνον ἐστίν· ἀεὶ δὲ καὶ μόνον εἶναι πᾶν εἶδος, ὥςτε καὶ τὸ κινοῦν μὲν, οὐ μέντοι κινούμενον. Ἢ ἄτοπον τὸ μὲν κινούμενον, μόνον[6]) ἅμα, οἷον τὸ σῶμα· τὸ δὲ μόνον κινοῦν, μὴ εἶναι πρὸ τοῦ συναμφοτέρου. δῆλον γὰρ, ὅτι ἐπὶ κρεῖττον ἔσται, ἐπειδὴ καὶ τὸ αὐτοκίνητον αὐτὸ ἑαυτὸ καθὸ κινεῖ, κρεῖττόν ἐστιν, ἢ καθὸ κινεῖται. δεῖ ἄρα πρῶτον εἶναι τὸ κινοῦν ἀκίνητον, ὡς τρίτον τὸ μὴ κινοῦν κινούμενον, ὧν ἐν μέσῳ τὸ αὐτοκίνητον, ὃ δεῖσθαι τοῦ κινοῦντος ἐροῦμεν, ἵνα αὐτὸ ποιήσῃ κινητικόν· τὸ δὲ ἑαυτοῦ κινητικὸν[7]) ἐχέτω ἀφ' ἑαυτοῦ, εἰ βούλεταί τις. ὅλως δ' εἰ κινεῖται, οὐ μένει κατά γε τοσοῦτον, ὅσον κινεῖται· εἰ δὲ κινεῖ, δεῖ μένον κινεῖν[8]) καθ' ὅσον κινεῖ· οὐκοῦν τὸ μένειν, πόθεν ἕξει; ἀφ' ἑαυτοῦ γὰρ ἢ τὸ κινεῖσθαι μόνον, ἢ ἅμα τὸ μένειν, καὶ κινεῖσθαι κατὰ ταὐτὸν ὅλον[9])· ἀλλὰ τὸ μένειν ἁπλῶς, πόθεν; ἢ ἀπὸ τοῦ μένοντος ἁπλῶς; τοῦτο δὲ ἦν τὸ ἀκίνητον αἴτιον· πρὸ ἄρα τοῦ αὐτοκινήτου τὸ ἀκίνητον ὑποθετέον ἡμῖν.

Cap. 20. Σκεψώμεθα τοίνυν εἰ τὸ ἀκίνητον ἀρχή ἐστιν ἡ κυριωτάτη, καὶ πῶς οἷόν τε εἶναι; τὸ γὰρ ἀκίνητον τοσαῦτά ἐστιν ἀκινήτως, ὅσα τὸ αὐτοκίνητον αὐτοκινήτως· οὐδὲν γὰρ αὐτοκίνητον δύναται πρῶτον εἶναι διὰ τὰς εἰρημένας αἰτίας· ἕκαστον δὲ τῶν ἐν τῷ αὐτοκινήτῳ, αὐτοκίνητόν τί ἐστιν· προϋπάρχει ἄρα τούτου ἑκάστου τὸ ἕκαστον ἀκίνητον. Ἵνα δὲ σαφῶς εἴπω, ἃ λέγω, τὰ ἄλλα παραλιπὼν, ἐπὶ τριῶν ποιήσομαι τὸν λόγον· ὁρᾶται γὰρ ἐν τῇ αὐτοκινήτῳ ψυχῇ τρία τοὐλάχιστον, οὐσιῶδες, ζωτικὸν, γνωστικόν[1]), καὶ τούτων ἕκαστον αὐτοκίνητον δῆ-

5) Mon. *συμπεφυρμένη*. Hic ad marg. notat: *ὡς οὐδὲ τὸ αὐτοκίνητον ἀρχή;* et infra: *χωριστὸν*

λογικὸν εἶδος — *ἄλογος ψυχὴ ἀχώριστον*

Deinde *φύσις* — *ἡ ποιότης*

φυτικὴ ψυχή.

6) Mon. *μόνον* om.; mox Hamb. *ἐπεὶ κρεῖττον ε.*

7) Hamb. c. Herennio verba *τὸ δ. ε. κινητ.* om.

8) Idem *μόνον* (sic) *κινοῦν*. — 9) Hamb. *κατὰ τοῦτο ὅλως.*

Cap. 20. 1) Hamb. *γνωστικὸν* om.

λον, ὅτι. καὶ γὰρ τὸ ὅλον αὐτοκίνητον ὅλον, οὕτω καὶ πρὸ
ἑκάστου τὸ ἀκίνητον ἕκαστον κατὰ λόγους τοὺς αὐτούς· ἔστιν
ἄρα καὶ τὸ ἀκίνητον πλήρωμα τῶν τριῶν τούτων εἰδῶν· ἤτοι οὖν
διεσπασμένων· ἀλλ' ἐν τῷ αὐτοκινήτῳ συνήνωται ἀλλήλοις· ἢ
πάντη συνηνωμένων, ὡς μηδὲν ἐν αὐτοῖς διακεκρίσθαι· ἀλλ' p. 26.
οὕτω γε ἕκαστον, καθ' ἑαυτὸ μόνον ἔσται αὐτοκίνητον, οὐ μὴν
καὶ ἀκίνητον· δεῖ δὲ καὶ ἕκαστον εἶναι ἀκίνητον, ἐφ' ἑαυτοῦ
μένον [2]), διότι μὴ ἦν πρῶτον τὸ ἕκαστον αὐτοκίνητον. Καὶ
ἄλλως, ἡ διάκρισις πρὸ τῆς αὐτοκινήτου ὑπάρξει ἡ ἀκίνητος ἐξ
ἀνάγκης· τὸ ἄρα ἀκίνητον, ἓν ἅμα ἐστὶ καὶ πολλὰ ἡνωμένον
τε ἅμα καὶ διακεκριμένον, ὃ δὴ καὶ νοῦν ὠνομάκαμεν. δῆλον
δὲ, ὅτι τὸ ἡνωμένον ἐν αὐτῷ τοῦ διακεκριμένου φύσει πρότερον
καὶ τιμιώτερον· ἀεὶ γὰρ ἡ διάκρισις ἐπιδεὴς ἐστι τῆς ἑνώσεως,
οὐ μέντοι ἀνάπαλιν ἡ ἕνωσις τῆς διακρίσεως. ὁ δὴ νοῦς τὸ
ἡνωμένον οὐκ ἔχει καθαρὸν τοῦ ἀντικειμένου· συνουσίωται γὰρ
τῷ διακεκριμένῳ κατ' αὐτὸν [3]) ὅλον τὸ νοερὸν εἶδος· δεῖται ἄρα
τοῦ ἁπλῶς ἡνωμένου τὸ πῇ ἡνωμένον, καὶ τὸ σὺν ἄλλῳ τοῦ
καθ' ἑαυτό· καὶ τὸ κατὰ μέθεξιν τοῦ κατὰ ὕπαρξιν· καὶ
γὰρ ὁ νοῦς αὐθυπόστατος ὢν παράγει ἑαυτὸν, ὡς ἡνωμένον
ἅμα καὶ διακεκριμένον, κατὰ τὸ συναμφότερον ἄρα· κατὰ ἄρα
τὸ ἡνωμένον ἁπλῶς ἀπὸ τοῦ ἁπλῶς ἡνωμένου παραχθήσεται
καὶ μόνον ἡνωμένου· πρὸ τοῦ ἄρα εἰδητικοῦ, τὸ ἀπερίγραφον
καὶ ἀδιάκριτον εἰς τὰ εἴδη· καὶ ὅπερ λέγομεν ἡνωμένον, ὃ δὴ
Ὂν οἱ σοφοὶ κεκλήκασιν ἐν μιᾷ συναιρέσει τὰ πολλὰ ἔχον
προϋπαρχούσῃ [4]) τῶν πολλῶν.

Οὐκοῦν ἐνταῦθα στάντες ἀναπνεύσωμεν καὶ διαλογισώμεθα Cap.
τὸ ὂν εἰ ἔστιν ἡ ζητουμένη [1]) πάντων ἀρχή. Καὶ τί γὰρ ἂν εἴη 21.
τοῦ ὄντος ἀμέτοχον, ὥσπερ ὅτε ἐστὶν αὐτοῦ γε τοῦ ὄντος
ἐστὶ [2]) καταδεέστερον; ἢ εἰ τὸ ἡνωμένον τοῦτό ἐστι, δεύτερον
ἂν εἴη τοῦ ἑνὸς καὶ ἐκείνου μετασχὸν ἡνωμένον γέγονεν· ὅλως

2) Mon. μόνον. — 3) Mon. κατὰ ταυτὸν ὅλ. τ. ν. Ad marg. notavit: ὁ νοῦς αὐθυπόστατος ὢν παράγει ἑαυτὸν καὶ παράγεται ἐπὶ τοῦ ἁπλῶς ἡνωμένου. — 4) Hamb. προϋπαρχῶν π.

Cap. 21. Hamb. ad marg. notat: ὅτι οὐκ ἔστι τὸ ὂν ἡ μία τῶν πάντων ἀρχή.

1) Hamb. art. ἡ om. — 2) Mon. ἔτι.

δὲ, ἔτι [3]) ἄλλο μὲν ἐννοοῦμεν τὸ ἓν, ἄλλο δὲ τὸ ὄν· εἰ τὸ ὂν πρὸ τοῦ ἑνὸς εἴη, οὐ μεθέξει τοῦ ἑνός· ἔσται ἄρα πολλὰ μόνον, καὶ ταῦτα ἀπειράκις ἄπειρα· εἰ δὲ σὺν τῷ ὄντι εἴη τὸ ἓν, καὶ τὸ ὂν σὺν τῷ ἑνὶ, καὶ ἢ ὁμοταγῆ, ἢ διεστήξεται ἀπ' ἀλλήλων, καὶ ἔσονται δύο ἀρχαὶ, καὶ τὸ [4]) εἰρημένον ἄτοπον συμβήσεται· ἢ ἀντιμεθέξει ἀλλήλων, καὶ ἔσται τὰ δύο στοιχεῖα ἢ μέρη ἄλλου τοῦ ἐξ ἀμφοῖν· καὶ τί τὸ συναγαγὸν αὐτὰ πρὸς ἄλληλα; εἰ γὰρ τὸ ἓν, πρὸς ἑαυτὸ ἥνωσε τὸ ἓν [5]), ἅτε ἓν (εἴποι γὰρ ἄν τις καὶ τοῦτο) καὶ πρὸ τοῦ ὄντος ἐνεργήσει τὸ ἓν, ἵνα προςκαλέσηται καὶ ἐπιστρέψῃ τὸ ὄν· ἐφ' ἑαυτοῦ ἄρα τὸ ἓν αὐτοτελὲς ἐφέστηκε πρὸ τοῦ ὄντος! Ἔτι δὲ τὸ ἁπλούστερον, ἀεὶ πρὸ τοῦ συνθετωτέρου· εἰ οὖν ὁμοίως ἁπλᾶ, καὶ δύο αἱ ἀρχαὶ, ἢ ἐκ δυοῖν μία, καὶ ἔσται σύνθετος· πρὸ ταύτης ἄρα τὸ ἁπλοῦν καὶ πάντῃ ἀσύνθετον, ὅπερ ἢ ἓν ἢ οὐχ ἕν. καὶ εἰ οὐχ ἓν, ἢ πολλὰ ἢ οὐδέν· ἀλλὰ τὸ μὲν οὐδὲν, εἰ τὸ πάντη κενὸν σημαίνοι, μάταιόν τι δηλοίη. εἰ δὲ ἀπόῤῥητον, ἐκεῖνό γε οὐδὲ ἁπλοῦν· εἰ δὲ πολλὰ, οὐχ ἁπλοῦν· ἄπολυ γὰρ [6]) εἶναι βούλεται τὸ ἁπλοῦν κατὰ τὸ στερητικὸν τῶν πολλῶν. Καὶ
p. 27. ὅλως ἁπλουστέραν ἀρχὴν τοῦ ἑνὸς οὐκ ἔστιν ἐπινοῆσαι, πανταχῶς ἄρα τὸ ἓν πρὸ τοῦ ὄντος. Ἵνα δὲ καὶ τούτων ἀποστῶμεν τῶν λόγων, δραξώμεθα τοῦ λόγου τῆς ἀναβάσεως, ἐπὶ τὸ ἡνωμένον ἀναβάντες, ὅ τί ποτε καλεῖται πάντῃ δὲ ἡνωμένον, ἀπὸ τούτου ἐπὶ τὸ ἓν ἀναβαίνομεν ἀπὸ τοῦ μετέχοντος ἐπὶ τὸ μετεχόμενον.

Cap. 22. Ἀρχὴ ἄρα τῶν πάντων ἐκεῖνο· καὶ ὁ Πλάτων ἐπὶ ταύτην ἀναδραμὼν οὐκ ἐδεήθη ἀρχῆς ἄλλης ἐν τοῖς λόγοις· ἐκείνη γὰρ ἡ ἀπόῤῥητος, οὐ λόγων ἐστὶν ἀρχὴ, οὐδὲ γνώσεων· οὐδὲ γὰρ ζώων, οὐδὲ ὄντων, οὐδὲ ἑνῶν, ἀλλὰ πάντων ἁπλῶς ὑπὲρ πᾶσαν ἐπίνοιαν [1]) τεταγμένη, διόπερ οὐδὲν ἐνεδείξατο περὶ ἐκείνης, ἀλλὰ τὰς ἀποφάσεις ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἐποιήσατο τῶν ἄλλων ἁπάντων, πλήν γε αὐτοῦ τοῦ ἑνός· τὸ γὰρ εἶναι ἓν ἀπέ-

3) Idem c. Herenn. εἴ τι, et deinde οἱ τὸ ὂν pro εἰ. — 4) Mon. καὶ τὸ om. — 5) Hamb. τὸ ἕν. Mon. τὸ ὄν, a quo etiam Herennius stat. — 6) Sic ex Herennio dedi. libri Dam. legunt ἃ πολὺ παρεῖναι.
Cap. 22. In marg. Ὅτι οὐδὲ τὸ ἕν ἐστιν ἡ μία τῶν πάντων ἀρχή.
1) Mon. in textu ἔννοιαν, ad marg. ἐπίνοιαν. idem ἐδείξατο.

φησεν ἔσχατον, ἀλλ' οὐ τὸ ἕν· καὶ τὴν ἀπόφασιν αὐτὴν προσαπέφησεν, ἀλλ' οὐχὶ τὸ ἕν· καὶ [2]) τὸ ὄνομα καὶ τὸ νόημα καὶ γνῶσιν ἅπασαν, καὶ τί ἂν λέγοι τὶς ἐπὶ πλέον; αὐτὸ ὅλον καὶ ἅπαν τὸ ὄν, ἔστω δὲ καὶ τὸ ἡνωμένον καὶ τὸ ἑνιαῖον καὶ εἰ βούλει, τὸ ἄπειρον καὶ τὸ πέρας τὰς δύο ἀρχὰς, ἀλλ' οὔ τι γε τὸ πάντων τούτων ἐπέκεινα. Ἓν οὐδαμοῦ ἀπέφησεν οὐδαμῶς. διὸ καὶ ἐν σοφιστῇ τίθησιν αὐτὸ ὡς ἓν πρὸ τοῦ ὄντος. καὶ ἐν πολιτείᾳ, ὡς τἀγαθὸν ἐπέκεινα πάσης οὐσίας· ἀλλ' ὅμως καταλείπεται μόνον ἕν· ἤτοι δὲ γνωστόν ἐστι καὶ ῥητὸν, ἢ ἄγνωστον καὶ ἄῤῥητον, ἢ πῶς μὲν, πῶς δὲ οὔ· διὰ μὲν γὰρ ἀποφάσεων εἴποι ἄν τις περὶ αὐτοῦ [3]), καταφάσει δὲ ἄῤῥητον. Καὶ αὖ πάλιν· τῇ μὲν ἁπλότητι τῆς γνώσεως εἴη ἂν γνωστὸν ἢ ὑπονοητὸν, τῇ δὲ συνθέσει πάντῃ ἄγνωστον· διὸ μὴ δὲ ἀποφάσει αἱρετόν. καὶ ὅλως ᾗ τίθεται ἕν, ταύτῃ συντάττεται πῶς τοῖς ἄλλῃ πῇ τιθεμένοις· κορυφὴ γάρ ἐστι τῶν κατὰ θέσιν ὑφεστώτων. πολὺ δὲ ὅμως ἐν αὐτῷ καὶ τὸ ἄῤῥητον καὶ ἄγνωστον καὶ ἀσύντακτον καὶ ἄθετον, ἀλλὰ μετὰ τῆς τῶν ἐναντίων ἐμφάσεως· κρείττω δὲ τούτων ἐκεῖνα· τὰ δὲ καθαρὰ τῶν ἐναντίων καὶ πρὸ τῶν συμμιγῶν ἀμιγῆ προϋπάρχει πανταχοῦ· ἢ γὰρ καθ' ὕπαρξιν ἐν τῷ ἑνὶ τὰ κρείττω· καὶ πῶς ἔσται ἐκεῖ καὶ τὰ ἐναντία ὁμοῦ; ἢ κατὰ μέθεξιν, ἢ ἑτέρωθεν ἥκει ἀπὸ τοῦ πρώτου τοιούτου· καὶ πρὸ τοῦ ἑνὸς ἄρα τὸ ἁπλῶς καὶ πάντῃ ἄῤῥητον, ἄθετον, ἀσύντακτον καὶ ἀνεπινόητον κατὰ πάντα [4]) τρόπον· ἐφ' ὃ δὴ καὶ ἔσπευδεν ἡ τοῦ λόγου διὰ τῶν ἐναργεστάτων αὕτη ἀνάβασις, μηδὲν παραλείπουσα τῶν μέσων ἐκείνων τε, καὶ τοῦ ἐσχάτου τῶν πάντων [5])· ἀλλ' οὕτω μὲν διὰ τῶν ἰδιοτήτων προήλθομεν· τὸ δὲ μέγα καὶ παντέλειον καὶ περιεκτικὸν ἁπάντων, οὔπω ἐνεδειξάμεθα [6]) τῶν πρώτων ἀρχῶν, οἷον τοῦ ἡνωμένου, τοῦ ἑνὸς, τοῦ ἀποῤῥήτου.

2) Hamb. verba καὶ τὴν ἀποφ. . . . . . ἓν omisit. Mox ad marg. notavit σῆ ὅτι Πλάτων τὸ ἓν εἶναι ἀποφάσκει τοῦ ὑπὲρ τὸ ὂν ἑνὸς, οὐ τὸ χωρὶς τοῦ εἶναι ὄν. — 3) Hamb. περὶ om.

4) Idem πάντα om.

5) Mon. τῶν ὄντων.

6) Idem ἀνεδειξ.

Cap. 23. Ἰτέον δὲ καὶ ἐπὶ ταύτην ἡμῖν τὴν μέθοδον κατὰ δύναμιν. οὐκοῦν τοῦ πρώτου παντελοῦς ἀντιλαβώμεθα, ὅπερ οἱ θεοὶ καὶ τῇ αἰσθήσει προέτειναν εἰς ἔνδειξιν καὶ αὐτοὶ τῆς ἀφανοῦς καὶ [1]) νοητῆς καὶ ἑνιαίας καὶ ἀποῤῥήτου παντελείας. οὐκοῦν ὅδε ὁ κόσμος τέλειός ἐστιν ἐκ τελείων, ὡς ὁρῶμεν· ὁρῶ-
p. 28. μεν δὲ αὐτοῦ τὸ αἰσθητόν. ἀλλὰ δῆλον ὅτι τὰ ἐν ἡμῖν καὶ ἐν ἐκείνῳ προϋφέστηκεν· οὐ γὰρ δὴ τὸ μὲν χεῖρον ἔχει τῶν ἐν ἡμῖν, τὸ σωματοειδές, καὶ εἴ τι ὑπόκειται τῷ σωματοειδεῖ, ἅτε μὴ ὄντι ἀφ' ἑαυτοῦ, ἐν τῷ ὑποκειμένῳ δὲ ὄντι· τὸ δὲ κρεῖττον οὐκ ἔχει, καὶ ταῦτα ὂν τελειότερον· ἕξει ἄρα καὶ φύσιν τὴν ἐκείνῳ πρέπουσαν, οὐ τὴν κάτω καὶ ἄνω κινοῦσαν, ἀλλὰ τὴν κυκλίζουσαν· αὕτη γὰρ ἐκείνῃ [2]) κατὰ φύσιν κίνησις· ἕξει τοίνυν καὶ τὴν ἀμείνω ταύτης ζωήν, τὴν φυτικήν, οὐ δήπου τὴν αὔξουσαν, ἢ τρέφουσαν ἢ τὰ ὅμοια γεννῶσαν ἐν ἐπιῤῥοῇ τινὶ καὶ ἀποῤῥοῇ γινόμενα καὶ ἀπολλύμενα· εἰ μὴ ἄρα καὶ ταῦτα ἄλλον τρόπον, ὃν ἐνταῦθα παρεισκυκλεῖν [3]) οὐκ ἀναγκαῖον, ἀλλά τήν γε συνέχουσαν καὶ δρῶσαν τὴν αὐτὴν κατ' εἶδος καὶ ἀριθμὸν συμπεφυκυῖαν πλήρωσίν τε καὶ αὔξην, οὐ τὴν αὐξομένην, ἀλλ' ἤδη πᾶσαν ηὐξημένην, καὶ ἔτι τὴν γέννησιν τῶν οἰκείων φωτισμῶν, τὴν ἤδη γεγεννηκυῖαν αὐτούς, ταῦτα δὲ ἀνάλογον ἐκεῖ ποιοῦσαν τὲ καὶ συνέχουσαν. ἕξει ἄρα καὶ τὴν ἄλογον ψυχήν, οὐ τὴν αἰσθητικὴν μόνην, ὡς φασίν, ἀλλὰ καὶ τὴν εἴσω κρατοῦσαν τὰ αἰσθητὰ [4]) οὐρανίαν καὶ θεο-

1) Mon. καὶ om. Primum quod perfectum consummatumque cluet, prostat mundus, a quo Dam. progreditur. Mundus itaque, quem sensu usurpamus, non modo corpore, sed etiam vi motoria vitaque præditus est.

2) Mon. ἐκείνῳ recte; nisi Hamb ἐκείνη voluit. Mon. φυσικήν.

3) Hamb. παρεισκλεῖν. mox. Mon. δρῶσαν τῇ αὐτῇ κ. ε. κ. ἀρ. ἀεὶ συμπ. Mundus fruitur vita vegetativa, non ita quidem, ut nutriat et sui generis alia gignat, sed ea, quæ, uti mundus specie et numero semper idem et perfectus est, ita eum in sua perfectione et incremento contineat et agat, quæ illuminationes sive habitudines et proprietates jam genitas habeat. Mon. ταῦτα δὴ ἀναλ. rectius.

4) f. l. κατ' οὐρ. Mundum gubernat irrationalis anima, non modo sentiens, sed etiam ea ejus pars, quæ intus res sensiles subigit, et ad modum cœlestis divinæque imaginationis semper occupata est. — Possis etiam sine præp. κατὰ ita exponere: Mundus utitur etiam imaginatione intrinsecus sensibilium rerum domina, cœlesti et divina semperque sibi constanti.

πρεπη φαντασίαν ἀεὶ τεταγμένην, ἀλλὰ καὶ τὴν ὀρεκτικὴν, ἄλλον τρόπον οὖσαν ἐκεῖ θυμοειδῆ καὶ ἐπιθυμητικὴν [5]), ταύτην μὲν ἀπαθοῦσαν ἐπὶ τῇ θείᾳ ῥαστώνῃ καὶ εὐφρόσυνον ἀεὶ τοῦ ζώου κατάστασιν· ἐκείνην δὲ χαίρουσαν ἐπὶ τῷ τελείῳ καὶ σεμνῷ τῆς κατὰ φύσιν τῷ κοσμικῷ ζώῳ προσηκούσης ὑπεροχῆς. Ἀλλὰ μὴν εἰ λογικὸν ζῶον ὁ ἄνθρωπος καὶ ψυχῆς λογιζομένης ἐξηρτημένον, πάντως ἔτι καὶ ὁ κόσμος τοιοῦτον· πολλῷ μειζόνως ἔχει ἄρα, καὶ τὴν αὐτοκίνητον προεστῶσαν αἰτίαν ὄντως· οὐ μόνον ἄρα φυσικὴν ἀλλὰ καὶ προαιρετικὴν ποιεῖται τὴν κύκλῳ κίνησιν· καὶ δῆλον, ὡς ἀεὶ τεταγμένην καὶ οὐδήποτε τοῦ οἰκείου τέλους ἀποτυγχάνουσαν· τοῦτο γὰρ ὑπαγορεύει καὶ ἡ ἀστροθεάμων ἱστορία τῆς κοσμικῆς περιόδου· τὸ μὲν οὖν πάλιν τὸ αὐτὸ καὶ πάλιν τῆς κυκλοφορίας ποιείτω κατὰ τὰς οἰκείας μεταβολὰς ἡ αὐτοκίνητος, ἄλλοτε ἄλλη γινομένη [6]) ἐνέργεια, τὸ δὲ ταυτὸν ἀεὶ καὶ ἐν τῷ αὐτῷ καὶ περὶ τὸ αὐτὸ καὶ πρὸς τὸ αὐτὸ παντελῶς ἀπαράλλακτον ἐν τῷ παραλλάσσοντι, καὶ ἐν τῷ μεταβαλλομένῳ ἀμετάβλητον, καὶ ἑστὼς ἐν τῷ κινουμένῳ τί ἄρα παρέχεται τῷ παντί; ἡ γὰρ αὐτοκίνητος ψυχὴ μεταβαλλομένας ἐνεργείας ποιεῖται· κινοῦσα γὰρ, ἅμα κινεῖται· τὸ δὴ ἀκίνητον τῷ κόσμῳ πόθεν; εἰ μὲν ἀΐδιός ἐστι, τὸ πάντη καὶ ἀεὶ ἀκίνητον· εἰ δὲ πολυχρονιώτατον ζῶον· ἔστω γὰρ καὶ τοῦτο πρὸς τὸ παρὸν ἀπὸ τῆς ... [7]) εἰλημμένον τῷ ἐν

5) Mon. *ἐπιθυμητικὸν* et *εὐπαθοῦσαν*, quod posterius præfero. Post *ἀεὶ* fortasse *κατὰ* excidit. Mox Hamb. male *τὴν κατὰ φ.* Deinde *P. 1. πάντως ὅτι* pro *ἔτι*. [Mox scribendum esse videtur *ἀστροθεαμόνων*.]

6) Mon. *ἄλλοτε ἄλλο γιγνομένην ἐνέργεια*. Ut homo rationem participat, ita mundus hac dote instructus est, et sponte mobilem causam habet præfectam; itaque consulto circularem exigit motionem eamque liquido semper ordinatam, nec unquam a suo scopo aberrantem. — Sponte mobilis vis, quæ alias alia exsistit, pro sua ipsius mutationum lege, eandem repetitamque circularem motionem exsequatur. Hoc vero Idem semper et in Eodem et circa Idem atque ad Idem, i. e. hanc constantiam et æquabilitatem in Errante inconcussam, in Mutato immutabilem, in Moto immotam quietamque quid est, quod Omni præbeat? Sponte namque motoria anima vires mutantes procudit etc.

7) Mon. *ἀπὸ τῆς εἰλημμένης τὸ ἐν τῷ χρ. τοῦτο μένον.* mox pro *καὶ μ.* legit *κατὰ μίαν τ.* Locus depravatus hanc sententiam habuisse videtur: Unde Immotum mundo adest? Qui si æternus est, item omnino et semper Immotum æterne ei inest. Sin quam maxime longævum est animal — hoc ei propter analogiam, quam sortitus est, (sive

τῷ χρόνῳ τούτῳ μένον, ὡςαύτως ἀεὶ κατὰ τὰ αὐτὰ ἀπαράλλακτον, ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ πρὸς ταὐτὸν ἐπανακυκλούμενον καὶ μίαν τάξιν καὶ ἕνα τρόπον κυκλοφορητικόν· τοσούτῳ γὰρ ἐν χρόνῳ μεταβολὴν οὐδεμίαν, οὐδὲ παράλλαξιν ὑπέμεινεν, εἰ μή
p. 29 τινι καὶ ἀκινήτῳ παντάπασι συνῆν αἰτίῳ. ἔδει ἄρα καὶ ἐν τῷ παντὶ τοῦ ἀκινήτου τὸ αὐτοκίνητον [8]) ἐξηρτῆσθαι, παρεχομένου τῷ κόσμῳ τὴν οἰκείαν αὐτῷ τάξιν τε καὶ ζωὴν ἀκίνητον.

Cap. 24 Εἰ δὲ ἡ ψυχὴ τοῦ παντὸς, ἅτε πρώτη οὖσα τῶν ἐγκοσμίων, τελεία ἐστὶν ἀεὶ, καὶ εὐδαίμων ἀεὶ, τοῦτο τοίνυν οὐκ ἂν ἔσχεν ἀφ᾽ ἑαυτῆς· τὸ γὰρ μεταβαλλόμενον αὐτη ὑφίστησιν· ἀλλὰ μετέσχε τῆς ἀκινήτου προκαθημένης αἰτίας· εἰ γὰρ τὸ ἀεὶ τεταγμένον καὶ [1]) ἔμψυχον εἶχε κατὰ τὸ αὐτοκίνητον, τάχα ἂν καὶ ἡ ἀνθρωπίνη ψυχὴ ἀεὶ τελεία ἦν· αὐτοκίνητος γὰρ, ἀμέλει καὶ ἀθάνατος καὶ ἀεικίνητος· οὐ μέντοι ἀεὶ τὰς μεταβατικὰς ἐνεργείας ἀπαραλλάκτους διὰ τὸ πόῤῥω τῆς ἀκινήτου διεστάναι. Εἰ δὲ ὅλως δέδεικται πρὸ τοῦ αὐτοκινήτου τὸ ἀκίνητον, δεῖ ἄρα καὶ πρὸ τοῦ κοσμικοῦ αὐτοκινήτου, τὸ κοσμικὸν ἀκίνητον προεστάναι ἴδιον τῆς τοῦ κόσμου προεστώσης ἀμεταβλήτου διοικήσεως, ὥςπερ καὶ ἑκάστου θείου ζώου τὸ οἰκεῖον ἑκάστῳ καὶ τῇ ἰδιότητι σύστοιχον. Ἀλλὰ γὰρ, ἵνα μὴ τανῦν τούτοις ἐνδιατρίβωμεν ἔχουσι πολλὰς ὑποψίας, πρὸ τοῦ ὅλου αὐτοκινήτου [3]) ἀκίνητον ὅλον προθήσομεν· οὐ γὰρ δήπου τὸ μὲν καταδεέστερον ἐστὶ παντελὲς, τὸ δ᾽ ὑπέρτερον μερικόν· ἔσται ἄρα κόσμος ἀκίνητος, πρὸ τοῦ αὐτοκινήτου· τῷ δὲ αὐτῷ λόγῳ καὶ πρὸ τοῦ διῃρημένου ὁ συνηρημένος τε καὶ ἡνωμένος, πάντα [4]) ὢν κατὰ ἕνωσιν, ὅσα κατὰ διάκρισιν ὁ πεπληθυσμένος,

malis, hoc ei a fato) interim tribuamus. — Cur hoc in tempore durans, pariter semper ad eadem constans, ab Eodem ad Idem in orbem revolutum, uno ordine Unoque modo in circulum versatile, tanto in temporis tractu nullam mutationem nec variationem expertum est, nisi immobilis omnino ei causa adest.

8) Mon. *ἀκίνητον* male.

1) Mon. *καὶ ἔμμετρον*, quod praeferendum.
2) Hamb. *ἀπαράλλακτος*; et Mon. mox *πόῤῥω τοῦ ἀκιν.*
3) Hamb. *ὅλου αὐτοκίνητον ἀκίνητον.*
4) Hamb. *πάντη ὤν.* dein. Mon. *ῥηθεὶς ἀκίνητος*; in marg. rectius posuit *αὐτοκίν. καὶ ἔτι γε πλ. γε οἱόντε.* Hamb. ante *οἱόντε* inserit *εἰ.* idem ad marg. notat *περὶ τοῦ ἑνός.*

καὶ νῦν δὴ ῥηθεὶς αὐτοκίνητος· καὶ ἔτι πλείω γε, οἷόν τε εἰπεῖν· ἀπὸ δὲ τοῦ κρυφίου τούτου διακόσμου, ἐπ' αὐτὸ τὸ ἓν ἀναβέβηκε· μὴ ἓν τὸ ἐλάχιστον ὑπολάβῃς, μὴ δέ τινα μίαν ἰδιότητα, ὥςπερ ἓν εἶδος ἢ ἕνα νοῦν, ἢ ἕνα θεὸν, ἢ πολλοὺς, ἢ πάντας θεοὺς μόνον, ἀλλὰ πάμμεγά τι ἕν· αὐτὸ τὸ ἁπλῶς 5) ἓν, πάντων περιληπτικὸν τῶν ἀφ' ἑαυτοῦ, μᾶλλον δὲ πάντα ὂν ἐκεῖνα καὶ τὸ ἓν αὐτὸ πρὸ πάντων, τοῦ κρυφίου καλουμένου κόσμου· κόσμος οὗτος ἀποῤῥητότερος, ὅς γε οὐδὲ κόσμος ἔτι καλεῖσθαι ἀνέχεται, ἀλλὰ πάντα ἓν ἀδιάκριτον, οὐδὲ πάντα κατὰ ἀλήθειαν, ἀλλὰ τὸ πρὸ πάντων ἓν, περιέχον τὰ πάντα. τῇ οἰκείᾳ παντέλει ἁπλότητι. Τηλικούτου δὲ 6) ὄντος τοῦ ἑνὸς, καὶ τὸ ἀπόῤῥητον οὕτως ὑπονοητέον, ὡς ἅμα πάντων εἶναι μίαν ἀπόῤῥητον περιοχὴν, οὕτως ἀπόῤῥητον, ὡς μηδημίαν εἶναι μὴ δὲ περιοχὴν, μὴ δὲ εἶναι, μὴ δὲ ἀπόῤῥητον. περὶ ἧς καὶ δὴ πέρας ἐχέτω ἡμῖν ἡ τοῦ λόγου προπέτεια, συγγνώμην αἰτοῦσα παρὰ θεῶν τῆς παρακινδυνευτικῆς ταύτης προθυμίας.

Πάλιν τοίνυν ἀφ' ἑτέρας ἀρχῆς, περὶ τοῦ ἑνὸς ζητητέον· Cap. 25.
ἓν μὲν, εἰ μετὰ τὸ πάντη ἀπόῤῥητον τὸ ἓν τακτέον, ὡς ἐπὶ τῶν ἄλλων διαστάσεων μεταξὺ τὶ θετέον τοῦ ἀποῤῥήτου καὶ τοῦ ῥητοῦ; ἢ τρόπον τινὰ ἀποφαντικόν 1) ἐστι τὸ ἀπόῤῥητον; λέγω δὲ τρόπον τινὰ, οὐχ ὅτι πῃ καταφατικὸν ἢ θετικὸν, ἀλλ' ὅτι οὐδὲ ἀπόφασις οὐδὲ θέσις τὸ δὲ ὄνομα ἢ τὸ πρᾶγμα, ἀλλὰ p. 30.
παντελὴς ἀναίρεσις, οὐχί τι οὖσα, καὶ οὔτι γὰρ τῶν ὄντων,

5) Mon. *αὐτὸ τὸ ἁπλῶς καλουμένου κόσμο ἓν πάντων περιληπτ.* aberrante librario ad mox sequentia; et mox *πάντα ἂν ἐκεῖνα κατὰ τὸ ἓν* (eo ipso, quod unum est) quod prætulerim. Paulo inferius legit *ἀλλὰ τὰ* (incertum an *τὸ*) *πάντα Ἕν*. Hoc *πάντα ἓν* per *ὑφ' ἓν* jungendum est: Omnia Unum sive omnitenens Unum.

6) Hamb. *δὲ* om. Pro *ὑπονοητέον*. Mon. dat *ὑποληπτέον*, et infra *παρακινδευτικῆς*. Hamb. supra *παρακ.* scripsit *προ* quasi voluerit *προκινδυνευτικῆς*.

1) Mon. *ἀποφατικὸν*, quod præfero. Primum, Damascius ait, quæritur, si post abditum Ineffabile Unitas deinceps ordinatur, ut de ceteris distantibus evenit, medium aliquid inter Ineffabile et Effabile certumque ponendum est? An aliquopiam modo negativum est id quod dicitur Ineffabile? Aliquopiam modo dico, non quod, uspiam affirmativum vel positivum est, sed quia et nomen et res nec negatio nec positio est; ab omni parte absoluta est abolitio, eaque haud quidquam est; nihil enim rerum quæ sunt, abolet et tollit; — quin ea ipsa plane non est.

ἀλλὰ μηδὲ αὐτὴ οὖσα τὸ πάμπαν. Εἰ δὴ τοιοῦτον ὁριζόμεθα τὸ ἀπόῤῥητον ὄνομα, ὡς οὐδὲ ὄνομα, πᾶν, ὅ ἐστι πρὸ τοῦ ἑνὸς, ταύτης ἂν εἴη τῆς φύσεως· τοῦ γὰρ ἑνὸς ἐπέκεινα οὐδὲν ὑπονοεῖν δυνάμεθα. εἰ δὲ τοῦτο πρῶτον ὑπονοητὸν καὶ ὁπωσοῦν, τί πρὸ αὐτοῦ πλείω ἐπιζητοῦμεν; ὅπου οὐδὲ τὰ πλείω, οὐδὲ τὸ ἕν· ἐπὶ μὲν δὴ ἐκείνης, ἀπαλλαγῶμεν τῆς πολυπράγμονος ἀπορίας τὲ καὶ ἀμηχανίας, αὐτὸ δὲ τὸ ἓν πάλιν ζητήσωμεν, εἰ ῥητὸν ἁπλῶς ἢ τὸ ζητούμενον ἐστὶν, μέσον τοῦ ἀποῤῥήτου καὶ τοῦ ῥητοῦ; πολλὰ μὲν οὖν εἴρηται καὶ πρόσθεν περὶ τῆς τοῦ ἑνὸς φύσεως ἐξ ἀνάγκης, διὰ τὴν ἐπέκεινα καὶ τοῦδε ἀρχήν· ταύτης γὰρ ἐχόμενοι, λέγειν πειρώμεθα [2]) περὶ ἐκείνης, ἧς ἔχεσθαι οὐκ ἐνῆν· λεγέσθω δὲ ὅμως καὶ νῦν, ὁ περὶ τοῦ ἑνὸς προηγούμενος λόγος, καὶ τοῦτο γε ζητητέον πρὸ πάντων, εἴ πη γνωστὸν, ἢ πάντη ἄγνωστον; ἀλλ' εἰ δυνάμεθα καὶ ἡμεῖς ἀναλύειν ἔσχατον ἄχρι τοῦ ἁπλουστάτου καὶ πάντων περιεκτικωτάτου, ὃ δὴ τὸ ἓν μόνον οἷον τε ὑποθέσθαι, πάντως ὅτι τοῦτο αὐτὸ πῇ γνωρίζομεν καὶ ἔτι μειζόνως ἡ κρείττων γνῶσις αὐτὸ μετέρχεται.

Δεύτερον δὲ, εἰ τὸ ἓν ἄλλό τι ἐννοοῦμεν, καὶ τὰ πολλὰ ἕτερόν τι ἐκείνῳ ἀντικείμενον; ἔχομεν ἄρα ἔννοιαν τοῦ ἑνός. εἰ δὲ τὸ τοιοῦτον εἰδητικὸν ἐννοοῦμεν, καὶ τὸ πρὸ τῶν εἰδῶν ἀπερίγραφον ἓν, οἷον τὸ πάντη [3]) ἓν, κατὰ τὸ πάντη ἁπλούστατον. Πρὸς δὲ τούτοις, ἐπειδὴ ἕκαστον τῶν εἰδῶν καὶ ἕν τί ἐστιν, οὐ ταὐτὸν δέ ἐστιν ἑνὶ εἶναι καὶ εἴδει, ὥςπερ οὐδὲ ὄντι καὶ ἑνὶ, συναιροῦντες ἕκαστα, ὡς μὲν εἴδη συνάγομεν εἰς τὴν μίαν τοῦ νοῦ ἀπερίγραφον οὐσίαν, ὡς δὲ ὄντα, εἰς τὴν μίαν τοῦ ὄντος ἀδιάκριτον ἕνωσιν. ὡς δὲ ἕνα, εἰς τὴν μίαν τοῦ ἑνὸς ἀσύνθετον ἑνότητα. ὡς γὰρ ἄπειρα σημεῖα συνάγων, ἓν ση-

2) f. l. ἐπιρώμεθα. mox Mon. καὶ τοῦτόγε πρὸ παντ. ζητ. paullo inferius Hamb. οἷον ὑποτιθ. omisso τε. Idem in marg. rubro pigm. notat: περὶ τοῦ πότερον γνωστὸν πῇ ἢ ἄγνωστον τὸ ἓν πάντη· καὶ πρῶτον γε, ὅτι πῇ γνωστόν. ᾱον ἐπιχείρημα, et deinceps sequentia ἐπιχειρήματα ad marg. litteris β. γ. δ. etc. signat. Idem ἡ κρείττων γνῶσις α. μ.

3) Mon. πάντα. Hamb. πανᵗ· Mon. deinde ἐστιν post οὐ ταὐτὸν δὲ om. et inferius ἄπειρα ἓν ὁμοῦ.

μεῖον ποιεῖς, οὕτως ἄπειρα ἕνα ὁμοῦ συναιρῶν, ἓν ποιεῖς τὸ πάντων περιληπτικώτατον.

Πρὸς δὲ τούτοις ἀνάγκη πᾶν ὁτιοῦν προτιθέμενον [4]) εἰς ἔννοιαν ἢ μόνον εἶναι πολλὰ ἀμέτοχα τοῦ ἑνός· οὕτω δὲ οὐ στήσεται ἀπειρούμενα, οὕτω δὲ οὐδ' ἐννοήσωμεν αὐτῶν οὐδ' ὁτιοῦν· ἢ μετέχοντα πολλὰ τοῦ ἑνός· καὶ ἅμα τῷ γνωρισμῷ τῶν πολλῶν, γνωσθήσεταί πως καὶ τὸ ἕν· ὅπερ καὶ ἔστησε τὴν τῶν πολλῶν ἐπ' ἀπείρου χύσιν· ἢ αὐτὸ μόνον ἓν προτίθεσθαι, χωριζόμενον τῆς τῶν πολλῶν ἐννοίας, ὡς οἷόν τε· εἰ γὰρ καὶ μὴ ῥᾴδιον τελέως ἀποστῆναι τοῦ πλήθους, ἀναγόμεθα μᾶλλον πρὸς τὸ ἓν καὶ ἀποκαθαίρομεν ὅμως πρὸς αὐτὸ τὴν ἡμετέραν ἔννοιαν.

Ἔτι τοίνυν τὸ γινώσκειν ἢ κατ' ἐπιβολὴν [5]) γίνεται, ἢ κατὰ συλλογισμόν, ἥ ἐστι μαλθακή τις καὶ ἀμυδρὰ οἷον πόῤῥωθεν μὲν ὁρῶσα, τῇ δὲ ἀνάγκῃ τῆς ἀληθείας ἐπερειδομένη· ἢ κατὰ νόθον τινὰ συλλογισμόν, οὐδὲ τὴν πόῤῥωθεν ἔχοντα ἀπέρεισιν, ἀλλ' ἀφ' ἑτέρων ἕτερα ἐννοοῦντα, ᾧ καὶ τὴν ὕλην γνωρίζειν εἰώθαμεν καὶ στέρησιν καὶ ὅλως μὴ ὄν. εἰ p. 31.
δή τις καὶ οὗτος τρόπος, τίς ἐστι γνώσεως; μήποτε καὶ τὸ ἐπέκεινα πάντων ἕν, οὕτω γινώσκομεν. ὡς ὁ Πλάτων παραδίδωσι, ποτὲ μὲν κατ' ἀναλογίαν ἡμᾶς προςβιβάζων εἰς τὸ τῆς οὐσίας, ἐξῃρημένον, ποτὲ δὲ διὰ τῶν ἀποφάσεων ἀπογυμνῶν ἡμῶν [6]) ἐκείνην τὴν φύσιν, ἣν τελευτῶν οὐδὲ εἶναι φησίν, ἀλλὰ μόνον ἓν τοῦ εἶναι ἀμέτοχον· ἀπ' αὐτῆς γὰρ τὸ εἶναι. καὶ

4) Mon. προςτιθ. et οὐδὲ ἐννοήσωμεν. Tum αὐτὸ μόνον ἓν προςτιθ.; μόνον recte; προςτιθ. male. Deinde ῥᾳδ. ἀποστῆναι τελέως τοῦ et ἀποκαθ. πρὸς α. ὅμως τ.

5) Hamb. ἢ κατ' ε ·.· βολὴν et in marg. rubro p. σ7 περὶ συλλογισμοῦ. Mon. Ἔτι τ. τ. γιγν. ἢ κατὰ συλλογ. fortasse etiam post μαλθ. τις substantivum excidit; nunc repete ἐπιβολή. Pro ἀληθ. idem ἀκολουθίας recte legit; idem κατὰ νόθον τ. λογισμόν. Spuria et adulterina ratiocinatio (quæ fere cum Aristotelis dialectica ratiocinatione congruit, de qua multus est in Topicis et Rhetoricis) ne e longinquo et dissito quidem quasi prospicit, ut vera ratiocinatio, sed ex aliis alia animo informat. In sequentibus alterum τις ante ἐστι γν. inducendum videtur: si hic cognoscendi modus per ratiocinia fallacia conceditur, fortasse etc.

6) Mon. rectius ἡμῖν. Ad sequentes nominativos ὄνομα, λόγος δόξα ῥ intellige ἀπογεγύμνωται vel ἀφῄρηται, quod excidisse videtur.

ἐπειδὴ τὸ ὄνομα καὶ ὁ λόγος καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ ἐπιστήμη τοῦ ὄντος, ἀφαιρεῖ καὶ ταῦτα. Εἰ δὲ καὶ ἡ νόησις τοῦ νοητοῦ ἐστιν, τοῦτο δὲ ἐστί τοῦ ὄντος, ἀφαιρετέον καὶ ταύτην, ἅτε σύνθετον, καὶ τῷ ἁπλουστάτῳ μὴ ἐφαρμόζουσαν. Εἰ δέ ἐστιν ἑνιαία γνῶσις οἵα ἡ τῶν θεῶν κατὰ [7] τὸ ἓν ἑστῶσα καὶ ὑπὲρ τὸ ἡνωμένον, αὕτη ἐφάψεται τοῦ ἑνὸς κατὰ ἐπιβολήν, ἡ δὲ παχυτέρα, οἵα καὶ ἡ ἡμετέρα, μόλις νόθῳ λογισμῷ ἀντιλήψεται τοῦ ἑνός. ἤδη δέ ποτε καὶ ἡμεῖς ἐπιβαλοῦμεν [8]), ὅταν ὥς φησι, τὴν αὐγὴν τῆς ψυχῆς ἀνακλίνωμεν, τὸ ἄνθος αὐτοῦ προβαλλόμενοι, τῆς ἑνοειδοῦς ἡμῶν γνώσεως. Ὅτι δὲ γνωστὸν αὐτὸ τίθεται, σαφῶς ἐδήλωσε, μέγιστον αὐτὸ μάθημα καλέσας· καὶ ἐν σοφιστῇ μέντοι πρὸ τοῦ ὄντος ἀποφήνας αὐτό, κατὰ τὴν τοῦ ἑνὸς ἔννοιαν μόνον [9]) στήσας τὴν ἀπόδειξιν. Χωρὶς δὲ τούτων, εἰ ἔστιν ἑνιαία γνῶσις, ὡς δηλοῦσιν οἱ ἐνθουσιασμοί, καθάπερ ἡ τῶν πολλῶν ὄντων μεμερισμένη γνῶσις συναιρεῖται εἰς μίαν τὴν τοῦ ἑνὸς ὄντος ἔννοιαν, οὕτω καὶ ἡ τῶν πολλῶν ἑνιαίων γνωστῶν· δῆλον γάρ, ὅτι τῇ ἑνιαίᾳ γνώσει καὶ ἑνιαῖον γνωστὸν ἀντιθήσομεν· οὐ γὰρ δὴ [10]) ὁ μεθεκτὸς ὁ θεὸς τὰ μὲν ἄλλα εἴσεται, ἑαυτὸν δὲ ἀγνοήσει· ἢ γνώσεται μόνον κατὰ τὸ ὂν ἑαυτόν· οὔτοιγε μὴν καὶ κατὰ τὸ ἕν· ἄλλως τε καὶ τῇ

7) Hamb. *θεῶν καὶ τὸ ἕν;* et *ἐπιβουλὴν* errore solito. Sin quædam cognitio est unosa (*unose* certe Grammatici in usu fuisse tradunt) qualis est deorum, in Uno supraque Unitum fulta, hæc cognitio Unum adtinget per injectum mentis et quasi coitum. Mon. *νόθῳ μόλις λογ.*

8) Mon. *ἐπικαλοῦμεν* (β supra κ), sic, et *τὴν αὔγην* (τ supra γ), sic; ab al. m. Plat. Rep. VII. p. 540. Ceterum Platonis locos ubivis indicare supersedi, quoniam Damascius cum ceteris junioribus Platonicis Platonis testimonio, et interpretatione ita fere utitur, quemadmodum theologi qualiscunque sectæ scripturis sacris usi sunt. Mon. *τὸ ἄνθος αὐτό* recte.

9) Mon. *μόνην* et infra *ὄντως ἑνν.*

10) Mon. *οὐ γὰρ δή που*, recte. *ὁ θεὸς* glossema esse videtur, quod ad *μεθ.* pertinet. Deus enim, communis et quasi publicus, sive dicere licet, transitivus et tralatitius, cum ceteras res sciat, se ipsum ignorabit? aut se ipsum nisi a parte, quâ est, noverit, quantum vero unum est, non cognoscet? præsertim unosa cognitione, qua gaudet. Mon. *οὔτι γε μὴν;* idem mox *ὡς ὁ ἐξηγτ.* recte. Paullo infra in marg. *τὸ νοητὸν*

ἑνιαῖον — *ἡνωμένον*
ὑπερούσιον — *οὐσιῶδες.*

ἑνιαίᾳ νοήσει, ἣν αὐτὸς ἔχει· καὶ γὰρ ὡς ἐξηρτημένος ἔχει ὁ νοῦς, οὕτω καὶ αὐτὸς ὁ προάρχων· γνώσεται ἄρα καὶ αὐτὸς ἑαυτόν· αὐτὸς δὲ τὸ ἕν· γνώσεται ἄρα καὶ τὸ ἕν. Καὶ ὅλως εἰπεῖν, ὥςπερ διττὸν τὸ νοερὸν, οὕτω διττὸν εἶναι φαμὲν καὶ τὸ νοητὸν, τὸ μὲν ἡνωμένον, τὸ δὲ ἑνιαῖον, τὸ μὲν ὑπερούσιον, ἐκεῖνο δὲ οὐσιῶδες· τὸ δὲ νοητὸν φαμὲν τὸ γνωστὸν τῇ νοήσει. ἔστιν ἄρα καὶ ἑνιαῖον γνωστόν· γνωστὸν ἄρα καὶ ἕν τι ἐστί· πολλὰ οὖν τὰ ἑνιαῖα γνωστὰ καὶ ὃ νῦν διηρχόμην, ἐρῶ· ἡ τῶν πολλῶν τούτων γνώσεων διαίρεσις εἰς μίαν συναιρείσθω γνῶσιν ὁλοτελῆ τοῦ ὁλοτελοῦς ἑνὸς, ὅ ἐστιν ἁπλοῦν συναίρεμα τῶν πολλῶν ἑνάδων, ἔτι δὲ λέγομεν[11]), εἰ ἔστιν ἕν τι γνωστὸν, ἡ τοῦ ἑνὸς φύσις ἀναίνεται πάντη τὴν γνῶσιν· ὡς οὖν τὸ ἁπλῶς εἶδος γνωστὸν, ὅτι καὶ τουτὶ[12]) καὶ τὸ ἁπλῶς ὂν, ὅτι καὶ τουτὶ, οὕτω καὶ τὸ ἁπλῶς ἓν γνωστὸν ἂν εἴη, ὅτι καὶ τουτί· καὶ γὰρ τὸ ἑκασταχοῦ τοιοῦτον, ἢ τοιοῦτον, p. 52. οἷον τί εἶδος, ἀλλὰ καθὸ εἶδος, καὶ τί ὂν, ἀλλὰ καθὸ ὂν, καὶ τί ἄρα ἓν, ἀλλὰ καθὸ ἕν· εἰ δὲ ἡ[13]) συναίρεσις ἡμᾶς ὑπερβαίνει τῷ τιτανικῷ πολέμῳ συνεσπασμένους, τί θαυμαστὸν; οὐ γὰρ ἐν τῷ εἴδει γινώσκομεν, ὡς ἐν ἐπιστολαῖς αὐτὸς λέγει ὁ Πλάτων· ἀλλ' ὅμως καὶ περὶ ἐκείνων πολλὰ διατάττεσθαι δοκοῦμεν, ἐφαπτόμενοί πως αὐτῶν οὐκ ἀμέσως, ἀλλ' ὡς-

11) Mon. λέγωμεν; et ἡ τοῦ ἑ. φ. f. l. ἦ interrogativum; aut οὐκ ante ἀναίνεται insere.

12) Mon. ὅτι καὶ τὸ ἁπλῶς ὂν, ὅτι καὶ τοῦτο, οὕτω καὶ τὸ α.

13) Hamb. art. om. Post Mon. οὐδὲ γὰρ ἐν τ. et αὐτὰ λέγει. sin in eum arctum quasi nodum et complexum mentem cognitionemque constringere sive ut recentiores loquuntur, ad hunc abstractionis et intuitionis gradum adscendere nequimus, ne miremur, qui titanico bello distracti simus. De *titanico bello* vid. Creuzer ad Plotin. de pulcr. præpar. p. XLIII. Damasc. p. 41; 94 etc. Hamb. Cod. Procli theol. Plat. II, 3. p. 110. In Cod. 100. Bibl. Mon. continetur Ἀνωνύμου τινὸς λόγος περὶ θεῶν καὶ ἑαυτῶν ὀνόματος, ubi fol. 50. legitur: Ὁ μέγιστος Κρόνος ἄνωθεν τὰς νοήσεων ἀρχὰς ἐνδίδωσι τῷ δημιουργῷ καὶ ἐπιστατεῖ τῆς ὅλης δημιουργίας, διὸ καὶ Δαίμονα αὐτὸν ὁ Ζεὺς καλεῖ παρ' Ὀρφεῖ. Ὀρθοῦ δ' ἡμετέρην γενεὴν ἀριδείκετε δαῖμον (Orphei fragm. 10.) καὶ ἔοικεν τῶν συναγωγῶν καὶ τῶν διαιρέσεων τὰς ἀκροτάτας ταύτας αἰτίας ἔχει (sic) παρ' ἑαυτῷ ὁ Κρόνος, διὰ μὲν τῶν οὐρανίων τομῶν προάγων εἰς τὰ μέρη τὴν ὁλότητα τὴν νοερὰν καὶ προόδων γεννητικῶν καὶ πολλαπλαστασμῶν αἴτιος γενόμενος, καὶ ὅλως τῆς τιτανικῆς γενεὸς ἡγούμενος, ἀφ' ἧς ἡ διαίρεσις τῶν ὄντων. κ. τ. λ. Plura hujus generis ap. Proclum Scholl. in Plat. Cratylum invenies p. 60. 69. passim.

περ διά τινῶν σωμάτων διαφανῶν τῶν παρ' ἡμῖν ἀνεγειρομένων εἰδῶν.

Ἔτι δὴ οὖν χρὴ καὶ τὸ γνωστὸν ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἄρχεσθαι, καὶ λέγεται ὑπὸ τῶν φιλοσόφων· πάντα γὰρ ἀπὸ τῶν θεῶν ἄρχεται φασὶ, καὶ δειχθήσεται ὑφ' ἡμῶν ἐν τοῖς ἑξῆς, ὅταν ἐπὶ τούτῳ γινώμεθα, ὥςτε καὶ τὸ πρῶτον γνωστὸν ἐν θεοῖς, ἐπειδὴ καὶ τὸ γνωστικόν· ὅπου δὲ τὸ ἕτερον καὶ τὸ ἕτερον τῶν πρός τι πέφυκε. τὸ πρῶτον ἄρα γνωστὸν εἰ ἕν ἐστιν, ἀναγκὴ τὸ πρῶτον ἓν εἶναι γνωστὸν ἐπειδὴ[14]) ἐν τοῖς οὖσι τὸ πρῶτον γνωστὸν, αὐτό ἐστι τὸ πρῶτον νοητόν τε καὶ ὄν.

Ἀλλὰ γὰρ ἐπὶ πᾶσι τὸ ἓν ἁπλῶς, πάντα ἐστὶν ἕν· οὐ γάρ ἐστιν ἕν τι, ἀλλὰ πάντα[15]) ἓν, ὡς Λῖνος τὲ ἔλεγε καὶ Πυθαγόρας, ὥστε καὶ γνωστόν. ἓν γάρ τι τῶν πάντων τὸ γνωστόν· ἐν τῷ ἑνὶ ἄρα καὶ τοῦτο προείληπται· ἐκ μὲν δὴ τούτων καὶ τῶν τοιούτων ὑπολάβοι ἄν τις εἶναι γνωστὸν, αὐτὸ τὸ πρὸ πάντων ἕν.

Cap. 26. Πάλιν δὲ ἄν τις ἀπορήσειεν, εἰς ἐκεῖνα ἀποβλέψας, ὧν πρῶτον μὲν, ὃ δὴ ὕστατον ἐλέγετο. εἰ γὰρ πάντα τὸ ἓν, τί μᾶλλον γνωστὸν ἢ ἄγνωστον [1]); καὶ γὰρ τὸ ἄγνωστον ἐκεῖ πρῶτον. ἓν γάρ τι καὶ τοῦτο τῶν μετὰ τὸ ἓν, ὅπερ καὶ ἀντιδιήρηται τῷ γνωστῷ καὶ ἕν τι τῶν πολλῶν ἐστί. τὸ δὲ ἐπέκεινα καὶ τοῦ ἑνὸς οὔτε γνωστόν ἐστιν [2]), οὔτε ἄγνωστον. ἔστιν ἄρα τὸ ἓν ἄγνωστον, ἔκ γε τοῦ τοιούτου λόγου. Καὶ γὰρ ἄλλως, εἰ πρῶτον ἀνέθορεν ἀπὸ τοῦ ἀῤῥήτου [3]), δῆλον ὡς ἥκιστα διέστη αὐτοῦ. καὶ ἔτι ὑπὸ τῆς ἐκείνου ἀγνωσίας ἐπιλυγάζεται.

Πρὸς τοίνυν τούτοις, εἰ πάντα ἔστι κατὰ τὸ ἓν, οὐδὲν ἐν αὐτῷ κεχώρισται· οὔτε ἄρα γνωστὸν ἐστὶν, οὔτε ἄγνωστον, ἀλλὰ

14) Mon. ἐπειδὴ καὶ ἐν τ.
15) Mon. πᾶν ἓν et mox ἓν γάρ τι τ. π. καὶ τὸ γν.

Cap. 26. Hamb. ad marg. rubro pigm. notavit: Ὅτι ἄγνωστον τὸ ἕν. — ᾶον et sic deinceps numeros suo quemque loco adpinxit.
1) ἢ ἄγν. Mon. om.
2) Idem ἦν. et mox ἐκ γε τοιούτου λ. Hamb. pro γε habet δὲ.
3) Mon. ἀποῤῥήτου et mox ἐπηλυγάζεται vid. Ruhnken ad Tim. Lex. Plat. p. 117 sq.

μόνον ἕν καὶ 4) πάντα ἕν. Ἔτι, εἰ, ὅτι πάντα, διὰ τοῦτο γνωστὸν, ἔσται καὶ γνωστικόν. καὶ τοῦτο γὰρ ἓν τῶν πάντων, καίτοι τί ἂν γινώσκοι; οὔτε γὰρ τὸ πρὸ ἑαυτοῦ· οὐδαμῶς γὰρ ἐκεῖνο γνωστὸν, οὔτε ἑαυτό. διπλόην γὰρ ἕξει τινὰ πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρέφον, καὶ οὐκέτι ἕν· καὶ ἐνεργήσει τὸ πρὸ πάσης ἐνεργείας καὶ δυνάμεως· ἐν διακρίσει γάρ τινι ταῦτα ἀπὸ τῆς οὐσίας ὁρᾶται, τὸ δὲ, καὶ ὑπὲρ πᾶσαν διάκρισιν, καὶ αὐτὸ τοῦτο, ἓν μόνον· οὔτε τὰ μεθ' ἑαυτὸ γνώσεται. καὶ γὰρ ἐνεργήσει, καὶ ἔσται αὐτοῦ πρὸς τὸ χεῖρον ἡ ἐνέργεια, καὶ ταῦτα οὖσα 5) πρώτη πασῶν ἐνεργειῶν. Καίτοι καὶ ἐν τοῖς ἔπειτα, p. 35.
πρώτη γνῶσις ἐστὶν ἡ τοῦ κρείττονος, καὶ δευτέρα ἤγε ἑαυτοῦ, καὶ τρίτη ἡ τοῦ μεθ' ἑαυτό· χωρὶς δὲ τούτων, εἰ καὶ γνωστόν ἐστι τὸ τί ἕν, καὶ ᾗ ἕν τι, ἀλλ' οὔτοιγε καὶ 6) ἁπλῶς ἕν. γινωσκέσθω γὰρ ὡς νοερὸν τό γε ἑνιαῖον, ἢ ὡς ζωτικὸν, ἢ ὡς ἓν τὸ ὑπερούσιον ὃ καταλάμπει τὸ ὄν. ἀλλὰ καὶ τούτων ἐπέκεινα τὸ ἁπλῶς ἓν, ὥστε καὶ οἱ ἀπὸ τῶν συναιρέσεων λόγοι, καὶ οἱ ἀπὸ τῆς ἀναλογίας τοῦ ὄντος εἰς τοῦτο φέρουσι τὸ ἕν, τὸ τοῦ ὄντος ὑπεριδρυμένον. ὡς γὰρ τὸ ἓν ὂν ἐν τοῖς οὖσι τὸ πρῶτον ἐστὶ νοητὸν, οὕτω καὶ τὸ Ἓν ἐν 7) τοῖς ὑπερουσίοις, τὸ πρῶτον ἐστὶν τὸ ὑπερούσιον· τὸ ἐπέκεινα ἄρα ἄγνωστον ἂν εἴη. Καὶ μὴν ὁ νόθος λογισμὸς, ὅ, τε δι' ἀποφάσεων καὶ ὁ δι' ἀναλογίας, ἔτι δὲ ὁ δι' ἀκολουθίας ἀναγκάζων συλλογισμὸς, ὃ μή οἶδε τὶς εἰδέναι ταῦτα πάντα, μή ποτε κενεμβατοῦντος ἐστὶ λογισμοῦ, ἀπὸ ἄλλων ἄλλα γινώσκοντος, ὅλως δὲ εἰ μὴ οἶδε τὸ ἁπλοῦν, οὐκ ἂν εἰδείη τὴν ὅλην πρότασιν, ὥστε οὐδὲ τὸν ὅλον συλλογισμόν. καὶ ἡ ἀναλογία γένοιτο ἂν καὶ περὶ τῶν μὴ ὄντων παντάπασιν, οἷον ἐστὶν ἥλιος πρὸς ὁρατὸν καὶ ὁρατικὸν, τοῦτο τὸ 8) ἓν πρὸς γινῶσκον καὶ γινωσκόμενον. τὸν μὲν οὖν ἥλιον

4) Hamb. verba οὐδὲν ἐν...... ἓν om. et mox.. εἰ ὁ πάντα. Unum, si ideo quod omnia est, comprehensibile esse censetur, et ipsum cognoscens erit; nam cognoscendi facultas de omnibus unum est. At quid tandem cognoscat? Hamb. τὶ male om.

5) Mon. πρώτη οὖσα π. Hamb. in marg. notat: ἑον. ἐνίσταται δὲ πρὸς τὸ ζον.

6) Mon. ἀλλ' οὔτιγε καὶ ὡς ἁπλ.

7) Mon. καὶ οὕτως τὸ ἓν ἕν. In Hamb. ἓν omissum est.

8) Hamb. art. om. et mox τὸ μὲν οὖν ἥλ.

ἴσμεν, τὸ δὲ ἓν οὐκ ἴσμεν, καὶ ἡ ἀπόφασις, ὃ μὲν ἴσμεν, ἀφαιρεῖ, ὃ δὲ ἀπολείπει, οὐκ ἴσμεν. καὶ ὁ Πλάτων δὲ, οὐ πάντως[9] *οἴεται γνωστὸν τὸ ὄν· πρῶτον μὲν γὰρ ἐν Παρμενίδῃ φησὶν, οὐδὲ γινώσκεται ἄρα, καθόλου τὴν γνῶσιν ἀφαιρῶν, καὶ ἐν τῇ πολιτείᾳ, καίτοι δοκῶν αὐτὸ γνώριμον ποιεῖν, ὅμως τὸ γινῶσκον καὶ γινωσκόμενον δεῖσθαι φησὶ τοῦ φωτὸς, ἵνα τῷ φωτὶ γαννωθὲν τὸ δὲ ἀντιληπτικὸν οἷον τρανεστέρου γνωστοῦ γενομένου γαννωθέντος. δρᾷ γὰρ καὶ τὸ γνωστὸν εἰς τὸ γινῶσκον, οἷον διεγεῖρον αὐτὸ πρὸς τὴν οἰκείαν ἐνέργειαν. Εἰ δὴ γνωστὸν τὸ ἓν, δεῖ αὐτὸ γαννωθῆναι τῷ φωτί· καίτοι πῶς ἂν γαννωθείη τὸ ἓν ὑπὸ τοῦ οἰκείου φωτός· τὸ γὰρ τῆς ἀληθείας φῶς, ἐν ἐκείνοις ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἀποῤῥεῖ*[10]. *Ἀλλὰ μὴ ἡ ἔννοια ἡμῶν τοῦ ἑνὸς ἀντιλαμβανομένη τοῦ διωρισμένου πρὸς τὰ ἄλλα ἀντιλαμβάνεται. διὸ καὶ συναναφαίνει τὴν τῶν πολλῶν ἀντίληψιν, ὥστε κἂν συνέλωμεν, ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἐννοίας ὀχούμεθα τῆς πρὸς τὰ πολλὰ ἀντικειμένης. τοῦ δὲ ἑνὸς ἡ ἔννοια ὀφείλει ἀναντίθετος εἶναι καὶ μία παντελὴς, καὶ ἡ συναίρεσις δὲ πρὸς τὸ ἑνιαῖον ἀνάξιον· καὶ τὰ πάντα κατὰ τὸ ἓν, τοῦ τοιούτου ἐστὶν ἑνὸς, ἐπειδὴ καὶ τὸ ὂν, πάντα κατὰ τὸ ἡνωμένον καὶ τὸ ἁπλούστατον, τοῦτο ἐστιν, ὃ πρὸ τῶν πολλῶν ἐστὶ προσεχῶς. ὡς γὰρ ἄπολυ τὸ ἁπλοῦν λέγεται, ἐκεῖνο δὲ τῶν πολλῶν ἑνάδων ἐπέκεινα, μετ' αὐτὸ γὰρ ἡ διάκρισις· ὡς γὰρ τῶν ἡνωμένων ἁπλούστατον ἐστὶ τὸ πάντῃ ἡνωμένον καὶ ἀδιάκριτον, οὕτω καὶ τῶν ἑνῶν ἁπλούστατον τὸ ὑπερούσιον ἡνωμένον ἐστὶ καὶ ἑνιαῖον γε ἡνωμένον, εἰ χρὴ οὕτω φάναι· τὸ δὲ ἁπλῶς λεγόμενον ἓν καὶ ὑπὲρ ταύτην ἐστὶ τὴν ἀνάπλωσιν, ὥστε καὶ τὸ ἔσχατον αὐτῆς ἂν εἴη τὸ*[11] *ὂν, ὃ δὴ καὶ ἑνιαῖον φαμέν.*

Cap. *Ἐπισκεπτέον δέ μήποτε καὶ τὸ ἡνωμένον, οὔπω γνωστόν·*
27. *συνῄρηται*[1] *γὰρ ἐν αὐτῷ καὶ οἷον συγκέχυται μετὰ τῶν ἄλλων*

9) Mon. *πάντα.*

10) Mon. *ἀ πορεῖ* Hamb. ad marg. notat: *ῆον. ἐνίσταται πρὸς τὸ βον.* Deinceps Mon. *ἀλλὰ μὲν ἡ ε. η. ἡ τοῦ ε. αντ.* et mox Hamb. ad marg. *δ̃ον. ἐνίσταται πρὸς τὸ δον.*

11) Mon. *ὥστε κ. τ. ε. αὐτῆς αὐτὸ ἂν εἴη τὸ ὄν,* pro quo *ὂν* lego *ἕν.*

1) Hamb. *συνῄρειται,* et mox *ὥστε πᾶν ὃ μὲν.* Paulo post Mon. *λέγωμεν;* et in marg. *ιᾶ.* (11).

ἀδιακρίτως τὸ γνωστὸν, ὥστε πᾶν μὲν ὁμοῦ καὶ ἓν συναίρεμα τῶν πάντων, οὔπω δὲ ἕν τι ἤδη τὸ γνωστὸν, ὡς καθ' αὑτὸ φαινόμενον. πρὸς μὲν δὴ τὰ εἰρημένα τοιαῦτα ἄν τις ἀπορήσειεν· χωρὶς δὲ τούτων αὐτὸ καθ' αὑτὸ σκοποῦντες τὸ πρόβλημα λέγομεν, εἰ δυνατὸν τό γε ἓν, ἁπλῶς εἶναι γνώριμον.

Εἰ τοίνυν τὸ ἓν αὐτὸ μόνον ἐστὶ τὸ ἓν καὶ οὐδὲν ἄλλο τῶν πάντων, οὔτε κατὰ μέθεξιν, ὅτι μηδὲν πρὸ αὐτοῦ, οὔτε καθ' ὕπαρξιν, ὅτι ἓν, οὔτε κατ' αἰτίαν, ὅτι μηδὲ αἰτίαν ἔχει ἐν ἑαυτῷ τῶν ἀπ' αὐτοῦ τινός· οὐδὲν γάρ τι ἐκεῖ παρὰ τὸ ἕν: πῶς αὐτὸ φήσομεν ἓν καὶ 2) γνωστόν; οὔτε γὰρ αὐτὸ γνωστὸν καὶ ἕν, οὔτε εἰ ἕτερον ἔτι ἕν. Καὶ μὴν εἰ γνωστὸν, ἢ κατὰ μέθεξιν, καὶ ἔσται πρὸ αὐτοῦ καθ' ὕπαρξιν τὸ γνωστόν· ἢ κατ' αἰτίαν, καὶ οὔπω γνωστὸν, μετ' αὐτὸ δὲ καὶ ἀπ' ἄλλου 3) γνωστόν· ἢ καθ' ὕπαρξιν, καὶ οὐκ ἔστιν ἐκεῖνο καθ' ὕπαρξιν, ἀλλὰ τὸ συναμφότερον ἓν γνωστὸν, ὥστε ἓν κατὰ μέθεξιν, εἴ γε ἐν τῷ συναμφοτέρῳ τὸ καθ' ὕπαρξιν.

Ἔτι τοίνυν εἰ τὸ ἓν ἐκεῖνο πάντα ἐστὶ καὶ πᾶν, ὡς Λῖνος τὲ καὶ Πυθαγόρας ἐλεγέτην, τὸ δὲ πάντα εἶναι οὐκ ἔστι τὸ δὲ τὶ εἶναι, τὸ δὲ γνωστὸν εἶναι, τὸ δέ τι ἐστὶν εἶναι, δῆλον τὸ συμβαῖνον, ὅτι τὰ πάντα ὂν οὐκ ἔστι γνωστόν.

Ἔτι τὸ γνωστὸν ἐφετόν ἐστι τοῦ γνωστικοῦ, ἡ ἄρα γνῶσις ἐπιστροφή ἐστι τοῦ γνωστικοῦ πρὸς τὸ γνωστόν· πᾶσα δὲ ἐπιστροφὴ, συναφή ἐστι· συνάπτει δὲ τὸ αἰτιατὸν τῷ αἰτίῳ ἢ κατὰ γνῶσιν, ἢ κατὰ ζωὴν, ἢ κατὰ τὸ εἶναι αὐτό. πρὸ τῆς μὲν ἄρα κατὰ γνῶσιν ἐπιστροφῆς ἡ κατὰ ζωήν· πρὸ δὲ ταύτης ἡ κατ' οὐσίαν· πρὸ δὲ τῶν οὕτω διῃρημένων ἐστὶν ἡ ἁπλῶς ἐπιστροφή τε καὶ συναφή. καὶ ἢ ταυτὸν οὖσα τῇ ἁπλῶς γνώσει ἢ τό γε ἀληθέστερον καὶ πρὸ ταύτης ἡ ἕνωσις. ἐπειδὴ καὶ τὸ ἓν πρότερον 4) νοῦ καὶ ζωῆς καὶ οὐσίας καὶ τῆς ἑνιαίας φημὶ ἑκάστης· ἐπέκεινα ἄρα γνώσεως ἡ ἕνωσις· τὸ ἄρα πρὸς τὸ ἓν ἐπιστρεφόμενον, οὔτε ὡς γνωστικὸν οὔτε ὡς πρὸς γνωστὸν

2) Mon. *φήσ. εἶναι καὶ γν. οὔτε γ. ταυτὸν* quod præfero.
3) Mon. *ἀπ' αὐτοῦ* in marg. ad *καὶ μὴν ιβ* (12) et ad *Ἔτι τοίνυν ιγ* (13).
4) Mon. *πρὸ τε νοῦ;* infra pro *ἐπιφέρεται* in textu legitur *ἐπιστρέφεται*, quod in marg. in *ἐπιφέρεται*, corrigitur.

ἐπιφέρεται, ἀλλ' ὡς ἓν πρὸς ἓν δι' ἑνώσεως, ἀλλ' οὐ διὰ γνώσεως· καὶ γὰρ ἔδει πρὸς τὸ πρῶτον διὰ τῆς πρώτης ἐπιστρέφεσθαι ἐπιστροφῆς· οὐκ ἔστι δὲ πρώτη ἡ γνῶσις, ἀλλὰ τοὐλάχιστον τρίτη [5])· αὕτη δὲ ἡ ἕνωσις ἡ κοινὴ τῶν τριῶν· τὸ δὲ ἀληθέστερον καὶ πρὸ τῆς κοινῆς.

Μή ποτε δὲ καὶ αὐτὸ τοῦτο ζητήσεως ἄξιον· εἰ δ' ἐπιστροφῆς ἐκείνῳ συνάπτεσθαι δυνατόν; οὐδὲ γὰρ οἷόν τε ἀπ' αὐτοῦ τι προελθεῖν, ἵνα τι καὶ ἐπιστρέψῃ μετὰ τὴν πρόοδον. πῶς γὰρ ἂν προέλθοι [6]) μὴ διακριθέν; πῶς δ' ἄν τι διακριθείη τοῦ ἑνός, καὶ οὐ διαπεσεῖται εἰς τὸ μηδέν; ὅτι γὰρ ἂν καὶ ὁπωςοῦν ἐκβέβηκε τὸ ἕν, οὐδέν ἐστιν. εἰ δὲ ἕκαστον ἓν καὶ οὐχ ἓν γίνεται, ἵνα τὸ οὐχ ἓν μένῃ καὶ μὴ σκεδασθῇ [7])
p. 35. εἰς τὸ μηδὲν ἅτε ἐνδεδεμένον τῷ ἑνί, ἀλλὰ καθό γε ἕν ἐστι, τῷ ἑνὶ σύνεστι, μᾶλλον δὲ οὐδὲ προῆλθεν ἀπὸ τοῦ ἑνός κατά γε τὸ ἕν· ἀλλ' οὐδὲ κατὰ τὸ οὐχ ἕν, ἀλλ' ἀεὶ προλαμβάνει τὸ ἓν τὴν τοῦ οὐχ ἑνὸς ὁπωςδήποτε διάκρισιν, ὥστε οὐδὲ ἐπιστρέφει πρός γε τὸ ἕν, ἀφ' οὗ μὴ προῆλθεν· Ἔτι τὸ διακεκριμένον διακεκριμένου διακέκριται, ὡς τὸ ἕτερον ἑτέρου ἕτερον. Εἰ δὴ ἐπιστρέφει τι, διακέκριται κατὰ τοσοῦτον, καθόσον ἐπιστρέφει· καὶ τὸ ἓν ἄρα διακέκριται τούτου, πέπονθεν ἄρα τὴν διάκρισιν, καὶ ἔστιν οὐ μόνον ἕν, ἀλλὰ καὶ διακεκριμένον, οὐκ ἄρα ἕν. Ἔπειτα τί τὸ αἴτιον αὐτῷ τῆς διακρίσεως; ἢ γὰρ αὐτό. καὶ πῶς γὰρ διακρίσεως αἴτιον τὸ ἕν, χαλεπὸν καὶ πλάσαι· ἑνώσεως γὰρ τὸ [8]) ἓν αἴτιον, διακρίσεως δὲ τὰ πολλὰ ἢ ὅ,τί ποτε ἕτερον, τοῦτο μὲν γὰρ εἰςαῦθις· εἰ δὲ μηδὲ αὐτό, ἄλλο ἂν αὐτὸ διακρίνοι· καὶ ἤτοι πάλιν τὸ πρὸ αὐτοῦ, ὅπερ ἄτοπον (ἔσται γὰρ τὸ διακριτικὸν πρὸ τοῦ ἑνοποιοῦ, τὸ χεῖ-

5) Mon. τρίτη· μᾶλλον δὲ ἡ κ. nota supra μᾶλλον posita in marg. monstrat αὕτη δὲ ἡ ἕνωσις. Ad Μήποτε δὲ in marg. ιε (15) ubi Hamb. pro εἰ δι' ἐπ. legit: εἰ δ ἐ.

6) Hamb. προέλθοι... πῶς δ' ἀντικρ. τοῦ ἑνὸς.... καὶ οὐδιακ. sic. Priorem lacunam Mon. explevit; alteram non agnoscit, nec video, quid desit. In marg. Hamb. συνάπτει τὸ αἰτιατὸν ἢ γνῶσις ἢ ζωὴ ἢ τῷ εἶναι αὐτῷ.

7) Hamb. σκεδασθείη. Mox Mon. προῆλθε κατά γε τὸ ἓν ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἀλλ'.

8) Mon. τὸ αἴτιον ἕν.

ρον πρὸ τοῦ κρείττονος)· ἢ τὸ μετ' αὐτό. καὶ πῶς τὸ αἴτιον πείσεται ὑπὸ τοῦ αἰτιατοῦ; τί δὲ καὶ τὸ μετ' αὐτὸ προελθόν; κινδυνεύει γὰρ ὁ λόγος εἰς τὸ αὐτὸ περιτρέπεσθαι, πάσης προόδου διακρινούσης καὶ τὸ τῆς διακρίσεως αἴτιον ἐπιζητούσης ἀεὶ μεταξὺ, καὶ τοῦτο ἐπ' ἄπειρον. οὐκ ἄρα πρόεισί τι ἀπὸ τοῦ ἑνὸς, οὐδὲ ἄρχεται ἐκεῖθεν ἡ πρόοδος, ἀλλὰ πρὸ ἐκείνου πρώτου, ὃ δύναται καὶ ἑαυτὸ διακρίνειν ἀπὸ τῶν μετ' αὐτὸ, καὶ αὖ ἐκεῖνα ἀφ' ἑαυτοῦ· τὸ δὲ ἓν ἀνάπαλιν αὐτό τε ἑνοῦται τοῖς μεθ' ἑαυτὸ, καὶ [9]) ἐκεῖνα οὐκ ἀφίησιν ἑαυτοῦ διακριθῆναι. εἰ τοίνυν ἀπ' αὐτοῦ μηδὲν πρόεισιν, οὐδὲ ἐπιστρέφεται πρὸς αὐτὸ, πολλῷ ἄρα μᾶλλον οὐ διὰ γνώσεως, οὐδὲ ὡς γνωστικὸν πρὸς γνωστόν. ἐν πλείστῃ γὰρ διακρίσει ταῦτα πρὸς ἄλληλα. Καὶ εἴπέρ τις ἐπινοηθείη διακρίσεως ἀμυδροτάτη ἀπ' αὐτοῦ ἢ τοῦ πρώτου προελθόντος, οὔτιγε καὶ τοσαύτη ἀπ' ἐκείνου γενήσεται διάκρισις, ἵνα καὶ δεηθῇ γνωστικῆς ἐπιστροφῆς. τοιαῦτα ἄν τις ἔχοι λέγειν τὴν πρὸς τὸ ἓν διαγνώσεως ἀνάτασιν ἀπαρνούμενος. Τίς ἂν οὖν γένηται [10]) λόγων τοιούτων διαιτητὴς ἀμφισβητούντων πρὸς ἀλλήλους περὶ τηλικούτων, τὰ μὲν οὖν ἀληθέστατα περὶ τούτων αὐτὸ ἴσασιν οἱ θεοί. τολμητέον δὲ καὶ ἡμῖν ἀποπλῆσαι τὰς ἀπορητικὰς ὠδῖνας, ἐφ' ὅσον ἐνδίδωσιν ἥ τε θεία πρόνοια τῆς ζητουμένης ἀληθείας καὶ ἡ ἡμετέρα δύναμις.

Τίς μὲν οὖν ἡ ἀπὸ τοῦ ἑνὸς τῶν ἀπ' αὐτοῦ πρόοδος καὶ Cap.
τίνα τρόπον ἐπιτελεῖται, καὶ πῶς ἂν τις διαφύγοι τὰς πρὸς 28.
αὐτὴν ἀπορίας [1]), ὕστερον μέτιμεν αὐτίκα δὴ μάλα· νῦν δὲ τό γε τοσοῦτον ληπτέον, ὅτι μετὰ τὸ ἓν πάντα ἐστίν. οὐ γὰρ ἐκεῖνο μόνον ἐστὶν, ἀλλὰ καὶ τὰ μετ' ἐκεῖνο πολλὰ καὶ διάφορα. Καὶ ὅτι μὲν ταῦτα οὐκ ἔστιν ἐκεῖνο, φανερόν. ὥστε διακέκριται ἀπ' αὐτοῦ. καὶ εἰ μὴ καθόσον ἓν ἕκαστον, ἀλλὰ καθόσον

9) Hamb. vv. *καὶ αὖ* sqq. usque *μεθ' ἑαυτὸ* omittit.
10) Mon. melius *γένοιτο*, et *τηλικούτων διαιτ.* Deinde Hamb. *αὐτὸ ἴσ.* postremo Mon. *εἴτε θ. πρ.*

1) Hamb. *πρὸ αὐτῶν.* Mon. *μέτειμεν.* Mon. in marg. *Ἐντεῦθεν πρὸς τὰς περὶ τοῦ ἄγνωστον εἶναι τὸ ἓν ἐπιχειρήσεις.* Hamb. in marg. rubro pigmento: *Ἀρχή*, et deinceps infra: *Ὅτι μὲν οὐχ ἓν διακρίνεται τοῦ ἑνὸς, τὸ δέ γε ἓν ἥκιστα τοῦ ἑνός.*

οὐχ ἕν. τοῦτο τοίνυν τὸ οὐχ ἕν, οὐκ ἔστιν ἀπόφασις, ἀλλὰ p 36. θέσις τοῦ παρὰ τὸ ἕν· καὶ τοῦτο δὲ ὅμως [2]) ἕν, ἀλλ' οὔτιγε, ἢ οὐχ ἓν καὶ παρὰ τὸ ἕν, ἀλλ' ὅτι οὐδὲ τοῦτο τοῦ ἑνὸς διέστη τὸ πάμπαν· ἀλλ' οἷον ἐῤῥίζωται τῷ ἑνὶ, καὶ τὸ οὐχ ἓν ἐστὶ διὰ τὸ ἕν. ὥστε τῷ ἐπιβλέποντι, τὸ μὲν οὐχ ἓν διακέκριται τοῦ ἑνὸς τῇ ἑαυτοῦ φύσει, τῇ τοῦ οὐχ ἑνὸς διακρινόμενον· τὸ δὲ ἓν αὐτοῦ ἔτι ἔχεται καὶ οὐκ ἀφίσταται αὐτοῦ, οὐδὲ κατὰ τοσοῦτον· ἐπεὶ καὶ τὸ οὐχ ἓν, ὅ τί ποτε ἂν ᾖ παρὰ τὸ ἕν, ὅμως ἐστὶν [3]) ἔτι ἓν κατὰ μέθεξιν, διὰ τὸ γενέσθαι οὐχ ἕν. οὐκοῦν αὐτὸ μὲν ἑαυτὸ ποιεῖ οὐχ ἕν; τὸ δὲ ἓν αὐτὸ, καὶ ὡς ἓν ἀπεργάζεται φθάνον αὐτοῦ τὴν διάκρισιν τῇ ἑαυτοῦ ἑνώσει. τὸ μὲν ἄρα οὐχ ἓν διακρίνεται ἀπὸ τοῦ ἑνὸς, ὅτι γίνεται οὐχ ἕν. τὸ δὲ ἓν οὐ διακρίνεται τοῦ [4]) ἑνὸς, ὅ γε καὶ τὸ οὐχ ἕν, καίτοι διαστὰν, ὅμως ἓν ποιεῖ. τοσοῦτον ἀπέχει τοῦ διακρίνεσθαι, ὥστε οὐδὲ ἀφιέντος, ἀφίεται, ἀλλὰ καὶ προλαμβάνει τῇ ἑνιζούσῃ μεθέξει τὴν ἐκείνου διακρίνουσαν ὕπαρξιν. οὐ γὰρ ἂν οὐδ' ὕπαρξις εἴη τινὸς ἄνευ τοῦ ἑνὸς, ὥστε καὶ τὴν ὕπαρξιν ἡ μέθεξις συνίστησι, τοῦτο δέ ἐστι, τὴν διάκρισιν ἡ ἕνωσις. Τοῦτο δὲ οὐ πάνυ θαυμασόμεθα, οὐδ' ὅσον [5]) ἀπιστῆσαι τῷ ῥηθέντι, ἐὰν ἐννοήσωμεν τὴν τοῦ ἑνὸς φύσιν, οὔτε ποιεῖν, οὔτε πάσχειν τὴν διάκρισιν πεφυκυῖαν. Ἐξετάσωμεν δὲ καὶ [6]) αὐτὸ καὶ ἐπὶ τοῦ ἐμφανοῦς εὐθυντῆρος ἁπάσης ἀληθείας ἡλίου.

Τῷ γὰρ ἀνεῳγότι ὀφθαλμῷ καὶ μὴ ὁρῶντι διά τινα γλαύκωσιν πάρεστι μὲν ὁ ἥλιος, ὥσπερ τῷ ὁρῶντι, ὁ δὲ οὐ πάρεστι τῷ ἡλίῳ διὰ τὴν οἰκείαν ἀπόστασιν καὶ μὴ φοβώμεθα τὰς λογικὰς ἀξιώσεις· ἐπὶ γὰρ τῶν ὁμοφύλων, αὗται χώραν ἔχουσιν, ἐφ' ὧν τὰ πρός τι ἰσάξια πῶς ἢ ὁμοφυῆ· ἐπεὶ καὶ τὸ εἶδος ἕτερον τῆς ὕλης· ἆρα οὖν καὶ ἡ ὕλη τοῦ εἴδους ἑτέρα [7]); ἀλλ'

2) Hamb. verba ἀλλ' οὔτ.... ἓν omisit et mox scripsit ἐρίζωται.
3) Mon. ἔτι ἐστιν, et mox τὸ δὲ αὐτὸ omisso ἓν, et postea φανερὸν cui in marg. φθάνον substituitur. — 4) Mon. τοῦ οὐχ ἑνὸς recte. 5) Mon. ὅσον καὶ ἀπ. — 6) Mon. δὲ τὸ αὐτὸ recte; at inferius male ἐφ' ᾧ. — 7) Mon. τοῦ εἴδους, ἑτέρα δὲ ἀλλ'. f. l. ἑτ. ἐστιν, vel ἔστω. Mox idem ἡ ὕλη, καὶ τὸ εἶδος διακεκρ. τῆς ὕ. ἀλλ' οὐδ. καὶ ταύτης· ἀλλ' ἡ διακρ. rectius. Mon. in marg. σημειωτέον· τὸ εἶδος ἕτερον καὶ διακρινόμενον τῆς ὕλης, ἡ δὲ ὕλη τούτων οὐδὲν, ὡς ἀνείδεος. sic item Hamb. σημ. ὅτι....... αὕτη δὲ.... Mon. insuper in marg. τί κωλύει

ἡ ἑτερότης εἶδος ἐστίν. οὐκ ἄρα ἑτέρα ἡ ὕλη καὶ τὸ εἶδος ἐστί; διακέκριται τῆς ὕλης, ἀλλ' οὐ διακεκριμένης καὶ ταύτης ἄλλη διάκρισις ἐν τῷ εἴδει μεμένηκεν, οὐ δυνηθεῖσα παρελθεῖν εἰς τὴν ὕλην. Εἰ τοίνυν οὕτω διεκρίθη τι ἀπὸ τοῦ μὴ διακριθέντος, τί κωλύει τό γε αὐτὸ διακριθὲν ἰάσασθαι τῇ ἐπιστροφῇ τὴν διάκρισιν; ἵνα μὴ μόνον τὸ ἓν αὐτῷ παρῇ, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τῷ ἑνί. καὶ δῆλον ὅτι κατὰ τὰ μέτρα τῆς διακρίσεως, ἐγγύθεν ἢ πόῤῥωθεν· ὡς γὰρ ἕκαστον ἀπ' αὐτοῦ διακρίνεσθαι πέφυκεν, οὕτω καὶ ἐπιστρέφειν πρὸς αὐτὸ δύναται, καὶ ὥςπερ αὐτὸ μένει ἀδιάκριτον πρὸς ἕκαστον διακρινόμενον, οὕτω καὶ πρὸς ἕκαστον ἐπιστρεφόμενον, τὸ αὐτὸ μένει, καὶ ἓν [8]) τέλος ἐστὶν ἁπάντων ἀδιάκριτον· ὡς δὲ τὸ αὐτὸ ὂν ἑνάστῳ προϊόν τι σύνεστι τῷ ἐκείνου καλούμενον ἰδιώματι, οἷον οὐσιῶδες ἕν, καὶ ζωτικὸν ἕν, καὶ νοερὸν ἕν, αὐτὸ μὲν πανταχοῦ ἕν, ἀπὸ δὲ τῶν μετεχόντων παρονομαζόμενον, οὔπω μερισθὲν αὐτό φημι ταῖς πολλαῖς ἰδιότησι τῶν θεῶν, ἀλλὰ τὸ ἁπλῶς ἐν ἑκάστῳ ἕν, πρὸ τοῦ τινὸς ἑνὸς θεωρῶ, καλῶ δὲ αὐτὸ [9]) ὅμως ἀπὸ τῶν οἷς πάρεστι, κἂν ἀδιάφορον ᾖ, καὶ πᾶν ἓν ἑκασταχοῦ, οὕτω δήπου καὶ τέλειόν τι τῷ αὐτῷ κατὰ τὴν ἑαυτοῦ διάκρισιν ἑκάστου ἐγτυγχάνειν ἀπὸ τῆς ἑαυτοῦ ἐκεῖθεν τελειώσεως ὀνομάζει αὐτὸ τοιοῦτον τιθέμενον εἶναι, οἵῳ ἐνέτυχε, καὶ οἵου ἔτυχε. Καὶ γὰρ καὶ ἐκεῖνο πάντα ὂν κατὰ τὴν ὕπαρξιν τοῦ ἑνός, ἑκάστῳ σύνεστιν, ὡς ἴδιον αὐτοῦ ῥίζωμα καὶ ἑκάστῳ φαίνεται, ὡς ἴδιον αὐτοῦ τέλος· ἃ γὰρ πάντα μεμερισμένως [10]) ἐστί, ταῦτα ἐκεῖνο κατὰ τὸ ἕν, οὐ δυνάμει, ὡς ἂν οἰηθείη τὶς, οὐδὲ κατὰ αἰτίαν τὴν οὔπω ὄντων, ἀλλ' εἰ θέμις εἰπεῖν, καθ' ὕπαρξιν οὖσαν τε καὶ ὄντων ἀλλὰ μίαν, καὶ μίαν παμφόρου φύσεως· ὥσπερ οὖν ἑκάστῳ τῶν ἄλλων, οὕτω καὶ τῷ γνωστικῷ σύνεστιν ἕν, ὡς γνωστικόν· πρόκειται δὲ ὡς γνωστόν, οὐ τῷ ἑκάτερον εἶναι, ἀλλὰ τῷ συναμφότερον ὑπὲρ ἑκάτερον [11]), ὡς δὲ ἀκριβέστερον εἰπεῖν, ὑπὲρ τὸ p. 37.

παρελθεῖν εἰς τὴν ὕλην· ἡ τοίνυν οὕτω διακριθ', sic, cum nota adjecta, quæ quonam in contextu monstret, ibi nusquam comparet. — 8) Mon. τελος ἀπ. ἐστιν. In sqq. pro ὂν f. l. ἓν ἑκάστῳ προϊόντι, certo ἓν intelligitur.

9) Hamb. αὐτῷ sic. — 10) Mon. μεμερισμένα male. — 11) Idem ὑπὲρ ἑκατέρων.

συναμφότερον. πάντα γάρ ἐστιν, οὐκ ἀπὸ τῆς διακρίσεως, ἀλλὰ πρὸ τῆς διακρίσεως. οὕτω γὰρ ἔσται κατὰ ἀλήθειαν πάντα πρὸ πάντων οὐκ ἀτελῶς, ὡς δυνάμει, οὐδὲ κατὰ αἰτίαν, ὡς μήπω πάντα, ἀλλὰ πάντα κατὰ ὕπαρξιν τὴν ἀδιάκριτον [12]), οὐ τὴν ἡνωμένην πρὸ πάντων, ἀλλὰ τὴν πάντων ὑπερηπλωμένην τῇ ἑαυτῆς ἁπλότητι, πάντα οὖσαν οἷα καὶ ὅσα τὰ προελθόντα κατὰ διάκρισιν. καὶ τὰ κυρίως πάντα ἐκεῖνο· τὰ γὰρ ἀπ' αὐτοῦ διακριθέντα ἡ διάκρισις ἠμύδρωσε κατὰ φύσιν τὴν ἑαυτῆς. Ἀλλὰ δὴ καὶ τούτων ἕκαστον αὐτὸ ἑαυτὸ [13]) κυριώτερόν ἐστιν ἐν τῇ μίᾳ συντάξει τῶν πάντων, ἀπολειπόμενον δὲ καὶ ταύτης, ἀεὶ μερικώτερον γίνεται καὶ ὑποδεέστερον πλὴν ὅτι τῶν ἰδιοτήτων αἱ μὲν οἰκειότερον ἔχουσι πρὸς τὴν ἥττω διάκρισιν, αἱ δὲ πρὸς τὴν μείζω, διόπερ ἄλλαι ἀλλαχοῦ ἐκφέρονται. Περὶ μὲν οὖν τούτων οὐ καιρὸς ἐπεξάγειν τὴν διηκριβωμένην ἐξέτασιν. Τὸ δὲ οὖν ἓν πάντα πρὸ πάντων καὶ γνωστόν ἐστι καὶ γνωστικόν, καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστον, οὔτι γε ὡς λέγω, καὶ ὡς ἔστιν ἕκαστον (ἐν διακρίσει γὰρ ταῦτα, καὶ ἀντιδιήρηται πρὸς ἄλληλα)· ἀλλ' ὡς ἐν [14]) τῷ ἑκάστῳ συνὸν τῶν διακεκριμένων ἰδιοτρόπως, τῷ ᾧ σύνεστιν· τῷ γὰρ ἀνθρώπου ἕν, ἀληθέστερος ἄνθρωπος καὶ τὸ τῆς ψυχῆς, ἀληθεστέρα ψυχὴ καὶ τὸ τοῦ σώματος ἀληθέστερον σῶμα· οὕτω γὰρ καὶ τὸ ἡλίου καὶ τὸ σελήνης, ἀληθεστέρα σελήνη καὶ ἀληθέστερος ἥλιος. ἀλλ' ὅμως οὐδὲν τούτων τῶν διακεκριμένων, ὧν τε ἐστὶν ἀληθέστερον, μόνον δὲ [15]) ἓν τὸ ἑαυτοῦ ὑπεριδρυμένον, συνάγαγε δέ μοι καὶ τὸ ἑκάστῳ συνόν, ὃ δοκεῖ μεμερίσθαι εἴς τε [16]) τὸ μένον καὶ ἀμέριστον καὶ ὄντως ἕν· ἴσως γὰρ οὐδὲ ἐμερίσθη, μένον δὲ τὸ αὐτὸ πᾶσι πάρεστι καὶ ἑκάστῳ, ὡς ἴδιον, οὐ μεριζόμενον, διὰ τὸ πάντα ὂν κατὰ τὸ ἓν μὴ δεῖσθαι τοῦ μερισμοῦ· ἆρα οὖν
p. 38. γινώσκει; ἢ τοῦτο τὸ τῆς διακρίσεως ἴδιον; οὐδ' ἄρα γινώσκεται· καὶ τοῦτο γὰρ διακρίσεως· ἢ καὶ τοῦτο ἀληθές, ὡς ἀντικείμενον τὸ γινώσκειν τῷ γινώσκεται; οὐδὲν γὰρ τῶν τοιούτων

12) Idem *τὴν διάκριτον*. — 13) Melius Mon. *ἑαυτοῦ;* idem *καὶ* ante *ὑποδεέστερον* addit, quod H. non habet. Mon. *ἐμφαίνονται* pro *ἐκφέρονται*. — 14) Mon. *ὡς ἓν τὸ ἑκάστῳ συνὸν* quod præferendum. — 15) f. l. *μόνον ἐστιν ἕν*. Mon. *συνήγαγε*. — 16) Mon. *εἰς τὸ συνὸν καὶ ἀμ. καὶ οὕτως ἕν. . . . . . μόνον δὲ.*

ἐκείνῳ ἁρμόζει, οὐδὲ γὰρ τὸ ἓν ἁρμόζει, οὐδὲ τὰ πάντα· ἀντίκειται γὰρ καὶ ταῦτα καὶ μερίζει ἡμῶν τὴν ἔννοιαν. ἐὰν μὲν γὰρ εἰς τὸ ἁπλοῦν ἀποβλέψωμεν, καὶ τὸ ἓν ἀπόλλυμεν τὸ παμμέγα ἐκείνου παντελές· ἐὰν δὲ πάντα ὁμοῦ νοήσωμεν [17]*, ἀφανίζομεν τὸ ἓν καὶ ἁπλοῦν· αἴτιον δὲ, ὅτι ἡμεῖς διῃρήμεθα καὶ εἰς διῃρημένας ἰδιότητας ἀποβλέπομεν, γλιχόμενοι δὲ ὅμως τῆς ἐκείνου γνώσεως ἡστινοσοῦν, συμπλέκομεν πάντα χρήματα ὁμοῦ, εἴ πως οἷοι τὲ εἴημεν καὶ οὕτως ἐπιλαβέσθαι τῆς μεγάλης φύσεως, εὐλαβούμενοι δὲ ὅμως τὴν πάντων πληθὺν συνεισαγομένην ἢ τὸν τοῦ ἑνὸς ἀπεστενωμένον ἰδιασμὸν τῷ ἁπλῶς* [18] *καὶ*

17) Mon. *ἐννοήσωμεν*, et infra *συμπλεκ. ὁμοῦ π. χρ.* — 18) Mon. *τῷ ἁπλῷ καὶ πρ.* et deinde *τὸ ἓν αὐτῷ προςαγ.*

Quo pacto res omnes ab *Uno* procedant et nascantur, demonstrandum est. Omnia Unum postsequuntur; nam Unum non tantum hoc est ipsum (unum), verum etiam posteriora Multa et Varia exæquat. Hæc Multa, et Varia Unum non esse, in manifesto est, ergo sunt secreta, non quidem, quatenus Unum cluent, at quatenus de eis nonunum prædicatur. Hoc, *Nonunum*, non negat, sed juxta ipsum Unum positum est; manet unum, non quatenus non unum cluet et juxta propeque Unum stat, sed propterea quod non radicitus ab Uno divulsum est. — — NonUnum sua ipsius vi atque indole id quod est evasit, idemque per communionem et participatum unum manet. Nonunum ab Uno dissidet, indeque originem ducit; at Unum cum et non unum seu plurativum constringat, ab Non uno non secernitur, — imo Unum cum sua vi adunante et colligente secernentem Non Unius prævertit essentiam, quia essentia sive ipsum Esse cujuscunque rei consistere nequit, quin Unum subsit; itaque ubi Unum adest et participatur, ibi demum essentia et ipsum Esse exsistit. — Logica effata, quæ in rebus posterioribus et citerioribus, in rebus comparatis et inter se cognatis adhibeantur, et valeant, ibi in rebus abstrusis, minus valent!! — forma a materia differt et sejuncta est; materia non item, materia, puta, formata; forma igitur a materia secreta est, neque vero materia secreta est, sed secretio sive differitas, quæ formarum una est, in his remansit, nec tota in materiam abiit. Quemadmodum hac ratione Aliquid ab eo, quod non defecit, secretum est, ita ipsum quod defecit, reflexione et conversione sive quasi postliminio secretionem corrigere et sanare potest. — Unum quemadmodum, ad quodlibet discedens et secretum si comparaveris, idem manet, ita idem manet, si ad conversa et reflexa refers. — Unum igitur, sicut cuicunque rei procedens aliquantisper adhærescit, et ab ea re nomen ducit, (quamvis semper sibi idem constat,) v. c. substantiale Unum, vitale Unum, et quas alias denominationes ab rebus concretis trahit, — ita opinor, finem constantem singulæ res, pro sua quæque secretione nanciscuntur et ab sua illinc ducta perfectione ipse finis et perfectio cognominatur atque ejusmodi esse ponitur, qualis res est, ad quam offendit. — Etenim finis et perfectio (sive mavis intelligere Unum concretum et quasi adsignatum vel adoptivum) cum per essentiam

πρᾳότω χαίροντες, εἰς τὸν ἀρχῆς λόγον τῆς πρεσβυτάτης, οὕτω δὴ τὸ ἓν αὐτὸ προςάγομεν, οἷον σύμβολον τῆς ἁπλότητος. ἐπεὶ καὶ τὸ πάντα, οἷον σύμβολον τῆς πάντων περιοχῆς. τὸ δὲ ἐπ' ἀμφοῖν ἢ πρὸ ἀμφοῖν οὔτ' ἐννοεῖν, οὔτ' ὀνομάζειν ἔχομεν. Καὶ τί θαυμαστὸν, εἰ περὶ ἐκεῖνο ταῦτα πάσχομεν, οὗ καὶ ἡ διακεκριμένη γνῶσις ἑνιαία ἐστὶν, ἧς οὐκ αἰσθανόμεθα· ἀλλὰ καὶ περὶ τὸ ὂν τοιαῦτα ἕτερα πεπόνθαμεν· τὸ γὰρ ὂν ἰδεῖν ἐπιχειροῦντες αὐτὸ ἀφίεμεν, τὰ δὲ στοιχεῖα αὐτοῦ περιτρέχομεν, πέρας καὶ ἄπειρον, ὥς φασίν. Ἐὰν δὲ καὶ τὸ ἀληθέστερον ἐννοήσωμεν, ὅτι καὶ τοῦτο πλήρωμα τῶν πάντων ἐστὶν ἡνωμένον, τὸ μὲν πάντων εἰς πλῆθος ἡμᾶς καταφέρει, τὸ δὲ ἡνωμένον ἀφανίζει τὸ πάντων. Ἀλλ' οὔπωγε οὐδὲ τοῦτο θαυμαστέον· καὶ γὰρ καὶ τῶν εἰδῶν ἕκαστον ἰδεῖν βου-

Unius primitivam Omnia sit, singulis rebus adhærescit, et tanquam radix atque firmamentum est. — Quæ enim Omnia Rerum pluraliter et sparsim sunt, ea iste finis uniter est, noli arbitrari, quantum potentiâ est, nec quantum causa cluet rerum quae non adhucdum sunt, sed si fas est dicere, quantum quasi primordium et essentia ipsa exstat, et entium est, et essentia quidem unica illa, et quâ est unica, Omnium ferace naturâ instructa. Quemadmodum igitur ceterarum rerum cuilibet, sic itidem Cognitivo seu Cognitionis capaci adest Unum cognitivum seu cognitione tinctum; quod tanquam Comprehensibile prostat, non eo quod alterumutrum est, sed eo quod utrumque, supra alterumutrum, gravius ut dicam, quod supra Utrumque junctum eminet. Omnia namque cluet non ex discretione sed ante discretionem. Hoc demum modo probe Omnia præ Omnibus erit, non imperfecte, quasi potentiâ, nec causaliter quasi nondum Omnia esset, sed Omnia est indiscreto primordio et essentiâ, eâque non prae Omnibus unita, sed Omnibus superiore, subtiliore et per suam ipsius simplicitatem sinceriore. — — Rerum ab Uno seductarum unaquævis, quanto in una summaque Omnium junctura continuatur, eo potior et validior est; qua conjunctione cum deficit, semper particularior et debilior evadit, prout proprietatum aliæ ad majorem, aliæ ad minorem secretionem proprius adeunt. — — Unum igitur, quod Omnia super Omnibus cluet, tum cognoscit, tum cognoscitur (cognobile et cognitivum seu comprehensibile et comprehendens) et quodcunque aliud vis est; neutiquam ita, uti eloquor, utique singulæ res sunt — (hæ enim secretæ divisæ et inter se oppositæ sunt) — sed Unum ita Omnia præ Omnibus est, ut, quâ Unum est, cuilibet pluralium secretarum rerum eo modo adhaerescat, qui modus rei, cui ipsum Unum adest, singulariter conveniat. Hominis enim Unum, verior homo et animae Unum, verior et eminentior anima etc. sqq. notione Unius, quod et simplicissimum et copiosissimum omnium rerum quasi seminarium perhibetur, excruciatur et eiusdem generis labores et de Ente, de Ideis etc. dolores quibus mens laborat, commemorat.

λόμενοι, τὰ στοιχεῖα αὐτοῦ περιθέομεν· τὸ δὲ ἓν αὐτοῦ ἐπι-
ποθοῦντες ἀπόλλυμεν τὰ στοιχεῖα· ὁμοῦ δὲ ἕκαστον εἶδος ἓν
καὶ πολλὰ, οὐ τῇ μὲν ἓν, τῇ δὲ πολλὰ, δι' ὅλου δὲ ὅλον τοι-
οῦτον, ὃ τῇ δυνάμενοι ἀθρόον ἑλεῖν, ἀγαπῶμεν αὐτῷ προς-
βαλεῖν μετὰ τοῦ μερισμοῦ τῶν ἡμετέρων ἐννοιῶν.

Ἀναῤῥιχόμενοι δὲ ἀεὶ πρὸς τὸ ἄναντες [1]) εἰς τὸ ἀμεριστό- Cap.
τερον συναισθανόμεθά πῃ καὶ ἐν τῷ μερισμῷ τοῦ μονοειδοῦς, 29.
ἀτιμάζομεν γοῦν αὐτὸν πρὸς τὴν ἐκείνου ἀθρόαν ἀντίληψιν,
οὐκ ἂν τοῦτο συννοοῦντες, εἰ μὴ τῆς ἀθρόας νοήσεως ἴχνος
τὶ ἐν ἡμῖν διεσείετο, καὶ τοῦτο ἐστὶν, ὅπερ ἐξαίφνης ἀνάπτε-
ται φῶς ἀληθείας ὥςπερ ἐκ πυρίων [2]) προτριβομένων· αἱ γὰρ
μερισταὶ ἔννοιαι συναγειρόμεναι καὶ πρὸς ἀλλήλας γυμναζόμε-
ναι κατὰ τὴν εἰς τὸ μονοειδὲς καὶ ἁπλοῦν συννεύουσαν κορυ-
φὴν, τελευτῶσιν (ὥςπερ εἴς τινα σύμπτωσιν, οἷον τὴν κατὰ
τὸ κέντρον ἐν κύκλῳ τὰ πέρατα τῶν ἀπὸ τῆς περιφερείας ἐπει-
γομένων εἰς τὸ κέντρον πολλῶν εὐθειῶν), καὶ οὕτω δὲ ἔχουσι
μεμερισμένως μὲν, εἰς δὲ τὸ ἀμέριστον παραβαλλομένοις ἴχνος
τὶ γνώσεως προδιασείεται τοῦ εἴδους [3]) ἡμῖν, ὥςπερ τοῦ κέντρου p. 39.
ἀφανοῦς ὄντος, παρέχεταί τινα ἀμυδρὰν ἔμφασιν ἡ τοῦ κύκλου
πρὸς τὸ μέσον ἐπίσης παντοχόθεν ἐπινοουμένη μία σύμπτωσις.
Τῷ δὲ αὐτῷ τρόπῳ καὶ εἰς τὸ ὂν ἀναβαίνομεν, πρῶτον μὲν
ἕκαστον εἶδος, ὃ δὴ μεμερισμένον ἡμῖν προςπίπτει, ἐπινοοῦν-
τες ἀμέριστον οὐ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἡνωμένον, τὰ ἐν ἑκάστῳ
πολλὰ συγχέαντες, εἰ χρὴ οὕτως εἰπεῖν, εἶτα καὶ πάντα ὁμοῦ
λαβόντες διακεκριμένα καὶ τὰς περιγραφὰς ἀνελόντες, ὥςπερ
πολλὰ ὕδατα ἓν ὕδωρ ποιοῦντες ἀπερίγραφον, πλὴν ὅτι αὐτὸ [4])

1) Hamb. πρὸ τὸ ἀνατείναντες εἰς. idem ad voc. ἀναῤῥιχόμενοι (secundum Grammaticorum præcepta scr. ἀναῤῥιχώμενοι) ἀναβαίνοντες εἰς ὕψος, χερσὶ καὶ ποσὶν ἀντερείδοντες. fusius hoc verbum atticum, ut ajunt, Viri DD. tractarunt ad Thom. Mag. p. 61. ad Mœr. p. 63 et 64. ad Suid. et Hesych. etc. Mox Mon. καὶ τῷ μερ.

2) Mon. πυρείων προτριβομένων. idem dedit μερισταὶ, pro quo Hamb. μεθισταὶ, et συναγειρ. quod Hamb. omisit; iterumque omisit ἀπὸ ante τῆς περιφ.

3) Mon. ἐν ἡμῖν. et postea pro σύμπτωσις legit σύμπτυξις. Pro ἐπινοουμένη suspicor legendum esse ἐπινεύουσα vel ἐπινευομένη; et pro εἰς τὸ ὂν ἀναβ. lego εἰς τὸ ἕν.

4) Hamb. πλὴν ὅτι οὐ τὸ ἐκ πάντων, ὡς τὸ τοῦ ὕδ. omissis vocibus mediis.

ἐκ πάντων ἡνωμένον ἐπινοοῦμεν εἰς τὸ ἓν ὕδωρ τὸ πρὸ πάντων, ὡς τὸ τοῦ ὕδατος εἶδος πρὸ τῶν διωρισμένων ὑδάτων, οὕτως ἄρα καὶ εἰς τὸ ἓν ἀναπλούμεθα, πρότερον μὲν συναγείροντες, αὖθις δὲ ἀφιέμενοι τῶν συναγειρομένων εἰς τὴν τούτων ὑπερηπλωμένην τοῦ ἑνὸς ἐκείνου ὑπεροχήν. Ἆρα οὖν ἀναβάντες ἐντετυχήκαμεν αὐτῷ ὡς τῷ γνωστῷ ἢ βουληθέντες ὡς τοιούτῳ ἐντυχεῖν, ἀνελύθημεν εἰς τὸ ἄγνωστον; ἢ ἀληθὲς ἑκάτερον; καὶ γὰρ ὡς γνωστῷ πόῤῥωθεν ἐντυγχάνομεν καὶ ἐπειδὰν [5]) αὐτῷ πόῤῥωθεν ἑνωθῶμεν, ὑπερβάντες ἡμῶν τὸ γνωστικὸν τοῦ ἑνὸς, εἰς τὸ ἓν εἶναι περιϊστάμεθα, τουτέστιν εἰς τὸ ἄγνωστον εἶναι ἀντὶ γνωστικοῦ; αὕτη μὲν οὖν ἡ συναφὴ, ὡς ἑνὸς πρὸς ἓν ὑπὲρ γνῶσιν, ἐκείνη δὲ ὡς γνωστικοῦ πρὸς γνωστόν. Καὶ πῶς γνωστὸν, εἰ μόνον ἕν; οὕτω μὲν ὡς ἀντερείδειν τὴν γνῶσιν, οὐ γνωστὸν, οὐδ' ὡς νόθῳ λογισμῷ κατὰ τὸν εἰρημένον πρόπον γνωστὸν, ᾧ καὶ τὴν ὕλην γινώσκομεν, καίτοι τὸ γνωστὸν οὐκ ἔχουσαν· εἶδος γάρ τι καὶ τὸ γνωστὸν, ἤ τι τῶν ὄντων· ἡδὲ, τὸ μὴ ὂν καὶ ἀνείδεος. ὡς οὖν τῷ εὐθεῖ τὸ διεστραμμένον φασὶν, οὕτω καὶ τῷ γνωστῷ τὸ ἄγνωστον καθυπονοοῦμεν, τρόπος δὲ ὅμως καὶ οὗτος γνώσεως· γνωστὸν ἄρα καὶ ἐκεῖνο κατὰ τοσοῦτον ὅτι οὐχ ὑπομένει τὴν γνῶσιν προςιοῦσαν ἀλλὰ πόῤῥωθεν μὲν ὡς γνωστὸν φαντάζεται καὶ ἐνδίδωσι τὸν ἑαυτοῦ γνωρισμὸν, ὅσῳ δὲ μᾶλλον πρόςεισιν, οὐ καθάπερ ἐπὶ τῶν ἄλλων, τοσούτῳ μᾶλλον γινώσκει, ᾧ πρόςεισιν, ἀλλὰ τοὐναντίον ἧττον ἐκλυομένης ὑπὸ τοῦ ἑνὸς, εἰς ἀγνωσίαν τῆς γνώσεως· εἰκότως· ἐπειδὴ προςδεῖται μὲν ἡ γνῶσις διακρίσεως, ὡς εἴρηται πρότερον, πλησιάζουσα δὲ τῷ ἑνὶ, συμπτύσσεται εἰς Ἕνωσιν ἡ διάκρισις. ὥστε καὶ ἡ γνῶσις ἀναχεῖται εἰς ἀγνωσίαν· οὕτω γάρ που καὶ ἡ Πλάτωνος ἀπαιτεῖ ἀναλογία· καὶ γὰρ τὸν ἥλιον τὴν μὴν πρώτην ἐπιχειροῦμεν ὁρᾷν, καὶ πόῤῥωθέν γε ὁρῶμεν· ὅσῳ δὲ μᾶλλον αὐτῷ εἶμεν, τοσοῦτον ἔλαττον αὐτὸν ὁρῶμεν·

5) Mon. πορρ. non habet Hamb. αὐτῷ, sic; et mox: καὶ πῶς, εἰ μόνον omisso γνωστὸν; et infra post καίτοι art. τὸ ante γν. non habet.

6) Mon. ἀνασχεῖται. Uterque in marg. σημείωσαι παράδειγμα προςφυέστατον περὶ γνώσεως καὶ ἀγνωσίας τοῦ ἑνός. Mon. infra τοσούτῳ ἔλαττον . . . et οὔτε αὐτὸν, οὔτε ἄλλα . . . . αὐτοφῶς γινόμενοι, bene.

καὶ τελευτῶντες, οὔτε ἄλλα, οὔτε αὐτὸν ὁρῶμεν, ἀντὶ φωτιζομένου ὄμματος αὐτὸ φῶς γινόμενον. Ἆρα οὖν [7]) τὸ ἄγνωστον τῇ οἰκείᾳ φύσει τὸ ἕν, εἰ καὶ τὸ ἄγνωστον· ἄλλο παρὰ τὸ ἕν; τὸ δὲ καθ' αὑτὸ βούλεται εἶναι, σὺν ἄλλῳ δὲ οὐδενὶ· τὸ μὲν δὴ ἀντιδιῃρημένον τῷ γνωστῷ ἄγνωστον, τὸ ἐπέκεινα τοῦ ἑνὸς, πάντῃ ἀπόῤῥητον, ὅπερ οὔτε γιγνώσκειν, οὔτε ἀγνοεῖν p. 40. ὁμολογοῦμεν, ἀλλ' ἔχειν πρὸς αὐτὸ καὶ ὑπεράγνοιαν, οὗ τῇ γειτονήσει ἐπιλυγάζεται καὶ τὸ ἕν· ἐγγυτάτω γὰρ ὂν τῆς ἀμηχάνου ἀρχῆς, εἰ θέμις οὕτως εἰπεῖν, ὥςπερ ἐν ἀδύτῳ μένει τῆς σιγῆς ἐκείνης. διὸ καὶ ἐπ' αὐτῷ οἱ λόγοι τῷ Πλάτωνι περιτρέπονται· ἐγγὺς γάρ ἐστι τῆς πανταχῇ τοῦ πρώτου περιτροπῆς, διήνεγκε δὲ ἐκείνης, ὅτι ἓν ἁπλῶς καὶ ἔστι κατὰ τὸ ἓν καὶ πάντα ὁμοῦ· τοῦτο δέ ἐστιν ὑπὲρ τὸ ἓν καὶ τὰ πάντα, ἀμφοῖν ἁπλούστερον· ἐκείνη δὲ, οὐδὲ τοῦτο. Καθόσον οὖν ἐξέβη τοῦ ἀποῤῥήτου, ἀλλ' οὐχὶ τὸ διωρισμένον ἕν· τοῦτο γὰρ τελέως γνωστόν· ἀλλὰ τὸ πάντα ἕν. οὐδὲ πάντα, ὅσα διώρισται· καὶ ταῦτα γὰρ ἔτι μᾶλλον γνωστὰ, ἅτε πολλὰ εἴδη. ἀλλὰ τὸ [8]) ὁμοῦ πάντα ἕν, ὅπερ ἀπὸ μὲν τοῦ ἑνὸς ἔχει διακαθαιρόμενον ἀπὸ τῶν πολλῶν τὸ ἁπλοῦν, ἀπὸ δὲ τῶν πάντων ἔχει ἀναινόμενον τὸ διωρισμένον τοῦ ἑνὸς καὶ ἀπεστενωμένον. καὶ τοῦτο [9]) μὲν ἑκάτερον γνωστὸν, καὶ τὸ συναμφότερον, ὡς ἐν δυσὶ γνωστόν. ὃ δέ ἐστι πρὸ ἀμφοῖν, ὃ καὶ ἐνδεικνύμεθα δι' ἐκείνου — τοῦτο αὐτόθεν οὐχ ὑπομένει τὴν γνῶσιν, ἀλλὰ δι' εἰκόνος τοῦ συναμφοτέρου γινώσκεται, τοιοῦτον εἶναι πρὸ τοῦ συναμφοτέρου, οἷον μετ' [10]) ἐκείνου τὸ συναμφότερον· καὶ εἰ χρὴ διελόντα φάναι, τὸ μὲν ὄντως γνωστόν ἐστι, τὸ ἕν τινι διορισμῷ θεωρούμενον, ὃ καὶ εἶδος ἤδη πώς ἐστι· τοῦτο γὰρ τῇ οἰκείᾳ περιγραφῇ τὴν περιγράφουσαν ὑπομένει γνῶσιν, διόπερ [11]) ἀπὸ τοῦ τοιούτου καὶ ἡ γνῶσις ἄρχεται· τὸ δὲ ἀντίξουν τούτῳ ἐστὶ πάντῃ ὂν ἄῤῥητον, καὶ οὐδεμιᾶς λαβῆς ἀνεχόμενον· τὸ δὲ

7) Mon. recte art. ante ἀγν. om., dein. ὑπὲρ ἄγνοιαν, οὗ τῇ γειτονείᾳ.

8) Mon. τὰ ὁμοῦ π.

9) Hamb. καὶ τοῦτον, sic Mon. τούτων.

10) Mon. μετ' ἐκεῖνο.

11) Mon. διόπερ καὶ α. τ. τ. κ. η.

ἐν μέσῳ καὶ τούτου τὸ μὲν πρὸ τοῦ γνωστοῦ, οἷον τὸ ἡνωμένον, καὶ ταύτην διαφεῦγον τὴν διορίζουσαν ἢ περιγράφουσαν γνῶσιν· τὸ δὲ πρὸ τοῦ ἀῤῥήτου, οἷον τὸ ἓν ἁπλῶς καὶ πάντα [12]) κατὰ τὸ ἕν, ἐλαχίστην τινὰ καὶ ἀμυδροτάτην ὑπόνοιαν περὶ ἑαυτοῦ παρεχόμενον. Εἰ δέ τι καὶ μέσον τούτων ἐστὶν, ὅταν ἕκαστα τούτων διακρίνωμεν, ἐπιστήσομεν· νῦν δὲ ἐκεῖνο περὶ τοῦ τοιούτου ἑνὸς ἐπισφραγιζόμενοι λέγομεν, ὅτι ὃ μὲν λέγομεν, οὐκ ἔστιν, οὐδὲ γινώσκομεν ὡς ἕν, καὶ ὡς πάντα ὁμοῦ· ὃ δὲ ἀπὸ τούτου ὠδίνομεν, ὠδῖνά φημι γνωστικὴν [13]) τοῦτο ἐστί· μέχρι γὰρ ὠδῖνος, ἡ γνῶσις αὐτοῦ προελήλυθεν, εἰς δὲ τόκον ἐκβαίνειν πειρωμένη καὶ διάρθρωσιν ἀποπίπτει ἐκείνου, εἰς τοὺς τόκους αὐτοῦ καὶ τοῦτό ἐστιν, ὅπερ ὁ φιλόσοφος Πρόκλος ἐν τῷ μονοβίβλῳ ἀπόῤῥητον ἀξίωμα κέκληκε, τὸ κατὰ [14]) τὴν ὠδίνουσαν ἐκεῖνο γνῶσιν ὡς ῥητὸν ἀξίωμα, τὸ κατὰ τὴν ἤδη διηρθρωμένην· τοῦτο δὲ αἴτιον καὶ τῆς ἐπαμφοτεριζούσης ἀεὶ περὶ αὐτοῦ δοκιμασίας καὶ κρίσεως, ποτὲ μὲν ὡς γνωστοῦ, ποτὲ δὲ ὡς ἀγνώστου ὄντος αὐτοῦ· πῶς μὲν γὰρ τοῦτο, πῶς δὲ ἐκεῖνο καὶ διὰ τοῦτο καὶ ὁ Πλάτων ἐν ἐπιστολαῖς τὸ ποῖον, καὶ τὸ τὶ ἀφαιρεῖ αὐτοῦ καὶ τοῦτο τῶν κακῶν αἰτιᾶται πάν-
p. 41. των τὸν τοῦ ἰδίου μερισμὸν, κατὰ [15]) τὸ ποῖον καὶ τὸ τί· τῷ γὰρ ὄντι τοῦτο τιτανικὸν πάσχομεν, καὶ ὅμως τοῦτο τὸ πάθος ἐπὶ τὸ πάντων ἁγιώτατον καὶ παντὸς ὅλου ἀμερέστατον, ἀνάγειν ἐπιχειροῦμεν. Εἰ τοίνυν τὸ τί καὶ τὸ ποῖον ἀφαιρετέον τῆς αὐτοῦ γνώσεως, καὶ τὸ ἓν ἀφαιρετέον. Τί γὰρ τοῦτο τῶν πάντων καὶ τὰ πάντα. τινὰ γὰρ τὰ πάντα· τῶν γὰρ ἁπάντων ἕκαστον τί ἐστι, τινὰ ἄρα καὶ ὁμοῦ. Εἰ οὖν μήτε ὡς ἕν, μήτε ὡς πάντα γινώσκεται, τί ἂν εἴη; ἄπαγε ἄνθρωπε μὴ προσενέγκῃς τὸ τί. αὐτὸ γὰρ τοῦτο σε ἐμποδίζει πρὸς τὴν ἐκείνου γνῶσιν, ὅτι οἴει τί ἀκούσεσθαι τὸ δὲ εἰ ἀφέλοις [16]) τὸ τί

12) καὶ πάντα καὶ τὸ ἓν Hamb. — 13) Hamb. τοῦ ἐστι.

14) Mon. τὸ κατάρτην (sic.) ὠδινουσ ἐκεῖνο γν. . . . . ἤδη διηρθωμένην.' Hamb. ἐκεῖνο sic.

15) Hamb. καὶ τὸ π. et mox ἐπὶ τῶν πάντων ἁγ.

16) Mon. ἀφέλεις. Deinde: αὐτὸ γὰρ ἐστι τὸ μή τι. Ceterum τὸ τι Stoici summum omnium rerum genus et praedicamentum esse censuerunt.

καὶ τὸ ποιὸν, φανεῖταί σοι, ὅ ἐστι κατὰ τὸ δυνατόν· αὐτὸ γὰρ τοῦτο ἐστὶ τὸ μὴ τί μηδὲ ποιὸν, ἀλλὰ πρὸ τούτων, ὅπερ οὔτε εἰπεῖν δυνατόν· πᾶν γὰρ ὄνομα τί ἐστι, καὶ τινὸς δηλωτικόν· οὔτε νοῆσαι ῥᾴδιον· πᾶν γὰρ νόημα τί ἐστι καὶ ποιοῦ τινὸς, κἂν πάντα ὁμοῦ συνάγῃς, ποιά ἐστι καὶ τινά· ποιῶν γάρ τινων· ὥστε καὶ ὁ νοῦς, ἢ νοῦς, τῶν ποιῶν τινων θεωρὸς ὢν, ὠδίνει μὲν τῆς φύσεως ἐκείνης ἔννοιαν, προάγει δὲ αὐτὴν οὐδὲ ἐκεῖνος, ἀλλὰ τοὐναντίον, καὶ συνάγει πρὸς ἑαυτὴν τὴν ὠδῖνα, καὶ ἀνάγει πρὸς τὸ ἁπλούστατον καὶ πάντη ἀπερίγραφον καὶ ἄποιον παντελῶς τῇ περιγραφούσῃ ποιότητι κοινῇ τε ὁμοῦ πάντα καὶ ἰδίᾳ ἕκαστον, ὅπερ καὶ ὁ Πλάτων κατὰ τὰ λόγια παρακελεύεται ποιεῖν. εἴ πως δυνηθείημεν τῶν ἡμετέρων ἐννοιῶν ἐπιλαθόμενοι, πρὸς τὴν ὠδῖνα ἐκείνην ἀναδραμεῖν. Ἢ πέφυκεν ἐκεῖνο γνωρίζειν μὲν, ἀπαγγέλλειν δὲ μηδενὶ, πλὴν ὅτι ἐξαιρεῖ τὸ ἐμπόδιον εἰς τὴν τοιαύτην προβολὴν ἐνιστάμενον [17]), ὅπερ ἐστὶ τὸ ποῖόν τι μὴν καὶ τὸ ὥς τι νοεῖν. Εἰ δέ τις αὐτὴν ἀναγκάζει περὶ ἐκείνου διδάσκειν, ἀνθ' ἑαυτῆς προβαλεῖται δευτέραν ἢ τρίτην ἔννοιαν, ἢ τὰ ὁμοῦ διωρισμένα προφέρουσα, δοκεῖ προφερεῖν ἐκεῖνο. οἷον, ὅτι τὸ ἁπλούστατον ἀρχὴ, καὶ τὸ πρῶτον, καὶ τὸ πάντων περιεκτικὸν, καὶ τὸ πάντων γεννητικὸν, καὶ τὸ πᾶσιν ἐφετὸν, καὶ τὸ πάντων κράτιστον. καὶ εἴ [18]) τι πάντα ἐφεξῆς ἀπαριθμήσεται, ὧν αἴτιον ἐκεῖνο ἢ τὰ κράτιστα καὶ τιμιώτατα τῶν πάντων, οἷα τὰ εἰρημένα, καὶ μάλιστα τὸ ἕν, καὶ τὰ πάντα κατὰ τὰς εἰρημένας αἰτίας· ἀλλὰ τούτων λεγομένων ἐπιλήψεταί τις ἀμείνων ταύτης ἔννοια, παραιτουμένη τὸ διωρισμένον καὶ πολύμορφον ἐν ἀρχῆς λόγῳ, συναίρουσα δὲ πάντα εἰς μίαν φύσιν μονοειδῆ, καὶ ταύτην ἐκείνης ἀξιοῦσα προτιθέναι [19]) τὴν ἡνωμένην τῆς διωρισμένης· ἀλλ' ἡ εἴσω μένουσα καὶ οὐ προϊοῦσα τῆς γνωστικῆς δυνάμεως πρώτη ὠδὶς, οὐδὲ ταύτην δέξεται τὴν συναίρεσιν, ὡς κύουσαν τὸ πλῆθος καὶ οὔπωγε αὐτὸ τετοκυῖαν, αὐτὴ δὲ τὸ

17) Mon. *ἐνιστάμενοι.* f. l. *ἐνισταμένῳ.* Mox idem *καὶ τὸ ὥστε νοεῖν;* et *ἀναγκάζοι περὶ τὴν ἐκ. δ. ἁ. ἑ. προκαλεῖται.*

18) Mon. *καὶ ἤτοι πάντα.*

19) Idem *προτιθὲν αὐτήν.* Hamburgensis in inferiore margine rubro pigmento haecce habet adjecta :

ἁπλοῦν πάντῃ καὶ ὑπὲρ ἅπαν τὸ πλῆθος ἱδρυμένον ὠδίνουσα ἓν, ὅπερ ἄγνωστον ὂν, ὅμως ὠδίνει τὸ γνωστὸν, εἰ θέμις εἰπεῖν, οὐ προστιθέμενον τῷ ἑνὶ ἐκείνῳ, ἀλλ' ἢ φύσις αὐτοῦ,
p. 42. μὴ πάντῃ οὖσα ἀπόῤῥητος τὸ ἀναλογοῦν τῇ ὠδῖνι γνωστὸν εἰς ὑπόνοιαν παραδίδωσιν ἀδιάθρωτον, οὐ προϊούσῃ εἰς γνῶσιν, οὐ προϊὸν εἰς τὸ εἶναι γνωστόν.

Cap. 30. *Φέρε οὖν ἐπειδὴ πάντα ἐστὶν, οὐδὲν, ὃ μὴ ἔστι τὸ ἓν, ὡς φαμὲν; αὐτὸ τοῦτο ζητήσωμεν* [1], *πρῶτον, ὅπως ἀληθὲς ὅτι πάντα καὶ δεύτερον, εἰ ἐπίσης πάντα καὶ ἔτι γε τρίτον, τίς ἡ διαφορὰ τοῦ εἶναι πάντα τῷ τε ἑνὶ καὶ τῷ ἡνωμένῳ; πάντα γὰρ ἑκάτερον ἀδιακρίτως, λέγω δὲ τὸ οὐσιῶδες ὂν, ἀλλὰ τὸ ἑνιαῖον καὶ τοῦτο γὰρ πάντα κατὰ τὸ ἓν, τό γε τοῦ ὄντος ὑπεριδρυμένον, ὃ καὶ πρὸ ἐκείνου λέγοιτο ἂν ἡνωμένον τὴν ἀϊδιότητα τοῦ μικτοῦ προειληφός. Ἢ τοῦτο μὲν ἤδη προφαίνει τὴν ἐκ πολλῶν ἄκραν ἕνωσιν, καὶ τὴν πρώτην ὠδῖνα τοῦ πλή-*

Ὅρασις. ὅρα τὸν ἥλιον καὶ πᾶν ὅρατον
πόῤῥω. μᾶλλον τόν ἥλιον (ὅ sic) καὶ πᾶν ὁρᾶται
μέση. ἧττον οὔτε τὸν ἥλιον οὔτ' ἄλλο τι
ἐγγὺς. οὐδαμῶς γνῶσις πόῤῥω
μέση. γιγνώσκει τὸ πρῶτον ἓν
ἐγγὺς. μᾶλλον τὸ πρῶτον ἓν
ἧττον τὸ πρῶτον ἓν
Οὐδαμῶς.

Cum promta et quasi subita atque præsentanea (ἀθρόᾳ) cognitione, quae in nobis perexigua adest, ad ipsum Individuum accedere nequeamus, per gradus et partes succedentes ejus potiri conabimur. Sic ad Unum adscendimus primum quamlibet speciem, quæ nobis offendit, ratione non solum individuam, sed etiam unitam effingentes, dum varietates cujuslibet conflamus; deinde omnes partes (seu notas) diversas simul concipimus et circumscriptiones seu determinationes detrahimus. Cum tenui humanæ menti innata Unius cognitione ad Unum quadamtenus accedere possumus; at ubi nostram cognoscendi Unius facultatem et terminum migramus, in incertum et inscitiam deferimur, ex comprehendentibus facti sumus non comprehendentes, non cognoscentes. hinc duplex nexus exoritur, alter Unius cum Uno, qui cognitionem superat etc. — — Num Unum suâ ipsius naturâ ita comparatum est, ut cognitionem non habeat, quamvis id quod Cognitioni inaccessum est, alterum est, quam purum Unum, quod per se stat, neque cum ulla quapiam re communionem habet. Quod Comprehensibili opponitur, est Incognitum; quod Uno ulterius, Ineffabile et Reconditum, cujus neque cognitionem neque ignorantiam habere confitemur, sed in exsuperanti circa id inscitia versamus, qua ipsum Unum obumbratur.

1) Mon. *ζητήσομεν*. Mox *λέγω δὲ οὐ τὸ οὐσιῶδες ὄν*. recte.

θοις; μᾶλλον δὲ τῆς τοῦ πλήθους μίξεως· πρὸ αὐτοῦ γὰρ ἐξεφάνη τὸ πλῆθος, ὥσπερ καὶ τὸ ἕν. ἐκ δὲ αὐτοῦ [2]) εἰς αὐτὸ συνελθόντοιν τὴν μίαν ἐπ' αὐτοῖς ἡνωμένην καὶ μικτὴν προβάλλεται τοῦ ὄντος, ἥτις αὐτοῦ γέγονεν ὕπαρξις, οὐ τὸ ἕν, οὐδὲ τὰ πολλά, ἀλλ' ἡ τούτων μίξις ἐν τῷ τρίτῳ ἀναφανεῖσα θεῷ· τοῦτο τὸ αὐτὸ ὅπερ ἐστιν ἡ μίξις καὶ τὸ μικτόν, ὃ δὴ καλοῦμεν ἡνωμένον, ὃ διϊόν ἐστιν. Εἰ τοίνυν καὶ τοῦτο πάντα, ἀλλ' ἡνωμένως τὰ πάντα· ἐπεὶ καὶ πρὸ αὐτοῦ πάντα τὸ πλῆθος. καὶ κυριώτερον πάντα, ἢ τὸ ἕν· τοῦτο μὲν γὰρ πάντα, ἢ πολλὰ τὰ πάντα· ἐκεῖνο δέ, ἢ τὰ πάντα ἓν καὶ πάντα κατὰ τὸ ἕν. Ἴσως δ' ἄν τις ἀπορήσειεν, εἰ καὶ τὸ ἓν πάντα, καὶ οὐ μόνον ἔσται πρὸ αὐτοῦ τὸ μόνον ἕν. ἐπειδὴ ἁπλουστέραν ἔννοιαν ἔχει ἢ τὸ ἓν πάντα· πρόςκειται γὰρ τούτῳ πάντα, καὶ εἰ μὲν βούλεταί τις, ὁμόσε χωρήσει τῷ ἀποροῦντι, τὸ μὲν πλῆθος, ἓν πάντα φάμενος, ἓν μὲν καθ' ὕπαρξιν, πάντα δὲ κατὰ μέθεξιν· τὸ δὲ ἓν μόνον Ἓν καὶ οὔπω πάντα. Οὐ μέντοι, ἀλλ' ἐκεῖνό γε ἀληθέστερον ἐρεῖν [3]), ὅτι καὶ τὸ πλῆθος ἐν τῷ ἑνί. καὶ τοῦτο γὰρ ἀπ' αὐτοῦ, ἀλλοῖον κατ' αἰτίαν, οὐ διωρισμένην ἀπὸ τοῦ ἐν ᾧ ἐστιν· οὔπω γὰρ ἐκεῖ διορισμός, ἀλλ' ὅτι τὸ ἕν, τοιοῦτον πρὸ πάντων, οἷα τὰ πάντα μετὰ τὸ ἕν, καὶ ἔτι μειζόνως πάντα τὸ ἓν ἢ τὰ πάντα ἐστίν. αὕτη γὰρ ἡ αἰτία τοῦ πάντα εἶναι τὰ πάντα, τὸ ἕν ἐστιν. ἄλλως οὖν πάντα πρὸ τοῦ πλήθους τὸ ἕν, ἀλλὰ [4]) κατ' αὐτό γε τὸ μόνον ἓν καὶ τὸ πάντων ἁπλούστατον· διὰ τοῦτο γὰρ ἁπλούστατον, ὅτι περιεκτικώτατον. διὸ καὶ πάντα.

Ἆρα οὖν ἐπίσης; πῶς δὲ οὐχί; πάντα γὰρ κατὰ τὸ ἕν, Cap. 31.
καὶ οὐδέν, ὅ,τι μὴ κατὰ [1]) τὸ ἕν. τὸ δὲ κατὰ τὸ ἓν καὶ τοῦ

2) Idem melius ἐκ δὲ ἀμφοῖν εἰς α. σ. τ. μ. ἐπ' αὐτῆς (male) ἡν. κ. μ. ἰδιότητα (quod inserendum) προεβάλετο. Mox Hamb. ἀλλ' ἡ τούτων μίξις καὶ τὸ μικτὸν ὅδε καλ. etc. omissis mediis. Tum Mon. ἀλλ' ἡνωμέν ων τὰ πάντα, ἐπειδή. Deinde legendum videtur ἡ πολλὰ τὰ πάντα et ἡ πάντα ἕν.

3) Mon. εἰπεῖν; idem mox melius ἀλλ' οἷον.

4) Idem ἀλλὰ καὶ ταὐτόγε.

1) Hamb. οὐδὲν ὅτι μὴ κατὰ τὸ ἕν, καὶ τοῦτο ἐπίσης ἐστιν· ἐπίσης ἐστὶν ἰσαίτεον, εἰ οἷον. Mox Mon. κατὰ τάξιν ἄλλο πρὸ ἄλλου, quod prætulerim.

ἐπίσης ἐστὶν ἰσαίτερον, εἰ οἷόν τε οὕτως εἰπεῖν· τὰ δὲ ἀπ' αὐτοῦ κατὰ τάξιν ἄλλου πρὸ ἄλλου, ἐκεῖ δὲ ἄνευ τάξεως, ὅτι ἐν διακρίσει ἡ τάξις; ἀλλ' οὐδὲ κατ' αἰτίαν ἡ τάξις. εἴη γὰρ ἂν κατ' αἰτίαν καὶ ἡ διάκρισις, καὶ τὰ αἴτια διακεκριμένα. εἰ μὴ ἄρα καὶ ἡ τάξις ἐκεῖ καὶ ἡ διάκρισις μὴ κατ' αἰτίαν, ἀλλὰ μειζόνως, ἢ κατὰ τὴν αἰτίαν· κατὰ γὰρ τὸ ἓν καὶ τὸ πάντῃ ἕν, καὶ διὰ τοῦτο πάντα ἐπίσης. Διὰ τί οὖν τὰ μὲν αὐτῶν ἐστιν
p. 43. οἰκειότερα, τὰ δὲ ἀνοικειότερα; ὡς φαμέν, οἷον τὸ ἓν αὐτό, τὸ πάντα ὁμοῦ, τὸ ἁπλούστατον, τὸ πρῶτον, τὸ ἐπέκεινα πάντων, τἀγαθὸν καὶ ὅσα τὴν μίαν ἀρχὴν 2) δείκνυσθαι βούλεται· ταῦτα μὲν γὰρ εἴποι τὶς ἂν περὶ αὐτοῦ νοῦν ἔχων ἄνθρωπος· ἄνθρωπος δὲ ὅ,τι ἐστιν, ἢ τί τῶν ἀτιμοτέρων, αὐτό γε τὸ ἔσχατον, ἢ τὸ αἰτιατὸν ἢ ὕλην ἢ τὶ τῶν τοιούτων, οὐδεὶς ἄν, εἰ μὴ μαίνοιτο, φάναι τολμήσειεν. Ἢ τούτου αἴτιον τὸ μηδὲν μὲν ἐκείνων τῶν διωρισμένων ἐπαληθεύειν, μηδὲ τὸ πρῶτον, μηδὲ τὸ ἔσχατον, μηδέ τι τῶν μέσων, αὐτῶν δὲ τούτων τὴν τάξιν ὁρῶντες, ἣν ἔχει πρὸς ἄλληλα, ὡς τὰ μὲν παράγει, τὰ δὲ παράγεται καὶ τὰ μὲν τάττει, τὰ δὲ τάττεται, βουλόμενοί τι ἐνδείξασθαι, ἀφ' ὧν ἴσμεν, περὶ οὗ οὐκ ἴσμεν, τὰ πρεσβύτερα φύσει αὐτῶν ἀνατίθεμεν, τὰ αἴτια τῷ προαιτίῳ, καὶ τὰ πρῶτα ἀπ' αὐτοῦ προελθόντα τῷ μηδὲ 3) προελθόντι, ὡς καὶ ταῦτα ἥκιστα προελθόντα. τί οὖν, καὶ ἐκεῖνο τὰ μὲν πρῶτα, τὰ δὲ

2) Mox *μίαν ἀρχὴν εἶναι δεικν. β.* — Unum pariterne et æqualiter est Omnia? Quidni? Cum omnes res, quantum est Unum, sint. — Illud, quod dicimus: Quantum est Unum, majorem æqualitatem quam vox *pariter* vel *aequaliter*, designat. — Res inde ab Uno continuatæ per gradus ordinesque alia ante aliam exstant; ibi in Uno sine ordine et dispositura sunt, nam dispositura ad secretionem pertinet. Quin, ibi ordinem rerum, tanquam in causa et quasi seminio non reperies; — at potiore modo quam causali ibi habitat, puta, quantum Unum penitusque Unum est: ideoque Omnia æqualiter est. — Cur rerum alias majore, alias minore cum Uno familiaritate et necessitudine uti docemus? v. gr. Unum ipsum, Omnia simul, simplicissimum, Primum, Bonum et hoc genus alia abditum illud summumque principium propius designant, quam si hominem materiam vel vilius quidquam esse dixeris.

3) Hamb *προελθεῖν τι.* Mon. infra *ὕστ. ἑαυτὸ προάγει* Hamb. in marg. rubro pigm. *σημείωσαι, ὅτι τὸ ἓν πάντα ὁμοῦ παράγει, τὰ κρείττω δὲ, τὸ* (l. *τῷ*) *πρὸς ὕπαρξιν ἐῤῥῶσθαι τῶν χειρόνων, μᾶλλον* (comma post *χειρ.* delendum et pone *μᾶλλον* incidendum esse censeo) *πρότερον τούτων παράγεται.*

δεύτερα παρήγαγεν; οὕτω γὰρ καὶ ἐν ἐκείνῳ φανεῖται ἡ τάξις· ἢ ἐκεῖνο μὲν πάντα ὁμοῦ παράγει, τὰ δὲ οὐχ ὁμοῦ προέρχονται, ἀλλὰ τὸ μὲν πρότερον, τὸ δὲ ὕστερον ἑαυτὸ παράγει. Καὶ πῶς τὰ κρείττω χωρίζεται τοῦ ἑνὸς πρότερα τῶν χειρόνων; ἢ εἰ καὶ εἰ πρότερα διὰ τὸ μᾶλλον ἐῤῥῶσθαι πρὸς ὑπόστασιν τὴν ἐφ' ἑαυτῶν, ἀλλ' 4) οὔτι γε καὶ μειζόνως χωρίζεται, ἀλλὰ καὶ ἥκιστα, διὰ τὴν αὐτὴν δύναμιν· ἡ μὲν γὰρ δι' ἀσθένειαν προήει, τάχα ἂν τὰ πρότερα ἀπολείφθῃ δεύτερα τοῦ ἑνός, ὃ πάσχουσι καὶ τῶν ψυχῶν αἱ ἀσθενέστεραι, ἀφιστάμεναι πρότεραι τοῦ νοῦ, δεύτεραι δὲ ἴσως καὶ μόγις αἱ ἰσχυρότεραι. νῦν δὲ κατὰ δύναμιν γίνεται ἡ ἀπὸ τῶν αἰτίων πρόοδος. καὶ τὰ μὲν αὐταρκέστερα ἐστί πρὸς ὑπόστασιν, τὰ δ' ὅλως οὐδὲ παράγειν ἑαυτὰ πέφυκεν, ἀλλὰ τὸ ὅλον ἑτέρωθεν ὑφίσταται. Εἰ δὲ ἐκεῖνο παράγει αὐτά, τὰ ἑαυτῷ ὁμοιότερα παράξει πρὸ τῶν ἀνομοιοτέρων, καὶ τὰ μᾶλλον αὐτῶν, οὐχ ὅτι προείληφε τὴν τάξιν· ἀλλ' ὅτι ἀπ' αὐτοῦ καὶ ἡ τάξις, ὡς καὶ τὰ ἄλλα πάντα. τοῦτο μὲν οὖν τοιοῦτον. Ἀντὶ δὲ αὐτοῦ τὰ ὁμοιότερα αὐτῷ ὀνομάζομεν. τὰ μὲν δὴ παραγόμενα ἄνισα, τὸ δὲ παραγωγὸν 5), ἴσον πρὸς πάντα καὶ ἔτι μειζόνως ἢ ἴσον. ἓν γάρ ἐστι μόνον

4) Mon. *ἀλλ' ὄντι γε;* mox legerim *Εἰ μὲν γάρ;* in proximis Mon. *τάχα ἂν τὰ δεύτερα ἀπελ. πρότερα τοῦ ἑνός.* — Num illud Unicum alias res prius, alias posterius deduxit? Hoc pacto ordo in illo Unico exstabit. An illud omnes quidem res simul deducit, hæ vero non simul proveniunt, sed alia prior, alia tardior se ipsa deducit? Atqui, qui fiet, ut meliores res deterioribus priores ab Uno separentur? fortasse, quamvis priores (alterius *εἰ* dele) secundant, nequaquam tamen, cum ut se ipsae sustineant, firmiores robustioresque sint, longius remotiusque separantur, imo ob hanc ipsam vim ac robur quam proxime secedunt. si propter infirmitatem procederent, utique secundas i. e. leviores prius ab Uno defecturas esse putandum est: quod revera imbecillioribus accidit animabus. — Ex potentia cujusque rei processus et quasi Evolutio apta est: aliae res plus in se habent, quo se sustineant; aliæ ut se ipsae producant, prorsus non comparatæ sunt; quantae per totum sunt, extrinsecus fulciuntur. — Illud Unicum igitur primum res sui ipsius similiores deducet, et quae magis quasi sui juris ac potestatis sint; tum dissimiliores; verùm tamen hac productionis differitate nondum disposituram anticipavit, quae ut ceterae res ab illo Unico deducuntur. — — Nam illud eo ipso quantum est Unum, omnia, quidquid dixeris, est.

5) Mon. *τὸ δὲ παράγον, ἴσον πρ. π. κ. οὔτι μειζ.* et postea *ἔτι ἀνεῖπης.* Hamb. post *περὶ αὐτοῦ* spatium vacuum reliquit, quasi quid exciderit.

καὶ ὡς αὐτὸ, καὶ ὡς πάντα ὂν καὶ ὡς πάντα παράγον· κατὰ γὰρ τὸ ἓν ὅ,τι ἂν εἴποις περὶ αὐτοῦ.

Cap. 32. Ἀλλὰ τὸ πρῶτον ἁπάντων ζητηθὲν ἤδη ἐπιλυτέον, πόθεν, ὅτι πάντα; μήποτε γὰρ οὐδὲ οἷόν τε τὸ ἓν πάντα εἶναι. τί; δὲ [1]) ἡ χρεία τοῦ πάντα εἶναι; ἀρκεῖ γὰρ καὶ τὸ μόνον ἓν πρὸς τὸ πάντων αἴτιον· εἰ δὲ καὶ πάντων αἴτιον, οὐκ ἂν εἴη πάντα· εἰ δὲ καὶ πολλὰ τὰ πάντα, τό γε ἓν οὐκ ἂν εἴη πολλά· ἐοίκασιν ἄρα οἱ πάντα τὸ ἓν εἰπόντες ἀμυνόμενοι τὴν ἔννοιαν εἰρηκέναι τὴν προχειρότερον ἐκεῖνο τιθεῖσαν ἕν, ὡς [2]) τι τῶν πάντων· οὐ γάρ τι, ἀλλὰ πάντα τὸ ἓν καὶ πλέον γε ἢ πάντα. ἀρχὴ γάρ τι ἥμισυ φασὶ τοῦ παντός. μᾶλλον δὲ τὸ πᾶν. τὸ δὲ ἀληθέστερον πλέον ἢ τὸ πᾶν. καὶ ταῦτα Πυθαγορείων παῖδες φιλοσοφοῦσι· τῷ γὰρ ὄντι εἰ μὲν τὸ πᾶν λέγομεν, ἀρχήν τε καὶ [3]) ἀπὸ τῆς ἀρχῆς. ἡ δὲ ἀρχὴ τοῖς ἀπ' αὐτῆς ἀντίσομος, ἥμισυ τοῦ παντὸς ἡ ἀρχή. εἰ δὲ τὸ πᾶν κυριώτερον ἡ ἀρχή· τὰ δὲ ἀπ' αὐτῆς, οἷον μίμημα αὐτῆς καὶ οἷον ἀπαιώρημα· καὶ τοῦτο φάναι ἀληθές· εἰ δὲ μὴ, ἡ ἀρχή ἐστιν ἡ πρόληψις τῶν ἀπ' αὐτῆς· οὐδέ γὰρ τὰ ἐν τῷ παράγοντι αἴτια, αὐτό ἐστι τὸ παράγον, ἀλλὰ [4]) καὶ τὸ τῶν ἐν ἑαυτῷ αἰτίων παρακτικὸν, εἴη ἂν ἡ ἀρχὴ, πλέον ἢ τὸ πᾶν. εἰ δὲ ἀκολουθεῖ [5]) ταῦτα φαμὲν, οὐκ ἂν εἴη κατὰ ἀλήθειαν τὸ ἓν τὰ πάντα, ἀλλὰ τὰ πάντα μετὰ τὸ ἕν· καὶ γὰρ οὐδὲ αἰτίας τῶν πάντων ἐν αὐτῷ ἀποτίθεμεν, ἵνα ταύτῃ γοῦν εἴη πάντα κατὰ τὴν παντότητα τῶν αἰτίων· οὐδαμῶς ἄρα τὸ ἓν, ὡς ὄντως εἰπεῖν. ἀλλ' ἵνα μὴ τὸ ἐλάχιστον ἐννοῶμεν, τὸ δὲ πάντων περιεκτικώτατον καὶ μέγιστον, οὐδὲ τοῦτο ὡς τὸν κόσμον, ἀλλὰ τὸ πάντων ἁπλούστατον, οὐδὲ τοῦτο, ὡς κατά τι τῶν κατὰ τὸν κόσμον, οἷον τὴν ἐσχάτην ἴτυν τῆς ἀπλανοῦς, ἀλλ' ὡς εἰς τὴν ἁπλότητα αὐτοῦ πάντων

1) Mon. τίς δὲ καὶ ἡ χρ. — 2) ὥστε.

3) Mon. καὶ τἀπὸ τῆς α. recte. Nam profecto si principium et inde Profecta *Omne* dicimus, atque principium res ab eo profectas quasi æquilibrio æquiparat (pro ἀντίσομος l. v. vel ἄντισος vel ἀντίζοος vel simile quid).

4) f. l. ἀλλὰ κατὰ τὸ.

5) Mon. melius ἀληθῆ loco ἀκολ.

ἀναχυθέντων καὶ [6]) οὐκέτι πάντων εἶναι βουλομένων. Ἢ καὶ τούτων τοῦ λεγομένων, ὀρθῶς ἔχει καὶ ἐκεῖνο πάντα ἀνυμνεῖν; ἑκάστου γὰρ πλήθους τὸ ἡνωμένον συναίρεμα πᾶν ἐστιν ἀδιάκριτον, οἷον τὸ πλῆθος διακεκριμένον, πρὸ δὲ τοῦ ἡνωμένου ἑκασταχοῦ τὸ ἓν ἕκαστον, τοσαῦτα τὸ ἕν, ὅσα τὸ ἡνωμένον· ὅ,τι γὰρ τοσαῦτα, ὅτι προῆλθεν εἰς τοσαῦτα· οὐ γὰρ εἰς ἓν ὑπέβη τὸ ἕν, ἀλλ' εἰς ἡνωμένον, οὐδὲ τὸ ἡνωμένον εἰς ἡνωμένον, ἀλλ' εἰς πᾶν διακεκριμένον, ὅπου καὶ σαφῶς τὰ πάντα νοοῦμεν. Ἀλλ' ὥσπερ ἐν τῷ κέντρῳ συνέπτυκται ὁ κύκλος, καὶ πᾶσαι αἱ ἀπὸ τοῦ κέντρου, οὕτω καὶ ἐν τῷ ἡνωμένῳ τὸ πᾶν τῆς διακρίσεως πλῆθος· ἀνὰ δὲ τὸν αὐτὸν λόγον ἐν τῷ ἑνί, τό τε κέντρον αὐτὸ καὶ τὰ ἐν τῷ κέντρῳ συνεπτυγμένα καὶ πάντα ὁμοίως ἁπλοΐζεται. καὶ οὕτως ἓν τὰ πάντα λέγομεν, καὶ τὸ ἓν πάντα καὶ ἔτι πλέον, ὅτι κατὰ τὸ ἓν τὰ πάντα. καὶ τὰ μὲν πάντα οὐ πάντως ἕν· τὸ δὲ ἓν ἐκεῖνο, πάντως τὰ πάντα.

Ἐπὶ τούτοις ἄξιον ζητήσεως, ὅπῃ διαφέρει τοῦ διωρισμένου ἑνὸς ἡ προφαινομένη ἔννοια; καὶ τούτου, οὗ πέρι λέγομεν τοῦ ἀσυμμέτρου ταῖς ἡμετέραις ἐννοίαις, ἡ πρόχειρος ἔννοια τῷ προχείρῳ ἑνὶ ἐπαληθεύει, ἢ διωρισμένη τῶν ἄλλων πραγμάτων; Cap. 33.

6) Hamb. καὶ omisit. Sed ut ne minimum comminiscamur, sed omnium capacissimum et amplissimum; hocque, ne tanquam mundum, sed ut omnium simplicissimum; et hoc, ne ad instar cujuspiam rei, quae in mundo contineatur, cujus generis est extremus inerrantis orbis ambitus, sed ita demum cogitemus, ut in ipsius simplicitatem omnia diluantur et extenuentur, et Omnia esse non amplius petant. — Haec si recte dicuntur, illud quoque Omnia praedicare probe se habet. Uniuscujuslibet enim uniter conjunctum multitudinis glomeramen omne in se coercet indiscretum, quod multitudo discretum et singulum didit; Cuilibet autem Unito undique Unum singulare antevertit; et singulum quodque Unum totidem est, quantum est Unitum, est vero totidem, quia in tot tantaque provenit. Nam Unum haud quaquam in Unum descendit, sed in Unitum; itemque Unitum non in Unitum, sed in omne Discretum abiit, ubi jam perspicue Omnia Rerum cogitamus. Sed quem ad modum in medio puncto circulus et omnes a medio puncto proficiscentes lineae implicitae sunt, ita in Unito omnis secretionis vis et copia etc. etc. Hamb. ἓν post οὕτω καὶ et paulo inferius καὶ post ἓν τὰ πάντα λεγ., omisit. — Et ita Unum Omnia Rerum et Unum-Omnia, et etiam Plus dicimus, quod, quantum est unum, Omnia Rerum est et involvit; At Omnia Rerum non prorsus sunt Unum; illud contrà Unum funditus Omnia Rerum censendum est. Paulo superius Hamb. ad marg. rubro pigm. notat: Ἕν. Ἡνωμένον. πᾶν.

δῆλον, ὡς ἐκείνῳ τῷ ἀδιορίστῳ ἑνὶ οὐκ ἐφαρμόσει [1]. ταύτης δὲ ἐπ' αὐτοῦ ἀνῃρημένης, οὐδεμίαν ἔχομεν ἄλλην ἐκείνου γνωστικήν, ὥστε μάτην αὐτὸ καὶ ἓν λέγομεν. Ἔπειτα καὶ τοῦ ἑνὸς τούτου γνωριζομένου οὐδὲν ἁπλούστερον ἐννοοῦμεν, ὥστε τοῦτο ἂν εἴη πρώτη τῶν ἁπάντων ἀρχή· καὶ γὰρ τἀγαθὸν πρώτιστον ἔδοξεν εἶναι· διὸ [2]) τὸ μηδὲν αὐτοῦ κρεῖττον εἶναι
p. 35 δυνατόν, ὥστε καὶ τοῦτο ἀρχὴ τῶν ἁπάντων. καὶ διὰ τοῦτο εἰς ταυτὸν ἡμῖν ἄγουσιν αἱ ἔννοιαι τὸ ἓν καὶ τἀγαθόν. καὶ πῶς ἐν διορισμῷ καὶ ἀντιδιαιρέσει τὸ πρῶτον; πῶς δὲ εἶδος τὸ πρῶτον; ἓν γάρ τι τῶν πολλῶν εἰδῶν τὸ ἓν καὶ τἀγαθόν. Πρὸς δὲ τούτοις ὡς κίνησις καὶ στάσις ἀντίθεσις μία, καὶ ἑτερότης καὶ ταυτότης, καὶ ἄλλαι τοιαῦται πλείους, οὕτω καὶ ἓν καὶ πολλὰ μία τὶς ἀντίθεσις, καὶ ἔστι μὲν ἐν ἑκάστῃ τὸ μὲν κρεῖττον, τὸ δὲ χεῖρον ὡς ἕν, ὁμοταγεῖ δὲ λόγῳ τὸ κρεῖττον καὶ χεῖρον καὶ δὴ ἀντιμετέχει ἀλλήλων τὰ ἀντικείμενα, ὡς ἐν Παρμενίδῃ δείκνυται, ὥστε καὶ τὸ ἓν καὶ τὰ πολλὰ [3]) ἐν ἀλλήλοις ἐστίν· οὐκ ἄρα ἀρχή, διότι τῷ ἑνὶ τούτῳ ἥνωται τὰ πολλά· καθὸ δὲ τὰ πολλὰ ἥνωται, τοῦτο ἕν· καὶ τὸ μὲν ἐν αὐτοῖς μετεχόμενον, τὸ δὲ καθ' ὕπαρξιν καὶ ἐφ' ἑαυτοῦ πρὸ τῶν πολλῶν· πρὸ τῶν πάντων ἄρα, ἀρχὴ ἄρα τῶν πάντων τοῦτο τὸ ἕν. Εἰ γὰρ καὶ ἀντίκειται αὐτῷ τὰ πολλά, ἀλλ' οὔτιγε ὡς ὁμοταγῆ, ὡς τὰ αἰτιατὰ [4]) δὲ πρὸς τὸ αἴτιον· χωρὶς δὲ τούτων, εἰ τῶν πάντων συναγωγόν ἐστι τὸ ἕν· ἴδιον γὰρ αὐτοῦ τὸ ἑνοποιόν, καὶ τῆς μίξεως αἴτιον· τὸ δὲ ἑνοποιὸν καὶ συναγωγὸν τῶν πάντων πρεσβύτερον ἐστὶ καὶ

1) Mon. ἐφαρμόζει. — 2) f. l. διὰ τὸ vel. διότι.

3) Hamb καὶ τὰ πολλὰ ἥνωται τοῦτο ἕν· καὶ τὸ μὲν κ. τ. λ. media verba omisit; ea ex Mon. inserui, qui καθὸ δὲ τὰ πολλὰ ἦναι (sic) legit. — Mutua inter se communione et participio opposita utuntur, ut in Parmenide monstrat Plato. Ergo etiam Unum atque Multa, alterum in alteris sunt. Perinde quoniam huic Uni Multa uniter conjuncta sunt, principium non est censendum. Ast Unum, quatenus Multa adunat (ἑνοῖ?) et partim cum eis se communicat et participatur, — in ea transit, — partim sua ipsius essentia primitivâ et per se ante Multa eminet, eâ Omnibus Rerum praecedit, adeoque principium Omnium est. Quanquam enim illi Uni Multa opposita sunt, haudquaquam vero tanquam ejusdem ordinis consertia, sed ut Effecta adversum Causam opponuntur.

4) Mon. ὡς τό αἴτια τὰ (sic dupl. acc.) δὲ πρ. Hamb. αἴτια· τὰ δὲ.

ὑπέρτερον τῶν συναγομένων καὶ ἑνοποιουμένων, φανερὸν ὅτι τὸ ἕν ἐστιν ἡ ἀρχὴ τῶν πάντων, ὅπερ ἀντιδιήρηται πρὸς πάντα, ὡς αἴτιον τὰ αἰτιατὰ, καὶ τοῦτό ἐστι, ὃ γνωρίζομεν ὡς ἕν. ἄλλο δὲ οὐδέν ἐστιν 5) ἕν, οἷον τὸ ὡς γένος λεγόμενον. Ἢ ῥητέον, ὅτι τὸ μὲν ὡς γένος ἕν, γνωρίζομεν, ὥς τι τῶν πάντων ὄν, ὡς τὰ πολλά τί λέγω τὸ εἶδος. καὶ ἀγαθὸν καὶ καλόν· ἡ γὰρ διωρισμένη ἔννοια τοῦ διωρισμένου ἐστὶ πράγματος. τὸ δὲ ἓν ἐκεῖνο, οὐχ ὡς ἑνοποιὸν ληπτέον, ἀλλ' ὡς παντοποιόν· καὶ πληθοποιὸν γὰρ, καὶ ἀγαθοποιὸν, καὶ ὁλοποιὸν, καὶ οὐδὲ ἓν ὅτι οὐ ποιοῦν τῇ μιᾷ ἑαυτοῦ ἁπλότητι. Εἰ δὲ τὸ ἑνοποιὸν οὐ κλητέον ἓν κυρίως, εἰ δὲ οὐκ ἔστιν αὐτοῦ ὄνομα κύριον, ἕκαστον αὐτὸ κλητέον, οὐ μόνον ἑνοποιὸν, ἀλλὰ καὶ πληθοποιὸν, καὶ ἓν εἰ βούλει καὶ πολλὰ, μᾶλλον δὲ πάντα πρὸ τῶν πολλῶν καὶ τῶν πάντων. Τί οὖν; οὐ συνάγει τὰ πάντα καὶ τῆς μίξεως ἐκεῖνο αἰτιᾶται ὁ ἐν Φιλήβῳ Σωκράτης; πάντα 6) δήπου· ἀλλὰ κατὰ τὸ ἓν μόνον ἰδίωμα αὐτὸ προβαλλόμενος τὸ συναγωγόν τε καὶ ἑνοποιόν· τούτου γὰρ ἐκείνης ἐδεῖτο. ἐπεὶ καὶ τὸ πέρας ἓν ἦν καὶ τὸ ἄπειρον ἕν, καὶ τὸ μικτὸν ἕν· καὶ ου δὴ τῆς μίξεως μόνης αἴτιον ἐκεῖνο, ὡς δοκεῖ λέγεσθαι, ἀλλὰ καὶ τῶν στοιχείων. Ὅτι δὲ ὁ Σωκράτης οὐκ ἐπὶ τοῦτο τὸ ἓν φέρει τὴν διάνοιαν, ἀλλ' ὡς ἐπί τι σεμνὸν καὶ ἀπόῤῥητον, ἐδήλωσεν, αὐτὸ μὲν ἀφεὶς, ὡς πάντη κρυπτόμενον, τὰς δὲ ἐν προθύροις αὐτοῦ τρεῖς μονάδας ὡς γνωρίσματα αὐτοῦ προαγαγὼν τὰς τρεῖς τοῦ ἑνός. Καίτοι ῥᾴδιον ἦν, τὸ εἰδητικὸν τοῦτο ἓν ἐννοῆσαι, καὶ τὸ συναγωγὸν, καὶ ἑνοποιὸν τῶν πολλῶν βαλέσθαι εἰς νοῦν, καὶ τοῦτο μᾶλλον ἢ τὴν ἀλήθειαν καὶ τὸ κάλλος καὶ τὴν συμμετρίαν. Ἔτι τοίνυν οὐ τὸ πέρας μόνον καὶ τὸ ἄπειρον ἦν τὰ στοιχεῖα, ἀλλὰ p. [illegible]
καὶ τὸ ἓν καὶ τὰ δύο, καὶ εἰ μόνα ταῦτα ἦν, ὥστε τὸ ἓν ὡς

5) Mon. *ἐστιν ὡς ἕν*. Mox. *ὡς τὰ πολλὰ λέγω* omisso *τι*. Hoc Unum s. Unicum, si ceteris, quae passim perhibentur Una seu Unitates, comparaveris v. gr. generi etc. etc. omnia vincit et transcendit.

6) Mon. *πάντως δήπου*. recte; itemque *προβαλλόμενον* rectius. et dein *τούτου γὰρ ἐκείνοις ἐδεῖτο*. sc. interlocutoribus in Dialogo Platonis. Paulo post Hamb. *καὶ τὸ μικτὸν ἕν* omisit. Mon. pro *καὶ οὐ δὴ* dat *κ. οὐ δεῖ*. recte.

στοιχεῖον παρείληπτο. Ἐπὶ [7]) τούτοις τί ἐζητεῖτο; τὰ μὲν στοιχεῖα τά τε ἄλλα καὶ τὸ ἓν προυπέκειτο, τὸ δὲ ἐκ τούτων μικτὸν ἐζητεῖτο, ὅπως γέγονεν. οὐκοῦν τὸ μικτὸν πάντων ὁμοῦ τὰ στοιχεῖα καὶ τὸ σύγκριμα τῶν στοιχείων, διὸ τῆς πάντα οὔσης αἰτίας ἐδεήθη, ἵνα γένηται πάντα ἕνεκεν [8]) πάντων, ὡς ἐκείνη πρὸ πάντων. πῶς δὲ ταύτης ἂν μετέσχεν, εἰ μὴ τὰ συνιόντα σύμμετρα εἴη καὶ συμπαθῆ πρὸς ἄλληλα, καὶ ἀληθείας τῷ αὐτῷ φωτὶ γεγαννωμένα· ταῦτα γὰρ οἷον πρόδρομα ἴχνη τοῦ κοινοῦ ἦν αἴτια, οὐ τῶν πάντων· πρὸς δὲ τούτοις τὸ τοῦ μικτοῦ αἴτιον τοῦ παντὸς ἦν αἴτιον καὶ οὐ μόνης τῆς [9]) μίξεως, ὃ δοκεῖ ποιεῖν τὸ μόνον ἕν· μᾶλλον δὲ οὐδὲ ἡ μίξις τοῦ ἑνὸς οὐδὲ ἡ συναγωγή, ἀλλὰ τοῦ ἑνὸς μόνου τό γε ἕν· τὸ δὲ τῆς μίξεως καὶ συναγωγῆς καὶ τῆς ἑνώσεως καὶ τῆς διακρίσεως αἴτιον· ἡ γὰρ μίξις ἐν ἀμφοῖν καὶ ἡ συναγωγὴ καὶ ἡ κοινωνία, καὶ πᾶν ὅ,τι τοιοῦτον συναμφότερόν τι ἐστὶν, οὐ μόνον ἕνωσις, οὐδὲ μόνον διακρίσεως· αὕτη γὰρ ἀσύντακτος, ἐκείνη δὲ ἀπλήθυντος. ἡ γὰρ ἕνωσις ἓν βούλεται εἶναι καὶ ἑνὸς ἴχνος· διὸ καὶ ἀπὸ μόνου πρόεισι τοῦ ἑνὸς ὄντος, ὥσπερ ἡ διάκρισις ἀπὸ μόνου τοῦ πλήθους· ἡ δὲ κοινωνία ἀπὸ τοῦ ἅμα καὶ ἑνοποιοῦ καὶ πληθοποιοῦ, ὅ ἐστι πρὸ ἀμφοῖν. Ἔτι τοίνυν εἰ καὶ τοῦτο καλεῖ τις ἓν τὸ πρὸ πάντων, ἀπορίᾳ τοῦ ἰδίου ὀνόματος, οὐδὲν γὰρ ἐπ' ἐκείνου ἴδιον, οὐδὲ ἐν ἐκείνῳ, ἀλλ' ὅμως διοίσει τοῦ διωρισμένου ἑνός. τοῦτο μὲν γὰρ ἑνίζει τὰ διωρισμένα, οὐ συγχέον αὐτῶν τὸν διορισμὸν οὐδὲ ἀπαλεῖφον τὰς περιγραφάς. τοιγαροῦν ἐπέκεινα· οἷά ἐστι μένοντα, ἔπειτα οὕτως ἑνοῦται πρὸς ἄλληλα, τὸ δὲ πρὸ πάντων ἕν, εἴπερ καὶ ἓν πρὸ πάσης περιγραφῆς, οὖσαν ἐνδίδωσιν ἕνωσιν, καὶ οὐδὲ ταύτην πρὸς τὰ ἄλλα διωρισμένην. ἀλλ' οἷον ῥίζαν ἀδιάκριτον πάσης τῆς ἑκάστου ὑποστάσεως. τούτων δὲ οὕτως ἐχόντων, τὸ μὲν γνωριζόμενον ἕν, ὅτι τὸ διωρισμένον ἐστὶ καὶ εἰδητικόν, δῆλον ἐκ τοῦ ἕν τι τῶν πολλῶν ἐννοεῖν τὸ ἕν, ὡς τὰ πολλά, ὡς τὸ ἀγα-

7) Mon. ἐπὶ δὴ τούτοις. Paulo ante f. l. καὶ ἡ μόνα τ. ἦν.
8) Mon. rectius πάντα ἓν ἐκ πάντων.
9) Idem καὶ οὐ μόνον τῆς δείξεως. Infra in οὐ μόνον ἕνωσις, οὐδὲ μόνον διακρίσεως uterque liber conspirat, neque est, cur mutaveris.

θόν, ὡς τὸ καλόν· τὸ δὲ συναγωγὸν πάντων ὅτι οὐ τοῦτο τὸ ἓν τὸ εἰδητικὸν ἢ ὅλως διωρισμένον, φανερὸν ἐκ τοῦ καὶ τοῦτο ἕν τι εἶναι τῶν συναγομένων, ἵνα ἅμα καὶ ἡνωμένα καὶ διακεκριμένα τὰ πάντα ᾖ. Ἀλλὰ μὴν τὸ διωρισμένον ἕν, πάσχει τὶ ὑπὸ τῶν πολλῶν, ἢ ὡς ὑποκειμένων αὐτοῦ τῇ ἰδιότητι κατὰ τὴν ἐκ πολλῶν αὐτοῦ σύστασιν, ἢ ὡς ἀντικειμένων, ὅτι καὶ ἡ στάσις κινεῖται καὶ ἡ κίνησις ἵσταται· ἐκεῖνο δὲ πάντῃ ἁπλοῦν. διὸ μηδὲ ἓν ἄξιον κεκλῆσθαι, ὅτι τὸ ἓν ὅπερ ἐννοοῦμεν, καὶ εἶναι καὶ κινεῖσθαι καὶ ἑστάναι καὶ ἕτερον καὶ ταυτὸν ἐννοοῦμεν, ὥστε ἐκ πολλῶν κατὰ μέθεξιν, ἓν δὲ κατὰ τὴν ὕπαρξιν τῆς ἰδιότητος. Τὸ δὲ πρώτιστον τῶν ἠπορημένων ἀληθέστατον p. 47
ἄρα ἦν, ὡς οὐκ ἔχομεν ἔννοιαν ἐκείνου παντελῆ καὶ μίαν· διόπερ οὐδὲ ἓν αὐτὸ κλητέον, εἰ μὴ οὕτω γε, ὡς οὐδὲ [10]) ἧττον καὶ πάντα κλητέον, ὃ καὶ Σωκράτης ἐδήλου, διὰ τῶν ἐν προθύροις αὐτοῦ καὶ ὁπωσοῦν προφαινομένων τριῶν μονάδων ἀληθείας, κάλλους συμμετρίας, ταύτης μὲν τὴν τάξιν παρεχομένης ἐν τοῖς πᾶσι, τοῦ δὲ κάλλους τὴν συμπαθῆ πρὸς ἄλληλα σύγκρασιν, τῆς δὲ ἀληθείας τὴν ὕπαρξιν, ὡς ἀληθῶς ἐκείνου δὲ πάντα ὁμοῦ ὑποῤῥήτως.

Ἀκόλουθον ἐπὶ τούτοις ἂν εἴη ζητεῖν, εἰ πρόεισι τὶ ἀπ' Cap.
ἐκείνου εἰς τὰ μετ' αὐτὸ καὶ ὁτιοῦν; ἢ οὐδενὸς αὐτοῖς μεταδί- 34.
δωσιν; ἑκάτερον γὰρ ἄν τις ἀπορήσειεν εἰκότως. εἰ γὰρ μηδενὸς μεταδίδωσι τοῖς ἀπ' αὐτοῦ παραχθεῖσι, πῶς αὐτὰ καὶ παρήγαγεν οὕτως ἔχοντα πρὸς αὐτὸ ἀνοικείως, ὥστε μηδενὸς ἀπολαύειν τῆς ἐκείνου φύσεως; πῶς δὲ αὐτῶν αἴτιον ἐστι κατὰ τὴν ἑαυτοῦ φύσιν, ἧς αὐτῆς [1]) οὐ μεταδίδωσι; πῶς δὲ ἐπιστρέ-

10) Hamb. ὡς δὲ ἧττον. Ad marg. rubro pigm. nota: αἱ ἐν προθύροις τοῦ ἑνὸς μονάδες·
ἀλήθεια ὕπαρξιν πᾶσι παρέχει.
κάλλος συμπαθῆ πρὸς ἄλληλα σύγκρισιν.
συμμετρία τάξιν.
Mon. ad marg. τὸ ἕν, πάντα
ἀλη^θ (ἀλήθεια), ὕπαρξιν
κάλλος — συμπάθειαν
συμμετρία — τάξιν.
ἐκείνου δὲ sc. ἑνός. illud Unum omnia simul arcano modo est.

1) Hamb. αὐτοῖς sic. rectius Mon. αὐτοῖς (ἧς superscr.).

φεται ἐκεῖνα πρὸς αὐτὸ, καὶ πῶς αὐτοῦ ὀρέγεται, οὗ μετέχειν οὐ δύναται, ἀμετόχου πάντα τρόπον ὄντος; πῶς δ' ἂν σώζοιτο τὰ προελθόντα, μὴ ἐνεῤῥιζωμένα τῇ σφῶν αἰτίᾳ; ὁ δὲ ἐν Πολιτείᾳ Σωκράτης οὐχὶ τὴν ἀλήθειαν φῶς ἐκείνου προϊὸν ἀπ' ἐκείνου φησὶ συνδετικὸν τοῦ νοητοῦ καὶ τοῦ νοεροῦ; οἶδεν ἄρα καὶ αὐτὸς τὸ ἐκεῖθεν ἧκον καὶ μετεχόμενον, εἰ δὲ καὶ ἡ ὕλη αὐτοῦ ἔσχατον ἴχνος ἀποφέρεται, πάντως ὅτι καὶ τὰ πρὸ τῆς ὕλης ἔχει αὐτοῦ, τὰς παντοίας μεθέξεις ἰδιουμένας πρὸς ἕκαστον κατὰ μέτρον τῆς ἑκάστου ὑποστάσεως. Ἀλλὰ καὶ ἐπεξιόν τι φανεῖται ἐν πᾶσιν· ἔστι γὰρ ἕκαστον καὶ τῶν ἀτόμων καὶ τῶν ὅλων, καὶ τῶν θνητῶν καὶ τῶν ἀϊδίων καὶ τῶν στερεῶν καὶ τῶν εἰδητικῶν· οὐ πολλὰ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἓν πρὸ τῶν πολλῶν, πρὸ τοῦ μερισμοῦ τὸ ἀμέριστον, πρὸ τοῦ διακεκριμένου τὸ ἡνωμένον· ὅπερ δὲ τὰ πάντα ἑκάστου, τοῦτο πρὸ πάντων τὸ συναίρεμα πάντων, ὃ δὴ ἡνωμένον φαμὲν, ὃ δὴ ὂν ὀνομάζομεν, καὶ πρὸ τοῦ ἡνωμένου δηλο[illegible] τὸ ἓν πάντα ἑκάστου κατὰ τὸ ἓν ἱστάμενον, ὡς τὸ ὂν πάντα κατὰ τὸ ἡνωμένον, ὡς πάντα ἐν διορισμῷ, κατὰ τὸ διακεκριμένον· ἔστιν ἄρα ἐν πάντι ἑκάστῳ, τὸ ἀναλογοῦν 2) τῷ πρὸ πάντων καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἐκείνου πρόοδος εἰς πάντα, ἡ κατὰ τὸ ἓν ἑκασταχοῦ προϋπάρχουσα παντελὴς ὑπόστασις, μᾶλλον δὲ ῥίζα τῆς ὑποστάσεως ἑκάστης. Ἀλλ' εἰ προΐοι, πάλιν αὖ ἀπορήσει τὶς, ὅντινα ἂν προΐοι τρόπον; τί γὰρ αὐτῷ τῆς διακρίσεως αἴτιον ἔσται; πᾶσα γὰρ δὴ πρόοδος μετὰ διακρίσεως, πάσης δὲ διακρίσεως τὸ πλῆ-

2) Mon. τὰ ἀναλογοῦντα πρὸ π. et inferius παντελὴς ὑπόστασις. Verum si res recensendo persequeris, in omnibus adparebit. Est enim unumquodvis tum Individuorum tum Totorum etc. non solum Multa, sed anteaquam multa est, est Unum; itemque ante partitionem individuum, ante secretionem unitum. Quod in unaqualibet re Omnia ipsius cluet, hoc, Omnibus anterius, Omnium glomeramen et quasi conceptus est; hoc potissimum *Unitum* itemque *Ens* appellamus; et Unito prius, Unum cujusvis rei Omnia esse patet, quantum Unum in se stat, pariterque Ens Omnia est, quantum Unitum est, et omnia secretione determinata sunt. Est ergo in singulis quibusque rebus aliquid, quod Uni omnibus priori respondeat. Et haec est illius Unius progressio et transitio in Omnia; haec, quantum Unum est, sive secundum suam Unitatem, ubicunque locorum, prior exstans, incolumem et perfectam suppeditat et sustinet naturam, imo potius radix cujusque naturae et substantiae est.

θος αἴτιον· πολλοποιὸν γὰρ ἀεὶ τὸ διακριτικόν· ἐκεῖνο δὲ ἓν πρὸ τοῦ πλήθους. Εἰ δὲ καὶ πρὸ τοῦ ἑνὸς [3]) μόνου, πολλῷ μειζόνως πρὸ τοῦ πλήθους· ἀδιάκριτος ἄρα αὐτοῦ τὸ πάμπαν ἡ φύσις· ἀπρόιδος ἄρα. Πάντα μὲν οὖν ἀπ' αὐτοῦ πρόεισιν εἰς ἄλλην φύσιν, καὶ αὐτὸ παρήγαγεν, αὐτὸ δὲ εἰς οὐδὲν πρόεισιν, οὐδέ τινι μεταδίδωσιν ἀφ' ἑαυτοῦ τινος· ἀνάγκη γὰρ τὸ p. [illegible] μεταδιδόμενον ὑφεῖσθαι τοῦ μεταδιδόντος, καὶ μὴ ἐκεῖνο εἶναι, ἀλλ' οἷον ἐκεῖνο καὶ μὴ τὸ ἁπλῶς, ἀλλά τι μέτρον ἑκάστῳ. Ἡ δὲ [4]) ὕφεσις καὶ τὰ μέτρα, καὶ εἴ τι τοιοῦτον, ἐν πλήθει τινὶ ὁρᾶται καὶ μετὰ διορισμοῦ καὶ κατὰ ῥύσιν καὶ μεταβολὴν τοῦ αὐτοῦ, κἂν μὴ παρεμπίπτῃ τὶς ἑτερότης, ἀλλ' ἡ φύσις ἐκείνη πρὸ πάσης ἐστὶ τῆς ὁπωσοῦν πληθυομένης ἐμφάσεως· ἐπειδὰν γὰρ ἄρξηται τὰ πολλά, τό τε χώραν ἔχει καὶ ἡ πρόοδος, εἴτε ἡ ὁμοειδὴς εἴτε ἡ ἀνομοειδής. ἐκεῖνο ἄρα πάντῃ ἀπρόϊτον, οὐδὲ ἔλλαμψιν ἀφ' ἑαυτοῦ προϊέμενον εἰς οὐδὲν τῶν πάντων· καὶ γὰρ ἡ ἔλλαμψις διακρίνεται ἀπὸ τοῦ ἐλλάμποντος. Ἔτι τοίνυν οὐδὲ τὸ ὄν, ὃ δὴ ἡνωμένον πάντῃ ὑποτιθέμεθα, οὐδὲ τοῦτο προΐοι ἄν· καὶ τοῦτο γὰρ δὴ πρὸ τῆς οὐσιώδους διακρίσεως ἕστηκε πάγιον, οὐδὲ κινούμενον φησὶν ἐκεῖνος· ἕστη γὰρ δὴ τὸ πάντῃ ἡνωμένον ὂν καὶ μηδαμῇ διακεκριμένον, οὐκ ἄρα ἑαυτό γε διακρίνοιεν ἂν εἰς τὴν τῶν πολλῶν πρόοδον. Ἀλλὰ μὴν οὐδὲ τῶν πρὸ αὐτοῦ, τῶν γε ὄντων, οὐδὲ μέντοι τῶν μετ' αὐτό· τί γὰρ ἂν καὶ δράσειεν τὸ δεύτερον εἰς τὸ πρότερον ἢ τὸ αἰτιατὸν εἰς τὸ αἴτιον; οὐδὲ τὸ ὂν ἄρα πρόεισιν εἰς πολλὰ ἢ κατὰ ὕφεσιν ἢ κατὰ μερισμὸν ἢ ὁπωσοῦν κατὰ πρόοδον· οὐ γὰρ ἀποτμήσει τὸ ἐὸν τοῦ ἐόντος ἔχεσθαι φήσιν ὁ Παρμηνίδης· διὸ καὶ ἓν ἄρα τὸ Ὂν ἐκεῖνος ἔλεγεν· οὐδὲ ἄρα προϊέναι φαίη τὶς ἄν, εἴπερ μηδὲ ἀποτμήσεσθαι. πολλῷ ἄρα μειζόνως, οὐδὲ τὸ ἕν. Ἔτι τοίνυν τὰ ἐν τῇ προόδῳ καὶ τὰ ἐν ἑκάστοις

3) Mon. *Εἰ δὲ καὶ πρὸ τοῦ ἑνὸς, τοῦ ὡς ἑνὸς μόνου, πολλῷ μειζ. πρὸ τοῦ πλ. ἀδ. ἄρα τὸ πάμπαν αὐτοῦ ἡ φ.* Unum illud absolutum, primitivum si Uni solitario, quod nil nisi Unum — purum putum — est, antecedit, multo magis multitudinem antistat.

4) Mon. *ἡ δὲ φύσις.* mox *πρὸ πάσης ἐστὶ τῆς ὁπ.* postea *ὁμοιοειδὴς* et *ἀνομοιοειδής.* Ad sqq. cf. Plat. Parm. et Parmen. fragm. v. 74. ed. Brandis.

ἐγγινόμενα μέτρα τοῦ ἑνὸς καὶ ἴχνη πρὸ τῶν ἄλλων ἰχνῶν ὄντα τῶν κατὰ ἄλλας καὶ ἀπ' ἄλλων προόδους ἐπιγιγνομένων ἢ ἥνωται πρὸς ἄλληλα παντελῶς, ὡς μὴ ἀποτμήγεσθαι τοῦ ἑνὸς τὸ ἕν· οὕτω δὲ πάντα ἓν ἔσται, καὶ οὐδὲν ἄλλο ἢ αὐτὸ τὸ ἕν· ἢ διακρίνεταί πως ἀπ' ἀλλήλων, ἤτοι δὲ αὐτομάτως καὶ ἄνευ τινὸς αἰτίου, ὅπερ ἄτοπον, ἢ ὑπ' αἰτίου, ὅπερ ἄτοπον, ἤτοι οὖν τοῦ μετὰ τὸ ἓν πλήθους, καὶ οὐκ ἔσται τοῦ ἑνὸς οἰκείως ἡ πρόοδος, ἀλλὰ τοῦ πλήθους, ἢ κατὰ τοῦ ἑνός· καὶ πῶς διαπρακτικὸν τὸ ἓν ἤ τινος πρὸ τοῦ ἑνὸς, οἷον δὴ ἀξιοῦμεν εἶναι καὶ τὸ πρὸ πάντων λεγόμενον πάντα ἕν, ὅπερ οὐδέν τι τῶν πάντων ἐστὶν, ἀλλὰ πάντα πρὸ πάντων ὡς ἐλέγομεν, οὗ καὶ τὴν πρόοδον ἐπιζητοῦμεν· ἐκεῖνο δὲ οὔτε διακρῖνόν ἐστιν, οὔτε διακρινόμενον· οὔτε γὰρ πολλὰ, οὔτε πολλοποιὸν, οὐδὲ μὴν ἕν, οὐδὲ ἑνοποιὸν, ὥστε οὔτε πρόεισιν, οὔτε μένει, οὔτε ἐπιστρέφει ἐκείνη ἡ φύσις, ἅτε πάντα οὖσα τῷ ὑπὲρ πάντα. Πρὸς δὲ τούτοις, εἰ πρόεισι, καὶ ἔστιν ἐν ἑκάστῳ τῶν ὄντων καὶ τῶν γινομένων ἐκείνης τὸ μέτρον, φανερὸν, ὅτι ἑκάστῳ τὸ ἐπιβάλλον ἐνδίδωσι· τοῖς δὴ φθαρτοῖς καὶ θνητοῖς, εἰ μὲν οὐδὲν
p. 49. πῶς καὶ τούτων αἰτία ἀνυμνεῖται· εἰ δὲ ἐνδίδωσιν, οὐ τὸ αὐτὸ, ὃ καὶ τοῖς αἰωνίοις ἢ τοῖς ἀϊδίοις, φθαρτὸν ἄρα καὶ θνητὸν τὸ ἐνδιδόμενον τούτοις· καὶ τίς ἂν γένοιτο φθορὰ τοῦ ἑνὸς μᾶλλον δὲ τοῦ [5]) οὐδενός; ὅ γε οὐδὲ ἄφθαρτον εἶναι δύναται· πολλοστὸν γὰρ ἀπ' αὐτοῦ καὶ τὸ αἰώνιον, καὶ αὐτὸς αἰών· διὸ περὶ τοῦ πρώτου ὄντος ἡ αὐτὴ περιμένει ἡμᾶς ἀπορία. πρὸ γὰρ τοῦ αἰῶνος καὶ τοῦτο, ὥστε καὶ πρὸ τοῦ αἰωνίου, πολλῷ ἄρα μειζόνως πρὸ τοῦ ἄλλως ἀϊδίου· τοῦ φθαρτοῦ ἄρα ποῤῥωτάτω διέστηκεν· οὐκ ἄρα τὸ ἓν [6]) ἑκάστῳ τῶν φθαρτῶν ἀπήχημα τοῦ ἑνὸς ἐκείνου φθαρτὸν ἂν εἴη. Ἀλλὰ μήποτε ὡς ἡ ὕλη καὶ ἐκεῖνο ἔχει· ἐπὶ τάδε γάρ ἐστι τῶν ἄλλων καὶ οἷον ὕλη τὶς ἡ αὐτὴ [7])

5) Mon. melius: μᾶλλον δὲ τοῦ μηδὲ ἑνός. Deinde καὶ αὐτὸς ὁ αἰών. διὸ καὶ π.

6) Recte Mon. τὸ ἐν ἑκ.

7) Mon. ἡ αὐτὴ ἡ ὕλη τ. μ. π. ἐν αὐτῇ ἡ ὕλη. Inditum illud in quamlibet rem caducam et fluxam imitamen (seu resonantia) Unius corrumpi non potest. Sed, putaveris, eandem rationem illius esse atque materiæ. Citra namque ceteras res est, et quasi materia ipsi

ὕλῃ· τὸ μὲν ποῦ ἐν αὐτῇ τῇ ὕλῃ· τὸ δὲ ὂν πρὸ τῆς ὕλης καὶ ἔστι δυνάμει ἑκάτερον ἄφθαρτον καὶ φθαρτὸν, ἐνεργείᾳ δὲ οὐδέτερον. ἀλλ' οὐ περὶ τούτου ὁ λόγος τοῦ προπεσόντος ἐπὶ τάδε. ἀλλὰ τοῦ πρὸ τῆς ὕλης καὶ τοῦ δυνάμει παντὸς αὐτοῖς συνόντος τοῖς εἴδεσι. δῆλον γάρ, ὅτι πρὸ τῶν ἐσχάτων τὰ μέσα μετέχει τῆς μιᾶς τῶν [8]) ὅλων ἀρχῆς. Μήποτε οὖν ἄφθαρτά ἐστι, καὶ ἄλλοτε ἄλλα τῶν φθαρτῶν πληρωμάτων περισυνίσταται μεταβαλλόμενα περὶ τὰ ἀμετάβλητα· ἀλλ' ἢ τοῦτο οὐκ ἔστιν ἑκάστου ἴδιον ἡ μέθεξις, οἷον τοῦδε τοῦ καλάμου τοῦ ταῦτα γράφοντος, καὶ τοῦδε τοῦ χάρτου τοῦ ταῦτα γεγραμμένου· ἀλλὰ προσήκει καὶ οἰκείου τινὸς ἀγαθοῦ, εἴπερ μὴ ἀδιάφορα προῆλθεν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς· ἔπειτα αὐτὸ τὸ φθαρτὸν ἢ φθαρτὸν πότερον μετέχει ἐκείνου, ἢ οὐ μετέχει; εἰ μὲν γὰρ τοῦτο, οὐκ ἂν εἴη τούτου γε αἴτιον· εἰ δὲ ἐκεῖνο, φθαρτὸν ἔσται καὶ τὸ διδόμενον· τὸ δὲ αὐτὸ καὶ περὶ τοῦ ἀφθάρτου συλλογίσαιτο ἄν τις. ἀλλ' ἴσως τῶν ἀϊδίων μόνον ἐστὶν ἡ μέθεξις, οἷον τῶν ὅλων. ἢ πρῶτον μὲν ὡς εἴρηται, οὐδὲ τὸ ἀΐδιον ἐκείνῳ τὶ προσήκει, ἔπειτα τίς ἡ ἀποκλήρωσις, ἔνια μὲν τῶν ἀπ' αὐτοῦ μετέχειν, ἔνια δ' οὔ, καὶ ταῦτα ὄντος ὑπέρ τε [9]) τὸ ἄφθαρτον ἅπαν καὶ τὸ φθαρτόν. μήποτε οὖν πάντα μὲν αὐτοῦ μετέχει, μία δέ ἐστιν ἡ μέθεξις ἀμέριστος ἡ αὐτὴ πᾶσι παροῦσα, οἷον τὸ ἡλίου φῶς τὸ αὐτὸ παραγίνεται πᾶσιν, εἰ καὶ μὴ ὅλον, διό τι μεριστόν ἐστι καὶ σωματοειδὲς, ἐκεῖνο δὲ καὶ ὑπὲρ τὸ ἀμέριστον ὄν, καὶ ὑπὲρ τὸ ὅλον εἰκότως τὸ αὐτὸ ὑπὸ παντὸς μετέχεται, τῆς διακρίσεως ἐν τοῖς

materiæ; partim in ipsa materia, partim Ens ante materiam est; et quantum ad potentiam adtinet, tum corruptione invictum, tum caducum est. Sed fateor, mihi sententiam non satis liquere.

8) Mon. τῶν ὄντων. mox idem περὶ τὰ μετάβλητα, ἀλλ' ἢ quod postremum ἀλλ' ἢ praeferendum, illud μετάβλητα damnandum est. Sed malim ἀλλ' εἰ τοῦτο, Quod si est, singulis rebus singulare suum participium, sive dicas, natura, non diditum et quasi commodatum exstat. Mon. habet ἴδιος ἡ μ. In voce ἀδιάφορα uterque consentit sed Hamb. ita, ut θ suprascripserit: ἀδιάφορα sic male.

9) Mon. ὑπέρ τε τὸ φθαρτὸν καὶ τὸ ἄφθαρτον ἅπαν. Ad marg. notat: λύσις. ἢ ὅμως οὐκ ἐπαναπαύεται τίς ἡ μέθεξις. Idem mox legit πᾶσιν ὅλη παροῦσα rectius.

μετέχουσι κατὰ οὔσης, ἀλλ' οὐκ ἐν τῷ μετεχομένῳ· οὕτω γὰρ [10])
τὸ ὂν ὁ Πλωτῖνος ἀξιοῖ νοεῖν, τὸ αὐτὸ πανταχοῦ ὅλον πα-
ρὸν κοινῇ τε πᾶσι καὶ ἑκάστῳ τῶν πολλῶν. ἀλλ' εἰ καὶ ἀμέ-
ριστος ἡ μέθεξις καὶ μία πάντων ἥ τε τοῦ ὄντος καὶ τοῦ
ἑνός· ὁ γὰρ ὅμοιος ἀμφοῖν ἔστω [11]) τρόπος· ὅμως γε μέθεξις
ἀπὸ τῆς ὑπάρξεως προϊοῦσα καὶ διακρινομένη. τί οὖν τὸ δια-
κρῖνον τὸ δεύτερον ἀπὸ τοῦ πρώτου; διαφέρει γὰρ οὐδὲν τὸ
ἓν ἀπὸ τοῦ ἑνὸς διακρίνειν καὶ πολλὰ τοιαῦτα ἐφεξῆς· ἀτιμᾶ-
p. 50. ται γὰρ ἡ φύσις ἐκείνη τὴν διάκρισιν. Ἀλλὰ μήποτε οὐδὲ ἄλλη
ἡ μέθεξις αὐτοῦ τῆς ὑπάρξεως· οὐ γὰρ ἄλλο δίδωσιν ἀφ' ἑαυ-
τοῦ τοῖς μετέχουσιν, ἀλλ' ἑαυτό, [12]) ὅ ἐστιν· ἢ τοῦτο τῇ ὕλῃ
προσήκει, καὶ ὅλως εἰπεῖν, τοῖς στοιχείοις; ἑαυτὰ γὰρ καὶ ταῦτα
δίδωσι τῷ ἐξ αὐτῶν, οἷον ὕλη τοῦ στοιχειωτοῦ γιγνόμενα; εἰ
δὲ μὴ ταῦτα λέγοι τις, ἀλλ' ἥ γε ὕλη οὐκ ἔχουσά τι μεθ' ἑαυ-
τὴν ὅ,τι δοίη, τῷ κόσμῳ δίδωσιν ἑαυτήν. ἢ τοῦτο μὲν ἡ ὕλη
κατὰ τὸ χεῖρον, ἐκεῖνο δὲ ἴσως κατὰ τὸ κρεῖττον, ἑαυτὸ τοῖς
πᾶσι καὶ ἑκάστῳ ἐνδίδωσιν οὐχ ὡς ὕλην· οὐδὲ γὰρ ὡς εἶδος,
ἀλλ' ὡς αἰτίας τῆς πρώτης τὴν πρώτην μέθεξιν, ταυτὸ δὲ φά-
ναι, καὶ ὕπαρξιν, ἐν τοῖς μετέχουσιν οὖσαν, οὐδὲ διακρίνεσθαι
ἀπ' αὐτῶν ἐθέλουσαν, εἰ καὶ ἐκεῖνα πρόεισι ἀπ' αὐτῆς, καθ' ὅ-
σον τοῦ πλήθους μετέχει, ὥστε οὐδὲ ἀπ' αὐτῆς ἡ πρόοδος,
ἀλλ' ἀπὸ τοῦ πλήθους ἀπογεννᾶται, ἀπ' ἐκείνης δὲ πάντα ἓν
καὶ πάντα αὖ πάλιν ὄν, οἷον ἡ ῥίζα μόνη πρὸ τῆς τῶν κλά-
δων ἐκφύσεως [13]) καὶ αὐτοῦ τοῦ στελέχους ὅλον ἤδη οὖσα τὸ
δένδρον, ἢ οἷον κέντρον, ἐν ᾧ καὶ πάντα τὰ πέρατα τῶν πολ-
λῶν εὐθειῶν ὁμοῦ, καὶ τὸ ἓν τὰ πάντα πρὸ τῆς τῶν ἀπείρων
εὐθειῶν διαστάσεως μετὰ δὲ τὸ κέντρον ἡ διάστασις καὶ οὐκ
αἴτιον αὐτῆς τὸ κέντρον, ἀλλ' ἡ φύσις τοῦ συνεχοῦς ἐφ' ἕν;

10) *Οὕτω γὰρ καὶ τὸ Ὂν* Mon. — Hamb. ad marg. *ζῆ πῶς ἀξιοῖ ὁ Πλωτῖνος νοεῖν τὸ ὄν*

11) Mon. *ἔσται*. paulo inferius *ἀτιμᾶται*. Equidem malim *ἀναίνεται*. Illa enim (primordialis) natura omnem aversatur secretionem.

12) Mon. *ἀλλ' ἑαυτό ἐστιν*.

13) idem *ἐμφύσεως* . . : . *ἐν ᾧ καὶ τὸ αὐ*^ται^ (sic) . . . *ὁμοῦ κατὰ τὸ ἓν τὰ π.* . . . . *συνεχοῦ; ὑφ' ἓν καὶ ἐκεῖ γάρ τοι* bona mixta malis. *Τὸ συνεχὲς ἐφ' ἓν (διάστημα)* est Longitudo. Idem ad marg. *σημ. πρὸς τὰ εἰρημένα τῆς ἀπορίας.*

καὶ ἐκεῖ γάρ τι τὸ πολλοποιὸν αἴτιον ἄρχει τῶν προόδων, τῆς μὲν οὐσιώδους, τὸ οὐσιῶδες, τῆς δὲ ἑνιαίας τὸ ἑνιαῖον; Ἀλλὰ σεμνὰ μὲν ταῦτα καὶ ὑπερφυῆ, ταῖς δὲ ἄλλαις ἡμῶν ἐννοίαις οὐ συμβαίνοντα, ταῖς τε πάντα ἀπὸ τοῦ ἑνὸς προαγούσαις καὶ ταῖς ἐνεῖναι τοῖς αἰτιατοῖς ἀεὶ τὸ τοῦ αἰτίου ἴχνος ἀξιούσαις, οὐκ ἔξωθεν παρὸν μόνον, ἀλλὰ μετὰ τοῦτο καὶ συνουσιωμένον· ἐπεὶ καὶ εἰ κοινὸν τὸ ἡλίου φῶς εἰς μέθεξιν, ἀλλ' ἔστι καὶ ἐν τοῖς ὄμμασιν ἡλιοειδές τι φέγγος [14]), ἴδιον ἤδη καὶ οὐ κοινόν· τῷ δὲ ἰδίῳ πρὸς τὸ κοινὸν συναπτόμεθα. οὐχὶ δὲ καὶ ὁ Πλάτων αὐτῆς εἶναι φησὶ τῆς ψυχῆς αὐγήν τινα, ἣν δεῖ ἀνακλίναντας τῷ φωτὶ συναφθῆναι τῆς ἀληθείας; ἀλλὰ μὴν καὶ τῆς μιᾶς τῶν πάντων ἀρχῆς ἀποῤῥεῖν τινα κοινὴν ἔτι μέθεξιν, ἣν ἀλήθειαν κέκληκεν, οὐ τῷ ἡλίῳ ἀναλογοῦσαν, ἀλλὰ τῷ ἡλίου φωτί. ἀλλὰ μήποτε ὁ μὲν Πλάτων ἐσιώπησε τὴν ἀκριβῆ περὶ τούτων ἐξέτασιν διὰ τοὺς πολλούς, ἐν τῷ αὐτῷ δὲ καὶ τὸ πολλοποιὸν αἴτιον θέμενος, χώραν ἔσχε διακρῖναι τὰ πολλὰ ἀπὸ τοῦ ἑνός· ὁ δὲ νῦν ἡμῖν προκείμενος λόγος ἰδίᾳ μὲν, εἰ θέμις, ὁρᾷ τὴν μίαν ἀρχήν, ἣν [15]) οὐκ ἐκεῖνος ὠνόμασεν, ἰδίᾳ δὲ τὴν πολλοποιὸν αἰτίαν. ὅτι δὲ ἑκὼν παρῆλθεν ὁ Πλάτων τὴν τοιαύτην διάκρισιν, ἐδήλωσεν, οὐδὲ τὴν πολλοποιὸν αἰτίαν προθεὶς τοῦ μικτοῦ, καίτοι πολλὰ αὐτοῦ στοιχεῖα παραλαβὼν καὶ τρεῖς ἀρχὰς ἀντὶ μιᾶς ὑποθέμενος· καὶ ἴσως οὐδὲ τὴν μίαν, ἣν νῦν λέγομεν, ἐνδειξάμενος ἐν ἐκείνοις, ἀλλὰ τὴν μετὰ τὰς δύο ἀρχὰς καθ' ἣν τὸ μικτὸν γίνεται· ἓν γὰρ καὶ τοῦτο, καὶ τούτου γε μερισμὸς, αἱ τρεῖς μο- p. 51.
νάδες, ἀλλ' οὐ τῆς πρώτης ὄντως ἀρχῆς.

Ταῦτα μὲν οὖν, ἐὰν δέῃ καὶ αὖθις· αἱ δὲ ἡμέτεραι ἔννοιαι Cap.
οὐ διαρθροῦσι τὰς πρώτας ἀρχὰς ἀκριβῶς, ὅθεν ἁπλῶς τὴν 35.
αὐτὴν ὑποτίθενται καὶ ἑνώσεως καὶ διακρίσεως αἰτίαν, οὐκ εἰ [1]) δὴ ὅτι ἡ διακρίνουσα τῆς ἀδιάκριτα σωζούσης ἑτέρα·

14) Mon. φθέγγος; inferius ἀποῤῥεῖ. — 15) Idem ἣν καὶ ἐκ.

1) suspicor legendum οὐκ εἰδυῖαι. Nostræ notiones subtiliter et quasi articulatim prima principia non explicant; qua de causa eandem Uniendi secernendique statuunt causam (Quod secus est). quippe ignorant, secernentem causam ab ea quæ indiscretas res tuetur et conservat, differre; posterior prima est, quae ab Uno sece-

αὕτη πρώτη ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἑαυτὴν διακρίνουσα, εἶτα καὶ τοῖς ἄλλοις τούτου αἰτία γενομένη· τὸ δὲ ὂν καὶ πάντων αἴτιον· ἀλλ' ἓν πάντα ποιεῖ, καὶ οὐδὲ ποιεῖ γε· οὐδὲ γὰρ ἐνεργεῖ. ἡ γὰρ ἐνέργεια διακρίνεταί πως ἀπὸ τοῦ ἐνεργοῦντος· οὔτε γὰρ δύναται. καὶ γὰρ δύναμίς ἐκτένειά ἐστιν ὥς φασι τῆς οὐσίας, τὸ δὲ οὐδὲ οὐσία εἶναι βούλεται· τρίτη γὰρ ἀπ' αὐτοῦ ἡ οὐσία κατὰ τὸ μικτὸν, ἡ ἑνιαία φημὶ, καὶ κατὰ τὸ ἑνιαῖον· ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὕστερον. Ὃ δὲ νῦν λέγει [2]) τοῦτό ἐστιν, ὅτι ἡ μία ἀρχὴ τοσοῦτον ἀπέχει τοῦ διακρίνειν, ὥστε οὐδὲ ἑνίζει· οὐδὲ γὰρ ποιεῖ τι· ἓν γάρ τι καὶ τὸ ἑνίζειν, ὥσπερ τὸ διακρίνειν· ἀλλ' ἓν πάντα ποιεῖ ἕκαστον, [3]) ἀλλὰ τοῦ μὲν ἡ πολλοποιὸς αἰτία καὶ διακριτικὴ, τὸ δὲ πρεσβύτερον τοῦ ἑκάστου πάντα ἓν ποιεῖ, ὡς οὕτω φάναι, οὐδὲ γὰρ πάντα κατὰ ἀλήθειαν. ἐν διακρίσει γὰρ καὶ τὰ πάντα, ὅπου γε καὶ τὸ ὅλον· τὸ δὲ ἓν πάντα κατὰ τὸ ἓν ὑπὲρ πάντα, καθὸ πάντα ἕν. ἀλλ' εἰ τοῦτο δεύτερον ἂν εἴη τοῦ [4]) μετ' ἐκεῖνο καὶ τί πάλιν διακρίνει τὸ αἰτιατὸν ἀπὸ τοῦ αἰτίου; μήποτε γὰρ καὶ τὸ πᾶσι κοινὸν ἓν μεθεκτὸν ἀπὸ τῆς διακρινούσης αἰτίας πρόεισι· πολὺ γὰρ καὶ τοῦτο· πᾶν γὰρ κοινὸν πολύ ἐστι κατὰ φύσιν, εἰ καὶ μὴ κατ' ἀριθμόν. μήποτε οὖν αὐτὸ τὸ τῆς διακρίσεως αἴτιον, ὅ,τι ποτέ ἐστι, παρήγαγεν αὐτὸ [5]) πρῶτον ἀπὸ τῆς ἀφανοῦς ἐκείνης παντελοῦς ἀδιακρίτου αἰτίας, εἶτα καὶ τοῖς ἄλλοις ἐπωχέτευσε

dit, moxque ceteris rebus secernendi causa exsistit etc. Illud supremum Unum substantiam respuit; quippe quae inde ab illo tertium obtinet locum; illam, quantum mixta et unosa (unose Pacuvius dixit) est, unosam seu unalem dico substantiam.

2) Mon. *λέγω*. recte.

3) Mon. *ἓν π. π. ἕκαστον, καὶ οὐδὲ ἕκαστον, ἀλλὰ.*

4) Mon. *τοῦτο μετ' ἐκ.* recte.

5) Idem *ἑαυτὸ* bene. Unicum illud principium tantum abest, ut secernat, ut ne adunet quidem. Omnino enim nihil facit quippiam; Adunare aeque ac secernere unum aliquid est. Illud vero unicum principium quamlibet rem singulam reddit Unum-Omnia; singulas quaslibet res non facit; hanc singularitatem rerum multiplicativa et discretiva parit causa; illud vero principium, singulo quoque antiquius, Unum-Omnia parit, ut ita dicam. Nam ad veritatem si examinaveris, illud non est Omnia, quia Summa rerum in secretione cernitur, ibique etiam totum adhaeret. Unum autem Omnia est, quatenus Unum Omnia superat, quatenus Omnia Unum sunt. — (sic intelligo illum priorem locum.)

τὸ κοινὸν ὡς μετὰ τὴν πρώτην διάκρισιν ἀδιάκριτον. ἀλλ' αὐτὸ τοῦτο ζητητέον, ὅπως ἔχει πρὸς τὴν μίαν αἰτίαν. ἔστω μὲν γὰρ ἑαυτοῦ διακριτικὸν ἀπὸ τοῦ ἑνὸς, καίτοι οὕτω γε οὐδενὸς ἔσται ἐκεῖνο αἴτιον, οὐδὲ γὰρ τοῦ μεθ' ἑαυτὸ πρὸ τῶν ἄλλων ὑποστάντος. ἀλλ' ὅμως ἔστω τοῦτογε, πῶς δὲ τοῦτο ἔχει πρὸς ἐκεῖνο; πότερόν τι μετέχει τοῦ αὐτοῦ ἢ κατ' οὐδέν; εἰ μὲν γὰρ τοῦτο, διεσπασμένον ἔσται ἀπ' ἐκείνου καὶ δύο αἱ πρῶται ἀρχαὶ, μᾶλλον δὲ μία, ἡ διακριτικὴ τῶν πάντων· τὸ δὲ πρὸ ταύτης ἀπεσπάσθαι 6) ἀπὸ πάντων. Εἰ δὲ μετέχει, ἥξει τι ἐκεῖθεν· καὶ τί τὸ διακρῖναν; ἢ ἴσως τὸ δεύτερον ὥςπερ ἑαυτὸ, οὕτω καὶ τὴν οἰκείαν μέθεξιν ἀπὸ τοῦ μετεχομένου διέκρινεν; ἀλλ' οὕτω γε τὸ ζητούμενον ὡς ὁμολογούμενον ληψόμεθα, τὴν τοῦ ἑνὸς φύσιν, ἑνὸς οὖσαν καὶ ἕν, ἐπιδέχεσθαι τινὰ διάκρισιν· ἢ οὐκ ἔτι μένει ἓν ἀκραιφνῶς, παθοῦσά τι ὑπὸ τοῦ δευτέρου, εἰς ὃ προῆλθε. γενόμενον γὰρ ἐν πολλῷ ἕν. πέπονθε τὸ πολὺ, καί πη συνηλλοιώθη τῷ δεξομένῳ· p. 52. οὕτω δὲ τοῦ δευτέρου μετασχόντος καὶ τὰ ἑξῆς ὑπ' αὐτοῦ καὶ δι' αὐτοῦ μετέχει τῆς μίας αἰτίας τὸν ὅμοιον τρόπον. ἀλλ' εἰ μὴ δίδωσι τὸ ἕν, πῶς λαμβάνει τὸ δεύτερον ἢ τρίτον; πῶς δὲ εἰ μηδὲν παράγει τῶν πάντων, ὅμως αἴτιον ἐστίν; ἢ ὥςπερ ἐστὶ τὸ 7) εἶναι παράγειν οὐδὲν πραγματευόμενον, οὕτως ἐστὶ καὶ τὸ ἓν παράγειν τὰ παραγόμενα. καὶ γὰρ τὸ εἶναι ἐνεργεῖν ἐστι τῆς οὐσίας ἐνέργειαν· διόπερ ἐκεῖνο τῷ ἕν. ἀλλὰ καὶ τὸ παράγειν ἐνέργεια, ὥστε τὸ ἓν μόνον ἐκεῖνο πεφυκέναι, ἵνα οὕτως εἴπω, τὰ ἄλλα παράγεται ὑφ' ἑαυτῶν. δύναται γὰρ ἑαυτὰ παράγειν ὅλως, διότι ἔστι τὸ ἕν, ὅπερ ἀναπνέοντα καὶ ἐν ᾧ ἐῤῥιζωμένα παράγειν ἑαυτὰ δυνήσεται. Ἀλλὰ κύκλῳ πολλὴν περιελθόντος 8), ἔτι ταῖς αὐταῖς ἀπορίαις ἐνδεδέμεθα, εἰ ἥκει τι ἐκεῖθεν πρὸς τὰ ἄλλα; καὶ ἔστιν ἕκαστον καὶ παράγει ἑαυτὴν διὰ τὴν ἐκείνου μέθεξιν; εἰ γὰρ μηδενὸς ἀπολαύει αὐτοῦ,

6) Mon. *ἀπέσπασται.*

7) idem *τῷ εἶναι* . . . . *τῷ ἕν.* In proximis verba *διόπερ ἐκεῖνο τῷ ἕν* non capio. hic locus corruptelis laborare videtur. Ex sqq. hunc elicio sensum: Unum solitarium ita comparatum est, ut inde ceteræ res per se ipsæ deducantur; quippe omnino se deducere possunt, quia Unum *est*, quod respirantes, in quo radicitus fixæ facultatem se ipsas deducendi nanciscuntur.

8) Mon. *περιελθόντες* bene. — *ἐκεῖθεν εἰς τὰ ἄ.*

τί δεῖται αὐτοῦ πρὸς τὴν οἰκείαν ὑπόστασιν; καὶ ὅλως ἐπιποθοῦμεν ἰδεῖν, ὅτι ἔχομεν ἡμεῖς ἀπ' ἐκείνης τῆς κοινῆς; καὶ εἰ πρωτίστη ἐστὶν, ἔχει τὶ καὶ ἔσχατον ἴχνος, οἷον τὴν ὕλην φαμὲν, πάντα ἓν οὖσαν γυμνὸν ἀπὸ τῶν ἄλλων· εἰ δὲ ἔσχατον, καὶ πρῶτον ἐστὶ τοιοῦτον, ὃ μηδὲν ἄλλο ἢ ἕν, καὶ τοῦτο πάντα καὶ πρὸ πάντων, πάντως ὅτι καὶ ἐν τοῖς μέσοις πληρώμασιν ἡ τοιαύτη φύσις εὑρίσκεται.

Cap. 36. Τοιούτων [1]) δὴ οὖν προκειμένων ἡμῖν τῶν ἀποριῶν, ἐξ ἀρχῆς ἀναλαβόντες τὸν λόγον λέγομεν, οἷον καὶ ἐνταῦθα σωτῆρα παρακαλέσαντες. Τὸ δὴ ἓν ἐκεῖνο, πάντα ὄν, καὶ οὐ μόνον τὸ ἕν, κατὰ δὲ τὸ ἁπλούστατον τὰ πάντα καὶ αὐτὴ ἡ ἁπλότης ἡ πάντων ἀνάλυσις καὶ ἡ πρὸ πάντων οὐκ ἔστιν ἑνοποιὸν ἕν· διορισμῷ γὰρ τὸ ἑνοποιόν· οὐδὲ τὸ πολλοποιὸν, διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν· οὐδὲν τῶν ἄλλων ἰδιοποιὸν ἀλλὰ κοινοποιὸν ἁπλῶς αἴτιον ἐστὶ καὶ παντοποιὸν, οὐχ ὁμοῦ τὰ διωρισμένα πάντα ποιοῦν· οὐδὲ γὰρ τὰ ἡνωμένα· καὶ ἐκείνων γὰρ καὶ τούτων ἐστὶ τὸ αὐτὸ αἴτιον, καὶ πρὸ ἀμφοῖν· οὔτε ἄρα ἡνωμένου τινὸς, οὔτε διωρισμένου ἐπὶ παραγωγὸν, ἀλλὰ πάντων ἁπλῶς τῶν κατὰ πάντα τρόπον ὑφεστηκότων· ἡ φύσις ἄρα αὐτοῦ, οὔτε διώρισται ἀπό τινος, οὔτε ἥνωται τινί, οὔτε συνεξαλλάττεται οὐδὲν τῶν πάντων· εἴη γὰρ ἂν οὐκέτι πάντα, ἀλλ' ἐκεῖνο, ᾧ διωρίσθη [2]), καὶ οὐκ ἐγένετο ἴδιος· ἀναίνεται δὲ τὸ ἴδιον· οὐκ ἄρα μερίζεταί τι ἀπ' αὐτῆς εἰς ἕκαστον ἰδιοτρόπως οὐδὲ ὁπωστιοῦν. Ἀλλὰ μή ποτε κοινὴ πάντων καὶ μία μέθεξις ἀπ' αὐτοῦ πρόεισιν εἰς πάντα; οὐκοῦν ἡ μέθεξις διώρισται τῆς ὑπάρξεως, οὔπω δὲ ὁ διορισμὸς οὐδεὶς, οὔτε αἰτίας, οὔτε ὑπάρξεως, οὔτε μεθέξεως· οὐδὲν ἄρα πρόεισιν ἀπ' αὐτοῦ· οὐδὲ γὰρ μένει ἐν

1) Mon. τούτων — λέγωμεν. ad marg. τελευταία τῶν προηπορημένων λύσις. in sqq. lego οὐδὲ τῶν ἄ. ἰδ.

2) Mon. ᾧ συνδιωρίσθη. Pro οὐκ ἐγ. legendum censeo καὶ οὐ ἐγ. ἰδ. Illius supremi Unius vis atque natura neque a quapiam re definita neque cum ulla conjuncta, nec cum quapiam rerum commutatur. Alioqui non amplius Omnia, sed ista res esset, quacum definitum cuique proprium factum esset. Ast illius principii natura Proprium respuit. Ergo nil quidquam ab eo in singulas res ullo modo particulatim et singulariter ditatur.

αὐτῷ [3]), ἵνα καὶ προέλθῃ. ἀεὶ γὰρ ἡ μονὴ πρὸ πάσης προόδου· οὔπω δὲ τὰ διάφορα ἐπὶ τῆς διαφόρου φύσεως· οὐκ ἄρα μετέχει αὐτῆς τὰ πάντα; πάνυ γε φήσω· δίδωσιν οὖν τι αὐτοῖς ἢ οὐδέν; πάνυ γε φήσω, τὸ πάντων τιμιώτατον, ἑαυτὴν ὅλην p. 53. καθ' ὕπαρξιν, ἀλλ' οὐχὶ μέθεξιν ἀφ' ἑαυτῆς. οὐκοῦν γενήσεται αὕτη τῶν δεξαμένων, οὐκ ἔτι δὲ ἑαυτῆς ἢ οὔτε αὐτῆς ἐστὶν, οὔτε τῶν δεξαμένων [4]) ἐκείνων, οὔτε ἐξῃρημένη, οὔτε συντεταγμένη, οὐδὲ γὰρ καθ' ὕπαρξιν, οὔτε κατὰ μέθεξιν· πάντα γὰρ ἐν διορισμῷ τὰ τοιαῦτα. ἡ δέ ἐστι πάντῃ ἀδιόριστος, καὶ οὔτε πάντων, οὔτε οὐδενός· κατὰ γὰρ ἀλήθειαν οὔτε ἐν πᾶσιν, οὔτε πρὸ πάντων, καὶ ταῦτα γὰρ διορισμοί τινες· τὸ δέ ἐστιν ἁπλοῦν καὶ ἀδιόριστον καὶ αὐτὸ τοῦτο, πάντα ἕν· οὐ γὰρ ἔχομεν αὐτὸ ὀνομάζειν μονοειδῶς, ὅτι καὶ τὸ ἕν, ἄλλο παρὰ πάντα καὶ τὰ πάντα ἄλλα παρὰ τὸ ἕν. περὶ ἐκεῖνο τοίνυν, καὶ μετ' ἐκεῖνο τὰ ἄλλα ποιεῖται τοὺς παντοίως διορισμοὺς ἐν ταῖς ἀπ' αὐτοῦ πολλοσταῖς αἰτίαις· αὐτὸ ἄρα οὔτε μετεχόμενον ἐστὶν, οὔτε ἀμέθεκτον. ἀλλὰ τρόπον ἄλλον τὸν πρὸ ἀμφοῖν ἔστι τέ καὶ τὰ ἄλλα σώζει καὶ τελειοῖ καὶ παράγει ὁμοῦ πάντα κατὰ τὸ ἓν ἑαυτοῦ παντοποιὸν ἐνέργημα, ὅπερ οὔτε παρακτικὸν [5]) κλητέον, οὔτε τελειωτικὸν, οὔτε ἄλλο τῶν τοιούτων οὐδέν· ἐν διορισμῷ γὰρ καὶ ταῦτα· τὸ δέ ἐστι πάμφορον μὲν, κατὰ μίαν δὲ φύσιν· πάντα οὖν αὐτοῦ ἀπῃώρηται, καὶ ταύτῃ αὐτοῦ ἀπολαύει, ἐχόμενα ὑπ' αὐτοῦ. οὐδὲν οὖν ἀπ' αὐτοῦ τοιοῦτον οἷον [6]) αὐτό; οὐδαμῶς οὐδὲ γὰρ οἷόν τε ἦν αὐτὸ ἑαυτοῦ διαστῆναι κατὰ ὑπόβασιν, οὐδενὸς ἑτέρου φανέντος τοῦ διαστήσοντος, οὐδὲ θέμις ἦν τὴν διάφορον φύσιν ἐν διαφορᾷ τινὶ γενέσθαι πρὸς ἑαυτήν, οὐδὲ τὴν ἁπλότητα πάντων εἰς διπλόην τινὰ προελθεῖν. πῶς οὖν ἡ ὕλη, τὸ πέρας αὐτῆς καὶ τὸ ἔσχατον ἴχνος; ἢ οὐκ ἔχει οὕτως; οὐδὲ γὰρ ἐν ἐκείνῳ [7]) διωρισμένον ὡς ἕν, οἷον τὴν ὕλην φαμὲν

3) Mon. ἐν ἑαυτῷ. mox ἐπὶ τῆς ἀδιαφόρου φυσ. Hæ differentiæ nondum in indifferente natura (illius principii) habitant.

χ

4) Mon. οὔτε ἐκείνων. ad marg. ξαμεν sic, cum nota adjecta.
5) Mon. παρεκτικὸν, ut saepe numero Proclus.
6) Mon. οἷον om. male. Nihilne ejus generis, quale ipsum est, illud principium parit? Idem mox ὑπόφασιν.
7) Mon. ἐν ἐκεῖνο διωρ. Quid igitur Materiæ, termino illius su-

εἶναι, οὐδὲ ἔστιν ἀπ' ἐκείνου πρῶτον τὶ καὶ μέσον καὶ ἔσχατον· διορισμοὶ γὰρ καὶ ταῦτα· οὐδὲ τὸ δυνάμει καὶ ἐνεργείᾳ, οὐδὲ ὅλως τῶν χαρακτηριστικῶν τῆς ὕλης οὐδέν· καὶ γὰρ αὐτὴ ἡ ὕλη ἕν τι ἐστὶ τῶν στοιχείων τοῦ γεννητοῦ· διώρισται ἄρα· πόῤῥω ἄρα τῆς ἀδιορίστου φύσεως, ἐντεῦθέν ποθεν ἀρχομένη τῆς οἰκείας ἰδιότητος, ὅθεν ἡ γένεσις καὶ ταύτης μέντοι τῆς ἀρχῆς, οὐκ ἐν πρώτοις, οὐδὲ ἐν μέσοις ποιήμασιν, ἀλλ' ἐν τοῖς ἐσχάτοις ἀπηχήμασι. Πάντα οὖν διορίζεται περὶ ἐκείνην, καὶ ὁ πάντων ἔσχατος διορισμὸς ἀποκρίνειν [8]) μετὰ πάντα τὴν πάντων ὡς ἀληθῶς ὑποστάθμην. Ἀλλὰ γὰρ περὶ τῆς ὕλης καὶ αὖθις ἐνέσται εἰπεῖν. καὶ ἀπορήσαντας ἐπιλύσασθαι ἐν καιρῷ τὰς ἀπορίας. νῦν δὲ τοιοῦτον προςθετέον, ὅτι ἡ προκειμένη αὕτη ἀρχὴ καὶ τὴν [9]) ἐσχάτην ὕλην ἀποῤῥυεῖσαν περιέσχε τῇ ἑαυτῆς ἀδιαφόρῳ περιοχῇ τῆς παντελοῦς ἁπλότητος.

Cap. 37. Εἰ τοίνυν μηδὲν ἀπ' αὐτοῦ, πῶς πάντων αἴτιον; ἢ οὕτω μὲν, ὡς διωρισμένον αἴτιον καὶ κατὰ τὴν ὡς αἰτίου διωρισμένην p. 54. ἔννοιαν, οὐκ ἔστιν [1]) αἴτιον· οὔτε γὰρ ποιητικόν· πρὸ τούτου γὰρ ἄλλα· οὔτε παραδειγματικόν· καὶ τούτου [2]) γὰρ ἄλλο προηγεῖται· οὔτε, ὡς ἄν τῳ δόξειεν, αὐτὸ τὸ τελικόν· ἕν γάρ τι καὶ τοῦτο τῶν αἰτίων, καὶ διώρισται ἀπὸ τῶν ἄλλων· οὐδὲ μὴν τὰ τρία αἴτια ὁμοῦ, ὡς ἓν παναίτιον· καὶ τὰ τρία γὰρ διώρισται ἀπὸ τῶν πολλῶν, ὅσα μὴ αἴτια, ἐκεῖ δὲ οὐδὲν τῶν διωρισμένων, ἀλλὰ πρὸ πάντων ἐκεῖνο καὶ αἴτιον πάντων, ὡς καὶ τῶν αἰτίων αἴτιον, καὶ οὐδὲ τοῦτο, ὡς ἄλλο παρὰ τὴν μίαν ἁπλότητα ἀλλ' ὥςπερ ἓν ἀπὸ τῶν κάτω, οὕτω δήπου καὶ

premi principii, atque extremæ ejus quasi oræ faciemus, quæ materia (ἣ, non ἡ, Mon. videtur legere) hanc virtutem non participat. Nam illud Unum, quod supremum principium cluet, non est determinatum tanquam Unum (numericum) quale materiam esse contendimus. — Materia determinata est, proculque ab indefinita natura recedit: inde demum initium suæ proprietatis ducit, unde genitalis origo (Caducorum) orditur Hæc autem origo non in primis mediisve productionibus facturisque, sed in extremis inchoatisque imitaminibus et velut resonantiis pollet.

8) Mon. ἀποδιακρίνει.

9) idem καὶ τὴν εἰς ἔσχατον ὕλην.

1) Mon ἔσται. ad marg. σημ. πῶς πάντων αἴτιον.

2) Mon. τοῦτο et paulo post αὐτὸ τελικόν. ἐν γ. τοι; paulo inferius οὐδὲ μὴν ὁμοῦ τὰ τρ.

αἴτιον· καὶ τίνος αἴτιον, εἴπερ ὅλως αἴτιον; πάντων γε φήσω, οὐ τῶν μὲν, τῶν δ' οὔ, οὐδὲ πῇ μὲν πῇ δὲ οὔ, οὐδὲ ὅσα τοιαῦτα διοριζόμενα 3) μετ' ἐκεῖνο. ἥκει ἄρα τί ἐκεῖθεν; πάνυ γε, τὰ πάντα, ἀλλ' οὐχ οἷον ἐκεῖνο, ἀλλὰ τὰ μετὰ τὴν φύσιν ἐκείνην. οὐκοῦν ἀνομοιοειδὴς ἡ ἀπ' ἐκείνου γέννησις, πρὸ δὲ ταύτης ἡ ὁμοειδὴς, ἅτε συγγενεστέρων, καὶ ἀπὸ τοῦ ὅλου ἑκάστου προϊόντων, ἀλλ' οὐκ ἀπό τινος τῶν ἐν αὐτῷ διωρισμένων αἰτίων, ὥςπερ ἡ ἀνομοειδὴς καὶ ἔτι 4) κοινοτάτη πάντων θεῶν· ἡ μὲν γὰρ ἀνομοειδὴς, οὐ πάντων, οἷον εἴ τινες παρθένοι λέγοιντο καὶ ἤϊθεοι τῶν θεῶν· ἡ δὲ ὁμοειδὴς πανταχοῦ, καὶ ὁ μὴ ταύτην προάγων, ἄγονος ἐστὶν, ὅπερ ἐπὶ τῆς ὕλης μόνης ἀληθὲς, εἴπερ καὶ ταύτης. Εἰ τοίνυν ἡ πάντων πρόοδος ἀνομοειδὴς ἀπ' ἐκείνου, πάντως ὅτι προϋπάρξει καὶ ἡ ὁμοειδὴς, ὅπερ ἐδείχθη ἀδύνατον. Ἢ πρῶτον μὲν ἐπ' ἐκείνου διαιρεῖσθαι τὰς δύο προόδους, οὐ θεμιτόν· ἀδιόριστον γὰρ ὂν παντελῶς οὐκ ἂν ποιοῖτο τὴν ἀφ' ἑαυτοῦ γέννησιν διωρισμένην· ἢ ὁμοειδῆ, ἢ τὰς δύο ἅμα, ἀλλ' ἔστιν ἐκείνῳ πρέπουσα, εἰ θέμις εἰπεῖν, τῇ πρὸ ἀμφοῖν ἀδιόριστος. δεύτερον δὲ, εἴ τις ἐπαναπαύεσθαι βούλοιτο 5) ταῖς διωρισμέναις αἰτίαις, ἑκατέραν ὁμοῦ νοοῖτο τὴν ἀπ' αὐτοῦ τῶν πάντων ἀπογέννησιν· ὡς μὲν γὰρ πάντα ὂν κατὰ τὸ ἓν, παράγει πάντα ὁμοειδῶς, ὡς δὲ πρὸ πάντων, ἀνομοειδῶς. ἅμα δὲ καὶ ὡς ταὐτὸν, πάντα τέ ἐστι καὶ

3) Idem *μετ' ἐκ διοριζόμεθα.*

4) Idem *ἐστι.* — Illud unicum principium ita quidem, ut pro determinata causa habeatur, et quemadmodum eam determinata et distincta causæ notio velit, ita quidem non est causa; nam neque efficit, neque exemplaria, neque finem habet; neque vero trinas illas causas (efficientem, exemplarem atque finalem) conjunctas tenet; nam hæ causæ sunt discriminatæ, in illo principio nihil discriminis eminet. — Causarum causa est, et hoc ipsum, *Causarum Causa*, ne tanquam aliud præter summam simplicitatem intelligas; quemadmodum, ab inferioribus rebus si suspexeris, Unum, sic itidem causa est. — Omnia ab illo principio deveniunt, at non quale illud est, sed illi dissimilia, sequiora. Ergo ab illo ducta generatio dispar et varia erit; ast hanc generatio comparium æquabilis præcedit, quæ maxime Deorum communis est, — quæ si cui deest, is sterilis putandus est. — Quod si generatio omnium rerum, processusque ab illo principio profectus dispar est et dissimilia parit, non potest non generatio (comparium, sive ejusdem generis) similaris prior subesse.

5) *Βούλοιτο* Mon. dedit; Hamb. non habet.

πρὸ πάντων· ὅμα ἄρα 6) καὶ ὡς τὴν αὐτὴν ποιεῖται πρόςοδον ὁμοειδῆ τὲ καὶ ἀνομοειδῆ· πάντα γάρ ἐστι καὶ πάντα παράγει, τοῦτο μὲν ὁμοειδῶς καὶ πρὸ πάντων ἐστὶ καὶ πάντων . . . . τοῦτο δὲ ἀνομοειδῶς. ἄλλον δὲ αὖ τρόπον, ὡς μὲν πάντη ἁπλοῦν τὰ μὴ ἁπλᾶ πάντη ἀνομοειδῶς, ὡς δὲ ὑπεραπλοῦν, ταῦτα μὴ ἁπλᾶ, ὁμοειδῶς· ἆρα οὖν παράγει; Οὕτω γὰρ ἐνεργεῖ· πρὸ δὲ τῆς ἐνεργείας δύναμις καὶ πρὸ δυνάμεως ὕπαρξις. ἴσως οὔτε δύναμις, πολλῷ μειζόνως, οὔτε ἔτι μᾶλλον ἐνέργεια· καὶ γὰρ ἐν διωρισμῷ τὰ τοιαῦτα καὶ διακρίνεταί πως ἀπ' ἀλλήλων. οὐκ ἄρα ἁρμόζει τῷ πάντη ἀδιαφόρῳ τὸ ὑπάρχειν καὶ δύνασθαι καὶ ἐνεργεῖν. Ἢ ταῦτα μὲν οὕτως ὡς λέγομεν οὐ πρόςεστιν αὐτῷ· ὥςπερ δὲ τὸ ἓν οὐ προςὸν ὅμως ἀναπέμπομεν ἐπ' αὐτὸ,
p. 55 καὶ τὰ πάντα τῷ ἑνὶ συζεύγνυμεν 7), διὰ τὰς πολλάκις εἰρημένας αἰτίας, οὕτως ἂν εἴποιμεν ἐπ' αὐτοῦ τὸ ἐνεργεῖν καὶ δύνασθαι καὶ εἶναι, ὡς ἓν τὰ τρία ἀδιόριστα ἀπ' ἀλλήλων. οὐ γὰρ τῷ εἶναι ποιεῖ, ὡς ἂν φαίη τὶς· μία γὰρ αὕτη ποίησις ἀντιδιωρισμένη πρὸς ἄλλας· οὐδὲ ὅτι ἐκεῖνο ἐστὶ, διὰ τοῦτο τὰ ἄλλα ἐστίν· οὕτω γὰρ οὐδενὸς ἔσται αἴτιον, εἰ μὴ παράγει αὐτά· ἀλλὰ κατὰ τὴν πάντων οἰστικὴν ἁπλότητα πρὸ ἐνεργείας, πρὸ δυνάμεως πρὸ ὑπάρξεως αἴτιον τῶν πάντων ἐστίν. ὅλως δὲ αἴτιον, καὶ διώρισται ἀπὸ τῶν αἰτιατῶν· ἢ καὶ τὸ αἴτιον καὶ τὸ 8) αἰτιατὸν μετ' ἐκεῖνο διορίζεται ἀπὸ τῆς διοριστικῆς αἰτίας, ἥ τίς ποτέ ἐστιν; ἐκεῖνο δὲ εἰς πάντα μόνον· εἰ δὲ καὶ αἴτιον,

6) legerim ἅμα ἄρα ὡς ταυτὸν τὴν αὐτὴν π. πρόοδον. πρόςοδον uterque C. habet. Mox post καὶ πάντων (Mon. legit πάντα) uterque lacunam exhibent, quam vocabulo γεννητικὸν vel alio similis significatus expleveris. Illud principium res partim via æqualitatis, partim inæqualitatis creat. — At si creat, agit. — At dubito an essentia (suspicor legendum οὔτε ὕπαρξις οὔτε δυν.) multo magis, an facultas, quam maxime, an actio ei suppetat; ternæ hæ discriminatæ vires in illam penitus indistinctam naturam non cadunt. — Mon. legit ἐν διορισμῷ τινι τὰ τ.

7) Mon. ζευγν.

8) idem articulum omittit. Mox Hamb. διοριτικῆς. Deinde f. l. ἐκεῖνο δὲ ἓν (pro εἰς) πάντα μόνον. Ut sensus sit: An Causa et Effectum post illam naturam a determinante causa, quæcunque demum est, proponuntur? At illa natura Unum - Omnia tantum modo est. Quæ si insuper causa cluet, causa in omnibus rebus est; proinde omnes ab ea effectæ res in summa Rerum cum ipsa illa natura coercentur etc.

ὡς ἐν τοῖς πᾶσιν τὸ αἴτιον, ὥστε καὶ τὰ πάντα ὅσα ἀπ' αὐτοῦ αἰτιατὰ, ὡς ἐν τοῖς πᾶσι, καὶ τοῦτο περιεχόμενον· ἐκεῖνο δὲ προέστηκεν, οὔτε ὡς αἴτιον, οὔτε ὡς αἰτιατὸν, ἀλλὰ ἁπλῶς καὶ ἀδιορίστως, ὡς ἓν πάντα τῶν πάντων. Οὐκοῦν διώρισταί γε καὶ ταύτῃ ὡς τοιοῦτον τῶν μὴ τοιούτων. ἀλλ' εἰ καὶ διώρισται ἀπ' αὐτοῦ τὰ μετ' αὐτοῦ, οὐκ ἀπ' αὐτοῦ ὁ διορισμὸς, ἀλλὰ τὰ προελθόντα διώρισεν ἑαυτὰ ἀπ' ἐκείνου, ὡς ὁ μύσας διέστησεν ἑαυτὸν ἀπὸ τοῦ ἡλίου, οὐ διαστάντος ἐκείνου. Ἀλλ' εἰ μὴ ἐκεῖνο, τί τὸ τῆς διακρίσεως αἴτιον; οὐ γὰρ δὴ πάντα αἴτια τούτου, εἰ καὶ πάντα διέστη. ἢ τῶν ἀπ' ἐκείνου τὸ προελθόντων, ὅτι ἂν φήσειε [9]) προϊὼν ὁ λόγος; οὐκοῦν ἐκεῖνο πρῶτον ἑαυτὸ διέκριτεν ἀπ' αὐτοῦ, εἶτα καὶ τὰ ἄλλα. Ἔστω τοίνυν ἐκεῖνο πρῶτον διακρινόμενον ὑφ' ἑαυτοῦ [10]) τῆς οἰκείας ἐνεργείας ἀρχόμενον, διακρίνεται δὲ ὅμως, καὶ δῆλον, ὅτι διακρινομένου τό γε διακρινόμενον διακρίνεται. ἢ οὐκ ἀνάγκη τοῦτό γε; καὶ γὰρ τοῦ ἡλίου μύσαντες ἀφιστάμεθα μὴ ἀφισταμένου, καὶ [11]) ὁ ἥλιος διακλᾶται τοῦ γε θεοῦ πανταχοῦ ὄντος, ἡμεῖς χωριζόμεθα τῇ ἀνεπιτηδειότητι τῆς ζωῆς. Καὶ τῆς ὕλης αὖ διακέκριται τὸ εἶδος οὐκ ἐχούσης τὴν διάκρισιν. εἶδος γάρ τι καὶ ἡ διάκρισις καὶ ἕτερον φασὶ τὸ εἶδος τῆς ὕλης, οὐκ οὔσης ἑτέρας· καὶ ἡ εἰκὼν τῷ παραδείγματι ὁμοία, οὐκ ὅτι ὅμοιον [12]) τῇ ἑαυτοῦ εἰκόνι. Ἢ ταῦτα μὲν οὐκ ἐχυρὸν λέγειν; ᾧ γὰρ λόγῳ τοῦ παραδείγματος ἐλαττοῦται ἡ τῆς εἰκόνος ὁμοιότης, τοῦτο [13]) καὶ τῆς εἰκόνος ὑπερέχει τοῦ παραδείγματος ἡ ὁμοιότης· ἡ μὲν δὴ τῶν ὁμοταγῶν ἐπίσης ἔχει πρὸς τὴν ἀντιστροφὴν, ἡ δὲ τοῦ κρείττονος καὶ χείρονος ἀντιστρέφει μὲν, ἀλλὰ μετὰ τῆς ὑπεροχῆς καὶ τῆς [14]) ἐλλείψεως. εἰ τοίνυν ἡ εἰκὼν τῷ παραδείγματι ἔοικεν οὐκ ἐπίσης, ἀλλὰ κατὰ ἔλλειψιν, τί κωλύει καὶ τὸ πα-

9) Mon. φήσειε et deinde οὐκοῦν ἐκεῖ πρῶτον.
10) Mon. ὑφ' ἑαυτοῦ καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ τ. sensus est: sit itaque primum ab Uno seductum id, quod per se et a se suam ipsius vim et actionem ciere incipit.
11) Idem καὶ εἰ ὁ ἥλ. . . . . . . χωριζώμεθα.
12) Mon. ὁμοίῳ Hamb. ὁμοίῳ (sic). [ον above]
13) Mon. τούτῳ. Quanto Effigiei similitudo Exemplari concedit, tanto Effigiem Exemplaris similitudo vincit.
14) idem. om. art.

ράδειγμα ἐοικέναι τῇ εἰκόνι, ἀλλὰ καθ' ὑπεροχήν. Εἶ δὲ, ὅτι ἡ εἰκὼν ὁμοιοῦται τῷ παραδείγματι καὶ ταύτῃ ὁμοία, καὶ τὸ παράδειγμα ὁμοιοῖ τὴν εἰκόνα πρὸς ἑαυτὸ, καὶ ταύτῃ ὅμοιον. Ἀλλὰ [15]) ταῦτα μὲν ἄλλης ἂν λόγων ἁρμονίας. οὐ μέντοι οὐδὲ
p. 56. τὸ εἶδος ἕτερον τῆς ὕλης, ὅτι μὴ ἑτέρα, ἀλλὰ μόνον οὐχ ὕλη· καὶ γὰρ ἡ ἑτερότης, διακριτική ἐστι τῆς ταυτότητος, οὐδὲ ἑτερότης· εἶδος δὲ καὶ ἡ ὕλη οὐδαμῇ ταὐτόν· οὐ γὰρ ἂν εἴη ταὐτὸν, ἡ ὕλη, οὐδὲ ἄρα ἑτερότης ἐν τοῖς πρὸς ἄλληλα. κεχωρίσθαι δὲ φατέον ὕλην καὶ εἶδος ἀπ' ἀλλήλων· τὸ δὲ κεχωρισμένον ἀντιστρέφει πρὸς τὸ κεχωρισμένον, ὥστε καὶ τὰ πάντα ἀπὸ [16]) μιᾶς φύσεως ἐκείνης κεχώρισται κεχωρισμένης. διώρισται ἄρα καὶ αὕτη ἀπὸ πάντων. πῶς οὖν πέπονθε τὸν διορισμόν; οὐ γὰρ δὴ ἀπό τινος τῶν μεθ' αὐτὸ, ὅπερ εἶναι διοριστικὸν αἴτιον λέγομεν. πῶς δὲ τούτου αὐτοῦ διεκρίθη διακριθέντος [17]) ἢ πάντῃ ἀδιάκριτον ὁμολογοῦμεν; ἢ ὥςπερ ἕτερα οὐ ῥητέον, ἐν οἷς οὐκ ἔστιν ἑτερότης ἀμφοῖν κοινή, οὕτως οὐδὲ διωρισμένα ἀπ' ἀλλήλων, ἢ διακεκριμένα, ἐν οἷς οὐκ ἔστι [18]) κοινὸν πρᾶγμα, καὶ ὄνομα, διάκρισις καὶ διορισμός· ἐπεί τό γε διοριστικὸν ἢ διακριτικὸν αἴτιον· πρὸς τὸ ἑαυτοῦ αἰτιατὸν ἀντιστρέφει οὐκ ἀπὸ τῆς ἴσης, ἀλλ' ὡς ποιοῦν πρὸς γινόμενον· διακρίνεται μὲν [19]) τὸ αἰτιατὸν ἀπὸ τοῦ αἰτίου, ὡς μετέχον τῆς διακρινούσης αἰτίας, διακρίνεται δέ πως ἀπὸ τοῦ αἰτιατοῦ τὸ αἴτιον, ὡς προάγον αὐτὸ ἀφ' ἑαυτοῦ καὶ διακρῖνον· οὕτω γὰρ ἀντιστρέφειν ἠξιοῦμεν καὶ τὸ ὅμοιον εἰκόνος καὶ παραδείγματος· τὸ δὲ ἐκέκεινα διορισμοῦ παντὸς, οὐκ ἄν τις ἔχῃ λέγειν οὐδαμῇ οὐδαμῶς διωρισμένον, ἐπεὶ καὶ διώρισται, οὐ πάντῃ διώρισται. ἔχει δέ τι καὶ κοινὸν ἕν. ἔσται ἄρα τὶ τῷ δευτέρῳ [20]) ἀπὸ τοῦ πρώτου οἷον ἐκεῖνο, οὗπερ ἀπέγνωμεν· εἰδὲ αὐτὸ ἐκεῖνο, καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ καὶ ἐν πᾶσιν, ὥςπερ ἐλέγομεν, οὐκ ἂν εἴη κοι-

15) Mon. ἀλλὰ κατὰ ταῦτα μ. α. αν εἴη λ. ἁρμ.
16) Mon. ἀπὸ τῆς μ.
17) idem rectius ὁ πάντῃ ἀδ. mox transponit: κοινὴ ἀμφοῖν.
18) Mon. ἐν οἷς οὐκ ἔστιν ἑτερότης κοινὸν πρ.
19) Mon. γὰρ post μὲν inserit, itemque mox καὶ post δέ πως; et paulo inferius ἔχοι. Denique inter ἐπεὶ καὶ inserendum εἰ videtur.
20) Hamb. ἔσται ἄρα τι τῷ δευτέρῳ καὶ ἐν πᾶσιν, ὥσπερ ἐλέγομεν media omisit.

τὸν ἅμα καὶ διωρισμένον· ἔν τινι γὰρ καὶ ταῦτα διορισμῷ τὸ κοινὸν καὶ ἴδιον.

Πῶς οὖν λεκτέον, καὶ πῇ [1]) διαθετέον τὰ ἁπλᾶ ταῦτα φάσματα καὶ ἀτρεμῆ τῷ ὄντι τῆς ὑπερβαλλούσης ταύτης ἀληθείας; ἢ γὰρ οὐδὲν μετ' ἐκεῖνο, καὶ αὐτὸ μόνον ἐστίν· ἢ εἰ ἔστι καὶ ἄλλα μετ' ἐκεῖνο, πάντη ἐστὶ καὶ ἐν δὴ πρὸς ἐκεῖνο πάντως διορισμῷ. ἢ ὡς μὲν ἀπὸ τῶν κάτω καὶ τοῦτο λαβεῖν πρὸς ἔνδειξιν ἀμυδρὸν, καὶ ταύτην τῆς περὶ ἐκεῖνο [2]) σπαργώσης μὲν ἀεὶ, τίκτειν δὲ οὐδέποτε δυναμένης ὠδῖνος, ἀλλ' ἐν τῷ ὁπωσοῦν ὠδίνειν τὸ τίκτειν ἐχούσης; ὡς γοῦν πρὸς ἔνδειξιν ταύτης, διωρίσθω τινὰ τρόπον ἀσυμφανέστατον καὶ ἥκιστά γε τρανῆ πρὸς διορισμόν. καὶ τὸν πρώτιστον λέγω πάντων προςδιορισμὸν καὶ σχεδὸν ὑπὸ τοῦ ἀδιωρίστου καταπινόμενον, ὥστε δύναμιν τοῦ πρώτου τὸ δεύτερον εἶναι δοκεῖν, δύναμιν τῇ ὑπάρξει συμπεπηγυῖαν, ὡς ἤδη τινὲς ἱερολόγοι τοῦτο αἰνίττονται. ἢ καὶ εἴ τι τούτου ἑνοειδέστερον, ἐπινοήσειεν ἄν τις ἐν τοῖς πρὸ πάσης ὑπάρξεως καὶ δυνάμεως πεφυκόσι, καὶ λεγέσθω μετ' ἐκεῖνο μὲν τὸ δεύτερον, ἐκεῖνο δὲ μᾶλλον ἢ μετ' ἐκεῖνο καὶ αὐτῷ [3]) μᾶλλον ἢ ἀπ' αὐτοῦ, καὶ ὅσας ἄν τις εὑρίσκοι τοιαύτας ὑπερβολάς. Ἆρα οὖν καὶ τὰ ἄλλα μετὰ τὸ δεύτερον ὡσαύτως αὐτῷ πάρεστι; καὶ τὰ ἔσχατα πάντων; καὶ ἔστιν ἰσότιμα πάντα πρὸς ἐκεῖνο; ἀλλ' ἄτοπον, ὥστε καὶ εἰ μὴ τοῦ δευτέρου, τῶν γε ἄλλων διακέκριται ἱκανῶς, καὶ μάλιστα τῶν ἐσχάτων; ἢ πάντα ὁμοῦ συνελθόντα [4]), πρῶτα καὶ μέσα

Cap. 38.

1) *H.* πῶς (πῇ) sic. mox Mon. ἢ εἰ ἔσται. Pro ἀτρεμῆ, f. l. ἀτέραμνα. Postea pro πάντη Mon. l. πάντων ἐστι. si quæ aliæ res post illud principium sunt, plane eam naturam sequuntur, et jam quandam ad illam naturam præ se ferunt determinationem.

2) *H.* περὶ ἐκεῖ. Deinde Mon. ὡς οὖν. Mox l. προςδιορισμὸν. Vocc. Καὶ τὸν πρωτ. λ. π. προςδ. Mon. omisit. — Igitur ad istam cogitationem et velut parturitionem innuendam, inchoata quasi, adumbrataque ratio, atque procul ab determinatione absoluta recedens, exponatur. Omnium primam determinationem adjectitiam, eam dico, quam Indeterminatum pæne absorbuit, ut Secundum potentia Primi, Essentiæ concreta, esse videatur.

3) Mon. recte αὐτὸ μᾶλλον.

4) f. l. προελθόντα. Sin illud Primum a Secundo et a ceteris rebus extremis novissimisque distentum non exstat, Omnia simul, Prima et Media et Extrema proferuntur, nec dum mutua inter se ra-

καὶ τελευταῖα καὶ οὔ πω πρὸς ἄλληλα οὕτως ἔχοντα, ἀλλ' ὁμοῦ πάντα ὡς ἓν πρὸς τὸ ἓν πάντα ἔχει, ὡς αἰτιατὸν πρὸς αἴτιον. ἡ δὲ ἄλλη πρόοδος καὶ τάξις ἀπὸ τῶν ἄλλων αἰτίων ἐφήκει τοῖς πᾶσιν· ἀπὸ δὲ ἐκείνου καὶ ταῦτα μέν, ἀλλ' ὡς ἐν τοῖς πᾶσι καὶ ταῦτα· διὸ μόνον ἐκεῖνο τῶν πάντων αἴτιον, ἄλλο δὲ ἄλλου τούτων πάντων. Ὅτι δὲ ὡς πάντων ὁμοῦ ἐκεῖνο ἀρχή, δηλοῖ μὲν αὐτῆς καὶ τὸ παντελές, δηλοῖ δὲ τὸ ἀόριστον [5]), οὐ μᾶλλον τοῦ δὲ ὄν, ἢ τοῦ δέ, δηλοῖ δὲ καὶ ἡ τῆς τοιαύτης αἰτίας ἐπιπόθησις τῆς πάντων, ὡς πάντων· οὐ γὰρ δή τινος μὲν ἐστιν αἰτία προηγουμένη, τῶν δὲ πάντων ὁμοῦ ὡς πάντων οὐκ ἔστιν. εἰ δὲ ἔστι, τίς ἂν εἴη ἄλλη παρὰ τὴν προκειμένην; ἢ τοσοῦτον διαφέρει τῶν πάντων, εἰ θέμις εἰπεῖν, ὅσον τὰ μὲν ἐστι πάντα παντοδαπῶς, ἡ δὲ πάντα τὸν ἁπλούστατον τρόπον; ὅτι δὲ ταῦτα καὶ Ἰαμβλίχῳ δύναται συνᾴδειν, ἐκεῖνο ποιοῦμαι [6]) τεκμήριον, ὅτι καὶ τὴν πρὸς ἐκείνῳ ἀναγωγὸν ἑκάστῳ οὐκ ἐφικτὴν εἶναι φησίν, εἰ μὴ συντάξειεν ἑαυτὸ τοῖς πᾶσιν, καὶ μετὰ πάντων ἀναδράμοι πρὸς τὴν κοινὴν πάντων ἀρχήν. Εἰ τοίνυν ὁμοῦ πάντα πέφυκεν ἀνατείνεσθαι πρὸς αὐτήν, καθ' αὑτὸ δὲ ἕκαστον οὐ πέφυκεν αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ δίχα τῶν ἄλλων, παντὶ δῆλον ὅτι καὶ προῆλθεν ὁμοῦ πάντα ἐκεῖθεν, ἕκαστον δὲ οὐ καθ' ἑαυτό, ἀλλ' ἕτερον ἀφ' ἑτέρου. Ἀλλ' εἰ καὶ ὁμοῦ πάντα, τὰ μὲν ὅμως πόῤῥω, τὰ δὲ ἐγγύθεν· ἀλλὰ καὶ ταῦτα διωρίσθη μετὰ τὴν φύσιν ἐκείνην, τότε δὲ οὔπω ἦν τὸ πόῤῥω καὶ ἐγγύθεν. ὡς μὲν οὖν ἀπὸ τῶν κάτω [7]) περὶ τῶν ἀνωτάτω διατάττεσθαι, λέγοι ἄν τις οὕτως· ὡς δὲ κατὰ τὴν ἀληθεστέραν ὠδῖνα φάναι, οὔτε ταῦτα ἀπ' ἐκείνου διεκρίθη, οὐδὲ ἐκεῖνο ἀπὸ τούτων, ἀλλ' οὐδὲ μὴν ἥνωται ἀλλήλοις, οὐδὲ ταὐτά ἐστιν, οὐδὲ ἕτερα, οὐδὲ ὅμοια, οὐδὲ ἀνόμοια, οὐδὲ ἕν, οὐδὲ πολλά, οὐδὲ ὁμοταγῆ, οὐδὲ ἑτεροταγῆ· οὐδὲ γὰρ τὸ πρὸ πάντων ἁρμόζει ἐκείνῳ, οὐδὲ ἄρα τοῖς πᾶσι τὸ μετ' ἐκεῖνο· οὐδὲ πρῶτον οὖν, οὐδὲ δεύτερον, οὐδὲ αἴτιον, οὐδὲ αἰτιατόν· ἐν

tione junguntur. — — Ab illo Primo quidem hæc quoque (Posteriora) veniunt, sed ita, ut in Summa summarum cohibeantur.

5) Mon. ἀδιόριστον.

6) Mon. ποιοῦμεν, et πρὸς ἐκεῖνο rectius.

7) Mon. κατωτάτω.

διορισμῷ γάρ τινι τὰ τοιαῦτα πρὸς ἄλληλα· τὸ δέ ἐστιν ἀδιόριστον, οὐ [8] τὸ ἀντικείμενον τῷ διωρισμένῳ ἀλλὰ πάντη ἁπλοῦν, καὶ πάντα ἀδιακρίτως· πάντα γὰρ κατὰ τὸ ἓν καὶ ἐκεῖνο τὸ ἓν, ὃ πάντα ἔστι καὶ οὐ μόνον ἕν.

Μὴ τοίνυν [1]) ἀπορείτω τις, εἰ τὰ ἄλλα ἀπ' αὐτοῦ πρόεισιν ἐχωρίσθη αὐτοῦ. καὶ ἐκεῖνο ἄρα τούτων ἐχωρίσθη. εἰ δὲ καὶ ἥνωται, οὐ προῆλθεν· οὔτε γὰρ οὕτως, ὡς ἡμεῖς νοοῦμεν, οὔτε προῆλθεν, οὔτε οὐ προῆλθεν. ἄλλος γὰρ ὁ τρόπος ἐκεῖνος τῆς ἑνιαίας προόδου, ὃν ἡμεῖς οὔπω συννοοῦμεν, ἅτε μεμερισμένοι εἰς μονὴν καὶ πρόοδον καὶ ἐπιστροφὴν, ὃ δέ ἐστιν ὑπὲρ τὸν διορισμὸν τῶν τοιούτων· οὔτε ἀναγκαῖον ἡνῶσθαι, εἰ μὴ διακρίνεται [2]), οὔτε διακρίνεσθαι, εἰ μὴ ἥνωται· ἐκεῖνο γὰρ τὴν πρὸ ἀμφοῖν ἀδιόριστον· τὰ δέ ἐστιν ἀντικείμενα. μηδὲ αὖ ζητείτω τις, εἰ παράγει, τὰ δὲ παράγεται; εἰ γὰρ ἐνεργεῖ, καὶ δύναται καὶ ὑπάρχει. τρία οὖν τὰ πάντα, ἀλλ' οὐχ ἓν ὕπαρξις, δύναμις καὶ [3]) ἐνέργεια. ἀλλ' εἴρηται, ὅτι ἐκεῖνο πρὸ ἐνεργείας καὶ δυνάμεως καὶ ὑπάρξεως· ἓν γὰρ, ἀλλ' οὐ τρία πρὸ δὲ τῶν ἄλλων, ὡς ἓν καὶ τὰ τρία. ἀπορίας [4]) δὲ ἡμεῖς καὶ νοήσεως καὶ ἐξηγήσεως παράγειν ὅμως αὐτὸ λέγομεν, διακαθαρτέον δὲ τὸν τρόπον τῆς παραγωγῆς, ὡς ὄντα ἀσύμφυλον ἡμῖν, καὶ οὔτε τῷ ἐνεργεῖν, οὔτε τῷ δύνασθαι, οὔτε τῷ ὑπάρ-

Cap. 39.

8) Idem male αὐτὸ pro οὐ τὸ.

1) Mon. l. Μὴ τοίνυν ἀπορείτω τις, εἰ τὰ ἄλλα ἀπ' αὐτοῦ γὰρ κατὰ τὸ ἓν καὶ ἐκεῖνο τὸ ἓν, ὅ πάντα ἐστιν καὶ οὐ μόνον ἓν (librarius erravit et præcedentem lineam iterum scripsit) μὴ τοίνυν ἀπορεί (sic) πρόεισιν, ἐχωρίσθη αὐτοῦ. Suspicor legendum esse μὴ τοίνυν ἀπορείτω τις, μὴ, εἰ πρόεισιν, ἐχωρίσθη αὐτοῦ sqq. Nemo igitur eo hæreat, quod, si ceteræ res ab illa natura prima unaque procedant, ab ipsa secretæ sint: ipsaque vicissim a rebus seducta sit: sin in unitatis compagibus junctæ tenentur, non processerint. Ita nempe, ut nos animo informamus, neque prodierunt, neque non prodierunt. Nam via illa unijugi (unitalis) processus alia est, eamque nondum percipimus, qui in varietatem, mansionem inquam, progressionem et reflexionem distracti sumus etc.

2) Hamb. εἰ μὴ διακρίνηται.

3) καὶ Mon. om.; et in sqq. τὰ ante τρία.

4) Mon. l. ἀπορία. Necessitate cogitandi et explanandi impulsi eam naturam deducere dicimus. Modus deductionis ita nobis illustrandus est, ut, cum a nostra natura alienus sit, eum neque actione, neque potentia neque essentia, sed ipso Uno trinis istis superiore arcano modo confici dicamus.

χειν ἐπιτελούμενον, ἀλλὰ τῷ ἑνὶ πρὸ τῶν τριῶν ἀποῤῥήτῳ τρόπῳ. Μηδὲ λεγέτω τὶς ἀποῤῥεῖν τινα ἀπ' αὐτοῦ μέθεξιν, οὔτε ἰδίαν ἐκ τῶν 5) γινομένων, οὔτε κοινὴν μίαν ἁπάντων, ἵνα μετέχῃ αὐτοῦ τὰ ἀπ' αὐτοῦ προελθόντα, καὶ ἐκεῖνο διδῷ τὶ ἀφ' ἑαυτοῦ τοῖς προελθοῦσιν. ἢ εἰ μὴ ταῦτα, μηδὲ ἐκεῖθεν ἔχειν τὸ εἶναι, μηδέ τι κοινὸν εἶναι αὐτοῖς πρὸς ἐκεῖνο· εἰ γάρ, εἶναί τι ἢ ἐν τούτοις ἔσεσθαι ἐκεῖνο, καὶ οὐ καθ' ἑαυτὰ, ἢ ταῦτα ἐν ἐκείνῳ, καὶ οὐδὲν εἶναι παρ' αὐτό. τὸ γὰρ τοιοῦτον εἶδος τῶν ἀποριῶν ἰσχύειν φατέον ἐπὶ τῶν κατὰ διάκρισιν παραγόντων· ὥσπερ δὲ ἔθεμεν ἀπ' ἐκείνου τὴν πρόοδον τῶν ἀπ' αὐτοῦ, μήτε κατὰ ἕνωσιν, μήτε κατὰ διάκρισιν, οὕτω καὶ τὴν ἐκεῖθεν τελείωσιν καὶ τὴν ἐκείνου μέθεξιν εἶναι, μήτε ὡς 6) τι διδόντος ἀφ' ἑαυτοῦ, μήτε ὡς ἐπέχοντος τὴν δόσιν, μήτε ὡς ἔχοντός τι κοινὸν πρὸς τὰ ἄλλα αὐτὴν τὴν διδομένην ἔλλαμψιν, μήτε ὡς πάντως διωρισμένου, καὶ οὐδαμῆ πρὸς αὐτὰ κοινωνοῦντος. αἱ γὰρ τοιαῦται πᾶσαι ἀντιθέσεις ἐν διωρισμῷ. τὸ δέ ἐστιν, ὡς εἴρηται πολλάκις, ἀδιόριστον, ὥστε ἅμα πάντα ταῦτα ἐν ἐκείνῳ, ῥητέον, καὶ αὖ οὐδὲν μόνον καθ' αὑτὸ διωρισμένον, τὸ δὲ ἀληθέστερον, οὐδὲ πάντα, ἀλλὰ πρὸ πάντων ἕν, ὁμοῦ πάντων τούτων, ἁπλωτικόν.

Cap. 40. Τί οὖν 1) τὸ τῆς ἀληθείας ἀπ' αὐτοῦ κατὰ Πλάτωνα προπεμπόμενον φῶς; ὅτι μὲν προςεχέστερον ταῖς ἡμετέραις ἐννοίαις ἀναφθέγγεται ταῦτα ὁ Πλάτων περὶ αὐτοῦ, ἐδήλωσεν ἐν ἄλλοις οὐ τὴν ἀλήθειαν μόνον, ἀλλὰ κάλλος καὶ συμμετρίαν ἐν προθύροις αὐτοῦ τάττειν ἀξιῶν, εἶτα μέντοι, οὐδὲ πάντως ἐκεῖνο τὸ πρὸ πάντων παρείληφεν, ἀλλ' οὗ τὸ ὂν εἴρηται 2) προςεχῶς. διὸ τοῦ γνωστοῦ καὶ γνωστικοῦ, ὅ ἐστιν

5) Rectius Mon. ἰδίαν ἑκάστου γιγνομένην.

6) Mon. ὥστε male. Qualem ab illa principe natura ordientem rerum progressionem esse docuimus, scilicet neque per unitionem, neque per distinctionem, talem itidem illinc perfectionem, tale illinc donum proficisci putandum est; nempe, nihil ex se dare, nec donum retinere, neque commune quidquam cum ceteris rebus habere, ipsam inquam traditam illuminationem seu radiationem; neque omnino illam naturam determinatam esse, neque hilum cum rebus communicare.

1) Mon. art. τὸ om. et inferius τὴν ἀληθ. μόνην. Vide Plat. Phileb.

2) Mon. ἥρηται rectius. Quid igitur est illud veritatis lumen ut Plato docet, illinc promissum? Platonem ea, quae de illo lumine

νοητοῦ καὶ νοεροῦ συνδετικὸν εἶναι φησὶ τοῦτο τὸ φῶς, ὡς ἐν τῷ νοητῷ καθιδρυμένον καὶ ἀληθίζον [3]) ὁμοῦ τὸν νοῦν καὶ νοούμενον. ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἐπισκεπτέον καὶ αὖθις. Εἰ δ' οὖν καὶ ἐκείνου φῶς λέγοιμεν τὴν ἀλήθειαν, τὴν ἀπ' αὐτοῦ, φήσομεν εἶναι αὐτὴν πρόοδον τῶν θείων ἑνάδων, ὡς δοκεῖ τοῖς φιλοσόφοις. ἆρα οὖν οὐκ ἔχουσί τι κοινὸν πρὸς ἀλλήλας αὗται αἱ ἑνάδες, καθὸ πάντες οἱ θεοὶ εἷς θεός εἰσί τε καὶ λέγονται; πάνυ γε φήσω, ἀλλ' ἤτοι ὡς ἀφ' ἑνὸς καὶ πρὸς ἕν, ὥστε καὶ τοῦτο πολλά· ἢ εἴ τι καὶ ἀδιάφορον ἕν, οἷον ῥίζα μία τῶν πολλῶν θεῶν, οὐδὲν αὕτη οἷον ἐκεῖνο. καὶ ἐκείνου μέθεξις, ῥίζα δὲ τῶν προελθόντων προϊοῦσα μετὰ τῶν προϊόντων, οἷον μονάς, εἰ θεμιτὸν φάναι, τοῦ θείου ἀριθμοῦ. τὸ δὲ τῆς ὕλης, εἴ τις καὶ τοῦτο προφέροι, ὡς ἐκείνου τί ἴχνος ἔσχατον, τοῦ παντὸς ἁμαρτήσεται. ἡ γὰρ ὕλη πρὸς τὸ εἶδος διώρισται καὶ τὸ ἔσχατον πρὸς τὸ πρῶτον, ἐκείνου δὲ ἡ φύσις πρὸ τούτων καὶ ὅλως πανταχοῦ τῇ ὕλῃ σύνεστιν εἶδος. ὅθεν ἄρα τὸ εἶδος πρόεισι, καὶ ἡ ὕλη, ἀπὸ τῆς [4]) αὐτῆς τάξεως. ἀλλὰ τοῦτο μὲν καὶ ὕστερον. ὃ δὲ ἐπὶ πᾶσιν εἴρηται τοῖς προηπορημένοις, τὸ ἐν ἑκάστῳ συναίρεμα πάντων πρὸ πάντων ἓν τῶν ἐν ἑκάστῳ, ἔστι μὲν ἐκείνῳ ἀναλογοῦν, οὐ μὴν οἷον ἐκείνου ἴνδαλμα, οὐδὲ φῶς, ἀλλὰ τοῦ προελθόντος, καὶ τοῦτό ἐστι κορυφὴ καὶ ῥίζα, σὺν αὐτῷ προελθοῦσα τὸν ἀπ' ἐκείνου πε-

(Polit. l. VII) dicit, nostris rationibus accommodasse, alibi declaravit, ubi non solum veritatem, sed etiam pulcritudinem et commensum s. symmetriam in ejus vestibulo ponit. Dein vero ne illud: Omnia antecedens, quidem adsumsit, sed id, unde Ens proxime suspensum dependet.

3) Mon. *ἀληθητόζων* (sic) *ὁμοῦ τὸ νοούμενον καὶ τὸ νοοῦν*. Mox rectius idem bis scribit *ἑνάδων* et *ἑνάδες*. Quodsi illius principii lumen veritatem indidem manentem prædicamus, eam progressionem divinarum unitatum esse, quod Philosophis placet, contendemus. Num igitur nihil commune inter se hae unitates habent, quo omnes Dii unus Deus et sint et celebrentur? Sane, respondebo. Sed translatitio modo dicuntur, quo fit ut illud Multa sit; aut, si forsan indifferens Unum tanquam unica radix multitudinis Deorum sumatur, hæc illi non sit par, neque illius donum, sed radix progressorum, ipsa cum progredientibus progrediens, velut Unitas, si fas est dicere, divini numeri. Materiam, si quis hanc quoque rem moveat, quasi illius principii vestigium novissimum gerat, omni via aberrabit.

4) Minus bene Mon. *ἀπό τῆς τάξεως*.

φυκότα τρόπον, ὥσπερ καὶ ἡ μία ῥίζα τῶν πάντων ἡ κοινή· τὸ δὲ οὐκ ἦν ῥίζα, ἀλλὰ πρὸ πάντων, οὐδὲ ῥίζα μόνον, ἀλλὰ πάντα μετὰ [5]) ῥίζης. αὐτὸ μὲν οὖν ἓν πάντα καὶ πρὸ πάντων, τὰ δὲ πάντα πρόεισιν ἀπ' αὐτοῦ, ῥίζα ἅμα καὶ κλάδοι. πῶς οὖν ἡ ῥίζα ἐκείνη ἀπήχημα, εἴ τε ἡ μία εἴ τε αἱ πολλαί, ὅπερ ἅμα καὶ ῥίζαν καὶ κλάδους ὡμολογήκαμεν, ἀδιόριστον ἓν πάντα πρὸ πάντων ὁμολογήσαντας; ἡ δὲ ῥίζα διώρισται πρὸς τοὺς κλάδους, καὶ ἡ κορυφὴ πρὸς τὸ ἄλλο πᾶν. οὐκ ἄρα ἡ ἐκεῖθεν ἔλλαμψις ἦν ἄρα τὸ πρὸ πάντων ἐν ἑκάστῳ τῶν πεπληθυσμένων ἑνοειδὲς ἑνί, τοῦτο γε τῇ κατατάξει πεπληθυσμένον εἴη ἄν τινα τρόπον. καὶ διωρισμένον πη ἀπὸ τοῦ ἐλλάμποντος. ἀλλὰ μὴν οὐχ ὅτι [6]) ταύτῃ οὐ μετέχει τὰ ἄλλα αὐτοῦ, διὰ τοῦτο οὐδαμῇ ἂν μετέχοι, καὶ διῳκισμένον ἐκεῖνο θησόμεθα τῶν πάντων· ἀνάγκη γὰρ ἀναίνεσθαι καὶ τὰς δευτέρας ἀπορίας, πρὸς μὲν τὸν συνήθη τοῖς ἄλλοις τρόπον τῆς μετοχῆς μαχομένας, ἁπλῶς δὲ οὐ καλῶς ἐχούσας [7]). ἔστω γάρ, ὡς ὑποστάσεως αὐτοῦ ἰδιοτρόπως ὑπόνοια, οὕτω καὶ προόδου, οὔτε κατὰ τὴν ἕνωσιν, οὔτε [8]) κατὰ τὴν διάκρισιν, οὔτε ὁμοειδοῦς, οὔτε ἀνομοειδοῦς, ἀλλὰ πρὸ ἀμφοῖν, καὶ περὶ τῆς μεθέξεως, οὔτε κατὰ παρουσίαν αὐτοῦ γινομένης, οὐδὲ κατὰ ἔλλαμψιν τὴν ἀπ' αὐτοῦ χωριζομένην, ἀλλὰ πρὸ ἀμφοῖν. οὐ τοίνυν ἁρμόσει λέγειν, ὅτι κοινὸν ἢ ἴδιον τὸ διδόμενον· καὶ τοῦτο γὰρ ἐπέκεινα τοῖν δυοῖν· p. 60. οὐδέ γε μὴν διδόμενον οὐδὲ αὖ μὴ διδόμενον· ἀντίκειται γάρ πως καὶ ταῦτα· τὸ δὲ πάσης ἀντιθέσεως ἐπέκεινα καὶ τῆς ἀντιφατικῆς, πολλῷ ἄρα μειζόνως καὶ τῆς ἄλλης ἁπάσης, ὥστε οὔτε φθαρτὸν, οὐδὲ ἄφθαρτον, ἀλλὰ πρὸ τούτων ἄξιον κεκλῆσθαι [9]), εἴπερ ἦν ἰδιώνυμός τις αὐτοῦ προσηγορία· πῶς δ' ἂν εἴη, ᾧ μηδὲ τὸ ἴδιον πρόσεστι; μηδὲ τὸ κοινόν; οὐχ ὁμοιούμεθα αὐτῷ οὐδαμῶς, ᾧ γε μὴ ἔνεστιν ἰδιότης, ἀλλά τινι

5) Mon. μετὰ τῆς ῥίζης, inferius bene ὁμολογήσαντες. In sqq. mendum subesse videtur. Fortasse sensus esse debet. Illa a suprema natura emicans illuminatio itaque non est cacumen, si eam ad reliquum Omne comparaveris, sed hujus cacuminis locum illud Omnia antevertens Unum obtinet, quod cuivis Multiplicatorum uniforme inest.

6) Mon. πάντῃ. — 7) Hamb. ἐχούσαις.

8) idem οὐδὲ οὔτε. — 9) Hamb. κεκλεῖσθαι (sic).|

τῶν μετ' αὐτό, ἐπεὶ οἶδε ἑνούμεθα ἐκείνῳ [10]); ἀλλὰ τῷ ἑνί, ὅπερ ἐστι μετ' αὐτό, ἐκεῖνο δὲ πρὸς τῷ ἑνὶ καὶ πάντα ἦν, ἵνα τοῦτο [11]) εἴπω, τὸ πρὸ τοῦ ἑνὸς καὶ τῶν πάντων.

Ἡ οὖν αὐγὴ τῆς ψυχῆς τί βούλεται τῷ Πλάτωνι· ἢ [1]) Cap. 41.
συνάπτειν αὕτη τῷ φωτὶ τῷ ἀπ' ἐκείνου, ἀλλ' οὐκ ἐκείνῳ· τί δέ, τὸ φῶς αὐτὸ οὐ συνῆπται τὸ ἀπ' αὐτοῦ; ἢ κατὰ μὲν τὴν εἰκόνα τῆς ἀναλογίας συνῆπται, κατὰ δὲ ἀλήθειαν οὐκέτι; οὐ γὰρ ὑπομένει ἐκεῖνο τὴν πρὸς ἕτερον συναφήν, ἵν γε οὐδὲ τὸ σημεῖον. Ἀλλὰ πῶς μετὰ [2]) τὸ εὐθύς; ἢ ὅτι τῶν ἄλλων πρῶτον ἐξεφάνη, ἢ οὐ τελέως ἀπὸ τοῦ ἀδύτου προέκυψεν; καὶ ὅλως περὶ τῶν Πλάτωνι εἰρημένων ὕστερον. ἔτι δὲ τὸ δεύτερον μετ' ἐκεῖνο, ὅ, τί ποτε ἂν ᾖ, ὡς μὲν ἀπ' ἐκείνου, μετὰ πάντων πρόεισι τὸν ἀδιόριστον πάντη τρόπον, ἄνευ τῆς πρὸς διορισμὸν ἀντιθέσεως. ὡς δὲ αὐγὴ [3]) δευτέρα, ἄλλας ἡμῖν προβάλλεται ἐννοίας περὶ ἑαυτοῦ τε καὶ τῶν ἀπ' αὐτοῦ. δῆλον γάρ, ὅτι ἐξομοιοῦν δεῖ πρὸς τὰ πράγματα εἰς δύναμιν τὰς ἡμετέρας ἐννοίας. καὶ γὰρ ἅπερ ὑπενοήσαμεν, ἀπὸ τῆς ἁπλότητος τοῦ πρὸ πάντων ἑνὸς ἐπειράθημεν συναγαγεῖν, εἰ καὶ πρὸς τὸ ἀντίξουν ἡμῖν ἡ ὁρμὴ [4]) ἐγείρεσθαι ἔσπευδεν τὰς φύσει μεμερισμένας ἐννοίας τῆς ψυχῆς, μᾶλλον δὲ τὰς διεσπασμένας ἡμῶν ὑπονοίας τῷ ἑνὶ πάντη καὶ οὐδὲν ἧττον, εἰ μὴ καὶ μᾶλλον πάντα ἐν ἑαυτῷ περιειληφότι, ἢ ἄμεινον φάναι ὑπάρχοντι, ἴσως δὲ ἄμεινον [5]) μηδὲ ὑπάρχοντι, ἀλλὰ ὑπὲρ τοῦτο πάντα ἑνὶ προσαρμόζειν φιλονεικοῦντες. διὸ καὶ ὁ πολὺς ἐγίνετο θόρυβος, κινδυνεύοντος ἀεὶ τοῦ μεριστοῦ λόγου ἢ διασπάσαι τὸ ἓν εἰς πολλά, ἢ τὴν οἰκείαν ἀπολέσαι παντάπασι φύσιν τε καὶ δύναμιν, καὶ ἐνέργειαν. τοιγαροῦν καὶ ἐκεῖνα τούτοις ἑπόμενα συνάγομεν,

10) idem ἐκείνου.* — 11) Mon. οὕτως.

1) Hamb. συνάπτειν τῷ ἀπ' ἐκείνου. ἢ κατὰ μὲν τὴν εἰκόνα. media desunt, quae ex Mon. inserui.

2) Rectius Mon. ἀλλὰ πῶς μετ' αὐτὸ εὐθύς; At qui fit, ut statim post illud reconditum ineffabile principium hic splendor (αὐγὴ) ponatur. Mox Mon. ὅτι ποτε ἂν εἴη.

3) Mon. ὡς δὲ ἀρχὴ καὶ αὐτὸ δευτέρα.

4) Mon. ὁρμὴ ἐνείρεσθαι· Hamb. ὀργη (μ) ἐγείρεσθαι.

5) Mon. ἄμεινον, ἔτι δὲ ὑπ.

ὅτι ἐκεῖνο οὐδὲν ῥητέον τῶν ἐν διορισμῷ τοιούτῳ 6) λεγομένων, οὐδὲ ὁμοῦ πάντα συνελθόντα, οἷον, ὅτι αἴτιον πάντων, ὅτι πρῶτον, ὅτι ἀγαθὸν, ὅτι τὸ ἁπλούστατον, ὅτι τὸ ἐπέκεινα τοῦ ὄντος, ὅτι μέτρον, ὅτι ἐφετὸν, ὅτι τέλος, ὅτι ἀρχή. αἱ μὲν γὰρ τούτων ἁπάντων ἔννοιαι διωρισμέναι εἰσὶν, ἐκείνῳ δὲ οὐδεὶς προσήκει διορισμὸς, ὥς γε οὔτε τὸ ἀντικείμενον τῷ διωρισμένῳ ἀδιόριστον, ἀλλ᾽ εἴ τι ἐστὶ πρὸ τούτων ἁπάντων ἓν, πάντων σημαντικὸν, τοῦτο μόνον ὑπ᾽ ἐκείνου 7) ὑπονοητέον. ἓν γὰρ ὂν καὶ πάντα ὁμοῦ τὰ δύο, ὡς ἓν πρὸ τοῦ ἑνὸς καὶ τῶν πάντων, p. 61. οὐκ ἔχει μὲν οἰκείαν, οὔτε ἔννοιαν παντελῆ καὶ ἅμα ἁπλῆν, οὔτε πολλῷ μᾶλλον προσηγορίαν· ἀπαιτεῖ δὲ ὅμως τοιαύτην, οἵαν προσενεγκεῖν ἀποροῦμεν. διὸ καὶ μόνον αὐτοῦ γνῶσιν ποιούμεθα ταύτην, καθ᾽ ἣν ἀτιμάζομεν τὰ ἡμέτερα πάντα οὕτω προσαρμόζειν· καὶ ὅσα περὶ τῶν μετ᾽ αὐτὸ τιθέμεθα, καὶ ταῦτα ἀτιμάζομεν, καὶ οἰόμεθα ἐκεῖνο, οὔτε τι εἶναι τῶν πάντων, οὐδὲ ὁμοῦ πάντα, διότι πάντων αἴτιον ἡγούμεθα καὶ πάντη ἁπλοῦν, οὔτε οὕτως ἁπλοῦν, ὥς τι τῶν πάντων, οὐδὲ ὡς αὐτὴ ἡ ἁπλότης· καὶ αὕτη γάρ τι τῶν πάντων ἐστὶν, ἀλλ᾽ οὕτως ἁπλοῦν, ὡς ἅμα πάντα, καὶ οὕτω πάντα ὡς ἅμα ἁπλοῦν· οὔτε αὖ πάλιν οὕτω πάντα, ὡς πολλὰ τὰ πάντα ἢ ὡς πᾶν 8) ἐκ πολλῶν, ἀλλ᾽ οὕτω πάντα, ως ἓν πρὸ πάντων.

Cap. 42. Ἀλλ᾽ ἐπεὶ τοιοῦτον ἐκεῖνο ἀποπέφανται, ἑξῆς ἂν εἴη ζητῆσαι περὶ τοῦ μετ᾽ αὐτὸ προελθόντος, ὅ τί ποτε ἂν ᾖ. τοῦτο μὲν γὰρ ἡμᾶς περιμενέτω· ἀλλὰ καθ᾽ ὃ μόνον ἀπ᾽ ἐκείνου καὶ μετ᾽ ἐκείνου ζητητέον ἓν μὲν, εἰ διεκρίθη ἀπ᾽ αὐτοῦ; ἕτερον δὲ, εἰ ἐκεῖνο μένει, τούτου προϊόντος; δεῖ γὰρ ἀεὶ πρὸ τοῦ ἰόντος εἶναι τὸ μένον. καὶ 1) εἰ μένον πρόεισιν, ἢ μόνον πρό-

6) Idem τοιούτων: et paulo infra art. τὸ ante ἁπλούστατον om.

7) Mon. ἐπ᾽ ἐκείνου recte; et inferius: διὸ καὶ μόνην αὐτοῦ γνῶσιν ποιουμ. αὐτήν.

8) Mon. ὡς τὸ πᾶν.

Cap. 42. Monacensis ad marginem exteriorem allevit: ἀρχὴ ἄλλη· τί μετὰ τὸ ἄῤῥητον προελθόν; καὶ πῶς ἀπ᾽ ἐκείνου, καὶ μετ᾽ ἐκεῖνο;

1) Mon. καὶ omisit. Ab ineffabili principio denique ad secundum descendit Damascius investigaturus, primum, an ab illo secretum sit? Dein, an illud, hoc progresso, maneat? — semper enim antea necesse est, Manens sit, quam alterum procedat. — Denique utrum manens progrediatur, an nil nisi progrediatur. Paulo supra Mon. legit καὶ μετ᾽ ἐκεῖνο, ζητητέον.

εισιν. ἀρχώμεθα δὲ ἄνωθεν. εἰ τοίνυν διεκρίθη τὸ δεύτερον ἀπὸ τοῦ πρώτου, πάντως ὅτι καὶ τὸ πρῶτον διεκρίθη τοῦ δευτέρου. τὸ γὰρ διακρινόμενον διακρινομένου διακρίνεται. ἀλλ' εἰ τοῦτο, ἢ ἀπὸ τοῦ δευτέρου, διακρίναντος ἑαυτὸ, πέπονθε καὶ αὐτὸ τὴν διάκρισιν· καὶ πῶς ἀπὸ τοῦ αἰτιατοῦ τὸ αἴτιον ἠλλοίωταί πως; ἢ ὁτιοῦν πέπονθεν, ἢ ἀφ' ἑαυτοῦ ἔσχε τοῦτο; καὶ ἐν 2) τῷ διακρίνειν τὸ δεύτερον ἀφ' ἑαυτοῦ, καὶ ἑαυτὸ διακρίνειν ἀπ' ἐκείνου. καὶ πῶς ἐστι διακριτικὸν, ὅγε οὐδὲ ἑνοποιὸν ἠξίωσεν εἶναι; πῶς δὲ ὅλως διακέκριται τοῦ δευτέρου; ἢ καὶ ἥνωται πρὸς αὐτὸ, ὅ γε πρὸς οὐδὲν τῶν πάντων ἕνωσιν ἢ διάκρισιν ὑπομένει; ἀλλ' εἰ μὴ διακέκριται, πῶς τὸ μὲν αἴτιον τὸ δὲ αἰτιατόν; πῶς δὲ οὐ πάντη ἀπαραλλακτεῖ πρὸς τὸ γεννῶν τὸ γεννώμενον; μήποτε οὖν ἀσφαλέστερον λέγειν τὸ πρῶτον, ἄνευ τε ἑνώσεως καὶ ἄνευ διακρίσεως, ἅτε καὶ ἑνὸς καὶ πλήθους ἐπέκεινα ὂν, πάντα παράγει, ὡς πρόσθεν εἴρηται τὸν ἀσύμφυτον 3) τρόπον. καὶ πάντων κεχώρισται καὶ πᾶσιν ἔνεστι τρόπον ἕτερον τοιοῦτον. ἀφ' οὗ δὴ ἂν ἄρξηται ἡ διάκρισις, ἀπὸ τούτου καὶ τὸ ἐξῃρημένον ἢ συντεταγμένον, καὶ ὅλως τὸ πρότερον ἄρξεται καὶ δεύτερον· ἡμεῖς καὶ ταῦτα περὶ ἐκείνων λέγομεν ἐνδείκνυσθαί τι μόνον βουλόμενοι περὶ τῶν πάντη ἀδιορίστων, ὥστε οὔτέ τι τῶν ἄλλων, οὔτε τὸ δεύτερον εἶναι δοκοῦν οὔτε διακέκριται ἀπ' ἐκείνου, οὔτε ἥνωται αὐτῷ. εἴη γὰρ ἂν ἐκεῖνο ἡνωμένον· ὥσπερ οὖν οὐδὲ ἕτερον, οὐδὲ ταυτὸν ἀξιοῦμεν ἐπ' 4) αὐτοῦ εἰπεῖν, ὅτι μήπω ταυτότης καὶ ἑτερότης, p. 62. οὕτως οὖν οὐδὲ ἑνούμενον ἢ διακρινόμενον, ὅτι μήπω ἕνωσις καὶ διάκρισις. οὐδὲ ἄρα μονή τις ἐκείνου, οὐδὲ πρόοδος, οὐδὲ ἐπιστροφὴ διώρισται διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν, οὐκ ἄρα οὐδὲ τὰ λοιπὰ δικαίως ἀπορήσομεν· ὕστερον δὲ ζητήσομεν, ὅπου ταῦτα ἀποφαίνεται, καὶ τί ἐν ἐκείνοις τὸ μένον ἢ τὸ προϊὸν, ἢ τὸ ἐπιστρεφόμενον; καὶ εἰ ταυτὸν εἰς ὑπόστασιν ὅλην, ἢ τρεῖς αὐταὶ ὑποστάσεις; εἰ δέ τις ἐθέλοι, ὥσπερ ἐν σκότει ἀφάσσων,

2) Mon. καὶ ἐν τῷδε κρίνειν.
τ
3) Mon. ἀσύμφυλον (sic). Hamb. κεχωρίσθαι.
4) Mon. ἐπ' αὐτὸ, et οὐδὲ διακρινόμενον; postea: ὅπου ἀποφαίνεται ταῦτα· denique inferius καθ' ὑπόστασιν, et ἐν σκότῳ.

ὅμως καὶ ἐν ἐκείνοις κατὰ ἀναλογίαν ταῦτα θεωρεῖν, οὐ κατὰ ἔνδειξιν, ἀλλὰ κρειττόνως ἢ κατὰ τὴν ἐνδείκνυσθαι δυναμένην ἀλήθειαν, ἀναλογείτω ἐκεῖνο μὲν τῷ μένοντι αἰτίῳ, τὸ δὲ ἀπ' αὐτοῦ προϊὸν πρώτως τῷ προϊόντι καὶ ἄρχοντι τῆς κυρίως προόδου, τὸ δὲ τρίτον ἀπ' αὐτοῦ τῷ ἐπιστρέφοντι! ἐὰν δὲ αὐτὰ ταῦτα διαστησώμεθα, οἷα εἶναι ὑπονοοῦμεν, εἰσόμεθα, ὅτι [5]) πρέψει αὐτοῖς ἡ ἀναλογία. πλὴν ὅτι καὶ ἐντεῦθεν ἤδη ζητητέον, μήποτε ἄλλο τὸ μένον παρὰ τὸ ἐξ ἀρχῆς ὑποκείμενον ἓν πάντα εἶναι. τοῦτο γὰρ οὐδέν ἐστι διωρισμένον. τῶν δὲ μετ' αὐτὸ τριῶν ὄντων, εἴποι τὶς ἄν, πρῶτον εἶναι τὸ μένον· εἰ γὰρ καὶ ταῦτα παντελῆ καὶ ἀδιόριστον ἕκαστον, ἀλλ' ἤδη μᾶλλον ἄν τι ἐνδείξαιτο. τὸ μὲν κατὰ τὸ μένον ἐνδείξαιτο μᾶλλον, τὸ δὲ κατὰ τὸ προϊὸν, τὸ δὲ κατὰ τὸ ἐπιστρέφον [6])· ἢ καὶ εἰ ταῦτα βούλοιτό τις ἐπ' ἐκείνων ἐνδείκνυσθαι, ἀρκεῖ τὸ ἓν πάντα ἐκεῖνο πρὸς τὴν τοῦ μένοντος ἔνδειξιν, καθότι καὶ τὸ πρῶτον ἀπ' αὐτοῦ προελθὸν, οὐκ ἔμεινεν αὐτὸ, ἀλλὰ πρόεισιν ἀπ' αὐτοῦ, ἐκεῖνο δὲ οὐδαμῶς πρόεισιν, διότι πρὸ αὐτοῦ τὸ ἀπόῤῥητον ἦν, ἐφ' οὗ οὐδὲν ἦν εἰπεῖν, οὐδὲ κατὰ ἔνδειξιν· οὐδὲ ἄρα πρόεισί τι ἀπ' αὐτοῦ, οὐδὲ ἄρα τὸ ἓν πάντα, τὸ δὲ ἀπρόςιτον [7]) κατά γε αὐτὸ τοῦτο λέγοιτο ἂν μένειν, οἷον καὶ ἀναλογίαν, ἐπεὶ κἂν τὸ ἀπ' αὐτοῦ μένειν λέγοιτο, ἐπειδὴ τοῦτο καὶ πρόεισιν ἀπ' αὐτοῦ, καθόσον ἐστὶ μετ' αὐτὸ, καθὸ δεήσει καὶ πρὸ τῆς τούτου προόδου θέσθαι τι μένον, εἴπερ ἀξιοῦμεν πρὸ προϊόντος εἶναι τὸ μένον [8]). ἤτοι οὖν ἄλλο ζητήσομεν καὶ τοῦτο ἐπ' ἄπειρον, ἢ τὸ ἓν πάντα ποιήσομεν μένον, ὃ καὶ ἡμεῖς ἐτιθέμεθα ὡς μένον πρὸ τοῦ προϊόντος, ἐπεὶ εἰ μὴ τοῦτο πρὸ τῶν ὁπώςποτε μενόντων, οὐδὲ τὸ μετ' αὐτὸ πρῶτον ἔσται τῶν ὁπώςποτε προϊόντων. καὶ τοῦτο μὲν ἄχρι τοσούτων [9]) προήχθω.

5) Mon. et ipse in textu habet πρέψει; at in marg. προτρέψει.

6) Mon. ἐπιστρεφόμενον.

7) Mon. ἀπρόϊτον recte, itemque οἷον κατὰ ἀναλογίαν.

8) Hamb. τὸ μέσον.

9) Mon. ἄχρι τοσούτου.

Μετὰ δὲ ταῦτα ἐκεῖνο προβαλλώμεθα 1) εἰς ἐπίσκεψιν· Cap. 43.
πότερον δύο εἰσὶν αἱ πρῶται ἀρχαὶ πρὸ τῆς νοητῆς πρώτης τριάδος, ἥτε πάντη ἄῤῥητος καὶ ἡ ἀσύντακτος πρὸς τὴν τριάδα, καθάπερ ἠξίωσεν ὁ μέγας Ἰαμβλιχος ἐν τῷ κη'. βιβλίῳ τῆς χαλδαικῆς τελειοτάτης θεολογίας, ἢ ὡς οἱ πλεῖστοι τῶν μετ' αὐτὸν ἐδοκίμασαν, μετὰ τὴν ἄῤῥητον αἰ- p. 46.
τίαν καὶ μίαν εἶναι τὴν πρώτην τριάδα τῶν νοητῶν; ἢ καὶ ταύτης ὑποβησόμεθα τῆς ὑποθέσεως; κατὰ δὲ τὸν Πορφύριον ἐροῦμεν τὴν μίαν τῶν πάντων ἀρχὴν εἶναι 2), τὸν πατέρα τῆς νοητῆς τριάδος. ὅπως μὲν οὖν τὰ λόγια βούλεται τῶν θεῶν, ἄλλου ἂν εἴη καιροῦ διακρίνειν· τανῦν δὲ κατὰ τὸν φιλοσοφώτερον τρόπον, ὃν προεχειρισάμεθα, καὶ ταῦτα μετίωμεν. οὐκοῦν ἡ ἀσύντακτος αἰτία καὶ πάντων μία κοινὴ, καὶ πάντη ἄῤῥητος, πῶς ἂν συναριθμοῖτο τοῖς νοητοῖς καὶ μιᾶς λέγοιτο τριάδος πατήρ; αὕτη μὲν γὰρ ἤδη κορυφὴ τῶν ὄντων ἐστὶν, ἐκείνη δὲ πάντα ἐκβέβηκεν· καὶ ταύτης μὲν ἐξῆπται ἰδίως ὁ πατρικὸς νοῦς, ἐκείνης δὲ οὐδὲν ἴδιον. καὶ αὕτη μὲν τῷ ἑαυτῆς νῷ, ὁπωςδήποτε νοητὴ, ἐκείνη δὲ τὸ πάμπαν ἄῤῥητος· ἔτι δὲ 3) ἐκ τῶν εἰρημένων ἡμῖν τὸν πατέρα τῆς τριάδος, ἢ κοινότερόν τι, ἢ τὸ ἓν πάντα φήσειεν ἄν· ἀλλ' οὐδὲ τοῦτο πρὸς ἐκείνην ἰσάξιον τὴν ὑπόθεσιν, μήτι γε δὴ τὸ κοινότερον· ἀλλ' ἴσως ἄμεινον κατὰ τὸν Ἰάμβλιχον λέγειν· εἴτε γὰρ μονὰς καὶ δυὰς ἀόριστος καὶ ἐπὶ 4) ταύτῃ τριὰς, αὕτη ἐστιν ἡ νοητὴ ὅλη τριὰς, ὡς οἱ Πυθαγόρειοι λέγουσι, πρὸ τούτων ἂν εἴη τὸ ἓν, ὡς καὶ τοῦτο φασὶν ἐκεῖνοι οἱ ἄνδρες, εἴτε πέρας καὶ ἄπειρον καὶ μικτὸν, καὶ πρὸ τούτων ὑπόκειται Πλάτωνι τὸ ἓν, ὃ

1) Mon. in marg. notat. ζη' ἕτερα ζητήματα. — Ἰαμβλιχος· χαλδαϊκὴ θεολογία. Porro legit προβαλλόμεθα et πρὸ τῆς ν. πρ. τρ. cum Hamb. πρὸς legit; contra hic inferius πρὸ τὴν τρ. ubi Mon. πρὸς.

2) Mon. art. τὸν om. in marg. notat: ὁ πορφύριος τὴν μίαν τῶν πάντων ἀρχὴν πατέρα τίθεται τῆς νοητῆς τριάδος. Dein Hamb. ὅπως μὲν οὖν τὰ λόγια βούλεται τῶν θεῶν.

3) Hamb. δὲ omisit.

4) Mon. ἐπὶ ταύταις quod præfero. Paulo inferius Mon. τῷ Πλάτωνι τὸ ἓν, ᾧ . . . Hamb. præpositionem πρὸ infra ὁ πρὸ τῆς τριάδος omisit. Oraculorum Chaldaicorum collectionem Th. Taylor inseruit Valpyano classico Diario anni 1817, part. 32 sqq. (Classical Journal) quod adeat, cui hæc oracula placent.

καὶ τῷ μίκτῷ τῆς μίξεως αἴτιον εἶναι φησίν· εἴτε πατὴρ ἐστὶ καὶ δύναμις καὶ νοῦς, εἴη ἂν τὸ πρὸ τούτων, ὁ εἷς πατὴρ ὁ πρὸ τῆς τριάδος. παντὶ γὰρ ἐν κόσμῳ λάμπει τριάς, ἧς μονὰς ἄρχει, φησὶ τὸ λόγιον. εἰ δὲ ἐν τοῖς κόσμοις, πολλῷ μᾶλλον ἐν τῷ ὑπερκοσμίῳ βυθῷ. ἥκιστα γὰρ ἂν ἐκείνῳ [5]) προσήκει ἄρχεσθαι ὑπὸ πλήθους. εἰ τοίνυν πρὸ μὲν τοῦ τριαδικοῦ τὸ μονοειδὲς, πρὸ δὲ τούτου τὸ πάντη ἄῤῥητον, ὡς ἐλέγομεν, δῆλον τὸ συμβαῖνον.

Cap. 44. Ἔτι γὰρ εἰ τὸ ἓν πάντα δευτέρα ἀρχὴ κατὰ [1]) τὴν ἀπόῤῥητον, αὕτη δὲ οὐδὲν μᾶλλον τὸ δέ τι τόδε, ἀλλὰ πάντα ἐπίσης, τὸ δὲ ἄρχον τῆς τριάδος ὕπαρξις μᾶλλον, ὥςπερ τὸ δεύτερον δύναμις, τὸ δὲ τρίτον νοῦς, σαφὲς [2]), ὅτι καὶ ἀπὸ τῶν πραγμάτων προτακτέον τῆς τριάδος τὸ ἓν πρὸ μονάδος, ὡς καὶ παντὶ ἀριθμῷ ὑπάρχειν· ἕκαστος γὰρ εἷς ἀριθμός, οὐ μέντοι μονὰς τὸ ἕν, ὅπερ ἐλέγομεν. ἤτοι μονάς ἐστι καὶ ἔσται πρὸ αὐτῆς τὸ ἓν καὶ τούτου προϋπάρξει τὸ ἀπόῤῥητον. ἡ ἄρα μονὰς ἔσται πρώτη τοῦ νοητοῦ ἀριθμοῦ, τρίτη οὖσα ἀρχή. ἢ τοῦτο λέγεται μόνον ἓν καὶ ἔσται μετ' αὐτὸ πάλιν ἡ μονὰς ἄρχουσα τοῦ νοητοῦ ἀριθμοῦ. πολλῷ δὲ χρήσεταί τις ὑπὲρ Ἰαμβλίχου, καὶ τῷ προῤῥηθέντι λόγῳ, τῷ δὲ μετὰ τὸ ἓν πάντα τιθεμένῳ τὴν μένουσαν ἀρχὴν, ἣ καὶ πρέψει πάντως τὸ τῆς μονάδος ὄνομά τε [3]) καὶ πρᾶγμα. παρὰ γὰρ τὴν μονήν, ἡ μονάς,

5) Mon. l. *ἥκιστα γὰρ ἐκείνῳ προσήκοι ἂν ἄρχεσθαι ἀπὸ πλήθους.*

1) Mon. recte *μετά*. Mox equidem legerim *τό δέ τι ἢ τόδε.*

2) Hamb. *σαφῶς ὅτι.* Namque si Unum-Omnia, secundum ab ineffabili natura principium est, hoc vero nihilo magis hoc quam illud, sed peræque Omnia est; si porro essentia primordiumque in trinitate superat, et Potentia secundum obtinet locum, Mens autem tertiam vicem agit, perspicuum ex rebus apertis est, Trinitati Unum Monade anterius præponendum esse, ut omni et cuivis numero subsit. Quivis enim numerus unus est, verum Monas non est Unum illud, quod commemoravimus. Scilicet, aut trinitas est Monas, quam antegreditur Unum; ante Unum denique ineffabilis natura suberit. Monas itaque in intelligibili numero antestat, et tertium cluet principium. aut hoc solum perhibetur Unum, idque rursus Monas subsequitur, quæ intelligibili numero præest etc.

3) Hamb. *ὀνόματι.* Mon. *οὕτω λεγόμενοι* et *προϊέναι πάντως*, et *μετὰ τὸ πάντων ἕν.* Ex hac periodo quem sensum paucis mutatis verbis et litteris, elicio, ex interpretatione clarebit. E re Iamblichi firmo supra allato uteris argumento, quod post Unum-Omnia Manens principium ponit, quo Monadis nomen et res fulget. Nempe

καὶ οὕτω δυὰς προοδικὴ ἐπιστρεπτική· καὶ οὕτω τριὰς τοῦ κατὰ πλῆθος. ἀλλὰ κατὰ τὴν ἰδιότροπον φύσιν οὕτοι λεγόμε- p. 64. νον. οὐδὲ ἀξιώσει τὸ μένον προϊέναι πάντη, ἀλλὰ τῷ μονίμῳ ἑαυτοῦ μόνῳ καθ' ἑαυτὸ γενέσθαι μετὰ τὸ πάντη ἕν. οὐκ ἄρα προελθὸν, οὐδὲ ἄξιον ἐπ' ἐκείνου πρόοδον εἰπεῖν. τὸ δὴ μετὰ τὸ μένον ἤδη τῷ ὄντι προϊόν. καὶ γὰρ ἀπ' αὐτοῦ πρώτου ἡ πρόοδος ἄρχεται, ὡς ἀπὸ τοῦ τρίτου ἡ ἐπιστροφή. διὸ καὶ νοῦς οὗτος πρῶτος. Ἐπὶ δὲ τούτοις ἀφέμενοι τῶν προειλημμένων τούτων ὀνομάτων λέγομεν 4), ὡς δεῖ μὲν εἶναι μετὰ τὴν μίαν τῶν πάντων ἀρχὴν, ἡ δὲ τεθεῖσα διὰ καταφάσεως, ὅπως δή ποτε ἀνακαθαιρομένης καὶ πάντα ἓν λεγούσης εἶναι αὐτήν· δεῖ οὖν μετὰ ταύτην ἄλλην εἶναι ἀρχὴν, ἢ οὐκέτι πάντα ἓν οὖσαν, ἢ οὐκ ἐπίσης πάντα, ἀλλά τινα τρόπον ἴδιον· καὶ ἔτι μετὰ ταύτην ἄλλην ἰδιότροπον καὶ ταύτην ὑποβᾶσαν. πάντα γὰρ ἑκάστη, ὅτι καὶ ἑξῆς ἔτι πάντα ἑκάστη ἀρχὴ νοητὴ, ἴσως δὲ καὶ μεχρὶ τῶν νοερῶν πάντα διάκοσμος ἕκαστος. ἀλλ' ὅμως ἐκεῖ πάντα ἀδιορίστως, καὶ ἤτοι κατὰ τὸ ἡνωμένον, ἢ κατὰ τὸ ἕν, ὥστε χρή τινα ἄλλην διαφορὰν ἐπινοεῖν ἐν ταῖς ἀρχαῖς ἐκείναις. μετὰ ἄρα τὴν ἁπλῶς πάντα 5) ἓν τακτέον ἀρχὴν τὴν κατὰ πάντα ἓν, καὶ μὴ ἁπλῶς, ὥστε προσθετέον ἤδη τινὰ ἰδιότητα καὶ δῆλον ὅτι τὴν πασῶν πρεσβυτάτην τε καὶ γενικωτάτην· εἶτα οὕτω τῇ τρίτῃ ἀρχῇ τρίτην ἄλλην ἰδιότητα κοινοτέραν καὶ φύσει δευτέραν. αὕτη ἄρα πρὸς ἐκείνην ἕξει τινὰ ἀντίθεσιν, ὃ καὶ τοὺς παλαιοὺς οἶμαι συνιδόντας ὀνομάσαι αὐτὰς, τοὺς μὲν πέρας καὶ ἄπειρον, τοὺς δὲ μονάδα καὶ

a Manendo Monas dicta est; sicque Dyas erit progressiva, trinitas denique reflexiva, non secundum multitudinem, sed a singulari indole ita nuncupatur. Manens omnino progredi non vult, sed pro sua singulari stabilitate per se seorsim post Unum-Omnia esse vult. Ergo non processit, nec de eo, processum fieri, æquum est dicere. Id vero, quod post manens stat, re vera jam procedit; ab eo nempe primo Processus initium ducit, sicut a Tertio reflexio, ideoque hæc prima mens est.

4) Mon. *λέγωμεν*, et *ἡ δὴ τεθ.* — Unumquodvis enim horum principiorum Omnia cluet, quia in deinceps sequentibus adhuc unumquodvis intelligibile principium Omnia est; quin etiam usque ad intellectualia principia pertingere videtur, ut scilicet singuli ordines Omnium quasi condi promi sint.

5) Mon. *ἐντακτέον;* mox τε post *πρεσβυτάτην* omisit.

ἀόριστον [6]) δυάδα, τοὺς δὲ θεοὺς, π α τ έ ρ α καὶ δ ύ ν α μ ι ν.
Εἰ τοίνυν αὗται ὁποῖαί ποτε εἰσὶ πρός τι ἰδιότροπον ἀποκλί-
νουσιν, ἡ πρὸς μηδὲν ἀποκλίνουσα, πάντα δὲ ἓν οὖσα, ἁπλῶς
εἴη ἂν πρὸ τούτων μία κοινὴ καὶ πρό γε ταύτης, ἔστιν ἡ
ἀπόῤῥητος.

Cap. 45. Ἀλλὰ μὴν τὸ αὐτὸ καὶ ὧδε κατασκευάσειεν ἄν τις ἀπὸ
τῶν κάτωθεν, οἷον ἀπὸ τεκμηρίου· δύο γὰρ ἐν τοῖς οὖσιν ὁρῶν-
τες ἀντιδιῃρημένας συστοιχίας ἀλλήλαις, τὴν μὲν κ ρ ε ί τ τ ω
φασὶ, τὴν δὲ χ ε ί ρ ω, τὴν μὲν ἑ ν ο ε ι δ ῆ, τὴν δὲ π λ η θ ο ε ι δ ῆ.
ἀπὸ τούτων ἀναπεμπόμεθα καὶ εἰς δύο ἀρχὰς, εἴς τε ἓν καὶ
πλῆθος, τὰ ἀντιδιωρισμένα φημὶ, εἴτε ἄλλας, ὡς βούλεταί τις
ὑποτίθεσθαι· ἑκατέρας δ' οὖν εἶναι ἀρχὴν ἰδιότροπον, ἅτε
ἰδιοτρόπου, ἀφ' ἧς ἑκατέρα, τὸ κοινὸν ἔνεστιν, οἷον τῇ μὲν
ἑνοειδεῖ τὸ τοῦ ἑνὸς ἰδίωμα, τῇ δὲ πληθοειδεῖ τὸ τοῦ πλή-
θους ἴχνος. εἰ γὰρ καὶ ἀπὸ μιᾶς αἱ δύο σειραὶ διασχίζονται,
ἀλλὰ πρὸ τῶν σειρῶν αἱ ἀρχαὶ διΐστανται. εἰ δὲ ἔχουσί τι καὶ
αἱ δύο σειραὶ κοινὸν πρὸς ἀλλήλας· οὐ γὰρ δὴ πάντη εἰσὶ διε-
σπασμέναι· κατά τοῦτό γε προῆλθεν [1]) ἀπὸ τῆς μονοειδοῦς
p. 65. ἀρχῆς καὶ μιᾶς· καὶ ταῦτα λέγω κυρίως, οὐ κατὰ ἔνδειξιν, καὶ
ἀπὸ τῶν ἐν τῷ νῷ, μᾶλλον δὲ καὶ ἐν τῇ ψυχῇ διωρισμένων
ἐναγόμενος. Ἐπεὶ οὖν ἐνταῦθα οὕτω, δεῖ καὶ ἐν τῷ νοητῷ
προϋποθέσθαι νοητῶς τὰς τούτων αἰτίας, ὅπως οἷόν τέ ἐστι
κατὰ ἔνδειξιν. οὐκοῦν ἀπὸ μὲν τῆς ἀδιαιρέτου καὶ μονοειδοῦς
ἐπὶ μίαν τὴν πρὸ πάντων ἥξομεν, ἣ πάντα ἓν ἐπιθέμεθα ἀπο-
ρίᾳ τοῦ οἰκείου ὀνόματος· ἀντὶ δὲ τῶν διῃρημένων δυοῖν ἐπὶ
ἐπὶ τὰς ὅντινά ποτε τρόπον ἀντικειμένας, ἀνάλογον ταῖς ὡς
ἀληθῶς ἀντιδιῃρημέναις, ἃς ὅπως ἂν τις ἐθέλοι καλεῖν, οὐ
ζητησόμεθα πρὸς αὐτὸν περί γε τῶν ὀνομάτων, εἰ ἔχει [2]) τινὰ
καὶ ὁπωσοῦν ἔνδειξιν ἢ ἀναλογίαν πρὸς ἐκείνας τὰς ὑπεριδρυ-
μένας τῶν ὅλων ἀρχάς. Ἆρα οὖν οὕτω θετέον δύο τὰς ἐπέ-
κεινα τῶν νοητῶν τριάδων ἀρχάς; καὶ ὅλως εἰπεῖν τῶν ὄντων
ἁπάντων· ὡς ἠξίωσεν ὁ Ἰ ά μ β λ ι χ ο ς. ὅσον ἐμέ γε εἰδέναι μό-

6) Hamb. ἀορίστου δυάδα. Mox θεοὺς videtur accusativus subjecti et dicitur pro θεολόγους.
1) Mon. προῆλθον. — 2) Idem ἔχοι.

τος ἀξιώσας [3]) τῶν πρὸ ἡμῶν ἁπάντων; ἢ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἀκολουθητέον τοῖς μετ' αὐτόν; τὸ μὲν οὖν ἀληθέστατον θεὸς ἂν εἰδείη περὶ τῶν τηλικούτων· εἰ δὲ χρὴ τά γε ἐμοὶ δοκοῦντα εἰπεῖν, οὔ μοι δοκεῖ ταῦτα [4]) ἐχυρὰ εἶναι πρὸς τὴν προκειμένην ἀπόδειξιν. εἰ μὲν γὰρ ἀπὸ τῶν διωρισμένων ἀναγόμεθα νοημάτων καὶ ὀνομάτων, προυποτιθέμενοι καὶ ἐκεῖ τὰ τοιαῦτα καλῶς μὲν ἂν τοῦτο προσηναγκάζομεν εἶναι τὸ ἓν πρὸ τοῦ πέρατος καὶ τῆς ἀπειρίας [5])· ἓν γάρ τι ἑκάτερον, καὶ ἐν τοῖς γε διωρισμένοις, οὕτως ἔχειν ἀναγκαῖον, ἐκεῖνο δὲ συμβήσεται ἄτοπον μόνον, τὸ πέρας ἐκεῖ τίθεσθαι καὶ τὸ ἄπειρον. διὰ τί γὰρ μὴ καὶ μονάδα καὶ δυάδα ἀόριστον κατὰ τοὺς εἰπόντας, ἢ πατέρα καὶ δύναμιν; ἀλλὰ γὰρ ἕκαστον [6]) τούτων ἐννοοῦμεν καὶ οὐδὲν ἀτιμώτερα, ταῦτα ἀπειρίας καὶ πέρατος. ἀντὶ δυοῖν ἄρα ἀρχῶν ἢ τριῶν, πολλὰς αὐτόθι ποιήσομεν. καὶ τοσαύτας ὅσα τὰ γεννικώτατα τῶν διωρισμένων, καὶ εἰ μὴ πάντα, ἀλλὰ τά γε ὑπὸ τῶν ἄλλων ὑποτεθειμένα, καὶ τὸ χαλεπώτερον, ὅτι διωρισμένας. τί οὖν ἔτι διοίσει τὸ ἀκρὸν τοῦ νοητοῦ τῶν ἐν τῷ νῷ διακεκριμένων γενῶν; ἢ οὐ τὸ πέρας, ἀλλὰ τὸ κοινὸν τοῦ μονογενοῦς ὅλου στίχου, οὐδὲ τὸ ἄπειρον, ἀλλὰ καὶ τοῦ ὁμοτρόπου τοῦδε γένους τὸ κοινὸν ἀνακτέον εἰς ἑκατέραν τῶν ἀρχῶν; ἢ καὶ οὕτω διορισμὸς ἔσται ἐκεῖ καὶ ἀντιδιαίρεσις, ὥστε οὐ πάντων ἑκατέρα, οὐδὲ πάντα πρὸ πάντων, ἀλλὰ τοῦ ἑτέρου τῶν στίχων ἑκατέραν πάντα μὲν καὶ πάντων, ἀλλὰ καὶ [7]) μᾶλλον τοῦδε ἢ τοῦδε καὶ μᾶλλον ἡ μὲν κατὰ τὸ ἕν, ἡ δὲ κατὰ τὸ πλῆθος. οὐκοῦν δεήσει καὶ τοῦ μᾶλλον καὶ ἧττον προτάττειν αἰτίαν, καὶ ὅλως ἀντιδιαιρέσεως τῆς ὁπωσοῦν ὁμοταγοῦς. χωρὶς δὲ τούτων οὐ τὸ ἓν μόνον προτάξομεν [8]) πέρατός τε καὶ ἀπειρίας, ἀλλὰ καὶ τὸ πλῆθος, ἢ ὅ, τί ποτε κλητέον τὸ πολλοποιὸν αἴτιον ἢ διακριτικόν· ὡς γὰρ ἑκάτερον ἕν, οὕτως ἄμφω δύο, ἢ οὐχ ἕν. τί οὖν αὐτοῖς αἴτιον τοῦ τοιούτου p. 66.
κοινοῦ; δεῖ γὰρ ἀμφοῖν καὶ τοῦτο προτάττειν, εἴπερ ὁμοτα-

3) Idem ἀξιώσας τόγε τῶν πρὸ ἡμῶν ἢ τοῖς. — 4) Idem: πάντα et deinde ἀναγοίμεθα. — 5) Idem Mon. ἀπορίας.

6) Idem ἕκαστα, et mox ἀντὶ δυοῖν ἀ. ἀρχῆς, et in sqqbus. γενικώτατα. — 7) Particulam καὶ Mon. bis om. — 8). Idem προςτάξομεν.

γεῖς, καὶ μὴ ἡ ἑτέρα ἀπὸ τῆς ἑτέρας πρόεισιν. ἡ δευτέρα ἀπὸ τῆς πρώτης μετὰ τῶν οὕτως ἐξ ἀνάγκης οὕτω [9]) συνυφισταμένων ἰδιωμάτων. πρώτη γὰρ ἑαυτὴν παράγουσα κατὰ φύσιν τὴν ἑαυτῆς ἰδιότροπον καὶ τὰ ἄλλα πρῶτα παράγειν ἄρχεται. πρὸς δὲ τούτοις εἰ ταῦτα ἀπὸ τῶν διωρισμένων εἴληπται, καὶ τὸ ἓν ἔσται ἀληθῶς ἕν, οὗ καὶ τῇ ἐννοίᾳ ἐπισπώμενοι προςτάττομεν ἑαυτὸ [10]) τοῖν δυοῖν, τῆς μονάδος καὶ δυάδος. εἰ δὲ τοῦτο διωρισμένον, τί διοίσει τοῦ γένους; καὶ ἐκεῖνο γὰρ πάντα κατὰ τὸ ἑαυτοῦ ἴδιον, τὸ ἕν. πῶς οὖν πάντα ἁπλῶς καὶ οὕτως, ὡς ὑπὲρ πάντα; εἰ δὲ τούτοις κεχρήμεθα τοῖς νοήμασι, βουλόμενοι ἀπὸ μὲν τοῦ ἑνὸς ἑλεῖν τὸ πάντῃ ἁπλούστατον καὶ πάντων ἐπέκεινα, ἀπὸ δὲ τῶν πάντων ἐκφυγεῖν τὸ ἐλάχιστον καὶ ὡς ἕν τι διωρισμένον, ἀπ' ἀμφοῖν δὲ ἐνδείξασθαι τὴν μίαν ὅλων καὶ πάντων ἐπέκεινα, ἀπὸ δὲ τῶν πάντων ἐκβεβηκυῖαν ἀρχήν, δῆλον ὅτι καὶ τὰς μετ' αὐτὴν ἀρχάς, οὕτω πως ἡμῖν ἐκκυνηγητέον ἐκ τῶν διωρισμένων ἐννοιῶν, ἐπὶ τὰς παντελεῖς, ὡς οἷόν τε μάλιστα ἀνατρέχουσιν, οὐ μέντοι τῷ διορισμῷ τῶν ἐννοιῶν ἐπαναπαυομένοις, οὐδὲ ἀρκουμένοις [11]), οὐδὲ τοῦτον ἐκεῖσε φέρουσιν, οἷον εἴ τις ἐθέλων παραστῆσαι τὴν τοῦ νοῦ ἁπλῆν νόησιν, ἀντιπαρατιθεὶς αὐτὴν πρὸς τὴν τῆς ψυχῆς ὑποδείγμασι χρῶτο, πρὸς μὲν τὴν νοερὰν τῇ τῆς ὄψεως ἐπιβολῇ, πρὸς δὲ τὴν λογικὴν τῇ τῆς ὑπακοῆς [12]) ὑποδοχῇ, εἶτα δέον ἐφίεσθαι τῶν παραδειγμάτων ἐπὶ τὰς ἀληθεστέρας περὶ ἐκείνων ἐννοίας. ὁ δὲ ἀπαιτεῖ τὸν ὑποδεικνύντα, καθάπερ ὄψεως καὶ ἀκοῆς ἔστι κοινή τις αἴσθησις [13]), προηγουμένη, οὕτω καὶ τῆς νοερᾶς καὶ ψυχικῆς εἶναί τινα κοινότητα γνώσεως οὐσιώδους· οὐ συννοῶν, ὅτι ἡ ψυχικὴ ἀπὸ τῆς νοητῆς πρόεισιν, ὡς εἰκὼν ἀπὸ τοῦ παραδείγματος· οὕτω γὰρ καὶ οἱ τοῖς διωρισμένοις νοήμασί τε καὶ πράγμασιν ἀποχρώμενοι πρὸς

9) Mon. αὐτῇ; ab alia vero manu suprascriptum οὕτω; idem mox ἃ γὰρ αὐτὴν.

10) Idem αὐτὸ τῶν δ.

11) Hamb. οὐδὲ ἀρκουμένοις om. Mox Mon. οἷον ἄν τις pro εἴ τις.

12) τῆς ἀκοῆς, et ἀφίεσθαι recte.

13) αἴσθησις et Mon. et Hamb. legunt, sed hic in margine; in textu habet ἔννοια.

ἔνδειξιν τῶν παντελῶν καὶ ἀδιορίστων ἀρχῶν, οὐκ ἂν ἀπαιτοῖτο δικαίως τὰ τούτοις συνόντα ἀνάγειν ἐπ᾽ ἐκείνας, οἷον ὅτι πολλὰ ταῦτα [14] καὶ ἐκείνας εἶναι πολλάς. ἀλλ᾽ οὐ μόνον δύο ἢ τρεῖς, καὶ ὅτι ταῦτα ἀντιτέτακται ἀλλήλοις καὶ ἐκείνας ὑποτίθεσθαι ἀντικειμένας, καὶ ὅτι πρὸ τοῦ πέρατος καὶ τῆς ἀπειρίας τὸ ἓν ἐν τούτοις· διὰ τοῦτο καὶ πρὸ τῶν δύο [15] ἀρχῶν τὴν μίαν θέσιν τοῦ ἑνός, ἐπεὶ καὶ τὸ ἄλλους ἄλλοις κεχρῆσθαι ὀνόμασι πρὸς ἔνδειξιν τῶν δύο ἀρχῶν, καλῶς μὲν λέγοντας [16] ἑκάστους, ἄλλον δὲ κατ᾽ ἄλλην ἐπιβολὴν ἱστάμενον, αὐτὸ τοῦτο τεκμηριούτω ἡμῖν, μὴ ταῦτα ἐκεῖ ἀποτίθεσθαι, ἀλλ᾽ ἀπὸ τούτων κατ᾽ ἀναλογίαν ἐπέκεινα [17] ἀνάγεσθαι.

Ὡς οὖν μονὰς καὶ πέρας καὶ πατὴρ καὶ ὕπαρξις Cap.
καὶ αἰθήρ, εἰ βούλει ἐν τούτοις μὲν τοῖς διωρισμένοις ἄλλο 46.
καὶ ἄλλο καθάπερ καὶ τὰ ὀνόματα ἔχει, ἐκεῖ δὲ μιᾶς [1] φύ- p. 67.
σεως πάντα ἐστὶ παραδείγματα ἢ σύμβολα, οὕτω καὶ τὸ ἕν, εἰ καὶ ἄλλο παρ᾽ ἑκάστων τούτων, ἀλλ᾽ ἐκεῖ τῆς αὐτῆς ἔνδειγμα καὶ τοῦτο φύσεως· ὁμοίως δὲ καὶ τὰ πολλὰ τῆς ἑτέρας καὶ μετὰ τὴν εἰρημένην τεταγμένης, ἔστω κατά τινα ἀναλογίαν ὑπόδειγμα. ἧς καὶ τὸ ἄπειρον καὶ ἡ ἀόριστος δυὰς καὶ ἡ δύναμις καὶ τὸ χάος, καὶ ὅτι ἄν τις [2] ἄλλο πρὸς γνωριμωτέραν παράστασιν ἐπινοήσειεν. οὐ δεῖ οὖν, φαίη τὶς ἄν, πρὸ τοῖν δυοῖν ἀρχῶν εἶναι τὴν μίαν, ἅτε ἀντικειμένην, τὴν πρὸ τῆς ἀντιθέσεως· ἢ πρῶτον μὲν οὐκ ἀντίκειται [3] ὡς ὁμοταγεῖς, οἷον πέρας καὶ ἄπειρον· ἡ γὰρ τοιαύτη ἀντίθεσις τῶν ἀντιδιῃρημένων ἐστίν. ἀλλ᾽ εἴπερ ἄρα, ὡς αἴτιον καὶ αἰτιατόν, ὡς ὁ νοητὸς κόσμος τοῦ νοεροῦ, ὁ πᾶς τοῦ παντός· ἔπειτα εἰ καὶ συγχωρήσομεν καὶ ἡμεῖς, εἶναι τὴν μίαν, ἣν ἀναζητοῦντες ἐν τοῖς πρόσθεν, ἀπόῤῥητον εὑρήκαμεν οὖσαν, ἀλλὰ τὴν μίαν ταύτην ὁ Πυθαγόρας ἓν ἀνευφήμησεν, οἵαν καὶ ἡμεῖς τὴν δευτέραν

14) Mon. οἷον ὅτι πολλὰ ταῦτα ἀντιτέτακται ἀλλήλοις, καὶ ἐκείνας ὑποτίθεσθαι ἀντικ. media omisit. Mox idem ἀπορίας, quod mendum passim in uno alterove codice occurrit.
15) Mon. δυοῖν ἀ. τ. μ. θ. αἱ τοῦ ἑνός.
16) Hamb. λέγονται. — 17) Mon. ἐπ᾽ ἐκείνας.
1) Mon. ἐκεῖ δὲ μιᾶς παραδ. πάντα ἐστὶ φύσεως ἢ συμβ.
2) Idem καὶ ὅτι ἄλλο ἄν τις; et mox πρὸ τῶν δυοῖν.
3) Mon. ἀντίκεινται.

οὖσαν ἐθέμεθα, ἓν πάντα εἰπόντες· μετὰ δὲ ταῦτα [4]) εἶναι μονάδα καὶ δυάδα ἀόριστον. ἀλλὰ φήσω καὶ τὴν ἐπέκεινα πάντων ἀρχὴν ἐνδείκνυσθαι βουλομένην [5]), ἄλλοτε ἄλλο γνώρισμα αὐτῆς ὑποτίθεσθαι, μᾶλλον δὲ σύνθημα κατὰ τὸ ἀληθέστατον. τοὺς μὲν τὸ ἓν ἁπλῶς, τοὺς δὲ θεὸν ἁπλῶς, τοὺς δὲ χρόνον ἢ καιρὸν ἢ τἀγαθόν. ἡμεῖς δὲ ἄῤῥητον ἀρχὴν ὑπεθέμεθα, ὡς οὖσαν, μᾶλλον δὲ καὶ Αἰγύπτιοι ἄῤῥητον ἀνυμνήκασι· σκότος γὰρ ἄγνωστον αὐτὴν ὠνομάκασι τρὶς καὶ τοῦτο ἐπιφημίζοντες· οὕτω τοίνυν καὶ Πυθαγόρας ἠθέλησέ τι ὄνομα αὐτῇ ὑποθεῖναι [6]) πρὸς τὴν φιλόσοφον διδασκαλίαν ἀφορῶν, διότι μετ' αὐτὴν ἀφωρίσατο τὴν μονάδα, σύμβολον καὶ τοῦτο λέγων αὐτῆς, ἀλλ' οὐ δήλωμά τι οἰκεῖον, ἐπεὶ καὶ ἡ μονὰς τῷ ὄντι ὅπου ὁ ἀριθμός, ὁ δὲ ἀριθμὸς ἐν διωρισμένοις, ἀλλ' οὐκ ἐν τῷ ἀδιορίστῳ πληρώματι τῶν ὄντων. ὁ δέ γε Πλάτων ἀμφισβητήσιμος, ὅπη χρῆται τοῖς ὀνόμασιν· ἐν γὰρ τῷ σοφιστῇ τὸ ἓν προτίθησι τῶν πάντων· ἐν δὲ τῇ πολιτείᾳ ἄγνωστον εἶναί φησιν· ἐν δὲ τῷ Παρμενίδῃ κατὰ τὴν πρώτην ὑπόθεσιν δοκεῖ μὲν τὸ ἓν ὑπολιπεῖν ἄνευ τοῦ εἶναι. τὸ γὰρ ἓν εἶναι, ὡς ἔοικεν, ἀναιρεῖ. οὐ μέντοι· ἀλλ' ἴσως διὰ τῆς παντελοῦς ἀποφάσεως καὶ τῆς γνωστικῆς ἁπάσης ἀναιρέσεως τὸ ἀπόῤῥητον ἐνδείκνυται. Ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἐν ἄλλοις εὐκαιρότερον ἐξετάζειν. ἐν μέντοι τῇ δευτέρᾳ ὑποθέσει, σαφῶς τέθειται τοῦτο. τὸ ἕν, ὃ δὴ νῦν καὶ ἡμεῖς
p. 68. ἓν πάντα ἐθέμεθα καταφατικῶς, ὥς [7]) γε οἷόν τε ἦν, ὅπερ καὶ τῶν πάντων ἐστὶν ἁπλούστατον. ἐκεῖνο δὲ τὸ ἕν, ὃ πρὸ μονάδος ὁ Πυθαγόρας ἐτίθετο, καὶ ὁ Πλάτων ἐν τῇ πρώτῃ ὑποθέσει, τῆς ἀῤῥήτου ἀρχῆς ἐστι σύμβολον, ὡς ἄλλος αὐτὴν ἄλλως πως ἐπωνόμασεν. Εἰ τοίνυν λέγοι τὶς τὸ μὲν πάντα ἓν ἐπίσης εἶναι πάντα ἕν, ἡ δε πρεσβυτέρα τῶν δυοῖν ἀρχῶν ὑπαρκτικὴ μᾶλλον ἢ παρακτικὴ ἢ περατοειδής, ὥςπερ ἡ δευτέρα τὰ ἐναντία μᾶλλον, ἑκατέρα δὲ ὅμως πάντα ἕν, ἴστω μὲν ὁ ταῦτα [8]) λέγων ἔτι κατεχόμενος ἐν τοῖς διωρισμένοις τὸ μᾶλλον

4) Idem ταύτην. — 5) Mon. aut βουλομένοις aut βουλομένους dedit: posterius rectius. — 6) Idem ἐπιθεῖναι. — 7) Mon. ὥςτε et τὸ πάντων ἐ. ἁ. — 8) ὁ πάντα λ. Mon. in textu habet; in marg. ταῦτα.

καὶ ἧττον ἐν ἐκείνοις ὑποτιθέμενος καὶ ἰδιότησιν αὐταῖς διαφερούσαις ἀφοριζόμενος, οἷον τῷ μονίμῳ καὶ προοδικῷ ἢ τῷ [9]) υπαρκτικῷ καὶ δυναμικῷ, κατὰ ἔνδειξιν μὲν λεγόμενα, συγγνώμην ἂν ἔχοι δικαίαν, ἁπλῶς δὲ οὕτω δεινὴν ἀπεργάσεται σύγχυσιν. δειχθήσεται γὰρ καὶ ἡ βάσις τῶν νοητῶν, πάντα ἐπίσης οὖσα, καίτοι τὸν διορισμὸν ἤδη πως ἐν αὐτῇ προβαλλομένη· ἴστω δὲ καὶ ἡμᾶς τὸ ἀπόῤῥητον ἐπίσης πάντα πρὸ πάντων ὑποτιθεμένους κατὰ τὸ πάντῃ ἄῤῥητον.

Ἔτι μέντοι ἐκ τρίτων τὸ ἓν πάντα λεγόμενον κατά γε αὐτὸ τὸ ἕν. κοινὰ γὰρ τὰ πάντα ἐν ἑκάστῃ προτίθεται [1]) πρὸς δή- Cap. 47.

9) Idem ἢ τῷ προϋπαρκτικῷ et mox postea ἐν ἑαυτῇ προβαλλ. — Quemadmodum igitur *Unitas* et *finis* et *Pater* et *primordialis Essentia* et *Aether* in hisce finitis rebus, prout vocabula ferunt, aliud atque aliud manifestant, ibi vero cuncta hæc unius naturæ exempla vel simulacra sunt, ita de Uno cogita; quamvis in hisce unum quodlibet aliud, ibi unam eandem naturam innuit; pariter atque Multa diversam et illi postpositam naturam aliquapiam ratione adumbrent; ad eandemque naturam diversam tum *Infinitum* tum *Dualitas indefinita* et *Potentia* et *Chaos* spectent atque quidquid aliud finxeris et comminisceris, ut rem illustres. Itaque ante duo principia, aliquis dixerit, unicum principium esse non decet, quippe quod ante oppositionem objaceat. — At primum omnium, illa principia cum æqualia ordine sive coordinata sint, non objacent nec discordant, velut finis et Infinitum. Ejusmodi enim oppositio nisi in adversis disjunctisque rebus non invenitur. Sed si modo oppositio aliqua conspiciatur, tanquam causa ad Effectum, tanquam mundus intelligibilis ad intellectualem totus ad totum distant. Tum quamvis nos quoque unicum principium esse confiteamur, quod indagantes supra ineffabile et reconditum reperimus, at illud Unicum Pythagoras Unius nomine laudavit (nos istud secundo loco numerantes, Unum-Omnia appellavimus) istud Unitas et indefinita Dualitas subsequuntur. — — — Ubi igitur aliquis dicat, Omnia-Unum æquabiliter per omnia, quâ Unum dispersum esse, sed duobus principiis antiquius Primordiorum atque Essentiæ vim potius habere, quam producat, vel finiat; secundi hæc potius contraria esse, — utrumlibet autem nihilo secius Omnia-Unum esse: si quis hæc dicat, scito, se adhuc in carceribus determinationis captum, illuc locorum temere *Magis* et *Minus* ponere, et proprietatibus penitus alienis ac peregrinis ea describere; quarum e genere sunt: *Stabile firmumque*, *Progressivum*, vel *Essentiale* sive *Antesubstantivum*, et *Potentiale*. Quæ si significandi gratia affert, veniam justam habeat. Sin simpliciter et absolute dicta valeant, ingentem confusionem vereor ne excitaturus sit. Nam etiam fundamentum rerum intelligibilium æquabiliter Cuncta esse monstrabitur, quamvis jam in se quodammodo terminos pepigit. Sciat vero, nosmet quoque illud Ineffabile æquabiliter Omnia, omnibus anterius existimare, quantum in se prorsus ineffabile est.

1) Mon. προστίθεται et συστοιχείας inferius.

λωσιν τοῦ παντελοῦς· — καὶ τοῦτο οὖν τῆς μιᾶς ἄρξει συστοιχίας τῆς ἑνοειδοῦς, καθάπερ τὸ πλῆθος τῆς ἀντικειμένης· ἀρχὴ γὰρ καὶ τὸ πλῆθος, οὐ τὸ εἶδος· οὐδὲ [2]) μία τὶς αὕτη ἰδιότης, ἀλλ' ἢ πάντα κατὰ τὸ πλῆθος οὖσα ἀρχή, ὥστε καὶ τὸ ἓν πάντα, μᾶλλον ἐπικλίνει πρὸς τὴν φύσιν τῶν ὄντων τὴν μόνιμον καὶ ἑνοειδῆ. Ἀλλὰ μὴν καὶ ὁ τῆς διαφορᾶς τοῦ ἑνὸς πρὸς τὴν μονάδα συλλογιζόμενος ἀναμιμνησκέσθω [3]) τῶν εἰρημένων, ὅτι οὔτε μονάς, οὔτε ἓν ἐν ἐκείνοις κατὰ ἀλήθειαν, ὥστε οὐδὲ ἡ τούτων διαφορὰ πρὸς ἄλληλα θετέα ἡμῖν ἐν ἐκείνοις, ἀλλ' ἔστι καὶ ἑκάτερον ἀνάγειν πρὸς τὴν αὐτὴν ὑπόθεσίν τε καὶ ἔνδειξιν. ὁ δὲ τὴν μὲν πρόοδον ἀποτέμνων [4]) τῇ δευτέρᾳ ἀρχῇ, τὴν δὲ μονὴν πρὸ αὐτῆς καὶ πρὸ τούτων τιθεὶς εἶναι τὴν ἀδιόριστον, ἔτι μὲν καὶ οὗτος ἐν τῷ διορισμῷ κατέχεται τῶν ἐννοιῶν, μονὴν καὶ πρόοδον ἐν ἐκείνοις ἀντιδιαιρῶν, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ταῦτα ἀναπλῶν τὸν παντελῆ τῆς ἐνδείξεως τρόπον· ὅμως δὲ καὶ οὗτος ἡμῖν συμφωνήσει, προοδικὴν μὲν λέγουσι τὴν δευτέραν ἀρχήν, μόνιμον δὲ καὶ μένουσαν τὴν προτέραν, ἣν εἶναι φαμὲν τὸ ἓν πάντα, μὴ προϊὸν ἀπὸ τοῦ ἀῤῥήτου διὰ προόδου, ἀλλὰ διὰ μονῆς. ἐκεῖνο γὰρ ἦν ἄῤῥητον. τὸ δὲ γενόμενον ἓν οὐκέτι ἄῤῥητον ἡμῖν ἕν. οὐ μέντοι οὐδὲ προῆλθε. δυαδικὴ γὰρ πᾶσα πρόοδος, τὸ δὲ ἓν ὑπὲρ πᾶσαν πρόοδον. ἄσχιστον γὰρ ἀεὶ τό γε ἓν καὶ ἀπολλαπλασίῳ [5]) τόκῳ. λυτικὸν γοῦν ἐστι τοῦ πλήθους, οἷς ἂν ἐπιγίνηται, ὥστε πάντη ἀπρόοδον τὸ ἕν, ὅ γε παντελῶς ἕν ἐστιν. Εἰ γοῦν ᾖ ἓν ὑπέβη παρὰ τὸ ἄῤῥητον, οὐκ ἔστιν αὐτοῦ πρόοδος ἡ ἀπόβασις, μᾶλλον δὲ οὐδὲ ἀπόβασις εἴη ἄν· ἑνωτικὸν γὰρ καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων τὸ ἓν πρός τε ἄλληλα, καὶ πρὸς τὰ οἰκεῖα αἴτια, καὶ ὅσον γε ἐπὶ τῷ ἑνί, τὰ πάντα ἓν ἂν ἦν, ὥστε οὐδὲ διεῖλεν ἑαυτὸ ἀπὸ τοῦ ἀῤῥήτου. διὸ καὶ ἓν ὑποτιθέμενον, ὅμως ἀῤῥήτως δείκνυται ὄν, τοιοῦτον δὲ ὄν, προϊὸν μὲν οὐδαμῶς ἐστί, ταχὰ δὲ οὐδὲ μένον. ἄλλο γὰρ τὸ μένον παρὰ τὸ ἕν. εἰ δὲ κατὰ ἔνδειξιν μένον, μᾶλλον ἔστω· Ἀλλὰ τὸ μένον, φησίν, ἢ ἐν ἑαυτῷ μένει, καὶ ἕξει

2) δὲ Hamb. omisit. — 3) Mon. ἀναμιμνεσθέσθω. — 4) Idem ἀπονέμων. — 5) Mon. καὶ ἀπολλαπλασίῳ τὸ κωλυτικὸν γοῦν. Et infra: Εἰ οὖν ἡ ἕν.

διπλόην τινὰ τὸ ἕν, ἢ ἐν τῷ πρὸ αὐτοῦ· καὶ ἔσται τι ῥητὸν ἐν τῷ ἀποῤῥήτῳ· τὸ γὰρ μένον ῥητόν πως· ἢ ἐν τῷ μεθ' ἑαυτὸ [6]), ὅπερ ἀτοπώτερον· τοῦτο γὰρ οὐδὲ πάσαις πρόςεστι ταῖς ψυχαῖς· ἀλλὰ φήσομέν γε ἡμεῖς ἐκεῖνο μὴ εἶναι το μένον, ἀλλὰ τὴν μονὴν αὐτὴν κατὰ ἀναλογίαν· αἴτιον γάρ ἐστι τοῦ μένειν τοῖς ἄλλοις. εἴπερ ἄρα καὶ τοῦτο λέγοι τὶς, αὐτὸ δὲ οὐ μένει, ἐῶ λέγειν, ὅτι πρὸ τοῦ ἐν ἄλλῳ καὶ ἐν ἑαυτῷ μένοντος, ἐκεῖνο ἐστίν· οὔτε μονὴν παρεχόμενον μόνην, οὔτε κατὰ ταύτην ἱστάμενον· ὥςπερ δὲ ἓν καὶ πέρας καὶ ὕπαρξις λέγεται καὶ αἰθὴρ, οὕτω καὶ μένον ῥηθείη ἂν κατὰ ἀναλογίαν. Εἰ δέ τις κατὰ πρόοδον ἀπαιτεῖ [7]) τὰς ἀντιθέτους δύο ἀρχὰς ἀπὸ τῆς μονοειδοῦς προϊέναι ἐπικλινῶς ἐπὶ ἑκάτερα, ἢ τὰς κάτω σχίσεις τῶ ὄντων ἀπὸ μιᾶς ἔτι συμφυοῦς μονάδος, ἐπ' ἐκείνας ἀναπέμπειν, εἰ μὲν ὡς δύο μετὰ τὴν μίαν καὶ ἀπὸ τῆς μιᾶς, ἀντιδιαιρῶν οὕτω λέγει, οὐκ ἀποδεχόμεθα τὴν ἀντίθεσιν· εἰ δὲ τὴν μὲν ὑπὲρ πάντα τιθεὶς ὡς μίαν, ἑτέραν δὲ μετὰ ταύτην πάντα καὶ αὐτὴν περιέχουσαν, οὐχ οὕτω δὲ πάντα ἀπόῤῥητον, ὑπὸ δὲ ταύτην ἄλλην ἤδη πως ἑαυτὴν προςάγουσαν τοῖς μεθ' ἑαυτὴν, οὕτως ὁμολογοῦμεν τήν τε μίαν ἀπόῤῥητον, καὶ τὴν ἑνοειδῆ μετ' ἐκείνην, καὶ τὴν πληθοειδῆ τρίτην ἐπ' ἐκείναις· οὐχ οὕτω μέντοι ταύτην ἐκείνη [8]) ἀντικειμένην, ὡς τῷ ἑνὶ τὸ πλῆθος ἐν τοῖς διωρισμένοις, ἀλλὰ μᾶλλον ὡς δυὰς πρὸς μονάδα, καὶ δύναμις πρὸς ὕπαρξιν, μᾶλλον δὲ κατὰ ἀλήθειαν οὐδὲ οὕτως. ἡ μὲν γὰρ δύναμις, αὐτῆς τί ἐστι τῆς οὐσίας, ἡ δὲ δυὰς, πολὺ ἀπέσπασται τῆς μονάδος· ἀλλ' ὡς δεύτερος ὅλος κόσμος πρὸς πρότερον ὅλον, ὁ διακεκριμένος πρὸς τὸν ἡνωμένον· πλὴν ὅτι ἓν πάντα ἑκάτερον, ἀλλὰ τὸ μὲν, οἷον ἕν. τὸ δὲ οἷον πλῆθος. ταῦτα μὲν οὖν καὶ ὕστερον αὐτίκα δὴ μάλα διαρθρώσομεν, ὡς οἷόν τε ἐστίν. νῦν δὲ ἁπλῶς πρὸς τὰ τελευταῖα τῶν ὑπὸ Ἰαμβλίχου ἐπιχειρηθέντων, ἐκεῖνο λέγομεν, ὅτι καὶ ἡμεῖς ἀπὸ μιᾶς ἀρχῆς τῶν πάντων ἀρχόμεθα καὶ

6) Hamb. vocc. πρὸ αὐτοῦ κ. ε. τ. ῥ. ε. τ. α. τ. γ. μ. ῥ. πως· ἢ ἐν τῷ omisit.

7) ἀπαιτοῖ Mon. et ἐπικλινῶν, denique κάτω διασχέσεις τῶν ὄντων.

8) Mon. ἐκείνην ἀντ. ὡς τὸ ἑνὶ, et infra πρὸς τὴν μονάδα.

μετὰ τὴν μίαν τὰς δύο τάττομεν κατὰ ἀναλογίαν τῆς διττῆς p. 70. συστοιχίας ἀπὸ μιᾶς συμφύσεως σχιζομένης, ἀλλ' οὐκ ἀντιδιαιρουμένης, ἀλλὰ τὴν μὲν οὔπω θέλουσαν ἐκ τοῦ ἀποῤῥήτου προελθεῖν. ἀλλὰ καταπινομένην ὑπ' αὐτοῦ [9]) μᾶλλον· τὴν δὲ ἤδη προϊοῦσαν, καὶ αὐτῇ μόνῃ τῇ χαλάσει εἰδοποιηθεῖσαν, ὅτι συνουσίωται αὐτῇ τὸ προϊέναι. διὸ καὶ αἰτία πᾶσι γέγονε τοῦ ὁπωσοῦν διακρίνεσθαι, ὥσπερ ἡ ἑτέρα ἀρχὴ τοῦ συμπεφυκέναι τοῖς οἰκείοις αἰτίοις· ὥστε πάντων ἑκατέρα, ἀλλ' ἡ μὲν τοῦ πάντα συμφύεσθαι πρὸς ἄλληλα, κατά τε πλάτος καὶ βάθος· διὸ καλεῖται ἓν κατὰ ἔνδειξιν· ἡ δὲ τοῦ παντοίως διακρίνεσθαι καὶ ὁπωσοῦν. μηδεὶς οὖν λεγέτω τὴν μὲν ἄρχειν τοῦ ἑτέρου στίχου, τὴν δὲ τοῦ ἑτέρου, ἀλλ' ἑκατέραν ἀμφοῖν, καὶ τοῦ πρὸ ἀμφοῖν ἡνωμένου πῶς ἐξ ἀμφοῖν, τὴν μὲν ὡς πατρικὴν, τὴν δὲ ὡς ἀτεχνῶς μητρικήν. εἰ δὲ δεῖ τῶν συνηγορούντων λόγων ἀφέμενον, αὐτὸ καθ' αὐτὸ τὸ ἡμέτερον ἀποδεῖξαι, καθὸ καὶ τοὺς ἄλλους φιλοσόφους ἑστάναι, ὅτι μία μόνη καὶ πρὸ πάντων ἀρχὴ καὶ μετὰ [10]) τὴν μίαν αἱ δύο πέρας καὶ ἄπειρον, ἢ ὅπως ἄν τις αὐτὰς ἐνδείκνυσθαι βούλοιτο καὶ διασημαίνειν, ἐντεῦθέν ποτε ἀρκτέον τοῦ λόγου.

9) Mon. καταπιν. μᾶλλον ὑπ. α.
10) Idem κατὰ.

Tertio denique loco, Unum-Omnia, quantum purum Unum est (Nam *Omnia* utrobique pro Communi adjicitur, quo Perfectum Absolutumque significetur) hoc Unum-Omnia uni classi uniformi præerit: (vicissim alteri objectæ multitudo princeps præerit;) — nam multitudo, non forma, principium est; at non singularis quædam proprietas est, sed Omnia, cum propter multitudinem principium sit. Qua de re Unum-Omnia vicissim ad naturam rerum, quæ sunt, stabilem et uniformem magis adclinat. Etiam qui de differentia, quæ Unum ab Monade segregat, commentatur, is ea quæ monuimus, recordator; scilicet, neque Unitatem seu Monada neque Unum illic revera esse, proinde differentiam, quae in citimis utraque segregat, illic in supremis a nobis reponendam non esse; sed utrumque ad eandem quæstionem et argumentum reducere licet. Qui vero progressionem secundo principio tribuit, mansionemque tum eâ tum rebus anteriorem indefinitam esse statuit, is pariter adhuc in carceribus notionum determinatarum detinetur, cum in illis principiis ulterioribus mansionem et progressionem disjungat, adeo non hæc explicet, nec in sinceritatem digerat, quousque ipsa significatio postulat. Verum tamen is quoque nobis consentiet, si manabile et progressivum secundum principium, stabile contra et manens, præcedens principium vocamus, quod Unum-Omnia usurpamus sqq. — — — Si igitur, quatenus Unum prope Ineffabile descendit, descensus hic

Ἄλλο μὲν τὸ ἡνωμένον, ἄλλο δὲ τὸ ἕν, ὡς δείκνυσι Πλάτων καὶ ἡ κοινὴ ἔννοια προςαπαιτεῖ. τὸ γὰρ ἡνωμένον τοιοῦτόν ἐστιν οἷον πεπονθὸς τὸ ἕν. αὐτὸ δὲ, ὃ 1) μόνον ἓν ὑπάρχει, ὑπὲρ τὸ ἡνωμένον· οὐ μέντοι ἀπέσπασται τὸ ἕτερον τοῦ ἑτέρου παντελῶς, ἀλλὰ τοῦ ἑνὸς μετέχει τὸ ἡνωμένον· Cap. 48.

non est progressio et exitus; quin imo descensus non est; cum Unum cunctas ceteras res mutuo inter se et cum suis quasque causis uniter cogat et quantum penes Unum est, Cuncta Rerum Unum clueat. Unde clarescit, Unum ab Ineffabili se non seduxisse. — — — At manens, ais, aut in se ipso manet; — et duplicitatem quandam Unum feret; aut in antecedente inerit; — tum in Ineffabili certum aliquid erit, quod effari possis, quandoquidem Manens effabile certumque aliquodam modo sit; — aut in subsequentibus inerit; quod ineptius: nam hoc non omnibus adest animabus. Sed nos quidem illud Manens non esse respondebimus, sed pro convenientia ipsam mansionem et stabilitatem; causa namque manendi ceteris est; (si quidem aliquis hoc dicat), ipsum vero non manet, nolo dicere, illud prius esse, quam in alio vel in se ipsum maneat; nec solam mansionem et constantiam praebere, neque ab hac stare et geri. — — — Si vero aliquis progressionis more opposita bina principia ab uniformi ita prodire vult, ut utrobique vergat; vel inferiores rerum scissiones ab una adhuc compacta unitate ortarum ad illa reduci postulat, si quis duo Uni posteriora atque ex Uno profecta principia exadversum disjungit, hanc disjunctionem non probabimus. Sin aliud, supra cunctas res tanquam unicum extollit, cui proxime aliud succedat, quod et ipsum Cuncta contineat, nec prorsus ineffabile abscondatur; si huic denique tertium, se ipsum quodam modo proximis rebus insinuans, subjungit; tum demum consentiemus, Ineffabile unicum ultimumque esse principium, Uniforme ab illo proxime abesse; Multiforme denique tertium sociari; Verum tamen hoc tertium, multitudinis parens, illi non ita adversari, quemadmodum in rebus finitis Uni multitudo adversatur, sed potius, quemadmodum Dyas Monadi, et Potentia Essentiæ sinceræ adversantur; imo verius est, ne hoc quidem modo adversa esse. — Nam Potentia in substantia moratur, Dyas longe ab Unitate dissita distinctur. — Sed adversa sunt, sicut secundus totus mundus priori toti, sicut discretus Unito adversus est; nisi quod Unum-Omnia alterum utrumvis est: alterum quidem est, quantum Unum refert; alterum, quantum multitudinem refert. —

Cap. 48. Codex Hamb. h. l. novum incipit caput, cujus primam litteram, ut alias passim rubro pigmento pinxit. In margine exteriore notat: ἀρχαὶ

α. — ὑπὲρ πάντα ἀπόῤῥητος.
β. πάντα περιέχουσα. ἑνοειδὴς πατρική.
γ. — ἑαυτὴν παράγουσα τὰ μετ' αὐτήν.
πληθοειδὴς πατρική.

Ἡνωμένον.	Ἕνωσις.	Ἕν.
Ἀπόῤῥητον.	Μικτόν.	Σχέσις.
Ἄμικτον.	Νοῦς ἢ Ὄν.	Δύναμις.

1) Mon. αὐτὸ δὲ ὅμοιον ἕν; et mox θεωρουμένων, οἷον σύνδεσιν.

ἔχει τινὰ ἄρα μεταξὺ τῶν δύο σχέσιν θεωρουμένην, οἷον σύνθεσιν τῶν ἄκρων· ταῦτα ἐφεξῆς τὸ ἡνωμένον ἡ σχέσις τὸ ἓν καὶ ὑπὲρ τὸ ἕν, ἔσται μία ἀρχή, τὸ ἄῤῥητον. αἱ δὲ λεγόμεναι δύο ἕν τε καὶ σχέσις, ἥ ἐστιν [2]) ἡ δύναμις· πρώτη γὰρ ἡ δύναμις σχέσεων ἁπασῶν· τρίτον δὲ ὁ νοῦς καὶ ὅπερ ὂν ἀνυμνοῦμεν. Ἀλλ' αὕτη μὲν ἡ ἀπόδειξις Συριανῷ τε καὶ Πρόκλῳ γέγραπται εἰς τὸν Παρμενίδην. τὸ γὰρ ἕν ἐστιν ἐν ἀρχῇ τιθέμενον τῆς δευτέρας ὑποθέσεως, τὴν τριάδα σημαίνει. λάβοις δ' αὐτὴν καὶ ἀπὸ τῆς φύσεως τοῦ ἡνωμένου αὐτοφυέστερον· τὸ γὰρ ἡνωμένον οὐκ ἔστι μόνον ἕν· ταυτὸν γὰρ ἂν ἦν τῷ ἐξ ἀρχῆς ἑνί· ἀλλὰ καὶ οὐχ ἕν· οὐδὲ ἄρα μόνον οὐχ ἕν· οὐ γὰρ ἂν ἦν ἡνωμένον, ὃ σημαίνει πεπονθέναι τὸ ἕν. ὥσπερ οὖν, διότι καὶ οὐχ ἕν, ἔχει πρὸ αὑτοῦ, ὃ καθαρῶς ἕν ἐστιν, οὕτω καὶ διότι ἕν, ἀλλ' οὐχὶ καθαρῶς οὐχ ἕν, πεπονθὸς δὲ τὸ ἕν· διὰ τοῦτο γὰρ ἡνωμένον εἶναι πέφυκεν, διότι κατὰ τὸ συναμφότερον ἕστηκεν αὐτοῦ ἡ ἰδιότης, εἰ χρὴ οὕτως εἰπεῖν· οὕτως οὖν διὰ τοῦτο [3]) ἔσται πρὸ αὐτοῦ τὸ καθαρῶς
p. 71. οὐχ ἓν τῇ ἑαυτοῦ ἰδιοτρόπῳ ὑποστάσει τοιοῦτον λεγόμενον, οὐ δήπου ὡς τὸ μηδέν· Τοῦτο γὰρ ἀνυπόστατον· ἀλλ' ὥς τις φύσις ἐμφήνασα τὸ οὐχ ἓν ἐν τοῖς οὖσι, δι' ἣν καὶ τὸ πρῶτον Ὂν οὐχ ἕν ἐστιν· ὥσπερ ἓν διὰ τὸ ἕν, καὶ ἡνωμένον δι' ἑαυτό. Τὸ δὲ οὐχ ἓν τοῦτο φήσουσιν οἱ μὲν ἄπειρον, οἱ δὲ χάος, οἱ δὲ ἀόριστον δυάδα, οἱ δὲ καὶ πλῆθος ἂν εἴποιεν· διὰ τοῦτο καὶ τὸ ὂν λέγεται μικτὸν ὅτι ἡνωμένον ἐξ ἑνός τε καὶ οὐχ ἑνός. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτου [4]) καὶ αὖθις. Νῦν δὲ πάλιν λέγομεν, ὅτι τὸ ὂν ἢ ἕν ἐστιν ἢ πολλά, ἢ τὸ συναμφότερον. ἓν μὲν οὖν οὐκ ἔστιν· οὐ γὰρ ἡ αὐτὴ ἔννοια ὄντος καὶ ἑνός· οὐδὲ πολλά, διὰ τὴν αὐτὴν ἔννοιαν· ὅθεν καὶ τὸ ὂν καὶ τὰ ὄντα φαμέν, ὡς ἓν καὶ πολλά. εἰ δὲ τὸ συναμφότερον, οὐ δήπου καθ' ὕπαρξιν. οὔτε γὰρ ταυτὸν ἓν καὶ πολλά, οὔτε ἓν

2) Idem ἥ ἐστι δυν. Paulo post l. τὸ γὰρ ἕν, ὅ ἐστιν ἐν ἀ. τιθ. male Mon. σημαίνειν. Ibidem f. l. λάβοις δ' ἂν αὐτήν.

3) Mon. διὰ τ. πρὸ α. ἔσται τὸ κ. — Mox Hamb. vocc. ἀλλ' ὥς τις φ. ἐ. τ. οὐχ ἓν ἐν τ. ο. δ. η. κ. τ. πρ. Ὂν οὐχ ἕν ἐστιν omisit. Proxime διὰ non habet.

4) Mon. τούτων, et αὖ πάλιν λέγωμεν.

καθ' ὕπαρξιν, ὅγε μετὰ πολλῶν ἐστίν. οὔτε πολλά, ὅγε συνουσίωται τῷ ἑνὶ, ὥς τι στοιχεῖον τοῦ ἐξ ἀμφοῖν κατὰ μέθεξιν. ὡς οὖν προϋπάρχει τὸ ἕν, οὕτω καὶ τὰ πολλά. Καὶ εἰ τὸ ἓν τοῦ πέρατος ἕτερον, καὶ τὰ πολλὰ τοῦ ἀπείρου ἕτερον, καὶ συμβήσεται πλείους εἶναι τὰς ἀρχὰς, ἢ βουλόμεθα. εἰ δὲ τὸ ἄπειρον καὶ τὸ πλῆθος εἰς ταυτὸν ἔρχεται, καὶ τὸ πέρας καὶ τὸ ἓν εἰς ταυτὸν ἐλεύσεται κατὰ τὴν ἀπὸ τῶν διωρισμένων ἔνδειξιν τῶν ἀδιορίστων. Ἔτι τοίνυν ὡς τὸ πέρας ἀντικεῖσθαι δοκεῖ τῷ ἀπείρῳ, οὕτω γε τῷ πλήθει τὸ ἕν. εἰ δὲ τὸ ἓν πρὸ τοῦ πέρατος [5]), καὶ τὸ πλῆθος πρὸ τοῦ ἀπείρου· καὶ εἰ πρὸ μονάδος τὸ ἕν, καὶ τὸ πλῆθος πρὸ τῆς ἀορίστου δυάδος· καὶ εἰ πρὸ τοῦ πατρὸς τοῦ νοητοῦ, καὶ πρὸ τῆς δυνάμεως. Ἡ πρώτη ἄρα τῶν ἀρχῶν συζυγία τὸ ἓν καὶ τὰ πολλά ἐστιν, αἱ δὲ ἄλλαι πᾶσαι ἢ τοιαύτην ἐνδείκνυνται μίαν οὐσίαν ἅπασαι, ἢ μετὰ ταύτην τετάχαται, καὶ πολλαὶ αἱ πρὸ τοῦ ὄντος, δύο ἀρχαί, ἅπερ οὐδὲ αὐτοὶ βούλονται οἱ ταῦτα λέγοντες. Πρὸς δὲ τούτοις τὸ μὲν ἕν, ὅ ἐστιν ἕν, οὐδαμῶς προϊέναι πέφυκεν· οὔτε γὰρ τὸ διακρίνεσθαι, οὔτε τὸ διακρίνειν τῆς φύσεως ἐστὶ τοῦ ἑνὸς, εἴπερ τῇ ἑνώσει ἐναντίον διάκρισις. εἰ δὴ τοῦ ἑνὸς ἡ ἕνωσις, τοῦ πλήθους ἂν εἴη πάντως ἡ διάκρισις· δύο ἄρα αὗται ἀρχαί, καὶ ταύτῃ προηγήσονται [6]) τῶν πάντων ἀντιτετάχθαι δοκοῦσαι· καὶ οὐκ ἔστιν ἡ τοῦ ἑνὸς ἀρχὴ πρὸ πάσης ἀντιθέσεως ἔν γε ταῖς διωρισμέναις ἐννοίαις· οὐδὲ ἄρα κατὰ ἔνδειξιν ἐν ταῖς ἀδιορίστοις. Ἔτι πᾶν, ὃ πρῶτον ποιεῖ καὶ πάσχει, τοῦτο τοῖς ἄλλοις αἴτιον γίγνεται τοῦ τοιούτου, τὸ πρῶτον καλὸν, τοῦ καλὸν εἶναι ἕκαστον, αἴτιον· καὶ τὸ καλλυνόμενον πρῶτον τοῦ καλλύνεσθαι τὰ ἄλλα, καὶ ἐπὶ πάντων ὁ αὐτὸς λόγος. εἰ τοίνυν διακρίνει τὶ ἢ διακρίνεται πρῶτον, τοῦτο ἂν ἑκατέρου τοῖς ἄλλοις αἴτιον γένοιτο, καὶ τὸ πρῶτον πλῆθος καὶ πληθυνόμενον πρῶτον, τοῦ πολλὰ εἶναι καὶ

5) Hamb. l. οὕτω γε τῷ πλήθει τὸ ἓν πρὸ τοῦ περ. καὶ τὸ πλῆθος τῆς ἀορίστου δυάδος. Infra Mon. συζυγία τὸ ἓν κατὰ πολλὰ et οὖσαν pro οὐσίαν. Hamb. in marg. rubro pigm. notat: Ἓν οὐχ ἓν Ἕν. καὶ οὐχ ἓν ἡνωμένον.

6) Mon. προσηγήσονται.

πληθύνεσθαι· καὶ ἐπὶ τοῦ ἑνὸς ἕτερα τοιαῦτα. Εἰ μὲν οὖν ἑαυτὸ ἕκαστον τοῦτο ποιεῖ, ὅ ἐστιν, ἀρχόμενον ἀφ᾽ ἑαυτοῦ τῆς οἰκείας ἐνεργείας, ἵνα καὶ πάσχῃ ὑπ᾽ [7]) ἑαυτοῦ, ἓν ἂν εἴη τὸ ζητούμενον εἶδος ἑκασταχοῦ, τὸ πρῶτον ποιοῦν τε καὶ πάσχον.
p. 7. Εἰ δὲ ἄλλο μὲν τὸ ποιοῦν, ἄλλο δὲ τὸ πάσχον ὑπὸ τοῦ ποιοῦντος, δύο ἂν εἴη τὰ πρῶτα διῃρημένα τῷ ποιεῖν καὶ πάσχειν, οἷον τὸ πρῶτον καλὸν ποιεῖ, καὶ τὸ πρῶτον καλλυνόμενον πάσχει. Ὁ δὲ λόγος, ὃν δὴ νῦν [8]) ἐλέγομεν, ἀληθὴς καθ᾽ ἑκάτερον· εἰ ἄρα τὸ ἓν μόνον τῇ αὐτοῦ φύσει ἐστὶν ἀπρόοδον, τὰ πολλὰ ἂν ἄρχοι τῆς προόδου, ὡς πρῶτον προϊόντα· ὥσπερ καὶ ἡ δυὰς ἄρχει πάσης προόδου τοῖς Πυθαγορείοις, καὶ ἡ δύναμις κατὰ τὴν χαλδαϊκὴν ὑπόθεσιν· πρώτη [9]) γὰρ ἀφίσταται καὶ ὁπωσοῦν τῆς οἰκείας ὑπάρξεως. καὶ τί γὰρ ἂν εἴη τὸ τῆς διακρίσεως τῆς οἵας δή ποτε αἴτιον ἢ τὸ πλῆθος; τί γάρ ἐστι διακρίνεσθαι; ἢ τὸ πολλὰ γίγνεσθαι ἀνθ᾽ ἑνός; ἐκ δὴ τῶν οὕτω διωμολογημένων ἓν μὲν δὴ τοῦτο συλλογιστέον, ὅτι τὸ μὲν ἓν οὐ πρόεισιν· εἰ γὰρ προΐοι, αὐτὸ ἂν εἴη τὸ ἄρχον προόδου συμπάσης, ὥστε καὶ πρὸ τοῦ ἑνὸς δεησόμεθα τῆς μὴ προϊούσης ἀρχῆς, ἀλλὰ μενούσης, καὶ τοῦτο ἐπ᾽ ἄπειρον· ἢ πλῆθος, ὅ, τι βούλοιτό τις ὀνομάζειν τὸ πάσης αἴτιον προόδου. ἕτερον δὲ, ὅτι πλῆθος ἐκφαῖνον δι᾽ ἑαυτοῦ τὴν διάκρισιν, αὐτὸ ἂν εἴη τὸ ἀρχόμενον τῆς διακρίσεως, εἴτε ἑαυτὸ πληθύον καὶ διακρῖνον, εἴτε αὐτὸ μὲν πλῆθος ὂν μόνον καὶ διακριτικόν, τὰ δὲ ἄλλα πληθῦνον καὶ διακρῖνον. ὁποτέρως γὰρ ἂν λέγοι τις, αὐτὸ ἂν εἴη τὸ ἄρχον τῆς προόδου· αὐτὸ ἄρα βούλονται εἶναι πάντες οἱ τὰς δύο ἀρχὰς τιθέμενοι τὴν δευτέραν ἀρχήν, ὥστε τὴν προτέραν θήσονται τὸ ἕν. ἀντίκειται γὰρ τῷ πλήθει τὸ ἕν. Καὶ αὕτη

7) Idem ἀφ᾽ ἑ.

8) Idem ὃν νῦν δὴ ἐλ. et deinceps τῇ ἑαυτοῦ φύσει.

9) Πρῶτον Mon. In modo seqq. legerim: εἰ μὴ τὸ πλῆθός τις βουλ. ὀνομ. Si Unum procederet, omnem processum princeps ductaret; hinc Uno anterius principium quærendum esset, quod non procederet, sed maneret; atque hoc modo in infinitum exspatiaremur, nisi multitudinem aliquam omnis processus causam gerere probaveris. Tum alterum colligitur, multitudinem, cum sua ipsius ope secretionem pandat, ipsam secretionis initium facere etc.

ἐστιν ἡ συζυγία θρυλλουμένη τῶν δύο μετὰ τὴν μίαν ὑποκειμένων ἀρχῶν νοητῶν, ὥστε καὶ εἴ τις ὑποτίθοιτο μίαν μὲν εἶναι τὴν πρὸ τῆς νοητῆς τριάδος ἀρχήν, ταύτην δὲ τὴν μίαν αὐτὸ εἶναι τὸ πάντα ἕν. τοῦτο γὰρ εἶναι καὶ τὸ ἀπόῤῥητον, οὕτω δὲ καὶ Πλάτωνα λέγειν ἐν Φιλήβῳ, τὰς μὲν δύο ἀρχὰς πέρας τιθέντα καὶ ἄπειρον, τὸ δὲ ἓν πρὸ τούτων, ὃ καὶ ἐπιγίνεσθαι τῷ μικτῷ τὸν ἄῤῥητον τρόπον· οὕτω γὰρ καὶ ἄῤῥητον εἶναι, ὥστε διὰ τῶν ἐν προθύροις αὐτοῦ ἱδρυμένων γνωρίζεσθαι μονάδων τριῶν· ἀλλὰ καὶ Πυθαγόραν οὕτως ἀξιοῦν τὸ ἓν προτιθέντα μονάδος τε καὶ δυάδος τῆς ἀορίστου λεγομένης· οὕτω δὲ οἴεσθαι καὶ πάντως τοὺς φιλοσόφους, οἳ πρὸ τῶν δυοῖν ἔθεντο μίαν ἀρχήν. Ἀλλὰ καὶ ταῖς δόξαις τῶν μακαρίων ἀνδρῶν, εἴ τις ἐπαγωνιζόμενος λέγοι, ὡς αἱ δύο πρὸς ἀλλήλας ἀντιτετάχαται, πρὸ δὲ πάσης ἀντιθέσεως δεῖ τὸ ἓν ὑπάρχειν, ἔτι δὲ 10) ἐπιμαρτύροιτο τὴν κοινὴν ἔννοιαν καὶ τὴν ὑπὸ Ἀριστοτέλους ἐπαινουμένην, Ὁμηρικὴν ἀποφαίνειν, οὐκ ἀγαθὸν εἶναι πολυκοιρανίην δοξάζουσαν, ἕνα δὲ βασιλέα τῶν ὅλων καθέζουσαν· ἀνάγκην γὰρ ἔσεσθαι κατὰ τοῦτον τὸν λόγον, αὐτό γε τὸ ὡς ἀληθῶς ἓν ἄρχειν τῶν πραγμάτων ἁπάντων. διὸ καὶ τὸν Πλάτωνα πολλαχοῦ τὴν μίαν ταύτην πρεσβεύειν ἀρχήν· καὶ γὰρ ἐν σοφιστῇ τὸ ἓν τῶν ὄντων προτίθησι, καὶ ἐν Παρμενίδῃ κατὰ τὴν πρώτην ὑπόθεσιν τὰ πάντα ἀπ' αὐτοῦ ἀνελὼν, καὶ τὸ εἶναι πρὸς ἅπασιν, αὐτὸ μόνον ἀφίησι τὸ ἓν γεγυμνωμένον ἀπὸ τῶν ἄλλων ἁπάντων· εἰ τοίνυν ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτά τις 11) ὑπολογιζόμενος, ἅμα δὲ καὶ τῆς Ἰαμβλίχου δόξης ἐπιστάμενος τὸ ἓν ὑποτιθεῖτο μίαν εἶναι ἀρχὴν πρὸ τῶν δυοῖν, ἀπαντησόμεθα πρὸς αὐτόν, τά τε εἰρημένα προφέροντες, ἐν οἷς τά τε πολλὰ πρὸς τὸ ἓν ἀντέκειτο, καὶ τὸ ἄπειρον καὶ ἡ ἀόριστος δυὰς εἰς ταυτὸν συνεωθεῖτο τοῖς πολλοῖς, ὥστε καὶ 12) τὴν μονάδα καὶ p. 75.

10) Mon. εἰ δε. f. l. ἔτι δὲ εἰ. Mon. ἀπ' Ἀριστ. Pro ἀποφαίνειν legerim ἀποφαίνοι. Mon. δοκιμάζουσαν pro δοξας. Vocc. Ἕνα δὲ β. τ. ο. καθ. omittit.

11) τις Hamb. omisit. Mon. pro ἐπιστ. recte ἐξιστάμενος, mox ἀπαντησώμεθα — τά γε.

12) Mon. καὶ om. mox δυοῖν.

τὸ πέρας εἰς ταυτὸν ἰέναι τῷ ἑνὶ, ὡς γίνεσθαι τὸ ἕν, μίαν τῶν δυοῖν ἀρχῶν. καί γε τῆς προόδου πάσης προαιτία πῶς ἐστιν ἡ δευτέρα τῶν δυοῖν. τὸ δὲ ἓν, ἤδηπως ὑποφαίνει τὸ μόνιμον ἐν τοῖς οὖσιν, καθόσον ἀπρόοδον εἶναι πέφυκε καὶ ἀντίξοον πρὸς τὴν διάκρισιν, ἧς ἄνευ οὐκ ἂν γένοιτο πρόοδος, καὶ ὅσα ἄν τις ἀπὸ τῶν εἰρημένων ἄλλα συλλογίσαιτο πρὸς τὴν ὑπόθεσιν.

Cap. 49. Ἔτι μέντοι [1]) πρὸς τούτοις καὶ ἐκεῖνα ῥητέον, ἓν μὲν, ὅτι τὸ ἓν οὐκ ἔστι πάντη ἄῤῥητον, ἀλλὰ μόνον οὐ λόγῳ ῥητὸν, οὐδὲ γὰρ καταφάσει οὐδὲ ἀποφάσει, ἁπλῷ δὲ ἴσως νοήματι· οὐδὲ τούτῳ λογικῷ οὐδὲ νοερῷ· πᾶν γὰρ τὸ τοιοῦτον εἰδητικόν τε καὶ σύνθετον· οὐδὲ τῷ οὐσιώδει ὅλως· οὐδὲ γὰρ ἡ οὐσία ἁπλοῦν τι ὡς ἀληθῶς· ἀλλὰ τῷ ἑνιαίῳ τῆς γνώσεως εἴδει, καὶ τῷ ἄνθει τῆς τοιαύτης ἐπερείσεως· ἡμῖν δὲ, μᾶλλον δὲ τοῖς εὐδαίμοσι θεαταῖς, ὑπονοεῖσθαι μόνον δίδωσιν ἑαυτὸ [2]) καὶ τοῦτο μέχρι μόνης ὠδῖνος, καὶ ὅσα περὶ τούτου προείρηται· ἐπεὶ οὐδὲ τῇ ἑνιαίᾳ γνώσει πάντη γνωστὸν, ὅτι μηδὲ γνωστὸν, ὃ μόνον ἓν, ἄλλο δὲ οὐδέν. εἰ δὲ εἴη πρὸς τοῦτο καὶ γνωστὸν οὐκ ἂν ἔτι ἓν εἴη κυρίως. Ἀλλ' ὅμως καὶ ἡ τοιαύτη αὐτοῦ διακάθαρσις ἐγγύς τι πρόσεισι τῆς ἑαυτοῦ φύσεως. ἀλλ' ἕως μὲν ἐγγὺς, ἀπομόργνυταί τινα γνῶσιν αὐτοῦ, πελάσασα δὲ μύει καὶ γίνεται ἀντὶ γνώσεως ἕνωσις· ἀλλὰ ταῦτα μὲν καὶ προτοῦ [3]). δῆλον δὲ ὅτι καὶ νῦν οὐκ ἂν εἴη τὸ ἓν ἡ ἀπόῤῥητος πάντων ἀρχή· καὶ γὰρ αὖ πάλιν ἡ μέν ἐστι πάντη ἄθετος καὶ οὐδ' ὁπωστιοῦν ταττομένη μετὰ τῶν ἄλλων πάντων· τὸ δὲ ἓν, κἂν πάντα ᾖ, τῷ ἑνὶ πάντα ἐστὶ καὶ τίθεται ἓν, καὶ τῶν πάντων ἐστὶν οἷον κορυφή. Χωρὶς δὲ τούτων, εἰ μὲν ὀνομάζειν ἐθέλοι τὶς ὁπωσδήποτε τὸ φύσει ἀνώνυμον ἢ λέγειν τὸ ἄῤῥητον
p. 74. παντελῶς, ἢ σημαίνειν τὸ ἀσήμαντον, οὐδὲν κωλύει τῇ μιᾷ καὶ ἀποῤῥήτῳ ἀρχῇ τὰ κράτιστα τῶν ὀνομάτων τε καὶ νοημάτων

1) Mon. ἐστὶ μέντοι. Deinde ἁπλῷ δὲ ἴσως νοήματι. (sic) et inferius ἐπειρείσεως.
2) Mon. αὐτὸ.
3) Idem πρότερον; et deinde πάντη ἀρχὴ. postea μετὰ τῶν πάντων, omisso ἄλλων.

ὥςπερ σύμβολα ἄττα [4]) ἁγιώτατα προςάγειν καὶ ἐκείνην ἓν καλεῖν, καὶ τὴν προφανῆ κοινὴν ἔννοιαν τὴν ἀξίαν ἓν εἶναι τῶν πάντων ἀρχήν· εἰδέναι μέντοι κατὰ τὸ ἀκριβέστερον ὅτι οὐκ ἔστιν ἐκείνῃ τὸ ὄνομα τοῦτο πρεπῶδες, ἀλλ' ἔστι τῆς πρεσβυτέρας τῶν δυοῖν οἰκεῖον, εἴπερ καὶ ταύτης, ὡς πολλάκις εἴρηται, κατὰ ἔνδειξιν. μήποτε δὲ καὶ ἡ κοινὴ ἔννοια πάντων ἐπὶ ταύτην ἐξικνεῖται τὴν τῷ ὄντι μίαν ἀρχήν, εἴπερ καὶ ἐπὶ ταύτην, ἀλλὰ [5]) μὴ ἔτι κοινοτέραν τινὰ καὶ ἤδη ἀρχὴν ἀξίαν κεκλῆσθαι· ἀλλ' οὐκ ἐπὶ τὴν ἀπόῤῥητον, εἴγε ἀσύμφυλος ἐκείνη ἐστὶν ταῖς ἡμετέραις ἁπάσαις ἐννοίαις, καὶ τὸ πάμπαν ἀνεννόητος. εἰ δὲ ἡ ἀντίθεσις τοῦ ἑνὸς πρὸς τὰ πολλὰ τὸ ἓν πάλιν ἀπαιτεῖ πρὸ τοῦ ἑνός, οὐκ ἂν ἡμεῖς γε τὴν ἀντίθεσιν ταύτην ἐκεῖ δεξαίμεθα [6]), ἀλλὰ κάτω που ἐν τοῖς διωρισμένοις, ἀφ' ὧν καὶ εἰς ἐκείνας ἀνάγομεν τὰς ἀρχὰς τὴν δοκοῦσαν ἀντίθεσιν.

Φέρε οὖν ἤδη τὶ καὶ περὶ ταύτης [1]) διαλεχθῶμεν· ἆρα γὰρ ὡς ἅπαντες ὀλίγου τι οἱ φιλόσοφοι καὶ ἔτι τῶν θεολόγων ἔνιοι μετὰ τὴν μίαν ὑμνουμένην ἀρχὴν δυάδα τίθεσθαι δοκοῦσιν, οὕτω καὶ ἡμῖν θετέον ἀκριβολογουμένοις, ὡς νῦν πειρώμεθα ἀκριβολογεῖσθαι; καὶ τί γὰρ οὐχί; φαίη τὶς ἄν· τί γὰρ ἔδει μετὰ τὸ ἓν προελθεῖν, ἢ τὰ δύο; καὶ μετὰ τὴν μονάδα τὴν δυάδα καὶ οὕτω γε τὸν λοιπὸν ἀριθμὸν προελθεῖν; οὕτω γοῦν Ὀρφεὺς μὲν αἰθέρα καὶ χάος μετὰ τὸν χρόνον παράγει· οἱ δὲ θεοὶ μετὰ τὸν ἕνα θεὸν πατέρα καὶ δύναμιν, ὡς δυάδα μόνον ἐκφαίνουσι, καὶ πᾶσαι ὁμοῦ τι αἱ θεολογίαι ταυτὸν ποιοῦσαι παραδέδονται. χωρὶς δὲ τούτων ὁ λόγος αὐτὸς ἀπαιτεῖ, ἐπειδή ἐστι τὸ ὂν ἐκ πέρατος καὶ ἀπείρου, ὡς ἔν τε Φιλήβῳ λέγει ὁ Πλάτων καὶ Φιλόλαος ἐν τοῖς περὶ φύσεως, καὶ ὅλως ἐπειδὴ ἄλλη ἔννοια τοῦ ἑνὸς καὶ τοῦ ὄντος, οὐκ ἂν εἴη τὸ ὄν, ὅπερ τὸ ἕν. ἀλλὰ μὴν μετέχει γε τοῦ ἑνός, ἔχει τὶ ἄρα καὶ οὐχ ἕν. τοῦτο δέ, ὡς Cap. 50.

4) Mon. ἄττα ἀγνώτατα, et mox κατὰ τὴν προφ.
5) Hamb. loco ἀλλὰ lacunam habet. — 6) Mon. δεξαίμεθα.
1) Mon. περὶ αὐτῆς. et ὀλίγου τί. . . . θεολέγων ἔννοιαν. Infra οἱ θεοὶ intell. de Theologis sive de oraculis Deorum. De Philolao vid. Bœckhius.

εἴρηται, ἢ οὐδὲν, ὅπερ ἄτοπον, ἢ πολλά· εἰ μὲν βούλοιτό 2) τις δύο μόνα, πέρας καὶ ἄπειρον· εἰ δὲ πλείω, ἢ πάντα ὅσα γένη τοῦ ὄντος ἐκεῖ προϋπάρχειν σπερματικῶς. ἐπεὶ καὶ πάντα τις ἐθέλει ἁπλῶς ὡς ἐν μονάδι πάντα τιθέναι τὸν ἀριθμὸν, οὐδὲν κωλύει. πολλὰ δὲ οὖν τὸ ὄν· τούτων δὲ τὰ μὲν πρὸ τοῦ πέρατος, τὰ δὲ πρὸ τῆς ἀπειρίας· δεῖν οὖν φησί τις ἴσως προϋποτιθέναι τὰς αἰτίας καὶ τοῦ ἑνὸς ὄντος καὶ τῆς ἐν αὐτῷ δυαδικῆς φύσεως τῶν στοιχείων. εἶναι τοίνυν τὴν δυάδα τῶν ἀρχῶν προδιῃρημένην τῆς εἰρημένης δυάδος αἰτίαν, ὥςπερ
p. 75. καὶ τὸ πρὸ τῆς δυάδος ἓν, ὅπερ ὁ Ἰάμβλιχος τίθεται πρὸ ἀμφοῖν τοῦ ὄντος ἑνὸς αἴτιον προϋπάρχειν. Καὶ γὰρ ὅλως εἰπεῖν, εἰ διαιροῖμεν τὰ ὄντα πάντα 3) εἰς τὸ ἡνωμένον καὶ διακεκριμένον ὁπωςοῦν, κἂν ὡς αἴτιον καὶ αἰτιατὸν πρὸς ἄλληλα ἔχῃ τὰ ἀντιδιῃρημένα, ταυτὸν συμβήσεσθαι· ἀπὸ γὰρ δύο στίχων καὶ οὕτω τῆς μιᾶς ὅλης ἀντιδιαιρέσεως ἀναβήσεσθαι ἡμᾶς ἐπὶ δύο πάντως ἀρχὰς, ὧν προϋπάρχειν τὴν μίαν κορυφὴν, συμφύσεως αἰτίαν οὖσαν, τῶν δὲ δυοῖν ἀρχῶν καὶ τῶν ἀπὸ τούτων διχῇ ἀποφυομένων δυοῖν ἁπάντων ἀντιθέτων κατὰ πᾶσαν ἀντίθεσιν ἀπομεριζομένων ὀχετῶν· τοιαῦτα γὰρ ἔλεγε καὶ ὁ τὴν Ἰαμβλίχου πρεσβεύων ἀρχὴν, μέσην τιθέμενος 4) τῶν τε δυοῖν καὶ τῆς ἀῤῥήτου παντελῶς. ἔτι δὲ προςετίθει καὶ εἰ τὰς δύο ἀρχὰς ἀνάγκη μετέχεσθαι ὑπὸ τοῦ ὄντος; ἔστω δὲ τὸ ἑνιαῖον πρὸ τοῦ οὐσιώδους· τὰς οὖν ἐν τούτῳ μεθέξεις, εἶναι

2) Mon. *βούλεται.* Paulo post: *ἐπεὶ καὶ εἰ π. τις ἐθ.* et mox *πρὸς τοῦ πέρατος* et *πρὸς τῆς ἀπ.* denique *τῆς ἐν αὐτῷ δυαδ.*

3) Mon. *πάντῃ;* et infra *πάντων* pro *πάντως.*

4) Idem *τιθεμένην.* mox *οὖν* post art. *τὰς* omittit. — A duplici hoc agmine unius totiusque disjunctionis nos ad bina omnium rerum principia contendimus ascensuros esse, quibus Unum apicem præesse concretionis causam. tum binorum principiorum tum inde bifariam enascentium omnium oppositorum, quasi rivorum, secundum omnem oppositionem diductorum. Hæcce fere etiam, qui *Iamblichi* principium coluit, medium inter Duo et penitus Ineffabile interponens dixit. Insuper addidit, etiam si duorum principiorum consortio Ens necesse sit fruatur: — esto vero unosum Ens essentiali prius; — transitiones (participationes) sive dona in hoc diffusa, prima Entis, tanquam Mixti esse elementa, v. gr. finem et Infinitum: ideo itidem Ens cum proprietate magis in Unum coalitum, Unitum esse: ubique autem elementa disjuncta teneri; idcirco etiam eorum principia disjunctum aliquod habere.

τὰ πρῶτα στοιχεῖα τοῦ ὄντος, ὡς μικτοῦ, οἷον πέρας καὶ ἄπειρον· διὸ καὶ ἡνωμένον εἶναι τὸ ὄν, τῇ ἰδιότητι πλείῳ συνεισῆλθεν εἰς ταυτόν· πανταχοῦ δὲ τὰ στοιχεῖα ἀντιδιῃρῆσθαι, ὥστε καὶ τὰς τούτων ἀρχὰς ἔχειν τι ἀντιδιῃρημένον, ὥστε καὶ τὸ ὂν αἴτιον εἶναι πρὸ τῆς ἀντιδιαιρέσεως· ἅμα γὰρ ὁ λόγος οὗτος ἠξίου καὶ τῇ Ἰαμβλίχου ὑποθέσει συνηγορεῖν καὶ τῇ ὁπωςοῦν ἀντιδιαιρέσει τῶν δυοῖν ἀρχῶν, ἐπεὶ καὶ τόδε ἄν τις εἴποι τούτου ἀκόλουθον, ὡς ἡ μὲν πρὸ τῶν δυοῖν ἀρχῶν ἑνάς, ὁμοῦ πάντα ἦν πρὸ πάντων, ἀλλὰ πάντα ἐπίσης, ἡδὲ πρώτη τῶν δυοῖν πάντα μὲν καὶ αὕτη, ἀλλὰ κατὰ τὸ περατοειδέστερον, ἡδὲ δευτέρα πάντα μὲν ὁμοίως, ἀλλὰ κατὰ τὸ ἀπειρότερον.

Ἔτι δὲ ὡς τὸ αὐτὸ καὶ κάτωθεν ἰδεῖν ἡνωμένων τε καὶ διακεκριμένων τῶν πραγμάτων ὄντων ἁπάντων [5]) ἡ μὲν ἡγεῖται ὡς ἡνωμένων, ἡ δὲ ὡς διακεκριμένων, ἡ δὲ πρὸ ἀμφοῖν ὡς ἁπλῶς· τάχα δὲ ἄμεινον οὕτω πως λέγειν, ὅτι ἡ μὲν ἐστιν ὡς μενόντων, ἡ περατοειδής, ἡ δὲ ὡς ἐπιστρεφομένων, ἡ τρίτη καὶ κατὰ τὸ ὂν ἱσταμένη· δεῖ δὲ πρὸ τούτων εἶναι τὴν κοινὴν ἁπάντων ἀκρότητα μίαν ἁπλῶς οὖσαν τῶν πάντων κορυφήν, οὐχ ᾗπου [6]) δέ πως ὑφεστώτων, ἀλλὰ μόνον ὡς ὑφεστώτων· καὶ γὰρ αὖ πάλιν εἴ τις εἴποι τὰς δύο ἢ τὰς τρεῖς μετὰ τῆς τρίτης εἶναι πάντων ἁπλῶς, τί διοίσουσιν ἀλλήλων, πάντα οὖσαι πᾶσαι ὁμοίως; εἰ [7]) δέης μᾶλλον καὶ ἧττον διοίσουσι, τίς ἐν τούτοις ἡ τοῦ μᾶλλον καὶ ἧττον ἐπιμέτρησις οὐδεμιᾶς οὔσης, οἷον εἰδητικῆς διαφορᾶς; καὶ ὅλως τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον, ἐν μιᾷ θεωρεῖται ἰδιότητι· καὶ πάλιν μία ἡ ἀρχή, ἀλλ' οὐ πολλαί, τῆς γε μιᾶς ἰδιότητος.

5) Hamb. *τῶν πραγμ. ὄ. ἁπάντων ἁπλῶς. τάχα δὲ.* Media omisit. Mox Mon. pro *μενόντων* l. *μὲν ὄντων*.

6) Mon. *οὐχ ἓν που δε π.* Porro ut idem ex rebus apertis inferisque videamus, cum cunctæ res uniter junctæ et dispulsæ sint, alterum principium dominatur, prout res unitæ, alterum, quousque dispulsæ, ambobus præcedens denique prout plane sincereque sunt. Nescio an hocce fere statuere præstet, illud finitivum tanquam ad res manentes pertinere, tertium ad reflexas, idque Entis ratione vigere. Sed his communem omnium rerum summitatem sive principatum plane unicum Summae rerum fastigium antegredi oportet, non prout alicubi aliquodammodo res sustinentur, sed prout solummodo sustinentur.

7) Mon. *εἰ δε ἦ̊* (sic.) l. *εἰ δὲ ἡ.* Idem *εἰδητικῶς.*.

Cap. 51. Πρὸς δὴ ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα, ἐκεῖνο φάναι πρόχειρον, ὅτι ἀπὸ τῶν διωρισμένων αἱ δὲ πᾶσαι ἀναπέμπονται αἱ ἔννοιαι, ἐπὶ τὰς πρὸ πάντων ἀδιορίστους ἀρχάς· καὶ γὰρ ἡ τοῦ ἑνὸς καὶ ἡ τῶν πάντων, φαίη τις ἄν· ἀλλὰ διακαθαίροντες p. 76. ὅμως ἀπὸ τοῦ διωρισμένου ἐπὶ τὸ ἀδιόριστον τὰς ἡμετέρας ἐννοίας, ὡς οἷόν τε φέρομεν, ὁμοῦ τὸ ἓν καὶ τὰ πάντα λέγοντες, τοῦ μὲν ἑνὸς ἀποθραύοντες τὸ μερικὸν τῇ προςθήκῃ τῶν πάντων, τῶν δὲ πάντων τὸ σύνθετον τῇ προςθέσει τῆς τοῦ ἑνὸς ἁπλότητος ἀναλύοντες.

Ἄλλως οὖν καὶ τὴν ἀντιδιαίρεσιν ἐκεῖ θεωρητέον, τὴν ὁμοῦ πάντων τῶν καθ' οἷον δήποτε τρόπον ἀντιδιῃρημένων, εἴτε ὁμοταγῶν, εἴτε αἰτίων, καὶ αἰτιατῶν· ἔνεστι γάρ τι [1]) κοινὸν ἅπασι κατὰ τὸ γενικώτατον τῆς διαιρέσεως, ὥστε τῶν ὁπωςοῦν ἀντιδιῃρημένων κατὰ δύο στίχους λαμβανομένων δύο προϋπάρχειν αἰτίας, καὶ ταύτας οἷον ἀντιδιῃρημένας. Δεῖ [2]) δὲ πρὸ τῶν δυοῖν οὕτως ἀντικειμένων εἶναι καὶ τὴν μίαν αἰτίαν τῆς συμφύσεως τῶν δύο ἀρχῶν, καὶ τοῦ ὅλου στίχου τῶν συμφυομένων ἄχρι τῶν ἐσχάτων ἀπὸ τῶν ἑκασταχοῦ δύο γιγνομένων ἀντιστοιχειῶν, ὅστις ὅλος στίχος οὐδὲν θαῦμα, εἰ κρείττων εἴη τῶν δύο στίχων, ὡς νόμος ἐν ἐκείνοις, τὸ ὅλον προϊέναι πρὸ τῶν μερῶν, καὶ τὸ ἡνωμένον πρὸ τοῦ διακεκριμένου. καὶ γὰρ ἡ μία ἀρχὴ πρὸ τῶν δυοῖν [3])· αὕτη μὲν οὖν τὸ ἁπλῶς ἕν, ὃ μέσον ὁ Ἰάμβλιχος τίθεται τῶν δύο ἀρχῶν καὶ τῆς παντάπασιν ἀποῤῥήτου ἐκείνης· αἱ δὲ δύο Πέρας φέρε καὶ Ἄπειρον, ἢ καὶ εἰ βούλεταί τις Ἓν καὶ Πολλὰ ἀλλὰ τὸ ἀντικείμενον Ἓν τοῖς [4]) πολλοῖς, οὐ τὸ πρὸ ἀμφοῖν καὶ ἀναντίθετον· εἰ δὴ ταῦτά τις οὕτω διατείνοιτο, καὶ τὰς δύο ἀρχὰς ἀντικειμένας ποιῶν καὶ τὴν τοῦ ἑνὸς προτάττων [5]) ἀμφοῖν, ῥητέον πρὸς αὐτόν, πρῶτον μέν, ὅπερ ὕστατον ἔφη τοῦ μέσου στίχου, τοῦ ὁλοφυοῦς αἴτιον, τί ποτέ ἐστιν;

1) Hamb. γάρ τοι. — 2) Idem δεῖν. Paulo post Mon. αἰτίαν omisit.
3) Hamb. πρὸ τῶν δύο. Idem articulum ὁ ante Ἰαμβλ. om. Monacensis in marg. notat: Ὁ Ἰάμβλιχος τὸ ἁπλῶς ἓν τίθεται μέσον τῶν δυοῖν ἀρχῶν καὶ τῆς παντάπασιν ἀποῤῥήτου.
4) ἐν τοῖς π. Hamb. idemque ἀντίθετον.
5) Mon. προτάττειν. Dein Hamb. art. τὸ post ἔφη, itemque τοῦ ante ὁλοφυοῦς omisit.

Εἰ μὲν γὰρ τὸ 6) πρὸ τῶν δυοῖν ἕν, ἅτε συμφυοῦς, ἔσται καὶ αὐτὸ συμφυές, ὥστε οὐχ ἓν ἁπλῶς, ἀλλὰ τὸ συμφυὲς ἐκ δυοῖν, κἂν ᾖ πρὸ τῶν δυοῖν. ὥστε καὶ πρὸ αὐτοῦ ἔσται τὸ ἁπλῶς ἕν.

Εἰ δὲ ἁπλῶς ἓν τοῦ ἑκασταχοῦ τοιούτου ἑνὸς αἴτιον ἔσται, ἀλλ' οὐχὶ 7) τῆς ἐκ δυοῖν συμφύσεως. εἰ δὲ ἡ σύμφυσις τῶν δύο ἀρχῶν ἡ κατὰ τὴν μέθεξιν τοῦ ἑνὸς γενομένη πρὸς ἀλλήλας, αὕτη ἐστὶν ἡ τοῦ συμφυοῦς ὅλου στίχου ἀρχή, δεήσει ταύτην μίαν ποιεῖν πρὸ τῶν δυοῖν κατὰ τὸ συμφυές, καὶ πρὸ ταύτης τὸ ἁπλῶς ἕν, καὶ ἀπ' αὐτῆς τὰς δύο ἀρχάς· ὥστε ἑκατέρως δύο αἱ μέσαι ἀρχαὶ συμβήσονται τοῦ τε ἀποῤῥήτου καὶ τῶν καλουμένων δυοῖν ἀρχῶν, ἀλλ' οὐκέτι μία κατὰ τὸν Ἰαμβλιχον.

Ἀλλ' οὐκ ἔστιν ἕτερον μὲν ἡ τοῦ 8) πρώτου ἁπλότης, ἕτερον δὲ ἡ νῦν διακαθαιρομένη σύμφυσις, ἀλλὰ ταυτόν. ἀκρότης γάρ ἐστι μία τῆς διπλῆς ἀντιδιαιρέσεως. Οὐκοῦν φήσω, μία φύσις ἐστὶν ἐν ταυτῷ συνέχουσα τὴν δίδυμον πρόοδον. εἰ δὲ καὶ μιᾶς προόδου ὁ μερισμὸς, ἐν ἑνὶ ἀμερίστῳ προϋπάρχοντι συνηρημένος 9) κατὰ μίαν ἀσύνθετον φύσιν, οὐκ ἀνάγει ἡμᾶς εἰς τὸ ἁπλῶς ἕν. τί χρὴ οἴεσθαι περὶ τῆς ἡγουμένης μονάδος τῆς διπλῆς συστοιχίας; ὡς οὐκ ἂν εἴη τό γε ἁπλούστατον ἕν. τί δέ φαίη ἄν; οὐ πάντα ἐν ἐκείνῳ λέγομεν; καὶ τοι ὅμως ἕν. οὕτω δὲ λεγέσθω καὶ 10) σύμφυσις τοῖν δυοῖν στίχοιν, ἐν οἷς καὶ τὰ ἄλλα πάντα συνήρτηται ἢ οἷς ὑποτέτακται. p. 77.

Ἀλλὰ πρῶτον μὲν ἄμεινον ἀπὸ πάντων ἀνάγεσθαι ὁλοτελῶς ἐπὶ τὴν μίαν τοῦ ἑνὸς πάντων ὑπερηπλωμένην ἁπλότητα, καὶ μὴ ἀπὸ μιᾶς ἀντιδιαιρέσεως, εἰ καὶ πάντα ἐν αὐτῇ· παρέχοιτο γὰρ ἂν 1) ἐν αὐτῇ πάντα κατὰ δύο μόνων χαρακτῆρος ἰδιο- Cap. 52.

6) τῷ Mon. — 7) Hamb. ἀλλ' οὐ. Mox Mon. γιγνομένη.
8) Mon. ἡ τῶν ἁπλ. — 9) Hamb. συνηρμοσμένος.
10) Pro καὶ f. l. ἡ.
1) Mon. ἂν non habet. At primum satius est, ad unicam plus quam Omnia simplicem Unius simplicitatem atque subtilitatem inde ab Omnibus profectos protinus evehi, neque vero ab summa adversativa divisione, quamvis hæc Omnia complectatur; nam hæc Cuncta Rerum duobus solum modo proprietatibus insignita exhiberet. Sed ad summam unicamque omnium rerum originem inde ab Omnibus profectos extenuari oportet.

τήτων· δεῖ δὲ παντελῶς ἀπὸ πάντων ἐπὶ τὴν μίαν ἀναπλοῦσθαι τῶν πάντων αἰτίαν.

Δεύτερον δὲ ὅτι οὐδὲ πάντα περιείληφεν ἡ γενικὴ αὕτη ἀντιδιαίρεσις. τὴν γὰρ ἐκ τῶν δυοῖν κοινοφυῆ [2] *πρόοδον καὶ συναιρεῖν τὴν πρὸ ἑκάστου μερισμοῦ πανταχοῦ προϊοῦσαν, ταύτην οὐ συνείληφεν ἡ ἀντιδιαίρεσις· ὅτι πᾶσα ἀντιδιαίρεσις μερισμός ἐστι· πρὸ δὲ παντὸς μερισμοῦ τὸ Ἀμέριστον θεωρεῖται, ὅπερ οὐκ ἔστι τὸ ἕν, ἀλλ' οἷον πηγὴ τῶν ἀπ' αὐτοῦ μεριζομένων, ὡς ἡ μονὰς τοῦ ἀριθμοῦ παντός, ἄλλη οὖσα παρὰ τὸ ἁπλῶς ἕν. Εἶτα φησὶν οὐδὲ τοῦτο πείθει ἡμᾶς, ὅτι ἡ μέν ἐστι τῶν ἀρχῶν οἷον μονάς, ἡ δὲ οἷον δυάς, ἡ δὲ κατὰ τὸ πρὸ ἀμφοῖν ἕν. οὕτω γὰρ ἀποφαίνεσθαι καὶ Πυθαγόραν· ἢ Πυθαγόρας μὲν τὴν ἀπόῤῥητον ἀρχὴν τῷ ἑνὶ παρεδήλωσεν, οὐκ ἔχων, ὅτῳ ἄλλῳ φθέγξαιτο πρὸς ἄλλον· ἡμεῖς δὲ νῦν ἀτιμάζομεν καὶ τὸ ἕν, πρὸς τὴν ἐκείνου θέσιν ἀτιμάζοντες, ἐπεὶ σεμνοτέρα γε φανεῖται τῷ Ἀποῤῥήτῳ μόνῳ σεμνυνθεῖσα παρ' ἡμῶν, εἰ θέμις εἰπεῖν. Οὕτω γοῦν καὶ οἱ* [3] *Αἰγύπτιοι σκότος ἄγνωστον ἐκάλουν· καὶ τοῦτο τρὶς ἐπιφημίζοντες ἐκείνην τὴν ἀρχὴν καὶ ἔτι σκότος ὑπὲρ νόησιν πᾶσαν, καὶ ἔτι κρύψιν μεγάλην ἀνυμνοῦντες αὐτήν, τὰ ἡμέτερα πάθη μᾶλλον ἐκτραγῳδοῦντες, ἐπ' ἐκείνην παραδηλοῦν ἐπιχειροῦντες.*

Ἀλλὰ δὴ καὶ τὰ πολλὰ πρὸ μονάδος ἐστὶ καὶ δυάδος, καὶ ὅλως παντὸς ἀριθμοῦ, ὡς ἐν Παρμενίδῃ δείκνυσι, πρεσβυτέρων [4] *ἀνάγεσθαι ἐπὶ τὰς πρώτας ἀρχάς, καὶ δῆλον ὅτι ἀπὸ μὲν τοῦ ἑνός, ἀπὸ δὲ τῶν πολλῶν ἐπὶ τὴν τοῦ πλήθους αἰτίαν. καὶ ὁρᾷν χρὴ ὅπως πρὸ μονάδος καὶ δυάδος ἐπὶ τὰς δύο μόνας ἀρχὰς ἀναβεβήκαμεν· σχολῇ* [5] *ἄρα ἀναβαίημεν ἐπ'*

2) Hamb. *καινοφυῆ*. Promiscuam progressionem, et breviter ut dicam, eam, quæ ubique ante quamlibet partitionem emittatur, hanc ista disjunctio non comprehendit. — Sed f. l. *οὐ συναιρεῖ, καὶ τὴν*. Mox pro *πηγὴ* Mon. *πληγή*. Paulo inferius pro *ἢ πυθ*. lego *ἢ π*.

3) Art. *οἱ* H. om. mox Mon. *τρεῖς ἐπιφ*.

4) f. l. *πρεσβεύων*. Mox Mon. *ἐπὶ τὴν — αἴτιον*. Sed certe Multa Unitatem et binarium antevertunt, denique quemvis numerum, ut in Parmenide docet, ubi ad prima principia, videlicet ab Uno et a Multis ad Multitudinis causam provehi studet.

5) Mon. *σχολή*. Idem *τε* post *μονάδος* omittit, et pro *τὸ γὰρ ἕν* legit *τοῦ γ' ἕν*.

αὐτὰς ἀπὸ μονάδος τε καὶ δυάδος, ἢ ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἐπὶ τὴν πρὸ αὐτῶν μίαν ἀρχήν· τὸ γὰρ ἓν ἀντιδιώρισται τοῖς πολλοῖς, καὶ ἡ ὅλη ἀντίθεσις αὕτη πρὸ ἐκείνης. — Ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἐν παρενθήκῃ τοῦ λόγου πεποίημαι. —

Πάλιν δὲ πρὸς τὸ ἐξ ἀρχῆς ἐκεῖνο τρίτον ῥητέον, ὅτι τοὺς δύο τούτους [6]) ὀχετοὺς τῆς κατὰ πᾶσαν ἀντιδιαίρεσιν προόδου κινδυνεύσομεν ἐξάγειν ἐπ' ἄπειρον. Ἀντιδιαίρεσις γάρ ἐστι καὶ αὕτη τις, ἡ τοῦ ἑνὸς πρὸ ἀμφοῖν πρὸς τὴν δυάδα τῶν ὀχετῶν· καὶ δεήσει καὶ ταύτης ἄλλο προεπινοεῖν, καὶ τούτου p. 78.
ἴσως ἄλλο προϋποτίθεσθαι. — Τέταρτον δὲ πλῆθος [7]) ἐστὶν ἔκγονος πᾶσα διαίρεσις· ἤτοι γε τῆς πληθοποιοῦ δυάδος. Οὐκοῦν ὅλην φέροντες τὴν οἱανδήποτε λεγομένην ἀντιδιαίρεσιν εἰς μίαν ἀνοίσομεν ἐκείνην ἀρχήν, τὴν πληθοποιόν, καὶ διακρίσεων ἁπασῶν ἐξάρχουσαν. τὸ δὲ ἄκρον αὐτῆς, ὅπερ ἓν εἶναι λέγομεν, οὐκ ὂν τῷ ὄντι ἕν, ἀλλ' οἷον μονάδα ἢ σύμφυσιν τῆς ἀντιδιαιρέσεως, ὡς μονάδα [8]) ἐπὶ τὸ ἁπλῶς ἕν· ὃ δὴ τὸ πέρας εἶναι βούλεται καὶ τὸ ὡς ἀληθῶς πάντα ἕν. ὡς γὰρ ἡ ἀντιδιαίρεσις γέννημα τῆς κατὰ τὸ Ἄπειρον ἀρχῆς, οὕτω καὶ ἡ σύμφυσις αὐτῆς ἔκγονος ἔσται τῆς κατὰ τὸ πέρας, ἣν καὶ τὰ σύστοιχα τῷ πέρατι καλοῦμεν, ὥσπερ τὴν ἑτέραν τὰ σύστοιχα τῇ ἀπειρίᾳ· καὶ μάλιστα τούτων τὰ ἀρχοειδέστερα [9]), οἷον τὸ ἓν καὶ τὰ πολλά. Σύμφυσις δὲ καὶ ἀντιδιαίρεσις καὶ ὅλως διάκρισις ἐν μὲν τῷ ὄντι κατὰ συναίρεσίν ἐστιν ἡνωμένη [10]), οὔπω διακριθεῖσα ἀλλὰ μόνη πάντων οὖσα σύμφυσις πρὸ πάσης διακρίσεως· ἐν δὲ τῷ νῷ τῷ νοητῷ πρώτῳ καὶ ὁπωσοῦν ἐξεφάνη διορισμὸς, ἢ διάκρισις ἢ πλῆθος ὁτιοῦν. Ἡ γὰρ μέση τάξις, ὡς εἴρηται πρότερον, ἐν παρασκευῇ βούλεται εἶναι τῆς διακρίσεως, ἐν τῷ διακρίνεσθαι ὁρωμένη καὶ οὔπω τι φέρουσα διακεκριμένον, ὥστε καὶ ἡ κατ' ἐνέργειαν πρώτη ἀντιδιαίρεσις ἀπὸ

6) Mon. ταύτας. Mox H. πρὸς ἀμφοῖν τὴν πρὸς τὴν δ. . . . . καὶ τοῦτο ἄλλο ἴσως πρ.

7) Mon. πλήθους. Omnis divisio ex Multitudine, sive Multitudinis auctore, binario, descendit. Mon. τὴν ὅλην φ. Hamb. ἀνήσομεν pro ἀνοίσομεν.

8) Mon. ὡς μονάδος: quam rationem Monas ad mere Unum habet.

9) Mon. ἀρχοειδέστατα. — 10) H. ἡνωμένην. Mon. οὕτω.

τῆς τρίτης ἄρχεται τῶν νοητῶν διακοσμήσεων. ἔστι μὲν γὰρ ἡ πρώτη διάκρισις [11]) καὶ διαίρεσις πηγαία· ἐκείνη δὲ πηγὴ τῶν πηγῶν ἀνυμνεῖται.

Cap. 53. Πέμπτον τοίνυν πρὸς τούτοις ἀπὸ τοῦ μερισμοῦ πανταχοῦ ἐπὶ τὸ ἀμέριστον ἄνιμεν [1]), ὥστε καὶ ἀπὸ τοῦ πάντων κοινοῦ μερισμοῦ ἐπὶ τὸ πάντων κοινὸν ἀμέριστον ἀναχθησόμεθα· τοῦτο δέ ἐστι τὸ πάντων συναίρεμα ἢ δικαιότατον εἰπεῖν ἕνωμα. Τὸ γὰρ πάντα ἡνωμένως ὂν καὶ ἀδιακρίτως, ὡς ἡ πηγὴ τῶν πολλῶν ὀχετῶν ἀδιόριστον ἕνωμα [2]), τοῦτο ἂν εἴη οἷον πολλάκις εἶναι τὸ ὂν ὑπονοοῦμεν. Τὸ γὰρ πεπονθὸς μὲν τὸ ἕν, οὐκ ὂν δὲ ἕν, τὸ ὂν ἂν εἴη, ἕν τε ὂν καὶ οὐχ ἕν· ἀλλὰ καὶ ταῦτα οὔπω διωρισμένα· διὸ μόνον ἡνωμένον ἄξιον κεκλῆσθαι. εἰ δὴ ἀπὸ μὲν τοῦ παντελοῦς διακρίματος τῶν πάντων ἐπὶ τὸ παντελὲς σύγκριμα τῶν πάντων ἄνιμεν, καὶ ἀπὸ τοῦ πληθυσμοῦ πάντων ἐπὶ τὸ πάντων ἕνωμα, σαφὲς ὅτι καὶ τούτων ἐπέκεινα ἀναβαίνειν πειρώμενοι πολλῷ μειζόνως ἀποστησόμεθα πάσης ἀντιδιαιρέσεως, καὶ ὡς ἀπὸ ἀδιακρίτου [3]) ἡνωμένου κόσμου παντελοῦς ἐπὶ κόσμον παντελῆ οὐκ ἀδιάκριτον κεκλῆσθαι ἄξιον· οὐδὲ γὰρ ἡνωμένον, ἀλλ' ἔτι ἁπλούστερον,
p. 79. πολλὰ ἢ ἄπειρον ἢ δυάδα. τὸ γὰρ ἡνωμένον ἔμφασιν ἔχει [4]) καὶ πολλοῦ καὶ ἑνός, εἰ καὶ μήπω διώρισται, μηδὲ ταῦτα ἐν αὐτῷ. ἐκείνη δὲ ἡ ἀρχὴ πολλὰ μόνον, καθόσον ἐστί· διὸ καὶ ἄπειρον καθ' ἑαυτό. τὸ γὰρ ἄνευ τοῦ ἑνὸς πλῆθος ἐπινοούμενον ἀπειράκις [5]) ἄπειρον καὶ ἡ τοῦ ἀπείρου ἀστάθμητος ἀχάνεια. ἔστι μὲν οὖν καὶ τὸ ἄπειρον ἕν, ἀλλὰ κατὰ μέθεξιν· ἡ δὲ ὕπαρξις αὐτοῦ καὶ [6]) οἷον ἰδιότης πολλὰ μόνον καὶ ἄπειρον μόνον· οὐχ ὧδε πολλὰ ὥς τινα πλείω, ἵνα καὶ ἡνωμένον γένηται, ἐκ πολλῶν τῷ ἑνὶ συγκραθέντων, ἀλλ' ἔστιν ἓν πολλὰ τῇ ἰδιότητι, πρὸ δὲ τῶν πολλῶν αὐτὸ [7]) δή που τὸ ἓν ὅλως ἕν, ὡς

11) Mon. ἡ πρ. διαίρεσις καὶ διακρ.

1) Mon. ἄνειμεν. licet inferius. — 2) H. ὄνομα. — 3) Mon. ἀδ. τοῦ ἡν. κ. παντελῶς. — 4) Mon. ἑ. πολλοῦ καὶ. — 5) Mon. πολλάκις ἄπ. — 6) Mon. καὶ ἐν ἰδ. π. μ. ἀλλὰ καὶ ἄπ.

7) Mon. αὐτὸ δὴ τοῦτο ἕν, ὡς μόνον. Jam si ab absoluto Omnium discrimine ad absolutam Omnium temperiem, ab Omnium vi et multitudine ab Omnium Unimen exsurgimus, perspicuum est, fore, ut nos, ubi ultra hæc quoque superare conamur, multo magis ab omni

μόνον τῇ ἰδιότητι ἓν καὶ ὡς μόνον καθ' ὕπαρξιν, οὐδὲν δὲ κατὰ μέθεξιν ὄν. διό καὶ ὕπαρξις ὀνομάζεται ἡ ἀρχή ἐκείνου ὅτι μόνον καθ' ὕπαρξιν.

Ἡ δὲ [8]) δευτέρα μετέχουσα τῆς πρώτης εἶτα καὶ ἴδιον προὐβάλλετο τὴν ταύτης ὕπαρξιν τὴν πολλοποιόν· διὸ καὶ τὸ δυαδικὸν ἐν αὐτῇ πρώτῃ πέφηνε, καὶ τὸ προοδικὸν, ὅτι πρώτη προῆλθεν, καὶ τὸ τοῦ Χαοῦς ἰδιώμα, ὅτι πρώτη ἐχώρησε τὴν πρὸ αὐτῆς, καὶ πρώτη τοῦ ἑνὸς ἐξέβη [9]) ὁπωςοῦν.

Οὔπω οὖν τὸ ἡνωμένον ἐκείνων οὐδέτερον, οὐδὲ τὸ μικτόν· δεῖται γὰρ τὸ μικτὸν δυοῖν ἰδιοτήτων τοὐλάχιστον προϋποκειμένων καὶ μιᾶς τῆς συναγούσης. ἔσιι [10]) τοίνυν ἐν τῷ τρίτῳ ἀπὸ τοῦ πρώτου, ἐν ᾧ δὺο μεθέξεις, ἡ τοῦ ἑνὸς, καὶ τῶν πολλῶν μία, τῇ τοῦ ἡνωμένου καὶ ὄντος ὑπάρξει συναγόμενα, καὶ τριὰς ἥ δὴ τὸ τρίτον. Ὃ δὲ τὸ τρίτον, κόσμος ὁλοτελὴς καὶ ῥίζα μία τῶν πάντων, καὶ ἐκείνων ἑκατέρα κόσμος ἐστὶ μειζόνως ὁλοτελὴς, μᾶλλον δὲ κόσμων αἰτία παντελῶν, ἡ μὲν ὡς ἡνωμένων, ἡ δὲ ὡς πεπληθυσμένων ἑκάστων, καὶ αὐτοῦ τοῦ πρώτου πάντων, καὶ κρυφίου διὰ τοῦτο καλουμένου, τοῦ πάντῃ κρυφίου, ὡς μηδὲ σπέρμα εἶναι τῶν ἀπ' αὐτοῦ προϊόντων κρυφίων [11]) κόσμων, ἀλλ' ἔτι ἐπέκεινα τῆς σπερματικῆς ἀρχῆς, εἴγε πρὸ παντὸς σπέρματος ἡ πάντα συνῃρη-

divisione recedamus, et ab indiscreto, et unito mundo integro ad mundum integrum transcendamus, quem indiscretum nominitare iniquum est, quandoquidem ne unitus quidem, sed adeo subtilior sit; Multa vel Infinitum vel Dyas audiat licet. Unitum namque Multitudinis et Unius visum habet, quamvis in eo hæc nondum distincta sunt. Illud autem principium quantum est, Multa tantummodo est; ideoque per se Infinitum est. Multitudo nempe absque Uno in animo concepta infinities infinita et instabilis Infiniti vastitas est. Etiam Infinitum quidem Unum est sed participando. Ast ejus essentia et quasi proprietas non nisi Multa, nec nisi Infinitum est: noli ita putare, quasi quædam plura sint, ut adeo ex Multis cum Uno temperatis Uuitum evaserit. Sed proprietate Unum-Multa est. Præ Multis vero hoc Unum ita Unum est, ut proprietate non nisi unum sit, et non nisi in primordia essentia sit; participando autem nihil sit. Ideoque illud principium primitiva essentia nominatur, quia essentialiter tantummodo est. In his postremis verbis Mon. l. ἡ ἀρχὴ ἐκείνη.

8) Mon. εἰ δὲ. Et inferius καὶ τὸ δυαδ. καὶ ἐν ἀ. — 9) Mon. ἐξέςβη. — 10) H. Ἔτι. paulo post καὶ ὄντως ὑπάρξει συναγ ώμενα. 11) Mon. θείων pro κρυφ. et mox ἥ γε πρὸ π. . . . . . μία καὶ ἀδιορ. φ.

κυῖα ἐν αὐτῇ ἀδιόριστος μία φύσις. Διὸ καὶ τὸν Μῆτιν πρῶτον ὁ Θεολόγος ἀνυμνεῖ σπέρμα φέροντα θεῶν. ὅς καὶ πηγὴ λέγεται τῶν πηγαίων ἁπάντων διακόσμων ὑπ' αὐτῶν τῶν θεῶν. Τοσοῦτον ἀπέχει τῆς κατὰ ἀντιδιαίρεσιν ἐκείνης ἀντιστοιχίας, ὅτι καὶ πάσης αὐτῆς ἐστιν ἡ μία σύμφυσίς τε καὶ ἕνωσις μετὰ τῆς ὠδινούσης τὴν διάκρισιν νοητῆς ἐμφάσεως. Εἰ δὲ ὁ [12]) Μῆτις τοιοῦτος, πολλῷ μᾶλλον ὁ κυόμενος Μῆτις, ἴσως δὲ κάλλιον εἰπεῖν ἡ κυοῦσα τὴν μῆτιν νοητὴ μεσότης· πρὸ δέ γε ταύτης αὐτὸ τὸ ὄν, ὁ κρύφιος τῷ ὄντι διάκοσμος.

Ἔτι οὖν μειζόνως ἡ τούτου αἰτία παντελής· ἀλλ' οὐκέτι κόσμος, αἰτία δὲ κόσμου, καθὸ πάντα ὁ κόσμος, ὥσπερ ἡ πρὸ ταύτης, καθὸ καὶ ἕν ὁ κόσμος. ἕν γάρ [13]) τι καὶ πολλὰ καὶ ἐκεῖνος, ἀλλ' ὡς ἀδιακρίτως. ὥστε καὶ τὴν ἕκτην ἐπαγάγωμεν γενεὰν τῆς ἀποδείξεως, ὡς πάντα μὲν ἑκάστη τῶν τριῶν ἐστι
p.78b. καὶ πρὸ πάντων· ἀλλ' ἡ μὲν πάντα κατὰ τὸ πάντων ἕνωμα ἡ τρίτη. Ἡ δὲ πρώτη πάντα κατὰ τὸ ἕν, ὡς ἁπλότης μία [14]) παντελής. Ἡ δὲ μέση πάντα κατὰ πάντα· ἔστι γὰρ πάντα καὶ αὐτὴ ὡς πολλά, ὅ ἐστι πάντα· οὐ γὰρ δὴ ἔνια· ταῦτα γὰρ τινὰ πολλά· ἡ δὲ ἦν ἁπλῶς πολλά· ὥστε πάντα; ἀλλὰ πάντα οὔτε διωρισμένα, οὔτε ἡνωμένα. Οὐ γὰρ τὰ μετέχοντα, ἀλλ' αὐτὸ [15]) ἡ πολλότης· ὥστε πάντα καθ' ὕπαρξιν, ὥσπερ τὸ ὄν πάντα μὲν κατὰ μέθεξιν· τὸ δὲ ἡνωμένον, καθ' ὕπαρξιν, ὥσπερ τὸ ἕν, ἓν μὲν καθ' ὕπαρξιν, πάντα δὲ κατ' αἰτίαν, εἰ θέμις εἰπεῖν. Οὐχ ὅτι τὸ ἓν καὶ ἡ αἰτία [16]) πάντων· οὕτω γὰρ ἔσται

12) Art. ὁ H. non habet. — 13) Idem τι om. — 14) Idem *μίαν*.
15) Mon. *αὐτή*.
16) Idem *τῶν παντ. οὐ. ἔσται* omissa part. *γάρ*. Secundum autem principium, primi particeps, mox privatim multiferam essentiam exseruit: unde evenit, ut indidem primum Duale exstiterit, porro Progressivum, quia primum processit; denique Chaus insigne, quia idem primum, præcedens continuit, primumque quodammodo ex Uno discessit. Ad Neutrum horum Unitum vel Mixtum pertinet. Nam Mixtum duabus ad minimum proprietatibus quasi ante jactis fundamentis opus habet, insuperque unâ cogente. Ergo a primo Tertium est, in quo duo dona, communio Unius et Multorum, cum Uniti et Entis natura committuntur; Tertiumque continuo Trinitas est.

Hoc, inquam, tertium principium mundus integer perfectusque et unica radix cunctarum rerum est. Etiam binorum principiorum

πάλιν οὐχ ἕν· ἀλλ' ἓν μόνον πάμφορον. ὥστε ἁρμόσει καὶ οὕτοις αὐτὰ διορίσαι τοῖς γε ὀνόμασιν· ἡ μὲν μία ἐστιν ἓν πρὸ πάντων· ἡ δὲ δευτέρα πάντα· ἡ δὲ τρίτη ἓν πάντα καθ' ἕνωσιν.

Τοσαῦτα μὲν ἐπικεχειρήσθω πρὸς ἔνδειξιν τῶν πρώτων λεγομένων δυοῖν ἀρχῶν.

Δῆλον δὲ, ὅτι οὔτε ὁμοταγεῖς εἰσιν, εἰ καὶ λέγεται τοῦτο Cap.
πολλάκις κατά δή τινας ἀπὸ τῶν γνωριμωτέρων ἐνδείξεις, οὔτε 54.
δύο εἰσιν, εἴπερ κάτω πᾶς ἀριθμὸς, καὶ αὐτὴ ἡ μονάς· οὔτε διωρισμέναι εἰσιν ἀπ' ἀλλήλων· οὐδὲ γὰρ ἐν τῇ τρίτῃ ἀρχῇ οὐδέποτε διορισμός, ἀλλὰ μόνον προένωμα τῶν διορισθησομένων ἀπ' αὐτῆς. Οὔτε ἑτερότης διαλαμβάνει αὐτὰς, εἴπερ οὐδὲ

utrumvis mundus multo integrior et absolutior est, imo mundorum perfectorum causa est, alterum unitorum, alterum singulorum multiplicatorum et cômpletorum, adeoque ipsius omnium primi mundi, qui adeo latet (qua de re latens vocatur), ut ne semen quidem occultorum ab ipso proficiscentium mundorum sit; sed altius, ultra seminale principium jacet, siquidem cuilibet semini unica illa Omnia in se ipsa complectens atque indeterminata natura præcedit, ideoque *Metin* primum Theologus celebrat (sc. Orpheus, cujus fragmenta vide, v. c. p. 461. Herm.) seminis deorum gravidum, qui idem fons omnium fontanorum regnorum ab ipsis diis vocatur. Tantum abest illa ab adversativa seriei conjugatione, quippe quæ tota uniter coalescit, et quacum simul intelligibile spectrum secretionem parturit. Quodsi Metis hujusmodi est, multo magis prægnans *Metis*, nisi forte rectius dicere, intelligibilis medietas, Metin gravidans. Ante vero hanc ipsum Ens reapse latens regnum, multo itaque magis ejus causa omnia perficit; et etiamnum mundus non est, sed causa mundi, quatenus mundus Omnia est; sicut antecedens origo, quâ Unum est, mundus. Unum namque quidpiam et Multa ille est, sed tamquam indiscretus. Quare sextam quoque progeniem demonstrationis adferamus: scilicet unamquamque originem trium Omnia anticipare; sed tertiam omnia capere, quoniam Omnium Unimen et glomeramen sit; primam Omnia exæquare, quoniam Unum est, tanquam consummata unicaque subtilitas; mediam denique omnia esse ipso Omnium nomine. Nam hæc ipsa, Multorum nomine, hoc est, quâ Omnium, Omnia est. Certe Aliquot non exæquant; nam *Aliquot* Multa quædam sunt; at media origo simpliciter Multa cluebat, ergo Omnia; quamvis Omnia, neque distributa neque unita. quippe non participialia, sed ipsa Multitas est: unde fit, ut Omnia pro Essentia clucat; Ens omnia participando sit; Unitum itidem in essentia, sicut Unum. Unum pro essentia et Primordio est; Omnia, causæ nomine, si fas est dicere; non quasi Unum simul Causa omnium sit: qua ratione non-Unum foret; sed non nisi Unum solitarium omniferum sit. Quare istas origines ipsis vocabulis distinguere conducat. Prima origo sive principium Unum Omnibus anterius; altera Omnia; tertia Unum-Omnia Uniendo est.

ταυτότης [1]) *ἐν ἐκείνοις· ἀλλ' ὡς οἱ θεοὶ καὶ αὐτοὶ μέντοι ἀνθρώποις διαλεγόμενοι οὕτως ἔχειν πρὸς ἀλλήλας ἀπεφήναντο τὰς τρεῖς ἀρχάς, ὡς ἂν ἔχοι Νοῦς καὶ Δύναμις καὶ Πατήρ, ἢ ὕπαρξις καὶ δύναμις τῆς ὑπάρξεως καὶ νόησις τῆς δυνάμεως. πάντως δὲ φανερόν, ὅτι οὐδὲ ταῦτα ἀληθεύεται ἀληθῶς ἐπ' ἐκείνων. καὶ γὰρ ὁ τούτων διορισμὸς ἐν τῇ τρίτῃ τῶν νοητῶν διακοσμήσει νοητῶς ἐμφαίνεται καὶ κρυφίως· ἐν δὲ τῷ ἡνωμένῳ καὶ ταῦτα ἥνωται· οὐδὲ γὰρ αἰτίου καὶ αἰτιατοῦ διορισμὸς ἐν ἐκείνοις· οὐδὲ γὰρ ἐν τῇ ἀκρότητι τῶν νοητῶν· οὐδὲ* [2]) *γὰρ ὁ Ἰάμβλιχος ἠξίωσεν εἶναι διωρισμένην ἀρχήν. Μία γὰρ ἡ νοητὴ συνέχεια πάντων τῶν τοιούτων, οὐδὲ συνέχεια ἡ ἀντικειμένη τῷ διορισμῷ. πάλιν γὰρ ἂν εἴη διαίρεσις ἄλλη* [3]) *πρὸ ἀμφοῖν, καὶ ἔτι πρὸ πάντων ἕνωσις ἐν τοῖς νοητοῖς ἀπὸ τοῦ ἑνὸς καὶ περὶ τὸ ἓν οἷον πέπηγεν. καὶ γὰρ ὅσον* [4]) *ὑπονοεῖται πληθυόμενον ἐκεῖ, καθόσον οὐχ αὐτὸ τὸ ἕν ἐστι τὸ ἡνωμένον, καὶ τοῦτο ὅμως ἐν τῷ μονοειδεῖ θεωρητέον. Οὐδὲ γὰρ ἕνωσις ἡ ἀντίθετος τῇ πληθύϊ λέγοιτο ἂν ἐκεῖ· συνέσται γὰρ αὐτῇ καὶ ἡ πληθὺς ἀντιδιῃρημένη· ἀλλ' ἡ πρὸ ἀμφοῖν ἕνωσις μία. καὶ εἰ ἐπὶ τῶν νοητῶν οὕτως ἀξιοῦμεν, τί χρὴ προσδοκᾶν ἐπὶ τῶν πρὸ τοῦ νοητοῦ παντὸς ὑποκειμένων δυοῖν ἀρχῶν; οὐχ ὅτι πολλῷ μειζόνως ἥνωνται; μᾶλλον δὲ πρὸ τοῦ ἡνωμένου οὖ-*
p. 79b. *σαι παντὸς ἓν αἱ δύο πάντως εἰσι. Πῶς οὖν δύο; ἢ* [5]) *οὐχὶ κατὰ δυάδα. οὔπω γὰρ ἐκεῖ ἀριθμός, οὐδὲ ὅλως διορισμός·*

1) *H.* ταὐτό τις. In sqq. ὡς aut delendum censeo aut scribendum ἄλλως σε καί. Sensus esse videtur: Quandoquidem ipsi dii eandem trina principia habere contendunt etc. Mon. vocc. πρὸς ἀλλ. omisit.

2) *H.* οὐδὲ ὁ Ἰ. τούτων ἠξ. omisso γάρ. Causa et Effectus in summitate Intelligibilium neutiquam adsunt. Neque ipse Iamblichus determinatum esse principium vult.

3) Mon. παρ' ἀμφοῖν. . . . ἐν τοῖς τοιούτοις.

4) Mon. ἐπινοεῖται. Pro ὅσον f. l. τοσοῦτον. Etenim eatenus ibi regionis expletum et multiplicatum ratione effingitur, quatenus non Unum ipsum Unitum est, et hoc tamen in Uniformi considerandum est. Pro θεωρητέον Mon. θεῶ ῥητέον (sic); idem ἀντίθεσις pro ἀντίθετος.

5) uterque C. ἢ οὐχι. Quod si hæc fere de intelligibilibus statuimus, quid de duobus ante intelligibile Omne substratis cogitandum est? Quid aliud, nisi multo artius in Unum constricta esse, imo unito Omni antecedere, duoque illa penitus in Unum digesta esse. Quomodo tandem duo sunt? certe non per binarium; nondum enim ibi numerus etc.

οὐδὲ γὰρ μονὰς οὐδὲ γὰρ τὸ ἓν αὐτὸ ὃ λέγεται ἕν, οὐδὲ πολλά. καὶ ταῦτα γὰρ ἀντιδιώρισται πρὸς ἄλληλα· καταχρώμεθα δὲ ὅμως τοῖς ὀνόμασιν ἐπ' ἐκείνων, οὐκ ἔχοντες ἀξίας ἐκείνων ἐπωνυμίας, οὐδὲ γὰρ νοήσεις ἔχομεν τοιαύτας, οὐδὲ γὰρ αὐτὰ τὰ νοήματα ληπτὰ [6]) ταῖς νοήσεσίν ἐστι ταῖς ἡμετέραις, οὐδὲ γὰρ ταῖς τοῦ νοῦ περιωπαῖς νοεῖται τὸ ἄκρον τοῦ νοητοῦ κατὰ τὸν Ἰάμβλιχον· ἀλλὰ συμπτύξαι δεῖ καὶ τὸν νοῦν τὰς οἰκείας νοήσεις εἰς τὸ νοητὸν, εἰ μέλλοι συνηρημένος ὢν ἐπιβάλλειν καὶ ὁπωςοῦν τῷ πάντη συνηρημένῳ.

Οὐ τοίνυν δύο ῥητέον τὰς ἀρχὰς, οὐδὲ γὰρ μίαν, ὡς ἀριθμοῦντας, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἰδιότητα μᾶλλον ὑπονοοῦντας, ἥν φαμεν εἶναι δυάδος τε καὶ μονάδος. Δυὰς γὰρ, ὅτι δυαδική, καὶ μονὰς, ὅτι μοναδική· καὶ γὰρ ἓν οὕτω καὶ πολλὰ, οὐ τῇ ἰδιότητι, οὐ τῷ ἀριθμῷ οὐδὲ ὅλως τῷ ποσῷ, οὐδὲ πεποσωμένῃ τινὶ φύσει, οὐδὲ τῷ ποσοῦ ἀρχῇ, οὐδὲ τῆς πεποιωμένης οὐσίας, ἀλλ' ἐπέκεινα τῶν τοιούτων [7]) νοημάτων· ἕκαστον γὰρ αὐτῶν μερικόν τε ἐστι καὶ διωρισμένον καὶ οὐκ ἀρκούμεθα τούτοις ἀλλὰ καὶ ἄλλοις προςχρώμεθα πρὸς ἔνδειξιν τῆς φύσεως ἐκείνοις [8]), καὶ οὐδὲν μὲν κατατυγχάνει τοῦ ἀληθοῦς, ἐκ πάντων δὲ ἀναγκάζομεν τὴν ἡμετέραν ὑπόνοιαν εἰς τὸ ἀδιόριστον ἀναφεύγειν καὶ μεγαλοφυέστερον, ἐπεὶ καὶ δύο λέγομεν τὰς ἀρχὰς, καὶ τὴν ἑτέραν ὑποτάττομεν τῇ ἑτέρᾳ κατὰ πρόοδον, οὔτε δυάδος οὔσης ἐκεῖ οὔτε προόδου τινός.

Ἦν δὲ ἴσως ἄμεινον, εἴπερ καὶ τοῦτο παρείκοι [9]), μὴ δύο ποιεῖν οὕτως, ὡς δύο μονάδας, ἀλλ' ὡς ἓν δυαδικὸν τὰς δύο ποιεῖν, οἷον τὸ τῆς δυάδος ἓν νοήσειεν ἄν τις. Ἀλλ' οὐδὲ τοῦτο πρὸς ἐκείνας· ἓν γάρ τι τοῦτο τὸ ἕν. ἄλλο γὰρ ἄλλῳ σύνεστι τῶν ἀριθμῶν, ὥστε βέλτιον τοῦτο γε τὸ πάντων κοινὸν ἓν παραλαβεῖν τῶν πραγμάτων καὶ τοῦτο δυοειδὲς ποιήσαντας ταύτῃ, ᾗ περιεκτικόν ἐστι πάντων ὡς ἡνωμένων τε καὶ διακεκριμένων, οὕτω προςαρμόσαι τῇ φύσει τῶν δύο λεγομένων ἀρχῶν· ὅθεν καὶ ἐπιχειροῦμεν αὐτὰς δηλοῦν ἢ ἐνδείκνυσθαι τὸν δυνατὸν τρόπον, ποτὲ μὲν ἀπὸ τῶν δύο συστοιχιῶν ἀνακαθαι-

6) Hamb. ληπτέον (ἀ superscript). sic. — 7) Mon. τῶν τ. ἁπάντων νοημ.
8) Mon. ἐκείνης (ει superscript). — 9) Hamb. παρήκοι. sic. Infra Mon. ἓν γάρ τοι.

ρομένων κάτωθεν καὶ συγκορυφουμένων ἀνωτάτω πρὸς τὴν δίδυμον ἐκείνην μίαν κορυφήν· ποτὲ δὲ μεγαλειότερον ἀπὸ τῶν ὅλων πληρωμάτων τῶν πανταχοῦ καὶ τῶν ὅλων κόσμων ὡς πληθυομένων τε καὶ ἑνουμένων, ὑποτεταγμένων ἀεὶ τούτων ἐκείνοις καὶ μεγάλοις οὕτω βήμασιν [10]) ἀναπεμπόντων ἡμᾶς εἰς τὴν
p. 80. παντελῆ τῶν πρώτων ἀρχῶν προήγησίν τε καὶ ὑπόταξιν. Τάχα δὲ καὶ ταύτης ἂν εἴη τῆς ἀνόδου μεγαλοπρεπεστέρα καὶ ἀξιωματικωτέρα πρὸς ἔνδειξιν ἡ ἀπὸ πάντων ἁπλῶς ἀνάγουσα τῶν ὅπως ποτὲ ὄντων, καὶ ὅπως ποτὲ αἰτίων καὶ αἰτιατῶν θεωρουμένων· ὁσαχῶς δ' ἄν τις βούλοιτο ἢ δύναιτο [11]) τὰ ἐκεῖ πως ὑπονοεῖν, μὴ ὡς ταῦτα ὑπονοείτω ἐκεῖνα, μηδὲ τοιαῦτα, οἷα καὶ ταῦτα αἰνίττεται, ἀλλ' ἔτι μειζόνως ἀρχὰς τούτων καὶ αἰτίας οὔπω ἐκεῖ φανέντων, οὐδὲ τούτων, αὐτοῦ λέγω τοῦ τῆς ἀρχῆς οὐδὲ τοῦ τῆς αἰτίας ὀνόματός τε καὶ πράγματος. καὶ ταῦτα μὲν γὰρ ἐν τῷ πέρατι τῶν νοητῶν διώρισται νοητῶς· ἐν δὲ τῇ μεσότητι διορίζεται [12]) κατὰ τὴν ἔτι ὠδῖνα τῆς πάντων τῶν τοιούτων διακρίσεως· ἐν δὲ τῷ ἄκρῳ πάντα συνῄρηται εἰς ἕν, τὸ πάντων ἕνωμα.

Οὐκοῦν πρὸ τούτου αἱ δύο ἀρχαί, προσεχῶς μὲν ἡ δευτέρα κατὰ [13]) τὴν ὠδῖνα τῶν πάντων, ἡ δὲ ὑπὲρ ταύτην κατὰ τὴν πρὸ πάντων ἁπλότητα, καθ' ἣν φαντάζεται τὸ ἕν, ὥσπερ κατὰ τὴν ὠδῖνα τῶν πάντων τὰ πολλά. ἔστι γὰρ [14]), εἰ θέμις ἀφορίσασθαι, ἡ μὲν πρώτη ἓν πάντα, ἡ δὲ δευτέρα πάντα ἕν· αὕτη μὲν γὰρ πάντα οὖσα δι' ἑαυτὴν [15]) ὅμως πάντα ἐστι, καθόσον τὴν δευτέραν προήγαγεν· ἡ δὲ τρίτη τὸ μὲν ἓν ἔχει ἀπὸ τῆς πρώτης, τὰ δὲ πάντα κατὰ τὴν ἰδιότητα τῆς δευτέρας, ὥστε πληθύεσθαι μὲν κατὰ ταύτην, ἑνίζεσθαι δὲ κατ' ἐκείνην, πρώτην [16]) δὲ σύνθετον γενέσθαι καὶ ἕνωμα πάντων ἀποτελεσθῆναι, καὶ τοῦτο ἀφ' ἑαυτῆς προβάλλεσθαι τὸ ἡ ν ω μ έ ν ο ν· ὃ δὴ καὶ Ὂν καλοῦμεν, οὗ καὶ τὸ ἓν ἡνωμένον ἐστὶ τῇ ἰδιότητι, ὥσπερ τῆς πρὸ αὐτοῦ ἀρχῆς τὰ πάντα ἡ ἰδιό-

10) Hamb. βάμασιν. — 11) Mon. ἢ δύναι το ἐκεῖ.
12) Mon. ὀρίζεται. — 13) Mon. καὶ κατὰ.
14) Idem γὰρ om. — 15) H. δὲ ἑαυτὴν om.
16) Mon. πρῶτον.

της [17]), καὶ τῆς ἔτι προτέρας τὸ πρὸ πάντων, καὶ τὸ δεύτερον πάντα ἕν τὰ πάντα· καὶ τὸ τρίτον πάντα ἕν, τὸ ἐξ ἑνὸς καὶ πάντων τὸ ἡνωμένον.

Ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων καὶ αὖθις, ὅταν περὶ τοῦ τρίτου λέγωμεν, αὐτίκα δὴ μάλα.

Τοιγαροῦν ἤδη τῷ τρίτῳ προσίωμεν τῷ λόγῳ προβλήματι, μᾶλλον δὲ τῇ τρίτῃ τῶν πάντων ἀρχῇ· Cap. 55. φανεῖται γάρ τι [1]) καὶ ἀποτεινόμενον ἀπὸ ταύτης εἰς τὰς δύο πρώτας ἀρχάς· ἀμέλει τὸ ἡνωμένον ζητήσωμεν, ὃ δὴ τρίτον τάττοντες διετελέσαμεν.

Τί ποτέ ἐστι; καὶ διὰ τί τρίτον αὐτὸ τίθεμεν; καὶ πῶς λέγεται Μικτὸν ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος καὶ τῶν ἄλλων φιλοσόφων τῶν Πλατωνικῶν, καὶ ἔτι πρότερον ὑπὸ Φιλολάου καὶ τῶν ἄλλων Πυθαγορείων;

Οὐ μόνον, ὅτι ἐκ περαινόντων καὶ ἀπείρων συμπέπηγεν οἷον τὸ Ὂν φησὶν ὁ Φιλόλαος, ἀλλ' ὅτι καὶ μετὰ τὴν μονάδα καὶ ἀόριστον δυάδα τίθενται τρίτην ἀρχὴν τὴν ἡνωμένην τριάδα. πᾶν δὲ ἡνωμένον μικτὸν, εἴπερ ἔμφασιν ἔχει καὶ ἑνὸς καὶ πλήθους τὸ ἡνωμένον, ὥστε καὶ ἐκ τίνων μέμικται, p. 81. ζητητέον.

Καὶ γὰρ Ὀρφεὺς, ἔπειτα δ' ἔτευξε μέγας Κρόνος αἰθέρι δίῳ [2]) ὠεὸν ἀργύφεον.

Τὸ γὰρ ἔτευξε δηλοῖ τι τεχνητὸν ἀλλ' οὐ γέννημα· τὸ δὲ τεχνητὸν ἀλλ' οὐ γέννα πάμμικτόν ἐστιν ἐκ δυοῖν τοὐλάχιστον, ὕλης καὶ εἴδους, ἢ τῶν τούτοις ἀναλογούντων. ἔτι τοίνυν εἰ κρεῖττον τὸ Μικτὸν τῶν οἰκείων στοιχείων, ἐξ ὧν συμπληροῦται; καὶ εἰ τὰ στοιχεῖα ἐκ προγόνων ἀρχῶν ὁμογενῶν τῇ ἰδιότητι; δοκεῖ γὰρ ταῦτα βούλεσθαι ὁ Πλάτων· καὶ

17) Idem art. ἡ ante ἰδ. om. et καὶ ἔτι τῆς πρ. legit. Hamb. hic in margine notat: ά. ἓν παντα
β. πάντα ἕν
γ. σύνθετον. πρῶτον. ἕνωμα. ἐξ ἑνὸς. ἡνωμένον καὶ πάντων ὂν μικτόν.

Cap. 55. Hamb. in marg. rubro pigmento: περὶ τοῦ ἡνωμένου.

1) H. τι om. Philolai Pythagorei fragm. coll. et ill. cl. Boeckh.

2) Mon. ἔον pro ὠεὸν et ἄλλου γέννημα. pro γέννα f. l. γέννημα.

ὅσα περὶ ταῦτα καὶ ἐν τούτοις ἀπορητέον τε καὶ ὅπη δυνατὸν ἐννοητέον περὶ τῶν τηλικούτων 3).

Ἓν δὴ πρὸ πάντων ἐκεῖνο ζητήσειεν ἄν τις, διὰ τί μὴ μετὰ τὸ ἓν εὐθὺς τὸ ἡνωμένον; τὸ γὰρ ἡνωμένον πρῶτον πέπονθε τὸ ἕν· τοῦτο ἄρα μετὰ τὸ ἕν. —

Ἀλλὰ δεῖται τὸ ἡνωμένον τοῦ καὶ πολλὰ εἶναι· συμφαίνεται 4) γὰρ αὐτῷ καί τι πλῆθος οἷον καταπινόμενον ὑπὸ τοῦ ἑνός. Οὐκοῦν ἡ τῶν πολλῶν ἀρχὴ πλῆθός τέ ἐστι· πολλὰ γὰρ, καὶ μετέχει τοῦ ἑνός· αὕτη ἄρα τὸ ἡνωμένον ἐστι, βουληθεῖσα μὲν ἄπειρα γενέσθαι, πεδηθεῖσα δὲ τῇ μεθέξει 5) τοῦ ἑνός. — Ἢ τὸ μὲν ἡνωμένον οἷον τὸ 6) μικτὸν εἶναι ἐθέλει, οὐδὲν δὲ συντίθεται ἐξ ὑπάρξεως καὶ μεθέξεως· οὐ γὰρ ἂν εἴη στοιχεῖα ἢ μέρη τινὸς ἢ ἄλλου μέθεξις ἐν αὐτῷ καὶ ἡ ὕπαρξις αὐτοῦ· ἔσται γὰρ ἡ ὕπαρξις ὡς μὲν στοιχεῖον ἐν ὕλης λόγῳ προϋποκείμενον· ὡς δὲ ὕπαρξις ἐπιγιγνόμενον, οἷον τι εἶδος ἐνὶ στοιχείῳ τῇ μεθέξει. καὶ ὅλως ὁμοταγῆ πως τὰ στοιχεῖα· τὸ δὲ μετέχον καὶ ἡ μέθεξις οὐχ ὁμοταγῆ, οὐδὲ ἐκ μιᾶς ἀντιδιαιρέσεως.

Χωρὶς δὲ τούτων, τὰ στοιχεῖα δύο τοὐλάχιστον· ἡδὲ δευτέρα ἀρχὴ δυὰς ἦν, ὡς ἓν δυαδικὸν, καὶ πολλὰ καὶ ἄπειρα ὡς πολλότης καὶ ἀπειρία, ἓν ἑκάτερον μόνον· τῇ δὲ ἰδιότητι πολλὰ καὶ ἄπειρα· οὔπω ἄρα στοιχεῖα ἐκεῖ τοῦ ἡνωμένου. πλείοσι γὰρ τὸ ἓν ἐπιγενόμενον ἀπεργάζεται τὸ ἡνωμένον· ἑνοῖ γὰρ τὸ ἕν, οὐδήπου ἕτερον, ὃ καὶ αὐτὸ μόνον ἓν καὶ ἁπλοῦν, ἀλλὰ καὶ 7) πλείω ἑνὸς, οὔπω δὲ ἐκεῖ τὰ πλείω· μεθέξει γὰρ πολλότητος γίγνεται τὰ πλείω· διαιρετικὴ γὰρ ἡ πολλότης, ἑνοῦται γὰρ τὰ διῃρημένα, ταῦτα δὲ μετὰ τὴν πολλοποιὸν ἀρχήν. ἐν πρώτῳ ἄρα τῷ τρίτῳ τὰ πλείω φαντάζεται, διόπερ καὶ ἡ τῶνδε ἕνωσις ἐν αὐτῷ πρώτῳ, τὸ δὲ πρὸ πάντων ἡνωμένον ἐκεῖνο· πρὸ δὲ τούτου ἡ δευτέρα ἀρχὴ, μετέχει μὲν τοῦ ἑνός· ἓν γὰρ ἐγένετο καὶ αὐτὴ 8). πολλὰ δὲ οὖσα τῇ ἰδιότητι μόνῃ ἕνωσιν οὐκ ἔχει. Ἡ γὰρ ἕνωσις, ὅπου διάκρισις ἦν τῶν πλειόνων. τοῦτο μὲν οὖν οὐκ ἂν ἄλλως ἄν τις ὑπονοήσειεν.

3) H. in textu *τοιούτων*. in m. *γρ. τηλικούτων*. — 4) Mon. *συνεμφαίνεται*. — 5) Idem *τῇ μίξει*. — 6) Id. *τὸ* om. Pro *ἢ ἄλλου μεθ.* l. censeo *ἡ ἄ. μ.* et paulo inferius *ἡ δὲ μέθεξις ἐπιγινόμενον οἷον τ. ε. ὅτι τῇ ὑπάρξει*. — 7) Mon. *καὶ* om. — 8) Id. *αὕτη*.

Ἐν δὲ τῷ τρίτῳ τὰ πλείω ποῖά φαμεν; — στοιχεῖα μὲν γὰρ τοῦ μικτοῦ. — τίνα δὲ ταῦτα δή; — τοῦτό γε πρόχειρον εἰπεῖν, ὅτι αἱ ἀπὸ τῶν ἀρχῶν ἐκείνων μεθέξεις τὸ ἓν καὶ τὰ πολλά, ἅπερ εἰς τὸ τρίτον προῆλθεν, ἢ εἰ βούλει πέρας φάναι καὶ ἄπειρον, ἢ μονάδα καὶ δυάδα ἀόριστον εἰς p. 112. ὑπόστασιν τῆς ἡνωμένης τριάδος. ἔσται μὲν γὰρ καὶ ἡ τριὰς τῇ ἰδιότητι μόνῃ καὶ οὐ κατὰ πλειόνων σύστασις 9) οὐδὲ ἀριθμός, ἀλλ' ὅμως οὕτω γε καὶ ἐκ τοιούτων οὐσῶν τῆς μονάδος τε καὶ δυάδος. —

Ἀλλ' εἴ τις οὕτω 10) ὑποθοῖτο, πρῶτον μὲν δεησόμεθα καὶ ἄλλης ἀρχῆς πρὸ τῶν δυοῖν. εἰ γὰρ αὗται τῶν δύο στοιχείων ἀρχαί, πρὸ δὲ τῶν στοιχείων τὸ μικτόν, ἀνάγκη ἔσται καὶ τοῦ μικτοῦ ποιεῖν ἀρχὴν ἰδιότροπον, μικτὸν καὶ αὐτὴν ὀνομαζομένην κατὰ γοῦν ἔνδειξιν καὶ οἷον ἰδιότητα τοῦ ὡς ἀληθῶς μικτοῦ προϋπάρχουσαν, καθάπερ τὸ ἓν καὶ τὰ πολλὰ τῶν ὁμωνύμων στοιχείων ἐν τῷ μικτῷ προϋποτίθεμεν ἄλλο τι, καὶ πρὸ τοῦ μικτοῦ τὰς δύο πάλιν ἀρχάς. —

Πᾶν γὰρ μικτὸν ἔχει τι ἑνοειδὲς καί τι πληθοειδές. οὕτω δὲ ἐπ' ἄπειρον ἥξομεν ἀρχὰς ἀεὶ ἀρχῶν προϋποτιθέμενοι. οὐ μέντοι οὐδὲ αὐτοὶ 11) οἱ φιλόσοφοι, οἵπερ ταῦτα ποιοῦσι, πέρας μὲν καὶ ἄπειρον στοιχεῖα ἐν τῷ μικτῷ, πρὸ δὲ τῶν στοιχείων τὸ μικτόν, ὡς καὶ ὁ Πλάτων, ἐπέκεινα δὲ τοῦ μικτοῦ πέρας πάλιν καὶ ἄπειρον τὰς δύο ἀρχὰς τῶν στοιχείων, οὐδὲ οὗτοι, ὅμως ἀξιοῦσι πρὸ τῶν δύο ἀρχῶν ποιεῖν ἄλλην μίαν ἀρχὴν τὸ μικτόν.

Ἔπειτα οὐδὲ οὕτως ἑκατέρα τῶν ἀρχῶν ἔχει μερικῶς ὡς ἑνὸς τῶν στοιχείων εἶναι ἀρχήν, τὴν μὲν πέρατος μόνου, τὴν δὲ ἀπειρίας, ἀλλὰ πάντων ἑκάτερον, τὴν μὲν ὡς διῃρημένων

9) Id. σύστασιν.

10) Id. οὔπω. Mox pro τὸ μικτὸν ἀνάγκη ἔ. lego τὸ μιγνὺν vel μῖξον. Deinde Mon. μικτὴν καὶ αὐτὴν ...... τοῦ ὡς ἀληθοῦς. Denique uterque Cod. προϋπάρχουσα.

11) Mon. αὐτὸ .... πρὸς δὲ τῶν στ. Inferius H. δύο ante ἀρχῶν om. Deinde H. ἑκάτερα et Mon. μερικῶν f. l. ἑκατέραν. Deinde, ut hoc ponamus, nequaquam tamen alterutrum principiorum singillatim Unius elementorum origo esse potest, alterum solius Termini, alterum Infinitionis; sed omnium utrumque rerum etc. Mon. πάντως ἑκάτερον (f. l.) ἑκατέραν) ..... τύχοι.

καὶ πολλῶν καὶ ἀπείρων, ἂν οὕτω τύχῃ, τὴν δὲ ὡς ἡνωμένων [12] *καὶ ὡς ἑνῶν καὶ ὡς περατοειδῶν τῶν ἁπάντων. ὅλως γὰρ ἡ τῶν πολλῶν ἀρχὴ πολλοποιοῦσα διακριτική πως ἐστι τῶν στοιχείων, εἴτε δυοῖν γε πρώτων* [13]*, εἴτε πλειόνων, εἴτε τοῦ πεπληθυσμένου ἁπλῶς ἐν τῷ τρίτῳ πληρώματος· ἡ δὲ τοῦ ἑνὸς ἐπικαταλαμβάνουσα τὸ πρὸ τῶν πολλῶν ἕνωμα ποιεῖ ὅπερ ἐστι τὸ μικτὸν, οἷον ἐκ μερῶν καὶ ὅλου συγκείμενον τῶν πολλῶν καὶ τοῦ ἑνός.*

Ἆρα οὖν αἱ μεθέξεις τῶν δύο ἀρχῶν ἀποτελοῦσι τὸ μικτόν; πάλιν γὰρ εἰς τὸ ἓν καὶ τὰ πολλὰ ὡς ὄντα στοιχεῖα ἐπανήκει ὁ λόγος. ὃ δὴ καὶ τοὺς φιλοσόφους ποιοῦντας οὐκ ἀποδεχόμεθα.

Ἢ τὸ τρίτον ἓν μέν ἐστι κατὰ τὴν μέθεξιν τοῦ ἑνὸς, πολλὰ δὲ καὶ οἷον πολλότης κατὰ τὴν ἀπὸ τῆς δευτέρας [14] *ἀρχῆς ὁμοειδῆ πρόοδον, καὶ οὔπω τὸ μικτόν; —*

Ἀλλὰ τοῦτο μὲν παράγεται ἀπὸ μὲν τῆς ἀρχῆς οἷον μονοειδῶς, ἀπὸ δὲ τῆς δευτέρας οἷον δυοειδῶς, καθὸ καὶ μικτὸν ὀνομάζεται, ἀπ' ἀμφοῖν δὲ ἑτερρειδῶς, ὡς μικτὸν ἀπὸ ἀμίκτων, καθάπερ ὁμοειδῶς ἀπ' ἀμφοῖν ὡς ἓν πάντα καὶ πολλὰ πάντα.

Ἐπειδὴ δὲ αἱ μεθέξεις ἀντιδρῶσιν εἰς ἀλλήλας, οἷον [15] *γεγονυῖαι ὁμοταγεῖς, ἐπληθύνθη μὲν τὸ ἓν καὶ διεκρίθη εἰς πλείω, συνῃρέθη δὲ τὰ πολλὰ καὶ γέγονεν ὁμοφυῆ. . .*

12) Mon. *ἡνισμένων* H. *ἑνωμένων*. sic. Mon. *καὶ ἑνῶν* omisso *ὡς*.

13) Non. *πρῶτον*. Hamb. *ἐν τῷ τρίτῳ πληρώματος*. Omnino enim Multorum principium, Multa efficiendo, quodammodo Elementa secernit, sive duo prima, sive plura; sive copiam simpliciter in tertio principio multigenam; et Unius principium, Unimen Multis prævium arripiendo, id conficit, quod Mixtum est, velut ex membris et Toto, ex multis illis et uno conflatum. Mon. l. *ἐπιλαμβ.*

14) H. *ἀπὸ τῆς ψευδοτέρας*. Mox lego *παράγεται ἀ. μ. τ. πρώτης ἀ.* Paulo post Hamb. *ὁμοειδῶς ὡς ἓν πάντα, πάντα καὶ πολλά*.

15) Mon. *οἷα*. Pro *ἓν* legendum censeo *ἐπληθύνθη μὲν τὸ Ὄν*. Mox Mon. l. *ἕνωσις ἐγ. πεπ. ο. τ. ε. ἐν πλήθει τῶν πολλῶν ἐν ἑνί·* media vocc. om. Cum vero largitiones s. participationes in vicem inter se agitent, et impellant, quippe quæ in unum quasi conjugium pertineant, Unum multiplicatum et in Plura diremtum est; Multa e contrario contracta et facie et naturâ paria facta sunt. Hæc affectio nobis audiebat *Unitio*, quæ affectio susceptioque Unius in multitudine est. Altera affectio erat *secretio*, id est, affectio receptioque Multorum in Uno. Sic tandem in tertio principio Unitio et secretio convenerunt, ex quibus totum Mixtum coaluit.

Καὶ τοῦτο μὲν τὸ πάθος ἕνωσις ἐγένετο πεπόνθησις οὖσα τοῦ ἑνὸς ἐν πλήθει· ἐκεῖνο δὲ διάκρισις πεπόνθησις οὖσα τοῦ ἑνὸς ἐν πλήθει τῶν πολλῶν ἐν ἑνί. καὶ οὕτως ἐν τῷ τρίτῳ συνεῖς- ἦλθεν ἕνωσις καὶ διάκρισις, ἐξ ὧν συνεπάγη τὸ ὅλον μικτόν. p. 85.

Ἔτι δὲ κατὰ τὴν ἀνθυποστάτου[16] *αὐτοῦ πρόοδον τὸ μικτὸν ἀφ' ἑαυτοῦ προεβάλλετο, καὶ ἐν ἑαυτῷ τὰ στοιχεῖα συνδιῄρηκεν ἀντιτεταγμένα ἀλλήλοις. καὶ γὰρ τὸ ὅλον ἐν ἑαυτῷ καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ τὰ μέρη ἐπιμερίζει· ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ στοιχειωτὸν, ὅπερ ἐστὶ τὸ μικτόν· προϋπάρχον δὴ τῶν στοιχείων, οἷά γε κρεῖττον αὐτῶν ὄν· ἐπιδιακρίνει ἐν ἑαυτῷ καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ τὰ στοιχεῖα· πρὸ γὰρ ἀεὶ τῶν διαιρουμένων τὸ ἀδιαίρετον ὑφέστηκεν.*

Εἰ δὲ καὶ οὕτω θεωροίης αὐτὰ προϊόντα ἀπὸ τῶν ἀρχῶν, οὐκ ἂν πόῤῥω βάλλοις[1] *τῆςγε ἐμῆς ἐλπίδος. τὸ μὲν γὰρ ἓν παράγοι ἂν τὸ ἕνωμα τοῦ μικτοῦ, αὐτό φημι τὸ μικτόν· τὸ δὲ στοιχειῶδες αὐτοῦ πλῆθος ἡ τῶν πολλῶν ὑμνηθεῖσα ἀρχή. ὡς δὲ ἡ ἀρχὴ τῆς ἀρχῆς ὑποστατική, καὶ τὸ ἕνωμα συνυφίστησι τῶν στοιχείων τὸ πλῆθος. Ἀλλὰ τὰ στοιχεῖα τοδὶ καὶ τοδὶ, πέρας καὶ ἄπειρον, ἢ ἓν καὶ πολλὰ τὰ ἀντιταγῆ. ὡς οὖν τοιαῦτα, τί τὸ παράγον; πάλιν γὰρ τὸ μὲν κρεῖττον ἀπὸ τῆς κρείττονος ἥκει ἀρχῆς, τὸ δὲ χεῖρον ἀπὸ τῆς χείρονος. καὶ πάλιν τῶν ἀντιδιῃρημένων στοιχείων αἱ δύο ἀρχαί, ἢ ὁμώνυμα μόνον ταῦτα ἐκείναις, τρόπος δὲ ἄλλος τῆς ὑποστάσεως, ἢ κατὰ ἀναλογίαν, ἴσως καὶ ταῦτα παρήχθη τῶν δυοῖν ἀρχῶν· οὐ μέντοι τὸ ἀπ' ἐκείνης, τὸ δὲ ἀπὸ ταύτης, ἢ καὶ αὐτὸ τὸ μικτὸν ὑπέστησεν αὐτὰ καὶ διέκρινεν κατὰ τὴν δίδυμον ἑαυτοῦ μίαν φύσιν. ἓν γὰρ ὂν καὶ πολλὰ καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν ἡνωμένον κατὰ μὲν τὴν ἔμφασιν τοῦ πλήθους παρήγαγε τὰ πολλά, κατὰ δὲ τὴν ἐπικράτειαν τοῦ ἑνός τὸ ἕν.* Cap. 56.

16) Mon. *αὐθυπόστατον*. Secundum processum sua ipsius vi atque dignitate constantem. Mox Hamb. *καὶ γὰρ τὸ ὅλον ἐν κ. α. ἐ. ε. τὰ στοιχεῖα· πρὸ γὰρ ἀεὶ τῶν δ.* media vocc. desunt.

1) *Βάλλῃς* Mon. — Unum nempe Unimen sive congeriem Mixti deducet, ipsum dico Mixtum merum: elementariam ejus multitudinem celebratum Multorum principium profundet. Sicut alterum principium alterius principii fundamenta munit, sic etiam Unimen elementorum vim et copiam unà substernit.

Εἰ δὲ βούλει, καὶ ἡ δευτέρα ἀρχὴ ταῦτα ἐν τῷ τρίτῳ διῄρηκεν, ἀλλὰ καθ' ἑαυτὴν μὲν τὰ πολλὰ, κατὰ δὲ τὴν συνοῦσαν αὐτῇ [2]) ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ῥηθέντος ἑνότητα τὸ ἕν. Δύο δ' οὖν ὄντα συμπέφυκε καὶ ἡ σύμφυσις πρὸ τῆς διαφυῆς· καθὸ μὲν δὴ συμπέφυκεν τὸ μικτὸν καὶ ἀπὸ τῆς ὑπερτέρας ἀρχῆς· ἴσως δὲ καὶ ἀπὸ ταύτης ἑκάτερον, ἀλλὰ τὸ μὲν αὐτῇ [3]) καθόσον, τὸ δὲ καθόσον σύνεστι τῷ ἑνί. Καὶ αὖ πάλιν ἀπ' ἐκείνης ἑκάτερον· ἀλλὰ τὸ μὲν καθόσον αὐτὴ, τὸ δὲ, καθόσον προείληφε τὴν δευτέραν ἀρχήν. Ἀλλ' ἐκεῖνο [4]) δὴ ἑκάτερα ἐν τῷ μικτῷ, τό τε πλῆθος τῶν στοιχείων καὶ τὸ πρὸ αὐτῶν ἕνωμα.

Ἆρα οὐ μᾶλλον τὸ μικτὸν τῶν [5]) ἐκ τῶν δύο τούτων ποιητέον, ὧν ἑκάτερα πάντα, τὸ μὲν συναίρεμα ὂν πάντων, τὸ δὲ διάκριμα πάντων, τὸ δὲ ὅλον μικτὸν ἐξ ἀμφοῖν.

Ὡς γὰρ ὁ νοῦς ὅλος καὶ ἅπαν εἶδος οὔτε τὰ πολλὰ αὐτοῦ μόνον, οὔτε τὸ ἓν μόνον ἀλλὰ τὸ συναμφότερον, οὕτω καὶ μικτὸν ἂν εἴη τὸ πρῶτον οὐ τὸ [6]) ἕτερον ἀλλὰ τὸ συναμφότερον.

Ἢ οὕτω γε ποιοῦντες εἰς ἄπειρον ἥξομεν; ἔσται γάρ τοι τὸ συναμφότερον πρὸς ἑκάτερον ἀντιδιῃρημένον, καὶ πάλιν ἄλλο ζητητέον συναμφότερον, ἐπεὶ καὶ ὅλον πρὸ μερῶν μόνον.

p. 84. *Εἰ δὲ αὐτὸ ὅλον ἐξ ὅλου καὶ μερῶν, δεήσει καὶ ἄλλης ὁλότητος. εἰ δὲ ἐκ ταύτης καὶ δυοῖν ἐκείνων, πάλιν τὸ ὅλον δεήσει καὶ τρίτων. τοῦτο δὲ ἐπ' ἄπειρον.*

Εἰ δὲ στῆναι δεῖ, ἐπὶ τῆς πρώτης ὁλότητος μείνωμεν ὅλον καὶ μέρη λέγοντες εἶναι [7]) μόνον, καὶ τὸ στοιχειωτὸν ἅμα τοῖς στοιχείοις.

2) *αὐτὴν* Mon. et *ἔμφυσις* in textu; at in marg. notat *σύμ.*

3) *αὐτῇ.* Mixtum itaque, quatenus coaluit, etiam a superiore principio descendit; quin fortasse ab hoc utrumque elementorum originem ducunt; at alterum, quatenus ipsi principium, alterum, quatenus ipsum Uni adhæret. Vicissim utrumque ab illo principio deducuntur; sed alterum, quatenus ipsum principium absolutum est; alterum, quatenus secundum principium antestat. At illud demum utraque in Mixto gerit, tum multitudinem elementorum, tum Unimen his anterius.

4) Mon. in textu: *ἀλλ' ἑνοειδῆ ἑκάτερα.* ad marg. *ἀλλ' ἐκεῖνο.*

5) Prius *τῶν* delendum censeo. Nonne potius Mixtum ex his duobus conficiendum est, quorum Omnia cluet, alterum omnia capit et constringit, alterum Omnia discernit: ex quibus demum ambobus totum Mixtum constat. Mon. pro *ὧν ἑκ.* legit *ᾧ ἑκάτερον.*

6) Mon. *οὔτε τὸ ἕτ.* Paulo inf. *ἔσται γάρ τι.* — 7) Idem *εἶναι* non habet.

Ἄρα οὖν οὐκ ἄλλο νοοῦμεν τὸ Ὅλον, καὶ ἄλλο [8]) τὰ μέρη, καὶ ἄλλο τὸ συναμφότερον; τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐξ ὁμοταγῶν, οὐδὲ ἐκ στοιχείων, οὐδὲ ἐκ μερῶν, οὐδὲ ὅλον, οὐδὲ σύνθετον, οὐδὲ ἄρα μικτόν. Ὅμοιον γάρ συντιθέται τι ἐξ αἰτίου καὶ αἰτιατοῦ. συναμφότερον γάρ τι καὶ τοῦτο εἴη ἄν· ἢ ἀπὸ χρωμένου καὶ ὀργάνου, ἢ ἐκ παραδείγματος καὶ εἰκόνος. Ἡ γὰρ τοιαύτη σύζευξις ἐν σχέσει τινι θεωρεῖται ἀλλ' οὐ συντάξει τῇ κατ' οὐσίαν.

Ἀλλ' εἰ ἐν ἑνὶ τοῦτο [9]) εἴη τὸ συναμφότερον, ὥσπερ ἐν τῷ νῷ τὸ ἡνωμένον αὐτοῦ καὶ διακεκριμένον, πῶς οὐκ ἐξ ἀμφοῖν ὁ εἷς νοῦς; οὕτω δὲ ἐξ ἀμφοῖν ὡς τὸ ἡνωμένον προβαλλόμενον ἀφ' ἑαυτοῦ τὸ διακεκριμένον. Μέσον γάρ τι ἔοικεν εἶναι τὸ τοιοῦτον ἀμφοῖν τοῦ τε ὡς ἐκ στοιχείων συναμφοτέρου πρὸ τῶν στοιχείων ὄντος, καὶ τοῦ ἐξ αἰτίου καὶ τοῦ ἐξ αἰτιατοῦ, μηδενὸς ὄντος κοινοῦ κατ' οὐσίαν, σχέσεως δέ μόνης ἐν μέσῳ οὔσης, καὶ ταύτης μέντοι ἀπὸ τοῦ αἰτίου διατεινομένης εἰς τὸ αἰτιατὸν τὸ [10]) τοῦ νοῦ τοῦ τὸ ὁλοφυὲς δυοῖν πληρωμάτων συνεστῶτος ἡνωμένου τε καὶ διακεκριμένου· τὸ γὰρ πᾶν ὁ νοῦς, ἐκεῖνα δὲ οὐ μέρη ἀντίστοιχα, πληρώματα δὲ τὸ ἕτερον ἐκ τοῦ ἑτέρου συνυφισταμένον, ὡς ὁ οὐρανὸς ἔχει πρὸς τὸν ὑπουράνιον τόπον. Ἀεὶ γάρ τὸ προϋφιστάμενον ἀπὸ τῆς χωριστῆς αἰτίας ἐπιδιακρίνει καὶ συνυφίστησι τῇ αἰτίᾳ τὸ δεύτερον πλήρωμα· σύνθετον δὲ ὅμως καὶ τὸ ἐκ τούτων συναμφότερον· ἀλλ' ἡ σύνθετον, ὅλον, ἐπ' ἐκεῖνα δὲ μέρη, εἰ καὶ ὁλικώτερα μέρη. Καὶ γὰρ τοῦ κόσμου δύο τὰ γενικώτατα μέρη ὅτε οὐρανὸς καὶ τὸ ὑπουράνιον ἅπαν, ἢ [11]) τό γε ὅσον ἀθάνατον καὶ ὅσον θνητόν· ἐπεὶ καὶ ὁ ὑλαῖος κόσμος ἐκ τῶν τριῶν τῶν ὑλαίων συμπληροῦται κόσμων, τῶν μερῶν λόγον πρὸς τὸν ὅλον ἐπεχόντων.

Ἢ οὔτε σύνθετον τὸ τοιοῦτον, οὔτε ὅλον ἐκ στοιχείων, οὔτε ἐκ μερῶν, ἀλλά τις οἷον σειρᾶς ἐστι πρόοδος καθ' ὑπόβασιν προποδίζουσα πρώτων καὶ μέσων καὶ τελευταίων· καὶ

8) Hamb. καὶ α. τ. μέρη omittit. Mon. post τοῦτο inserit ὅ. Sed sqq. conf. Plotin. Enn. I. l. 1. c. 6 et 7. — 9) Mon. τοῦτο ἂν εἴη. 10) Idem art. τὸ ante τοῦ νοῦ, iterumque ante ὁλ. om. ad sqq. vide Macrob. in s. Sc. I. c. 11 et 12. — 11) Mon. ἢ.

ἔχει μέν τινα σύνταξιν ὅλην φαινομένην, οὐ μὴν ὡς ὁλότητος πρὸς μέρη οὐδὲ ὡς πρὸς στοιχεῖα μικτοῦ πράγματος, ἀλλ' ὅπερ εἴρηται κατὰ τὴν συμφυᾶ τῶν δευτέρων ἀεὶ πρὸς τὰ προηγούμενα καὶ πρὸς τὰ παράγοντα τῶν παραγομένων ἀλληλουχίαν. —

Ὁ δὲ τοιοῦτος προποδισμὸς οὔπω ἐν τῷ πρώτῳ μικτῷ πέφηνεν, ἅτε πρώτῳ ὄντι καὶ οὔπω ὑποβάντι εἰς πρῶτον καὶ δεύτερον
p. 85. ρον πλήρωμα. Ἢ οὕτω γε καὶ τὸ πρῶτον ἔσται μικτὸν, καὶ τὸ δεύτερον ὁμοίως μικτόν. καὶ γὰρ ἐν τῷ νῷ μικτὸν ἑκάτερον, ἐπειδὴ ὁ νοῦς μικτὸς ἐκ μικτῶν· τὸ δὲ ἦν[12]) πάντων ἁπλούστατον μικτὸν ἐκ μικτῶν. Διὸ μᾶλλον ὡς ἐκ στοιχείων φαντάζοιτο μεμίχθαι μόνον· οὐδὲ γὰρ ὡς ἐκ μερῶν· πλείων γὰρ ὁ τῶν μερῶν μερισμός· ἐν διαστάσει γὰρ τὰ μέρη πρὸς ἄλληλα· τὰ δὲ στοιχεῖα συνηρῆσθαι βούλεται μᾶλλον καὶ οἷον συγκεχύσθαι, μὴ προφαινομένης ἑκάστου ἐν τῷ μικτῷ τῆς ἰδιότητος. ὥσπερ τὰ εἴδη τὸ ἐναντίον ποιεῖ, περιγράφει ἕκαστον ἑαυτὸ κατὰ τὴν ἑαυτοῦ μορφήν. τὰ δὲ μέρη μέσως ἔχει· μεμέρισται γὰρ[13]), διὸ καὶ μέρη καλεῖται· ἀναλύειν δὲ ἐσπούδακε τὸν μερισμὸν τῇ πρὸς τὸ ὅλον ἀνανεύσει.

Κατὰ λόγον ἄρα τὰ μὲν εἴδη ἐν τῇ τρίτῃ τάξει τοῦ νοητοῦ διαπέφηνε[14]), τὰ δὲ μέρη ἐν τῇ μέσῃ, τὰ δὲ στοιχεῖα ἐν τῇ ἀκρότητι, ἐν ᾗ οὐδὲν ἴδιον οὐδενὸς διακέκριται ὡς ἀληθῶς, ἀλλὰ καταπέποται πάντα ὑπὸ τῆς τοῦ μικτοῦ μιᾶς ἑνώσεως. ἐπεὶ οὐδὲ τὰ πλείω στοιχεῖα ἐκεῖ πω διακέκριται[15]) ὡς τόδε καὶ τοδί, ἀλλ' ὡς ἐν τῷ πάντη ἡνωμένῳ τὸ πληθοειδὲς ἐμφαντάζεται διὰ τὴν ἁπλότητα τοῦ πρώτου μικτοῦ. πολὺ γάρ τι μόνον, ἀλλ' οὐ πλείω τινὰ, οἷον ἓν ὕδωρ πολυδιάκριτον· τοιοῦτο δὲ ὂν τὸ ἐκεῖ πλῆθος ὅμως καὶ τοῦτο συνῄρηται καὶ ὑποκέκρυπται τῇ ἑνώσει τούτου.

Οὐκ ἄρα δύο πληρώματα τοῦ μικτοῦ, τὸ μὲν ἕνωμα, τὸ δὲ διάκριμα, καθάπερ ἐν τῷ· ἀλλὰ καὶ[16]) τὸ ὅλον μόνον καὶ

12) Mon. πάντων et ἐκ μικτῶν omisit, quæ postrema duo voce. ex proxime præcedentibus repetita sunt. Post μᾶλλον vel φαντάζοιτο inseras ἂν si vis. — 13) Mon. μεμερ. μὲν γάρ. — 14) Hamb. διαπέφυκε. Mon in marg. notat: τὰ εἴδη ἐν τῇ τρίτῃ τάξει τοῦ νοητοῦ cf. infra. — 15) Mon. διακρίνεται. — 16) Idem καὶ om. Paulo inferius εἰς αὐτὸ. et denique πάντα ante ὅμως non habet.

ἄμικτον οὕτως, ὡς μικτοῦ ἰδιότης ἐμφανεῖσα πρώτη· οὐ γὰρ ὡς ἐκ πλειόνων εἰς ταὐτὸ συγκραθέντων· τοῦτο μὲν γὰρ οὐδὲ τῷ μίγματι τῆς ἡμετέρας ψυχῆς προςήκοι ἄν τι δικαίως· ἀλλ' οὐδὲ ὡς πλειόνων τινῶν ἐκεῖ τῷ ἑνὶ συναναφανέντων κατὰ ἀλήθειαν· ἀπὸ γὰρ τοῦ νοῦ ταύτας ἕλκομεν ἐπ' ἐκεῖνο τὰς διακριτικὰς ὑπονοίας.

Ἀλλ' ὥσπερ τὰ πολλὰ κατὰ μίαν παντελῆ ἐθεωροῦμεν ἰδιότητα, πάντα ὅμως οὖσαν τὴν μίαν, οὕτω καὶ τὸ μικτὸν ὡς μίαν ἰδιότητα ἁπλῆν καὶ ἀσύνθετον, πάντα ὅμως οὖσαν ἐν τῷ ἁπλῷ, πλὴν ὅτι κατὰ τὴν τοῦ μικτοῦ τῶν πάντων ἰδιοτροπίαν. Πάντα γὰρ κυρίως τὸ μικτὸν, ἀλλὰ πρὸ πάντων τῶν κατὰ διάκρισιν πάντων κυρίως λεγομένων. Πάντα γὰρ ἐκεῖνο [17]) ἀδιακρίτως ἐστὶ κατὰ τὸ ἡνωμένον τῶν πάντων. Πάντα δὲ καὶ ἡ δευτέρα ἀρχὴ, ἀλλ' ἔτι ἁπλούστερον. οὐ γὰρ μόνον [18]) ἀδιακρίτως, ὡς τὸ ἡνωμένον, κατὰ τὴν σύνταξίν τε καὶ σύμπηξιν, εἰ θέμις εἰπεῖν, ἀλλὰ κατὰ τὴν τῶν πολλῶν ἁπλῶς ἀσύντακτον ἀπειρίαν καὶ τὴν κρείττω παντὸς ὅρου ἀοριστίαν. ὅρος γάρ τις καὶ ἡ τῶν πάντων περίληψις· ἔτι [19]) μέντοι καὶ ἡ πρώτη πάντα, ἁπλούστερον δὲ καὶ αὕτη τῆς ἀορίστου καὶ ἀπεριλήπτου p. 86.
πάντα ὅμως οὔσης ἀρχῆς, κατ' αὐτήν γε τὴν πρὸ τῆς ἀπειρίας ἁπλότητα τοῦ ἑνὸς, οὐδὲ εἰς τὰ πολλὰ χυθέντος, πολλῷ δὲ μειζόνως ἐξῃρημένου τῆς πάντων ἐν τῷ μικτῷ συντάξεως ἡνωμένης, ἐν ᾗ τὸ ἡνωμένον ὑπέστη κατὰ τὴν οἷον πῆξιν τῆς τῶν πολλῶν χύσεώς τε καὶ ἀπείρου φύσεως, ἣν ῥύσιν τινὰ τοῦ ἑνὸς ὑποτιθέμεθα, ἣν παγεῖσαν τὸ μικτὸν εἶναί φαμεν καὶ τὸ πρῶτον ἡνωμένον. ὥστε ὅσα πρόσθεν ἐλέγομεν διακρίνοντες τὰ ἐν τῷ μικτῷ, ἵνα μικτὸν αὐτὸ νοήσωμεν, νῦν πάντα εἰς ἓν συνάγομεν τῷ λόγῳ εἰς τὴν τοῦ μικτοῦ μίαν ἰδιότητα ἀδιάκριτον καὶ ὡς ἀληθῶς νοητὴν τῶν πάντων κορυφήν. Καὶ συγγνώμονας εἶναι παρακαλῶ τοὺς θεοὺς ἐπὶ τῇ ἀσθενείᾳ τῶν

17) Mon. *ἐκεῖνα*.

18) Hamb. *μόνα*. Mon. Art. *τὴν* post *κατὰ* Mon. om. Inferius legit *τῶν πολλῶν ἁπλῶν ἀσυντ. . . . . . ἀοριστίαν*.

19) Mon. voce. *ἔτι μ. κ. ἡ πρ. π.* omittit. Deinde l. *ἀπεριλήπτου τῆς πάντα οὔσης ὅμως ἀρχῆς*.

τοιῶνδε νοσημάτων [20]) καὶ ἔτι μᾶλλον τῶν δηλωμάτων. Ἄνευ γὰρ τῆςδε τῆς τῶν λόγων ἀντεπάλξεως καὶ τῆς μεταφορικῆς ταύτης ἀτεχνῶς ἀνάγκης οὐδὲν ἂν οὐδ' ὅπως τι οὖν ἐνδειξαίμεθα περὶ τῶν πρωτίστων ἀρχῶν. τὰ μὲν δὴ τῶν θεῶν οὕτως ἵλεα γένοιτο.

Cap. 57. Τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ εἰ τὰς δύο ἀρχὰς ποιεῖ [1]) τις Πέρας καὶ Ἀπειρίαν, ὡς δοκεῖ ὁ Πλάτων, καὶ τὸ μικτὸν ἀπὸ τούτων γιγνόμενον θεωρήσομεν τὴν χύσιν τῆς ἀπειρίας τῷ περατοειδεῖ δεσμῷ καταπηγνύντες εἰς τὴν τοῦ Πεπερασμένου μίαν ἄλλην ἰδιότητα, ἐν ᾧ καὶ πέρας καὶ ἄπειρον.

Ἔστι γὰρ τὸ πεπερασμένον οὔτε πέρας οὔτε ἀπειρία, ἔστι δὲ τὸ συναμφότερον. Νοείσθω τοίνυν ὡς τὸ ἡνωμένον ἁπλοῦν καὶ ἀσύνθετον, οὕτω καὶ μικτὸν ἐκ πέρατος καὶ ἀπείρου ὡς πρὸ [2]) ἀμφοῖν. οὔπω γὰρ ἐκεῖ οὐδὲ ἡ τούτων διαίρεσις· ἀλλ' ἐστὶν ἐκεῖνο τοιοῦτον πρὸ τῶν δυοῖν.

Ὁ αὐτὸς δὲ λόγος ἔσται καὶ τῆς συνθέσεως τῆς κατὰ ἀσθένειαν ἡμῶν συνεπινοουμένης καὶ τῆς διακαθαιρομένης ἁπλότητος τοῦ μικτοῦ. καὶ εἴ τις μονάδα καὶ ἀόριστον δυάδα ποιεῖ τὰς δύο ἀρχὰς, ἐκ [3]) τούτων τὴν ἡνωμένην τριάδα θεωρεῖ, οὐκ ἐκ τριῶν τινῶν συντιθεμένην, ἀλλ' οὖσαν αὐτὸ τὸ ἓν τῆς τριάδος, καὶ διὰ τοῦτο μίαν οὖσαν τριαδικὴν ἰδιότητα πάντα παρεχομένην κατὰ τοῦτο τὸ ἕν· οὕτω μὲν τοίνυν ἀπὸ

ση
20) Mon. νοηματων. sic. Hamb. νοσημάτων planc. hic τῆς post τῆςδε om. Uterque Codex ad marginem notat: (int. ἡ τρίτη ἀρχὴ) πάντα κυρίως ἀδιακρίτως. τὸ ἐφεξῆς πάντα κατὰ διάκρισιν (Hamb. addit: τὸ μικτόν.) ἡ δευτέρα ἀρχὴ πάντα ἁπλουστέρον καὶ οὐ μόνον ἀδιακρίτως, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν κρείττω παντὸς ἄρα (Hamb. recte ὅρου) ἀοριστίαν. ἡ πρώτη ἀρχὴ πάντα ἁπλούστερον καὶ οἷον ἀφθέγκτως καὶ νοητῶς (Hamb. ἀνοήτως).

Infra hæc: No τα α. στοιχεῖα συνήρηται συγκεχυμένη
η ξει β. μέρη — διΐσταται μετὰ ἀναλύσεως τῆς πρὸς τὸ εἶδος (Hamb. ὅλον)
τον ς γ. εἴδη — διΐσταται μετὰ περιγραφῆς.

1) Mon. ποιοῖ.....ἀπὸ τούτου γ. θεωρήσωμεν. Ad hæc Damascii de Mixto sive Ente et Unito commenta præter Platonis Philebum conferri possunt Proclus Theol. Plat. et inst. Theol. passim; idemque in Comment. Msc. ad Parmenidem.

2) Mon. πρὸς α. Idem infra l. ἔσται τῆς συνθ. τῆς τῶν κατὰ ἀσθ. Inferius art. τοῦ post ἁπλότητος omittit, iterumque ποιοῖ legit.

3) Mon. ἐκ δὲ τ. τὴν ἡνωμένων τριάδα θεωροῖ.

τῶν πρώτων ἀρχῶν ὑφισταμένην τὴν τρίτην ἀποφανοῦμεν αὐτὸ τὸ πάντων ἐπέκεινα τῶν ἡνωμένων καὶ μικτῶν λεγομένων· κάτωθεν δὲ ἀπὸ τῶν προϊόντων ἐξ αὐτῆς ἀναγοίμεθα [4]) ἂν ἐπ' αὐτὴν κατὰ ἀνάλυσιν· ἐκ πάντων μὲν ὁμοῦ, ὅτι πάντων κορυφὴ καὶ ἐκείνη· συμπτύσσοντες δὲ ἀεὶ καὶ συναιροῦντες τὰς μὲν πολλὰς διακρίσεις εἰς τὰς πολλὰς ἑνώσεις, τὴν δὲ μίαν πρὸ τῶν πολλῶν διάκρισιν εἰς τὴν μίαν πρὸ τῶν πολλῶν ἕνωσιν, τὴν δὲ τούτων πρὸς ἀλλήλας ἀντιδιαίρεσιν, ἥν τινά ποτε καὶ p. 87.
ὅπως οὖν οὖσαν εἰς τὴν μίαν καὶ ἁπλῆν καὶ πάντῃ ἀδιάκριτον καὶ ἀντίθετον, ὁμοῦ πάντα συνῃρηκυῖαν ἡνωμένην ἀκρότητα· καὶ εἰ βούλει, λέγω τὸ μικτὸν ἕνωμα τῶν πάντων, πρὸ πάντων γε ὂν τῶν μιγνυμένων· πάντα δὲ ἐν αὐτῷ· μίγνυται [5]) ἄρα πάντα, καὶ τοῦτο πρὸ πάντων, ὡς ἡ μονάς, ὁ πᾶς ἀριθμὸς καὶ ὁ ἄπειρος ἀεὶ προτιθέμενος· οὐ γὰρ ἀνελίξει ποτὲ τὸν ἐν τῇ μονάδι συνῃρημένον ὁ προποδίζων ἀπ' αὐτῆς ἀεὶ ἀριθμός. Διὸ καὶ ταύτῃ τὸ μικτὸν ἐξ ἀπείρου καὶ πέρατος, ὅτι καὶ πάντων ὑπερήπλωται τῶν μεθ' ἑαυτό. καὶ τὴν ἀπειρίαν συνείληφε τῶν ἐπ' ἄπειρον ἐπ' αὐτοῦ γιγνομένων· καὶ μονὰς ὅμως ἐστὶ κατὰ τὸ ἀληθέστατον οὐχ ἡ ἀρχὴ τοῦ ἀριθμοῦ· πολλοστὴ γὰρ αὕτη ἀπ' ἐκείνης, ἀλλὰ τοιαύτη κατὰ ἔνδειξιν, οἷον μὲν τὸ ἓν τῆς πρώτης ἀρχῆς, οἷα δὲ τὰ πολλὰ τῆς δευτέρας. ἡ γὰρ μονὰς πρὸ τοῦ ἀριθμοῦ σύγκρισις [6]) ἐστὶ τοῦ ἑνὸς καὶ τῶν πολλῶν, ὥσπερ ἐκείνη τῶν δυοῖν ἀρχῶν.

Τοιοῦτος δὲ καὶ ὁ νοητὸς ἀριθμὸς ἡμῖν φανεῖται, οἷαπερ αὐτὴ ἡ μονάς. Ἀλλὰ τοῦτο μὲν εἰς αὖθις ἀναβεβλήσθω.

Ὅτι δὲ ἡ μονὰς καὶ τὸ ἓν ἔχει καὶ τὸ πολλά, παντὶ φανερόν, ἐπειδὴ καὶ πᾶς ἀριθμός· πρῶτος δὲ ἀριθμὸς ἀλλὰ συνῃρημένος καὶ ἀδιάκριτος· διὸ καὶ τὸ ἓν τρανέστερον ἐν αὐτῇ καὶ τὸ πλῆθος ἀκριβέστερον. τὸ γὰρ ἁπλῶς ἐκεῖ πλῆθος καὶ τὸ ἄπειρον, διὸ καὶ ὁ πᾶς ἀριθμός, οὗ καὶ τὴν ἀπειρίαν ἡ γένεσις ἀνελίττουσα οὐκ ἄν ποτε πέρας εὕροι τῆς ἀνελίξεως. διὸ καὶ ἡ μονὰς μικτὸν ἐκ τῶν ὁπωσοῦν λεγομένων προϋπάρχειν ἐν

4) Hamb. ἀναγνοίμεθα. Mon. deinceps μὲν om. posteaque loco πρὸ τ. π. habet τὴν τῶν π.
5) Mon. πάντα ἄρα. — 6) Idem σύγκρασις.

τῷ μικτῷ πολλῶν, λέγω δὲ τῶν πάντων ἀπ' αὐτοῦ μὲν καὶ μετ' αὐτὸ διακρινομένων, ἐν αὐτῷ δὲ ὄντων ἀδιακρίτων κατὰ μίαν φύσιν ἡνωμένην παντοφυῆ οὐκ αἰτίας πολλὰς περιέχουσαν τῶν μετ' αὐτήν· οὐδὲ 7) γὰρ τῶν πολλῶν αἰτίων ἐκεῖ διάκρισις· ἀλλὰ μίαν αἰτίαν παντουργόν· μᾶλλον δὲ οὐδεμίαν αἰτίαν ἑτέραν παρ' ἑαυτήν. Αὕτη γάρ ἐστιν ἡ ἐγνωσμένη φύσις, ἡ πηγὴ τῶν πάντων, οὐ κατὰ τὴν ἐν αὐτῇ περιεχομένην μίαν αἰτίαν ἀλλὰ καθ' ὕπαρξιν τὴν ἑαυτῆς.

Ἆρα οὖν τὰ ἐκεῖ πλῆθος ἡνωμένον 8) ὡς ἐξ εἰδῶν ἥνωται; ἀλλὰ νοῦ ἐστι τοῦτο τὸ μικτόν. Ἀλλ' ἆρα ὡς ἐκ μερῶν; τοῦτο δὲ ἦν τοῦ ὅλου συναίρεμα, ἢ εἰ βούλει τῆς μέσης. λείπεται ἄρα ὡς ἐκ στοιχείων. Ἀλλὰ πρῶτον μὲν οὐκ ἔσται τὸ ἁπλῶς ἐκεῖνο μικτὸν, εἴπερ 9) τὸ ἐκ στοιχείων. εἶτα μέντοι καὶ ἔστιν ἴσως ἐκ πολλῶν εἶναί τι, ἢ πολλὰ, οὔπω δὲ οὔτε στοιχεῖα, οὔτε μέρη, οὔτε εἴδη, ἀλλὰ μόνον πολλά· καὶ γὰρ ἕκαστον τούτων πολλά· κοινὸν ἄρα πασι τοῖς πολλοῖς εἶναι.

Ἐκ δὲ αὖ τρίτων ἡ τῶν πολλῶν ἀρχὴ πολλοποιὸς ἦν μόνον, οὐ μέντοι στοιχείων, οὐδὲ μερῶν, οὐδὲ εἰδῶν. ὥστε εἰ καὶ πλῆθος ἐν τῷ μικτῷ, ἀλλὰ μόνον πλῆθος, οὐ μέντοι τὸ p. 88.
τοιόνδε, οἷον εἰδῶν τε καὶ γενῶν, οὐδὲ μερῶν οὐδὲ στοιχείων.

Ἀλλ' εἰ καὶ τοῦτο συγχωρεῖ τις, οὐδὲ οὕτως ἔσται τὸ ἁπλῶς ἐκεῖνο μικτόν· οὐδὲ πάντων κορυφὴ μία ἀδιάκριτος, ἀλλ' οὐδὲ ἡ τῶν πολλῶν ἀρχὴ πάντων ἔσται ἁπλῶς αἰτία, ἀλλὰ μόνον, ᾗ πολλὰ τὰ πάντα.

Καίτοι πολλὰ ἐλέγετο κατὰ ἔνδειξιν, οὐχ ὅτι ἐκ πολλῶν ἢ πολλά; οὐδὲ ἐκ στοιχείων ἢ στοιχεῖα, ουδὲ τῶν ἄλλων ἢ ἐκεῖνα. ταῦτα γὰρ ἐν τῷ νῷ διώρισται πρώτως, λέγω δὲ τὰς τούτων αἰτίας πρώτας· διὸ καὶ ἀκριβολογεῖσθαι περὶ αὐτῶν ἀναβάλλομαι τὰ νῦν.

Τὸ δὲ μικτὸν ἐκεῖνο ὡς ἐκ πάντων ὁμοίως καὶ πολλῶν καὶ στοιχείων καὶ μερῶν καὶ γενῶν καὶ εἰδῶν· καὶ γὰρ ἐκ συνθέτων καὶ ὅλων ἁπάντων, ἀλλ' ὡς εἴρηται ἡ πρὸ πάντων τὰ

7) Id. οὐδὲ γ. et mox τῶν ante πάντων om. — 8) Mon. ἡνωμένων. art. τὸ post τοῦτο non habet. Pro τοῦ ὅλου συναιρ. Hamb. habet. ὄχλου. — 9) Mon. ἤπερ. Inferius συγχωροῖ.

πάντα. εἰ δὲ καὶ μίγμα αὐτὸ ποιοῖ τις ἐκ τῶν δυοῖν ἀρχῶν ὡς ἀπ' αὐτῶν προελθὸν οἷον ἐκ πατρὸς καὶ μητρὸς, ἓν ἔκγονον τὸ πάντων ἐκγόνων πρώτιστον, οὐκ ἂν πόῤῥω βάλλοι τῆς δυνατῆς ὑπονοίας περὶ τῆς τρίτης ἀρχῆς ὡς μικτῆς εἶναι λεγομένης. εἰ δὲ καὶ ὡς ἐκ τοῦ πάντα ἑνὸς καὶ τῶν πάντα πολλῶν, καὶ οὕτως ἂν ἔχοι τὴν ἔνδειξιν τῆς ἀπόρου καὶ ὑπερβαλλούσης. Ἐκεῖνο μὴν οὐκ ἄξιον παρελθεῖν ἀνεπισήμαντον, ὅτι ἡ ὁπωσοῦν ἔμφασις ἐκεῖ τοῦ πλήθους οὐκ ἔστι τοῦ ἡνωμένου διάκρισις, ἀλλὰ τῶν ἔτι ἁπλουστέρων πολλῶν, καὶ οὕτω γιγνομένων, ἐξ ὧν τὸ ἡνωμένον, τὸ ἤδη σύνθετον· ἡ δὲ τούτου διάκρισις πολλά ἐστιν ἡνωμένα, γιγνομένη μετὰ τὸ πρῶτον ἡνωμένον· ἐκεῖνο γὰρ ταύτῃ γε 10) ἀδιάκριτον καὶ οἷον ἓν τὸ ἡνωμένον. Ἀλλὰ καὶ περὶ τούτων εἰς αὖθις ἀκριβέστερον.

Νῦν δ' αὖ πάλιν ἐξ ἀρχῆς εἴπωμεν περὶ τῆς ἀρχῆς, Cap. ἢ τίς ἐστιν οὐ κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ μικτοῦ καὶ ἡνωμένου, ἀλλ' 58. ὅτι ὂν καὶ οὐσίας κατά τινας ἐννοίας ἀληθεῖς ὄν τες 1) τὸ ἁπλῶς καὶ τὴν πρώτην οὐσίαν αὐτὴν εἶναί φασιν οἱ φιλόσοφοι.

Εἰ γὰρ καὶ μὴ εὐθὺς τὸ τρίτον λέγομεν εἰς τὸ οὐσιῶδες ὄν, ὥσπερ ἐκεῖνοι, ἀλλὰ πρὸ τούτου εἰς τὸ ἑνιαῖον, ὅμως διὰ τί ἡ τρίτη ἑνὰς αὐτὸ λέγεται εἶναι τὸ πρῶτον ὂν καὶ ἡ πρώτη οὐσία;

Πρὸ δὴ πάντων τὰ σημαινόμενα διαιρετέον τῶν ὀνομάτων.

Λέγεται γὰρ Ὂν καὶ ἕν τι 2) τῶν γενῶν τοῦ ὄντος, ἀντικείμενον τῷ μὴ ὄντι, καὶ ἀντιδιῃρημένον τοῖς ἄλλοις γένεσιν· εἰδητικόν γε ὂν τοῦτο Ὂν, ἀλλ' εἰδῶν τῶν ἁπλῶν μετὰ τῶν ἄλλων τεσσάρων γενῶν. Καὶ ἐν Παρμενίδῃ πρὸ τῶν ὑποθέσεων συγκατείληχε καὶ τοῦτο τοῖς γενικοῖς εἴδεσιν.

10) Mon. γε om. et post οἷον inserit ἔτι ἕν.

1) Mon. ὄντε Hic locus depravatus hunc sensum habere videtur: Nunc vero denuo de principio (tertio) disseramus, quodnam sit, non quatenus ei notio *Mixti* et *Uniti* tribuitur, sed quo *Ens* est et *substantia*, ex veris notionibus disputantes de eo, quod philosophi simplex *Ens* et primam *substantiam* ipsam esse perhibent. Mon. ad. marg. notat: διὰ τί ἡ τρίτη ἑνας λέγεται τὸ πρῶτον Ὂν καὶ ἡ οὐσία.

2) Hamb. ἔτι in marg. rubro pigmento notat: ποσαχῶς τὸ ὄν. ᾱ. — β̄. — γ̄. — δ̄.

Ἕτερον δὲ λέγεται Ὂν τὸ ὁλοφυὲς πλήρωμα τῶν γενῶν,
p. 89. ὃ παρουσίαν ἰδίως καλοῦμεν, ὡς ὁ Πλωτῖνος. Οὕτω δὲ καὶ ἐν σοφιστῇ λαμβάνεται, ὅταν αὐτὸ ποιῇ πολλὰ πεπονθότα τὸ ἕν.

Λέγεται ὂν καὶ ὅλον τὸ πρὸ ψυχῆς ὑφεστὸς [3]), ὡς ἐν Πολιτείᾳ, καὶ οὐσίαν τοῦτο καλεῖ, συντάττει δὲ αὐτῇ προϊὼν καὶ τὸ τῆς ψυχῆς γένος. Οὕτω δὲ καὶ πρὸς τήνδε τὴν οὐσίαν πρώτην γένεσιν ἀξιοῖ καλεῖν τὴν ψυχήν.

Λέγεται δὲ Ὂν καὶ Οὐσία τὸ ἄκρον τοῦ νοητοῦ παντός· ὃ δὴ καὶ ἁπλῶς ἐστι νοητὸν, ὅπερ ἔν τε σοφιστῇ ἀκίνητον ἐνδείκνυται εἶναι καὶ ἐν τῷ Παρμενίδῃ κατὰ τὴν δευτέραν ὑπόθεσιν Ὂν τὸ πρῶτον λαβὼν, καὶ ἓν ὂν ἀνευφημήσας ἀπ' αὐτοῦ παράγει πάντα τὰ ὑπωσοῦν ὄντα, ἢ εἶναι λεγόμενα ἢ γίγνεσθαι ἢ μὴ εἶναι, ὡς ἐκεῖ λέγεται. Ἀνυμνεῖ δὲ αὐτὸ καὶ οὐσίαν, ἀρχόμενος εὐθὺς τῆς ὑποθέσεως.

Πόθεν οὖν τούτων καὶ κατὰ τίνος ἔννοιαν ὄντος ἐπὶ τὸ ἡνωμένον ἐκεῖνο ἄνειμεν; ἆρα ἀπὸ τοῦ γένους, ὡς ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἐπὶ τὸ ἁπλῶς ἓν ἀνηγόμεθα [4]). Καὶ γὰρ ἁπλοῦν τοῦτο τὸ ὂν, καὶ πρέπουσαν ἔχει τῷ πρώτῳ ὄντι τὴν ἔννοιαν. Ἀλλὰ ἐκεῖνο πάντα ἦν, καὶ μᾶλλον ἂν αὐτῷ κατὰ τοσοῦτον ἐοίκοι ἡ ἐκ πάντων οὐσία οὐχ ἕν τι οὖσα, ἀλλὰ κόσμος ὁλοτελής. Ὡς γαρ αὕτη πάντα ὁμοῦ, οὕτω καὶ ἡ τρίτη ἀρχὴ πάντα ἀδιακρίτως. Οὕτως ἀναγοίμεθα ἂν οὐκ ἀφ' ἑνὸς τῶν αὐτῇ προελθόντων, ἀλλ' ἀπὸ πάντων τῶν μετ' ἐκείνην διακριθέντων.

Μή ποτε δὲ συλλαβεῖν χρὴ καὶ ἐπὶ ταύτης τὸ μὲν ἁπλοῦν ἀπὸ τοῦ ἑνὸς γένους· τὸ δὲ σύμπαν καὶ πάμπληρες ἀπὸ τῆς ἐκ πάντων συντιθεμένης οὐσίας· ὥστε κατ' ἀμφότερα δικαίως ἂν καλοῖμεν τὴν ἡνωμένην ἀρχὴν οὐσίαν καὶ Ὄν. Ἔστι γὰρ δή που πρὸ παντὸς ἀεὶ πλήθους τὸ συναίρεμα τοῦ πλήθους, τῶν μὲν εἰδῶν εἰδητικόν [5]) τι συναίρεμα, τῶν δὲ γενῶν γενι-

3) Mon. ὑφεστὼς.... et συντάττειν. — 6) Mon. ἀνηγούμεθα.

5) Mon. τῶν μὲν εἰδῶν συναιρ. τι ειδ. .... τῶν δὲ στοιχειωτὸν, omisso στοιχεῖον, et inferius ἀλλ' οὐ τῶν (pro ὄντων) μὲν ἁπλῶς. Quamlibet namque multitudinem anteit conceptus sive complexus multitudinis, multitudinem formarum sive specierum anteit complexus ejus formiger (sit venia verbo) seu specificus, generum generale, partium vim anteit Totus qui dicitur complexus; Elementorum

κὸν, τῶν δὲ μερῶν τὸ Ὅλον καλούμενον, τῶν δὲ στοιχείων τὸ στοιχειωτὸν, τῶν δὲ ἁπλῶς πολλῶν τὸ ἕνωμα ἢ τὸ ἡνωμένον, τῶν δὲ πολλῶν ὄντων τὸ ἓν ὄν· ἔστι μὲν γὰρ καὶ τῶν ὄντων κορυφή τις μία καὶ ἀκρότης, ἀλλ' ὄντων μὲν ἁπλῶς, ὡς τὸ ἁπλῶς ὄν· ὡς δὲ πολλῶν καὶ διακεκριμένων ἕν τε καὶ ἡνωμένον.

Εἰ τοίνυν τὸ ὄντα καὶ πολλὰ ταυτὸν τῷ ὑποκειμένῳ, τὸ δὲ οὐσιν εἶναι καὶ πολλοῖς ἕτερον· οὕτω καὶ ἡ ἀκρότης μία κατὰ τὸ ὑποκείμενον, ἀλλ' ὡς μὲν πολλῶν ἡνωμένη, ὡς δὲ ὄντων τὸ ἁπλῶς ὄν. Οὐκ ἄρα ταυτόν ἐστιν ἡνωμένον καὶ ὄν· ἢ τὸ μὲν ὡς γένος, οὐ ταυτὸν ἴσως· τὸ δὲ ὡς ἐκ τῶν γενῶν καλούμενον ταυτόν. Ἢ καὶ τὸ ἐκ τῶν γενῶν ἀπὸ τοῦ γένους καλεῖται Ὂν, ὡς ἱστάμενον ἀπὸ στάσεως, καὶ κινούμενον ἀπὸ κινήσεως, καὶ ταυτὸν καὶ ἕτερον ἀπὸ ταυτότητος καὶ ἑτερότητος. Οὐκοῦν καὶ ἓν καὶ πολλὰ ἀπὸ τῶν γενῶν· τὸ δὲ ἡνωμένον ἦν [6]) τὸ ἐξ ἑνὸς καὶ πολλῶν· ὥστε ταυτὸν μὲν καὶ ἓν τὸ ὅλον μικτόν· θεωρεῖται δὲ καὶ ὀνομάζεται καθ' ἕκαστον τῶν στοιχείων.

Τί οὖν; καὶ τὸ ἡνωμένον στοιχεῖον; οὔ φημι, οὐδὲ γὰρ τὸ κινούμενον οὐδὲ τὸ ἑστώς· ἢ οὕτω γε διπλασιάσωμεν; δεῖ γὰρ τὸ ὅλον ὀνομάζειν κατὰ τὴν ἀφ' ἑκάστου πεπόνθησιν· τὸ δὲ ποιεῖν στοιχεῖα τὰς πεπονθήσεις οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἢ τὰς μεθέξεις ὑπάρξεις ποιεῖν. p. 90.

Καὶ ἔτι ἐπ' ἄπειρον ἥξομεν· ἑκάστη γὰρ ὕπαρξις ἔχει τινὰ καὶ μέθεξιν ἐν ἑτέρῳ τῷ μετέχοντι, ἐπεὶ καὶ ὅλον καὶ μέρη στοιχεῖα· διὸ καὶ ταῦτα ἀντίκειται ἀλλήλοις· καὶ δὴ τὸ μικτὸν καὶ ἐκ τούτων κατὰ μὲν τὰ μέρη μεμερισμένον, κατὰ δὲ ὅλον εἰς τὸ ἀμέριστον. — Ἀμέριστον δέ λέγω τὸ ὅλον, ὃ

copiam præstat Elementale seu Primordiale; simpliciter Multorum Unimen seu Unitum; Multorum denique Entium Unum-Ens. Sicut namque Entium, quantum simpliciter Entia sunt, Cacumen et summitas una simpliciter Ens exstat, ita eorum, quantum multa et discreta sunt, *Unum et Unitum* cardo est. Quodsi id quod dicimus *Entia et Multa* cum subjecto *idem*, ipsum vero *Esse*, Multis et Entibus *aliud* est, etiam summitas subjectiva una erit, eaque, quatenus Multa sunt, unita; quatenus vero Entia sunt, simpliciter Ens præstat.

6) Mon. τὸ om.

τῶν μερῶν ἐστι τὸ ἀμέριστον. Ἀλλὰ τὸ μὲν μικτὸν οὕτω ἐ
ρεῖται καθ' ἕκαστον τῶν ἐν αὐτῷ μεμιγμένων. Ἔστι δὲ πα
χοῦ πρὸ τῶν διαιρουμένων τὸ ἀδιαίρετον, καὶ τὸ πάντων
αίρεμα πρὸ 7) τοῦ πάντων διαιρέματος· αὐτοῦ τὸ ἄκρον
στου πλήρωμα, ἀφ' οὗ πρόεισι τὸ λοιπόν. Οὕτω γὰρ καὶ
πάντων μίαν κορυφὴν ἐπιθέμεθα τὸ ἡνωμένον παμπλήρη φ
καὶ μίαν παντοφυῆ· περὶ ἧς ζητοῦμεν εἰ Ὂν κλητέον.

Τῶν γε τοιούτων οὐκ ἔστιν ὄνομα κατὰ ἀλήθειαν,
νόημά τι τῶν διῃρημένων· ταῦτα μὲν γὰρ ἐν διακρίσει
καὶ πάντως εἰδητικὴ οὖσα 8) ὀνόματα· τὸ δὲ ἦν πάντη ἀ
κριτον καὶ πάντα συναιρετέον 9) τῇ ἑαυτοῦ μονότητι. Πότε
οὖν ἐξαρκέσειεν ἡ ἀπεστενωμένη τῶν ὀνομάτων ἰδιοτροπία,
τῶν κατὰ αὐτὰ νοημάτων εἰς δήλωσιν ἢ περίληψιν τῆς πε
καὶ πρὸ πάντων οὔσης μιᾶς ἡνωμένης ἁπλότητος; ὅπου
οὐδὲ τῶν διῃρημένων εἰδῶν οὐδὲ τῶν ἐσχάτων ὁμοῦ πάν
ἢ ὄνομα ἔχομεν κοινὸν ἢ νόημα ἀθροῦν τι καὶ ὁλόκληρον π
βαλλόμεθα, σχολῇ γε ἂν τοῦτο δυνηθείημεν ἐπὶ τῆς ἀκροτε
ἅμα καὶ πανταχοῦ κορυφῆς. Τί δεῖ πολλὰ λέγειν; ὅτε
τῶν μερικῶν συναιρεμάτων, οὐδ' ὁτιοῦν ὀνομάζειν ἔχομεν, π
ἴσως ὅτι καὶ 10) συναίρεμα καὶ μικτὸν ἢ ὅσα τοιαῦτα; οἷον
τὸ ἡμέτερον σῶμα, ὅπερ ἐκ τῶν τεσσάρων στοιχείων συγκέκ
ται, τί ἂν ἔχοι ἴδιον ὄνομα; τὸ μὲν γὰρ σῶμα καὶ
ἁπλῶν ἑκάστῳ πάρεστι· τὸ δὲ γηϊνὸν ἢ ὑγρὸν ἢ πνευματῶ
ἢ ἀερῶδες ἢ πυρινὸν 11) ἢ θερμὸν ἀπό τινος τῶν ἐν ἑαυτῷ
λεῖται τὸ ὅλον, αὐτὸ δὲ οὐκ ἔχει τὸ κοινὸν ὄνομα, κοινὸν
ὄν, ἀλλ' ἴσως ἀνθρώπειον, καὶ τὸ γειικὸν, οἷον ζωϊκόν. Ἄ
δὲ μίγμα φυτικὸν, ἄλλο δὲ ἄψυχον καὶ τὰ μερικὰ τούτων.
καὶ ἀνθρωπότης μία τίς ἐστι τῶν πολλῶν ἐν τῷ μικτῷ ἰδιο
των, ἐπιγίγνεται δὲ αὕτη τῷ μίγματι, ὥσπερ εἶδος ὕλῃ· ὥ

7) Hamb. πρὸς.

8) Mon. εἰδητικὰ ὅσα. Omnia nomina sunt formalia, sive forn
species et genera significant, eoque in abstractis et discretis versant

9) Hamb. συναιρετέον sic. f. l. συναιρετικόν. Mox Mon. κατὰ τὰ αι

10) Mon. om. καὶ. In marg. rubro pigm. οὐδαμῶς. et infra παντα;

11) πύριον Mon. πύριον sic Hamb. Deinde φυσικὸν pro φυτ. M

καθ' ἑαυτὴν ἡ ὕλη ἀνώνυμος. Καὶ τί θαυμαστόν; ὅτε καὶ τῶν εἰδῶν ἔνια ἄνευ ὀνόματος νοοῦμεν, ὡς τὸ γένος φησὶν ἐκεῖνος θερμότητος καὶ ψυχρότητος. Οὕτω δὲ καὶ τὸ μίγμα τῶν στοιχείων οὐκ ὀνομάζεται.

Ἀλλὰ καὶ [12]) ἡ ἐπιθέουσα τῷ μίγματι κοινὴ ἰδιότης ἡ εἰ- p. 91.
δοποιοῦσα τὸ μίγμα, οἷον στοιχεῖόν ἐστι τοῦ ὅλου ὡς ἐξ ὕλης καὶ εἴδους· ἁπλῆ γάρ ἐστιν ὡς τὸ στοιχεῖον ἕκαστον. Ἢ οὐχ οὕτω γε ἀλλ' ἔστι τοῦ μίγματος ἰδιότης, καθ' ἣν ἕκαστον λέγεται τῶν συνθέτων εἰδῶν καλουμένων πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῶν στοιχειωδῶν τε καὶ ἁπλουστέρων γενῶν. Ἀλλὰ καὶ γένους ἑκάστου ἡ ἰδιότης ἁπλῆ· τὸ δὲ ἄλλο μίγμα τῶν ἄλλων ἐστὶ κατὰ μέθεξιν ἢ προτέρων ἢ ὁμοστοίχων.

Οὕτω δὴ καὶ νοῦς καὶ ζωὴ καὶ αὐτὸ δή που τὸ ὄν· ὧν ἕκαστον μὲν πάντα· ἀλλ' ὁ μὲν κατὰ τὸ τοῦ νοῦ ἰδίωμα· ἡ δὲ κατὰ τὸ τῆς ζωῆς· τὸ δὲ κατὰ τὸ τοῦ ὄντος.

Ἆρα οὖν καὶ τὸ ὂν οὐχ ἁπλοῦν ἰδίωμα; οἷον οὐσιότης καὶ ἡ ζωότης ἐπὶ τῆς ζωῆς καὶ ἡ νοότης ἐπὶ νοῦ· ἢ μᾶλλον ἔοικεν εἶναί τι μέσον στοιχείου τε καὶ τοῦ συνθέτου παντὸς εἴδους, οἷον τοῦ παντὸς νοεροῦ πληρώματος; τὰ μὲν γὰρ στοιχεῖα ἄλλοθεν ἥκει εἰς ἄλλο καὶ ἐν ὕλης τέτακται λόγῳ πρὸς τὴν εἰδοποιοῦσαν ἰδιότητα· αὕτη δὲ χαρακτηρίζει καὶ συνάγει καὶ ἀλλοιοῖ πρὸς ἑαυτὴν τὰ στοιχεῖα, πᾶσιν ἐξαρκοῦσα καὶ συμπαρατεινομένη τῇ ἑαυτῆς ἁπλότητι. Διὸ καὶ μᾶλλον ὁλόκληρος εἶναι βούλεται ἢ τῶν στοιχείων ὁτιοῦν. Ἕκαστον γὰρ ἐκείνης ἐστὶ καὶ ἀπ' ἐκείνης παρανομάζεται. καὶ γὰρ τὰ ἄλλα κατὰ ταύτην ἕστηκε· τὰ γὰρ τέσσαρα στοιχεῖα ἀνθρωπείως ἢ ἱππείως ἢ σεληνιακῶς ἢ ἡλιακῶς ὑφέστηκε. τὸ δὲ ἐξ ἀμφοῖν ὅλον τὸ εἶδος ἢ τὸ γένος ἢ ὁ νοῦς, ἢ τὸ ζῶον, ἢ ἡ ζωή, ἢ τὸ ὄν· ὃ δὴ πρῶτον ὑποτιθέμεθα τῶν οὕτως ὑφεστώτων.

Οὐ μὴν σύνθεσιν οἰητέον ἐπ' αὐτῶν ἡμᾶς λέγειν, ἀλλ' ἓν καὶ [13]) πολλὰ ἕκαστον εἶδος· ἓν μέν, καθό ἐστιν ἰδίωμα· πολλὰ δέ, καθὸ συνεδρεύοντα ἃ στοιχεῖα καλοῦμεν, ἀπὸ τοῦ

12) Art. ἡ Hamb. om. et ἰδοποιοῦσα scribit.

13) Mon. ἓν καὶ πολλὰ ἓν ἕκαστον ε. pro καθὰ Mon. κατὰ. Hamb. scribit κατὰ (θ suprascr.) sic.

ἑνὸς τὰ πολλὰ προϊόντα καὶ ἐν τῷ ἑνὶ μένοντα. Ὁ γὰρ νοῦς ἀπὸ τοῦ οἰκείου συναιρέματος ἀρξάμενος προάγει τὸ πλῆθος ἐν αὐτῷ [14]) τῶν γενῶν τε καὶ εἰδῶν· καὶ δὴ καὶ ἕκαστον εἶδος τὸν ὅλον νοῦν μιμούμενον ἀπογεννᾷ τὸ ἑαυτοῦ πλῆθος ἐν ἑαυτῷ τῶν γενῶν τε καὶ εἰδῶν· καὶ δὴ ἄλλα πολλὰ μὲν ὡς ἀφ' ἑνὸς προϊόντα, στοιχεῖα δὲ, ὡς ἀπὸ ἡνωμένου, μέρη δὲ ὡς ἀπὸ ὅλου, γένη δὲ ὡς ἀπὸ οὐσίας συνθέτου, εἴδη δὲ ὡς ἀπὸ νοῦ. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐς ὕστερον.

Cap. 59. Τὰ νῦν δὲ ἀναλαβόντες τὸν λόγον λέγομεν, ὡς οὐκ ἔστιν ἓν ὄνομα τῷ σύμπαντι πληρώματι, ἀγαπητὸν δὲ ἡμῖν τὰς ἰδιότητας ψιλὰς ὀνομάζειν, ἐπειδὴ καὶ νοεῖν ταύτας μόλις δυνάμεθα προλαμβανούσας καὶ πόῤῥωθεν ἀποστενουμένας εἰς τὸ διακεκριμένον καὶ οἷον ἄτομον τῶν ἡμετέρων νοημάτων· τὸν [1]) αὐτὸν οἶμαι τρόπον καὶ τὰ ὄρη πόῤῥωθεν ὅτι μικρότατα καὶ ἀδιάρθρωτα ἔτι ταῖς ἡμετέραις ὄψεσιν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀστέρων p. 92. καὶ ἡλίου καὶ σελήνης, τὰ πρὸ ἁπάντων τὰ φωτίσματα τοῖς ὄμμασιν ἡμῶν, εἰς στενόν τι καὶ ἀμυδρὸν συνελαύνεται καὶ σύμμετρον πρὸς ἡμᾶς διὰ τὴν ὡς ἀπὸ πλείστου τῶν φαινομένων ἀποῤῥοήν. Τοιοῦτον γάρ τι ἕτερον καὶ περὶ τὴν προλάμπουσαν [2]) τῶν εἰδῶν μαρμαρυγὴν οἰόμεθα πάσχειν τὰς ὄψεις τῆς ἡμετέρας ψυχῆς.

Ἆρα οὖν αἱ ἁπλαῖ ἰδιότητες αὗται φανταζόμεναι ἀποστενώσεις εἰσί; καὶ τινες ἀπομυουρισμοὶ τῶν ἐκεῖ ὁλοκλήρων ὄντων πληρωμάτων; ἢ αὗται μὲν, αἱ ἡμῖν τοιαῦταί τινες, οὐ μέντοι αὗται μόνον εἰσὶν αἱ ἁπλαῖ [3]) ἰδιότητες, ἀλλὰ καὶ ἐν ἐκείνοις πλουσιώτερον μὲν καὶ τρανέστερον, ἁπλαῖ δὲ ὅμως προλάμπουσιν ἐπικρατοῦσαι τῶν συνόντων ἁπάντων τῷ οἰκείῳ φωτί· καὶ διὰ τοῦτο καὶ μεχρὶς ἡμῶν οὕτω πόῤῥωθεν ἐκνικῶσαι καὶ ὁπωσοῦν, καίτοι τῶν ἄλλων ἀποσβεννυμένων καὶ μὴ συνεκπιπτόντων. Καὶ γὰρ τῶν ὀρῶν καὶ τῶν ἄλλων ὅσα πόῤ-

14) Mon. ἐν ἑαυτῷ.

1) Mon. εἰς τὸν α. Infra καὶ ante τῶν ἀστέρων om.

2) Mon. λάμπουσαν. Mox ἀπομυουρισμοὶ (hebetudines) rectius ἀπομειουρ. ab aliis scribitur. vide Steph. Thes. T. II. p. 994.

3) Hamburg. ἁπλαναῖ.

ρωθεν ὁρᾶται, τὰ κοινότερα προτρέχει τῶν μερικωτέρων ὑποκρυπτομένων.

Ἀλλὰ γὰρ τὸ ἐξαρχῆς πάλιν ἀναληπτέον, ὡς τὴν ἀκρότητα τῶν ὄντων ὀνομάζομεν Ὂν καὶ οὐσίαν, οὐκ 4) ἀπό τινος ἰδιότητος ἀφωρισμένης καὶ ὡς εἴρηται προλαμπούσης· ἐν διακρίσει γὰρ αὗται πᾶσαι αἱ ἰδιότητες· τὸ δέ ἐστι πάντα καὶ πάντων ἀρχὴ καὶ πρὸ πάντων ἀρχή, ὡς ἡνωμένου διακεκριμένων καὶ ὄντων καὶ ζώντων καὶ γιγνωσκόντων καὶ ὅπως ποτὲ ὑφεστώτων. Ὡς ἄρα ταῦτα πάντα διακριδόν, οὕτως ἐκείνη ὁμοθυμαδόν, τοσαῦτα συνῃρημένη τῶν πάντων ἡ φύσις· καλεῖται δὲ ὅμως κατὰ ἔνδειξιν Ὂν ἀπό τινος τῶν μετ' αὐτὸ καὶ ἀπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ δευτέραν φύσιν λαχόντος 5) μετὰ τὸ ἕν. Τοῦτο μὲν γὰρ ἔπρεψε τῇ πρώτῃ ἀρχῇ.

Γιγνέσθω τοίνυν ἡμῖν ἡ ἄνοδος ὥσπερ ἀπὸ τῶν διακεκριμένων ἐπὶ τὸ ἡνωμένον, οὕτως ἀπὸ πάντων τῶν ὁπωσδὴ ὄντων, καὶ ὡδὶ ἢ ὡδὶ καλουμένων ὄντων· ἀλλ' ἡ μία πηγὴ 6) ἀδιάκριτος ἔτι τῶν ἀπ' αὐτῆς διαιρουμένων πολλῶν καὶ διαφόρων ὑποστάσεων ῥίζα οὖσα ἀνεκφοίτητος τοῦ ἑνός, καὶ διὰ τοῦτο ἡνωμένη 7) ἐπὶ τῶν ἐκφυομένων ἀπ' αὐτῆς οἷον κλάδων μυρίων. Ἔστι δὲ δή τι καὶ οἷον στέλεχος ἀπ' αὐτῆς, ὃ οὔπω κλάδοι, κατὰ μέρος δὲ πάντως καὶ τὸ θεωρούμενον, ἀλλὰ μήπω ταῦτα.

Ὅτι δὲ ἐν τῷ ἑνὶ καὶ περὶ τὸ ἓν τὸ νοητὸν 8) οὐσίωται, πολλαχοῦ κηρύττει καὶ ὁ Ἰαμβλιχος· ὡς δὲ τὸ ἓν οὐ τοδὶ τὸ διωρισμένον, οὐδὲ ᾧ ἐπιβάλλει τις ἔννοια ἡμετέρα ὥς τινι τῶν πάντων, ἀλλὰ κατὰ ἔνδειξιν τὴν ἀνὰ 9) τούτου, εἰς τὸ πρὸ πάντων ἡμᾶς ἀνάγουσα, καὶ ὅ ἐστι πάντων μία ἁπλῆ φύσις· οὕτω δὴ καὶ τὸ ἀπ' ἐκείνου καὶ περὶ ἐκεῖνο συνιστάμενον καὶ ὂν οὐδέν ἐστι τῶν πολλῶν, οὐδέ τινι ἡνωμένον, οὐδὲ ὅ ἐστι κατὰ τὸ εἶναι μόνον ὁρώμενον, ἀλλὰ κατὰ ἔνδειξιν, καὶ τοῦτο την ὁμοῦ πάντα συνῃρηκυῖαν καὶ πάντα αὐτοταθεῖ-

4) Mon. καί, loco οὐκ. Mox Hamb. vocc. καὶ πρὸ πάντων ἀρχὴ om. — 5) Mon. λαχόντες. Deinde Hamb. Γίγνεσθαι. Mon postea ἢ ὡδὶ om. — 6) Hamb. πληγή . . . Mon. ἐστι τῶν α. α. δ. καὶ πολλῶν κ. δ. ὑπ. οὖσα ῥίζα ἀνεκφ. — 7) Hamb. ἐκφυομένη. In sqq. Mon. ἔσται δὲ δή τι. — 8) Mon. τὸ νοητον om. — 9) Mon. ἄνω.

σαν [10]) πρὸ πάντων γε τῶν ἀπ' αὐτοῦ διακρινομένων, ὡς εἴρηται πολλάκις. Καὶ ὂν τοίνυν ὄντα καλοῦμεν τὰ πάντα οὕτως ὂν ἐκεῖνο πρὸ πάντων. Εἰ δὲ τὰ πάντα ὄντα ἀφ' ἑνὸς τοῦ ὄντος, καὶ ἐκεῖνο ἀπὸ τούτου, ὅτι καὶ αὐτὸ ἐν αὐτῷ συνήρηται· τὸ γὰρ σύμπαν οὐκ ἔχει ὄνομα ἴδιον, ὅτι πᾶν ὄνομα διακριτικόν ἐστι καὶ μίας ἰδιότητος ἐπιλαμβάνεται μόλις [11]), καθάπερ δὴ καὶ ὁ ὁρισμός. Ἀπὸ μὲν τῶν οὕτως ἀναβατέον ἐπὶ τὴν μίαν τῶν πάντων κορυφὴν, τήν τε ἑνιαίαν ἀπὸ τῶν διακρινομένων ἑνάδων, καὶ τὴν οὐσιώδη ἀπὸ τῶν οὐσιῶν.

Cap. 60. Φέρε δὲ νῦν ἀπὸ τῶν πρώτων δυοῖν ἀρχῶν ὅπως ἡμῖν πρόεισιν ἡ τρίτη κατὰ τὸ ὄν, θεωρήσωμεν. Ὅτι μὲν γὰρ τὸ ἓν καὶ τὰ πολλὰ τὸ ἡνωμένον, ἐνδεικνύμεθα πρότερον. Πῶς δὲ καὶ τὸ Ὂν πρῶτον συνέστη, καὶ ὑπέστη τὸ Ὂν οἷον συμπαγὲν εἰς τὸ εἶναι; τῶν δέ πρὸ αὐτοῦ ἀρχῶν ἀνέφυγεν ἑκατέρα εἰς τὸ μὴ εἶναι, κρειττόνως ἡ μὲν δευτέρα εἰς τὴν τοῦ πλήθους ἀχάνειαν, οἷον χυθεῖσα ἐπ' ἄπειρον, καὶ οὐδαμοῦ στῆναι δυνηθεῖσα, μᾶλλον δὲ οὐκ ἀνασχομένη πόθῳ [2]) τῆς ἀπείρου φύσεως. ἡ δὲ πρώτη εἰς τὴν ἁπλότητα καὶ τὴν ἀμέρειαν τοῦ ἑνὸς, οὐδὲν ἄλλο βουληθεῖσα εἶναι ἢ ἓν, ὥς γε οὐδὲ εἶναι οὐδὲ βουληθεῖσα. Διόπερ [3]) ἡ τρίτη πρώτη συστᾶσα καὶ ὑποστῆναι σπουδάσασα τὴν τοῦ ὄντος ἀρχὴν παρέσχετο, δι' ἣν καὶ πᾶν ὑφιστάμενον οὔτε ἓν μόνον ἐστὶν οὔτε πολλὰ μόνον ἐστὶν, ἀλλ' ἓν καὶ πολλὰ, μᾶλλον δὲ ἡνωμένον καὶ πεπληθυσμένον. ἢ ἀρκεῖ τὸ ἡνωμένον, ἔχον ἐν ἑαυτῷ τὴν τοῦ πεπληθυσμένου καὶ ὅπως ἔμφασιν. Ἐν γὰρ τῇ τρίτῃ οὔτε τὸ ἓν ἔμεινεν ἀπαθὲς ὑπὸ τῶν πολλῶν, ἀλλὰ διεκρίθη πως ἐν τῇ πρὸς τὰ πολλὰ συντάξει· οὔτε τὰ πολλὰ τὴν οἰκείαν ἐφύλαξεν ἄπειρον χύσιν,

10) Mon. αὐτοθαθεῖσαν. Verbum αὐτοτάω a Damascio effictum esse non est cogitandum. Equidem suspicor αὐτοπαθῆ οὖσαν vel αὐτοπαθοῦσαν. Ens nihil ex Multis est, nulli unitum, neque in suo ipsius Esse sive Essentia conspicitur, sed per monstrationem tantum conspicitur, eamque omnia comprehendentem Omnia ipsam expertam etc. Pro καὶ ὂν τοίνυν f. l. καὶ ὂν τρόπον.

11) Hamb. μόνης (λις supra scr.) sic. In sqq. pro οὕτως f. l. τῶν ὄντων.

1) Mon. πρόςεισιν. Dein f. l. ἐνεδεικν.

2) Etiam Mon. in textu l. πόθῳ; at in marg. correxit πόῤῥω.

3) Vocc. Διόπερ η. τ. π. κ. υ. σπουδάσασα Mon. om.

ἀλλὰ συνεστράφη κατὰ τὴν τοῦ ἑνὸς ὁρίζουσαν ἀεὶ τὸ πρὸν θείαν ἀνάγκην. Ἐκ δὲ ἀμφοῖν τὸ ἡνωμένον ἐγένετο καὶ τὸ ὂν ἐπεπόνθησε κατὰ τὴν σύστασίν τε καὶ τὴν ὑπόστασιν.

Ἔτι δὲ καὶ ἄλλως τὰ πολλὰ προάγειν πέφυκε τὰ διακεκριμένα, τὸ δὲ ἓν ταῦτα συνάγειν εἰς ἕνωσιν. Ὡς οὖν ἡ δευτέρα ἀρχὴ μετὰ τὴν πρώτην εὐθὺς, οὕτω καὶ τὰ πολλὰ προϊόντα περὶ τὸ ἓν πρόεισι τὸ ἀπ' ἐκείνου καὶ ὑπ' αὐτοῦ, ὃ συνδεῖται 5) καὶ ἀνακαλεῖται πρὸς ἕνωσιν, ὅτι καὶ ἡ δευτέρα ἀρχὴ ἐν τῇ πρώτῃ ἵδρυται. Τὸ ἐξ ἀμφοῖν ἄρα οὐδὲ ἓν μόνον, οὔτε πολλὰ μόνον, ἀλλ' ἓν καὶ πολλά. Τοῦτο δὲ Ὂν καλοῦμεν· ἐκστὰν μὲν ἀπὸ τοῦ ἑνὸς, ἐκστὰν δὲ ἀπὸ τῶν πολλῶν, ἄλλο δὲ μετ' ἄμφω τρίτον γενόμενον, ὄνομα μὲν οὐκ ἔχον ἴδιον· οὐδὲ γὰρ αἱ ἀρχαὶ αὐτοῦ ἰδίοις ὀνόμασιν ἐκαλοῦντο· ὡς δὲ ἐκεῖναι κατὰ ἔνδειξιν ὀνομάζονται ὀνόμασι τοῖς τῶν διωρισμένων καὶ μετ' αὐτὰς, οὕτω καὶ ἡ τρίτη αὕτη ἀρχὴ οὐσία καὶ Ὂν ἀνυμνεῖται, ὅτι πρῶτον ἡνωμένον ἐστὶ καὶ ἓν καὶ πολλὰ, ὥσπερ ἕκαστον ἔχον ὁρᾶται τῶν ὄντων.

Ἀλλ' εἰ τὸ ἡνωμένον τὸ ὂν, διττὸν δὲ ἑκάτερον, ᾗ ἑνιαῖον, p. 94.
εἰ καὶ τῇ ἰδιότητι ὄν ἐστι καὶ ἡνωμένον, ἢ αὐτόθεν καὶ καθ' ὑπόστασιν ὄν τε καὶ ἡνωμένον, τί τὸ διαστῆσάν ἐστι τοῦ ἑτέρου ἑκάτερον; καὶ τί γὰρ ἂν διαφέροι τὸ πρῶτον ἡνωμένον τοῦ πρώτου ἡνωμένου, τὸ ἑνιαῖον τοῦ οὐσιώδους; πῶς δ' ἂν καὶ εἴη τὸ ἡνωμένον κατὰ τὴν ὕπαρξιν, εἴπερ τὸ πεπονθὸς ἓν καλεῖται ἡνωμένον· τὸ δὲ ὑπερούσιον ἓν οὐ πέπονθεν, ἀλλ' αὐτὸ ἓν 6) εἶναι βούλεται. Ἢ ὥσπερ τὸ σῶμα διττὸν, τὸ μὲν τοῦτο, ὃ καὶ διέστη τριχῇ, τὸ δὲ πάντῃ ἀδιάστατον καὶ ἀσώματον, σῶμα δὲ ὅμως κατὰ τὴν ἰδιότητα τὴν παραδειγματικήν· καὶ ψυχὴ ὁμοίως· ἡ μὲν αὐτὴ ἡ πρώτη καλουμένη γένεσις, ἡ δὲ νοῦς οὖσα καὶ θεὸς κατὰ τὴν δὲ στᾶσα 7) τὴν ἰδιότητα. Καὶ δὴ καὶ τὸ παράδειγμα οἷον τὸ αὐτὸ καλὸν καὶ τὸ αὐτὸ δίκαιον ἢ νοερόν τι εἶδος καί τις οὐσία, ἢ πρόληψις ἐν θεῷ καὶ θεὸς ὡς φησὶν ὁ Παρμενίδης, ὅπερ οὐκ οὐσία τις ἀλλ' ἓν ὑπερ-

4) Mon. τὰ εἰρημένα — 5) Idem ᾧ συνδ. — 6) Idem ἓν om.
7) Hamb. σταῖσαν. Anima secundum hanc proprietatem stat, id est agit et determinat.

ούσιον· καλὸν δὲ ὅμως καὶ δίκαιον πρὸ τοῦ εἰδητικοῦ τὸ ἑνιαῖον. Οὕτω δὲ καὶ νοῦς ὁ ὅλος ὁ μὲν οὐσία, ὁ δὲ ἑνὰς προβαλλομένη τὸν νοῦν χαρακτῆρα· καὶ ζωὴ ὁμοίως, οὕτως ἄρα καὶ τὸ ὂν καὶ τὸ ἡνωμένον, τὸ μὲν ἔσται ἑνιαῖον, τὸ δὲ οὐσιῶδες· ἀλλ' ἑκάτερον μικτόν τε καὶ ἐκ πλειόνων· ἢ καὶ τὸ μικτὸν κατὰ τὴν ἰδιότητα μόνην, καὶ τὸ ἐκ πλειόνων ὡσαύτως. Οὐ γὰρ ὅτι πλείω ἐκεῖ· ἓν γὰρ μόνον, ἀλλὰ τὸ ἓν κατὰ τὴν ἰδιότητα τῶν πλειόνων. Καὶ πλῆθος ἑνιαῖον ὡς τὸ ἓν ἀριθμοῦ ἑκάστου· τριαδικὸν ἕν, καὶ οὐ τὸ [8]) ἁπλῶς ἕν.

Ἔτι μέντοι καὶ τοῦ ἀριθμητικοῦ ἑνὸς ἁπλούστερον· ἐπειδὴ δὲ καὶ πλῆθος τοῦ ἀριθμοῦ ἁπλούστερον, ὅτι καὶ ἐκ τοιούτων· ἐκ μονάδων γὰρ πολλῶν ὁ ἀριθμός· τὸ δὲ πλῆθος ἐξ ἑνάδων συμπληροῦται· πολλοστὴ δὲ ἀπὸ τῆς ἑνάδος ἡ μονάς, εἴπερ εἰδητικὴν αὐτὴν λάβοιμεν καὶ τὸν κατ' αὐτὴν ἀριθμόν.

Τὸ μὲν δὴ [9]) ἡνωμένον ἐκεῖνο καὶ τὰ πλείω ἐν αὐτῷ καὶ τὸ μικτὸν κατὰ τὴν ἰδιότητα μόνην· καί ἐστι τοιόνδε ἓν τρίτον ἀπὸ τοῦ πρώτου, καὶ διὰ τοῦτο τριάς, καὶ διὰ τοῦτο τὸ μικτόν. Τὸ δὲ Ὂν αὐτὸ καὶ καθ' ὑπόστασίν ἐστιν ἡνωμένον· καὶ τὰ πλείω ἐν αὐτῷ διακέκριται, εἰ μὴ κατὰ [10]) ἀριθμόν, ἀλλὰ κατὰ πλῆθος, ἢ μὴ καὶ τὸ διεῤῥιμμένον ἀλλὰ τὸ συμπεφυκὸς ἐν αὐτῷ καὶ ἡνωμένον ἀτεχνῶς.

Ἀλλ' εἰ πλείω καὶ ὁπωσοῦν ἐπινοεῖται ἕκαστον, τί ἂν εἴη; μονὰς μὲν γὰρ οὐκ ἂν εἴη, ὅτι μεμόνωται εἰς δὲ τὸν διορισμόν· τιτανικὴ γάρ πως ἡ μονάς· τῶν δὲ ἐκεῖ πλειόνων ἕκαστον οὐδὲ ἕκαστον εἶναι βούλεται ἀλλὰ καὶ τὰ ἄλλα πάντα, μᾶλλον δὲ ἓν ἀντὶ ἁπάντων, ἀλλὰ τὰ πάντα συνῃρηκός· πρῶτα γὰρ ἐκεῖνα κέρματα τοῦ ἑνός, καὶ διὰ τοῦτο περιέχεται εὐθὺς τῆς ἑνώσεως καὶ συμφύεται εἰ θέμις εἰπεῖν πρὸ τῆς διακρίσεως· ὠδίνει γὰρ μόνον αὐτήν, καὶ τοῦτό ἐστιν ἡ ὅλη τῶν ἐκεῖ πλειόνων διάκρισις.

p. 95. Ἆρα οὖν ἔτι ἕν; καὶ οὐκ ἄρα πω ἡνωμένον, ἢ αὐτὸ τὸ ἡνωμένον ἢ τοῦ ἑνὸς ὠδίς ἐστιν εἰς διάκρισιν, καί ἐστιν οὐδὲν

8) Mon. *καὶ οὕτω ἁπλῶς ἕν*. Et *μέν τι*. Idem vocc. *ἐπειδὴ δ. κ. πλ. τ. α. ἁπλούστερον* omisit; itemque *ἐκ* ante *μονάδων* non habet.

9) Mon. *δὲ* et infra *καὶ διὰ τοῦτο μικτὸν* sine art. *τὸ* ante *μικτόν*.

10) Mon. *εἰ μὴ καὶ κατὰ..... τόδε διεῤῥιμμένον*.

ἄλλο, ἔοικεν, ἢ τὸ ἓν κεχυκὸς τὰ πολλὰ καὶ διὰ τοῦτο ἐκστὰν τοῦ ἑνός.

Τί δεῖ οὖν ἕκαστον [11]) τῶν ἐκεῖ πλειόνων ἀλλὰ ἡνωμένον; ἀλλ' οὔπω μερισμὸς ἐγένετο τοῦ ἡνωμένου· δεῖ γὰρ αὐτὸ προϋπάρχειν τῶν ὑπ' αὐτοῦ μεριζομένων, ἓν ἄρα ἕκαστον· εἰ δὲ τοῦτο, καὶ τὸ σύμπαν ἕν, ἀλλ' οὐχ ἡνωμένον· οὐδὲ γὰρ τὰ πολλὰ σημεῖα γραμμή. Ὅλως δὲ ἢ αὐτοτελὲς τοῦτο [12]) τὸ ἓν ἢ ἀτελές. Ἀλλ' εἰ μὲν τοῦτο, πῶς προῆλθεν ἐκεῖ καὶ ἀπὸ τίνος τὸ ἀτελές; εἰ δὲ ἐκεῖνο, πῶς [13]) οἱ πολλοὶ θεοί, τὸ τρίτον, εἷς θεὸς ὑμνεῖται καὶ τὸ ὄν; πῶς δὲ τὸ ὂν πολλαὶ οὐσίαι, ὅγε πάντα φαμὲν ἀδιακρίτως;

Ἔτι δὲ ἄν τις ἀπορήσειεν, πῶς τὰ πλείω προϋπονοηθήσεται [14]) τοῦ μικτοῦ λεγομένου; ἀεὶ γὰρ τὸ κοινὸν πρὸ τῶν ἰδίων ἐκεῖ, καὶ τὸ ἡνωμένον ἢ ὂν πρὸ τῶν διακεκριμένων ἑκασταχοῦ καὶ ὁπωσοῦν· γενέσεως γὰρ καὶ τῆς ἐσχάτης καὶ ἡ ἀπὸ τοῦ τελεστέρου εἰς τὸ τελειότερον πρόοδος.

Λέγωμεν τοίνυν θεὸν παρακαλέσαντες ἡμῖν [15]) συλλαβέσθαι καὶ συγγνῶναι μέντοι τῷ λόγῳ γλιχομένῳ μὲν ἀεὶ τὰ τῆς μιᾶς ἐκείνων ἀληθείας, ἀποσυρομένῳ δὲ διὰ τὴν οἰκείαν ἀσθένειαν ἄλλοτε ἐπ' ἄλλας ἐννοίας. Λέγωμεν δὴ οὖν πρὸς τὸ ἡνωμένον· ἐκεῖνο τὸ πρῶτόν ἐστιν ἡνωμένον τὸ μάλιστα, ὥστε οὐδὲ ὁπωστιοῦν διακεκριμένον οὐδὲ διακρινόμενον. Οὐκ ἄρα οὕτως ἐστὶν ἓν καὶ πολλά, ὡς μετὰ τὸ ἓν τὰ πολλά· οὔτε οὕτω μικτόν, ὡς ἐκ πολλῶν τὸ ἕν, ἀλλὰ μία φύσις, ἣν οὔτε ἓν οὔτε πολλὰ δυνάμενοι καλεῖν Ἓν καὶ Πολλὰ συμπτύξαντες ἐθέμεθα κατὰ τὸ ἡνωμένον, ὅπερ τοσοῦτον ἐφάνη πολλά, ὅσον ὑπέβη τὸ ἕν· καὶ ἓν τοσοῦτον, ὅσον ὑπερέχει τῶν πολλῶν τῆς διακρίσεως, ὃ οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἢ τὸ ἡνωμένον οὐ σύνθετον εἶναι βουλόμενον, ὡς ἄν τῳ δόξειεν, ἀλλὰ μέσον τοῦ ἑνὸς καὶ τῶν ἐν διακρίσει τινὶ πολλῶν· διόπερ ἔμφασιν ἔχοι ἂν διακρίσεως, οὐ μέντοι τῷ ὄντι διάκρισιν. Τί γὰρ ἔδει μέσον ὑποστῆναι τῶν ἤδη διακρινομένων καὶ τοῦ ἑνὸς πάντῃ· ἢ τὸ ἓν

11) Hamb. ἕκαστος. Dein Mon. δεῖ γὰρ αὐτῷ. — 12) Hamb. vocc. τοῦτο τὸ ἓν ἢ ἀτελὲς in textu omisit, in marg. sine nota adjecta, rubro pigmento scripta leguntur. — 13) Mon. πῶς εἰ π ..... κατὰ τὸ ὄν. — 14) Mon. τὰ πλ. ἐπινοηθήσεται. — 15) Mon. γὰρ ἡμῖν.

μέν ἐστι[16], *ἔτι δὲ ἀδιάκριτον. Τοῦτο δὲ ἦν τὸ ἡνωμένον, διὸ καὶ τὸ πρῶτον ὂν εἶναι δοκεῖ, καθόσον ἡ τοῦ ὄντος ἔννοια οὔτε ἁπλούστατόν τι, οὐδὲ ἀναίνεται τὸ ὁπωσοῦν πεπληθυσμένον ὥσπερ τὸ ἕν· οὔτε μέντοι δέχεται διάκρισιν, ὅγε ἐστὶν ἓν μόνον καὶ ἁπλῶς Ὄν. Ἐὸν γὰρ ἐόντι πελάζει, φησὶν ὁ ἐν τοῖς ἔπεσι Παρμενίδης· διὸ καὶ ἓν αὐτὸ καλεῖ, ὅτι μόνον τὸ ἓν ἂν πεπόνθοι, ὡς λέγοι*[17] *Πλάτων· ἔστι δὲ τῶν πολλῶν ὄντων οὐδέν, ἀλλ' αὐτὸ τὸ ὄν· καὶ τὸ ὂν ἄρα ὥσπερ τὸ ἡνωμένον εὐθὺς τὸ μετὰ τὸ ἓν καὶ πρὸ τῶν διακρινομένων ἁπάντων. Τοιούτου δὲ ὑποτεθέντος ἡμῖν τοῦ ἡνωμένου οὐδεμίαν ἔτι χώραν ἔχουσι αἱ ἀπορίαι.*

Cap. 61. p. 96. *Φέρε δὲ νῦν κατὰ ἄλλην ἐπιβολὴν*[1] *ἀποδείξωμεν τὴν τρίτην ἀρχήν, ὅπως ἂν ἔχοι λόγον πρὸς τὴν οὐσίαν τε καὶ τὸ ὄν.*

Οὐκοῦν τοῦτο λέγομεν εἶναι, ὃ δύναταί τι καὶ ἐνεργεῖ. Ὃ γὰρ ἔστι μέν, ὡς δόξειεν, οὐκ ἐνεργεῖ δέ, τοῦτο οὐδὲ εἶναί φαμεν. Οὐκοῦν ἡ μὲν πρώτη ἀρχή, κατὰ τὴν ὕπαρξιν θεωρεῖται, ὡς ἐν τοῖς λογίοις· ἡ δὲ δευτέρα κατὰ τὴν δύναμιν σαφῶς οὕτω καὶ λέγεται· ἡ τρίτη ἄρα προσλήψεται καὶ τὴν ἐνέργειαν· ἔσται ἄρα καὶ ὑπάρχουσα καὶ δυναμένη καὶ ἐνεργοῦσα· τοῦτο δὲ οὐσία καλεῖται καὶ ὄν· διὸ καὶ τριάς, διὸ μετὰ τὴν ὕπαρξιν ἡ οὐσία, ὅτι σὺν δυνάμει καὶ ἐνεργείᾳ, πρὸ δὲ τούτων ἡ ὕπαρξις αὐτὸ οὖσα τὸ πάντων ὑποστατικὸν αἴτιον, ὡς ἡ δύναμις τῶν πάντων δυναμωτικόν, ὡς ἡ τρίτη ἀρχὴ τὸ πάντων μὲν ἐγερτικὸν εἰς ἐνέργειαν, αὐτῷ δὲ τούτῳ πάσης οὐσίας γεννητικὸν τῆς ἅμα ὑπαρχούσης καὶ δυναμένης καὶ ἐνεργούσης. Καὶ νῦν πᾶσα οὐσία πρὸ δυνάμεως ἐστι καὶ ἐνεργείας· αὗται γὰρ ἀπ' ἐκείνης, ὥστε ἔδει τὴν ἁπλῶς οὐσίαν μήπω δύναμιν ἔχειν μηδὲ ἐνέργειαν[2]. *Ἢ ταύτας μὲν οὐκ ἔχει τὰς μεθ' ἑαυτήν, ἃς ἐκτένειαν αὐτῆς εἶναι τιθέμεθα; οὔπω γάρ τις ἐκεῖ διάκρισις, ἀλλ' ἣν ἂν εἴποι τις ἓν εἶναι τῇ πρὸ δυνάμεως καὶ ἐνεργείας οὐσίᾳ, δύναμιν καὶ ἐνέργειαν συνου-*

16) Idem ἢ τὸ ἓν μὲν ἔτι ἐστι δὲ ἀδ.

17) Mon. λέγει. Mox Hamb. εὐθὺς μετὰ το ὂν pro ἓν l.

1) Hamb. ἐπιβολὴν om. Et paulo post ἐνεργεῖν; inferius καὶ post οὕτω Mon. non habet. — 2) μηδὲ ἐνέργεια. Mon. Mox ἔχειν Hamb.

σιωμένην, καθ' ἣν γεννᾷ καὶ προβάλλεται τὴν μεθ' ἑαυτὴν δύναμιν καὶ ἐνέργειαν; ταύτην ἄν τις καὶ ἔτι συμφυέστερον ἀπολείποι σὺν τῇ πρώτῃ οὐσίᾳ, δύναμιν καὶ ἐνέργειαν· διὸ πρὸ αὐτῆς δύναμις 3) μόνον καὶ ὕπαρξις· πρὸ δὲ τῆς δυνάμεως ὕπαρξις μόνον, καὶ οὐδὲ ὁπωςτιοῦν οὔτε δύναμις, οὔτε ἐνέργεια, ἀλλὰ τὸ πάντων ἁπλούστατον, ἡ ὕπαρξις.

Ἆρα οὖν ἄλλο παρὰ τὸ εἶναι τὸ ὑπάρχειν; ὡς δοκοῦσι ποιεῖν οἱ φιλόσοφοι, καὶ αὐτὸς ὁ Ἰάμβλιχος ἄλλοθί τε πολλαχοῦ καὶ ἐν τῇ περὶ θεῶν. Ἢ τὸ μὲν εἶναι τῆς οὐσίας παρωνυμία, ἡ δὲ οὐσία, κἂν τὴν πρὸ δυνάμεως λάβῃς καὶ ἐνεργείας, ἐκ τριῶν συνουσίωται ἰδιωμάτων τοῦ ὑποστατικοῦ, ὃ καὶ ὑπάρχειν καλοῦμεν καί ἐστιν ὅτε καὶ εἶναι, τοῦ δυναμικοῦ, ὅπερ τὸ γόνιμόν ἐστι τῆς ὑπάρξεως, τοῦ ἐνεργητικοῦ, ὅπερ ἤδη 4) πρὸς τὰ ἐκτὸς ἀποτείνεται καὶ τὴν ἑαυτοῦ χρείαν ἐπιδεικνύμενον ὡς ἐκ τούτων τῇ ἐπινοίᾳ χωριζομένων εἰς τὸ ἁπλούστερον ἀνάγεσθαι κατὰ ἔνδειξιν περὶ τὰς πρώτας ἀρχάς, ἀπὸ μὲν τοῦ ὑπάρχειν μόνου εἰς τὴν πρώτην, εἰς ἣν καὶ ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἀνηγόμεθα καὶ ἀπὸ τοῦ πέρατος καὶ ἀπ' ἄλλων πλειόνων· ἀπὸ δὲ δυνάμεως τῆς καὶ ὑπάρχουσης εἰς τὴν τρίτην.

Οὕτω μὲν οὖν ἄλλο παρὰ τὴν οὐσίαν ἡ ὕπαρξις, ὡς ἰδιότης μία γυμνουμένη τῶν ἄλλων εἰς ἔνδειξιν τῆς 5) ἀρχῆς. Ὡς δὲ καθ' ὑπόστασιν φάναι, καὶ ταὐτὸν ἂν εἴη ὕπαρξις τῇ οὐσίᾳ, εἴγε μετὰ δυνάμεως καὶ ἐνεργείας ὑφέστηκεν ὡς ἀληθῶς. Τὰ γὰρ πρὸ τούτων ὄντα καὶ πρὸ πάσης ἐστὶν ὑπάρξεως καὶ p. 97.
ἓν μόνον ὡς εἴρηται πολλάκις· ἡ δὲ ὕπαρξις καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ ἐνέργεια ἀπὸ τοῦ ὄντος ὑπέστησαν καὶ ἐν τῷ ὄντι πρώτῳ. πλὴν ὅτι ἐν τούτῳ μὲν κατὰ τὴν ὕπαρξιν καὶ δύναμις καὶ ἐνέργεια καθάπερ εἴπομεν· ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ τάξει τῶν νοητῶν κατὰ τὴν δύναμιν καὶ ἡ ὕπαρξις καὶ ἡ ἐνέργεια· ἐκτείνεται γὰρ πάντα εἰς τὸ διακρινόμενον ὁπωςοῦν. Ἐν δὲ τῇ τρίτῃ κατὰ

3) δύναμιν Mon. — 4) δὴ Mon. itemque ἐπιδεικνύμενος .... ἐπὶ τὰς πρ. α. .... μόνον εἰς τήν. — 5) Mon. τῆς πρώτης ἀρχῆς; et infra ἥ γε μετὰ δυν. κρ. εν. καὶ ὑφ. Hamb. ἥ γε (ει) sic. Mox τὸ γὰρ τούτων, omisso πρὸ Mon.

τὴν ἐνέργειάν καὶ ἡ ὕπαρξις, καὶ ἡ δύναμις δὲ, ὅπερ ἤδη πέρας [6]) τοῦτο τοῦ νοητοῦ καὶ τρόπον τινὰ τὸ ἔξω τεταμένον.

Διὸ πρώτη ἐνέργειά ἐστιν ἡ τοῦ νοητοῦ νοῦ· καὶ τίς γὰρ ἂν εἴη πρώτη πασῶν ἐνεργειῶν, πλὴν τῆς ἐπιστρεφομένης εἰς τὸ πρῶτον ἀπὸ τοῦ τρίτου; ἡ γὰρ τοῦ δευτέρου οὔπω ἐνέργεια· οὔπω γὰρ ἀπόστασις ἀπὸ τοῦ εἶναι, ἀλλ' οἷον παρασκευὴ μόνον, ὥσπερ τοῦ πρώτου· οὐδὲ παρασκευὴ ἀποστάσεως, ἀλλὰ μόνον εἶναι οὐδεμιᾶς δεόμενον οὔτε δυνάμεως οὔτε ἐνεργείας.

Οὕτω μὲν τοίνυν ἴδοι ἄν τις ταῦτα κατὰ τὸ συμφανέστερον καὶ διαβεβηκὸς εἶδος τῶν νοημάτων, ὡς δὲ ἀποῤῥητότερον εἰπεῖν, καὶ κατὰ ἔνδειξιν· ἡ μὲν τοῦ ὄντος, ὅ ἐστιν ἡ τῆς τρίτης ἀρχῆς ὑπόστασις, ἔχει τὰ τρίτα [7]) κατὰ τὴν ἐνέργειαν, ἐπειδὴ ἐν ταύτῃ τὸ ἐνεργητικὸν, εἰ καὶ ἐκεῖνο τὸ τῇ ὑπάρξει συμπεφυκός.

Τοῦτο οὖν οἷον εἰδοποιεῖ τὸ τρίτον· τὸ δὲ δεύτερον δύναμις, ὅτι πρώτη καὶ ὁπωσοῦν ἐκτένεια αὕτη καὶ οὔπω εἰς ἐνέργειαν προϊοῦσα. Ἡ δὲ τοῦ ἑνὸς ἀρχὴ πρώτη ὕπαρξις ἐπινοεῖται κατὰ ἔνδειξιν· πάντων γάρ ἐστι τὸ ἓν ὑποστατικὸν, αὑτοῦ δὲ οὐδέν. Οὐ γὰρ ἂν ἔτι ἓν εἴη αὐτό τε ὂν, καὶ τοῦ πρὸ αὐτοῦ μετέχον τοῦ ὑποστήσαντος. ὥστε διὰ πάντων φανερὸν, ὅτι τὸ ὂν τρίτη ἀρχή.

Ὡσαύτως δὲ δειχθήσεται καὶ ὅτι νοῦς [8]) ὁ πρῶτος ἡ τρίτη ἀρχὴ κατὰ τὴν Χαλδαϊκὴν ὑμνουμένην τριάδα. Πρῶτος γὰρ ὁ νοῦς ἀπέστη τοῦ αἰτίου καὶ ἐπεστράφη πρὸς αὐτὸ καὶ ἠνέργησε τὴν πρώτην ταύτην ἐνέργειαν. Τὸ γὰρ [9]) ἓν τῷ προϊέναι οὔπω ἀπέστη· οὐ τοίνυν, οὐ δέεται ἐπιστροφῆς· ἡ γὰρ ἐπιστροφὴ τῆς ἐκστάσεώς ἐστιν ἐπανόρθωσις.

Εἰ γὰρ ὂν τὸ τρίτον, πρῶτον ἐνεργεῖ, τοῦτο δέ ἐστιν ἐπιστρέφεσθαι πρὸς τὸ αἴτιον, τὸ δὲ τοιοῦτον νοῦς, δῆλον τὸ συμβαῖνον. Καὶ εἰ τὸ τρίτον, νοῦς, τὸ πρῶτον νοητὸν, τὸ δὲ νοητὸν οὐσία, τὸ πρῶτον οὐσία, ἣν καλοῦσιν ὕπαρξιν. Εἰ

6) Mon. τοῦτο πέρας .... τεταγμένον. διὸ πρώτη τῇ ἐνεργείᾳ ἐστιν ἡ τοῦ νοῦ. sed præstat lectio Codicis Hamb. — 7) Melius l. τρία. Mon. ? sic. Hamb. pro ἐνέργειαν in textu legit ὑπόστασιν; ad marg. notat: γράφεται ἐνέργειαν. — 8) Mon. ὁ νοῦς ὁ πρ. — 9) Uterque Cod. τὸ γὰρ ἐν τῷ πρ. f. l. τὸ γὰρ Ἕν.

δὲ τὸ πρῶτον ὕπαρξις κατὰ ἔνδειξιν, δῆλον ὡς καὶ τὸ τρίτον
νοῦς κατὰ ἔνδειξιν, ὡς πρὸς νοητὸν ἐκεῖνο. Εἰ δὲ τὸ τρίτον
νοῦς πρῶτος, τοῦτο [10] δὲ πρῶτον ἀπὸ ἑνὸς προελθὸν καὶ ἐπι-
στραφὲν πρὸς τὸ ἕν, τοῦτο δὲ πρῶτον ἡνωμένον· καὶ εἰ τὸ
τρίτον πρῶτον ἐξέφυγεν τὰς ὑπερχεομένας τοῦ ὄντος ἀρχὰς,
ὅρον τε καὶ ἀοριστίαν, αὐτὸ πρῶτον ὡρισμένον ἓν γεγονὸς καὶ
οἷον παγὲν εἰς ὑπόστασιν. — Τοῦτο δὲ ἦν τὸ Ὂν — εἰς ταυ- p. 98.
τὸν ἂν ἥκοι τῷ κυρίως ὄντι πρώτῳ ὁ κατὰ ἔνδειξιν λεγόμενος
νοῦς. Διὸ καὶ οὐσιώδης ὑμνεῖται νοῦς, οὐ [11] κατὰ τὸ νοεῖν,
ἀλλὰ κατὰ τὸ εἶναι χαρακτηριζόμενος· καὶ εἰ βούλεται οὕτω
λέγειν Ἀμέλιος, τοῦτο λεγέτω τὸν νοῦν.

Φέρε δὲ πάλιν ἐξαρχῆς ἐπισκεψάμεθα, τί ποτε καὶ λέγο- Cap. 62.
μεν εἶναι τὸ ὄν; τίς αὕτη ἡ ἰδιότης; τίς δὲ ἄλλη, φήσω, ἢ ἡ
τὸ ἑκάστου εἶναι σημαίνουσα. Οὐδὲ γάρ ἐστιν ἄλλως νοεῖν
τὰς ἰδιότητας, ἢ δι' αὐτῶν αὐτάς· καὶ ἐναργέστεραί γε εἰσὶν δι'
ἑαυτῶν γνωριζόμεναι ἢ δι' ἄλλων. Καὶ γὰρ ἄνθρωπος ὅτι ἐστὶν
αὐτὸ [1] σημαίνει μᾶλλον ἢ τὸ ζῶον λογικὸν θνητόν. Ἐπὶ δὲ
τῶν ἁπλῶν γενῶν οὐδὲ ῥάδιον ὁρίσασθαι διὰ στοιχείων· καὶ
γὰρ ἰδιότητές εἰσιν, αἱ μὲν ἁπλούστεραι, οἷαι αἱ τῶν πρώ-
των εἰδῶν, αἱ δὲ συνθετώτεραι, οἷαι τῶν ἐξ ἐκείνων συντι-
θεμένων, ὡς τὸ ζῶον ἐκ τῶν γενῶν τοῦ ὄντος, ἢ ὅσα ἐστὶ
τὰ ἐκ τούτων συντιθέμενα. Ὂν τοίνυν ἔσται τὸ παρεχόμενον
ἑκάστῳ αὐτὸ τὸ εἶναι, καὶ καθότι [2] ὄν ἐστι. Καὶ ὡς τὸ ἐστι
σύνδεσμός ἐστι τῶν ἄλλων ῥημάτων καὶ ὀνομάτων, οὕτως τὸ
Ὂν σύνδεσμός ἐστι τῶν εἰδῶν ἁπάντων οἷον ῥίζα παντὸς εἰ-
δους· ἀφ' ἧς καὶ ἐν ᾗ πᾶν εἶδος ἐκφύεται καὶ ἱδρύεται· πλὴν
τό γε ἓν καὶ ταύτης ἐστὶ ῥίζα ἁπλουστέρα.

Περὶ μὲν οὖν τῆς τῶν εἰδῶν ἢ τῶν γενῶν τάξεως οὐ
πρόκειται τὰ νῦν ἐξετάζειν. Ὁ δὲ Πλάτων τὸ ὂν ὁριζόμενος
ἐπεχείρισε [3] μὲν ἀπὸ τῆς ἐνεργείας αὐτὸ ποιῆσαι γνώριμον·
τὸ γὰρ δυνάμενόν φησι ποιεῖν καὶ πάσχειν τοῦτο Ὂν λέγο-

10) Mon. τοῦ δλ. — 11) Hamb. οὐ om. Mon. τοῦτον λεγέτω.

1) Mon. αὐτὸς σημ. μ. ἢ ..... γεννῶν. Inferius post secundum οἷαι, articulus αἱ excidisse videtur. Mon. iterum γεννῶν.

2) Mon. ἂν Hamb. ὂν (superscript ἂν) sic. — 3) Mon. ἐπεχείρησε.

μεν [4]· εἶτα εὐλαβηθεὶς ἢ κινούμενον ὑποστήσασθαι ὅγε ἑστὸς αἴτιον, οὐδὲ κινούμενον ἀποφαίνεται· ἢ τὸ διπλοῦν τῆς ἐνεργείας ταύτης τῆς κατὰ τὸ ποιεῖν καὶ πάσχειν οὐκ ἔχων λαβεῖν τι κοινὸν ἀμφοῖν ὥσπερ τὸ δύνασθαι ἑκάτερον πρὸ ἑκατέρου προελθὸν, ἐπὶ τὴν δύναμιν κατέφυγεν καὶ ταύτην εἶναι τὸ Ὄν, ὡς εἴ τις καὶ τὴν δύναμιν ἐπιχειροῖ γνωρίζειν ἀπὸ τῆς ἐνεργείας. Τοιαύτη μὲν γὰρ ἡ δύναμίς ἐστιν εἴσω μένουσα, οἷα προελθοῦσα ἤδη πρὸς τὸ ἔκτος ἡ ἐνέργεια· τοιαύτη δὲ ἡ οὐσία ἑστῶσα τὸ πάμπαν, οἷα παρασκευαζομένη πρὸς κίνησιν ἡ δύναμις. Εἰς ὃ μοι δοκεῖ καὶ ὁ Στράτων [5]) ἀποβλέψας τὸ μὲν εἶναι τὸ ὂν ἀποφήνασθαι, ἐπειδὴ τοῦ ὄντος ἐκτένειαν ἑώρα τὴν δύναμιν οὖσαν. Ἔδει δὲ συνιδεῖν ὅτι καὶ εἰ σύνεστι τῷ [6]) εἶναι τὸ μένειν, ὅμως οὐκ ἔστι ταυτὸν, ὡς αἱ ἔννοιαι σαφῶς διακρίνουσιν, ἄλλο τὸ εἶναι γνωρίζουσαι καὶ ἄλλο τὸ μένειν. Δεῖ γάρ τι καὶ εἶναι πρότερον, εἶτα μένειν ἢ κινεῖσθαι. Καὶ τὸ μὲν μένειν ἀντίκειται τῷ κινεῖσθαι· τὸ γὰρ μένειν καὶ ἵστασθαι ταὐτόν. τὸ δὲ εἶναι ἢ οὐδὲν ἔχει ἀντίθετον ἢ τὸ μὴ εἶναι, ὡς πολλαχοῦ ὁ Πλάτων ἀντιτίθη-
p. 99. σιν. ὥστε εὐθὺς καὶ ὑπόστασιν ὁρίζοιτο εἶναι τὸ ἕν.

Εἰς ταὐτὸν ἀποφέρεται τῷ Στράτωνι νόημα· τὸ γὰρ ὑφεστάναι παρώνυμόν τι τῆς στάσεως· εἰ δὲ ἴδιόν τι σημαινόμενον ποιεῖ τὴν ὑπόστασιν, λεγέτω, πόθεν τὸ δήλωμα τοῦτο γέγονεν, εἰ μὴ ἄρα παρὰ τό ἐστιν· τοῦτο δὲ εἶναι δηλοῖ· πάλιν ἄρα αὐτὸ δι' ἑαυτοῦ.

Ἀλλὰ μήποτε εἶναι λεκτέον τὸ ὑπάρχειν· καὶ γὰρ ὕπαρξις ἡ οὐσία ὡς φαμέν. Ἀλλ' εἰ μὲν κατὰ τὸ ὄνομα διωκτέον

4) Hamb. τοῦτο, ὃ λέγομεν. Mon. εἴ τα. Hamb. ad marg. ἅγιον sine ulla nota adjecta. fortasse Christianus aliquis τοῦ ὄντος, i. e. τοῦ θεοῦ voluit commonefacere. vide Suiceri Thes. Eccles. Mox Mon. ἑστὼς.

5) Hunc Stratonem vero simile est, eundem esse, cujus Scholia in Platonis Philebum Codex 100. Bibliothecæ Mon. exhibet, quæ Scholia in aliis Codd. Olympiodoro adscribuntur, cujus sub nomine ad Plat. Philebum edidit Stallbaum. Idem Codex ejusdem Stratonis ἀπορίας πρὸς τὸν πρῶτον λόγον τῶν ἀπὸ τῶν ἐναντίων exhibet, e quibus V. Cl. Wyttenbach ad Platonis Phædonem perpauca passim excerpsit, et ipse cum Olympiodori nomine laudans. De his Scholiis fortasse alio loco.

6) Hamb. τὸ εἶναι.

τὸ πρᾶγμα, σημαίνοι ἂν τοῦτο δευτέραν ἀρχήν τινα τῇ προτέρᾳ ὑποτεταγμένην· καὶ τάχα ἂν εἴη τὸ Ὂν δευτέρα ἀρχὴ μετὰ τὴν τοῦ ἑνὸς προτεταγμένην [7]).

Εἰ δὲ ὡς τὸ εἶναι σημαῖνον ἐκλάβοιμεν κατά τινα συνήθειαν, οὐκ ἔχομεν λέγειν, ὅθεν πεποίηται, ὡς δῆλον αὐτοῦ εἶναι τὸ ὑπάρχειν· ὥστε οὐδ' ἂν γνωρίσαιμι τὸ εἶναι διὰ τοῦτο ὑπάρχειν, ἀλλὰ τοὐναντίον.

Μήποτε δὲ μόνον τὸ εἶναι δηλοῖ τὴν φύσιν τοῦ πράγματος ἅμα καὶ τῆς ἐννοίας· ἐπεὶ τά γε ἄλλα ἀπὸ τῶν συνεδρευόντων ἢ συνεπινοουμένων ἰδιωμάτων ὀνομάζεται, ἐκεῖ μὲν ὄντων ἀδιακρίτων, ἐν δὲ ταῖς ἡμετέραις νοήσεσιν ἀτόπως [8]) διακρινομένων, οἷον τὸ ὑπάρχειν καὶ τὸ ὑφεστάναι, τοῦτο μὲν γὰρ ὡς οὔπω ποιησάμενον πρόοδον, ἐκεῖνο δὲ ὡς ὑπὸ τὴν πρωτίστην ἀρχὴν τεταγμένον· οὕτως ἂν εὕροις καὶ τῶν ἄλλων ὁτιοῦν πεπονθός, καὶ τὰ ξενικώτερα τῶν ὀνομάτων, οἷον τὸ τελέθειν, ὅτι θεῖ πρὸς τέλος καὶ ἐγγύς τι τὸ τέλος ἐστί· διὸ καὶ ἀμφισβητήσιμον, τίνος ἡ ἔφεσις, πότερον τοῦ εἶναι ἢ τοῦ εὖ μόνον; τοῦ μὲν γὰρ εὖ εἶναι κατὰ τὸ συναμφότερον. Καὶ τὸ Πέλειν, ὅτι πελάει καὶ πέλας εἶναι βούλεται τοῦ ἑνός. Τὸ δὲ σώζεσθαι· τοιοῦτον γάρ πως τὸ εἶναι, ὅτι ἄρτιον καὶ σῶον καὶ οὐδὲν αὐτῷ λείπει, πάντα γάρ ἐστι. Τὸ δὲ τυγχάνειν, εἴπερ σημαίνοι [9]) ποτὲ τὸ εἶναι, καὶ τοῦτο καθ' αὐτὸ λεγόμενον, ὅτι πρὸ πάντων ἐστὶ τοῦ κοινοῦ γένους ἐπιτυχὲς καὶ τ' ἀγαθοῦ διακορές. Ἀλλὰ τῶν μὲν τοιούτων ἅλις.

Αὐτὸ δὲ τὸ Ὂν πόθεν; ἢ ὅθεν ὁ ἐν Κρατύλῳ Σωκράτης ἀπομαντεύεται, παρὰ τὸ ἰέναι [1]). ἰὸν γάρ, καὶ ἔτι ἀναλογώτερον τὸ αἰώρημα, διὰ διφθόγγου γραπτέον· ὅθεν φησὶν Ὅμηρος „ἴομεν ὡς ἐκέλευσεν ἀνὰ δρυμά.“ Τούτου δὴ μετοχή φασι γένοιτο ἂν ἐόν τε καὶ ὄν, ὃ βούλεται σημαίνειν τοῦτο Ὂν εἶναι, ὅπερ καὶ ἐνεργεῖν πέφυκεν, οἷον τὸ ἐνεργοῦν, ὡς ἐκεῖνο φησὶ τὸ δυνάμενον. Cap. 63.

7) Hamb. προστεταγμένην, et ἐκβάλοιμεν. — 8) Mon. αὐτό πως; infra θέλειν pro τελέθειν. et postea ὅτι πέλας (pro πελάει) καὶ π. ε. β. Idem αὔξεσθαι pro σώζεσθαι. — 9) Mon. σημαίνει .... τοῖ κοινοῦ τέλους ἐπ. ..... τῶν μέντοι οὕτων ἅλις.

1) Mon. εἶναι .... ἢ ομεν (f. scr. εἴομεν) ὡς ἐκέλευσε ἀναδρυμά.

Τί οὖν, μόνον τὸ Ὂν ἐνεργοῦν; ἢ καὶ τὸ καλὸν καὶ τὸ ἀγαθόν; καὶ ἓν δὴ καὶ πολλὰ τὰ ὡς γένη, καὶ στάσις καὶ κίνησις· ὅλως γὰρ ἕκαστον εἶδος ἔχει τινὰ καὶ δύναμιν καὶ ἐνέργειαν. Ἀλλ' ἴσως, ὅτι ὂν ἕκαστον, καὶ ταύτῃ ἐνεργοῦν ἢ 2) οὐσία τις; ἀλλὰ καὶ ἡ κίνησις καὶ ἡ στάσις ἐνεργοῦν, κινητικήν γε καὶ στατικὴν ἐνέργειαν. Οὕτω δὲ καὶ δύναται δύναμιν ἰδιότροπον παρὰ τὴν οὐσίαν, καὶ ὄντος· ἢ κοινὸν οὕτω γε ἐπὶ πᾶσι τὸ τοῦ ὄντος ὄνομα καὶ πρᾶγμα, οὐ κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἑνὸς 3) γένους, ὅπερ Ὂν καὶ εἶναι λέγομεν ἀντιδιῃρημένον τοῖς ἄλλοις γένεσιν, ἀλλὰ κατὰ τὸ ἑκάστου ἐνεργείᾳ λεγόμενον, εἴπερ πρὸς τὸ δυνάμει ἑκάστου λέγοιτο, εἴτε πρὸς τὸ γιγνόμενον ἑκάστου, ὃ δηλοῖ τὸ γεγονὸς ἤδη ὄν, ὥς μοί 4) τις ἐδήλου καὶ ὄνειρος, τοῦτο εἶναι λέγων τὸ Ὄν, ὃ ἑκάστου ἐστὶ τὸ ἐνεργείᾳ, καὶ τοῦτο κοινὸν ἤδη πάντων, ὥστε κατὰ τὴν οὐσίαν, ἣν πρὸς δύναμιν καὶ ἐνέργειαν εἰώθαμεν λέγειν ἀντιδιαιρεῖν.

pag. 100.

Εἰ γάρ ἐστιν ἑκάστου τῶν εἰδῶν ἢ γενῶν ἰδίως ἐνέργεια διὰ τί μὴ καὶ οὐσία κατά τι δήλωμα κοινόν, ὡς ἐκείνων ἑκάτερα;

Ἀλλά μή ποτε καὶ αὐτὴ ἡ οὐσία ἀπὸ τοῦ ὄντος παρονομάζεται, ὡς ἡ ἐνέργεια κίνησίς ἐστι καὶ ἀπὸ κινήσεως.

Τάχα γε καὶ ἡ δύναμις κίνησις· ἐκτένεια γὰρ ἑκατέρα τῆς οὐσίας· ἀλλὰ καὶ ἡ στάσις 5) ἐνεργεῖ καὶ δύναται. Ἢ ὅτι καὶ

2) ἡ οὐσία τ. Mon. — 3) Idem γένους om.

4) μὴ idem. et paulo post τοῦ εἶναι λέγων .... ἣν πρὸς δυν. κ. ε. εἰωθ. ἀντιδιαιρεῖν omisso λέγειν. Hamburgensis ad marginem rubro pigmento notat: ση τὸν περὶ τοῦ ὄντος ὄνειρον, ὅ ἐστι τοῦ φιλοσόφου. Præterea uterque Codex ad marg. notat hæcce:

Ἐτυμολογούμενα	— —	παρ' ἃ ἐτυμολογεῖται
ὑπάρχειν	— —	ὑπὸ τὴν ἃ (πρώτην H. om.) ἀρχὴν τεταγμένον
ὑφεστάναι	— —	οὔπω ποιησάμενον πρόοδον.
τελέθειν	— —	ὅτι θεῖ πρὸς τέλος
τελεῖν (Hamb. πέλειν)	— —	ὅτι πελάει καὶ πέλας ἐστὶ τοῦ ἑνός.
αὔξεσθαι (Hamb. σώζεσθαι)	—	ὅτι σῶον (H. σῶς) ζῇ καὶ τοῦτο (H. τουτῷ) λείπει οὐδὲν
τυγχάνειν	— — — — —	ὅτι τοῦ κοινοῦ τέλους ἐπιτυχές (— ῆς Hamb.)
Ὄν	— — — — —	παρὰ τὸ ἰέναι. ἰὸν γὰρ (ἂν γὰρ H.)

5) H. ἡ σύστασις. Mon. infra οὐσία ε. καὶ κατὰ μεθ.

μετέχει κινήσεως ὥσπερ καὶ τοῦ ὄντος μετέχουσα οὐσία ἐστὶ κατὰ μέθεξιν.

Ἀλλὰ πρῶτον μὲν τὰ γένη μετέχει ἀλλήλων κατὰ τὴν ὑπόστασιν ἑαυτῶν πρὸ τῆς δυνάμεως καὶ τῆς ἐνεργείας, αὐτίκα ταυτότητος καὶ ἑτερότητος, ἑνὸς καὶ πολλῶν, πέρατος καὶ ἀπείρου κατὰ τὰς οὐσίας πρότερον, ὥστε καὶ στάσεως καὶ κινήσεως· οὐκ ἄρα τῆς κινήσεως ἐν ταῖς ἐνεργείαις καὶ ταῖς δυνάμεσιν μόναις.

Ἔπειτα καὶ αἱ δυνάμεις καὶ αἱ ἐνέργειαι μετέχουσι τῶν ἄλλων γενῶν καὶ αὐτοῦ γε τοῦ ὄντος· μᾶλλον δὲ ἡ μὲν οὐσία ἑκάστη τῶν οὐσιῶν ἑκάστων, ἡ δὲ δύναμις ἑκάστη τῶν δυνάμεων, ἡ δὲ ἐνέργεια τῶν ἐνεργειῶν ἑκάστων.

Ἔτι δὲ ἡ μὲν οὐσία πρὸς ἐνέργειαν ἀντιδιήρηται καὶ μέση τούτων ἡ δύναμις πρὸς ἑκατέραν λεγομένη 6)*· ἡ δὲ κίνησις πρὸς μόνην λέγεται τὴν στάσιν, καὶ οὔτε πρὸς οὐσίαν οὔτε μέσον τι στάσεως καὶ κινήσεως.*

Ἔτι δὲ οὐδὲ 7) *ἐννοίας προβαλλόμεθα τὰς αὐτὰς κινεῖσθαί τε ἀκούοντες καὶ ἐνεργεῖν· καὶ γὰρ τὸ ἑστάναι καὶ ἠρεμεῖν καὶ καθεύδειν καὶ ὅσα τοιαῦτα ἐνεργήματα νοοῦντες οὐ κινήματα νοοῦμεν, ἀλλὰ τοὐναντίον· τὸ γὰρ ἑστάναι τῷ κινεῖσθαι ἐναντίον· εἰ δὲ τὸ ἐνεργεῖν ἐπ' ἀμφοῖν, οὐκ ἂν εἴη τὸ κινεῖσθαι ἐναντίον· εἰ δὲ κινεῖσθαι τὸ κοινὸν καλοῦμεν, τὸ ἑστάναι τί φήσομεν; ἀεὶ γὰρ τῇ κινήσει τὴν στάσιν ἀντιθετέον· καὶ εἰ ἡ δύναμις κίνησις, τί ἂν ἡ στάσις; οὐδὲν γάρ ἐστιν ὃ ἀντίκειται τῇ ἐνεργείᾳ καὶ τῇ δυνάμει πλὴν τῆς οὐσίας, κατὰ δή τινα τρόπον· ἡ οὐσία ἄρα στάσις ἔσται. Τοῦτό που τὸ τοῦ Στράτωνος, ὅπερ οὐκ ἐδόκει εὖ ἔχειν. Εἰ δὲ καὶ γεννητικὴ οὐσία* 8) *δυνάμεως καὶ μετ' αὐτὴν ἐνεργείας, ἡ δὲ κίνησις ἕν τι τῶν πολλῶν γενῶν, ὥσπερ καὶ ἡ στάσις· ἀντιδιήρηται ἄρα πρὸς τὸ ὄν· οὐκ ἄρα ὡς τούτου γέννημα καὶ ἐκτένειά τις, ἐπεὶ οὐδὲ μᾶλλον τόδε τοῦδε μετέχει ἢ τοὐναντίον. Καθ' ἑαυτὰ γὰρ ἕκαστα ὄντα ἅ ἐστιν, ἔπειτα ἀλλήλων γίγνεται πάντα κατὰ τὴν τῆς*

6) Hamb. *λεγομένην*. — 7) Mon. *οὐδὲν ἐνν.* Paulo inferius Hamb. vocc. *τὸ γὰρ ἑστάναι τ. κ. ἐν.* omisit; Mon. vero *εἰ* ante *δὲ* non habet. — 8) Mon. *ἡ οὐσία*.

pag. 101. φιλίας ἀντίδοσιν· ὥστε καὶ τὸ ὂν μετέχει καὶ [9]) κινήσεω στάσεως, ὥστε οὐκ ἀπ' αὐτοῦ ἡ κίνησις, οὐδὲ ἐκείνου ὡ τος ἐνέργεια. Πῶς γὰρ ἂν τὸ αἰτιατὸν μεταδώσει τι τῇ καὶ τῷ γεννήσαντι τὸ γεννηθέν;

Cap. 64. Χωρὶς [1]) δὲ τούτων τὸ μὲν ποιεῖν ἐνέργειά τις, τὸ δ σχειν πῶς ἂν εἴη ἐνέργεια; — κίνησις δὲ καὶ τὸ πάσχι τὸ πάσχον ἐν τούτῳ ἔχει τὸ ἐνεργεῖν, ἐν τῷ πάσχειν, τοῦτό ἐστί τὸ πάσχειν ἔργον αὐτοῦ, ὥσπερ τῆς ὕλης εἴπ ἂν ἓν μόνον ἔργον εἶναι τὸ πάσχειν, ἀλλ' οὐδὲ πρός ι καὶ τὸ ποιεῖν.

Ἐνέργεια δέ ἐστιν ἡ τοῦ οἰκείου ἔργου ἀποπλήρ δύναμις δὲ παρασκευὴ τῆς ἐνεργείας. Ἀλλ' εἰ τοῦτό ἐ ἑκάστου ἐνέργεια, ἡ τοῦ κατὰ φύσιν ἔργου ἀπόδοσις, αἱ ἔργον τί ἂν εἴη ζητητέον, πότερον ἄλλο παρὰ τὸ ἐργαζ ἢ αὐτὸ ἐκεῖνο; ἀλλ' εἰ μὲν τοῦτο, καὶ ἡ οὐσία φανεῖται γεια, ὥστε οὕτω γε καὶ ἡ στάσις καὶ πᾶν εἶδος καὶ γένος οὐ μόνη ἡ κίνησις ἔσται τὸ ἔργον, καὶ ἀπαιτήσει ὁ λόγο λην τὴν ἀπόδοσιν τοῦ ἔργου παρὰ τὸ ἔργον, καὶ δὴ κο ἐνέργειαν [2]) ὁμοίως· καὶ οὐκ ἄρα κίνησις ἡ ἐνέργεια ἀλλὰ λον ἔργον. εἰ δὲ ἐκεῖνο τὸ πρότερον, ἔσται τι καὶ τῆς κιν ἔργον τὸ κινεῖν τὰ ὄντα· ἔσται ἄρα αὐτῆς καὶ ἐνέργεια τ οὖσα τοῦ ἔργου ἀπόδοσις. Εἰ [3]) δὲ ἡ ἀπόδοσις αὕτη τὸ ἐστὶν, ἄτοπον μὲν ἴσως καὶ τὸ φάναι τὴν ἐνέργειαν ἔργι σαν ἀποπλήρωσιν, αὐτὸ εἶναι τὸ ἔργον. Εἰ δὲ ἐν τῷ απ ροῦν ἐστι τὸ ἔργον, καί ἐστι τὸ ἔργον αὐτὸ τὸ ἀποπλ ὡς τὸ ὀρχεῖσθαι ἡ ὄρχησις· ἀλλ' ἔσται καὶ τῆς τοιαύτης γείας ἀποτέλεσμά τι, διὸ καὶ ἡ ἐνέργεια προβάλλεται· τὸ ἕνεκά του πᾶσα ἐνέργεια καὶ οὐ προηγουμένως οὗ ἕνεκα. Ἡ καὶ ἡ κίνησις κινεῖ· τοῦ γὰρ ἰδιώματος τούτου μεταδο κίνησις, ὡς τοῦ ἱστάνειν ἡ στάσις· ὥστε καὶ ἐνεργήσει ἡ σις καθάπερ ἡ στάσις· οὐκ ἄρα κίνησις ἡ ἐνέργεια.

9) Idem καὶ om.
1) Mon. μὲν infra ἐν τούτῳ ἔχειν.
2) Idem τὴν ἐνέργεια ὁμ.
3) Mon. ἤδη ἡ. et ἔργου οὖσαν ἀποπλ.

Εἰ δὲ καὶ ἡ κίνησις καθὸ κίνησις, οὐδὲν ἄλλο ἢ κίνησίς ἐστιν, ἡ δὲ ἐνέργεια συναναφέρει κατὰ τὸ ὄνομα καὶ τὸ ἀποτελούμενον ἔργον· καὶ ὅτι μέντοι τοσαῦτά ἐστιν, ὅσα τὸ ἐνεργοῦν, οἷον ἡ ἀνθρώπου ἐνέργεια, ἄνθρωπός ἐστιν ἐνεργητικὸς, καὶ ἡ ἵππου, ἵππος, ὅλον γάρ τι εἶδος καὶ ἐνέργεια, πῶς ἂν εἴη κίνησις, ἢ [4]) αὐτὸ μόνον κίνησις; ἢ οὐ τὴν ὡς ἰδιότητα κίνησιν ἐρεῖ τις, ἀλλὰ τὴν ὡς εἶδός τί σύνθετον εἶναι τὴν ἐνέργειαν, εἰ καὶ τῇ κινήσει μᾶλλον εἰδοποιεῖται κατ' ἐπικράτειαν; ἀλλ' ἡ μὲν ἐνέργεια καὶ σύνθετος εἶναι δύναται, ἥ γε τῶν συνθέτων καὶ ἁπλῆ τῶν ἁπλῶν· ὅλως γὰρ καὶ ἡ κίνησις ἐνέργειαν ἔχει, ἥ τε ἁπλῆ, οὐχ ὅτι ὄν, καὶ ἡ σύνθετος [5]) ὑποτεθεῖσα ὡς εἶδος.

Ταῦτα μὲν οὖν καὶ πλείω τοῦ μετρίου εἴρηται διὰ τὴν περὶ ταῦτα διαφορὰν πρὸς τοὺς φιλοσόφους, οἵ θάμα λέγειν εἰώθασι, τοῦτο εἶναι κίνησιν καὶ ἐνέργειαν· ἐκεῖνο μέντοι προσθεῖναι ἀναγκαῖον, εἰ μὴ κίνησις ἡ ἐνέργεια, πότερον εἶδός τί ἐστι καὶ αὕτη καὶ τἆλλα ἐνεργεῖ κατὰ μέθεξιν, ὥσπερ κινεῖται καὶ ἵσταται διὰ τὴν κίνησιν καὶ τὴν στάσιν· ἢ αὐτό ἐστι τὸ ἑκάστου τῶν ἄλλων ἐκτενὲς, οἷον πρόοδός τις ἑκάστου ἀφ' ἑαυτοῦ εἰς ἑαυτὸ, ἢ ἐφ' ἕτερον. pag. 102.

Τὰ δὲ αὐτὰ καὶ περὶ δυνάμεως ἀπορήσειεν ἄν τις. Εἰ μὲν οὖν τὸ δεύτερον λέγοι [1]) τις, πόθεν αὕτη ἡ ἰδιότης ἥκει τοῖς ἄλλοις, τὸ δύνασθαι καὶ τὸ ἐνεργεῖν; ἄλλο γὰρ ἑκάστῳ τὸ εἶναι ὅ ἐστι καὶ τὸ δύνασθαι καὶ τὸ ἐνεργεῖν. Εἰ δὲ τὸ πρῶτον, οὐκ ἄρα πρόοδος ἑκάστου ἡ ἐνέργεια καὶ ἡ δύναμις· ἢ καὶ πρόοδος ἰδιότης μία καὶ ἡ διάκρισις καὶ πᾶν ὅτι ἔχοι τινὰ ἀφωρισμένην ἔννοιαν, πάντως ἰδιότης· πρᾶγμα γάρ τι διάφορον, τοῦτο δὲ ἀπ' ἀρχῆς ἰδιοτρόπου, καὶ οὐκ ἐκ τοῦ αὐτομάτου φυλακτέον, εἴ ἐστι πραγμάτων διαφορὰ καὶ μὴ μόνον τῶν ὀνομάτων. Cap. 65.

Ἔτι δὲ καὶ αὐτοὶ οἱ φιλόσοφοι τὴν μὲν δύναμιν ἄρχεσθαί φασιν ἀπὸ τῆς πρώτης δυνάμεως, ὡς καὶ τὴν ὕπαρξιν ἀπὸ τῆς

4) Mon. ἢ αὐτὸ μ. κ. — 5) Idem καὶ ἡ σύνθεσις ὑποτεθεῖσα. Mox legendum videtur ταυτὸ εἶναι κιν. καὶ ἐν.

1) Mon. λέγοι ἄν τις, et inferius ἡ καὶ πρόοδος.

ὑπάρξεως, τὴν δὲ ἐνέργειαν ἀπὸ τοῦ τρίτου καὶ μικτοῦ, ὅτι ἐν τούτῳ καὶ τρίτῃ [2]) ἀνεφάνη ἡ ἐνέργεια, ἅτε μετὰ τὴν δύναμιν προελθοῦσα· ᾧ καὶ δῆλον, ὅτι κίνησις οὐκ ἔστιν. οὔπω γὰρ ἐκεῖ τά γένη τοῦ ὄντος.

Ἆρα οὖν ἐνέργεια καὶ δύναμις καὶ ὕπαρξις ἐν τῷ πρώτῳ μικτῷ; καὶ μὴν ἐκεῖνό γε ἡνωμένον ἦν; ἢ καὶ ταύτας ἡνῶσθαι ὁμολογητέον, καὶ μήπω προελθεῖν μηδεμίαν ἐκτένειαν, ἀλλὰ συνεπτύχθαι καὶ ἡνῶσθαι τὰς τρεῖς ἀλλήλαις; μᾶλλον δὲ μηδὲ διακριθῆναί πω, καθ' ἓν δὲ εἶναι τὰς τρεῖς τὸ μικτὸν λεγόμενον, ὡς εἴρηται πρότερον.

Τοιγαροῦν τὸ εἶναί φαμεν τοῦ ὄντος ἐνέργειαν, καίτοι τὴν φύσιν αὐτοῦ σημαίνειν [3]) μᾶλλον. Εἰ δὲ καὶ ὀντοποιεῖ, ἀλλὰ τῷ εἶναι καὶ τούτῳ ὀντοποιεῖν. Ἡ μὲν γὰρ τοῦ νοῦ ἐνέργεια σαφής, καὶ [4]) τῇ οὐσίᾳ σύνδρομος καὶ οἷον συμπαγής· ἡ δὲ τοῦ ὄντος αὐτη ἐστὶν ἡ οὐσία, ὥσπερ τῆς ζωῆς ἔχει μὲν ἔμφασιν τοῦ χωρισμοῦ. ζῆν γὰρ λέγομεν τὴν ζωὴν καὶ δοκεῖ ἄλλο παρὰ τὴν ζωὴν εἶναι, ἔστιν δὲ ἐπ' ἐκείνης ὅμως ταυτόν· σημαίνει γὰρ τὸ ζωὴν εἶναι. Ἐπὶ δέ γε τῶν ψυχῶν εἰσιν μὲν καὶ αἵ σύνδρομοι κατ' οὐσίαν· εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλαι ῥυεῖσαι ἀπὸ τῆς οὐσίας ὡς ἐπί γε τῶν ἐνύλων εἰδῶν, καὶ αἱ οὐσίαι πρὸς τὸ ἐκτὸς ἐξεῤῥύησαν. Ταῦτα μὲν οὖν ἄλλος λόγος.

Τὸ δὲ εἶναι, εἰ τῷ ὄντι ταυτόν; ὡς ἐνέργεια μέντοι οὐσίας συνῃρημένης ἐν μέσῳ καὶ τῆς δυνάμεως; ἐστὶ δὲ τὸ ὂν τῶν γενῶν τι· τοῦτο γὰρ ἐννοοῦμεν, καὶ τὸ εἶναι διωρισμένως τούτου ἐστὶν, ἐκεῖνο δὲ ἀπὸ τούτου κατὰ ἔνδειξιν ἐκαλοῦμεν, ὡς εἴρηται, μᾶλλον ἀπὸ τῆς οὐσίας ἑκάστης, πρὸς ἣν ἡ [5]) ἴδιος
pag. 103. ἐνέργεια καὶ δύναμις ἀντιδιῄρητο· ὥστε φανερὸν, ὅτι καὶ τὸ γένος τὸ ὂν ἡνωμένον, εἴπερ καὶ ἐπ' αὐτοῦ τὸ εἶναι τῷ ὄντι ταὐτόν, καὶ ἡ ἐνέργεια τῇ οὐσίᾳ. Οὐκ ἄρα τῆς τῶν ὄντων ἀκρότητος ἐξαίρετον ἂν εἴη τό ἡνωμένον οὐδὲ τοῦ νοητοῦ ἑνώματος, ὡς ἐλέγομεν, εἴπερ καὶ τοῦ γένους, ὅπερ ἤδη καὶ εἶδος ἢ ἐγγύς τι τοῦ εἴδους, ὥσπερ τῆς τοῦ ἑνὸς ἰδιότητος οὐδὲν

2) Mon. τρίτον. Hamb. $\overset{\eta}{\text{τρίτον}}$ sic. — 3) Mon. σημαίνει ..... οὐ τοποιεῖ.... οὐ τῷ ποιεῖν. — 4) Mon. εἰ καὶ .... αὐτὴ ἐστιν. — 5) Mon. ἡ ἀΐδιος.

ἁπλούστερον ἐννοοῦμεν· καί ἐστι τὸ ἓν γένος τοῦτό τι τῶν ἄλλων ἀφωρισμένον, καί ἐστι μὲν ἤδη σύνθετον, εἴπερ τι τῶν γενῶν ἢ τῶν εἰδῶν, τῇ δὲ ἰδιότητι ὅμως ἁπλοῦν, ὡς ἄλλο κίνησις καὶ ἄλλο στάσις, οὕτω δὴ καὶ τὸ ὂν πη μὲν ἰδιότητι ἡνωμένον, καὶ τὸ ὂν τῷ εἶναι ταὐτόν· ἔστι δὲ ὅμως ἕν τι τῶν πολλῶν γενῶν καὶ τούτων ἀντιμετέχον. Εἶτα μέντοι καὶ διελέγξεται οὐκ ὂν ἀληθὲς ἡνωμένον, ὅτι ἀντιδιῄρηται πρὸς τὰ ἄλλα καὶ πέπονθε πρὸς αὐτὰ τὴν διαίρεσιν· ὥστε καὶ διῃρημένον ἐστίν.

Ἔτι δὲ καὶ ἀντιμετέχει [6]) τῶν ἄλλων, ὥστε καὶ ἐμφαίνεσθαι αὐτῷ τὰ ἄλλα σαφῶς, καθάπερ αὐτὸ τοῖς ἄλλοις. Πῶς οὖν ἀκριβῶς ἡνωμένον; οὕτω μὲν γὰρ καὶ τὸ ἓν τοῦτο φωρᾶται οὐκ ὂν τῷ ὄντι ἕν, ὅτι μετέχει καὶ τῶν ἄλλων, καὶ διώρισται πρὸς τὰ ἄλλα. ἀλλ' ὅμως ὂν εἶναι βούλεται αὐτὸ, ὅ ἐστι κατὰ τὴν ἑαυτοῦ προλάμπουσαν ἰδιότροπον φύσιν· διόπερ εὐφυέστατον ἔδοξεν εἶναι πρὸς ἔνδειξιν τῆς πάντα οὔσης μᾶλλον δὲ ὑπερούσης κατὰ μίαν ἁπλότητα πάμφορον αἰτίας.

Οὕτως ἄρα καὶ τὸ ὂν τοῦτο μάλιστα πάντων γενῶν ἡνωμένον, ἐνδεικτικὸν ἂν εἴη δικαίως τῆς κατὰ μίαν πάντων ἀκροτήτων ὄντων [7]) ἡνωμένης ἀρχῆς· καὶ μήποτε πάντα περιεχουσῶν τῶν ἀρχῶν καὶ πάντα οὐσῶν τὰ ἀπ' αὐτῶν ἐκμηρύεται ἄλλο κατ' ἄλλην ἰδιότητα διακρινόμενήν τε καὶ ἱστάμενον. Ἐκείνη γὰρ ἡ ἡνωμενη ἀκρότης οὐ κατὰ τὸ ἡνωμένον ἕστηκε τοῦτο τὸ [8]) πρὸς τὸ διακεκριμένον ἀντιδιαιρούμενον. Οὐ γὰρ ἂν εἴη οὕτω γε παντελὴς, ἀλλὰ κατὰ τὸ ὑπὲρ ἄμφω καὶ ὑπὲρ πάντα ἀληθέστερον εἰπεῖν καὶ πάντα ἐν ἑαυτῷ συνῃρηκός· ἐπεὶ καὶ τὸ πρὸ πάντων ἓν ἐνδεικνύμενον οὐ πρὸς τὰ ἄλλα διωρισμένον ἦν, οὐδὲ ἁπλοῦν ὡς πρός τι σύνθετον, ἀλλὰ τὸ ἁρπάσαν [9])

6) Idem ἀντιμετέχειν.

7) Mon. ὄντων om. f. l. ἀκρότητα. inferius διακρινόμενόν τε καὶ ἱστάμενον. Sic itaque hoc Ens, quod omnium generum maxime unitum est, juste ostenderit unitum per unicam omnium rerum summitatem principium; ostenderit fortasse principia Omnium continentia, quæ omnia sunt, quidquid ab ipsis evolvitur et deducitur, aliud secundum aliam proprietatem discretum et constistens.

8) Mon ἕστηκε τοῦτο τὸ διακεκριμ.

9) Idem τὸ ἀναρπάσαν.

ἑαυτὸ πρὸ πάντων καὶ τῶν συνθέτων καὶ τῶν ἁπλῶν καὶ τῶν πολλῶν γε καὶ τοῦ ἀντιτιθεμένου τούτοις ἑνός.

Ἀλλ' ἐπειδὴ τῶν τοιούτων ὑπερβολῶν οὐδεμίαν 10) ἔχομεν ἔννοιαν προχειρίσασθαι, ἀγαπῶμεν ἀφ' ὧν ἔχομεν ἐνδείκνυσθαί τι περὶ ἐκείνων ἀναγκάζοντες τῷ λόγῳ πρότερον ἀτιμότερον εἶναι ταῦτα, ἅπερ ἐννοοῦμεν πρὸς τὰς ἐκείνων τῶν πρεσβυτάτων ἀρχῶν ὑπονοουμένων αὐταρκεῖς θέσεις.

Εἰ τοίνυν ἁπλοῦν ἐστι τὸ ἕν, ἀλλ' ὡς ἐν γένεσι καὶ ὡς ἐν εἴδεσι καὶ κατὰ τὴν ἰδιότητα μόνην ὡς ἀγαθὸν τῇ εἰδότητι

pag. 104. τὸ εἶδος καὶ καλὸν καὶ τῶν ἄλλων ὁτιοῦν· οὕτω γὰρ καὶ ἓν καὶ ἡνωμένον καὶ ὄν.

Ἐπιστήσειεν δ' ἄν τις μήποτε τὸ ἡνωμένον ἴδιόν τί ἐστι παρὰ τὸ Ὄν· μετέχειν αὐτοῦ καὶ τὸ ὂν μάλιστα πάντων, εἰ μὴ ἄρα ἡ μέθεξις τοῦ ἑνὸς ποιεῖ τὸ ἡνωμένον, ὡς τοῦ πλήθους τὸ πεπληθυσμένον. Εἰ μὲν οὖν τοῦτο, πρῶτον ἂν εἴη τὸ ὂν μετέχον πολλῶν καὶ ἑνὸς καὶ μάλιστά γε ἑνός. Εἰ δέ ποθεν ἄρχεται καὶ τὸ μικτόν, καὶ ἔστι τις ὕπαρξις τοιαύτη, δι' ἣν πᾶν εἶδος μικτόν, εἴη ἄν τι καὶ τὸ ἡνωμένον ἴδιον, ἡ τοῦ μικτοῦ τούτου ἀκρότης. Πῶς δὲ οὐκ ἂν εἴη τὸ μικτὸν ἁπλῶς, εἴπερ τὰ τινὰ 11) μικτά ἐστιν, οἷον ἄνθρωπος, ἵππος καὶ ζῶον, ὅλως καὶ οὐσία ἡ μικτὴ ἐκ τῶν γενῶν καὶ καθόλου φάναι τὸ σύνθετον εἶδος, ἀφ' οὗ τοῖς ἄλλοις τὸ εἶναι συνθέτοις· καὶ λέγων μικτὸν καὶ σύνθετον κατὰ τὴν ἰδιότητα τοῦ εἴδους ἢ τοῦ γένους τὴν ἁπλῆν, ἥτις ἂν καλοῖτο μικτότης ἀντικειμένη τῇ ἁπλότητι. Περὶ μὲν 12) δὴ τούτων εἰς αὖθις.

Cap. 66. Ἐπ' ἀρχὴν δὲ μόλις ἀναδραμόντες εἴπωμεν πρὸς ἡμᾶς 1) αὐτούς, ὅτι μὲν κατὰ τὸ ὄναρ Ὂν ἐστι τὸ ἑκάστου ἐνεργείᾳ, καθὸ οὐ τὸ ὂν μόνον ἀλλὰ καὶ ἕκαστον τῶν ἄλλων ὄν, ἡ κίνησις καὶ ἡ στάσις ἢ στάσις· οὐσία γὰρ ἑκάστη τούτων, πρὸς ἣν ἐνέργεια λέγεται καὶ δύναμις, ἢ 2) ἀπὸ οὐσίας ἑκατέρα, καὶ ὅ ἐστιν ἕκαστον, ἐνέργεια καὶ καθ' ὕπαρξιν τὴν ἤδη· πρὸς

10) Mon. μηδεμίαν. — 11) εἴπερ τινα μ. — 12) Περὶ δὴ τούτων μὲν εἴσω καὶ αὖθις.

1) Mon. ἡμᾶς om. mox ἐνέργεια uterque.

2) ἢ Mon. ἡ sic Hamb.

ἃ τὸ δυνάμει πρὸ τοῦ ἐνεργείᾳ καὶ οὐ μετ' αὐτὸ, καθάπερ ἐν τοῖς ἀπὸ τοῦ ἀτελεστέρου εἰς τὸ τελειότερον προκόπτουσι.

Τὸ οὖν ἐνεργείᾳ βούλεται λέγειν τὴν ἤδη ἑκάστου ἴδιον ὕπαρξιν, καθ' ἣν ἕστηκεν. Πρὸ δὲ τῶν ἑκάστων τοιούτων ὄντων αὐτό ἐστι τὸ ἁπλῶς ὄν, ὃ [3]) καὶ ἁπλῶς ἐνέργεια. Πρῶτον γὰρ ἐκεῖνο κατὰ τὴν ἑαυτοῦ ἐνέργειαν ἔστη, ὡς τὸ πρὸ αὐτοῦ κατὰ τὴν δύναμιν, καὶ τὸ ἔτι πρὸ τούτου κατὰ ψιλὴν τὴν ὕπαρξιν, ὡς κατὰ μόνην ἔνδειξιν φάναι, ἐπεὶ ταῦτα σύνεστιν ἀλλήλοις ὕπαρξις καὶ δύναμις καὶ ἐνέργεια, καὶ τοῦτό ἐστιν ἡ οὐσία, ὕπαρξις δυναμική τε καὶ ἐνεργητική· ὅ ἐστιν ἐνεργείᾳ [4]) οὐσία καὶ σὺν ἐνεργείᾳ. Τὸ γὰρ ἐνεργείᾳ, τί ἄλλο δηλοῖ ἢ ὅτι ἤδη σὺν ἐνεργείᾳ, ὡς τὸ δυνάμει καὶ σὺν δυνάμει τινί. Εἰς ταυτὸν ἄρα ἥκει τὸ ἐνεργείᾳ, οὕτως ἐνεργοῦντι ὄντι καὶ πρώτῳ [5]) ἐνέργειαν προβαλλομένῳ, ἀλλ' ἔτι ἡνωμένα ἐκεῖ τὰ τρία, ἐνέργεια, δύναμις, ὕπαρξις· ἔστι γὰρ μόνη ὕπαρξις ἐν τῷ ὑπάρχειν μόνῳ τὸ δύνασθαι καὶ τὸ ἐνεργεῖν ἔχουσα· τῷ γὰρ εἶναι καὶ δύναται καὶ ἐνεργεῖ, καὶ τὰ τρία τὸ εἶναι μόνον.

Καὶ τί θαυμαστὸν, εἰ ἡ τῶν ὄντων ἀκρότης οὕτως ἔχει, ὅτε γε καὶ τὸ ὂν τὸ γένος οὕτως ἔχειν δοκεῖ ὡς ἐλέγετο· πλὴν ἴσως τοῦτο μὲν κατὰ τὸν χαρακτῆρα τῆς ἰδιότητος, ὡς τὸ ἓν ἁπλοῦν, καίτοι οὐχ ἁπλοῦν· ἐκεῖνο δὲ κατὰ τὴν παντελῆ πρὸ pag. 105.
πάντων ἀδιάκριτον ὑπόστασιν, ὡς ἐν τῷ μέσῳ τοῦ νοητοῦ παρασκευάζεται καὶ ταῦτα πρὸς τὴν διάκρισιν. —

Ἐν τῷ τρίτῳ ἄρα πρώτη [6]) ἡ οὐσία καὶ ὁπωσοῦν ἀποτείνεται πρὸς δύναμιν καὶ ἐνέργειαν, διόπερ ὁ νοῦς νοεῖν λέγεται καὶ ἐπιστρέφεσθαι πρὸς τὸ νοητὸν καὶ βασιλεύειν τῶν νοερῶν καὶ ὅλως τῶν ἀπ' αὐτοῦ προελθόντων· καὶ αὗται δὲ ὅμως αἱ

3) ὅ Mon. om. Idem mox scribit ὡς τὸ περὶ αὐτοῦ; sed supra περὶ scriptum est πρὸ ..... (καὶ) κατὰ (sic) ψυχὴν τὴν ὕπ.

4) Hamb. ὅ ἐστιν ἐνέργεια, οὐσία, καὶ συνενεργείᾳ. Mon. τὸ γὰρ ἐνέργεια. Idem καὶ ante σὺν δυνάμει om.

5) Mon. πρώτην ..... ἡνωμένω.

6) Mon. πρώτω ..... (βασι) βουλεύειν sic. ad marg. ὁ νοῦς βασιλεύει τῶν νοερῶν. Et infra hæc: ὅρα πῶς λέγεται τὸ πρῶτον ἐστὶν ὅτε μόνον ὕπαρξις.

ἐνέργειαι τῇ οὐσίᾳ συμπαγεῖς καὶ ἀνεκφοίτητοι ἀπ' αὐτῆς, ἐνέργειαι δὲ ὅμως. Πῶς γάρ τοι νοῦς τοιοῦτος τῇ οὐσίᾳ ὢν ἐνεργείᾳ, ὥς φησιν ἐκεῖνος· ἐν δέ γε τῇ ἀκρότητι τῶν [7] ὄντων καταπίνεται ὑπὸ τῆς ὑπάρξεως ἡ δύναμις καὶ ἡ ἐνέργεια, ἓν οὖσα ὅμως. Διὸ καὶ ἡ ὕπαρξις οὐ ψιλὴ ἀλλ' ἤδη οὐσία καθάπερ εἴρηται πρότερον· καὶ τί παράλογον, ὅτε μηδὲ ὕπαρξις ἐν ἐκείνῳ διαφανής; οὐδὲν γὰρ ἐκεῖ τῶν ὡρισμένων ἐν μέρει διαφαίνεται, ἀλλὰ μία παντοῦχός ἐστιν ὑπὲρ πάντα συναίρεσις, ἣν οὔπω μὲν γνωρίζομεν διὰ τὸ μὴ δύνασθαι παντελῆ καὶ παρεισομένην ἐκείνη προχειρίσασθαι νοεῖν· παραβαλλόμενοι δὲ νοεῖν, ὡς πεφύκαμεν, μερίζομεν αὐτὴν, μᾶλλον δὲ περὶ αὐτὴν μεριζόμεθα.

Πάλιν δὲ αὖ ἐξ ἀρχῆς αὐτὴν συναιροῦμεν εἰς ἔνδειξιν τοῦ παντελοῦς καὶ πρὸ πάντων ἅμα τῆς μιᾶς κορυφῆς· ἃ δὴ ταῦτα ἀξιοῦμεν, οὐδὲ ὄν ἐστιν οὐδὲ οὐσία, εἴπερ οὐδὲ κατὰ ταῦτα χαρακτηρίζεται, ἀλλὰ καὶ τούτων ὥσπερ καὶ τῶν ἄλλων ἐπέκεινα, ὥστε οὐδὲ νοητὸν ἐκεῖνο.

Τί οὖν ἂν εἴη; οὐ γὰρ δή που ἕν· πρῶτον μὲν, ὅτι καὶ τὸ ἓν διώρισται· εἰ δὲ κατὰ [8] ἔνδειξιν, τί ἂν διενέγκοι ἡ τρίτη ἀρχὴ τῆς πρώτης τῶν τριῶν; ἓν γὰρ καὶ ἐκείνη τοιοῦτον. Μή ποτε οὖν ῥητέον, αὐτὸ μόνον ἡνωμένον; καὶ πῶς γὰρ οὐ μέλλει τοῦ ἑνὸς καὶ τοῦ ὄντος εἶναί τι μέσον, ὅπερ τὸ ἡνωμένον εἴποι τις ἂν ἀπορίᾳ τοῦ οἰκείου ὀνόματος. Διὰ τί γὰρ τῶν μὲν ἄλλων εἰσὶ πάντων μεσότητες κατὰ πρόοδον ὅλῳ γένει διαφερόντων, οὐχὶ δὲ καὶ ὑπερουσίου καὶ οὐσίας ἢ ἑνὸς καὶ ὄντος; ἐπεὶ καὶ ὁ Πλάτων ὡς ἔοικε τοῦτο συνεωρακὼς ἐν Παρμενίδῃ κέκληκεν αὐτὸ οὔτε ἓν οὔτε ὄν, ἀλλ' ἓν ὂν τὸ ὅλον [9] δι' ἀπορίαν τοῦ προσρήματος οἰκείου, ἀπὸ τῶν ἄκρων τὸ μέσον παραστῆσαι βουλόμενος, ὡς καὶ τὴν ψυχὴν μέσην οὖσαν ἀπὸ τῶν ἐφ' ἑκάτερα παρακειμένων γνωρίζει, μεταξὺ λέγων αὐτὴν

7) Hamb. in textu *τῶν νοητῶν*. Ad marg. notat: *γρ. ὄντων*.

8) *κατὰ τὴν ἔνδειξ*. Mon.; et ad marg. notat: *ὅτι οὐδὲ νοητὸν τὸ πρῶτον*. Mox idem *διενέγκῃ*.

9) Mon. *ὅλον τοῦ δι' ἀπ. πρὸς ῥήματος*. Hamb. *οἰκεῖον*. Mon. ad marg. notat: *τὸ μέσον τοῦ ἑνὸς καὶ τοῦ ὄντος ἓν ὄν*. Ad sqq. v. Plat. Timæum.

τῆς τε ἀμερίστου καὶ τῆς περὶ τὰ σώματα μεριζομένης οὐσίας, καίτοι μία καὶ αὐτὴ φύσις, ἀλλ' οὐκ ἀπὸ τῶν ἄκρων ὡς δοκεῖ συντιθεμένη.

Οὕτως ἄρα καὶ τὸ Ἓν Ὄν, οὐ σύνθετόν τι οὐδὲ δύο αὐτὰ, τὸ μὲν ἡγούμενον, τὸ δὲ ἑπόμενον, ὡς οἱ φιλόσοφοι ἐξηγοῦνται, ἀλλὰ μία φύσις ἀμφοῖν ἐν μέσῳ τοῦ [10]) ἑνὸς καὶ τοῦ ὄντος, ἤδη μὲν χαλάσασα τῆς τοῦ ἑνὸς ἁπλότητος, οὔπω δὲ προβαλλομένη τὸ τοῦ ὄντος συναίρεμα.

Διὰ τί δὲ καὶ Ὂν ἐκεῖνο λέγομεν, ὅγε πάντα λέγομεν; Cap. διὰ τί δὲ καὶ νοητὸν, ὅγε καὶ [1]) τὸ νοερὸν καὶ τὸ αἰσθητὸν 67. προςείληφε κατὰ τὴν τῆς αἰτίας δύναμιν; οὐδὲ γὰρ οὐδὲ τὸ pag. ἡνωμένον ὡς εἴρηται καί πρότερον, τοῦτο ὅπερ ἐννοοῦμεν ὡς 106. οὔπω διακρινόμενον, ἀντικείμενον δὲ αὐτῶν, ἀλλὰ κατὰ ἔνδειξιν ὃ πρὸ πάντων.

Πῶς δ' ἄλλως ὁ Ἰάμβλιχος τὸ νοητὸν ἐξηγούμενος περὶ τὸ ἓν αὐτό φησιν ὑποστῆναι καὶ ἀνεκφοίτητον [2]) εἶναι τοῦ ἑνός; ἢ συννοῶν καὶ αὐτὸς ὃ λέγομεν ἡνωμένον τε καὶ ἓν ὄν, ὡς οὔπω μὲν τῷ ὄντι ὄν, οὐδέ τι μέντοι ἕν, διὰ μέσον δὲ ἀμφοῖν τεταγμένον.

Πρὸς δέ τούτοις μετὰ τὸ ἓν ὂν τὴν οὐσίαν ἀντιδιΐστησι τῷ ἑνὶ, διακρίνας ἄμφω κατὰ τὴν ἀκρότητα τῶν νοερῶν, ὅπου [3]) καὶ τὴν θείαν ἑτερότητα συνεξέφηνεν· ὥστε τὰ πρὸ τούτων οὐκ ἦν διορίσαι, ὡς τὸ μὲν αὐτῶν ἕν, τὸ δὲ ὄν, ὑποκείμενον τῷ ἑνὶ, ἀλλ' ἓν ὂν τὸ συναμφότερον, οὐχ ὡς μίγμα ἐξ ἑκατέρου ἀλλ' ὡς μέσον ἀμφοῖν καὶ οἷον προποδισμὸς εἰς τὸ ὂν τοῦ ἑνός.

Ἀμέλει καὶ τομὴν αὐτοῦ ποιησάμενος οὐ διεῖλε τὸ ὅλον εἰς ἓν καὶ ὄν; καὶ τῶν μορίων δὲ ἕκαστον ἓν ὂν ἐποίησεν· εἰ δὲ μέρη φησὶ τοῦ ἑνὸς ὄντος, εἶναι τὸ ἕν καὶ τὸ ὄν· ἀλλὰ προϊὼν μικρὸν [4]) διεσάφησεν, ὡς οὔτε τὸ ὂν ἄνευ ἐστὶ τοῦ ἑνὸς, οὔτε τὸ ἓν ἄνευ τοῦ ὄντος. Εἰ δὲ καὶ δοκεῖ διορίζεσθαι ἑκάτερον ὡς μετέχον τοῦ ἑτέρου, ἀλλὰ τῆς ἀνωνύμου μεσότητος

10) Mon. τοῦ τε ἑνὸς.

1) Mon. καὶ om. mox ἀντικειμένων et ἐξηγούμενον sic. — 2) Mon. ἀνεμφοίτητον .... ἢ συνν. .... ὡς λέγ. — 3) Mon. οὔπω. Inferius τὸ μὴν pro τομὴν; et Hamb. διῆλε. — 4) Hamb. μικτὸν. Et Mon. οὔτε τὸ ἑνὶ ἄνευ τοῦ ὄντος.

τοῦτο ποιεῖ δηλωτικὸν, ὡς εἰ λέγοι τις ἄλλο τὸ ἀμέριστον ἐν ψυχῇ καὶ μέτοχον [5]) τοῦ μεριστοῦ· ἄλλο τὸ μεριστὸν καὶ μέτοχον τοῦ ἀμερίστου.

Νοητέον μέντοι ἑκάτερον κατὰ μίαν τὴν συναμφότερον φύσιν ἀμιγῆ πως οὖσαν καὶ ἁπλῆν πρὸς τὸ μεριστὸν καὶ ἀμέριστον. Εἰ δὲ νοητὸν αὐτὸ λέγοιμεν, ἄλλον τρόπον ἐροῦμεν, ἢ ὡς τὸ ὂν γνωστὸν εἶναί φαμεν· ἀντιδιώρισται γὰρ τῇ γνώσει τὸ γνωστόν· ἐκεῖνο δὲ πάντα καὶ πρὸς οὐδὲν ἀντιδιακρινόμενον, καὶ οὐκ ἔστιν ἓν μόνον, ὃ διέφυγεν [6]) τὴν νόησιν· πρὸς δὲ τούτοις οὕτως ἔστω νοητὸν, ὡς ὄν. Ἀλλὰ μὴν οὐδὲ τὸ Ὂν ἐκεῖ διαφανές· πάντα γὰρ ἀδιακρίτως· καὶ τὸ νοητὸν ἄρα τοιοῦτον· οὐ γὰρ ἄλλο αὐτῷ ἐστὶ τὸ εἶναι ὄντι καὶ νοητῷ, ἐπεὶ οὐδ᾽ ἂν ἦν ὡς ἀληθῶς ἡνωμένον, ἀλλ᾽ ἢ πάντα καὶ τὸ νοητόν· καὶ τὰ πρεσβύτατα αὐτῷ ἐγκαταπέποται, ἢ καὶ [7]) τὸ ὂν καὶ τὸ νοητὸν καὶ τὰ πρεσβύτατα καὶ τιμιώτατα μᾶλλον αὐτῷ προςῳκείωται καὶ ἀφωμοίωται· διὸ καὶ δοκεῖ αὐτὰ ταῦτα εἶναι οὐκ ὄντα κατὰ ἀλήθειαν· καὶ μήποτε καὶ ἐν Φαίδρῳ τοῦτο ἐνδείκνυται, λέγων μὲν, ὅτι στᾶσαι αἱ ψυχαὶ ἐν τῇ τοῦ οὐρανοῦ
pag. 107. περιφορᾷ καθορῶσι τὰ ὑπὲρ τὸν οὐρανόν, αὐτὴν δή που τὴν ἀχρώματον καὶ ἀσχημάτιστον καὶ ἀναφῆ ὄντως οὖσαν οὐσίαν [8]), ἣν δικαίως καὶ τῆς ἀληθείας πεδίον κέκληκεν, καὶ τρέφεσθαι τὴν ψυχὴν ἐκ τοῦ ἐκεῖ λειμῶνος, ὡς ἂν ἐκεῖ οὔσης τῆς νοητῆς οὐσίας.

Ἔτι δὲ σαφέστερον ἐν τῷ Κρατύλῳ ταῦτά φησι· ποιήσας γὰρ τὸν οὐρανὸν ὄψιν ἀνορῶσαν καὶ δηλώσας ὅτι πρώτην, δῆλόν ἐστι τὸ ὑπ᾽ αὐτῆς ὁρώμενον καὶ πρῶτον ὁρατὸν λέγειν τὸ ὑπερκείμενον προςεχῶς.

Ἔοικε δὲ καὶ Ὀρφεὺς τὸν Κρόνον εἰδὼς νοῦν· ὡς δηλοῖ ὅ τε σύμπας μῦθος ὁ περὶ αὐτοῦ [9]), καὶ ὁ ἀγκυλομήτης τὴν νύκτα ὡς πρώτην οὐσίαν καὶ τροφὸν πάντων διὰ τοῦτο ἀνυ-

5) Hamb. μετόχου, et infra ἄλλο τρόπον ἐρ. — 6) Mon. ὃ δὲ ἔφυγεν.... οὕτως ἔσται νοητὸν ὡς ἂν ἀλλὰ μ. δ. τὸ ὄν. — 7) Mon. εἰ καὶ.... διὸ καὶ αὐτὰ δοκεῖ εἶναι οὐκ ὄν τε κ. αλ. Hamb. αὐτὰ ταῦτα (sic). Postea Mon. λέγωμεν pro λέγων. — 8) οὐσίαν Mon. non habet. Idem l. ἣν δ. κ. τ. α. πεδίως κ. — 9) Mon. περὶ αὐτόν. In fragmento Orphei Hamb. ἦν δ᾽ ἄν. Postremo Mon. ἀλλὰ τοῦτο μ. α.

μνουμένην αὐτὸν μάλιστα τὸν Κρόνον πεποιηκέναι τρέφουσαν, ὡς τοῦ νοῦ οὖσαν τὸ νοητὸν, ἐπειδὴ τῷ νοοῦντι τροφὴ τὸ νοούμενόν ἐστι κατὰ τὸ λόγιον. Λέγει γοῦν ὁ Θεολόγος·

Ἐκ πάντων δὲ Κρόνον Νὺξ ἔτρεφεν ἠδ' ἀτίταλλεν·

Ἐπεὶ καὶ εἰ κάτω πίνει τὸν πρὸ αὐτῆς ὁ Ζεὺς, ἀλλὰ δι' αὐτῆς καὶ τὸν παρ αὐτῇ· ἴσως δὲ καὶ ὠδίνει τι νοητὸν, ἡ τοῦ ἡνωμένου ἀποτελεύτησις. Ἀλλὰ τούτων μὲν ἅλις.

Ἔχοι δ' ἄν τις καὶ τῇ ἐναντίᾳ συνηγορεῖν ὑποθέσει λέγων, Cap. 68. ὡς μετὰ τὸ ὑπερούσιον τι ἄν θεῖτό τις ἕτερον ἢ τὴν οὐσίαν καὶ τὸ ἡνωμένον· τί ἄν λέγοι τις ἕτερον; ἢ τὸ ὂν πεπονθὸς τὸ ἕν, ὡς φησὶν ὁ ἐν Σοφιστῇ ξένος Ἐλεάτης. Πῶς δὲ οὐ συναίρεμα τῶν ὄντων πάντων καὶ τῶν οὐσιῶν τὸ ἡνωμένον; οὐσία δὲ ἡ μία καὶ τὸ συναίρεμα πασῶν, ὡς ἐλέγομεν· διὸ καὶ ἓν ὂν ὅτι ἡνωμένον· ἔστι γάρ τι καὶ διακεκριμένον· εἰ δὲ ὡς ἑνὰς καὶ ὄν, τὸ συναμφότερον δὲ κατὰ μίαν φύσιν τὴν μέσην, ἀλλ' ὅτι τὸ ἓν μὲν ὑπέβη, τὸ δὲ ὂν ἅτε πρῶτον ἑνοειδέστατον, ὥστε οὐ [1]) ῥᾴδιον εἶναι διακρίνειν ὀχοῦν καὶ ὀχούμενον, μᾶλλον δὲ ἔχον καὶ ἐχόμενον, διὰ τὸ πανταχοῦ τὰ πρῶτα ἐοικέναι ὡς μάλιστα τοῖς πρὸ αὐτῶν. Διὰ τοῦτο ἄρα οὐχ ἓν καὶ ὂν ἀλλὰ ἓν ὂν τὸ συναμφότερον ἐκάλεσεν, ἐνδεικνύμενος τὴν ἄφραστον ἕνωσιν τοῦ ἡνωμένου ὄντος πρὸς τὸ ἕν. Ἐπεὶ ὅτι οὐχ ὡς ταυτὸν ἐδήλωσεν τὸ μὲν εἰπὼν μετέχειν, τὸ δὲ μετέχεσθαι. Ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ πρώτῃ τῶν ὑποθέσεων ἀφαιρεῖ τοῦ ἑνὸς τὸ εἶναι καὶ τίθεται ἄνευ τοῦ εἶναι τέως τὸ ἕν· εἶτα μέντοι καὶ τοῦτο ἀναιρεῖ. Ὡς δὲ ἐν ταύτῃ δύο ἀναιρεῖ, οὕτω καὶ ἐν τῇ δευτέρᾳ δύο τίθεται. Τὸ Ἓν ἄρα καὶ τὸ Ὂν συνέζευκται δύο ὄντα ἀλλήλοις· οὕτω δὲ συμφυῶς ἔχεται ἀλλήλων, ὥστε μηδεμίαν ἔχειν τὴν διακρίνουσαν παρείσδυσιν· οὔτω [2]) γὰρ ἑτερότης· ὅπου δὲ καὶ αὐτὴ χώραν ἔσχεν διὰ τὴν πρόοδον τῆς ἑνώσεως χαλασθείσης, ἐκεῖ ἀντιδιωρίσθη πρὸς τὸ ἓν ἡ οὐσία ὡς ὄχημα πρὸς τὸ ὀχούμενον, καὶ ἀρχὴ αὐτὴ γέγονε τῶν νοερῶν

1) Mon. ad marg. notat: Τί τὸ ἡνωμένον κατὰ τὸν Ἐλεάτην. Hamb. οὐ ante ῥᾴδιον non habet.

2) f. l. οὔπω nondum enim alteritas s. diversitas exstitit. — Sin vero οὔτω legis, erit: sic enim, si discretio inerit, diversitas evadet. Hamb. ὅπου δὲ αὐτὴν χώραν ε.

ὥτε ἐν διακρίσει τὸ εἶναι ἐχόντων. Διὸ καὶ τῶν ἐνταῦθα ἕκαστον γέγονεν ἓν καὶ πολλὰ, καὶ διὰ τοῦτο ἐν τῇδε τῇ τάξει καὶ ἡ οὐσία καθαρὰ γέγονε γυμνωθεῖσά πη τοῦ ἑνὸς, καὶ τὰ πολλὰ αὐτόθεν ὑπέστη, πρότερον δὲ κατὰ ἔμφασιν ἦν τὸ πλῆθος ἐν τῷ ἡνωμένῳ· ὅθεν καὶ ὁ Ἰάμβλιχος ἐν τῷ ἑνὶ μένειν 3) τὸ νοητὸν ἀπεφήνατο, ὅτι μᾶλλον ἥνωται πρὸς αὐτὸ
pag. 108. καὶ κατ' αὐτὸ εἰδοποιεῖται ἢ κατὰ τὸ ὄν. Ἀμέλει οὐδὲ διώρισταί τι ἐν αὐτῷ, ἡ 4) οὐσία, οὐ νοητὸν, οὐκ ἄλλο οὐδέν· ἐν τούτῳ δὲ ἔχει τὸ εἶναι, ἐν τῷ πάντα εἶναι κατὰ συναίρεσιν· τοῦτο δὲ αὐτοῦ ἐστὶ καὶ τὸ ὄντος 5) νοητὸν πάντα· ἔστι γὰρ ἄλλα νοητῶς φησὶ τὸ λόγιον· συνάγει γὰρ εἰς ἓν πάσας ἡμῶν τὰς νοήσεις καὶ ποιεῖ μίαν συνειλημμένην ἐκ πασῶν παντελῆ καὶ ἀδιάκριτον καὶ ὡς ἀληθῶς ἡνωμένην νόησιν, οἵαν τοῦ νοητοῦ ἐκείνου τὴν νόησιν εἶναι βούλεται ὁ Ἰάμβλιχος. Εἰ δὲ ἐν ἄλλοις ἐνδείκνυται οὐσίαν εἶναι τὴν ἀκρότητα τῶν νοερῶν, ἢ ὁ Πλάτων, ἢ ὅστις οὖν τῶν θείων ἀνδρῶν, οὐδὲν ἄτοπον· ἡ γὰρ καθαρὰ οὐσία καὶ 6) κατὰ Ἰάμβλιχον ἐν τῇδε ἀνεφάνη τάξει· εἴη δ' ἂν αὕτη ἡ νοερὰ ἀκρότης οὐσία νοερὰ οὖσα. τοῦτο δέ ἐστι διωρισμένη καθ' αὑτὴν, καὶ τῷ ἑνὶ ὑπεστρωμένη ὡς ἑτέρα ἑτέρῳ κατὰ τὴν ἐκεῖ ἀναφανεῖσαν οὐσιώδη καὶ ἑνιαίαν ἑτερότητα.

Πολλὰ μέντοι ἀντιλέγειν δοκοῦντες ἐοίκαμεν περὶ ὀνόματος μόνου ποιεῖσθαι τὴν διαμάχην. Εἰ μὲν γὰρ οὐσίαν καλοῦμεν τὴν ἤδη διακρινομένην, οὐκ ἂν εἴη τὸ ἡνωμένον οὐσία τοιαύτη· ἀλλ' ἥτις ἐστὶ μετὰ τὸ ἡνωμένον ἓν καὶ πολλὰ γενομένη· ἐκεῖνο δὲ ἦν ἓν πολλὰ ὡς ἡνωμένον. — Εἰ δὲ καὶ τοῦτο κατὰ τὰς εἰρημένας ἐνδείξεις οὐσίαν καλοῖ τις, οὐδὲν παράλογον ὑποτίθεσθαι πρὸ τῆς εἰς πολλὰ διακρινομένης δι' ἑτερότητος οὐσίας εἶναι τὴν παντελῶς ἡνωμένην καὶ ἀνετεροίωτον. Διὸ καὶ τῆς ἑτερότητος μήπω ἐκφανείσης οὐκ ἔδοξεν τὸ Ὂν διΐστασθαι τοῦ ὄντος, ἀλλ' οἷον πρὸς αὐτὸ συγκεχύσθαι· καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ζητουμένη μεσότης τοῦ ἑνὸς καὶ τοῦ ὄντος, ἡ

3) Mon. μένει .... πρὸς ἑαυτὸ.... Ἀμέλλει. — 4) Mon. rectius οὐκ (pro ἡ) οὐσία, οὐ νοητὸν..... ἐν δὲ τούτῳ. — 5) Mon. καὶ τοῦ ὄντος..... μίαν τὴν συνειλημμένην. — 6) Mon. καὶ non habet, itemque ἑτέρα infra omisit. Hamb.

σύμφυσις τοῖν δυοῖν. Μήποτε[7]) δὲ τοῦ μὲν ἑνὸς καὶ τοῦ ἡνωμένου ὄντος, τὰ πολλὰ ἐν μέσῳ; ἓν μὲν ὄντα ἔτι, οὔπω δὲ ἡνωμένον, ἀλλὰ πολλὰ ὡς ἓν ἔτι καὶ ἑνούμενον, εἴπερ ἄρα ὡς μετέχον τοῦ ἑνὸς, καθόσον πολλὰ τῇ ἰδιότητι· τοῦ δὲ ὅπως ἓν λέγοιτο ἑνὸς καὶ τῆς διωρισμένης οὐσίας τὸ ἡνωμένον μεταξὺ, μᾶλλον δὲ ἀντὶ τούτων πάντων ἐκεῖνο ῥητέον, κατὰ τὸ ἀληθέστατον, ὡς τὸ μὲν ὑπερούσιον ἓν λεγόμενον οὔτε ὄν ἐστι οὔτε ἕν, κατὰ ἀλήθειαν τὸ ἀντιδιαιρούμενον τῷ ὄντι, ὡς ὀχήματι ὀχούμενον ἢ ὅλως ἀντιδιαιρούμενον, ἀλλ' ὑπὲρ ἄμφω[8]), καὶ ὅ φησί τις εἶναι καὶ Ἓν καὶ Ὄν. Ἀλλὰ τὸ πρὸ ἀμφοῖν ἓν μιᾷ τὸ συναμφότερον ἁπλότητι θεωρούμενον, οἷον[9]) δὲ τοῦτό ἕν, τοιοῦτον ἡνωμένον ἐκεῖνο, οὔτε ἓν ἡνωμένον, ἀλλὰ τὸ πρὸ ἀμφοῖν ἡνωμένον, ὡς ἐκεῖνο ἕν. Ὡς γὰρ τοῦτο ἡγεῖται ἑκατέρου, προειληφὸς ἑκάτερον ἢ ἁπλοῦν, ταύτῃ καὶ τὸ ἡνωμέ- pag. 109.
νον προείληφε τὸ ἡνωμένον αὐτῶν πρὸς ἄλληλα καὶ συμπεφυκὸς καὶ ἡγεῖται τοῦ τε ἑνὸς καὶ τοῦ ὄντος, ὡς πρὸ ἀμφοῖν μὲν, ἕνωμα δὲ ἀμφοῖν. Οὐκοῦν τὸ μὲν πρὸ ἀμφοῖν ἕν, ἄμφω κατὰ τὸ ἁπλούστατον, ὃ καὶ ἁπλῶς ὑπερούσιον· τὸ δὲ πρὸ ἑκατέρου ἡνωμένον ἄμφω κατὰ τὸ συμπεφυκὸς ἀμφοῖν ὑπὲρ ἄμφω μεταδοῦναι ταῦτα· τρίτον ἡ σύμφυσις ὡς ἑτέρων· διὸ καὶ ἡ ἑτερότης συναναφαίνεται, ἄνω δὲ τὰ δύο μὲν, ἀλλὰ κατὰ τὸ πρὸ ἀμφοῖν ἡνωμένον, ἀνωτάτω δὲ ὑπὲρ ἄμφω μὲν, ἀλλὰ κατὰ τὸ ἕν. Διόπερ ὁ Πλάτων μετὰ τὸ ἓν ὂν διέκρινεν οὐσίαν καὶ ἓν ἀπ' ἀλλήλων ἤδη διά τινος ἑτερότητος.

Τὸ ἄρα μέσον οὔτε ἕν, οὔτε ὄν, ἀλλὰ ἓν ὂν ὡς μία φύ- Cap.
σις ἄμφω προειληφυῖα κατὰ τὸ ἡνωμένον τὰ κάτω διακρινόμενα. 69.
Μήτε οὖν οὐσίαν ἁπλῶς λεγέτω τις εἶναι τὴν μεσότητα ταύτην μήτε ἓν ἁπλῶς, ἀλλ' ἤτοι μεσότητα ἀμφοῖν πρὸς ἑκάτερον φανταζομένην εἶναι τὸ ἕτερον, ἢ ἓν ὡς ὂν ἅμα, καὶ ὂν ὡς ἕν, ἢ τὸ συναμφότερον ἓν ὂν κατὰ τὴν οἷον κρᾶσιν τὴν πρὸ τῶν κιρναμένων[1]) ἐκ διακρίσεως· ὥστε καὶ οὐσίαν εἶναι ἅμα καὶ ἕν. Ὡς δὲ ἓν, εἰπεῖν ὄνομα οὐκ ἔχομεν, πλὴν εἴ τις ἡνωμένον εἴποι

7) Mon. μήπω δὲ. — 8) ἀλλ' εἴπερ ἄμφω Mon. Idem καὶ ὂν καὶ ἕν. — 9) Hamb. οἷον δὲ τοῦτον ἡνωμένον, ἐκεῖνο οὔτε ἕν. Mox lege ἢ ἁπλοῦν.

1) Hamb. κιρναμένων.

ἕν, συνεκφαινομένου τῶδε τοῦ ἑνὸς καὶ τοῦ ἡνωμένου, ὅπερ ἔμφασις ἦν τοῦ ὄντος· ἀλλ' οὔτε τὸ ἓν ἐν τούτῳ κατὰ μέθεξιν, οὔτε τὸ ὂν καθ' ὕπαρξιν· οὔπω γὰρ ὂν οὐδὲ ἕν· τὸ γὰρ πρὸ τοῦ ἡνωμένου, οὐδέτερον ἦν, αὐτὸ δὲ συναμφότερον κατὰ μίαν ἁπλότητα ἀμφοῖν οἰστικήν· διὸ μετ' αὐτὸ προῆλθε καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἑκάτερον τό τε Ἓν ἰδίᾳ καὶ τὸ ὄν, τὸ μὲν ἡγούμενον, τὸ δὲ ἑπόμενον, δι' ἑτερότητος ἀπ' ἀλλήλων διαστάντα πῃ, ὥστε ἀπὸ τοῦ δημιουργικοῦ νοῦ πάντα ὄντος ὁμοῦ πρόεισι τό τε σωματοειδὲς ἅπαν καὶ ἡ ψυχὴ τούτῳ ἐποχουμένη, καὶ ἔτι ταύτῃ ὁ νοῦς ἐπιβαίνων.

Εἰ δὲ κατ' αἰτίαν ἐν τῷ δημιουργῷ τὰ τρία, τί οὐχὶ καὶ ἐν τῷ ἡνωμένῳ τὸ ἓν καὶ τὸ ὄν, οὐ διωρισμέναις αἰτίαις; οὔπω γὰρ ἐκεῖ διορισμός, ἀλλὰ κατὰ μίαν ἀμφοῖν αἰτιώδη τοῦ ἡνωμένου ὡς ἀληθῶς ὕπαρξιν, ὥστε συνελὼν ἀξιώσω τὸ μὲν κατὰ ἔνδειξιν ἓν εἰρημένον, οὐδὲ ἓν εἶναι τῇ ἀληθείᾳ· τὰ δὲ μετ' ἐκεῖνο πολλὰ ῥηθέντα κατὰ ἔνδειξιν, μεσότητα εἶναι καὶ οἷον προποδισμὸν ἐκείνου πρὸς τὸ ἡνωμένον καὶ ὕφεσιν τῆς πρώτης ἀρχῆς ἐς τὴν τῆς τρίτης ὑπόστασιν· τὸ δὲ ἄκρον τοῦ ἡνωμένου τὴν τρίτην εἶναι ταύτην ἀρχήν, τὸ ἡνωμένον οὖσαν [2]) τοῦ παντὸς ἡνωμένου. Μετὰ γὰρ αὐτὴν τὸ διακρινόμενον αὐτοῦ καὶ ὅλου καὶ μερῶν ὡς ἡνωμένου ἐμφατικόν, ὡς εἴ τις ὠδῖνα φαίη τῆς τοῦ ἡνωμένου διακρίσεως καὶ οἷον παρασκευὴν αὐτῆς.

pag. 110. Μετὰ δὲ τὴν μεσότητα ταύτην ἡ βάσις ἐστὶ τοῦ νοητοῦ καὶ τὸ διακεκριμένον τῆς ἡνωμένης φύσεως· διὸ καὶ τὰ ὁπωσοῦν ἐκεῖ διαστάντα ἡνωμένα, καὶ ἐκεῖνά ἐστιν οὐκ ἀπολειπομένου κατ' οὐδὲν τῶν τμημάτων, οὔτε τοῦ ἑνὸς οὔτε τοῦ ὄντος, ὥς φησὶν ὁ Πλάτωνος [3]) Παρμενίδης, καὶ οὔτε θεωρητέον τὸν νοητὸν νοῦν, διακεκριμένον νοητῶς ὅ ἐστιν, εἰς ἡνωμένα; οὐ μὴν εἰς εἴδη, πλὴν εἰ μὴ τὰ ἑνώματα παραδείγματα ποιεῖ τῶν εἰδητικῶν παραδειγμάτων. Τοῦτο μὲν οὖν ὧδε ἔχειν ὑπονοητέον.

Ὅτι δὲ σαφῶς καὶ ὁ Πλάτων ταύτην ἀγαπᾷ τὴν ὑπό-

2) Idem οὖσα.
3) Mon. ὁ Πλάτων ὁ Παρμ. καὶ οὕτω θεωρ.

θεσιν. ἢ τὸ μὲν πρῶτον οὐδέτερον 4) εἶναι τίθεται, τὸ δὲ δεύτερον συναμφότερον κατὰ τὸ ἡνωμένον, τὸ δὲ τρίτον ἑκάτερον, ἐδήλωσεν ἀποφήσας μὲν τοῦ πρώτου καὶ τὸ ὂν καὶ τὸ ἕν, συνελὼν δὲ ἐν τῷ μέσῳ τὸ ἓν ὄν, διαστήσας δὲ ἐπὶ τούτοις τὸ ἓν καὶ τὸ ὂν μετὰ τῆς διϊστώσης ὁπωςοῦν καὶ οἵας δὴ ἑτερότητος, ἐπεὶ καὶ τὴν παλαιὰν ἀπορίαν μόλις ἂν 5) οὕτως ἐκφύγοιμεν. Πῶς γὰρ δὴ τὸ πρῶτόν γε ὄν, ὃ δὴ καὶ ἡνωμένον ἠξιοῦμεν εἶναι, τελέως προτάξειεν ἄν τις ὡς οὐσίαν ζωῆς καὶ νοῦ, μηδενὸς ὄντος ἐκεῖ διορισμοῦ, καίτοι διωρισμένης ἀπὸ τοῦ μὲν τῆς ζωῆς, ἀπὸ ζωῆς δὲ τῆς οὐσίας. Πῶς ἂν οὖν εἴη διορισμὸς, ἑτερότητός γε μὴ οὔσης, καὶ τὸ πάντη πρῶτον ἡνωμένον πῶς ἂν διωρισμένον εἴη πρὸς ἕτερον; ὥστε φανερὸν, ὅτι ἡ μὲν οὐσία, ὡς μόνη οὐσία πρὸς τὴν ζωὴν, ὡς τούτῳ μόνῳ συνθεωρουμένην τῷ τῆς ζωῆς ἰδιώματι μετά τινος ἰδιότητος 6) πέφηνε· τὸ δὲ ὡς ἀληθῶς ἡνωμένον οὔτε ζωή πω, οὔτε νοῦς, οὔτε οὐσία, πλὴν εἰ μὴ κατὰ ἀναλογίαν τινὰ ἢ κατὰ ἔμφασιν αἰτιώδη ἐνιότε καὶ τοῦτο λέγουσιν οἱ φιλόσοφοι, ἀλλὰ πάντα ἀδιορίστως καὶ κατὰ τὴν πρὸ πάντων ἡνωμένην ὑπεροχήν· διὸ πρὸς οὐδὲν ἀντιδιακέκριται τὸ ἡνωμένον ὡς πάντα ὂν τῶν 7) ἐν μέρει διωρισμένων ἐν ταῖς ἡμετέραις ἐννοίαις.

Περὶ μὲν τοῦ ἡνωμένου πρὸς ἑνὸς καὶ οὐσίας ταῦτα χρὴ ἐννοεῖν κατὰ τὸ δυνατόν.

Εἰ δὲ ἐν τοῖς πρόσθεν τὴν τρίτην ἀρχὴν ὡς ἡνωμένην κατὰ τὸ ὂν ἐτίθεμεν καὶ τοῦτο διττὸν ἐποιοῦμεν, τὸ μὲν 8) οὐσιῶδες, τὸ δὲ ἑνιαῖον, ἀλλὰ νῦν εἰς τὸ ἓν πρὸ ἀμφοῖν τὰ δύο συμπτύξαντες καὶ κατωτέραν τοῦ νοητοῦ τὰ διωρισμένα δύο τάξαντες τῷ τε Πλάτωνι σύμφωνα λέγειν ἐδόξαμεν καὶ τῷ νοητῷ καὶ πάντη ἡνωμένῳ καὶ περὶ τἀγαθοῦ συνεσπειραμένῳ, κατὰ τὸν Ἰάμβλιχον τὰ σεμνότατα τῶν νοημάτων

4) Mon. *οὐδέτερον* om. Ad marg. cum Hamb. notat: *ᾱ. ε̄. οὐδέτερον*
β̄. ν. συναμφότερον
γ̄. π. ἑκάτερον.

5) Mon. *μόγις.* — 6) Mon. in textu *ἑτερότητος*, ad marg. et ipse *ἰδιοτ.* — 7) Hamb. *ὄντων*. Mon. *ὄντα .... περὶ μὲν οὖν τοῦ ἡν.* — 8) Mon. *μὲν* om. Mox l. *κατωτέρω*. Dein Mon. *περὶ τἀγαθὸν.*

ἀνατεθείκαμεν. Καὶ ἔτι μέντοι τὰ τότε συλλογισθέντα ῥαδ. ἐπὶ τὰ νῦν δεδογμένα μετοίσομεν· πάντα γὰρ ἦν λεγόμι ἐκεῖνα περὶ τοῦ πρώτου μικτοῦ· πρῶτον δὲ μικτ ἐν τοῖς νῦν δὴ πέφηνε λόγοις τὸ πρὸ τοῦ ἑνὸς καὶ τοῦ ὄν: οἷον συναμφότερον.

Cap. 70. pag. 111. Ἐπεὶ οὖν τῷ λόγῳ ἐπισπώμενοι κατὰ φύσιν ἀναβεβήκαι ἐπὶ τὴν σεμνοτάτην καὶ μάλιστα ἡνωμένην κορυφὴν τῆς ὁπο δήποτε διαιρουμένης τῶν πραγμάτων ὑποστάσεως, φέρε νῦν, νοητὸν αὐτῆς ὅπως λέγομεν, ἐν δίκῃ ζητήσωμεν.

Ὅτι μὲν τοίνυν οὔτε δόξῃ οὔτε διανοίᾳ οὔτε νῷ τῷ ψ χικῷ, οὔτε νοήσει μετὰ λόγου περιληπτὸν, ἀλλ' οὐδὲ τῇ τ νοῦ παντελεῖ περιωπῇ, οὔτε τῷ ἄνθει τοῦ νοῦ αἱρετὸν οἰ ἐπιβολῇ ὅλως, οὔτε κατὰ ἐπέρεισιν ὡρισμένην οὔτε κατὰ πε ληψιν οὔτε τινὰ τοιοῦτον τρόπον ἐκεῖνο γνωστὸν [1], συγχωρ τέον ταῦτα ἀξιοῦντι τῷ μεγάλῳ Ἰαμβλίχῳ· πρῶτον δὲ αὐτ ἐρωτητέον, πότερον [2]) αὐτὸ γνωστὸν εἶναι φήσομεν; καὶ τοῦ αὐτοῦ εἶναι τὸ νοητὸν τὸ νοήσεως ἀποπληρωτικὸν, τῆς μέν ἡνωμένης καὶ πρὸ πάντων τῶν ἐννοήσεων ἐν μιᾷ ἁπλότητι το τῇ προϋποτιθεμένης; ἢ ἄγνωστον μὲν ἅτε τῇ ἀποῤῥήτῳ ἀρ καὶ τἀγαθῷ ὥς φησι περιπεπηγὸς, ἀποπληρωτικὸν δὲ τ νοῦ καὶ γεννητικὸν, ἐν τἀγαθοῦ μοίρᾳ πρὸς αὐτὸν τεταγμέν καὶ τὸ τοῦ νοῦ ὀρεκτὸν εἶναι βουλόμενον, νοῦ δὲ οὐχ ὡς ν οὔντος ἀλλ' ὡς ὄντος. Ὅτε γὰρ ἀνὴρ οὗτος ἐφ' [3]) ἑκάτε δοκεῖ φέρεσθαι, μᾶλλον δὲ ἡμᾶς φέρεσθαι ποιεῖ περὶ τὴν μί αὐτοῦ νόησιν μεριζομένους, καὶ ὁ λόγος εἰ μέτρια βασανισθεί πολλὴν ἕξει περιολκὴν πρὸς ἑκάτερον· — Αὐτίκα γνωστὸν εἶν φαμεν τόγε ὂν, ἐκεῖνο [4]) δὲ ὑπὲρ τὸ ὂν, καὶ τὸ ὂν, ὅτῳ ὂν ἀντιδιώρισται τὸ ἡνωμένον ἱστάμενον, ὃ πρὸ ἀμφοῖν ἐτίθεμε Οὐκ ἄρα γνωστὸν ὅλως, ὅτι μηδὲ ὂν ἁπλῶς. Ἔτι εἰ γνωστὸν : πρὸ οὐσίας, γνωστικὴ ἂν εἴη πως καὶ ἡ οὐσία, ἵνα μετὰ γνο σεως ἐπιστρέφῃ πρὸς τὸ γνωστόν. Ἀλλὰ τρίτον ἀπὸ τῆς οὐσί τὸ γνωστικὸν καὶ ὁ νοῦς, μέση δὲ ἀμφοῖν ἡ ζωὴ καὶ αὐ

1) Hamb. in textu ληπτὸν; ad marg. γρ. γνωστόν. — 2) Mo πρότερον. Pro πρὸ πάντων f. l. πασῶν τ. ἐνν. Mon. deinde τῇ ἀπορ ἀρχῇ (sic) et Hamb. περιπεπληγός et ἀποπληρωματικὸν. — 3) Mo ἀφ' ἐκ. — 4) Mon. ἐκεῖνος. Hamb. καὶ τὸ ὂν, ὃ τῷ ὄντι ἀντ.

πως [5]) γιγνώσκουσα τὴν οὐσίαν, ὡς νοερόν τι ἔχουσα πρὸς τῷ νοητῷ καὶ οὖσα μετὰ τὸ νοητόν, ἢ καὶ τὴν οὐσίαν ἀξιωτέον ἔχειν τι γνωστικὸν ὡς ἐκβᾶσαν ἀπὸ τοῦ νοητοῦ, εἴπερ νοητὸν τὸ ἡνωμένον. Ἡ γνῶσις ἄρα τοῦ νοῦ διὰ ζωῆς ἐπιστρέφεσθαι πέφυκεν πρὸς οὐσίαν· ἐκείνης γάρ ἐστι νοῦς, ἀλλ' οὐ τοῦ ἡνωμένου, οὐδ' ἓν [6]) τὸ ἡνωμένον.

Τρίτον τοίνυν εἰ νοητόν ἐστι τὸ ἡνωμένον, ὡς τὸ γνωστὸν τῷ νοητῷ, τῷ πρὸ παντὸς ἔσται ἑτέρου νοητόν. Ὁ ἄρα νοητὸς νοῦς γνώσεται τὸ πρὸ αὐτοῦ ἡνωμένον· οὐκ ἄρα αὐτὸς ἔσται ἡνωμένος· ἡ γὰρ γνῶσις ἐνέργειά ἐστιν διωρισμένη ἀπὸ οὐσίας, εἰ καὶ τῇ οὐσίᾳ σύνδρομος· καὶ ὅλως ἐν πολλῷ διορισμῷ τὸ γιγνῶσκον πρὸς τὸ γιγνωσκόμενον καὶ ὅλος [7]) οὐκ ἂν γένοιτό τις ἐν τῷ ἡνωμένῳ.

Ὁ γοῦν νοῦς ἀποστὰς τῆς οὐσίας ἀγαπᾷ διὰ γνώσεως ἐπανελθεῖν εἰς οὐσίαν· ἀλλὰ δὴ τὸ ἡνωμένον εἰ γιγνώσκοιτο, οὐκ ἔσται μόνον ἡνωμένον ἀλλὰ καὶ γνωστόν· οὐκ ἄρα ἡνωμένον εἴη, καὶ τὸ γνωστὸν ἐν αὐτῷ εἴη διωρισμένον· εἰ δὲ μὴ εἴη γνωστὸν αὐτόθεν, ἀλλὰ καὶ τὸ γνωστὸν ἔχοι [8]) μετὰ τῶν ἄλλων ἀδιάκριτον, οὐ γνωσθήσεται αὐτόθεν, ἀλλ' ἕνωσις ἔσται pag. 112.
μόνη ἡ πρὸς αὐτὸ συναφή τε καὶ ἐπιστροφή.

Ἔτι πολλαί εἰσιν αἱ ἐπιστροφαί, καὶ τρεῖς γε πρῶται, κατ' οὐσίαν, κατὰ ζωήν, κατὰ γνῶσιν· καὶ αὕτη μὲν ποιεῖ τὸ γιγνῶσκον, ἡ δὲ μέση τὸ ζῶν, ἡ δὲ πρώτη τὸ οὐσιωμένον καὶ ὃ γνωστὸν εἶναι ὑπομένει· τὸ δὲ ἡνωμένον πρὸ πάντων τούτων· οὔτε ἄρα γνωστικὴν ἕξει ἐπιστροφήν, οὔτε γνωστὴν οὔτε τὴν μέσην. Καὶ μή ποτε οὐδὲ πέφυκεν τὸ ἡνωμένον ἐπιστρέφεσθαι, οὐδὲ γὰρ προϊέναι· πᾶσα δὲ ἐπιστροφὴ τοῦ προϊόντος ἐστὶ καὶ μετὰ πρόοδον· τὸ δὲ οὕτως ἔχει ἀδιακρίτως,

5) Mon. ἀντίπως.

6) Mon. οὐδὲν ἐν τῷ ἡνωμένον. sic. Mox Hamb. εἰ ante νοητὸν et verba ὡς τὸ γν. τ. ν. . . . . . ἡνωμένον non habet. Si Unitum intelligibile est, peræque ac Cognobile, i. e. si Unitum peræque atque ea, quæ cognoscuntur, sub intelligentiam cadit, præ quavis alia re ipse intelligibilis mens illud intelliget. Ea igitur, intelligibilis mens quod eam superat, Unitum cognoscet.

7) Mon. ὅσος. Hamb. ὅσος (superscr. λος) sic. aut ὅσος aut ὅλως legendum.

8) Mon. ἔχει.

ὥστε καὶ πρὸ οὐσίας εἶναι καὶ πρὸ ἑνός, τοῦ γε πρὸ οὐσ ἑνός. Ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις ἡ γνῶσις περιγράφειν ἐθέλ περιλαμβάνειν τὸ γνωστὸν, εἶδος δὲ πᾶν τὸ περιγραφό τὸ δὲ ἡνωμένον ἀπερίγραφον, ἄγνωστον ἄρα τελέως.

Ἀλλὰ μὴν καὶ εἴ τις ὑποθοῖτο τὸ ἄγνωστον ἐκεῖνο, πὸς ὁ λόγος· ἤδη μὲν γάρ πως καὶ ἡμεῖς δοκοῦμεν τὸ ἡ νον ὑπονοεῖν, ὅτι πρὸ οὐσίας ἐστὶ καὶ ἑνός τοῦ πρὸ ἀ πρὸ ἀμφοῖν γε τὸ συναμφότερον. Εἰ δὲ μήπω καὶ ἡμεῖς ὅ γε θεῖος νοῦς πάντως ἐπίσταται τὸ ἡνωμένον ὅ τι ποτ βούλεται κατὰ μίαν φύσιν τὴν πρὸ οὐσίας τε καὶ ἑνός.

Ἔπειτα μέντοι ὡς ἔστι πρὸ οὐσίας τε καὶ ἑνὸς τὸ ἡ νον, οὕτω καὶ πρὸ τῆς ἑνιαίας γνώσεως καὶ τῆς οὐσιώδο ἂν ἡ ἁπλῶς γνῶσις ῥηθεῖσα ἄν, πρὸ ἀμφοῖν οὖσα [10] κατ φύσιν τὴν ἡνωμένην. Καὶ γὰρ διττῆς οὔσης τῆς ζωῆς, δους τε καὶ ἑνιαίας, εἴη ἂν καὶ ἡ πρὸ ἀμφοῖν ἁπλῶ ζωὴ, ὥσπερ ἡ ἁπλῶς ὑπόστασις, οὐδὲν δὲ κωλύει καὶ φάναι κατ' ἄλλο τὸ συναμφότερον σημαινόμενον· ἡ ἁπλῶ ὑπόστασις, οὐσία δὲ ὁμοίως ἡ κατὰ τὸ ἄκρον τοῦ ἡνα ὡς κατὰ τὸ μέσον [11]) ἡ ἡνωμένη γνῶσις ῥηθεῖσα· κα ἐστὶν ἡ νοητὴ γνῶσις ὡς ἀληθῶς, καὶ ἡ νοητὴ ζωὴ καὶ τὴ οὐσία, τὸ νοητὸν ἔχουσα κοινὸν ἑκάστη· τοῦτο δὲ ἡνωμένον· πάντα ἐστὶ γὰρ ἀλλὰ νοητῶς, φησὶ τὸ λό τοῦτο δ' ἐστὶν ἀδιακρίτως τε καὶ ἡνωμένως. Ἔστιν ἄ γνῶσις νοητὴ, καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἁπλῶς γνῶσις· οὔτε γὰρ οὔτε οὐσιώδης, ἀλλὰ πρὸ ἀμφοῖν, ταὐτὸν δὲ εἰπεῖν π σῶν. Πρῶτος γὰρ ὁ τοῦ ἑνὸς καὶ τῆς οὐσίας διορισμό καὶ ζωὴ ἁπλῶς ἐκείνη καὶ οὐσία ὁμοίως κατὰ κοινὸν τῆ ίας καὶ τῆς οὐσιώδους.

Αὕτη [12]) δὲ οὖν ἡ γνῶσις ἡ νοητὴ τοῦ ἁπλῶ

9) Mon. πρὸς οὐσίας. In Hamb. ad marg. rubro pigm. π sine ulla nota, quo pertineat. Mox Mon ὑποθεῖτο ἄγν.

10) Mon. οὖσαν.

11) Mon. fol. 80. A. finit paginam: ὡς κατὰ τὸ μέσον ἡ pagina pergit: ἡνωμένη γνῶσις ῥηθεῖσα· καὶ αὕτη ἐστιν ἡ ν. in inferiore pagina A. notat: ἐν ἑτέρῳ ἐστιν οὕτως· ζωὴ καὶ τρίνον ἡνωμένη γνῶσις. Ut vera h. l. lectio sit: ὡς κατὰ τὸ ἡνωμένη ζωὴ καὶ κατὰ τὸ τρ. ἡ ἡν. γνῶσις ῥηθ.

12) Mon. δὴ ... ἡ νοητοὶ (sic).

νοητοῦ· ἁπλῶς δὲ νοητὸν τὸ πρὸ τοῦ διωρισμένου νοητοῦ ἑνιαίου πρὸς τὸ οὐσιῶδες· ὥστε καὶ τὸ ἡνωμένον ὑπὸ τῆς ἡνωμένης γιγνώσκεται γνώσεως.

Ἔτι δὲ εἰ τὸ ἡνωμένον πάντη ἄγνωστον, τὸ γε πρὸ τοῦ ἡνωμένου ἓν ἔτι μειζόνως ἄγνωστον· οὕτω δὲ τὴν ἀπόῤῥητον pag.
ἐκείνην ἀρχὴν τίνι διαφέρειν φήσομεν τοῦ ἑνὸς τούτου ἢ τοῦ 115.
ἡνωμένου; ἢ καὶ ταῦτα πάντη ἀπόῤῥητα; καίτοι καὶ ἐννοοῦμεν ὡς διαφέρει τοῦ ἑνὸς τὸ ἡνωμένον οὕτως, ὡς πρόσθεν ἐλέγομεν.

Χωρὶς δὲ τούτων καὶ οἱ θεοὶ γιγνώσκεσθαι τὸ νοητὸν ἀποφαίνονται σαφῶς· οὐ μόνον λέγονται 13) νοεῖσθαι καὶ νοεῖν· ἤδη μὲν γὰρ ταῦτα καὶ ἄλλως ἐξηγοῦνται οἱ φιλόσοφοι, τὸ νοητὸν προκεῖσθαί τῷ νῷ λέγοντες, οὐχ ὡς γνωστὸν, ἀλλ᾽ ὡς ἐφετὸν καὶ ἀπὸ τούτου πληροῦσθαι τὸν νοῦν λέγοντες οὐ γνώσεως ἀλλ᾽ οὐσίας καὶ τῆς ὅλης καὶ νοητῆς τελειότητος. Οὕτω γὰρ πολλαχοῦ καὶ ὁ Ἰαμβλιχος καὶ οἱ μετ᾽ αὐτὸν ἀξιοῦσιν· οὐκ ἀεὶ δὲ οὕτως, ἀλλ᾽ ἐν ἄλλοις καὶ τὴν γνῶσιν ἐν τῷ νοητῷ καὶ περὶ αὐτὸ 14) καταλείπουσιν, ὡς ἐν τοῖς χαλδαϊκοῖς ὁμολογουμένως ὁ Ἰαμβλιχος. Μαρτύρονται οὖν αὐτοὶ τοὺς θεοὺς, ἐν οἷς ἔπεσι λέγουσι πρὸς τὸν θεουργόν·

Ἔστιν γάρ τι νοητὸν, ὃ χρή σε νοεῖν νόου ἄνθει
Ἢ γὰρ ἐπεγκλίνῃ ὡς ἂν νοῦν κἀκεῖνο νοήσῃ
Ὥς τι νοῶν κἀκεῖνο νοήσεις· ἔστι γὰρ ἀλκῆς
Ἀμφιφαοῦς δύναμις νοεραῖς στράπτουσα τομαῖσιν·
Οὐ δὴ χρὴ σφοδρότητι νοεῖν τὸ νοητὸν ἐκεῖνο,
Ἀλλὰ νόου ταναοῦ ταναῇ φλογὶ πάντα μετρούσῃ·
Πλὴν τὸ νοητὸν ἐκεῖνο, χρεὼν δὴ τοῦτο νοῆσαι.
Ἢ γὰρ ἐπεγκλίνῃς σὸν νοῦν κἀκεῖνο νοήσεις,

13) Mon. λέγοντα. f. l. λέγοντες. Mox τοῦ νοητοῦ προκεῖσθαι Mon. et πλῆροῦσθαι in textu habet; ad marg. ῥοῦντες; atque etiam Hamb. πληροῦντες legit.

14) Hamb. περὶ αὐτόν. Deinde Mon. μαρτύρονται δὲ οὖν καὶ οἱ αὐτοί. Ad sequentia cf. Magica oracula p. 80. in sibyllinis oraculis Gallæi etc. versu 2. ἦν γάρ Mon. vers. 3. Hamb. νοῶν οὐκεῖνο. — ἀλκεῖς Mon. — vers. 4. Mon. ἀστράπτουσα. vers. 7. Mon. χρεὼ δή, et Hamb. χρεῶν δή. vers. 8. Mon. ἢ γὰρ l. ἦν. Hamb. νοήσει. σουκακτενῶς. Idem v. 10. κενεὸν λόγιον. sed ad marg. notavit νόον.

Οὐκ ἀτενῶς, ἀλλ' ἁγνὸν ἀπόστροφον ὄμμα φέροντα
Σῆς ψυχῆς τεῖναι κενεὸν νόον ἐς τὸ νοητὸν,
Ὄφρα μάθῃς τὸ νοητὸν, ἐπεὶ νόου ἔξω ὑπάρχει.

Καὶ γὰρ περὶ τοῦ νοητοῦ σαφῶς ταῦτα εἴρηται καὶ περὶ γνώσεως τῆς ἐκεῖνο γνῶναι δυνησομένης· ὑφηγεῖται γὰρ ἥτις ἂν 15) *γένοιτο γνῶσις, ἡ ἀντιληψομένη τοῦ νοητοῦ, ὅτι οὐχ ἡ σφοδρὰ καὶ ἀντερείδουσα πρός τι γνωστὸν, οὐδὲ ἡ σπεύδουσα ἑαυτῆς ποιῆσαι τὸ νοητὸν, ἀλλ' ἡ ἀφιεῖσα ἑαυτὴν ἐκείνῳ πρὸς τὴν εἰς αὐτὸ ἀνάπλωσιν, καὶ νοητὸν μᾶλλον ἢ νοερὸν εἶναι προθυμουμένη· μηδὲ γὰρ εἶναι διάκρισιν ἐν μέσῳ διείργουσαν, ἀλλ' ἡνωμένη πρὸς ἡνωμένον ἀναχεῖσθαι* 16) *ἐπείγεται πάντα ἀρνησαμένη διορισμὸν, καὶ τὸν ἑαυτῆς, καὶ τὸν τοῦ νοουμένου, οὐχ ὡς ὄντα παραιτουμένη ἀλλ' ὡς οὐκ ὄντα· μηδὲ ἐπιζητοῦσα γνῶσις μὲν οὖσα ἡ ἁπλῶς καὶ πρώτη καὶ μάλιστα δὴ καὶ κυριώτατα, διότι μάλιστα τῷ γνωστῷ συμπέφυκεν, οὐ τοιαύτη δὲ, οἵα ἡ νοερὰ, ἀλλ' ἣν ἄν τις ὡς ἀληθῶς νοητὴν ἀνυμνήσειεν, καὶ εἰς τὸ ἀδιάκριτον τοῦ νοητοῦ συνῃρημένην·*

Ἑσσάμενον πάντευχον ἀκμὴν φωτὸς κελάδοντος
Ἀλκῇ τριγλώχινι νόον ψυχήν θ' ὁπλίσαντα
Παντοιάδος σύνθημα βαλεῖν φρενὶ μηδ' ἐπιφοιτᾶν
Ἐμπυρίοις σποράδην ὀχετοῖς ἀλλὰ στιβαρηδόν.

Φησὶ καὶ τὰ τοιαῦτα περὶ αὐτῆς ὁ χρησμῳδῶν θεός·
pag. 114. *ὅθεν οὐκ εὐλαβητέον τὴν περιγραφὴν τῆς γνώσεως ὡς εἰδητικὴν προσάγειν τῷ ἡνωμένῳ· οὐ γάρ ἐστιν ἡ τοιάδε γνῶσις, οἵα περιγράφειν τὸ νοητὸν ἀλλὰ περιγράφεσθαι μᾶλλον ὑπ' ἐκείνου καὶ ὁρίζεσθαι, μέχρις* 17) *ὅσου ἑαυτὸ ἐπιδῶσιν εἰς τὴν θέαν.*

Cap. 71. *Τί οὖν, ἡ γνῶσις οὐ περίληψίς ἐστι τοῦ γνωστοῦ καὶ περιγραφή τις; ἅπασα μὲν οὖν γνῶσις ὑπὸ τοῦ γνωστοῦ μᾶλλον, εἰδοποιεῖ τὸ γνωστὸν, ἡ δὲ ἡνωμένη καὶ τοῦ ἡνωμένου οὐδὲ συνίσταται ἄλλοις, εἰ μὴ τῇ ἐκείνου ἑνώσει συναναπλώσειεν*

15) Hamb. *εἴ τις ἄν*. Paulo post *μᾶλλον* ante *ἢ νοερὸν* Mon. om.
16) Hamb. *ἀναχθεῖσθαι*. Mon. *ἐπέγεται... καὶ τὸ ἑαυτῆς καὶ τὸν ...* vers. 1. Hamb. *ἐς σάμενον*. Mon. *πάντευχο*, et postea *φησὶ γὰρ καὶ τα.*
17) Hamb. *μέχρι ὅσον*. Mon. *ἐπίδοσιν*. Hamb. *ἐπίδωσιν* sic.

ἑαυτὴν, δικαιότερον δὲ εἰπεῖν, ἑαυτὴν ἀφεῖσα καὶ ἀναχυθεῖσα ὅλη εἰς ἐκεῖνο, τῷ ἑαυτῆς ἀπεριγράφῳ, τὸ ἐκείνου περίγραφον [1]) ἑλεῖν πειραθεῖσα καὶ ταύτῃ ποιησαμένη τὸ νοητὸν ἑαυτῆς, ἢ τοῦ νοητοῦ αὐτὴ γεγένηται.

Καὶ μὴν οὐδὲ τὸ τῆς ἐπιστροφῆς ἀνοίκειόν ἐστιν ἰδίωμα πρὸς τὸ νοητόν. Εἰ γὰρ καὶ ἡνωμένον ἐστὶν, ἀλλ' ἐστὶ καὶ τούτου ἐν ἑαυτῷ πρόοδος ἡνωμένη, οἷον ὠδὶς οὖσα προόδου τῆς κάτω· ἡ γὰρ [2]) κοινὴ τῆς μονῆς· καὶ ἡ ἐπιστροφὴ ἄρα τῆς ἐπιστροφῆς ἔσται ὥσπερ αἰτία, καὶ αὕτη κρύφιος. Ὅλως γὰρ εἰπεῖν τὸ [illegible]μένον πρὸς μὲν τὸ πρὸ αὐτοῦ καλούμενον ἓν τόκος ἐστὶ καὶ προῆλθεν ὅπως θέμις λέγειν καὶ ὡς οἷαν τε ἀφ' ἑνὸς γενέσθαι πρόοδον, πρὸς δὲ τὰς ὁπωσοῦν διορισθείσας ἀρχὰς ἔτι μένει περὶ τὸ ἓν καὶ ἐκείνῳ συμπέφυκεν. Τοσοῦτον γὰρ μόνον καὶ προῆλθεν, ὅσον ἐν ἑαυτῷ [3]) μένειν καὶ μηδαμῶς προελθεῖν.

Εἰ δ' οὖν καὶ κατὰ τὴν ἐν τῷ ἑνὶ μονὴν οὐσίωται τὸ ἡνωμένον, ὡς κατὰ τὴν ἀπ' ἐκείνου πρόοδον τὸ μέσον τῶν θεῶν γένος, κατὰ δὲ τὴν ἐπιστροφὴν τὸ τῶν νοερῶν· ἀλλ' ὡς ἐν τῇ μονῇ καὶ ταῦτα θεωρεῖν, ἔστι τι καὶ ἐκείνου πρῶτον καὶ μέσον καὶ τελευταῖον οἷον κατ' αἰτίαν καὶ κρυφίως παντάπασι καὶ αὐτὸ τοῦτο ὅ φαμεν ἡνωμένως. Καὶ ἐπιστροφὴ ἄρα φανεῖταί τις ἐκείνου κατὰ ἀλήθειαν τήν γε νοητὴν, ἀλλ' ἴσως οὔτι γε τὴν νοοῦσαν ἐπιστροφήν· οὐ γάρ ἐστι γνωστὸν ὅτι καὶ τὸ γνωστὸν ἐν αὐτῷ συνῄρηται καὶ οἷον καταπέπωται μετὰ τῶν ἄλλων ὑπὸ τῆς ἑνώσεως· πολλῷ ἄρα μᾶλλον οὐδὲ γνῶσίς ἐστιν ἐν τῷ ἡνωμένῳ· πολλοστὴ γὰρ ἀπὸ τοῦ γνωστοῦ ἡ γνῶσις, ἀπὸ μὲν [4]) οὖν τούτου τρίτη τις ἔοικεν εἶναι. Ἔστι δὲ καὶ τρίτη τῶν ἐπιστροφῶν, εἴπερ ἐστὶ πρὸ αὐτῆς ἡ ζωτικὴ, καὶ πρὸ ταύτης ἡ οὐσιώδης, καὶ λέγομεν κατὰ μὲν ταύτην τὸ αὐθυπόστατον, κατὰ δὲ τὴν πρὸ αὐτῆς τὸ αὐτοζῶν,

ἴρα

1) τὸ ἐκείνου ἀπερίγραφον Mon. Mox idem ἐπιστροφης. sic denique εἰ γὰρ καὶ ἡνωμένη οἷον ὠδὶς οὖσα πρ. media desunt.

2) Mon. καὶ γὰρ μόνη (in marg. κοινὴ) τῆς μονῆς.

3) Hamb. ἐν αὐτῷ et κατὰ τὴν ἑνὶ μονήν. Infra ante κρυφίως om. καὶ.

4) Mon. μὲν γάρ. Infra αὐτὸ ζῶν.

κατὰ δὲ τὴν ἐσχάτην τὸ γιγνῶσκον ἑαυτὸ καὶ τὸ γ ν ῶ θ ι σ α υ-τόν· καὶ ἔχουσι πρὸς ἀλλήλας αἱ τρεῖς ἐπιστροφαὶ ἀνάλογον, ὡς ἔχει Νοῦς πρὸς ζωὴν καὶ ζωὴ πρὸς οὐσίαν. Ἐννάτη ἄρα ἡ γνῶσίς ἐστι τῆς πρώτης οὐσίας, ἣν τὸ γνωστὸν εἶναί φαμέν. Τοσαύτην δὲ διάκρισιν ἐν τῷ ἡνωμένῳ ὑποτίθεσθαι τίς ἂν ἐπιστρέψειε λόγος;

pag. 115. Ἢ καὶ πρὸς τὰ τοιάδε τῶν ἐπιχειρημάτων ἐκεῖνο ῥητέον 5), ὅτι ἡμεῖς περὶ αὐτὸ μεριζόμεθα, πᾶν μὲν ὅσον καὶ οἷόν ἐστιν ἀφιέμενοι εἰδέναι, νοητὴν δὲ νόησιν οὔπω προβαλλόμενοι, οἵ γε οὐδὲ τὴν νοεράν, οὐδὲ τὴν ἐσχάτην, ἐπεὶ οὐδὲ τὴν λογικὴν καθαράν τε καὶ ἀραρυῖαν, εἴπερ δὲ ἄρα, πόῤῥωθεν διόψεσθαί τι τῶν ἀληθῶν ἐλπίζουσαν καὶ ἐν ἐλπίσιν ἀτεχνῶς προλαμβάνουσαν τὸ τέλος τῆς ὅλης προθυμίας. Τὸ δὲ ν ο η τ ό ν ἐστι πάντα μέν, ἀλλὰ ν ο η τ ῶ ς κατὰ τὸ λ ό γ ι ο ν. ἔστι τοίνυν αὐτοῦ τὸ μὲν ἄκρον οἷον οὐσία τὸ ἡνωμένον οὖσα τοῦ ἑνὸς καὶ τῆς οὐσίας, ἀλλὰ πρὸ ἀμφοῖν· τὸ δὲ μέσον, ὅ πρὸ ζωῆς ἐστι καὶ ἑνὸς τοῦ κατὰ τὴν ζωὴν διωρισμένου· ζωή τις ἡνωμένη αὕτη γε ὁμωνύμως ἑκατέρα τῶν κάτω, ὅτι μηδετέρα, προϋπάρχουσα δέ. Οὕτως οὖν τὸ τρίτον ὁ ν ο η τ ὸ ς ν ο ῦ ς ἕνωμα ὢν τοῦ τε νοῦ καὶ νοεροῦ ἑνὸς πρὸ ἑκατέρου συναμφότερος, οὗ ἡ γνῶσις οὔτε ἑνιαία οὔτε τοῦ ἐξημμένου νοῦ, ἀλλὰ καὶ αὕτη πρὸ ἀμφοῖν μία καὶ ἡνωμένη· οὐδὲ γὰρ ἄλλως ἔχουσα τῷ ἡνωμένῳ καὶ ὁπωσοῦν ἂν ἐφήρμοσεν. Οὕτω δὴ καὶ τὸ γνωστὸν 6) οὔτε τῇ ἑνιαίᾳ γνώσει γνωστόν ἐστιν, οὔτε τῇ τοῦ νοῦ τοῦ κατ' οὐσίαν, ἀλλὰ τῇ ἡνωμένῃ, καθάπερ εἴρηται.

Οὔκουν ἐστὶ τὸ γνωστὸν τῆς κάτω οὐσίας, οὔτε τοῦ ταύτης ἡγουμένου ἑνός, ἀλλὰ τὸ πρὸ ἀμφοῖν γνωστὸν καὶ τῷ ὄντι ἁπλῶς γνωστόν· καὶ γὰρ τοῦ ἁπλῶς ὄντος τοῦτό ἐστι· τοιοῦτον δὲ τὸ ἡνωμένον, εἴπερ οὔτε ἑνιαῖόν γε ὂν τοῦτό ἐστιν οὔτε ὡς ὄχημα τοῦδε τοῦ ἑνός.

Ἆρ' οὖν ταυτόν ἐστι τῷ ἡνωμένῳ καὶ γνωστῷ εἶναι; ἀλλ' οὕτω γε οὐκ ἂν αὐτόθεν εἴη γνωστόν· εἰ δέ ἐστι, πῶς οὐ διώρισται τὸ γνωστὸν ἐκεῖ; ἢ διωρίσθαι 7) μὲν οὐ δεῖ; πάντα γὰρ

5) Mon. νοητέον. — 6) Mon. καὶ τὸ γν. ἐστιν οὔτε τῇ ἐν. — 7) Mon. διωρεῖσθαι. Hamb. διορεῖσθαι. Infra legerim τὸ οὖν οὕτως ἓν ὄν τι γνωστόν.

ἥνωται· ἓν εἶναι δὲ ὅμως καὶ τοῦτο μετὰ τῶν ἄλλων, οὐ δυνάμει ἀλλ' ἐνεργείᾳ, κατὰ συναίρεσιν δὲ τὴν πρὸ πάσης διαιρέσεως. Τὸ οὖν οὕτως ἓν ὄντι γνωστῷ, τὸ ὅλον οὕτω γνωστόν· καὶ γὰρ πᾶν εἶδος γνωστὸν ὅλον τῇ τοῦ γνωστοῦ ἰδιότητι· καὶ γὰρ ὅλον τῇ τοῦ ὅλου, καὶ καλὸν καὶ ἀγαθὸν τῷ καλῷ τε καὶ ἀγαθῷ. Ἆρα οὖν καὶ ἄγνωστον τῇ τοῦ ἀγνώστου; ἥκιστα γὰρ ἂν εἴη γνωστὸν καὶ μάλιστα ἄγνωστον τὸ πάντων ἐπέκεινα τῶν διωρισμένων καὶ ὅλως ἀεὶ τὰ γεννῶντα τοῖς γεννωμένοις ἀπερίληπτά ἐστι καὶ ὑπερηπλωμένα αὐτῶν τῆς οὐσίας, οὔτι γε μόνης τῆς γνώσεως. Ἔνεστιν ἄρα τι καὶ ἄγνωστον ἐν ἐκείνῳ καὶ τοῦτο μᾶλλον ἢ τὸ γνωστὸν, καὶ μὴν ἐκεῖνο τὸ πρῶτον ὥς φαμεν νοητόν. Ὥστε καὶ μάλιστα νοητὸν ἢ τῇ μὲν γνώσει ᾗ πέφυκε γιγνώσκεσθαι μάλιστα γνωστόν· πολὺ δὲ καὶ τῆς γνώσεως ἐκείνης τὸ ἄγνωστον, ἥτις ποτέ ἐστι καὶ ὁποῖα τυγχάνει οὖσα.

Ἀλλὰ γὰρ τὸ γνωστὸν καὶ ἄγνωστον ἔνεστι μὲν καὶ ἐν [8] τῷ ὄντι, ἔνεστι δὲ καὶ ἐν τῷ ἑνὶ, πρὸ ἀμφοῖν δέ ἐστι κατὰ pag. 116.
τὸ συναμφότερον ἐν τῷ ἡνωμένῳ· οὕτως ἄρα καὶ τὸ γνωστικὸν ἐκεῖ κατὰ τὸ ἡνωμένον τῆς ἑνιαίας καὶ οὐσιώδους γνώσεως προϋπάρχον ἀμφοῖν. Ὡς γὰρ τὸ γνωστὸν ἡνωμένον, οὕτω καὶ ἡ σύστοιχος γνῶσις ἡ νοητὴ τοῦ νοητοῦ, καὶ [9] ἡ μετὰ διακρίσεώς τινος ἡ γνῶσις, ἀλλ' ἡνωμένη καὶ ἡνωμένου καὶ ἡ διάκρισις· ἔστι γὰρ καὶ ἐκεῖ νοητῶς πρῶτον καὶ δεύτερον καὶ τρίτον. Τὸ δὴ τρίτον [10] εἰ ἐπιστρέφοιτο καὶ εἰ γιγνώσκοι, τί θαυμαστόν; οὐ μὴν ἀνάγκη τὴν οὐσίαν εἶναι γνωστικὴν ὅτι καὶ τὸ ἡνωμένον πρὸ αὐτῆς ἄν· οὐ γὰρ ἐπειδὴ πάντα ἐκεῖ νοητῶς κατὰ τὸ λόγιον, ἤδη πάντα καὶ ἐν ἑκάστῳ τῶν διωρισμένων· ἐκμηρύεται γὰρ ἐκ τοῦ ἡνωμένου πάντα κατὰ διορισμὸν οἰκεῖον, τὸ ἕν, ἡ οὐσία, ἡ ζωὴ, τὸ τῆς ζωῆς ἕν, ὁ νοῦς, τὸ νοερὸν ἕν. καὶ οὐ διὰ τοῦτο ἡ οὐσία ζωή. Ἔστι καὶ ἐν τῷ ἡνωμένῳ ἡ ζωὴ κατὰ τὴν πρὸ ἀμφοῖν τοῦ ἡνωμένου ἀναλογίαν· οὐδὲ ἄρα νοῦς ἡ οὐσία οὐδὲ γνωστικὴ, ὅτι ἐν τῷ ἡνωμένῳ τὸ τρίτον γνωστικόν· ἐμφαίνεται γὰρ ἀπὸ μὲν τοῦ ἄνω γνωστοῦ τὸ κάτω γνωστὸν, ἀπὸ δὲ τοῦ γνωστικοῦ τὸ γνωστικὸν, ἀπὸ

8) Hamb. ἐν ante τῷ ὄντι om. et ponit ante τῷ ἑνὶ, ubi Mon. non agnoscit. — 9) Mon. εἰ καὶ μετὰ. — 10) Hamb. τὸ δὴ τρίτον om.

δὲ τοῦ μέσου τὸ μέσον. Πρὸς μὲν οὖν τὰς ἀπορίας οὕτως ἄν τις ἀπαντήσειε[11] *κατὰ τὸ ἐνδεχόμενον.*

Cap. 72. *Πάλιν δὲ ἀπ' ἄλλης ἀρχῆς ἀρξάμενοι*[1] *λέγομεν περὶ γνωστοῦ τε καὶ γνώσεως καὶ ἔτι πρότερον περὶ μονῆς καὶ προόδου καὶ ἐπιστροφῆς· ἀπὸ γὰρ τούτων τῶν λόγων φανεῖται καὶ τίς ἡ χρεία τῆς γνώσεως καὶ τί τὸ γνωστόν; ἔτι δὲ ἀπὸ τούτων ἀπορήσομεν καὶ εἴ τις ἐστὶ μονὴ καὶ πρόοδος καὶ ἐπιστροφὴ ἐν τῷ ἡνωμένῳ; καὶ πρό γε πάντων ζητητέον, πῶς τὸ πρῶτον ἀφ' ἑτέρου ἕτερον διεκρίθη; τὸ γὰρ δὴ πρῶτον διακρινόμενον ἢ διακεκριμένον — ἔστω*[2] *γὰρ ἐπὶ τούτου ὁ λόγος — τὸ δ' οὖν διακεκριμένον, ἀλλὰ πρὸ αὐτοῦ ἐκεῖνο ἀφ' οὗ διακέκριται, ὅτι καὶ αὐτὸ διακεκριμένον. Ἀλλὰ μήπω γε τοῦτό ἐστι τὸ πρῶτον διακεκριμένον, ἀλλὰ τὸ πρῶτον διακεκριμένον τρίτον ἐστὶν ἀπὸ τοῦ ἡνωμένου, ἅτε τοῦ διακεκριμένου μέσου ὄντος. Πῶς οὖν ἂν εἴη πρῶτον διακεκριμένον τὸ πρῶτον ἡνωμένον; ἀπὸ γὰρ τούτου διεκρίθη τὸ πρῶτον διακριθέν. Μήποτε οὖν ἐπὶ τῶν ὁμοταγῶν ἀληθὲς ἀντιστρέφειν τὰ πρός τι· ἐπὶ γὰρ τούτων καὶ ἡ ἀνθυπόστασις ἀληθής· ἐπὶ δὲ αἰτίου καὶ αἰτιατοῦ οὐ κατὰ πάντα ἀληθὲς ἀντιστρέψαι. Οὐ γὰρ τὸ αἰτιατὸν ποιεῖ τὸ αἴτιον ἢ αἴτιον· τὸ δ' ἐναντίον τὸ αἴτιον καὶ τὸ αἰτιατὸν ποίει τὸ αἰτιατὸν καὶ ἑαυτό*[3] *γε ἐκείνου αἴτιον. Ἀλλ' εἰ μὴ καὶ ἀνθυφίστησιν, ἔστω ὅμως πρός τι κατὰ τὴν συνώνυμον σχέσιν, ὡς τὸ ἴσον ἴσως ἴσον,*

11) Idem *ἀπορήσειε.*

1) Mon. *ἀρχόμενοι.*

2) Mon. *τὸ γὰρ δὴ πρ. δ. ἠδ. ἀλλὰ πρὸ αὐτοῦ ἐκεῖνο.* sic in contextu. At ad marg. exteriorem juxta finem versus *ἔστω γὰρ*, et in margine interiore *ἐπὶ τ. δ. λ. τ. δ. ο. δ.* sub initium versus posuit. Infra Hamb. *ἀλλὰ τὸ πρ. διακεκρ.* omittit; et Mon. *ἅτε τοῦ διακρινομένου* legit. Sensus h. l. mihi quidem hic esse videtur: Omnium primum dispiciendum est: quonam tandem modo primum ab Altero Alterum discernebatur? utrum discernitur? an discretum est? Si discretum est, ei illud, unde discretum est, antestat; quod et ipsum discretum sit oportet. Sed primum Discretum nondum exstitit, imo primum Discretum tertio loco pone Unitum stat, medium locum eo quod discernitur, tenente. (Ut *τὸ ἡνωμένον — τὸ διακρινόμενον — τὸ διακεκριμένον* subsequantur).

3) Mon. *καὶ ἐπ' αὐτὸ γε .... αὐθυφίστησιν ..... τὸ διακριθὲν αὐτὸ διεκρ. .... καὶ ἐν ἐκείνῳ.* Uterque ad marg. notat: *σημείωσαι, ὅτι τὸ αἴτιον τῷ αἰτιατῷ τοῦ* (Mon. *τὸ*) *αἰτιατὸν εἶναι αἴτιον· οὐ μὴν* (Mon. *μόνον*) *τὸ εἶναι αἰτίῳ τὸ αἰτιατὸν, τῷ αἰτίῳ καθέστηκεν.*

ἢ τὸ διακριθὲν ἑαυτὸ διέκρινεν ἀπὸ τοῦ πρώτου ἐν ἑαυτῷ, καὶ οὐκ ἐν ἐκείνῳ τὴν διάκρισιν τῇ ὑποβάσει ποιησάμενον, ὥσπερ τὸ ἔνυλον σῶμα διεκρίθη τοῦ ἀΰλου τῇ εἴδους ῥοπῇ πρὸς τὴν ὕλην· τὸ δὲ ἄϋλον ὅμως χωρεῖ καὶ διὰ τοῦ ἐνύλου οὐκ ἀνεχόμενον τῆς διακρίσεως. Οὕτω δ' οὖν καὶ τὸ μὲν σῶμα διέστη pag. 117. τῇ ψυχῇ τοῦ νοῦ, νοῦς μέντοι διὰ πάντων χωρεῖ τῶν δευτέρων καὶ ψυχὴ ὁμοίως. Ἢ τοῦτο μὲν [4]) ἀληθὲς, διεκρίθη δὲ ὅμως καὶ ὁ νοῦς τῆς ψυχῆς καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ σώματος τῇ ἐξαλλαγῇ τῶν ὑποστάσεων, ὥστε πάλιν τὸ διακεκριμένον διακεκριμένου διακέκριται, εἰ καὶ ἄλλος ἑκατέρου ὁ τῆς διακρίσεως τρόπος. Καὶ γὰρ τὸ καλὸν τοῦ δικαίου ἕτερον, ἑτέρου καὶ τούτου ὄντος· ἀλλ' ἡ ἑτερότης οὐχ ἡ αὐτὴ, πλὴν τῷ γένει τῆς ἰδιότητος· ᾗ γὰρ διαφέρει τὰ εἴδη ἀλλήλων, ταύτῃ καὶ τὰ συμπληροῦντα γένη.

Ἀλλὰ μὴν οὐκ ἀεὶ τὸ ἕτερον ἑτέρου ἕτερον, ἀλλ' ὅταν εἶδος ἑκάτερον ᾖ· τὸ γοῦν εἶδος ἕτερον τῆς ὕλης, οὐ μὴν ἡ ὕλη ἑτέρα τοῦ εἴδους, ὅτι μηδὲ ἑτερότης αὐτὴν συμπληροῖ· εἶδος γάρ τι καὶ ἡ ἑτερότης, ἡ δὲ ἀνείδεος· ὥστε καὶ τὸ μὲν εἶδος διεκρίθη τῆς ὕλης, οὐ μέντοι καὶ ἡ ὕλη τοῦ εἴδους, ὅτι καὶ ἡ διάκρισις εἶδος ἦν καὶ μόνοις ἐγγιγνόμενον τοῖς εἴδεσι. Καὶ ἄνω τοίνυν ὡσαύτως ἡ πρώτη διάκρισις τοῦ εἴδους ἀπὸ τοῦ ὑπερειδέου, ὃ μένει ἀδιάκριτον· ὑπερείδεον γὰρ ὂν οὐκ ἄν τι πάθοι εἰδικόν [5])· τοιοῦτον δὲ καὶ τὸ διακριθῆναι. Οὐκ ἄρα τὸ διακεκριμένον διακεκριμένου διακέκριται πάντως, ἀλλὰ τὸ πρῶτον διακριθὲν, ἢ τὸ ὕστατον οὐκ ἂν οὕτως ἔχοι.

Τί οὖν; οὐκ ἀφ' ἑαυτοῦ ἑκάτερον ἕστηκε, τὸ μὲν ὕλη μόνον, τὸ δὲ εἶδος μόνον; καὶ [6]) τὸ μὲν, εἰ τύχοι, ὂν μόνον, τὸ δὲ νοῦς μόνον; καὶ οὐδέτερόν ἐστι τὸ ἕτερον. ἀλλὰ καὶ ὅσον ὑπέβη τὸ δεύτερον εἰς διάκρισιν τῆς φύσεως, τοσοῦτον ἐξῄρηται τὸ πρῶτον εἰς ὑπεροχὴν ἀσύγχυτον τὴν πρὸς τὸ δεύτερον· οὐδὲ γὰρ διοισόμεθα, εἰ μὴ ὁ αὐτὸς τῆς διακρίσεως τρόπος· καὶ γὰρ τὸ ἀθάνατον διακέκριται τοῦ θνητοῦ καὶ τὸ θνητὸν τοῦ ἀθανάτου, ἀλλ' ὅμως οὐχ ἡ αὐτὴ διάκρισις ἐν

4) Mon. ἢ τὸ μέν. — 5) Mon. εἰδητικόν. — 6) Mon. vocc. καὶ τ. μ. εἰ τ. ο. μ. τ. δ. ν. μ. omisit. Idem infra οὐ σύγχυτον, et οὐδὲν γὰρ διοισ.

ἑκατέρῳ, εἴγε ἐν μὲν τῷ, ἀθάνατος, ἐν δὲ τῷ, θνητὴ [7]), καὶ ἐν μὲν τῷ αἰωνίῳ καὶ ἡ διάκρισις καὶ ἡ ἑτερότης αἰώνιος, ἐν δὲ τῷ χρονικῷ χρονικὴ καὶ τούτων ἑκατέρα. Οὕτω δὲ ἔχει καὶ τὸ ἀγέννητον [8]) πρὸς τὸ γεννητὸν καὶ τὸ παραδειγματικὸν πρὸς τὸ εἰκονικόν, καὶ τὸ λογικὸν πρὸς τὸ ἄλογον· πάντα γὰρ ἐν ἑκάστῳ κατὰ τὴν ἑαυτοῦ ἰδιότροπον φύσιν· οὕτως ἄρα καὶ ἡ διάκρισις ἔχει πανταχοῦ καὶ ἡ ἑτερότης, ἤδη καὶ ἡ ταυτότης, εἰ καὶ δοκεῖ αὕτη σύμφυσιν ἀπεργάζεσθαι. Εἰ γὰρ ταὐτὸν ἄνθρωπος καὶ ἵππος ᾗ ζῶα [9]), ἀλλὰ τὸ ζῶον ἕτερον ἐν ἑκατέρῳ, ὥστε καὶ τὸ τῆς ταυτότητος εἶδος, ὅτι ποτέ ἐστιν, ἄλλο καὶ ἄλλο ἐν ἵππῳ τε καὶ ἀνθρώπῳ· καὶ δὴ ἐν μὲν τῷ εἴδει εἰδητική, ἐν δὲ τῇ ὕλῃ ὑλητική, τουτέστιν δυνάμει, καὶ ἐν τῷ ὑπερειδέῳ ὑπερείδεος, τοῦτο δέ ἐστι κατ' αἰτίαν, ἀλλὰ τῶν
pag. 118. πρός τι, εἰ θάτερον δυνάμει, καὶ θάτερον, καὶ κατά τι ἀνομοίως ἑκάτερον, καὶ γὰρ ἐνεργείᾳ ὁμοῦ καὶ καθ' ὕπαρξιν, συνυφέστηκε γάρ· καὶ γὰρ οὕτως τὸ αἴτιον [10]) ἅμα καὶ τὸ αἰτιατὸν ἢ καὶ τὸ τῆς ὕλης ἐνεργείᾳ· τὸ γὰρ δυνάμει πρὸς εἶδος, αὐτῆς ἦν τῆς ὕλης τὸ ἐνεργείᾳ, καὶ τὸ κατ' αἰτίαν ἐκεῖ πρὸς εἶδος ὕπαρξις ἦν τῆς αἰτίας συνῃρηκυίας ἐν ἑαυτῇ καὶ τὴν διάκρισιν. Ἀλλ' εἰ συνῄρηται ἡ διάκρισις, καὶ τὸ κατ' αὐτὴν διακεκρίσθαι λεγόμενον· εἰ γὰρ διώρισται ὡς πρῶτον καὶ δεύτερον, ἤδη ἂν εἴη καὶ ἡ διάκρισις ἐν ἑαυτῷ κεχωρισμένη, ὥστε καὶ ἐν ἑαυτῷ διακέκριται ὅ γε [11]) φαμὲν ἔτι ἡνωμένον εἶναι· ἡ γὰρ ἐν αὐτῷ διορισθεῖσα διάκρισις συνδιέκρινεν ἑαυτῇ καὶ τὰ ἄλλα. Τίς γὰρ οὐκ ἀπόκρισις [12]) μόνην διορισθῆναι τῶν ἐν αὐτῷ γενῶν ἢ εἰδῶν τὴν διάκρισιν· ἄτοπον δὲ εἶναί τι καὶ ὁτιοῦν ἐν τῷ ἡνωμένῳ. Ὅλως δὲ κατὰ τοῦτο διωρίσθαι ὁμολογοῦμεν, ὅτι τὸ μὲν ἡνωμένον εἶναι τιθέμεθα, τὸ δὲ διακεκριμένον. —

Cap. 75. Πῶς οὖν τό γε ἡνωμένον διακέκριται; ἀντιφάσει γὰρ ἔοικε τὸ λεγόμενον· ἔστι [1]) γὰρ μείζων ἡ ἀπορία, εἰ τὸ ἡνωμένον

7) Mon. θνητῷ. — 8) Mon. ἀγέννητον πρ. τ. γέννητον. Infra πάντων γὰρ ἐν. ἑ. κ. τ. αὐτοῦ. — 9) Hamb. καὶ ζῶα. Inferius Mon. ὑλικὴ. — 10) Mon. οὕτως ἅμα τὸ αἴτ. καί. — 11) Hamb. ὅτε φ. ἐστιν ἡν.

κρῆσις

12) Mon. τίς γὰρ ἡ ἀποκλήρωσις (sic) μ. δ. τῶν ἑαυτῷ γ.

1) Mon. ἔτι δὲ μ.

πρὸς τὸ ἓν παραβάλοιμεν ὡς προεληλυθὸς ἀπὸ τοῦ προάγοντος. Ἢ τοῦτο μὲν τῆς ἡνωμένης φύσεως ἐξαίρετόν ἐστι τὸ μὴ ἀνασχέσθαι τῆς πρὸς τὸ ἓν διακρίσεως, οὐδὲ τῆς ἀπ' ἐκείνου προόδου, ἀλλὰ περὶ αὐτὸ πεφυκέναι καὶ ἐν τούτῳ ἐκεῖνο τὸ ἡνωμένον εἶναι, ἐν τῷ μὴ ἑαυτοῦ εἶναι, ἀλλὰ τοῦ ἑνός. Ἐφ' ὧν δὲ τοῦ ἑτέρου τὸ διακεκρίσθαι τιθέμεθα σαφῶς, ἐπὶ τοῦ ἑτέρου τούτων ἡ ἀντωνυμία τῆς διακρίσεως ἀπαιτουμένη πολλὴν ἀπορίαν παρέχεται τοῖς ζητητικοῖς.

Μήποτε οὖν πολλῆς οὔσης καὶ παντοδαπῆς τῆς τῶν πρός τι φύσεως ἔστι [2]) τις αὐτῶν καὶ τοιαύτη σχέσις, οἵα τῇ μὲν ἀντιστροφῇ ἐξισάζειν, τῇ δὲ φύσει τῶν ἀντιστρεφόντων μὴ παρέχεσθαι τὸ ὅμοιον, οἷον τὸ διάφορον διαφέροντος διαφέρει· ἀλλὰ τὸ μὲν τὴν διοφορὰν ἔχει κατὰ τὸ εἶδος, ἡ δὲ ὕλη ἀνείδεον κατὰ [3]) τὴν διαφοράν· ὡς εἶναι τὴν διαφορὰν αὐτὴν ἀνειδέου καὶ εἴδους. Οὕτω γὰρ καὶ εἰκὼν πρὸς παράδειγμα ποιεῖται ὡς πρὸς ὅμοιον τὴν ἀντιπαραβολήν· ἡ γὰρ ὁμοιότης κοινὴ μὲν κατὰ τὸ ὁλοσχερὲς τῆς ἰδιότητος, οὐχ ἡ αὐτὴ δὲ ὅμως, ἀλλ' ἡ μὲν παραδειγματική, ἡ δὲ εἰκονική· οὕτω καὶ τὸ ἡνωμένον τινὶ ἡνωμένῳ ἥνωται, ὥστε εἰ τῷ ἑνὶ ἥνωται, καὶ τὸ ἓν ἔσται ἡνωμένον· οὐκ ἄρα ἕν, ἢ καθὸ συνέζευκται μόνον [4]) τὸ ἡνῶσθαι ῥητέον κατ' αὐτὴν μόνην τὴν σχέσιν, ἐπεί τό γε ἓν ὑπὲρ τὸ ἡνωμένον. Οὕτω γὰρ καὶ τῷ αἰτίῳ συνέζευκται τὸ αἰτιατὸν οὐ κατὰ κοινὴν φύσιν τῆς σχέσεως, ἀλλὰ κατὰ διάφορον τῇ ἀληθείᾳ. Ἡ γοῦν ἐν τῷ αἰτίῳ, τῆς ἐν τῷ αἰτιατῷ σχέσεως αἰτία, ὡς ἡ φύσις ἡ ἄλλη τῆς φύσεως τῆς ἄλλης. Ἁπλῶς δὲ οὖν καὶ τὸ ἓν τῷ ἡνωμένῳ καὶ τὸ ἡνωμένον ἡνῶσθαι, ὡς ἐν μὲν τῷ ἡνωμένῳ καὶ τὸ ἡνωμένον διακεκρίσθαι τοῦ διακεκριμένου, ὡς μέντοι ἡνωμένον. Ἔστι γὰρ [5]) ἡ διαφορὰ ἡνωμένου πρὸς διακεκριμένον, τοῦτο δέ ἐστιν ἀδιάκριτον pag. 119.
πρὸς τὸ διακεκριμένον, καὶ γὰρ τὸ ἀδιάκριτον τοῦ διακεκριμένου διέστηκεν, τοσοῦτον μόνον διακριθὲν, ὅσον μεῖναι ἀδιάκριτον καὶ ὅσον ἀντιδιαστῆναι πρὸς τὸ διακεκριμένον.

2) Idem ἔτι τις. — 3) Uterque καὶ τὴν δ.... Mox Hamb. αὐτοῖν [ην] sic. Mon. αὐτῶν. — 4) Mon. μόνον τὸ ἡνωμένον τὸ ἡνῶσθαι. — 5) Mon. ἔτι γάρ.

Τοσοῦτον οὖν διαπέχει [6]) τοῦ διακρῖναι τὸ ἡνωμένον ἡ τοιαύτη διάκρισις, ὥστε καὶ φυλάττει αὐτὸ ἀδιάκριτον, ἢ μᾶλλον διακεκριμένον [7]) ἀπὸ τοῦ διακεκριμένου· τοῦτο δέ ἐστι πάλιν οὖν ἀδιάκριτον· — ὥστε κοινὴ μὲν ἡ διάκρισις, κατά γοῦν τὸ ὄνομα καὶ τὸ πρᾶγμα τῆς σχέσεως ὁλοσχερῶς τῆς αὐτῆς φανταζομένης, οὐκ οὔσης δὲ τῆς αὐτῆς, ἀλλ' ὅπου μὲν κατὰ τὸ διακεκριμένον ἱσταμένης, ὅπου δὲ κατὰ τὸ ἀδιάκριτον [8]), καὶ ὅπου μὲν διακεκριμένης, ὅπου δὲ ἀδιακρίτου, καὶ αὐτῆς ἀδιακρίτου μενούσης. εἰ δε ὅλως καὶ διάκρισιν αὐτὴν ὀνομάζομεν ὡς τῶν ἄλλων τὶ οὖσαν, συγγνῶναι δεῖ· τὰ γὰρ ὀνόματα τῶν διωρισμένων ἐστὶ καὶ εἰδητικῶν, διὸ καὶ τὴν ὕλην διακεκρίσθαι λέγοντες τοῦ εἴδους, ἀληθὲς μέντοι συλλογιζόμεθα, οὐ μὴν ἀληθῶς γε ὀνομάζομεν. —

Τοσαῦτα μὲν περὶ τούτων.

Cap. 74. Ἐπειδὴ δὲ τὸ διακεκριμένον προῆλθεν ἀπὸ τοῦ ἀδιακρίτου, πᾶν δὲ προϊὸν μένον ποιεῖσθαι τὴν πρόοδόν φαμεν, καὶ αὖ πάλιν ἐπιστρέφεσθαι πρὸς τὸ ἀφ' οὗ γέγονεν ἡ πρόοδος, καὶ ὅλως ἐπειδὴ τρία ταῦτα λέγομεν εἶναι ἐφεξῆς ἀλλήλοις, μονὴν καὶ πρόοδον καὶ ἐπιστροφήν, φέρε καὶ περὶ τούτων [1]) αὐτὰ διαπορήσωμεν, καὶ πρῶτόν γε· εἰ ἀναγκαῖον τὸ προϊὸν μένον ἐν τῷ παράγοντι προϊέναι; καὶ ἔτι πρὸ τούτου, τί τὸ μένειν λέγομεν τῇ αἰτίᾳ; οὐ γὰρ δὴ ὡς ἐν τόπῳ, οὐδὲ ὡς ἐν τάξει οὐδὲ ἐν τῷ πρώτῳ· πῶς γὰρ ἂν ἔτι προεληλυθὸς εἴη καὶ ὁπωσοῦν; νῦν γὰρ ἡμῖν γιγνέσθω ὁ λόγος περὶ τῆς τοῦ προεληλυθότος προόδου· ἐξέσται γὰρ καὶ ἐπὶ μέσου τα αὐτὰ κατὰ τὸ διακρίνεσθαι συνορᾶν.

Ἆρα οὖν πρῶτον αἴτιον καὶ ταύτῃ μένον, τρίτον γέγονεν ἤδη; καὶ ταύτῃ προῆλθεν; ἀλλ' ἀδύνατον· ἢ γὰρ πρῶτον ἢ τρίτον ἐστίν. Ἆρα οὖν τὸ μένειν ἐκεῖνο σημαίνει, ὅτι οὐκ ἐξίσταται τῆς τοῦ παράγοντος ἰδιότητος, ἀλλ' ἔχον ταύτην ἐν αὐτῇ, τὸ ἴδιον ἐγκεντρίζει, καθὸ πρόεισιν, οἷον ὁ ἄνθρωπος ἐν τῷ ζώῳ, καὶ ἡ ζωὴ ἐν τῇ οὐσίᾳ· τοιάδε γὰρ ἡ ζωὴ οὐσία,

6) Hamb. συναπέχει. — 7) Mon. διακεκριμένων ..... κατὰ οὖν τὸ ὄνομα. — 8) Mon. ὅπου δὲ ἀδιακρίτου καὶ αὐτῆς ἀδιακρίτου μενούσης.
1) f. l. ἀλλὰ pro αὐτά. Hamb. ad marg. rubro pigmento notat: περὶ μονῆς, προόδου καὶ ἐπιστροφῆς ἀπορίαι. Mox εἰ καὶ ἀναγκ. Mon.

καὶ ὁ νοῦς τοιάδε οὐσία ἅμα καὶ ζωή. προσφύεται γὰρ ἀεὶ τῷ κοινῷ [2]) τὸ ἴδιον, ἢ ἀπ' αὐτοῦ προβάλλεται, μένει δὲ οὖν τὸ προελθὸν ἐν τῇ ἰδιότητι τοῦ γεννῶντος.

Ἀλλ' εἰ τοῦτο, πρῶτον μὲν οὐ τὸ προελθὸν μένειν ἐν ἐκείνῳ λεκτέον, ἀλλ' ἐκεῖνο [3]) τῷ προελθόντι συμπροελθεῖν· εἶτα μέντοι τοῦτο προεληλυθός, ὃ κοινὸν λέγομεν πρὸς τὸ γεννῆσαν ἢ καὶ αὐτὸ μένον προελήλυθεν, καὶ τοῦτο ἐπ' ἄπειρον ἥξει. Ἢ οὐκ ἀνάγκη, τὸ προϊὸν μένον προϊέναι, ὥστε οὐδὲ τὸ ἴδιον ἀναγκαῖον μεῖναι· εἰ δὲ καὶ μένει τὸ κοινόν, ἀλλ' ὃ προεληλυθέναι φαμὲν, τοῦτο οὐ μένει; τὸ δὲ ζητούμενον ἦν, εἰ μένει τὸ προϊόν; ἀλλ' οὐ τὸ μένον, ἐῶ [4]) λέγειν, pag. 120.
ὅτι οὐδὲ πάντως ἀπὸ τοῦ παράγοντος πρόεισι τι ὁμοφυὲς, καὶ τοῦτο μικρὸν ὕστερον ἐπιδείξομεν πολλῆς ἀπορίας ἐχόμενον καὶ ἴσως οὐχ οὕτως ἔχον ἁπλῶς δειχθήσεται, οὐδὲ ἐπὶ πάντων, εἴπερ καὶ ἐπί ἐνίων.

Μήποτε οὖν τὸ προϊὸν ἢ προεληλυθὸς αἰτίαν ἔχει ἐν τῷ παράγοντι; καὶ τοῦτό ἐστι τὸ μένειν ἐν ἐκείνῳ τὸ ῥίζαν ἔχειν ἐν αὐτῷ, τὴν αἰτίαν, ἀφ' ἧς ἀποφύεται [5]); καὶ γὰρ τὸ φυτὸν ἀπὸ γῆς ἀναβλαστάνει μόνον ἐν αὐτῇ κατὰ τὴν ῥίζαν· ἢ καὶ τοῦτο φανεῖται ἄλογον, εἴ τις ἀκριβῶς αὐτὸ βασανίσειεν; ἡ γὰρ αἰτία οὐκ ἔστιν αὐτὰ ἀπὸ τῆς αἰτίας παραγόμενον, ἀλλὰ τὸ μὲν δεύτερον, τὸ δὲ πρῶτον· ἐν γὰρ τῷ πρώτῳ ἵδρυται τοῦ δευτέρου ἡ αἰτία· καὶ γὰρ οὐσία τις τοῦ παράγοντος ἡ τοῦ παραγομένου αἰτία καὶ οὐ τούτου μέρος, ἀλλ' ἐκείνου, οὐδὲ ἀναλογεῖ τῇ ῥίζῃ [6]), ἀλλὰ τὸ λόγῳ τοῦ ὅλου φυτοῦ ὅλῳ γε ὄντι καὶ ἐνουσιωμένῳ τῇ φύσει τῆς γῆς.

Εἰ δὴ ταῦτα οὕτως ἔχοντα φαίνεται, οἱ αὐτοὶ ἥξουσιν ἔλεγχοι· οὔτε γὰρ τὸ μένον πρόεισιν, οὔτε τὸ προϊὸν μένει· οὔτε γὰρ τὸ προαγόμενον ἐν τῷ προάγοντι ἔτι, οὔτε ἡ αἰτία

2) Hamb. τὸ κοινὸν. Mon. ἢ ἀπ' .... μένει δὲ οὐ τὸ πρ.

3) Mon. ἀλλ' οὐκ ἐκείνῳ τῷ Hamb. ἐκεῖνῳ (ο supra) sic. Infra Mon. εἰ δὲ καὶ μένοι τὸ κ.

4) Hamb. ἐν ὦ. (ἐν νῷ supra) sic. Idem δειχθείσεται.
5) Mon. ἀποφύεσθαι. et infra αὐτὸ τὸ ἀπὸ τ. αἰτ. παραγ.
6) Mon. τῇ ῥίζᾳ. Idem mox pro εἰ δὴ legit οὐ δὴ 1. ο.

πρόεισιν ἀπ' ἐκείνου εἰς τὸ προαγόμενον· οὐ γὰρ ἔτι αἰτία ἐστιν, ἀλλ' ἀπ' αἰτίας· Οὐ τοίνυν οὐ δὴ ῥητέον μένειν τὸ προϊὸν, ἀλλὰ τὸ αἴτιον τοῦ προϊόντος.

Ἴσως οὖν τοῦτό ἐστι τὸ λεγόμενον, ὅτι μένοντος ἐκείνου τοῦτο πρόεισιν; ἢ οὐκ ἐκείνου ἁπλῶς ἀλλὰ τοῦ ἐν αὐτῷ αἰτίου μένοντος. Καὶ ἐπειδὴ ὁμοιοειδὲς 7) τῇ αἰτίᾳ τὸ ἀπ' αἰτίας, αὐτό πως λέγεται τὸ μένον εἶναι καὶ προϊὸν, ἔστι δὲ ὁλοσχερῶς μὲν ταυτὸν τῇ γε ἰδιότητι καὶ τῷ εἴδει, κατὰ ἀλήθειαν δὲ οὐ ταυτὸν, οὐδὲ τῇ ὑποστάσει.

Ἀλλ' εἰ οὕτω τις ὑποτίθοιτο, πρῶτον διασπάσει τὸ παραγόμενον ἀπὸ τοῦ παράγοντος, εἰ μηδὲν αὐτοῖς ἐστι κοινὸν καθ' ὑπόστασιν, μηδὲ συνεχῆ τὰ προϊόντα τοῖς προάγουσιν, ἀλλὰ γεννᾶται ταῦτα ἀπ' ἐκείνων, ὡς ἄνθρωπος ἐξ ἀνθρώπου, διακοπτόμενα.

Δεύτερον δὲ, εἰ ὁλοσχερεῖ λόγῳ καὶ οὐκ ἀληθεῖ τὸ προϊὸν ἀνάγκη μένειν, οὐδ' 8) ἂν ἀληθὲς εἴη τὸ ἀξίωμα, φαινόμενον δὲ μόνον, ὅτι φαινομένη καὶ ἡ ταυτότης, εἴγε οὖν ἡ κοινωνία τῆς σχέσεως.

Ἐκ δὲ τρίτων, οὐδὲν ἐρεῖ σεμνὸν οὗτος ὁ λόγος, εἰ τοῦτο ἐρεῖ, ὅτι τὸ πρῶτον οὐκ ἔστι δεύτερον, οὐδὲ τὸ δεύτερον πρῶτον, ἢ τὸ γεννῶν οὐκ ἔστι τὸ γεννώμενον, καὶ ἀνάπαλιν, ἐκεῖνο μὲν μένειν, τοῦτο δὲ προϊέναι καὶ οὐδέτερον ἅμα καὶ προϊέναι καὶ μένειν.

Μήποτε οὖν τὸ προϊὸν τοιοῦτόν ἐστιν, οἷον μηδετέρῳ κρατεῖσθαι μήτε μονῇ, μήτε προόδῳ μόνον, ἀλλὰ ἔχειν τι καὶ μένον καὶ προϊὸν ὁμοῦ, ὅπερ αἰτιατὸν εἶναί φαμεν· τῆς γὰρ τοῦ γεννωμένου φύσεώς ἐστι τὸ συναμφότερον. Οὕτω γὰρ ἂν λέγοιτο καλῶς μένειν τὸ προϊὸν, εἰ προΐοι ἅμα καὶ μένοι ταυτόν.

pag. 121. Ἀλλ' εἰ μὲν τοῦτο λέγοιμεν ἐπὶ τοῦ μέσου, ὅπερ ἐν τῷ προϊέναι τὸ εἶναι ἔχει, ἀλλ' οὐκ ἐν τῷ προεληλυθέναι, τὸ δὲ προεληλυθός καὶ διαστὰν ἤδη καὶ ἀφειμένον ἀπὸ τοῦ πρώτου ὡς τρίτον· πῶς ἂν ἔτι λέγοιτο μένειν ἐν ἐκείνῳ; ἀντίφρασις

7) Mon. ὁμοειδὲς.
8) Mon. οὐδ' ἀληθὲς εἴη. Mox idem ἡ γοῦν ἡ κοιν. Hamb. ἥ γε οὖν. sic. Idem ἐκ τριῶν οὐδὲν.

γάρ, εἰ προεληλυθὸς οὐ προελήλυθεν· ἢ τὸ μὲν ἔχει μένον, τὸ δὲ προεληλυθός· καρὰ γὰρ ἄνω στηρίξαν ἔπειτα διατεῖναι [9]) πρὸς τῷ κάτω.

Ἀλλ' οὕτως οἵ τε πρότεροι λόγοι ἥξουσιν ἡμῖν, ὡς οὔτε μένει τὸ προεληλυθὸς, οὔτε τὸ μένον προελήλυθεν, καὶ πρὸς τούτοις οὐχ ὅλον ἔσται προεληλυθὸς, ὅγε ἐν τῷ προεληλυθέναι λέγομεν ὑφεστάναι· οὔτε ὅλον μένει, ὅγε μένον προεληλυθέναι φαμὲν, οὐδέν τε διοίσει τοῦ ἐν τῷ προϊέναι ὑφεστῶτος, εἴπερ ὅλον ἑκατέρως. Εἰ δὲ μέρει ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ μένει καὶ πρόεισι, μεριστὸν ἔσται πρὸς τοῖς εἰρημένοις, εἴπερ εἰς τὸ κάτω ἄνωθεν ἐκμηρύεται. Ἡ μερίζει μὲν ἡ ἡμετέρα ἔννοια καὶ τὰ ἀμέριστα; νοητέον δὲ ὅμως αὐτὰ ὡς ἔχειν ὀφείλει ἐκεῖνα καὶ οὐχ ὡς ἡμεῖς ἐννοοῦμεν, ἐπαναγκαστέον [10]) τε τὰς ἀνθρωπίνας νοήσεις καὶ προςεθιστέον ἀναπλοῦσθαί τε καὶ ἀνευρύνεσθαι ὡς δυνατὸν εἰς τὴν ἐκείνοις προςήκουσαν ἀλήθειαν;

Ὅλον οὖν λέγω τὸ προεληλυθὸς καὶ μένον εἶναι ἐν τῷ γεγεννηκότι κατ' αὐτό γε που ὃ προελήλυθεν, ὅτι αὐτὸ τὸ προεληλυθὸς κατὰ τὴν ἑαυτοῦ φύσιν ἰδιότροπον ὁμοιότατόν ἐστι καὶ συγγενέστατον τῷ παράγοντι καὶ οἷον αὐτὸ κατὰ τὸ [11]) τὸ τρίτον μέτρον ὡς ἔπος εἰπεῖν τῆς ὑποβάσεως. Καὶ γὰρ εἰ ἄλλο εἶδος ἐξ ἄλλου, ἀλλὰ σύνορός γε καὶ ὁμοφυὴς ἡ ἐξαλλαγὴ, καὶ οὐ τοσαύτη ἡ διάστασις, ἣν ἡμεῖς ἀναφέρομεν ἀπὸ τῶν τῇδε διασπασμῶν ἐπ' ἐκεῖνα· τοιοῦτος γὰρ ὁ νοῦς πρὸς ζωὴν, ἡ ψυχὴ πρὸς νοῦν, ἡ ζωὴ πρὸς οὐσίαν, ὡς τῷ ἰδόντι κατὰ τὴν πρώτην προςβολὴν τὸ δεύτερον δόξαι ἂν εἶναι, τὸ πρὸ αὐτοῦ, μάλιστα μὲν τὸ προςεχέστατον, ἤδη δὲ καὶ τὸ πορρωτέρω, κἂν ἔσχατον ᾖ τῶν ἀφ' ἑνὸς προϊόντων. Οὐδὲν γὰρ οὐδὲ ὁπωςτιοῦν πρὸς τὸ παράγον ἑτερόφυλόν ἐστι τῶν παραγομένων, οὐδὲ ἀνοίκειον, οὐδὲ ὃ μὴ περιείληπται ὑπὸ τοῦ γεννῶντος ὡς

9) Mon. διατείνεται πρὸς τὸ κάτω. Mox Hamb. ἕξουσιν. Infra Mon. ὅγε μόνον προελ. φ.

10) Hamb. ἐπαγκαστέον... ἀνθρωπείας. Mon. ἐκείνοις post εἰς τὴν omisit.

11) Mon. τὸ om. Idem τῆς ὑποβάσεως (ερ supra) sic.

ἑαυτοῦ ὂν ἴδιον. Εἰ[12]) δὲ τῶν ὀνομάτων διαφορὰ, καὶ ἡ τῶν μεριστῶν φαντασμάτων διάκρισις ἀπατᾷ καὶ ἐν ἐκείνοις ὑποτίθεσθαι τὴν παντελῆ διάστασιν, οὐδὲν τοῦτο πρὸς τὴν ἐκείνων ἀλήθειαν. Πᾶν γὰρ ἁπλῶς ἐκεῖ τὸ γεννώμενον ἀπὸ τοῦ γεννῶντος ᾗ μὲν αὐτὸ προελήλυθεν, ᾗ δὲ ἀπ' ἐκείνου, μένει· τὸ γὰρ ἀπ' ἐκείνου οὐκ ἔστι συμβεβηκὸς ἀλλ' οὐσία τοῦ προελθόντος καὶ ἐκεῖνο, τὸ δὲ αὐτὸ, ὅ ἐστιν οὐδὲν ἧττον μετ' ἐκεῖνο· γνήσιον γὰρ τοῦτο ἐκείνου ἔκγονον, ὡς εἰ ὁ παῖς ὁμοιότατος εἴη τῷ οἰκείῳ πατρὶ, παῖς μὲν πάντως, ὁ δὲ πατὴρ, τὸ δὲ εἶδος ταυτὸν σχεδόν.

Εἰ δὲ ἐκεῖ δοκεῖ ἑτεροειδὴς ἡ γέννησις, ἀλλ' εὖ εἰδέναι
pag. 112. χρὴ ὅτι συμπέφυκεν μᾶλλον ἀλλήλοις ἐκεῖ τὰ ἕτερα κατ' εἶδος ἢ ἐνταῦθα τὰ αὐτά. Ὁ ἄρα νοῦς καθὸ νοῦς καὶ προελήλυθεν ἀπὸ τοῦ ὄντος, ἀπὸ πρώτου τρίτον, καὶ ὄν ἐστιν ἐγγύς τι τὸ πρῶτον, ἀλλὰ τρίτην τάξιν προςείληφεν· αὐτὸ γὰρ τὸ τρίτον καὶ ἡ τριὰς ἡ τοῦ νοῦ φύσις ἐστί, καὶ ὅσα καὶ οἷα τὸ πρῶτον, τοσαῦτα καὶ τοιαῦτα τὸ δεύτερόν ἐστι τρόπον τινά· πλὴν ὅτι ἐκεῖ μὲν ἡ ἕνωσις ἐπικρατεῖ, ἐνταῦθα δὲ ἡ διάκρισις.

Ὅλως δὲ εἰπεῖν εἰ ἐπὶ τῶν ὁμοταγῶν καὶ ἀντιδιῃρημένων ἕνωσιν ὁμοῦ καὶ διάκρισιν λέγομεν, ταυτότητά τε καὶ ἑτερότητα, πολλῷ μᾶλλον ἐπὶ τῶν γεννώντων καὶ γεννωμένων ἐροῦμεν ὡς ἕτερα καὶ τὰ αὐτὰ καὶ ὡς διακεκριμένα ἀπ' αὐτῶν, καὶ ὁμοῦ πρὸς αὐτὰ ἡνωμένα. —

Οὐκοῦν ᾗ μὲν τὰ αὐτὰ, καὶ ἡνωμένα, μένειν λέγεται δικαίως. ᾗ δὲ αὖ πάλιν ἕτερα καὶ διακεκριμένα, προεληλυθέναι· καθ' ὅλον ἄρα καὶ μένει καὶ προελήλυθεν ἕκαστον, ἕως μὲν τῶν ἐπ' ἔσχατον προελθόντων ἀπὸ τῶν πρώτων ἀρξαμένων, ἀλλ' ἤδη μᾶλλον καὶ ἧττον, ὅπου μὲν τῆς μονῆς ἐπικρατούσης, ἐν οἷς ἄπορος ἡ διάκρισις· ὅπου δὲ τῆς προόδου, ἐν οἷς ἀσυμφανὴς ἡ ἕνωσις. Ἀπὸ γὰρ τούτων καὶ ἡμεῖς ὁρμωμένοι, καὶ

12) Mon. εἰ δὲ ἡ τ. ο. δ. Hamb. ἡ (superscr. εἰ) δὲ (sic) τῶν ὀν. Mon. ἀπατῷ Uterque ad marg. notant: τὸ γενόμενον { ἢ καθ' ἑαυτὸ προῆλθεν | ἢ ἀπό τινος μένει.

ταῖς πρώταις τῶν προόδων ἐπιψευδόμεθα τὸν παντελῆ διασπασμὸν, καί τοι οὐδὲ ἐν ταῖς ἐσχάταις ὄντα παντελῆ.

Πᾶν μὲν οὖν τὸ προεληλυθὸς καὶ ἐν τῇ φύσει καὶ ἐν τοῖς ὅροις μένει τῶν οἰκείων αἰτίων· ὃ δὲ μὴ μένει, τοῦτο δέ ἐστι τὸ μ η δ α μ ῆ μ η δ α μ ῶ ς ὂ ν τοῦτο, ἀφ' οὗ λέγεται προελθεῖν· τοῦτο οὖν οὐδὲ προελήλυθεν· τίς γὰρ ἂν εἴποι τὸ μ η δ α μ ῆ μ η δ α μ ῶ ς ὂ ν ἀπὸ τοῦ ὄντος προεληλυθέναι;

Ἔστω τοίνυν αὐτὴ μὲν πρόοδος, αὐτὴ δὲ ἡ μονὴ καὶ Cap.
συμπεφυκέτω [1]) ἀεὶ ἑκατέρα τῇ ἑτέρᾳ, καθάπερ εἴρηται. τί δ' 75.
ἐπὶ ταύταις ἡ ἐ π ι σ τ ρ ο φ ὴ προστίθεται; τίς οὖσα καὶ τίνα χρείαν παρεχομένη τῷ προελθόντι; ὅτι μὲν τοῦτο προσήκει, φανερόν· δοκεῖ γὰρ ἐπάνοδος εἶναι· πᾶσα δὲ ἐπάνοδός ἐστι τοῦ προελθόντος· οὐ γὰρ οὔπω προῆλθεν, ἔτι δὲ μένει [2]) ἐν τῷ πρώτῳ· τί ἂν δέοιτο τίνος ἐπιστροφῆς εἰς τὸ πρῶτον; καὶ γὰρ ἡ μονὴ κρείττων τῆς ἐπιστροφῆς· ὃ δὲ ἔχει τὸ κρεῖττον, τί ἂν δέοιτο τοῦ χείρονος; τοῦ μὲν δὴ προελθόντος ἐστί. Τί δὲ ἐστιν ἡ ἐ π ι σ τ ρ ο φ ή; — τί δὲ ἄλλο φαίη τις ἂν ἢ τοῦ προελθόντος ἐπάνοδος εἰς τὸ γεννῆσαν· ἀντίθετος γὰρ τῇ προόδῳ καὶ οἷον ἐκείνης ἐπανόρθωσίς ἐστι καὶ ἀνάλυσις.

Τοιγαροῦν ψυχὴ τὴν ἑαυτῆς πρόοδον ἀναλύει διὰ τῆς ἐπιστροφῆς· ἀλλ' εἰ τοῦτο οὐκ ἔτι ἔσται προεληλυθός· ἀπολεῖ γὰρ τοῦτο, εἰ ἐπιστρέψειεν. Ἢ ἐπὶ μὲν ψυχῆς ποτὲ μὲν τοῦτο, ποτὲ δὲ ἐκεῖνο συμβαίνει, ἐπὶ δὲ τῶν ἀϊδίων ἑκάτερον ὁμοῦ καὶ κατὰ ταυτόν; Ἆρα οὖν οὐ πάσης ἐπιστροφῆς ἴδιον τὸ ἀφομοιοῦν pag.
τῷ γεννῶντι τὸ γεννώμενον; ὡς ἀπὸ τῆς προόδου τὸ ἑτε- 123.
ροιοῦν; διακριτικὴ μὲν γὰρ ἡ πρόοδος, συναιρετικὴ δὲ ἡ ἐπιστροφὴ καὶ ἀναγωγὸς τοῦ τρίτου εἰς τὸ πρῶτον, ὡς ἐκείνη προαγωγὸς τοῦ πρώτου εἰς τὸ τρίτον.

Φέρε οὖν, ἴδωμεν [3]), τί ποτε καὶ λέγομεν τὸ προεληλυθός; ἐπιστρέφειν λέγομεν μένον γε ἐν τῷ προεληλυθὸς εἶναι· πλησιαίτερον ἄρα τὸ προάγοντι γίγνεται τὸ ἐπιστρέφον ἐν αὐτῷ τοῦ προεληλυθότος, προσλαμβάνει δὲ τὸ ἐπιστρεπτικὸν με-

1) Mon. καὶ συμπέφυκέ πω. — 2) μένειν Mon. ἐν τῷ τρόπῳ. τι Hamb. hic idem οὐδὲ ἔχει τὸ κρ. et inferius ἀντίθετο γάρ. — 3) Mon. εἴδωμεν . . . . . ἐπιστρέφειν λεγ. τὸ προε (sic) μόνον γε . . . . . τῷ παράγοντι.

τὰ τὸ προοδικόν· ὑποκείσθω γὰρ ἑκάτερον κατ' οὐσίαν, κρεῖττον δὲ τὸ ἀεὶ προϋφιστάμενον τοῦ ἐπιγιγνομένου, ὥστε καὶ τὸ προοδικὸν τοῦ ἐπιστρεπτικοῦ· οὐκ ἄρα πλησιάζει τῷ γεννῶντι μᾶλλον καθὸ ἐπιστρέφει ἢ καθὸ προελήλυθεν. —

Εἰ δὲ καὶ μένει τὸ [4]) προεληλυθὸς, ὡς δέδεικται, τί δεῖται τῆς ἐπιστροφῆς ἤδη κατὰ τὸ μένειν ἀφωμοιωμένον; — εἰ δὲ ἀνάκτησίς ἐστι τῆς μονῆς ἡ ἐπιστροφὴ, μονὴ ἂν εἴη καὶ αὕτη, ἀλλὰ μετὰ τὴν πρόοδον, καὶ οὐκ ἄλλο τι σημαίνει τρίτον ἡ ἐπιστροφὴ, εἰ μηδὲν ἄλλο παρὰ το μένειν ἐργάζεται. Καί τοι ἄλλο κατὰ τὴν ἔννοιαν τὸ ἐπιστρέφεσθαι παρὰ τὸ μένειν· κατὰ μὲν γὰρ τὸ μένειν αὐτὸ βούλεται εἶναι τὸ γεννηθὲν, ὅπερ τὸ γεννῆσαν, ὥσπερ κατὰ τὴν πρόοδον αὐτὸ ὅπερ ἐστὶ τὸ γεννηθὲν μετὰ τὸ γεννῆσαν· κατὰ μέντοι τὴν ἐπιστροφὴν ὀρέγεται τὸ γεννηθὲν τοῦ γεννήσαντος, μένον αὐτὸ καὶ μένοντος ἐκείνου ἐν οἰκείοις ὅροις. — Τὸ ὀρεκτικὸν γὰρ τοῦ ὀρεκτοῦ ἀντέχεται, ὡς ἄλλο ἄλλου, ἀεὶ δὲ τὸ ἄλλο μετὰ τὸ προελθεῖν.

Τάχα οὖν ἡ ἐπιστροφὴ ὄρεξίς ἐστι τοῦ τρίτου ἐπιποθοῦντος; Ἐν γὰρ τῷ μένειν [5]) οὔπω ὄρεξις· οὔπω γὰρ διέστη τὸ ὀρεκτικὸν τοῦ ὀρεκτοῦ. Ἀλλὰ μὴν, οὐδὲ ἐν τῷ προεληλυθέναι· διάστασις γὰρ αὕτη καὶ διάκρισίς ἐστι τοῖν [6]) δυοῖν, ἵνα τὸ μὲν ᾖ ὀρεκτικὸν, τὸ δὲ ὀρεκτὸν, μᾶλλον δὲ, ἵνα τὸ τρίτον ἀποστὰν τοῦ πρώτου ὕστερον ὀρεχθῇ ἐκείνου πόθῳ τῆς ἀρχαίας φύσεως. Διόπερ οὐ τὸ μένειν ἐργάζεται ἡ ἐπιστροφὴ, ἀλλὰ τὸ πόῤῥωθεν ἀπολαύειν τοῦ γεννήσαντος ὀρεκτοῦ φανέντος· ὅθεν καὶ τὸ προελθεῖν κάλλιον τοῦ ἐπιστρέφεσθαι· οὐσιοποιὸν γὰρ τοῦ τρίτου τὸ προεληλυθέναι· τὸ δὲ ἐπιστρέφεσθαι τελειοποιόν. —

4) Mon. τὸ om. Mox. idem εἰ δὲ καὶ ἀνάκτ..... μόνη ἄν.
5) Uterque ἐν γὰρ τὸ μένειν. Uterque ad marginem notant:
πρόοδος — ἐπιστροφὴ
ἑτεροιωτικὴ — ἀφομοιωτικὴ
διακριτικὴ — συναιρετικὴ
προαγωγὸς — ἀναγωγός
οὐσιοποιός — τελειοποιός.
6) Mon. τοῦ δυοῖν.....ἀποστὰν τοῦ προτέρου.

Ἀλλὰ τὸ ὀρεγόμενον ἐκεῖνο σπεύδει[7]) γενέσθαι ὅπερ τὸ ὀρεκτὸν, ὥστε καὶ τὸ τρίτον ἐφίεται γενέσθαι τὸ πρῶτον, καὶ γίνεται διὰ τῆς ἐπιστροφῆς, ἀλλὰ πρῶτον γίνεται διὰ τῆς μονῆς αὐτῷ τῷ μένειν ἐν τῷ πρώτῳ.

Ἢ τοῦτο μὲν ἔχει πρὸ τῆς προόδου, τὸ δὲ διὰ τῆς ἐπιστροφῆς μετὰ τὴν πρόοδον; ἀλλ' ἄτοπον ὡς εἴρηται πρότερον, ὃ ἤδη ἔχει, τοῦτο πάλιν λαμβάνειν, καὶ τὸ ἀτοπώτερον, ὅτι διὰ τῆς χείρονος ἐνεργείας. Ἀλλ' ἴσως οὐκ αὐτὸ διὰ τῆς ἐπιστροφῆς; ἀλλὰ τί αὐτοῦ οἷον εἴδωλον, ὃ καὶ τῆς προόδου χεῖρον φανεῖται; ἀλλ' οὐδὲν ὀρέγεται τοῦ εἰδώλου, οὐδὲ τοῦ χείρονος ὅλως ἐκείνου, οὗ ἔχει τὴν κρείττω καὶ πρεσβυτέραν ὑπόστασίν τε καὶ ἀπόλαυσιν. pag. 124. Ὅμοιον γὰρ, ὡς εἴ τις ἔχων τελειοτάτην ὑγίειαν ἔπειτα ὀρέγοιτο τῆς ὑφειμένης, καὶ τὴν θεωρητικὴν ἀρετὴν κεκτημένος εὔχοιτο κτήσασθαι τὴν πολιτικήν. Οὐκ ἄρα ταυτὸν κατ' εἶδος, ὅτε ἡ μονὴ παρέχεται καὶ ὅπερ ἡ ἐπιστροφή· οὐδὲ γὰρ ταυτὸν κατ' εἶδος μονή τε καὶ ἐπιστροφή.

Τί οὖν προςλαμβάνει διὰ τῆς ἐπιστροφῆς, ὃ μήτε διὰ τοῦ μένειν ἐκέκτητο, μήτε διὰ τοῦ προελθεῖν;

Ἐμφύεται δὲ ταῖςδε ταῖς ἀπορίαις καὶ ἐκείνη ζήτησις εἰκότως, διττὴν ὑποτιθεμένη τὴν μονήν· οὐ γὰρ τὸ προϊὸν μόνον ἀλλὰ καὶ τὸ ἐπιστρεφόμενον διὰ μονῆς ποιεῖται τοῦτο μὲν τὴν ἐπιστροφὴν, ἐκεῖνο δὲ τὴν πρόοδον. Δύο γὰρ κινήσεις, ἥ τε[8]) ἄνωθεν κάτω, καὶ ἡ κάτωθεν ἄνω· μεταξὺ δὲ δύο κινήσεων τῶν ἀντικειμένων δύο στάσεις εἶναι λέγουσιν παῖδες φυσιολόγων. Καὶ γὰρ νῦν δὴ ἔφαμεν οὐκ εἶναι τὴν ἐπιστροφὴν ἀνάλυσιν τῆς προόδου καὶ ἀπώλειαν, ἀλλὰ μένον ἐν τῷ προεληλυθέναι ποιεῖται τὴν ἐπιστροφήν. Ἢ οὖν δύο μόνα τῷ γένει ποιτέον, στάσιν καὶ κίνησιν, ἢ εἰ βούλει λέγω μονὴν καὶ ὁδόν· ἢ τέτταρα τῷ εἴδει πρόοδόν τε καὶ ἐπάνοδον, καὶ μονὴν αὖ διττὴν, τὴν ἄνω καὶ κάτω κατέχουσαν, ταύτην μὲν τὸ μέλλον ἐπιστρέφειν, ἐκείνην δὲ τὸ μέλλον προϊέναι.

Τίς οὖν ἡ πολυθρύλλητος αὕτη τῶν τριῶν ἀντιδιαίρεσις,

7) Hamb. σπεύδειν. Mon. καὶ γίνεται διὰ τῆς ἐπιστρ. ἀλλὰ πρ. γ. διὰ τῆς ἐπιστροφῆς ἀλλὰ πρ. γ. διὰ τῆς μονῆς.

8) Hamb. ἥτε ἄνωθεν ἄνω, κάτω καὶ ἡ κάτωθεν. μεταξύ.

μονῆς, προόδου, ἐπιστροφῆς; ἴσως φήσει [9]) τις, ὅτι πρὸς ἓν τὸ πρῶτον αἱ τρεῖς διῃρέθησαν κατὰ τὰς τρεῖς πρὸς ἐκεῖνο σχέσεις, ἐν ᾧ τε καὶ ἀφ' οὗ καὶ πρὸς ὅ· δῆλον δὲ καθότι ἑκάστη ἰδιοποιεῖται. Ἀλλὰ φήσω [10]) τὸ ἓν διττὸν εἶναι, τὸ μὲν ἄνω, τὸ δὲ κάτω· καὶ γὰρ ἐν τῷ κάτω εἴδει μένει καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἐγείρεται κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν καὶ πρὸς αὐτὸ πρότερον ἀποτείνεται κατὰ τὴν πρόοδον· ἑκατέρωθι μὲν γὰρ ἡ μονὴ τὸ μέσον, ἀλλ' ὅπου μὲν προβαλλομένη τὴν πρόοδον, προβαλλομένη δὲ τὴν ἐπιστροφήν.

Ἔχεται δὲ τῶν τοιούτων ζητημάτων καὶ ἐκεῖνο δικαίως, εἰ διττὴ ἡ ἐπιστροφὴ ἡ μὲν πρὸς ἑαυτὸ τινὸς, ἡ δὲ πρὸς τὸ πρὸ [11]) ἑαυτοῦ, τί ἑκατέρα δίδωσι τῇ οὐσίᾳ τοῦ ἐπιστρέφοντος καὶ τί διαφέρετον; καὶ εἰ ὅπου ἡ δευτέρα, καὶ ἡ ἑτέρα; ἔτι δὲ διὰ τί μὴ καὶ ἡ πρόοδος διττὴ καὶ ἡ μονὴ ὁμοίως; ἡ μὲν ἐν τῷ κρείττονι, ἡ δὲ ἐν ἑαυτῷ· καὶ αὖ πάλιν ἡ μὲν ἀπὸ τοῦ κρείττονος, ἡ δὲ ἀφ' ἑαυτοῦ· εἰ γὰρ ἀεὶ ὁμοταγεῖς εἰσιν αἱ τρεῖς αὗται ἐνέργειαι, ὡς ἔχει μία καὶ [12]) αἱ ἄλλαι ὡσαύτως ἔχουσιν.

Καὶ δὴ καὶ τοῦτο ζητείσθω, εἰ ὅπου ἡ μία ἀναφαίνεται, καὶ αἱ ἄλλαι ἐμφαίνονται [13]); καὶ ἢ τοῦ μὲν τρίτου αἱ τρεῖς, τοῦ δὲ δευτέρου αἱ δύο, μονὴ καὶ πρόοδος, τοῦ δὲ πρώτου μία ἡ μονή; δοκεῖ γὰρ ἰδίως εἶναι τοῦ μὲν πρώτου ἡ μονὴ
pag. 125. τοῦ δὲ δευτέρου ἡ πρόοδος, τοῦ δὲ τρίτου ἡ ἐπιστροφὴ ἅτε ἤδη προεληλυθότος. Ἄνωθεν οὖν τὰς ἰδιότητας αὐτῶν ἀφορισάμενοι λέγομεν τὰ φαινόμενα· θεὸς δὲ ἄγοι πρὸς τὴν ἀλήθειαν.

Cap. 76. Οὐκοῦν Μονὴ μέν ἐστιν ἡ τοῦ πρώτου φύσις ἐγκεκραμένη τῷ τρίτῳ, πρόοδος δὲ ἡ τοῦ τρίτου ἀπόστασις ἀπὸ τοῦ πρώτου [1])· οὐδετέρα δὲ ἀκραιφνής, οὔτε ἡ ἀπόστασις ἔρημος

9) Mon. φησι. sic. — 10) Mon. ἀλλὰ φήσω διττὸν εἶναι, τὸ μὲν — 11) Mon. πρὸ om. Hamb. mox ἔστι δὲ pro ἔτι, et καὶ ἡ ante πρόοδος om. — 12) Hamb. αἱ om. et postea καὶ δὴ τὰ καὶ τ. — 13) Mon. ἐκφαίνονται. καὶ εἰ τοῦ τρίτου πᾶσαί εἰσιν ἢ τοῦ δὲ δευτ. At marg. scripsit ἢ τοῦ μ. τρ. αἱ τρ. Idem vocc. δοκεῖ γ. ι. ε. τ. μ. πρ. ἡ μονὴ quæ in contextu omisit ad marg. adposuit. Denique λέγωμεν habet.

1) Hamb. τρίτου. Mon. καταπεπωκυῖαν et ἐῶσαι.

οὖσα καὶ διεσπασμένη τῆς οἰκείας αἰτίας, οὔτε ἡ τοῦ πρώτου φύσις ἐν τῷ τρίτῳ καταπεπωκυῖα τὴν πρόοδον, οὐδὲ ἐῶσα παραλλάξαι τὸ προελθὸν, καὶ αὐτὸ ὃ λέγεται προελθεῖν εἰς ἄλλο γένος· ἀλλ' ἐξ ἀμφοῖν οἷον στοιχείων τὸ τρίτον ἀπετελέσθη γέννημα τοῦ πρώτου γνήσιον, καὶ ὃ φέρει τὴν φύσιν ἐκείνην ἐν τῇ ἑαυτοῦ παραλλάξει.

Ἡ δὲ ἐπιστροφὴ σύστασίς [2]) ἐστι καὶ περιγραφὴ τοῦ τρίτου καθ' αὑτὸ θεωρουμένου, οὔτε ὡς μένοντος οὔτε ὡς προϊόντος, μᾶλλον δὲ ἕνωσίς ἐστι τῶν δυοῖν στοιχείων εἰς ἄλληλα καὶ ἐπιστροφὴ τοῦ προοδικοῦ εἰς τὸ μόνιμον, καθ' ἣν ἡ κρᾶσις τῶν δύο στοιχείων, καθ' ἣν κρᾶσιν ὁ χαρακτὴρ ἐπιγίνεται καὶ τὸ εἶδος τοῦ τρίτου. Διόπερ ἡ ἐπιστροφὴ καὶ τοῦ τρίτου ἐστὶ μόνου· καὶ τοῦτο μέν τοι ἰδιοποιὸς λέγεται καὶ τοῦ προελθόντος καὶ τρίτου εἰς τὸ πρῶτον, ὅτι τὸ προελθὸν κατὰ τὸ μένον ἐν τῷ πρώτῳ ἐστι· καὶ ὁρᾷς ὅτι κατ' οὐσίαν ἐν τῷ τρίτῳ τὰ τρία οἷα στοιχεῖα συγκέκραται ἀλλήλοις, καὶ τὸ ὅλον τὰ τρία ἔχει, καὶ πρός γε αὐτὸ τριχῇ ἐνεργεῖ, μένον ἐν ἑαυτῷ καὶ προϊὸν ἀφ' ἑαυτοῦ καὶ ἐπιστρεφόμενον πρὸς ἑαυτό. στοιχεῖα γαρ αὐτοῦ τῆς οὐσίας τὰ τρία καὶ εἰς τὸ ὅλον ἕκαστον δρέψαι εἰς ἄλληλα ἅπαντα. Μένει οὖν διὰ τὸ μόνιμον τὸ ὅλον καὶ τὰ μέρη· καὶ αὖ πρόεισι διὰ τὸ προοδικὸν καὶ ἐπιστρέφει

2) Mon. *οὐ στάσις.* uterque deinde scriptum habuit *θεωρούμενον* (ου superscr.) sic. Postea Mon. *διόπερ ἡ ἐπ. καὶ τοῦ προελθόντος ἀνάτασις εἰς τὸ μένον, ὅτι τοῦ προοδικοῦ ἐν τῷ τρίτῳ εἰς τὸ ἐν αὐτῷ μόνιμον, καὶ τοῦ τρίτου εἰς τὸ πρῶτον, ὅτι τὸ προελθόν* etc. Reflexio est constitutio et circumscriptio Tertii in se spectati, non, qua manentis, neque qua progredientis; potius vero Unitio est duorum illorum inter se elementorum mutua, et Progressivum quidem ad Stabile revertitur, qua cum reversione congruit mixtio binorum elementorum, quæ notam et formam Tertii adjicit. Quapropter reflexio non nisi Tertii solius est; ideoque proprietatis efficiens dicitur et intensio sive retorsio Progressi ad Manens, quoniam ea reflexione Progressivum in Tertio, ad id, quod in eo stabile constat, convertitur; reflexio est reversio et intensio Tertii ad Primum, quia Progressum, manendo in Primo, vere demum est. Exinde liquet, trina illa in Tertio tamquam elementa pro substantia seu substantive inter se commixta esse, Totumque tria illa insinuata habere, trifariamque insuper operari, manens in se, et prodiens a se, denique reflexum ad se. Elementa enim ejus sunt substantiæ trina illa, et unum quodvis totum per cetera omnia pertingit.

διὰ τὸ ἐπιστρεπτικόν. Τοιγαροῦν μένει 3) ἐν αὐτῷ τὸ τρίτον κατὰ τὸ ἐγκεκραμένον τῆς μονῆς ἰδίωμα, καὶ προϊὸν ἀφ' ἑαυτοῦ καὶ ἐπιστρέφει πρὸς ἑαυτό.

Ἀλλὰ δὴ τὰ τρία καὶ πρὸς τὸ πρῶτον ἐνεργεῖν λέγεται· τίς οὖν ἡ διαφορά; ἢ ὅτι διττὴ ἡ διάκρισις, ἡ μὲν ἀπὸ τοῦ πρώτου, ὡς 4) τρίτου· ἡ δὲ ἀφ' ἑαυτοῦ ὡς πληθυομένου ἐν ἑαυτῷ καὶ οὐ τρίτου ἁπλῶς γινομένου, ἀλλὰ τριαδικοῦ κατὰ τὴν ἐν αὐτῷ φανεῖσαν τριάδα. Ἀλλὰ πᾶσα τριὰς καὶ μονάς ἐστι, ἡ πρὸ αὐτῆς πάντως μονάς· ὥστε κατὰ μὲν τὴν τριάδα πρόεισιν ἀφ' ἑαυτοῦ· κατὰ δὲ τὴν μονάδα μένει ἐν ἑαυτῷ, ἐπιστρέφει δὲ κατὰ τὴν ἕνωσιν τῆς τριάδος πρὸς τὴν μονάδα.

Εἰ δὲ καὶ οὕτω λέγοι τις; οὐκ ἂν πόῤῥω βάλλοι τοῦ ἀληθοῦς, ὡς τὸ μὲν τριαδικὸν ἐν αὐτῷ τῆς ἐπιστροφῆς 5) αἴτιον· τρίτη γὰρ καὶ ἡ ἐπιστροφή· τὸ δὲ τριαδικὸν τῆς προόδου· δευτέρα γὰρ ἡ πρόοδος· τὸ δὲ μοναδικὸν τῆς μονῆς, ὅτι πρώτη ἡ μονὴ τῶν τριῶν. Ταῦτα μὲν οὖν ἕτερος λόγος.

pag. 126. Πρὸς δ' οὖν τὸ πρῶτον, μένει μὲν ἐν ἑαυτῷ 6), ὅτι πάντη διέστη καὶ ὁπωσοῦν, ἐπιστρέφει δὲ, ὅτι τὸ διαστὰν τῷ μὴ διαστάντι συνῆψεν κατὰ τὴν εἰρημένην ἐπιστροφήν. Μία οὖν ἐπιστροφὴ ἢ διττή; ἡ μὲν πρὸς ἑαυτὸ, ἡ δὲ πρὸς τὸ πρὸ ἑαυτοῦ· ἢ τῷ μὲν ὑποκειμένῳ μία, τῇ δὲ σχέσει διττή; Καθόσον μὲν γὰρ ἑαυτὸ περιέγραψεν ὡς εἴρηται, δι' ἐπιστροφῆς, ἐπέτρεψε 7) πρὸς ἑαυτό· καθόσον δὲ ὅλον ἔστη καθ' ἑαυτὸ περιγεγραμμένον καὶ τέλειον, ὁμοιώθη τῷ πρὸ αὐτοῦ, ὅτι καὶ ἐκεῖνο πρὸ τούτου καθ' ἑαυτὸ τέλειον, ἑαυτοῦ τινα φύσιν ἴδιον εἰληχός· καὶ ὅτι μὲν τὸ τρίτον, ὑπέστησεν ἑαυτὸ πρὸς ἐκεῖνο πρῶτον. Ἐπιστροφὴ γὰρ καὶ αὕτη τις· καὶ ἔστι 8) πρὸ τούτων ὅτι οἷον τὸ γεννῶν ἠβουλήθη, τοιοῦτον ἀπετελέσθη τὸ γεννώμενον. Τῷ ἄρα αὐτὸ ὅπερ ἐστι γενέσθαι ἐπέστραπται ἅμα καὶ πρὸς ἑαυτὸ καὶ πρὸς τὸ πρὸ αὐτοῦ. Ὡς δὲ ἔχει ἡ ἐπι-

3) Mon. μένειν ἐν αὐτὸ. Etiam Hamb. αὐτὸ f. l. μένοι ἂν αὐτὸ et protoi. — 4) Mon. ὡς κατὰ τρ....πλεθυομένου.....ἁπλῶς γιγνομένου ἀλλὰ πᾶσα τριάς. media desunt. — 5) Mon. τῆς ἐπιστολῆς. — 6) Mon. ἐν αὐτῷ, ὅτι οὐ πάντη δ. ...... μίαν οὖν ἐπιστροφὴ ἢ δ. —
τ ψ
7) Mon. ἐπέστρεφε. sic et supra περιέγραψε τῶ ὡς. — 8) Mon. ἔτι et infra ἐν ἑαυτῷ διακεκρ.

στροφὴ, οὕτω καὶ ἡ πρόοδος· αὐτὸ γὰρ, ὅ ἐστι, καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ πρόεισι κατὰ τὸ ἐν αὐτῷ διακεκριμένον καὶ τοῦ πρὸ αὐτοῦ· καθ' ἑκάτερον γάρ ἐστιν ὅ ἐστι· καὶ γὰρ καθ' ἑκάτερον προελήλυθε· καὶ μέντοι καὶ ἀπὸ τοῦ αἰτίου κατὰ τὸ συναμφότερον· καὶ γὰρ αὐτὸ τὸ προεληλυθὸς ὅλον ὅ ἐστι, κατὰ τὸ συναμφότερον· τὸ γὰρ ἀπὸ τοῦ πρώτου διακριθῆναι κατὰ τὴν τρίτην διάκρισιν, καὶ αὐτὸ ἐν ἑαυτῷ διακεκριμένον ἀπέδειξεν. Ὁμοίως ἄρα καὶ ἡ μονὴ τῷ ὑποκειμένῳ ἐστιν ἡ αὐτὴ, σχέσει διαφέρουσα μόνον. Τὸ γὰρ μὴ πάντη διαστῆναι τοῦ αἰτίου, τοῦτο ἐποίησεν αὐτὸ μηδὲ ἑαυτοῦ πάντη διαστῆναι. Τῷ αὐτῷ ἄρα μονίμῳ καὶ [9]) ἐν ἑαυτῷ μένει, καὶ ἐν τῷ πρὸ αὐτοῦ, καὶ τῷ προοδικῷ ἀφ' ἑαυτοῦ γε πρόεισι καὶ ἀπ' ἐκείνου· καὶ δὴ καὶ τῷ ἐπιστρεπτικῷ πρός ἑαυτό τε ἐπέστραπται καὶ πρὸς ἐκεῖνο· Τοῦτο δέ ἐστι τὸ τρίτον στοιχεῖον, καθὸ τὸ προοδικὸν τῷ μονίμῳ συνδέδεται. Ἐκ τριῶν ἄρα τούτων ἐστὶ τὸ προεληλυθὸς, οὐ καθὸ προῆλθεν, ἀλλὰ καθὸ τόδε οἷον νοῦς. Ἔστι δὲ καὶ ἐν τῷ προϊόντι τὰ τρία, ἀλλ' οὐκ ἐν μόνῳ τῷ προεληλυθότι· ἔστι καὶ ἐν τῷ μένοντι πρὸ τοῦ προϊόντος, ἀλλ' ἐν τούτῳ μὲν συνῃρημένα καὶ ἀδιάκριτα· ἐν δὲ τῷ τρίτῳ διῃρημένα· ἐν δὲ τῷ μέσῳ μέσως, καὶ διακρινόμενα μόνον.

Ἀλλ' εἰ ἀδιάκριτα [1]) ἐν τῷ πρώτῳ οὐδ' ἂν μένειν λέγοιτο Cap. 77.
δικαίως τὸ πρῶτον· ἢ ὡς μὲν ἔχον τὸ μόνιμον στοιχεῖον, οὐκ ἂν λέγοιτο· οὐ γὰρ ἔχει κατ' ἀλήθειαν ἀφωρισμένον· ὡς δὲ μὴ προϊὸν λέγοιτο ἂν κατὰ ἀναλογίαν ὡς πρὸς τὸ τρίτον, ἢ τό γε δεύτερον. Καὶ δὴ τὸ προϊὸν πρὸς τὸ ἐληλυθὸς καὶ προϊὸν μένον λέγοιτο ἄν· κατὰ ἀλήθειαν δὲ οὐδέτερον· οὔπω γὰρ οὐδὲ ἐν τούτῳ διώρισται τὰ στοιχεῖα· ἐν ἄρα τῷ τρίτῳ τὰ τρία διώρισται ἀπ' ἀλλήλων· πρῶτον ἄρα τὸ τρίτον κυρίως, καὶ μένει pag. 127.
καὶ πρόεισι, καὶ ἐπιστρέφει πρὸς τὸ πρὸ ἑαυτοῦ· ἀλλὰ πρὸς μὲν τὸ προσεχὲς, ὅπερ ἦν τὸ δεύτερον κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ δευτέρου παραλλαγήν τε καὶ ὑπόστασιν, οἷον τὴν ἀπὸ τοῦ διακρινομένου· κατὰ δὲ τὴν ἀπὸ τοῦ ἀδιακρίτου καὶ πρώτου πρὸς αὐτὸ τὸ ὑπέρτερον. Ὁ γὰρ νοῦς φέρε εἰπεῖν καὶ πρὸς ζωὴν

9) Mon. *καὶ ἐν ἑαυτῷ μένει* omittit.
1) Mon. *Ἀλλὰ ἀδιακρ.....μένοι λέγοιτο.....κατὰ ἀληθ.*

ἔχει τὴν τριπλῆν σχέσιν καὶ πρὸς τὸ ὂν κατὰ τὴν ἀπ' ἐκείνου γένεσιν. Ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων καὶ αὖθις.

Ἐν δὲ τῷ πρώτῳ, τρίτῳ γεγονότι, τὰ τρία φανέντα προέρχεται καὶ διὰ πάντων τῶν ἐφεξῆς. Τρίτον λέγω δὲ, οἷον εἰ ἐν τῷ πρώτῳ ἐφάνη νῷ, καὶ ἐν παντὶ νῷ τὰ τρία ἐστί· ἐπικρατεῖ δὲ ὁμῶς ἐν μὲν τῷ ἄκρῳ ἡ μονὴ, τὰ ἄλλα εἰδοποιοῦσα· ἐν δέ τῷ ἐσχάτῳ ἡ ἐπιστροφή· ἐν δὲ τῷ μέσῳ ἡ πρόοδος. Διόπερ ἐν ἑκάστῃ νοερᾷ τριάδι τὸ μὲν πρῶτον μονιμώτερον, τὸ δὲ δεύτερον προοδϊκώτερον, τὸ δὲ τρίτον ἐπιστρεπτικώτερον. Οὐκοῦν ἐπὶ τούτοις ἡ διττὴ μονὴ οὐκ ἄλλως ὑπετίθετο, εἴπερ μένειν ἐστὶ τὸ μὴ διαστῆναι πάντῃ τοῦ γεννῶντος αἰτίου, μὴ δὲ τῆς ἐκείνου φύσεως. τὸ δὲ ἐπιστρέφειν ἐστὶ τὸ τὴν ἑαυτοῦ περιγράφειν ὑπόστασιν ἐν τῷ προεληλυθέναι μετὰ τοῦ μένειν, ἵνα ᾖ τὸ αὐτὸ προεληλυθὸς καὶ οὐ προεληλυθός, οὐ διεσπασμένον ἑκάτερον, ἀλλὰ συναμφότερόν τι γιγνόμενον διὰ τῆς ἐπιστρεπτικῆς ἰδιότητος. Τοιοῦτον γὰρ ὂν τὸ τρίτον ὅλον τίνα ἂν ἔχοι μονὴν ἄλλην πρὸς τήνδε τὴν ἐπιστροφὴν, ἢ τήνδε τὴν πρόοδον; εἰ μὴ ἄρα πρὸς τὰ μετὰ ταῦτα καὶ ἀπ' αὐτοῦ παραγόμενα; τὸ γὰρ ἐν τῷ οἰκείῳ εἴδει καὶ τῇ οἰκείᾳ τάξει παράγον [2]) ἀφ' ἑαυτοῦ τὰ ἀπ' αὐτοῦ τὸ μόνιμον ἔχοι ἂν ἀπὸ τῆς συνουσιωμένης μονῆς. Εἰ μὴ ἄρα οὐδὲ ῥητέον τὰ παράγοντα μένειν, ἀλλὰ τὰ παραγόμενα ἐν τοῖς προάγουσι καὶ ἐν ἑαυτοῖς· ἢ τὸ μένειν τῶν παραγόντων κατὰ τὸ μὴ συμπροϊέναι τοῖς παραγομένοις θεωρητέον.

Τί οὖν; Ὅλον τὸ τοιοῦτον οὐκ ἐπιστρέφει πρὸς τὸ πρῶτον; ἢ ἐπιστροφὴν ποιήσεται; ἢ πρῶτον εἰ ἐπιστρέφοι πρὸς τὸ γεννῶν, δεῖ αὐτὸ προεληλυθὸς εἶναι, καὶ οὐ μένει [3]), ὡς ἡ ἀπορία. Εἰ δὲ ἐν τῷ προεληλυθέναι μένειν λέγοι τις, ἐπίτασιν λέγοι ἂν καὶ οἷον βεβαίωσιν τοῦ προεληλυθέναι τὴν αὐτὴν μονὴν, ἀλλ' οὐχὶ τὴν ἀντιδιῃρημένην τῇ προόδῳ τε καὶ ἐπιστροφῇ, ἐπεὶ καὶ τὸ ἐπιστρέφειν προϊέναι ἐστί· προκοπὴ γάρ τις, ἀλλ' οὐχὶ ἀπὸ τοῦ αἰτίου. Εἰ δὲ καὶ μέθεξιν ἐν ἑκάστῃ

2) Hamb. in textu παράλογον ad marg. γρ. παράγον. Infra ἐν τοῖς παράγουσι Mon. — 3) Mon. καὶ οὐ μένειν . . . . εἰ δὲ ἐν τῷ προεληλυθέναι τὴν τοιαύτην μονὴν media desunt. Hamb. τὴν διῃρημ.

θεωροῖ τις ἑκάστης, ἐπεὶ καὶ τὸ μόνιμον τοῦτο πρόεισιν εἰς
τὸ τρίτον· εἰ δὲ καὶ πρόεισι [4]), καὶ ἐπιστρέφει· οὕτω γὰρ καὶ
ἡ πρόοδος ἔχει τι ἐπιστρεπτικὸν, εἴπερ καὶ αὕτη προῆλθε· καὶ pag. 128.
ἡ ἐπιστροφὴ ἕξει τι μόνιμον, εἴγε καὶ προοδικόν. Οὕτω δ'
οὖν ὑποτιθέμενοι καλῶς ὁμολογήσομεν· ὁμοταγῆ γὰρ ὄντα τὰ
τρία ἀντιμεθέξει ἀλλήλων· ἡ δὲ ἀπορία οὐχ ἕξει χώραν. ἡ γὰρ
διαίρεσις οὐκ ἐγένετο τῶν καθ' ὕπαρξιν ἰδιοτήτων· ἡ ἄρα κάτω
μονὴ μέθεξίς ἐστι τῆς ἄνω ῥηθείσης. Τίς οὖν ἡ τῶν τριῶν
ἀντιδιαίρεσις; τὸ μὲν γὰρ προϊέναι καὶ μένειν ἀντιφατικὸν [5])·
προϊέναι γὰρ καὶ μὴ προϊέναι λέγεται· τὸ δὲ ἀντιστρέφειν τί
πρὸς ταῦτα; ἢ ὅτι τὸ προελθεῖν διάστασιν μόνην δηλοῖ καὶ
παράλλαξιν, οὔπω δὲ συστροφήν τινα καὶ σύστασιν τοῦ χαρα-
κτῆρος ἐν τῷ τὸ προελθεῖν ἔστη καὶ προεγράφη· τοῦτο οὖν
ἡ ἐπιστροφὴ προςτεθεῖσα συνειςήγαγεν, ὡς τὸ μὲν εἶναι δηλω-
τικὸν τῆς ἀπ' ἄλλου εἰς ἄλλο διαστάσεως ἢ παραλλάξεως, τὸ
προοδικὸν ἰδίωμα· τὸ δὲ μόνιμον [6]) τοῦ γεννῶντος εἴδους· τὸ
δὲ ἐπιστρεπτικὸν τοῦ γεννωμένου παραστατικόν. Εἰ δὲ μετέχει
τὰ γεννώμενα τῶν γεννώντων, καὶ ὅπως μετέχει ἢ οὐ μετέχει,
μετὰ ταῦτα ζητήσομεν.

Νῦν δὲ μόνον ἡ ἀνάγκη τῆς διαιρέσεως ἀποδέδοται τῶν
τριῶν, ὡς τὰ μὲν κατὰ τὰ πέρατα θεωρεῖται, τὸ δὲ κατὰ τὸ
μέσον· μένει μὲν γὰρ ἐν τῷ παράγοντι, ἐπιστρέφεται δὲ κατὰ
τὸ παρηγμένον, ὅ ἐστιν· πρόεισι δὲ εἰς τοῦτο ἀπ' ἐκείνου.

Ἀλλ' ἐπεὶ ταῦτα καθόλου διώρισται, φέρε νῦν ἐπὶ τῶν Cap.
πραγμάτων αὐτὰ παραλάβωμεν. Τριχῆ γὰρ ἑκάστη διαιρεῖται, 78.
ἥ τε μονὴ καὶ πρόοδος καὶ ἐπιστροφή. ἑκάστη γὰρ ἢ οὐ-
σιώδης ἐστὶν ἢ ζωτικὴ ἢ γνωστική.

Ὅτι μὲν γάρ ἐστιν ἐπιστρέφεσθαι κατὰ γνῶσιν, φανερόν·
ἔστι γὰρ τὸ γιγνῶσκον καὶ ἑαυτὸ καὶ τὰ πρὸ αὐτοῦ. Ὅτι
δὲ καὶ κατ' οὐσίαν, δηλοῖ τὸ δεῖν εἶναί τι αὐθυπόστατον,
ἀλλὰ μὴ μόνον ἑτέρωθεν ὑφιστάμενον. Ἢ γὰρ ἐπ' ἄπειρον,

4) Hamb. εἰ δὲ καὶ πρόεισιν εἰς τὸ τρίτον, εἰ δὲ καὶ πρόεισι, καὶ ἐπιστρ. — 5) Mon. ἀντιφαντικὸν. et postea ἐν τῷ τὸ προελθόν. lego ἐν ᾧ, in quo charactere Progressum nondum insistat et quiescat. — 6) Mon. μονύμον et ζητησωμεν. Postea Hamb. ἀπὸ (pro εἰς) τοῦτο ἀπ' ἐκ.

ἢ [1]) μηδὲν αὐθυπόστατον, ἢ μετὰ τὸ πάντη τὴν ὑπόστασιν ἐκβεβηκὸς ὡς μηδαμῶς ὑφεστάναι μήτε ἀπ' ἄλλου μήτε ἀφ' ἑαυτοῦ, τὸ ἑτέρωθεν ὑφιστάμενον θήσομεν· καὶ τὸ ἀφ' ἑαυτοῦ ὑποβλέψομεν μέσον γε ὂν τῇ ἑαυτοῦ φύσει, καθάπερ τὸ αὐτοκίνητον τοῦ ἀκινήτου τε καὶ ἑτεροκινήτου μέσον ὁμολογοῦμεν. Εἰ γάρ τι καὶ ἑτέρωθεν ὑφιστάμενον κρεῖττον τοῦ ἀφ' ἑαυτοῦ, ἀλλ' ἔστι τι [2]), ὃ καὶ χεῖρον, ὅπερ ἐπὶ τῶν σωματοειδῶν ἀληθὲς εἰπεῖν. Δεῖ δὲ εἶναι τὸ φύσει κρεῖττον, εἴπερ καὶ τὸ χεῖρον.

Ἀλλ' ὅτι μέν ἐστι τὸ αὐθυπόστατον, καὶ αὖθις ἐπιζητήσομεν τοῦτό [3]) τε καὶ ὅ τε τυγχάνει ὄν, καὶ καθ' ἣν ἐκφαίνεται τάξιν. Τοῦτο δὴ οὖν τὸ ἑαυτὸ ὑφιστάνειν, ἐπιστρέφεσθαί ἐστιν αὐτὸ πρὸς ἑαυτὸ κατ' οὐσίαν· ἔσται ἄρα καὶ αὐτόζων κατὰ τὰς αὐτὰς αἰτίας, ὅπερ ἑαυτὸ ζωοποιεῖ. Καὶ οὐχ
pag. 129. ἑτέρωθεν μόνον δέχεται τὴν ζωήν, ἀλλὰ πρὸς μὲν ἑαυτὸ τοιαῦτα ἐπιδείκνυται τὰς τρεῖς ἐπιστροφάς· πρὸς δὲ τὸ πρῶτον πῶς; γνωστικὴ μὲν γὰρ εἰς ἐκεῖνο ἐπιστροφὴ τοῦ τρίτου γίγνεται, ὅτι [4]) γιγνώσκει ἐκεῖνο· ζωτικὴ δέ τινα τρόπον, ἢ οὐσιώδης τάχα σαφεστέρα προφαίνεται. Καὶ γὰρ ἐλέγομεν ἐν τοῖς πρόσθεν, ὅτι τρίτον ἐπειδὴ προῆλθεν καὶ καθ' ἑαυτὸ γέγονεν καὶ ὅρον ἔσχεν ἀφ' ἑαυτοῦ τὸν οἰκεῖον, οὕτω τούτῳ ἐπεστράφη πρὸς τὸ πρῶτον, ἄλλο τοιοῦτο γεγονὸς ἐν τῇ τρίτῃ τάξει, οἷον ἐν τῇ πρώτῃ ἐκεῖνο, οἷον ὡς ἐκεῖνο τὸ ὂν ἁπλῶς, τοῦτο νοῦς ἁπλῶς· καὶ ὡς ἐκεῖνό γε οὐσία ἡνωμένη, οὕτως τοῦτο νοῦς συνῃρημένος, οἷα προσήκει τῷ νῷ συναίρεσις, οὐχ οἷα τῷ ὄντι. Διόπερ εἰς ὅρον ἐμβὰς τὸν οἰκεῖον ὁ νοῦς ᾠκειώθη τῷ πρώτῳ πάντων ὅρῳ φανέντι. αὕτη μὲν οὖν ἡ κατ' οὐσίαν ἐπιστροφὴ τοῦ νοῦ πρὸς τὸ ὄν· ἡ δὲ κατὰ ζωὴν τίς ἂν εἴη; ἢ ἐπειδὴ μετὰ τὸ ὂν ἡ ζωὴ καὶ ἄμεσος ἡ πρὸς τὸ ὂν τῆς ζωῆς συναφή, τὸ ζωτικῶς ἐπιστρεφόμενον πρὸς τὸ ὄν, εἰς τὴν πρὸς αὐτὸ συναφὴν ἐκείνην ἐπείγεται, ἣν πρὸς αὐτὸ συνῆπται πρὸ τῶν

1) Mon. εἰ μηδὲν. Uterque ad marg. Ὅτι κατ' οὐσίαν τὸ αὐθυπόστατον πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρέφει. Mox Mon. ὑποκλέψομεν μέσον.

2) Mon. ἀλλ' ἔστι τι ὂν καὶ χ.

3) Mon. τοῦ τότε. l. τοῦτο γε. Idem: τὸ ἑαυτοῦ ὑφιστ. ἐπιστρ. αὐτὸ ἐστι. mox idem ἄρα omittit.

4) Mon. ὅσον γιγν. Postea ὅτι τὸ τρίτον .... et ἐφ' ἑαυτοῦ τὸν οἰκ. ... Infra οἵα.

ἄλλων ἁπάντων αὕτη ἡ ζωή. Ὥστε ἡ μὲν οὐσιώδης ἐπιστροφὴ πρὸς ἐκεῖνο ποιεῖ τὸ ἐπιστρεφόμενον, οἷον ἐκεῖνο· ἡ δὲ ζωτικὴ συνημμένον αὐτῷ μόνον ἀμέσως κατὰ τὴν ζωήν· ἡ δὲ γνωστικὴ πόῤῥωθεν αὐτὸ καὶ ἀπὸ τῆς τρίτης ἐπανάγει τάξεως ἐπὶ τὸ πρῶτον· καὶ ἀΐδιος αὕτη τοῦ τρίτου ἡ τρίτον ἐπιστροφή, καὶ τοῦ νοῦ ἡ νοῦς· πολλὴ γὰρ ἡ πρὸς τὸ ὂν διάστασις τοῦ νοῦ, καὶ πρὸς τὸ γιγνωσκόμενον τοῦ γιγνώσκοντος· ἐν διακρίσει γὰρ ἀξιολόγῳ τὸ ὁρῶν πρὸς τὸ ὁρώμενον· ἡ δὲ ζωὴ σχεδὸν οὐσία ἐστὶ καὶ εὐθὺς μετ' ἐκείνην καὶ τὸ ζῶν τοῦ οὐσιωμένου οὐ [5] πόῤῥω. Περὶ δὲ τούτων καὶ αὖθις ἐροῦμεν, αὐτίκα δὴ μάλα.

Νῦν δὲ τὰς ἐπιστροφὰς ἀποδεδώκαμεν τοῦ νοῦ πρὸς Cap. 79.
τὸ ὄν, καὶ τοῦ τρίτου πρὸς τὸ πρῶτον· ὁμοίας δὲ ἀποδώσομεν [1] καὶ τὰς πρὸς τὸ δεύτερον τοῦ τρίτου καὶ τοῦ νοῦ πρὸς ζωήν. Γιγνώσκει τε γὰρ ὁ νοῦς τὴν ζωήν, εἴπερ καὶ τὸ ὄν, καὶ κατὰ τὸν ὅμοιον τρόπον, καὶ μέντοι καὶ εἰς τὸν ὅρον αὐτῆς ἐμβήσεται [2], ὅς ἐστιν αὐτῆς οὐσία, καθ' ὃν ζωὴ γίγνεται νοερὰ ὁ νοῦς, ὥσπερ οὐσία νοερὰ κατὰ τὴν πρὸς τὸ ὂν ἀφομοίωσιν, ὥσπερ νοῦς κατὰ τὴν ἑαυτοῦ τρίτην ἰδιότητα. νόει γάρ μοι τὸν νοῦν ὡς τρίτον ὄντα τρίμορφον γεγονότα καθ' ὅλον ἑαυτόν, καὶ ὄντα καὶ ζῶντα καὶ νοοῦντα συνῃρημένον [3] τε καὶ διακρινόμενον καὶ διακεκριμένον· ἡ οὖν ζωὴ καὶ πῶς διακρίνεται ὡς ἐν pag. 130.
διακεκριμένῳ τὸ διακρινόμενον εἶναι δυνατὸν ἀφομοιοῦται πρὸς τὴν ζωὴν καὶ οἷον εἰς ζωὴν καθίσταται· καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ πρὸς ζωὴν οὐσιώδης ἐπιστροφή· τίς δὲ ἂν εἴη ἡ ζωτικὴ πρὸς ζωήν; ἢ ἄλλος [4] ἐστὶν ἑστάναι κατὰ τὸν ὅρον τῆς ζωῆς, καὶ γενέσθαι ζωήν; ἄλλον οὖν ὄντα καὶ καθ' ἑαυτὸν ἑστῶτα, ὅς ἐστι συνῆφθαι ζωῇ, ὡς τρίτον δευτέρῳ, καὶ ζῆν μᾶλλον ἢ ζωὴν εἶναι, καὶ ὀρέγεσθαι ζωῆς, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἤδη ζωὴν γενέσθαι. Ὁ δὲ αὐτὸς ἡμῖν ἁρμοζέτω πανταχοῦ τύπος τῶν τριῶν ἐπιστροφῶν, ὅπου ποτὲ ἂν ὦσι καὶ ὁπόσων ἢ πρὸς ὁπόσα τῶν προϋπαρχόντων· πρὸς γὰρ ἕκαστα ἐπιστρέφεται τῶν πρὸ ἑαυτοῦ τὸ

5) Mon. ἀπόρρω.

1) Mon. ἀποδώσωμεν. — 2) Mon. ἐκβήσεται. — 3) Mon. συνειρημένον καὶ διακρ. omisso καὶ διακεκριμένον. ἡ οὖν ζῇ. Hamb. ἢ οὖν ζωή. — 4) Mon. ἢ ἄλλο ἐστιν. Hamb. infra ὁ δὲ αὐτὸ ἡμῖν ἁρμοζέτω Mox Mon. πρὸς γὰρ ἕκαστον ἐπ.

ἐπιστρεφόμενον, εἴτε ἔγγυθεν, εἴτε πόῤῥωθεν, ἀφομοιοῦταί τε πρὸς ἐκεῖνο πᾶν, πρὸς ὃ ἐπιστρέφεται, εἴτε δὴ κατὰ τὰς εἰς αὐτὸ συῤῥεούσας ἀπὸ τῶν πρὸς ἃ ἐπιστρέφεται ἰδιότητας οἰκείας ἤτοι πληρωμάτων ἢ στοιχείων, ἤτοι συνουσιωμένας τῷ δεχομένῳ, ἢ ἐπεισάκτους ἄλλως γιγνομένας, ἤ τε 5) κατὰ τὰς ἐν αὐτῷ τῷ ἐπιστρεφομένῳ διαφόρους ὑπάρξεις, αὐτοῦ οὔσας ἰδίας καὶ οὐκ ἄνωθεν ἡκούσας, ἄλλως δὲ ἐκείναις ἀναλογούσαις ταῖς τῶν προγενεστέρων φύσεσι, πρὸς ἃ καὶ ἡ ἐπιστροφὴ κατὰ ἀναλογίαν ἐπιτελεῖται. Ὁ μὲν γὰρ ἤδη προάγων λόγος ἑκάτερον ἐδόκει λέγειν, ποτὲ μὲν τῷ προεληλυθότι καὶ τρίτῳ ὅρῳ τὸν νοῦν ἀφομοιῶν 6) πρὸς τὸ ὄν· ποτὲ δὲ τῷ ἐνόντι αὐτῷ ἑνωμένῳ ἀνάγων αὐτὸ πρὸς τὸ πρὸ αὐτοῦ ἡνωμένον, τὸ τοῦ ὄντος λέγω συνηρημένον. Εἰ δὲ ἑκάτερον ἀληθὲς, ἢ οὐδέτερον ἢ τὸ ἕτερον ὁποτερονοῦν, ἢ πάντα ταῦτα, πῆ τε καὶ πῶς; εἰςαῦθις ἀναβάλλομαι εἰς τὸν περὶ τῶν μεθέξεων λόγον. Νῦν δὲ τοσοῦτον διορίζομαι συντομώτερον, ὡς ἄλλο μὲν εἶναι αὐτὸ ὅ ἐστιν, ἄλλο δὲ τὸ ὁμοιοῦσθαι πρὸς ἄλλο κατ' αὐτό γε ὅ ἐστιν· οἷον νοῦς ἐστιν ἀφ' 7) ἑαυτοῦ μένων, ὅς ἐστι, κατὰ τὴν εἰς ἑαυτὸ ἐπιστροφὴν, ἑαυτὸν περιγράψας καὶ οὐσιωδῶς καὶ ζωτικῶς καὶ γνωστικῶς· ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῆς ζωῆς προῆλθεν τοῦτο, ὅ ἐστιν ὁ νοῦς, πάντα καὶ ἐκεῖθεν, ὅσα ἀφ' ἑαυτοῦ κεκτημένος. Πᾶς οὖν καὶ ὅλως ἐπέστραπται πρὸς τὴν αἰτίαν, οὐ καθοσονοῦν ἑαυτοῦ ἐστιν, ἀλλὰ καθόσον ἐκείνης· ὀρέγεται οὖν συνῆφθαι τῇ παραγούσῃ αἰτίᾳ καὶ 8) εἶναί πως ἐκείνη ὡς δύναται καὶ ὁρᾷν αὐτὴν ὡς πρὸ αὐτοῦ τεταγμένην καὶ κεχωρισμένην. Οὕτω δὲ ἔχει καὶ πρὸς τὸ Ὂν καὶ ἕκαστον τῶν παραγόντων κἂν ᾖ παρακτικὰ πολλὰ πρὸς ἕκαστον ὁμοίως.

Cap. 80. Ἀπαιτεῖ δὲ ὁ λόγος μετὰ ταῦτα διαπορούμενος πρῶτον μὲν, διὰ τί μόνον τριχῇ διειλόμεθα τῶν τριῶν τούτων ἑκάστην, ἐπιστροφὴν λέγω καὶ πρόοδον καὶ μονὴν οὐσιώδη φα-
pag. 131. μὲν καὶ ζωτικὴν καὶ γνωστικήν; Ἐνῆν μὲν γὰρ εἰπεῖν καὶ τριαδικῶς, ἀδιάκριτον, διακρινομένην, διακεκριμένην,

5) Mon. εἴτε. Hamb. ἐν αὐτῷ ἐπιστρ. Mon. οὔσας ἰδέας. — 6) Mon. ἀφομοιῶντι. mox uterque ἑνωμένῳ pro ἡνωμ. vel ἐνουμ. Dein Mon. τὸ τοῦ ὄντος λέγον. — 7) Mon. ἐφ' ἑαυτοῦ. — 8) Mon. τὸ εἶναι sine καί.

ἢ ἑνιαίαν καὶ πεπληθυσμένην, καὶ μέσην τινά, ἣν καλεῖν τις ἀξιώσει ἡνωμένην. Ἔξεστι δὲ καὶ πολλαχῶς θεωρεῖν· καθ' ἕκαστον γὰρ κόσμον ἐστὶν ἑκάστη μονή τε καὶ πρόοδος καὶ ἐπιστροφὴ ἰδιότροπος· ἀλλὰ καὶ καθ' ἕκαστον εἶδος οἰκεία [1]) τῷ εἴδει καὶ παρώνυμος ἐκείνῳ, ἀλλ' οὐ μόνοις τοῖς τρισὶ τούτοις νῷ τε καὶ ζωῇ καὶ ὄντι. Τάχα γὰρ ἄν τις καὶ ἀπορήσειε, τίς ἡ τριὰς αὕτη καὶ πόθεν λαβοῦσα τὴν ἀντιδιαίρεσιν; ἡ μὲν γὰρ γνῶσις ἀντιδιαιρεῖται πρὸς τὸ γνωστόν· καὶ ἔστω τι μέσον εἰ βούλει γιγνῶσκον καὶ γιγνωσκόμενον· ἀλλ' οὔπω τοῦτο ζωή, οὐδὲ τὸ γνωστὸν πάντως ὄν. Πολλὰ γὰρ καὶ ἄλλα γνωστὰ καὶ πᾶν εἶδος γνωστόν, ὥς τε καὶ ὁ νοῦς γνωστόν. Διὰ τί οὖν ὡς γνωστικὸς ἀντιδιαιρεῖται τῷ ὄντι ὡς γνωστῷ; πόθεν δὲ ἡ οὐσία πρὸς νοῦν ἀντίκειται, ἵνα καὶ τὴν ζωὴν ἐν μέσῳ τάξωμεν; εἰ μὲν γὰρ κίνησις ἡ ζωή, τίς ἂν [2]) ἡ ἀντίθετος τῇ κινήσει στάσις; ἢ γὰρ ὁ νοῦς καὶ ἐκτὸς φαίνεται τῆς ἀντιδιαιρέσεως, ἢ οὐσία ἡ αὐτὴ κατὰ τὴν στάσιν. ὁ δὲ νοῦς ἔξω τῆς ἀντιθέσεως. Πρῶτον μὲν οὖν, ὅπερ ἔφην, περὶ αὐτῆς ἀπορητέον τῆς τριαδικῆς ἀντιδιαιρέσεως.

Δεύτερον δέ, εἰ τὸ ἐπιστρεφόμενον πάντως τὸ τρίτον ἐστίν, ὡς ἀρχόμενος ἐδόκει ὁ λόγος. Τοῦ γὰρ τρίτου πρὸς τὸ πρῶτον ἔλεγεν εἶναι· ἢ καὶ τὸ δεύτερον ἐπιστρέψει πρὸς τὸ πρὸ ἑαυτοῦ, ὡς τὸν νοῦν ἐτίθετο πρὸς ζωὴν ἐπιστρέφοντα τὴν προσεχῶς ὑπερκειμένην, ὥστε καὶ τὴν ζωὴν ἀξιώσει τις ἐπιστρέφεσθαι πρὸς τὸ ὄν· καίτοι ὃ μὴ προελήλυθεν, οὐδὲ ἐπιστροφῆς δεῖσθαί φαμεν [3]).

Τρίτον ἐπὶ τούτοις ἀπορητέον, εἰ μὴ μόνη ἡ ἐπιστροφὴ θεωρεῖται τριχῶς ἀλλὰ καὶ ἡ μονὴ καὶ ἡ πρόοδος, οὐσιώδης τε καὶ γνωστικὴ καὶ ζωτική; ἡ μὲν ἀφ' ἑαυτοῦ καὶ ἐν ἑαυτῷ ἑκάστη, ἡ δὲ ἀπὸ τοῦ πρὸ αὐτοῦ [4]).

Τέταρτον δέ, πῶς ἐπὶ μὲν τῆς γνωστικῆς ἐστι τρία ταῦτα, γιγνῶσκον, γιγνωσκόμενον, γνῶσις; ἐπὶ δὲ τῶν οὐσιωδῶν ἐπιστροφῶν οὐκέτι, οὐδὲ ἐπὶ τῶν ζωτικῶν. Εἰ δέ ἐστιν πως, ποῖα ταῦτα ἂν εἴη;

1) Mon. οἰκείῳ τῷ εἴδει — 2) Mon ἂν non habet. — 3) Mon. δεῖσθαι μέν. — 4) καὶ ἐν τῷ πρὸ αὐτοῦ Mon. addit.

Πέμπτον, διὰ τί τὸ μὲν αὐτὸ γνωστόν ἐστιν, ὅπερ ἑαυτὸ γιγνώσκει; τὸ δὲ αὐτόζων καὶ αὐθυπόστατον, ὅπερ ἑαυτὸ ποιεῖ ζῆντε καὶ εἶναι. Τῆς γὰρ ἐπιστροφῆς ἑκάστης ἴδιον εἶναι ῥητέον τὸ συννεύειν αὐτὸ πρὸς ἑαυτὸ μόνον, οὐ μέντοι καὶ ζωοποιεῖν· τοῦτο γὰρ ζωῆς ἢ ζωοποιοῦ τινὸς ἴδιον,
pag. 152. ἀλλ' οὐκ ἐπιστροφῆς αὐτὸ μόνον βουλομένης 5) ἐπιστρέψαι πρὸς ἑαυτό. Ὁμοίως δὲ καὶ τὸ οὐσιοποιὸν τῆς ἐπιστροφῆς ἀλλότριον· ἡ γὰρ ἑαυτοῦ γνῶσις οὐκ ἔστι γνωστοποιὸς ἢ γιγνώσκοντος ἀπεργαστική, καίτοι ἐδόκει καὶ ταύτην κατὰ τὸ ποιεῖν ἐνδέχεσθαι, εἴπερ καὶ ἐκείνας.

Ἕκτον δὴ οὖν ἐστι πρὸς τοῖς εἰρημένοις, διὰ τί τῶν πρὸς τὰ προςγενέστερα ἐπιστροφῶν ἡ μὲν γνωστικὴ ὁμοίως ἔχει τῇ πρὸς ἑαυτό; γιγνώσκει γὰρ καὶ ἐκεῖνο μόνον, ὥσπερ καὶ ἑαυτὸ κατὰ τὴν ἐπιστροφήν· ἡ δὲ ζωτική τε καὶ οὐσιώδης οὐ τὸν αὐτὸν τρόπον· ἑαυτὸ μὲν γὰρ οὐσιοῖ καὶ ζωοῖ τὸ κατ' αὐτὰς ἐπιστρεφόμενον πρὸς ἑαυτό, οὐ μέντοι δρᾷ τι καὶ εἰς τὰ πρὸ ἑαυτοῦ κατ' οὐδεντιοῦν.

Ἕβδομον τοίνυν ζητητέον, πῶς γιγνώσκει τὸ πρὸ ἑαυτοῦ; Ἆρα τῷ γιγνώσκειν ἑαυτὸν ὁ νοῦς καὶ τὸ πρὸ αὐτοῦ γιγνώσκει, ὥσπερ τῷ ἑαυτὸν κατὰ τὸν ἑαυτοῦ ὅρον ἱστάνειν ἀφομοιοῖ τὴν ἑαυτοῦ οὐσίαν τῇ τοῦ παράγοντος, ὡς ἐλέγομεν, καὶ ὡς ἐπιστρέφει τῇ οὐσίᾳ κατὰ τὸ προεληλυθὸς εἰς τὸ παράγον, οὕτω καὶ τῇ γνώσει τοῦ προεληλυθότος, ὅ ἐστιν τῆς ἑαυτοῦ φύσεως, γνωρίζει τὴν φύσιν τοῦ παράγοντος· ἢ ἀφεὶς τὴν ἑαυτοῦ ἐκείνης ἀντιλαμβάνεται καὶ λέγει μέντοι ὡς ὑπερέχει ἐκείνη ταύτης, ἅτε καὶ τὴν διαφορὰν ἐπιλογιζόμενος. Εἰ δὲ τοῦτο, κρείττων ἡ γνωστικὴ τῆς οὐσιώδους ἐπιστροφῆς, εἴπερ αὕτη μὲν κατὰ τὸν τοῦ προελθόντος ὅρον ἐπιτελεῖται 6), ἐκείνη δὲ κατὰ τὸν τοῦ παράγοντος.

Ὄγδοον, τί τέλος ἐστὶ τῆς γνώσεως; καὶ τί τῷ γιγνώσκοντι παραγίγνεται ἀπὸ τοῦ γνωστοῦ; πότερον τὸ τοῦ γνωστοῦ εἶδος ἐγγιγνόμενον τῷ γιγνώσκοντι, ἢ τὸ τοῦ γνωστικοῦ δυνάμει γιγνόμενον ἐνεργείᾳ κατὰ τὴν γνῶσιν; καὶ τί σεμνὸν ὁποτερονοῦν, ἢ τί ὠφέλιμον;

5) Mon. βουλευομένης. Inferius ἐκδέχεσθαι. — 6) Mon. ἐπικαλεῖται.

Ἔννατον ζητήσεως ἄξιον, εἰ δρᾷ τι τὸ γιγνῶσκον εἰς τὸ γιγνωσκόμενον ἢ τὸ γιγνωσκόμενον εἰς τὸ γιγνῶσκον. Ὅτι γὰρ ἂν εἴποι τις τὸ χεῖρον τῇ φύσει καὶ αἰτιατὸν, δράσει τι εἰς τὸ κρεῖττον ἑαυτοῦ καὶ τὸ αἴτιον· τὸ γὰρ γιγνωσκόμενον τῶν μὲν ἐστι κρεῖττον γιγνωσκόντων αὐτὸ, τῶν δὲ χεῖρον.

Οὐκοῦν *δέκατον* ἐπὶ πᾶσι ζητητέον, τίς ἡ γνῶσις, τί τὸ γνωστὸν, τί τὸ γνωστικόν; καὶ εἰ τῷ τρίτῳ σύνεστι πανταχοῦ; ἢ καὶ τῷ δευτέρῳ, ἢ καὶ τῷ πρώτῳ, καθὸ πρῶτον; καὶ γὰρ ὁ πρῶτος νοῦς γνωστικὸς, ὅ τι καὶ πᾶς. Ὅσον δὲ ἐπιβάλλει τοῖς προκειμένοις [7]), καὶ περὶ ζωῆς τε καὶ οὐσίας ἀπορητέον, τί ἑκάτερον, καὶ τί τῆς γνώσεως διαφέρετον;

Φέρε οὖν ἐξ ὑπτίας ἀπὸ τῶν ἐσχάτων ἐπὶ τὰ πρῶτα τῶν Cap.
προβεβλημένων ἐπανιόντες ἐπισκεψώμεθα, ἃ δεῖ πρὸς ἕκαστον 81.
λέγειν.

Οὐκοῦν τὴν *οὐσίαν*, ἣν νῦν ἀντιτίθεμεν ζωῇ τε καὶ γνώσει, οὔτε ζωὴν φήσομεν εἶναι οὔτε γνῶσιν. Εἰ μὲν δὴ
ὁμοταγεῖς εἶεν αἱ τρεῖς ἢ ὡς εἴδη ἢ ὡς γένη ἢ ὡς μέρη ἢ pag.
ὅπως λέγοι τις, οὐδὲν ἂν ἐκώλυσεν αὐτὰς μετέχειν ἀλλήλων· 133.
νῦν δὲ τὸ πρῶτον οὐσίαν βουλόμεθα λέγειν, καὶ τὸ δεύτερον ζωὴν καὶ τὸ τρίτον γνῶσιν, καὶ εἶναι τὸ μὲν αἴτιον αὐτῶν, τὸ δὲ αἰτιατὸν, τὸ δὲ συναμφότερον πρὸς ἄλλο καὶ ἄλλο· οὐκ ἄρα μεθέξει τὰ πρότερα τῶν δευτέρων· ὑπὲρ μὲν ἄρα τὸ γνῶσιν ἔχον ἡ ζωὴ, ὑπὲρ δὲ ζωὴν τὸ ὂν καὶ οὐσία. Ἔτι γὰρ καὶ ὧδε· οὐ γένη ταῦτά φαμεν, οὐδὲ εἴδη, ἅττα οὐδὲ μερικωτέρας τινας ὑποστάσεις, οὐδὲ ὅσαι μετὰ τὰς πρώτας ἀρχὰς, ἃς βούλεται σημαίνειν τάδε τὰ ὀνόματα, ἀλλὰ κόσμους ὅλους καὶ τούτους [1]) πρώτους ἁπάντων τῶν συνωνύμων ἢ ὁμωνύμων εἶναι δοκούντων, οἷον πρόκειται νῦν καὶ ἡμῖν ὁ πρῶτος νοῦς, καὶ ὥσπερ ἔχει πάντας τοὺς νοεροὺς διακόσμους· καὶ ζωὴν ἄρα τὴν πρὸ τούτου κόσμον εἶναι ὁλοτελῆ καὶ πλήρη πάντων κατὰ ζωὴν, ὧν ὁ νοῦς κατὰ νοῦν· ὥστε καὶ ἡ οὐσία, περὶ ἣν ὁ λόγος, κόσμος ὅλος ἐστὶ πάντων κόσμων πρεσβύτατος καὶ περιληπτι-

7) Hamb. *περικειμένοις.*
1) Hamb. *τούτοις πρώτους.* Mon. *ἡ ἀνωνύμων.* Idem mox *καὶ* ante *ἡμῖν* omittit. et legit *ὡς περιέχει.*

κώτατος τῶν δηλουμένων τοῖς προκειμένοις ὀνόμασιν. Ὁ μὲν ἄρα νοῦς οὐδὲν θαυμαστὸν εἰ ζωῆς καὶ οὐσίας μετείληφεν, ὅπη [2]) ποτὲ ἂν οὖσα φανείη πρόσω ἰοῦσιν ἡ μέθεξις. Ἡ δὲ ζωὴ γνώσεως μὲν οὐκ ἂν μετέχοι εἴπερ ἐστὶ τοῦ τρίτου καὶ τοῦ νοῦ ἡ γνῶσις ἐξαίρετος, ἢ κοινότερον φάναι τοῦ προελθόντος· ἡ δὲ οὐσία οὔτε γνῶσιν ἔχοι ἂν, οὔτε ζωὴν, οὔτε προεληλυθυῖα, οὔτε προϊοῦσα, εἴπερ ἐστὶ καὶ ἡ ζωὴ τοῦ μέσου καὶ προϊόντος. Οὐσία μὲν ἄρα ἐστὶ κόσμος ὁλοτελὴς ἐν τῷ ἀδιακρίτῳ [3]) πάντα συνῃρηκὼς, νοῦς δὲ κόσμος ὁλοτελὴς ἐν τῷ διακεκριμένῳ τῆς φύσεως ὑφεστηκὼς, ἡ δὲ ζωὴ κόσμος ὁλοτελὴς ἐν τῷ διακρινομένῳ τῆς μεσότητος πάντα ὠδίνων. Ὁ μὲν δὴ πρῶτος αὐτός τε ἀπερίγραφός ἐστι καὶ πάντα περιέχων ἀπεριγράφως· ὁ δὲ τρίτος αὐτός τε περιγραφεὶς· ἅ τε προεληλυθὼς, καὶ τὰ ἐν ἑαυτῷ γράψας, ὅσα ἐν αὐτῷ προελθόντα ἐστὶ καὶ διακεκριμένα· ὁ δὲ μέσος ὁ [4]) κατὰ τὴν ζωὴν οὔτε ἐν τῷ ἀπεριγράφῳ πέπηγεν, οὔτε ἐν τῷ περιγεγραμμένῳ συνέστη, ἀλλ' ἐστὶν οἷον ἀμφίβιον καὶ οἷον ἐν κινήσει τῇ ἀπὸ τοῦδε ἐπὶ τόνδε, ὅθεν τοῦτον μὲν ζωὴν ὀνομάζουσι, ὡς παρακεκινημένον καὶ οἷον ζέουσαν οὐσίαν. Καὶ γὰρ ἡ εἰδητικὴ ζωὴ τῷ εἴδει ἑκάστῳ προστιθεμένη τὸ ζέον τοῦτο καὶ κεκινημένον ἐπάγει. Οὕτω γὰρ καὶ ἡ τοῦ ὄντος ἀκίνητος φύσις ὑποβᾶσα μικρὸν παρέλυσε μὲν τὸ πεπηγὸς ἐκεῖνο καὶ ἀδιάκριτον, προὐβάλετο δέ τινα πρόοδον καὶ διακρίσεως ἔμφασιν. ἤδη δὲ προελθοῦσα καὶ διακριθεῖσα καὶ στᾶσα ἐν εἴδει τῷ ἑαυτῆς περιεγράφη κα-
pag. τὰ τὴν διάκρισιν, καὶ τὰ ἐν [5]) αὐτῇ ὁλικώτατα καὶ πρεσβύτατα
134. τῶν πάντων διέκρινέν τε καὶ περιέγραφεν. Οὐ γὰρ διεκρίθη τὴν εἰς πάντα διάκρισιν, ἀλλὰ τὴν ἐγγυτάτω τοῦ ἑνὸς, καὶ ὅλως εἰπεῖν τὴν πρώτην καὶ πρώτων διάκρισιν· ὅθεν ἐπειδὴ διάστασις αὐτῷ γέγονεν ἀπό τε τῶν πρὸ αὐτοῦ καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ· διεκρίθη γὰρ καὶ αὐτῷ ἐν ἑαυτῷ· διὰ δὴ τοῦτο προεχειρίσατο τῆς διαστάσεως ἐπανόρθωσίν τινα καὶ οἷον παραμυθίαν

2) Mon. ὅποι ποτε.... ἡ δὲ ζωὴ γν. — 3) Mon. ἐν τῷ διακρίτῳ π. συνειρηκώς. Hamb. νοῦς δὲ κ. ὁλ. ἐν τῷ διακρινομένῳ τῆς μεσότητος. media desunt. Mox Mon. π. περιέχων περιγράφως. Hamb. ἅτε προεληλυθῶς sic. — 4) Mon. art. ὁ om. et infra ὥςπερ ἀκεκινημένον. — 5) Mon. ἐν ἑαυτῇ. Inferius διεκρίθη γὰρ καὶ αὐτὸ ἐν ἑ....προεχειρήσατο.

τὴν γνῶσιν· ἔστι γὰρ ἡ γνῶσις ἐν τοῖς διεστῶσιν ἀπ' ἀλλήλων, ἢ ἀφ' ἑαυτῶν καὶ ἑτερότητι διειλημμένοις· ἄνευ γὰρ ἑτερότητος οὐκ ἂν εἴη τὸ μὲν γιγνῶσκον, τὸ δὲ γιγνωσκόμενον, τὸ δὲ μέσον ἡ γνῶσις· εἰκότως ἄρα ἐν τῷ προελθόντι καὶ διακριθέντι ταῦτα ὑφέστηκεν, ὥςπερ καὶ οἱ ἄλλοι διορισμοὶ ἐντεῦθεν ἄρχονται, καὶ αἱ ἄλλαι σχέσεις, ὅσαι διακεκριμέναι εἰσίν. Ἔχουσι μὲν οὖν καὶ αἱ ἄλλαι συνδετικόν τι τῶν ἐν σχέσει ὄντων, μάλιστα δὲ ἡ γνῶσις τὸ γιγνῶσκον τῷ γιγνωσκομένῳ συνάπτει· καὶ γὰρ ἐκτείνει τὸ γιγνῶσκον εἰς τὸ γιγνωσκόμενον δι' ἔρωτος τοῦ ἀληθοῦς, καὶ τὸ γνωστὸν ἐντίθησι [6]) τῷ γιγνώσκοντι διὰ τὴν εἰς αὐτὸ ἀπ' ἐκείνου διαθρώσκουσαν ἀστραπήν· καὶ αὕτη ἦν ἡ γνωστικὴ ἐπιστροφὴ τοῦ προελθόντος εἰς τὸ παραγαγόν, καὶ καθὸ τὸ ἕτερον τοῦ ἑτέρου διακέκριται· ἑτερότητος γὰρ μὴ οὔσης οὐδὲ γνῶσις, ὥστε ἡ οὐσία οὐκ ἂν ἑαυτὴν γιγνώσκοι, εἴπερ ἥνωται πάντῃ, οὐδ' ἂν ἄλλο, εἴπερ οὐδαμῇ ἐστι διακεκριμένη, ὡς ἔχειν τὸ γνωστικὸν ἄλλο καὶ τὸ γνωστὸν καὶ δὴ καὶ τὴν γνῶσιν. Ἡ δὲ ζωὴ λέγεται μὲν νοητὴ καὶ νοερὰ ἀπὸ τῶν ἄκρων, ἔστι δὲ οὐδέτερον ἀκραιφνῶς ἀλλ' ᾗ διακρίνεται μόνον, ταύτῃ καὶ γνῶσιν ἔχει καὶ γνωστὸν καὶ γνωστικὸν, οὐ διακεκριμένον, ἀλλ' ἔτι διακρινόμενον [7]), τοῦτο δέ ἐστιν ὑποφαινόμενον. Ἐν ἄρα τῷ νῷ πρώτῳ ἡ πρώτη γνῶσις, ἐπειδὴ καὶ ἡ πρώτη περιγραφὴ ἐν αὐτῷ, αὐτοῦ τε πρὸς ἑαυτὸν καὶ τὰ πρὸ ἑαυτοῦ. Ἧι μὲν οὖν πρὸς ἐκεῖνα διεκρίθη, ἔγνω ἐκεῖνα, τοῦτο δέ ἐστι, πόῤῥωθεν ἐκείνοις συνήφθη διὰ τῆς γνώσεως· ἡ δὲ πρὸς ἑαυτὸν καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ, ταύτῃ ἐν αὐτῷ συνάπτεται διὰ γνώσεως ἔν τινι διαστάσει τῇ πρὸς ἑαυτὸν, καὶ τὰ ἐν αὐτῷ δὴ πρὸς ἄλληλα καὶ πρὸς τὸν ὅλον αὐτὸν ἕκαστον διέστη καὶ περιεγράφη διὰ τοῦτο καὶ ἄλληλα γιγνώσκει καὶ τὸν [8]) ὅλον· ὅλος δὲ καὶ πᾶς ἐν διακρίσει γεγονὼς καὶ περιγραφῇ εἰκότως ὅλως καὶ πᾶς γνώσεώς τε περιε-

6) ἀντίθησι. sic Mon. et inferius ἔτι δὲ. — 7) Mon. vocc. ἀλλ' ἔτι διακρινόμενον, itemque ἡ πρωτη γν. ἐπ. κ. ἡ πρ. π. ἐν αὐτῷ omisit; et καὶ πρὸς τὰ πρὸ ἑ. legit. Idem inferius ταύτης ἑαυτῷ συνάπτεται. — 8) Mon. τὸ ὅλον. Hamb. pergit: ὅλος δὲ καὶ πᾶς γνώσεώς τε περιεπλήσθη omissis vocabulis mediis. Mon. postea ἐγιννώθη pro ἐγανώθη.

πλήθη καὶ νοῦς ἐγένετο κατὰ τὴν νόησιν καὶ ἐγανώθη τῷ τῆς
pag. 135. νοερᾶς ἀληθείας φωτὶ, πρῶτος ἐν ἑαυτῷ τὸ τῆς γνώσεως ὄμμα προβαλλόμενος, ἵνα τῇ θέᾳ τοῦ ἀφ' οὗ προῆλθεν ἐπανίοι πάλιν εἰς ἐκεῖνο καὶ ἐπανάγοι ἐκεῖνο πρὸς ἑαυτὸν, ὡς οἷόν τε ἐν τῇ διαστάσει. Συνῆπτε μὲν γὰρ αὐτὸν [9]) καὶ ἡ οὐσιώδης ἐπιστροφὴ, ἀλλὰ κατὰ τὴν πρώτην διάστασιν, ἣν διέστη καὶ ὡρίσθη κατὰ τὴν ὑπόστασιν· συνῆπτε δὲ αὐτὸν καὶ ἡ ζωτικὴ, ἀλλὰ κατὰ τὴν δευτέραν διάκρισιν, καθ' ἣν ἀπὸ τῆς οὐσιώδους ὑποστάσεως εἰς τὴν γνωστικὴν διεκρίνετο. Συνάπτει δὲ καὶ ἡ γνωστικὴ κατὰ τὴν πoῤῥωτάτω καὶ ἐννάτην μὲν οὖσαν ἀπὸ τοῦ ἀδιακρίτου, τρίτην δὲ ἀπὸ τοῦ διακεκριμένου· τρίτης γὰρ οὔσης τῆς ἐπιστροφῆς μετὰ μονὴν καὶ πρόοδον τρίτη ἐστὶν ἐπιστροφὴ ἡ διὰ γνώσεως γιγνομένη [10])· διὸ τὴν πλείστην ἀπόστασιν εἰς τὸ ἔσχατον ἑαυτοῦ καὶ οἷον τοῦ τρίτου τὸ τρίτον ἀποστὰς ὁ νοῦς ἀγαπᾷ τὴν τῶν διεστώτων οὕτω συνάπτεσθαι συναφήν· αὕτη δέ ἐστιν ἡ γνῶσις, ἣ ὅτι μὲν ἐπιστροφή τις εἴρηται, καὶ ὅτι ἐσχάτη ἐπιστροφὴ καὶ τοῦτο εἴρηται. Τί δέ ἐστιν ὅμως ἡ γνῶσις, ἢ ἀντίληψις τοῦ γνωστοῦ ἐν τῷ γνωστικῷ; Ἀλλ' οὔπω τι ἴσμεν ὧν λέγομεν. Τί γὰρ ἂν εἴη τὸ γνωστὸν ἢ τὸ γνωστικὸν, οὐ ῥᾴδιον γνῶναι, ἀγνοουμένης τῆς γνώσεως.

Ἡ [11]) γνῶσίς ἐστιν ὡς τὸ ὄνομα παραδηλοῖ γιγνομένη γνῶσις, ὅ ἐστιν νόησις· ἡ δὲ νόησις, ὅτι ἐπὶ τὸ εἶναι καὶ τό ἐστι νοεῖται καὶ ἐπάνεισι νεόεσις ἐν δίχῃ ἂν κληθεῖσα· νῦν δὲ σεμνολογούμενοί τε διὰ τοῦ η καὶ εὐστομοῦντες κατὰ τὴν συναίρεσιν, νόησιν καλοῦμεν· ὥστε ὁ νοῦς ὅτι νεῖται ἐπὶ τὸ ὄν. νεῖται δὲ καὶ τὴν οὐσιώδη ἐπάνοδον καὶ τὴν ζωτικὴν, ἀλλ' ἐν τρίτῃ τάξει καὶ οἷον πόῤῥωθεν διὰ τῆς γνωστικῆς νοήσεως, καὶ ἡ νοῦς γνωστικὸς καί τινα τρόπον δι' ἐνεργείας, ἀλλ' οὔτε οὐσίας οὔτε ζωτικῆς δυνάμεως, διὸ γιγνομένη μᾶλλον ἤδε [12]) ἡ νόησις. Εναργεστέρα δὲ αὕτη μᾶλλον ἡμῖν, ὅτι μάλιστα διακέκριται·

9) Mon. ἑαυτὸν, et infra συνῆπτε δι' αὐτὸν. — 10) Uterque in contextu γιγνομένη, at Hamb. ad marg. γιγνωσκομένη. Idem Hamb. ad marg. notat rubro pigm. γνῶσις. γιγνωσκομένη νόησις. νόησις νεόεσις, ὅτι ἐπὶ τὸ εἶναι καὶ τὸ ἔστι κεῖται. — 11) ἡ γν. Mon. ἢ sic Hamb. καὶ ἔστιν νοεῖται.... νεόστις Mon. Idem ὅτι νοεῖται ἐπὶ τὸ ὄν· νοεῖται δὲ. — 12) Mon. ἡ δὲ νόησις.... διὸ καὶ κατὰ τ....... πρὸ τῆς δὲ κατὰ τὴν διακεκρ.

διὸ κατὰ ταύτην οἱ πλεῖστοι εἰδοποιοῦσι τὸν νοῦν· ἔδει δὲ πρὸ τῆςδε καὶ τὴν διακεκριμένην καὶ περιγεγραμμένην ὑπόστασιν καὶ νόησιν ταύτην πρὸ τῆς γνωστικῆς ὀνομάζειν ὡς πρώτην εἰς τὸ ὂν τοῦ προελθόντος ἀπ' αὐτοῦ ἐπάνοδον, ἀφ' ἧς καὶ ὁ νοῦς ἐπικέκληται· καὶ πρὸ τῆς γνώσεως εἰς τὸ ὂν ἤδη νεόμενός τε καὶ ἐπανιών.

Ἴσως δὲ καὶ γένεσις ὄντος καὶ οὐσίας ἡ γνῶσις εἶναι βούλεται [13]· οὐσίωται γὰρ τῇ εἰς τὸ ὂν ἐπανόδῳ τὸ γιγνῶσκον κατὰ τὴν γνῶσιν οὐ τὴν πρώτην, ἀλλ' οἷον γιγνομένην οὐσίωσιν· διόπερ ὁ νοῦς τὰ πράγματα, φησὶ καὶ Ἀριστοτέλης.

Ἀλλὰ τὰ μὲν ὀνόματα ὅπως ἄν τις εὐφυέστερον ἔχοι, προςαρμοζέτω τοῖς πράγμασιν. Ὅτι δ' οὖν κατὰ τὴν εἰς τὸ ὂν ἐπάνοδον ὅτε νοῦς ὑφέστηκε καὶ ἡ γνῶσις προβέβληται, πᾶσα δὲ ἐπάνοδος τοῦ προελθόντος ἐστὶ καὶ διαστάντος ἤδη, καὶ διὰ τοῦτο δεομένου τῆς ἐπανόδου, οὐκ ἀναλυούσης τὴν διάστασιν, ἀλλ' αὐτὸ τὸ διεστὸς ᾗ διέστηκεν καὶ ᾗ διεστὸς, ἐπαναγούσης εἰς ἐκεῖνο, ἀφ' οὗ διέστη καὶ προελήλυθεν, φανερὸν καὶ ἀπὸ τοῦ τῆς γνώσεως ὀνόματος. pag. 136.

Τί δὲ οὖν ἡ γνῶσις; ἆρα περιαυγασμὸς καὶ οἷον προπομπία φωτὸς ἐν τῷ γνωστικῷ τοῦ γνωστοῦ; καὶ γὰρ ἡ αἴσθησις κατὰ τὸ αἴσθημα, καὶ ἡ φαντασία κατὰ τὸν τύπον ὑφίσταται καὶ ἡ δόξασις καὶ ἡ νόησις ἡ μὲν κατὰ τὸ διανόημα, ἡ δὲ κατὰ τὸ δόξασμα· καθόλου τοίνυν ἡ γνῶσις κατὰ τὸ γνῶσμα, εἰ οἷόν τε φάναι. Τὸ δὲ γνῶσμά ἐστιν αὐτὸ τὸ γνωστὸν ἀλλ' ἤδη τῷ γιγνώσκοντι ἐνουσιωμένον· ᾗ κατὰ μὲν τοῦτο πάντως ἡ γνῶσις, οὐ τοῦτο δὲ ἡ γνῶσις; τί οὖν πάσχει τὸ γνωστικὸν, ὅτε μήπω γιγνώσκει ἢ ὀρέγεται τοῦ γνωστοῦ; Οὐκοῦν ἡ γνῶσις τάξις [14]) ἐστὶ τοῦ γνωστοῦ ᾗ γνωστόν· καὶ γὰρ εἰ τοῦ ὄντος ἀλλ' ᾗ γνωστὸν τὸ ὄν. Τί οὖν τὸ γνωστὸν, καὶ πῇ διαφέρον τοῦ ὄντος; ἢ ὅτι γνωστὸν μὲν πρὸς ἄλλο καθ' αὑτὸ δὲ, ὅ ἐστιν, ὄν; ἢ καὶ τοῦτο μὲν πρόςεστιν, οὔπω δέ τις ἑκατέρου διώρισται φύσις; ἢ τὸ μέν ἐστιν ἡ ὑπόστασις, τὸ δὲ

13) Mon. βούλονται· idem τῇ ante εἰς om. cf. Aristot. π. ψυχῆς l. III. c. 4 sq. — 14) Mon. τεῦξις, (acquisitio). καὶ γὰρ ἡ τοῦ. Hamb. bis ἡ γνωστόν. Mon. διαφέρειν τοῦ ο.

γνωστὸν οἷον τὸ φανὸν [15]) τῆς ὑποστάσεως; καὶ γὰρ ἄλλο τῷ ἐνύλῳ εἴδει φέρε εἰπεῖν ἡ ὑπόστασις, ἄλλο τῷ αἰσθητῷ εἶναι· καί ἐστιν αὐτοῦ τὸ αἰσθητὸν τὸ προπίπτον αὐτοῦ καὶ προλάμπον αὐτοῦ ἕως αἰσθήσεως, καὶ ταύτῃ σύμμετρον [16]), πως αὐτὴν γιγνομένην. Οὕτω δὲ καὶ τὸ φανὸν τοῦ ὄντος οἷον φῶς αὐτοῦ προπομπεῦον ἕως τοῦ γνωστικοῦ καὶ προαπαντῶν αὐτῷ ἱεμένῳ τὴν ἄνω πρὸς αὐτό· συμμέτρως αὐτῷ συμφύεται καὶ τελειοῖ καὶ κορέννυσιν αὐτοῦ τὴν ὄρεξιν τοῦ ὄντος τῇ πληρώσει τοῦ οἰκείου φωτός· οὐκ ἄρα τὸ ὂν γιγνώσκει ὁ νοῦς, ἀλλὰ τὸ φανὸν τοῦ ὄντος, ἢ τὸ ὂν κατὰ τὸ φανὸν, καὶ τὸ ὂν κατὰ τὸ γνωστόν· καὶ γὰρ εἰ τὸ ὂν γιγνώσκοι, ὥςπερ γιγνώσκειν, ἀλλὰ πᾶν γιγνωσκόμενον, πάντως ἂν εἴη γνωστόν· Ὥστε τὸ μὲν ὂν γιγνώσκει ὁ νοῦς, ἀλλὰ κατὰ τὸ φανὸν ὥς φαμὲν ἀναγκαίως. Καὶ μὴν τοῦ ὄντος ὀρέγεται· ἢ ὀρέγεται μὲν ὡς ὄντος, τυγχάνει δὲ τοῦ αὐτοῦ ὡς γνωστοῦ.

Τάχα δὲ καὶ ἡ ὄρεξις ῥητέα τοῦ ὄντος κατὰ τὸ γνωστόν· αἱ γὰρ κατὰ φύσιν ὀρέξεις τῶν αὐτῶν εἰσιν ὧν καὶ αἱ [17]) τεύξεις· ὁμολογουμένως δὲ ἡ τεῦξις τοῦ ὄντος τῷ γιγνώσκοντι κατὰ
pag. 137. τὸ γιγνωσκόμενον. Τί οὖν τὸ φανὸν τοῦτο λέγομεν; ἢ τὸ φαίνεσθαι τοῖς δευτέροις ἀντεχόμενον καὶ εἰς συμμετρίαν ἑαυτὸ παρεχόμενον τοῖς ἀπολαύειν αὐτοῦ βουλομένοις, καὶ περιπτύσσεσθαι αὐτοῦ τὸ προπομπεῦον φῶς ἐφιεμένοις. Οὐκ ἄρα ὅλον γνωστὸν, ἀλλὰ μόνον τὸ φῶς, οἷον τῇ ὄψει τὸ χρῶμα μόνον ὁρατὸν ἀλλ' οὐ τὸ ὑποκείμενον [18]). Ἢ μάλιστα μὲν οὐδὲν θαυμαστὸν ἀλλὰ καὶ ἀναγκαῖον εἶναί τι ἀεὶ τῶν πρώτων τοῖς δευτέροις ἄληπτον καὶ ἀπόῤῥητον· οὕτω γὰρ καὶ τὸ πάντη ἐκβεβηκὸς ἀπόῤῥητον ἦν ἁπλῶς πρὸς πάντα, τῶν δὲ ἄλλων ἕκαστον πρὸς τὰ δεύτερα μόνον ἑαυτοῦ τε ἀπόῤῥητον ἔχει καὶ γίγνεται πρός τι ἀπόῤῥητον. Μάλιστα μὲν οὖν ὅπερ ἔφην, οὐδὲν τοῦτο παράλογον, ἀλλ' ἐκεῖνο ἴσως ἀπορήσειεν ἄν τις, εἰ τῷ ὄντι τὸ

15) Mon. φανερὸν .... καὶ γὰρ ἄλλῳ τῷ .. φέρει ... τὸ αἰσθητῷ. — 16) Mon. σύμμετρον. πρὸς αὐτὴν γιγνώμενον (sic) ... τοῦ φανὸν τοῦ ... ἕως γνωστικοῦ .. προαπαντῶν α. ἱεμένῳ ..... ἀλλὰ τὸ φανερὸν τοῦ ρ. Mox f. l. ὥςπερ γιγνώσκει ἄλλο πᾶν γιγνωσκόμενον. supra Hamb. προπομπεῦών. sic. — 17) Mon. ὧν καὶ ἐντεύξεις. — 18) Mon. τὸ ὑπερκείμενον ..... τι τῶν πρώτων ἀεὶ τοῖς δ ..... Hamb. ἐμβεβηκὸς.

προπομπεῦον τοῦ ὄντος γιγνώσκοι ὁ νοῦς, ἀλλ' οὐκ αὐτό; κατὰ μέντοι τὸ φανὸν αὐτοῦ ἐλέγετο εἶναι. Τοῦτο δὴ τὸ προπομπεῦον τοῦ ὄντος [19]) γιγνώσκοι, ἀλλ' οὐχὶ ἀπόῤῥοιά τις ἀπ' αὐτοῦ, ὡς ἀφ' ἡλίου τὸ περίγειον φῶς, ἀλλ' ὡς εἴ τις ὁρῶν τὸν ἥλιον αὐτὸν κατὰ τὴν ἐν αὐτῷ λαμπρότητα τῆς φύσεως. Οὐκοῦν τὸ ἐπιπολῆς γιγνώσκει μόνον, εἴπερ ὡς χρῶμά τι γιγνώσκοι τὸ φανὸν τοῦ ὄντος, ἢ δι' ὅλου· τὸ φανὸν νοητέον καὶ μηδὲν εἶναι αὐτοῦ ὃ μὴ διαλάμπει καὶ σπεύδει πρὸς ἔκφανσιν, ὡς εἰ λέγοις ὕαλον ἤ τοι τῶν διαφανῶν ὅλον ὁρατὸν, ὅτι δι' ὅλου κεχώρηκεν ἡ τοῦ ὁρατοῦ φύσις· ἀλλ' ὅμως ἕτερον τὸ σῶμα καὶ ἕτερον τὸ δι' ὅλου φανὸν, ὥστε κἂν ἐκεῖ τὸ φανὸν, ἀλλ' οὐ παρὰ τὸ ὄν· καὶ πρῶτον μὲν ἐπανήξει τὸ αὐτὸ μὴ τοῦ ὄντος εἶναι, ἀλλὰ τοῦ φανοῦ ἑτέρου ὄντος· καὶ γὰρ τοῦ πάντη διαφανοῦς οὐ τὸ σῶμα ὁρατὸν, ἀλλὰ τὸ χρῶμα μόνον. Ἔπειτα διοριοῦμεν ἐν τῷ πάντη ἀδιορίστῳ ἄλλο μὲν τὸ φανὸν, ἄλλο δὲ τὸ ὂν, οἷον τῷ φανῷ τὸ ὑποκείμενον, ἢ ὁπωσδήποτε διαφέρον αὐτοῦ. Ἢ ὧδε ῥητέον πρὸς ταῦτα, ὡς τὸ ὂν αὐτὸ ὅ ἐστιν ᾗ μὲν αὐτὸ μόνον γε ὂν, καὶ ἀδιάκριτον μόνον, ᾗ δὲ διέστη αὐτοῦ ὁ νοῦς διακριθεὶς ἀπ' αὐτοῦ καὶ ἐγένετο οὐ μόνον ἀδιάκριτον ἀλλὰ καὶ διακεκριμένου διακεκριμένον, εἰ καὶ τὸ διακεκριμένον ἔσχεν ὡς ἀδιάκριτον διαστὰν τοῦ ὡς ἀληθῶς διακεκριμένου, κατὰ τοσοῦτον ὑπεφάνη τὸ γνωστὸν ἐν αὐτῷ· καὶ γὰρ τῷ νῷ κατὰ τὸ διακεκριμένον ἐνεφάνη [20]) τὸ γνωστικόν· ὥστε καὶ τῷ ὄντι ὡς διακεκριμένῳ πως ἐμφαίνεταί τι καὶ ἄλλο· οὐ μὴν τὸ γνωστικὸν, διότι τοῦτο τῷ προελθόντι συνῆν, ἀλλὰ τὸ γνωστὸν, ὅτι τῷ προελθόντι διὰ γνώσεως αἱρεθὲν γνωστὸν pag. 138.
ἐκεῖνο γέγονεν, καὶ οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ τῷ γνωστὸν, ὥς τι ἰδίωμα διωρισμένον· οὐδὲ γὰρ τὸ διακεκριμένον ὥς τι ἰδίωμα ἐν αὐτῷ· κατὰ γὰρ τὸ ἀδιάκριτον ἦν διακεκριμένου διακεκριμένον, οὐκ ἂν οὔτε ὑποστὰν οὔτε ὀνομασθὲν διακεκριμένον, ὅσον ἀπὸ τῆς οἰκείας φύσεως, εἰ οἷόν τε εἰπεῖν, εἰ μὴ [21]) διεκρίθη ἀπ' αὐτοῦ τὸ ὄντως διακεκριμένον. Οὕτως ἄρα οὐ κατά τι

19) Hamb. vocc. τοῦ ὄντος γιγν. omisit. Idem ἀπορία... infra δι' ὅλον τὸ φανόν.... ἢ τὸ τῶν διαφανῶν ὃ ὁρεκτὸν. — 20) ἐνεφάνη [ει] sic Hamb. qui insuper τὸ γνωστὸν l. — 21) ἢ μή.

τῶν ἐν αὐτῷ γνωστὸν, ἀλλὰ κατὰ τὴν πρὸς τὸν νοῦν ἀντιπαραβολὴν ἐφάνη καὶ ὠνομάσθη. Ὁ γὰρ νοῦς ἑαυτὸν διακεκριμένον ἀπ' ἐκείνου ἰδὼν, ἐκεῖνο δὲ ἀδιάκριτον μεῖναν, τὴν ἀπ' ἐκείνου ἔκβασιν διάκρισιν ὠνόμασεν, ἐν [22]) αὐτῷ μὲν τῷ ὄντι οὖσαν, ἐν ἐκείνῳ δὲ κατὰ τὸ ἀδιάκριτον καὶ κατὰ τὸ μὴ συνεκβεβηκότι. Οὕτως ἄρα διότι προελθὼν ὁ νοῦς ἐγένετο γνωστικὸς ἐκείνου ἀφ' οὗ προῆλθε, κατ' αὐτό γε, ὃ προῆλθε τὴν γνωστικὴν ἐπιστροφὴν προβαλλόμενος, ὡς εἴρηται πρότερον, ἔχων, οὗ ὠρέχθη διὰ γνώσεως, ἐποίησεν [23]) αὐτὸ γνωστὸν ὀνομάζεσθαι, μᾶλλον δὲ ἑνὸν αὐτῷ τὸ γνωστὸν ἐξέφηνεν, οὐ μὴν διωρισμένον· οὐδὲ γὰρ τὸ διακεκριμένον ἐν διορισμῷ· οὐ δὲ γὰρ αὐτὸ ὂν ὡς τι παρὰ τὴν ζωὴν καὶ τὸν νοῦν· πάντα γὰρ ταῦτα καὶ ὀνόματα καὶ πράγματα τῆς εἰδικῆς ἐστι φύσεως· ἐκείνη δὲ ἡ φύσις πάντῃ ἦν ἀδιάκριτος, ὡς φαμέν· ἐν δὲ τῇ μέσῃ διακρίνεταί πως· ἐν δὲ τῷ νῷ τά τε ἄλλα καὶ τὸ γνωστὸν καὶ τὸ γνωστικὸν καὶ ἡ γνῶσις διεκρίθη, καὶ τὸ κυρίως γνωστὸν ὁ νοῦς ἐστιν, ἑαυτῷ [24]) γε ὢν γνωστικός. Εἶδος γὰρ, ὅτι εἰδητὸν καὶ εἰδητικὸν, διὸ παντὶ εἴδει σύνεστί τις καὶ γνῶσις ὁποσηοῦν καί ἐστι ζῶον πᾶν εἶδος ἢ ζώου τι νέκρωμα, τὴν στέρησιν πεπονθὸς ἅμα μὲν τοῦ ζώου, ἅμα δὲ καὶ τοῦ εἴδους, οἷον λίθοι καὶ ξύλα καὶ τὰ νεκρὰ τῶν σωμάτων, ἐπεὶ τάγε κατὰ φύσιν ἔχοντα ζῶά τε καί τινα συναίσθησιν ἔχοντα, εἰ καὶ τὴν ἀνυδροτάτην καὶ ἡμῖν γε ἀνεπαίσθητον· ἐπεὶ καὶ τὰ φυτὰ ζῶα ἄλλα φησὶν ὁ Πλάτων· πέτραι δὲ καὶ μέταλλα καὶ ὅλη ἡ γῆ καὶ τῶν ἄλλων στοιχείων ἕκαστον, ὅτι οὐκ ἄψυχα πάντῃ ἐστὶ, δηλοῖ μὲν καὶ ἡ ζωογονία τῶν ἐν τοῖς ζώοις περιεχομένων, δηλοῖ δὲ καὶ τὸ ὁλοτελὲς αὐτῶν τῆς εἰδοποιΐας. Ταῦτα μὲν οὖν ἄλλου ἂν δέοιτο λόγου.

Ὁ δὲ νοῦς ἐν ἑαυτῷ διακριθεὶς ὅλος δι' ὅλου γνωστικός τε ἐγένετο καὶ γνωστός· διακριθεὶς γὰρ ἀφ' ἑαυτοῦ καὶ στὰς

22) ἐν ἑαυτῷ Mon. Mox. ἐν ante ἐκείνῳ Hamb. omisit. — 23) Mon. ἐποίησεν αὐτὸ γνώσεως· ἐποίησεν αὐτὸ γνωστόν. — 24) Mon. ἑαυτῷ τε ὤν. Infra ὁπωςοῦν pro ὁποσηοῦν, et postea ἢ ζῶον τι νέκρομα (sic) τ. στ. πεπονθὸς. Pro ἀνυδροτάτην l. ἀμυδροτάτην. Hamb. ad marg. notat. Ζῇ πέτραι καὶ μέταλλα καὶ ὅλη γῆ καὶ τἆλλα στοιχεῖα οὐκ ἄψυχα πάντῃ.

ἐν τῇ διακρίσει συνάπτεται πρὸς ἑαυτὸν διὰ γνώσεως, ὃς νόμος ἐστὶ τοῖς διεστῶσιν ἀφ' ὧν διέστηκεν. Κυρίως μὲν τοίνυν ὅπερ ἔφην καὶ τὸ γνωστὸν καὶ τὸ γνωστικὸν καὶ ἡ γνῶσις ἐν τῷ νῷ διεκρίθη ἀπ' ἀλλήλων· ἀλλ' ἡ μὲν τὸ διακριθὲν, γνωστικῶς pag. 159. ἐφάνη, ἡ δὲ τὸ ἀφ' οὗ διεκρίθη, ταύτῃ γνωστὸν πρὸ [25]) τούτου· τὸ γὰρ ἐπανελθεῖν ὠρέχθη τὸ προελθόν· διὰ γνώσεως δὲ ἐπανελθὸν ὡς γνωστικὸν πρὸς γνωστὸν ἐποιήσατο τὴν ἐπάνοδον, αὐτὸς δὲ τό τε ἀφ' οὗ καὶ τὸ ὅ· τὸ γνωστὸν ἄρα αὐτὸς καὶ τὸ γνωστικὸν, ἐν μέσῳ δὲ τούτων ἡ γνῶσις. Ὅπως μὲν οὖν ἔλεγον, κυρίως μὲν ἐπὶ τοῦ νοῦ ταῦτα καὶ ἐν τῷ νῷ, ἤδη δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ ὄντος, ἄλλον δὲ τρόπον· ὅμως δὲ διεκρίθη ὁ νοῦς, ὥστε καὶ ἐπ' ἐκεῖνο διὰ γνώσεως ὥρμησεν· αὕτη γὰρ ἦν ἐσχάτη συναφὴ τῶν προελθόντων· βουληθεὶς δὲ αὐτῷ συναφθῆναι καὶ ἐφαρμόσαι συνήγαγε τὴν ἑαυτοῦ γνῶσιν εἰς ἓν συναίρεμα γνώσεων ἁπασῶν, καὶ μίαν γνῶσιν ἡνωμένην ἀπεργασάμενος, πασσυδὶ [26]) φαίη τις ἂν ἐστέλλετο πρὸς τὸ ἀδιάκριτον τῷ ὄντι γνωστὸν, οὐδὲ ὡς ἓν πρὸς ἓν ἐν διακρίσει ποιησάμενος τὸ γνωστικὸν πρὸς τὸ γνωστὸν, ἀλλὰ τρόπον τινὰ τὴν γνῶσιν οὐσίαν ἀποδείξας τῇ πολλῇ ἑνώσει, τῷ γνωστῷ ὡς οὐσίᾳ προςέβαλεν, καὶ ὠρέχθη μὲν ὡς γνωστικὸς ἄρα γνωστοῦ διὰ τὸ ἐπὶ πόῤῥωθεν, συναφθεὶς δὲ καὶ τυχὼν ἔγνω τὴν συναφὴν, οὐ γνωστικοῦ οὖσαν, οὐδὲ πρὸς γνωστὸν, ἀλλ' οὐσίας πρὸς οὐσίαν, ὥστε πρὸς μὲν ἐκεῖνο μᾶλλον οὐσιώδης ἡ ἐπάνοδος, πρὸς δὲ ἑαυτὸν γνωστικὴ μᾶλλον.

Διὰ τί οὖν ὁ μὲν νοῦς ἀμφότερα, γνωστικός τε ἅμα καὶ γνωστός; ἡ δὲ οὐσία γνωστὴ [27]) μόνον, καίτοι ἔν τινι καὶ αὐτὴ διακρίσει ὁρᾶται, ὡς εἴρηται. Ἢ ῥητέον, ὡς τὸ μὲν γνωστὸν ὀρεκτὸν εἶναί τι βούλεται, τὸ δὲ γνωστικὸν ὀρεκτὸν, ἐν διακρίσει δὲ καὶ ὁπωςοῦν, καὶ ταῦτα πρὸς ἄλληλα καθάπερ νοῦς τε καὶ οὐσία· καὶ ἡ μὲν οὐσία τὸ ὀρεκτὸν, κρείττων γὰρ, ὁ δὲ νοῦς τὸ ὀρεκτικόν. Ὥστε δῆλον, ὅτι τὸ μὲν ὀρεκτικὸν καὶ τὸ γνωστικὸν τῷ καταδεεστέρῳ προςήκει κατὰ φύσιν, τῷ δὲ κρείττονι

25) Mon. πρὸς τούτου. Deinceps f. l. τοῦ γὰρ ἐπανελθεῖν. Mon. deinde ὡς γνωστὸν πρὸς γνωστικὸν. — 26) Hamb. ad marg. interpretatur μετὰ πάσης ὁρμῆς. ὁμοθυμαδόν. — 27) Hamb. γνωστικὴ μόνον. Mon. καὶ αὐτῇ διακρίσει. Infra post τὸ δὲ γνωστικὸν f. l. ὀρεκτικὸν.

τὸ ὀρεκτὸν καὶ γνωστόν. Εἰ δὲ ὁ νοῦς καὶ ἑαυτῷ γνωστὸν καὶ ἑαυτῷ ὀρεκτὸν ἢ ἄλλοις τοῖς μετ' αὐτὸν ἢ ἀπ' αὐτοῦ προελθοῦσι, τί θαυμαστὸν, τὰ μὲν καταδεέστερα μετέχειν τῶν πρὸ αὐτῶν, οὐ μέντοι ἀνάπαλιν. Τοιγαροῦν ἡ μὲν οὐσία οὐκ ἔστι νοῦς, ὁ δὲ νοῦς καὶ οὐσία καὶ νοῦς, ἀλλὰ τοῦτο μὲν καθ' ὕπαρξιν, ἐκεῖνο δὲ κατὰ μέθεξιν· ἡ μὲν ἄρα οὐσία, γνωστὸν, καὶ ὁ νοῦς κατὰ μέθεξιν ἄρα γνωστόν· ἡ δὲ νοῦς, γνωστικὸς, καθ' ὕπαρξιν ἄρα τοιοῦτος. Πρὸς μὲν οὖν τὴν ἀπορίαν ἱκανὰ καὶ ταῦτα.

Τάχα δ' ἄν τις καὶ τὴν οὐσίαν ὑποθοῖτο γνωστικὴν, εἴ-
pag. 140. περ πάντα ἐστὶ κατὰ τὴν οἰκείαν συναίρεσιν, ἀλλ' οὐ κατὰ γνῶσιν τὴν διωρισμένην· οὕτω γὰρ καὶ γνωστὸν, ὅτι καὶ γνωστὸν, ἀλλ' ἀδιορίστως καὶ ἐν τῷ πρὸς ἕτερον ἀσχέτῳ, τοῦ δὲ νοῦ προελθόντος ἀπ' αὐτῆς καὶ σχέσεως ἐγγενομένης πρὸ [28]) αὐτοῦ τινὸς ὡς αἰτίου πρὸς αἰτιατὸν, ἐπειδὴ τὸ αἰτιατὸν ἐφάνη γνωστικὸν γενόμενον, καὶ ἡ οὐσία γνωστόν τι προὐβάλλετο τοσοῦτον, ὅσον τὸ τῆς σχέσεως ἰδίωμα προεφάνη τῷ τῷ ἀντιδιαιρούμενον. Τοσαῦτα πρὸς τὸ παρὸν εἰρήσθω περὶ τούτων.

Cap. 82. Ἔνατον τοίνυν ἄνωθεν ἦν τῶν προβεβλημένων, εἰ τὰ κατὰ σχέσιν ὑφεστῶτα ἀντισυνίστησιν ἄλληλα, πῶς οὐχὶ δράσει τι καὶ τὸ αἰτιατόν [1]) εἰς τὸ αἴτιον, καὶ τὸ ὀρεκτὸν εἰς τὸ ὀρεκτικὸν, καὶ δὴ καὶ τὸ γιγνῶσκον εἰς τὸ γιγνωσκόμενον; Καὶ γὰρ εἰ ἐνεργείᾳ γίνεται ἅμα ἑκάτερον, καί τοι πῶς οἷόν τε τὸ αἰτιατὸν εἰς τὸ αἴτιον δρᾶν; Ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν ὁμοταγῶν τάχα ἂν εἴη τοῦτο ἀληθὲς, καί τοι καὶ ἐπὶ τούτων ἀπορήσειεν ἄν τις, εἰ τὸ μὴ ἁπτόμενον δρᾷ τι εἰς ἐκεῖνο, οὗ μὴ ἅπτεται, αὐτῷ μόνῳ τῷ πλησιασμῷ τῆς σχέσεως, καὶ τὸ πάσχον ὑπ' ἐκείνου μηδὲν αὐτὸ μεταβάλλον ὅμως λέγεται πάσχειν; ἢ τὰ μὲν πλησιάζοντα ἢ χωριζόμενα τὸν ὕλης ἐπέχει λόγον, τὸ δὲ εἶδος εὐθὺς ἐπιλάμπει τῆς σχέσεως, ἤ τοι ἀμφοῖν ἢ τοῦ ἑτέρου προσιόντος ἢ ἀπιόντος. Καὶ γὰρ συνιόντες ἄνθρωποι τυγχάνουσί τινος ἀριθμοῦ ἔξωθεν ἐπιγενομένου, καὶ ἡ κοπεῖσα μία ῥάβδος εἰς δύο, δυάδος μετέσχεν ἀντὶ μονάδος. Ταῦτα μὲν

28) Mon. πρὸς αὐτόν τινος.

1) Mon. καὶ τὸ αἰτιατὸν, αἴτιον, omisso εἰς τὸ. Et infra εἰς (pro εἰ) τὸ μὴ ἁπτόμενον δρᾷ. Denique τὸν τῆς ὕλης ἐπέχει λ.

οὖν ἐν τῷ Φαίδωνι διδάσκει ἡμᾶς ὁ Σωκράτης. Εἰ δὲ καὶ τὸ αἰτιατὸν πρὸς τὸ αἴτιον ἀντιδιέστη κατὰ τὴν πρόοδον, καὶ ἢ δύο γέγονεν ἀνθ' ἑνὸς, ἢ τὸ μὲν γνωστικὸν, τὸ δὲ γνωστὸν, τὸ μὲν ἀφ' ἑκατέρου εἰς τὸ ἕτερον ἥκειν οὐδὲ ἐπὶ τῶν ὁμολογῶν συγχωρεῖ ὁ Σωκράτους λόγος· τὸ δὲ ἀμφοῖν ἀφ' ἑτέρου τοῦ πρὸ ἀμφοῖν οὐκ ἔχει λόγον, ἐφ' ὧν οὐδέν ἐστι πρὸ ἀμφοῖν, οἷα τὸ πρῶτον γνωστὸν, καὶ τὸ πρῶτον γνωστικὸν ἢ τὸ πρῶτον αἴτιον, καὶ τὸ πρῶτον αἰτιατόν. Ἀλλὰ δῆλον ὅτι πάντα, ὅσα ἐστὶν ἐν τῷ αἰτιατῷ, ἀπὸ τοῦ αἰτίου παραγίγνεται τῷ αἰτιατῷ μετὰ τῆς [2]) οὐσίας. Τὸ γὰρ παράγον ἀφίστησιν ἑαυτοῦ καὶ διακρίνει ἀφ' ἑαυτοῦ τὸ παραγόμενον· αὐτὸ ἄρα δίδωσι καὶ ἑαυτῷ καὶ ἐκείνῳ τὴν διάκρισιν, οὕτω γὰρ καὶ τὸ παράδειγμα πρὸς εἰκόνα ἀφωμοίωται, ὅτι πρὸς ἑαυτὸ τὴν εἰκόνα ἀφομοιοῖ, καὶ τὸ ὀρεκτὸν πρόκειται τῷ ὀρεκτικῷ καὶ ἀντίκειται, ὅτι τούτῳ ἀποστάντι, ὄρεξιν αὐτὸ ἐνέπνευσε τῆς ἑαυτοῦ τάξεως. Οὕτως οὖν ἡ οὐσία γεννήσασα τὸν νοῦν, γνωστὴν pag. 141.
ἑαυτὴν ἐκείνῳ προὔφηνεν, καὶ ἐνεποίησεν αὐτῷ δύναμιν γνωστικὴν ἑαυτῆς, οὐ δυνάμει μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐνεργείᾳ· τοιοῦτον τὰ ὑπέρτερα τοῖς καταδεεστέροις ἐνδίδωσι· καὶ γὰρ οὕτω γνωστὸν, ὡς γνώσεως πληροῦν τὸ γνωστικόν· καὶ γὰρ οὕτως ὀρεκτὸν, ὅτι ἀνίστησι [3]) πρὸς ἑαυτὸ τὸ ὀρεκτικὸν καὶ πληροῖ ἑαυτοῦ τὸ ὀρεγόμενον.

Οὕτω καὶ τὸ νοητὸν ὁ Ἰάμβλιχος ἐκδέχεται πρὸς τὸν νοῦν, ἤτοι τὸν νοῦν ἑαυτοῦ πεπλήρωκεν τῆς νοήσεως. οὐκ ἄρα τὸ αἰτιατὸν δρᾷ ἔτι εἰς τὸ αἴτιον, ἀλλὰ τὸ αἴτιον εἴς τε ἑαυτὸ καὶ τὸ αἰτιατόν· ἅμα γὰρ καὶ τῇ οὐσίᾳ καὶ τὴν σχέσιν συμπαράγει τῆς ἀντιπαραθέσεως, καὶ εἰ οἷόν τε φάναι πρὸ τοῦ ποιῆσαι τὸ παραγόμενον καὶ τὸ αἰτιατὸν καὶ τὸ ὀρεκτικὸν καὶ τὸ γνωστικὸν ἑαυτὸ προποιεῖ γνωστόν τε καὶ ὀρεκτὸν καὶ αἴτιον καὶ παράγον. Τοῦτο μὲν οὖν οὐκ ἂν ἔχοι ἄλλως.

Τὸ δὲ ὄγδοον ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῶν ἐζητημένων ἀπαιτεῖ τὴν χρείαν τῆς γνώσεως ἥντινα παρέχεται ὠφέλειαν

2) Mon. μετὰ τῆς ὅλης οὐσίας. Inferius ἀνέπνευσε. — 3) Mon. συνίστησι. Deinde ἤ τι; quod Hamb. sic ἤ τι (οι supra). Postea καὶ ante τῇ οὐσίᾳ om.

τῷ γιγνώσκοντι ἢ τῷ γιγνωσκομένῳ, εἴ τις ἐθέλοι καὶ τοῦτο προςαπαιτεῖν.

Λεγέσθω τοίνυν πρῶτον μὲν, αὐτὸ τὸ εἶναι παρέχεται τῷ γιγνώσκοντι ἡ γνῶσις. Ἐν μὲν γὰρ τῷ γιγνώσκειν ἔχει τὸ εἶναι, ὃ κατὰ τὴν γνῶσιν οὐσίωται· καὶ γὰρ ὁ νοῦς ἐν τῷ νοεῖν, ὥστε τὸ νοεῖν οὐσία τοῦ νοῦ, καὶ τὸ τὴν νόησιν ἐναπεργαζόμενον τὴν οὐσίαν παράγει τοῦ νοῦ· τοῦτο δέ ἐστι τὸ νοητὸν 4) καὶ γνωστόν.

Ἔπειτα κατὰ τὴν ἀντιπαράθεσιν ἑαυτοῦ ὁ νοῦς πρὸς τὸ νοητὸν ἐκφαίνει τὸ ἐν ἐκείνῳ νοητὸν, εἰ καὶ μὴ ὑφίστησιν ὡς προείπομεν. Τρίτην δὲ ἐπὶ τούτοις ὠφέλειαν ἡ νόησις παρέχεται τῷ νοοῦντι, ὅτι εἰδοποιεῖ κατὰ τὸ νοούμενον τὸν νοῦν καὶ ἵστησιν αὐτὸ τρίτον ἢ δεύτερον ἢ ὁποστονοῦν προεληλυθὸς ἐν τῷ εἴδει τοῦ προαγαγόντος. Τοῦτο μὲν δὴ σεμνότατον, εἰ καὶ τὰ αἴτια τοῖς τῶν αἰτίων εἴδεσι κοσμεῖ τρόπον τὸν διὰ γνώσεως. Εἰ δὲ χείρω τὰ γνωστὰ τυγχάνει ὄντα, μετὰ μὲν συμπαθείας τῆς πρὸς αὐτὰ τοῦ γιγνώσκοντος, ἡ πρὸς τὸ χεῖρον ἀφομοίωσις κακοῖ τὸ γιγνῶσκον· εἰ δὲ ἄνευ πάθους 5) ἡ γνῶσις τῶν δευτέρων, ἢ ὅλως τῶν χειρόνων, ἄλλον τρόπον ἐπανάγει πρὸς τὰ κρείττω τὰ χείρω καὶ ἐντίθησι ταῦτα ἐκείνοις· μᾶλλον δὲ ἐκεῖνα προάγει πρὸς κοινωνίαν τῶν χειρόνων κατὰ τὴν προβολὴν τῆς ἐν τῇ γνώσει τῶν χειρόνων εἰδοποιΐας.

pag. 142. Εἰ δὲ καὶ τὸ ὠφέλιμον αὐτὸ καὶ τὸ ἀγαθὸν ἐπιζητοῖ τις, ἐνθυμείσθω τὴν πάντων πρὸς ἄλληλα διὰ τῆς γνώσεως οἰκειότητα γιγνομένην κατὰ τὸν γνωρισμὸν τῆς κοινῆς συγγενείας, καὶ ἔτι τὴν πάντων ὁδὸν πρὸς τὴν μίαν ἀρχὴν στελλομένων, οἷον πρὸς τἀγαθὸν, ἐν ᾗ τὴν πλάνην ἐπανορθοῦται, καὶ ὁδηγὸς καθίσταται τοῖς ἄνω στελλομένοις ἡ γνῶσις. Ἔστι γὰρ οἷον ὄμμα προπομπεῦον καὶ ἡγεμονοῦν τῆς ὀρέξεως ἐπ' ἐκεῖνο σπευδούσης, φῶς ἀνάπτουσα τὸ οἰκεῖον. Διὸ τῶν πρὸς τὸ τέλος ἀγόντων ἐστὶ τὸ ἀνυσιμώτατον ἡ γνῶσις. Ἔτι δὲ εἰδοποιοῦσα τὰ χείρω κατὰ τὴν κρειττόνων γνωστικὴν εἰδοποιΐαν ἐπιστρεπτικὴ γίγνεται τῶν καταδεεστέρων εἰς τὰ κρείττω καὶ εἰς τὸ κράτιστον

4) Hamb. τῶν νοητῶν καὶ γνωστῶν. Inferius Mon. κοσμοῖ τρόπον. — 5) Mon. πάγους.

ὁμοῦ πάντων διὰ τὴν εἰς τὸ ὂν κοινὴν ἐπαναγωγήν. Οὐ γὰρ τῷ ἀποῤῥήτῳ συναπτόμεθα διὰ τῆς [6] γνώσεως ἀλλὰ τῷ ὄντι· ἐκεῖνο δὲ τῷ ἀποῤῥήτῳ συνῆπται διὰ πάσης ἑνώσεως, ὥστε διὰ μέσου τούτου καὶ τὰ ἄλλα συνάπτεται.

Ἀλλ' ἐπὶ τὸ ἕβδομον ἴωμεν ἤδη τῶν ἐζητημένων, καὶ Cap.
πρῶτον ὑπὲρ τῆς τάξεως ἀπολογησώμεθα τῆς τε κατὰ γνῶσιν 83.
ἐπιστροφῆς καὶ τῆς κατ' οὐσίαν, ὅτι κρείττων αὕτη [1] ἐκείνης. Ὡς γὰρ ἐν ὅρῳ τῷ ἑαυτοῦ ἑστηκὼς ὁ νοῦς μιμεῖται τὸ πρὸ ἑαυτοῦ κατὰ οἰκεῖον ὅρον ἱστάμενον, εἰ καὶ ὁ τούτου ὅρος πρὸς τὸν ἐκείνου ὡς τὸ ἀόριστόν ἐστι πρὸς τὸ ὡρισμένον, καὶ τὸ ἀδιάκριτον πρὸς τὸ διακεκριμένον· οὕτω κατὰ τὸν ἑαυτοῦ ὅρον ἐγνωκὼς ὁ νοῦς [2] ἐμιμήσατο τὸ ἐκείνου ὑπὲρ γνῶσιν ἱδρυμένον ἐν μόνῳ τῷ γνωστῷ. Ἔστι δεύτερος οὗτος ὅρος ὁμολογουμένως οὐχ ὑποστάσεως πρὸς ὑπόστασιν, ἀλλ' ὡς γιγνώσκοντος πρὸς γιγνωσκόμενον· οὕτω μὲν καθόλου. Εἰ δέ ἐστιν οὐσία τοῦ νοῦ καὶ περιγραφὴ ὡς ἀφ' ἑαυτοῦ προϊόντος, ἀναλογήσει ταύτῃ γνωστικὴ ἐπιστροφή, καθ' ἣν ἑαυτὴν γιγνώσκει ὁ νοῦς. Εἰ δὲ προελήλυθε καὶ ἀπὸ τοῦ πρὸ αὐτοῦ, τῇ δὲ ἀναλογήσειεν ἂν τῇ ἄνωθεν ὑποστάσῃ προόδῳ ἡ τὸ πρὸ αὐτοῦ γιγνώσκουσα ἡ [3] γνῶσις· ἐπέστραπται γὰρ εἰς ἐκεῖνο καὶ οὐσιώδη καὶ γνωστικὴν ἐπιστροφήν.

Ἔπειτα τὸ δεύτερον ἴδωμεν, πῶς ἐκεῖνο γιγνώσκει; ἆρα τῷ ἑαυτὸν καὶ ἐκεῖνο, ἢ ἐκεῖνο, ἀφεὶς ἑαυτόν, ἢ οὐδέτερον μέν, τὸ συναμφότερον δέ; οὔτε γὰρ ἐκεῖνο μόνον χωρὶς ἑαυτοῦ, οὔτε δι' ἑαυτοῦ μόνον, ὡς οὐ πρὸ ἐκείνου ἀποβλέπων, ἀλλὰ πρὸς [4] μόνον ἑαυτόν. Πάντα γὰρ ὁμοῦ δεῖ συνδραμεῖν· καὶ γὰρ καθ' ὑπόστασιν πᾶσαν τὴν ἑαυτοῦ ἀπ' ἐκείνου πρόεισιν, ὥστε καὶ κατὰ γνῶσιν ἑαυτοῦ πᾶσαν ἐκεῖνο γνώσεται· γιγνώσκων ἑαυτὸν εὑρίσκει τὸ μίμημα τοῦ πρὸ αὐτοῦ ἑαυτόν, καὶ οἷον ἐκεῖνο ἑαυτόν, καὶ αὖ τὸ μίμημα, καὶ τὸ οἷον pag.
ἐκεῖνο γιγνώσκων ἑαυτὸν γιγνώσκει. Οὐκοῦν μόνον οὕτως γνώ- 143.

6) Mon. art. τῆς om. Dein διὰ πάσης γνώσεως pro ἑνώσεως.

1) Hamb. αὐτῆς ἐκείνης. — 2) Mon. ὁ νοῦς om. Infra ἀναλογίσει. — 3) Mon. art. ἡ ante γνῶσις non agnoscit. — 4) Mon. ἀλλὰ μόνον πρὸς ἑ. Deinde γιγνώσκων γὰρ ἑαυτὸν, et οὐκοῦν μόνην οὕτως γν. postea ὅτι τὸ μὲν αὐτὸς recte.

σεται τὴν ὁμοιότητα, τὴν δὲ τὴν ἀνομοιότητα· ὅτι τὸ μὲν αὐτὸ, τὸ δὲ γεννητικὸν ἑαυτοῦ, καὶ τὸ μὲν ἐκείνου, τὸ δὲ ἀπ' ἐκείνου· ἢ τὸ μὲν γνωστικὸν, τὸ δὲ γνωστόν.

Ῥητέον τοίνυν, ὅτι καθάπερ διεκρίθη μὲν αὐτὸς ἀπὸ τοῦ ὄντος ὡς διακεκριμένος, ἀπέφηνε δὲ καὶ ἐκεῖνο χωρὶς ἑαυτοῦ ὡς ἀδιάκριτον· οὕτω γνοὺς ἑαυτὸν καὶ τῇ ἑαυτοῦ γνώσει περιγραφείσης θεότητος ἀπεριγράφου τοῦ ὄντος φύσεως· καὶ οὐ γιγνώσκειν ἀλλὰ γιγνώσκεσθαι μόνον· καὶ τοῦτο διὰ τὸ πρὸς νοῦν σύμμετρος εἶναι ὑπομενούσης οἷον φιλοστοργία τοῦ οἰκείου γεννήματος. Οὐκ ἄρα ἀποβλέπει πρὸς τὸ αἴτιον τὸ ἑαυτοῦ, ἢ ἀποστὰν αὐτοῦ ἐπεγράφη [5]) πρὸς αὐτὸ καὶ ἑλεῖν βουληθὲν ἀντὶ τούτου ἔγνω· μᾶλλον δὲ οὕτως εἷλεν αὐτὸ, ὡς αὐτὸ μὲν μὴ γενέσθαι, περιπτύξασθαι δὲ αὐτὸ γνωστικῶς· τοῦτο δέ ἐστι περιφωτισθῆναι τὸ ὄμμα τῷ ἐκείνου φωτί· τοιαύτη γὰρ ἡ πρὸς τὸ γιγνωσκόμενον συναφὴ τοῦ γιγνώσκοντος, οὐκ ἐκεῖνο γενέσθαι, οὐδὲ ἐκείνου, οὐδὲ ἀπόῤῥοιαν ἀπ' ἐκείνου λαβεῖν, οὐδὲ αὐτὸ εἰς ἐκεῖνο ἀναχθῆναι. Τὰ γὰρ ἅπαξ διακριθέντα συγχέουσιν αἱ τοιαῦται πᾶσαι ἐπιβολαὶ, καὶ οὐδὲ τὸ τῆς γνώσεως εἶδος ἔτι συγχωροῦσιν, ὅπερ ἐν διακρίσει τῇ καθ' ὅρους ἑστώσῃ τοῦ γιγνωσκομένου καὶ τοῦ γιγνώσκοντος ὑφέστηκεν, ἀναγνωρισμὸς οὖσα τῶν διαστάντων, καὶ δεξίωσις ἀντιπροτεινομένη μετὰ τῆς διαστάσεως. Ἀλλὰ τῷ ἐνόντι τοιούτῳ φασὶ τὸ ἔξω τοιοῦτον γιγνώσκομεν· Οὐκοῦν, φήσω, ὁ νοῦς ἔξω μὲν τοῦ ὄντος ἐγένετο κατὰ τὴν παράλλαξιν τῆς φύσεως· ἔστι δὲ ὅμως τοιοῦτος προελθὼν, οἷον ὅτι μάλιστα μείνασα ἡ οὐσία· μόνη γὰρ ἐξήλλαξεν ἡ διάκρισις· ὥστε ὅλῳ ἑαυτῷ γιγνώσκοι ἂν τὴν οὐσίαν ὁ νοῦς, οὐδὲν ἧττον ἢ εἰ τῆς οὐσίας ἴχνος ἐν ἑαυτῷ περιεῖχεν. Εἰ δὲ καὶ ἐν τῷ νῷ πρὸ [6]) τοῦ διῃρημένου τὸ συνῃρημένον ἐστὶ πλήρωμα, νοερὸν ἂν εἴη τοῦτο τῆς πρὸ αὐτοῦ οὐσίας ἡνωμένης, οἷον εἰκὼν, καθ' ἣν τὸ παράδειγμα εἴσεται, ὥσπερ κατὰ τὸ παράδειγμα τὴν εἰκόνα· καίτοι πολλὴ τῆς εἰκόνος ἡ πρὸς τὸ παράδειγμα τὸ οἰκεῖον διάκρισις· εἰ δὲ καὶ τῆς ἡνωμένης φύσεως αὐτῆς γε τῆς τοῦ ὄντος ἐνείη τι καὶ τῷ νῷ

5) Mon. ἐπιστράφη sic. — 6) Hamb. πρός.

ἢ ἁπλῶς ἤ τινα τρόπον, καὶ ἤτοι αὐτῷ συμφυὲς τῷ ὄντι ἢ τῷ νῷ συνουσιωμένον ἢ ὅπῃ καὶ ὅπως. Ταῦτα μὲν γὰρ ἐπιζητήσομεν ἐν τῷ περὶ μεθέξεως λόγῳ μικρῷ ὕστερον. Εἰ δ' οὖν τι καὶ τοιοῦτον ἐνείη τῷ νῷ κατὰ τοῦτο γνώσεται καὶ ἐκεῖνο ὁ νοῦς· μιᾶς γάρ πως οὔσης τῆς φύσεως, μία πως καὶ ἡ γνῶσις αὐτῆς γενήσεται. Ταῦτα μὲν δὴ καὶ ἐν τοῖς περὶ τοῦ νοῦ τοῦ ὡς ἀληθῶς νοῦ μετιέναι ἐλπίζομεν ἀκριβέστερον, ἅτε καὶ τὸν περὶ μεθέξεως προςθέντες λόγον. pag. 144.

Ἀλλὰ δὴ τὸ Ἕκτον ἐπὶ τούτοις ἐκεῖνο ἡμῖν προβέβλητο [7]), πῶς ἑαυτὸν μὲν ὑφίστησι κατὰ τὴν οὐσιώδη ἐπιστροφὴν πρὸς ἑαυτόν; οὐ μὴν ἔτι καὶ τὸ πρὸ ἑαυτοῦ κατὰ τὴν πρὸς ἐκεῖνο τοιαύτην· τὰ δὲ αὐτὰ καὶ περὶ τῆς ζωτικῆς ἠπορεῖτο· τὴν γάρ τοι γνωστικὴν ὁρῶμεν ὁμοίως ἔχουσαν κατά τε τὸ πρὸς ἑαυτόν καὶ κατὰ τὸ πρὸς ἐκεῖνο· δρᾷ γὰρ οὐδὲν οὐδετέρωθι, καθὸ γιγνώσκει. Εἰ γὰρ καὶ δραστήριος εἴη ἡ γνῶσις, ἀλλὰ καθὸ δρᾷ τι, καὶ ὑφίστησιν, οὐκέτι γνῶσις ὡς γνωστοῦ ἀλλὰ ποιητική τις αἰτία τινὸς ποιήματος. Οὐ γάρ ἐστι ποιεῖν ἴδιον τοῦ γιγνώσκοντος, ἀλλὰ μόνον γιγνώσκειν ἤδη τι ὄν, τῆς δὲ οὐσίας καὶ τῆς ζωῆς τὸ ὑφιστάνειν, μᾶλλον δὲ τῆς μὲν οὐσίας, τὸ οὐσιοῦν καὶ ὑπόστασίν τινα παρέχεται πρώτην· τῆς δὲ ζωῆς οἷον παρακινεῖν ἐκείνην καὶ παρεγείρειν εἴς τινα πρόοδον, ἢ τὴν τούτου ποιητικὴν διδόναι [8]) φύσιν.

Διὰ τί οὖν ἡ μὲν εἰς ἑαυτὸν οὐσιώδης ἐπιστροφὴ ὑφίστησιν τὸν νοῦν αὐτὸν ἀφ' ἑαυτοῦ; ἡ δὲ εἰς τὸ πρὸ αὐτοῦ οὐκέτι ἐκεῖνο ὑφίστησι; Καὶ πῶς γὰρ οἷόν τε ἦν τὸ αἴτιον ὑπὸ τοῦ αἰτιατοῦ ὑφίστασθαι; Οὐκ ἄρα οὐσιώδης ἡ τοιαύτη ἐπιστροφή, εἴπερ [9]) μὴ οὐσιοποιὸς, ἢ οὐσιοποιὸς τῆς τοῦ νοῦ οὐσίας, ἀλλ' ὡς ἀπὸ τοῦ πρὸ αὐτοῦ γεννωμένης· κατὰ γὰρ τὴν οὐσιώδη εἰς ἐκεῖνο οὐσιώδη ἐπιστροφὴν, ὡς ἀπ' ἐκείνου προϊόντα ὁ νοῦς ἑαυτὸν περιέγραψεν τῇ πρὸς ἐκεῖνο στροφῇ, τὸ ἀπ' ἐκείνου εἶναι δεχόμενος· οὕτω γὰρ καὶ τὴν πρὸς ἑαυτὸν οὐσιώδη ἐπιστροφὴν νοητέον, ὡς ἀφ' ἑαυτοῦ προϊόντα αὐτὸν ὑφιστᾶσαν. οὕτω δὲ

7) Mon. περιεβέβλητο .... πρὸς ἑαυτοῦ· οὐ μὴν εἰ καὶ πρό. — 8) Mon. ἐνδιδόναι. — 9) Idem ἤπερ. Mox Hamb. καὶ γὰρ (pro κατὰ γάρ.).

καὶ τὰ αὐτὰ περὶ τῆς ζωτικῆς ὑποτιθέμενοι τὴν ἀναλογίαν ἐν δίκῃ ἰδίᾳ σωσόμεθα.

Καὶ μὴν τὸ πέμπτον ἐπιλυσόμεθα ῥαδίως, ἴδιον μὲν ὁμολογοῦντες εἶναι τῆς ἐπιστροφῆς τὸ συννεύειν εἰς ἕτερόν τι, πρὸς ὃ ἡ ἐπιστροφὴ τὸ ἐπιστρεφόμενον, ἢ πρὸς ἑαυτὸ, εἰ αὐτοῦ εἴη πρὸς ἑαυτό· τὴν δὲ σύννευσιν γίγνεσθαι κατὰ μὲν οὐσίαν μετὰ τῆς ἑαυτοῦ ὑποστατικῆς ἰδιότητος, κατὰ δὲ ζωὴν pag. 145. μετὰ τῆς ζωοποιοῦ. Οὐκ ἔστι μὲν γὰρ ταυτὸν ἐπιστρέφεσθαι καὶ ποιεῖν· ἐπιστρέφεται δὲ πάντως τὸ ποιοῦν πρὸς τὸ γιγνόμενον, καὶ ἀπὸ τοῦ συνόντος ἠβουλόμεθα γνωρίζειν τὸ τῆς ἐπιστροφῆς εἶδος, ἀπὸ τοῦ οὐσιοποιοῦ ἢ ζωοποιοῦ· ἐπεὶ καὶ τῆς γνώσεως ἕτερον ἡ ἐπιστροφή· ἡ μὲν γὰρ νεῦσις ὡς εἴρηται πρὸς ἕτερον ἢ πρὸς ἑαυτό· ἡ δὲ γνῶσις οἷον συγκατάθεσίς ἐστι καὶ ὁμολογία τοῦ ἕκαστον εἶναι, ὅ ἐστιν.

Ἐπισυνακτέον δὲ τῷ πέμπτῳ τὸ τέταρτον καὶ τὰ αὐτὰ διαιρετέον ἐπὶ τῶν τριῶν ἐπιστροφῶν, ὡς ἔστιν ἄρα καὶ ἐπὶ ζωῆς τὸ μὲν ἀναλογοῦν τῷ γιγνώσκοντι, δῆλον ὅτι τὸ ζῶν· τὸ δὲ τῷ γιγνωσκομένῳ, ἐκείνη ἡ ζωή, ἣν τὸ ζῶν [10] ζῇ· τῇ δὲ γνώσει ἡ ζῆσις. Ἔστιν οὖν καὶ ἐπὶ τούτων εἰπεῖν τὸ ζωτικόν, τὸ ζωητὸν ἡ ζῆσις, καὶ δὴ ἐπὶ τῆς οὐσίας τὸ μέν ἐστιν οὐσίωσις καὶ ὑπόστασις, τὸ δὲ οὐσιούμενον, ὑφιστάμενους, τὸ δὲ οὐσιωτὸν ὅπερ ἐν τῷ νῷ οὐσίωται καὶ καθὸ οὐσιοῦται ὁ νοῦς. Ὡς γὰρ φάναι σαφέστερον ἡ μὲν ἐπιστροφὴ κατὰ τὸ μέσον ὁρᾶται, τῶν δὲ ἄκρων κατὰ μὲν τὸ ἐπιστρεφόμενον ἔσται τὸ γνωστικόν, τὸ ζωτικόν, τὸ οὐσιωτικόν, οἷον τὸ γιγνῶσκον, τὸ ζῶν, τὸ οὐσιώμενον· κατὰ δὲ τὸ πρὸς ὃ ἐπιστρέφεται, τὸ γνωστόν, τὸ ζωητόν, τὸ οὐσιωτόν· ὀρεκτὸν γὰρ ἕκαστον τούτων ἑνός γε τοῦ ἐκείνων, τὸ μὲν τοῦ γιγνώσκοντος, τὸ δὲ τοῦ ζῶντος, τὸ δὲ τοῦ οὐσιωμένου.

10) Mon. ζῇ om. τῇ δὲ γν. ἡ ζῶσις. Idem mox τὸ ζωητόν om. Deinde Hamb. οὐ σιούμενον σἰσνουφισταμένοις. Aliud est substantiatio et subsistentia, aliud substantiatum in iis, quae subsistunt, aliud substantiabile, quod in mente substantialiter constitutum est, et quatenus mens in substantia constituitur. f. l. οἷον ὑφιστ. vel εἰς νοῦν ὑφ. Inferius scribendum ἑνός γέ του ἐκείνων.

Τὸ μέντοι ἐπιστάσεως ἄξιον μὴ σιωπῇ παρέλθωμεν, ὅτι ἐπὶ [11]) μὲν γνώσεως διακέκριται τὰ ὀνόματα, ἅτε ἐν διακρίσει τινὶ ἀξιολόγῳ τῆς γνώσεως ὑφεστώσης· ἐπὶ δὲ τῶν ἄλλων οὐ κεῖται, διότι πολλὴ τούτων ἡ ἕνωσις τοῦ ζῶντος πρὸς τὴν ζωὴν, καὶ ἔτι μεῖζον ὡς τοῦ οὐσιωμένου πρὸς οὐσίαν, καθ' ἣν οὐσίωται, ἢ πρὸς ἣν ἐπιστρέφεται κατ' οὐσίαν· διὸ καὶ ἡ μὲν γνῶσις ἐνέργειά τι καὶ πάθος· γιγνώσκω γάρ σε καὶ γιγνώσκομαι ὑπὸ σοῦ φαμεν· τὸ δὲ ζῶ καὶ εἰμὶ, οὐδέτερα λέγεται, καὶ ὑπὸ τῶν γραμματικῶν ὡς ἐν ὑποστάσει θεωρούμενα. Πλὴν εἰ μὴ προςλάβοι τὸ ποιεῖν καὶ ποιεῖσθαι· τὸ δὲ κατ' αὐτὰ γίνεται ἡ μετάβασις, οἷον ζωοποιῶ καὶ ζωοποιοῦμαι.

Πρὸς τοίνυν τὸ τρίτον ἐροῦμεν, ὡς διττὸν ἡ πρόοδος, Cap.
ἡ μὲν τοῦ προελθόντος [1]), ἣν ἴδοι ἄν τις τρίτην ὡς γιγνώ- 84.
σκοντος ἀπὸ τοῦ γνωστοῦ προϊόντος, ὡς ζῶντος ἀπὸ ζωῆς, ἢ τοῦ αἰτίου τῆς ζωῆς, ὡς ὄντος ἀπὸ τοῦ πρώτου ὄντος· ἡ δέ ἐστιν ἐν τῷ προϊέναι θεωρουμένη, καθ' ἣν μόνην τὴν ζωὴν ὑφεστάναι λέγομεν· ἐπειδὴ ταύτης οὐκ ἂν εἴη τὰ τρία διακεκρι- pag.
μένα· ἀλλ' εἴπερ ἄρα διακεκριμένα, καί τινα ἔμφασιν προβαλ- 146.
λόμενα τῆς πρὸς ἄλληλα ἀντιδιαιρέσεως, ἐπὶ γοῦν τῆς γιγνομένης οὐσίας οὐκ ἔστι διελεῖν οὐδ' ὁπωςτιοῦν τὸ οὐσιῶδες καὶ γνωστικὸν καὶ ζωτικόν. Ἐὰν ἄρα μόνην θεωρῇ τις καὶ ὀνομάζῃ τὴν ἔρημον ἐκείνου κατάστασιν, οὐκ ἂν οὐδὲ ταύτην διέλοι τριχῇ. Εἰ δὲ μονὴν λέγοι τοῦ προεληλυθότος, ὄψεται καὶ ταύτην τριχῇ διαιρουμένην· μένει γὰρ ὁ νοῦς καὶ ἐν τῷ γνωστῷ κατὰ τὴν γνῶσιν, καὶ ἐν τῇ ζωῇ κατὰ τὴν ἑαυτοῦ ζωὴν ἢ ἐν τῷ αἰτίῳ τῆς ζωῆς καὶ ἐν τῷ ὄντι κατὰ τὴν μὴ πάντη ἀπὸ τοῦ ὄντος ἔκστασιν, ὡς ἐν τοῖς πρόσθεν ἐλέγομεν [2]).

Ὥστε καὶ πρὸς τὸ δεύτερον ἀπὸ τούτων ῥᾴδιόν τι εἰπεῖν; ὡς τοῦ προελθόντος ἐστὶν ἡ ἐπιστροφή· τοῦτο γὰρ καὶ δεῖται τῆς ἐπανόδου, ὃ καὶ τὴν ἔφοδον ἐποιήσατο· οὔτε δὲ τὸ προϊὸν, εἴπερ ἔτι πρόεισιν· οὔτε πολλῷ μᾶλλον τὸ μένον πρὸ τῆς προόδου· τοῦτο γὰρ οὐδὲ πρόεισιν. Ἆρα οὖν μόνη

11) Mon. Verba ὅτι ἐ. μ. γνώσεως omisit. Idem infra γιγνώσκομαι ὑπὸ τοῦ. denique καὶ τὸ ποιεῖσθαι.
1) Mon. προεληλυθότος. — 2) Hamb. λέγομεν.

ἡ ἐπιστροφὴ τοῦ προελθόντος ἐστίν; ἢ καὶ τὸ προϊέναι καὶ τὸ μένειν; αὐτὸ γὰρ δὴ μένον τε προελήλυθε καὶ μέσως 3) ἔχει τοῦ προεληλυθέναι καὶ μένειν τὴν πρόοδον· ὅλως γὰρ ἐν διορισμῷ τὰ τρία πρὸς ἄλληλα, ὡς εἴρηται πολλάκις. Ἐν ἄρα τῷ διωρισμένην ἔχοντι τὴν οὐσίαν ἐστὶ τὰ τρία, τοῦτο δέ ἐστι τὸ προεληλυθός· τὸ δὲ ὄν, οὐκ ἂν λέγοιτο μένειν εἰκότως, ὅγε μηδὲ πρόεισι καὶ ἐν ᾧ μηδὲν διώρισται, ὥστε οὐδὲ μονὴ ἐν αὐτῷ ὥς τι διωρισμένον. Ἄλλως δὲ ἀκίνητον λέγεται ὡς 4) ἀδιάκριτον πάντη καὶ ἡνωμένον καὶ ὂν μένον ἐν τῇ καὶ πρὸ πάντων ἀπροόδῳ φύσει. Οὕτω δὲ οὐδὲ ἡ λεγομένη ζωὴ μονὴν ἔχει ἢ πρόοδον ἢ ἐπιστροφὴν ἐν διακρίσει θεωρουμένας, ἀλλὰ τὰς ἐν τῷ διακρίνεσθαι ἔτι ὑποφαινομένας. Ἐοίκασιν ἄρα συνεῖναι ἀλλήλοις αἱ τρεῖς, ἐν μὲν τῷ ἡνωμένῳ κατὰ ἕνωσιν ἀδιάκριτον, ἐν δὲ τῷ διακεκριμένῳ 5) κατὰ διορισμόν τινα καὶ ἀντιδιαίρεσιν ἤδη προβεβλημένην, ἐν δὲ τῷ μέσῳ δῆλον ὅτι τὸ μεταξὺ, τό πως μὲν εἶναι, πὼς δὲ μὴ εἶναι, διωρισμένας ἢ ἀδιορίστους. Ἀλλ' ὅ τι μὲν ἐν τῷ προελθόντι αἱ τρεῖς οὕτως εἰσὶν ὡς διακεκριμέναι κατ' εἶδος, ἐκ τούτων φανερόν.

Τί δὲ, τὸ ὂν οὐκ ἐπεστραμμένον ἐστὶ πρὸς ἑαυτὸ καὶ αὐθυπόστατον, αὐτὸ 6) ἀφ' ἑαυτοῦ προϊὸν καὶ ἐν ἑαυτῷ μένον; ἢ φαντάζεται μὲν εἶναι τοιοῦτον ἡμῖν τοῖς περὶ τὴν μίαν αὐτοῦ ἁπλότητα μεριζομένοις, αὐτὸ δὲ ὅλως οὐδὲν μὲν τούτων ἐστὶ, τὴν δὲ μίαν τῶν τριῶν εἴληχε κοινωνίαν, καὶ ταύτην μέντοι συνῃρημένην ἐν τῇ ὅλῃ κοινωνίᾳ τῶν πάντων· καὶ γὰρ ἔδει ἄλλως τὸ κατ' ἐπιστροφήν τινα ὂν ἢ πρόοδον ἢ μονὴν,
pag. 147. αὐτὸ μόνην εἶναι ἁπλῶς ἐστι· τούτων γὰρ ἕκαστον οὐχ ἁπλῶς ἐστιν, ἀλλὰ τοιάδε οὐσία μένουσα τυχὸν ἢ προϊοῦσα ἢ ἐπιστρέφουσα καὶ τὸ ὅλον φάναι διωρισμένη. Ὧι δῆλον ὅτι ἐν τῷ προελθόντι ἐστὶν ἡ οὐσία καὶ ἡ ζωὴ καὶ ἡ γνῶσις, αἵγε κατὰ διαίρεσιν ἀντιδιεσταλμέναι πρὸς ἀλλήλας· ἡ δὲ μέση φύσις οὔπω τι τούτων, οὔτε οὐσία, οὔτε ζωὴ, οὔτε γνῶσις, ἀλλ' ἤδη τούτων ὠδίς τις καὶ προκοπή· ἐν δὲ τῷ καλουμένῳ ἰόντι οὐδὲ ὑπόφασις 7).

3) Mod. μέσην. — 4) Mon. ὡς om. — 5) Mon. ἐν δὲ τὸ διακεκριμένον. — 6) Mon. αὐτὸ τε πρὸ ἑαυτοῦ πρ. . . . . ἡμῖν τῆς περὶ. — 7) ὑπόφασις. Mon. (ἀ)υποφασις sic. Hamb.

Ἀλλὰ τί τὸ προελθόν; ἆρα τὸ τρίτον ἀεὶ, καὶ ὅσον μετὰ τὸ τρίτον ἢ καὶ τὸ δεύτερον ἐνίοτε, εἰ καὶ μὴ τὸ δεύτερον τοῦ ὄντος, ὃ ζωὴν καλοῦμεν, ἀλλ' οἷον ὁ δεύτερος νοῦς, ἢ μετὰ τὸν πρῶτον νοῦν καὶ τὴν ἐν αὐτῷ πρώτην ἐκφανεῖσαν διάκρισιν, ἐφεξῆς ἀεὶ καὶ τὰ δεύτερα τῶν πρὸ αὐτῶν διακρίνεται, μετέχοντά γε τῆς ἤδη προβεβλημένης ἄνω διακρίσεως· ἔστι δὲ ἃ καὶ ἐν τῷ διακρίνεσθαί πως ὁρᾶται πρὸς τὰ πρὸ ἑαυτῶν καὶ τὰ μεθ' ἑαυτὰ κατὰ ἀναλογίαν, ὡς ἐν ταῖς Χαλδαϊκαῖς τριάσιν ἡ δύναμις.

Ἐπὶ δὲ τούτοις ἅπασι τὸ πρῶτον ἡμῖν ἐζητημένον ἐξετάσωμεν, τίς ἡ ἀνάγκη τῆς ἀντιθέσεως τῶν τριῶν πρὸς ἄλληλα, εἴ τε μονῆς καὶ προόδου καὶ ἐπιστροφῆς, εἴ τε οὐσίας καὶ ζωῆς καὶ νοῦ, εἴ τε τοῦ ἡνωμένου καὶ διακρινομένου καὶ διακεκριμένου; Τάχα μὲν οὖν κάλλιον, ἀδιάκριτον, διακρινόμενον, διακεκριμένον ποιεῖν τὴν ἀντιδιαίρεσιν, ἢ πάλιν ἓν [8]), ἡνωμένον, πεπληθυσμένον, ἀπὸ διαμέτρου μὲν ταῦτα καὶ τὴν ἑνὸς καὶ τὴν πλήθους ἀντίθεσιν, ἐν μέσῳ δὲ ἀμφοῖν ὁ τοῦ μὲν ἑνὸς ἐχάλασεν, ἡ δὲ τοῦ πλήθους ἔμφασις προεβάλετο. Αὕτη μὲν ἡ τριὰς ἐν εἰκότι λόγῳ διῄρηται, τὴν δὲ πρὸ ταύτης παρέσχετο μὲν καὶ τὰ αἰσθητὰ πᾶσι προκείμενα, ὧν τὰ μὲν εἶναι μόνον λέγομεν, τὰ δὲ καὶ ζῆν, τὰ δὲ καὶ γιγνώσκειν· παρέσχετο δὲ καὶ ὁ [9]) ζώου ὁρισμὸς, οὐσίαν τε καὶ γιγνώσκουσαν αὐτὸ ἀφοριζόμενος. Οὐκοῦν ζῶον μὲν ἐκ τῶν τριῶν, ἀφῃρημένης δὲ τῆς γνώσεως οὐσία ζῶσα γίγνεται μόνον· ἀπολειπομένης δὲ καὶ τῆς ζωῆς, οὐσία μόνον καθίσταται· ἐάσαντες δὲ τὰ πράγματα, εἰ βούλει, τὰς ἡμετέρας ἐννοίας ἀναθρήσωμεν, ἃς ἔχομεν περὶ τῶν εἶναί φαμεν· τὸ δὲ ζῆν τὸ δὲ γιγνώσκειν; τοῦτο μὲν οὖν πρὸς ἕτερον ἀποτείνεται· κατὰ γὰρ τὴν πρὸς τὸ γνωστὸν ὄρεξιν ὑφίσταται τὸ γιγνώσκειν· τὸ δὲ εἶναι καθ' αὑτὸ καὶ ἑαυτοῦ καὶ μόνον αὐτὸ χωρὶς ἁπάσης διπλόης· τὸ δὲ ζῆν ἀτεχνῶς μέσον. Ἔτι μὲν γὰρ ἐν ἑαυτῷ καὶ πρὸς ἑαυτὸ καθ' ὅσον ζῇ τὸ ζῶν, pag. 148.
ἤδη δέ πως ἐγειρόμενον ἀφ' ἑαυτοῦ καὶ πρὸς ἑαυτὸ διακρινόμε-

8) Mon. πάλιν αὖ ἡνωμ..... κατὰ τὴν τοῦ ἑνὸς κ..... ἡ τοῦ δὲ πλήθους. — 9) Mon. ὁ τοῦ ζώου, et antea bis παρέχετο sine augm. Inferius f. l. ἀναρθρώσωμεν et φαμένων vel φαινομένων, aut περὶ ὧν.

νον, καὶ οἷον ὑπερζέον τῆς ἑαυτοῦ οὐσίας, οὔπω δὲ εἰς ἄλλο ἀποτεινόμενον· διὸ οὐδὲ πρὸς ἐνέργειαν φέρεται καὶ πάθος ὡς. πολὺ τῆς οὐσίας ἐχόμενον. Καὶ γάρ ἐστιν ἡ ζωὴ τὸ διανιστάμενον τῆς οὐσίας· διὸ καὶ ἔδοξε κίνησις εἶναι ἢ κινήσεως αἰτία, καὶ διάκρισις, ἢ ἐν τῷ διακρίνεσθαι, ἢ τῆς τοιαύτης αἰτία διακρίσεως· ἔστι δὲ τούτων μὲν οὐδέν· οὐδὲ γὰρ ἡ οὐσία στάσις ἢ στάσεως αἰτία, οὐδὲ συναίρεσις, ἢ συναιρέσεως αἰτία· οὐδὲ γὰρ ὁ νοῦς γνῶσις, οὐδὲ μόνης γνώσεως αἴτιος· εἴδη γὰρ ταῦτα καὶ διώρισται πρὸς ἄλληλα· καὶ γὰρ ἡ ζωὴ καὶ ἡ οὐσία διωρισμένα [10]· ὁ δὲ νοῦς τὰ πάντα, ὁ πρῶτος νοῦς, καὶ κόσμος ὅλος ἤδη τῇ οἰκείᾳ περιγραφῇ καὶ τῇ οἰκείᾳ διακρίσει, τεταγμένος τε καὶ ἐσφαιρωμένος. Ἡ δὲ πρὸ τούτου φύσις ἣν καλοῦμεν ζωὴν ἀπὸ τῆς ἐοικυίας αὐτῆς τῇ μεσότητι ζωῆς εἰδητικῆς οὔπω τέτακται· οὐδὲ γάρ πω διακέκριται, οὐδὲ περιγέγραπται, ὅτι καὶ ἡ περιγραφὴ διάκρισίς τις· ἀλλ' ὑποφαίνει μὲν ταῦτα ὡς ἐπ' αὐτὰ ῥέουσα ἀπὸ τοῦ ὄντος, ἔστι δὲ οὐδὲν ἕτερον ἢ μόνη ῥύσις οὔτε ἄνω μείνασα, οὔτε κάτω προελθοῦσα· πρὸ δὲ ταύτης ἡ παντελὴς τοῦ ὄντος ὑπόστασις, οὕτω παντελής, ὥστε μηδὲ τῆς ῥύσεως ἀνσχέσθαι, μηδὲ τῆς [11]) εἰς τὸ μέσον προχύσεως. Δικαίως ἄρα καὶ αὕτη ἀντιδιῄρηται ἡ τριὰς αὐτὴ πρὸς ἑαυτὴν κατὰ τὴν τῶν διωρισμένων ἐννοιῶν ἀκολουθίαν· ἡ μὲν γὰρ οὐσία αὐτὸ μόνον δηλοῖ, ὅ ἐστιν ἕκαστον, κἂν τὴν γνῶσιν ἴδοι τις ὥς τινα καὶ ταύτην ὑπόστασιν, καὶ τὴν ζωήν· κἂν τὸν νοῦν, τὸ ἀγαθὸν τοίνυν, τὸ καλὸν, τὸ δίκαιον, πᾶν ὅ ἐστιν οὐσία, ἐκείνου ἐστίν· τὸ δὲ ζῆν ἑκάστου καὶ τῆς οὐσίας ἑκάστης [12]) ἡ ζωὴ τὸ ζέον αὐτῆς ἐστι, ἑκασταχοῦ καὶ διανιστάμενον καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ ῥωννύμενον εἰς τὴν ἐκτὸς ἐνέργειαν, εἴ τι καὶ τοῦτο δύναται πρὸς τὴν ἔνδειξιν, οὐ λέγομεν. Ὅταν δὲ εἴδει [13]) ἑτέρῳ προσπλέκηται καὶ ἀποτείνηται πρὸς ἕτερον, ἄλλαι τε ἐνέργειαι καὶ ἰδιότητες ἐνορῶνται, καὶ δὴ καὶ ἡ γνῶσις. Διὸ πρὸς οὐσίαν ἡ μὲν ζωὴ δυνάμεως λόγον ἐπέχει, ἡ δὲ γνῶσις ἐνεργείας· καίτοι καὶ γνωστικὴ δύναμίς ἐστι καὶ οὐσία, ὁμοίως

10) Mon. διωρισμένω. — 11) Idem art. τῆς om. et postea μετὰ (pro κατὰ) τὴν τῶν. — 12) Mon. τῆς οὐσίας ἑκάστου. — 13) ἤδη Mon. ἤδη (ει ει superscr.) sic Hamb.

δὲ καὶ ζωτική. Τῷ μὲν ἄρα καθ' αὑτὸ συνυφέστηκεν ἡ οὐσία, τῷ δὲ πρὸς ἕτερον ἡ γνῶσις, τῷ δὲ μέσῳ καὶ οὐδὲ πρὸς ἕτερον τεινομένῳ, οὔτε καθ' ἑαυτὸ ἀτρεμοῦντι, ἡ παρ' αὐτὸ τοῦτο δὴ τὸ ζητεῖν καὶ ζέειν εἶναι λεγομένη ζωή. Πῶς δὲ ὁ νοῦς τρίτος; εἰ μὲν εἴδει [14] κατὰ γνῶσιν οὐσίωται, καὶ τὸ νοεῖν γιγνώσκειν ἐστὶν, ὅτι καὶ ἡ γνῶσις ἀντίθετος ἦν πρὸς τὴν ζωὴν, ὡς εἴρηται. Εἰ δὲ τὸ νοεῖν καὶ ἡ νόησις ἐπάνοδον σημαίνει πρὸς τὸ ὄν, ὡς ἐλέγετο πρόσθεν, ἡ δὲ ἐπάνοδος ἐπιστροφὴ ἢ διάκρισις, δῆλον ὅπως καὶ ὁ νοῦς τρίτος μετὰ ζωήν τε καὶ οὐσίαν· αὕτη μὲν γὰρ ἀπερίγραφος, ὁ δὲ νοῦς περιγε- pag. 149.
γραμμένος, ἡ δὲ ζωὴ μέσην ἔχει τὴν διάθεσιν. Ὁμοίως δὲ ὁ μὲν νοῦς διακεκριμένος, πολλὰ γεγονὼς ἀνθ' ἑνός τε καὶ ἡνωμένου· ἡ δὲ οὐσία μονοειδὴς καὶ ἀδιάκριτος· ἡ δὲ ζωὴ τὴν μέσην καὶ τούτων ἔχει διάθεσιν.

Οὐκοῦν ἐπὶ τούτοις [15] ἐκεῖνο προσθετέον, ὅπως μονὴ καὶ πρόοδος καὶ ἐπιστροφὴ ἀντιδιήρηνται πρὸς ἀλλήλας; ἢ τὸ αὐτὸ μὲν, εἰ λάβοιμεν, τρεῖς ἕξει τοῦτο ἐνεργείας· ἢ γὰρ ἡσυχίαν ἄγει, ἢ μεταβάλλεταί τινα μεταβολὴν, ἢ ὀρέγεται πάλιν τῆς ἡσυχίας. Καὶ γὰρ τὸ σῶμα ἢ ὑγιαίνει κατὰ φύσιν, ἢ εἰς τὸ παρὰ φύσιν ὑπάγεται, ἢ εἰς τὸ κατὰ φύσιν ἐπανάγεται. Εἰ δὲ πρὸς τὸ αὐτὸ καὶ ἓν ἐκλάβοιμεν τὸ τριχῇ διαιρούμενον, ἐροῦμεν, ἢ συνεῖναι αὐτῷ, ἢ ἀπ' αὐτοῦ ἀπιέναι, ἢ πρὸς αὐτὸ ἐπανιέναι.

Ἐπὶ τούτοις δὴ ζητητέον περὶ τοῦ νοητοῦ καὶ πάντῃ Cap.
Ἡνωμένου ῥηθέντος, εἴ τινα ἐν ἑαυτῷ διάκρισιν ἔχει καὶ τά- 85.
ξιν πρώτου καὶ μέσου καὶ τελευταίου πληρώματος; εἴ τε ὡς [1] οἱ Φιλόσοφοι λέγουσιν, οὐσίας καὶ ζωῆς καὶ νοῦ, εἴ τε ὡς οἱ Θεόλογοι ἄλλοι ἄλλως πληθύοντες τὰς νοητὰς ἀρχὰς, εἴ τε ὡς οἱ Χαλδαῖοι πατρικὰς τριάδας ἀνευφημοῦντες. Εἰ δὲ μέλλοιμεν ταῦτα διατιθέναι, μετρίως πως ἀνακρουστέον ἡμῖν αὐ-

14) Mon. ἤδη, mox πρὸς ζωὴν omisso art. τὴν. — 15) Hamb. ἐπὶ τοῦτο. Mon. finit ἐπανίεται.

1) Mon. hic et ante Θεόλ. art. οἱ omittit. Idem ἄλλῃ ἄλλως. Mox Hamb. πατρικὰς διατρίβας. Inferius Mon. τῷ νοητῷ ἐκείνῃ. Hamb. ad initium h. cap. ad marg. notat: ἀρχή, et inferius: Θεωρία πολλοῦ καὶ πλήθους, ὅτι κατὰ τρεῖς τρόπους λέγεται τὰ πολλά.

θις τὸν λόγον εἰς τὴν περὶ πολλῶν καὶ πλήθους ἐπίσκεψιν· οὕτω γὰρ ἴσως φανεῖται πότερον προςήκει τὸ πλῆθος τῷ νοητῷ ἐκείνῳ ἢ οὔ; καὶ πῶς μὲν, πῶς δὲ οὔ προςήκοι ἂν κατὰ τὸ δικαιότερον.

Οὐκοῦν πολλὰ ταῦτα ὁρᾶται ὄντα σαφῶς καὶ λέγεται ὑπὸ πάντων, ὅσα διέστη ἀπ' ἀλλήλων καὶ καθ' ἑαυτὸ γέγονεν ἕκαστον οἰκείᾳ περιγραφῇ, τοῦτο μένον 2) βουλόμενον ὅ ἐστι καὶ λέγεται· οἷα τὰ εἴδη φαμὲν εἶναι σπουδάζειν. Λέγεται δὲ αὖ πολλὰ καὶ τὰ μέρη· οὐδὲ γὰρ πέφυκεν ἓν μέρος εἶναί τινος, ἀλλὰ δύο τοὐλάχιστον· πολλὰ οὖν καὶ τὰ μέρη· διαφέρει δὲ, ὅτι οὐ καθ' ἑαυτὰ βούλεται εἶναι, οὐδὲ ἑαυτῶν, ἀλλὰ πάντως ἀλλήλων τε καὶ τοῦ ὅλου κατὰ τὴν μίαν ἀλληλουχίαν ἔν τε 3) τῷ ὅλῳ ὑφέστηκεν, ἀρξάμενα μὲν τῆς διακρίσεως κατὰ τὸν μερισμὸν, οὐ διαστάντα δὲ ὅμως εἰς οἰκείας περιγραφὰς, ἀλλ' ἔτι τῇ πρὸς ἄλληλα καὶ τὸ ὅλον συννεύσει συνουσιωμένα, οἷα μάλιστα φαίνεται τὰ ὁμοιομερῆ λεγόμενα τῶν μερῶν.

Λέγεται δὲ πολλὰ κατὰ τρίτον λόγον τὰ στοιχεῖα. Καὶ γὰρ οὐδὲ στοιχεῖον ἓν μόνον δύναται συμπληροῦν τὸ στοιχειωτὸν, δύο δὲ τοὐλάχιστον.

pag. 150. Τίς οὖν ἡ διαφορὰ μερῶν καὶ στοιχείων; μία μὲν, ὅτι τὰ μὲν μέρη ἐκ στοιχείων ἐστὶ τῶν αὐτῶν τῷ ὅλῳ· τοῦ γὰρ στοιχειωτοῦ τὰ μέρη ἐστὶν ὥςπερ τοῦ νεύρου τὰ τέσσαρα στοιχεῖα ταῦτα, καὶ δὴ καὶ ἑκάστου τῶν αὐτοῦ μερῶν· τὰ δὲ στοιχεῖα ἁπλούστερά ἐστι καὶ μέρους ἑκάστου ὡς τὸ πῦρ φέρε καὶ ἡ γῆ καὶ τοῦ ἐλαχίστου δοκοῦντος εἶναι, νεύρου. Ἑτέρα δὲ, ὅτι τὰ μὲν μέρη φυλάττει καὶ τὸν οἰκεῖον μερισμὸν, καθ' ὃν ὑπέστη· ἢ εἰ μὴ φυλάττει, οὐδ' ἂν εἴη μέρη· τὰ δὲ στοιχεῖα οὐχ ὑπομένει τὴν ὁπωςοῦν διάστασιν, ἀλλὰ συγχεῖται εἰς κρᾶσιν, καὶ εἰς ἕνωσιν ἐπείγεται, καὶ ἐν τούτῳ ἔχει τὸ εἶναι τὰ στοιχεῖα 4),

2) *μένον* uterque. l. *μένειν*, aut delendum *βουλόμενον*. — 3) *τε* vid. delendum, aut *τινὶ* scribendum. Hamb. ad marg. *τίνες αἱ διαφοραὶ μερῶν καὶ στοιχείων.* et deinceps. *πολλά· διεστηκότα ἀπ' ἀλλήλων.*
Eadem notat Mon., nisi quod *πολλὰ καὶ περιγεγραμμένα*
secundam lineam *πολλὰ καὶ* *πολλά. μέρη*
περιγεγρ. non habet. *στοιχεῖα.*
4) Hamb. art. *τὰ* non habet. f. l. *τῷ μή*. Mon. *παραφαίνει*. Mox *κράμματος* uterque

τὸ μὴ παραφαίνειν που τὸν οἰκεῖον μερισμὸν, καὶ πολλῷ μᾶλλον οὐδὲ τὴν περιγραφήν.

Τρίτη δὲ αὐτῶν διαφορὰ τὸ μὴ εἶναι τῆς αὐτῆς φύσεως τὰ στοιχεῖα τῷ στοιχειωτῷ, πλὴν ὅσον τούτου λέγεσθαι στοιχεῖα, λέγω δὲ οἷον τὰ τοῦ ἡμετέρου σώματος στοιχεῖα οὐκ ἔστι κατὰ τὸ εἶδος τοῦ κράματος, ὅστεα εἰ τύχοι καὶ σάρκες, ἀλλ' ὀστέων μὲν καὶ σαρκῶν, ὅταν σύμμετρα γένηται καὶ οἰκειωθῇ πρὸς τοῦτο τὸ εἶδος· καθ' αὑτὰ δὲ ὅμοις ἑτέρας ὑποστάσεως· Καὶ δὴ καὶ τῆς οὐσίας, εἴ τινα εἴη στοιχεῖα, οὐκ ἂν εἶεν οὐσίαι τινές. Οὐσία γὰρ ἦν τὸ στοιχειωτὸν, τὸ δὲ στοιχεῖον οὐκ ἂν εἴη τὸ στοιχειωτόν· ἄκρα μὲν τοίνυν τὸ περιγεγραμμένον εἰς οἰκείαν ὑπόστασιν, καὶ τὸ συγκεκραμένον εἰς μίαν τὴν κοινὴν ἁπάντων ἕνωσιν, μεσότης δὲ ἀμφοῖν τὰ μέρη καὶ ὁ τούτων· μερισμὸς ἤδη μέν πως διϊσταμένων, οὔπω δὲ περιγραφομένων.

Ἀλλ' εἰ ταῦτα οὕτω φύσει διέστηκεν, πῶς ἔτι τὰ τέσσαρα στοιχεῖα ταῦτα εἴδη ἄττα ἐστὶ, πῶς δὲ τὰ γένη λεγόμενα τοῦ ὄντος οὐκ ἂν εἴη καὶ εἴδη; καί τοι καὶ στοιχεῖα λέγεται τῆς οὐσίας καὶ γένη· διὰ τοῦτο τοῦ ὄντος ἐστὶν, ὅτι ἐκ τούτων ἡ οὐσία συγκέκραται. Εἰ δὲ ταῦτα εἴδη καὶ οὐ στοιχεῖα φήσει τις, τίνα ἂν εἴη τὰ στοιχεῖα ὡς ἀληθῶς; τίνα γὰρ ἂν εὕροιμεν ἁπλούστερα τῶν γενῶν τοῦ ὄντος; δοκεῖ δὲ ὅμως εἶναι καὶ εἴδη σώζοντά γε τὰς οἰκείας περιγραφάς· ἐν γὰρ τῇ οὐσίᾳ καὶ κίνησις καὶ στάσις, ἐμφανὲς ὂν, καὶ τῶν ἄλλων ἀντιθέσεων ἑκάστης ἑκάτερον. Πῶς δὲ μέρη τοῦ ἀνθρώπου, κεφαλὴ καὶ χεῖρες καὶ πόδες; πῶς δὲ τὸ ὅλον ἐξ ὅλων μερῶν, ἡλίου τί φημι καὶ σελήνης καὶ τῶν ἄλλων, ὧν ἕκαστον εἶδος ὅλον ἐστὶ, καὶ τὰ ἡμέτερα μέρη περιγέγραπταί πως εἰδητικαῖς τισι διαφοραῖς, ὅσα ἀνομοιομερῆ.

Καὶ ῥητέον πρὸς ταῦτα, ὡς τὰ ὑποκάτω ἀεὶ μετέχει τῶν ἐπάνω· ὥστε τὰ μὲν εἴδη καὶ μέρη ἐστὶ καὶ στοιχεῖα, καὶ αὖ [5]
τὰ μέρη καὶ στοιχεῖα, οὐ μέντοι ἀνάπαλιν πάντως. Ἐπὶ γὰρ τῶν pag.
εἰδῶν ἄλλα ἄλλων ἁπλούστερα, τὰ ἁπλᾶ τῶν συνθέτων γίνεται 151.

5) Hamb. καὶ αὐτὰ μ. Mon. infra ἑαυτοῦ ὑποστάσει et postea κράματος et μερίζεται πρότερον ἐξ ὧ.

στοιχεῖα, οὐκ ἀνεχόμενα τοῦ συνθέτου μερισμοῦ, ὅ ἐστι τοῦ στοιχειωτοῦ μερισμὸς, ἀλλ' ἐμμένοντα τῇ πρώτῃ αὐτοῦ ὑποστάσει· αὕτη δὲ ἦν ἡ ὡς μάλιστα ἀμέριστος, τοῦτόν γε τὸν τρόπον τὸν τοῦ κράματος, καὶ ὅτι πρὸ τοῦ περιγραφῆναι τελέως μερίζεται ἐξ ἀνάγκης, καθ' ὃν μερισμὸν εἰς τὴν μερῶν καθίσταται τάξιν· δεῖ γὰρ ἀποστῆναι τῆς ἑνώσεως εἰς μέρη, καὶ οὕτως ἄρα προελθεῖν εἰς τελείαν διάστασιν τὴν εἰδητικήν. Ὅλως δὲ ἐπειδὴ τὰ εἴδη περιγεγράφθαι βούλεται, ὅσα τῶν εἰδῶν [6]) μὴ ἀγαπᾷ τὴν ἐφ' ἑαυτῶν ἰδίαν στάσιν, ἀλλὰ πόθῳ τῆς ἀρχαίας φύσεως εἰς ἓν συννένευκεν, ταῦτα κατὰ τοσοῦτον καὶ μέρη γίγνεται, ὥστε κατὰ συμπλοκὴν τῶν ἁπλῶν ποιητέον, τὰ μὲν εἴδη ἅμα καὶ μέρη κατὰ ἄλλο μέντοι καὶ ἄλλο, τὰ δὲ εἴδη καὶ στοιχεῖα· οὐδὲ ταῦτα κατὰ [7]) ταὐτὸν, ἀλλ' ᾗ μὲν ἥνωται καὶ κατὰ τὴν συνῃρημένην αὐτῶν ἀκρότητα, στοιχεῖα ἂν εἴη· ᾗ δὲ διακέκριται ἀπ' ἀλλήλων, εἴδη αὐτὰ ἂν καλοῖτο δικαίως· ᾗ δὲ διακρίνεταί πως κατὰ τὴν ἀμφίβιον μεσότητα τῆς ὑποστάσεως, μέρη, κυρίως λεγόμενα.

Ἔτι δὲ ὅσα μὲν ἐν τῷ ὅλῳ ἀνόμοια μέρη, εἴδη τε ἅμα καὶ μέρη ἐστίν· εἴδη μὲν, ὅτι ἀνόμοια· μέρη δὲ, ὅτι οὐ καθ' αὑτὰ, ἀλλ' ἐν τῷ ὅλῳ πέφυκεν εἶναι, οἷα τὰ ἡμέτερα ὀργανικὰ λεγόμενα, καὶ οἷα ἐν τῷ οὐρανῷ ἡμισφαίριά τε καὶ τεταρτημόρια καὶ ζῶναι διάφοροί τινες, ἔτι δὲ πόλοι καὶ κέντρα καὶ ἄξονες καὶ κύκλοι, δημιουργικαῖς τισιν ἀφωρισμένοι τομαῖς, οὐ καθ' αὑτοὺς δὲ εἶναι δυνάμενοι. Ἀλλὰ καὶ ἐν ταῖς ψυχαῖς οἱ λόγοι τοιαῦτα ἅττα μέρη τυγχάνουσιν ὄντες, καὶ πᾶσαι αἱ τῶν διαφόρων αἰτίαι τε καὶ μεθέξεις τῆς τοιᾶσδε φύσεως· αἱ δὲ ὑπάρξεις ὡς τῆς αὐτοτελοῦς, πλὴν ὅτι καὶ τούτων αἱ συναιρέσεις γίνονται, οἷον ἐκ στοιχείων, καὶ αἱ ὁλότητες, οἷον ἐκ μερῶν, ὡς εἴρηται καὶ πρότερον.

Οὕτω μὲν οὖν εἴδη καὶ μέρη· εἴδη δὲ ἅμα καὶ στοιχεῖα, ὅσα συγκίρναται τῶν εἰδῶν εἰς ἑνὸς εἴδους ἀδιάκριτον σύστασιν, οἷα τὰ σύνθετα τῶν ζώων, ὅλα δι' ὅλων ἐπιφαίνοντα τὴν σύν-

6) Mon. τῶν ὁδῶν μὴ ἀγαμῶ..... κατὰ συγκοπήν. — 7) Hamb. κατ' αὐτὸν, ἀλλ' ἥ sic bis. Idem infra ἥ' δὲ διακέκριται πως κατά.

θεσιν, ἡμίονοί τε καὶ στρουθοκάμηλοι καὶ ὅσα τοιαῦτα· ἐξ εἰδῶν γὰρ 8) ταῦτα συνέστηκε διαφόρων, ὥςπερ ἐκ στοιχείων εἰς ἑνός εἶδός τι συγχεομένων. Τὸν αὐτὸν δέ τρόπον καὶ μέρη ὀψόμεθα, τὰ μὲν αὐτὸ τοῦτο μέρη μόνον, ὅσα προκύπτει μὲν ἀπο τῆς συνῃρημένης φύσεως, οὔπω δὲ ὅμως περιγεγραμμένα διέστηκεν αὐτὸ ἕκαστον ἀφ' ἑαυτοῦ τέλειον· τοιαῦτα γὰρ τὰ pag. 152. ὁμοιομερῆ ἐστιν ὁμολογουμένως, μερισάμενα μὲν τὴν ὁλότητα, μένοντα δὲ ὅμως ἐν τῷ αὐτῷ εἴδει, καὶ διὰ τοῦτο συνωνυμοῦντα τῷ τε ὅλῳ ἀλλήλοις· ἤδη δὲ ἔνια καὶ εἰς τὸ ἀνομοιομερὲς ἄρτι προκύπτοντα μένει ὅμως ἐν τῷ ὅλῳ καὶ τῇ κοινῇ συνωνυμίᾳ τῆς αὐτῆς φύσεως, οἷόν τι πέπονθε τὸ κατατεταγμένον ζῶον ἐν ἑκάστῳ τῶν εἰδῶν· ζώειον μὲν γὰρ ἔτι καὶ ζώου τι μέρος καὶ μέτρον· ἀλλ' ἤδη πως τὸ μὲν ἀνθρώπειον, τὸ δὲ ἵππειον οὐ μόνον τῇ πρὸς ἑκάτερον συμμετρίᾳ· τοῦτο μὲν γὰρ καὶ τὰ ὁμοιομερῆ ἔπαθεν· ἀλλὰ καὶ 9) τῇ προβολῇ καὶ τῇ νεύσει τῇ πρὸς ἄνθρωπον καὶ ἵππον· μέρη δὲ ὡς εἴδη ἐστίν, οἷα τὰ ἐφ' ἑκάτερα τῶν καθ' αὑτὰ καὶ αὐτοπεριγράφων εἰδῶν· ἢ κατὰ τὸ χεῖρον, ὡς τὰ ἡμέτερα ὀργανικά· ἢ κατὰ τὸ κρεῖττον, ὡς τὰ μέρη τοῦ κόσμου· ταῦτα μὲν γὰρ τοῦ ὅλου μᾶλλον, εἴπερ ἑαυτῶν εἶναι ἐσπούδακεν, ἐκεῖνα δὲ οὐ δύναται καθ' ἑαυτὰ καὶ ἐφ' ἑαυτῶν ὑφεστάναι, διὰ τὸ ἀτελὲς τῆς οἰκείας φύσεως. Εἴη δ' ἂν μέρη καὶ στοιχεῖα γιγνόμενα οἷα τὴν ἐκ μερῶν λεγομένην ὁλότητα συμπληροῖ. Ὅτι μὲν γὰρ ἐκ μερῶν ἡ ὁλότης συμπληροῦται, καὶ εἰ μὴ πᾶσα, ἀλλ' αὕτη γε, φανερόν· ὅτι δὲ ὡς ἐκ στοιχείων, δηλοῖ τὸ ἓν εἶδος ἐκ πολλῶν ἀποτελεῖσθαι ἀφανιζομένων εἰς ἓν τῶν πολλῶν, καὶ τὸν μερισμὸν οὐκέτι φυλαττόντων ἐν τῇ τοῦ ὅλου εἰδοποιΐᾳ, οἶμαι δὲ ὅτι καὶ τὰ εἴδη ἐν τῷ γένει θεωρούμενα ὡς ἐν ὅλῳ μὲν θεωρεῖσθαι μέρη· ἀπερίγραφα γάρ ἐστι ταῖς οἰκείαις περιγραφαῖς· μέρη δὲ ὄντα στοιχεῖα γίγνεσθαι τοῦ γένους. Ἡ γὰρ συναίρεσις τῶν πολλῶν ζώων ἡ τοιαύτη ἐστὶν τὸ ἓν ζῶον, ἢ ἐν 10) τῷ ἑνὶ ζώῳ τὴν ὑπόστασιν

8) Mon. γὰρ et superius art. αἱ ante ὁλότητες om. Idem infra συνειρημένης φύσ. Mox. Hamb. ἐφ' ἑαυτοῦ τέλειον. — 9) Mon. ἀλλὰ τῇ προβολῇ...... καὶ αὐτὸ περιγράφων. Mox pro ἢ κατὰ τὸ κρεῖττον Hamb. in contextu legit κ. τὸ ὅλον; ad marg. notat: γρ. κρεῖττον. Pro εἴπερ Mon. dat ἢ περ. — 10) Mon. ἢ ἐν τῷ ἑ. ς. Hamb. ἢ ἔνι τῷ ἑνί.

ἔχει. Ἴσως γε ταὐτόν ἐστι τοῦτο τῷ προειρημένῳ· ἀλλὰ τὰ γένη τοῦ ὄντος, εἰ καὶ εἴδη πως εἶναι δοκεῖ, ἀλλὰ μέρη μᾶλλόν ἐστι τῆς ὅλης συγκρίσεως, καθίσταται ὅμως δι' αὐτὸ τοῦτο καὶ εἰς τὴν στοιχειώδη φύσιν κατὰ τὴν μίαν οὐσίαν, ἣν πάντα συνίστησι. Ταῦτα μὲν οὖν ἔξεστι καὶ ἀκριβέστερον λεπτουργεῖν.

Τίνα δὲ τῶν εἰδῶν ἢ τίνα τῶν μερῶν δύναται στοιχεῖα γίγνεσθαι, καὶ τίνα οὐ δύναται, ῥητέον. Οὐ γὰρ δὴ πάντα ὡς ἔοικεν, οἷα τὰ ἔσχατα τῶν εἰδῶν· εἰ γὰρ καὶ ταῦτα στοιχεῖα, ἔσται τι καὶ μετὰ ταῦτα τὸ ἐξ αὐτῶν συγκείμενον. Καὶ τοῦτο δὲ ζητητέον, εἰ τὰ στοιχεῖα πάντως ὑπερτέρας ἐστὶ φύσεως καὶ ἁπλουστέρας, ἀναχωροῦντα πρὸς τὴν τῶν συνθετωτέρων ὑπόστασιν; δοκεῖ μὲν γὰρ οὕτως ἔχειν ἐπὶ
pag. 153. τῶν πλείστων, οὐ μὴν ἐπὶ πάντων γε. Τὸ μὲν γὰρ ἡμέτερον σῶμα ἐκ προϋπαρχόντων συναγείρεται, καὶ ὁ ἄνθρωπος καὶ ὁ ἵππος, ζῶον λογικὸν θνητὸν, καὶ ζῶον ἄλογον θνητὸν τυχὸν εἰπεῖν ἐκ τῶν ὁλικωτέρων, καὶ ἡ ψυχὴ σύγκρατος ἀπὸ οὐσίας καὶ ζωῆς καὶ γνώσεως τῶν προϋπαρχουσῶν· ἀλλὰ τὸ τοῦ παντὸς ὅλον σῶμα ἐκ τῶν τεττάρων μὲν στοιχείων, οὐκέτι μέντοι προϋποκειμένων· οὐδὲ ἡ πρώτη οὐσία ἐκ πρεσβυτέρων φύσει στοιχείων. Πρὸ γὰρ αὐτῆς οὐδαμοῦ τὰ στοιχεῖα· καὶ γὰρ ἀεὶ τὸ στοιχειωτὸν κρεῖττον εἶναι βούλεται τῶν οἰκείων στοιχείων, τὰ δὲ στοιχεῖα οὐδὲ [11]) καθ' ἑαυτὰ, ἀλλ' ἀεὶ ἐν τῷ στοιχειωτῷ, καὶ μετὰ ἀλλήλων, ὡς τὰ μέρη μετὰ τὸ ὅλον, καὶ σὺν ἀλλήλοις, ἐπεὶ καὶ ὡς ὕλη τοῖς ἑαυτοῦ στοιχείοις κέχρηται τὸ στοιχειωτὸν, οἷον εἶδος ἐκείνοις ἐπιγιγνόμενον.

Εἰ δὴ ταῦτα οὕτως ἔχει, τὸ *πρῶτον στοιχειωτὸν* οὐκ ἂν εἴη ἐκ στοιχείων πρεσβυτέρων τῆς ἑαυτοῦ φύσεως καὶ προτεταγμένων, ἀλλ' ἐν αὐτῷ μὲν πρώτῳ ἐκφαινομένων, ἀτελεστέρων δὲ τοῦ ὅλου εἴδους, καὶ διὰ τοῦτο ἁπλουστέρων ἐπινοουμένων, μήποτε δὲ κατὰ ἀλήθειαν οὐδὲ ἁπλουστέρων, ἀλλὰ μόνον ἀτελεστέρων καὶ μερικωτέρων· καὶ γὰρ τὰ μέρη οὕτω καὶ τὰ εἴδη ἔχει· δοκεῖ γὰρ τὸ ὁλικώτερον, συνθετώτερον διὰ τὸ περιε-

11) Mon. *οὐδέποτε*. Infra Hamb. in contextu: ἀτελεστέρων δὲ τοῦ πρώτου εἴδους. ad marg. γρ. ὅλου.

κτικώτερον εἶναι. Τὸ δὲ οὐχ οὕτως ἔχει, ἀλλὰ μᾶλλον ἁπλούστερόν τε καὶ κρεῖττον.

Τίς οὖν ἡ τῶν στοιχείων ἁπλότης λεγομένη; καὶ πρὸς τίνα σύνθεσιν; ἢ διττὸν τὸ στοιχειωτόν; τὸ μὲν ὡς εἶδος ἐπιγιγνόμενον, ὃ καὶ τῷ ὄντι ἁπλούστερόν τε καὶ κρεῖττον· τὸ δὲ ὡς μίγμα καὶ κρίμα τῶν συνιόντων στοιχείων, ὅπερ ὡς μία σύνθετος ὕλη προϋποτίθεται· πρὸς ταύτην οὖν ἁπλᾶ τὰ στοιχεῖα καὶ οὐ πρὸς τὴν εἰδοποιοῦσαν τὸ μίγμα κοινὴν ἰδιότητα. Οὐσία μὲν οὖν ἡ τοιάδε φύσις, ἡ δὲ κατὰ τὸ μίγμα δυνάμει οὐσία· καὶ τῶν στοιχείων ἕκαστον μέρος τῆς ὕλης· ταῦτα οὖν οὔπω μὲν οὐσία, οὐσιώδη δὲ ὅμως καὶ ἐγγύς τι οὐσίᾳ, ἀτελέστερα δέ. Cap. 86.

Τί οὖν, ἐξ ὕλης καὶ εἴδους, καὶ ἡ πρώτη οὐσία; πόθεν δὲ καὶ ὑπέστη ἡ ὕλη, εἰ μὴ ἀπὸ τῶν προγενεστέρων φύσει; καὶ γὰρ ἡ παρ' ἡμῖν ὕλη ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων ἀρχῶν ὥς φασι. Δεῖ οὖν καὶ ἐκεῖ εἶναι τὰς ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων [1]) μεθέξεις ἐν ὕλης λόγῳ καὶ στοιχείων παραλαμβανομένας· ἢ περὶ μὲν τῶν μεθέξεων εἰςαῦθις ἀναβάλλομαι πολυπραγμονεῖν· τῶν δὲ στοιχείων ἔν τινι πλήθει καί τινι διορισμῷ θεωρουμένων, ἡ οὐσία πρὸ παντὸς οὖσα διορισμοῦ οὐσιώδους, οὐκ ἂν εἴη δευτέρα τῶν οἰκείων στοιχείων. Πρώτη οὖν ὑποστᾶσα συνεξέφηνεν ἑαυτῇ, καὶ ἐν [2]) ἑαυτῇ τὰ οἰκεῖα στοιχεῖα, ὡς ἡ ὁλότης τὰ μέρη καὶ ὁ κόσμος οὗτος τὰ ἑαυτοῦ καὶ ἐν ἑαυτῷ στοιχεῖα, λέγω δὲ οὐ τὴν ὕλην καίτοι ἴσως καὶ ταύτην, ἀλλ' ὅμως τὰ τοῦ εἴδους λέγω στοιχεῖα, οἷα τὰ τέσσαρα, ἅττα ποτέ ἐστιν καὶ ὅπως ἄν pag. 154. τις αὐτὰ διορίσειεν, εἴτε γὰρ ὡς τέσσαρα μέρη, ὁλότης αὐτὰ προυβάλλετο, εἴτε ὡς τὸ ὁρατὸν καὶ ἁπτὸν καὶ τὰ μέσα τούτων πανταχοῦ ὄντα καὶ ἐν πᾶσιν ὁρώμενα, καὶ ταῦτα ἀπὸ τῆς μιᾶς τοῦ κόσμου συστάσεως καὶ μονοειδοῦς ὑποδιεκρίθη. Πᾶν γὰρ ἓν πρὸ τοῦ οἰκείου πλήθους ἐστὶ τῇ ἑαυτοῦ φύσει, καὶ ἀπὸ τούτου οἷον ἐκφύεται κατὰ τὸν ἐκείνου εἰς ταῦτα μερισμόν· ὡς γὰρ οὕτως εἰπεῖν χαλᾶται τὸ Ἓν εἰς ὑπόστασιν τῶν πολλῶν, οὐκ

1) Mon. προτέρων. — 2) Idem ἐν αὐτῇ et infra τὰς ἑ. καὶ ἐν αὐτῷ στοιχεῖα. Denique οἷον τὰ τέσσ. Hamb. ἄτοπα ποτέ ἐστιν. Mox ὡς τὸν καὶ ἁπτὸν Mon.

ἀναλισκόμενον ἐκεῖνο εἰς ταῦτα, ἀλλὰ χώραν καὶ τούτοις παρεχόμενον εἰς ὑπόστασιν, κἂν ἀχώριστον ᾖ τὸ ἓν τῶν πολλῶν, οὕτως ἔχειν πέφυκεν· Εἰ δὲ πολλὰ τριχῶς, ἢ ὡς εἴδη, ἢ ὡς μέρη, ἢ ὡς στοιχεῖα, πάντως ὅτι καὶ τὸ ἓν τριττὸν ἂν εἴη, καὶ καθ' ἕκαστον πλῆθος ἴδιον ἕν, τὸ μὲν εἰδητικὸν συναίρεμα, καὶ ἓν εἶδος πρὸ τοῦ μερισμοῦ, τὸ δὲ ὁλικὸν πρὸ τῶν μερῶν, τὸ δὲ στοιχειωτὸν πρὸ τῶν στοιχείων· καὶ αἱ διαφοραὶ τοῦ ἑνὸς ἀνάλογον προΐασι· τὸ μὲν γὰρ τῶν εἰδῶν πολύμορφόν ἐστιν ἕν· τὸ δὲ τῶν μερῶν, φαντάζεται μὲν εἶναι πολυμερὲς καθόσον πᾶσι συμπαρατείνεται τοῖς μέρεσι τὸ ὅλον τῇ περιοχῇ, ἐστὶ δὲ ὅμως τὸ πρὸ τῶν μερῶν ἀμέριστον, εἰ καὶ ἐν τοῖς μέρεσιν ὑφεστήκοι [3])· δίδωσι γὰρ καὶ τοῖς μέρεσι χώραν εἰς ὑπόστασιν τὴν ἐν αὐτῷ μεμερισμένην· τὸ δὲ στοιχειωτὸν τελειότερον εἰς ἕνωσιν συνέσφιγκται καὶ συγχεῖ τὰ στοιχεῖα καὶ ἑνοῖ πρὸς ἑαυτὸ καὶ οὐκ ἐᾷ μεθ' ἑαυτὸ τετάχθαι ἐκεῖνα κατὰ ἀλήθειαν, ἀλλὰ τελεῖν αὐτὰ ἀναγκάζει πρὸς τὴν οἰκείαν ὑπόστασιν. Διὸ καὶ πολλὰ ὄντα φύσει, ὅμως ἓν γίγνεται πάντα, καὶ οὐ τὸ μίγμα ἄλλο, καὶ τὸ στοιχειωτὸν ἄλλο, ὡς νῦν διελέγομεν σαφηνίας εἵνεκα, πολλαχῇ τρεπόμενοι. Ἀλλὰ τὸ στοιχειωτόν ἐστι μὲν ἓν καὶ πολλά, ἀλλὰ συνεσφιγμένα τῷ ἑνὶ τὰ πολλὰ καὶ οὐ συγχωρούμενα πολλὰ ἁπλῶς εἶναι, ἀλλ' ἡνωμένα καὶ ὑπὸ τοῦ ἑνὸς καταπινόμενα καὶ ἐν τῷ ἀδιορίστῳ ἑστῶτα τοῦ ἑνός· οὕτω γὰρ πανταχοῦ φαίνεται ἔχοντα τὰ στοιχεῖα πρός τε ἄλληλα, καὶ τὸ στοιχειωτόν, καὶ οὐκ ἔστιν ὕλη ταῦτα ἐκείνου· οὐδὲ γὰρ τὰ μέρη τοῦ ὅλου, οὐδὲ τὰ εἴδη τοῦ παντὸς ἂν ῥηθέντος ἀντὶ τοῦ ὅλου, ἀλλὰ μόνον ὕλη ἀναλογοῦντα, καὶ ὡς τοῦ εἴδους ἑκάστου πρὸς τὸ ἓν τὸ πλῆθος, ἐξ ὧν τὸ ὅλον εἶδος ἓν καὶ πολλὰ συνεστός· οὕτω γὰρ καὶ τὸ στοιχειωτὸν ἓν καὶ πολλὰ συγκεκραμένα δὲ τὰ πολλὰ διὰ τὴν τοῦ ἑνὸς ἐπικράτειαν, ὡς ἐάν γε τὸ ἓν τοῦτο
pag. 153. παραλύσῃ τὴν ἑαυτοῦ ἁπλότητα καὶ οἷον κρατηθῇ ὑπὸ τῶν πολλῶν διαστασιασάντων πρὸς αὐτά· κατὰ δὲ τὸ ἀληθέστερον μιμησαμένων αὐτὰ κατὰ τὴν ἴδιον ἑκάστου περιγραφήν. τά τε

3) Mon. ὑφεστήκῃ. Hamb. ad marg. ὅτι καὶ κατὰ τρεῖς τρόπους τὸ ἕν: ὡραῖον. Mon. deinde pro καὶ συγχεῖ τὰ στ. legit καὶ στοιχεῖα τὰ στοιχεῖα.

πολλὰ ἀντὶ στοιχείων εἴδη κατέστη, καὶ τὸ ἓν πολύχρωμόν πως ἐγένετο καὶ ποικίλον, καὶ ἀντὶ στοιχειωτοῦ καὶ στοιχείων ἢ χρώματος καὶ τῶν κεχρωσμένων μονὰς καὶ ἀριθμοῖς τὸ ἐν τοῖς εἴδεσιν ἓν καὶ πολλὰ τὸ συναμφότερον· τὰ δὲ μέρη καὶ τὸ ὅλον ἐν τῷ μέσῳ τρόπῳ θεωρητέον, ἀνέσεως 4) μέν τινος γενομένης καὶ διὰ τοῦτο τῶν μερῶν ὑποστάντων κατὰ τὸν τολμηθέντα μερισμόν· ὅμως δὲ συννεύσεως γενομένης τοῦ μὲν ἑνὸς πρὸς τὰ μέρη κατὰ τὴν ἀνάληψιν τοῦ μερισμοῦ καὶ ἀναστολήν, τῶν δὲ μερῶν πρὸς τὸ ἓν κατὰ τὴν ἀντίληψιν τοῦ ἑνὸς καὶ μεριστὴν ὑποδοχήν, καὶ μέσον κατέστη τὸ πρᾶγμα τῆς τοῦ ὅλου καὶ τῶν μερῶν ἰδιοτροπίας· διόπερ ἐπὶ τούτων καὶ ἡ διπλόη καὶ ἡ μία σχέσις αὐτῶν ἐμφανής· ἐπὶ δὲ τῶν ἄκρων, εἰ καί ἐστιν ἑκάτερα, ἀλλ' ἀμυδρότερον ἔχουσιν, ἐπὶ μὲν τοῦ εἰδητικοῦ ἑνός τε καὶ πλήθους ἡ μία σχέσις τε καὶ σύμφασις ἀφανεστέρα διὰ τὸ μὴ πάνυ συννεύειν πρὸς ἄλληλα, μηδὲ ἀλλήλων εἶναί τε καὶ λέγεσθαι. Ἐπὶ δὲ τῶν στοιχείων καὶ τοῦ στοιχειωτοῦ οὐδὲ ἡ διπλόη σαφής, διὰ τὸ μὴ προφαίνεσθαι τῶν στοιχείων τὸ πλῆθος ἐν 5) τῷ ἑνὶ διωρισμένον· συλλογισμῷ γὰρ μᾶλλον αὐτῶν καταφαίνεται τὸ πλῆθος διὰ τὴν σύγχυσιν, εἰ θέμις οὕτω φάναι, τῶν στοιχειωτικῶν ἰδιοτήτων. Καὶ τί θαυμαστόν, εἰ τὸ πρῶτον στοιχειωτόν, ἡ οὐσία, τὸ ἀδιόριστον ἐμποιεῖ τοῖς στοιχείοις; ὅπου γε καὶ τὰ εἴδη, ὅταν ἐν στοιχείων λόγῳ συγκραθῇ πρὸς ἄλλα, καθάπερ ἐλέγομεν ἐν τοῖς πρόσθεν, καὶ ταῦτα σύγκειται πρὸς μίαν σύγκρασιν, εἰ καί πως ἀποφεύγει τὴν σύγκρασιν, καὶ παραφαίνει τὰς οἰκείας ἐνεργείας ἔστιν ὅτε καὶ ὥς. Οὐ γὰρ δύναται παντελῶς ἑνωθῆναι εἴδη γε ὄντα· διὸ καὶ τὸ ὁρατὸν καὶ ἁπτὸν πανταχοῦ μὲν ἑκάτερον, ὅπου τὸ ἕτερον, ἄλλο δὲ ὅμως καὶ ἄλλο· καὶ ἐπὶ ψυχῆς τὸ οὐσιῶδες καὶ ζωτικὸν καὶ γνωστικὸν πανταχοῦ τῆς ψυχῆς· ἀλλὰ διώρισταί πως καὶ ταῦτα. Τοιαῦτα δὲ καὶ ἐν τῷ νῷ τὰ γένη τοῦ ὄντος· στοιχεῖα γὰρ καὶ ταῦτα τῆς οὐσίας ἐκείνης, οὗ 6) τῆς ὑπερειδέου καὶ

4) Mon. ἀμέσως; et inferius ὑποδοχὴν εἰς μέσον κ. — 5) Vocc. ἐν τῷ ἑνὶ. δ. σ. γ. μ. α. κ. τ. πλῆθος Hamb. omisit. Mon. infra καὶ ante ταῦτα σύγκειται om. — 6) Mon. ὂν τοῖς ὑπερείδεον καὶ ἁπλῶς. Inferius ἐν τῷ εἰδητικῷ διακόσμῳ.

ἁπλῆς, ἀλλὰ τῆς εἰδητικῆς· εἴδη γάρ ἄττα καὶ ταῦτα, εἰ καὶ στοιχειωδέστερα τῶν ἄλλων καὶ ἁπλούστερα καὶ διὰ τοῦτο κοινὰ πάντων εἰδῶν, καὶ τῆς πρὸ τῶν πολλῶν εἰδῶν μιᾶς εἰδητικῆς φύσεως, ὅθεν καὶ ἐν ταύτῃ τῇ φύσει παραφαίνονταί πως αὐτῶν αἱ ἰδιότητες, ἀλλ' οὔπω ὅμως οὐδὲ ταῦτα εἴδη ἐστίν,
pag. 156. ὅσα λαμβάνεται ὡς στοιχεῖα· οὐδὲ γὰρ μέρη πω γέγονεν· ἔστι γὰρ καὶ ἐν τῷ εἰδητικῷ κόσμῳ, τὸ μὲν ὡς οὐσία εἰδητική, μονοειδής τις αὕτη συναίρεσις τῶν εἰδῶν, τὸ δὲ μερισμός τις αὐτῆς καὶ ἡ συνάγουσα τὸν μερισμὸν ὁλότης εἰδητική τε καὶ αὕτη φύσις ὅλου καὶ μερῶν· ἐπὶ δὲ ταύτῃ κατὰ τὸ διακεκριμένον τῆς εἰδητικῆς ὑποστάσεως αὐτὰ διέστη τὰ εἴδη, καὶ τὸ 7) συναγωγὸν τῶν εἰδῶν, πολύμορφον ἕν, ὡς εἴρηται μονάς, καὶ ὁ τῇ μονάδι συνηρτημένος ἀριθμός. Πρὸ τοίνυν τῆς στοιχειώδους καὶ συνῃρημένης εἰδητικῆς οὐσίας ἐστὶν ἡ ὡς ἀληθῶς τοῦ ὅλου καὶ τῶν μερῶν ὑπόστασις ἐν τῷ διακρίνεσθαι ὁρωμένη τὴν πρώτην οὐσίαν καὶ ὄντως οὖσαν, ἣν διὰ τοῦτο ζωὴν λέγομεν ὡς ἤδη ὀγκουμένην εἰς διάστασιν καὶ παρακινουμένην εἰς διάκρισιν, καὶ ὡς τὸ ὄνομα σημαίνει, ζέουσάν τε καὶ ἀναβράττουσαν, οὔπω δὲ χυθεῖσαν εἰς εἰδῶν ὑπόστασιν, ἀλλ' ἐν τῷ ζεῖν τε καὶ ἀναζεῖν θεωρουμένην, ὅθεν καὶ ὅλον καὶ μέρη αὐτὴν ἀνυμνοῦμεν πρὸ τῆς εἰδητικῆς ἁπάσης φύσεως, ὡς διότι μένουσα κινεῖται, καὶ ἡνωμένη πάσχει τι ὅμως διακρινόμενον, τῷ μὲν ἡνωμένῳ καὶ μένοντι τὸ ὅλον οὖσα· τῷ δὲ διακρινομένῳ καὶ κινουμένῳ τὰ μέρη· διόπερ καὶ μία φύσις τὸ ὅλον καὶ τὰ μέρη, ὅτι μία ἡ διακρινομένη ἔτι καὶ ἤδη· τοῦτο μὲν ὡς οὐκέτι τὸ πάμπαν ἡνωμένη, ἐκεῖνο δὲ, ὡς οὔπω διακεκριμένη τελέως. Μία τοίνυν ἡ μεσότης, ἣν καλοῦμεν δυοῖν ὀνόμασιν ὅλον καὶ μέρη κατὰ τὸ συναμφότερον ὁρωμένην· πρὸ δὲ ἔτι καὶ ταύτης ἡ οὐσία ἐστὶν ἡνωμένη φύσις ἁπλῶς καὶ ἀδιάκριτος, οὐ μέντοι ὡς τὸ ἕν, ἀλλ' ὡς τὸ ἡνωμένον· τοῦτο δὲ ἐκ πολλῶν καὶ μετὰ πολλῶν· ὥστε ἐκ στοιχείων καὶ τὸ πρῶτον στοιχειωτόν, αὕτη ἐστί· καὶ γὰρ ἡ ἁπλῶς οὐσία, αὕτη ἐστί, δι' ἣν καὶ ἡ τὶς οὐσία πανταχοῦ τὸ τί στοιχειωτόν· τὸ γὰρ

7) Mon. τῶν συναγωγῶν. Inferius ἐν τῷ ζῆν τε καὶ ἀνα ζῆν θ. Mox ὡς ante διότι delendum videtur.

πανταχοῦ συνῃρημένον οὐσίαν καλοῦμεν, ὥσπερ τὸ διακρινόμενον ζωήν, καὶ τὸ διακεκριμένον εἶδος· κἂν ἔσχατον ᾖ τούτων ἕκαστον, οἷον τὸ σωματικόν· οὐσία μὲν γὰρ τὸ σύγκρατον ἐκ τῶν τεσσάρων στοιχείων· τὸ δὲ παρακινούμενον αὐτῆς καὶ εἰς διάκρισιν τῶν οἰκείων ἐνεργειῶν ἐγειρόμενον ζωή τις αὐτοῦ· κίνησις γάρ τις καὶ παρασκευὴ πρὸς ἐνέργειαν τὴν εἰδητικήν, καὶ ὑπόστασίν γε πρὸ [8]) τῆς ἐνεργείας· ἡ δὲ διαστᾶσα μορφὴ τὸ εἶδός ἐστιν· εἰ δὲ πᾶσα οὐσία συνῃρημένη ἐστὶ κατὰ φθίωσιν, ἢ εἰ βούλει λέγω, κατὰ σύμφθαρσιν τῶν στοιχείων, πάντως ὅτι καὶ ἡ πρώτη καὶ ἁπλῶς οὐσία συναίρεσίς ἐστι τῶν στοιχείων· καὶ τὰ στοιχεῖα αὐτῆς τὰ μάλιστά ἐστι καὶ κυριώτατα πάντων στοιχείων, οὐ κατὰ σύγχυσιν τῶν οἰκείων περιγραφῶν συγκιρνάμενα, καθάπερ ταὐτῇ δὲ στοιχεῖα, φησὶ καὶ Ἀριστοτέλης, οὐδὲ κατὰ τὴν ἀκρότητα την ἑαυτῶν ἑνούμενα μόνην, pag. 157.
ἀφιέντα δὲ τὸ λοιπὸν εἰς διάκρισιν, ὡς ἐλέγομεν τὰ εἴδη συγκίρνασθαι, στοιχεῖα γιγνόμενα τῆς εἰδητικῆς οὐσίας· διὸ καὶ παραφαίνειν πως ἐν ταύτῃ τὸν οἰκεῖον διορισμόν· ἀλλ' οἷα μηδὲν ἔχειν διωρισμένον, μηδὲ εἰδητικὸν, μηδὲ βίᾳ τινὶ συγχεόμενον, ἀλλ' ὅλα δι' ὅλων ἁπλῶς εἶναι στοιχεῖα φύσει τοιαῦτα τῆς ἡνωμένης κυρίως καὶ κατὰ τὴν ἕνωσιν ὑφεστώσης οὐσίας. Οὐκ ἄρα τὰ εἴδη, οὐδὲ τὰ γένη τοῦ ὄντος ἐστὶ τὰ στοιχεῖα· εἴδη γὰρ ἄττα καὶ ταῦτα.

Τίνα οὖν ἐστί; παρὰ ταῦτα γὰρ οὐδὲν ἄλλο λέγειν [9]) ἔχομεν, οὐδὲ γὰρ μέρη τά γε ἁπλῶς ταῦτά ἐστιν· ὑπερείδεα γὰρ καὶ τὰ μέρη· τίνα οὖν ἐστι καὶ τὰ μέρη, ζητητέον· ἢ τά γε γένη τοῦ ὄντος ἐστίν; ἀλλ' οὐκ εἰδητικῶς ὑφεστῶτα ὡς ὀνομάζεται ὑφ' ἡμῶν καὶ νοεῖται· πάντα γὰρ εἰδητικὰ νοοῦμέν τε καὶ ὀνομάζομεν, ἐῶ λέγειν ὅτι οὐδὲ νοερὰ καὶ ἀληθινά, ἀλλ' ἀγαπητέον, εἰ καὶ ψυχικὰ τυγχάνει ὄντα· ἀλλ' ὅμως τῶν εἰδῶν ἐστὶ τὰ παρ' ἡμῖν ὀνόματά τε καὶ νοήματα· τῶν τοίνυν οὕτω προ-

8) Mon. πρὸς τὴν ἐνέργειαν, τὴν εἰδητικήν. sed postrema bina
φθει
vocc. induxit. Idem κατὰ θεοωσιν sic ab alia manu. Si cui lubeat, voculæ φθίωσις notiorem substituat φθίσιν; sed non opus esse censeo. Formula πάντως ὅτι in apodosi, „Omnino necesse est, ut" sæpenumero Damascius utitur. — 9) Mon. λέγειν non habet. Deinde ἀληθεινὰ et ἀπολίπομεν; denique ἢ μέρη ἐστι, μέρη δὲ μ.

φερομένων ἀποδοτέον τὸ εἰδητικόν τε καὶ διωρισμένον περιγραφαῖς ἰδιοτήτων, καὶ ἀπολείπομεν αὐτῶν μόνον τὸν μερισμόν· μέρη γὰρ καὶ τὰ εἴδη λέγομεν, ἀλλ' οὐχὶ εἴδη καὶ μέρη ἂν εἴη. Μέρη οὖν ἐστιν, ἢ μέρη, τὰ γένη τοῦ ὄντος· αὐτὰ οὖν ἐστι τὰ οἷον μέρη λεγόμενα· ἢ οὐ ταῦτά γε, ὅσα περιεβάλετο τὸ εἰδητικὸν πρὸς τῷ μερικῷ, ἀλλὰ τὰ πρὸ τούτων, οἷα δὲ ταῦτα ὄντα· ἢ μέρη ἐστὶ, μέρη δὲ μόνον καὶ ἁπλῶς μέρη· ὥστε τὰ γένη τοῦ ὄντος λεγόμενα πρὸ τοῦ ἰδιωθῆναι περιγραφαῖς μέρη ὑπέστη; καὶ τὰ στοιχεῖα ἄρα τὸν ὅμοιον τρόπον· ἀποβαλόντες γὰρ αὐτῶν τὴν ἀνάγκην τοῦ μερισμοῦ, θεσόμεθα [10]) αὐτὰ ἐκεῖνα συμφυόμενα πρὸς ἄλληλα, καὶ εἰς μίαν ἑνούμενα σύγκρασιν· καὶ ταύτῃ στοιχεῖα ὁρώμενα· ταῦτα μὲν οὖν στοιχεῖα καθ' ὕπαρξιν, τὰ δὲ μέρη κατὰ μέθεξιν στοιχεῖα γίγνεται· ἔχει γάρ τι καὶ αὐτὰ συμφυόμενον εἰς ὅλου ὑπόστασιν· τὸ γὰρ ὅλον σύμφυσίς ἐστι τῶν κατὰ μέρη ἀκροτήτων εἰς ἕν, τὸ ὅλον, συγκιρνωμένων, καθ' ἃς τὰ μέρη στοιχεῖα γίγνεται· διόπερ καὶ τὸ πολλάκις ἀπορούμενον, πῶς μὲν ἐκ τῶν μερῶν ἡ ὁλότης, πῶς δὲ τὰ μέρη μετ' αὐτὴν καὶ ἀπ' αὐτῆς μεριζόμενα, μέρη δὲ ὅμως καθ' ὕπαρξιν, ὅτι ἐν τῷ μερισμῷ τὸ εἶναι ἔχει· τὰ δὲ καθ' ὕπαρξιν εἴδη περιγραφέντα γίγνεται κατὰ μέθεξιν, μέρη μὲν προσεχέστερον τῇ πρὸς τὸ ἓν συννεύσει, καὶ τρόπον τινὰ τοῦ διορισμοῦ ἀποστάσει· στοιχεῖα δὲ ἀνωτέρω τῇ ἑνώσει καὶ ἀπαλλαγῇ οὐ μόνου τοῦ διορισμοῦ, ἀλλὰ καὶ τοῦ μερισμοῦ. Τὰ αὐτὰ οὖν ἐστι γένη τοῦ ὄντος, τριχῇ ὑφεστῶτα ἄλλως καὶ ἄλλως.

Ἆρα οὖν μόνα τὰ γένη τοῦ ὄντος τὴν τριπλῆν ταύτην ὑπεδέ-
pag. 158. ξατο φύσιν; ἢ καὶ ἁπλῶς πάντα ὅσα εἴδη ἐστι καὶ τὰ ἔσχατα τῶν εἰδῶν ἐν τοῖς πρώτοις ἀεὶ περιέχεται; ἄλλα μὲν ἀλλαχοῦ διακρινόμενα, τὰ μὲν πρότερον, τὰ δὲ ὕστερον, διότι τὰ μὲν ὁλικωτέρας ἔχει περιγραφὰς καὶ τῷ ἀδιαιρέτῳ πλείονι χρωμένας, τὰ δὲ μερικωτέρας καὶ τῷ διαιρετικῷ πλείονι συνούσας; Ὅμως δὲ πάντα ὅσα κάτω διακρίνεται, καὶ ἄνω συνῃρημένως ἐστι·

10) Mon. θεασόμεθα. Mox Hamb. vocc. ὁρώμενα τ. μ. ο. στ. κ. ὕ. τ. δ. μ. κ. μ. στ. omisit. Mon. inferius πῶς δὲ τὰ μέρη κατ' αὐτὴν καὶ ἀπ. α. μ.

πόθεν γὰρ τὰ διῃρημένα ἐστὶν, εἰ μὴ ἄνω πάντα ἦν συνῃρημένα; καὶ ἡ πρόοδος οὐδὲν ἄλλο ἐστίν, ἢ διάκρισις τῆς συναιρέσεως, οὐκ ἀθρόα πάντων, ἀλλὰ κατὰ βραχὺ ἄλλων πρὸ ἄλλων ἐκφαινομένων τῶν ὁλικωτέρων πρὸ τῶν μερικωτέρων [11]). Τί γὰρ δήποτε ἐν μὲν τῷ νῷ πάντα ἐστὶ διακεκριμένως, ἐν δὲ τῇ οὐσίᾳ οὐκ ἂν εἴη πάντα ἡνωμένως; ἀεὶ γὰρ ἡνωμένα πρὸ τῶν διακεκριμένων· ὥστε καὶ τὰ πάντα ἡνωμένα πρὸ τῶν πάντων διακεκριμένων· διὰ τί δὲ τὰ μὲν γένη τοῦ ὄντος ἐκεῖ συνῄρηται στοιχεῖα ὄντα ὥς φασι τῆς οὐσίας; ἢ τὸ πέρας καὶ τὸ ἄπειρον μόνα, ὡς καὶ τοῦτο λέγουσιν οἱ φιλόσοφοι; τὰ δὲ ἄλλα εἴδη οὐκ ἂν ἐκεῖ προϋπάρχοι ἐν τῷ πρὸ πάντων ἡνωμένῳ· οὕτω γὰρ οὐκ ἂν εἴη πάντων ἐκείνη ἀρχὴ, ἀλλὰ μόνον τῶν πανταχοῦ ἐκ πέρατος καὶ ἀπείρου συνδυασμῶν, ἢ τῶν ἐκτενῶν τῶν τοῦ ὄντος λεγομένων συμπληρώσεών τε καὶ μίξεων. Εἰ δὴ καὶ ἡ εἴδους ἑκάστου κορυφὴ συναίρεσίς ἐστι τοῦ παντὸς τῷ εἴδει πλήθους, πῶς οὐχὶ καὶ ἡ μία πάντων ἀρχὴ συναίρεσίς ἐστι τοῦ ἀπ' αὐτῆς ἐκφυομένου καὶ ἐπιδιακρινομένου τῶν πάντων πλήθους; διὰ τί οὖν, εἰ πάντα στοιχεῖα ἐν τῇ οὐσίᾳ, καὶ πάντα μέρη ἐν τῇ μέσῃ τάξει, ὥσπερ καὶ πάντα εἴδη ἐν τῷ τρίτῳ καὶ διακεκριμένῳ, τῷ νῷ, ὅμως τῶν εἰδῶν τὰ μὲν στοιχεῖα λέγομεν, οἷα τὰ γένη τοῦ ὄντος, τὰ δὲ ἐκ στοιχείων, ὡς ζῶον καὶ φυτὸν καὶ τὰ συνθετώτερα τῶν εἰδῶν· διὰ τί γὰρ μὴ καὶ ταῦτα στοιχεῖα; καὶ γὰρ τὸ ζῶον στοιχεῖον ἀνθρώπου καὶ ὁ ἄνθρωπος τοῦ χερσείου.

Μήποτε δὲ καὶ τὸ ἔσχατον τῶν εἰδῶν στοιχεῖον ἐν τοῖς Cap.
ἀτόμοις γίγνεται, μετὰ ἄλλων καὶ αὐτὸ συμπληροῦν τόν τινα 87.
ἄνθρωπον; Ἢ ῥητέον, ὡς πάντα μὲν οὐδὲν θαυμαστὸν, ὅσα εἴδη, καὶ μέρη εἶναι καὶ στοιχεῖα; ἀλλ' εἴδη [1]) τὰ μὲν ἐστὶν αὐτῶν ὁλικώτερα καὶ ἁπλούστερα, καὶ διὰ τοῦτο πρὸς τὴν σύγκρασιν εὐφυέστερα, ἅ τε καὶ οὐ βαθείας ἔχοντα οὐδὲ πολλαπλα-

11) Hamb. μικροτέρων. Mon. paulo post πρὸ τῶν πάντων διακεκριμένων. διὰ τί δὲ omissis vocc. ὥστε κ. τ. π. ἡ. πρ. τ. π. δ. Inferius uterque συνδιασμῶν. εἴ

1) Mon. ἤδη. Hamb. ἤδη sic. Mon. καὶ διὰ τοῦ pro τοῦτο. Inferius Hamb. ad marg. rubro pigm. διχαόσκου σαν. Mox uterque εἴπερ εἴδη pro ἤπερ.

σίους τὰς περιγραφὰς, ἀλλ' ἄρτι πως ὑποφαινομένας καὶ οὔπω πολλὰς ἐπισυντεθείσας, ὅθεν ῥᾳδίως ἑνοῦνται καὶ οἷον συγχέονται πρὸς ἀλλήλας· ὅσῳ δὲ ἐπικατιέναι συμβαίνει τὴν πρόοδον, βαθύνουσάν τε καὶ ἐποικοδομουμένην ταῖς περιγραφαῖς καὶ τοῖς μερισμοῖς, τοσούτῳ δυςκολώτερον εἰς τὴν σύγκρασιν τοῦ
pag. στοιχειωτοῦ συντελοῦσι, καὶ οὐκ ἀκριβῆ ποιοῦντα τὴν ἕνωσιν,
159. ἀλλ' οἷον διχάσκουσαν εἰς διάκρισιν· ὅθεν τὰ μὲν ἐγγυτάτω τῆς ἡνωμένης φύσεως, στοιχεῖον μᾶλλον εἶναι φαντάζεται, ἤπερ εἴδη· τὰ δὲ ποῤῥωτάτω εἴδη μᾶλλον, ἤπερ στοιχεῖα· τὰ δὲ μέσα κατὰ τὸ μέσον τῶν ἄκρων ἐστι συνθέσεώς τε καὶ ἁπλότητος. Τὰ μὲν οὖν γένη τοῦ ὄντος μᾶλλον στοιχεῖα, τὰ δὲ ἔσχατα τῶν συνθέτων [2]) εἴδη μᾶλλον, οἷον ἄνθρωπος καὶ ἵππος καὶ ὅλως εἰπεῖν τὰ καλούμενα εἰδικώτατα τῶν εἰδῶν· τὰ μέντοι μέσα, ἃ καὶ ὑπάλληλα καλεῖται, πρὸς μὲν τὰ ἐξ αὐτῶν, τῶν στοιχείων ἐπέχει τάξιν, πρὸς δὲ τὰ πρὸ αὐτῶν, στοιχειωτῶν· τὰ αὐτὰ οὖν στοιχειωτὰ καὶ στοιχεῖα ἐπ' ἴσης.

Ἆρα οὖν τὰ εἰδικώτατα εἴδη καὶ ὁπωςοῦν στοιχεῖά ἐστι τῶν ἀτόμων; οὐ γὰρ δὴ ἄλλων εἰδῶν· οὐ γὰρ ἔσται εἰδικώτατα καὶ ἔσχατα τῶν εἰδῶν· ἀλλὰ μὴν οὐδὲ τῶν ἀτόμων [3])· δεῖ γὰρ εἶναι τὸ κοινὸν μετὰ ἄλλων διαφορῶν· καί τινες ἂν εἶεν ἄτομοι ἑκάστου διαφοραὶ, ἢ τὰ συμβεβηκότα; ἀλλ' οὐ συμπληροῖ τὰ συμβεβηκότα οὐσίαν· ἀλλ' ἴσως οὐσιώδεις καὶ αὗται· οὐκοῦν πρῶται αὗται φανοῦνται, εἴπερ ἴδιοι τοῦ ἀτόμου, ὥστε οἰκείας ἕξουσιν ἰδέας, ἄτομοί γε οὖσαι· ἢ ἔσται τί εἶδος, ὃ γίγνεται ὅλον καὶ φθείρεται, καὶ ὃ μήτε μοναδικόν ἐστι, μήτε ἀτόμων περιεκτικόν.

Μήποτε οὖν διττὸς ὁ τῆς διακρίσεως τρόπος, ὁ μὲν εἰς εἴδη ὅλα διαφοραῖς εἰδοποιοῖς διαιρῶν τὸ Ἓν εἰς πολλά· ὁ δὲ τὸ αὐτὸ ὅλον ἐν πολλαῖς ὕλαις ἀποτυπούμενος· διὸ κυριώτερον ἄτομον καλεῖται, ὅτι ὅλον ἑκασταχοῦ, οὐδεμίαν ἔχον διάφορον ἐξαλλαγήν. Ἆρα οὖν ἡ διαφορὰ τῶν ἀτόμων παρὰ μόνην τὴν ὕλην;

2) Mon. συνθέντων· idem καὶ ante ἵππος non habet. Dein ἐπέχει τὴν τάξιν. — 3) Mon. συντόμων. Inferius τόπος pro τρόπος et οὐδὲ (pro ὁδὲ) τὸ αὐτὸ ὅλα^{ον}· sic. Dein ἆρα οὖν ἡ διαφορὰ τῶν ἀτόμων, ἢ παρὰ μὲν ταύτην οὐκ ἐστι omissis mediis.

καὶ τίς ἂν εἴη παρὰ τὴν ὕλην διαφορὰ τῶν εἰδῶν; ἢ παρὰ μὲν ταύτην οὐκ ἔστιν; εἰ δὲ εἴη εἰδοπεποιημένη, παρὰ τὸ ἐν αὐτῇ, εἶδος γένοιτο ἄν τι διάφορον, ὡς διαφέρει ἡ Σωκράτους εἰκὼν ἐν λίθῳ τῆς ἐν χαλκῷ· τὸ γὰρ ὕλῃ συνουσιώμενον εἶδος συναλλοιοῦταί πως τῷ ὑποκειμένῳ. Εἰ δὲ καὶ ἀνείδεος εἴη, δυνάμει δὲ διάφορος, κατὰ τὸ δυνάμει καὶ τὸ ἐνεργείᾳ παραγίνεται, πλὴν εἰδητικόν τι διάφορον ἐπὶ ταύτης οὐδὲν προστίθεται· πλὴν ταῦτα μὲν ἀφείσθω τὰ νῦν.

Ἐκεῖνο δὲ λέγω, ὅτι ἐν πολλοῖς ὑποκειμένοις ἡ φύσις τὸ αὐτὸ εἶδος ὅλον ἔθηκεν [4]), τὸ αὐτὸ δέξασθαι πολλαχοῦ ἀδιάφορον. Τί οὖν; οὐχ ἕτερον τοῦ ἑτέρου ἄτομον ἀτόμου; ἢ καθὸ μόνον ἄλλοθι καὶ ἄλλοθι, τὸ αὐτὸ δὲ ὅμως τὸ εἶδος, ὡς εἴ τις ἀφέλοι τὴν ὕλην, ἓν ἂν τὸ ὅλον εἶδος ἐφάνθη. Οὐκ ἄρα ἕτερον κατὰ τὸ εἶδος, οὐκ ἄρα ἑτερότητι ἕτερον, εἴπερ ὕλη· εἶδος γὰρ καὶ ἑτερότης· ἢ ἀριθμῷ φασιν ἕτερον· ἀλλὰ καὶ ὁ ἀριθμὸς pag. 160.
εἶδός τι καὶ ἀδιάφορος ἑκατέρωθι, καὶ ἡ ἑτερότης ἄρα ἀδιάφορος τῶν δύο μονάδων. Πῶς οὖν τὸ μὲν ὅλον εἶδος κατὰ πάντων κατηγορεῖται, τὸ δὲ Σωκράτους οὐκέτι; ἢ οὐ καθὸ εἶδος, ἀπεστένωται, ἀλλὰ καθὸ τί· ἄνθρωπος μὲν γὰρ ὁμοίως κατὰ τὴν τοῦ εἴδους ὃ λέγεται εἶναι, ὑπόστασιν, τῷ δὲ τινὶ καὶ τῷ καθόλου διάφορον. Τὸ [5]) οὖν τί πρὸς τὸ τί ἀδιάφορον· τί γὰρ ἑκάτερον· οὐκ ἄρα ἕτερος Σωκράτης Πλάτωνος· πάντα γὰρ ἀντίστροφα καὶ τὰ αὐτὰ ἀποδίδοται. — Διὰ τί δὲ ἑνὸς ὄντος τοῦ ἀνθρώπου τὸ μὲν καθόλου ἐστί, τὸ δὲ ἄτομον; οὐ γὰρ μάτην τὸ μὲν τοῦ ὅλου μετέσχε, τὸ δὲ τοῦ τινὸς, ἢ τοῦ ἀτόμου, ὅτι ποτέ ἐστιν. Ἢ ῥητέον, ὡς ὁ μὲν λόγος καθόλου, ἀφ᾽ οὗ τις ἐν τοῖς ἀτόμοις κοινὴ πᾶσι μέθεξις, ὃ καλοῦμεν τὸ ἐν τοῖς πολλοῖς κοινὸν εἶδος, ὃ πάντων ὁμοῦ κατηγορεῖται, ὡς κοινὸν λαμβανόμενον· τὸ δὲ ἐν ἑκάστῳ τῶν ἀτόμων, τὸ αὐτὸ μὲν τῷ τε κοινῷ καὶ τῷ ἑκάστου ἕκαστον, τῇγε ἰδιότητι καὶ τῇ ὅλῃ καὶ πάσῃ φύσει τοῦ εἴδους· οὐδὲν γὰρ, ὃ μὴ πανταχοῦ καὶ ἐν ἑκάστῳ εἰδητικόν· τὸ αὐτὸ δὲ ὂν κατὰ πάντα τῇ ὑποστάσει μεμέρισται καὶ διέστηκεν αὐτὸ ἀφ᾽ ἑαυτοῦ διεσπα-

4) Mon. ἐνέθηκε. Inferius εἰ ἀριθμῷ φα. — 5) Τί οὖν τί Mon.

σμένον εἰς διορισμὸν, ὥςπερ τὸ σῶμα διέστηκεν ἀφ' ἑα ὄγκον τινὰ συνεχῆ, καί τοι ὡς εἶδος πανταχοῦ τὸ αὐτὸ φορον. Ἔοικε γὰρ ἡ φύσις ἀπὸ τῶν πρώτων εἰς τὰ προελθοῦσα τὴν διαμέτρητον διεξεληλυθέναι, καὶ ἀπὸ τ τίου εἰς τὸ ἐναντίον κατηντηκέναι· πολλαχῆ μὲν τοῦτι ται, καὶ ἐν τοῖς εἰρημένοις δὲ αὐτὸ συμβαίνει· τὸ ἁπλῶς ἕκαστον εἶδος ἓν μόνον ἐστὶ, δύο γὰρ εἶναι πρὸ νατον, ὡς δείκνυσι Πλάτων· ἐπ' ἐσχάτοις δὲ τὰ ἄτ πολλὰ τὸ αὐτὸ καὶ ἑνὸς τοῦ αὐτοῦ πολλαὶ εἰκόνες οὐ τὸ εἶδος διαφέρουσαι, πολλαὶ δὲ ὅμως, ἅ τε τοῦ ἑνὸ γονίμου ὄντος πολλαχοῦ τῶν αὐτῶν. Καὶ μήποτε ἱ γένεσις [6]), ἡ μὲν κατὰ τὰς εἰδοποιοὺς διαφορὰς τῶ εἰδῶν, ἡ δὲ κατὰ τοὺς διαφόρους τῶν αὐτῶν σκεδασμο κατὰ συνέχειαν, ὡς ἐπὶ σωμάτων καὶ ποιοτήτων, ἢ ι ρισμὸν, ὡς ἐπὶ μονάδων καὶ ἀνθρώπων καὶ ἵππων τοιούτων εἰδῶν· πάσχει δὲ ἢ ποιεῖ τὴν ἀδιάφορον ται νησιν τῶν πολλῶν ἀτόμων, οὐ μόνα δὲ τὰ εἰδικώτατι δῶν, ἀλλὰ καὶ αἱ διαφοραὶ, ὅσαι ἐν τούτοις, καὶ τὰ τοῖς ὁρώμενα γένη· ἔστι γὰρ ἐμοὶ ἄτομόν τι ζῶον καὶ καὶ θνητὸν καὶ δῆλον ὅτι καὶ τούτων ἡ γέννησις ἀι τοῦτο δέ ἐστιν ἄτομος διαφοραῖς· πάσχει δὲ καὶ πολλ
pag. 161. τὸ αὐτὸ, οἷον καὶ τὰ γένη τοῦ ὄντος καὶ πᾶσα φύ πρόεισιν ἄχρι τῶν ἀτόμων· πρόεισιν δὲ πᾶσα εἰδητικ πτέον δὲ εἰςαῦθις περὶ τῶν πρεςβυτέρων ἀρχῶν, εἰ τινα πρόοδον, καὶ περὶ τῶν προϊέναι δοκούντων, ὅπι ται τὴν πρόοδον.

Ὃ δὴ οὖν ἐξ ἀρχῆς ἐλέγομεν, οὐκ ἔστιν ὡς στοιχεῖ ἀτόμοις τὰ εἰδικώτατα τῶν εἰδῶν, ὥςπερ ἐν τούτοις ἀλλὰ τὰ ὅλα αὐτὰ στοιχειωτὰ, πολλαχοῦ τὰ αὐτὰ ἀν ὥςπερ τὸ τοῦ ἑνὸς σώματος κρᾶμα στοιχειωτόν γε ὂν κ δε ἐστὶ τῷ μέρει, καὶ ἐν τῷδε ὅλον τὸ ἐκ τῶν τεσσάρ

6) Rectius Mon. γέννησις et κατὰ τοὺς ἀδιαφόρους τ. α. ι οὐ μόνον τὰ εἰδικώτατα . . . . . ἄτοπόν τι ζῶον . . . . γένεσ h. cap. σύγκριμα.

χείων σύγκραμα πολλαχοῦ διαστάντων· περὶ μὲν δὴ τούτων οὐκ οἶδα εἴ τι πλέον ἄξιον ἀπομηκύνειν.

Ἐπὶ δὲ τὴν ἐξ ἀρχῆς ἀπορίαν ἀναδραμόντες εἴδωμεν [1], Cap. 88.
εἰ μὴ τὰ στοιχεῖα, τῇ μὲν ὑποστάσει καταδεέστερα τοῦ στοιχειωτοῦ ἐστι, καὶ ᾗ στοιχεῖα, τῇ δὲ φύσει τῆς ἰδιότητος ὑπέρτερα, οἷον τὸ ζῶον πρὸ μὲν τοῦ ἀνθρώπου κοινόν τε καὶ ὁλικόν, ἐν δὲ τῷ ἀνθρώπῳ στοιχεῖον αὐτοῦ καὶ μερικώτερον. Ἆρα οὖν οὕτω καὶ ἐπὶ πάντων; ἢ ἔνιά γε οὐ προϋπάρχει; οἷον τὰ τοῦ κόσμου στοιχεῖα πρὸ τοῦ κόσμου οὐκ ἄν τις ὑποθοῖτο; οὐδὲ τὰ τῆς πρώτης οὐσίας· πρώτη γὰρ ἴσως ἐκείνη στοιχειωτόν· τάχα δὲ οὐδὲ ἄλλου οὐδενὸς πρὸ τοῦ στοιχειωτοῦ προϋπάρχειν δυνατὸν τὰ στοιχεῖα· οὐδὲ γὰρ ζωῆς τῆς πρώτης τά γε ζωῆς ἴδια στοιχεῖα, οὐδὲ νοῦ τοῦ πρώτου, τά γε ὡς νοῦ, οὐδὲ ψυχῆς τῆς πρώτης τὰ ψυχικὰ τῶν στοιχείων οὐκ ἂν εἴη πρότερα· προβληθέντα δὲ τὰ τῶν ὁλοτήτων ἑκάστων ὅλα στοιχεῖα ἐπιμερίζεται λοιπὸν ἐν τοῖς μερικωτέροις, καὶ γίγνεται τῶν ἀεὶ μεριζομένων ὁλοτήτων ἰδιαίτερα τὰ στοιχεῖα, καὶ τῆς οἰκείας ὁλότητος μερικώτερα· ὥςπερ τὰ μέρη καὶ ἔτι τὰ εἴδη πρὸς τὴν οἰκείαν μονάδα καὶ τὴν ὁλότητα ἀποστενοῦται, οὕτως ἄρα καὶ τὰ στοιχεῖα τῆς οἰκείας οὐσίας, ἣν ὡς σύγκριμα τιθέμεθα τῶν στοιχείων· ὅθεν ἐπὶ τούτων δοκεῖ προϋπάρχειν τὰ ἰδιώματα τῶν φύσεων, οὐ μέντοι αὐτὰ τὰ στοιχεῖα· ταῦτα μὲν γὰρ ὁμογενῆ καὶ τρόπον τινὰ συνώνυμα· ἀνθρωπινὰ [2] γὰρ τὰ τοῦ ἀνθρώπου στοιχεῖα, καὶ ἵππεια τὰ τοῦ ἵππου καὶ σώματος καὶ ψυχῆς, ὁμοίως δὲ καὶ τὰ ἡλίου καὶ σελήνης, ἄλλα δὲ τὰ κοινὰ τοῦ οὐρανοῦ· οὐράνια γάρ· ἄλλα δὲ τοῦ ὅλου κόσμου· κοσμικὰ γάρ. Εἰδοποιεῖται οὖν ἀεὶ τὰ στοιχεῖα τῷ τοῦ στοιχειωτοῦ χαρακτῆρι· καὶ γὰρ τὰ εἴδη τῷ τῆς οἰκείας μονάδος· φαμὲν γὰρ εἴδη νοερὰ καὶ εἴδη ψυχικά, καὶ εἴδη ἔγκοσμα· διὸ χρὴ οἴεσθαι καὶ τὰ τῆς ζωῆς στοιχεῖα ζωτικά τε εἶναι καὶ ζῆν pag. 162.
κατὰ μέθεξιν τῆς προβαλλομένης αὐτὰ φύσεως· μᾶλλον δὲ καθ' ὕπαρξιν πλῆθος ἣν τὰ στοιχεῖα αὐτῆς, τὸ δὲ μονοειδές, αὐτὸ στοιχειωτόν, ζωὴ δὲ τὸ συναμφότερον. Οὕτω γοῦν καὶ τὰ μέρη

1) Mon. ἴδωμεν. Inferius οὐδὲ ἀλλὰ οἰδενὸς. — 2) Mon. τ'ἀνθρω^{πω} (sic) . . . . . ἄλλα δὲ τὰ κοινὰ τοῦ οὐρανοῦ· κοσμικὰ γάρ· εἰδοπ.

ὁλοῦται καθ' ὕπαρξιν, ὅτι τοῦ ὅλου μέρη ἐστὶ καὶ τελεῖ εἰς τὴν τοῦ ὅλου ὕπαρξιν· οὕτω γὰρ καὶ εἰς τὴν μονάδα ἑκάστου ἀριθμοῦ τελεῖ τῶν ἐν αὐτῷ μονάδων τὸ πλῆθος· διὸ τριάς ἐστιν οὐ τὸ Ἓν μόνον τῆς τριάδος, ἀλλὰ καὶ τὸ πλῆθος τῶν τριῶν μονάδων, ὥστε καὶ ἐπὶ τῆς οὐσίας ἀληθὲς εἰπεῖν τὰ στοιχεῖα οὐσιῶσθαι [3]) κατὰ ὕπαρξιν τῆς οὐσίας, ἅ τε καὶ ἀπ' αὐτῆς ἐκφυόμενα καὶ αὐτὴν συμπληροῦντα τὸν εἰρημένον τρόπον πολλάκις. Οὐκ ἄρα λεκτέον, ὡς πολλαχῆ λέγειν εἰώθαμεν, ὅτι ἑνιαῖα στοιχεῖα τῆς οὐσίας, τελοῦντα δὲ εἰς οὐσίαν, οὐσιώδη γίνεται· δεύτερά τε γὰρ τῆς οὐσίας ὡς μονοειδοῦς ἰδιότητος, καὶ πλῆθος αὐτῆς ἐστὶν οὐσιώμενον, ἅ τε ὄντα αὐτὸ τὸ πεπληθυσμένον τῆς οὐσίας· εἰ δὲ τὰ αὐτὰ ἄλλον τρόπον ἐν τῷ ἑνὶ ὑφέστηκεν, εἴη ἂν καὶ ἐκεῖνα στοιχεῖα τοῦ ἑνός· τὸ γὰρ τῆς οὐσίας Ἓν ἐπιβατεῦον οἷον οὐσία ἐστὶν ἑνιαῖα, καὶ στοιχειωτὸν ἑνιαῖον, οὗ τὰ ἑνιαῖα στοιχεῖά ἐστιν, ὥσπερ τὰ τοῦ νοῦ προείληπται ἐν τῷ ἑνὶ αἰωνίῳ· οὐκοῦν πάλιν ἡ ἰδιότης τῶν στοιχείων προείληπται τῆς ὑποστάσεως. Ἢ οὕτω μὲν ἀληθέστατον φάναι πάντα ἐν τοῖς θεοῖς προειλῆφθαι, ὅσα ἐν ταῖς ἐξημμέναις οὐσίαις· οὐκ ἦν δὲ ἡ ἀπορία περὶ τῆς τοιαύτης προλήψεως, ἀλλ' εἴ τι ἐν ταῖς μερικωτέραις οὐσίαις ὄν, προείληπται ἐν ταῖς ὁλικωτέραις; πῶς οὖν πρὸ τοῦ ἐν ἀνθρώπῳ ζώου ἐστὶ τὸ ἁπλῶς ζῶον; ἢ ὅτι οὐκ ἔστι ταυτὸν, οὐδὲ τῇ ἰδιότητι τό τε αὐτοζῶον καὶ τὸ ὡς στοιχεῖον μεμερισμένον ἐν τοῖς πολλοῖς εἴδεσι· τοῦτο μὲν γὰρ ἐκείνου μόνον ἴδιον, οὗ ἐστὶ στοιχεῖον καὶ μόνον ζῶον, εἰ καὶ τῷ ἀνθρώπῳ εἰδοποιεῖται· ἐκεῖνο δὲ φύσις ἄλλη, πάντα ὅσα [4]) ὁμοῦ τά τε ζῶα, τὰ πολλὰ καὶ τὰ συνόντα τοῖς ζώοις εἴδη παντοῖα· ἄνθρωπος γὰρ ὁμοῦ καὶ ἵππος καὶ ἥλιος καὶ σελήνη καὶ ὅσα ἄλλα ἐστί. Διὸ καὶ ἀπ' αὐτοῦ τὰ πάντα πρόεισιν, καλεῖται δὲ ὅμως ζῶον ἀπὸ τοῦ στοιχειώδους, ὅτι καὶ ἡ ζωὴ πάντα οὖσα, ἀπὸ μιᾶς ὁμῶς ἰδιότητος ὀνομάζεται τῆς ζεούσης· εἴρηται γὰρ δὴ πολλάκις ὅτι τὰ ὀνόματα τῶν διωρισμένων ἐστὶ καὶ μεμερισμένων, μάλιστα μὲν τῶν ἰδιοτήτων, ἤδη [5]) δὲ καὶ αὐτῶν ὅλων τῶν εἰδητικῶν

3) οὐσιοῦσθαι κατὰ τὴν ὕπ. — 4) Mon. πάντα οὖσα ὁμοῦ . . . — 5) Mon. εἴδη δέ. Mox. οὐ πορρωτέρων τῶν στ. . . . . ὑπεροχαῖς. Dein

ὑποστάσεων, ἀπὸ δὲ τούτων κατὰ ἀναλογίαν καὶ τῶν μερῶν, εἶτα οὐ πορρωτέρω καὶ τῶν στοιχείων· ταῖς δὲ ὅλαις περιοχαῖς οὐκ ἐπίκειται ὄνομα· τί γὰρ ἂν εἴη παντελὲς ὄνομα, καὶ οἷον πάμφορον κόσμῳ ὅλῳ πρεπῶδες; εἰ γὰρ καὶ ὁ κόσμος ἀφ' ἑνὸς ὠνόμασται χαρακτῆρος, τοῦ κεκοσμημένου, καὶ ἡ ζωὴ τοίνυν ἀπὸ τοῦ ζεῖν τε καὶ ἀναζεῖν εἰς διάκρισιν, πάντα δὲ ὅμως ἐστίν, ὥστε καὶ τὸ ζῶον ἀπὸ τοῦ μετέχειν ζωῆς τε καὶ ζέσεώς τινος, ὅτι καὶ τοῦτο παρακεκίνηται εἰς ὄρεξίν τε καὶ αἴσθησιν. Οὐκ ἄρα ἐκεῖνο τὸ ζῶόν ἐστιν, ὃ ἐν ἀνθρώπῳ στοιχεῖον λέγομεν· ἐστὶ γὰρ τοῦτο μόνον ἡ ἰδιότης ἀνθρώπῳ συνουσιωμένη· καὶ γὰρ ὁ ἄνθρωπος τὸ ἁπλῶς εἶδος τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ὁ πρῶτος (ἄνθρωπος) [6] πάντες εἰσὶν ἅμα οἱ ἄνθρωποι, ὅσοι κατ' εἶδος εἰσὶ διωρισμένοι μερικώτεροι. Οὐκ ἄρα ὁ ἐν τῷ χθονίῳ ἀνθρώπῳ ἄνθρωπος ὡς στοιχεῖον συνειλημμένος εἴη ἂν ἐκείνης τῆς φύσεως, ἀλλὰ μόνον ἰδιότης, ἀφ' ἧς καὶ ἐκεῖνος ὠνόμασται, οἷον τῆς ἀναθρούσης ἃ ὄπωπεν· τὰ δὲ αὐτὰ καὶ περὶ τῶν ἄλλων, ὅσα τῷ χθονίῳ ἀνθρώπῳ συνθεωρεῖται, καὶ ὅσα τῷ ἁπλῶς ἀνθρώπῳ· ὅπερ γὰρ εἴρηται πολλάκις, ἕκαστον τὰ ἑαυτοῦ στοιχεῖα σὺν ἑαυτῷ παράγει ὁμοταγῆ τε καὶ ὁμοειδῆ. pag. 163.

Πῶς οὖν τὸ ἄλλου καταδεέστερον [7] ὁμοφυῆ γένοιτο ἂν ἄλλου ὑπερτέρου, ὅπου γε οὔτε ἐπὶ δυοῖν ὁμοταγῶν ὑποστάσεων τοῦτο ἀληθὲς εἰπεῖν· οὐδὲ γὰρ τοῦ ἐμοῦ καὶ τοῦ σοῦ σώματος τὰ αὐτὰ κατ' εἶδος στοιχεῖα· εἰ δὲ ταὐτά γε, διότι ἄτομα, ἀλλ' οὔτι γε Σύρου καὶ Λίβυος τὰ αὐτὰ κατ' εἶδος ἢ ἵππου καὶ ὄνου. Καὶ μὴν αἱ ἰδιότητες αἱ αὐταὶ ὥς φαμεν ἄνω τε καὶ κάτω. Ἢ οὕτω μὲν ὡς ἰδεῖν ἀληθές, ἄλλον δὲ τρόπον οὐχ αἱ αὐταὶ [8]) τὸν ἀκριβέστερον, τὸν μετὰ τῆς διαφορᾶς τὴν πρόοδον τοῦ αὐτοῦ ποιούμενον καὶ οὐκ ἐῶντα ἐν τοῖς διαφέρουσι τὸ κοινὸν ἀδιάφορον, ἀλλ' ἡ τοῦτο πάσχουσα νόησις ἤ, διὰ τὸ πόῤῥωθεν ἢ δι' ἀμβλυωπίαν τινὰ ἑαυτῆς ὁλοσχερέστερον ἐπιβάλλει τῷ κοινῷ λεγομένῳ τὰς παρὰ τὸ μικρὸν αὐτοῦ διαφορὰς ὑποκλεπτο-

ἀπὸ τοῦ ζῆν τε καὶ ἀναζῆν .... ἀπὸ ζωῆς τε καὶ ζεύξεως. .... οὐκ ἄρα ἐκείνῳ.... Hamb. λέγεται in cont. ad marg. γρ. λέγομεν. — 6) Hamb. ἄνθρωπος om. — 7) Mon. πῶς οὖν τὰ ἄλλου καταδεεστέρου .... ὅπερ γε. — 8) Mon. οὐχ αἱ αὐταὶ ὡς φαμὲν τὸν ἀκρ. ...... οὐκ ἐῶν τὰ ἐν τ.

μένη· μᾶλλον δὲ καὶ τὰς κατὰ πολὺ, ὅ τέ γε οἴεται τὸ ζῶον κοινὸν εἶναι τῷ τε θνητῷ καὶ τῷ ἀθανάτῳ, καὶ τὸ παραδοξότερον τῷ τε νῷ καὶ τῷ ἐμῷ ζώῳ· καθὸ γὰρ ζῶον φασὶ διενήνοχεν.

Τί οὖν οὐδὲν [9]) κοινόν; εἰ τὸ κοινόν ἐστι ταυτὸν καὶ ἓν κατὰ εἶδος, οὐδὲν ἂν εἴη κοινὸν τοῖς κατὰ εἶδος ἐξαλλαττομένοις· εἰ δὲ κοινὸν, ὅτι μὴ πάντη ἄλλο, καὶ οὐδὲ μέχρι συγγενείας τινὸς ἀλλήλοις κοινωνοῦντα, ἔχοι ἄν τι κοινόν. Οὐκ οὖν ᾗ καὶ ὁπωςοῦν κοινόν τε καὶ συγγενὲς, ταύτῃ ἓν καὶ ταυτόν· ἢ τοῦτό ἐστι τὸ πάντων αἴτιον τῶν κακῶν, ὅτι σπεύδουσιν ἡμῶν αἱ νοήσεις εὐθὺς, ἐὰν μὲν ἕτερον ἀκούσωμεν εἰς παντελῆ διασπασμόν· ἐὰν δὲ ταυτὸν, εἰς παντελῆ σύγχυσιν, οἶμαι, ὅτι δι' ἀῤῥω-
pag. 164. στίαν ἐπικυλινδούμεναι καὶ ἐπιτρέχουσαι τοῖς εἴδεσιν ἑκάστοις, οὐ δυνάμεναι κατὰ τὰ μέτρα πορεύεσθαι τῆς ἑκάστου ὑποστάσεως. Οὐδὲν οὖν κοινὸν ἐν τοῖς διαφόροις ἀποληπτέον, ὃ μὴ διάφορον, οὐδὲ αὖ διάφορον ἐν τοῖς αὐτοῖς, ὃ μὴ κοινόν· ἔστι γάρ τι μεταξὺ κοινοῦ τε καὶ ἰδίου.

Ἆρα οὖν οὕτω προϋπάρχει τῶν στοιχείων ἑκάστων τὰ συνώνυμα τῶν ἰδιωμάτων; ἢ οὐδὲ τοῦτον ἂν εἴη τὸν τρόπον; Ἐν γὰρ διαιρέσει τινὶ τὰ στοιχεῖα, καὶ τὰ μέρη καὶ τὰ εἴδη πρὸς ἄλληλα τυγχάνει ὄντα, ἄλλη δὲ ἀλλαχοῦ διαίρεσις, οἷον ἡ τριὰς ἐκ μονάδων τριῶν, ἢ τετρὰς ἐκ τεττάρων, οὔτι γε ἐξ ἐκείνων τῶν τριῶν καὶ ἄλλης αὐτὸν ὡς δοκεῖ προτεθείς, ἀλλ' ἴδιος ἑκάστου τῶν μονάδων ἡ διαίρεσις, ὡς εἶναι τῶν ἐλαττόνων ἀριθμῶν τῷ ποσῷ καὶ τὰς μονάδας ὁλικωτέρας· τοῦ γὰρ μοναδικοῦ ὅλου εἴδους ἄλλη μὲν ἡ εἰς δύο διαίρεσις, ἄλλη δὲ ἡ εἰς τρία, ἄλλη δὲ ἡ εἰς τέτταρα· ὥστε καὶ τοῦ ζώου ἄλλη μὲν ἡ εἰς δύο διάκρισις, εἰ τὸ μὲν φαίη τις εἶναι λογικὸν, τὸ δὲ ἄλογον· εἰ δὲ λαβών τις τὸ λογικὸν ζῶον οὐκ ὂν τῷ ὅλῳ ζώῳ ὑπ' αὐτὸν διέλοι πάλιν, ἂν οὕτω τύχοι, τῷ ἀθανάτῳ καὶ τῷ θνητῷ, καὶ ποιήσει τρία στοιχεῖα ἀνθρώπου, ζῶον, λογικὸν, θνητὸν, τὰ τῷ θνητῷ ἀντιδιαιρούμενα κατὰ τρίτην τάξιν, οὐκέτι τὰ αὐτά, οὔτε τῷ εἴδει τοῖς προτέροις, οὔτε τὸ λο-

9) Mon. Τί οὖν οὐδὲν κοινόν ἐστι ταὐτο καὶ ἓν κατὰ εἶδος.

γικὸν, οὔτε τὸ ζῶον [10]· ἡ δὲ τριὰς αὕτη τῶν στοιχείων ἐν ἀνθρώπῳ πέφηνε πρώτῳ, καὶ ἀπ' αὐτοῦ διεκρίθη πως ἴδια ὄντα αὐτοῦ.

Τί οὖν, οὐ συνῄρηται ἀεὶ τὰ δεύτερα ἐν τοῖς πρώτοις, καὶ τὰ μερικώτερα ἐν τοῖς ὁλικωτέροις; ὥστε καὶ τὰ τρία τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῷ ζώῳ φέρε εἰπεῖν; ἢ καὶ ἐκεῖ μετὰ τοῦ ὅλου συνῄρηται τὰ στοιχεῖα; καὶ ἐκεῖ γὰρ ὁ ἄνθρωπος ἐν τῇ συναιρέσει [11]· ἀεὶ γὰρ ἐν τοῖς προτέροις τὰ δεύτερα, προηγουμένως μὲν τὰ ὅλα ἐν τοῖς ὅλοις, μετὰ δὲ τῶν ὅλων καὶ ἐν τούτοις τὰ μέρη· ὁμοίως δὲ καὶ τὰ στοιχεῖα καὶ τὰ εἴδη καὶ καθόλου εἰπεῖν τὰ πλήθη ἐν ταῖς οἰκείαις μονάσιν. Οὕτω δὲ καὶ ἡ οὐσία ἐν τῷ ἡνωμένῳ περιέχεται, ἀδιάκριτος οὖσα τῆς οἰκείας ἑνάδος· οὕτω γὰρ ἐκεῖ καὶ ἡ ἑνὰς περιέχεται ἀδιάκριτος τῆς οὐσίας· οὕτως ἄρα καὶ τὰ στοιχεῖα ἑκατέρας ἀδιάκριτα καὶ αὐτὰ ἀλλήλων ἐν ἐκείνῳ συνείληπται· διὸ οὐδὲ στοιχεῖα οὐδὲ στοιχειωτὸν ἐκεῖνα, διορισμὸς γὰρ οὐδείς· οὕτω δὲ καὶ τὰ μέρη προείληπται ἐν τοῖς στοιχείοις, ἀλλὰ κατὰ τὴν στοιχειώδη συναίρεσιν· οὕτω δὲ καὶ τὰ εἴδη ἐν τοῖς μέρεσιν, ἀλλ' ἄνευ περιγραφῶν, κατὰ pag. 165.
μόνον τὸν μερισμόν· ὥστε τοῦτον τὸν τρόπον καὶ τὰ τοῦ κοσμικοῦ [12]) στοιχεῖα σώματος ἀμερίστως ἐν τῷ ὑπερκοσμίῳ φωτὶ, ὅτι ποτὲ καὶ ὅσον ἐστί· καὶ δὴ τὰ τοῦ ἀνθρωπείου σώματος στοιχεῖα ἐν τῷ ὑποσελήνῳ συνῄρηται κόσμῳ ἀδιακρίτως· κοινὰ γὰρ ἐκεῖνα πάντων ζώων τε καὶ φυτῶν καὶ μετάλλων ἐν μιᾷ συναιρέσει πάντα προειλημμένα, κάτω δὲ τὰ ἴδια διακρίνεται ἐν ἑκάστῳ τὰ ἑκάστου ᾗ ταῦτα προϋπάρχοντα, λέγω δὲ ᾗ ταῦτα, ὅτι οὐ κατὰ τὴν διάκρισιν ταύτην, οὐδὲ κατὰ τὴν εἰδοποιΐαν· πάντα ἄρα ὁμοίως, καὶ οὐ προϋπάρχει, καὶ αὖ δοκεῖ προϋπάρχειν, ὁλοσχερέστερόν τε ὁρῶντι, καὶ τὸν συνῃρημένον καὶ ὁλικώτερον τρόπον τῆς εἰδοποιΐας.

Ἐπιστῆσαι δὲ χρὴ, ὅτι τὰ μὲν στοιχεῖα ἑκασταχοῦ τῷ στοιχειωτῷ ἑνὶ συμπρόεισι, καὶ τῇ ἐκείνου ὑπάρξει συνυπάρχει,

10) Mon. ἄτε τὸ ζ. Hamb. οὔτε τῷ (sic) ζῶον. Idem Hamb. ἐν ἀριθμῷ πεφ. πρ. Mon. ἴδιον ὄντα α. — 11) Hamb. διαιρέσει . . . . ἀεὶ γὰρ ἐν τοῖς πρώτοις οις τὰ δεύτ. — 12) Hamb. κόσμου pro κοσμικοῦ. Mon. τὰ τοῦ ἀνθρωπείου στ. σωμ. Idem infra ἐν ante μιᾷ συναιρ. om.

καὶ τὰ μέρη ὁμοίως τῇ οἰκείᾳ ὁλότητι σύνεστι πανταχοῦ· τὰ δὲ εἴδη μὴ οὕτως συννεύοντα πρὸς τὸ ἓν τὸ οἰκεῖον, καὶ ὅλως εἰδοποιούμενα ταῖς περιγραφαῖς καὶ ἐφ' ἑαυτῶν σπουδάζοντα εἶναι, δικαίως διττὴν ἐποιήσατο πρόοδον, τὴν μὲν ὡς τὰ μέρη, ὅτε [13]) καὶ τῶν μερῶν ἀναδέχεται τάξιν· οὕτω γὰρ ἔχει ἐν τῷ νῷ τὰ εἴδη· συμπληροῖ γὰρ αὐτοῦ τὸ πεπληθυσμένον, ὡς οἱ λόγοι τῆς ψυχῆς τὸ πολύμορφον τῆς ψυχῆς, καὶ οἱ τῆς φύσεως τὸ τῆς φύσεως πλῆθος. Εἴη δ' ἂν τις καὶ τοῦ ἑνὸς τοῦ σώματος εἴδους τοιοῦτον πλῆθος πολύχρωμον, ἀναλογοῦν τῷ πολυειδεῖ τῆς φύσεως καὶ τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ νοῦ· τὰ δὲ τοιαῦτα ἐλέγομεν εἶναι μέρη ἀνομοιομερῆ, παρονομαζόμενα μὲν τῷ ὅλῳ εἴδει· ἀνθρώπεια γὰρ καὶ ἵππεια· ὅτι δὲ φυσικοί τε οἱ λόγοι καὶ ψυχικοὶ οὐ μὴν ἕκαστος λόγος ψυχὴ οὐδὲ φύσις οὐδὲ ἄνθρωπος, οὐδὲ ἵππος, οἷον κεφαλὴ καὶ χεὶρ ἢ ποῦς, τελοῦντα δὲ ὅμως εἰς τὸν ὅλον ἄνθρωπον καὶ τὸ ὅλον ἕκαστον· ὡς μήτε ταὐτὸν εἶναι τῷ ὅλῳ τὸ μέρος, μήτε ἕτερον, ἀλλὰ πῇ καὶ πῶς, ὡς ἀξιοῖ Παρμενίδης ὁ μέγας. Τὰ μὲν οὖν τοιαῦτα τῶν εἰδῶν ἅμα τῷ κοινῷ καὶ ἑνὶ καὶ ἔστι καὶ πρόεισι καθάπερ τὰ μέρη καὶ τὰ στοιχεῖα· ἄλλη δὲ πρόοδος αὐτῶν γίγνεται αὐτοτελῶς ἑκάστου χωριζομένου τοῦ τε ὅλου καὶ τῶν ἀντιδιῃρημένων, δοκοῦσα μὲν αὕτη τελειότερον εἶναι, κατὰ ἀλήθειαν δὲ οὖσα τῶν καταδεεστέρων, καὶ τὴν πρὸς ἓν καὶ πρὸς ἄλληλα σύμπνοιάν τε καὶ σύννευσιν παραλυσάντων, διά τε τοῦτο [14]) σποράδην ὡς οἷόν τε προεληλυθάτων. — Ὁ γοῦν ἐν τῇ ψυχῇ λόγος, ὁμοίως δὲ καὶ ὁ ἐν τῇ φύσει κρείττων ἐστὶ
pag. 166. τοῦδε τοῦ φαινομένου ἀνθρώπου, καὶ ὁ ἐν τῇ ὁλικωτέρᾳ ψυχῇ λόγος τῆς ἀνθρώπου ψυχῆς κρείττων ἐστὶ τῆς καθ' ἑαυτῶν ὑφεστώσης ψυχικῆς οὐσίας· ἔστιν οὖν καὶ τοιάδε πρόοδος εἰδῶν, οὐ κατὰ σμῆνος ὑφεστώτων, ἀλλ' οἷον αὐτονόμων. Ἐπειδὴ δὲ οὐ πάντῃ περιεγένετο αὐτῶν ἡ τιτανικὴ διάκρισις, ἔχει τινὰ πρὸς ἄλληλα καὶ ταῦτα σύνταξιν χοροῦ σχῆμα πλη-

13) Mon. ἅτε. Hamb. ad marg. ἡ τῶν εἰδῶν πρόοδος διττή. — 14) Mon. διά τε τούτων. Hamb. καὶ ὁ ἐν τῇ ὁλικωτέρᾳ ψυχῇ λόγος ∧ ὁμοίως δὲ καὶ ὁ ἐν τῇ φύσει ∧ τῆς ἀνθρώπου ψυχῆς. Mon. Deinde ψυχῆς οὐσίας. Ἔτι δ' οὖν.

ροῦσαν ἢ στρατοπέδου ἢ καθόλου φάναι κόσμου τινὸς ὅλου φησὶν ἐξ ὅλων συνεστῶτος· ἀλλὰ τοῦτο μέρη καὶ ὅλον ἐστίν, ὥστε ἄμεινον φάναι μονάδα καὶ ἀριθμὸν ἀπὸ τῆς μονάδος ἐκμηρυόμενον, σειρὰν, ἀπὸ τῆς οἰκείας ἀρχῆς ἀποῤῥέουσαν, κατὰ εἰδῶν ὕφεσιν ἐξαλλαττομένων ταῖς οἰκείαις διαφοραῖς. Οὕτω γὰρ ἴσως καὶ κόσμος ἔχει, εἷς ὢν καὶ πολλοὶ μετὰ τὸν ἕνα. Εἰ δὲ καὶ οἱ πάντες εἷς, ἀλλ' ὥςπερ χορὸς εἷς μετὰ τοῦ κορυφαίου. Ταῦτα μὲν οὖν ὅπως ἔχει καὶ αὖθις ἐπισκεψώμεθα ὅταν περὶ τῆς προόδου πάσης ποιώμεθα λόγον, τὴν τῶν πρώτων ἀρχῶν ἐπιζητοῦντες, εἴτε ἐστὶν εἴτε μὴ ἐστίν.

Νῦν δὲ ἐκεῖνο συναγάγωμεν, ὡς τὰ μὲν στοιχεῖα μετὰ τῆς οὐσίας καὶ σὺν ἀλλήλοις ἀεὶ πρόεισι, τὰ δὲ μέρη μετὰ τοῦ ὅλου καὶ ἀλλήλων, τὰ δὲ εἴδη ὅσα μὲν ἐν στοιχείων τάξει γέγονεν, μετὰ τοῦ οἰκείου στοιχειωτοῦ, ὅσα δὲ ἐν μερῶν, μετὰ τοῦ ὅλου καὶ ταῦτα ὑφέστηκεν, ὅσα δὲ ἐν τῇ εἰδητικῇ προόδῳ ὡς εἴδη ὑπέστη καθ' ἑαυτὰ καὶ ἐφ' ἑαυτῶν, ταῦτά ἐστι τὰ σποράδην προϊόντα αὐτόνομα· καὶ ὡς ἀριθμὸς ἕκαστος ἀπὸ τῆς οἰκείας μονάδος ἐξηρτημένος, ὁ μὲν ὁλικώτερος 15) καὶ ἀπὸ μερικωτέρας. Οὐ μὴν πάντη αὐτόνομα οὐδὲ ταῦτα, οὐδὲ μόνον διακεκριμένα ἀπ' ἀλλήλων τε καὶ τῆς οἰκείας μονάδος· μετέχει γὰρ τῆς ὡς μερῶν κοινωνίας· καὶ ἡ μονὰς τῆς ὅλου φύσεως· ὅθε τὰ αὐτὰ καὶ μέρη δοκεῖ τοῦ κόσμου εἶναι τοῦ μονοειδοῦς· τοῦτο μὲν κατὰ τὸ μεμερισμένον, κατὰ δὲ τὴν ἕνωσιν πᾶσαν τῶν εἰδητικῶν κορυφῶν ὥςπερ εὐθειῶν ἐν τῷ κέντρῳ συμφυομένων· κατὰ δὲ ταύτην οἷον στοιχεῖα γίγνεται τῆς μιᾶς αὐτῶν κοινῆς οὐσίας.

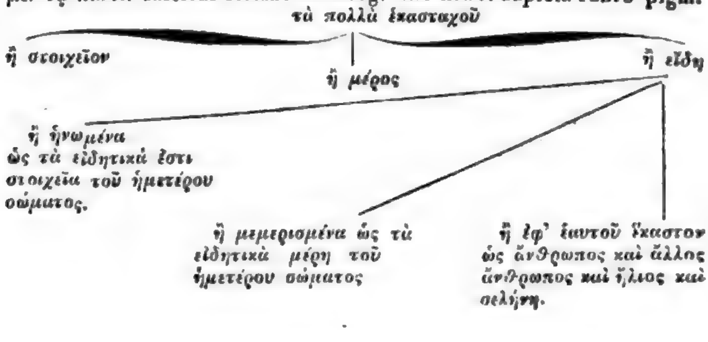
Πάλιν τοι ἐξ ἀρχῆς λέγωμεν, ὡς τὰ πολλὰ ἑκασταχοῦ ἢ Cap.
στοιχεῖά ἐστι μόνον ἢ μέρη ἢ εἴδη· τῶν εἰδῶν τὰ μὲν 89.
ἡνωμένα εἰς οὐσίαν εἰδητικὴν, ἃ καὶ στοιχεῖα καλοῦμεν εἰδητικά· τὰ δὲ ἐν μερισμῷ θεωρούμενα, ἅπερ μέρη εἰδητικὰ λέγομεν, οἷον τὸ μὲν πρῶτον ὡς ἐπὶ τῶν τεττάρων στοιχείων τοῦ ἡμετέρου σώματος· τὸ δὲ δεύτερον ὡς ἐπὶ τῶν μερῶν αὐτοῦ, καὶ τῶν ὁμοιομερῶν· μέρη γὰρ καὶ ταῦτα καὶ

15) f. l. ὁ μὲν ὁλικώτερος ἀπὸ ὁλικωτέρας, ὁ δὲ μερικώτερος καὶ ἀπὸ μερ. Postea Mon. καὶ ἡ μονὰς τῆς ὡς ὅλου φύσεως, ὅθεν τ. α.

pag. 167. εἰδητικά, εἰ καὶ ταὐτὸν εἶδος ἔχοντα μεμερισμένον, καὶ ἔτι μᾶλλον ἐπὶ τῶν ἀνομοιομερῶν· τὰ δὲ ἐφ' ἑαυτῶν ἕκαστα ὡς ἄνθρωπος καὶ ἄλλος ἄνθρωπος καὶ ἥλιος καὶ σελήνη· κατὰ δὲ αὖ τρίτην ἀπόστασιν τούτων γε αὐτῶν τριχῇ λαμβανομένων, κατὰ μὲν τὰς κορυφὰς ἡ στοιχειώδης νοεῖται [1]) φύσις, κατὰ δὲ τὴν ἑνὸς συμπλήρωσιν καὶ τὴν πρὸς τοῦτο σύννευσιν ὅλον καὶ μέρη, κατὰ δὲ τὴν ἀφειμένην ἑκάστου περιγραφὴν ἰδιότροπον, ὡς ἀπὸ μονάδος ἀριθμὸς, καὶ σειρὰ ἀπ' ἀρχῆς, καὶ συμπλήρωσις αὐτοτελοῦς ἐξ αὐτοτελῶν ἀναφαίνεται, καὶ ἐπὶ πλέον οὐδὲν πρόεισι. Τὸ γὰρ ἐπὶ πλέον ἦν παντελὴς πάντων διασπασμὸς ἀσύμφυλος καὶ πάντη διεῤῥιμμένος, ἐν ᾧ καὶ ἀταξία συμβήσεται μὴ πρὸς ἓν πάντων τεταγμένων· τοῦτο δὲ τὸ πάθος ἐγγίνεται μὲν τῷ παντὶ, πάλιν δὲ ὅμως εἰς ἓν ἐπανάγεται καὶ συντάττεται πρὸς τὸ ἕν.

Ἀλλ' ὁ μὲν περὶ προόδων λόγος, ὅπερ ἔφην πρότερον, ἀναβεβλήσθω τανῦν, ἐπεὶ καὶ ἐκεῖνο ἀναβλητέον εἰς ἐκεῖνον τὸν λόγον, εἰ διττόν ἐστι ἕκαστον πλῆθος; οἷον τῶν εἰδῶν, τὸ μὲν συμφυὲς τῷ νῷ, καὶ ὡς πλῆθος τοῦ νοῦ, τὸ δὲ τῶν πολλῶν νόων μετὰ τὸν ἕνα νοῦν· καὶ γὰρ τῶν ψυχῶν ἄλλο πλῆθος, τῶν μὲν τὰ τὴν μίαν ψυχὴν, καὶ ἄλλο τὸ ἐν τῇ μιᾷ τῶν ψυχικῶν λόγων πλῆθος, ᾧ ἀναλογεῖν ἐροῦμεν τὸ τῶν εἴσω τοῦ νοῦ διαιρουμένων εἰδῶν· ζητητέον δὲ καὶ ἐπὶ τῶν μερῶν καὶ ἐπὶ τῶν στοιχείων ὡσαύτως, εἰ τὸ μὲν εἴσω, τὸ δὲ ἔξω συνίσταται πλῆθος· ταῦτα μὲν οὖν ἀφείσθω τὰ νῦν.

1) Hamb. ἐνοεῖται sic. Mon. καὶ τὴν πρὸς τοῦτο συνν. Inferius τὸ γὰρ πλέον ἦν .... πρὸς ἓν πάντων τεταγμένον ...... ἐγγιν. μὲν τῷ παντί. Inferius Hamb. ad marg. hæc habet adpicta rubro pigm.

Ἐπεὶ δὲ τὰ πολλὰ ἢ ὡς στοιχεῖα λέγεται, ἢ ὡς μέρη, ἢ ὡς εἴδη, σαφὲς, ὅτι οὐκ ἔστι ταυτὸν αὐτοῖς πολλοῖς τε εἶναι καὶ εἴδεσιν ἢ μέρεσιν ἢ στοιχείοις· τούτων μὲν ἄρα ἕκαστον πλῆθός τί ἐστι καὶ τοιόνδε πλῆθος· αὐτὸ δὲ, ὃ μόνον πλῆθος, καὶ τὰ ἁπλῶς πολλὰ, τίνα ἂν εἴη, καὶ τίνος; καὶ ποῦ ὑφεστῶτα; πρὸ μὲν δὴ τῶν τριχῇ διῃρημένων πολλῶν καὶ τῶν τριῶν δὲ πολλῶν, ὥστε καὶ πρὸ τῶν στοιχείων, καὶ πρό γε ἄρα τοῦ στοιχειωτοῦ· συμφυὲς γὰρ τοῦτο καὶ ὁμοταγὲς τοῖς ἑαυτοῦ στοιχείοις· τίνος οὖν; ὥςπερ τὰ στοιχεῖα τοῦ στοιχειωτοῦ τὰ πολλὰ τίνος; ἢ τοῦ ἑνὸς, ὡς τὰ μέρη τοῦ ὅλου; τὸ γὰρ ἓν οὐχ οὕτως, ὥς τι τῶν πολλῶν, ἀλλ' οἷον τὸ πρὸ τῶν πολλῶν, καὶ οἷον μονὰς τῶν πολλῶν καὶ ἓν τὰ πάντα· ὄντα οὖν πάντα τοῦ ἑνὸς, τὰ πολλά ἐστι τελοῦντα καὶ αὐτὰ εἰς τὴν ὑπόστασιν τοῦ τοιούτου ἑνὸς, ὡς τὰ μέρη τοῦ ὅλου, στοιχεῖα τοῦ στοιχειωτοῦ· οὐ γὰρ δύο φαμὲν οὐσίας τὸ ἓν καὶ τὰ πολλὰ, οὐδὲ γὰρ τὸ στοιχειωτὸν, καὶ τὰ στοιχεῖα, οὐδὲ τὸ ὅλον καὶ τὰ μέρη, οὐδὲ τὴν τοῦ νοῦ μίαν μονάδα, ἢ καὶ τὸν ἐν αὐτῷ τῶν εἰδῶν ἀριθμὸν, ἀλλὰ κατὰ τὸ συναμφότερον ἓν καὶ πολλά· ὥστε καὶ αὐτὸ ἁπλῶς τὸ ἓν πολλὰ τοιόνδε νοητέον, pag. 168.
οἷον ἓν καὶ πολλὰ ἕκαστον εἶδος. Τίνα τοίνυν τὰ πολλὰ, ἆρα μονάδες; ἀλλ' εἴδη γε αἱ μονάδες, τὰ δὲ πολλὰ πρὸ τῶν εἰδῶν· ἀλλὰ μέρη; ἀλλὰ καὶ πρὸ τῶν στοιχείων τὰ πολλὰ, τὰ δὲ στοιχεῖα πρὸ τῶν μερῶν· μήποτε οὖν στοιχεῖα τὰ πολλά; ἀλλὰ τὰ στοιχεῖα συγκίρναται ἀλλήλοις πρὸς τὴν τοῦ στοιχειωτοῦ μικτὴν οὐσίαν· τὰ δὲ πολλὰ τοῦ ἑνὸς εἶναι βούλεται πλῆθος· ἆρα οὖν οὐ συγκίρναται ἀλλήλοις, ἢ μᾶλλον διέστηκε τῶν στοιχείων τὰ πολλὰ ἀπ' ἀλλήλων; τοῦτο μὲν δὴ λόγον οὐκ ἔχει· οὐ μέντοι οὐ δὲ συγκίρναται ἀλλήλοις, ἀλλ' ἔτι ἀμερέστερα ὄντα τῶν στοιχείων καὶ ἑνικώτερα ἀντὶ τοῦ συγκίρνασθαι ἑνίζεται καὶ ἀντὶ τοῦ ποιεῖν τὸ μικτὸν, ποιεῖ τὸ ἕν· ἦν γὰρ τὰ πολλὰ τοῦ ἑνὸς καὶ οὐχὶ τῆς οὐσίας. Ἆρα οὖν διώρισται ἀπ' ἀλλήλων, ἢ συνεχῆ πρὸς ἄλληλά ἐστιν, ἢ τὸ μὲν συνεχὲς καὶ τὸ διωρισμένον ἐν τοῖς εἴδεσίν ἐστι, καὶ εἴδη ὡς ἀληθῶς; ὥστε οὐδὲ ἐπὶ τῶν μερῶν ἀληθὲς εἰπεῖν ὁπότερον· τὰ γὰρ μέρη ἐν τῷ διακρίνεσθαι τὰ εἴδη ὁρᾶται, ἀλλ' οὐκ ἐν τῷ διακεκρί-

σθαι· πολλῷ δὲ μᾶλλον τὰ στοιχεῖα διαφεύγει τὸ δὲ συνεχὲς καὶ τὸ διωρισμένον, ἀλλ' ὅμως ταῦτα μὲν ὁπωςδήποτε διαφέρειν ἀλλήλων ἐπιχειρεῖ· ἄλλῳ [2]) γὰρ ἄλλο συνειςφέρει τῶν στοιχείων, καὶ ἔτι πλέον τῶν μερῶν, καὶ ἔτι μάλιστα τῶν εἰδῶν· τὰ δὲ ἁπλῶς πολλὰ οὐ πολλὰς διαφορὰς εἰςενεγκεῖν βούλεται· πολλὰ γὰρ ἔσται διάφορα καὶ οὐχ ἁπλῶς πολλὰ, τὰ δὲ οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἢ πολλὰ μόνον. Διόπερ ὃ ἄν τις αὐτῶν λάβῃ, καὶ εἰ πάντα ὁμοῦ, οὐδὲν ἄλλο ὄψεται ἢ πολλά· οὐδὲ γὰρ τὸ ἄλλο καὶ ἄλλο, οὐδὲ τὸ ὁμοῦ, οὐδὲ τὰ πάντα· διαφοραὶ γὰρ αὗται, καὶ διάφοροι ἰδιότητες· ἀλλὰ μόνον πολλὰ καὶ μόνον πλῆθος, οὐ μέντοι ἑαυτοῦ ὄν, οὐδὲ καθ' ἑαυτό· οὐδὲ γὰρ τὰ στοιχεῖα, οὐδὲ τὰ μέρη, οὐδὲ τὰ πολλὰ εἴδη, αὐτά ἐστιν ἑαυτῶν· οὐδὲν γάρ ἐστι πλῆθος αὐτοσύστατον, ἀλλὰ περί τι ἓν ἀεὶ πληθύεται, ἢ μονάδα, ἢ ὅλον, ἢ μικτόν· οὕτως ἄρα καὶ τὰ πολλὰ ἁπλῶς περὶ τὸ ἓν ἁπλῶς πληθύεται, καί ἐστι [3]) τοῦ ἑνὸς ὁ πληθυσμὸς, ὡς τοῦ ὅλου ὁ μερισμὸς, οἷον πάθος αὐτοῦ καὶ πρόοδος ἐν ἑαυτῷ, καὶ τὴν ἑαυτοῦ συνιστῶσαν παντελῆ φύσιν· ὅθεν καὶ τὸν λαμβανόμενον εὐθὺς πολλὰ, καὶ τὰ πολλὰ τῷ ἑνὶ σύνεστι πανταχοῦ. Καὶ μήποτε τοῦτό ἐστι τὸ ἄπειρον πλῆθος ἐν Παρμενίδῃ ὑμνούμενον, ἄπειρον διὰ τοῦτο, ὅτι πέρας οὐκ ἔχει, ὃ μή ἐστι πλῆθος, ἀλλὰ πανταχοῦ πολλὰ, καὶ ἄνευ τοῦ πανταχοῦ; πολλαχοῦ γὰρ μᾶλλον· καὶ οὐδὲ τὸ πολλαχοῦ ὡς ἄλλο τι κατὰ σχέσιν, ἢ τὰ πολλὰ μό-
pag. 169. νον. Καὶ μήποτε τοῦτό ἐστι τὸ ἓν πολλὰ, ἀφ' οὗ καὶ ἀποφάσεις ἄρχονται τῆς πρώτης ὑποθέσεως, ὃ καὶ πρῶτον ἄρχει πάντων διορισμῶν τῶν ὁπωςδήποτε διαφορουμένων· ὅθεν καὶ Ἓν πολλὰ λέγεται, ὡς συνειληφὸς κατὰ τὰ ἑαυτοῦ πολλὰ τὴν πάμφορον αἰτίαν τῶν ἀπ' αὐτοῦ προϊόντων καθ' ὁποιονοῦν μερισμόν· ὅθεν πηγὴν μὲν αὐτὸ πηγῶν Χαλδαίων παῖδες ἀνευφημοῦσιν, Ὀρφεὺς δὲ μικτὶ [4]) ἢ σπέρμα φέροντα θεῶν· Φοίνικες δὲ αἰῶνα κοσμικὸν, ὡς πάντα ἐν

2) Hamb. ἄλλο (sic) γὰρ ἄλλο. Mon. ἄλλο γὰρ ἄλλό τι. — 3) Mon. ἔσται Hamb. πληθισμός. Mon. συνιστῶσα. Postea πολλὰ (pro πολλαχοῦ) γὰρ μᾶλλον. — 4) Mon. μικτὶ ἢ. l. Μῆτιν. vide Orphica p. 461. not. 19 Herm. Mon. inferius καὶ post ἐποχούμενον non habet.

ἑαυτῷ συνῃρηκότα. Ἀλλὰ ταῦτα τῷ πέρατι τῶν νοητῶν ἐπάγειν εἰώθαμεν· τὸ δὲ νοητὸν, ἓν καὶ ὂν τὸ συναμφότερον, τοῦτο δὲ ἓν πολλὰ καὶ οὐχ ἓν ὄν. Ὁ δὲ Πλάτων τὸ ἓν ὂν ἐδείκνυ πλῆθος ἄπειρον, ἀλλ' οὐχὶ μόνον τὸ ἕν. Ἐπιζητεῖ δὲ ὅμως ὁ λόγος καὶ τοῦτο τὸ ἓν πολλὰ ἁπλῶς λεγόμενον, ἀλλ' οὐχὶ ἓν ὄν· τὸ γὰρ διωρισμένον ἀπὸ τῆς οὐσίας ἓν, καὶ ἐποχούμενον καὶ τῇ οὐσίᾳ καὶ αὐτὸ οὐσία ἐστὶν ἑνιαία, ὡς διττὴ ἡ ζωὴ, ἡ μὲν ἑνιαία, ἡ δὲ διακρινομένη, καὶ διττὸς ὁ νοῦς, ὁ μὲν ἑνὰς, ὁ δὲ εἶδος οὐσιῶδες. Τὸ δὲ ἁπλῶς ἓν ποῦ ἂν εἴη, ὅπερ ἀρχή ἐστι τῶν διττῶν προόδων, τῶν τε ἑνιαίων καὶ τῶν ὁπωςδήποτε λεγομένων οὐσιωδῶν; — Μήποτε τὸ ἓν ὂν καὶ ἡνώμενον καλοῦμεν ὡς πρὸ ἀμφοῖν, αὐτὸ ἂν εἴη τὸ ἁπλῶς ἕν· ἓν γὰρ ἦν καὶ αὐτὸ μειζόνως· ἢ τὸ ἁπλοῦν ἓν, εἰ καὶ πρὸ ἀμφοῖν· οὔτε γὰρ ὂν οὔτε ἓν τὰ ἀντιδιῃρημένα, ἀλλ' ὅμως ἓν ἕτερον τρόπον τὸν πρὸ τῆς διαιρέσεώς τε καὶ ἀντιδιαιρέσεως· καὶ δὴ καὶ ἁπλῶς, ὅτι οὐκ οὐσία, οὐδὲ ζωὴ, οὐδὲ νοῦς· καὶ πῶς ἔτι ἂν εἴη πέρας τοῦ ἡνωμένου; οὐ γὰρ ἁπλῶς ἡνωμένον, ὃ μὴ πρῶτον ἡνωμένον ἐστίν· εἰ δέ τι ἡνωμένον, καί τι ἓν ἔσται, εἴπερ ἓν κατὰ τὸ πρὸ ἀμφοῖν, ὅπερ ἦν τὸ ἡνωμένον. Ὅλως δὲ ζητεῖ ὁ λόγος ἁπλῶς ἓν, ὃ [5] μόνον ἓν, καὶ οὐχὶ ἓν ὄν· καὶ γὰρ ὁ ἁπλῶς νοῦς ὁ πρῶτος νοῦς, καὶ ἡ ἁπλῆ ζωὴ ἡ πρώτη ζωὴ, καὶ ἡ ἁπλῶς οὐσία ἡ πρώτη οὐσία. Δεῖ ἄρα καὶ τὴν πρώτην ἑνάδα, οὐ τὴν οὐσιώδη εἶναι· οὐδὲ γὰρ τὴν ζωτικὴν, οὐδὲ τὴν νοερὰν, ἀλλὰ τὴν ἁπλῶς ἑνάδα· καὶ ᾗ μόνον ἑνάς ἐστιν, ἀλλ' οὐχὶ τοιάδε ἑνάς.

Ἀλλ' ἴσως τὸ τρίτον τοῦ νοητοῦ ἐν τῷ νοητῷ τακτέον, καὶ πέρας αὐτὸ ποιητέον τοῦ νοητοῦ, μεταξὺ δὲ τούτου καὶ τῆς ἑνιαίας οὐσίας θετέον τὸ ἁπλῶς ἓν, κατὰ τὸ πρῶτον καὶ ἁπλῶς θεὸν, εἰ ταυτὸν, ὥς φασιν, ἓν καὶ θεός· ὡς τά γε πρὸ τούτου οὐδὲ θεοὺς ἄξιον καλεῖν, καὶ τοῦτο εἶναι τὸ ἓν πολλά· τὸ δὲ ἡνωμένον καὶ πρὸ ἀμφοῖν ἓν ὂν πολλὰ τῷ Παρμενίδῃ ἐδείκνυτο καὶ ταύτῃ ἄπειρον πλῆθος, ὅτι τὸ διακε- pag. 170.

5) Mon. οὐ (pro ὃ) μόνον ἕν. — ὁ ἁπλοῦς νοῦς .... ἡ ἁπλῶς ζωὴ Postea καὶ ante ἁπλῶς θεὸν om.

κριμένον τοῦ ἑνὸς[6]) ὄντος· τὸ δὲ ἓν πολλὰ λέγεται νῦν ἄλλον τρόπον, ὡς ἡ ἀρχὴ τὰ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς, καὶ ὡς ἀριθμὸς λέγεται ἡ μονάς· διὰ γὰρ τοῦτο κατὰ διορισμὸν ἐντεῦθεν ἡ πρόοδος, ὅτι τὸ ἁπλῶς Ἓν πολλὰ, τοῦτο ἦν· ὅθεν καὶ τῶν προϊόντων ἕκαστον κατὰ τὸ εἴσω συνεσπειραμένον πλῆθος ἑαυτοῦ, γεννᾷ τὸ ἔξω ἀφ' ἑαυτοῦ.

Ἤτοι οὖν οὕτω θεὸν τὸ ἁπλῶς ἀπὸ τοῦ τινὸς ἡνωμένου, προϊὸν ἁπλῶς ἕν, καθάπερ ἀπὸ τῆς τινὸς ἑνάδος ἡ ἁπλῶς οὐσία τῆς οὐσιώδους ἑνάδος. ἢ τὸ ἓν ὂν ἐκεῖνο ποιητέον, οἷον εἰ θέμις εἰπεῖν, ἀμφὶ πρόςωπον· πέρας τε γὰρ τῶν νοητῶν ἀνυμνεῖται καὶ πηγὴ τῶν νοερῶν, ὥστε ᾗ μὲν πηγὴ τῶν μετὰ ταῦτα προϊόντων, ἓν πολλά ἐστι, τῇ πρὸς τὰ μεθ' ἑαυτὸ σχέσει, λύον τὴν πρὸς ἀμφοῖν συναίρεσιν εἰς ὑπόστασιν τοῦ ἁπλῶς ἑνός· ᾗ δὲ πέρας τοῦ νοητοῦ, ταύτῃ τι ἡνωμένον, καὶ ἓν ὂν πολλὰ οὐχ ἁπλῶς, ἓν δὲ πολλὰ ἁπλῶς. Ἔχοι δ' ἄν τις ἑκατέρᾳ ὑποθέσει μαρτυρίᾳ ἐπαγαγεῖν ἀπὸ τῶν θεολογιῶν, ἀπὸ μὲν τῆς Χαλδαϊκῆς τε καὶ Ὀρφικῆς βεβαιῶν τὴν δευτέραν, ἀπὸ δὲ τῆς Αἰγυπτίας καὶ τῆς Φοινίκων τὴν προτέραν. Τὸ μὲν οὖν ἀληθὲς αὐτοὶ ἂν εἰδεῖεν οἱ θεοί· ἡμῖν δὲ μέχρι τοῦδε διηπορήσθω περὶ τούτων· τάχα γὰρ ἂν καὶ αὖθις αὐτῶν ποιησόμεθά τινα ζήτησιν.

Μήποτε ἄρα τὸ μὲν ἁπλῶς ἕν, ὃ πάντα ἕν ἐστι, καὶ τὰ ἑνιαῖα καὶ τὰ οὐσιώδη πρὸ τοῦ ἡνωμένου ἐστίν, τὸ δὲ ἁπλῶς ἡνωμένον μετ' ἐκεῖνό ἐστι, κατὰ τὸ ἁπλῶς ὂν καὶ τὴν ἁπλῶς οὐσίαν ἱστάμενον, ἐν ᾧ συνήρηται πᾶσα οὐσία, ἥ τε ἑνιαία λεγομένη καὶ ἡ ταύτῃ ἀντιδιῃρημένη οὐσιώδης, ὡς ἐν ἑκατέρᾳ γε τούτων τὶς οὐσία ἐστίν· ἡ μὲν γὰρ ἑνιαία, ἡ δὲ οὐσιώδης, ἐκείνη δὲ ἡ ἁπλῶς οὐσία πρὸ τοῦ διορισμοῦ ἐστὶν, καὶ ἐν τῷ αὐτῷ ἔχουσα τό τε ἑνιαῖον καὶ τὸ οὐσιῶδες λεγόμενον· διὸ καὶ τὴν ἁπλῶς οὐσίαν αὐτὴν ὑποθετέον, μεθ' ἣν ἡ τὶς οὐσία διώρισται, ὅπου μὲν ἑνιαία λεγομένη, ὅπου δὲ οὐσιώδης, ἢ ἄμεινον ἡνωμένην φάναι καὶ μικτὴν ὡς πρὸς τὴν ἑνιαίαν οὕτως ἀντικειμένην· καὶ εἰ τοῦτο κρατοῖ, πάντα συμφωνήσει ἀλλήλοις

6) Mon. τοῦ ἑνὸς τοῦ ὄντος. Deinde ἤ τοι οὖν οὕτω θετέον (supra: θεὸν) sic.

καὶ τὰ τῶν λόγων καὶ τὰ τῶν θεολόγων· ῥηθήσεται δὲ περὶ τούτων καὶ μικρὸν ὕστερον.

Ἀλλ' ἐπὶ τὸ ἐξ ἀρχῆς ἀναδράμωμεν, ὅτι τὸ μὲν πλῆθος τῆς διχῆ διωρισμένης οὐσίας ἢ στοιχεῖα ἐστὶν, ἢ μέρη ἢ εἴδη, κοινότερον εἰπεῖν οὐσίας ἤτοι ἑνιαίας ἡνωμένης, τῆς δὲ πρὸ ἀμφοῖν ἡνωμένης καὶ μιᾶς καὶ ἁπλῶς οὐσίας τὰ ἁπλῶς ἐστὶ πολλὰ, καὶ ὅ φησιν ὁ Πλάτων, τὸ ἄπειρον πλῆθος καὶ ἀδιόριστον ἀτεχνῶς, ἅτε οὔπω τινὸς ἑτερότητος ἐκφανείσης. pag. 171. Πῶς οὖν πολλὰ, εἰ μὴ διέστη πως; ἢ ὥσπερ τὸ ἓν κατὰ τὸ ἡνωμένον, οὕτω καὶ τὰ πολλὰ οἷον χύσις οὖσα καὶ οἷον ἄνεσις τοῦ ἡνωμένου .... ἔστι τοῦ πρὸ ἀμφοῖν ἡνωμένου, τὰ τοιαῦτα πολλά. Εἰ δὲ ἡνωμένου ταῦτα, ἀλλ' οὐχ ἑνὸς, εἰδέναι χρὴ, ὅτι καὶ τὸ πρὸ τοῦ ἁπλῶς ὄντος, κατὰ τὸ συναμφότερον ἁπλῶς ἓν, ἔχει τὰ ἁπλῶς πολλά· ἔστι γὰρ ἡ πρώτη ἀρχὴ τὰ πολλὰ τοῦ ἁπλῶς ἑνὸς, ὥσπερ δύναμις λέγεται τοῦ πατρός. Ἁπλῶς οὖν ἓν ἡ προτέρα τῶν δυοῖν ἀρχῶν, ἁπλῶς πολλὰ ἡ πρώτη ἁπλῶς οὐσία, ἡ τρίτη κατὰ τὴν ἀδιόριστον οὐσίαν· κάτω δὲ ὁ διττὸς ἀποφύεται στίχος ἑνάδων καὶ οὐσιῶν· ὅθεν ἄρχεται κατ' ἀλήθειαν ἡ ὁπωσοῦν τῶν πολλῶν διάκρισις ὑπὸ τῆς φανείσης ἑτερότητος διακρινομένων, εἴτε ὡς στοιχείων, εἴτε ὡς μερῶν, εἴτε ὡς εἰδῶν. Ἐν δὲ τῷ ἡνωμένῳ πρὸ τούτων πλῆθος μέν ἐστιν, ἀλλ' ὡς ἐν τῷ ἡνωμένῳ τὸ ἓν ἅμα καὶ τὸ πλῆθος εἰς ταυτὸν συνδεδράμηκεν. Ὡς γὰρ τὸ ἓν οὐ διέστη τοῦ ὄντος, οὕτως οὐδὲ τὸ πλῆθος διεκρίθη εἰς πολλὰ, ἀλλ' ἔμεινε τῷ ἑνὶ συνδεδεμένον [7]) ἐν τῇ ἡνωμένῃ φύσει, ὅπερ οὔτε ἓν οὔτε πολλὰ λέγοιτο ἂν, ἀλλὰ μόνον τὸ συναμφότερον, ὡς πρὸ ἀμφοῖν ἡνωμένον· ἀλλ' ὅμως καὶ ἐκεῖ ἀπὸ τῶν κάτω καὶ ταῦτα ἀνάγομεν κατὰ ἀναλογίαν, οὐκ ὄντα μὲν ἐκεῖ ταῦτα, οἷον δὲ τούτοις ἀναλογοῦντα τοῖς γνωριζομένοις ἄγνωστα· διὸ τὸ μὲν ἄκρον τοῦ ἡνωμένου καλοῦμεν μικτόν τε καὶ ἐκ στοιχείων συνεστάμενον, τὸ δὲ μέσον ὅλον τε καὶ ἐκ μερῶν, τὸ δὲ τρίτον μονάδα καὶ ἀριθμὸν εἰδητικὸν σὺν τῇ μονάδι· καὶ

7) Mon. συνδεδεμένων. In fine capitis Hamb. verba ἐνδεικν. τὴν τ. ἀδιακρ. omisit. Pro ὑπόστασιν Mon. habet ὑπόβασιν.

ὅλως νοῦν μὲν τὸ τρίτον, ζωὴν δὲ τὸ δεύτερον, ὂν δὲ τὸ πρῶτον, ἀπὸ τῶν κάτω διακριθέντων ἐνδεικνύμενοι τὴν τῶν ἀδιακρίτων παντελῆ καὶ ὁλόκληρον ὑπόστασιν.

Cap. 90. Τούτων τοίνυν ἡμῖν οὕτω προδιωρισμένων φέρε τὸν περὶ προόδου κινήσωμεν λόγον, ζητοῦντες, εἰ πρόεισι τὸ ἡνωμένον εἴτε ἐν ἑαυτῷ, εἴτε ἀφ' ἑαυτοῦ, ὡς δοκοῦμέν γε λέγειν ἄκρον ἐν αὐτῷ, καὶ μέσον καὶ ἔσχατον, τὸ μὲν οἷον οὐσίαν, τὸ δὲ οἷον ζωὴν, τὸ δὲ οἷον νοῦν, ἤ ὅπως ἄλλος τις μεταφέροι τὴν μεταφορὰν κάτωθεν τῶν ὀνομάτων. Ἀπορήσειε γὰρ ἄν τις ἐφ' ἑκάτερα τρεπόμενος εὐλόγως. Εἰ μὲν γὰρ οὕτως ἥνωται, ὡς εὐθὺς μετὰ τὸ ἓν καὶ περὶ τὸ ἓν ὑφιστάμενον [1]), διὸ μηδὲ εἰς ἓν καὶ ὂν γενέσθαι διορισμὸν, τίς μηχανὴ, καὶ ἥντινα οὖν ἄλλην ἐμφῦναι διάκρισιν; πρώτη γὰρ πασῶν, ὡς ἔοικεν, ἡ τοῦ ἑνὸς καὶ τοῦ ὄντος, ἐπειδὴ καὶ σύμφυσις καὶ ἕνωσις ἡ τούτων ἐστὶ πρώτη ἑνώσεων· τὰ γὰρ ἄλλα ἐπιδιακρίνεται ἢ κατὰ τὸ pag. 172. ἕν, ὡς ὁ ἐνιαῖος, ἢ κατὰ τὸ ὂν ὡς οὐσιώδης ἀριθμός· δεῖ οὖν πρώτην ἑτερότητα φανῆναι τῶν δυοῖν μονάδων, ἵνα καὶ οἱ ἀριθμοὶ συνδιαιρεθῶσιν ταῖς οἰκείαις μονάσιν· ὅπου δὲ μία ἡ μονὰς πρὸ τῶν δυοῖν, μᾶλλον δὲ οὐδὲ μονὰς, εἴπερ αὕτη διώρισται πρὸς τὸν οἰκεῖον ἀριθμὸν, ἀλλὰ μία φύσις ὅλη δι' ὅλης ἡνωμένη καὶ ἀδιακριτός πως ἂν εἴη· τίς ἐνταῦθα διάκρισις εἰς πρῶτον καὶ μέσον καὶ τελευταῖον; ὅμοιον γὰρ ἐν τῷ φωτὶ σκότος ἐμποιεῖν [2]), καὶ ἐν τῷ ἀκινήτῳ κινούμενον, ὃ μόνον ἀκίνητον, καὶ ἐν τῷ αἰωνίῳ ἔγχρονον, ὡς ἐν τῷ πρώτῳ ἀδιακρίτῳ καὶ ἡνωμένῳ διάκρισιν τὴν τυχοῦσαν.

Ἔτι δὲ εἰ τὸ διακεκριμένον μετὰ τὸ ἡνωμένον, καὶ τὸ διακρινόμενον ἀπὸ τοῦ ἀδιακρίτου καὶ μετ' ἐκεῖνο, οὐδέτερον ἂν εἴη ἐν ἐκείνῳ τῶν ἀπ' αὐτοῦ, τὸ δὲ πρῶτον καὶ μέσον καὶ τελευταῖον ἢ ἐν τῷ διακεκρίσθαι ἢ ἐν τῷ διακρίνεσθαι συνίσταται· οὐδὲ ταῦτα ἄρα ἐκεῖ ἂν εἴη δικαίως, ἐῶ λέγειν, ὅτι καὶ πολλοστὰ ἀπὸ τῆς τάξεως ἐκείνης ἀναφαίνεται ἀρχὴ καὶ μέσα

1) Mon. ὑφεσταμένον. Hamb. ad marg. r. p. ζήτησις περὶ τοῦ πάντη ἡνωμένου ῥηθέντος, εἴ τινα ἐν ἑαυτῷ διάκρισιν ἔχει; ταὐτὸν δὲ εἰπεῖν, πρόοδον. — 2) Mon. ποιεῖν. Postea verba ἢ ἐν τῷ διακεκρίσθαι omisit.

καὶ τελευτὴ ἐν τῷ πέρατι τῆς διακρινομένης φύσεως, ὡς ὁ Παρμενίδης, ἧς προϋπάρχει ἡ τοῦ ὅλου καὶ τῶν μερῶν ὑπόστασις, ἧς πρεσβύτερον ἀποφαίνει τὸν ἀριθμόν. Εἰ δὲ μήπω ἐκεῖ ἀριθμὸς ἐν τῷ ἡνωμένῳ, οὐδὲ τριάς· εἰ δὲ μὴ τριάς, οὐδὲ τὰ τρία ταῦτα, πρῶτον καὶ μέσον καὶ τελευταῖον. Ἀλλὰ μὴν οἵ τε θεοὶ καὶ οἱ θεολόγοι τριάδας τε ἡμῖν ἀνυμνήκασι νοητάς, καὶ προόδους θείων ἀρχῶν ἀπὸ τῆς μιᾶς ἀρχῆς τῶν ὅλων προελθουσῶν. Ἔτι γε μὴν καὶ ὁ λόγος προσαπαιτεῖ καὶ ἐκεῖ τινὰ γενέσθαι προόδων [3]), εἰ καὶ ὅτι μάλιστα καὶ ταύτην ἡνωμένην. Πρῶτον μὲν γάρ, εἰ μετὰ τὸ Ἓν οὖσα φήσεις ἐκείνη ἡνωμένη ἐστίν· ἐπειδὴ καὶ μετὰ τὰ πολλὰ τυγχάνει οὖσα, δεῖ πως αὐτὴν καὶ πληθύεσθαι. Καὶ εἰ τὸ ἓν ἀναστέλλει τὴν πρόοδον, τὸ πλῆθος αὐτὴν ἐπεγείρει καὶ ἀπεργάζεται. Εἰ δὲ ἓν ὄν, ὅτι πρὸ οὐσίας καὶ ἑνός, διότι εἶναι καὶ πρὸ ζωῆς ἑκατέρας τῆς τε ἑνιαίας καὶ τῆς οὐσιώδους, ὁμοίως δὲ καὶ πρὸ νοῦ ἑκατέρου τὸν συναμφότερον νοῦν, ἡνωμένον γε νοῦν, καὶ ἡνωμένην ζωήν, ὥσπερ ἡνωμένην οὐσίαν· ποῦ δ' ἂν εἴη τὸ ἡνωμένον, ἢ ἐν τῷ ἡνωμένῳ παντὶ διακόσμῳ; τριχῇ ἄρα καὶ ἐκεῖνος διακεκόσμηται· ἀλλὰ δὴ ἀπ' αὐτοῦ οὐσία τε πρόεισι καὶ ζωὴ καὶ νοῦς, ἔξω τοῦτο πλῆθος γιγνόμενον, καὶ οὐδήπου καθ' pag.
ὅλον ἑαυτὸ τὰ διάφορα προήγαγε. Τὸ γὰρ ἔξω πλῆθος κατὰ 173.
τὸ εἴσω γεννᾶσθαι πέφυκεν· εἴτε κατ' αἰτίαν, εἴτε καθ' ὕπαρξιν, εἴτε διακεκριμένον, εἴτε ἡνωμένον. Ἔστω γὰρ τὸ εἴσω πλῆθος ἡνωμένον, ἀναλογοῦν [4]) δὲ ὅμως τῷ διακεκριμένῳ· καὶ γὰρ εἴ τις λέγοι, ὅτι ἀπὸ τοῦ ἑνὸς τὰ πολλά, ἀλλ' ὅμως ἐν τῷ ἑνὶ πολλὰ οὐκ ἔστιν· εἰδέναι χρή, ὅτι καὶ τὰ πολλὰ τοῦ ἑνός ἐστιν, εἰ θέμις εἰπεῖν, τὸ εἴσω πλῆθος. Εἰ δὲ μὴ τοῦτο, ἀλλ' ἐκεῖνο γε συγχωρῆσαι ῥᾴδιον, ὅτι ἐν μέσῳ τοῦ ἑνὸς καὶ τοῦ ὁπωσοῦν διωρισμένου πλήθους ἀναγκαῖον εἶναι τὸ ἡνωμένον καὶ ἔτι ἀδιάκριτον πλῆθος. Τοιαῦτα μὲν ἄν τις ἐπ' ἀμφότερα ἀπορήσειεν περὶ τοῦ εἴσω πλήθους ἐν τῷ νοητῷ.

3) Mon. *πρόοδον*. Postea *εἰ μετὰ τὸ ἓν οὖσα ἡ φύσις ἐκείνη διὰ τοῦτο τὸ ἡνωμ. ἐ.* Hamb. *ἀνατέλλει*. — 4) Hamb. verba *ἀναλογοῦν* usque *ἑνὸς τὰ πολλὰ* inclus. omisit. Postea Mon. *τοῦ ὁπωσοῦν ὡρισμένου πλ.*

῾Ομοίως δ' ἂν ἀπορηθείη καὶ περὶ τοῦ ἐκτός. Ἢ γὰρ ὁμοειδὲς τὸ παραγόμενον πλῆθος τῷ παράγοντι, οἷον ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἡνωμένου πολλὰ ἡνωμένα, ὡς νόες ἀπὸ νοῦ καὶ ψυχαὶ ἀπὸ ψυχῆς· ἢ ἀνομοειδὲς, ὡς ἀπὸ νοῦ ψυχή· ἢ ἀπὸ ζωῆς νοῦς, ἢ ἀπὸ οὐσίας ζωή· οὕτως ἄρα ἀπὸ τοῦ ἡνωμένου οὐσία καὶ ζωὴ καὶ νοῦς. Ἀλλ' εἰ μὲν τοῦτο, οὐ τὸ ἡνωμένον πρόεισιν οὐδὲ πάσχει τὴν πρόοδον ἐκείνη ἡ φύσις, ἀλλ' ἕτερα τὰ ἀπ' αὐτοῦ προϊόντα· καὶ γὰρ [5]) ἀπὸ τοῦ ἑνὸς τὰ πολλὰ, καὶ τὰ ῥητὰ ἀπὸ τοῦ ἀῤῥήτου. Οὐ μέντοι ἡ τοῦ ἑνὸς φύσις προέρχεται καὶ γίγνεται πολλὰ, οὐδὲ ἡ τοῦ ἀῤῥήτου γίγνεται ῥητή. Εἰ δὲ ἐκεῖνο, τίς ἂν εἴη διάκρισις τῆς ἡνωμένης φύσεως; ὅμοιον γὰρ ὡς εἴ τις εἴποι τὰ πολλὰ ἀφ' ἑνὸς προϊέναι ὁμοειδῶς· τοιοῦτον γὰρ καὶ τὰ διακεκριμένα λέγειν ἀπὸ τοῦ ἡνωμένου· τίνος δὲ εἵνεκα καὶ προέλθοι ἂν ἀνομοειδῶς; καὶ γὰρ τοῦ αὐτοῦ σωζομένου εἴδους οὕτως εἰπεῖν, τὸ αὐτὸ ἔσται [6]) τέλος τῆς ὑποστάσεως πρώτοις καὶ μέσοις καὶ τελευταίοις· μήποτε γὰρ οὐδὲ προέρχεται τὴν κατὰ ὕφεσιν μόνην τοῦ αὐτοῦ ἰδιώματος, εἰ μὴ καὶ διαφορὰ προςτεθείη τις, ἐξαλλάττουσά πως τὰ προϊόντα κατ' εἶδος· οὔτε γὰρ ἔχει τι ἀγαθὸν τὸ αὐτὸ ἀπαραλλάκτως ὑφίεσθαι πολλαχῇ, οὔτε δυνατὸν αὐτὸ ἀφ' ἑαυτοῦ διακρίνεσθαι· διὰ τί μὴ προστιθεμένης διαφορᾶς τε καὶ ἑτερότητος; οὐ δὲ γὰρ ἐπὶ τῶν ἀτόμων τῶν ἀριθμῷ διαφερόντων μόνον εὐπαράδεκτόν ἐστιν ἄνευ τινὸς εἰδοποιοῦ διαφορᾶς γίγνεσθαι τὴν εἰς ταῦτα πρόοδον, μή τι γε ἐπὶ τῶν κοινῶν τε καὶ ἰδίων. Τοιγαροῦν πᾶς ἀστὴρ καὶ πᾶν ζῶον κοινὸν εἶδός ἐστι καὶ εἴδει ἐξήλλακται. Εἰ δὲ οὕτως ἔχει ἡ πρόοδος, ὡς ἔχειν τὰ προϊόντα, ὁμοῦ τι καὶ κοινὸν καὶ ἴδιον, ὡς ἄνθρωπος καὶ ἵππος καὶ ζῶον ἑκάτερον· πῶς μὲν ἀπὸ τοῦ ζώου ὄντος ἀδιαφόρου πρόεισι τὸ διάφορον; πῶς δὲ τὸ φύσει ἀδιάφορον εἰς
pag. 174. πολλὰ τέμνεται ζῶα, καὶ [7]) τὸ ὁμοειδὲς τῆς προόδου. Καὶ ἔτι ἀπορώτερος ὁ λόγος περὶ τοῦ ἡνωμένου λεγόμενος· ἀναιρετικὸν

5) Hamb. τὰ ἀπὸ τοῦ ἑνὸς τὰ πολλὰ, καὶ τὰ πολλὰ καὶ τὰ ῥητὰ Mon. infra τοῦτον γὰρ καὶ τὰ δ. — 6) Mon. τέλος ἔσται. mox πρώτοις deest et ποτε in μήποτε. Inferius ἀριθμῶν διαφερόντων..... καὶ ἴδει ἐξήλλακται. — 7) Mon. κατὰ τὸ ὁμ. Dein ὥστε καὶ ἀπὸ l. ἀν. καὶ εἴσω πλ.

γὰρ τοῦτο τὸ ἰδίωμα πάσης διακρίσεως καὶ ὁμοειδοῦς καὶ ἀνομοειδοῦς· ὥστε ἀπὸ τούτου ἀναιρεῖται καὶ τὸ εἴσω πλῆθος διακρίνεσθαι λεγόμενον. Ὁ μὲν γαρ νοῦς, ἅ τε εἶδος ὤν, δύναται ἴσως εἰς εἴδη πολλὰ διακρίνεσθαι, καὶ τὸ ὅλον εἰς πολλὰ μέρη, καὶ τὸ μικτὸν εἰς στοιχεῖα. Τὸ δὲ ἡνωμένον πῶς ἂν εἰς πρόοδον τὴν ἐν ἑαυτῷ διακριθείη; οὔτε γάρ ἀνομοειδῶς· πόθεν γὰρ ἐν τῇ ὁμοίᾳ καὶ τῇ αὐτῇ καὶ ἔτι μειζόνως εἰπεῖν ἡνωμένῃ φύσει τὸ κατ' εἶδος ἢ ἰδιότητος; πῶς οὖν ἐξηλλαγμένον; οὔτε ὁμοειδῶς· τὸ γὰρ ἡνωμένον οὐδὲν ἄλλο βούλεται ἢ μόνον ὃ λέγεται ἡνωμένον εἶναι· ὥστε καθὸ γεννώμενον, οὐκ ἂν διακριθείη. οὐκ ἄρα ὁμοειδῶς διακρίνεται. Εἰ δὲ καὶ εἴσω κατὰ τὸ συναμφότερον, οἷον ζωὴ ἡνωμένη ἀπὸ οὐσίας ἡνωμένης [8]), ἑκάτερον συμβήσεται ἄτοπον ἅμα· καθάπερ ἰδίᾳ συμβέβηκεν ἐπί τε τῆς ὁμοειδοῦς προόδου καὶ ἐπὶ τῆς ἀνομοειδοῦς.

Ὅλως δὲ καὶ αὐτὸ τοῦτο ζητητέον ἴσως τανῦν, εἰ διττὴ ἡ πρόοδος ὥς φασιν οἱ φιλόσοφοι, ἡ μὲν ὁμοειδής, ὡς Ἀθηνᾶ ἀπὸ Ἀθηνᾶς, ἡ δὲ ἀνομοειδής, ὡς Ἀθηνᾶ ἀπὸ Διός, ἡ μία φύσις πάσης προόδου κατὰ τὸ συναμφότερον προϊούσης· οὔτε γὰρ τὸ ἴδιον ἄνευ κοινοῦ τινὸς προέλθοι ἄν, οὐδ' ἂν ὑποσταίη· οὔτε τὸ κοινὸν ἄνευ τοῦ ἰδίου πρόεισιν ἀδιάφορον· καὶ γὰρ Ἀθηνᾶ ἀπὸ Ἀθηνᾶς, δευτέρα ἀπὸ πρώτης, μερικωτέρα ἀπὸ ὁλικωτέρας, οὐρανία ἀπὸ ὑπερουρανίας, ἂν οὕτω τύχοι· οὐδὲ μόνα ταῦτα ἐξαλλάττει αὐτὴν κατὰ τὸ εἶδος, ἀλλὰ καὶ ἰδιοτροπία τις ἀθηναϊκή, καθ' ἣν πᾶσα Ἀθηνᾶ πρώτη ἐστὶ κατὰ τὴν ἑαυτῆς [9]) ἴδιον φύσιν, ὅπου γε καὶ τῶν ἀνθρωπίνων ψυχῶν ἑκάστη κατ' εἶδος ἐξήλλακται πάσης ἑτέρας· πολλῷ δὲ οὖν μειζόνως αἱ πολλαὶ Ἀθηναῖ εἴδει ἀλλήλων διοίσουσιν, ἐπειδὴ πᾶς θεὸς ἀκρότης ἐστὶ κατὰ φύσιν τὴν ἑαυτοῦ· οὕτω μὲν τοίνυν ἡ ὁμοειδὴς λεγομένη φαίνεται οὖσα καὶ ἀνομοειδής, ἀλλὰ καὶ Ἀθηναῖ ἀπὸ Διός, θεὸς ἀπὸ θεοῦ καὶ νοῦς ἀπὸ νοῦ καὶ δημιουργικὴ ἀπὸ δημιουργικοῦ, καὶ νοοποιός, ἂν οὕτω τύχῃ ἀπὸ νοοποιοῦ· ὥστε καὶ ὁμοειδὴς οὖσα πέφηκεν ἀνομοειδής.

8) Mon. post ἀπὸ οὐσίας ἡν. addit. νοῦς ἡνωμένος ἑκάτερος συμβ. — 9) Mon. ἑαυτοῖς. Dein καινος ποιὸς (sic pro νοοποιός) . . τύχοι ἀπὸ νοο ποιοῦ.

Μήποτε οὖν πανταχοῦ συναμφότερος ἀεὶ πᾶσα γίγνεται πρόοδος· εἰ μὴ ἄρα φανείη ὅπου μὲν ἐπικρατοῦν τὸ ὅμοιον,
pag. [illegible] ὅπου δὲ τὸ ἀνόμοιον. Ἀλλὰ γὰρ καὶ αὐτὸ τοῦτο ζητητέον, διὰ τί ἡ μέν ἐστιν ὁμοειδής, ἡ δὲ ἀνομοειδής, εἴτε χωρίς, εἴτε ἡ συναμφότερος; μήποτε γὰρ πᾶσαι ὁμοειδεῖς, ἢ πᾶσαι ἀνομοειδεῖς, οἷον ὃ λέγω, ἀπὸ Διός φαμεν Ζεύς τε καὶ Ἀθηνᾶ, καὶ ἄλλος καὶ ἄλλος, οὐκ ἂν γεννηθέντες πολλοὶ ἀφ' ἑνός, εἰ μὴ πάντα ἦσαν ὁ εἷς· ἀεὶ γὰρ ὁλικώτερος τοῖς μερικωτέροις ἐν ἑαυτῷ συναιρεῖ, ὥςπερ τὸ ζῶον τὰ πολλὰ ζῶα, ἄνθρωπον καὶ ἵππον καὶ βοῦν· αὐτὰ γὰρ ταῦτα τὸ ζῶον ἦν ὁμοῦ καὶ τὰ χωρὶς προελθόντα ἀπ' ἀλλήλων εἴδη πάντα τοῦ ζώου. Εἰ δὲ Ζεὺς ἀπὸ Διὸς ὁμοειδής, πρόεισιν οὐχ ὁμοίως τοῖς ἄλλοις. Εἰ μὲν τοῖς ὀνόμασι προςέχοι τις, τάχα ἂν ἀπορηθείη, τὰς δύο προόδους ὁρῶν ἀντιδιῃρημένας· εἰ δὲ ἐννοήσειεν, ὅτι ὁ μερικώτερος Ζεὺς καὶ δεύτερος καὶ τρίτος προελθών, οὐκ ἔστιν ὁ αὐτὸς τῷ προτέρῳ κατ' εἶδος· ὁ μὲν γὰρ ἦν πάντες οἱ προελθόντες, ὁ δὲ εἷς τῶν προελθόντων, ὄψεται πᾶσαν τὴν πρόοδον καὶ τὴν πάντων ἑνὸς οὖσαν μερισμὸν τῆς ὑπάρξεως τοῦ ὅλου Διός· ὥστε μέρος ἕκαστος τοῦ προάγοντος καὶ συνώνυμος ἐκείνῳ, τῷ μὲν ὅλῳ καθ' ὅλον οὐδείς· κατὰ δὲ μέρος, καθ' ὃ προέρχεται, πᾶς· εἰ δὲ ὁ μὲν ὅλος παράγει, οἱ δὲ παραγόμενοι καθ' ὅλον, οὐ ταυτὸν[10]) εἶδος, ὅλος τε ὁ Ζεὺς καὶ τὸ τοῦ Διὸς μέρος, οἷον Ζεὺς ὁ δεύτερος καὶ Ἀθηνᾶ. Σαφὲς αὖ πάλιν, ὅτι πάντες ἀνομοειδεῖς ἀπογεννῶνται, καὶ ἕτεροι ἀφ' ἑτέρου κατ' εἶδος· ἡ δὲ τοῦ Διὸς κοινωνία μέχρις ὀνόματος, ἐπεὶ καὶ εἰ ἔστι διαφορὰ τῶν προόδων, τίς ἡ αἰτία τῆς διαφορᾶς; διὰ τί ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ ἡ μὲν ὁμοειδής, ἡ δὲ ἀνομοειδής; τίς ἡ ἀποκλήρωσις τῆς ἀπογεννήσεως ἐκείνης ἢ ταύτης; ἆρα ὅτι ἡ μὲν ὁμοειδής, κατὰ τὸν μερισμὸν ἀποτελεῖται τῆς ἰδίας ὑπάρξεως; ἡ δὲ ἀνομοειδὴς κατὰ τὴν προειλημμένην αἰτίαν τῆς ἀλλοτρίας; ἢ πρῶτον μὲν ἡ αἰτία ὕπαρξίς ἐστι τῆς προειληφυίας[11]) αὐτὴν φύσεως, οἷον ἡ αἰτία τῆς Ἀθηνᾶς, ἐν τῷ Διῒ πρεςβύτερον συμβεβηκός τί

10) Mon. ταὐτόν τε εἶδος. et pro *μέρος* in textu iterum *εἶδος*, sed ad marg. *γρ. μέρος.* — 11) Mon. *περιειληφυίας . . . . πρότερον συμβεβ. τι.* Inferius Hamb. *ἡ ἀπ' αὐτοῦ γενομένη σειρά.*

ἐστι τῆς Διός· ἢ συνουσίωται καὶ αὕτη τῷ Διῒ, καὶ ἄνευ αὐτῆς
οὐκ ἂν εἴη ὁ Ζεὺς, ὑπερ εὐαγέστερόν τε καὶ ἀληθέστερον εἰπεῖν,
ὥστε καὶ ἡ ἀνομοειδὴς κατὰ μερισμὸν τῆς ὑπάρξεως ἀποτελεῖ-
ται· δεύτερον δὲ, ὁ τῆς ὑπάρξεως μερισμὸς ἐνυπάρξει τῷ Διῒ,
τῶν μερικωτέρων ἀπ' αὐτοῦ προελθόντων, οἷον τῆς ὁμοειδοῦς
ἀπ' αὐτοῦ σειρᾶς τῆς Διῒ οὐ λεγομένης, καὶ οὐ δή που καθ'
ὕπαρξιν ἐν αὐτῷ ἢ ἀπ' αὐτοῦ γεννωμένη σειρὰ, ἀλλὰ κατ' αἰ-
τίαν μὲν, ὡς πρὸς τὴν παραγομένην σειρὰν, κατ' ὕπαρξιν δὲ,
ὡς πρὸς τὸν παράγοντα σειράν. Καὶ γὰρ ἐκεῖνο ἄξιον ἐπιστά-
σεως, μήποτε τὸ αὐτὸ ἄλλου μὲν ὕπαρξιν, ἄλλου δὲ αἰτίαν
ῥητέον; καὶ οὐ χρεία διπλασιάζειν ἑκάστου τὴν φύσιν τῇ τε pag.
ἑαυτοῦ ὑπάρξει λεγομένῃ καὶ τῇ προλήψει τῆς τῶν δευτέρων 176.
αἰτίας· τὰ δὲ αὐτὰ καὶ περὶ μεθέξεως ἐροῦμεν· ἡ μεν γὰρ
ἑτέρωθεν τὸ ἐν ἀνθρώπῳ ζῶον, ταύτῃ μέθεξις· ἡ δὲ συμπληροῖ
τὸν ἄνθρωπον, ταύτῃ ὕπαρξις τοῦ ἀνθρώπου.

Ἔτι δὲ ἀνωτέρω ζητήσειεν ἄν τις εἰκότως, ὅπως ἀφ' ἑνὸς Cap.
πολλὰ προέρχεται; διὰ τί μὲν οὐκ ἀφ' ἑνὸς ἓν μόνον πρόεισι; 91.
διὰ τί δὲ τὰ πολλὰ οὐκ ἀπὸ πολλῶν; νῦν δὲ ἀπὸ Διός φαμεν
οἱ πολλοὶ θεοὶ, ἀλλ' ἴσως ἀπὸ τῶν εἴδη [1]) πολλῶν περιεχο-
μένων, εἴτε καθ' ὕπαρξιν, εἴτε κατ' αἰτίαν, εἴτε καὶ κατὰ μέθ-
εξιν ἐθέλοι τις λέγειν, οἱ πολλοὶ προΐασιν· ὥστε πολλοὶ ἀπὸ
πολλῶν. Τί οὖν ἂν προέλθοι ἀφ' ἑνὸς ὅλον ἀφ' ὅλου; ἀεὶ
γὰρ τὸ παραγόμενον μερικώτερον τοῦ παρόντος· ἢ ἐπὶ μὲν τῆς
ὁμοειδοῦς λεγομένης παραγωγῆς, ὅλη ἡ σειρὰ ὁμοῦ ὡς ἀφ'
ἑνὸς τοῦ ὅλου προελήλυθεν· ἐπὶ δὲ τῆς ἀνομοειδοῦς ὅλος ὁμοῦ
ὁ χορὸς τῶν γεννηθέντων, ὡς εἷς ἅπας ἀφ' ἑνὸς τοῦ ὅλου προε-
λήλυθεν. Τάχα δὲ ἄν τις εἴποι καὶ τὸν ὅλον δημιουργὸν ἀπὸ
τοῦ ὅλου Κρόνου προελθεῖν, ὡς ἕνα κόσμον ὁλόκληρον ἀφ' ἑνὸς
κόσμου ὁλοκλήρου τοῦ τιτανικοῦ τὸν δημιουργικόν.

Ἆρα οὖν ἰσοστάσιος τῷ Κρόνῳ ὁ Ζεὺς, ἢ ὁ περιεχόμενος
ἀεὶ κόσμος τῷ περιέχοντι; καὶ μὴν ἔν [2]) γε τοῖς σωματικοῖς

1) Mon. ἀπὸ τῶν ἤδη πολλῶν περιεχομένων et infra τοῦ παράγοντος (pro παρόντος). Postea ἀφ' ἑνὸς ὅλου· τάχα. omittit τοῦ et προελ. Denique mox τὸ ὅλον δημιουργόν. — 2) Mon. ἔν τε τοις.... καὶ τούτων αὖ πάλιν..... ἀπὸ τῶν ἐν ἑαυτῇ πολλῶν.... ὑπερτιθέναι τὸ ἐκτός.

στερεώμασιν ὑπερέχει τοῦ περιεχομένου ὁ περιέχων· ὥστε ἀνάλογον ἕξει καὶ ἐν τοῖς ἀσωμάτοις, ὁ Κρόνιος περιέξει τὸν Δίϊον, καὶ τὸν Κρόνιον ὁ οὐράνιος, καὶ τοῦτον ὁ νύχιος, καὶ τοῦτον αὖ πάλιν ὁ ἁπλῶς κόσμος εἷς πρὸ πάντων διακοσμηθείς. Οὐδὲ ἄρα οὕτως ὅλον ἀφ' ὅλου τι πρόεισιν, οὐ γὰρ μόνον τὸν δημιουργὸν εἴη ἂν περιέχων ὁ Κρόνος; ἀλλὰ καὶ τὴν ὑπεροχήν· ὥστε κατὰ μέρος καὶ ἡ τοιάδε πρόοδος· ὥστε πᾶσα αἰτία παραγωγὸς ἀπὸ τῶν ἐν αὐτῇ πολλῶν μερίζει τὴν πρόοδον· οὕτω δὲ ἀναγκασθησόμεθα πανταχοῦ τὸ εἴσω πλῆθος ὑπερτιθέναι τοῦ ἐκτός. Ἐπεὶ οὖν πάντα ἐφ' ἑνὸς καὶ τὸ ἓν τοῦτο, ὅπερ καλοῦμεν ἁπλῶς ἓν ἕξει πλῆθος ἐν ἑαυτῷ· οὐ γὰρ ἂν ἀπ' αὐτοῦ τὰ πολλὰ προῆλθε, καὶ ὁ λόγος πείσεται τὸ ἄπειρον.

Ἔτι δὲ οὐ κατὰ ἄλλον τρόπον ἀποριῶν ἀρχαῖόν τι 3) καὶ νεώτερον· ἢ γὰρ ἀπὸ τοῦ ὄντος ἡ πρόοδος· καὶ πῶς ἂν προέλθοι τὸ ἤδη ὂν καὶ πρότερον; ἢ ἀπὸ τοῦ μὴ ὄντος· καὶ τί ἂν
pag. 177. γένοιτο τῶν ὄντων ἀπὸ τοῦ μηδαμῶς ὄντος; οὐ γάρ ἐστιν ἐκεῖ ὕλη τις, ἵνα ἀπὸ τοῦ ταύτης δυνάμει, τὸ ἐνεργείᾳ προέλθοι· καίτοι οὐδὲν ἀπὸ τοῦ δυνάμει γεννηθείη ἂν ἐνεργείᾳ· κρεῖττον γὰρ τοῦτο ἐκείνου· τὸ δὲ γεννώμενον ἀεὶ τοῦ γεννῶντος ὑποδεέστερον· Οὔτ' ἂν τι οὖν προέλθοι ἀπὸ τοῦ ὄντος, ὃ ἤδη ἐστὶν, οὔτ' ἂν ἀπὸ τοῦ μὴ ὄντος, οὔτε δυνάμει, οὔτε ἐνεργείᾳ, οἷον ἡ ζωή φαμεν ἀπὸ τῆς οὐσίας πρόεισι, καὶ ὁ νοῦς ἀπὸ τῆς ζωῆς, καὶ ἡ ψυχὴ ἀπὸ τοῦ νοῦ, καὶ τὸ σωματοειδὲς ἅπαν εἶδος ἀπὸ ψυχῆς. Οὐκοῦν ἔσται τὰ δεύτερα ἐν τοῖς προτέροις, ἢ οὐκ ἔσται ἐνεργείᾳ· καὶ τοῦτο μὲν ἀδύνατον ποιήσει τὴν πρόοδον, ἐκεῖνο δὲ πρὸς τούτῳ καὶ περιττήν.

Εἰ δὲ λέγοι τις, ὅτι κατ' αἰτίαν, τί ποτέ ἐστι τὸ κατὰ αἰτίαν, ζητοῦμεν, πότερον 4) ὅτι τὸ προελθόν ἐστι τῷ παράγοντι ταὐτόν; ἢ τῷ εἴδει, ἢ τῷ ἀριθμῷ; ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἀδύνατον· ἄλλο γὰρ ὡς φαμὲν τὸ αἰτιατὸν καὶ ἄλλο τι ἡ αἰτία· οὐ μέντοι οὐδὲ τῷ εἴδει· ἓν γὰρ τὸ εἶδος ἑκασταχοῦ πρῶτον,

3) Mon. τινα καὶ ν. Antea Hamb. κατὰ ἄλλο τρόπον. Dein Mon. ἀπὸ τοῦ ταύτῃ δυνάμει. — 4) Hamb. πότερον (πρ supra) sic. Mon. οὐκ ἂν εἴη τι. Hamb. ἀλλ' ὅ π.

ἐπεὶ οὐδὲ ὁ τῇ δὲ ἄνθρωπος ὁ αὐτὸς τῷ ἐκεῖ κατὰ τὸ εἶδος, τὸ μὲν γὰρ εἰκὼν, τὸ δὲ παράδειγμα, καὶ τὸ μὲν ἐν ὕλῃ, τὸ δὲ ἐν νῷ· τοιγαροῦν τὸ ἐν ψυχῇ μέσον, ἕτερον ἑκατέρου τῶν ἄκρων· εἰ δὲ μήτε εἴδει, μήτε ἀριθμῷ ταυτὸν, οὐδ' ἂν εἴη τι ἄλλο παρ' αὐτὸ τὸ γεννῶν ἐν τῷ γεννῶντι τοῦ γεννωμένου αἴτιον. Πάλιν γὰρ διὰ τί ἕτερον ἑτέρου αἴτιον; ὅμοιον γὰρ, ὡς εἰ τὸ μὴ ὂν τοῦ ὄντος· ἕτερον δὲ καὶ αὐτὸ τὸ γεννῶν τοῦ γεννωμένου· πῶς οὖν ἕτερον ἑτέρου γεννητικὸν, εἴτε αὐτὸ, εἴτε καθ' ἕτερον ἐν ἑαυτῷ; ἄτοπον δὲ καὶ ἐπὶ τῶν εἰς ὕλην προελθόντων ἀπὸ τοῦ νοῦ, συλλογιεῖται ὁ λόγος. δεῖ μὲν γὰρ οὐδὲν εἶναι πρῶτον ἐν ὕλῃ φυόμενον, ἀλλὰ πάντα ἐκεῖθεν ἥκειν· οὐδὲ ἄρα τὸ εἰκονικὸν ἐν ὕλῃ πρῶτον, οὐδὲ τὸ γεννητὸν, οὐδὲ τὸ ἔνυλον, οὐδὲ 5) τὸ διεσταλμένον ὡδὶ καὶ ὠγκωμένον· εἴδη γὰρ καὶ ταῦτα διαφέροντα τῶν ἀντικειμένων, οὐκ ἄρα οὐδὲ ταῦτα ἐκεῖθεν πρόεισιν, οὐδὲ γὰρ ἐκεῖ προϋπάρχει· τὰ δὲ προϋπάρχοντα οὐκ ἐνδέχεται προελθεῖν εἰς ὕλην, οἷον τὰ αἰώνια καὶ ἀγέννητα.

Χωρὶς δὲ τούτων ἀπὸ τοῦ ἡνωμένου φαμὲν τὸ διακεκριμένον προεληλυθέναι, ταῦτα δὲ κατὰ ἕνωσιν γίγνεται καὶ διάκρισιν, τὸ ἡνωμένον καὶ τὸ διακεκριμένον, ὁμοῦ δὲ ἐκφαίνεσθον ἕνωσις καὶ διάκρισις· καὶ καθόλου ἀντικείμενα κατὰ μίαν πρόοδον, τὰ διακεκριμένα ἐν τῷ διακεκριμένῳ· ὅπου δὲ ἕνωσις, ἐκεῖ τὸ ἡνωμένον, καὶ ὅπου διάκρισις, ἐκεῖ τὸ πεπονθὸς αὐτὴν διακεκριμένον· ἐν ἄρα τῷ διακεκριμένῳ ἑκάτερόν ἐστι, τό τε ἡνωμένον καὶ τὸ διακεκριμένον· οὐκ ἄρα 6) πρὸ τοῦ διακεκριμένου τὸ ἡνωμένον, ἀφ' οὗ πρόεισι τὸ διακεκριμένον. Εἰ δὲ ἐν τῷ ἡνωμένῳ ἡ ἕνωσις, ὅπου δὲ αὕτη ἐστὶ, καὶ ἡ διάκρισις ἐκεῖ· ἔσται ἄρα καὶ ἐν τῷ ἡνωμένῳ τὸ διακεκριμένον. Ἔτι τοίνυν pag. 178. ζητήσεως ἄξιον, τί τὸ πεποιηκός ἐστι τὸ διακεκριμένον ἀντὶ τοῦ ἡνωμένου καὶ μετ' ἐκεῖνο· τὸ γὰρ ἡνωμένον πῶς ἂν εἴη διακρίσεως αἴτιον; ὅμοιον γὰρ ὡς ἐπὶ τὸ ἐναντίον τοῦ ἐναν-

5) Mon. ἐν δὲ τὸ διεσταμένον ὡδὶ καὶ ὠγκωμένον εἴδει.... τὰ αἰώνια τὰ ἀγέννητα. X. δ. τ. φαμεν ἀ. τ. ἡ. τ. δ. — 6) Mon. verba οὐκ ἄρα π. τ. δ. τ. ἡ. ἀ. ο. πρ. τὸ διακεκρ. non habet. Mox. Hamb. ad marg. a. ρ. ἀπορία περὶ ἑνὸς καὶ πολλῶν, πῶς ἐξ ἑνὸς τὰ πολλὰ γεννᾶται. Mon. θρυλεῖσθαι.

τίου ποιοῖ τις γεννητικόν. Εἰ δὲ ἡ ὕφεσις διέκρινε, τί τὸ πεποιηκὸς αὐτὴν τὴν ὕφεσιν; οὐ γὰρ δὴ πάλιν ἡ ὑπεροχὴ τὴν ὕφεσιν.

Τρόπος δὲ ὁ αὐτὸς τῆς ἀπορίας ἐπὶ τοῦ ἑνὸς καὶ τῶν πολλῶν εἰωθυίας καὶ πάλιν θρυλλεῖσθαι, πῶς ἐξ ἑνὸς πολλὰ γεννᾶται; ὅμοιον γὰρ ὡς ἀπὸ θερμοῦ φάναι τὸ ψυχρὸν προϊέναι. Ἆρα οὖν πρὸς μὲν τοῦτο ῥητέον, ὃ δή φασιν οἱ φιλόσοφοι, ὡς τὸ προϊὸν καταδεέστερον γίγνεται τοῦ προάγοντος· ᾗ οὖν ἐξίσταται τοῦ ἑνὸς τὸ γεννώμενον ἀπ' αὐτοῦ, ταύτῃ οὐχ ἕν· ὥστε πολλὰ ἐξ ἀνάγκης. Ἀλλὰ πρῶτον μὲν τὸ καταδεέστερον οὐκ ἐξαλλάττει 7) τὸ εἶδος οὐδὲ τὴν φύσιν τοῦ πράγματος· ἔστι γὰρ καλὸν τὸ μὲν ὑπέρτερον, τὸ δὲ ὑφειμένον, καλὸν δὲ ὅμως ἑκάτερον, ὥστε καὶ ἓν ἑκάτερον, εἰ καὶ τὸ μὲν παράγον, τὸ δὲ παραγόμενον. Ἔστι γοῦν καὶ τοῦ ἑνὸς ἴδιος πρόοδος ὡς ἑνὸς εἰς ἓν προϊόντος· δεύτερον δὲ κατὰ συμβεβηκὸς ἔσται τὰ πολλὰ προϊόντα, εἴπερ οὐχ ᾗ πολλὰ γεννᾶται, ἀλλ' ᾗ γεννᾶται, πολλά ἐστι· τρίτον δὲ μένει τὸ ἄπορον· διὰ τί γὰρ ἀπὸ τοῦ ἐναντίου εἰς τὸ ἐναντίον ἡ γέννησις; Μήποτε οὖν ἄμεινον λέγειν, ὡς τὸ ἓν οὐκ ἔστι μόνον ἕν, ὡς τὸ ὄνομα παραδείκνυσιν, ἀλλὰ πάντα κατὰ μίαν ἁπλότητα τὴν πρὸ πάντων, ὡς πολλάκις λέγομεν· διὸ πάντων ἐστὶν αἴτιον κατὰ τὴν πάμφορον αὐτοῦ ταύτην ἁπλότητα· οὐ καθ' ὅσον οὖν ἓν οὕτως, ὡς ἀντικείμενον τοῖς πολλοῖς· πάσης γὰρ ἀντιθέσεως προϋπάρχει ἕν· ἀλλὰ καθ' ὅσον ἀρχὴ τῶν πάντων καὶ πάντα· ὡς ἀρχὴ τῶν ἁπάντων οὕτω παράγει τὰ μεθ' ἑαυτήν, τά τε πάντα ὡς μόνη, καὶ τὰ πολλὰ ὡς ἕν, καὶ τὰ ὄντα ὡς ὑπερούσιος μέν, οὖσα δὲ καὶ τὰ ὄντα· τί γὰρ διαφέρει τὸν δημιουργικὸν νοῦν πάντα ἐν ἑαυτῷ προειληφότα παραδειγματικῶς, παράγειν ἀφ' ἑαυτοῦ πάντα εἰκονικῶς· ἢ τὴν μίαν τῶν ὅλων ἀρχὴν πάντα οὖσαν ἁπλῶς, ὅσα ἀπ' αὐτῆς πρὸ τῶν ἀπ' αὐτῆς ἀδιακρίτως καὶ κατὰ μίαν ἀπλήθυντον φύσιν, πάντα παράγειν τὰ πολλὰ ἀφ' ἑαυτῆς· τὸ δὲ ἄπορον 8) ἦν, πῶς ἀφ' ἑνὸς τὰ πολλά; νῦν δὲ ἀπὸ τῆς πάντων ἀρχῆς τὰ πάντα πέφηνεν, ὅτι καὶ ἡ ἀρχὴ πάντα ἦν πρὸ πάντων. Εἰ

7) Mon. ἐξαλάττειν. Dein τρίτον δὲ μ. τὸ ἄπειρον. — 8) Mon. τὸ δὲ ἀπόρητον.

δὲ τὰ προελθόντα καὶ τὸ ἓν τὸ ἐκ πάντων, καὶ πάντα οὐ κατὰ πλῆθος τὸ τῶν πάντων, εὖ χρὴ εἰδέναι καὶ τὴν ἀρχὴν οὖσαν pag. 179. διττὴν, τὴν μὲν κατὰ τὸ ἓν ἁπλῶς ὑμνούμενον, τὴν δὲ κατὰ τὰ πάντα, ἅπερ αὐτὴν εἶναί φαμεν ὡς πρὸ πάντων. Καὶ πολλὰ δὴ ταύτην πάλαι ἀνευφημοῦμεν ὡς τὰ πολλὰ τοῦ ἑνὸς οἷον ἐκείνου δύναμιν ἄπειρον, καθ᾽ ἣν ἢ μεθ᾽ ἧς πάντα ἐκεῖνο καὶ πάντων γεννητικὸν, διὸ πατρικὴ δύναμις ἀνακαλεῖται καὶ ὑπὸ τῶν θεῶν αὕτη ἡ ἀρχή. Καὶ ἐπειδὴ συμπεφύκασιν αἱ πρῶται ἀρχαὶ, καὶ οὕτως, ὡς ἐν τῇ προτέρᾳ τὴν δευτέραν εἶναι, καὶ ἀπ᾽ αὐτῆς ἐν αὐτῇ προελθεῖν, διὰ τοῦτο καὶ τῶν ἐκεῖθεν προελθόντων ἕκαστόν τε καὶ ἰδίᾳ καὶ ὁμοῦ πάντα ἕν τε καὶ πολλά ἐστιν ὁμοῦ, καὶ τὰ πολλὰ ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἐν τῷ, ἐν ᾧ προελθόντα καὶ δεύτερα πανταχοῦ τοῦ ἑνός.

Ἆρα οὖν καὶ ἐν τῇ ὕλῃ μετὰ τὸ ἓν τὰ πολλὰ αὐτῆς ἐστὶ καὶ τὸ ἔσχατον πάντων οὐ τὸ ἕν, ἀλλὰ τὰ πολλὰ φήσομεν εἶναι; ὥστε καὶ πρὸ πάντων ἔσται τὰ πολλὰ καὶ οὕτως ἕν; ἢ οὕτως ἐν τῷ ἑνὶ τὰ πολλὰ ἑκασταχοῦ, ὡς κύκλῳ περιεχόμενα ὑπὸ τοῦ ἑνός; ὥστε τὸ ἓν πανταχοῦ πρῶτον καὶ ἔσχατον. Τοῦτο μὲν οὖν ἐν παραθήκῃ τοῦ λόγου τοιοῦτον ἔστω. Τὸ δὲ ἐξ ἀρχῆς, τὰ πολλὰ παράγεται ὑπὸ τοῦ ἑνός, ὅτι τοῦτο τὸ ἓν ὡς ἁπλοῦν ἓν καλεῖται· ἐπεὶ πολλά ἐστι καὶ τὰ πάντα, καὶ ἔτι μεῖζον ἢ τὰ πάντα, καθόσον αὐτὸ μὲν ἕν, τὰ δὲ πολλὰ καὶ τὰ πάντα ἡ δευτέρα ἀρχὴ, λύσις οὖσα καὶ ἀπειρία τοῦ ἑνὸς, ἣ πάντων γεννητική. Τὸ μὲν οὖν ἓν ὅπως παράγειν ζητεῖν, ἀγνοούντων ἐστὶ τὴν ἁπλότητα τοῦ ἑνός· οὔπω γὰρ ἐν ἐκείνῳ ὕπαρξις καὶ δύναμις καὶ ἐνέργεια ἀντιδιῄρηνται, ἀλλὰ μόνον κατὰ τὸ ἕν· ἡ δὲ δευτέρα ἀρχὴ πρώτη ὑποφαίνει τὸ γόνιμον καὶ ἀπειροποιὸν εἰς πλῆθος καὶ τὴν ἔξω τοῦ ἑνὸς ἀπειθοῦσαν· διὸ τῶν δευτέρων ὀνομάτων ἠξίωται, καὶ οὐδὲν ἄπορον ἀπὸ ταύτης τὰ πολλὰ προϊέναι, πολλά γε οὔσης, καὶ τὰ πρὸ πάντων πολλὰ ἁπλῶς. Ἀπολογησώμεθα δὲ τὰ αὐτὰ καὶ ὑπὲρ τοῦ ἡνωμένου· τοῦτο γὰρ ἅμα καὶ πεπληθυσμένον ἐστὶν, ὥστε πάντα ὂν κατὰ τὸ ἡνωμένον, εἰκότως γεννητικόν ἐστι τῶν πάντων, ὡς ἀρχὴ τῶν πάντων ἡνωμένη. Ἀλλὰ πῶς διεκρίθη τὰ ἀπ᾽ αὐτῆς ἐκείνης γεννωμένης; πῶς δὲ ἀπὸ τοῦ ἑνὸς

τὰ πολλὰ διεκρίθη; τοῦτο γὰρ ἦν τὸ ἐξ ἀρχῆς ἀπορούμενον· ἢ ὅτι ἡ ἀρχὴ πάντα οὖσα, καὶ πρόοδος ἦν καὶ ὕφεσις καὶ διάκρισις; ἔστι γάρ τι τῶν πάντων καὶ τούτων ἕκαστον. Ὡς οὖν
pag. 180. οὐσίαν καὶ ζωὴν καὶ νοῦν παράγει, φέρε εἰπεῖν, οὕτω καὶ μετὰ τούτων συναπογεννᾷ τὴν ὕφεσιν καὶ τὴν διάκρισιν καὶ τὴν πρόοδον καὶ πάντα ὅσα τῆς ἑτερότητος ἔχεται· καὶ γὰρ ἡ ἑτερότης μετὰ τῶν ἑτέρων διακρίνεται, ὥστε καὶ ἡ διάκρισις μετὰ τῶν διακρινομένων, καὶ ἡ πρόοδος μετὰ τῶν προϊόντων, καὶ ἡ ὕφεσις μετὰ τῶν ὑφιεμένων. Οὐκ ἄρα κατὰ συμβεβηκὸς πρόεισιν εἰς διάκρισιν, ἀλλ' ἡ γεννῶσα αἰτία καὶ διακρίνει καὶ τὴν διάκρισιν συμπαράγει.

Cap. 92. Πρὸς δέ γε τὸ δεύτερον ἀπὸ τοῦ τέλους ἐροῦμεν, ὅτι ἡ μὲν ὁμοταγής ἐστιν ἕνωσις διακρίσει, καὶ αἱ ὁμοταγεῖς ἅμα εἰσίν· ἡ δέ ἐστιν ἕνωσις, ἡ μία σύμπηξις [1] αὐτῆς ὅλης τῆς ἀντιθέσεως, ὡς δυάδος· ἔστι δὲ πρεσβυτέρα καὶ ταύτης ἕνωσις, ἡ πασῶν ὁμοῦ τῶν τοιούτων ἢ μονάδων συναγωγός, μονὰς οὖσα αὕτη πασῶν μονάδων καὶ τοῦ ὅλου μονοειδοῦς ἀριθμοῦ αὐτοῦ, οὖσα τὸ ἓν εἶδος, ἐν ᾧ πάντα συνείληπται τὰ εἴδη. Νοεῖν δὲ χρὴ πρὸ ταύτης τὴν τοῦ ὅλου ἁπλῶς, ἐν ᾧ τὰ ἁπλῶς μέρη περιέχεται καὶ πρὸ ταύτης γε τὴν τοῦ στοιχειωτοῦ ἕνωσιν, συναίρεσιν οὖσαν τῶν πάντων στοιχείων, οὐσίαν οὖσαν τὴν ἡνωμένην ὡς ταύτῃ συνοῦσαν, τὴν ἑνιαίαν, ὧν μίαν πρὸ ἀμφοῖν ἕνωσιν τὴν κυριωτάτην ἀποδεδείχαμεν τοῦ ἑνὸς ὄντος, ἣν [2] δὲ ἐξαιρέτως ἀνυμνοῦμεν τὸ ἡνωμένον. Ἐν τούτῳ οὖν ἐστὶ πάντα, ὥστε καὶ ἡ διάκρισις ἐν αὐτῷ καθ' ἕνωσιν, ὡς τὰ ἄλλα, ἀπὸ δὲ τούτου πρόεισι τὸ διακρινόμενον καὶ ἐπὶ τούτῳ τὸ διακεκριμένον. Πόθεν οὖν ἐγένετο ἡνωμένον, εἰ μὴ διὰ τὴν ἕνωσιν, ὥσπερ διακεκριμένον διὰ τὴν διάκρισιν· αὗται δὲ ἅμα ἐκφαίνονται· ἢ κατὰ ἐπικράτειαν ὑφέστηκεν, ἄνω μὲν ἕνωσις, κάτω δὲ διάκρισις· οὐκοῦν ἄνω καὶ ἡ διάκρισις, ὥστε καὶ ἐκεῖνο διακεκριμένον, εἰ καὶ ἔλαττον. Ἀλλὰ γὰρ ὅπου ἡ ἑτέρα κρατεῖ, καὶ ἡ ἑτέρα, οἷον ὅπου ἡ ταὐτότης, καὶ ἡ ἑτερότης, καὶ ὅπου στάσις, καὶ ἡ κίνησις· ἅμα γὰρ ἐκφαίνεσθον· οὐκοῦν

1) Mon. σύμπτυξις. — 2) Mon. ἣν δὲ ..... ἐπὶ τοῦτο ..... ἄνω μὲν ἡ ἕνωσις ..... ὅπου καὶ ἡ ἑτ. κρ.

ἄλλο σημαινόμενον τῆς ἑνώσεως ἐκείνης καὶ τῆς διακρίσεως ἐκείνης, ἀντικειμένων μέν πως καὶ τούτων, οὐ μὴν ὁμοταγῶς, ἀλλ' ὡς αἰτίου καὶ αἰτιατοῦ, ἢ ἄμεινον λέγειν, ὡς πάντα μὲν ἡμεῖς διωρισμένα νοοῦμεν καὶ ὀνομάζομεν τά τε ἄλλα καὶ ἕνωσιν καὶ διάκρισιν, ἀπὸ δὲ τούτων ἐνδεικνύμεθά τι καὶ περὶ τῶν ἀδιορίστων. Οὐ τοίνυν τὸ ἡνωμένον κατὰ τὴν ἕνωσιν εἰδοποιοῦμεν, οὐδὲ τὸ ὅλον διακεκριμένον κατὰ τὴν ἐν μέρει διάκρισιν· ὁ μὲν γὰρ νοῦς ἡνωμένον ἅμα καὶ διακεκριμένον· ὅπερ δὲ ἐν τούτῳ μέρος πρὸς μέρος, τοῦτο πρὸς ὅλον τὸν νοῦν ὡς διακεκριμένον ἡ οὐσία ὡς ἡνωμένον, ἢ κυριώτερον φάναι πρὸς τὸ συναμφότερον ἓν καὶ ὄν, τὸ πρὸ ἀμφοῖν ἡνωμένον· προσχρώμεθα δὲ pag. 181.
τοῖς τῶν διωρισμένων ὀνόμασιν ἢ καθ' αὑτὰ ἢ κατὰ συμπλοκὴν ἐνδείξασθαί τι βουλόμενοι περὶ τῶν πάντη ἀδιορίστων, ὧν οὔτε νόημα οὔτε ὄνομα διηρθρωμένον ἔχομεν διὰ τὸν πολὺν μερισμὸν τῆς ἡμετέρας διανοήσεως· δεῖ γὰρ πάντα ὁμοῦ συνελεῖν [3]) τὰ νοήματα ἡμῶν εἰς ἓν μετανόημα τὴν μίαν πάντων νοημάτων κορυφὴν, εἰ μέλλοιμέν τινος ἴχνους ἐπιλαβέσθαι τῆς συνῃρημένης ἐκείνης φύσεως.

Καὶ μὴν πρὸς τὰ τρίτα [1]) τῶν ἀπορημάτων, ἓν μὲν Cap.
ἐκεῖνο διοριστέον ἐπὶ τῶν εἰκόνων καὶ τῶν παραδειγμάτων, ὡς 93.
ὁ λέγων λόγος, τὰ γενητὰ δεῖν προϋπάρχειν ἐν τοῖς ἀγενήτοις, ἐκεῖνο ἀξιοῖ τὰ εἴδη πάντα καὶ τὰς ἰδιότητας ἄρχεσθαι ἀπὸ τοῦ νοῦ καὶ τῶν αἰωνίων, εἶτα προϊέναι εἰς ψυχήν τε καὶ τὴν μέσην οὐσίαν, εἶτα καὶ εἰς ὕλην ἐπ' ἔσχατον· οὐ γὰρ εἶναι τὰ ἔνυλα αὐτάρκη, οὐδὲ πρῶτα, οὐδὲ ἀληθεύοντα τὴν εἰδητικὴν ὕπαρξιν, ἅ τε συμπεφυρμένα τῷ μὴ ὄντι καὶ τῷ ἀνειδέῳ, οὐ μέντοι μὴ εἶναι πρῶτα συμπεφυρμένα καὶ ἔνυλα, ἀλλὰ μόνον εἴδη μὴ εἶναι τὰ πρῶτα· ὥστε καὶ τὸ διωγκωμένον καὶ τὸ διεστὼς ὡς μὲν εἴδη ἐκεῖ προϋπάρχει καὶ ἐκεῖνα πρῶτα· ὡς δὲ γενητὰ καὶ ἔνυλα· καὶ οἷά γε ὄντα ὁρῶμεν, πρῶτα μὲν καὶ μόνα, ὡς τοιαῦτα τῇδε· ὡς δὲ εἴδη, ἃ λέγεται εἶναι, πάντων ἔσχατα.

3) Mon. *συντελεῖν .... μέλλοι μέν τινος.*
1) Mon. *πρὸς τὰ τρία.* Hamb. *ἀγεννήτοις.* Mon. *ἐπ' ἐσχάτων ..... καὶ τῷ διωγκωμένον καὶ τὸ δ.* Hamb. *ὡς δὲ γεννητὰ.* Mon. *εἶναι* post *λέγεται* non agnoscit.

Τίς οὖν ἀξιώσει καὶ ὡς ἔσχατα εἴδη πρῶτα εἶναι; ἀλλ' ὡς εἴδη μόνον ἐκεῖ πρῶτα πέφηνε· καὶ τὰ ἀντικείμενα κρατεῖ ἐπίσης ἐκεῖ, ταυτότης καὶ ἑτερότης, κίνησις, καὶ στάσις, ἓν καὶ πολλά· πᾶσαι αἱ ἀντιθέσεις ὁμοίως, ἀλλ' ὅπου μὲν ἀγεννήτως [2]) πάντα καὶ αἰωνίως, ταυτὸν δὲ εἰπεῖν ἀμερίστως· ὅπου δὲ γεννητῶς τε καὶ ἐγχρόνως, ταυτὸν δὲ εἰπεῖν μεριστῶς· καὶ οὐ λέγω τὸ μεριστὸν καὶ ἀμέριστον ὡς εἴδη ἄττα· εἴη γὰρ ἂν ἑκατέρωθεν ἑκάτερον οἰκείως· ἀλλ' ἕτερον τρόπον τὸ ὅλον ἀπό τινος μέρους ὀνομάζομεν, οὐκ ἔχοντες ὄνομα σημαντικὸν τῆς κοινότητος· οὐδὲ γὰρ κόσμον καλοῦντες τὸ πᾶν, οὐδὲ τοῦτο ἀπὸ κοινῆς φύσεως καλοῦμεν τῆς πάντα συλλαβούσης, ἀλλ' ἀπὸ μιᾶς ἰδιότητος τοῦ κεκοσμῆσθαι· καὶ γὰρ ὁ χορὸς ἀπὸ τοῦ χορεύειν μόνου, καὶ ὁ στρατὸς ἀπὸ τοῦ στρατεύεσθαι, καὶ ἄνθρωπος ἀπὸ τοῦ ἀναθρεῖν ἃ ὄπωπεν, καὶ ἵππος ἀπὸ τοῦ ἵεσθαι τοῖς ποσίν· ἕκαστον γὰρ ἓν ὂν καὶ πολλὰ ἀφ' ἑνὸς ἐκλήθη τῶν ἐν αὐτῷ πολλῶν ὄντων. Ἆρα οὖν τὸ ὅλον οὐκ ἔστιν ὄνομα κοινὸν ὥσπερ καὶ πρᾶγμα· ἢ πάντα μὲν καὶ τὸ ὅλον, τὰ μέρη πρό γε τῶν μερῶν· ἀπὸ δὲ τοῦ συναγωγοῦ τῶν μερῶν ἐπωνόμασται; ὅλον γὰρ ὅτι ἅλες τε καὶ ἅλις ἐστὶν, ὃ ἅλες ὂν ἑώραται, ὅλον κεκλη-
pag. 182. μένον. Οὕτως οὖν μεριστὸν μὲν ὅλον καὶ πᾶν τὸ ἔνυλον· ἀμέριστον δὲ ὅλον καὶ πᾶν τὸ ἀγέννητον, οὐ κατὰ τὸ εἶδος ἑκάτερον, ἀλλὰ κατὰ τὸν εἰρημένον τῆς ἐνδείξεως τρόπον· διὸ πάντα μὲν τὰ εἴδη καὶ ἐν τῷ νῷ καὶ ἐν τῇ ὕλῃ, καὶ τὸ αὐτὸ ἀμέριστον καὶ μεριστὸν, ἅτε εἴδη ὄντα, ἀλλ' ὅπου μὲν καθ' ὕπαρξιν, ὅπου δὲ κατὰ μέθεξιν, καὶ ὅπου μὲν πρῶτα, ὅπου δὲ ἔσχατα· καίτοι καὶ ταῦτα ὡς εἴδη ἑκατέρωθι, τὸ πρῶτόν φημι καὶ τὸ ἔσχατον, καὶ ἡ ὕπαρξις καὶ ἡ μέθεξις.

Ἆρ' οὖν ἐπειδὴ τὰ μὲν παραδείγματά ἐστι, τὰ δὲ εἰκόνες, καὶ ταῦτα εἴδη ἐστὶ καὶ ἑκατέρωθί ἐστι; πῶς δὲ οὐκ ἂν εἴη; εἴπερ ἡ εἰκὼν ὁμοίωμά ἐστι, τὸ δὲ ὁμοίωμα ἀποτέλεσμα ὁμοιότητος· ἑκατέρωθι δὲ ὁμοιότης καὶ τὸ παράδειγμα ἀρχέτυπον ὁμοιότητος· ὁμοιοῦται δὲ καὶ ἐκεῖ ἕτερον ἑτέρῳ, καὶ ἐνταῦθα

2) Mon. ἀκινήτως· scribendum ἀγενήτως. Infra Mon. ἀπὸ κοινῆς τῆς φύσεως. Idem dedit art. τοῦ ante κεκοσμῆσθαι, quem Hamb. non habet.

δὲ ὡσαύτως· παράδειγμα γὰρ καὶ ὁ Σωκράτης τῆς οἰκείας εἰκόνος. Αἱ μὲν οὖν ἰδιότητες ἑκατέρωθι· εἰ δὲ εἰκόνα λέγομεν, ὃ μόνον εἰκών ἐστιν, οἷον τὸ ἔνυλον εἶδος, οὐκ ἂν εἴη τὸ εἰκονικὸν ἐν τῷ νῷ· καὶ εἰ παράδειγμα, ὅπερ ἀγένητον [3]) καὶ αἰώνιον εἶδος, καὶ ὃ κατὰ τὴν πρώτην ὕπαρξιν οὐκ ἂν εἴη τῇδε παραδείγματος φύσις· οὕτω τοίνυν καὶ τὸ ὠγκωμένον ὡς μὲν εἶδος ἐκεῖ, ἀμέριστον ὠγκωμένον· ἐνταῦθα δὲ ὠγκωμένον ὡς εἶδος μὲν, μεριστὸν δὲ ὅμως, καὶ ὠγκωμένον ὡς μεριστόν. Κοινὴ μὲν οὖν ἡ ἰδιότης ἑκατέρωθι, ἡ δὲ πρώτη καὶ ἐσχάτη ὑπόστασις ἴδιος ἑκατέρωθι, καὶ ἡ τοῦ γεννητοῦ καὶ ἡ τοῦ ἀγεννήτου καὶ ἡ τοῦ ἐνύλου καὶ ἡ τοῦ ἀΰλου, καὶ ἡ τοῦ ἐγχρόνου καὶ ἡ τοῦ αἰωνίου· οὐδὲ ταῦτα ὡς αἱ ἰδιότητες, ἀλλ' ὡς γεννηθὲν καὶ γεννῆσαν, καὶ ὡς ὕπαρξιν καὶ μέθεξιν, καὶ ὡς ἄν τις ἔχοι διορίζεσθαι γένεσιν καὶ οὐσίαν, οὐχ ὡς ἰδιότητας κοινὰς ἀλλ' ὡς ὑποστάσεις ἰδίας, ἄνω μὲν οὔσας, καὶ εἰς τὸ κάτω προελθούσας.

Τοῦτο μὲν οὖν οὕτω διορίζομαι· ἕτερον δὲ ὡς τὸ αὐτὸ διοριούμεθα, καὶ ἐπὶ παντὸς προαγομένου καὶ προάγοντος, οἷον τοῦ ἑτεροκινήτου κόσμου παντὸς ἀπὸ τοῦ αὐτοκινήτου προϊόντος, καὶ τοῦ αὐτοκινήτου ἀπὸ τοῦ ἀκινήτου· πάντα ὅσα ἐν τῷ πρώτῳ ἐστὶν ἀκινήτως, ἐν τῷ δευτέρῳ ἐστὶν αὐτοκινήτως, καὶ ἐν τῷ τρίτῳ ἑτεροκινήτως, ὥστε ὄντα ἀπὸ ὄντων πρόεισι, καὶ ἀπὸ τῶν ἐνεργείᾳ· καὶ οὐ συμβαίνει τι ἄτοπον· οὐ γὰρ ταυτὸν ἁπλῶς, οὐδὲ ὡσαύτως τὸ παράγον καὶ παραγόμενον, ἀλλ' ὡδὶ μὲν, ὡδὶ δὲ οὔ· τὸ γὰρ ἑτεροκίνητον καλὸν ἀπὸ τοῦ αὐτοκινήτου, καὶ τὸ αὐτοκίνητον ἀπὸ τοῦ ἀκινήτου· ὥστε εἴποις ἂν καὶ ὂν ἀπὸ [4]) ὄντος καὶ μὴ ὂν ἀπὸ μὴ ὄντος. Ἔστι μὲν γὰρ ὡς τὸ αὐτὸ, ἔστι δὲ ὡς οὔ· καὶ τοῦτο μὲν ἐπὶ τῆς ὁμοειδοῦς εἶναι δοκούσης προόδου· καλὸν γὰρ ἀπὸ καλοῦ. Εἰ δὲ καὶ τὸ καλὸν ἀπὸ τοῦ ἀγαθοῦ, ἢ τὸ ἑτεροκίνητον αὐτὸ ἀπὸ τοῦ αὐτοκινήτου, τὸ ἀπὸ τοῦ ἀκινήτου πάλιν ὡδὶ ὄντος καὶ ὡδὶ μὴ ὄντος, κατ' αἰτίαν μὲν ὄντος, καθ' ὕπαρξιν δὲ μὴ ὄντος· ἔστι γὰρ φύσει pag. 183.

3) Hamb. ἀγέννητον, et mox ὀγκωμένον semper. Mon. postea ἴδιον ἑκατέρων, ἡ τοῦ γενητοῦ κ. ἡ τ. ἀγεννήτου. — 4) Mon. ἀπὸ τοῦ ὄντος, καὶ μὴ ὂν ἀπὸ τοῦ ὄντος.

τὸ μὲν αἴτιον, τὸ δὲ αἰτιατὸν, καὶ τοῦτο προειλημμένον ἐν ἐκείνῳ, τρόπον δέ τινα, ὃν ἂν προϊὼν φήσειεν ὁ λόγος. Ὁμοίως δὲ καὶ πάντα ἐν τῷ ἡνωμένῳ καὶ πάντα ἐν τῷ διακεκριμένῳ, καὶ ταῦτα ἀπ' ἐκείνων πρόεισιν, ὄντα ἀπὸ ὄντων ὡδὶ ἑκάτερα καὶ μὴ ὄντα, ὡδὶ πάλιν ἑκάτερα καὶ παρηλλαγμένα, εἰ βούλει λέγειν ὄντα ἀπὸ μὴ ὄντων, καὶ μὴ ὄντα ἀπὸ ὄντων· ἐνεργείᾳ μὲν γὰρ ἐν πᾶσι πάντα, καὶ αὖ ἐνεργείᾳ οὐδὲν οὐδαμοῦ, ὡδὶ μὲν οὐδὲν, ὡδὶ δὲ πάντα· καὶ οὐκ ἔχει χώραν ἡ ἀπορία, ἡ τὸ ἐνεργείᾳ ἀπὸ τοῦ μὴ δυνάμει παράγουσα, ἢ τὸ ὂν ἀπὸ τοῦ μὴ ὄντος· οὐδὲν γὰρ ἐκεῖ δυνάμει, οὐδὲ μὴ ὂν οὕτως, ὡς λέγομεν ἀποροῦντες, ἀλλ' ὅτι ἕτερος ὁ τρόπος τῆς ὑποστάσεως, ταύτῃ μὴ ὂν, καὶ ὅτι πέφυκε γεννᾶσθαι ἕτερα ἐξ ἑτέρων, ταύτῃ δυνάμει.

Ἔτι τοίνυν πρός τε γὰρ τῶν ἁπάντων [5]) ἐσχάτων ἐπαναβαίνουσιν εὐδιάλυτον φανεῖται κατὰ τὸν ὅμοιον τῆς μεθόδου τρόπον· πολλὰ γὰρ ἀφ' ἑνὸς οὐδὲν θαυμαστὸν προϊέναι, εἰ τὸ ἓν πάντων εἴη γεννητικὸν ἢ πολλῶν, εἴτε κατὰ τὴν ἑαυτοῦ πάμφορον ἁπλότητα, εἴτε κατὰ τὸ περιεχόμενον ἐν αὐτῷ πλῆθος ὁπωσδήποτε. Πάντα γὰρ ἦν ἡμῖν, καὶ τὸ ἓν τοῦ δυνάμει, ἀλλ' ἐνεργείᾳ· οὐ μέντοι διωρισμένα ὡς ὅδε ὁ κόσμος ἢ ὅλως κόσμος τις, οὐδὲ ἡνωμένα κατὰ τὸ ἡνωμένον, ἀλλ' ἓν μόνον πάντα κατὰ ἓν καὶ κατὰ τὸ ἡνωμένον πάντα, ἀλλὰ καθ' ἕνωσιν ἀδιάκριτον· καὶ τὸ διακεκριμένον πάντα, ἀλλ' ἢ ἔν τινι διορισμῷ.

Τούτων δὲ οὕτως ἐχόντων οὐδὲν διαφέρει [6]) λέγειν πολλὰ ἀφ' ἑνὸς τοῦ τοιοῦδε καὶ οὕτως ἔχοντος, καὶ πολλὰ αὖ ἀπὸ πολλῶν τῶν κατὰ ἓν ὑφεστώτων ἢ συνεστώτων κατὰ τὸ ἡνωμένον, ἢ διϊσταμένων κατὰ τὸ διακρινόμενον καὶ τὸ διακεκριμένον. Ἔχοις δ' ἂν τοῦτο φάναι σαφέστερον, εἰ λέγοις τὴν δευτέραν ἀρχὴν προϊέναι ἀπὸ τῆς πρώτης, ὡς ἀφ' ἑνὸς ἓν πολλά, ἀπὸ δὲ ταύτης τὸ ἡνωμένον ἅμα καὶ πεπληθυσμένον, ἀπὸ δὲ ταύτης κατὰ βραχὺ τὴν τῶν πολλῶν ἐπιδιακρινομένην εἰς πλῆθος ὑπόστασιν, ὥστε

5) Mon. πρός τε γὰρ τὸν ἀπὸ τῶν ἐσχάτων. l. v. πρὸς τέταρτον ἀπὸ et paulo post πάντα γὰρ η. η. καὶ τὸ ἓν τὸ δυν., ἀλλ' οὐκ ἐνεργ. Dein Mon. ὡς δὲ κόσμος, ἢ ὅλος..... πάντα καὶ κατὰ ἓν καὶ τὸ ἡνωμ. — 6) Mon. διαφέρειν.... καὶ πολλὰ οὖν ἀπὸ π. postea ἴδοι τε καὶ εἴποι.

οὐδὲν θαυμαστὸν, καὶ ὡς ἀφ' ἑνὸς ἀμεροῦς ἓν ὅλον πεπλη- pag. 184.
θυσμένον προϊέναι ὡς ἀπὸ τῆς μιᾶς αἰτίας τὰ πάντα ὁμοῦ, καὶ ὡς ἕνα παμμέγαν κόσμον, καὶ ὡς ἀπὸ πολλῶν τὰ πολλὰ, τῶν καθ' ἓν ὑφεστώτων, τὰ μὴ καθ' ἓν ὑφεστῶτα· ὡδὶ μὲν γὰρ ἓν, ὡδὶ δὲ πολλὰ τὸ αὐτὸ ἄν τις εἴδοι καὶ εἴποι.

Ἢ οὖν ἓν ἀφ' ἑνὸς προέρχεται, ὡς Διόνυσος ἀπὸ Διὸς, ἢ πολλὰ ἀφ' ἑνὸς, ὡς ἀπὸ Διὸς οἱ πολλοὶ θεοὶ, ἢ ἓν ἀπὸ πολλῶν, ὡς ὅταν ἡ ψυχὴ λέγεται προϊέναι ἀπὸ πάντων τῶν πρὸ αὐτῆς, καὶ ἀεὶ τὸ γεννώμενον ἀπὸ πάντων τῶν πρεσβυτέρων αἰτίων· ἢ πολλὰ ἀπὸ πολλῶν, ὡς τὰ αἰσθητά φαμεν ἀπὸ τῶν νοητῶν. Ἀλλ' ὅμως ἑκάτερον πανταχοῦ, τὸ ἓν καὶ τὸ πλῆθος, εἰ καὶ ὅπου μὲν τὸ πλῆθος κατὰ τὸ ἕν, ὅπου δὲ κατὰ τὸ πλῆθος τὸ ἕν· ἔστι δή που καὶ καθ' αὑτὸ ἑκάτερον ἕν τε καὶ πλῆθος· οὐκ ἄρα ἐπ' ἄπειρον ἥξομεν ζητοῦντες ἀεὶ πρὸ τοῦ πολλοῦ ἑνὸς τὸ ἀπλήθυντον ἕν· καὶ αὐτὸ γὰρ τοῦτο τὸ ἁπλῶς ἓν πάντων ἐστὶν αἴτιον τῶν πολλῶν· ἓν γὰρ ὂν ὅμως πάντα ἐστὶν, ὅτι πρὸ πάντων, ἀλλ' οὐχ ἕν τι τῶν πάντων, οὐδὲ ἓν ἐκ πάντων, ἀλλ' ὄντως ἓν, οὕτως δὲ ὡς πάντα ὁμοῦ κατ' αὐτό γε τὸ Ἕν· ἡ δὲ δευτέρα ἀρχὴ πάντα καὶ αὐτὴ, ἀλλὰ κατὰ τὸ πολλὰ ἑαυτῆς· αὕτη γὰρ ἦν τὰ πολλὰ τοῦ ἑνὸς ἐκείνου, ὅτι καὶ πᾶν πλῆθος περὶ τὸ ἓν ὑφέστηκεν, ὡς δύναμις πᾶσα περὶ τὴν οἰκείαν οὐσίαν· ὡς μὲν τοίνυν ἀπὸ πολλῶν τῶν πάντων ἐπὶ ταύτην ἄνιμεν τὴν ἀρχὴν, ὡς δὲ ἀπὸ ἑνὸς τῶν πάντων ἐπὶ τὸ ἕν· τί δὲ ἑκάτερον πάντων, τὸ μὲν ἓν, ὡς ὁμοῦ τὰ πάντα, τὸ δὲ πολλὰ ὡς πολλὰ τὰ πάντα· καὶ μήποτε πάντα μὲν, ὡς ἤδη ἀνηρτισμένα ἀπὸ τοῦ ἑνὸς πρόεισιν, πολλὰ δὲ ὡς ἔτι ἄπειρα καὶ ἀόριστα καὶ οὔπω ἐν τέλει ἀπὸ τῆς δευτέρας ἀρχῆς. Τοσαῦτα καὶ περὶ ταυτῆς εἰρήσθω τῆς ἀπορίας.

Πρὸς δὲ τὰ ἐφεξῆς εἰρημένα 1) ἀνωτέρω τῶν εἰρημένων ἓν Cap. 94.
μὲν ἐκεῖνο λέγομεν πρὸ πάντων, ὅτι ἐὰν κόσμος ἀπὸ κόσμου προΐῃ ὅλος ἀφ' ὅλου, οἷον δημιουργικὸς ἀπὸ τιτανικοῦ,

7) Mon. πάντα et antea ἄνειμεν.

1) Mon. εἰρημένα non agnoscit. Damascius hic ad solutionem quartae quaestionis accedit. Postea Hamb. ὑπάρξει pro ὑπερέξει.

ἢ τιτανικὸς ἀπὸ συνοχικοῦ ἢ νοερὸς ἀπὸ νοητοῦ, ὅλος ὁ πρότερος εἰς ὅλον πρόεισι τὸν δεύτερον, καὶ οὐδὲν ἄνω μένει ἐν τῷ προτέρῳ ἐξαίρετον· ἢ οὕτω γε τὸ μένον τοῦτο ἄγονον ἔσται καὶ ἀπρόοδον παντελῶς· ὥστε τοῦτον μὲν τὸν τρόπον οὐχ ὑπερέξει τούτου ἐκεῖνος, τῷ εἶναί τι ἐκεῖ, ὃ μὴ καὶ ἐνταῦθα· τοὐναντίον γὰρ ὑπολαβεῖν πρόχειρον, ὡς ἐκφαίνεταί τι ἐν τοῖς δευτέροις, ὃ μήπω ἐν τοῖς προτέροις διακρίνεσθαι πέφυκεν. Ἀλλὰ γὰρ οὐδὲ τοῦτο ἀληθές· ἓν ἐστι γὰρ καὶ ἐκεῖ συνῃρημένον, τὸ ἐν τούτῳ διακρινόμενον, ἢ ποθεν διακρίνεται. πῶς δὲ πάντα φαμὲν
pag. 185. πανταχοῦ, εἰ καὶ ἄλλως καὶ ἄλλως; ὅταν δὲ λέγωμεν τὰ κάτω πλείω τῶν ἄνω, κατὰ διάκρισίν φαμεν, ἐπεὶ καὶ ἐκεῖ τὰ αὐτὰ συνῄρηται [2]). Πῶς οὖν ἀλλαχοῦ λέγομεν ἐκφαίνεσθαι κατὰ τὴν ὕπαρξιν; ὅπου γὰρ ἕκαστον παρέχεται πᾶσιν εὔκαιρον τὴν ἑαυτοῦ ἐνέργειαν, ἐνταῦθά που τὴν οἰκείαν φύσιν διακρίνει ἀπὸ τῶν ἄλλων· καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἑκάστου λεγομένη πρώτη ὕπαρξις, ἡ ἀπὸ τῶν ἄλλων ἰδιοτήτων διακριθεῖσα πρώτη ἑκάστου ὕπαρξις. Ἢ καὶ τοῦτο μὲν ἀληθές· οὐ γὰρ πανταχοῦ πάντα ὡςαύτως, ἀλλ' ὅπου μὲν ἡνωμένα, ὅπου δὲ διακρινόμενα, πάντα δὲ ὅμως ἐν παντὶ κόσμῳ, τῷ τε νοητῷ· πάντα ἐστὶ γάρ, ἀλλὰ νοητῶς, φησὶ τὸ λόγιον, καὶ ἐν τῷ αἰσθητῷ, καὶ δῆλον ὅτι, ὃ ἐν τοῖς μέσοις. Πῶς οὖν ἀεί φαμεν τὸν ἀνωτέρω τοῦ ὑπ' αὐτὸν ὁλικώτερον εἶναι, καὶ περιέχεσθαι μὲν τοῦτον, ἐκεῖνον δὲ περιέχειν, εἰ μηδεμία κατὰ τούτου ἐν ἐκείνῳ ὑπεροχὴ, πάντων ἐν ἑκατέρῳ ὄντων· ἴσα δὲ ἐξ ἀνάγκης τὰ πάντα τοῖς πᾶσιν· ἢ μάλιστα μὲν, καὶ εἰ πλήθει ἴσα τῷ μεγέθει δύναται ὁ ἕτερος τὸν ἕτερον περιέχειν, καὶ ὁ εἷς ἐνίοτε τοὺς πλείους, ὥςπερ ἡ ἀπλανὴς σφαῖρα τὰς ἑξῆς ἁπάσας, καὶ ὁ Κρόνιος τὸν Δίϊον περιέξει, κἂν ἴσος ᾖ τῷ πλήθει τῶν εἰδῶν τῇ περιοχῇ [3]) καὶ τῇ ὄψει καὶ οἷον τῇ μεγαλειότητι τῆς φύσεως. Ἔπειτα χρὴ συννοεῖν, ὅτι τῶν ἀνωτέρω ἀεὶ πάντα ὑφιστάντων τὰ μεθ' ἑαυτὰ καὶ γεννώντων, συμβήσεται πλείω γεννᾶσθαι ἀπ' ἐκείνων ἤ περ ἀπὸ τούτων, οἷον

2) Mon. συνείρηται. Hamb. ad marg. ζητεῖται, εἰ πάντα ἐν πᾶσι, πλὴν οὐχ ὡςαύτως, οἰκείως δὲ ἐν ἑκάστῳ, πῶς τὰ ἀνωτέρω φαμὲν ὁλικώτερα τῶν ὑπ' αὐτά; — 3) Mon. ὑπεροχῇ. Inferius art. τὸν ante νοερόν om.

ὁ νοητὸς κόσμος παράγει πάντας ὁμοῦ τοὺς μεθ' ἑαυτὸν, τὸν νοερὸν, τὸν ὑπερκόσμιον, τὸν ἐγκόσμιον· ὁ δὲ νοερὸς μόνους τοὺς δύο, ὁ δὲ ὑπερκόσμιος ἕνα μόνον τὸν αἰσθητὸν ἢ ὁσαχῶς ἄν τις τέμοι τὰ προϊόντα εἰς κόσμους πλείονας. Οὐκοῦν ὁ μὲν νοητὸς ὁλικώτατος, ὅτι πάντων περιληπτικὸς, ὁ δὲ αἰσθητὸς ἢ ὅ γε ὑποσέληνος μερικώτατος, ὅτι ἔσχατος καὶ τὰ μέρη ἑαυτοῦ μόνα περιέχων· οἱ δὲ μέσοι ἀνάλογον περιέχουσί τε καὶ περιέχονται. Οὕτω δὲ καὶ ἐπὶ σειρᾶς ἑκάστης ἴδοι τις ἂν τὸν προτεταγμένον ὁλικώτερον, τὸν δὲ ὑποτεταγμένον μερικώτερον.

Ἔτι δὲ ἕτερον λέγωμεν περὶ τῶν αὐτῶν, ὡς εἰ μὲν εἴποι τις τὸν δημιουργὸν [4]) ὅλον κόσμον ἀπὸ τοῦ τιτανικοῦ προελθεῖν, οἱ νῦν δὴ ῥηθέντες ἁρμόσουσι λόγοι περὶ τῶν κόσμων· εἰ δὲ ἀπὸ Κρόνου τὸν Διὰ παράγοι τις, ἴσμεν ὅτι μετὰ ἄλλων πολλῶν ὁ Ζεὺς ἀπὸ Κρόνου γεννᾶται καὶ παρὰ τοῖς Ἕλλησι καὶ παρὰ τοῖς βαρβάροις, ὡς ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ πάλιν μετὰ ἄλλων ὁ Κρόνος, καὶ αὖ πάλιν ἀπὸ μὲν τοῦ Διὸς, Διόνυσος. Εἰ δὲ οἱ pag. 186.
μὲν κατὰ μέρη διανειμάμενοι τὸν ὅλον πατέρα ἕκαστον, οἱ δὲ μονοειδῶς ἀφ' ὅλου προελθόντες· διὸ καὶ διάδοχοι οὗτοι καθίστανται τῶν πατρικῶν βασιλειῶν, οὐδὲν τοῦτο παραθραύει τὴν τοῦ λόγου ἀλήθειαν. Ὁ γὰρ Ζεὺς φέρε εἰπεῖν τοὺς πολλοὺς ἀφ' ἑαυτοῦ παραγαγὼν κατὰ μέρη θεοὺς, ἐπὶ τούτῳ τῷ ὁλοτελεῖ μερισμῷ τὴν μεριστικὴν ὁλότητα παρήγαγεν, καὶ τοὺς ὑπὸ ταύτῃ πολλοὺς τεταγμένους θεούς. Ἢ οὐχὶ καὶ τοὺς Τίτανας ὁ Ζεὺς ἐγέννησεν ἐν τῷ οἰκείῳ διακόσμῳ κατὰ τὴν Ὀρφικὴν παράδοσιν; οὕτω δὴ καὶ ὁ Κρόνος ἐπὶ πολλῇ γενεᾷ [5]) τῇ πρότερον, ἐπ' ἐσχάτῳ παράγει τὸν ὅλον διὰ τῆς ἑτέρας ἐξάρχοντα βασιλείας· τὰ δὲ ὅμοια καὶ τὸν οὐρανὸν ὑφιστῶντα παραδίδωσι μετὰ τοὺς ἄλλους Οὐρανίδας, τὸν Κρόνον ἔσχατον, καὶ ἀντιπλεονεκτεῖν διὰ τοῦτο πρὸς ἀλλήλους ῥητέον τοὺς παραγομένους, τοὺς μὲν ὄντας ἐν τῷ πατρὶ καὶ παρὰ τῷ πατρὶ,

4) Mon. δημιουργικὸν. Inferius παραγαγὼν καὶ τὰ μέρη θεούς... τὴν μεριστήν. — 5) Mon. γέννᾳ. Mox l. v. τὸν ὅλον Δία (pro διὰ). Mon. μερικωτέρας δὲ ὅμως ὄντας. Pro οἱ λόγοι sic idem ὅλοι et in summo marg. λὃ'γοι sic. Mox Hamb. ἀπὸ τῆς οὔσης pro ἴσης.

μερικωτέρους δὲ ὅμως ὄντας, καὶ τοὺς ἐξισταμένους
πατρικῆς ἰδιότητος καὶ τὴν κοιλοτέραν παραβαλλομέν
κοὺς δὲ ὄντας καὶ τὴν ἀναλογίαν φυλάττοντας τῶν γε
των πρὸς τοὺς ἀπ' αὐτῶν γεννωμένους. Ἀναλογοῦσι
οἱ λόγοι τοῖς ὅλοις, οὐ μὴν ἀπὸ τῆς ἴσης ἀντιπαρα
τοῖς προτέροις οἱ δεύτεροι βασιλεῖς· ταῦτα μὲν οὖν ἅ
πος λόγων.

Ἔτι δὲ ἐπὶ τούτοις ἐκεῖνο λέγωμεν πρὸς τὰς αὐ
κειμένας ζητήσεις, ὡς ὁ γεννῶν, οἷον ὁ Ζεὺς παράγει
παράγει ἀφ' ἑαυτοῦ καὶ πολλοὺς, ἀλλ' ἑκατέρους ἢ κα
ὅλον, ἢ κατά τι τῶν ἐν αὐτῷ τὸν ἅπαντα χρόνον τῶν Δι
καθ' ἑαυτὸν ὡς ἕνα, πάλιν τοὺς πολλοὺς ἅμα κατὰ τὰ
πολλὰ τόσα καὶ τόσα· ἕκαστον δὲ ἰδίᾳ κατά τι τῶν ἐ
Οὕτω μὲν τοίνυν ἓν ἀφ' ἑνὸς, ὅτι κατὰ τὰ πολλὰ
περιεχόμενα· πάλιν ὁ χορὸς τῶν πολλῶν κατὰ τὸ διακ
πλήρωμα ὅλον ἑαυτοῦ· τὸν δὲ Διόνυσον καθ' ὅλον
μένον· ὥστε ταῦτα μὲν οὐκ ἄν τις εἰκότως θαυμάσει
γὰρ ἀφ' ἑνὸς ἓν τό τε ὅλον καθ' ὅλον καὶ τὸ μέρος
ἕκαστον, καὶ πολλὰ [6]) ἀφ' ἑνὸς, ἀλλ' ὡς πεπληθυσ
μὲν χορὸς καθ' ὅλον, τὰ δὲ πολλὰ ἕκαστα κατὰ τὰ
πολλὰ ἕκαστα. Πῶς δὲ ἡ μὲν ὁμοειδὴς, ἡ δὲ ἀνομ
ὅτι ὁ Ζεὺς κατὰ μὲν τὴν ἑαυτοῦ ἰδιότητα παράγει ο
τινα σειρὰν, κατὰ δὲ τὴν προειλημμένην αἰτίαν ἐν αὐ
νυσόν τε καὶ τοὺς ἄλλους ἑτερωνύμους θεούς.

Τί οὖν, οὐ κατὰ τὸ ὅλον ἑαυτοῦ γεννᾷ τὸν Δι
καὶ κατὰ τὰ ἑαυτοῦ [7]) μέρη τοὺς πολλοὺς θεούς; ὑ
αὐτοῦ ἐστι τὸ ὅλον ἅμα καὶ τὰ μέρη· διὰ τί οὖν ο
pag. 187. τούτων πρόοδος ὁμοειδής; ἅτε καθ' ὕπαρξιν γενομέν
τοῦτο, συνώνυμος, ὅπερ οὐκ ἔστιν· οὐ γὰρ Ζεὺς οἱ πο
οὐδὲ εἷς ὢν καὶ ταῦτα ὁ Διόνυσος· τίς δὲ καὶ ἡ ὕπαρξ
καθ' ἣν ἡ σειρὰ πρόεισι τοῦ Διὸς συνωνύμως; οὐ
ὅλον· ἀντιδιήρηται γὰρ πρὸς τὰς ἀπὸ τῶν ἄλλων μ
στου προϊούσας· οὔτε κατὰ πάντα ὁμοῦ τὰ μέρη, διὰ

6) Mon. πολλοί. Infra art. ὁ ante Διόνυσος non agnoscit. -
αὐτοῦ; et inferius art. ὁ ante Διόνυσός om.

αἰτίαν· εἰ δὲ καὶ αὕτη κατά τι τῶν ἐν αὐτῇ περιεχομένων, πῶς μόνη τῷ ὅλῳ συνωνυμεῖ; διαπλακείη [8]) δ' ἂν ἡ ἀπορία τετραχῶς. Εἴτε γὰρ καθ' ὅλον παράγοιτο τὸ παραγόμενον, ποτὲ μὲν συνώνυμόν ἐστι τῷ παράγοντι, ὡς ὁ ἑπταχῇ προϊὼν ὅλος δημιουργὸς παρὰ τοῖς Χαλδαίοις· δὶς γὰρ ἕκαστος ἐπέκεινα ἀνυμνεῖται, καὶ πάντα ἐν αὐτῷ συνείληφεν, ἅπερ καὶ ὁ πρῶτος, εἰ καὶ μερικώτερός ἐστι τῇ ὑφέσει τῆς τάξεως· ποτὲ δὲ ἑτερώνυμον, ὥςπερ ὁ Διόνυσος, εἴτε κατά τι μέρος παράγοιτο. Πάλιν αὖ ποτὲ μὲν συνώνυμος ἡ παραγωγὴ ὡς ἡ σειρὰ, ἂν οὕτω τύχοι, τοῦ Διὸς ἀπὸ τοῦ ὅλου Διός· ποτὲ δὲ ἑτερώνυμος Ἀθηνᾶ ἀπὸ Διός.

Μήποτε οὖν διττὸς ὁ ἑκάστου μερισμὸς τοῦ παράγοντος, καὶ ὁ τῶν παραγομένων; ὁ μὲν κατὰ βάθος τῆς κατὰ ὕφεσιν ἀποῤῥεούσης [1]) ὅλης σειρᾶς· ὁ δὲ κατὰ πλάτος τῶν ἐν αὐτῷ περιεχομένων εἰδῶν ἢ μερῶν ἀνομοιομερῶν. Ὁ μὲν γὰρ κατὰ βάθος ἐν αὐτῷ προειλημμένος μερισμὸς ὁμοιομερής ἐστιν, διὸ καὶ συνώνυμος· ὁ δὲ ἄλλος ἀνομοειδὴς, ὅθεν καὶ ἡ κατὰ τοῦτον γέννησις ἑτερώνυμος· ἡ μὲν γὰρ πρώτη καὶ δευτέρα δὶς πρόεισιν ἀπὸ τοῦ παντελοῦς καθ' ὅλον αὐτόν· διὸ συνωνυμεῖ· ἡ δὲ ἐπὶ μαγειῶν πηγὴ, κατά τι τῶν ἀνομοιομερῶν. Ὁμοίως δὲ καὶ ἑκάστη τῶν καλουμένων μερικῶν πηγῶν, ὧν ἑκάστη σειρᾶς οἰκείας ἐξηγεῖται ὁμοειδοῦς, διὰ τὸν ὁμοιομερῆ κατὰ βάθος αὖ μερισμόν. Εἰ δὲ καὶ ἔν τινι τούτων περιέχοιτό τις ἀνομοιομερὴς κατὰ πλάτυς, οἷον ἐν τῇ ἡλιακῇ πηγῇ ἡ ἀπολλωνιακὴ, καὶ ἐν ταύτῃ ἡ ἀσκληπιακὴ, πάντως ὅτι καὶ τούτων ἡ ἀπογέννησις ἀνομοειδής. Cap. 95.

Ἀλλὰ καὶ τὸν φιλόσοφον τρόπον ἀπὸ τοῦ ἁπλῶς [2]) νοῦ πρόεισιν ἡ κατὰ βάθος ἀπογέννησις ὁμοειδὴς, ὅλην πανταχοῦ συνειςάγουσα τὴν κατὰ πλάτος τῶν εἰδῶν περιοχήν. Εἰ δὲ ψυχὴν ἢ φύσιν ἢ σῶμα παράγει ὁ νοῦς, ἀνομοειδῶς παράξει κατά τι τῶν ἐν αὐτῷ περιεχομένων. Ὥστε καὶ εἰ κατὰ τὸ κα-

8) Hamb. διπλακείη. Mox Mon. συνειληφθέντα.

1) Hamb ἀπορεοίσης ut saepius et invicem. Dein Mon. ὁμοιομερής ἐστιν et ἡ κατὰ τοῦτο γενν. Idem inferius αὖ μερισμόν in textu legit; in marg. αὖθις. Denique idem ἔν τινι l. — 2) Mon. ἁπλοῦς. Hamb. συνειςάγουσαν. Paulo inferius Mon. παράγοι.

λὸν ἢ τὸ ἀγαθὸν ἢ τὸ δίκαιον, καὶ οὕτως ἀνομοειδής
οὖν καλὸν ἢ τὸ δίκαιον γεννώμενον, τί ἐστιν; ἢ γὰρ νοι
ψυχὴ, ἢ ἐν θατέρῳ τούτων, ἢ ἐν ἑκατέρῳ. Διὰ τί οὖν
μὲν καὶ νοῦς καὶ σῶμα καθ' αὑτὸ καὶ αὐτοτελὲς ἕκαστο
pag. 186. δὲ καλὸν καὶ τὸ δίκαιον καὶ τῶν γενῶν [3]) ἕκαστον οὐ τόιι
τίς γὰρ ἡ ἀποκλήρωσις; καὶ διὰ τί ὕλη μὲν εἰς πάντα πρ
τὰ εἴδη; καὶ πάντα ὑπεδέξατο; τῶν δὲ ἄλλων ἕκαστον ο
ἢ πρῶτον μὲν τὰ ἁπλούστερα τῶν εἰδῶν καὶ στοιχείων ἢ
ἐπέχοντα λόγον, ἀεὶ συμπεφυκότα ἀλλήλοις, τὴν καθ' ἑ
κεχωρισμένην ἀπαρνεῖται ὑπόστασιν, τὴν μετ' ἀλλήλων ἡνω
τελειοτέραν ἔχοντα φύσιν [4]) τῆς διαστάσης εἰς αὐτοτέλεια
κεκριμένην.

Δεύτερον δὲ καὶ τὸ καλὸν καὶ ἡ στάσις, καὶ
ἁπλῶς τὴν εἰς πάντα ἐποιήσατο πρόοδον, οἷον τὸ καλ
ἕκαστον εἶδος ἐχώρησεν [5]), διὸ καὶ προῆλθεν εἰς πᾶσαν πρ

Τρίτον δὲ, ὁ ἁπλῶς νοῦς καθ' ἕκαστον εἶδος τῶν ἐν
περιεχομένων ἀπογεννᾷ νοῦν πρῶτον, εἶτα ψυχὴν, εἶτα
καὶ φύσιν τινὰ ἔνυλον εἰδοποιουμένην τῷ εἴδει ἐκείνῳ,
ὃ πρόεισιν, ὡς ἄν τις εἴποι, τῷ μὲν καλῷ, τὸν *ἀφροδ*
νοῦν, τῷ δὲ δικαίῳ τὸν *τῆς δίκης*, τῷ δὲ ἀγαθῷ τὸ
ἀγαθοῦ δαίμονος φέρε εἰπεῖν· κατὰ ἄλλο δὲ τῶν
ἄλλον νοῦν ἑστῶτα. Μήποτε γὰρ ὅλον τὸ βάθος μερ
καθ' ὅλον τὸ πλάτος, ἐξαλλαττομένων [6]) τῇ ἐπικρατείᾳ τῶν
ἑκάστου ἀεί τινος· ἔχειν δὲ καὶ τὸ πλάτος οἴεσθαι χρὴ
τι ἴδιον, ὡς πρῶτον ἐν αὐτῷ καὶ μέσων καὶ τελευταίων
ρουμένων, οἷον τῶν γεννῶν· εἶτα τῶν ἐκ τούτων ὁλικω
εἶτα τῶν μερικωτέρων, ἕως τῶν μερικωτάτων, ἃ καὶ δοκ
τὴν πολλὴν σύνθεσιν εἶναι αὐτοτελῆ καὶ ἐφ' ἑαυτῶν ὑφεσ
καὶ τούτων δὲ αὖ πάλιν ἕτερον τρόπον βαθυνομένων·
γὰρ τὴν νοερὰν ὑπόστασιν ἡ ψυχικὴ, καὶ μετὰ ταύτην ἡ
τοειδής· ὅθεν καὶ αὕτη ἀνομοειδὴς, ὅτι πλάτους ἐστὶ καὶ

3) Mon. γεννῶν ἑκάστων. — 4) Hamb. post φύσιν addit πάντα σατο πρόοδον, quae mox suo loco repetuntur, et Mon. h. l. non scit. — 5) Mon. ἐχώρισε, et art. ὁ ante ἁπλῶς νοῦς omittit et ἐν αὐτ 6) Mon. ἐξαλλαττόμενον Hamb. ἐπικρατίᾳ. Mox πρῶτον uterque sicuti etiam γεννῶν.

πρόοδος, βαθυνομένου καὶ αὐτοῦ τοῦ πλάτους εἰς τὴν τῶν κοιλοτέρων ἀνομοειδῶν ἀπογέννησιν. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐπὶ πλέον ἴσως τοῦ μέτρου.

Τάχα δὲ πολλὴν περιελθόντες οὐδὲν ἠνύσαμεν· πάλιν γὰρ τὸ 7) ἐξ ἀρχῆς ἐοίκαμεν λέγειν, ὡς τὰ μὲν, κατὰ τὴν ὕπαρξιν, ὁμοειδῶς προϊέναι, τὰ δὲ κατὰ τὴν προειλημμένην αἰτίαν ἀνομοειδῶς. Τίς οὖν ἡ αἰτία, καὶ πῶς ἄλλη τις φύσις ἐν ἄλλῃ προείληπται; διὰ τί γὰρ ἡ ἄλλου ὕπαρξις οὐκ ἔστιν ἄλλου αἰτία; ἐπ' αὐτὰ γὰρ ἥκομεν ἤδη τὰ πρεσβύτερα τῶν ἀπορημάτων.

Καὶ δὴ λέγωμεν πρῶτον, ὅτι ἄλλη μὲν ἡ τοῦ γεννῶντος ὕπαρξις, ἄλλη δὲ ἡ τοῦ γεννωμένου αἰτία, ἄλλως τε καὶ ἡ τοῦ ἀνομοειδοῦς. Εἰ γὰρ, ὅ ἐστι κάτω τὸ δυνάμει παρὰ τὴν ὕπαρξιν, ὡς ἔδειξεν ἐναργῶς Ἀριστοτέλης, πάντως ὅτι καὶ τὸ κατ' αἰτίαν ἄλλο παρὰ τὴν ὕπαρξιν.

Ἔτι δὲ, εἰ μόνη ἐστὶν ἡ τοῦ γεννῶντος ὕπαρξις, ἀφ' ἑαυ- pag.
τῆς 8) δὲ γεννᾷ καὶ καθ' ἑαυτὴν, πῶς ἔτι γεννήσει τι ἀνο- 189.
μοιοειδὲς, μηδενὸς ἑτέρου αὐτῇ ἐγκαταμεμιγμένου παρ' ἑαυτὴν ὄντος; τῷ γὰρ εἶναι γεννῶσα κατὰ μετάδοσιν τῆς οἰκείας φύσεως ὑποστήσει τὸ γεννώμενον· δεῖ ἄρα προειληφέναι τινα καὶ αἰτίαν τοῦ ἀνομοειδοῦς, καθ' ἣν ἄλλό τι οὖσα, ἄλλο γεννήσει.

Ἔτι τοίνυν εἰ ἄλλο ἁπλῶς ἄλλου γεννητικὸν ἄνευ τινος αἰτίας προειλημμένης, διὰ τί μὴ τὸ 9) τυχόν γε ἀπὸ τοῦ τυχόντος πρόεισιν, ὕπαρξιν ἔχοντός τινα τὴν ἄνευ αἰτίας;

Ταῦτα μὲν οὖν ἐστι τὰ πείσαντα τοὺς παλαιοὺς φιλοσό- Cap.
φους, ἀπὸ τῶν κατ' αἰτίαν προϋπαρχόντων τὰ παραγόμενα πάντα 96.
παράγειν. Ἀλλὰ μὴν δεινὸς ὁ λόγος, εἴ τις φῇ τὴν αἰτίαν προειλῆφθαι, ἔν τινι μὴ οὖσαν αὐτοῦ ὕπαρξιν. Πρῶτον μὲν γὰρ αὕτη ἡ αἰτία ὁπόθεν ἐγεννήθη; Εἰ μὲν γὰρ ἀπὸ ἄλλης αἰτίας, ἐπ' ἄπειρον ἥξομεν· εἰ δὲ ἀπὸ τῆς ὑπάρξεως, πῶς ἀνομοειδὴς ἡ αἰτία; καὶ ἀνομοιοειδοῦς; ἔπειτα εἰ τὸ 1) εἶναι γεννᾷ, τὸ δὲ εἶναι ἑκάστου, ἡ οἰκεία ὕπαρξις, δῆλον ὡς καὶ τὸ ἀνο-

7) Mon. τοὺς ἐξ ἀρχῆς. sc. λόγους. — 8) Hamb. ἐφ' ἑαυτῶν δέ. Idem τὸ γὰρ εἶναι γενν. et Mon. τινὰ καὶ αἰτία. — 9) Mon. vocc. τυχόν γε ἀπὸ τοῦ omisit.

1) Mon. εἰ τῷ εἶναι γ. τὸ δὲ εἶναι ἥξομεν· εἰ δὲ ἀπὸ τῆς ὑπάρξεως, πῶς ἀνομοειδὴς ἡ αἰτία ἑκάστου. Inferius ἑνόν τινι.

μοιοειδὲς ἀπὸ τῆς οἰκείας γεννᾶται ὑπάρξεως· ὥστε καὶ ἡ λεγομένη αἰτία μέρος τι ἦν τῆς ὑπάρξεως, ἐπεὶ καὶ τὸ πρῶτον τῶν ἐπιχειρημάτων εὖ ἔχει πρὸς τὸ ἐναντίον· καὶ γὰρ τὸ δυνάμει ἐνόν τινι μέρος ἐστὶ τῆς ὑπάρξεως· τὸ γὰρ εἶδος αὐτοῦ πεφυκέναι λέγεται πρὸς ἄλλο, καὶ δυνάμει εἶναι, ὡς ὁ χαλκὸς ἀνδριάς· φύσει γὰρ εὔπλαστος ὁ χαλκὸς, καὶ τὸ εὔπλαστον οἷον μέρος ἐστὶ τῆς χαλκοῦ φύσεως. Ἀλλ' εἰ ταὐτὸν ὕπαρξις καὶ αἰτία, πῶς ἡ μέν ἐστιν ὁμοιοειδὴς, ἡ δὲ ἀνομοιοειδὴς γέννησις; ἢ ὅση μὲν κατὰ τὴν ὕπαρξιν, ὁμοιοειδής 2)· ὅση δὲ οὐχ ἁπλῶς, ἀλλὰ τὴν νεύσασαν πρὸς ἑτέρου γέννησιν, ἀνομοιοειδής; Μήποτε γὰρ ἡ αἰτία μηδὲν ἄλλο εἴη, ἢ ὕπαρξις εἰς ἑτερότητα νεύσασα, καὶ διὰ τοῦτο ἑτεροποιὸς γενομένη· ἡ δὲ ἀφ' ἑαυτῆς μείνασα, ταυτοποιός; Ἀλλὰ μὴν καὶ ἡ ὁμοιειδὴς, εἰ μὴ νεύσειεν, ἡ ἁπλῶς ὕπαρξις οὐκ ἂν γεννηθείη· καὶ γὰρ ὅλως τὸ γεννῶν αἴτιον τοῦ γεννωμένου. Τίς οὖν ἡ διαφορὰ τῆς αἰτίας, εἴπερ πᾶσα αἰτία νεῦσίς ἐστι τοῦ γεννῶντος πρὸς τὸ γεννώμενον; Τάχα οὖν ἄμεινον ὕπαρξιν λέγειν διττὴν, τὴν μὲν κατὰ τὸν ὁμοιομερῆ μερισμὸν, τὴν δὲ κατὰ τὸν ἀνομοιομερῆ μερισμὸν, τὴν δὲ κατὰ πλάτος. Πάντα γὰρ ὅσα ἀπ' αὐτοῦ πρόεισι, περιέχεται ἐν τῷ περιάγοντι 3), κατὰ μίαν συναίρεσιν, ἣν ὕπαρξιν ἐκείνου τίθεσθαι οὐκ ἀναγκαῖον. Ὅσα γὰρ ἕκαστόν ἐστι, τοσαῦτα
pag. 190. προβάλλεται ἀφ' ἑαυτοῦ, καί ἐστι τὰ παραγόμενα πάντα ἀνέλιξις τῆς τοῦ παράγοντος συναιρέσεως, ὡς πᾶς ἀριθμὸς τῆς μονάδος ἐστὶ προποδισμός· οὕτω γὰρ καὶ τὸ μὲν ὁλικὸν, τὰ δὲ μερικώτερα λέγομεν, ὅσα διανέμεται κατὰ μέρη τὴν τοῦ ὅλου περιοχήν. Πῶς γὰρ οὐκ ἀνάγκη, τὸ ἁπλῶς ζῶον, πάντα ὅσα ἐστὶ ζῶα, περιέχειν; οὐ μόνον κατὰ βάθος, οἷον οὐράνιον καὶ ἀέριον, καὶ ὑδραῖον καὶ χθόνιον, ἀλλὰ καὶ κατὰ πλάτος, οἷον ἄνθρωπον καὶ βοῦν καὶ ἵππον 4); Οὕτω δὲ καὶ ἡ νοῦ ὕπαρξις οὐ μόνον τὸ συνῃρημένον ἐν αὐτῷ βάθος, ἀλλὰ καὶ τὸ πολύ-

2) Hamb. ὁμοιοειδῆ et ἀνομοιοειδῆ. Mon. inferius ἐφ' ἑαυτῆς μείνασα. Denique ἡ ἁπλῶς ὕπαρξις.

περι
3) Mon. προάγοντι sic. Idem οὐκ ante ἀναγκαῖον, recte, non habet. Mox Hamb. λέγωμεν. — 4) Hamb. Οὔπω. Inferius Mon. in textu quidem ζ. in marg. ὁ ἰϑ sic fere. Idem postea προσερχόμενοι.

μορφον τῶν εἰδῶν πλάτος, ὥσπερ καὶ ἐν τῷ Διΐῳ τῷ καὶ ἐν
αὐτῷ τῷ θεῷ πάντες εἰσὶ καθ' ὕπαρξιν, οἱ μὲν ὁλοτελῶς προϊόν-
τες τὴν κατὰ βάθος συνῃρημένην, οἳ καὶ προέρχονται παντελεῖς,
καὶ τῷ ὅλῳ συνωνυμοῦντες, ὡς οἱ ζ (ἕπτα) δὶς ἐπέκεινα δη-
μιουργοὶ παρὰ τοῖς θεουργοῖς· οἱ δὲ κατὰ μέρος προερχόμε-
νοι καὶ διανεμόμενοι τὴν τοῦ ὅλου διανομήν· καὶ διὰ τοῦτο τῆς
γεννώσης ἐξιστάμενοι φύσεως, καὶ ἑτερώνυμοι καθιστάμενοι πρὸς
αὐτήν, ἀπ' αὐτῆς μὲν γεννῶνται, κατὰ δέ τι τῶν τὴν ὕπαρξιν
αὐτὴν συμπληρούντων, ἀλλ' οὐ καθ' ὕλην αὐτήν. Οὕτως ἄρα
καὶ ἡ ἀνομοιοειδὴς ἀπὸ τῆς ὑπάρξεως πρόεισι τῆς διῃρημένης,
καὶ κατά τι τῶν ἐν αὐτῇ διῃρημένων.

Ἀλλ' ἡ Διὸς σειρὰ πῶς ἀπὸ Διὸς μιᾶ τῶν πολλῶν ἀπό
του σειρῶν ἀποῤῥερουσῶν; ἢ πᾶσα συνωνυμία καθ' ὅλον παρά-
γεται τὸ παράγον; καὶ διὰ τοῦτο τῷ ὅλῳ συνωνυμεῖ, εἰ καὶ
πη ἀπυκλίνει μᾶλλον διὰ τὸ μερικώτερον· πᾶς γὰρ Ζεὺς πάν-
των θεῶν πατήρ, εἰ κατά τινα μᾶλλον τῶν ἐν αὐτῷ θεῶν προε-
λήλυθεν. Ὁ μὲν γὰρ δὶς ἐπέκεινα πανταχοῦ ὅλος· εἰ δὲ κα-
λοῖτο καὶ αὐτὸς Ζεύς, καὶ μία τῶν ἐν αὐτῷ πηγῶν μερικῶν
Ζεύς, ὡς ἄλλη Ἥλιος, καὶ ἄλλη Ἀθηνᾶ· καὶ γὰρ ἑκάστου
θεοῦ σειρὰ μερικὴ ἀπὸ πηγῆς τινος ἀποῤῥεῖ μερικῆς. Οὕτως
οὖν εἴ τις [5]) εἴη πηγὴ Διὸς καλουμένη, ὁμώνυμος τῇ ὅλῃ, καὶ
αὐτὴ παράξει σειρὰν ἀφ' ἑαυτῆς μερικήν.

Μήποτε δὲ ἡ μὲν ὅλη πηγὴ οὐκ ὀνομάζεται Ζεύς, ἡ δὲ
μερικὴ μόνη, ἤγουν ἀνάπαλιν· εἰ δὲ κοινὸν τὸ ὄνομα, ὁμωνυ-
μία ἔστω· φύσις γὰρ ἑκατέρας διάφορος, εἴπερ ἐστὶν ἡ μὲν τῶν
ὅλων πηγῶν, καὶ σειρὰν πηγαίαν μόνον ἀφίησιν ἀφ' ἑαυτῆς· ἡ
δὲ τῶν μερικῶν καὶ πρόεισιν εἰς ἀρχὰς καὶ ἀρχαγγέλους, καὶ
ἀζώνους καὶ ζώνας, ὡς νόμος ἐστὶ τῆς προόδου τῶν μερι-
κῶν ὑμνουμένων πηγῶν· ἤδη γὰρ καὶ ἐπὶ ἄλλων πηγῶν ὁλι- pag. 191.
κῶν τε καὶ μερικῶν ἡ ὁμωνυμία τεθεώρηται, εἰ καί τις ἅμα
καὶ συγγένεια θεωροῖτο τῆς φύσεως, καὶ τὴν ὁμωνυμίαν παρα-
σχομένη, καθάπερ Διΐων καὶ τῶν συνοχέων, καὶ τῶν τελε-
ταρχῶν καὶ τῶν ἀρχικῶν. Πᾶσα γὰρ ἀρχὴ ἀπὸ μερικῆς

5) Hamb. εἴ τις om. Mon. inverso ordine παράξει καὶ αὐτή.

πηγῆς ἀποῤῥεῖ. Τοιγαροῦν καὶ ἡ ἀρχικὴ ἑκάστη ἀπὸ τοῦ στεφάνου λέγεται ἀποῤῥεῖν, ὡς ἡ ἀρχικὴ ψυχὴ καὶ ἡ ἀρχικὴ ἀρετὴ ἀπὸ τῶν κατὰ τὸν ζωστῆρα μερικῶν πηγῶν. Οὕτω δὲ καὶ Ἀμειλίκτων πηγὴν μερικὴν ἐγκαταριθμεῖ ταῖς μερικαῖς πηγαῖς ὁ Ἰάμβλιχος, ὥςπερ ταῖς ὅλαις 6). Τί οὖν θαυμαστὸν εἴ τις ποιοῖ μερικὴν πηγὴν δημιουργικὴν ἄλλην παρὰ τὴν ὅλην, καὶ πᾶσαν περιεκτικὴν, οἵαν ποιοῦσι τὴν ἐπὶ μαγειῶν, ἀφ' ἧς οἰκείαν σειρὰν ἀποῤῥεῖν μερικήν· τὸ δὲ τοῦ Διὸς ὄνομα φέροι ἐφ' ἑκατέρας, καὶ τὸ τοῦ δημιουργοῦ, ἀλλ' ὅπου μὲν ὡς ἀντιδιῃρημένον τῷ τελεσιουργῷ καὶ φρουρητικῷ, καὶ καθαρτικῷ, καὶ τοῖς μερικοῖς ἰδιώμασι τῶν μερικῶν πηγῶν· ὅπου δὲ καλῶν δημιουργικὸν τὸ πᾶν τῶν περὶ ὕλης διατριβόντων αἰτίων περιεκτικόν. Ταῦτα μὲν τοίνυν τοιούτους 7) ἀνέχω τοὺς ἀπολογισμούς.

Ἐκεῖνο δὲ ἐκ πάντων συλλογιστέον, ὅτι τὰ ἐν τῇ προόδῳ μεριζόμενα, τῇ ἀφ' ἑνὸς, ἐν τῷ Ἑνὶ πάντη προείληπται τούτῳ κατὰ συναίρεσιν, οἷον σειρὰ ἑκάστη ἐν τῇ οἰκείᾳ μερικῇ πηγῇ, καθάπερ μόνη διάριθμος· καὶ ἡ πηγιαῖα σειρὰ ὅλη τῆς ἑβδομάδος, ἐν τῇ ὅλῃ πηγῇ· ἀλλὰ καὶ ἅπας ὁ τῶν μερικῶν πηγῶν ἀριθμὸς ἐν τῇ ὅλῃ οἰκείᾳ πηγῇ· προείληπται γὰρ τῶν ἔξω περὶ τὰς ὅλας πηγὰς ὑφισταμένων μερικῶν πηγῶν, ὁ τῶν εἴσω μεριζομένων πολλῶν μερῶν πηγῆς ἑκάστης ὁλοτελοῦς μερισμός. Ὁ γὰρ περικείμενος τοῖς μέρεσι κόσμος ἀναλογεῖ τοῖς κοσμουμένοις ὑπ' αὐτοῦ μέρεσι τοῦ θείου μορφώματος. Ὁ μέν γε ζωστὴρ ἀναλογεῖ ταῖς ἐζωσμέναις λαγόσι τῆς θεοῦ· ὁ δὲ στέφανος τοῖς κροτάφοις καὶ τῷ μετώπῳ τῆς θείας κεφαλῆς. Πάλιν δὲ ὁ μερισμὸς οὗτος τῶν μερῶν κατὰ πλάτος ὢν τῆς θεοῦ καὶ ἀπὸ τῆς ἀποῤῥεούσης ἑβδομάδος, ἀριθμὸς ἐν τῇ μονάδι κατὰ βάθος προειλημμένος, ἐν τῷ ἀμερίστῳ καὶ ὅλῳ συνήνωται· καὶ δὴ καὶ ἡ ἕλης 8) τῶν πρώτων πηγῶν ἑβδομὰς ἐν ταῖς τριάσι τῶν πρεσβυτέρων πηγῶν συνῄρηται. Καὶ αἱ τριάδες αὖ πάλιν ἐν τῇ μίᾳ πηγῇ τῶν πηγῶν· ὥστε καὶ πᾶς ὁ μετ' αὐτὴν

οισ

6) Mon. ταῖς ὅλαις sic. Hamb. καὶ τὸ τοῦ δημιουργοῦν. — 7) Mon. τοιούτοις. f. l. ἀνέχοι ἄν. — 8) Mon. δὴ καὶ ἕλης sic tribus punctis supra positis. Equidem legerim ἡ ὅλη.

εἴτε πηγαῖος μερισμὸς, εἴτε μερικώτερος ἐν αὐτῇ συνῄρηται μονοειδῶς. Εἰ δέ ἐστιν ἐν αὐτῇ τὰ πολλὰ συνῃρημένα, ἀφ' ὧν διαιρεῖται καὶ τὰ πολλὰ ἄλλα ἀλλαχοῦ διακρινόμενα, πάντως ὅτι ἐν τῇ ἀκρότητι τοῦ νοητοῦ καταπίνεται, καὶ ἡ τοῦ πλήθους ἔμφασις ὑπὸ τῆς ἑνώσεως. pag. 192.

Τοῦτό τε οὖν πειστέον ἐκ τῶν εἰρημένων, καὶ ὅτι πανταχοῦ τὸ ἔξω πλῆθος διακρινόμενον ἐν τοῖς ἀπογεννωμένοις ἀπὸ τοῦ εἴσω συνῃρημένου ἐν τοῖς γεννῶσιν ἐκφύεται· ὥστε καὶ ἀντιστρέφονται, ἀληθὲς εἶναι εἰπεῖν, ὡς εἰ πολλὰ εἶναι ἐν τῷ γεννῶντι, πάντως ὅτι καὶ ἐν τῷ προσεχῶς γεννωμένῳ ταῦτα διαβαίνει. Καί τοι [9]) εἰ ἐν τῷ γεννωμένῳ πολλὰ ἔξω διακριθείη, πάντως ὅτι καὶ ἐν τῷ προσεχῶς γεννῶντι τὰ πολλὰ προφαίνεται· αἴτιον δὲ τὸ γόνιμόν τε εἶναι, ὃ προϋπάρχει ἐν τῷ γεννῶντι, καὶ πᾶν ὅπερ ὁρᾶται ἐν τῷ γεννωμένῳ, προϋπογράφεσθαί πως ἐν τῇ γεννώσῃ αἰτίᾳ κατὰ τὴν ἐκείνης ὕπαρξίν τε καὶ συναίρεσιν.

Τρίτον δὲ τούτοις ἑπόμενον, ὡς πάντα ἀεὶ τὰ δεύτερα ἐν τοῖς προτέροις, καὶ τὰ μερικώτερα ἐν τοῖς ὁλικωτέροις προείληπται, τὰ μὲν ὁμοιοειδῆ κατὰ βάθος, τὰ δὲ ἀνομοιοειδῆ κατὰ πλάτος ἔχοντα τὴν πρόληψιν.

Τέταρτον δὲ, ὅτι πάντα μεμέρισται εἰς τὰς οἰκείας τάξεις τε καὶ ὑπάρξεις· οὐδὲν μέντοι ἧττον πάντα ἐν πᾶσιν ἐστὶν, οἰκείως δὲ ἐν ἑκάστοις, ὅπου μὲν ἀδιάκριτα, ὅπου δὲ διακρινόμενα, ὅπου δὲ διακεκριμένα· καὶ τούτων αὖ πάλιν, ὅπου μὲν ὡς στοιχεῖα ἐν τῷ στοιχειωτῷ, ὅπου δὲ ὡς μέρη ἐν ὅλῳ, ὅπου δὲ ὡς εἴδη καὶ ἀριθμὸς εἰδῶν ἐν μονάδι. Ἀνάλογον δὲ τῷ εἴσω πλήθει καὶ τὸ ἔξω πρόεισιν, ὅπου μὲν ὡς ἀριθμὸς ἀπὸ μονάδος οἱ πολλοὶ νόες ἀπὸ τοῦ ἑνὸς νοῦ, ὅπου δὲ ὡς μέρη ἀφ' ὅλου, οἷον αἱ πολλαὶ ζωαὶ ἀπὸ τῆς μιᾶς, ὅπου δὲ ὡς στοιχεῖα ἀπὸ τοῦ στοιχειωτοῦ, ὡς ἀπὸ μιᾶς οὐσίας αἱ πολλαὶ οὐσίαι· διόπερ αὗται μὲν ἀλλήλαις ὅτι μάλιστα συμπεφύκασι, καὶ ἡνωμέναι εἰς τρόπον τινὰ ἀδιάκριτον· αἱ δὲ ζωαὶ διακρίνονται μᾶλ-

9) Mon. καὶ εἰ ἐν. Hamb. διακριθεὶς et καὶ (pro κατὰ) τὴν ἐκείνης ὕπαρξιν. Dein Mon. ὁμοειδῆ et ἀνομοειδῆ ut passim; et vicissim.

λον, καὶ ὡς μέρη ὅλου πρὸς ἀλλήλας εἰσίν· οἱ δὲ ἀριθμοὶ καὶ οἱ νόες εἰς αὐτοτελεῖς διακέκρινται περιγραφάς· ὅθεν[10]) γνωριμώτερόν ἐστι, πολλοὺς εἶναι νόας μετὰ τὸν ἕνα καὶ ἀπὸ τοῦ ἑνός· ζωὰς δὲ εἶναι πολλὰς αὐτοτελεῖς οὔσας πρὸ τῶν νόων· οὐχ ὁμοίως γνώριμον, καὶ οὐσίας γε ἥκιστα, διὰ τὴν πολλὴν ἕνωσιν καὶ στοιχειώδη. Εἰ δὲ μὴ καὶ σαφές ἐστιν, ἀλλ' ὅμως ἀναγκαῖον ὁμολογεῖν καὶ ζωὰς εἶναι πολλὰς καὶ οὐσίας, εἴπερ ἡ μὲν οὐσία στοιχειωτόν ἐστι καὶ μικτὸν ἐκ στοιχείων· ἡ δὲ ζωὴ κατὰ τὸ διακρινόμενον ὑφεστῶσα ὅλων ἐστὶ καὶ ἐκ μερῶν, ὁ δὲ
pag. 193. νοῦς εἶδος ἐξ εἰδῶν. — Ἕκαστον ἄρα ἓν καὶ πολλά· πᾶν δὲ τὸ εἴσω πλῆθος, ὡς εἴρηται γεννητικόν ἐστι τοῦ ἐκτός· δεῖ ἄρα καὶ μετὰ τὴν μίαν οὐσίαν τὰς πολλὰς οὐσίας προϊέναι καθ' ἕν τι τῶν πολλῶν στοιχείων ἐπικρατοῦν εἰδοποιουμένην ἑκάστην, καὶ μετὰ τὴν μίαν ζωὴν τὰς πολλὰς ζωὰς ἀποῤῥεῖν ἄλλην κατ' ἄλλο τι τῶν μερῶν ἰδίωμα κρατουμένην, ὥςπερ καὶ μετὰ τὸν ἕνα νοῦν οἱ πολλοὶ προεληλύθασι νόες, ἄλλος κατὰ ἄλλο τι τῶν πολλῶν εἰδῶν κρατούμενος· ἀεὶ γὰρ τὸ εἴσω πλῆθος γεννητικόν ἐστι τοῦ ἐκτός· μᾶλλον δὲ ὧδε ῥητέον, ὡς τὸ μὲν ὅλον γεννᾷ καὶ τὸ ὅλον, τὸ δεύτερον ὅλον, τὰ δὲ μέρη καθ' ἑαυτὰ τὰ ἐν τῷ δευτέρῳ μέρη[11])· τὸ δὲ ὅλον καθ' ἕκαστον τῶν μερῶν ὅλον τι μερικώτερον. Οὕτω δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ στοιχειωτοῦ καὶ τῶν στοιχείων, καὶ ἐπὶ τῆς μονάδος καὶ τοῦ παντὸς ἀριθμοῦ· καὶ γὰρ ἡ μονὰς τὸ ἑκάστου ἀριθμοῦ γεννᾷ μοναδικόν, τὸ δὲ ἐν τῇ μονάδι πλῆθος τὸ πανταχοῦ πλῆθος· ἡ μέντοι μονὰς κατὰ τὸν ἐν ἑαυτῇ ἀριθμὸν πάντα τε ἀθρόως τὸν ἀριθμὸν καὶ ἕκαστον καθ' ἓν εἶδος εἰδοποιούμενον, ὅλον τι συνειληφὸς ἐν ἑαυτῷ πλῆθος οἰκεῖον.

Ἔτι τοίνυν πρὸς τούτοις ἐκεῖνο συναγάγωμεν, ὅτι πάντα ἐν τοῖς προτέροις συνῄρηται, ὅσα ἐν τοῖς ὑστέροις ἐπιδιακρίνεται· διὸ πάντα καὶ ἐν τῷ νοητῷ καὶ ἐν τῷ νοερῷ διακόσμῳ καὶ ἐν τῷ μέσῳ· ἀλλὰ γὰρ καὶ ἐν ἑκάστῳ τῶν κοιλοτέρων μέχρι τοῦ αἰσθητοῦ· ἀλλ' οἰκείως ἐν ἑκάστοις τά τε ἄλλα, καθ' ὅσα ἄν τις ἀφορίσαιτο τὸ οἰκεῖον ἑκάστοις. Καὶ δὴ καὶ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον· μᾶλλον δὲ τὸ ἰδιότροπον ἑκασταχοῦ τῆς

10) Mon. ἔστι. — 11) Hamb. μέρει.

ἑνώσεως καὶ τῆς διακρίσεως· ἐπεὶ καὶ τῷ περιέχοντι καὶ περιεχομένῳ διοίσουσιν ἀλλήλων.

Τί οὖν; ἡ πρόοδος τῶν δευτέρων ἀπὸ τῶν προτέρων οὐκ ἔστι γέννησις; ἀλλ' ἔκφανσις μόνον καὶ διάκρισις, ὥς φαμεν τῶν ἄνω κεκριμένων 12) καὶ συνῃρημένων; ἢ διάκρισιν λέγομεν τὴν ἱστῶσαν ἕκαστον κατὰ τὴν ἑαυτοῦ ὕπαρξιν, ἣ πρότερον οὐκ ἦν αὐτοῦ ἰδιότης· οὔπω γὰρ εἰς ἰδιότητα διεκέκριτο κατὰ τὴν ὅλην συναίρεσιν· ἦν γοῦν αὕτη ἄλλου ὕπαρξις τοῦ κατ' αὐτὴν ὁλοφυῶς ὑπάρξαντος, ὥστε ταὐτὸν εἰπεῖν διακρίνεσθαι καὶ γεννᾶσθαι τὰ δεύτερα ἀπὸ τῶν προτέρων.

Ἆρα οὖν πάντα συνῄρηται ἐν τοῖς πρὸ αὐτῶν, ὅσα μετὰ ταῦτα διακέκριται; οὕτω γὰρ ἔσται συνῃρημένα καὶ τὰ ἄτομα τῶν εἰδῶν· ἡ γὰρ διάκρισις καὶ ταῦτα ἀπὸ τῶν πρώτων παρήγαγεν. Τοῦτο δὲ ἀτοπώτατον· ἢ γὰρ ἀπολείψει καὶ τὴν συναίρεσιν τὰ αἴτια τῶν ἀτόμων, ὅταν μηκέτι ᾖ, ἢ ὅταν μήπω ᾖ· καὶ ἔσται τι μὴ ἀεὶ ἐν τῷ αἰωνίῳ· ἢ μάτην ἔσται ἀεὶ, τῶν αἰτιατῶν μὴ ὄντων ἀεί· διὰ τοῦτο γὰρ οὐδὲ παραδείγματα τῶν ἀτόμων ποιοῦμεν· ὥστε οὐδὲ τὰς προσυναιρέσεις τῶν τοιούτων ποιητέον. pag. 194.

Ἀλλὰ μὴν ἐκ τῶν προτέρων καὶ ταῦτα γεννᾶται οὐ κατὰ ἀναγκαῖον προσυνῃρῆσθαι ἐν τῷ γεννῶντι τὸ γεννώμενον· ἢ τάχα μὲν τὰ τὸ 13) εἶναι ποιοῦντα καὶ ἀπὸ τῆς ἑαυτῶν οὐσίας προβαλλόμενα τὰ οἰκεῖα γεννήματα, ταῦτά ἐστι τὰ προειληφότα τῶν γεννωμένων τὰς συναιρέσεις· ὅσα δὲ ταῖς ἐκτὸς ἐνεργείαις ἔξω πλάττει τὰ εἴδη, ὡς ἐπὶ τῶν τεχνητῶν, ταῦτα οὐκέτι προείληφεν. Οὕτω δὲ καὶ τὰ ἄτομα γίνεται τῶν εἰδῶν ταῖς ἔξω τεινομέναις ἐνεργείαις τῶν κινουμένων αἰτίων.

Πόθεν οὖν ἡ τοιάδε εἰδοποιΐα προέρχεται; ἀλλ' ἔξω πλάττεται· καὶ πόθεν πλάττεται, εἰ μὴ προειλήφει 14) τὸ πλάττειν αὐτήν; ἢ τὰς οἰκείας ἐνεργείας εἰδοποιεῖ πρὸς τὴν πλάσιν, καὶ γίνεται τῶν εἰδῶν πρόληψις οὐκ ἐν ταῖς οὐσίαις, ἀλλ' ἐν ταῖς ἄλλοτε ἄλλως ἐχούσαις ἐνεργείαις; πόθεν δὲ αἱ ἐνέργειαι εἰδο-

12) Mon. *κεκρυμμένων* et *ἑστῶσαν*..., *ἢ πρότερον* .... *ἐκέκριτο*. Mox ad marg. notatur: σημ' *διὰ τί οὐκ εἰσὶ παραδειγμάτων ἀτόμων*. — 13) Mon. *τῷ εἶναι*. — 14) Idem *προειλήφοι τὸ Πλάτων αὐτήν*.

ποιοῦνται; ἢ ἀπὸ τῶν καθ' ὅλου προειλημμένων εἰδῶν αἱ ἀεὶ προχειριζόμεναι ἄτομοι ἐνέργειαι, μεταβαλλόμεναι τοιαςδί πλαττόμεναι καὶ σχηματιζόμεναι; καὶ τὸ ὅλον εἰπεῖν εἰδοποιούμεναι, ἀποτελεστικαὶ γίνονται τῶν ἀτόμων; καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ τῶν ἀτόμων πρόληψις, ἡ ἐν ταῖς μεταλαμβανομέναις[15]) ἐνεργείαις μεταλαμβανομένη, καὶ αὐτὴ μεταρυθμιζομένων ἄλλοτε ἄλλως τῶν ἐνεργειῶν.

Ἤ τοι οὖν οὕτω διοριστέον περὶ τούτων, ἢ εἴ τις ἡμᾶς ἀναγκάσειε λόγος, καὶ τὸ ἀκίνητον αἴτιον εἶναι τῶν κινουμένων, οἷον τῶν γιγνομένων καὶ φθειρομένων ἀτόμων τὸν νοῦν εἶναι δημιουργὸν, καὶ ὅλως τὴν πρώτην οὐσίαν, καὶ τήν γε μίαν τῶν ὅλων ἀρχήν· τί γὰρ οὐκ ἂν ἐκεῖθεν προΐοι[16]); πῶς δὲ οὐ πάντων αἰτία εἶεν ἂν αἱ προκαθήμεναι πάντων ἀρχαί; τί δὲ τῶν δευτέρων οὐ περιέχεται ὑπὸ τῶν προτέρων;

Εἰ δ' οὖν ταῦτα πείθοιτό τις, ὡς ἔγωγε πείθομαι, τί ἐροῦμεν πρὸς τὴν ἀπορίαν; ἢ τὴν ἀκίνητον αἰτίαν ἐν τῷ ἑαυτῆς ἀκινήτῳ συνηρηκέναι; καὶ ταῦτα τὸν κοινὸν τρόπον τῆς καὶ ταῦτα ἀεὶ γεννώσης, οἷον ἀενάου φύσεως, πάμφορος ἡ αἰτία καὶ οἰστικὴ πάντων ἁπλῶς τῶν ἐπ' ἀπείρων γεννωμένων. Ὡς οὖν τοιούτων ἀθρόως ἁπάντων, καὶ ὡς σαφέστερον εἰπεῖν, τῶν ἀεί ποτε ἀτόμων προείληφε μίαν αἰτίαν, οὐκ ἴδιον ἐμοῦ οὐδὲ σοῦ, καὶ ἐμοῦ δὲ ὅμως καὶ σοῦ καὶ τῶν πρότερόν ποτε καὶ τῶν αὖθις ποτέ· ταύτῃ οὖν συνῄρηται ἐν ἐκείνῃ τὰ ἄτομα· καὶ ταύτῃ ἀπ' αὐτῆς διακρίνεται, ὥςπερ τὸ ἡλίου φῶς μένει τε ἐν τῇ
pag. ἑαυτοῦ[17]) κοινότητι ἀΐδιον, καὶ ἐπιμερίζεται ἀτόμως ἑκάστοις,
195. ὅτι φωτιστικὴν ἔχει τῶν ἀτόμων ὀφθαλμῶν ἁπάντων μίαν αἰτίαν. Τοσαῦτα καὶ περὶ ταύτης εἰρήσθω τῆς ἀπορίας.

Cap. Ἀλλὰ μὴν καὶ ἐκεῖνο προςθετέον τοῖς διωρισμένοις, ὅτι
97. ὕπαρξίς ἐστι πανταχοῦ τὰ ἑκασταχοῦ ἢ συνῃρημένα ἢ διακεκριμένα, ὥστε ἡ μὲν ἐν Διῒ Ἀθηνᾶ ὕπαρξις τοῦ Διός· ἡ δὲ ἀναθοροῦσα ἀπὸ τῆς αὐτοῦ ἀκρότητος [1]) αὕτη δήπου ἡ Ἀθηνᾶ. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἐν ἄλλῳ μέθεξις, οἵα ἡ ἐν τῇ κόρῃ Ἀθηνᾶ, τῆς κόρης

15) Mon. μεταβαλλομέναις et μεταβαλλομένη. — 16) Mon. προιόν. Mox Εἰ οὖν omisso δὲ. — 17) Mon. αὐτοῦ.

1) Mon. αὐτὴ δηπ. mox idem οἷα pro οἵα. Hamb. λέγειαν.

ὕπαρξις. Καὶ εἰ οὕτως οἱ φιλόσοφοι λέγοιεν, ὅτι τριττὸν ἕκαστον, ἢ κατ' αἰτίαν, ὡς ἐν Διΐ πως ὑπάρχουσα ἡ Ἀθηνᾶ, ἢ καθ' ὕπαρξιν; ὡς ἡ καθ' ἑαυτὴν, ἢ κατὰ μέθεξιν, ὡς ἐν κόρῃ γεγονυῖα, καλῶς λέγουσιν, πλὴν ὅτι πάσας ὑπάρξεις διοριστέον, τὴν μὲν τοῦ Διός, ὅτι ἡ αὐτὴ συμπληροῖ τὴν διακεκριμένην ὕπαρξιν τοῦ Διός, τὴν δὲ αὐτῆς καθ' ἑαυτήν· τὴν δὲ τῆς κόρης, ὅτι καὶ αὐτὴ συμπληροῖ τῆς κόρης τὸ πλῆθος.

Ἴδοι δ' ἄν τις αὐτὸ καὶ διαλεκτικώτερον. Τὰ γὰρ λεγόμενα γένη 2) τοῦ ὄντος ἑκασταχοῦ συμπληροῖ τὴν ἐξ αὐτῶν συνεστῶσαν ὑπόστασιν, ἀλλὰ τὴν μὲν οὐσίαν ἡνωμένα, τὴν δὲ ζωὴν διακρινόμενα, τὸν δὲ νοῦν διακεκριμένα, καὶ τὸν μὲν ἁπλῶς κατὰ τὴν ἰσοστάσιον διάκρισιν, τὸν δὲ μερικώτερον ἀεὶ κατὰ τὴν ἐπικλίνουσαν πρὸς τόδε ἢ τόδε τῶν γενῶν ἢ τῶν μερῶν ἢ τῶν εἰδῶν κατὰ τὴν ἐπικράτειαν. Ἔστι δὲ λογικώτερον ὁ ἁπλῶς ἄνθρωπος ἐν τῷ ζώῳ κατὰ τὴν ὁλοφυῆ καὶ πάντων ζώων περιεκτικὴν τοῦ ζώου μίαν ὕπαρξιν· ἀλλὰ καὶ μετὰ τὸ ζῶον καθ' ἑαυτὴν ἡ ἀνθρώπου ὕπαρξις· ἐκ δὲ τρίτων ἐν τῷ χερσαίῳ ἀνθρώπῳ καὶ ἐν ἐμοί γε τῷ ἀτόμῳ ὁ ἁπλῶς ἄνθρωπος, οἷον στοιχεῖον, ὡς ἐν ἀνθρώπῳ τὸ ζῶον· καθ' ὕπαρξιν ἄρα καὶ τοῦτο. Καὶ γὰρ εἰ ἄνωθεν ἐνδίδοται, καὶ ταύτῃ μέθεξις, ἀλλ' ἡ ἔνδοσις αὕτη τοῦ εἰς ὃ ἐνδίδοται, μέρος γίγνεται τῆς ὑπάρξεως. Τοσαῦτα καὶ περὶ τούτων.

Φέρε τοίνυν, ἐξ ἀρχῆς ἐπανέλθωμεν εἰς τὰ ἐχόμενα τῶν ἐξ ἀρχῆς ἀπορημάτων 3). Ὅτι μὲν δὴ καὶ ἐν τῷ ὁμοειδεῖ ἔστι τι ἀνομοιοειδὲς, καὶ ἐν τῷ ἀνομοιοειδεῖ ὁμοειδὲς, ὡς ὁ ἀπορῶν διετείνετο λόγος, ἀνάγκη ὁμολογεῖν· ἀλλ' οὐδὲν ἧττον, ἡ μὲν ἐστιν ὁμοειδὴς πρόοδος, ἡ δὲ ἀνομοειδής· καθόσον Ἀφροδίτη μὲν πᾶσα καὶ Ἀθηνᾶ πᾶσα μένει πως ἐν τοῖς ὅροις τῆς πρώτης Ἀθηνᾶς καὶ τῆς πρώτης Ἀφροδίτης, κἂν ἐξαλλάττηται κατ' εἶδος, ἕκαστον μερικώτερον τῆς αὐτῆς ἰδιότητος· κατὰ γοῦν

2) Hamb. γεννητοῦ. Mon. γενητοῦ. ille inferius τῶν γεννῶν pro γενῶν. Dein Mon. ὁλοφοῆ. — 3) Hamb. ἀποῤῥημάτων. Mox Mon. ἀνομοειδὲς et ὁμοειδὲς, quae formae passim in utroque Codice saepenumero variant. Itidem καθόσον et καθ' ὅσον modo hic, modo alter scribunt.

τὸ κοινὸν καὶ μένον καὶ ἡ τοῦ ὀνόματος κοινωνία καὶ ἡ τοῦ
pag. 196. μερισμοῦ ἐπιμένει· διὸ πάσης τῆς Ἥρας ἕως ἀφ' ἑνὸς καὶ πρὸς [4]) ἓν προϊόντος. Ἐὰν μέντοι Ἔρως ἀπὸ Ἀφροδίτης ἢ ἀπὸ Διὸς Ἀθηνᾶ προΐοι, ἀνομοιοειδὴς ἡ πρόοδος, ὅτι ἐξέβη τοὺς ἀφροδισίους ὅρους ὁ Ἔρως, καὶ ἡ Ἀθηνᾶ τοὺς διΐους· καίτοι πάντως ἔχοι τι ἡ μὲν Ἀθηνᾶ διΐον, ὁ δὲ Ἔρως ἀφροδίσιον, καθὸ καί τι ὁμοειδὲς ἔχουσι πρὸς τοὺς παράγοντας· ἀλλὰ τοῦτο οἷον ὡς ἐν διαφέρουσι σώζεται ὅροις, καθάπερ ἐκεῖ τὸ διαφέρον ἐν τοῖς κοινοῖς ὅροις ἐμφαίνεται [5]). Οὐκ ἄρα ταύτῃ ὁμοιοειδὴς Ἀθηνᾶ καὶ Ζεὺς ἢ θεοὶ καὶ ἢ νόες καὶ ἢ δημιουργοί· ταῦτα γὰρ κοινὰ καὶ τοῖς ὁμοειδέσι σύνεστιν, οἷον ταῖς πολλαῖς Ἀφροδίταις· δημιουργικαὶ γάρ αἵ γε πάνδημοι αὐτῶν· καὶ νόες καὶ θεαὶ πᾶσαι· καὶ δὴ καὶ Ἔρωτες καὶ Ἀφροδίται οὕτως ὁμογενεῖς. Οὐ τοίνυν καὶ τοῖς κοινοτέροις γένεσι τὸ ὁμοειδὲς ὁριστέον, ἀλλὰ ταῖς κυριωτέραις ὑπάρξεσιν, ἐφ' ὧν θεωρεῖται καὶ τὰ κύρια τῶν ὀνομάτων. Ἀφροδίται μὲν ἄρα πᾶσαι ὁμοιοειδεῖς μετά τινος ἑτερότητος· Ἔρωτες δὲ καὶ Ἀφροδίται ἀνομοιοειδεῖς μετά τινος ταυτότητος, εἰσὶ δὲ γενικώτεραι ὁμοειδεῖς ἐπωνυμίαι καὶ ἀνομοειδεῖς, αὗται μὲν ὡς ἀπὸ Ἑνάδος οὐσία, καὶ ἀπὸ οὐσίας ζωή, καὶ ἀπὸ ζωῆς νοῦς, καὶ ἀπὸ νοῦ ψυχὴ καὶ ἀπὸ ψυχῆς τὸ σωματοειδές, ἄλλον δὲ τρόπον ἀπὸ ἑνὸς τὸ ἡνωμένον, καὶ ἀπὸ τούτου τὸ διακρινόμενον, καὶ ἀπὸ τούτου τὸ διακεκριμένον· καὶ μέχρι τοῦ ταῦτα ἀκίνητον, εἶτα τὸ αὐτοκίνητον, εἶτα τὸ ἑτεροκίνητον, ἐκεῖναι δὲ ὡς ἀπὸ θεοῦ θεοί, καὶ ἀπὸ οὐσίας οὐσίαι, καὶ ἀπὸ ζωῆς ζωαί, καὶ ἀπὸ νοῦ νόες καὶ ἀπὸ ψυχῆς ψυχαί, καὶ ἀπὸ τοῦ ἑνὸς φυσικοῦ ζώου τὰ πολλὰ τοιαῦτα ζῷα.

Τίς οὖν ἂν εἴη τῶν δυοῖν [6]) πρεσβυτέρα; πότερον ἡ ὁμοειδής; ἢ ἡ ἀνομοιοειδής; ἀλλ' εἰ τὸ ὅμοιον πρὸ τοῦ ἀνομοίου

4) Hamb. καὶ πρὸ προϊόντος. Mon. ἀναμοειδὴς ἡ πρόοδος. Idem paulo post ὅρους omisit, et διοὺς et ἔχει legit. — 5) Mon. ἐμφέρεται — ὁμοειδής. Inferius καὶ ante τοῖς κοινοτέροις om. Dein Hamb. ὑφ' ὧν θεωρεῖται. Mon. Ἀφροδῖται circumflexo accentu. Verba μετά τινος ταὐτ. ε. δ. γ. ο. ε. κ. ἀνομοειδεῖς Hamb. omisit. Dein Mon. ἄλλων δὲ τρόπον legit et verba καὶ ἀπὸ τ. τ. διακρινόμενον omittit. — 6) Mon. ταῖν δ. πρεσβύτερα l. et verba ἢ ἡ ἀνομοειδὴς omittit. Hamb. πρότερον pro ποτ. Mon. εἰ ante οἱ νοητοὶ non habet. Inferius καὶ ἑξῆς οὕτως et τὸν αὐτὸν κόσμον (pro τρόπον) legit. Etiam Hamb. ad marg. notat: γρ. κόσμον. Mon. τιταν. ἑαυτοῦ διακ. Hamb. ὑπεβληκότα.

γεννᾶται, καὶ εἰ οἱ νοητοὶ θεοὶ πρὸ τῶν νοητῶν οὐσιῶν ἀπὸ τοῦ ἁπλῶς θεοῦ προΐασιν, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἑξῆς ὁ αὐτὸς λόγος· ἔτι δὲ εἰ ἡ μὲν ὑποβεβηκότα κόσμον ὑφίστησιν, οἷον τὴν νοερὰν καὶ νοητὸν ἀπὸ τοῦ νοητοῦ καὶ νοεροῦ, καὶ οὕτως ἑξῆς· ἡ δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον ποιεῖ, οἷον ὁ Κρόνος γεννᾷ τὸν τιτανικὸν αὐτοῦ διάκοσμον, γεννᾷ δὲ τὸν δημιουργικὸν ὑποβεβηκότα· εἰ οὖν ταῦτα ἀληθῆ, δῆλον ὡς ἡ ὁμοειδὴς πρεσβυτέρα ἐστὶ τῆς ἀνομοειδοῦς.

Ἀλλὰ καθόλου, φαίη τις ἄν, ἡ πρόοδος ἔκστασίς ἐστιν ἀπὸ τοῦ παράγοντος, πᾶσα δὲ ἔκστασις εἰς τὸ ἀνομοειδὲς ὑποφέρει τὸ γεννώμενον. Τοῦτο μὲν τὸ ἀνομοειδὲς ἐκεῖνό ἐστιν, ὃ σύνεστι τῷ ὁμοειδεῖ, καὶ ἴσως τοῦτο συγχωρήσει τις εἶναι πρεσβύτερον. Οὐ μὴν οὐδὲ τοῦτο ἀληθές· καὶ γὰρ καὶ πρὸ pag. τούτου εἶναι τὸ ὁμοειδὲς ἀναγκαῖον, ᾧ σύνεστι τὸ ἀνομοειδές· 197. ἕκαστον γὰρ μένον πρόεισι, τὸ δὲ μένειν ἐν τῷ αἰτίῳ τὴν πρὸς ἐκεῖνο ποιεῖ ὁμοιότητα καὶ ταυτότητα. Ταῦτα μὲν οὖν ἐπὶ τοσοῦτον ἀνήχθω τοῦ λόγου.

Τὰ δὲ ἐπέκεινα τῶν ἀπορημάτων ἑξῆς ἀνασκεψώμεθα. Περὶ μὲν γὰρ τῆς ἀνομοειδοῦς τε καὶ ὁμοειδοῦς προόδου, ἣν ἔχουσι διαφοράν, εἴρηται πρότερον, καὶ οὐ χρὴ συγχεῖν τὰς προόδους, ἐπειδὴ ἑκατέρα ἔχει τι τῆς ἑτέρας. Περὶ δὲ τοῦ ἡνωμένου ῥητέον, εἰ δεκτικόν ἐστι προόδου τινός; καὶ ταύτης, ὁποίας; Ὅτι μὲν γὰρ νοερὰ πρόοδός ἐστι, καὶ πολλοὶ νόες προέρχονται ἀπὸ τοῦ ἑνὸς νοῦ, δώσει τις εἰκότως. Οὐ μέντοι ἀλλ' ἡμῖν καὶ τοῦτο ζητητέον, εἰ καὶ νόες πολλοί εἰσιν; εἰ καὶ πολλαὶ ψυχαί; Μήποτε γὰρ οἱ δεικνύντες λόγοι πρὸ τοῦ ἑτεροκινήτου δεῖν εἶναι τὸ αὐτοκίνητον, καὶ πρὸ τοῦ αὐτοκινήτου τὸ ἀκίνητον, ἀναγκάζουσιν ἡμᾶς ὑποθέσθαι νοῦν ἕνα πρὸ τῆς ψυχῆς, καὶ μίαν ψυχὴν πάντα ψυχοῦσαν, μετὰ τὸν ἕνα νοῦν τεταγμένην.

Εἰ δὲ καὶ πρὸ τοῦ νοῦ τὴν ζωὴν ὁ λόγος δείκνυσιν 7) εἶ-

7) Mon. ἀποδείκνυσιν. Inferius θεοὶ πολλοὶ inverso ordine et αὐτίκα πολλαί. Hamb. inferius καθάπερ προ[δι]ήρηται sic. Mon. γεννήσει καὶ κατὰ τὸ ἓν καὶ κατὰ πολλά. Inferius τὴν ante ἐπικράτειαν om.

ται, καὶ πρὸ ζωῆς τὴν οὐσίαν, πάλιν ἀναγκάζει μίαν οὐσίαν, καὶ μίαν ζωὴν προτετάχθαι τοῦ ἑνὸς νοῦ. Τὰ δὲ αὐτὰ καὶ περὶ μιᾶς ἑνάδος εἴποι τις ἂν προτιθεμένης τῆς μιᾶς οὐσίας. Πόθεν οὖν δῆλον, ὅτι πολλοὶ θεοὶ καὶ πολλοὶ οὐσίαι, καὶ πολλαὶ ζωαὶ καὶ πολλοὶ νόες καὶ πολλαὶ ψυχαὶ μετὰ τὰς οἰκείας μονάδας ἕκαστοι ἀριθμοὶ προϊόντες; ἢ ἕνα μὲν ἀποδείξεως τρόπον, περὶ ὃν ὁ παρὼν διατρίβει λόγος, ἀπὸ τῶν εἴσω πολλῶν γονίμων ὄντων, καὶ τούτων προϊόντων, τῶν ἐκτὸς ἤδη πληθυνομένων κατὰ τὴν ἀνομοειδῆ πρόοδον, ἢ τὴν ὁμοειδῆ, καθάπερ διῄρηται πρότερον κατὰ βάθος ἢ πλάτος· Ἓν γὰρ καὶ πολλὰ τὸ αἴτιον ὂν γεννήσει κατὰ τὸ Ἓν καὶ τὰ πολλά, καὶ ἔτι κατὰ τὸ συναμφότερον Ἓν ὁμοῦ καὶ πολλά· ἑνὸς μὲν ἕκαστον εἰδοποιοῦντος κατὰ τὴν ἐπικράτειαν, ἓν ὄντων δὲ ὅμως καὶ τῶν πολλῶν ἐν τῷ ἑνὶ τούτῳ. Οὕτω γὰρ ἀπὸ τοῦ ἁπλῶς νοῦ ὁ συνοχικὸς πρόεισι, καὶ ἀπὸ τούτου ὁ τιτανικός, καὶ ἔτι ἀπὸ τούτου ὁ δημιουργικός. Ἐν [8]) μὲν δὴ τῷ ἁπλῶς νῷ πᾶς ἐστιν, ἕκαστον δὲ εἰδοποιεῖ τι τῶν ἐν ἐκείνῳ πολλῶν, οἷον τὸ συνοχικὸν εἶδος, ἢ τιτανικὸν ἢ δημιουργικόν. Ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν μερικωτέρων πολλῶν· ἀπὸ γὰρ τοῦ δημιουργοῦ ὁ Ἀπολλωνιακὸς καὶ ὁ Ἀρεϊκὸς καὶ ὁ Ἀθηναϊκός· καὶ ἔτι μερικώτερον καθ᾽ ἕκαστον εἶδος [9]) κρατοῖ γεννᾶσθαί τινα νοῦν ὅλον ἐφ᾽ ἑαυτοῦ ἑστῶτα, κατὰ τοῦτο
pag. 198. τὸ εἶδος εἰδοποιουμένων, οἷον εἰ τύχοι κατὰ τὸν ἄνθρωπον καὶ τὸν ἵππον· ἀνάγκη γὰρ οὕτως ἀπὸ τοῦ εἴσω τῶν εἰδῶν πλήθους παράγεσθαι νόων πλῆθος ἔξω. Δῆλον δὲ ὅτι καὶ ἀπὸ τῶν μερῶν κατὰ τὰ μέρη πολλαὶ ἔξω μερῶν ὑποστάσεις. Εἰ δὲ τὸ Ὅλον καὶ μέρη ζωή ἐστιν ἡ πρώτη στᾶσα κατὰ τὸ διακρινόμενον, ὡς ἐν τοῖς πρόσθεν ἐλέγομεν, δῆλον ὡς αἱ ὑποστάσεις ἐκεῖναι ζωαί τινές εἰσιν ὁλόκληροι κατὰ τὸ εἴσω τῶν μερῶν πλῆθος ὑποστᾶσαι καὶ μερῶν ἐπέχουσαι τάξιν πρός τε ἀλλήλας καὶ πρὸς τὴν παραγαγοῦσαν αἰτίαν. Πῶς οὖν ὅλαι; πῶς δὲ ἡ ὁλότης ὅλων αἰτία; μερῶν γὰρ ἡ ὁλότης γεννητική,

8) Mon. Ἓν μὲν δὴ et postea ἀπὸ γὰρ τοῦ δημιουργικοῦ ὁ ἀπόλλων. — 9) Mon. εἶδος εἰ κρατοῖ, et post ἑστῶτα, καὶ ante κατὰ inserit; idem recte εἰδοποιούμενον pro genitivo plur. num.

ἀλλ' οὐχ ὅλων. *Πῶς δὲ αὐτοτελεῖς αἱ μερῶν τάξεις, εἰδοποιούμεναι τῶν οὐκ αὐτοτελῶν; ἤ, ὡς μὲν ζωαί τινες, οὔπω περιγεγραμμέναι εἰσίν; νοῦ γὰρ ἴδιον τὸ τοιοῦτον, καὶ τῶν διακεκριμένων ἁπάντων· αἱ δὲ ἐν τῷ διακρίνεσθαι τὸ εἶναι ἔχουσιν, ὥστε ὑπὲρ τὸ αὐτοτελὲς ἐκεῖνο τὸ νοερὸν ὑφεστᾶσιν, ἄλλον τρόπον αὐτοτελὲς ὂν ἡ πρώτη ζωὴ κατὰ τὸ ὅλον καὶ τὰ μέρη, καὶ ὡς ἓν εἰπεῖν κατὰ τὸ διακρίνεσθαι ὑφεστῶσα 10)· οὕτως οὖν καὶ ὅλαι· ἀπὸ γὰρ ὅλης τῆς οὕτως ὅλης αἰτίας καὶ μερῶν ἐπέχουσι τάξιν, ὅτι κατὰ τὴν τῶν μερῶν προεληλύθασι φύσιν, καὶ οἷον ἀριθμός εἰσιν τῆς ἐν τῷ διακρίνεσθαι ὁρωμένης, ὥσπερ μονάδες οὐκ ἐν τῷ διωρίσθαι, ἀλλ' ἐν τῷ διορίζεσθαι τὸ εἶναι ἔσχον, ἐπεὶ καὶ τὸ π ρ ῶ τ ο ν μ ι κ τ ὸ ν παράγει τὰ πολλὰ μεθ' ἑαυτὸ μικτά, τὸ στοιχειωτὸν λέγω τὰ στοιχειωτὰ καὶ τὸ περιεχόμενον ἐν αὐτῷ τῶν στοιχείων πλῆθος, ὡς εἴρηται πολλάκις. Καί ἐστιν ταῦτα αἱ πολλαὶ οὐσίαι μετὰ τὴν μίαν, καὶ ἀπὸ τῆς μιᾶς προελθοῦσαι οἷόν τις οὕτως ἄλλος ἀριθμὸς ἀπὸ τῆς οἷον μονάδος προϊὼν ἡνωμένος ἀπὸ ἡνωμένης, καὶ οὐσία ἀπὸ οὐσίας, στοιχείων ἐπέχουσαι τάξιν, πρός τε ἀλλήλας καὶ πρὸς τὴν γεννῶσαν αἰτίαν διὰ τὴν πολλὴν ἕνωσιν συγκράσεως αὐτοτελεῖς οὖσαι, ἄλλον τινὰ τρόπον τὸν ἀπερίγραφον καὶ συγκίρνασθαι πρὸς ἕνωσιν ἐφιέμενον. Τοιαῦτα γὰρ ἦν τὰ στοιχεῖα, ὧν κατὰ τὸ πλῆθος ἡ πρόοδος ἐγένετο τῶν πολλῶν οὐσιῶν· ὡς γὰρ τὰ ἔξω πλήθη 11) γεννᾶται ἀπὸ τῶν εἴσω, οὕτω καὶ εἰδοποιεῖται κατὰ τὴν ἐκείνων φύσιν. Καὶ αἱ μὲν οὐσίαι τῇ συγκράσει χαίρουσι καὶ εἰς τὸ ἀδιάκριτον σχεδὸν ἀναφεύγουσιν· αἱ δὲ ζωαὶ διακρίνονται τοσοῦτον ὅσον τὰ μέρη ἀπὸ τοῦ τε ὅλου καὶ ἀλλήλων. Οἱ δὲ νόες πρῶτοι περιεγράφησαν ἀπ' ἀλλήλων τε καὶ τοῦ ὅλου, ἅτε διακεκριμένην ὑπόστασιν ποιησάμενοι κατὰ τὴν οἰκείαν περιγραφήν.

ουχ
10) Mon. ὑφεστῶτα· et postea ὡς (sic) ἐν τῷ διωρίσθαι. Deinde κατὰ (pro καὶ) τὸ περιεχομ. et mox οἷον τις οὗτος ἄλλος ἀριθμὸς, καὶ ἔστι ταῦτα (pergit, superiora verba repetens,) αἱ πολλαὶ οὐσίαι μετὰ τὴν μίαν, καὶ ἀπὸ τῆς οἷον μον. — 11) Mon. πλήθει, et inferius ἀπό τε τοῦ ὅλου.

Cap. 98. pag. 199. Τὸ δὲ νῦν [1] ἐκ πάντων συναγόμενον καὶ περὶ π λεγόμενον ἐκεῖνό ἐστιν, ὅτι ὅπου πλῆθος ὁποιονοῦν εἴσι ριέχεται τοῦ οἰκείου ἑνὸς ἐκείνου, καὶ ἔξω γεννᾶται π οἰκεῖον, οἷον ἀριθμός τις ἀπὸ τῆς οἰκείας μονάδος ἐκφυό δεῖ γὰρ εἶναι πανταχοῦ τὸ ἓν γόνιμον, ἓν δὲ ὂν καὶ πολλ ριέχον, ἑνός τε εἶναι καὶ πολλῶν γεννητικόν.

Ἆρα οὖν τὰ πολλὰ ἁπλῶς οὐχὶ τὰ πολλὰ εἴδη, οὐ πολλὰ μέρη, οὐδὲ τὰ πολλὰ στοιχεῖα; ἀλλ' αὐτὰ, ἅπερ πολλὰ μόνον καὶ πολλὰ ἁπλῶς; ἃ πρεσβύτερα ἀπεδείκνυμε τερον τῶν ἄλλων πολλῶν; ἆρα οὖν καὶ ἐκεῖνα ποιεῖν τ πλῆθος ἀνάλογον ἑαυτοῖς; εἰ δὲ ἐν τῷ νοητῷ ἐκεῖνα, κα νοητοῦ ἔσται τις πρόοδος· τοῦτο δὲ ἦν, ὅπερ ἐξ ἀρχῆς ἐζ μεν, εἰ διακρίνεται τοῦ ἡνωμένου [2] εἰς τὴν ἀφ' ἑαυτοῦ δον; καὶ τίς ἂν εἴη διάκρισις τοῦ κατὰ ἕνωσιν πᾶσαν τὸ λαχόντος; Οὐ γὰρ πολλὰ τὰ ἐν αὐτῷ οὕτως, ὡς ὁπωςδ διαφέροντα ἀλλήλων· οὔπω γὰρ ἑτερότης ἐν ἐκείνοις, οὐδ φορά τις, οὐδὲ ὁστισοῦν διορισμός. Δηλοῖ δὲ καὶ ὁ Πι νίδης ὁμοιομερῆ τὴν δοκοῦσαν διαίρεσιν ποιησάμενος κ ἑτερότητα τὴν πρώτην κατωτέρω παραγαγὼν, καὶ τὸν ἀρ τὸν πρῶτον μετὰ τῆς ἑτερότητος ταύτης καὶ διὰ ταύτης στησάμενος [3]· εἰκότως· ὅπου γὰρ ἑτερότης, ἐκεῖ διορ ὅπου δὲ οὗτος, οὐχὶ ὁ εἰδητικός· οὐδὲ γὰρ ὁ διορισμὸς τικὸς, οὐδὲ ἡ ἑτερότης, οἵα ἡ ἀντικειμένη ταυτότητι. οὐδέ ἐστιν ἐκεῖ σὺν αὐτῇ ταυτότης, ἀλλ' οὐδὲ ᾗ τὰ μέρ λήλων ἕτερα γέγονεν, ἀλλ' ᾗ τὰ στοιχεῖα διέφυ καὶ ὅπ καὶ γέγονε πολλὰ, οὐχ ἁπλῶς, ἀλλὰ τοιάδε, οἷον πολλ δεύοντα πρὸς τὴν ἀλλήλων σύγκρασιν· τὸ δὲ τοιόνδε δι τις· ὅθεν κατὰ τὴν διαφορὰν τῶν στοιχείων τὴν εἴσω κραμένην ἢ ἔξω διέστη τῶν πολλῶν οὐσιῶν γεννηθεῖσα δος, εἰ καὶ πόθῳ τῆς ἀρχαίας φύσεως καὶ αἱ πολλαὶ θοῦσαι οὐσίαι σπεύδουσι πρὸς τὴν ἀλλήλων ὁμογενῆ σ

1) Mon. οὖν et in marg. νῦν. in eodem vocc. καὶ περὶ π. λ νον desunt. — 2) Mon. τὸ ἡνωμένον, et αὐτοῦ quod poster marg. in ἑαυτοῦ corr. — 3) Hamb. ἀποστησάμενος et οἷα ἡ ἀν

σιν [4]). Τὰ δὲ πολλὰ ἐκεῖνα πάντη ἦν ἀδιάφορα, καὶ ἄποια, καὶ διὰ τοῦτο πάντη ἡνωμένα, καὶ ὡς φύσις εὔπορος μία, οὕτω πολλὰ λεγομένη· διὸ καὶ ἄπειρον πλῆθος ἐκεῖνα· οὐδὲν γὰρ ἐν αὐτῷ πέρας οὔτε τοσόνδε· ἀνάριθμον γὰρ καὶ ἄποσον· οὔτε τὸ τοιόνδε· ἀδιάφορον γὰρ καὶ ἄποιον· οὐδὲ ὅλως διεκρίθη ἐκεῖ ποσὸν καὶ ποιόν· ἡνωμένη γὰρ ἡ ἁπλότης ἐκείνη, ἥ γε οὐδὲ σχέσιν [5]) ἑνὸς καὶ ὄντος ὑπέμεινεν. Ὅθεν ἐν δίκῃ τις ἂν ὑπονοήσειεν ἐκεῖνο τὸ πλῆθος εἴσω μένειν ἐν τῷ νοητῷ καὶ οὐδαμῇ προϊέναι εἰς τὴν τοῦ ἔξω πλήθους ὑπόστασιν. Οἰκεία μὲν οὖν πρόοδος οὐκ ἂν εἴη ἐκείνου· ἐπειδὴ δὲ ὅλως πολλὰ, πάντα ἐκεῖθεν γεννᾶται μέχρι τῶν ἀτόμων, ἐπεὶ καὶ ἡ τῶν ἀτόμων ἀπειρία ἐκεῖθεν, ὡς εἴρηται πρόσθεν, κατὰ τὴν πάμφορον μίαν ἀπειρόγονον [6]) τοῦ νοητοῦ δύναμιν· πάντα γὰρ pag. 200. ἔνθεν ἄρχεται εἰς τὸ κάτω τινα σαγητὰς, ἔνθεν ἀποθρώσκει γένεσις πολυποικίλου ὕλης, καὶ ὅσα τοιαῦτα περὶ τῆς τάξεως ἐκείνης οἱ θεοὶ χρησμῳδοῦσιν. Ἀλλὰ καὶ Ὀρφεὺς τὸν πολυτίμητον τοῦτον θεὸν ἀνευφήμησεν τὸν σπέρμα φέροντα θεῶν, καὐτὸν Ἠρικεπαῖον· καὶ ἐξ αὐτοῦ ποιεῖ προϊοῦσαν ἅπασαν τὴν τῶν θεῶν γενεάν. Ὡς μὲν δὴ κατὰ πλάτος εἰπεῖν, ἐκεῖ πάντα προείληπται σποράδην, ὥς φησιν ὁ θεόλογος, κατὰ τὴν ἡνωμένην περίληψιν, ἣν σπέρμα πάντων ἐκάλεσε. Πάντα γὰρ ἦν καὶ τὸ ἡνωμένον ἀδιακρίτως, διὸ πάντα ἀπ' αὐτοῦ διεκρίθη. Καὶ τί θαυμαστὸν, ὅτε γε καὶ τὸ ἁπλῶς ἓν πάντα προειλήφει κατὰ τὴν ἑνιαίαν αὐτοῦ παντελῆ ἁπλότητα· βάθος δὲ οὐκ ἦν ἐν τῷ ἑνὶ, ὅτι μηδὲ κατὰ πλάτος διάφορον πλῆθος· τῷ γὰρ πλάτει διαφόρου τὸ βάθος ἐν ταῖς προόδοις. Οὕτω δὴ καὶ τὸ ἡνωμένον πλῆθος ἀδιάφορόν ἐστι καὶ μόνον πλῆθος τῶν πολλῶν ἑκάστου μὴ διαιρουμένου καθ' ἕνωσιν, οὐ κατὰ κρᾶσιν· αὕτη μὲν γὰρ ἦν τῶν διαφερόντων στοιχείων, ἡ δὲ ἕνωσις τῶν ἀδιαφόρων πολλῶν· διόπευ αὕτη μὲν ἡμῖν ἐποίει τὸ ἡνωμένον, ἐκείνη δὲ τὸ στοιχειωτόν· διόπερ ἡ μὲν πρόοδος

4) Mon. σύγκρασιν. — 5) Idem σχέσιν f. et ἐν ante δίκῃ om. — 6) Mon. πειρίγαμον in marg. cf. ad. sqq. Orphei fragm. 8. p. 467. v. 20. Herm. etc. Hamb. in v. σαγητας accentum non posuit. Pro ἀνευφήμησεν Hamb. ἀνευφήσαιμι, et Mon. ἀνευφημήσαιμι dederunt. cf. Orpheus. l. l. p. 466.

τοῦ στοιχειωτοῦ καὶ ἔξω προῆλθεν κατὰ τὰς διαφορὰς ὑ
τῶν στοιχείων· ἡ δὲ τοῦ ἡνωμένου πᾶσα εἴσω ἔμεινεν,
καὶ τοῦ βάθους καὶ τοῦ πλάτους ἐν αὐτῷ διαφορὰν μὴ
εἰς τὴν ἔξω πρόοδον· διαφορᾶς γὰρ μὴ οὔσης, εἰς
πᾶν τε καὶ ὅλον συννεῦσαν ἔμεινεν· οὐκ ἔστι δὲ ται
ἄλλα προϊέναι ἀπ' αὐτοῦ τινος καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ. Πάντ
τὰ ἔνυλα καὶ περικόσμια ἀπὸ τοῦ ὅλου πρόεισι δημιουργ
τοι οὐ προῆλθεν αὐτὸς εἰς τὴν ὅλην, οὐδὲ εἰς τὴν περ
τάξιν τὴν μεριστήν. Οὕτως ἄρα καὶ ὁ νοητὸς θεὸς πάν
ἀφ' ἑαυτοῦ παρήγαγεν τοὺς θεοὺς διακόσμους, αὐτὸς
μεινεν ἐν τῇ ἑαυτοῦ ὡς ἀληθῶς ὑπερκόσμῳ περιωπῇ, τι
μόνον εἰς αὐτοὺς προελθών, ὅσον τὴν ἑαυτοῦ μονάδα βι
πάντων καταστήσασθαι· αὐτὸς οὖν ὅλος ἀμέριστος μείι
νοητὸς συνετάχθη πως τοῖς ἀπ' αὐτοῦ προῤῥέουσι κ
τῶν δὲ μετὰ [8]) αὐτὸν ἕκαστος ὁλικωτάτων θεῶν· ἢ τ
σιάζεται κατὰ τὴν πρόοδον, ἢ ἑπταπλασιάζεται, τῶν δ
κωτέρων ἄλλοις μείζοσι καὶ ἄλλοις πολλαπλασιάζετα
θμοῖς, αὐτὸς δὲ πάντων ἐστὶ τῶν προοδικῶν ἀριθμῶν μ
νουσα τῷ ὄντι μονάς, μᾶλλον δὲ μονὰς οὖσα, πασῶν τι
νάδων ὑπερέχουσα καὶ τοῦ μονοειδοῦς παντὸς πλήθο
pag. 201. πηγαίου φάναι, κατὰ τοὺς θεουργούς. Ὅθεν καὶ παρ
νοις ἀνυμνεῖται πηγὴ τῶν πηγῶν.

Ἀλλ' εἰ διάφορον πάντη τὸ ἡνωμένον καὶ ἀπρόοδοι
τοῦτό πως ἔχομεν καὶ τὸ νοητὸν τριχῇ διελεῖν εἰς πρῶτ
μέσον καὶ ἔσχατον, ἢ εἰς οὐσίαν καὶ ζωὴν καὶ νο
εἰς πατέρα καὶ δύναμιν καὶ νοῦν, ἢ ὅπως ἄλλως
τις λέγειν.

Εἰ δὲ καὶ τὰς τρεῖς τριάδας τὰς νοητὰς ἐν νῷ βαλο
πολλαχῇ ἂν εἴη τὸ ἡνωμένον διῃρημένον, ἐπεὶ καὶ ὁ Πλ
τρεῖς τάξεις ἡμῖν παραδέδωκε τοῦ νοητοῦ κατὰ τὸν Πι

7) Mon. ὅτι pro ἅτε et inferius καὶ τὸ αὐτὸ ἀφ' ἑαυτ
8) Hamb. μετὰ αὐτῶν. Inferius Mon. πῶς ἔχ. καὶ τ. ν.. τριττῇ
et uterque εἰ θέλοι τις λ. Mon. pro τὰς τρεῖς τριάδας in contex
νάδας legit, ad marg. τριάδας notavit.

νίδην, τὴν μὲν πρώτην καλέσας Ἓν ὄν, τὴν δὲ μέσην ὅλον καὶ μέρη, τὴν δὲ τρίτην ἄπειρον πλῆθος. Καὶ ἡμεῖς δὲ ἐν τοῖς πρόσθεν ἐλέγομεν, ἐν τῷ διακρίτῳ τὸ μὲν ἀδιάκριτον εἶναι ὁμολογοῦντες. Οὐχὶ δὲ καὶ Ὀρφεὺς ἀπὸ τοῦ ᾠοῦ παράγει καὶ τῆς νεφέλης ῥαγείσης τὸν πολυτίμητον Φάνητα, πρόοδον καὶ ἐκεῖνος ἐν τῷ νοητῷ ὑποστησάμενος.

Ἢ ῥητέον πρὸς ταῦτα, ἓν μὲν, ὅτι ταῦτα ἀπὸ τῶν κάτω φέροντες ἀνάγομεν εἰς τὸ νοητὸν, ἐνδείξασθαί τι περὶ ἐκείνου ἐφιέμενοι κατὰ τὴν τῶν γνωριμωτέρων ἀναλογίαν· τό τε γὰρ ἓν καὶ τὸ ὂν ἔξω τοῦ νοητοῦ διακρίνεται. Καὶ τὸ ὅλον καὶ τὰ μέρη σαφῶς ὁ Πλάτων ἐν μέσῳ τίθεται τῶν νοητῶν καὶ νοερῶν· καὶ τὸ ἄπειρον πλῆθος ἀποδιαιρεῖται, ὅπου καὶ διάκρισις ἐκφαίνεται [9]. Καὶ τί θαυμαστὸν, ὅτε καὶ περὶ τῶν μέσων διακόσμων ἀπὸ τῶν νοερῶν ἐνδείκνυσθαι προθυμούμεθα· πάντα γὰρ εἰδητικὰ νοοῦμεν, ἴσως δὲ καὶ ψυχικά. Οὐκ ἔστιν οὖν τὸ ἡνωμένων διῃρημένον, ὅ γε οὐδὲ διαιρούμενον· αὐτὸ γάρ ἐστι τὸ μόνως ἡνωμένον καὶ πρώτως. Οὐκ ἄρα οὐδὲ πολλὰ ἐκεῖ εἴδη, οὐδὲ μέρη, οὐδὲ στοιχεῖα, διόπερ οὐδὲ πρόοδος οὔτε εἴσω οὔτε ἐκτὸς κατὰ ἀλήθειαν, ὅθεν ἡ τριὰς ἐξεφάνη μετὰ τὸ νοητόν. Ἐς τρία γὰρ νοῦς εἶπε πατρὸς τέμνεσθαι ἅπαντα· οὗ τὸ θέλειν κατένευσε καὶ ἤδη πάντα ἐτέτμητο· καὶ μήποτε διὰ τοῦτο τριγλῶχις ἀνυμνεῖται ὁ θεὸς, οὐχ ὅτι τριάδων ὑποστάτης, μᾶλλον δὲ ἀντεπιτακτικὸς τῆς τριαδικῆς διαιρέσεως, ἀλλ' οὐχὶ ποιητικός. Οὕτω μὲν οὖν ἔχει τὸ ἀληθῶς ἡνωμένον

Ἀλλ' ἐπειδὴ οὐκ ἔστιν αὐτὸ τὸ ἡνωμένον, καθόσον οὐχ ἓν Cap.
ἰδεῖν αὐτὸ πειρασθέντες [1]), οὐ δυνηθέντες αὐτοῦ θεάσασθαι 99.
τὴν μίαν ἕνωσιν, κατὰ ἀναλογίαν αὐτὸ ἐπληθύναμεν τῶν καταπέρω πεπληθυσμένων τὸν πρῶτον πληθυσμόν· πρῶτον δὲ πλῆθος ἡ τριάς, διὸ καὶ ἐκεῖνο τριαδικὸν ὑπεθέμεθα κατὰ ἀναλογίαν· διὸ καὶ προΐοι ἂν ὁμοειδῶς κατὰ ἀναλογίαν· ἡ γὰρ pag.
εἴσω τριὰς τὸ νοητὸν καὶ τὸ νοερὸν καὶ τὸ μέσον ὑπέβη, καὶ 202.

9) Mon. ἐμφαίνεται ... π. τῶν μέσων διάκοσμον. Inferius ἀνύμνηται et ἀντεπιτακτικός.

1) Mon. πειραθέντες, et διαδικὸν ὑποθέμεθα; mox τὸ ante νοερὸν non habet, et συνώνυμος ὡς οὕτως l. Inferius pro ἴσῃ Hamb. ἐστί.

ἔξω συνώνυμος οὕτως ἀκοῦσαι τῶν αὐτῶν ὀνομάτων
πραγμάτων. ἢ τοι οὖν οὕτω ῥητέον, ἢ χαλάσαντας τι τ
λῆς ταύτης ἑνώσεως ἐκεῖνο χρὴ ἐννοεῖν, ὅτι πᾶς κόσμο
ἐν ἑαυτῷ προελθὼν ἄχρις ὅσου πεφύκει προϊέναι, ἔπειτ
ὑποστάσεως παρέσχετο τῷ μετ᾽ αὐτὸν, οὐκέτι δὲ καὶ
τον αὐτὸς καταβέβηκεν, οἷον ὁ τῆς ψυχικῆς οὐσίας
ἄχρι τινὸς προελθὼν ἔστη, καὶ τὸ ἐντεῦθεν ὁ σωματι
δέξατο κόσμος. — *Οὕτω δὲ καὶ ὁ νοερὸς εἰς τὸν ψυχι*
λεύτησεν, καὶ δὴ καὶ εἰς τὸν νοερὸν ὁ νοητός· καὶ νοερ
τως ἄρα καὶ ὁ νοητὸς ἐφ᾽ ἑαυτοῦ ἐστήξεται καὶ διαδέξετ
ὁ ν ο η τ ὸ ς κ α ὶ ν ο ε ρ ό ς. *Οὐ τοίνυν πρόεισιν ἡ τοῦ*
φύσις ἔξω τοῦ νοητοῦ κόσμου· οὐδὲ γὰρ ἄλλου κόσμου
εἰς τὴν ἄλλου ὑπόβασιν. Εἰ δὲ τοῦ ἀεὶ ὑποβεβηκ
πρῶτα συντέτακται καὶ συνήρηται ὡς ὀχήματα τοῖς π
ροις, ὥςπερ τὰ τελευταῖα ἀφίεται τῆς τοιᾶςδε συνα
οὐ γὰρ πάντα σώματα ψυχῶν ἐξέχεται οἰκείων, οὐδὲ ν
σαι ψυχαί, οὐδὲ ἐπὶ τῶν ἄλλων τὰ δεύτερα πάντα
αὐτῶν· τοῦ δὲ νοητοῦ οὐδὲν πρόεισιν εἰς τὸ κάτω οὖσι
τηθείη τὰ δεύτερα κατὰ τὴν μίαν [2]) σύνταξιν τῶν ἐποχ
καὶ οἷς ἐποχεῖται· ἀλλ᾽ ἀμέθεκτον ὅλον εἶναι τὸ νοητὸ
αἴτιον, τὸ πάντων ἀκρότητα εἶναι τῶν κόσμων τὸν
ὥστε ἐπ᾽ αὐτῆς ἡδρᾶσθαι τῆς πάντων κορυφῆς. Κα
πάντα ἐστὶν ἀδιακρίτως, ἢ πάντων ὁμοίως ἐξήρηται τ
κρινομένων, ἢ πᾶσιν ὁμοίως ἐποχεῖται· πᾶσι γὰρ ἐπαρκ
ἡ ὁλότης· οὐ γὰρ ὅτι συνέσταλται εἰς τὸ ἀδιάκριτον, δ
οὐ πάντων ἐστὶ τῶν κόσμων μέγιστος. *Τίς δ᾽ ἂν ἡ*
καὶ διαφορὰ προϊόντος εἰς ὄχημα καὶ ὀχούμενον; τὸ γ
ἐποχούμενον ἄλλου γίνεται ὄχημα, ὥστε εἰ προΐοι εἰς
σθαι τοῖς ἄλλοις, ὡς ὁ νοῦς τῇ ψυχῇ, καὶ ἡ ψυχὴ τῷ
ἔσται ἄλλο καὶ αὐτὸ ὄχημα, ὡς ἡ ψυχὴ τῷ νῷ κα
ἄλλῳ τινί. *Τίνος οὖν ὄχημα τὸ νοητόν; οὕτω γὰρ*

2) Hamb. *μίαν* bis posuit. Mon. *τάξιν* pro *σύνταξιν* et *ὑπ*
Hamb. *ἐπ᾽ αὐτῆς ἡ δρᾶσθαι.* (ῖυ superscr.) sic, quasi *ἱδρύσθαι* voluerit. Post
sic, et *διαφορὰν προϊόντος* Mon.

ὁ πρῶτος θεὸς μεθεκτός· δεῖ δὲ πανταχοῦ τὸ πρῶτον μεθεκτὸν εἶναι, ἀλλ' ἴσως τὸ μὲν σῶμα ὄχημα μόνον, τὸ δὲ νοητὸν ὀχούμενον μόνον, τὰ δὲ μέσα καθ' ἑκάτερον 3) θεωρεῖται.

Ἀλλ' εἰ καὶ τοῦτο διαιρεθήσεται εἰς μεθεκτὸν καὶ ἀμέθεκτον, καὶ οὐ μόνον Ἓν μεθεκτὸν, ἀλλὰ πλείω καὶ ὑπὸ πλειό- pag. 203.
νων μετεχόμενον, τὸ μὲν ὑπὸ οὐσίας, τὸ δὲ ὑπὸ ζωῆς, τὸ δὲ ὑπὸ νοῦ, τὸ δὲ ὑπὸ ψυχῆς, τὸ δὲ ὑπὸ σώματος, καὶ χρὴ τὰ ὀχούμενα διαφέρειν ἀλλήλων κατ' εἶδος, ὡς τοῦ ἐγκοσμίου θεοῦ τὸ ὑπερκόσμιον, καὶ τούτου τὸ νοερὸν, καὶ ἔτι τούτου τὸ νοητὸν καὶ νοερόν.

Τίς οὖν ἂν εἴη καὶ πόθεν ἡ τοσαύτη διαφορὰ ἐν τῷ ἡνωμένῳ, χαλεπὸν καὶ πλάσαι· ἔτι δὲ τὸ μὲν ἓν οὔτε ἑαυτῷ προῆλθεν οὔτε μεθ' ἑαυτό· τὸ δὲ μετὰ τὸ νοητὸν ὅθεν ἔρχεται 4) ὁπωσοῦν ἡ ἑτερότης; καὶ ἐν ἑαυτῷ καὶ μεθ' ἑαυτὸ ἄρα τὸ νοητὸν ἐν μέσῳ δικαίως ἔμεινεν, ἐν ἑαυτῷ μὲν προελθὼν, μεθ' ἑαυτὸ δὲ οὐδεμίαν πρόοδον ποιησάμενον.

Ἐπὶ δὲ τούτοις ἐκεῖνο προσθετέον, ὅτι πρῶτον ὀχούμενον ἡ ἑνάς ἐστι· ᾧ δὲ ἐποχεῖται πρῶτον, οὐσία· τὸ δὲ ἡνωμένον ἦν πρὸ ἀμφοῖν, πρὸ ὀχοῦντος ἄρα καὶ ὀχουμένου· οὐκ ἄρα ἐνδέχεται αὐτοῦ ἡ φύσις τὴν τοῦ ὀχουμένου διαφορὰν, ὅτι πρὸ τοῦ ἑνὸς ἦν, ὃ πρῶτον ὀχούμενον ἐγένετο κατ' αὐτὴν τὴν πρὸς τὸ ὂν ὡς δεύτερον πρῶτον διάστασιν. Εἰ δὲ καὶ τοῦτό τις ἐννοήσειεν, ὅ φησιν ὁ Ἰάμβλιχος, ὅτι περὶ τὸ ἓν ὑπέστη τὸ νοητὸν, καὶ τἀγαθῷ συμπέφυκε, καὶ τῇ πρὸς ἐκεῖνο ῥοπῇ τῆς ὅλης φύσεως, οἷον ἐπάγη 5), σαφὲς ὅτι σὺν ἐκείνῳ μένει καὶ ἀδιάκριτον καὶ ἀπρόοδον εἰς τὸ ἐκτός. Εἴπερ δὲ ἄρα καὶ ὁπωσοῦν ἐν ἑαυτῷ τινα ἄκραν ἔμφασιν ὑποβάσεως ἐπεδείξατο, καὶ ταύτην οὐκ ἀριθμῷ οὐδὲ πλήθει διακριθεῖσαν, οὐδὲ μὴν ἑτερότητι, ἀλλ' ὅ φησι πάλιν Ἰάμβλιχος, ἡ ἐκεῖ τριὰς οὐκ εἰσὶ τρεῖς μονάδες, οὐδὲ ἐπεγένετο τρισὶ μονάσιν, ἀλλ' ἐστὶ μόνον αὐτὸ τὸ εἶδος τὸ ἐπιγινόμενον ταῖς μονάσι· μᾶλλον δὲ ῥητέον,

3) Mon. καθ' ἕτερον θ. — 4) Mon. ἄρχεται . . . . . προελθόν. Inferius προοχοῦντος et ὡς δεύτερον πρώτου διάστασιν. — 5) Hamb. ἐπαγάγη. Postea Mon. καὶ ταύτη (pro ταύτην) οὐκ ἄρ.. Et inferius Hamb. οὐδὲν γὰρ τούτου (sic pro τούτων) ἐκεῖ.

οὐδὲ τὸ εἶδος· οὔπω γὰρ εἶδος ἐκεῖνο, οὐδὲ οἷον στοιχεῖον· οὐδὲν γὰρ τούτων ἐκεῖ, ἀλλὰ μόνον αὐτὸ τὸ τῆς τριάδος Ἕν, καὶ ἕν, οὐ τὸ διωρισμένον πρὸς οὐσίαν, ἀλλ' ὃ πρὸ ἀμφοῖν εἶναι λέγομεν ἡνωμένον. Πῶς ἂν οὖν τὸ τοιοῦτον ἐπεφύκει προελθεῖν εἰς πλείους ὑποστάσεις; τί οὖν; οὐκ ἔστιν ἐκεῖ τὰ πολλά; ἢ καὶ πρὸ τοῦ ἡνωμένου τὰ πολλὰ μετὰ τὸ ἕν, ἀλλ' οὐχὶ τοσάδε· ἀλλ' ἑνὰς ἀπειρόγονος ἦν τὰ πολλὰ ἐκεῖνα, τὸ δὲ πρῶτον αὐτῆς γέννημα τὸ νοητόν ἐστι πλῆθος, ἀντὶ ἑνὸς ἡνωμένον γεγονός, οὔπω δὲ οὐδὲ τοῦτο τοσάδε· οὔπω γάρ τις διορισμός, οὔπω γάρ τις ἑτερότης· ὅπου δὲ ταῦτα, ἐκεῖ λέγεται καὶ ὁ πρῶτος ἀριθμὸς ὑποστῆναι μετὰ τὸ ἡνωμένον εὐθύς, οὐκ εἰδητικὸς ὢν ἀριθμός, ἀλλ' ὁ κατὰ τὸν πρῶτον διορισμὸν μετὰ τὸ πάντη ἀδιόριστον ὑποστάντα κατὰ τὸ πρῶτον διάφορον πλῆθος. τοῦτο δὲ ἦν τῶν πρώτων στοιχείων, ὅπου πρῶτον ὑπέστη
pag. διορισμὸς [6]) τῶν πρώτων διορισθέντων ἑνὸς καὶ οὐσίας· μᾶλλον
204. δὲ οὐδὲ τούτων ἤδη διορισθέντων, ἀλλ' ἔτι διοριζομένων, ἄλλως τε καὶ ἐν τῇ ἀκρότητι τῶν κάτω διακρίνεσθαι τὸ εἶναι λαχόντων. Τούτων μὲν οὖν ἅπτεσθαι καὶ εἰςαῦθις ἀναγκαῖον ἔσται πολλάκις.

Cap. Ἡμεῖς δὲ ἄλλον προχειρισώμεθα [1]) τρόπον λόγων περὶ τῶν
100. αὐτῶν ἀπὸ τῶν κάτω καὶ ὑπὸ αἴσθησιν κειμένων, ἐπανιόντες ἐπὶ τὰ πρώτιστα τῶν νοητῶν, εἴ τινα βεβαίωσιν τῇ ἑαυτῆς ἀληθείᾳ παράσχοιτο ἡμῖν καὶ ἡ ἀπὸ τεκμηρίων αὐτὴ γιγνομένη κατὰ ἀνάλυσιν ἀπόδειξις. — Ἐπιζητεῖ δὲ ὁ λόγος οὐ περὶ τῶν μονάδων αὐτῶν, ἀλλὰ περὶ τῶν ὑπὸ ἑκάστην πολλῶν τεταγμένων καὶ ἀφ' ἑκάστης δὴ προϊόντων.

Οὐκοῦν ὅτι μὲν πρὸ τοῦ ἑτεροκινήτου τὸ αὐτοκίνητον, καὶ πρὸ τούτου τὸ ἀκίνητον μέν, διακεκριμένον δέ, καὶ πρὸ τούτου τὸ διακρινόμενον, καὶ ἔτι πρὸ τούτου τὸ ἀδιάκριτον. Ἀλλὰ καὶ ἕτερον τρόπον, ὅτι πρὸ σώματος δεῖ εἶναι τὴν [2])

6) Mon. *διορισμὸν*. Hamb. *καὶ* inter *ἑνὸς* et *οὐσίας* non habet.

1) *Προεχειρισώμεθα τρ. λέγων* Hamb. *ἐπὶ τὰ μάλιστα;* sed ad marg. not. *γρ. πρώτιστα*, quod etiam Mon. agnoscit. — 2) Mon. *τὴν* ante *ψυχὴν* non habet. *Μεταβατικῶς γιγνώσκειν*, est ita cognoscere, ut in tempore continuo per partes transgrediaris, *διεξοδεύῃς*. Herennius in Expositione metaphys. c. 4. ubi de Infinito disserit: *Καὶ σὺν τούτοις*

ψυχὴν, τὴν τὸ σῶμα κινοῦσαν, καὶ ζωοποιοῦσαν, καὶ πρὸ ψυχῆς νοῦν τὸν ἅμα πάντα γιγνώσκοντα καὶ οὐ μεταβατικῶς, καὶ πρὸ τοῦ νοῦ ζωὴ, καὶ πρὸ ζωῆς οὐσία· ταῦτα μὲν τοίνυν ὑποκείσθω δεδειγμένα καὶ ὡμολογημένα πᾶσι τοῖς κλεινοτάτοις τῶν φιλοσόφων.

Ἀλλὰ ζητοῦμεν, εἰ μετὰ τὴν μίαν οὐσίαν πολλαὶ οὐσίαι καὶ μετὰ τὴν μίαν ζωὴν πολλαὶ ζωαὶ, καὶ μετὰ τὸν ἕνα νοῦν πολλοὶ νόες, καὶ μετὰ τὴν ψυχὴν πολλαὶ ψυχαί; Μήποτε γὰρ εἴποι τις, ἀπὸ μιᾶς ψυχῆς ἥκειν εἰς τὰ πολλὰ σώματα πολλὰς ἐλλάμψεις, καὶ ἔχειν ἕκαστον σῶμα τὴν ἐπιβάλλουσαν αὐτῷ ζωὴν λογικὴν ἀπὸ τῆς μιᾶς ἐλλαμπομένην [3]), καὶ εἶναι τὸ δοκοῦν πλῆθος τῶν πολλῶν ψυχῶν οὐκ αὐτοτελῶν ψυχῶν, ἀλλὰ ψυχικῶν ἐλλάμψεων πλῆθος, ὁμοίως δὲ καὶ νόων πλῆθος τὰς νοερὰς ἐλλάμψεις, τὰς εἰς ἑκάστην ψυχὴν ἡκούσας, ἀφ' ἑκάστου εἴδους τῶν ἐν τῷ ἑνὶ νῷ διωρισμένων εἰδῶν. Ἀνάγκη γὰρ ὁμολογεῖν τὰς ἐλλάμψεις εἶναι πολλὰς καὶ διαφόρους κατ' εἶδος, εἰ μὴ θέλοι τις πρὸς τὰ ἐν ἀρχῇ φιλονεικεῖν· εἶναι δὲ μόνον ἐλλάμψεις καὶ ἀπὸ τῶν διαφόρων λόγων προϊέναι τῶν ἐν τῇ μιᾷ ψυχῇ περιεχομένων, καὶ τῶν εἰδῶν τῶν ἐν τῷ ἑνὶ νῷ διωρισμένων· ῥᾴδιον γὰρ ἀποδεῖξαι τὸ τῶν εἰδῶν πλῆθος ὑφεστάναι πρὸ τοῦ πλήθους τῶν λόγων, καὶ τὸ τῶν λόγων πρὸ τῶν σωματοειδῶν καὶ ἐνύλων εἰκόνων. Πρῶτα γὰρ δῆλον ὅτι τὰ ἀληθῆ μετὰ τὰ αἰώνια καὶ ἀκίνητα· ὡσαύτως δὲ φαίη τις ἂν καὶ τὰς πολλὰς εἶναι δοκούσας ζωὰς ἐλλάμψεις εἶναι ζωτικὰς ἀπὸ τῆς μιᾶς ζωῆς ὑφεστώσης ἀποῤῥεούσας εἰς πάντα τὰ ζῶντα, καὶ τὰς πολλὰς αὖ πάλιν οὐσίας ἐνδόσεις εἶναι κατὰ [4])

ait ἐπὶ τῆς ψυχῆς τὸ ἄπειρον ληπτέον· μεταβατικῶς γὰρ νοοῦσα δύναμιν ἀπταίστου κινήσεως ἔχει καὶ ἐστιν ἀεικίνητος, συνάπτουσα τὰς περιόδους ἀλλήλαις καὶ ἄτρεπτον ποιουμένη τὴν ἐνέργειαν καὶ μίαν καὶ ἀνέκλειπτον. Opponitur cognitio simultanea (sit venia verbo) et totalis. — Hamb. h. l. ad marg. rubro pigmento notat: ζήτησις, εἰ μετὰ τὴν μίαν οὐσίαν καὶ ζωὴν καὶ ἕνα νοῦν καὶ ψυχὴν μίαν πολλαὶ οὐσίαι καὶ ζωαὶ καὶ νοῖ καὶ ψυχαὶ καθ' ἑαυτὰ ἐν ἰδίᾳ ὑποστάσει; ἢ οὐδαμῶς πολλὰ τοιαῦτα; ἀλλ' ἐλλάμψεις μόνον ἀπὸ τῶν πρώτων προϊοῦσαι εἴς τε τὰ ὄντα καὶ ζῶντα καὶ νοῦν ἔχοντα καὶ ἔμψυχα τοιαῦτα εἶναι πεποιήκασιν. — 3) Hamb. ἐλλαμπομένων. Paulo post Mon. art. τῶν post πλῆθος et verba οὐκ αὐτοτελῶν ψ. non agnoscit. Deinde Hamb. art. τῶν inter ἑκάστου εἴδους et ἐν τῷ ἑνὶ νῷ non habet. In sqq. Mon. ἐθέλοι; idem inferius τῶν ἐν ante τῷ ἑνὶ δ ωρ. omisit. — 4) Hamb. καὶ ἐλλ. sed cum deinceps

pag. 205. **ἔλλαμψιν ἀπὸ τῆς μιᾶς οὐσίας προϊούσας εἰς πάντα ὄντα· τί** δεῖ πολλὰ λέγειν, ὅτε καὶ τοὺς θεοὺς οὕτως ὑποτίθενται τοὺς πολλοὺς οἱ πρὸ Ἰαμβλίχου σχέδον τι πάντες φιλόσοφοι, ἕνα μὲν εἶναι τὸν ὑπερούσιον θεὸν λέγοντες, τοὺς ἄλλους οὐσιώδεις εἶναι ταῖς ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἐλλάμψεσιν ἐκθεουμένους, καὶ εἶναι τὸ τῶν ὑπερουσίων πλῆθος ἑνάδων οὐκ αὐτοτελῶν ὑποστάσεων, ἀλλὰ τῶν ἐλλαμπομένων ἀπὸ τοῦ μόνου θεοῦ, καὶ ταῖς οὐσίαις ἐνδιδομένων θεώσεων.

Ὅπερ οὖν λέγω πολλάκις, ἐπιζητεῖ ὁ λόγος περὶ ἑκάστου ἀριθμοῦ τοῦ ὑπὸ ἑκάστην ἀρχικὴν μονάδα λεγομένου τετάχθαι, πότερον αὐτοτελής ἐστιν, ἢ μόνον κατ' ἔλλαμψιν πληθυόμενος;

Διττὴ δὲ καὶ ἡ ἔλλαμψις, ἡ μὲν ἀπῃωρημένη τοῦ ἐλλάμποντος, καὶ ἐκείνῳ συνοῦσα κατὰ μίαν συνέχειαν, ἡ δὲ ἐμφυομένη τῷ ἐλλαμπομένῳ καὶ ἐκείνου γιγνομένη, καὶ ἐν ὑποκειμένῳ αὐτῷ ὑφισταμένη· ζητητέον οὖν, ποτέρως ὑποθησόμεθα τὰς ἐλλάμψεις, εἴ τις αὐτὰς ἀντὶ τῶν ὑποστάσεων παραδέχοιτο τῶν αὐτοτελῶν; διωρίσθω δὲ καὶ τοῦτο πρότερον, ὡς ἡ μὲν αὐτοτελὴς ὑπόστασις κρείττων ἐστὶ τῆς ὁμοταγοῦς ἐλλάμψεως, οἷον τὸ ἡλίου φῶς, εἰ καθ' αὑτὸ ὑφεστήκει καὶ μὴ ἦ ἑτέρου τινὸς ἀπαιώρημα, καὶ οὐσία τις ἦν, ἀλλὰ μὴ τρόπον τινὰ τῆς οὐσίας ἐνέργεια, καὶ αὐταρκες ἐφ' ἑαυτοῦ ἑστὸς, ἀλλὰ μὴ τῷ ἑτέρου εἶναι συνουσιωμένον κρεῖττον ἀνωμολόγητο. δῆλον δὲ ὅτι καὶ ἡ τοιάδε ἔλλαμψις ἀμείνων ἐστὶ τῆς ἑτέρας· αὕτη μὲν γὰρ, εἰ καί τινος ἑτέρου ἐστὶν, ἀλλὰ τοῦ κρείττονος αὐτοῦ τε τοῦ ἐλλάμποντος, ἐκείνη δὲ τοῦ χείρονος· τοῦ γὰρ ἐλλαμπομένου· καὶ ἡ μὲν χωριστὴ, ἡ δὲ ἐν ὑποκειμένῳ καὶ ἀχώριστος· σαφὲς δὲ ποτέρα πότερον.

Ἔτι τοίνυν ἠξιούσθω καὶ ἐκεῖνο πρὸς τούτοις, ὡς εἴτι [5]) εἴη τῷ χείρονι, καὶ τῷ κρείττονι ἔσται πολλῷ μειζόνως· οἷον εἰ ἡ

post ἀπὸ τῆς μιᾶς superiora verba (ut passim) ζωῆς ἐφεστώσης κ. εἰς π. τ. ζ............... repetit, hic saltem κατὰ recte scripsit. — 5) Mon. post εἴ τι inserit κρεῖττον recte. Antea pro πρότερον legendum erit προτέρου. Idem mox pro ἢ ἡ ante ἀνθρωπίνη legit εἴη. Et ad verba λέγω δὲ τὸ κ. ε. sqq. ad marg. rubro pigm. notat: αἱ λύσεις. Pro διοριζόμεναι legendum erit aut διορίζομαι aut διοριζόμενοι. Art. τῇ ante ψυχῇ Mon. omittit.

χείρων φύσει ψυχὴ αὐτοτελὴς οὐσία ἐστὶ, καὶ οὐκ ἔλλαμψις οὐδετέρα, πάντως ὅτι καὶ ἡ φύσει κρείττων, ἢ ἡ ἀνθρωπίνη καὶ ἡ θεία πολὺ μᾶλλον· ὥστε, εἰ ἡ ψυχὴ, καὶ ὁ νοῦς κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον· καὶ εἰ ὁ νοῦς, καὶ ἡ ζωὴ ὡσαύτως· εἰ δὲ ἡ ζωὴ, καὶ ἡ οὐσία· εἰ δὲ ἡ οὐσία, καὶ τὸ Ἕν· τὸ γὰρ αὐτοτελὲς καὶ αὐτάρκες καὶ ἐφ' ἑαυτοῦ ἱδρυμένον ἐν τοῖς ὑπερτέροις ἂν εἴη μᾶλλον ἢ ἐν τοῖς ὑποδεεστέροις· εἰ ἄρα ἐν τούτοις, καὶ ἐν ἐκείνοις.

*Λέγω δὲ τὸ καθ' ἑαυτό τε καὶ ἐν ἑαυτῷ οὐσιωμένον ἐπὶ τῶν πεφυκότων ὧδε ἔχειν· τοιαῦτα δὲ οὐσία καὶ ζωὴ καὶ νοῦς καὶ ψυχὴ καὶ σῶμα· διοριζόμεναι δὲ τοῦτο διὰ τὰ ἐν τούτοις ἔχοντα τὸ εἶναι, ἃ καλοῦμεν στοιχεῖα καὶ μέρη καὶ εἴδη καὶ λόγους τοὺς ἐν τῇ ψυχῇ καὶ τὰ τοῦ σώματος ἕτερα τοιαῦτα.

Τούτων δὲ οὕτως ἐχόντων, ὅτι μὲν τὰ σώματα πολλά pag. 206.
ἐστιν, καὶ διέστηκεν ἀπ' ἀλλήλων καθ' ἕκαστα, φανερὸν καὶ τυφλῷ τὸ λεγόμενον· τὰ δὲ ἔμψυχα τούτων ἢ μιᾷ ψυχῇ ἐψύχωται κοινῇ πάντων, ἢ μετὰ τὴν μίαν εἰσὶ καὶ πολλαὶ ψυχαὶ ἑκάστου μία τις ἴδιος, οὐσία τις ἑκάστη αὐτοκίνητος. Ἀλλ' ὅτι μὲν οὐ μία πάντων ἡ ζωὴ, καὶ τοῦτο φανερόν· ἄλλης γὰρ ἄλλως αἰσθανόμεθα ζωῆς. Ἴδιοι μὲν οὖν αἱ ψυχώσεις ἑκάστων· ἤτοι δὲ ἐλλάμψεις εἰσὶν ἰδιούμεναι πρὸς τὰ ὑποκείμενα, ἢ ἀπὸ λόγων καθήκουσαι τῆς μιᾶς ψυχῆς ἰδιοτρόπως, ἐν ὑποκειμένῳ δὲ ἐγγιγνόμεναι τῶν σωμάτων 6) ἑκάστῳ· τοῦτο δὲ ἀδύνατον, τὸ γὰρ αὐτὸ ἑαυτὸ κινοῦν πάντως ἐστὶ χωριστὸν τῶν ὑποκειμένων ἢ ψυχουμένων παρ' αὐτοῦ σωμάτων. Ἢ τούτοις μὲν οὐκ ἐμπεφύκασιν αἱ ἐλλάμψεις, οὐδὲ ἐν τούτοις ἔχουσι τὸ εἶναι, ἀποκρέμανται δὲ τῶν ἐλλαμπόντων, καὶ ἐκείνων εἰσὶν εἴτε ἐνέργειαί τινες, εἴτε οὐσίαι δευτέραι συνηρτημέναι ταῖς πρώταις, καὶ ἐκείνων ἀποῤῥέουσαι, ὡς τὰ φῶτα τῶν φωτιζόντων, εἴτε ὅ τι βούλοιτό τις λέγειν· ἀλλ' ἔσονται πάντως οὐχ ἑαυτῶν ἕκασται, ἀλλὰ μιᾶς φύσεως οἷον ἀποφύσεις, ἢ μέρη ἢ λόγοι οὐσιώδεις.

6) Mon. *ἀσωμάτων*. Hamb. mox *ἐλάμψεις* ut passim una λ littera; et Mon. *ἀποκέμμανται*. Inferius idem art. τοῦ inter *παρὰ τὸ* et *ἡλίου φῶς* inserit.

Εἰ δὲ τοῦτο, ποίαν ἕξει χώραν ἡ κακία καὶ ἡ ἄγνοια ἐν ταῖς μερικαῖς ψυχαῖς οὐκέτι οὔσαις; ἔσται ἄρα ταῦτα πάθη τῆς ὅλης· εἰ γὰρ μηδὲν ἦν ἄλλο παρὰ τὸ ἡλίου φῶς ἐν τῷδε τῷ τόπῳ, τὸ σβέννυσθαι πάθος ἦν ἂν τοῦ ἡλιακοῦ φωτὸς, εἴπερ καὶ τὸ λυχναῖον ἐκείνου ἦν· Τοῦτο δὲ οὐδὲν λέγειν θεμιτόν· οὐκ ἄρα ὡς αἱ ἀνθρώπιναι ψυχαὶ τῆς ὅλης εἰσὶν ἀποφύσεις, αὐτοτελεῖς ἄρα καὶ ἐφ' ἑαυτῶν ἱδρυμέναι, καὶ ἐν ἑαυταῖς ἑαυτῶν οὖσαι καὶ οὐχ ἑτέρων, ὅπερ εἰσὶν αὐτεξούσιοι καὶ αὐτοκίνητοι ὡς ἀληθῶς. Εἰ δὲ τὸ ἀνθρώπειον σῶμα ἔχει μὲν καὶ τὴν ἐν αὐτῷ κατεῤῥιζωμένην ἐμψυχίαν, ἔχει δὲ πρὸ ταύτης τὴν ἐμπνέουσαν [7]) αὐτοτελεῖ ταύτην ψυχὴν, ψυχοῦται δέ πως καὶ ὑπὸ τῆς τοῦ παντὸς, πάντως ὅτι τὰ κρείττονα τῶν ἐμψυχῶν οὐ μόνον ἕξει τὴν ἐν ὑποκειμένῳ ζωὴν, οὐδὲ μόνην τὴν κοινὴν καὶ πόῤῥωθεν ἐμπνέουσαν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἴδιον αὐτῶν ἑκάστου· κρείττων γὰρ ἡ τοιάδε ψύχωσις τῆς οὐκ ἐχούσης τὴν αὐτοτελῆ καὶ οἰκείαν ψυχήν. Ὅλως δὲ εἰ τὴν χειρίστην ἔχει κατὰ ἐμψυχίαν, καὶ τὴν κρατίστην κατὰ τὸ κοινὸν τῆς μιᾶς ψυχῆς, διὰ τί μὴ ἂν ἔχοι τὴν ἐν μέσῳ τούτων τεταγμένην.

Ἔτι δὲ καὶ ἄλλως, εἴ ἐστιν ἡ ἡμετέρα ψυχὴ ἴδιός τις οὐσία, ἔστι δὲ καὶ ἡ ὅλη καὶ μία, ὥσπερ μονὰς οὖσα τῶν ψυχῶν, διὰ τί μὴ καὶ ὁ πᾶς ἀριθμὸς ὁ μεταξὺ τῆς μιᾶς καὶ
pag. 207. τῶν εἰς ἔσχατον μεμερισμένων· πῶς γὰρ οἷόν τε ἦν ἀπὸ τῆς ὅλης προελθεῖν τὰς μερικωτέρας ἁπασῶν ψυχῶν ἄνευ τῶν μέσων πληρωμάτων; ἀνάγκη ἄρα ἕκαστον ἔμψυχον οἰκείαν αὐτοτελῆ κεκλῆσθαι ψυχήν.

Εἰ δέ τις καὶ ἀκριβολογούμενος διττὴν εἶναι φαίη τὴν ἀπὸ τῆς ὅλης καὶ μιᾶς ψυχῆς ζωοποιΐαν, τὴν μὲν προλαμβάνουσαν τὴν ἴδιον, οἷα ζωοποιεῖ καὶ τὰ ἄψυχα τῶν ἐν τῷ παντὶ, χείρω ταύτην οὖσαν τῆς ἰδιοτρόπου, καὶ μερικωτέρας, οἵαν πρόςλαβόντα [8]) τὰ ἔμψυχα ζωτικώτερα γέγονε, τὴν δὲ

7) Hamb. verba αὐτοτελεῖ ταύτην ψυχὴν usque ἐμπνέουσαν inclus. omisit. Ceterum l. αὐτοτελῆ. — 8) Mon. προςλαβόντα, quod rectius esse judico quam προλαβόντα, quod Hamb. dat, qui deinceps ταύτην ἐπιγιγν. scribit. Mon. ἐνδιδομένην, et καὶ μόνην ζῆν τὴν κοινὴν, ast in marg. ζωὴν. Pro καὶ ἴδιον ψυχὴν Mon. καὶ ἀΐδιον ψ. legit et art. αἱ ante πολλαὶ ψ. et inferius τὸν ante νοῦν, ἀναγκ. omittit.

ταύτῃ ἐπιγιγνομένην τῇ ἰδίῳ κοινὴν ζωήν· ἀπὸ τῆς ὅλης ἐνδεδομένην ψυχῆς, καθ' ἣν ὅλουται τὰ μερικὰ, καὶ οὕτως ὅμως ἀνάγκη ἢ πάντα ἄψυχα εἶναι καὶ μόνην ζωὴν τὴν κοινὴν καὶ ἀλλοτρίαν ζωὴν τοῦ παντὸς οὖσαν· ἢ εἴ ἐστι καὶ τὸ ἔμψυχον εἶναί τινα καὶ ἴδιον ψυχὴν τούτου, δι' ἧς τεύξεται μειζόνως καὶ ὁλικώτερον· τῆς τοῦ παντός εἰσιν ἄρα μετὰ τὴν μίαν αἱ πολλαὶ ψυχαὶ αὐτοτελεῖς, ὡς ἀπὸ τῶν φαινομένων συλλογίσασθαι. Εἰ δὲ οὕτως ἔχει τὸ ἔμψυχον πρὸς ψυχὴν, ὡς τὸ ἔννουν πρὸς τὸν νοῦν, ἀναγκαῖον οἶμαι καὶ ἐπὶ τούτων τὸν αὐτὸν λόγον κρατύνειν. Τὸ μὲν οὖν ἔμψυχον σῶμά ἐστιν ἐμψυχωμένον [9]), οὐκ ἔλλαμψιν ἔχον μόνην ψυχῆς, ἀλλὰ καὶ ψυχῇ αὐτοτελεῖ συνηρημένον· ἦν γὰρ αὐτῷ τοῦτο κρεῖττον ἐκείνου· τὸ δὲ ἔννουν ψυχή ἐστι νενοωμένη, οὐ μόνην ἔχουσα τὴν νοερὰν ἔλλαμψιν, ἀλλὰ κοινῷ οἰκείῳ συνηρτημένη κατὰ φύσιν, ὃ κρεῖττόν ἐστιν αὐτῇ τοῦ μόνην ἔλλαμψιν ἔχειν νοεράν. Οὐ γὰρ δὴ τοῦτο τὸ κρεῖττον εἶδος ἐν μὲν τοῖς χείροσι συνέστη, καὶ τοῖς χείροσι συνουσιώθη, τοῖς δὲ κρείττοσι καὶ ἐν τοῖς κρείττοσιν οὐκ ἂν ἐγένετο· λέγω δὲ τὸ αὐτοτελεῖ μὲν ψυχῇ συνεζεῦχθαι τὸ ἔμψυχον σῶμα, νῷ δὲ τὴν ἔννουν ψυχὴν μὴ συνεζεῦχθαι αὐτοτελεῖ. Κρεῖττον γὰρ ὂν τοῦτο, πῶς οὐκ ἂν μειζόνως ὑπάρξειεν τοῖς κρείττοσιν;

Ἀλλὰ μὴν ὁ αὐτὸς τῆς μεθόδου τρόπος καὶ ἐπὶ νοῦ καὶ ζωῆς· ζῇ μὲν γὰρ ὁμολογουμένως ὁ νοῦς, ἀλλ' ἡ ζωὴ αὕτη τοῦ νοῦ ἐστι καὶ ἐν τῷ νῷ ὑφέστηκε· δεῖ ἄρα πρὸ ταύτης εἶναι ζωὴν αὐτοτελῆ, ἧς ὁ νοῦς μεθέξει κατὰ συνάρτησιν αὐτῇ, καὶ ὡς κρείττονι συνεζευγμένος, ὥσπερ σῶμα ψυχῇ, καὶ δι' ἧς μεθέξει καὶ τῆς ἀμεθέκτου ζωῆς, ὥσπερ τὸ σῶμα διὰ τῆς ἑαυτοῦ ἰδίας ψυχῆς καὶ τῆς τοῦ εἰληχότος φέρε εἰπεῖν. Cap. 101.

Ὡσαύτως δὲ ἀναβησόμεθα καὶ ἀπὸ ζωῆς ἐπ' οὐσίαν καὶ τὴν [1]) μεθεκτὴν καὶ τὴν ἀμέθεκτον. Ἆρα οὖν οὐ τοῦτο λέγοι

9) Hamb. *ἐμψυχόμενον*. l. *ἐνεψυχωμένον* vel *ἐμψυχούμενον*. Pro *συνηρημένον* f. l. *συνηρτημένον*. Mon. *ἐστιν ἐνοωμένη*.

1) Mon. *μεθεκτικήν*. Hamb. *τοῦτο* omittit, verum inter *καὶ τοῦ ἁπλῶς* et *ἑνὸς καὶ* infercit, et loco *πρὸ πάντων ἑνὸς εἶναι* scribit *πρὸ π. ἁπλῶς εἶναι*. Pro isto depravato *τῆς* post *τὸ μὲν γὰρ εἶναι* Mon.

τις ἂν καὶ ἐπὶ τοῦ ἡνωμένου ὡς ὄντος τριττοῦ καὶ αὐτοῦ, τοῦ μὲν κατὰ ἕξιν τὴν ἐν τῇ οὐσίᾳ, τοῦ δὲ κατὰ τὴν μεθεκτὴν ὑπόστασιν, τοῦ δὲ κατὰ τὴν ἀμέθεκτον. Ὁ δὲ αὐτὸς ἀπαιτήσει
pag. 208. λόγος καὶ τοῦ ἁπλῶς ἑνὸς καὶ πρὸ πάντων ἑνὸς εἶναι τριττὴν ὑπόστασιν· τὸ μὲν γὰρ εἶναι τῆς ἐν ἄλλῳ γεγονυῖαν ἔλλαμψιν, καθ' ἣν ἕκαστον ὅπως ποτὲ ὑφεστὼς ἓν λέγομεν, τὸ δὲ κατὰ τὴν ἀμέθεκτον ὕπαρξιν, τὸ δὲ κατὰ τὴν μέσην τὴν μεθεκτήν, δι' ἧς τὰ μετέχοντα καὶ τῆς ἀμεθέκτου τὶ παραπολαύει. Ἀλλ' αὕτη μὲν ἡ ἀπορία καὶ εἰςαῦθις ἡμᾶς περιμένει.

Βούλομαι δὲ κατὰ [2]) ἄλλην ἔφοδον λόγον ἀναδραμεῖν πάλιν κάτωθεν ἄνω, διὰ τεκμηρίων ἀποδεικνὺς, ὡς ἀναγκαῖον ἄρα μὴ μόνον τὰς μονάδας εἶναι τὰς ὑπερτέρας ἀεὶ πρὸ τῶν καταδεεστέρων, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀριθμοὺς ἑκάστους τοὺς ἀπὸ τῶν οἰκείων μονάδων διακρινομένους· οἷον ὃ νῦν δὴ ἔλεγον, ὅτι καὶ ψυχαὶ πολλαὶ γεγόνασι μετὰ τὴν μίαν, καὶ νόες μετὰ τὸν ἕνα πολλοὶ, καὶ ζωαὶ καὶ οὐσίαι πολλαὶ μετὰ τὴν μίαν ζωὴν καὶ οὐσίαν, ἐφ' οἷς πάλιν ἡ αὐτὴ ἡμῖν ἀπορία ἀπαντήσεται περὶ τοῦ ἡνωμένου καὶ τοῦ ἑνός.

Ὅτι μὲν τοίνυν τρία τὰ ἑξῆς ἀναγκαῖον ὑποτίθεσθαι, τὸ ἑτεροκίνητον, τὸ αὐτοκίνητον, τὸ ἀκίνητον, ἱκανῶς οἶμαι καὶ οἱ παλαιότεροι δεικνύουσιν· Εἰ γὰρ ὑφ' ἑτέρου κινεῖται τὸ κινούμενον σῶμα, οὐ γὰρ ὑφ' ἑαυτοῦ, ἢ σῶμα τὸ κινοῦν, καὶ αὐτὸ ὑφ' ἑτέρου, καὶ τοῦτο ἐπ' ἄπειρον, ἢ ὑπ' ἀκινήτου· καὶ πῶς τοῦτο ποτὲ μὲν κινήσει, ποτὲ δὲ οὔ; τὸ γὰρ ἑτεροκίνητον ἐν μεταβολῇ θεωρεῖται, τὸ δὲ ἀκίνητον οὐκ ἂν ἐξάρχοι μεταβολῆς, ἵνα μὴ καὶ αὐτὸ μεταβάλοι· ὑπόκειται δὲ ἀκίνητον· ἢ εἰ ταῦτα ἀδύνατα, τὸ αὐτοκίνητον ἄρξει μεταβολῆς τῆς τε ἑαυτοῦ καὶ τῆς τοῦ ἑτεροκινήτου· ἀνάγκη ἄρα πρὸ τοῦ ἑτεροκινήτου τὸ αὐτοκίνητον ὑποτίθεσθαι· καὶ μὴν

scribit σγῆς. f. l. αὐτῆς. Hamb. mox scribit ὑφεστὸς pro ὑφεστὼς, ut passim, quæ ubique corrigere supersedendum censui. — 2) Mon. κατ' ἀ. ἐφ. λόγων. Idem ad sqq. verba Ὅτι μὲν τοίνυν sqq. ad marg. rubro pigm. notat: περὶ ἑτεροκινήτου, infra quod: αὐτοκινήτου et subter hoc ἀκινήτου· καὶ ὅτι ἐστὶ τὸ αὐτοκίνητον. Pro τρία τὰ ἑξῆς Mon. l. ἐφεξῆς. Pro εἰ γὰρ ὑφ' ἑ. l. ἢ γ. Pro ἢ ὑπ' ἀκιν. Hamb. ἢ ἐπ' ἀκιν. Inferius Mon. μεταβάλλοι.

τὸ κινοῦν ᾗ κινεῖ, πάντως ἀκίνητον· εἰ γὰρ καὶ τοῦτο κινοῖτο, ἐπ' ἄπειρον ἥξομεν· εἰ δὲ τὸ αὐτοκίνητον λέγοι τις εἶναι τὸ πρῶτον κινοῦν, ἀκίνητον ἂν εἴη, καὶ οὐκ αὐτοκίνητον· εἰ δὲ ταυτὸν ἅμα κινοῦν καὶ κινούμενον, καὶ ᾗ μὲν κινοῦν, ἀκίνητον, ᾗ δὲ ὑφ' [3]) ἑαυτοῦ κινούμενον, αὐτοκίνητον, οὐκ ἔσται καθαρῶς ἀκίνητον, ἀλλὰ πρῶτον μὲν τῶν κινουμένων, ὅτι οὐχ ὑπὸ ἄλλου, ἀλλ' ὑφ' ἑαυτοῦ, ἔσχατον δὲ τῶν κινούντων, ὅτι οὐ μόνον ἐστὶ κινοῦν, ἀλλὰ καὶ κινούμενον· δεῖ δὲ τὸ ἀμιγὲς πρὸς τὸ χεῖρον, πρὸ τοῦ μεμιγμένου τίθεσθαι ὡς πρῶτον· εἰ γὰρ δεῖ εἶναι πρὸ τοῦ κινουμένου τὸ κινοῦν, ὅπερ ἐξ ἀνάγκης ἀκίνητον, οὐ δύναται πρῶτον εἶναι κινοῦν τὸ ἅμα κινούμενον· οὐδὲ γὰρ κυρίως τοῦτό ἐστι τὸ κινοῦν· τί γὰρ μᾶλλον κινοῦν ἢ κινούμενον τὸ αὐτό; καὶ τί [4]) μᾶλλον τῶν ἀκινήτων ἢ τῶν κινουμένων εἶναι λέγοιτο; κἂν ἑαυτὸ γὰρ μεταβάλῃ, μεταβάλλεται ὅμως· οὐκ ἄρα ἀκίνητον ὡς ἀληθῶς. Δεῖ ἄρα πρὸ τοῦ pag.
αὐτοκινήτου τὸ ἀκίνητον, ὃ πάλιν τριττὸν ἂν εἴη τὴν φύσιν· 209.
δύναται γὰρ ἀκίνητον εἶναι παντελῶς ὁ νοῦς, ἡ ζωή, ἡ οὐσία· αὕτη μὲν ὡς ὑπεραιώνιος, ὁ δὲ νοῦς ὡς αἰώνιος, ἡ δὲ ζωὴ ὡς αἰὼν αὐτός· ἢ ἄμεινον ἴσως, τὸ μὲν φάσκειν εἰς εἴδη περιγεγράφθαι καὶ διακεκρίσθαι, τὸ δὲ ἀπερίγραφον εἶναι καὶ ἀδιάκριτον, τὸ δὲ οὕτω μέσως ἔχειν, ὡς ἐγείρεσθαι μὲν πρός τε διάκρισιν καὶ περιγραφήν, οὔπω δὲ ἐν τῷ διακεκρίσθαι καὶ περιγεγράφθαι τελέως ἑστάναι· δήλη δὲ τούτων καὶ ἡ τάξις, ἔσται δὲ πρὸ τούτων καὶ ἀναπαρατεινόμενον πᾶσι τὸ ἕν· οὐ γὰρ ταυτὸν Ἓν καὶ ἡνωμένον· τοῦτο γὰρ ἦν τὸ ἀδιάκριτον.

Τούτων δὲ εἰς τοσοῦτον ὑπομεμνησμένων [1]) ἡ ζήτησις Cap.
ἡμῖν προκείσθω τῶν ὑφ' ἕκαστον γένος, οἷον πολλῶν εἰδῶν, 102.
εἰ καὶ ταῦτα πρὸς τοῖς κοινοῖς ἀναγκάσει τις λόγος· προδιοριστέον δὲ καὶ ταῦτα πρὸς τούτοις εἰρημένοις, ἓν μέν, ὅτι τὰ μέρη τῷ οἰκείῳ ὅλῳ συνειδοποιεῖται καὶ τῇ τοῦ ὅλου ἐνεργείᾳ καὶ τὴν τοῦ μέρους χαρακτηριστέον, οἷον τὸ δοξαστικὸν

3) Mon. ἀφ' ἑαυτοῦ κιν. — 4) καὶ τί γὰρ μ. Mon. et μεταβάλλοι et ὅλλως Hamb.

1) Hamb. ὑπεμνησμένων. Mon. τίς ὁ λόγος, et inferius τὸ μὲν καὶ αὐτὸ ἀνώπειρον. sic. Idem τῆς ante ἄλλης καὶ α. om.

οὐ ταὐτὸν κατ' εἶδος τό τε τῆς θείας ψυχῆς, καὶ τὸ τῆς δαιμονίας καὶ τὸ τῆς ἀνθρωπίνης, ἀλλὰ τὸ μὲν καὶ αὐτὸ ἀνθρώπινον, τὸ δὲ δαιμόνιον, τὸ δὲ θεῖον· ὁμοίως δὲ ἔχει καὶ λόγος ἕκαστος ὃ ἑκάστη, καὶ τὸ αὐτοκίνητον ἄρα ἄλλο καὶ ἄλλο κατ' εἶδος, ὥστε καὶ τὸ φαινόμενον αὐτοκίνητον εἴδει διάφορον, τὸ ἀπὸ τῆς ἄλλης καὶ ἄλλης καθῆκον. Οὐκοῦν καὶ ἀντιστρέψαντι ῥητέον, ὅτι τὰ φαινόμενα διάφορα κατ' εἶδος ὄντα ἀπὸ διαφόρων κατ' εἶδος ἀληθινῶν προέρχεται· ὥστε τὰ πολλὰ εἴδη φαινόμενα τῶν πολλῶν ἀληθινῶν εἰδῶν ἐστι τεκμήρια, ἐπεὶ καὶ τὸ κοινὸν φαινόμενον τοῦ κοινοῦ ἀληθοῦς ἀποδεικτικόν. Εἰ τοίνυν ἁπλῶς τὸ φαινόμενον ἐν τῷ ἑτεροκινήτῳ αὐτοκίνητον τεκμήριον ποιούμεθα τοῦ ἀληθοῦς αὐτοκινήτου, ὡς ἐν *Φαίδρῳ* δείκνυται τελειότερον· Εἰ πολλὰ εἴη τὰ εἴδη τῶν φαινομένων, πολλὰ ἂν εἴη καὶ τὰ εἴδη τῶν ἀληθινῶν· ἕκαστον γὰρ φαινόμενον τοῦ οἰκείου ἀληθινοῦ τεκμήριον γίνεται, ὡς ἑκάστη εἰκὼν διαφέρουσα κατ' εἶδος ὅλον τοῦ οἰκείου παραδείγματος· Εἰ δὴ ἕκαστον ἔμψυχον φαινόμενόν ἐστιν αὐτοκίνητον, καὶ οὐ ταὐτὸν εἴδει ἕκαστον, σαφὲς ὅτι καὶ τὰ ἀληθινῶς [2]) αὐτοκίνητα πολλὰ εἴδη ἔσται· πολλαὶ ἄρα αἱ ψυχαί. Ἀλλ' ἴσως ὡς πολλὰ παραδείγματα ἐν τῷ ἑνὶ νῷ, οὕτω πολλαὶ ψυχαὶ οἱ πολλοὶ ψυχικοὶ λόγοι, διωρισμένοι κατ' εἶδος ἐν τῇ μιᾷ ψυχῇ τῇ ὅλῃ καὶ μονοειδεῖ· ἀλλὰ τὰ μέρη ἐκείνης θεῖά ἐστι πάντα καὶ παντελοῦς μέρη φύσεως, ὥστε ἐν μέρει παντελῆ καὶ αὐτά· ὁλικὸν γὰρ ἕκαστον, καὶ τῷ ὄντι κοσμικόν· οὐ πᾶν δὲ ἔμψυχον τοιαύτας ἀποδίδωσιν ἐνεργείας, οὐδὲ τοιοῦτον τὴν φύσιν ἐστίν, ἀλλὰ τὸ μὲν θεῖον, τὸ δὲ δαιμόνιον, τὸ δὲ ἀν-
pag. θρώπειον· καὶ τὸ μὲν *Πυθαγόρου* ἔμψυχον, τὸ δὲ *Κύλω-*
210. *νος*, καὶ τὸ μὲν *Πλάτωνος* εἰ τύχοι, τὸ δὲ *Κλέωνος*. Ἀνάγκη ἄρα καὶ τὰς κυρίως αὐτοκινήτους ψυχὰς ἄλλας εἶναι καὶ ἄλλας τοῖς αὐτοῖς εἴδεσι, καὶ ἔτι μειζόνως διαφερούσας [3]) καὶ τὰ φαινόμενα αὐτοκίνητα· πολλαὶ ἄρα αἱ ψυχαὶ μετὰ τὴν μίαν

2) Mon. ἀληθῶς. Uterque Εἴδη pro superiore εἰδή. Mon. πολλαὶ ἄρα καὶ αἱ ψυχαί. sequentia verba ἀλλ' ἴσως...... οὕτω πολλαὶ ψυχαὶ Hamb. neglexit. Mon. μονειδεῖ pro μονοειδεῖ. — 3) Mon. ἢ (pro καὶ) τὰ φονόμενα, et inferius τὰ σώματα γίνονται, et διαπράττοντο.

καὶ ὅλην· ἀλλ᾿ ἴσως οὐ συντεταγμέναι τοῖς ἐμψύχοις, χωρισταὶ δὲ ἐφ᾿ ἑαυτῶν οὖσαι, καὶ πόῤῥωθεν ἐλλάμπουσαι τὰς ἐμψυχίας, καθ᾿ ἃς ἔμψυχα τὰ σώματα γίγνεται. Ἀλλ᾿ εἰ καὶ ἀληθὲς ὑποθοῖτό τις εἶναι τὸ λεγόμενον, οὐδὲν ἂν εἴη πρός γε τὸ παρόν· ὅτι γὰρ ἕκαστον ἔμψυχον οἰκείαν ἔχει ψυχὴν, τὴν τὸ φαινόμενον αὐτοκίνητον αὐτῷ χορηγοῦσαν διάφορον, τοῦτο ἠβούλετο δεικνύναι ὁ λόγος, εἴτε πόῤῥωθεν, εἴτε ἔγγυθεν εἴτε ὅπῃ καὶ ὅπως τοῦτο διαπράττοιτο· ἔπειτα ἄλλαι μέν εἰσιν αἱ τοῦ ἐμψύχου ἐνέργειαι ἀχώριστοι καὶ ζωώδεις, ἄλλαι δὲ αἱ τῆς ψυχῆς αὐτῆς ἢ μαχομένης τῷ ἐμψύχῳ ἢ ταττούσης αὐτὸ καὶ διακοσμούσης, ἢ ἀναχωρούσης ἀπ᾿ αὐτοῦ προτροπάδην, ἢ οὐδὲ παρεῖναι δοκούσης διὰ τὸν πολὺν χωρισμόν. Καὶ ταῦτα ἐναργῆ ἐφ᾿ ἡμῶν γέ ἐστιν· ἐπὶ δὲ τῶν δαιμονίων γενῶν ἧττον μὲν, διὰ τὸ ἀφανές· ἤδη δὲ καὶ πολλοὶ τοιούτοις ἐγένοντο προςτυχεῖς, ἐπὶ δὲ τῶν θείων δυσκολώτερον διακρῖναι τάς τε τοῦ ἐμψύχου καὶ τὰς τῶν ψυχῶν ἐνεργείας, καὶ ἔτι τὰς αὐτῶν τῶν θεῶν, ὧν ἐξημμέναι ψυχαί. Συλλογίσαιτο δ᾿ ἂν ὅμως ἄν τις ῥᾳδίως τὰ αὐτὰ καὶ περὶ τούτων· οὐ γὰρ ἡ μὲν ἡμετέρα ὡς ὀργάνῳ χρῆται τῷ ἐμψύχῳ, ὡς δηλοῖ ποτὲ μὴ δὲ χρωμένη· ἡ δὲ θεία οὐκ ἂν οὕτω κινοῖ τὸ ἑαυτῆς ἔμψυχον, κἂν ἀεὶ κινῇ, ἀεὶ καὶ τὸ χωριστὸν ἀπ᾿ αὐτοῦ προβεβλημένη. Εἰ τοίνυν ἑκάστης ὄργανον 4) ἐξῆπται τὸ ἔμψυχον, σαφὲς ὅτι σύνεστιν αὐτῷ ὡς τῷ ὀργάνῳ τὸ χρώμενον· τοῦτο δέ ἐστιν ἡ ἑκάστου λογικὴ ψυχὴ κατὰ σύνταξιν ὁρωμένη πρὸς τὸ οἰκεῖον ὄργανον, ὃ δὴ καὶ Ὄχημα καλοῦμεν. πολλαὶ ἄρα ψυχαὶ τῶν πολλῶν ἐμψύχων ἡγοῦνται αἱ διαφέρουσαι εἴδει ἀλλήλων τῶν εἴδει ἀλλήλων διαφερόντων, αἱ ἀληθῶς αὐτοκίνητοι τῶν φαινομένων αὐτοκινήτων.

Ἀνάβηθι δὴ ἀπὸ τοῦ αὐτοκινήτου ἐπὶ τὸ ἀκίνητον, ὥςπερ ἀπὸ τοῦ ἑτεροκινήτου ἐπὶ τὸ αὐτοκίνητον ἀναβέβηκας. Ἔστι γάρ τι καὶ φαινόμενον ἀκίνητον, οἷον τῶν οὐρανίων περιφορῶν,

4) Mon. ὡς ὄργανον. Postea μεταβολῇ γὰρ καὶ α. Hamb. καὶ ante ὅσα τοιαῦτα neglexit. Mox Mon. προὐβάλετο. Cf. Plotini Ennead. V l. I et all. passim; Plato legg. l. 10. p. 895 sqq. Steph. Inferius inter ἀεὶ γὰρ et ὅτι κινεῖται Mon. ἡ interponit, et ἐν τῇ κυκλοφορίᾳ τῷ ψυχῶν θεαίσαιο.

τὸ ἀεὶ κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ ὡσαύτως περιπολεῖν, ἔστω ἀπὸ ψυχῆς· μεταβολὴ γὰρ καὶ αὕτη τις. Τὸ δὲ ὡσαύτως καὶ ἀεὶ καὶ ὅσα τοιαῦτα, κατὰ τὸ ἀμετάβλητόν ἐστί τε καὶ λέγεται· διὸ ταύτῃ τὸν νοῦν μιμεῖται ἡ κύκλῳ φορὰ, ὥς φησι Πλωτῖνος, μᾶλλον δὲ, ὡς αὐτὸς ὁ Πλάτων ἐν τῷ τῶν
pag. 211. νόμων, εἰκόνα ταύτην προὐβάλλετο τῆς τοῦ νοῦ κινήσεως, ὡς τοῦ ἀληθινοῦ ἀκινήτου τὸ φαινόμενον ἀκίνητον· φαινόμενον γὰρ ὡς ἀληθῶς, ὅτι συγκέκραται μὲν τὸ ἀεὶ τῷ ποτέ· ἀεὶ γὰρ ὅτε κινεῖται, καὶ ὡσαύτως τῷ ἄλλοτε ἄλλως. Ἐν μεταβολῇ γὰρ τῇ κατὰ ἀριθμὸν καὶ τὸ ὡσαύτως· ὥστε καὶ καθόλου τῷ ἀκινήτῳ τὸ κινούμενον. Εἰ δὲ καὶ ἐν τῇ κυκλοφορίᾳ τῶν ψυχῶν θεάσαιο τὴν εἰκόνα τοῦ νοῦ, ὄψει καὶ ἐκεῖ ἀνάλογον τῷ ἀκινήτῳ τὸ κινούμενον συμπεφυρμένον.

Ἀλλ' ἴσως εἴποι τις ἄν, οὐ τοῦ νοεροῦ ἀκινήτου ἔνδοσιν εἶναι καὶ εἰκόνα τὸ τοιοῦτον ἀκίνητον, ἀλλὰ τοῦ ψυχικοῦ, οὗ καὶ τὸ ἐν σώματι 5) ἀμετάβλητον, λέγω δὲ τὸ κατ' οὐσίαν· εἶναι γάρ τοι καὶ ἀμετάβλητόν τι κατὰ τὸ οὐσιῶδες ἔν τε τοῖς σωματικοῖς εἴδεσι καὶ ἐν ταῖς ψυχαῖς· ἀθάνατοι γὰρ καὶ οὔτε εἴςθεσιν οὔτε ἀφαίρεσιν οὐδεμίαν ἐπιδεχόμεναι, οὐδὲ ὅλως μεταβολήν. ἡ γὰρ οὐσία αὐτῶν ἤτοι αἰώνιός ἐστιν, ὡς πλεονάκις οἱ φιλόσοφοι βούλονται, ἢ γεννητὴ μὲν, ἀμετάβλητος δὲ τὸ πάμπαν· εἶναι γάρ τινα καὶ τοιαύτην γένεσιν ἀναγκαῖον ὁμολογεῖν, καὶ οὐ πᾶν τὸ ἀμετάβλητον πάντως αἰώνιον· ἡ γὰρ ἡλίου φέρε εἰπεῖν οὐσία καὶ ὑπόστασις, ἀΐδιος οὖσα καὶ ἀμετάβλητος, οὐκ ἂν αἰώνιος εἴη. Πῶς γὰρ ἂν εἴη τὸ σῶμα αἰώνιον ἄλλο ἀλλαχοῦ διαστὰν καὶ διαπεφορημένον; ἀμέριστον γὰρ τὸ αἰώνιον καὶ κατὰ τόπον καὶ κατὰ χρόνον.

Ταῦτα μὲν οὖν ἀληθῆ, καὶ ἀποδείκνυται ἡμῖν ἐν ἄλλοις ἀκριβέστερον. Οὐ μὴν τὸ φαινόμενον ἀκίνητον ἐπὶ τοῦτο ἡμᾶς ἀνάξει τὸ πρῶτον ἀκίνητον· εἰ γὰρ καὶ εἰς τοῦτο προσεχέστερον, ἀλλ' οὔτι γε καὶ εἰς πρῶτον καὶ ἀληθινόν· οὐ γὰρ τοῦτο τὸ ἀκίνητον ἐτιθέμεθα ἀντιδιαιροῦντες πρὸς τὸ αὐτοκίνητόν τε καὶ ἑτεροκίνητον, ὃ γεννητὸν ὂν ἦν ἀμετάβλητον, ἀλλ' ὅπερ

5) Mon. ἐν σώμασιν, et εἶναι γάρ τι κ. α. τι κ. Etiam Hamb. γάρ τϊ. sic.

ὄντως αἰώνιον ἢ καὶ ὑπεραιώνιον. τοῦτο γὰρ ἦν τὸ ἀληθῶς καὶ πρώτως [6]) ἀκίνητον, ἐπεὶ τὸ γεννητὸν κἂν ᾖ ἀμετάβλητον ἢ ἑτεροκίνητόν ἐστι· τοῦτο δέ ἐστιν ἐν τῷ ἑτεροκινήτῳ φαινόμενον ἀκίνητον ἢ αὐτοκίνητον, καὶ ἐν τῷ αὐτοκινήτῳ φαινόμενον ἀκίνητον· ὡς γοῦν τὸ ἀληθὲς ἑτεροκίνητον, φαινόμενόν ἐστιν αὐτοκίνητον, οὕτω καὶ τὸ ἀληθὲς αὐτοκίνητον φαινόμενόν ἐστιν ἀκίνητον. Ὅτι γὰρ ἡ οὐσία τῆς ψυχῆς ὄντε κινοῦν καὶ αὐτοκινούμενον· ᾗ δὲ κινούμενον, πῶς αἰώνιον; ἅμα δὲ ὂν κινοῦν καὶ κινούμενον, οὐκ ἂν εἴη κυρίως ἀκίνητον, καὶ ὃ μόνως ἀκίνητον, οὐ μέντοι ἅμα καὶ κινούμενον. Τὸ γὰρ κινούμενον γεννητοῦ τινός ἐστι σημαντικὸν, διὸ καὶ τὸ αὐτοκίνητον αὐτογέννητον ἑρμηνεύεται· γιγνόμενον μὲν γὰρ, ἀλλ' ὑφ' ἑαυτοῦ, καὶ ταύτῃ pag. 212. τοῦ ἑτεροκινήτου διαφέρον, καὶ αὐτοκίνητον οὐκ ἀληθινόν ἐστίν, ἀλλὰ φαινόμενον ἐγκεκραμένον τῷ κινουμένῳ, ὡς τὸ φαινόμενον αὐτοκίνητον ἅμα καὶ ἑτεροκίνητον. Ὥσπερ οὖν τὸ ἐν ταῖς ἐνεργείαις τῶν ἐμψύχων αὐτοκίνητον ἀνῆγεν ἡμᾶς προσεχῶς ἐπὶ τὴν οὐσιώδη φαινομένην αὐτοκινησίαν, κυρίως δὲ ἐπὶ τὴν ἀληθινὴν, οὕτω καὶ τὸ ἐν ταῖς μεταβολαῖς ἀεὶ κατὰ αὐτὰ καὶ ὡσαύτως ἔχον ἀνάγει ἡμᾶς προσεχῶς ἐπὶ τὴν οἰκείαν οὐσίαν, ἥ ἐστι καὶ αὐτὴ φαινομένη ἀκινησία, εἰ καὶ μᾶλλον ὡμοιωμένη πρὸς τὸ ἀκίνητον, κυρίως δὲ καὶ ἀληθῶς ἀνάξει εἰς τὸ πρῶτον ἀκίνητον.

Εἰ ἄρα ἐστὶ τὸ αὐτοκίνητον, ἔστι τὸ ἀκίνητον πρὸ αὐτοῦ· καὶ εἰ ἔστι πολλὰ αὐτοκίνητα διαφέροντα κατ' εἶδος ἀλλήλων, ἕκαστον ἡμᾶς ὁμοειδῶς εἰς τὸ οἰκεῖον ἀνοίσει ἀκίνητον.

Ἀλλ' ἴσως εἴποι τις ἂν, ὅτι πολλὰ εἴδη ἐν ἑνὶ ἀκινήτῳ συνειλημμένα, ὡς τὰ παραδείγματα ἐν τῷ νῷ, καὶ οὐκ ἄρα πολλοὶ νοῖ μετὰ τὸν ἕνα, καὶ ἀπ' αὐτοῦ προελθόντες. ἢ οὐ ταὐτὸν εἰπεῖν τοῦ ἑνὸς νοῦ τὸ ἡ λ ι α κ ὸ ν μέρος ἢ σ ε λ η ν α ῖ ο ν, καὶ τὸν ἡ λ ι α κ ὸ ν νοῦν ἢ τὸν σ ε λ η ν α ῖ ο ν, οὐδὲ γὰρ τὸ φαινόμενον ἀκίνητον τῆς ὅλης ψυχῆς ταὐτὸν καὶ τὸ ἐν μέρει αὐτῆς διειλημμένον ἡλιακὸν ἢ σεληναῖον, καὶ τὸ τῆς καθ' αὑτὸν [7]) ἡλια-

6) Mon. ἀληθῶς καὶ πρῶτον ἀκ. ε. τ. γενητὸν et inferius itidem recte γενητοῦ τινος ε. σημ. et αὐτογένητον; in all. ll. ut Hamb. cum duplici ν. scribit. — 7) Mon. καθ' αὐτὴν . . . . προειλημμένων. Pro ὡς μέρους in textu dat οὐμέρου, quod in marg. correxit. Mox ἡ δὲ Κρ. τῇ ἐν τῇ ο. ψ. προειλημμένης, pro qua postrema vocula Hamb.

κῆς ψυχῆς ἢ σεληναίας· οὐδὲ γὰρ τὸ ἐμοῦ ψυχικὸν ἀκίνητον φαινόμενον ταὐτὸν καὶ τὸ ἐν τῇ ὅλῃ προειλημμένον κατὰ τὸ αἴτιον τῆς ἐμῆς ψυχῆς. Ἐπεὶ οὖν εἴδει διαφέρουσιν, ἡ μὲν ἐμὴ ψυχὴ τῆς ἐν Κρόνῳ, εἰ τύχοι, προλήψεως, τῆς ἐμῆς ὡς μέρους ἐκεῖ θεωρουμένης, ἡ δὲ Κρόνου τῆς ἐν τῇ ὅλῃ ψυχῇ προειλημμένης κρονίας ψυχικῆς αἰτίας, δῆλον ὅτι ὡς καὶ τὰ φαινόμενα αὐτῶν ἀκίνητα, κατ᾽ εἶδος ἀλλήλων διοίσει, ὥστε καὶ ἐπὶ διαφέροντα κατ᾽ εἶδος αἰτίας τὰ ἀληθῶς ἀκίνητα ἡμᾶς ἀνοίσει τὸν τεκμηριώδη τρόπον. Οὐκ ἄρα ταὐτὸν ἀκίνητον ἀναφανήσεται ἔκ τε τῆς ἐν τῇ ὅλῃ προλήψεως τῆς Κρόνου ψυχῆς καὶ αὐτῆς τῆς τοῦ Κρόνου ψυχῆς. Ἐκ μὲν ἄρα ταύτης ἐπὶ κρόνιον ἴδιον ἀκίνητον νοῦν, ἐκ δὲ ἐκείνης ἐπὶ μέρος τὸ ἐν τῷ ὅλῳ νῷ καὶ τοῦτο κρόνιον. Τῷ ἄρα πολλὰς εἶναι ψυχὰς αὐτοτελεῖς μετὰ τὴν καὶ ἀπ᾽ αὐτῆς προελθοῦσαν ἕπεται πολλοὺς εἶναι νόας αὐτοτελεῖς μετὰ τὸν ἕνα προελθόντας. Διὸ καὶ χρὴ ζητεῖν, εἰ κατὰ πᾶν φαινόμενον ἀκίνητον καὶ ἀληθὲς ὑποθησόμεθα. Οὕτω γὰρ ἔσται καὶ τῆς ἐμῆς ψυχῆς ἴδιος νοῦς αὐτο-
pag. 213. τελής. Καὶ τί γὰρ οὐχί; φαίη τις ἄν, εἴπερ καὶ κατὰ ἔμψυχον ἕκαστον, λέγω δὲ καθ᾽ ἕκαστον φαινόμενον αὐτοκίνητόν ἐστι ψυχή τις αὐτοτελὴς ἴδιος.

Ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἡμᾶς περιμενέτω τέως ἐζητημένον.

Cap. 103. Νῦν δὲ πάλιν ἐκεῖνα προσεξετάσωμεν, εἰ μὴ μόνον δείκνυσιν ὁ λόγος πολλοὺς νόας ἁπλῶς, ἀλλὰ καὶ συντεταγμένους ταῖς πολλαῖς ψυχαῖς, ὡς ὀργάνοις ἢ ὡς ὀχήμασιν; Ὅτι μὲν δὴ τὸ ἡλιακὸν φαινόμενον ακίνητον ἡλιακὸν αὐτοτελῆ νοῦν ἡμῖν ἀποδείκνυσι, καὶ πᾶν σεληναῖον αὖ σεληνιακὸν, φανερόν 1). Εἰ δὲ ὁ μέν ἐστιν ἡλιακὸς μερικὸς, ὁ δὲ σεληνιακὸς, ὁ μὲν ἐνδώσει τῇ σελήνῃ, ὁ δὲ τῇ ἡλίου ψυχῇ τὸ φαινόμενον ἀκίνητον, καὶ διὰ τῆς ἑτέρας ὁ ἕτερος τοῖς φυσικοῖς εἴδεσι τὸ ἐπιβάλλον

προειλημμένη, qui insuper mox ἔν τε τῆς ἐν τῇ ὅ. προλήψεως. In sqq. Mon. bene ἐπὶ μέρος τοῦ ἐν τ. ὅ. ν. κ. τ. κρόνιον.

1) Mon. post φανερὸν superiora verba: φαινόμενον ἀκίνητον, ἡλιακὸν αὐτοτελῆ repetit, et postea τὸ ante ἐπιβάλλον omittit. Idem τοῖς τοις ἴχνοις et συντάξαι scribit. Postea πρὸς τὴν τῶν τρίτων τελ. et ὡς ἄρτι ἔδοξεν; denique ἐπὶ ταῖς συντεταγμένας τ. κ. μ. ὑπὸ τούτων ψυχὰς; et ἐπικατεύουσαι pro ἐπιβατ. et ἰσημετρία pro ἡ συμμ. legit.

καὶ τούτοις ἴχνος ἢ εἴδωλον τοῦ ἀκινήτου· συντάξεται ἄρα κατὰ οἰκειότητα ὁ μὲν τῇ ἡλίου, ὁ δὲ τῆς σελήνης, καὶ χρήσεται ὡς ὀργάνῳ πρὸς τὴν τῶν τριῶν τελείωσιν, ὁ ἕτερος τῇ ἑτέρᾳ δῆλον δὲ ποτέρᾳ πότερος; οὗτος ἄρα ὁ τρόπος τῆς ἀποδείξεως οὐκ ἐπὶ τοὺς ἀμεθέκτους πολλοὺς νόας ἀνάγει, ὡς ἄρτι ἐδείξαμεν, ἀλλὰ πᾶν τοὐναντίον ἐπὶ τοὺς μεθεκτούς. Καὶ γὰρ ἀπὸ τῶν ἐμψύχων ἀνηγόμεθα κατὰ λόγον ἐπὶ τὰς συντεταγμένας τούτοις καὶ μετεχομένας ὑπὸ τούτων ψυχάς· καὶ πῶς γὰρ εἰκὸς ἦν ἀπὸ τῶν ἐνδιδομένων ἀνιόντας μὴ ἐπὶ τούτοις ἀνελθεῖν τοὺς ἐνδιδόντας; ἐνδιδόασι δὲ τὸ μὲν ἔμψυχον τοῖς φυσικοῖς εἴδεσιν αἱ συνηρτημέναι ψυχαί, καὶ προσεχῶς αὐτῶν ἐπιβατεύουσαι· τὸ δὲ ἔννουν ταῖς ψυχαῖς οἱ συνεζευγμένοι αὐταῖς ὁμότροποι νοῖ καὶ ὁμοειδεῖς· συνάπτει γὰρ τὰ μεθεκτὰ τοῖς μεθεκτοῖς ἥ τε ὁμοιότης τῶν ἰδιοτήτων καὶ ἡ συμμετρία τῶν ἴσων μέτρων τοῦ ἀπὸ τῶν ὅλων μερισμοῦ.

Ἆρα οὖν ἓν τὸ μεθεκτόν; τὰ δὲ πολλὰ πανταχοῦ μεθεκτά; ἢ καὶ ψυχὰς οἱ φιλόσοφοι γιγνώσκουσι πρὸ τῶν ἐγκοσμίων ὑπερκοσμίους 2)*, καὶ νόας ὑπὸ τῶν ὑπερκοσμίων καὶ μεθεκτῶν τοὺς νοεροὺς καὶ ἀμεθέκτους.*

Τίς οὖν ἡ κάτωθεν ἐπὶ τὸ ἀμέθεκτον πλήθους ἀνάβασις; ἢ τρόπος ὁ αὐτὸς μεθόδου; προδιωρίσθω μόνον ἐκεῖνο, ὅτι ὥςπερ ἡ ἐποχουμένη τῷ νῷ θεότης προείληφε τὴν τοῦ νοῦ ἰδιότητα καὶ ἔστι νοῦς ἑνιαῖος, οὕτω καὶ νοῦς ὁ ἐποχούμενος τῇ ψυχῇ προειληφὼς ἂν εἴη τὴν τῆς ψυχῆς ἰδιότητα, καὶ εἴη ἂν ψυχὴ νοερά· νοῦς μὲν γὰρ καθ᾽ ὑπόστασιν, ψυχὴ δὲ τῇ ἰδιότητι. Καὶ γὰρ ἡ τοιαύτη ἑνάς, ἡ τούτων προκαθημένη πρώτη τὸ ψυχικὸν ἰδίωμα προὐβάλετο, καί ἐστι ψυχη ἑνιαία κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον· καὶ γὰρ οὐσίαν ἑνιαίαν τὸν ἐποχούμενον τῇ pag. 214. *καθ᾽ ὑπόστασιν οὐσίᾳ καλοῦμεν θεόν, καὶ ζωὴν ἑνιαίαν τὸν τῇ ζωῇ ἐποχούμενον· ὥστε καὶ φύσιν ἢ εἶδος ὅλον φυσικόν τε καὶ σωματοειδές, ἢ εἶδος ἁπλῶς ἔνυλον, ἢ εἶδος ἐγκόσμιον, ὅ τε* 3)

2) Mon. *ἐγκοσμίους κ. ψ. ὑπὲρ τῶν.* Art. *ἡ* ante *κάτωθεν* Hamb. omittit. Mon. *μεθόδους* scripsit.

ος

3) Mon. *ἥ τε ψ.* In sqq. hic *εἰδοποιουμένους* sic. Postea inverso ordine *σωματινοὶ καὶ αἰσθητοί*, et *τὸ νοερόν* dat.

ψυχὴ ἂν εἴη δικαίως ἡ ἐποχουμένη τῷ τοιούτῳ ζώῳ, ταύτης ὁ νοῦς· καί ἐστι πρὸ πάντων ἡ ἑνάς.

Ἀμέλει θεοὺς ἐγκοσμίους καὶ θεοὺς αἰσθητοὺς κι ἐνύλους τρόπον δή τινα καλοῦμεν τοὺς ἐσχάτους θεούς· ὡς οἱ φιλόσοφοι δοκοῦσι λέγειν, ἀπὸ τῶν ἐσχάτων ι εἰδοποιούμενος· οὐδὲν γὰρ ἀπὸ τοῦ χείρονος οὔτε χαρακ οὔτε ὀνομάζεται κατὰ δίκην· ἀλλ' ὅτι πανταχοῦ πρὸ τί αἱ ἑνάδες τὰς ἰδιότητας προβαλλόμεναι μεταδιδόασι το τοῖς οἰκείοις ὀχήμασιν· ὥστε πρῶτοι οἱ θεοὶ γεγόνασ σμιοί τε καὶ ἔνυλοι καὶ αἰσθητοὶ καὶ σωματικοὶ τὸν ἐνιαῖο εἶτα μετ' αὐτοὺς οἱ νοῖ τὸν νοερὸν, καὶ μετὰ τοὺς ψυχαὶ τὸν αὐτοκίνητον, ἐφ' οἷς καὶ αὐτὸ προῆλθε κα ἐγεννήθη τὸ τοιοῦτον εἶδος, οὐ κατὰ μόνην ἰδιότητα, ὁ ἀλλ' ἤδη καὶ καθ' ὑπόστασιν τὴν ἐσχάτην, ἣν ἑτεροκίι σῶμα αὐτόθεν καὶ αἰσθήσει περίληπτον εἶναι ἀξιοῦμε γάρ ἐστι ὃ καὶ πάλαι πρὸ τῶν φιλοσόφων διατεθρύλλ δέδεικται, ὥσπερ ἰδιότης ἀγαθότης οὖσα ἀπὸ θεῶν Τί γὰρ οὐκ ἂν εἴη γέννημα θεοῦ καὶ ἑνός; Τοῦτο μ οὕτως ἡμῖν κείσθω διωρισμένον, καὶ πρὸς τὰ παρελθ πρὸς τὰ μέλλοντα χρήσιμον φαινόμενον.

Εἰ δὴ δεῖ ἀπὸ τοῦ φαινομένου αὐτοκινήτου εἰς θινὸν αὐτοκίνητον ἀναδραμεῖν, πότερον ἔσται ἀληθέσ συγκεκραμένον τῇ ἰδιότητι τοῦ ἑτεροκινήτου, καὶ 4) εἰ κ στασίν ἐστιν αὐτοκίνητον; ἢ τὸ κατ' ἄμφω τοιοῦτον, ἰδιότητα καὶ ὑπόστασιν αὐτοκίνητον; καὶ ὅμοιον αὐτ ἄλλο δὲ οὐδέν· ἢ ἐφ' ἑκάτερον μὲν ἡ μετάβασις, ἀλλὰ μὲν διὰ τὸ συγγενέστερον εἰς τὸ μεθεκτόν· πορρωτέρα τὸ ἀληθέστερον εἰς τὸ ἀμέθεκτον. οὕτως ἄρα καὶ ἀπὸ νομένου ἀκινήτου ἀναβησόμεθα; πρῶτον μὲν ἐπὶ τὸν νοῦν, τὸν κατὰ ἰδιότητα μόνην αὐτοκίνητον, ἀκίνητον ὑπόστασιν· δεύτερον δὲ εἰς τὸν πάντη ἀκίνητον καὶ ὡς τοιοῦτον· οὗτος δέ ἐστιν ὁ ἀμέθεκτος νοῦς. Καὶ δ πλῆθος νόων τοιοῦτον, καὶ πλῆθος ψυχῶν. Ὡς γὰ

4) Mon. εἰ καί. Inferius inverso ordine πολλὰ ἀμέθεκτο

μετεχόμενα, οὕτω καὶ ἀμέθεκτα πολλὰ ἀναγκαῖον. Ἑκάστη γὰρ μεθεκτὴ ἰδιότης οἰκείαν ἕξει διακάθαρσιν ἐν τῷ οἰκείῳ ἀληθέστερον καὶ πάντη τοιοῦτον, οἷον βούλεται εἶναι τὸ ἀληθινὸν ἀπὸ τοῦ φαινομένου λαμβανόμενον. Εἰ δὲ μὴ ἀπὸ παντὸς φαινομένου, ἡ ἀνάβασις ἐπὶ τὸ ἀμέθεκτον πάντως· οὐ γὰρ δὴ ἀπὸ τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς ἐπὶ τὴν ἀμέθεκτον ἥξομεν ψυχὴν, ὡς εἶναι Πλάτωνος εἰ τύχοι ψυχὴν, καὶ ὑπερκόσμιον καὶ ἀμέθεκτον· οὐδὲ ἀπὸ τοῦ δαιμονίου νοῦ ἐπὶ τὸν ἀμέθεκτον νοῦν. Πᾶς γὰρ δαίμων ἐγκόσμιος, ὥστε οὐδὲ ψυχὴν ὑπερκόσμιον θησόμεθα κατὰ δαίμονα ἕκαστον· οὐδὲ γὰρ πᾶς θεὸς ἐγκόσμιος εἴη ἂν πρότερον ὑπερκόσμιος, οὐδὲ πᾶς ὑπερκόσμιος ἤδη καὶ νοερὸς προϋφέστηκεν· οὐδὲ γὰρ ὁ νοερὸς καὶ νοητὸς εἴη ἄν. ἢ οὕτω γε πάντα ποιήσομεν[5] *πανταχοῦ διωρισμένα, καὶ εὐθὺς ἐν τῷ νοητῷ τὸ τῶν θεῶν ἅπαν πλῆθος διακριθῆναι; λέγω δὲ τὸ τῶν ὅλων ἰδιότητων, καὶ τὸ τῶν μερικῶν. καὶ οὐκ ἄρα τὰ ἄνω πρὸς τὰ κάτω παραβαλλόμενα τῷ μὲν ποσῷ συνῄρηται, τῷ δὲ ποιῷ τῆς ἀξίας ὑπερφέρει. Ταῦτα δ' οὖν εἴ τις ἀποροῖ πρὸς τὸν ῥηθέντα λόγον καὶ ἀπαιτοῖ διορίζειν, ἀπὸ τίνων μὲν ἐστὶν ἀνάβασις εἰς τὸ ὑπέρτερον, ἀπὸ τίνων δὲ οὐκ ἔστιν; ἠπόρηται καὶ τοῦτο πρότερον καὶ ἐπιλυσόμεθα αὖθις ὡς δυνατὸν τὴν ἀπορίαν.* pag. 215.

Νῦν δὲ τοσοῦτον μόνον ἀπαιτεῖν ὑπολαμβάνω τὸν λόγον εἶναι, τί καὶ πλῆθος ἀμέθεκτον πρὸ τῶν μετεχομένων καὶ ψυχῶν καὶ νόων, διὰ τὸ καὶ συναπτὸν εἶναι τὸ ἁπλῶς ἀμέθεκτον πρὸς τὸ πλῆθος τῶν μετεχομένων, καὶ ὡς ἓν πρὸς πλῆθος ἀντικείμενον, καὶ ὡς ἀμέθεκτον πρὸς μετεχόμενα; μέσον γὰρ ἂν εἴη τὸ ἀμέθεκτον μὲν, πλῆθος δὲ ὄν. Εἰ δέ ἐστιν πρῶτον μεθεκτὸν, ἡγεῖται δὲ οἰκείου πλήθους τὸ πρῶτον μεθεκτὸν, ἡγήσεται ἄρα καὶ τὸ πρῶτον ἀμέθεκτον πλήθους ἰδίου· πᾶς γὰρ ὁμοειδὴς ἀριθμὸς τῇ οἰκείᾳ μονάδι. οὕτως ἄρα καὶ τὸ ἀκίνητον *διελοῦμεν τριχῇ. Ἐπεὶ γὰρ ὁ νοῦς διακεκριμένον τί ἐστι καὶ περιγεγραμμένον αὐτός τε καὶ τὰ ἐν αὐτῷ, οὐ μὴν διαπεφορημένον ἀτεχνῶς, ἀλλά πη συναγόμενον, ἐν τῷ διακρίνεσθαι* Cap. 104.

5) Mon. *ποιήσωμεν*.

ἔχων τὸ εἶναι, καὶ ἵνα σαφέστερον εἴπω, ἐπειδὴ νοῦς ὢν ἔχει ζωὴν, ἡ δὲ ζωὴ νοερά πώς ἐστι καὶ οὐ μόνον ζωὴ ἀκραιφνὴς, δεῖ πρὸ τῆς ἐν ἄλλῳ οὔσης καὶ ἄλλῃ ἰδιότητι τῇ εἰδητικῇ συγκεκραμένον [1]) εἶναι τὴν ὑπερείδεον ζωὴν καὶ μόνην ζωὴν καθ' ἑαυτὴν ὑφεστῶσαν, ἐν τῷ διακρίνεσθαι μόνῳ οὐσιωμένην, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τὸ διακρίνεσθαι προβαλλομένην.

pag. 216. Ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ἡ ζωὴ οὐσίαν ἔχει, ζωτικὴ δὲ αὐτὴ ἡ οὐσία, ἀλλ' οὐχὶ ἁπλῶς οὐσία διακρινομένη, ἀλλ' οὐχὶ ἁπλῶς ἡνωμένη, δεῖ καὶ πρὸ ταύτης εἶναι τὴν ἀληθῶς οὐσίαν, καὶ μόνην οὐσίαν, καὶ τελέως ἡνωμένην. Καὶ δῆλον ὅτι οὐ μόνον τὰς μονάδας οὕτως ἔχειν τάξεως πρὸς ἀλλήλας, ἀλλὰ καὶ τὰ πλήθη, καὶ οὐ μόνον τὸ μεθεκτὸν ἀναβαίνοντι ἀπὸ τῶν πολλῶν νόων ἐπὶ τὸ τῶν μεθεκτῶν ζωῶν πλῆθος, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τούτων ἐπὶ τὸ ἀμέθεκτον πλῆθος. Ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν οὐσιῶν· ὁ γὰρ αὐτὸς ἐπὶ πάντων λόγος ἁρμόσει. Οὐκοῦν φαίη τις ἂν καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τὸ αὐτό· καὶ ἐπὶ ἄρα τοῦ ἡ ν ω μ έ ν ο υ μηδὲν κωλύειν τὴν αὐτὴν ἐπάγειν τοῦ λόγου ἀνάγκην. Ἔσονται ἄρα πρὸ τῶν μεθεκτῶν πολλῶν πολλαὶ ἑνάδες [2]) μεθεκτοί· ἀλλ' ἢ μὲν εἰς οὐσίαν προελθοῦσαι, οὐσιώδεις εἰσὶ, καὶ εἰς ζωὴν, ζωτικαί· καὶ γὰρ αἱ νοῦν ἐξάψασαι ἑαυτῶν νοεραί. ἀνάγκη ἄρα πρὸ τῶν οὐσιωδῶν θεῶν εἶναι θεοὺς ἀμεθέκτους πολλοὺς, ἀλλ' οὐχ ἕνα μόνον· εἶναι δὲ καὶ ἕνα πρὸ τῶν πολλῶν, τὸν ἁπλῶς θεόν.

Τίς οὖν οὗτος ἂν εἴη; καὶ τίνες ἀμέθεκτοι μετ' αὐτόν; δεῖ μὲν γὰρ αὐτοὺς ἑνιαίους εἶναι καὶ οὐσιώδεις· οὐ μήν γε τοιούτους, οἵους φαμὲν τοὺς πρὸ ἑνὸς καὶ οὐσίας ἀδιακρίτους, κατὰ τὸ ἓν Ὂν τὸ Π λ ά τ ω ν ο ς ἡνωμένους. Ἐκεῖνοι γὰρ οὐκ ἦσαν ἑνάδες ἑστῶσαι κατὰ τὸ Ἓν μόνον ἀντιδιῃρημένον πρὸς τὸ Ὄν, κατὰ τὴν πρώτην ἑτερότητα φανεῖσαν. Ἔοικε γὰρ ἡ ἑτερότης αὕτη, χωρίσασα τὸ ἓν ἀπὸ τῆς οὐσίας, ὀφείλειν τὸ ἓν ἁπλῶς προτάξαι ἁπάντων, εἶτα τὰς πολλὰς ἀμεθέκτους ἑνάδας, μεθ'

1) Mon. *συγκεκραμένης.* — 2) Mon. *ἑνάδες μεθεκτοὶ πολλαί.* Hamb. *ἀλλ' ἢ.* Inferius Mon. *ἀλλ' οὐχ ἓνον μόνον.* et *τίς οὖν οὕτως;* mox ante *οὐσιώδεις* inserit *οὐ.* Postea *τὰς ἐχομένας* (ad marg. *μετεχομένας*) *ἀπο οὐσ.* — et *φυσικῶν νόων*, in marg. *εἰδῶν;* — *καὶ τῶν μεθεκτικῶν οὐσιῶν.*

ἃς ἐφεξῆς τὰς μετεχομένας ὑπὸ οὐσιῶν καὶ ζώων καὶ νόων, καὶ ψυχῶν, καὶ σωματοειδῶν φυσικῶν εἰδῶν. Ἀλλ' ὁ Πλάτων μετὰ τὸ ἀδιάκριτον Ἓν Ὂν τοὺς δύο στίχους ἀντέθηκεν τῶν μεθεκτῶν ἑνάδων, καὶ τῶν μεθεκτῶν οὐσιῶν, καὶ ὅλως εἰπεῖν ὑποστάσεων· Ὅλως δὲ εἰ ἀπὸ τοῦ ἁπλῶς Ἑνὸς ἀληθὲς εἰπεῖν διττὸν παράγεσθαι πλῆθος, ὡς ἀπὸ τῆς ἁπλῶς οὐσίας καὶ τῆς ἁπλῶς ζωῆς καὶ τοῦ ἁπλῶς νοῦ καὶ τῆς ἁπλῶς εἰ βούλει ψυχῆς, τὸ μὲν ἀμέθεκτον, τὸ δὲ μεθεκτὸν, πῶς δὲ οὐκ ἂν λέγοι τις ἐν δίκῃ, σαφὲς, ὅτι καὶ ἀπὸ τοῦ ἁπλῶς ἡνωμένου διττὸν φανεῖται πλῆθος ἡνωμένων, τὸ μὲν ἀμέθεκτον, καὶ οὐ συμπαρατεινόμενον τοῖς μετέχουσιν ἕως τῶν ἐγκοσμίων ζώων, τὸ δὲ μεθεκτὸν ἄχρι τούτων, καθάπερ τῶν ὅλων ἕκαστον, ὥστε γίγνεται καὶ τοῦ ἡνωμένου πρόοδος ἔξω κατὰ τὰ εἴσω πολλὰ τῶν ἔξω διχῆ προϊόντων.

Εἰ δὲ θέμις ἀποροῦντας καὶ περὶ τοῦ ἁπλῶς καὶ ὑπὲρ τοῦ pag. 217.
ἡνωμένου ἑνὸς τὰ αὐτὰ συλλογίζεσθαι, τάχα ἂν εἴη καὶ περὶ ἐκείνου τὰ αὐτὰ διαπορεῖν. Διὰ τί γὰρ οὐκ ἔστι καὶ τοῦ ὑπὲρ 3) τὸ ἡνωμένον Ἑνὸς ἴδιος πρόοδος ὑπὲρ τὸ ἡνωμένον; ἡ μὲν ἀμέθεκτος, ἡ δὲ ὑπὸ τοῦ ἡνωμένου μετεχομένη; ἢ οὔπω ἐκεῖ διεκρίθη τὸ μετέχον καὶ μετεχόμενον; οὐδὲ τὸ μεθεκτὸν καὶ ἀμέθεκτον; οὐδὲ τὰ πολλὰ καὶ τὸ ἕν; ἓν γὰρ μόνον ἦν ἡ φύσις ἐκείνη, καὶ ἡ δευτέρα ἀρχὴ πολλὰ ἐλέγετο ὡς μία φύσις, αἰτία τῶν κατὰ πάντα τρόπον διακρινομένων, δύναμις οὖσα αὐτόθεν τοῦ ἑνὸς διακριτικὴ καὶ γόνιμος. — Οὐκ ἄρα πέφυκεν ἡ τοιαύτη φύσις ὑπομένειν τὰς κατὰ διάκρισιν ἡντιναοῦν γιγνομένας ἀφ' ἑνὸς προόδους· ἓν γὰρ εἶναι βούλεται μόνον καὶ ἓν τὸ παντοῖον καὶ πρὸ πάντων, ἀφ' οὗ δεύτερα ἢ τρίτα φαίνεται τὰ τοιαῦτα γιγνόμενα. Ἔτι δὲ, ὅπου πάντα ἕν, οὐ δήπου ἐνταῦθα ἂν συσταίη διαφορά τις, οὐδὲ μία· οὐκ ἄρα τὸ μὲν ἔσται ἓν 4) ἁπλῶς, τὸ δὲ ἀμέθεκτον ἕν, τὸ δὲ μεθεκτὸν ἕν· διαφοραὶ γὰρ αὗται ἔσονται τῆς τοῦ ἑνὸς φύσεως ἀδιαφόρου παντάπασιν οὔσης οὐδὲ ἄρα δεκτική ἐστιν, οὐδὲ ὁπωστιοῦν, οὔτε κατὰ ἔμφασιν, οὔτε κατὰ ἀναλογίαν τοῦ μένειν καὶ προϊέναι

3) Mon. ὑπὲρ τοῦ ἡνωμένου. — 4) Mon. ἓν non agnoscit.

καὶ ἐπιστρέφειν, ἢ τοῦ γεννῶντος καὶ γεννωμένου· διαφοραὶ γὰρ καὶ αὗταί τινες. Ἔτι ἐπειδὴ πρὸ πάντων ἐκείνη ἐστὶν, ἔστι καὶ πάντων ἀρχή· οὐδὲν ἂν ὑπομένοι τῶν ἀπ' αὐτῆς προϊόντων· οὐδὲ ἄρα τούτων τι ὑπομείνειεν ἡ ἀρχικὴ [5]) τῶν πάντων φύσις. Καὶ ταῦτα δὲ τῶν πάντων ἐστὶ καὶ ἤδη τῶν κατὰ διάκρισίν τινα ὑφεστώτων. Οὐδὲ τούτων ἄρα τι ἐνδείξεται, οὐ μόνον ἓν εἶναι φαμὲν, ἀλλ' οὐδὲ οὐδέν.

Ἔτι εἰ ἐν τῷ πάντων ἐξῃρῆσθαι καὶ πάντων εἶναι κοινὴν ἀρχὴν ἔχει τὸ εἶναι, πῶς μὲν ἔτι κοινὴ ἡ φύσις ἐκείνη; εἴπερ ἴδιός ἐστιν, οἷον μονὰς τοῦ ὑφ' ἑαυτῆς ἀμεθέκτου πλήθους· πῶς δὲ ἀσύντακτος αὐτῆς ἡ φύσις; εἴπερ ἔχει μεθεκτὸν πλῆθος· πᾶν δὲ τὸ τοιοῦτον συντάττεται τοῖς αὐτοῦ μετέχουσι.

Cap. 105. Περὶ μὲν δὴ τῆς πρώτης αἰτίας τί δεῖ ἀπομηκύνειν, οὐδὲν ἄλλο κοινὸν πρὸς τὰ ἄλλα πάντα ἐχούσης, ἢ τοῦτο μόνον, ὅτι πάντων ἐξῄρηται, καὶ πάντων αἰτία ἐστὶν, οὐδὲ τὸ αἰτία διωρισμένον ἔχουσα παρὰ τὸ ἕν· ἀλλὰ διὰ τί τὸ ἡνωμένον οὐκ ἂν προέλθοι εἰς διττὸν ἀφ' ἑαυτοῦ παραγόμενον πλῆθος, ἀμέθεκτόν τε καὶ μεθεκτόν; μᾶλλον δὲ τὸ μὲν ἀμέθεκτον ὁμολογοῦμεν· εἶναι γὰρ πολλὰ τὸ νοητόν· τριαδικὸν γὰρ αὐτὸ διατελοῦ-
pag. 218. μεν θεωροῦντες, ἵνα μὴ καὶ τριπλασιάσω τὴν τριάδα ταύτην εἰς ἐννεάδα [1]). Ἔδει οὖν καὶ τὸ μεθεκτὸν προϊέναι μετὰ τὸ ἀμέθεκτον. Ἢ τάχα ἀληθέστερον εἰπεῖν, ὅτι οὐδὲ τὸ ἀμέθεκτον πρόεισιν; οὐ γὰρ μόνον τὸ Ἓν ἀναίνεται τὸ διακρινόμενον πλῆθος, ἀλλὰ καὶ τὸ ἡνωμένον συννεῦον ὅλον πρὸς τὸ ἕν, καὶ κατὰ τὴν ἐκείνου φύσιν οἷον εἰδοποιούμενον καὶ μηδαμῇ μηδαμῶς αὐτοῦ ὑφίστασθαι βουλόμενον. Ἐν τούτῳ γὰρ ἔχει τὸ εἶναι τὸ πρῶτον ἡνωμένον. Ὡς οὖν τὸ πρῶτον, ἕκαστον ἀληθέστερον [2]) εἶναι ἀνάγκη· τί γὰρ ἂν εἴη πρὸ αὐτοῦ, πρὸ τοῦ ὄντος; οὕτω καὶ τοῦτο, πάντως ὅτι ἀληθέστατά ἐστιν ἡνωμένον. Οὐδαμῇ ἄρα οὐδεμίαν οὐδὲ τὸ ἡνωμένον ἐπιδέχεται διάκρισιν, οὐδὲ ἄρα πρόοδον, οὐδὲ ἡντιναοῦν· τοιοῦτον γὰρ εἴη ἂν κατὰ τὸ δικαιότατον, οἷα καὶ τὰ δοκοῦντα αὐτοῦ στοιχεῖα εἶναι δικαίως ἂν

5) Mon. ἡ ἀρχή. Inferius οἷον μονὰς τοῦ ἀφ' ἑαυτῆς ἀμέθεκτον πλήθους. — 1) Mon. εἰς ἐνάδα. — 2) Idem ἀληθέστατον, et mox ἀληθέστατα ἡνωμένον ἐστιν.

ὑποτεθείη. τὸ γὰρ ἡνωμένως μὲν κάτωθεν εἰπεῖν ἀπὸ τῶν μετ' αὐτὸ, καὶ ἀπ' αὐτοῦ προϊόντων, ἓν ὂν ἐστιν ἁπλοῦν προτεταγμένον τοῦ τε ἑνὸς καὶ τοῦ ὄντος. Εἰ τοίνυν ταῦτα προόδους ποιεῖται ἀφ' ἑαυτῶν, ὅ γε μηδ' ἕτερόν ἐστιν, ἀλλὰ πρὸ ἀμφοῖν, πῶς οὐκ ἂν εἴη καὶ τῆς προοδικῆς ἀνάγκης ὑπέρτερον; αὕτη δέ ἐστιν ἡ διακρίνουσα τὸ Ἓν καὶ τὸ Ὂν ἀπ' ἀλλήλων· πρώτη γὰρ αὕτη διάκρισις ἀναπέφηνεν. Ὡς δὲ ἄνωθεν ἀπὸ τῶν δυοῖν ἀρχῶν αὐτὸ θεάσασθαι, ἓν ἅμα ἐστὶ καὶ πολλὰ κατὰ μέθεξιν, ὡς ἐκεῖνα ἦν κατ' αἰτίαν. — Ἀλλὰ τὸ Ἓν καὶ τὰ πολλὰ οὐ πρόεισιν· οὐδὲ γὰρ τὰ πολλὰ, προόδων γάρ ἐστιν αἴτιον, ἀλλ' οὐ προϊὸν αὐτό· οὐδὲ γὰρ οὕτω πολλὰ, ὡς ἓν πλήθει, ἀλλ' ὡς Ἓν τοιουτονδὶ, οἷον ἐκτένεια τοῦ ἑνός· διὸ καὶ δύναμις αὐτοῦ ὑμνεῖται, καὶ τὸ πάμφορον αὐτοῦ καὶ πάντων αἴτιον· ἢ γὰρ ἓν [3]) οὐδὲ αἴτιον πάντων, ἀλλὰ μόνον πρὸ πάντων. Ὡς οὖν ἐκ τοιούτων οὐσῶν τῶν δυοῖν ἀρχῶν προϊὸν τὸ ἡνωμένον, καθὸ μὲν ἔχει τι τοῦ ἑνὸς ἡνωμένον, καθὸ δὲ ἐπιφαίνει τι καὶ τῶν πολλῶν, οὐχ ἓν μεῖναν, ἀλλ' ἡνωμένον γενόμενον ἀνθ' ἑνὸς, καὶ οὐχ ἕκαστον, καὶ ταύτῃ τὸ πολλὸν ἐμφαῖνον, τοῦτο ἦν ἡ δευτέρα ἀρχὴ, ἀλλ' οὐχ ὃ διακρίνεται ὁπωσοῦν. Τοιοῦτον δὴ οὖν τὸ ἡνωμένον τοῦτο ὂν, πῶς ἂν εἰς πρόοδόν τινα διακρίνοιτο; ἢ ἐν ἑαυτῷ ἢ ἀφ' ἑαυτοῦ, ἢ ἀμέθεκτον, ἢ μεθεκτόν; ἢ πόθεν ἕξει τὰς τοιαύτας διαφορὰς, μηδενὸς ἐκεῖ στάντος καθ' ἑαυτό; μὴ τοίνυν μηδὲ διαφορᾶς ἢ ἑτερότητος ἢ διακρίσεως ἢ προόδου ἢ ὑφέσεως ἢ ὑπεροχῆς, ἢ γεννῶντος ἢ γεννωμένου ἢ ἄλλου ὁτουοῦν πρὸς ἄλλο διακριθέντος ἢ διακρινομένου ἢ [4]) μένοντος ἐν ἑαυτῷ, ἢ ὅπως ποτὲ ἄλλως διοριζομένων τῶν τοιούτων· πάντα γὰρ καταπέπωκεν ἡ τοῦ ἡνωμένου φύσις εἰς μίαν τῶν πάντων ἕνωσιν, ὥσπερ, εἰ θεμιτὸν εἰπεῖν, αὐτὸ τὸ ἓν εἰς μίαν τῶν ἁπάντων ἁπλότητα. pag. 219.

Τὸ μὲν οὖν ἀληθὲς ὧδε ἔχειν πείθομαι παντὸς μᾶλλον· καὶ ὁ Ἰάμβλιχος πολλαχοῦ πολὺς ἀναγκάζων ἡμῖν τὰς πολλὰς νοήσεις οἷον εἰς ἓν κέντρον συνερείδεσθαι, καὶ τὴν περιφορὰν κέντρον ποιεῖν, καὶ οὕτω προσιέναι τῷ ἡνωμένῳ καὶ νοητῷ

3) Mon. ἡ γὰρ ε. — 4) Hamb. ἢ μὲν ὄντος, et καταπέπτωκεν ἡ τοῦ.

ἡνωμένως καὶ νοητῶς μιᾷ μεγάλῃ νοήσει καὶ ἀδιακρίτῳ καὶ νοητῇ.

Ἐπειδὴ δὲ οὐ ῥᾴδιον τὴν τοιάνδε νόησιν ἄνθρωπον ὄντα προβάλλεσθαι, ἄλλως τε καὶ ἐπὶ γῆς ἔτι διαιτώμενον, ἐθέλομεν δὲ ἀμηγέπη καὶ τὰ ἐκεῖ θεωρεῖν ἐν βάθει τῷ ἐκεῖ κεκρυμμένα [5]), καὶ οἷον συγκεχυμένα, πρός γε τὴν ἡμετέραν ἐπιβολήν, ἐπιχειρήσαντες οὖν τὴν φύσιν ἐκείνην συνελεῖν οὕτως, ὡς ἔχομεν, οὔπω συνῃρημένην κατὰ τὴν μίαν νόησιν, ἣν κέντρον ἐλέγομεν πασῶν τῶν νοήσεων, διχῇ τὴν πρώτην διέστημεν περὶ τὴν διάστατον [6]) ἕνωσιν· πῶς μὲν αὐτὴν ἡνωμένην, πῶς δὲ πεπληθυσμένην ἰδόντες, οὐχ οὕτω δὲ ὄν· οὐδὲ γὰρ ἄλλο μὲν αὐτῆς τὸ ἡνωμένον, ἄλλο δὲ τὸ πεπληθυσμένον. Ἀλλὰ καὶ ταῦτα ἄμφω κατὰ τὸ ἡνωμένον συνέπτυκται· ἀλλ' ὅμως ἡμεῖς ἀγαπῶμεν καὶ οὕτω νοεῖν τε καὶ ὀνομάζειν, ᾗ μὲν οὐκ αὐτὸ τὸ ἓν πεπληθυσμένον καλοῦντες, ᾗ δὲ αὖ πεπονθὸς τὸ ἕν, ἡνωμένον ἀνευφημοῦντες· ἔστι δὲ μία ἡ φύσις ἐκείνη, ἣν ὡς μίαν ἑλεῖν οὐ δυνηθέντες διχῇ ἑνοῦμεν, ἢ ὡς ἓν καὶ οὐχ ἕν, ἢ ὡς οὔτε ἕν, οὔτε οὐχ ἕν, ἢ ὡς ἓν καὶ πολλά.

Cap. 106. Τί οὖν, ψευδόμεθα [1]) περὶ αὐτῆς; ἢ τῇ μὲν διακρίσει ψευδόμεθα; τῇ δὲ καὶ τούτων ἑνώσει ἀληθεύομεν; καὶ μήπω τῇ ἀληθείᾳ ταύτῃ δυνάμεθα ἐντυχεῖν; ἔπειτα κόσμους πάντας ὁρῶντες προερχομένους ἀπὸ τοῦ ὡς ἀληθῶς ὑπερκόσμου βυθοῦ, καὶ τὸν βυθὸν ἐκεῖνον κρύφιον κόσμον κεκλήκαμεν, συνῃρηκότα ἐν αὐτῷ πάντας τοὺς κόσμους, οἷον κόσμον ὄντα τῶν κόσμων ὑπάτων, ἢ μᾶλλον ὠδῖνα αὐτῶν ἀδιάκριτον, οὔπω μὲν ἀνεχομένην τῆς κοσμικῆς ἰδέας, ὅμως δὲ προωδίνουσαν αὐτὴν ἀτεχνῶς· ἔστι γάρ, εἰ θέμις εἰπεῖν, τοῦ πάντων αἰτίου, καὶ πρὸ πάντων ὠδὶς μία κοινὴ καὶ ἀδιάκριτος τῶν ἀπ' αὐτῆς ὅλων καὶ πάντων τόκων προτεταγμένη τῶν νοητῶν, ὃ δή φαμεν καὶ

5) Hamb. κεκριμμένα. Mon. ἐπιβολὴ et ἐπειχειρήσαντες et οὔπω συνηρημένοι. τον

6) Hamb. περὶ τὴν διάστασιν sic; rectius Mon. ἀδιάστατον. Mox pro ᾗ μὲν — ᾗ δὲ Hamb. scr. ἣ μὲν — ἣ δὲ. Contra Mon. ἣν (pro ἣν) ὡς μίαν.

1) Mon. post ψευδ. addit ταῦτα, recte; mox τούτῳ pro τούτων. Hamb. ὠδῖνα αὐτὸν. Mon. καὶ ante ἀδιάκριτος omittit, et ὅλον καὶ πάντων scribit.

ἡ ν ω μ έ ν ο ν μ ε θ ό ρ ι ο ν τῶν κόσμων, ὅσοι ποτέ εἰσι, καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς περιεχομένων πληρωμάτων, καὶ ἄνωθεν τῆς μίας ἐξῃ- pag. 220. ρημένης ἁπλότητος.

Ἐπεὶ οὖν κατὰ τοσοῦτόν γε κόσμον ὑπενοήσαμεν εἶναι τὸν ὑ π έ ρ κ ο σ μ ο ν β υ θ ὸ ν ὄντα τῷ ὄντι, διὰ δὴ τοῦτο καὶ τάξις ἡμῶν τῇ ἐννοίᾳ ταύτῃ συνειςέδραμεν πρώτων καὶ μέσων καὶ τελευταίων, οὐκ οὔσης διακρίσεως οὐδὲ τοιαύτης ἐκεῖ ποθεν· οὐδὲ γὰρ ἐν τοῖς μετ' αὐτὸν κόσμοις ἅπασι τὸ τοιοῦτον ἔνεστιν 2)· ἀλλ' ἀπὸ τοῦ πέρατος τῶν νοητῶν καὶ νοερῶν ἤδε προφαίνεται ἡ διάκρισις, ὡς Π α ρ μ ε ν ί δ ῃ λέγεται.

Ἔστω δὲ καὶ ἐν τοῖς προτέροις ἄλλως πως ὁρωμένη ἡ τριαδικὴ πρόοδος, ἐν δὲ τῷ νοητῷ καὶ ταύτην ἀδύνατον ἐμφανῆναι· ἀλλὰ νόει μὲν καὶ ταύτης ὠδῖνα, τὴν ἐκεῖ λεγομένην τριχῇ διαίρεσιν, καὶ εἴ τι τῆς ὠδῖνος ἑνοειδέστερον, οἷον σπερματικῶς· τὸ γὰρ δὴ σπέρμα τῆς ὠδῖνος ἀμερέστερον· ἢ καὶ τῆς σπερματικῆς ἀναλογίας ἐπέκεινα· καὶ γὰρ ἁπάσης τῆς ὁπωςοῦν διακρινομένης, ταύτης οὖν ἐπιλαβέσθαι βουλόμενοι τῆς ἀδιορίστου βυθίας ὄντως τῶν πάντων περιοχῆς ἐμερίσθημέν τε καὶ περὶ αὐτὴν, καὶ φοβηθέντες τὸν τῶν ἡμετέρων ἐννοιῶν σπαραγμὸν δεινόν τε καὶ τιτανικὸν ὄντα ὡς ἀληθῶς, οὐ περί τινα μεριστὸν νοῦν σπαραττόμενον, ἀλλ' ἀνοσίως καὶ θρασύτατα περὶ τὸ πάντῃ πάντως ἀμέριστον, ἀγαπητῶς ἀντελαβόμεθα τῆς τριάδος ὑποσυρῆναι κινδυνεύσαντες εἰς τὸν ἔσχατον μερισμὸν, καὶ ἀρκούμενοι ταύτῃ τῇ πτώσει ἐτολμήσαμεν κατηγορῆσαι τοῦ νοητοῦ τὴν τριχῇ διαίρεσιν, ἀναπαῦσαι βουλόμενοι τὰς ἡμετέρας ἐπιπλέον συναιρηθῆναι μὴ δυναμένας, ἀλλὰ μηδὲ ἀπαλλαγῆναι δυναμένας τῆς περὶ τὸ νοητὸν θεωρίας, πόθῳ τῶν ἀρχαίων αἰτίων τῆς ὅλης φύσεως.

Οὐ μέν τοι ἀλλὰ διακαθαίροντες αὐτὰς καὶ συναιροῦντες εἰς τὸ δυνατὸν, πρῶτον μὲν οὐκ ἀπὸ τῶν τυχόντων ἐκεῖσε ἐπιχειροῦμεν ἀναβαίνειν, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἐκεῖ προελθόντων, οὐσίας, καὶ ζωῆς καὶ νοῦ· δεύτερον δὲ οὐκ ἀπὸ τῶν κεχωρι-

2) Mon. ἓν ἐστιν. ἐν supra lineam. uterque ἡ δὲ προφ. Mon. *Παρμενίδης*. Hamb. τριακὴ πρ. Mon. ἐκφαίνεται, Hamb. θρασύτητα, et μὴ ante συναιρηθῆναι omisit; et deesse potest.

σμένων [3] ἰδιοτήτων, οἷον ἀπὸ τῆς συνθέτου ἢ ἀπὸ τῆς ἑνιαίας, ἀλλ' ἀπὸ τῆς πρὸ τοῦ χωρισμοῦ μιᾶς πρὸ ἀμφοῖν. Ὡς γὰρ ἁπλῶς τὸ ἡνωμένον πρὸ ἑνὸς καὶ ὄντος ἐλέγομεν, οὕτω καὶ ἡ ἐκείνων οὔτε σύνθετός ἐστιν, οὔτε ἁπλῆ, ἀλλ' ἡνωμένη πρὸ ἀμφοῖν. Οὕτω γὰρ καὶ ἡ ζωή, ἣν λέγομεν νοητὴν, ἡνωμένη ἐστὶ ζωὴ πρὸ τῆς ἑνιαίας καὶ τῆς οἷον μικτῆς. Οὕτω δὲ καὶ νοῦς ὁ νοητὸς οὔτε ἑνιαῖός ἐστιν, οὔτε ὁ πρὸς τοῦτον ἀντιδιῃρημένος ὡς ὄχημα πρὸς ὀχούμενον, ἢ οὐσιώδης καὶ σύνθετος πρὸς ἑνιαῖόν pag. 221. *τε καὶ ἁπλοῦν· ὁ δὲ πρὸ ἀμφοῖν καὶ πρὸ τῆς διακρίσεως. Διόπερ ὁ μὲν κεχωρισμένος ἑκάτερός τίς ἐστι νοῦς· ὁ μὲν γὰρ ἑνιαῖος, ὁ δὲ οὐσιώδης. Καλείσθω γὰρ οὐσία κοινότερον τὸ ἀντικείμενον τῇ μονάδι κατὰ τὸν Παρμενίδην· ἁπλῶς δὲ οὐδέτερος, ἀλλ' ὁ νοητὸς ἁπλῶς νοῦς· καὶ γὰρ ἐκεῖνος ὁ πρῶτος νοῦς, ἀφ' οὗ διεκρίθησαν ὅ τε πρῶτος ἑνιαῖος καὶ ὁ πρῶτος οὐσιώδης, πρῶτος μὲν ὤν, πρός τι δὲ ὅμως ἑκάτερος· ὁ δὲ ἦν ἁπλῶς πρῶτος. Οὕτω δὲ καὶ ἡ ἁπλῶς ζωὴ πρὸς ἑκατέραν τὴν κεχωρισμένην εἰς τὸ ἑνιαῖον καὶ οὐσιῶδες ἁπλῶς οὖσα καὶ πρώτη ζωή. Καὶ ἡ οὐσία δὴ τὸν αὐτὸν τρόπον πρὸ ἑκατέρας τινὸς οὔσης ἁπλῶς οὖσα οὐσία· κατὰ γὰρ τὸ συναμφότερον ὁ πρὸ ἑκατέρου πάντως ἐστὶ, καὶ οὐ ταῦτα μόνα, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐν τούτοις καὶ ἀπὸ τούτων διακρινόμενα πάντα ἐκεῖ συνήρτηται κατὰ τὸ συναμφότερον· πάντα ἐστὶ γὰρ, ἀλλὰ νοητῶς, φησὶ τὸ λόγιον. Διὰ τί οὖν μὴ καὶ εἰς πάντα διαιρεῖται ἀναλόγως; ἢ ὅτι οὐδ' εἰς [4] ταῦτα κατὰ ἀλήθειαν, ἔστι δὲ ὅμως πάντα ἐκεῖ τὸν ἀδιάκριτον τρόπον· εἰ δὲ ἀναγκαῖον ἐκφαίνεσθαι ἐκεῖ, τὰ πρῶτα ἂν μᾶλλον ἐκφαίνοιτο. Καὶ ταῦτα ἂν εἴη πρὸς γοῦν τὴν ἀναλογίαν ἕτοιμα, ὅσα γενικώτατα καὶ ἁπλούστατα καὶ θειότατα καὶ πρῶτα τυγχάνει ὄντα τῶν ἀπὸ τοῦ νοητοῦ προϊόντων· οὐ γὰρ ἂν πρῶτα ἐκφάνη, εἰ μὴ καὶ ἐκεῖ ἐν τῇ ὠδῖνι*

3) Hamb. *χωρισμένων*; et in sqq. *ἑνὸς καὶ ὄντως*. Mon. *καὶ* ante *οἷον μικτῆς* omisit. Antea Hamb. verba *οὔτε σύνθετός ἐστι* bis posuit, et Mon. inferius *πρῶτος οὐσιώδης* repetit Hamb. *δὲ* post *πρός τι*, atque Mon. post *ἁπλῶς* omisit *οὖσα*. — 4) Mon. *οὐδεὶς*; idem in contextu *πρὸς γοῦν*; ad marg. *μὲν* utrobique cum nota adjecta. Pro *ἐκφάνη* l. *ἐξεφάνη*. Postea Mon. *συνυφίσταται κ. ο. συνεκφαίνεσθαι* ... et *πρὸς αὐτῷ ἐπάσχοντα*.

προεβέβλητο τῶν ἄλλων οὐ κατὰ τὴν πλείω διάκρισιν ἑαυτῶν· ἥνωται γὰρ μάλιστα πάντων· ἀλλὰ κατὰ τὴν ἄκραν ἑαυτῶν τελειότητα, καὶ τρόπον τινὰ νοητὴν καὶ διὰ τοῦτο ἀρκοῦσαν τῷ νοητῷ συνυφίστασθαι καὶ ὂν συνεμφαίνεσθαι καὶ μὴ ἐγκρύπτεσθαι ὑπὸ τῆς ἐκείνου μαρμαρυγῆς, ἢ συγχεῖσθαι ὑπὸ τῆς ἐκείνου ἑνώσεως, ἅτε καὶ αὐτὰ ἐν τῷ σχεδὸν ἡνῶσθαι οὐσιωμένα, καὶ δι' ὁμοιότητα τὴν πρὸς αὐτὸ μὴ πάσχοντά τι ὑπὸ τοῦ νοητοῦ συναιρετικήν.

Τρίτην δὲ τούτοις ἐπάγομεν διακάθαρσιν 5) ἐννοιῶν, οὐσίαν τε ἐκεῖ καὶ ζωὴν καὶ νοῦν θεωροῦντες· οὐχ οὕτω μετὰ διακρίσεως ἐπὶ τῶν ὀνομάτων τούτων ἔχειν δοκεῖ, ἀλλὰ κατὰ τὴν μίαν τοῦ ἡνωμένου φύσιν, αὐτοῦ πρὸς ἑαυτὸ μόνον προβαλλομένου κατὰ τὴν δοκοῦσαν ὕφεσιν. Ἓν γὰρ ὂν πανταχοῦ ἑαυτοῦ, ὡς παρίστησιν ὁ Παρμενίδης, καὶ νοητὸν δι' ὅλου καὶ ἀδιάκριτον· ὡς δὲ ἐν ἀδιακρίτῳ τῷ παντὶ συνέστη τὸ πᾶν ἐκ πρώτου ὅρου καὶ μέσου καὶ τελευταίου τῆς αὐτῆς φύσεως, καθάπερ εἴ τις καὶ τῆς ἐν ὑποκειμένῳ σώματι φύσεως τὸ μὲν χωριστὸν, τὸ δὲ ἀχώριστον ἐθεάσατο, τὸ δὲ μέσον ἀμφοῖν, μίαν δὲ ὅμως εἶναι τὴν φύσιν ὁμολογοῖ. Ὁ γὰρ νοητὸς, οὐχ ὅτι pag.
νοεῖ, λέγοιτο ἂν, ἀλλ' ὅτι τοῦ νοοῦντος αἴτιος. Καὶ γὰρ εἰ νοεῖ, 222.
καὶ ἡ νόησις οἷον αἰτιωδῶς, καὶ ἡ ζωὴ ὁμοίως, κάτω μὲν ἡ κυρίως, ἡ μὲν κατὰ ὑπόστασιν, ἡ σύνθετος, ἡ δὲ κατὰ ἰδιότητα προειλημμένη, ἡ ἑνιαία, ἡ μέντοι νοητὴ ζωὴ κατὰ οὐδέτερον· πρὸ ἀμφοῖν γάρ· ἀλλ' ὡς τούτων ὠδίς. Οὕτω δὲ καὶ ἐπὶ τῆς οὐσίας ῥητέον, ὡς κατὰ αἰτίαν ἢ ὠδῖνα ἢ ἕνωσιν ἀδιάκριτον ἐκεῖ, καὶ ταύτης προϋπαρχούσης· ἡ ἄρα διαίρεσις αὕτη ἔμφασίς ἐστι διαιρέσεως τῶν ἐκεῖθεν γεννωμένων· αὕτη δὲ τοῦ νοητοῦ ἡ ὕπαρξίς ἐστι τὸ ἡνωμένον καὶ ἀδιάκριτον, καὶ πᾶν, εἴ τι τοιοῦτον. Περὶ μὲν δὴ τούτων καὶ μικρὸν ὕστερον.

Ἀλλ' ἐπὶ τὸ ἐξ ἀρχῆς ἐπανέλθωμεν, ὅτι τὸ νοητὸν οὐκ ἂν Cap.
προέλθοι τὴν ἔξω πρόοδον, ὅ γε οὐδὲ τὴν εἴσω πρόεισιν· ὥστε 107.

5) Mon. *διὰ κάθαρσιν ε. οὐσίαν τὴν ἐ. κ. ζ. καὶ γῆν θ. . . . . . . κατὰ τὴν δοθεῖσαν ὕφεσιν.* Postea inter *ἀδιακρίτῳ* et *πάντι* art. *τῷ* omisit, et in sqq. legit: *ὁ γὰρ νοητὸς οὐχ οὕτω νοεῖν λέγειτ' ἄν.* Inferius *δὲ* post *οὕτω* Hamb. neglexit; Mon. *διερέσεως τ. ε. γ.* scribit.

οὔτε μεθεκτὸν πλῆθος, οὔτε ἀμέθεκτον πέφυκεν προάγειν, ὅ μονοειδές ἐστι καὶ ἀδιάκριτον. Οὐκοῦν 1) οὐδὲ τὸ εἴσω πλῆθος εἰδῶν ἐστιν ἢ μερῶν ἢ στοιχείων, ὅ γε οὐδὲ πλῆθος οὕτως ἐστὶν, ὥς τινων, ἀλλὰ μόνον πλῆθος, οὐδὲ ταὐτὸν ὡς διῃρημένων καὶ ἔκ τινων ἁπλῶς συγκειμένων, οὐχὶ τοιῶνδε, ἀλλ' ἡνωμένων καὶ τῆς γενεᾶς ἐκείνης, τοῦ ἀπείρου καὶ πολλοῦ καὶ χαώδους· διὸ καὶ ἀπείρητον εἴρηται πλῆθος, ὡς ἐν Παρμενίδῃ, ὡς εἰ ἔλεγε καὶ τὸ ἓν εἶδος αὐτοῦ, ἓν πεπερασμένον. Ὡς γὰρ διήλλαξεν τῆς πρώτης ἀρχῆς, ἀντὶ ἑνὸς ἡνωμένον γεγονὸς, τούτῳ παρήλλαξε καὶ τῆς δευτέρας, ἀντὶ ἀπειρίας ἄπειρον, καὶ ἀντὶ πολλῆς ἓν εἶδος, πλῆθος γενόμενον. Ὡς γὰρ ἡνωμένον ἀπὸ τοῦ ἑνὸς, οὕτω πεπληθυσμένον ἀπὸ τῶν ἁπλῶς πολλῶν ἐγένετο· τὸ δὲ ἓν αὐτοῦ καὶ πολλὰ συνῄρηκεν εἰς μίαν φύσιν τὴν συνῃρημένην μὲν ἐκ τῶν δυοῖν ἀρχῶν, συνῃρηκυῖαν 2) δὲ ἐν ἑαυτῇ καὶ τῶν μεθ' ἑαυτὴν καὶ ἀπ' αὐτῆς ὑποστάντων τὴν ὅλην πρόοδον, καὶ μάλιστα κατὰ τὴν γενικωτάτην αὐτῶν διάκρισιν ἐμφανεῖσαν οὐσίαν καὶ ζωὴν καὶ νοῦν· ὧν βουλόμενοι τὴν ἐκεῖ συναίρεσιν ἰδεῖν ἀντ' ἐκείνης τὴν ἐκεῖθεν ὁρῶμεν διάκρισιν· δεῖ οὖν μὴ ἐπιμένειν αὐτῇ, ἀλλὰ φεύγειν προτροπάδην, οὐ νοῦν τιθέμενοι ἐκεῖνον 3), ἀλλ' οἷον νοῦν, οὐδὲ ζωὴν, ἀλλ' οἷον ζωὴν, οὐδὲ οὐσίαν, ἀλλ' οἷον οὐσίαν, οὐδὲ ὅλως πρόοδον, ἀλλ' οἷον πρόοδον. —

Καὶ μήποτε συνακτέον τὴν φανταζομένην ὁπωσοῦν πρόοδον εἰς μίαν 4), οὖσαν τὴν αὐτὴν εἴσω τε καὶ ἔξω· τὸ γὰρ νοητὸν καὶ ἡνωμένον κατὰ μίαν φύσιν μονάς τε ἐστὶν, εἰ προσήκει μονάδα καλεῖν τὴν ἀπερίγραφον ἕνωσιν τοῦ νοητοῦ· καὶ
pag. 223. αὖ κόσμος 5), εἰ δεῖ κόσμον ὀνομάζειν, τὸ ἡνωμένον, καὶ ὑπόκοσμον τῷ ὄντι βυθόν. Οὐ γὰρ ὡς ἐπὶ νοῦ καὶ ζωῆς καὶ οὐσίας ἄλλη μὲν ἡ πρώτη οὐσία, ἄλλη δὲ τὸ πλῆθος τὸ ἀπ' αὐτῆς διακρινόμενον. Καλεῖται δὲ κόσμος οὐσιώδης τὸ συναμφότερον, καὶ ζωὴ μία καὶ πολλαὶ μετὰ τὴν μίαν· κόσμος δέ ἐστιν ἅμα

1) Mon. Οὔκουν. — 2) Hamb. συνῃρηκεῖαν. — 3) Mon. ἐκεῖ et οἷον ζῶα. — 4) Mon. μίαν ὡς οὖσαν. — 5) Mon. καὶ (pro εἰ) δεῖ. Pro ὑπόκοσμον l. v. ὑπέρκοσμον. Art. τὸ inter πλῆθος et ἀπ' αὐτῆς d. Hamb. om.

τῇ μιᾷ αἱ πολλαί· καὶ νοῦς ὁμοίως, ὁ μὲν πρῶτος, οἱ δὲ μεριζόμενοι ἀπὸ τοῦ πρώτου. Νοερὸς δὲ κόσμος ἐστὶν ὁ εἷς ἅμα καὶ οἱ πολλοί· οὐχ οὕτως ἔχει καὶ τὸ ἧττον ἐκεῖνο καὶ ἡνωμένον, ἀλλ' ἐν 6) αὐτῷ συνεσπαρμένον καὶ οὐ διαστὰν εἰς μονάδα καὶ ἀριθμόν, τὸ αὐτὸ κατέστη μονάς τε καὶ ἀριθμός; ὥστε ταὐτὸν ἂν εἴη, καὶ κόσμος ὁμοῦ πᾶς καὶ ὅλος· οὐδὲ εἰς ὅλον καὶ πᾶν διακριθείς, ἀλλὰ καὶ ταῦτα ὡς ἕν· καὶ ταὐτὸν ἂν εἴη καὶ ἕν, εἴσω τε καὶ ἔξω πλῆθος εἶναι δοκοῦν· ὡς δὲ μονάδος τὸ εἴσω, ταὐτὸν δὲ εἴσω τε καὶ ἔξω· ταὐτὸν γὰρ ἐκεῖ μονάς τε καὶ κόσμος· οὕτω δὲ ταὐτὸν εἴδη καὶ μέρη καὶ στοιχεῖα ἐκεῖ· ταὐτὸν γὰρ ὅλον καὶ πᾶν καὶ τὸ κρᾶμα 7) τῶν στοιχείων· οὐδὲν γὰρ ἐκεῖ τούτων διώρισται οὐδ' ἄλλο τι ὅλως· ἀλλὰ τὸ Ἓν Ὂν μόνον, καὶ τοῦτο ἡνωμένον· ἀλλ' ὅπου μὲν ἀδιάκριτον ἕν τε καὶ ὄν, ἓν ὄνομα μόνον εἶναι καὶ ἓν δήλωμα βουλόμενον, ὅπου δὲ διακρινόμενον, μέρη δὲ αὐτοῦ τὸ ἓν καὶ τὸ ὂν εἶναί φησιν, ὅπου δὲ διακρινόμενον, ἄπειρον πλῆθος, εἰ καὶ ἀεὶ τῷ ἑτέρῳ τὸ ἕτερον σύνδρομον· εἰς γὰρ ἕνωμα 8) ἡ διάκρισις ἐγένετο τοῦ ἡνωμένου κατὰ τὸ αὐτοῦ πέρας· ὥστε οὐκ ἐδυνήθη παραλῦσαι τὴν τοῦ ἡνωμένου φύσιν, οὐδὲ ἡ ἐκεῖ φανεῖσα διάκρισις, ἀλλὰ καὶ ἐπιχειρήσασα τῷ λόγῳ διήλεγξεν ἑαυτὴν οὐκ οὖσαν διάκρισιν· ἡνώθη γὰρ μᾶλλον ἢ διέκρινεν· μᾶλλον δὲ ἥνωσεν τὸ πλέον, ἢ διέκρινεν. τὰ γοῦν 9) κέρματα τοῦ ἡνωμένου ἡνωμένα ἀπέφηνεν, ὥστε οὐ κέρματα, οὐδὲ διάκρισις ἄρα, ἧς τε οὐδὲν ἔργον ἐφάνη ἐν τῷ νοητῷ, πλὴν ἡ βεβαίωσις τῆς ἑνώσεως. Καὶ γὰρ ἅπερ ἔδοξεν διελεῖν, εἰς τὴν αὐτὴν ἐπανήγαγεν ἕνωσιν, οἷον εἴ τις τὸ χρυσοῦ εἶδος ἐθέλων διελεῖν, εὕροι καὶ τὰ διαιρούμενα, μηδὲν ἧττον χρυσὸν ὄντα· τοῦ ἄρα ποσοῦ μόνου γέγονεν, οὐ τοῦ χρυσοῦ κατὰ τὸ εἶδος· ἐκεῖ δὲ τοῦ ἡνωμένου μόνου ἐστίν· ποσὸν γὰρ οὐκ ἔστιν, οὐδὲ ἄλλο τι παρὰ ταύτην τὴν φύσιν.

Ἀλλὰ δῆλον, ὅτι ὁ Πλάτων ἐνδείξασθαι βουληθείς, ὅτι ἀδιαίρετός ἐστιν, ὑπέθετο διαίρεσιν καὶ εὗρεν αὐτὴν ἀνήνυτον,

6) Mon. *ἐν ἑαυτῷ*. Mox Hamb. *καὶ πᾶν* ante *διακριθεὶς* om. — 7) Hamb. *κράμμα* et *ἄλλο τι ο. α. τ. ε. μόνον ὂν;* postea *μέρη γοῦν α.* — 8) Mon. *ἐνώματα*. — 9) Idem *τὰ οὖν*.

μᾶλλον δὲ μέγα τι ἀνύσασαν, ἐνδειξαμένην τοῦ ἡνωμένου τὸ pag. 224. ἀδιάκριτον, καὶ ἐπ᾽ ἐσχάτων[10]) μένον ὡσαύτως, ὅπου δόξειεν ἂν αὐτὸ ἑαυτοῦ μάλιστα διακρίνεσθαι κατὰ τὴν προειλημμένην ἔμφασιν τὴν εἰς διάκρισιν, ἢ εἰς ἔνδειξιν, καὶ τὴν ψευδομένην ὑπόθεσιν ὑπεστήσατο.

Τοιγαροῦν οὐδὲ εἴδη ῥητέον τὰ δόξαντα γεγονέναι κέρματα τοῦ ἡνωμένου, ἀλλ᾽ οἷον εἴδη· οὐδὲ μέρη κυρίως, ἀλλ᾽ οἷον μέρη. Τοῦτο μὲν οὖν καὶ σαφῶς ὑπεστήσατο[11]) ἡμᾶς κάτω που μετὰ τὸ νοητὸν τὸ ὅλον καὶ τὰ μέρη πάλιν παραγαγὼν, μετὰ τὸν ἀριθμὸν, ἐκεῖνο διαδηλῶν, ὅτι τὰ ἄνω μέρη καὶ ὅλον· ἄλλως πως ἐλέγετο τὰ τοιαῦτα, καὶ τὸ πλῆθος πρὸ τοῦ ἀριθμοῦ θέμενος ἐν τῷ ἡνωμένῳ δῆλός ἐστι πρὸ παντὸς διορισμοῦ, τοῦτο νοῶν ἀδιόριστον. Οὐκ ἄρα οἷον ἔκ τινων συγκείμενον, οὐ μὴν οὐδὲ συνεχές ἐστι τοῦτο τὸ πλῆθος· τὸ γὰρ συνεχὲς μετὰ τὸ διωρισμένον, ὥστε ἡνωμένον τὸ πλῆθος ἐκεῖνο, καὶ οὐδὲ εἰς τὰ πρῶτα πλήθη διαιρούμενον, ἀλλ᾽ ὅπερ ἔφην πολλάκις, ἄπειρόν ἐστι πλῆθος καὶ χαῶδες[12]). Οὕτως ἄρα καὶ στοιχεῖα τὰ ἐκεῖ, οἷον ἑκάστους τοὺς ἀπὸ τῶν οἰκείων μονάδων διακρινομένους, καὶ οἷον στοιχεῖα· οὐ γὰρ διώρισταί πως εἰς μερικὰς καὶ στοιχειώδεις διαφορὰς, οὐδὲ συγκέκραται, ἀλλ᾽ ἥνωται πρὸ[13]) πάσης διακρίσεως, ὥστε καὶ τὸ πλάτος ἐκεῖ καὶ τὸ βάθος ἀδιάκριτον παντελῶς, ὡς κατ᾽ ἐνέργειαν εἰπεῖν καὶ κατὰ ἀλήθειαν· ὡς δὲ δυνάμει καὶ ὡς κατ᾽ ἀναλογίαν ἔστω καὶ πλάτος καὶ βάθος ἑκάτερον ἐπ᾽ ἴσης συνῃρημένον, οὐκ εἰς σύγκρασιν, ἀλλ᾽ εἰς ἕνωσιν παντελῆ. Ὅπερ οὖν ἄρτι ἔλεγον, ταὐτὸν τὸ εἴσω καὶ τὸ ἔξω πλῆθος ἐν τῷ νοητῷ φαντάζεται· ὡς οὖν ἔξω τοῦ νοεροῦ διακόσμου παντὸς, οὐδεὶς ἂν προέλθοι νοῦς· πᾶς[14]) γὰρ ἐν αὐτῷ περιέχοιτο ἄν· καὶ ὡς ἔξω τοῦ ψυχικοῦ οὐδεμία ψυχή· περιέχοιτο γὰρ ἂν καὶ αὕτη ἐν τῷ οἰκείῳ διακόσμῳ; οὕτω καὶ τοῦ νοητοῦ διακόσμου. Ἐκτὸς οὖν[15]) ἂν εἴη τὸ νοητόν; οὐ τοίνυν ἄλλο μὲν τὸ μεθεκτὸν, ἄλλο δὲ τὸ ἀμέθεκτον· συνή-

10) Hamb. ἐπ᾽ ἐσχάτων μένων. Mon. ἐπ᾽ ἐσχάτω μένον sic. — 11) Mon. ὑπέστησεν, et κατὰ τὸν ἀριθμὸν. — 12) Uterque λαῶδες, sed Mon. χ supra λ habet. Hamb. Οὕτω ἄρα. Inferius καὶ ante στοιχειώδεις Mon. om. — 13) Mon. πρὸς π. — 14) Idem πᾶσι γὰρ. — 15) Idem ἐντὸς οὐκ ἄν.

ρηται γὰρ καὶ αὐτὰ, δύο ὄντα πλήθη, εἰς ἓν τὸ ἁπλῶς τε καὶ ἡνωμένον, πλῆθος ὁπωσοῦν λεγόμενον. Τὸ γὰρ αὐτὸ καὶ πᾶσιν ἐποχεῖται καὶ πάντων ἐξήρηται· οὐ γὰρ ἀντιδιῄρηται τὸ μεθεκτὸν τῷ ἀμεθέκτῳ, ἀλλὰ πρὸ τῆς ἀντιδιαιρέσεως τεταγμένον τὴν συναμφότερον ἔχει δύναμιν, πρὸ ἀμφοῖν, ὡς ταὐτὸν ὂν, καὶ μεθεκτὸν εἶναι καὶ ἀμέθεκτον. Καθόσον μὲν γὰρ ὑπὲρ τὸ μεθεκτὸν, ἀμέθεκτον εἶναι φαντάζεται· καθόσον δὲ ἀποίου, καὶ μεθεκτὸν εἶναι δοκεῖ· περὶ μὲν δὴ μεθέξεως καὶ εἰσαῦθις.

Νῦν δὲ πάλιν σκεψώμεθα περὶ τοῦ ἁ π λ ῶ ς ἑ ν ὸ ς, λέγω Cap.
δὲ τοῦ κεχωρισμένου τῆς οὐσίας κατὰ τὴν ἐν μέσῳ φανεῖσαν 108.
ἑτερότητα, εἰ θετέον αὐτὸ, καὶ ἀπ᾽ αὐτοῦ πλῆθος[1]) ἀμέθεκτον; τὸ μὲν γὰρ μεθεκτόν ἐστιν αἱ πολλαὶ ἑνάδες, ὧν ἐξημμέναι εἰσὶν αἱ πολλαὶ οὐσίαι λεγόμεναι κοινότερον. pag. 225. Τοσαῦτα γὰρ εἶναι κέρματα τῆς οὐσίας, ὅσα τοῦ ἑνὸς ὁ Π α ρ μ ε ν ί δ η ς φησί. δεῖ δὲ πρὸ τούτου ἄλλο πλῆθος εἶναι, φαίη τις ἂν τὸ ἀμέθεκτον καὶ τὸ ἁπλῶς ἓν πρὸ τοῦ πλήθους. Εἰ γάρ εἰσιν αἱ πολλαὶ ἑνάδες, ἀναγκαῖον εἶναι μίαν πρὸ τῶν πολλῶν, τὴν ἁπλῶς ἑνάδα τοιαύτην· τὸ μὲν γὰρ ἡνωμένον οὐχ ἑνὰς μόνον, ἀλλὰ καὶ οὐσία, εἰ καὶ πρὸ ἀμφοῖν· τὸ δὲ ἐπέκεινα τοῦ ἡνωμένου καλούμενον Ἓν τοιοῦτόν ἐστιν ἓν, οἷον ἐκεῖνο ἡνωμένον· ἀρχὴ γὰρ τοῦτο καὶ ἑνάδων καὶ οὐσιῶν ἁπασῶν· ζητοῦμεν δὲ ἁπλῶς ἓν τὸ μόνον ἑνάδων ἡγούμενον, ὡς ἔχομεν οὐσίαν ἁπλῶς τὴν ἡγουμένην τῶν οὐσιῶν, καὶ ζωὴν ὁμοίως ἀρχὴν οὖσαν τὴν πρώτην ἁπασῶν τῶν ζωῶν, καὶ τὸν ἁπλῶς νοῦν μονάδα τῶν πολλῶν νόων, ἐπεὶ καὶ εἴ ἐστιν ἡ μὲν οὐσιώδης μονὰς[2]), ἡ δὲ ζωτικὴ, ἡ δὲ νοερὰ, τὸ μὲν ἴδιόν ἐστιν ἑκάστης, τὸ δὲ κοινόν τι· ὅθεν οὖν τὸ κοινὸν ἓν τοῦτο ἁπάσαις, ἢ ἀπὸ τοῦ κοινοῦ αἰτίου; τοῦτο δὲ ἁπλῶς ἓν ἐξ ἀνάγκης ὑποτεθήσεται.

Ἔτι δὲ ἡ ἁπλῶς ψυχὴ νοῦ τινός ἐστιν ἐξημμένη, καὶ οὐ τοῦ ἁπλῶς, καὶ ὁ ἁπλῶς νοῦς τῆς τινὸς ζωῆς, ἀλλ᾽ οὐ τῆς ἁπλῶς· καὶ ἡ ἁπλῶς ἄρα ζωὴ τῆς τινὸς ἄρα[3]) οὐσίας, ἀλλ᾽

ἑνά
1) Mon. πλήθους recte. Mox. Hamb. μονάδες sic. Mon. ἑνάδες.
2) Mon. Ἑνάς.
3) Hamb. τῆς τινος ἄρα, sine οὐσίας. Mon. τῆς τινος οὐσίας; sed nota adjecta monstrat lectionem in marg. positam ἄρα, quam dare

οὐχὶ τῆς πρώτης. Οὕτως ἄρα καὶ ἡ ἁπλῶς οὐσία τινὸς ἑνάδος, ἀλλ' οὐ τῆς ἁπλῶς ὄχημα φανεῖται· δεῖ δὲ πρὸ τῆς τινὸς εἶναι τὴν ἁπλῶς ἑνάδα· ἀεὶ γὰρ ἁπλῶς ἀμέθεκτόν ἐστι, τὸ δὲ μεθεκτὸν οὐδέποτε ἁπλῶς. Εἰ δὲ καὶ τὸ ἡνωμένον, διακρινόμενον, δύο ποιεῖ, τὸ ἁπλῶς ὂν ἔδει ποιεῖν καὶ τὸ ἁπλῶς ἕν, ἤ τι ἑκάτερον. ὁμοταγῆ γὰρ ἐν τῇ ἑνώσει τυγχάνει ὄντα. Εἰ δὲ τὸ ἓν [4]) ἁπλῶς εἶναί φαμεν, πάντως ὅτι καὶ τόδε ἁπλῶς γεννήσεται. Πιθανὴ μὲν οὖν ἡ συνηγορία τῆς ὑποθέσεως· οὐ μὴν οὕτως ἔχειν ἡγοῦμαι τὸ πρᾶγμα· πολλὴ γὰρ καὶ ἡ ἀντίξοος ὑπόνοια, θεὸς δέ τις ἡμᾶς ἐλεήσας κυβερνήσειεν τὴν τοῦ λόγου ὁρμὴν εἰς αὐτὴν τὴν ἀλήθειαν.

Πρῶτον μὲν οὖν τῷ Πλάτωνι βέλτιον συγκινδυνεύειν ποιοῦντι μετὰ τὸ Ἓν Ὂν εὐθὺς τὸ Ἓν καὶ τὴν οὐσίαν, ἀντιπαρατεταγμένα κατὰ δύο στίχους. Ἀλλ' ἴσως τῇ ἁπλῶς οὐσίᾳ τὸ ἁπλῶς ἓν ἀντιτίθησιν, εἰ καὶ τὸ τὶ ἓν αὐτῇ συζεύγνυσιν· ἀλλὰ τοσαῦτα κατακεκερματίσθαι τὴν οὐσίαν φησὶν, ὅσα τὸ Ἕν. Εἶτα δὲ τὸ ἁπλῶς προτάξομεν ἓν πρὸ τῆς ἁπλῶς οὐσίας. Ἔτι δὲ καὶ τὸ ἀμέθεκτον πλῆθος ἐκεῖνο συνηρτημένον οὐκ ἔσται
pag. 226. ἴσα τὰ κέρματα τῆς οὐσίας καὶ τοῦ ἑνός· τὸ δὲ μεῖζον τεκμήριον, ἐν τῷ ἡνωμένῳ κατὰ τὴν ἀρχὴν εὐθὺς τῆς δευτέρας ὑποθέσεως τό τε Ἓν ὑποτίθεται μετέχειν τοῦ ἑνός, καὶ τὸ Ἓν τοῦ ὄντος. Εἰ δὲ ἐν τῷ ἡνωμένῳ ἀντιμετέχει ἀλλήλων, ὡς δοκεῖ, πάντως ὅτι καὶ διακριθέντα ἀντιμεθέξει ἀλλήλων, ὡς λέγεσθαι τὸ Ἓν οὐσιῶδες, καὶ τὸ ὂν ὁμοειδές. —

Ὅτι μὲν οὖν οὐ κατὰ τὴν Πλάτωνος γνώμην εἴρηται τὰ πρότερα, φανερὸν ἐκ τούτων. Φέρε δὲ καὶ ἐξ αὐτων τῶν πραγμάτων ἐπιχειρήσομεν,[5]) τῷ ἐναντίῳ λόγῳ συνηγορεῖν.

Πρῶτον μὲν οὖν τὸ ἁπλῶς Ἓν ποῦ θησόμεθα εἶναι; οὔτε γὰρ ἐν τῷ νοητῷ· τοῦτο γὰρ ἦν τὸ ἡνωμένον· οὔτε ἐν τῷ νοητῷ

voluit; attamen voculam *οὐσίας* in textum recepi. Mox pro *ἑνάδος*, quod in contextu legitur, Mon. ad marg. *ἑνάδος* notavit. Pro *ὄχημα*, uterque *οὐχηνα* sine accentu. Hamb. tria puncta supra *η* et in margine posuit. — 4) Mon. *ὂν* et *γενήσεται*. Inferius *Ἐπὶ* (pro *ἔτι*) *δ. κ. τ. α. πλῆθος ἐκείνῳ σ. ο. ε. ἴσα*. Hamb. postea *ἀντιμετέχειν*. — 5) Mon. *ἐπιχειρήσωμεν*. Inferius *ἡ ὄντος οὐσία τ. τ. ε. κ. τ. ε. φ. Σωκράτη*. Postea Hamb. *καὶ ἡ ἐστιν ὄντως δ.* — — et *οὕτω καὶ νοητὸς* omisso art. *ὁ*.

καὶ νοερῷ· τούτου γὰρ ἡ ὄντως οὐσία τὸν τύπον ἐπέχει κατὰ τὸν ἐν Φαίδρῳ Σωκράτην. Διὸ καὶ ἐπιστῆσαι δοκεῖ μοι πολλάκις, οὐχ ἁπλῶς οὐσίαν λέγων, ἀλλὰ τὴν ὄντως, καὶ ᾗ ἐστιν ὄντως, δεικνύμενος, τὴν ἀντιδιῃρημένην τῷ ἑνὶ οὐσίαν. Ἀλλ' ἴσως εἴποι τις ἄν, ὅτι καθάπερ ὁ νοερὸς διάκοσμος καὶ ὁ ψυχικὸς ἑκάτερον περιέχει πλῆθος μετὰ τοῦ ἁπλῶς, τό τε μεθεκτὸν καὶ τὸ ἀμέθεκτον, οὕτω καὶ ὁ νοητὸς καὶ νοερὸς τὴν ἑαυτοῦ ἀκρότητα στήσεται μετὰ τοῦ ἁπλῶς καὶ τοῦ ἀμεθέκτου πλήθους· ἀλλ' οὐκ ἔχομεν πρὸ τῆς ἑτερότητος ὑποθέσθαι πολλοὺς θεούς· ἡ 6) δὲ ἑτερότης ἅμα τῇ ἑνάδι τὴν οὐσίαν ἐξέφηνεν. Εἰ δὲ καὶ αὐτὴ ἡ ἑτερότης πρὸ τῆς μεθεκτῆς ἔσται ἀμέθεκτος, καὶ πλῆθος ἀμέθεκτον ἔχουσα πολλῷ πλειόνων θεῶν ἔσται πρὸ τῆς οὐσίας συναγερμός. Εἰ δὲ καὶ μὴ μόνον τὸ ἓν ἁπλῶς, ἀλλὰ καὶ τὰ πολλὰ ἁπλῶς τούτῳ ἀντιθήσωμεν, ἔσται καὶ τῶν πολλῶν τούτων ἀμέθεκτος πρόοδος, οἷον πολλαί τινες μετὰ τὴν μίαν πολλότητες. Πῶς δὲ οὐκ ἀνάγκη τῷ ἁπλῶς ἑνὶ ἀντιθεῖναι τὰ ἁπλῶς πολλά; ἀλλ' ἔστω τὰ πολλὰ ταῦτα τοῦ ἑνὸς οἷον δύναμις ἢ γονιμότης· ἀλλ' ἤδη χωρὶς τέτακται τὰ ἐκεῖ, ὥστε καὶ τὰ πολλὰ ἄλλη ἑνὰς οἷον πολλοποιός. Καὶ μήποτε ἡ ἑτερότης ἐκείνη ὑμνησθεῖσα 7) αὕτη ἐστὶν ἡ ἀρχὴ ἀντικειμένη τῷ ἑνί; ἀλλ' αὕτη καὶ τῇ οὐσίᾳ ἀντίκειται· τρεῖς γὰρ φανεῖσαι ὁμοῦ μονάδες, τὸ ἕν, ἡ ἑτερότης, ἡ οὐσία.

Ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων οὐκ ἔστι πάρεργον ὁδοῦ 1) ἀκριβοῦντι τῷ λόγῳ· πλὴν ἐκεῖνο ἀπαιτήσει ὁ λόγος, ὡς ἀπὸ τοῦ Cap. 109.
ἑνός, οὕτω καὶ ἀπὸ τῆς πολλότητος προϊέναι πολλοὺς θεούς, καὶ ἀμεθέκτους καὶ μεθεκτούς, εἴπερ ἐστὶ πολλὰ ἁπλῶς. Πῶς δὲ οὐκ ἔστιν, εἴπερ τὸ ἁπλῶς ἕν; καὶ πῶς γεννήσει τὸ ἓν πλῆθος, εἰς τὸ ἔξω μηδὲν ἔχον ἐν ἑαυτῷ πεπληθυσμένον, ἅ τε ἁπλῶς ἕν, ἀλλ' οὐδὲ τὰ πολλὰ διώρισταί πως ἐν ἑαυτοῖς, ὡς δέδεικται πρότερον, ἀλλ' ἐστὶν ἓν καὶ αὐτὸ πολλοποιόν.

Εἰ δὲ καὶ λέγει τις τοῦ ἑνὸς εἶναι τὰ πολλά, ὡς τοῦ pag. 227.
στοιχειωτοῦ τὰ στοιχεῖα, οὐδὲ οὕτω κατὰ τὰ πολλὰ γεννή-

6) Hamb. Εἰ δὲ. Postea Mon. πολλῶν πλειόνων θ. — 7) Hamb ἡμνησθεῖσα. ceterum uterque —σθεῖσα.

1) Mon. οὐδοῦ. Inferius ἅ τε ἁπλῶς ὂν ἕν. cl. λέγοι.

σει [2]) τὸ ἕν· ἀδιόριστον γὰρ ἑκάτερον καὶ ἀπλήθυντον, εἴσω μέν τε καὶ ἔξω ἀπρόοδον, ὡς φάναι ὁμοειδῆ πρόοδον καὶ οἰκείου πλήθους.

Χωρὶς δὲ τούτων, ἡ μὲν οὐσία ἐστὶ σύνθετος, ἡ δὲ ἁπλῆ, καὶ ἑνιαία μὲν αὕτη, ἐκείνη δὲ ἡνωμένη πως ὡς κατὰ σύγκρισιν. Εἰ δὲ ἑκατέρα τοιάδε οὐσία, τίς ἄρα ἑκατέρα οὐσία; ἁπλῶς ἄρα οὐσία ἡ πρὸ ἀμφοῖν συναμφότερος. Καὶ ζωὴ ὁμοίως ἁπλῶς ἐκείνη ἡ ἡνωμένη, καὶ νοῦς ὡσαύτως. Ἆρα οὖν καὶ ψυχὴ ἡ μὲν ἑνιαία, ἡ δὲ οὐσιώδης; ἑκατέρα τοιάδε καὶ τὶς. Καὶ σῶμα ὁμοίως, τὸ μὲν ἑνιαῖον, ὃ ποιεῖ τὸν ἐγκόσμιον θεὸν, τὸ δὲ οὐσιῶδες, ἐξημμένον τοῦ σωματοειδοῦς ἑνὸς λεγομένου κατὰ πρόληψιν τῆς σωματοειδοῦς [3]) ἰδιότητος, καὶ τὶ ἑκάτερον; ὅπερ οὖν ἢ ἀέρων, εἰ καὶ τούτων ἡ ἁπλῶς ὑπόστασις προϋπάρχει κατὰ τὸ πρὸ ἀμφοῖν συναμφότερον ἐν τῷ νοητῷ· ἢ οὐδὲν θαυμαστόν· πάντα γὰρ ἐστὶν ἐκεῖνο, ἀλλὰ νοητῶς. τοῦτο δέ ἐστι κατὰ μίαν ἕνωσιν· διὸ τὸ νοητὸν ἡ ἁπλῶς οὐσία λέγεται εἶναι καὶ πρὸς τῶν φιλοσόφων· καὶ ὥςπερ ἀπὸ τοῦ ἁπλῶς ἑνὸς καὶ πρὸ πάντων ἀπογεννᾶται, οὕτω καὶ ἀπὸ τοῦ νοητοῦ πάντα ἐκμηρύεται· πανταχοῦ ἄρα τὸ ἓν καὶ τὸ ἐφ᾽ ᾧ ὀχεῖται, τὸ ἓν τὶ ἑκάτερον, καὶ τοιόνδε ἑκάτερον, ἁπλῶς δὲ τὸ συναμφότερον.

Εἰ δὲ ταῦτα καλῶς εἴρηται, τὸ μὲν ἁπλῶς ὂν ἔσται τὸ ἡνωμένον, ὃ καὶ πάντα ὄν ἐστι, τὸ δὲ ἁπλῶς ἓν ὑπὲρ τὸ ἡνωμένον· καὶ αὐτὸ γὰρ ὑπόκειται πάντα Ἕν· μετὰ δὲ τὸ ἁπλῶς ἓν καὶ τὸ ἁπλῶς ὂν αἱ τινὲς ἑνάδες καὶ αἱ τινὲς οὐσίαι χωρίζονταί τε καὶ συντάττονται πάλιν ὡς [4]) ὀχοῦν καὶ ὀχούμενον, ἢ μετέχον καὶ μετεχόμενον· ἄνω δὲ καὶ ταῦτα ἀδιάκριτα ἦν ἐν τῷ νοητῷ. Τί οὖν, τὸ ἁπλῶς Ἓν ἐκεῖνο οἷον μονάς ἐστι τῶν κάτω πολλῶν ἑνάδων; καὶ τὸ ἁπλῶς ὂν τῶν οὐσιῶν; ἀλλ᾽ ἑκάτερον πάντων ἦν αἴτιον; καὶ οὐ τὸ μὲν ἓν μόνων τῶν ἑνάδων, τὸ δὲ ὂν μόνων τῶν οὐσιῶν; δεησόμεθα γὰρ ἄλλης οὐσίας, τῆς

2) Hamb. γεννήσῃ. Mon. γεννῆσαι et ὡς φαμὲν, et in marg. γρ. φάναι. Hamb. in textu: φάναι ἀπρόοδον; in marg. γρ. ὁμοειδῆ quod Mon. in textu habet. Hic paulo post σύγκρασιν, et inverso ordine οὐσία ἑκατέρα. — 3) Mon. σωματικῆς ἰδ. — Hamb. infra: καὶ πρὸ τῶν φιλοσόφων. — 4) Mon. ὡς om. Hamb. τὸ δὲ ὂν μόνον τῶν οὐσιῶν.

κοινῆς τῶν πάντων· ἢ τὸ μὲν ἁπλῶς ἓν οὔτε ὑποστάσει οὔτε ἰδιότητι ὂν εἶναι θετέον; τὸ δὲ ἁπλῶς ὂν οὔτε ἰδιότητι, οὔτε ὑποστάσει θετέον Ἕν; ἀλλὰ μόνον κατὰ τὴν ὅλην ὕπαρξιν, τὸ μὲν ἔστω ἕν, τὸ δὲ ὄν. διόπερ ἐν δίκῃ τὸ μὲν ἁπλῶς Ἕν, τὸ δὲ ἁπλῶς Ὂν, ὑμνητέον, καὶ τοῦτό ἐστι τὸ ἓν ἁπλῶς, ὅπερ ἐπιποθοῦσιν ἡμῶν αἱ ἔννοιαι πρὸ τῶν πολλῶν ἑνάδων. Καὶ τοῦτό γε τὸ ἁπλῶς Ὂν ὃ πρὸ παντὸς ὄντος ἀξιοῦμεν εἶναι· μετὰ δὲ ταῦτα φανεῖσα ἡ ἑτερότης ἐχώρισεν ταῦτα[5]) καὶ ὑπέστησε τὰ τοιάδε καί τινα μετὰ τὰ ἁπλῶς, οὐκ ἐκείνης ὄντα τῆς φύσεως, ἀλλ' οἷον ἐκείνης εἰκόνας. Ὑπερούσιον μὲν γὰρ καὶ τὸ μετεχόμενον, ἀλλ' ὡς ὑπὲρ τὴν μετέχουσαν αὐτοῦ οὐσίαν, τὴν καθ' ὑπόστασιν ἀντιδιῃρημένην πρὸς τὴν κατ' ἰδιότητα μόνην ἑνιαίαν οὐσίαν· ὑπερούσιον δὲ καὶ τὸ ἡνωμένον, ἀλλ' ὑπὲρ ἑκατέραν οὐσίαν τήν τε κατ' ἰδιότητα καὶ τὴν καθ' ὑπόστασιν· ὑπερούσιον δὲ καὶ τὸ ἓν καὶ τὰ τούτου πολλά, αἱ δύο ἀρχαί, ἀλλ' ὑπὲρ τὴν ἁπλῶς οὐσίαν τὴν πρὸ ἀμφοῖν. διὸ τὸ ἁπλῶς ἕν, τοῦτό ἐστι καὶ τὸ ἁπλῶς ὑπερούσιον. Ἀλλὰ γὰρ καὶ τὸ ἕν, τὸ μὲν ὡς ὑπὲρ τὸ μικτὸν ἡνωμένον, ὅπερ οὐσίαν καλοῦμεν καθ' ὑπόστασιν, τὸ δὲ ὡς ὑπὲρ ἑκάτερον μικτόν, τό γε καθ' ὑπόστασιν[6]) καὶ τὸ κατ' ἰδιότητα, ὃ προείληφεν ἡ οὐσιώδης ἑνάς· πρὸ ἀμφοῖν γὰρ ἐκεῖνο ἕν, καὶ παντὸς ἑνὸς τοῦ συζυγοῦντος τῷ μετέχοντι μικτῷ ἑνικώτερόν τε καὶ ἁπλούστερον· οὐδὲ γὰρ ἁπλοῦν ὡς πρὸς ἄλλο σύνθετον, οὐδὲ μὴν οὐ δὲ κατ' ἰδιότητα σύνθετον, ἀλλὰ πρὸ ἀμφοῖν ἁπλοῦν καὶ ἀσύνθετον· Ἓν δὲ ἡ μία ἀρχὴ κυριώτατα πάντων, ὅτι καὶ ὑπὲρ τὸ πρὸ ἀμφοῖν κατὰ τὸ συναμφότερον ἡνωμένον, ἐπεὶ καὶ ἡνωμένον μὲν τοῦτο πρώτως καὶ μάλιστα, δεύτερον δὲ τὸ κατ' ἰδιότητα μικτόν, τρίτον δὲ καθ' ὑπόστασιν, ὃ μᾶλλον σύγκρατον ἐκ στοιχείων ῥητέον, εἴπερ ἡνωμένον αὐτό τε καὶ τὸ πρὸ αὐτοῦ ἑνιαῖον μικτόν, οὗπερ ἐξήρτηται ὥσπερ ὅλον τὸ μετὰ τοῦτο, καὶ τὸ μετὰ τοῦτο πάλιν μονάδα· ἀεὶ γὰρ συνωνυμεῖ τῷ μετεχομένῳ τὸ μετέχον κατὰ τὴν ἰδιότητα ἑκάστην. pag. 228.

5) Hamb. ἐχώρησε et ἀλλ' οἷον ἐκείνης [ὄντα τῆς φύσεως, ἀλλ' οἷον ἐκείνης] εἰκόνας. Inclusa male repetiit. — 6) Mon. in contextu ὑπάρξιν in marg. ὑπόστασιν; mox τό τε pro τό γε. Hamb. ἐκείνῳ ἓν κ. π.

Cap. 110. *Εἰ* τοίνυν τολμήσαντα [1]) χρὴ ἀποφήνασθαι ἅμα μὲν πρὸς ἔνδειξιν ἀκριβεστέραν, ἧς λέγομεν περὶ φύσεώς τε καὶ ἀναλογίας, ἅμα δὲ πρὸς ἀποπλήρωσιν τῆς πολυπράγμονος ἡμῶν ὄντως ἐννοίας, εἴποιμι αὐτοῦ ἁπλῶς ἑνὸς καὶ πρώτου τῶν πάντων αἰτίου συγγενὲς ἀποφύεσθαι πλῆθος τὸ ἀμέθεκτον, καὶ ὅτι μάλιστα αὐτῷ παρωμοιωμένον τὸ νοητὸν τῶν θεῶν γένος, ἐν τῇ ἐκείνου μένον ἑνότητι, καὶ διὰ τοῦτο ἡνωμένον πρὸς ἑαυτό τε καὶ πρὸς ἐκεῖνο, καὶ τὸν κρύφιον διάκοσμον ἡμῖν παρεχόμενον, ἐν οἷς ἀδιάκριτον καὶ ὑπὲρ πᾶσαν κοσμικὴν εὐταξίαν τεταγμένον [2]) ὑπερκόσμιον οἱ θεοὶ ἀνυμνήκασιν, μεθεκτὸν δὲ οὐκέτι πλῆθος παράγειν· οὐδὲ γὰρ τὸν οὐρανὸν τοῦτον τὸν αἰσθητόν, καίτοι παράγοντα τὸν ὑπερουράνιον κόσμον, ὅπως ἀμέθεκτον μὴ παράγειν τὸ τῶν
pag. 279. θεῶν πλῆθος, ἀλλὰ μόνον μεθεκτόν τε καὶ ὑπερσέληνον [3]). Οὐδὲ γὰρ αὐτὸς ὁ γεννῶν ὁ μεθεκτὸς ἦν· ἡ τοίνυν ἀντίστροφος ἡ ἀρχὴ πρώτη γεννῶσα πάντα μὲν γεννᾷ, μόνην δὲ ἐξῆψεν αὐτῆς τὴν ἀμέθεκτον τῶν θεῶν γενεάν, εἰς μίαν ἕνωσίν τε καὶ φύσιν αὐτὴν συνέχουσα. Καὶ ἄλλως δὲ ἐχρῆν τῆς πάντη καὶ πάντων ἐξῃρημένης ἀρχῆς καὶ τῆς ἐχούσης δὴ τὸ ἀποφυόμενον πλῆθος ἀμέθεκτόν τε καὶ μεθεκτόν, εἶναι τὴν νοητὴν ἀρχήν, ᾗ [4]) συνέζευκται πλῆθος ἓν μόνον καὶ τὸ ἀμέθεκτον, οἷον τὸ τῶν νοητῶν θεῶν γένος εἶναί φαμεν· Ἓν γὰρ τὸ νοητόν, καὶ αὖ τριχῇ θεωρούμενον, αὐτὸ μὲν ἐν ἑαυτῷ μένον κατὰ τὸ ἕν, αὐτὸ δὲ ἐν ἑαυτῷ καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ προϊόν πως κατὰ τὴν τριάδα· καὶ ἡ τριὰς αὐτοῦ ἐστὶν οὐ διάκρισις τῶν αὐτοῦ οὐσιῶν, ἀλλ' ἔνδειξις μόνη τοῦ πλήθους, ὅσον καὶ οἷον ἐν τῷ νοητῷ συνήνωται.

Cap. 111. Ἀλλ' ἐπεὶ [1]) ταῦτα μόλις ποτὲ διεπερανάμεθα, φέρε καὶ τὰς τῶν παλαιῶν θεολόγων ὑποθέσεις ἐπισκοπήσωμεν, ὅπως

1) Mon. τολμήσαντας χ. ἀποφαίνεσθαι; -÷- et εἴποιμι ἂν (supra scr. αὐ) τοῦ ἁπλῶς ἑνός. sic, ut ἂν deleri voluisse videatur. — 2) Hamb. τεταγμένην omisit et ὑπέρκοσμον scr. — 3) Mon. ὑποσέληνον. -÷- et ἡ τ. αντ. ἡ ἀρχὴ. et ἑαυτῆς τὴν ἀμεθ. Dein in contextu συνελοῦσα, in marg. συνέχουσα. — 4) Hamb. ἣ συνεζ.

Cap. 111. Haec deinceps sequentia capita quindecim V. D. J. Chr. Wolfius in Anecdt. graecc. T. III p. 198—261 anno 1723 vulgavit: cf. ejus praef. p. VIII sqq. quanquam non ubique lectionem Codicis Hamb. dedit. — 1) Mon. ἐπειδὴ, et ἐννοίας in contextu, ad marg. ὑπον. Idem καὶ ante συναιρ. om. et τὸν νοητὸν et art. τῶν ante θεῶν addit. Denique θεωρήσωμεν in contextu, ad marg. ἱστορήσωμεν.

ἄν τις νοήσειεν κατὰ τὰς φιλοσόφους ταύτας ἐννοίας ἀποπεφρασμένας· καὶ πρώτην γε τὴν πασῶν μυστικωτάτην εἶναι ὁμολογουμένην τὴν χαλδαϊκήν. Ἀτεχνῶς γὰρ αὕτη καὶ ἀντιφθέγγεσθαι δοκεῖ μάλιστα πασῶν ταῖς ἡμετέραις ὑπονοίαις, ὡς ἔνι μάλιστα καὶ συναιρεῖν εἰς μίαν ἕνωσιν γλιχομέναις τὸ νοητόν.

Τρεῖς γὰρ ἐκεῖ τριάδας ἡμῖν παραδιδόασιν οἱ θεουργοί, παρ' αὐτῶν τῶν θεῶν διδαχθέντες· ἀλλὰ καὶ Αἰγύπτιοι, ἀλλὰ καὶ Φοίνικες πολλὴν γενεὰν θεῶν ἐν τῷ νοητῷ παράγουσιν, ὡς μικρὸν ὕστερον ἱστορήσομεν.

Τί δέ; ὁ θεῖος Ὀρφεὺς οὐ πολλοὺς θεοὺς ὑφίστησιν ἀπὸ τοῦ χρόνου [2]) μέχρι τοῦ πρωτογόνου Φάνητος; αὐτὸς δὲ ὁ πολυτίμητος ἡμῖν φιλόσοφος ὁ Πλάτων οὐχὶ τρία συμπεράσματα συμπεραίνεται ἐπὶ τοῦ ἑνὸς ὄντος; ταὐτὸν δὲ εἰπεῖν, οὐ τρεῖς νοητὰς παραδίδωσι θείας τάξεις ἀλλήλων διαφερούσας; ὥστε ζητητέον, ὅπως ταῦτα νοοῦντες οἵ τε θεοὶ καὶ οἱ θεῶν ἀγχίσποροι ἄνδρες παραδεδώκασιν; αὐτίκα τοῖς θευργοῖς οἱ θεοὶ πῶς τὰς νοητὰς ἐκδεδώκασιν τριάδας; τρεῖς ἄρα, ὡς οἱ νεώτεροι φιλόσοφοι τεχνολογοῦσιν, ἑκάστης τριάδος, πέρας μὲν τὸ ἄκρον, οὐσία δὲ ἡ ζωή, νοῦς τὸ ἔσχατον, ἄπειρον δὲ τὸ μέσον, ὡς εἶναι δύο μὲν ἑνάδας, μίαν δὲ μονάδα τῆς τριάδος οὐσιώδη καὶ σύνθετον.

Ἀλλὰ πρῶτον μὲν θαυμαστόν, ὅτι δύο μὲν ἑνάδες [3]) μετέχονται, τὸ δὲ μετέχον ἐν ᾗ οὐσίωται κλύειν. Ἔπειτα διὰ τί τὸ μὲν πέρας ἑνάς, καὶ τὸ ἄπειρον πάλιν ἑνὰς ἑτέρα; αὕτη μὲν δύναμις, ἐκείνη δὲ πατήρ, τὸ δὲ τρίτον ὁ πατρικὸς νοῦς οὐχὶ καὶ αὐτὸς ἑνὰς τρίτη; Ἔδει γὰρ καὶ τὸν νοῦν ἀπὸ ἑνάδος pag.
ἄρχεσθαι, καὶ ζωὴν δὲ ἢ καὶ οὐσίαν. Ἀμέλει καὶ αὐτοὶ ἐν 230.
τοῖς νοεροῖς τὸν νοῦν προτάττουσιν τὸν [4]) ἑνιαῖον τοῦ οὐσιώδους· τὸ αὐτὸ ἄρα καὶ πολὺ δικαιότερον ἐπὶ τῶν νοητῶν ἔδει ποιεῖν· τοὐναντίον δὲ οἱ θεολογοῦντες, ὧν ποιοῦνται τὰς ἐξαιτήσεις, οὐ τῶν ὀχημάτων, οὐδὲ τῶν ἀπὸ θεῶν προελθόντων, ἀλλ' αὐτῶν τῶν θεῶν τὰς γενεὰς ἡμῖν καὶ τὰς τάξεις παραδιδόασιν.

2) f. scr. *Κρόνου*. Hamb. et Wolf. *παραδιδόασι*. — 3) Mon. in contextu *ἑνάδεις*, ad marg. *μονάδες*; dein *τὸ δὲ μέτοχον*, *ἐν η* sic s. acc. — 4) Hamb. et Wolf. *τὸ ἑνιαῖον*. et *ἐξαιτάσεις*. f. l. *ἐξετάσεις*.

Εἰ τοίνυν τὰς νοητὰς καὶ τὰς νοερὰς καὶ τὰς ὑπερκοσμίους[5] καὶ τὰς ἐγκοσμίους, ὡς θεῶν παραδιδομένων ἀκούομεν, τί δήποτε ἐπὶ μόνων τῶν νοητῶν παραμίγνυσθαι τὰ ἀπὸ τῶν θεῶν ἀξιοῦμεν αὐτοῖς τοῖς θεοῖς; Καὶ ἐὰν μὲν πατέρα ἢ δύναμιν εἴπωσιν, ὡς ἑνάδας ἀκούομεν· ἐὰν δὲ νοῦν πατρικὸν, ἐπὶ ἄλλο μετερχόμεθα γένος. Καίτοι τί ποιήσομεν, ὅταν ὁ πατρικὸς νοῦς παράγειν λέγηται τὰς τριαδικὰς διακοσμήσεις, ἴϋγγας, συνοχέας, τελετάρχας; τὰς νοερὰς τριχῇ διαιρέσεις, τὰς κοσμικὰς ἁπάσας; Ἆρα ἀπὸ τοῦ μικτοῦ καὶ συνθέτου νοῦ παράξομεν τὰς ἑνάδας, καὶ τὸ διάφορον ποιήσομεν; ἢ εἴ τις ἀπὸ σωμάτων παράγοι τὰς ψυχὰς, ἢ ἀπὸ ψυχῶν τοὺς νόας· ἀλλὰ τὰς ἴϋγγας καὶ τοὺς συνοχέας καὶ τοὺς ἄλλους θεοὺς οὐχὶ ἑνιαίους ἀλλ᾽ οὐσιώδεις ὑποθησόμεθα; ἀλλ᾽ ἡμῖν τε αὐτοῖς καὶ τοῖς θεοῖς ἀντιφθεγξόμεθα.

Εἰ δὲ ὁ παρ᾽ Ὀρφεῖ πρωτόγονος θεὸς ὁ πάντων σπέρμα φέρων τῶν θεῶν ἀπὸ τοῦ ὠοῦ πρῶτος ἐξέθορε καὶ ἀνέδραμε, τίς μεχανὴ τὸ μὲν ὠὸν ἐξηγεῖσθαι τὸ Ὄν; τὸν δὲ ἀπὸ τοῦ ὄντος ἐκθορόντα πρωτόγονον θεὸν ἀνυμνεῖν; πῶς δὲ ἔχει λόγον, οὐσίας μὲν διττὰς ὑποτίθεσθαι, καὶ ζωὰς ὁμοίως, εἰ δὲ μὴ, νόας τε καὶ ψυχάς; τοὺς μὲν ἀμεθέκτους, τοὺς δὲ μεθεκτούς; ἑνάδας δὲ πάσας μεθεκτὰς, ἐν αἷς μάλιστα τὸ ἀμέθεκτον ἔπρεπεν.

Ἀλλ᾽ οὕτω μὲν οὐ ποιήσομεν τὰς τριάδας, ἀλλ᾽ εἶναι τριῶν ἑνάδων ἑκάστην[6]), ὧν τῆς ἐσχάτης τὴν οὐσίαν ἐξαρτήσομεν, ὥς ποτε ἐδόκει καὶ τῷ ἡμετέρῳ καθηγεμόνι, ἐπειδὴ ταύτας πρὸς αὐτὸν τὰς ἐπιστάσεις περὶ τοῦ τρίτου ἐκοινωσάμην, ὡς εἶναι καὶ ἑκάστην τριάδα μόνην καὶ ἑνιαίαν, καὶ τὰς δύο πρὸ τῆς τρίτης ἀμεθέκτους ἑνάδας, ἐκείνην δὲ μεθεκτὴν, ἐν ἑκάστῃ ἄρα συν οὕτω μᾶλλον, ἢ πρῶτον μὲν ὅλη ἐξηγεῖται ἀεὶ τῆς δευτέ-

5) Mon. ὑπερκοσμίοις. Wolf. ἀκούωμεν. Mon. ὡς ἐννάδας ἀκ. — Wolf. et Hamb. ποιήσωμεν. Mon. παράγει; et art. τοὺς ante συνοχ. deest. — 6) ἑκάστῳ Wolf. at uterque liber ἑκάστην. Dein ap. Wolf. καθηγμόνι errore typograph. Mon. ὑποστάσεις male, pro ἐπιστ. Mox post μόνην uterque καὶ inserunt, quam conj. Wolf. om. Mon. μονὴν. Hamb. μο sic. Locum depravatum ἄρα σὺν οὕτω, ubi Hamb. supra σὺν quatuor puncta posuit, Mon. eodem modo et sine ulla nota l. Sentio cum Wolfio, aliquid excidisse. Pro ψυχὴν μεθεκτῶν f. l. μεθεκτήν.

ρας ὅλης ἡ προτέρα τριάς· διεσκορπισμένον ἄρα ἔσται τὸ ἀμέθεκτον πλῆθος, ἀλλ' οὐ συνεχὲς ἑαυτῷ καθάπερ ἐπὶ τῶν ἄλλων· οὐ γὰρ ἂν εὕροιμεν ψυχὴν μεθεκτῶν ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀμεθέκτων, οἷον ἐγκόσμιον μεταξὺ τῶν ὑπερκόσμιων, οὐδὲ νοῦν μεθεκτὸν ἐν μέσῳ τῶν ἀμεθέκτων, οἷον ὑπερκόσμιον ἐν τοῖς νοεροῖς. pag. 251.

Πῶς οὖν μετὰ τὴν τρίτην ἑνάδα μεθεκτὴν οὖσαν τῆς πρώτης τριάδος ἡ πρώτη ἑνὰς τῆς δευτέρας τετάξεται; ὅλη γὰρ μετὰ ὅλην, ἡ δευτέρα μετὰ τὴν πρώτην, καὶ δὴ καὶ ἡ τρίτη μετὰ τὴν δευτέραν. Ἔπειτα συνδιασπασθήσεται καὶ τὸ οὐσιῶδες νοητὸν καὶ οὐκ ἔσται [7]) ὅλον πρὸς ὅλον αὐτὸ πρὸς ἑαυτὸ συννενευκός τε καὶ ἡνωμένον, εἴπερ οὐδὲ τὰς ἑπομένας ἑνάδας ἀλλήλαις ὁμοῦ τάξομεν, ἀλλὰ διειλημμένας ὑπὸ τῶν ἀμεθέκτων· ἐκ δὲ αὖ τριῶν πῶς μίαν τριάδα ποιοῦμεν ἐκ μονάδων τριῶν ἀνομοειδῶν, τῶν μὲν ἀμεθέκτων, τῶν δὲ μεθεκτῶν; ὅμοιον ὡς εἴ τις ἕνα ποιοῖ ἀριθμὸν ἀπὸ μέν τινων ὑπερκοσμίων, ἀπὸ ἐνίων δὲ ἐγκοσμίων, ἢ τῶν μὲν ἀρχικῶν, τῶν δὲ ἀρχαγγελικῶν, ἢ τούτων τε καὶ τῶν ἀξόνων.

Πρὸς δὲ τούτοις ἐπεὶ κόσμον τὸ τῶν ἀμεθέκτων, ὡς ἐπὶ ψυχῶν, ὡς ἐπὶ τῶν νόων, δῆλον ὡς καὶ ἐκείνων τὸ μὲν ἀμέθεκτον ἄλλον, ἄλλον δὲ τὸ μεθεκτὸν ἀποπληρώσει διάκοσμον. Τίς οὖν ὁ νοητός; πότερον ὁ ἀμέθεκτος; καὶ τίς ἔσται ὁ μεθεκτὸς ἀριθμός; οὐσίας μὲν γάρ· ὁ δὲ μετὰ τὸν νοητὸν, ζωῆς ὥς φαμεν· ἢ ὁ μεθεκτός ἐστιν ὁ νοητός; Καὶ τίς ἂν εἴη ὁ πρὸ τούτου καὶ ἀμέθεκτος; πρῶτος γὰρ κόσμος ὁ νοητὸς, ὥς φαμεν· εἰ δὲ ὁ συναμφότερος νοητὸς, διὰ τί μὴ καὶ οἱ ἄλλοι κόσμοι κατὰ τὸ συναμφότερον πλῆθος ὁ νοητὸς καὶ νοερὸς, ὁ νοερὸς, ὁ ὑπερκόσμιος, ὁ ἐγκόσμιος; Ἔτι τοίνυν εἰ ἡ αὐτὴ ἰδιότης ἔν τε τῇ ἑνάδι καὶ τῇ [8]) ἐξημμένῃ αὐτῆς οὐσίᾳ, νοῦς δὲ πατρικὸς ἐκείνη, καὶ αὕτη ἄρα νοῦς πατρικός. Εἰ δὲ ἐκείνη συμπληροῖ τὴν τριάδα κατὰ ταύτην τὴν ἰδιότητα, σαφὲς ὅτι καὶ ἡ οὐσία τὴν αὐτὴν κατὰ τὴν αὐτὴν, καὶ γὰρ ἐν τοῖς ἄλλοις

7) Mon. ἐστιν. Inferius τὸ μὲν (quam partic. Hamb. non habet) ἀμέθεκτον ἄλλον (uterque; Wolf. ἄλλου), ἄλλον δὲ Hamb. ἄλλο δὲ Mon. ἄλλου δὲ W. Dein art. ὁ inter πότερον et ἀμέθεκτος Hamb. dedit; art. οἱ inter καὶ et ἄλλοι κόσμοι Mon. — 8) Art. τῇ Mon. neglexit; dein τὴν τριάδος κατὰ τ.

κόσμοις ἀνάλογον τοῖς ἑνιαίοις τὰ οὐσιώδη συντέτακται. Πῶς οὖν τῆς τριάδος αἱ μὲν ἁπλαῖ δύο μονάδες, ἡ δὲ τρίτη διπλῆ ἐστιν; ἑνάς τε ἅμα καὶ οὐσία. Χωρὶς δὲ τούτων εἰ ὁ μὲν πατρικὸς νοῦς ἑνὰς, ἐξῆπται δέ τις αὐτοῦ οὐσία, καὶ ταῦτα ἑτερότητι κεχώρισται ἀλλήλων, φανερόν τε τὸ πρὸ ἀμφοῖν ἡνωμένον, εἰ μεταξὺ τῆς τριάδος ἐμπεσεῖται, καὶ διασπάσει αὐτήν· ἢ πρὸ τῆς τριάδος ἔσται καὶ τῆς πρώτης λέγω· καὶ τὰς τριάδας οὐκέτι [9]) μετὰ τὴν μίαν ἀρχὴν τάξομεν, ὡς καὶ αὐτοὶ βούλονται λέγειν, καὶ τὰ λόγια μαρτύρονται, οὐχ οἱ νεώτεροι μόνοι, ἀλλὰ καὶ Ἰάμβλιχος καὶ Πορφύριος· καὶ φανοῦνται πρὸ τούτων ἄλλαι τριάδες συσταμέναι κατὰ τὸ ἡνωμένον, ὡς αὐτίκα μάλα ἐροῦμεν.

pag. 232. Μήποτε οὖν καὶ ταύτης ἀφέμενοι τῆς ὑποθέσεως ἐκείνην μᾶλλον ὑποθετέον, τὸ μὲν τρίτον εἶναι οὔτε τὸ ἓν οὔτε [10]) τὸ ὂν οὔτε τὸ ἓν μετὰ τοῦ συνεζευγμένου ὄντος, ἀλλὰ τὸ πρὸ ἀμφοῖν ἡνωμένον κατὰ τὸν πατρικὸν νοῦν τεταγμένον, εἰ δὲ βούλει καὶ κατὰ μικτὸν τοῦ Πλάτωνος, ἀλλὰ νοητὸν, καὶ ὑπερούσιον· εἰ δὲ αὖ βούλει καὶ κατὰ τὸ Ὂν τῶν φιλοσόφων τό γε ἀόριστόν ἐστι πρὸς ἕν τε καὶ οἷον καὶ πρὸ ἀμφοῖν θεωρούμενον. Οὐσία μὲν γὰρ ἡ ἁπλῶς ἐκεῖνο, καθάπερ ἐλέγομεν, μικτὸν δὲ ἂν εἴη ἐκ τῶν πρὸ αὐτοῦ δυοῖν ἀρχῶν· ἓν γὰρ καὶ οὐχ ἓν τὸ ἡνωμένον, καὶ καθόσον οὐχ ἓν πεπληθυσμένον. Οὐκοῦν τοῦτο μὲν αὐτῷ ἐκ τῆς δευτέρας ἥκει ἀρχῆς, ἐκεῖνο δὲ τὸ ἡνῶσθαι ἐκ τῆς πρώτης, ἐξ ἀμφοῖν οὖν ἅμα προελθὸν σύγκρατόν ἐστι καὶ μικτόν. Ἀλλ' ἐπεὶ οὐκ εἰσὶν αἱ ἀρχαὶ διωρισμέναι ἀλλήλων, ἀλλὰ κρειττόνως ἢ κατὰ πάντα διορισμὸν ὑφεστήκασιν· καὶ γὰρ ἀπὸ τῆς δευτέρας ὁ διοριστικὸς καὶ διακριτικὸς ἀποῤῥεῖ τρόπος, οὐδὲ εὐθὺς μετ' αὐτήν· καὶ τὸ ἡνωμένον γὰρ ἀδιόριστον ἦν καθ' ἑαυτό τε καὶ πρὸς ἐκείνας. Εἰ γὰρ ἡνωμένον, καὶ πάντη ἀδιάκριτον· διὰ δὴ ταῦτα οὔτε σύνθετον οὔτε σύγκρατον, οὔτε στοιχειωτόν. ἢ ἐκ στοιχείων ἐκεῖνο θετέον; πλὴν κατὰ ἀναλογίαν τινὰ σαφηνείας χάριν καί τινος ἐνδείξεως ἀμυδρότατα ἀντιλαβέ-

9) Hamb. et W. οὐκ ἔστι. — 10) Verba οὔτε τὸ ὂν οὔτε τὸ ἓν uterque liber exhibet; in Wolf. impresso exciderunt. Mon. post ἀλλὰ art. τὸ ante νοητὸν inserit.

σθαι ἐφιεμένης τῆς ἀμηχάνου καὶ ὑπερφυοῦς ὄντως ἀληθείας.
ἀλλ' ἔστιν ἁπλῶς ἡνωμένον καὶ ἁπλοῦν παντελῶς. τὸ μὲν γὰρ
ἓν ὑπέκειτο ὡς αὐτὴ ἡ ἀπὸ πάντων ἀναχώρησις, τὰ δὲ πολλὰ
ὡς τὰ τοῦ ἑνὸς πάντα, τὸ δὲ ἡνωμένον, ὃ ἄν τις εἰκότως
καλήσειε τε καὶ ὑπονοήσειε πρῶτον ἓν πάντα, οἷον τέως μὲν
ἦν τὸ Ἕν, εἶτα τοῦτο διέστη εἰς τὴν ἑαυτοῦ ἀπειρίαν ὥςπερ
τι χάος· ἦν γὰρ πέρας μόνον καὶ ὁ πάντων αἰθὴρ, συστὰν δὲ
τὸ χάος καὶ ἓν προελθὸν ὡς ἅμα πεπερασμένον καὶ ἄπειρον
κατὰ μίαν ἁπλότητα καὶ ταύτην ἐνδεικνύμενον τὴν φύσιν, ποιὸν
ἓν ἀμφιλαφὲς γεγονὸς ἀντὶ τῶν ἀλήπτων ἀρχῶν. τοῦτο οὖν τὸ
τρίτον ἓν μετὰ τὸ τέταρτον καὶ τὸ πρῶτον καλοῦμεν ἡνω-
μένον, ὡς ἐπιστραφεῖσαν[11]) ἀπειρίαν εἰς τὸ πέρας, καὶ οἷον
πλαγεῖσαν, μᾶλλον δὲ τρίτην ἀρχὴν κατὰ τὸ ἐξ ἀμφοῖν τι στᾶ-
σαν, καὶ πρὸ ἀμφοῖν, τῶν μὲν κάτω δυοῖν ἀρχῶν πρὸ ἀμφοῖν,
ὡς ὂν κατὰ τὸ ἁπλῶς, τῶν δὲ ἄνωθεν ἐξ ἀμφοῖν, ὡς πάλιν ὂν
κατὰ τὸ ἁπλῶς. ὥςτε ταὐτὸν πρὸς ἑκατέρας, ἀλλὰ πρὸς τὰς
μὲν ὡς τρίτον, τὰς ἄνω, πρὸς δὲ κάτω καὶ διωρισμένας ὡς πρῶ-
τον. γίγνεται τοίνυν ἡ τριὰς αὕτη τὸ ἓν ὡς πατὴρ, καὶ τὰ pag. 233.
πολλὰ ὡς δύναμις, καὶ τὸ ἡνωμένον ὡς πατρικὸς νοῦς.

Ἀλλ' εἴ τις οὕτως ὑποθοῖτο [1]), πῶς τὰς τρεῖς τριάδας ἀπερ- Cap.
γάσεται; δεήσει γὰρ καὶ τὸ ἓν ἁπλῶς τριπλασιάσαι καὶ τὰ πολλὰ 112.
ἁπλῶς· οὐκ ἄρα ἁπλῶς οὐδέτερα· τὸ γὰρ ἁπλῶς ἓν πανταχοῦ·
τὸ μὲν γὰρ ἡνωμένον ἔστω τριπλοῦν ἐν τῷ μονοειδεῖ· πῶς δὲ
τὸ ἁπλῶς ἓν ἔσται καὶ τριπλοῦν, χαλεπὸν καὶ πλάσαι· ἀλλὰ
καὶ τὸ ἡνωμένον εἴ τις ποιήσει μονάδας, διεσπασμένον ἔσται ἀφ'
ἑαυτοῦ· καὶ τρεῖς γὰρ αἱ δυνάμεις, καὶ τρεῖς οἱ πατέρες.

Χωρὶς δὲ τούτων ἡ πρώτη καὶ ἡ δευτέρα καὶ ἡ τρίτη πῶς
ταχθήσονται; ἔσται γὰρ μετὰ τῆς ὅλης τριάδος καὶ τὸ ἡνωμέ-
νον πρὸ τοῦ δευτέρου καὶ τρίτου πατρός. Πῶς δὲ ἄν τις εἴη
καὶ ἀριθμὸς ἐν ἐκείνοις, ἢ ἐν τῷ παντελῶς ἡνωμένῳ ἢ ἔτι
δυσκολώτερον ἐν τοῖς πρὸ τοῦ ἡνωμένου; Οὐκ ἄρα οὐδὲ ἓν

11) H. et W. *ἐπιγραφεῖσαν*. Mon. in contextu *παγεῖσαν*, ad marg. *πλαγεῖσαν*; art. τὸ inter κατὰ et *ἐξ ἀμφοῖν* in Mon. deest. Dein ὡς ἂν κατὰ τὸ ἁπλῶς.

1) Mon. *ἐποθεῖτο*. Mox *οὐδέτερον* W.; per compend. *οὐδε* Hamb.

ἑνὰς 2) οὐδὲ τριάς ἐστι. τοίνυν ἐξ ἀνομοειδῶν ἔσται πάλιν ὁ ἀριθμὸς, εἴπερ ἐκ πέρατος καὶ ἀπείρου καὶ μικτοῦ ἢ ὄντος ἐστὶν, ἢ ἐκ πατρὸς καὶ δυνάμεως καὶ νοῦ πατρικοῦ. Ἀλλ' ἵνα ταῦτα πάντα καταλείψω, τοῦ νοητοῦ κόσμου ἐν τούτοις συνισταμένου, τίς ἔσται μετὰ τοῦτον νοητὸς καὶ νοερός; καὶ τίς ὁ νοερός; δεῖ μὲν γὰρ τοῦτον εἶναι κατὰ τὸν ἐν ὑποστάσει νοῦν, τὸν δὲ πρὸ τούτου κατὰ τὴν ἐν ὑποστάσει ζωήν· τὸν ἄρα νοητὸν θησόμεθα κατὰ τὴν οὐσίαν, ἣν καθ' ὑπόστασιν λέγομεν οὐσίαν. ὁ ἄρα κατὰ 3) τὸ ἡνωμένον τὸ πρὸ τῆς οὐσίας καὶ τῆς ζωῆς καὶ τοῦ νοῦ οὐκ ἂν εἴη νοητὸς, ἀλλ' ὑπὲρ τὸν νοητόν. Τίς οὖν ἂν ἐκεῖνος εἴη κεκλημένος; ἀλλ' ἴσως ὁ ἁπλῶς κόσμος καὶ ἀδιάφορος καὶ τοὺς ἄλλους κοινῇ συνελών. Ἀλλ' εἰ καὶ τοῦτο δοίη τις, ὁ νοητὸς τίς ἂν εἴη; ἢ δῆλον ὅτι περὶ τὴν ὄντως οὖσαν ὥς φησιν οὐσίαν, καὶ ἣν ἐλέγομεν ἐν τοῖς πρόσθεν ἀκρότητα τῶν νοητῶν καὶ νοερῶν. Ἀλλ' ἦν αὕτη ἀρχὴ τοῦ διακρινομένου, τὸ δὲ διακρινόμενον ἦν ἡ ζωὴ, ζωῆς ἄρα αὕτη ἀρχὴ, καὶ οὐδὲ τῆς οὐσίας οὐδὲ τοῦ ἀδιακρίτου, ὅπερ ἐλέγομεν εἶναι τὸ νοητὸν, ἀλλὰ τοῦ διακρινομένου, ὅπερ ἡμῖν ἦν νοητὸν καὶ νοερόν. Ἀλλ' εἰ καὶ ταῦτα ἀφῇ τις, ἐκεῖνο πῶς, ἐροῦμεν, τὸ νοητὸν καὶ νοερὸν ὁριοῦμεν καὶ μέχρι τίνος; Ὁ μὲν γὰρ καθαρὸς νοῦς ὅστις ἐστὶ φανερὸν, καὶ ὅτι ἀπ' αὐτοῦ ἄρχεται τὰ νοερά· λείπεται ἄρα τὸν συνοχικὸν διάκοσμον ἅμα τῷ τελεταρ-
pag. 234. χικῷ ποιεῖν τὸν μέσον. Καὶ τίς ἡ τοῦ μέσου τριάς; ἢ οἱ μὲν τελετάρχαι συνείληπται τοῖς συνοχεῦσι κατὰ τὸ λόγιον. Αὐτοὶ δὲ οἱ συνοχεῖς τρεῖς εἰσιν, ὥςπερ καὶ πρὸ τῶν συνοχέων αἱ ἴϋγγες ἐπέχουσαι τὴν νοητὴν οὐσίαν, ὡς εἴρηται, καὶ τάχα ἂν τρέψειεν ταύταις μὲν τὸν νοητὸν καὶ ἡ ὄντως οὐσία διὰ τὸ συναγωγὸν καὶ ὅτι μάλιστα συναιρούμενον, τοῖς δὲ συνοχεῦσι τὸ νοητὸν καὶ νοερὸν καὶ ἡ πρώτη ζωή. τῆς γὰρ ζωῆς ἴδιον τὸ συνέχειν τηροῦσαν τὴν διακεκριμένην ὑπόστασιν καὶ εἰδητικὴν καὶ ἅμα συμπροϊοῦσαν αὐτῶν 4) τῇ διακρίσει· τὸ γὰρ συνεχὲς

2) Hamb. ἑκὰς sic. supra κ scriptum ν. Mon. ἐννεάς. — 3) καθὸ W. κατὸ Mon. Infra Hamb. καὶ οὐ τῆς οὐσ. Dein uterque συνείληπται. W. συνείλημπται. — 4) Hamb. αὐτῷ, et ἄλλῳ τε. Mon. οὗτος ὁ τόπος. Wolf. ἐπεὶ δὴ καὶ; uterque ἐπειδή. Mon. οὕτως τέ διακρίνει.

καὶ διάστασιν δηλοῖ καὶ μερισμὸν καὶ ἅμα συνοχήν τε καὶ ἕνωσιν τῶν μερῶν, ἄλλως τε καὶ κατὰ τὴν συνήθη τοῖς φιλοσόφοις ὑπόθεσιν, τὴν ἀκμὴν τῆς ζωῆς οὗτος ὁ τρόπος ἀναφαίνειν ὁμολογεῖται. Καὶ ἴσως ὁ τῷ οὐρανῷ τούτῳ συνὼν χρόνος εἰκών ἐστι τοῦ συνόντος ἐκείνῳ τῷ οὐρανῷ καὶ τὴν περιφορὰν αὐτοῦ μετροῦντος αἰῶνος, ἐπειδὴ καὶ ὁ οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ πάντως ὅτι ἀληθέστατον ἄγαλμα· δῆλον δὲ ποτέρου πότερος; καὶ διὰ τοῦτο ὡς ἔοικεν ὁ νοερὸς πρῶτος νοῦς οὗτός τε διακρίνει ἑαυτὸν ἀπὸ τοῦ πατρὸς καὶ ἐκεῖνον μερίζει πρὸς ἑαυτόν, ὅτι καὶ ἡ ζωὴ μερίζεται ὑπὸ τῆς τῶν εἰδῶν διακρίσεως.

Εἴποι δ' ἄν τις, ᾧ ταῦτα λέγειν ἀρέσκει, τὸ[5]) μὲν νοητὸν ἐν μονάδι θεωρεῖσθαι μόνῃ τῆς ἰϋγγικῆς φύσεως, τὸ δὲ νοερὸν φῦλον ἐν τριάδι τῇ τῶν κοσμαγῶν, ἢ ὡς οἱ φιλόσοφοι διαιροῦσιν, τοῦ καθαροῦ νοῦ καὶ τοῦ ζωογόνου καὶ τοῦ δημιουργικοῦ, τὸ δὲ μέσον πλήρωμα τὸ νοητὸν καὶ νοερὸν οἰκείως ἐν δυάδι· ζωτικὴ γὰρ ἡ δυὰς καὶ προόδοις χαίρουσα ταῖς ἐπ' ἐλάχιστον ἐκβαινούσαις ἀπὸ τῆς οἰκείας μονάδος. Καὶ τίς ἡ μέση δυάς; ἡ συνοχικὴ φύσις καὶ ἡ τελεταρχική· αὕτη μὲν διορίζουσα τὴν συνοχὴν εἰς ἀρχὴν καὶ τέρμα, καὶ αἷς μετατάξει ἀνάγκης, ἐκείνη δὲ συνεχίζουσα καὶ σφίγγουσα πρὸς ἓν πρῶτα καὶ μέσα καὶ τελευταῖα. Τάχα μὲν οὖν, ὅπερ ἔφην, καὶ οὕτως ἂν τις διατάξαιτο τοιούτοις λογισμοῖς κεχρημένος.

Ἐγὼ δὲ εὐλαβοῦμαι παραχαράττειν τὴν πάτριον ὑπόθεσιν, Cap. 113.
οὐ μόνον ἀνθρώπων ἀρέσασαν τοῖς κλεινοτάτοις· οὐδεὶς γὰρ ἄχρι τοῦδε ὑπέθετο τῶν φιλοσόφων· ἀλλὰ καὶ τοῖς θεοῖς αὐτοῖς. Ὅ τε γὰρ Ἑλλήνων θεολόγος Ὀρφεὺς πρῶτον ἐποίησε τὸν Φάνητα καθορώμενον ὑπὸ τῶν θεῶν, ἄλλως τε καὶ τῶν νοερῶν, ὧν ἐστι καὶ ὁ δημιουργός, οἵ τε ἐκδεδωκότες θεοὶ τὰ πολυτίμητα λόγια, τὰς πρώτας ἡμῖν τριάδας παραδεδώκασι ταύτας ὡς νοητάς, ἃν τὸν ὑπερκόσμιον βυθὸν εἰδέναι καὶ νοοῦντα ἀπαγγέλλουσι τοὺς νοεροὺς θεούς· αἰσχυναίμην δ' ἂν καὶ τὸν pag. 235.

5) τὸ μὲν ν. Hamb. et inferius δυάδι, ubi Mon. διάδι, W. δνάδι sphalmate typ. ut mox ἐκκαινούσαις pro ἐκβ. et καὶ οἷς μ. ubi uterque αἷς. Mon μετὰ τάξει, et καὶ ὅπερ ἔφ. et διατάξατο.

θεῖον Ἰάμβλιχον, εἴ τι [1]) περὶ ταῦτα καινοτομοίην, ἄνδρα τῶν θείων πραγμάτων ἄλλων τε καὶ τῶν νοερῶν ἄριστον ἐξηγητήν. Δοκεῖ τοίνυν ἐμοίγε κατὰ ἴχνη τῆς ἐκείνου πολυθεάμονος γνώμης τὸν μὲν νοητὸν κόσμον ὑποτίθεσθαι τὸν ἡνωμένον ἐκεῖνον βυθὸν οὐκ ὄντως οὖσαν οὐσίαν περιέχοντα τὴν διωρισμένην πρὸς τὸ ὀχούμενον ἓν, ἀλλὰ τὴν ἁπλῶς οὐσίαν, καὶ οὔτε ἑνιαίαν οὔτε μικτὴν, ἀλλὰ μόνον οὐσίαν μίαν πρὸ ἑκατέρας. Εἴ τις οὖν θεῶν, ἢ εἴ τις ἀνδρῶν ἐν οὐσίᾳ τὸν νοητὸν ὑπεστήσατο κόσμον ἐν τῇ ἡνωμένῃ ταύτῃ, πῶς ἀκουέτω συνομολογῶν μὲν τοῖς εἰποῦσι κατὰ τοσοῦτον, διακαθαίρων δὲ τὴν οὐσίαν εἰς τὴν ἁπλῶς ἐκείνην καὶ ἡνωμένην καὶ παντελῶς ἀδιάκριτον. Καὶ γὰρ [2]) αὐτοὶ πάντες οἱ ταῦτα λέγοντες ἐν τῇ πάντων ἀδιακρίτῳ ἑνώσει τὸν νοητὸν ὑπέθεντο, καὶ οὐδεὶς ἀμφισβητεῖ περὶ τούτου, καὶ μάρτυς ὁ Ἰάμβλιχος δευτέραν τῷ νοητῷ μετὰ τὴν μίαν τῶν ὅλων ἀρχὴν παρεχόμενος ἕνωσιν, καὶ περὶ τὸ ἓν ὑφεστάναι αὐτὸ πανταχοῦ διατεινόμενος, καὶ ἀναπόσπαστον εἶναι πάντῃ τοῦ ἑνὸς καὶ πᾶσαν ἐπ' αὐτοῦ διαίρεσιν ἢ διπλόην ἢ διάστασιν παραιτούμενος, καὶ πρὸς τὸν πρεσβύτην πολλὰς τοιαύτας ἀντιῤῥήσεις ποιούμενος. Εἰ δὴ τὸ νοητὸν ὡς ἀληθῶς ἡνωμένον ἐστὶ, τίς μηχανὴ τὴν διωρισμένην οὐσίαν ἀπὸ τοῦ ἑνὸς καὶ ἑτερότητι συνοῦσαν καὶ στοιχείων διορισμὸν ὁπωςοῦν πεπονθυῖαν τῷ νοητῷ διακόσμῳ συνάπτειν; οὐ λίνον λίνῳ τὸ λεγόμενον, ἀλλά τινα ποιητικὴν μισγάγκειαν τῷ λόγῳ συνάγοντας ἐπὶ τῶν ἁγιωτάτων ἀτεχνῶς θεαμάτων. Τὸ μὲν δὴ νοητὸν ἐκεῖνο ἡμῖν ὑποκείσθω καὶ νῦν ὥςπερ καὶ ἐξ ἀρχῆς ἐν τῷ ἀδιακρίτῳ πάντῃ καὶ πάντως, ἐν δὲ τῷ διακρινομένῳ τὸ νοητὸν ἔστω καὶ νοερὸν, ὡς τότε ἐλέγετο, καὶ νῦν ὁμοίως. ἄρχεται δὲ ἐν αὐτῷ ἡ ἑτερότης, καὶ πρώτην ποιεῖται διάστασιν ὄντος τε καὶ ἑνὸς, τούτου μὲν κατὰ τὴν ἁπλότητα στάντος, ἤ τις ἦν

1) Mon. εἴ τε....νοετῶν ἄρ. ἐξηγ....καὶ τὰ ἴχνη. Dein post illa verba πρὸς τὸ ὀχούμενον pergit: ὑποτίθεσθαι, τὸν ἡνωμένον ἐκεῖνον βυθὸν ο. ο. ου. ουσίαν, ἓν ἀλλὰ τὴν male ex superioribus repetens. Mox idem μόνην οὐσίαν μ. — Hamb. ἀκουέστω. — 2) In Wolf. Ann. impressum est αὐτὸν. libri l. αὐτοὶ. Mon. τὸ νοητὸν ὑπεθ. W. δευτέρῳ τῷ νοητῷ. sed libri δευτέραν. Postea Mon. inverso ordine λίνῳ λίνον τὸ λεγ. de quo proverbio v. Erasmi Adagia p. m. 320. Uterque in sqq. πάντῃ καὶ πάντως, pro πάντως καὶ πάντως Wolfii.

καὶ ἄνω, ἐκείνου δὲ κατὰ τὴν περιοχὴν πάντων ἐρημωθεῖσαν τῆς ἁπλότητος, κατά γε τὸ μὴ μεῖναι ἁπλότης, μετέχειν δὲ ὅμως αὐτῆς. Ὅθεν καὶ τὸ πρῶτον στοιχειωτὸν ἡ οὐσία ἐκείνη, καὶ ἐν αὐτῇ τὰ πρῶτα στοιχεῖα, καὶ ὁ πρῶτος ἀριθμὸς ἐκεῖ, ἔτι καὶ ὁ πρῶτος διορισμός. Ταῦτα δὲ καὶ ὑφ' ἡμῶν εἰρημένα pag. 236. πολλάκις καὶ ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν λογίων πῶς ἂν προσήκοι τῷ νοητῷ; εἰ [3]) δὲ ἡ ὄντως οὐσία ἐνταῦθα, καὶ τὴν οὐσίαν ταύτην ὡς οὖσαν γνωρίζομεν, αἰτία μὲν καὶ ἡ ἀκρότης τοῦ διακρινομένου γειτονοῦσα τῷ διακρίτῳ καὶ οὐσίας ἔτι διασώζουσα συνῃρημένην ἰδέαν· αἰτία δὲ καὶ ἡ πρὸς τὸ ἐναντίον παραβολὴ, γνωριμωτέραν παρεχομένη τὴν σύγκρασιν τῶν στοιχείων πρὸς τὴν ἐκείνου ἁπλότητα ὡς οὐκ οὖσαν ἕν, ἀλλὰ μᾶλλον ἡνωμένον. Ὡς γὰρ τὸ ἓν τοῦτο μιμεῖται τὸ ἁπλῶς ἓν, οὐσίας ὂν ἕν, πάντα ἓν ἐκεῖνο οὕτω καὶ ἡ οὐσία πρὸς τοῦτο οὖσα ἡνωμένη μίμημά ἐστι τοῦ ἁπλῶς ἡνωμένου καὶ πάντα ἡνωμένου ῥηθέντος· ταύτης εἰς οὐσίαν μόνην ἑνωθεῖσαν, κάλλιον δὲ ἴσως εἰπεῖν συγκραθεῖσαν. Ἐπὶ δὲ τούτοις τῇ οὐσιώδει γνώσει καταλαμβάνεται αὐτῇ, ὥςπερ τῇ ἑνιαίᾳ τὸ ἕν, τῇ δὲ ὑπὲρ ἑκατέραν τὸ νοητον ἁπλῶς· ἡμεῖς δὲ, νῦν ὡς ἔχομεν, οὐδὲ ἀκριβεῖ τῇ οὐσιώδει χρώμεθα, οὐδὲ ὅσον ἥκει πρὸς λογικήν τε καὶ ἀνθρωπίνην ψυχὴν, ἀλλ' ἔτι καὶ τούτου ἀμυδρότερον καὶ ἔτι πόῤῥωθεν μειζόνως. Εἰκότως ἄρα τὸ νοητὸν ἡμῖν [4]) οὐ προβάλλει· οὐδὲ γὰρ τὸ ἑνιαῖον, ὃ τῆς οὐσίας ὑπερίδρυται· θείας γὰρ καὶ τοῦτο γνώσεως ἰδεῖν, ὅθεν τὸ ἀκρότατον τῶν ἡμῖν νοουμένων ὡς νοητὸν ἀπαγγέλλομεν καὶ ὡς οὐσίαν τὴν ὄντως οὖσαν. Καὶ γὰρ ὁ Πλάτων ἄχρι τούτου τοῦ τόπου τὰς ψυχὰς ἀνάγων ἐν τούτῳ τὴν οὖσαν οὐσίαν καὶ τῷ κυβερνήτῃ μόνῳ θεατὴν τῆς ψυχῆς ὑποτίθεται, εἰ μὴ ἄρα ὑφίστησιν ἡμᾶς διὰ τοῦ ὄντως φάναι καὶ οὖσαν οὐσίαν, ὅτι μετέχει καὶ ἄλλης νοητῆς οὐσίας ὑπερκειμένης, ὡς καὶ ὁ Πρόκλος ἠξίωσεν ἀκούειν. Καθάπερ οὖν οὐ χαλεπῶς ἐστι νοητὸν, ἀλλὰ πρός τι· δοκεῖ γὰρ καὶ τοῦτο

3) Hamb. ἡ δὲ. Mon. αὐτὴ (pro *αἰτία*) *μὲν*. W. *διασώζουσαι*. Hamb. *μίμημα οὖσα* in textu; ad marg. *γρ. οὖσα*. Mon. *ἐστι* in textu. W. *συγκραθεῖσαν δὲ τούτοις* et *συγκαταλαμβάνεται*, et *τὸν νοητὸν ἁ.* — 4) In W. impr. *ἡμῖν* deest. Mon. *προςβάλλει*. Ὡς ante *οὐσίαν* Mon. dedit. W. et Hamb. *ὄχρι τοῦ τόπου*. — W. *ὑφίστασιν* Mon. *ἐφίστησιν*.

τοῖς φιλοσόφοις· οὕτω καὶ οὐσία ἐστὶν οὐχ ἁπλῶς νοητόν, ἀλλὰ πρός τι ἐν οὐσίας λόγῳ πρωτεύουσα τοῦ ζωτικοῦ διακόσμου. Ἔστι γὰρ οὐσία οὐσία σύγκρατος ἐκ στοιχείων, πᾶσα δὲ κρᾶσις ζωτική πώς ἐστιν, ὅτι καὶ φυσική ἐστιν· εἰ καὶ φύσει εἴη, ἢ γίγνεται μετέπειτα, εἰ κατὰ τέχνην συσταίη τὴν πρώτην. Εἰ δὲ καὶ ζωῆς ἴδιον ἐλέγομεν τὸ ἐγείρεσθαι πρὸς διάκρισιν, εἴη μὲν ἂν ζωὴ καὶ αὕτη τις ἡ οὐσία κατὰ τὸν ὁσονοῦν διορισμὸν τῶν στοιχείων, πάλιν δὲ αὐτῶν στοιχείων εἰς ἕνωσιν ἐπιγινομένων καὶ συγχεῖν τρόπον τινὰ τὸν διορισμὸν σπουδαζόντων· τοιαύτη γὰρ ἡ στοιχειώδης ἅπασα φύσις. Διὰ δὴ ταῦτα πάλιν εἰς οὐσίαν καθίσταται· τὸ δ᾽ οὖν ἀληθέστερον εἰπεῖν, ἀκρότης ἐστὶ τῆς ζωῆς, οὐσία μᾶλλον ἢ ζωὴ βουλομένη εἶναι, καθάπερ ἡ ἀποτελεύτησις [5]) νοῦς μᾶλλον εἶναι ἐσπούδακεν ἢ ζωή. Καὶ τί θαυμαστόν, εἰ ζωῆς ἀκρότης οὐσία μᾶλλον ἰνδάλλεται; ὅτε καὶ τῶν νοερῶν ἡ ἀκρότης τὴν νοερὰν οὐσίαν προφαίνει, καί ἐστι νοητὴ ὡς ἐν τῷ νοητῷ ὅλῳ διακόσμῳ. Τί οὖν, οὐχὶ καὶ ἐν τῷ νοητῷ ζωὴν ὑποτιθέμεθα τὸν ἁπλῶς νοῦν, καὶ δὴ πρώτην ἐκεῖ τὴν ἁπλῶς οὐσίαν, ὥστε οὐ μόνη ἡ ἁπλῶς οὐσία τὸ νοητόν, ὡς νῦν δὴ ἐλέγομεν. Ὅλως δὲ εἰ μετὰ τὸν ἁπλῶς ἐκεῖ ὄντα νοῦν νοητόν, ἔστιν οὗτος ὁ νοῦς ὁ νοῶν καὶ νοῦς ὢν καθ᾽ ἑαυτόν. Ὁμοίως δὲ καὶ μετὰ τὴν ἁπλῶς ζωὴν τὴν ἡνωμένην ἐστὶν ἡ καθ᾽ ἑαυτὴν ἐνταῦθα ζωὴ ἀντιδιακρινομένη πρὸς νοῦν· οὕτω δεῖ καὶ οὐσίαν εἶναι καθ᾽ ἑαυτὴν ἀντιδιῃρημένην πρὸς τὴν ζωήν, οὐχὶ τὸ ἄκρον οὖσαν τῆς ζωῆς, ἀλλ᾽ ἕτερον γένος. Ἢ ῥητέον πάλιν, ὡς τὸ μέν ἐστιν ἀδιάκριτον, τὸ δὲ διακρινόμενον· καὶ ἐν μὲν τούτῳ πάντα διακεκριμένα κατέστη τά τε ἄλλα καὶ τὸ ἓν καὶ τὸ ὄν· εἶδος γὰρ οἷον ὅλον ἑκάτερον, τὸ μὲν ἑνιαῖον, τὸ δὲ οὐσιῶδες· εἶδος δὲ πᾶν οἰκείαν ἔχει περιγραφήν, ὡς ὁ νοῦς· ἐν δὲ τῷ μέσῳ διακρινόμενα πάντα ὑπέστη, ἀρχόμενα ἀπὸ τοῦ ἑνὸς καὶ τοῦ ὄντος· διόπερ οὐδὲν ἐνταῦθα περιγέγραπται, οὐ

5) Hamb. ἡ ῆ (sic) ἀποτ. Mon. ἀποτελευτήσίας νοῦς. et τὸ νοερὸν ἡ ἀκρ. .. προςφαίνει — ἀποτιθέμεθα τὴν ἁπλῶς νοῦν. — ζωὴ ἀντιδιῃρημένη πρὸς νοῦν. — ἣ ῥητέον uterque. W. οἰκείαν οὐκ ἔχει π. et ἀρχόμενα ὑπὸ τοῦ. — Idem bis πάντα ubi Mon. et Hamb. πάντη. Mon. ἔχουσαν οὐδὲ ῥύσιν, ὠ. οὐσίαν μ.

μέντοι οὐδὲ ἥνωται, ἀλλ' οἷόν τινα πέπονθε χύσιν οὔτε μένειν δυνηθεῖσαν, οὔτε ἐπιστραφῆναι εἰς περιγραφήν· ἐγένετο τοίνυν ῥοή τις καὶ ζέσις, ἣν καλοῦμεν ζωήν. Ἐν δὲ τῷ πάντη ἀδιάκριτα τά τε ἄλλα καὶ τὸ ἓν τοῦ ὄντος, ὅθεν ἀκίνητος πάντη καὶ ζέσιν οὐδεμίαν ἔχουσα οὐδὲ ῥύσιν, ὥστε οὐσία μόνον ἐστίν· ὥστε κατὰ μὲν ἀλήθειαν οὕτω διατέτακται ταῦτα, καὶ τοιούτοις ὅροις διέστηκεν.

Ἔστι δὲ ὅμως κατὰ ἀναλογίαν ἐν ἑκάστῳ πάντα· ὡς ἐν Cap.
ἀδιακρίτῳ μὲν τῷ ὅλῳ τὸ μάλιστα ἀδιάκριτον, καὶ τὸ διακρινό- 114.
μενον ὡς ἐν [1]) φύσει παντελῶς ἡνωμένῃ· διόπερ καὶ ἐν οὐσίᾳ τῇ ὕλῃ οὐσία τέ ἐστι τὸ ἄνθος αὐτὸ τῆς οὐσίας καὶ ζωὴ τῷ μέσῳ, καὶ νοῦς τὸ τρίτον, ἁπλῶς δὲ ζωὴ καὶ ἁπλῶς νοῦς, ὅτι ἐν τῷ ἡνωμένῳ μόνῳ ἀδιάκριτον ἀπὸ τοῦ ἑνὸς τὸ ὂν ὑφέστηκεν· πάλιν δὲ αὖ ἐν τῷ διακρινομένῳ ὅλῳ ὄντι τοιούτῳ τὸ μὲν ἄκρον ὡς μάλιστα οὐσία, ἣν οὐσίαν πρὸς ἑνάδα ἀντιδιαιροῦντες καλοῦμεν, ἐμφαίνουσαν μέν τι καὶ ζωτικὸν κατὰ τὸ ἄκρον αὐτοῦ τοῦ διακρινομένου, ἥκιστα δὲ ὅμως διακρινομένου, διὸ μάλιστα τὴν οὐσίας φύσιν προφαίνουσαν· τὸ δὲ μέσον ἀκμάζον τῷ διακρινομένῳ ἣ κυρίως καὶ μόνως ἐστὶ ζωή, οὔτε τῷ ἀδιακρίτῳ κρατουμένη, οὔτε τῷ διακρινομένῳ, ἀλλὰ μόνον οὖσα τὸ διακρινόμενον ἄκρατον. Ἐν δὲ τῷ διακεκριμένῳ πάλιν ἐν pag.
μὲν τῇ ἀρχῇ ἀδιάκριτον ἐμφαίνεταί πως, διόπερ ἡ νοερὰ οὐσία 238.
αὕτη ἐστίν· ἐν δὲ τῇ μεσότητι τὸ διακρινόμενον, διόπερ ἡ νοερὰ [2]) ζωὴ πέφυκεν ἐνταῦθα· ἐν δὲ τῇ ἀποπερατώσει τὸ διακρινόμενον, ὅπου ἀκμάζει ὁ νοερὸς νοῦς, καὶ διὰ τοῦτο σύμμετρος ἐγένετο πρὸς τὴν τῆς ὕλης διακόσμησιν. Τούτων δὲ πολλάκις οὕτω διωρισμένων εἴ γε ἀπαιτοῖ ὁ ἀπορῶν ζωὴν ἀδιάκριτον, ἐλοίων ἀπὸ τοῦ ὄντος τὸ ἕν, καὶ νοῦν εἶναι τοιοῦτον, ἔχει μέν, ὡς ἐν τῷ ἡνωμένῳ πέφυκεν εἶναι καὶ ταῦτα· οὐ μέντοι,

1) Mon. καὶ τὸ διακρινόμενον ὡς ἐν ἐκείνῳ, καὶ τὸ διακεκριμένον ὡς ἐν φύσει. Inferius W. ὑφέστημεν; et Hamb. ἐν τῷ διακριν. ὅλῳ ἰόντι τοιούτῳ. W. ἐμφαίνουσα μ. τ. κ. ζ. καὶ τὸ α. Mon. τὴν οὐσίαν φύσιν. — 2) Hamb. ἡνορὰ ζωή; et ἀπαιτεῖ, et supra; ἀπαιτοῖ. Mon. ἀπαντοῖ ζωὴν ὁ ἀπορῶν ἀδ. et ἐλέων in textu; in marg. ἐλοίων, quod etiam Hamb. dat, sed notam ad marg. allevit. Mon. post καὶ νοῦν verbum εἶναι omittit. Locus est depravatus.

ἀλλ᾽ εἰδέτω παρεκβαίνων τοὺς εἰρημένους διορισμούς· οὐδὲ γὰρ ἡ ζωὴ τὸ εἶναι ἔχειν δύναται ὅ ἐστιν, ἐὰν μὴ διακρίνοιτο τοῦ ὄντος τὸ ἕν· οὐδὲ νοῦς, ἐὰν μὴ ταῦτα πρὸ πάντων [3]) ᾖ διακεκριμένα. Ὥστε κατὰ τὸν κυριώτατον λόγον, ὅπου τὸ ἓν οὕτως ἔχει πρὸς τὸ ὄν, ἐκεῖ τὸ οἰκεῖον ὑφίσταται γένος ἁπλῶς. Εἰ μὲν ἥνωται ἡ οὐσία, δῆλον γὰρ ὅτι καὶ τὰ ἄλλα ἐν αὐτοῖς πάντα ἥνωται· εἰ δὲ διακρίνεται ζωή, πάντα γὰρ ἤδη κεκίνηται πρὸς διάκρισιν· εἰ δὲ διακέκριται ὁ νοῦς, ἤδη γὰρ ἐν αὐτῷ καὶ τὰ ἄλλα περιγέγραπται· ἁπλῶς οὖν οὗτος ὁ νοῦς, καὶ ἁπλῶς αὕτη ἡ ζωή, καὶ ἁπλῶς αὕτη ἡ οὐσία.

Cap. 115. Πῶς οὖν ἐν τοῖς πρόσθεν ἐλέγομεν οὕτως εἶναι ζωὴν πρὸ ἀμφοῖν, καὶ νοῦν πρὸ ἀμφοῖν, ἑκάτερον πρὸ τῆς διακρίσεως τοῦ ὄντος [1]), ὥςπερ οὐσίαν τὴν κατὰ τὸ συναμφότερον, καὶ δὴ πάλιν οὐσίαν τινά, τὴν κεχωρισμένην ὡς ζωὴν καὶ νοῦν· ἄλλο μὲν τὸ ἕν, ἄλλο δὲ τὸ ὂν ἐπιφαίνοντας; ἢ καὶ ταῦτα μὲν ἔχει τινὰ ἀλήθειαν τὴν προειρημένην; ἀλλὰ νῦν ὅμως ἀκριβολογούμενοι λέγομεν, ὡς ἡ μὲν οὐσία, φύσις ἐστὶν ἡνωμένη καὶ μετὰ τὸ ἓν ἀξία τετάχθαι· καὶ τὸ εἶναι οὐσίαν τὸ ἡνωμένην εἶναι τοῦτον, αὕτη οὖν ἐστιν ἡ ἁπλῶς οὐσία. Τίς δὲ καὶ πρός τι, ὅσα μετὰ ταῦτα λέγεται, ἡ ζωτική, ἡ νοερά, ἡ ψυχική, ἢ εἴ τις θέλει καὶ ἔνυλον λέγειν οὐσίαν· ζωὴ δὲ ἁπλῶς, ἡ ἐν τῷ διακρίνεσθαι ὁρωμένη. Εἰ δέ τίς ἐστι ζωὴ νοερά, ἢ εἰδητική, ἢ ψυχικὴ ἢ ἔνυλος, ἑκάστη τούτων πρός τι ἂν εἴη, καί τις ὁμοίως ἄρα καὶ νοῦς ἁπλῶς ὁ ἐν τῷ διακριθέντι πρώτῳ ὁρώμενος. Ὁ δὲ μετ᾽ αὐτὸν ὃς ἂν εἴη, τίς [2]) ἐστι καὶ πρός τι, καὶ ὥςπερ ἡ ἐν τῷ διακρίτῳ ζωὴ πρός τι ἐστι· καὶ ὡς ἐν ἐκείνῳ, οὕτω καὶ ἡ ἐν τῷ διακρινομένῳ οὐσία, ὡς ἐν τούτῳ ἐστὶ καὶ πρός τι οὐσία. Οὐκ ἄρα πρὸ τοῦ ἑνὸς καὶ τοῦ ὄντος ἐστὶ τὸ ἓν Ὂν πρὸ ἀμ-

3) W. ἦν διακ. et πρὸς τὸ ἕν, loco verbi ὄν. Mon. καὶ ἁπλῶς ἡ αὕτη ἡ ζωή.

1) τοῦ ὄντος καὶ τοῦ ὄντος. sic Codd. sed Hamb. supra καὶ duo posuit puncta; f. l. καὶ τοῦ ἑνὸς. Verba ἄλλο μὲν τὸ ἓν Mon. dedit Hamb. om. W. legere jubet ἐπιφαίνοντες. Mon. κατὰ τὸ ἕν; sed ab al. manu supra κατὰ scriptum est μετὰ. — 2) W. et Hamb. vocc. ἐστι καὶ πρός τι non habent. Mox noster ἡ ἐν τῷ ἀδιακρίτῳ ζ. Idem ἐν ante ἐκείνῳ addit, quam praepos. H. non habet, W. εἶναι τοῖν πρὸ ἀμφοῖν. Mon. ἀπορήσει.

φοῖν· ἔδει γὰρ καὶ πρὸ ἑκατέρας ζωῆς εἶναι τὴν πρὸ ἀμφοῖν· pag. 239. καὶ ἐπὶ νοῦ ἕτερα τοιαῦτα ἄν τις ἀπορήσειεν.

Μήποτε οὖν τὸ τῶν φιλοσόφων πάλιν [3]) αὖ ἀληθέστερον, ὡς τὸ νοητόν ἐστιν ἓν προηγούμενον καὶ ὂν ἑπόμενον, συνηνωμένον δὲ τοῦτο ἐκείνῳ, ὡς ὅτι μάλιστα· ἢ ῥητέον, ὡς εἰ μὲν ἀδιακρίτως, τὰ αὐτὰ ἡμῖν λέγουσιν· ἐν γὰρ τῇ ζωῇ τὸ διακρίνεσθαι ἄρχεται· εἰ δὲ ὡς τὸ μὲν ὀχοῦν, τὸ δὲ ὀχούμενον, πάντως διακέκριται ἀπ' ἀλλήλων· τοῦτο δὲ νοῦ ἴδιον· καὶ αὐτοὶ ὁμολογοῦσι τὴν εἰς ἑαυτὸν δήπου ἐπιστροφὴν τοῦ νοῦ θάμα ἀνυμνοῦντες. ἡ δὲ ἐπιστροφὴ γίγνεται ἡ εἰς ἑαυτὸν, μετὰ τῆς ἀπὸ τῶν ἄλλων διακρίσεώς τε καὶ ἑτερότητος. Εἰ ἄρα νοῦ διοίσει τι ἡ οὐσία, ἀνάγκη αὐτὴν εἶναι καὶ ἀδιάκριτον. Εἰ δὲ αὕτη μὲν ἀδιάκριτος, ὁ δὲ νοῦς διακεκριμένος, ἀνάγκη τὴν ζωὴν εἶναι διακρινόμενον· οὐκ ἄρα δυνατὸν ζωὴν εἶναι πρὸ ἀμφοῖν, ὡς τὴν οὐσίαν· οὐδὲ γὰρ οὐσίαν οἷόν τε εἶναι ἐξ ἀμφοῖν ὡς διακεκριμένων ἢ ὡς διακρινομένων, ὥστε ἁπλῶς εἰπεῖν καὶ κυρίως.

Καὶ μήποτε τὸ μέν ἐστι πρὸ ἀμφοῖν, ὡς οὐδετέρου ἐμφαινομένου καθ' αὑτὸ οὔτε τοῦ ἑνὸς οὔτε τοῦ ὄντος. τὸ δὲ ἐξ ἀμφοῖν ὡς ἐκ δυοῖν διακεκριμένον καὶ μόνοιν [4]) συντεταγμένοιν· τὸ δὲ μετ' ἀμφοῖν, ὡς ἐν μέσῳ τοῖν δυοῖν τούτοιν τοῦ τε ἡνῶσθαι καὶ τοῦ διακεκρίσθαι, ἔτι μὲν ἔχον τι τῆς ἀρχαίας ἑνώσεως, ἤδη δὲ ὑποφαῖνόν τι καὶ τῆς διακρίσεως. Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ πρώτη ζωὴ καὶ ἡ ἁπλοῦς, ὅτι καὶ ἑτερότης καὶ διάκρισις ἡ πασῶν πρεσβυτάτη. Καὶ μὴν τρία ταῦτα καὶ ἐν τῷ μικτῷ καὶ ουσιώδει θρυλεῖν εἰώθαμεν, γνῶσιν, ζωὴν, οὐσίαν· καὶ νοῦν αὖ καὶ ζωὴν καὶ οὐσίαν. Καὶ τὸ ζῶον ὁριζόμενοι οὐσίαν φαμὲν ζῶσαν καὶ νοοῦσαν, ὡς ἄλλο μὲν οὖσαν τὴν οὐσίαν ἄλλο δὲ τὴν ζωὴν, ἄλλο δὲ τὴν γνῶσιν· καὶ οὐδαμοῦ τὸ ἑνιαῖον ἐνταῦθα, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνο τριχῇ κατὰ ταῦτα διαιροῦμεν, νοῦν ὑπερούσιον καὶ ζωὴν ὁμοίως καὶ οὐσίαν ὀνομάζοντες, ὡς οὖσαν τὴν οὐσίαν ἑκατέρωθι τῷ τε ἑνὶ καὶ τῷ ὄντι.

3) πάλιν ἂν H. et W. Mox W. ἀδιάκριτα τὰ α. adverbium uterque Codex. Wolf. γιγν. ἢ εἰς ε. et διοι. i. e. διοίσει, quod uterque liber dat. Wolf. καὶ τὸ ἀδιακρ. ubi Mon. art. τὸ non agnoscit. — 4) W. μόνον. — Mon. τοῖν δυοῖν ὄντοιν.

Πῶς οὖν βιαζόμεθα νῦν τῷ λόγῳ τιθέντες οὐσίαν εἶναι μόνην τὴν ἀδιάκριτον ἑνός τε καὶ ὄντος; ἢ πολλαχῶς ἕκαστον
Cap. 116. τούτων λέγεται; καὶ πανταχοῦ τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν σώζει πρὸς ἄλληλα [1]; ἡ μὲν γὰρ ἐσχάτη οὐσία, τὸ ἄψυχον εἶδος, ἔστιν ἀκίνητον καθ' αὑτό. Εἰ δὲ καὶ τοῦτο κινοῖτο φυσικῶς, ζωή τις αὐτῷ γίγνεται καὶ αὐτὴ ἡ φύσις, οὐκ ἐῶσα αὐτὸ μένειν ἀδιάκριτον, ἐφ' ἑαυτοῦ κατεψυγμένον, ἀλλ' ἐκθερμαίνει τὴν οὐσίαν εἰς ἐνέργειαν τὴν αὑτῆς ἑαυτὴν, καὶ ζέουσαν αὐτὴν οὐσίαν παρεχομένη, προστεθεῖσα δὲ ἡ τελειωτέρα ζωὴ φυτὸν ἐποίησε, καὶ
pag. 240. ἐπὶ ταύτῃ ζῶον ἡ αἴσθησις ἤδη διακρίνασα καὶ διαρθρώσασα τὴν ζωὴν εἰς οἰκεῖον ὅρον, ὥστε ἀπὸ τῶν ἄλλων ὡς μάλιστα χαρίζεσθαι τῇ πρὸς τὸ ἴδιον λύπῃ καὶ ἡδονῇ κρινόμενον. Ἄλλη δὲ οὐσία καὶ ζωὴ καὶ γνῶσις ἡ αὐτοκίνητος, εἰδητική τις καὶ αὕτη καὶ οὐκ ἄλλο τι ἢ εἶδος, ἐν ᾧ τὸ μὲν εἶναι, τὸ δὲ ζῆν, τὸ δὲ γιγνώσκειν διακέκριται ἀπ' ἀλλήλων, εἰ καὶ συγκέκραται [2] ἄλλως. ἀλλ' ὅσον μὲν ἐν τῇ ψυχῇ γνωστικὸν διακεκριμένον ἐστὶ καὶ διακριτικὸν τῶν γνωστῶν κατὰ ὅρους οἰκείους· ὅσον δὲ ζωτικὸν συμφύεται πρὸς ἕνωσιν ἀπὸ τῆς διακρίσεως, καί ἐστι ῥοή τις ἀεὶ πρὸς ἑαυτὴν συνεχής· διὸ καὶ τοῖς σώμασι παρέχεται συνοχήν τινα διαστηματικὴν ὅμως γέ πως.

Ἔστι δὲ πρὸ τούτων ἡ ἀκίνητος οὐσία τοῦ νοῦ, καὶ ζωὴ ὁμοία καὶ γνῶσις ὡσαύτως ἔχουσα, εἰδητικὰ πάντα καὶ ταῦτα· διακέκριται γὰρ ἀπ' ἀλλήλων· ἀλλὰ τῇ μὲν γνωστικῇ φύσει τοῦτο κατὰ φύσιν, διὸ πρώτη αὕτη γνῶσις καὶ ἡ ἁπλῶς, ἅ τε νοῦν εἰδοποιοῦσα καὶ εἰδοποιουμένη κατὰ τὸ διακεκριμένον. ἡ δὲ ζωὴ ἐν τῷ νῷ οὐχ ἁπλῶς, ὅτι εἶδός ἐστι ζωτικὸν, ἀλλ' οὐχὶ ζωὴ ἁπλῶς ἡ πρώτη, οὐδὲ ἄρα οὐσία πολλῷ μειζόνως, ἀλλ' οἷον οὐσία καὶ οἷον ζωὴ, πάντα δὲ νοῦς, καὶ νοῦ πάντα, πρὸ δὲ τοῦ νοῦ ἡ ὡς ἀληθῶς ἐστι ζωὴ, μόνον οὖσα ζωὴ καὶ οὐδὲ [3] πρὸς τοῦτο καὶ εἶδος, οὐδὲ περιγεγραμμένη κατὰ τὴν εἰς ἑαυτὴν

1) W. ἄλληλον. — Mon. αὐτῷ μένειν ἀδ. — et προστεθεῖσαν et τελειοτέραν. — 2) W. συγκέκριται. Mon. συμφίεται. W. ὅμως γε πως. Ἔτι. — et τοσοῦτο κατὰ φ. ubi Codd. τοῦτο. — 3) W. et Hamb. καὶ οὐ πρὸς, et postea ille ἀλλὰ χεομένη, hic ἀλλαχεομένη. — Mon. ἀλλὰ βεβαιότητα; — et πρὸς νοῦ διακρ. — Hamb. et W. τὴν δὲ οὐσίαν ἐν τῷ διακρίτῳ. μ.

ἐπιστροφὴν ἀλλὰ ἀναχεομένη κρειττόνως, ἢ κατὰ ἐπιστροφήν· καὶ ταύτης δὲ ἔτι πρεσβυτέρα ἡ οὐσία, οὐδὲ χύσεώς τινος ἀνασχομένη, οὐδὲ τῆς ἄνω ἢ τῆς κάτω ῥοῆς, ἀλλὰ βεβαιότατα δὴ συμπαγεῖσα παντελῶς ἐν τῷ ἀδιακρίτῳ καὶ οὐδὲ πρὸς ζωὴν οὐδὲ πρὸς νοῦν διακριθεῖσα, οὐδὲ πρὸς ἄλλο τι τῶν ἀπ' αὐτῆς προελθόντων· οὐδὲ γὰρ ἡ ζωὴ διακέκριται ἀπὸ τῶν μετ' αὐτήν, ἀλλ' οὕτως ἔχει καὶ πρὸς ταῦτα ἑκάτερα, ὡς τὴν μὲν ζωὴν διακρίνεσθαι μόνον, τὴν δὲ οὐσίαν ἐν τῷ ἀδιακρίτῳ μένουσαν αὐτῷ τούτῳ μόνῳ τῶν μενόντων διενεγκεῖν. Ταῦτα μὲν οὖν διώρισταί που καὶ πρότερον. Τὰ δὲ νῦν 4) πρὸς τὴν ἀπορίαν, ὅταν οὐσίαν καὶ ζωὴν καὶ νοῦν ἢ γνῶσιν θεωροῦμεν, ἀντιδιῃρημένα πρὸς ἄλληλα τὰ εἰδητικὰ αὐτῶν ὁρῶμεν ἰδιώματα, καὶ ὡς εἴδη τρία λαμβάνομεν, ὅμοιον εἰ καὶ τὸ ἓν λάβοι τις τὸ εἰδητικὸν ἢ τὸ ὂν, ἢ τὸ πέρας ἢ τὸ ἄπειρον, οὐ τὰς πρώτας ἀρχὰς, ἀλλὰ μέρη ἄττα διειλημμένα, ταῖς ἀρχαῖς ὁμώνυμα, ἀφ' ὧν καὶ τὰς pag.
ἀρχὰς ὀνομάζομεν φύσει οὔσας ἀνωνύμους· οὕτω γοῦν οἶμαι καὶ 241.
οὐσίαν καὶ ζωὴν καὶ γνῶσιν ἐννοούμενοι πάσας εἰδητικὰς καὶ διὰ τοῦτο ὀνομάζεσθαι πεφυκυίας ἢ ὁρίζεσθαι. Ἴσως δὲ οὐδὲ τὰς ἀκινήτους, ἀλλά τινας αὐτοκινήτους ἢ τυχὸν ἴσως ἑτεροκινήτους καὶ δοξαστὰς οἰόμεθα δεῖν κατὰ ταύτας ἐννοεῖν τε καὶ ὁρίζεσθαι καὶ 5) ἐκείναις, ἀλλ' οὐ μόνον ὀνομάζειν ὁμωνύμως ἐκείνας καὶ παρενδείκνυσθαι κατὰ ἀναλογίαν μᾶλλον ἀπὸ τῶν εἰδητικῶν τὰς ὑπερειδέους. Ὅπερ τοίνυν ἡ οὐσία αὕτη πρὸς τὴν ζωὴν ταύτην, καὶ ἡ ζωὴ πρὸς τὴν γνῶσιν, τοῦτό ἐστιν ἐν ταῖς πρώταις ὑποστάσεσιν τὸ πάντη εἰς διάκρισιν ἀκίνητον πρὸς τὸ κινούμενον εἰς αὐτὴν, καὶ τοῦτο πρὸς τὸ κεκινημένον. Ἔστι δὲ τὸ μὲν κεκινημένον εἰς διάκρισιν ὁ ἁπλῶς νοῦς, τὸ δὲ κινούμενον ἡ ἁπλῶς ζωὴ, τὸ δὲ ἀκίνητον εἰς ταύτην ἡ ἁπλῶς οὐσία· καὶ ὁ μὲν ἁπλῶς νοῦς καὶ τὸ ἁπλῶς εἶδος ταὐτὸν, ἡ δὲ ἁπλῶς ζωὴ καὶ ἡ εἰδητικὴ οὐ ταὐτόν· ὑπερείδεος γὰρ ἡ ἁπλῶς ζωὴ,

4) Hamb. et Mon. *σὺν*, hic sine acc. — *θεωροῦμεν* pro *θεωρῶμεν* uterque. Inferius Wolf. *εἰδητικὸν, τι τὸ ὄν;* uterque pro *τι* dant *ἤ*. Mox Mon. *ἀλλὰ μερ.* sic. Dein W. *ἴσως δὲ οὐ τ.* — 5) Verba *καὶ ἐκ. ἀ. οὐ μ. ὀν. ὁμ. ἐκ. κ. παρενδείκνυσθαι*, quae in Hamb. desunt, ex Mon. addidi. Dein Mon. *πρὸς ζωὴν ταύτην;* idem exhibet *μὲν* post *ἔστι δὲ τὸ*, quae part. in Hamb. abest.

ἡ δὲ οὐσία ἁπλῶς ὑπὲρ τὴν εἰδητικὴν οὐσίαν καὶ ὑπὲρ τὴν ζωτικήν· διόπερ ἁπλῶς· ὥστε ἀπὸ τῶν νῦν διῃρημένων ἔχομεν 6) ἀληθέστερον διορίζεσθαι τὴν ἁπλῶς ἑκάστην, καὶ τήν τινα μετὰ τὴν ἁπλῶς. Μηδεὶς οὖν ἀξιούτω κατά τινας καὶ τῇ ἀναλογίᾳ χαρακτηριζομένας εἶναι τὰς ἁπλῶς καὶ τῇ ἑαυτῶν ἀληθείᾳ συνούσας, μηδὲ ἀπὸ τῶν προχειροτέρων ἐννοιῶν ἀναγέσθω πρὸς τὸν ὑπερφυέστερον τρόπον πάσης συνηθείας, ἀλλ' οὐσίαν ἀκουέτω λεγόντων ἡμῶν καὶ ζωὴν, καὶ μέντοι καὶ νοῦν τὸν ὡς ἀληθῶς κατὰ ἔνδειξιν ἀπὸ τῶν συνηθῶν τῆς ἐν ἀβάτοις μενούσης καὶ πόῤῥωθεν ἡμῖν ὑπονοουμένης φύσεως· ἀληθὲς δὲ ὅμως καὶ εἰς ἄκρον 7) ἧκον θεωρίας καὶ τὰ τρία ἐν ἑκάστῳ ὁρᾷν, διὰ τὸ πάντα ἕκαστον εἶναι, διπλασιάζοντας εἰς τὸ ἄνω τὴν ἀναλογίαν, καὶ τοῖς ἐνδεδειγμένοις πρότερον χρωμένους εἰς ἄλλων ἔνδειξιν ἀκριβεστέρων.

Ἀλλὰ πρὸς μὲν τὴν τελευταίαν τῶν ἀποριῶν· καὶ ταῦτα ἴσως ἱκανά, καὶ μετὰ ταῦτα, ἐὰν δέῃ, πάλιν ἐροῦμέν τι πρὸς αὐτήν· δεήσει δὲ πάντως, ὅταν ζητῶμεν τὸ αὐτοζῶον, ὅπου ἀποθετέον, ὑπονοεῖν δὲ ἔξεστιν καὶ ἀπὸ τῶν προκειμένων, ὅτι διακορὲς ὂν τῆς ζωῆς καὶ δευτέραν μετ' αὐτὴν ἔχον τάξιν, ἀνάλογον ἐκείνῃ ταχθήσεται πανταχοῦ, ὡς μέντοι τὸ πρῶτον παράδειγμα.

Cap. 117. Φέρε δὲ νῦν καὶ τὰς ἄλλας, εἴ τι λέγουσιν ὑγιὲς, ἢ σαθρὸν ἀνασκεψώμεθα. Αὐτίκα ἀριθμὸν οὔ φήσομεν εἶναι ἐν τῷ νοητῷ, οὐδὲ ἐξ ὁμοειδῶν, οὐδὲ ἐξ ἀνομοειδῶν· οὐδὲ γὰρ ὅλως ἡ τοῦ διωρισμένου φύσις ἐστὶν ἐκεῖ· οὐδὲ γὰρ ἡ τοῦ συνεχοῦς, οὐδὲ διαφορά τις, οὐδὲ ἑτερότης, οὐδὲ διάκρισις ἔν γε τῷ ἁπλῶς ἡνωμένῳ. Τίς οὖν ἡ ὑμνουμένη ἐννεὰς ἐν τῷ νοητῷ; ἢ μόνον

6) Verba inde ab ἔχομεν usque ἀξιούτω in textu Mon. desunt; ad marg. vero notantur, sed τὴν ante ἁπλῶς ἑκάστην et ἀξιούτω abest; in marg. κατά τινας; in textu κατὰ τάς τινας. Mox in W. καὶ τῇ ἑαυτῶν ἀληθείᾳ χαρ. ubi Codd. καὶ τῇ ἀναλογίᾳ χαρ. legunt, ex sqq. errore translata sunt. Idem καὶ ante λεγόντων, quam part. Codd. non agnoscunt. — 7) Mon. in textu εἰς ἄκρον. ad marg. κριτον, ut voluisse possit ἄκριτον, quisquis fuit corrector. In plur. num διπλασιάζοντας
τερον
codd. consentiunt. Loco πρότερον Mon. habet πρόχειρον sic; idem δίῃ pro δέῃ. Pro διακορὲς, in quo uterque C. conspirat, W. διακύρεσις.

τελειότητα σημαίνει παντελῆ τῆς ἐκεῖ τριάδος; ἣν οὐ δυνάμενοι διαιρεῖν [1]) τῷ λογισμῷ τριχῇ τὴν τριάδα διΐσταμεν, τὸ πανταχῇ τέλειον αὐτῆς, καὶ τὸ πάντων περιεκτικὸν καὶ παντὸς πλήθους ἐξηγούμενον, καὶ πάσης τριάδος τῆς ὅπου ποτὲ καὶ ὅπως ὑφεστώσης γεννητικὸν, καὶ τὸ πάσης προόδου τῆς ἐπ' ἔσχατον ἡγεμονοῦν, καὶ τὸ ἀκράτητον τῆς γονίμου δυνάμεως, καὶ πάντα μᾶλλον ὅσα τοιαῦτα· μᾶλλον δὲ τὸ ἡνωμένον τῶν τοιούτων ἁπάντων νοημάτων ἓν μετανόημα, καὶ τοῦτο κατὰ μόνην ἔνδειξιν βουλόμενοι περὶ τῆς τριάδος ἐκείνης ἐννοεῖν. Τίς οὖν αὕτη ἡ τριάς; οὐ τρεῖς μονάδες; ὥς φησιν καὶ ὁ Ἰάμβλιχος, ἀλλὰ οὐδὲ τὸ εἶδος. Τίς γὰρ ἂν εἴη περιγραφὴ ἐν τῷ ἡνωμένῳ; ἀλλὰ τὸ ἓν αὐτὸ, ὅπερ ἄνθος ἐστὶ τοῦ εἴδους· ἀλλὰ γὰρ οὐδὲ τοῦτο τὸ Ἓν, ὃ πέφυκεν ἐπανθεῖν ἑνὶ τῶν εἰδῶν, οἷον τῇ τριάδι, μόνον τὸ εἶδος ἄϋλον ἄνευ τῶν μονάδων ὁρώμενον, οὐ μέντοι οὐδέ γε ὃ πᾶσιν ὁμοῦ τοῖς εἴδεσι· τοῦ γὰρ διακεκριμένου ἑνὸς τοῦτό ἐστιν, ὥστε οὐδὲ ὃ τοῦ διακρινομένου [2]) ἐστίν. εἴη ἂν τῆς ἀδιακρίτου τριάδος τὸ ἕν. Ἀλλὰ σημαίνει πάλιν ἡ τριὰς τοῦ ἡνωμένου τὴν ἀρχὴν καὶ τὸ μέσον καὶ τὴν τελευτὴν, ἀλλὰ ἡνωμένα καὶ ταῦτα. Ἔτι δὲ τὸ μὲν ἓν ἁπλῶς οὐκ ἦν ἀριθμητικὸν, ἀλλ' ἐδήλου τὴν μίαν ἁπλότητα πάντων· καὶ ἡ δυὰς μετὰ τὸ ἓν ἡ ἀόριστος λεγομένη οὐκ ἦν ἐπὶ δυοῖν μονάδοιν δυὰς, ἀλλ' ἡ πάντων γεννητικὴ τοῦ ἑνὸς αἰτία δι' αὐτῆς ἐδηλοῦτο, καὶ ἦν κατὰ ἄμφω πατὴρ πάντα γεννᾷν δυνάμενος· καὶ δὴ ἐκ τρίτων τὸ ἡνωμένον οἷον ἀπὸ δυνάμεως ἐνέργεια προελθοῦσα, καὶ ἀπὸ μονάδος ἄρα τοιαύτης καὶ δυάδος τοιαύτης ὑπέστη τριὰς κατὰ [3]) φύσιν ἔχουσα τὸ ἡνωμένον, δυάς γε οὖσα πρὸς τὸ ἓν ἐπεστραμμένη, καὶ διὰ τοῦτο νοῦς πατρικός. Ἀλλὰ ταῦτα λέγοντες τρία ποιοῦμεν· ἢ ὁ πατήρ ἐστι δυνάμενός τε καὶ γεννῶν ἅπαντα μεθ' ἑαυτὸν, αὐτὴ ὅλη τριάς; μονὰς ἄρα ἡ τριάς, καὶ μονὰς οὐκ ἀριθμοῦ ἀρχὴ, ἀλλ' αἰτία μονάδος τε καὶ ἀριθμοῦ

1) Mon. συναιρεῖν et διιστῶμεν. Verba ista καὶ παντὸς πλ. ἐξηγούμενον apud W. inclusa secundo loco, Mon. non repetit; Hamb. expunxit. Pro ἀκράτητον apud W. ἀκράτιτον impressum legitur. Inferius Mon. οὐ τρεῖς μονάδας; — 2) Mon. ὃ τοῦ διακεκριμένου — et καὶ τὴν τελευταίαν. — et Ἔτι δὲ ubi Hamb. ἔστι δέ. Dein W. ἄριστος λεγ. Inferius Hamb. δυνάμεως ad marg. adpinxit pro δυνάμενος, quod in contextu. — 3) Mon. supra κατὰ scripsit καί. Inferius αὕτη ὅλη τρ.

παντός· οὐδὲ ἐν περιγραφῇ τινι οἷον εἶδος μεμονωμένον, ἀλλὰ μονοειδὴς τῶν πάντων ἁπλότης. Ταὐτὸν οὖν τὰ τρία ἢ ἕτερα; καὶ τριὰς ἡ μονάς; ἢ οὐδὲν τούτων κατά γε ἀλήθειαν; οὐδὲν γάρ ἐστιν ἐκεῖ τῶν τοιούτων, οὐ ταυτότης, οὐχ ἑτερότης, οὐ τριάς, pag. 243. οὐ μονάς, ἡ πρὸς τριάδα ἀντικειμένη· οὐδεμία γὰρ ἀντίθεσις ἐν τῷ νοητῷ. Ἆρα οὖν τὸ ἡνωμένον, ὅπερ τὸ ἕν; ἢ τὸ ἕν, ὅπερ τὰ πολλά; ἢ τὰ πολλά, ὅπερ τὸ ἡνωμένον; οὐ δῆτα φήσω. Πῶς οὖν οὐ τρία τὰ πάντα; ὅτι οὐδὲν ἧττον· καὶ ἓν γὰρ πολλά, καὶ πολλὰ πάντα, οὐδὲν ἄλλο καὶ ἄλλο λέγομεν. Τὸ γὰρ ἓν οὐκ ἰδιότης μία, ἀλλὰ τοιοῦτον οἷον πάντα, καὶ τὰ πάντα οὐ πάντα [4]) οὕτως, ἀλλ' ὡς ἕν, καὶ τὰ πολλὰ οὕτως, ὅτι καὶ τὸ ἓν οὐχ ἕν, καὶ τὰ πάντα πολλά ἐστιν ὡρισμένα. Καὶ γὰρ εἰ πρότερον τὰ πάντα τὴν δευτέραν ἐλέγομεν σημαίνειν ἀρχὴν τὰ πάντα οὖσαν τοῦ ἑνός, ἀλλὰ νῦν μικρὸν μεταθέντες ἄμεινον ἐροῦμεν, οὐ ταὐτὸν εἶναι πάντα καὶ πολλά, ἀλλὰ τὰ πολλὰ προςλαβόντα ὅρον πάντα ἐγένετο· τὰ πολλὰ γὰρ ἔτι ἦ πολλὰ ἄπειρά ἐστιν. Οὐκοῦν ἓν μὲν ὁ πατήρ, πολλὰ δὲ ἡ τοῦ ἑνὸς ἀόριστος δύναμις, πάντα δὲ ὁ νοῦς τοῦ πατρός. Ἔτι πάντα ἦν τὰ πολλὰ ἑνὶ ὡρισμένα κατ' ἐπιστροφήν· καὶ ὁρᾷς ὅτι τὰ πολλὰ φύσει μεταξὺ τοῦ ἑνὸς καὶ τῶν πάντων· καὶ τὸ μὲν ἓν ἁπλότης μόνον, τὰ πάντα ὁμοῦ πάντων ἕνωσις· κατὰ τὸ ἡνωμένον ἄρα συνέστη ὁ νοῦς· καὶ ὡς ἐν τῷ νοερῷ κατὰ εἶδος ἅπαντα περιγέγραπται, οὕτως ἐν τῷ ἡνωμένῳ καθ' ἓν πάντα συνῄρηται ἀπεριγράφως. Μονὰς οὖν ἡ φύσις αὕτη, ἁπλῆ οὖσα καὶ πολλά· παμπόλλων γὰρ καὶ ἀπείρων ἡ ἁπλότης περιεκτική, καὶ ἔτι μέντοι πάντα, ὅτι τὰ πολλὰ αὐτῆς ὥρισται τῷ ἑνί, ἐπειδὴ καὶ ἦν τοῦ ἑνός. Ἆρα οὖν μονὰς μὲν τῷ ὑποκειμένῳ, τρία δὲ ἔχουσα ἰδιώματα; ἡμεῖς δὲ διορίζομεν οὐ δυνάμενοι συνελεῖν ἓν πρᾶγμα τῶν τριῶν συναιρετικόν· οὕτω γὰρ καὶ τὰ ἄλλα βουλό-

4) Vocc. *οὐ πάντα* ante *οὕτως* in l. impresso W. exciderunt; — inferius ibidem *μεταθέντος*, et *λόγον*, pro qua posteriore vocula Mon. in textu, et Hamb. ad marg. *ὅρον* dederunt. Mon. ad marg. notat: *διαφορὰ πολλῶν καὶ πάντων. πολλὰ — πάντα;* et infra: *ἄπειρα — ὡρ*[illegible]*α* sic. lege *ὡρισμένα.* Hamb. ad marg. *Ἕν. πολλά. πάντα. πατήρ.* — *δύναμις ἀόριστος τοῦ ἑνός. Νοῦς τοῦ πατρός. φορὰ πολλῶν καὶ πάντων. Πάντα πολλά. ἑνωμένα* (sic.). *ἄπειρα.*

μενοι ὁρίζεσθαι πολλὰ λέγομεν ἀνθ' ἑνὸς, ἀντὶ τοῦ στοιχειωτοῦ τὰ στοιχεῖα περιτρέχοντες. Ὡς δὲ ἐπ' ἐκείνων τὸ πρὸ τῶν στοιχείων ἢ τοῖς στοιχείοις ἐπιγιγνόμενον εἶδος ἀξιοῦμεν θεωρεῖν, ἀναγομένους ἐπ' αὐτὸ ἀπὸ τῶν στοιχείων, οὕτω καὶ ἐνταῦθα πολλῷ μειζόνως ἀφετέον τὰ διωρισμένα ἰδιώματα, καὶ ἀνακτέον ἐπὶ μίαν φύσιν ἁπλῆν, ἀφ' ἧς ὁ τούτων μερισμὸς κατωτέρω μερίζεται. Τὸ οὖν κοινὸν τῶν τριῶν ὡς τριάδος νοείσθω κατὰ τὸ ἓν τῆς τριάδος, οὐ τῆς ἀριθμητικῆς, ἀλλ' 5) ἐκείνης ὅλης, ἣν ἀρτίως ὑπεστησάμεθα τῷ λόγῳ τριάδα ἀρχῶν τῶν ὑπερτάτων, ἐπεὶ καὶ ἡ μονὰς οὐκ ἦν ἀριθμητική, ἀλλὰ πάντων μονάς, ἐν ᾗ τὰ πάντα προείληπται, ὥςπερ ἐν τῇ μονάδι πᾶς ἀριθμός, ἁπλῶς δὲ εἰπεῖν, καθάπερ τοῖς εἰδητικοῖς χρώμεθα εἰς ἔνδειξιν τῶν ὑπερειδέων, οὕτω καὶ τοῖς ἀριθμητικοῖς ἰδιώμασιν ὡς συμβό- pag. 244. λοις τῶν ἀναρίθμων καὶ παντάπασιν ἀδιορίστων, ἐπεὶ καὶ ἄλλην πρὸς ἔμφασιν, ὧν λέγειν βουλόμεθα· καὶ εἰ μὴ δυνάμεθα λέγειν, ἐκείνην παραληπτέον, ὡς τὸ ἓν μέν ἐστι κέντρον ἁπάντων, ἡ δὲ ἀπὸ τοῦ κέντρου διάστασις ἡ δευτέρα ἀρχή, ῥύσις οὖσα τοῦ κέντρου, τὸ δὲ πέριξ καὶ ἡ ἐσχάτη περιφέρεια μετὰ τὴν διάστασιν ἐπιστροφή τις οὖσα πρὸς τὸ κέντρον, ὁ νοῦς ὁ πατρικὸς, κύκλος δὲ τὸ σύμπαν εἷς, ἢ σφαῖραν εἰπεῖν προςφυέστερον. Καὶ δῆλον ὅτι οὐκ εἶδος, ἀλλὰ παντὸς εἴδους ἑνοειδεστέρα φύσις. Καὶ τί πλέον εἴποι ἄν τις αὐτοῦ τοῦ ἑνός; τοῦτο γὰρ εἰδοποιεῖ τὸν ἄϋλον κύκλον ἐκεῖνον· ὅλως δὲ φάναι, μὴ ἐπὶ δακτύλων ἀριθμῶμεν τὸ νοητὸν, μηδὲ διωρισμέναις ἐννοίαις αὐτοῦ ἁπτώμεθα, ἀλλὰ πάντα συνελόντες ὁμοῦ νοήματα καὶ μύσαντες τὸ ἓν καὶ μέγιστον ὄμμα ἀνοίξαντες τῆς ψυχῆς, ᾧ καθορᾶται διακρινόμενον οὐδέν· οὐδὲ γὰρ αὐτὸ τῷ ὄντι τὸ ἓν, μόνον δὲ τὸ ἡνωμένον, οὐδὲ τοῦτο, ὅπερ ἀντίκειται τῷ διακρινομένῳ, ἀλλ' ὃ καὶ τοῦτο συνήρηκεν· τοιούτῳ οὖν ὄμματι

5) W. ἀντὶ pro ἀλλ'. codicum. Post ἀριθμητική Mon. per errorem ex praecedd. repetit: ὅλης, ἣν ἀρτ. ὑπ'. ἀλλά. Inferius W. ἐπεὶ καὶ ἄλλων πρὸς ἐμφ. et postea σφαῖρα ἄν. Hamb. σφαῖρᾶν (sic.) εἰπεῖν Mon. σφαίραν. Dein vix discerni potest, utrum ἁπτόμεθα an ἁπτώμεθα Hamb. dare voluerit. — Art. τὸ ante διακρινόμενον Mon. non agnoscit. Sphalmata typographica, ut mox συνήρημεν etc. notare me pudet.

ἐκεῖσε βλέποντες εἰ καὶ πόῤῥωθεν καὶ οἷον ἀπὸ τῶν ἐσχάτων ὅμως ὀψώμεθα τὸ νοητὸν, ὅτι δή ἐστι πάντη ἀδιάκριτον καὶ πάντη ἀνάριθμον, πλὴν ὅτι καὶ οὕτως ἔχοντος ἐν ἡμῖν φαντασθήσεται, εἰ χρὴ οὕτω φάναι, τὸ μὲν ἁπλότης αὐτοῦ, τὸ δὲ πολλότης, τὸ δὲ παντότης· ἓν γὰρ πολλὰ πάντα τὸ νοητόν ἐστιν, ὡς τριχῇ διεξοδεῦσαι τὴν μίαν φύσιν. Καὶ πῶς μία φύσις, εἰ [6]) τὸ ἓν καὶ τὰ πολλά; ὅτι τὸ πολλὰ τὸ ἀπειροδύναμόν ἐστι τοῦ ἑνός. Πῶς δὲ ἓν καὶ πάντα; ὅτι τὰ πάντα ἐνέργεια παντοῦχός ἐστι τοῦ ἑνός. Οὐ μὴν οὐδὲ ἐνέργειαν ῥητέον ὡς ἐκτένειαν τῆς δυνάμεως εἰς τὸ ἐκτὸς, οὐδὲ δύναμιν ὡς ἐκτένειαν τῆς ὑπάρξεως εἴσω μένουσαν, ἀλλὰ πάλιν ὡς τρία εἰπεῖν ἀνθ᾽ ἑνός. Ἓν γὰρ οὐδὲν ὄνομα ἀρέσκει πρὸς τὴν ἐκείνων δήλωσιν, ὡς διεμαρτυρώμεθα πολλάκις. Ἆρα οὖν ἀδιάφορα [7]); ποῦ δὲ τοῦτο; ῥᾴδιον ὑπονοεῖν· τρεῖς γὰρ καὶ ἑξῆς ἀλλήλαις εἶναι λέγομεν τὰς ἀρχὰς, πατέρα καὶ δύναμιν καὶ νοῦν πατρικόν· ἀλλ᾽ αὗται μὲν οὐκ εἰσὶ κατὰ ἀλήθειαν, οὔτε μία οὔτε τρεῖς, οὔτε μία ἅμα καὶ τρεῖς, ὑφ᾽ ἡμῶν δὲ ἀνάγκη δηλοῦσθαι αὐτὰς διὰ τῶν τοιούτων ὀνομάτων καὶ νοημάτων, πενίᾳ τῶν
pag. 245. ἐκείναις προσηκόντων; μᾶλλον δὲ προθυμίᾳ τῶν οὐδὲν προσηκόντων αὐταῖς δηλωμάτων. Ὥσπερ γὰρ ἓν καλοῦμεν καὶ πολλὰ καὶ πάντα καὶ πατέρα καὶ δύναμιν καὶ νοῦν πατρικὸν, καὶ αὖ πέρας καὶ ἄπειρον καὶ μικτὸν, οὕτω δὴ καὶ μονάδα καὶ δυάδα ἀόριστον καὶ τριάδα καὶ πατρίδα ἐξ ἀμφοῖν τούτοιν συνεστῶσαν. Καὶ ὡς ἐκεῖνα, οὕτω καὶ ταῦτα διακαθαίροντες ἡμῶν τὰς ἐννοίας, εἰς ὅσον δυνατὸν, ἀποδοκιμάζομεν ἁρμόττειν ἐκείνοις τοῖς πράγμασιν· λεγέσθω τοίνυν, ᾗ δυνατὸν ἡ νοητὴ τριὰς, οὕτω τριὰς, ὡς τὸ ἓν τῆς τριάδος, καὶ τριάδος ἐκείνης τῆς ἐκ τῶν πρώτων τριῶν ἀρχῶν συνεστάναι δοκούσης. Περὶ μὲν δὴ τῆς ἑνώσεως ἐκείνης οὐκ ἂν φθάνωμέν τι πλησίον λέγοντες.

6) Εἰ ante τὸ ἓν καὶ τ. π. in Hamb. et W. deest. Ad deinceps sequentia Mon. ad marg. notat: (ἡ (σημείωσαι) ἐνέργεια ἐκτένεια δυνάμεως εἰς τὸ ἐκτός. Δύναμις ἐκτένεια ὑπάρξεως εἴσω μένουσα. Hamb. in marg. r. p. his addit: πατὴρ. δύναμις. νοῦς πατρικός. — 7) Mon. ἀδιάφορον; et ῥᾳδίων ὑπον. et ἀλλήλοις. — W. πενίᾳ τῶν ἐκείνοις, et αὐτοῖς, et inferius ἢ δυνατὸν. Hamb. ἧ sic. Mon ἢ.

Περὶ δὲ τάξεως τῶν τριῶν τριάδων εἴ τις τὴν εἰρημένην ταύτην τριάδα στήσας κατὰ τὸ ἓν τῆς νοητῆς ὡς ἂν γένοιτο τριάδος, ἴδοι καὶ τὸ ἓν τοῦτο παντελὲς ὄν, καὶ πάντη ἑαυτοῦ τριαδικὸν ὑφεστώς, ὡς καὶ ἐν ἑκάστῃ τῶν τριῶν μονάδων ἐνόντος τοῦ τριαδικοῦ. Καὶ γὰρ ἐν τοῖς ἀριθμοῖς αἱ ἑκάστου μονάδες οὐκ εἰσὶν ἀδιάφοροι πρὸς τὰς τῶν ἄλλων, ἀλλ' αἱ μὲν τῆς τριάδος τριαδικαί πως, αἱ δὲ τῆς τετράδος, τετραδικαὶ [8]), εἴ τις, ὅπερ ἔφην, καὶ τῆς παμμεγέθους ἐκείνης τριάδος τοιαύτας ὑπολάβοι τὰς μονάδας, ὡς εἶναι καὶ ταύτας οὐχ ἁπλῶς μονάδας, ἀλλὰ τριάδος μονάδας ἰδιοτρόπους, τάχα ἂν ἐν τῷ ἑνὶ τῷ τῆς τριάδος ἐκείνης περιλάβοι καὶ τὴν ὅλην τοῦ νοητοῦ πρόοδον εἰς τριάδας τρεῖς, οὐδὲ οὕτως ἀφισταμένην τῆς οἰκείας ἑνώσεως. Καίτοι οὕτω γε οὔτε τὸ ἡνωμένον ἔσται πρὸ τοῦ ἑνὸς τοῦ δευτέρου τὸ πρότερον, ὥςπερ ἐδόκει ἀπορεῖν ὁ λόγος· ἕξει γὰρ ἑκάστη μονὰς ἐν τῇ ἑαυτῆς τάξει τὸ τριαδικὸν, ἐφ' ἑαυτῆς οὖσα· φανεῖται γὰρ τὸ ἓν πρὸ τῶν ἄλλων τριαδικὸν, καὶ τὰ πολλὰ δεύτερον, καὶ τρίτον ἐπὶ τούτοις τὸ ἡνωμένον· καὶ ὅλος μὲν ὁ πατὴρ ὅλῳ τῷ νοητῷ συνταχθήσεται διὰ μέσης ὅλης τῆς δυνάμεως, ὁ εἷς διὰ μιᾶς τῷ ἑνὶ, πάλιν δὲ ὁ τριπλοῦς τῷ τριπλῷ διὰ τῆς τριπλῆς· οὐδὲ δὴ τὸ ἡνωμένον διασπασθήσεται ἀφ' ἑαυτοῦ εἰς τρεῖς μονάδας· μένει γὰρ ἡνωμένον ὡσαύτως, καὶ εἰ προφήνειεν ἐν ἑαυτῷ τὸ τριαδικὸν ἡνωμένον πολλῷ μειζόνως τὸ ἓν μένει ἓν τριοῦχον, καὶ ἡ δύναμις ὁμοίως, εἰ καὶ τριφυὴς ἐκφανείη. Καὶ πῶς τὸ ἓν ἔσται τριπλοῦν; ἢ ὅτι ἓν ὄν, ὅμως ἀρκεῖ πρὸς τὸ τριπλοῦν τοῦ ἡνωμένου; τοῦτο μὲν γὰρ ἔσται τριπλοῦν ἡνωμένον [9]) ὡς εἴρηταί τινα τριπλόην. τὸ δὲ ἓν ἐπιστρέφει πρὸς ἑαυτὸ τὴν δὲ τὴν τριπλόην, ὥστε τὸ ἓν κατὰ τὸ ἓν ἔχει τὸ τριπλοῦν ἐμφαινόμενον. Καὶ δὴ καὶ ἡ δύναμις, ἅτε δυὰς οὖσα τῷ μὲν ἑνὶ συμφερομένη ἑνοειδὴς γίγνεται, τῷ δὲ ἡνωμένῳ τριπλῇ συμφαντάζεται. δυὰς ἄρα ἐστὶν ἐν μέσῳ τοῦ ἑνὸς καὶ τῆς pag. 246.

8) Verba, *τετραδικαὶ* usque *τριάδος* inclus. Mon. exhibuit; in Hamb. et W. non leguntur. Dein Mon. *καὶ ταῦτα οὐχ ἁ.* In Hamb. *ἀλλὰ τριάδος* ita scribitur, ut etiam *ἀλλ' ἀρτιάδος* legere possis. Mon. infra *ὅλῳ τῷ νῷ* (pro *νοητῷ*) *συνταχθ.* — 9) Mon. *ἡνωμένην* quod praefero. Idem *τὴν* post *τήνδε* non habet et *ὥστε* pro *οὔτε τ. ε.* dedit, et inferius *οὐδὲ ὁρίζεται* legit.

τριάδος· τὸ γάρ τοι ἡνωμένον ὡς τρίτον κατὰ φύσιν ἐστὶ τριάς, τὰ δὲ πρὸ αὐτοῦ ὑπερφυέστερον τρόπον. Οὐκ ἄρα θαυμαστὸν οὐδὲ χαλεπὸν ἐννοῆσαι τὸ ἓν οὕτω γε τριαδιζόμενον, οὐχ ὅτι ἀριθμεῖται οὐδὲ διορίζεται, ἀλλ᾿ ὅτι προείληφεν ἐν ἑαυτῷ τὴν τοῦ ἡνωμένου τριπλόην, καὶ ὅτι ἕν ἐστιν ὡς ἐν τριάδι τῇ ὅλῃ τριαδικόν, ἢ ὅπερ ἄν τις ἔχοι τοιοῦτον ἐννοεῖν, ἐννοείτω μᾶλλον, ἢ διάκρισιν τοῦ ἑνός, εἰ μὴ ἄρα καὶ ὑπόβασίν τινα ἀπ᾿ αὐτοῦ συμμετρώτερον ὑποθέσθαι, ὡς εἶναι καὶ ἕνα πατέρα καὶ τρεῖς, τὸν αὐτὸν ἕνα καὶ τρίμορφον, μᾶλλον δὲ ἕνα μέν, ὑποφαίνοντα δέ τι[10]) καὶ τριαδικόν, λέγω δὲ οὐ τὸ τριχῇ μεριζόμενον, ἀλλὰ τὸ ἀμέριστον ἓν τῆς τριάδος. Ἀλλ᾿ εἰ τριαδικὸν τὸ ἕν, πῶς ἁπλῶς ἕν; ἠπόρει γὰρ καὶ τοῦτο πρότερον δικαίως ὁ λόγος· ἢ τὸ ἓν ἁπλῶς ὑποθέμενοι καὶ τὰ πολλὰ ἁπλῶς καὶ τὰ πάντα ἁπλῶς κατὰ τὸ ἡνωμένον, ἐκ τούτων δὴ τῶν ἁπλῶς μονάδων ἐποιοῦμεν, ὡς ἐδοκοῦμεν, τριάδα τὴν ἁπλῶς, ὥστε καὶ τὸ τριαδικὸν τοῦ ἑνὸς ἁπλῶς ἐστι, καθ᾿ ὅσον τὸ ἁπλῶς ἓν τὴν ὅλην τριάδα ἐκείνην προείληφε καὶ οἷον ἐτέλεσεν εἰς αὐτὴν καὶ συνηριθμήθη ταῖς ἄλλαις ἁπλῶς ἀρχαῖς, ὡς πρώτη ἀρχὴ δευτέρας καὶ τρίτης ἐξηγουμένη. Ἔστω γὰρ τὸ ἁπλῶς ἓν τῷ ὄντι τὸ ἀνάριθμον, καὶ εἰ χρὴ φάναι σαφέστερον, ἀτρίαστον καὶ ἀμονάδιστον· οὐδὲ γὰρ μοναδικόν ἐστιν, ὅτε γε μηδὲ ἓν κατὰ ἀλήθειαν, κατὰ δὲ ἔνδειξιν λέγεται μόνην· τοιοῦτον δὲ καὶ τὸ ἁπλῶς ἡνωμένον, ἀλλὰ καὶ ἐν μέσῳ τὰ πολλὰ τούτων ἐστὶ τὸν ἁπλῶς λεγόμενον τρόπον ἄνευ παντὸς διορισμοῦ καὶ πάσης προςθήκης.

Cap. 118. Τρία μὲν οὖν οἰκέτι κλητέον αὐτά, παθόντα αὐτοῖς τὸ εἶναι τρισίν, οὐδενὸς ἄλλου πεφηνότος [1]) ἐκεῖ. Πλὴν ἡμεῖς γε ἀνθρωπίνως διαλεγόμενοι περὶ τῶν ὑπερθειοτάτων ἀρχῶν οὐκ ἔχομεν ἄλλως οὔτε ἐννοεῖν οὔτε ὀνομάζειν, ἢ οὕτως, ὡς ἀναγκαζόμεθα χρῆσθαι τοῖς λόγοις ὑπὲρ τῶν εἰς τὰ ἐπέκεινα ἀνεχόντων τοῦ παντὸς καὶ ζωῆς καὶ οὐσίας πραγμάτων· ἐπεὶ καὶ οἱ θεοὶ οὐχ οἷα νοοῦσιν, οὐδὲ ὡς, οὕτω καὶ τοιαῦτα περὶ

10) Hamb. δέ τι. Mon. δ᾿ ἔτι; et inferius δὴ pro δὲ. Postea Hamb. ἔσω γὰρ pro ἔστω.

1) Mon. πεφηνότως. W. ὑπὲρ θειοτάτων, et ex Hamb. οἵαν οὖσιν. Mon. ἐφθέγγετο.

τούτων ἢ καὶ περὶ ἄλλων διδάσκουσιν ἡμᾶς ἐνίοτε καὶ ἐνίους, ἀλλ' ὥςπερ Αἰγυπτίοις ἢ Σύροις ἢ Ἕλλησι διαλέγονται χρώμενοι τῇ οἰκείᾳ ἐκείνων φωνῇ, ἢ μάτην ἂν ἐφθέγγοντο πρὸς αὐτούς· οὕτω καὶ ἀνθρώποις τὰ οἰκεῖα παραδοῦναι ἐσπουδακότες, ἀνθρωπίνῃ διαλέκτῳ χρήσονται δικαίως· αὕτη δὲ σύγκειται οὐ μόνον ἐκ τοιῶνδε ῥημάτων καὶ ὀνομάτων, ἀλλὰ καὶ pag. 247.
ἐκ νοημάτων τούτοις ἀναλογούντων καὶ προςαρμοττόντων. Εἰ τοίνυν καὶ παραλλάττομεν τῆς ἀληθείας ἐκείνης διερευνώμενοι τὸν νοητὸν βυθὸν, ὅσος καὶ οἷός ἐστι, παραφερόμεθα πρὸς τὰ κάτω καὶ μεριστὰ [2]), συνεπισπώμενοι ἢ συγκατασπώμενοι τῇ ἀνάγκῃ τῆς μικροπρεποῦς ἡμῶν οὐδενείας ἀνασχέσθαι, ὅμως δεῖ τῆς παραφορᾶς καὶ τῆς παραλλάξεως· ἄλλως μὲν γὰρ οὐκ ἔστιν ὡς νῦν ἔχομεν ἔχοντα ἐννοεῖν περὶ αὐτῶν, ἀγαπητέον δὲ καὶ πόῤῥωθεν καὶ μόλις καὶ ἀμυδρότατά πη παραπτέσθαι ἢ παρυπονοεῖν τι ἴχνος οἷον ἀστράπτον ἐξαίφνης περὶ τοῖς ἡμετέροις ὄμμασιν· κἂν αὐτόθεν ποθὲν ἐγείρηται ἀπὸ τῆς ψυχῆς ἡ ἀστραπὴ, μικρὰ μὲν οὖσα καὶ οὐ πάνυ λάμπουσα, δεῖγμα δὲ ὅμως ἡμῖν γιγνομένη κατὰ [3]) τὸ ἀνάλογον τῆς ὑπερλάμπρου καὶ ὑπερμεγέθους ἐκείνης. Τοσοῦτον δὲ καὶ τοῦδε τοῦ λόγου ἐπαινετέον, ὅτι αὐτὸς ἑαυτὸν ἐκφαυλίζει καὶ ὁμολογεῖ δυςωπεῖσθαι καὶ μὴ δύνασθαι ἀντιβλέπειν πρὸς τὸ φῶς ἐκεῖνο τὸ ἡνωμένον καὶ νοητόν. Οὕτως οὖν τὴν τριάδα λέγομεν ἐκεῖ ὡς πλῆθος ἀδιάκριτον σημαίνουσαν, καὶ τὴν δυάδα αὖ πάλιν, ὡς τοῦ πλήθους αἰτίαν ἐκείνου, καὶ τὴν μονάδα πρὸς ταύταις ὡς τὸ ἓν αὐτὸ, ὃ τοῦδε τοῦ πλήθους ἐστὶν ἐπέκεινα. Καὶ αὕτη ἐστὶν πολυύμνητος νοητὴ τριὰς, ἣν περιφράζειν ἄλλοτε ἄλλως βουλόμενοι λανθάνομεν αὐτοὺς, ἔτι ποικιλωτέραν αὐτὴν ἐν τοῖς λόγοις παρατιθέμενοι, καὶ μάλιστα ὅταν αὐτὴν ἐννεάδα ποιῶμεν, τὸ παντελὲς καὶ πάντων ἡγεμονοῦν ἀπὸ τῶν πρώτων ἄχρι τῶν ἐσχάτων ἐκλογιζόμενοι, καὶ ἐν τῷ τρίτῳ [4])

2) W. *μερικά*. Infra *μόγις* et *περὶ τῆς* (pro τοῖς) *ἡμετέροις σώμασι* (pro *ὄμμασι*) Mon. — W. *ἐγείρεται*. — 3) In Hamb. et W. verba: *κατὰ τὸ ἀνάλογον* usque *τοῦδε τοῦ λόγου* inclus. non reperiuntur; Mon. qui ea dedit, dein *εἰς* (pro *ὡς*) *πλῆθος* legit. Postea W. *αἰτίαν ἐκείνου* pro *ἐκείνου*. — 4) W. *ἐν τῷ πρώτῳ*. uterque Cod. *ὁ τρίτῳ*. Mon. *ὁρῶντες*. Dein W. *τρεῖς πάντα μορφάς*.

ὄντι κατὰ φύσιν τριμόρφῳ, καὶ τὰς πρὸ αὐτοῦ ἀρχὰς ὥςπερ ἐν κατόπτρῳ ὁρῶντες τριαδικὰς φανταζομένας καταλαμπούσας αὐτοῦ τὰς τρεῖς πάντη μορφὰς, ὥςπερ ἐν τῷ νέφει τρεῖς ἔχοντι διαστάσεις κατοπτρικὰς ἡ μονοειδὴς ἐμφαίνεται τοῦ ἡλίου χρόα κατὰ τὴν ἰνδαλλομένην πολύχρωμον ἶριν. Τοιγαροῦν καὶ Σωκράτης ἐν τῷ Φιλήβῳ πρὸς τὸ ἓν ἐκεῖνο μὴ δυνηθεὶς ἀντωπῆσαι, διὰ αὐτὸ τριάδος παρεδήλωσεν τῆς ἐν προθύροις αὐτοῦ τεταγμένης, ὥς φησι, πάντως ὅτι ἡνωμένῳ κατιδὼν μαρμαίρουσαν τὴν τριάδα κατὰ τὴν μίαν αὐγὴν τῆς ἑνάδος· ὅλως δὲ ὡς τὰ ἄλλα, καὶ τὴν τριάδα κατὰ ἔνδειξιν ἐκεῖ ἀνάγομεν. Καὶ ὡς ἡ πρώτη ἀρχὴ μονὰς, καὶ ἡ δευτέρα δυὰς ἀόριστος, ἡ δὲ τρίτη
pag. τριὰς, ὅτι αὕτη μὲν κατὰ 5) ἐπιστροφὴν, ἡ δὲ πρὸ αὐτῆς κατὰ
248. μονὴν ἐθεωρεῖτο, οὕτω καὶ ἡ ὅλη ἀπὸ τούτων συγκειμένη τριὰς οὐκ ἐκ μονάδων ἐστὶν ὡς δοκεῖ τριῶν, ἀλλ' ὅτι μία ἐστὶν ἕνωσις παντελὴς ἡ αὐτὴ μένουσα καὶ προϊοῦσα καὶ ἐπιστρεφομένη, οὐδὲ ταῦτα ὡς τρία ἄττα, ἀλλ' ὡς ἓν πρὸ τῶν τριῶν ἄχρι τῶν ἐσχάτων ἐκλογιζόμενοι, καὶ ἐν τῷ τρίτῳ ὄντι κατὰ φύσιν τριμόρφῳ, καὶ τὰς πρὸ αὐτοῦ ἀρχὰς τὰ τρία δυνάμενον. Τρεῖς οὖν οἱ πατέρες, ἢ εἷς; ἢ οὔτε τὸ εἷς ὑπὲρ πᾶσαν τριάδα; ὥστε καὶ ὑπὲρ τὸ ἓν ἅπαν, ὃ πρὸς ταῦτα ἀντιδιαστελλόμεθα ὡς ἓν πρὸς δύο καὶ τρία· καὶ δύναμις ἄρα οὔτε μία, οὔτε τρεῖς, καὶ νόες οἱ κατὰ τὸ ἡνωμένον ὁμοίως· οὐδὲ γὰρ ἐν τῷ ἡνωμένῳ τὸ ἓν καὶ τὰ δύο καὶ τὰ τρία διώρισται, ἀλλ' ὥςπερ ὑπὲρ πάντα διορισμὸν τὰ ἐκεῖ, οὕτω καὶ ὑπὲρ τὸν πάντων πρεσβύτατον. οὗτος δέ ἐστιν ὅ γε ἑνὸς καὶ δυοῖν καὶ τριῶν. Ἀλλ' εἰ καὶ οὕτως ἔχοι, ὥςπερ ἔχει κατὰ ἀλήθειαν ἐκείνη ἡ φύσις, ὅμως ἀνάγωμεν εἰς αὐτὴν σαφηνείας ἕνεκα καὶ συμμετρίας τῆς πρὸς ἀνθρώπους τὰ σεμνότατα τῶν ἀπ' αὐτῆς καὶ μετ' αὐτὴν προελθόντων, οἷον τὸ ἓν, τὰ πολλὰ, τὸ ἡνωμένον, τἀγαθὸν, τὸ πάντων αἴτιον, τὸ πέρας, τὸ ἄπειρον, τὸ μικτὸν, ὅσα τε ἄλλα τοιουτότροπα, καὶ δὴ καὶ τοῦ διωρισμένου τὸ παντελὲς καὶ παντελῶς ὑφεστῶτος, ἃ δὴ τριὰς ἔχει καὶ ἡ τῆς τριάδος πρόοδος.

5) Mon. κατὰ neglexit. Inferius W. δυνάμενοι, ubi Codd. δυνάμενον legunt. Cf. supra. Mon. πρὸ δύο et ἀλλ εἰ κ. ο. ἔχει. — et εἵνεκα.

Ταῦτα δὲ πάντα κατὰ μὲν ὑπόστασιν μετὰ τὸ νοητὸν ὑφέστη-
κεν, κατὰ δὲ ἔμφασιν ἢ αἰτίαν ἢ ἀναλογίαν ἐν τῷ ἡνωμένῳ·
κατὰ δὲ αὐτὴν ἀπ' αὐτοῦ ἀναγομένην εἰς τὰ πολλὰ ἢ [6]) πολλὰ
μόνον, οὐδὲν δὲ ἄλλο προέμφασιν ἢ προαιτίαν ἢ προαναλογίαν,
ὡς εἴ τις ἐν τῷ πλήθει τῷ πρὸ παντὸς ἀριθμοῦ ἐνίδοι τινὰ
ἀδιάρθρωτον, μᾶλλον δὲ καὶ ἀδιάκριτον τῶν ἀριθμῶν προϋπό-
στασιν, ὡς ἐν τῇ ἀνειδέῳ ὕλῃ τὴν τῶν εἰδῶν. Τρίτῳ δὲ εἰς τὸ
ἄνω βήματι ἀπὸ τοῦ χάους ἀνιόντων πολλῶν ἐν τῷ αἰθέρι τῆς
πάντων ἁπλότητος ὑπονοήσει ταῦτα προειλῆφθαι, καθόσον αὐτῇ
σύνεστι καὶ αὐτῆς ἐστὶν ἥ τε χαώδης ἀπειρία καὶ ἡνωμένη ἀδιά-
κριτος σύμπηξις ἁπάντων.

Ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ὁπωσοῦν τολμῶμεν τά τε ἀνάριθμα ἀρι- Cap.
θμεῖν καὶ τὰ ὑπὲρ πᾶσαν τάξιν ὄντα τάττειν, καὶ τὸν ὑπέρκο- 119.
σμον τῷ ὄντι βυθὸν ὅμως διακοσμεῖν, φέρε νῦν αὐτὰ ταῦτα
λέγωμεν, ὅπῃ καὶ ὅπως ποιητέον. Καθάπερ οὖν ὁ νοητὸς
κόσμος καὶ νοερὸς ὅ τε ἐπὶ τούτῳ [1]) νοερὸς τύχῃ τὴν πρώτην διῃ-
ρημένος, ἔπειτα αὐτῶν τριῶν ἕκαστον τμημάτων τριχῇ διελόμε-
νοι κατὰ ἀναλογίαν τῶν μετ' αὐτόν, καὶ ἀπὸ τούτων ἐπ' ἐκεῖ- pag.
νον μετάγοντες τὴν ἔνδειξιν τῆς διακρίσεως, ὅτι ὅσος ἦν ὁ νοε- 249.
ρὸς ἐν τῷ διακεκρίσθαι, τοσοῦτος ἐν τῷ διακρίνεσθαι ὁ νοητὸς
καὶ νοερός, καὶ ὅσος ἐν τῷ διακεκρίσθαι οὗτος, τοσοῦτος ὁ
νοητὸς ἐν τῷ ἀδιακρίτῳ ἑαυτοῦ, καὶ οὐδὲν ἧττον παμπλήρει
καταστήματι. Οὕτω δὲ οὖν ὅπερ ἔφην καὶ ἐν ἐκείνῳ τὸ παν-
ταχοῦ τέλειον θεωροῦντες, εἰς πατέρα καὶ δύναμιν καὶ νοῦν
διειλόμεθα, καὶ τούτων ἕκαστον τριχῇ πάλιν ἐπιδιείλομεν. Καί
πως ἄρα γὰρ τὸν μὲν πατέρα εἰς τρεῖς [2]) πατέρας, καὶ τὴν δύνα-
μιν εἰς τρεῖς δυνάμεις, καὶ τὸν νοῦν εἰς τρεῖς νόας· ἔπειτα
προσηρμόσαμεν καὶ συνετάξαμεν ἕκαστον ἑκάστῳ τῷ οἰκείῳ τὸν
οἰκεῖον ὁμοταγῶς, ἢ διεῤῥιμμέναι οὕτως ἔσονται αἱ τριάδες, εἰ

6) Hamb. ἢ πολλά. Dein Mon. ανιόντων π. W. ἐν δὲ τῷ αἰθ. uterque l. δὲ omittit. Mon. ἡνωμένου. Hamb. ἡνωμ sic. Mon. σύμπτηξις. f. scribere voluit σύμπτυξις.

1) Wolf. et Hamb. ἐπὶ τούτων Mon. τῇ τύχῃ. W. διελόμενον, et ἀπὸ τούτου μετ' ἐκείνων. Mon. in textu διαθέσεως; ad marg. κρίσεως, sc. διακρίσεως. Wolf. et Hamb. ἐν τῷ ἀδιακρίτῳ ἤ αὐτοῦ. — 2) Verba εἰς τρεῖς πατέρας in Wolf. ed. exciderunt; et pro συνεταξ. W. dedit συνελέξαμεν; dein ὁμοσαγῶς sphalm. typ.

ἀπὸ τῆς πρώτης καὶ τῆς δευτέρας καὶ τῆς τρίτης ἑκάστη συνεστήξεται, καὶ οὐκ ἔσται πρώτη ὅλη ἡ τριὰς, καὶ ὅλη δευτέρα καὶ ὅλη τρίτη· ἕξει γὰρ ἑκάστη ἀνοματαγῆ καὶ ἀνομοειδῆ· καὶ δὴ καὶ ἐπὶ τῶν μετὰ ταῦτα κόσμων οὐχ οὕτως· πατρικῆς γὰρ οὔσης ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἰϋγγικῆς ὅλης φύσεως καὶ δυναμικῆς τῆς συνοχικῆς καὶ νοερᾶς τῆς τελεταρχικῆς, οὐ συμπληροῦμεν ἑκάστην τριάδα ἐκ τῶν τριῶν, ἀλλ᾽ ἑκάστην φύσιν ἰδίᾳ τριχῆ διαιρούμεθα κατὰ τὸ εἶδος μέντοι τῆς ὅλης διαιρέσεως· καὶ γὰρ τὴν ἰϋγγικὴν εἰς πατέρα καὶ δύναμιν καὶ νοῦν, καὶ τὴν συνοχικὴν εἰς τὰ αὐτὰ, καὶ τὴν τελεταρχικὴν ὁμοίως. Οὕτως ἄρα καὶ τῆς 3) νοητῆς τριάδος ἑκάστην μονάδα τριχῆ διελώμεθα οἷον τὴν πατρικὴν εἰς πατέρα καὶ δύναμιν καὶ νοῦν· ὁ γὰρ εἷς οὗτος ὅλος πατὴρ, ᾗ μὲν καθ᾽ ἑαυτὸν, πατὴρ μόνον· ᾗ δὲ συμφέρεται αὐτῷ ἡ δύναμις, καὶ αὐτὸς ἐπικοινωνεῖ ταύτῃ, τρόπον τινὰ γίγνεται δύναμις· ᾗ δὲ τοῦ νοῦ πατὴρ, καὶ αὐτοῦ ὁ νοῦς ἐστι, ταύτῃ γίγνεται νοῦς. Οὕτως ἄρα καὶ εἷς ὢν, ὅμως ἐμφαίνει τὴν τριάδα τῆς οἰκείας ἁπλότητος. Ὡσαύτως δὲ καὶ ἡ δύναμις τριὰς καθίσταται καθ᾽ ἑαυτήν τε μένουσα καὶ ἑκατέρῳ συμφερομένη τῶν ἄκρων. Καὶ δὴ ἐκ τρίτων καὶ ὁ νοῦς ὁμοίως τριπλασιάζεται, ὅσον μὲν αὐτοῦ εἰς τὸν πατέρα ἐπέστραπται, πατρικὸν γιγνόμενον ἐν τῇ τρίτῃ τριάδι τῇ ἑαυτοῦ· ὅσον δὲ τῇ δυνάμει συμφυόμενον, δύναμις νοερὰ ἀποτελεῖται· ὅσον δὲ ἀφ᾽ ἑαυτοῦ ἀμιγὲς πρὸς τὰ κρείττονα μένει, τοσοῦτον οὐ παραδίδοται τῆς τριάδος. Καὶ οὕτω μὲν ὁμοειδεῖς τε καὶ ὁμοταγεῖς αἱ μονάδες ἑκάστης τριάδος, οὕτω καὶ αἱ τριάδες εἰς μονάδας δύνανται συναιρεῖσθαι, κατὰ τὸ ἓν ἑκάστῃ ὁρωμένη τῆς τριάδος, ἀλλ᾽ οὐχὶ κατὰ τὸ πλῆθος αὐτῆς. Ἀλλὰ καὶ αὗται αἱ ὅλαι τρεῖς οἷον
pag. μονάδες οὐ διαστήξονται ἀπ᾽ ἀλλήλων κατὰ διάκρισιν, ἀλλ᾽ ὑπὲρ
252. πᾶσαν μονάδα πρὸς ἑαυτὴν ἡνωμένην ἐκεῖναι πρὸς ἀλλήλας ἑνωθήσονται, τοῦ ἑνὸς ἁπλῶς τὴν ἑαυτοῦ πρώτην ἑνοποιὸν δύναμιν εἰς τὰς μεθ᾽ ἑαυτοῦ 4) συνεχεῖς αὐτῷ ἀρχὰς ἀπερειδομένου

3) Tota illa sententia: *Οὕτως ἄρα καὶ τῆς νοητῆς τριάδος* usque *ταύτῃ γίγνεται νοῦς* in Wolfii ed. exciderunt. Libri in ea consentiunt, nisi quod Mon. *ἐπεὶ κοινωνεῖ*. Inferius W. *τοῦτον οὐ.*, et *δύναται συναιρ.* cum Hamb. Postea Mon. *διαστήξονται*. — 4) Mon. *μεθ᾽ ἑαυτούς*. Mox in W. ed. verba: *ἧς τοσαύτη ἑ. ἡ ὑ. πρ. τ. μ. ἕνωσιν* exciderunt. Mon.

καὶ ἀναρπάζοντος αὐτὰς εἰς τὴν ἄφραστον ἑαυτοῦ ἕνωσιν, ἧς τοσαύτη ἐστὶν ἡ ὑπεροχὴ πρὸς τὴν μονάδος ἕνωσιν, ὥστε καὶ τὸ τρίτον ἀπὸ τοῦ ἑνὸς, ὅπερ ἐκαλοῦμεν ἡνωμένον, καὶ τοῦτο ὅμως τῇ ἑαυτοῦ φύσει καὶ πρὸ τῆς ἀμηχάνου τοῦ ἑνὸς ἁπλότητος ὑπὲρ μονάδος ἕστηκεν ἀναλογίαν. Ἡι μὲν γὰρ εἶδός ἐστιν· εἰ δὲ μὴ εἶδος, ἀλλά τι διωρισμένον· εἰ δὲ μὴ, ἀλλὰ διωρισμένης τε συστάσεως ἀρχὴ, τὸ δὲ ἡνωμένον καὶ ὑπὲρ εἶδος καὶ ὑπὲρ πάντα διορισμὸν καὶ ὑπὲρ πᾶσαν οὐσίαν τὴν καθ᾽ ἑτερότητα θεωρουμένην, καὶ οὐκ ἀριθμοῦ ἀρχὴ, ἀλλὰ πάντων ἁπλῶς τῶν μεθ᾽ ἑαυτὸ, καὶ οὐκ ἔχει πλῆθος ἐν ἑαυτῷ πολλῶν ἀριθμῶν συνεσπειραμένον, ἀλλὰ πάντῃ ἀνάριθμόν τε καὶ ἀδιάκριτον, αὐτὸ τοῦτο μόνον ὃ λέγεται ἡνωμένον. Οὐκ ὕρα ὡς ἀληθῶς τριὰς οὐδεμία δοκοῦσά ἐστιν· οὐδὲ γὰρ μένει διωρισμένα ἀπ᾽ ἀλλήλων τὰ τρία, τὸ ἡνωμένον, τὰ πολλὰ, τὸ ἓν, ἀλλὰ τὸ μὲν ἡνωμένον ἀναχεῖται εἰς τὰ πολλὰ κατὰ γοῦν τὴν ἐπικράτειαν τῆς δυνάμεως· ἡ δὲ δύναμις ἅμα ἐκείνῳ διαχυθέντι εἰς δύναμιν, εἰς τὸ ἓν ἀναπλοῦται, καὶ ἀφεῖσα τὴν ἑαυτῆς χύσιν, καὶ εἰς τὴν τοῦ ἑνὸς ἀναδραμοῦσα ἁπλότητα· πάντα οὖν αὕτη κατείληφεν οὐκ ἐῶσα φανῆναι τὸν τῆς τριάδος διορισμὸν, ἀλλὰ πάντα τὸ ἓν ἀποφήνασα, καθάπερ ἡ δύναμις καὶ τὸν νοῦν ἀποδείκνυσιν ἄπειρον χάος ἐν τῷ τῆς δυνάμεως ἱστάμενον ἀορίστῳ. Ὁ δὲ νοῦς, ὅσον καθ᾽ ἑαυτὸν 5), ἀπολείπεται τῶν πρεσβυτέρων ἀρχῶν, κατὰ τοσοῦτον μόνον φαίνεται νοῦς. Πῶς οὖν τῷ ὄντι τριάς; ἑκάστης γὰρ τριάδος αἱ μονάδες χείρονές εἰσιν αὐτῆς ὅλης, καὶ οὐδεμία μέντοι ἀφανίζει τὴν οἰκείαν τριάδα, τοὐναντίον δὲ καὶ συνίστησιν. Νῦν δὲ τὸ ἓν πάντων ἐστὶ κράτιστον, καὶ οὐδὲν ἐστὶ πρὸ αὐτοῦ, ὥστε οὐδὲ τριὰς αὐτὴ ὅλη· ἢ γὰρ ἂν εἴη τὰ πολλὰ πρὸ τοῦ ἑνός. Ἔτι δὲ καὶ ἀφανίζει τὴν τριάδα τὸ ἓν, καταπίνεται γὰρ ἐν αὐτῷ ἅπας διορισμός· διόπερ ἐν

art. ἡ ante ὑπεροχὴ non habet; idem in textu ὥστε; ad marg. nota adjecta scribit περ, ut sive legisse sive correxisse videatur ὥσπερ. Mox pro ὅπερ W. ἅπερ, et ἣ pro ἡ Codd. Inferius καὶ ante ἀφεῖσα in W. abest. — 5) Hamb. καθ᾽ ἑ τὸν sic, et mox μονάδος, et ad marg. τρι, scilicet legere librarium voluisse τριάδος, ut in Mon. — Pro οἰκείαν Hamb. οἰκίαν τρ. Idem verba: νῦν δὲ τὸ ἓν usque τριὰς αὐτὴ ὅλη non habet.

μὲν τῷ ἑνὶ μόνη ἑνάς ἐστι καὶ ἡ λεγομένη τριας, ἐν δὲ τοῖς
πολλοῖς δυάς ἐστι καὶ ἡ τριάς· δύναμις γάρ· ἐν δὲ τῷ ἡνω-
μένῳ σαφής τις ἂν εἴη τῆς τριάδος ἔμφασις διὰ τὸ πρῶτον πε-
πονθέναι τό τε ἓν καὶ τὰ πολλά· πρῶτος δὲ καὶ ἡ τριὰς ἀρι-
θμὸς ἕν τε καὶ δύο, τοῦτο δέ ἐστιν ἡνωμένον τε καὶ πεπλη-
pag. 251. θυσμένον, μοναδικόν τε καὶ δυαδικόν.

Cap. 120. Τῶν μὲν δὴ τοιούτων ἅλις ἡμῖν ἔστω· πότε γὰρ ἂν παυ-
σαίμεθα τῷ φύσει λόγῳ ἁμιλλώμενοι πρὸς τὴν νόησιν τῶν νοη-
τῶν ὑμνουμένων τριάδων; ἐπ' ἐκεῖνα δὲ τρέψωμεν τὴν διάνοιαν
τὰ ζητήματα, ὅσα τὴν φύσιν αὐτὴν πολυπραγμονεῖ τῶν τριά-
δων, τῆς πατρικῆς, τῆς δυναμικῆς, τῆς νοερᾶς καλουμένης.
Ἆρα γάρ, ὡς ἡ μέση προφανῶς ἐνδείκνυται, ἡ μὲν ἵσταται
κατὰ τὴν δύναμιν καὶ θεωρεῖται ὡς ἀρχὴ πασῶν δυνάμεων; ἡ
δὲ ὡς [1]) ὕπαρξις ἡ πατρική, ἧς λέγεται καὶ ἡ δύναμις; ἡ δὲ
νοερὰ ὡς ἐνέργεια ἀπὸ δυνάμεως προϊοῦσα καὶ οὖσα ἐνέργεια
τῆς ὑπάρξεως; ὃν γὰρ ἔχει λόγον ἡ οὐσία πρὸς δύναμιν, καὶ
ἡ δύναμις πρὸς ἐνέργειαν, τοῦτον ἔχειν εἴποι τις ἂν τὴν πατρι-
κὴν ἰδιότητα πρὸς τὴν δυναμικήν, καὶ τὴν δυναμικὴν πρὸς τὴν
νοεράν, καὶ ἃς ἠβουλήθησαν ἀρχὰς ἐνδείξασθαι δι' ἄλλων ἄλλοι,
οἷον οἱ Πυθαγόρειοι διὰ μονάδος καὶ δυάδος καὶ τριάδος, ἢ
ὁ Πλάτων διὰ τοῦ πέρατος καὶ τοῦ ἀπείρου καὶ τοῦ μικτοῦ, ἢ
πρότερόν γε ἡμεῖς διὰ τοῦ ἑνὸς καὶ τῶν πολλῶν καὶ τοῦ ἡνωμένου,
τοῦτο οἱ χρησμοὶ τῶν θεῶν διὰ τῆς ὑπάρξεως καὶ δυνάμεως
καὶ ἐνεργείας. Τὸν μὲν οὖν πατέρα σαφῶς ὕπαρξιν ὀνομάζει, τὴν
δὲ δύναμιν οὐδὲ ἄλλῳ ὀνόματι παραδίδωσιν. Εἰ δὲ ὁ μὲν Πατὴρ
ὕπαρξις, ἡ δὲ δύναμις τὸ μέσον, πῶς οὐχὶ καὶ τὸ τρίτον ἐνέρ-
γειά τε ἂν εἴη καὶ λέγοιτο; Καὶ δὴ τοῦτο ταύτῃ θεωρεῖ καὶ
ὁ μέγας Ἰάμβλιχος· τάχα δὲ καὶ ὁ νοῦς ἀπὸ τοῦ νοεῖν ὅ
ἐστιν ἀπὸ ἐνεργείας ὠνομασμένος ἂν εἴη, ὅτι ποτὲ ἂν δηλοίη
τὸ νοεῖν, εἴτε τὸ γιγνώσκειν, εἴτε τὸ ἐπιστρέφεσθαι πρὸς τὸν
πατέρα, εἴτε τὸ ἐκείνου ἀφίεσθαι· καὶ τάχα ἂν ὁ μὲν πατὴρ
ὑπάρχει μόνον, ἡ δὲ δύναμις πρὸς τὸ ὑπάρχειν καὶ δυνατόν,
ὁ δὲ νοῦς πρὸς τούτοις καὶ τὴν ἐνέργειαν προβάλοιτο ἄν. Καὶ

1) W. ὡς ante ὑπ. om. et οἷς λέγ. pro ἧς dat. Mon. art. ἡ ante δύναμις πρὸς ἐν. om. Inferius Wolf. δηλοῖ καὶ τὸ ν.

ἥ γε τοιαύτη ἔνδειξις πολλὴν ἂν σώζοι τὴν ἕνωσιν τῶν πρώτων ἀρχῶν, εἴ γε τρεῖς οὖσαι ὅμως ἥνωνται πρὸς ἀλλήλας οὕτως, ὡς πρὸς ὕπαρξιν δύναμις καὶ ἐνέργεια τῆς ὑπάρξεως· δῆλον δὲ ὅτι καὶ μειζόνως ἥνωνται πρὸς ἀλλήλας αἱ ἀρχαί, ἢ πρὸς ἑαυτὴν ἡ μία φύσις ὑπάρχουσά τε καὶ δυναμένη καὶ ἐνεργοῦσα καὶ οὖσά γε μία τρίμορφος. Ἆρα οὖν οὕτως αὐτὰς νοητέον; καὶ ἀπὸ τῆς τρίτης ταύτης ἰδιότητος ἢ τὴν ἁπλῶς οὐσίαν θέμενοι τὸ τρίτον, ὅπερ ἐστὶ τὸ ἡνωμένον; πῶς ἂν ἔχομεν λέγειν pag.
τὸν πατέρα κατὰ τὴν οὐσίαν ὑπογράφεσθαι; εἴπερ ταὐτὸν οὐσία 252.
καὶ ὕπαρξις· ἢ οὐ ταὐτόν φασιν; ἀλλ᾽ ἡ μὲν ὕπαρξις ἐπὶ θεῶν λέγοιτο [2]) ἄν, ἡ δὲ οὐσία ἐπὶ τῶν ἐξημμένων αὐτῶν· οὕτω γὰρ εἰώθασι πολλαχοῦ διαστέλλεσθαι οἱ φιλόσοφοι. Ἀλλ᾽ εἰ καὶ τοῦτο ἦν ἀληθές, οὔπω διώρισται ἐν ἐκείνοις ἀπὸ τοῦ ἑνὸς τὸ ὄν, οὐδέ ἐστιν ὂν τὸ ἡνωμένον· οὐδὲ ἄρα τὸ ἓν ὁ πατήρ· ἴσως δὲ ὡς ἓν ἁπλῶς ὁ πατήρ, καὶ τὸ ἡνωμένον εἴη ἂν ἁπλῶς ὂν ἄλλον τρόπον λεγόμενον, οὐδὲ ἄρα τὸ ἓν ἑκάτερον, ὡς προείρηται πολλάκις· ἦν δὲ ἂν οὕτω λέγειν, εἰ ἀληθὲς διαφέρειν οὐσίαν καὶ ὕπαρξιν. Νῦν δὲ οὐχ ὁρῶ ἔγωγε τὴν τοιαύτην διαφοράν· τὸ γὰρ εἶναι καὶ τὸ ὑπάρχειν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ λέγομεν, εἴπερ ποτὲ καὶ λέγοιμεν ὑπάρχειν τὸ εἶναι· τοῖς γὰρ παλαιοῖς πάνυ σύνηθες· εἰ δὲ ὅτι πρὸ παντὸς ἄλλου δεῖ προϋπάρχειν τὸ εἶναι, οἷον τοῦ δύνασθαι καὶ τοῦ ἐνεργεῖν, καὶ τοῦ εὖ πράττειν ἢ εὖ εἶναι καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων σχεδόν· καὶ γὰρ ἐν τοῖς γένεσι τοῦ ὄντος τὸ ὂν προηγεῖται τῶν ἄλλων. Εἰ δὴ διὰ ταῦτα τὸ εἶναι ἄρχει καὶ ὑπό τι ἄρχει· μετὰ γὰρ τὸ ἓν τὸ ὂν ἐννοοῦμεν· ταὐτὸν μὲν ἂν εἴη καὶ οὕτως ὑπάρχειν καὶ εἶναι, πλὴν ὅτι τὸ εἶναι ὡς πρὸ τῶν ἄλλων τεταγμένον καὶ τοῖς ἄλλοις τὸ εἶναι παρεχόμενον, οὕτως ἂν καλοῖτο καὶ ὑπάρχειν. Εἰ τοίνυν ταὐτὸν οὐσία καὶ ὕπαρξις, ἡ δὲ ἁπλῶς οὐσία τὸ τρίτον, πῶς ἂν ἔχοι λόγον ἐπὶ τὸν πατέρα ταύτην μετάγειν; οὐχὶ δὲ καὶ τὸ πατρικὸν ἰδίωμα τοῦ εἶναι ἄλλο αἴτιον εἶναι βούλεται, ἀλλ᾽ οὐκ

2) Mon. ἐπὶ θῦ (sic) γένοιτο; et ad marg. cum Hamb. notat: ἢ
ὅτι ὕπαρξις μὲν ἐπὶ θεοῦ, οὐσία δὲ ἐπὶ τῶν μετ᾽ αὐτὸν λέγεται. Dein W. ἴσως δὲ ὡς Ὂν pro ἓν Codd. Mox Hamb. verba: οὐ δὲ ἄρα τὸ ἓν om. — Mon. art. τὸ ante ὑπάρχειν non habet, et λέγομεν cum Wolfio pro λέγοιμεν quod in Cod. Hamb. legitur.

αὐτὸ εἶναι καθὸ πατρικόν; Οὐκοῦν ὁ πρῶτος πατὴρ καὶ ἁπλῶς πατὴρ, οὐκ ἄλλο τι 3) ὢν, εἶτα πατὴρ, ἀλλὰ μόνον πατὴρ, οὐκ ἂν μὲν αὐτὸς εἴη, τοῦ δὲ εἶναι ἄλλοις αἴτιος ἔσται, καὶ πρώτῳ γε τῷ ἁπλῶς ὄντι καὶ ὄντι πρὸ πάντων· ὥστε καὶ ταύτῃ πρὸ πάσης ὑπάρξεως καὶ οὐσίας ὁ πατήρ. Ὁμοίως δὲ καὶ δύναμις ἡ πατρικὴ, ἅτε οἰστικὴ τῆς οὐσίας οὖσα πρὸ αὐτῆς εἴη τεταγμένη. Οὐκοῦν τὸ τρίτον ἦν ἡ πατρικὴ ἐνέργεια, ὥστε καὶ ἡ ἐνέργεια πρὸ τῆς οὐσίας, ἅτε οἰστικὴ τῆς οὐσίας καὶ πατρικὴ οὖσα ἐνέργεια. Οὐκ ἄρα τὸ ἡνωμένον ἡ ἁπλῶς οὐσία, εἴπερ ἐστὶ πατρικὴ ἐνέργεια γεννῶσα τὰ ὄντα, ᾗ σύνδρομος ἡ ἐνέργεια τῷ ἐνεργουμένῳ. Καὶ ἡ μὲν πατρικὴ ἐνέργεια ταύτῃ τοῦ ἑνὸς ἐχομένη, καὶ πατρὸς ἡνωμένον ἐστὶ κατὰ ἐπιστροφὴν τὴν πρὸς τὸ ἓν ἐκεῖνο καλούμενον· ἡ δὲ τὰ ἀφ' ἑαυτοῦ χωριζόμενα καὶ γεννώμενα συνήρηκεν ἐν ἑαυτῷ, καὶ ταύτῃ πρὸ τῆς διωρισμένης οὐσίας ἡ ἁπλῶς
pag. οὐσία, καθάπερ εἴρηται καὶ πρότερον. Ἢ ῥητέον τὴν τρίτην ἀρχὴν
253. ἀναλογεῖν τῆς ἐνεργείας τῆς πρώτης; ὅτι συλλαβοῦσα τὸ ἐνεργεῖν, τὸ δύνασθαι, τὸ πατρικὸν ἰδίωμα καὶ γεννητικὸν 4) οὐσία γέγονεν ἁπλῶς· καὶ γὰρ οὐσίαν φαμὲν καὶ ὂν τὸ ἐνεργοῦν τε καὶ δυνάμενον, καὶ πρότερόν γε αὐτὸ ὑφεστὼς, ὥστε καθ' ἑαυτὴν μὲν οὐσία ἐστὶ, πρὸς δὲ τὸν πατέρα ἐνέργεια λέγεται τοῦ πατρός; — Ἢ μήποτε ἐκείνως θεωρητέον; ἡ μὲν τρίτη ἀρχὴ οὐσία καὶ ὕπαρξις ἐνεργείᾳ ἤδη καὶ κατ' ἐνέργειαν· ἡ δὲ δευτέρα δυνάμει ἔτι, καὶ τοῦτο δηλοῦν τὴν δύναμιν; ἃ γὰρ ἐν τοῖς κάτω χειρόνως, ἐκεῖ κρειττόνως λαμβάνεται· οὕτως ἄρα τὸ δυνάμει πρὸς τὸ ἐνεργείᾳ, ὁ δὲ πατὴρ οὐδὲ δυνάμει πω, ἀλλ' ἥρπασεν ἑαυτὸν καὶ ἀπὸ τῆς πρὸς οὐσίαν οἵας δή ποτε ἐννοουμένης ἐπιτηδειότητος, ἐπεὶ καὶ ἐν τοῖς τῇδε τὸ ἓν τῆς ὕλης ἐπέκεινα τοῦ δυνάμει καὶ χεῖρον. Τὸ γὰρ δυνάμει ἤδη προώρισται τῇ πρὸς τὸ εἶδος ἐπιτηδειότητι. Τάχα δὲ ἐκεῖνο προςφυέστερον εἰπεῖν, ὡς ἡ μὲν ὕπαρξις τὴν ὑπόστασιν δηλοῖ μόνον, ὥσπερ ἡ δύνα-

3) W. ἄλλο τε ὤν. idem et Cod. Hamb. καὶ πρώτων γε τῶν ἁ. ὄντι πρὸ πάντων. Mon. art. ἡ ante πατρικὴ om., et dein ἐνέργεια πρὸς τῆς οὐσίας legit. W. et Hamb. ἢ σύνδρομος. Hamb. καὶ τρὸς (pro πατρὸς) ἡνωμένον.

4) Mon. ἐνεργητικόν. — ὑφεστῶς sic Hamb. Inferius W. et Hamb. πρὸς τοῦ ἐνεργείᾳ. Mon. supra τοῦ scriptum exhibet τὸ. Idem ἥρπασεν ἑαυτὸ, et τὸ ἓν τῆς ὅλης ἐπεκ.

μις τὸ δύνασθαι μόνον, καὶ ἡ ἐνέργεια τὸ μόνον ἐνεργεῖν, ἡ δὲ οὐσία τὸ ὅλον ἐστὶ καὶ τὰ τρία συνειληφός· ὅθεν τὸ ὑφεστὼς μὲν, δυνάμενον δὲ μηδὲν, ἢ τὸ δυνάμενον μὲν, οὐδὲν δὲ ἐνεργοῦν οὐδὲ εἶναί φαμεν, ἢ μάτην γε εἶναι. Καὶ πάλιν ἀξιοῦμεν οὐδὲν εἶναι μάτην· ἐν μὲν δὴ τῷ τρίτῳ τὰ τρία συνδραμεῖν, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τὰ δύο μόνα, ἐν δὲ τῷ πρώτῳ τὸ ἓν μόνον ὡς ἀληθῶς, ὅθεν τοῦτο μὲν ὕπαρξις μόνον καὶ ὑπόστασις, οἷον ἀδύνατος καὶ ἀνενέργητος, εἰ θέμις εἰπεῖν, κατὰ τὸ κρεῖττον τῆς δυνάμεως καὶ τῆς ἐνεργείας ἐπινοουμένη· ἡ δὲ δευτέρα ἀρχὴ ὕπαρξις ἅμα καὶ δύναμις, ἀλλὰ μηδὲν ἐνεργοῦσα καὶ πρὸ ἐνεργείας οὖσα, καὶ τὰ πρὸ ἐνεργείας ἅπασι χορηγοῦσα, ὥσπερ ἡ πρώτη τὰ πρὸ δυνάμεως· ἡ δὲ τρίτη προσλαβοῦσα τὸ ἐνεργεῖν οὐσία γέγονεν ὑφεστῶσα καὶ δυναμένη καὶ ἐνεργοῦσα φύσις. Ταύτῃ ἄρα διοίσει τῆς οὐσίας ἡ ὕπαρξις, ἢ τὸ εἶναι μόνον καθ᾽ αὐτὸ τοῦ ἅμα τοῖς ἄλλοις ὁρωμένου· στοιχεῖον γὰρ τῆς οὐσίας εἶναι τὴν ὕπαρξιν, καὶ παρειλῆφθαι πρὸς ἔνδειξιν τῆς ἁπλουστάτης ἀρχῆς, ἔχοιμεν ἄν τινα οὕτω λεγόμενα.

Δοκεῖ δέ μοι μάλιστα τοῦτον διορίζεσθαι τὸν τρόπον· ἡ Cap.
ὕπαρξις, ὡς δηλοῖ τὸ ὄνομα, τὴν πρώτην ἀρχὴν δηλοῖ τῆς 121.
ὑποστάσεως ἑκάστης, οἷόν τινα θεμέλιον ἢ οἷον ἔδαφος προϋποτιθέμενον τῆς ὅλης καὶ τῆς πάσης ἐποικοδομήσεως· διόπερ pag.
καὶ τὴν πρόθεσιν τῆς ἀρχῆς προέταξεν ὁ ὀνομάσας, ὅτι ἠβούλετο 254.
δηλοῦν προϋποτιθεμένην ἀρχὴν τοῖς ὅπως ποτὲ εἶναι λεγομένοις· αὕτη δὲ ἐστὶν ἡ πρὸ πάντων ἁπλότης, ᾗ πᾶσα προσγίνεται σύνθεσις· αὕτη δέ ἐστιν αὐτὸ δήπου τὸ πάντων ἐπέκεινα προϋποκείμενον ἕν, ὅπερ αἴτιον μὲν πάσης οὐσίας, οὔπω δὲ οὐσία· πᾶσα γὰρ οὐσία σύνθετος ἢ κατὰ ἕνωσιν ἢ κατὰ κρᾶσιν, ἢ ὁπωςποτε ἄλλως· ἐκεῖνο δὲ ἦν αὐτὸ μόνον ἕν· δεῖ δὲ εἰ μέλλοι σύνθεσίς τις εἶναι, προϋποκεῖσθαι καὶ προϋπάρχειν ἀτεχνῶς τὸ ἓν καὶ ἁπλοῦν, ὡς ἄνευ γε τούτου οὐδὲν ἄλλο προέλθοι εἰς ὑπόστασιν· ὕπαρξις ἄρα τῆς οὐσίας ἁπάσης τὸ ἓν καὶ ἡ πρώτη ὑπόθεσις. Καὶ εἰ πρὸ αὐτῆς ὑποτεθῇ ἡ κατὰ τὴν οἰκείαν ἁπλότητα, παράγωγος ἂν εἴη τῆς οὐσίας, ὥστε καὶ πατρικὴ πάντως ἡ ὕπαρξις. Εἰς ταὐτὸν ἄρα ἥκει ἡμῖν ἕν τε καὶ ὕπαρξις καὶ πατήρ· ἐπὶ ταύτῃ δὲ τῇ πρώτῃ ὑποθέσει

τε καὶ ὑπάρξει προςγίγνεταί τις δευτέρα ὑπόθεσις, οἷον πλῆθος οὖσα τοῦ ἑνὸς ἐκείνου καὶ οἷον διάστασις αὐτοῦ πάντα βουληθέντος εἶναι πρὸ πάντων· ὃ δὴ καλοῦμεν κατὰ ἀναλογίαν δύναμιν, ὅτι καὶ ἡ δύναμις ἐκτένεια ἦν τῆς οὐσίας. Ἐπὶ δὲ ταύτῃ ἡ τρίτη πρόεισιν ἀρχὴ, τὸ τελειότατον ὡς δοκεῖ συλλαβοῦσα, καὶ παντέλειον εἶδος, οἷον τριχῇ διαστᾶσα καὶ εἰς οὐσίαν ἀντὶ ὑπάρξεως ἑνωθεῖσα· διὸ καὶ ἔοικε τῷ οἰκείῳ πατρὶ ὁ πατρικὸς νοῦς, καὶ ἐπέστραπται [1]) πρὸς αὐτὸν ὡς τῷ ἑνὶ τὸ ἡνωμένον, καὶ τῇ ὑπάρξει ἡ οὐσία. Οὐ μὴν ταὐτόν γε ἐστὶν ὂν καὶ ἄλλο μέσον ἡ δύναμις, ἐκβᾶσα μὲν ἀπὸ τῆς πατρικῆς ἁπλότητος καὶ ταύτῃ συμφερομένη τῷ νῷ, οὔπω δὲ εἰς ἕνωσιν περιγραφεῖσα, ἀλλὰ μόνη χύσις καὶ ἀπειρία τοῦ ἑνὸς εἶναι βουλομένη· διὸ καὶ τῷ πατρὶ σύνεστιν, ὡς ἑνὶ μένοντι χεόμενον ἕν. ὅθεν οὔπω ἡνωμένον ἡ δευτέρα ἀρχὴ, ἀλλ' ἓν ἔτι, εἰ καὶ γενόμενόν πως εἰς χάος ὡς ἀληθῶς.

Ἡ μὲν οὖν ὕπαρξις ᾗ διαφέρει τῆς οὐσίας, ἐπὶ τοσοῦτον εἰρήσθω. Καὶ δῆλον ὅτι χωριζομένη τῆς οὐσίας ἑνὰς ἀνάλογον πανταχοῦ ὡς ὕπαρξις χωρισθήσεται. Εἰ γὰρ τὸ ἓν ἁπλῶς ὕπαρξις, καὶ τὸ ἡνωμένον ἁπλῶς οὐσία. Εἰ δὲ τὸ ἀντιδιαιρούμενον πρὸς τὸ ὂν ἓν ὡς ἐξῃρημένον αὐτοῦ καθ' ἑτερότητα ὕπαρξις, καὶ τὸ ὂν ὡς πρὸς ὕπαρξιν ταύτην οὐσίαν, κατὰ μέντοι τὴν ἁπλότητα ὕπαρξις· τὸ δὲ ἁπλῶς ἓν ὕπαρξις μόνον, ὡς καὶ τὰ ἁπλῶς πολλὰ, καὶ οὐδὲν ἄλλο ἢ τὰ πολλὰ ἡ πρώτη δύναμις. Καὶ ἤδη καὶ τὸ ἡνωμένον, ὃ μίγμα ἐστὶν ἑνὸς καὶ πολλῶν τῶν ἁπλῶς, καὶ διὰ τοῦτο καὶ αὐτὸ ὂν ἁπλῶς ἡνωμένον τὸ ἁπλῶς λέγεται ὂν, ὅτι πανταχοῦ τὸ λεγόμενον, ὃ πέπονθε μὲν τὸ ἓν [2]), ἓν δὲ
pag. 255. ὅμως οὐκ ἔστιν, ἐν σοφιστῇ δείκνυσιν ὁ Πλάτων. Οὐκοῦν ἐν δίκῃ τὸ μὲν ἓν ὁ πατὴρ τῆς τριάδος, ὅτι πρὸ τοῦ ὄντος καὶ γεννητὴς τοῦ ὄντος· ἡ δὲ δύναμις τοῦ πατρὸς τὰ πολλὰ, ὅτι ἐκτένεια ταῦτα τοῦ ἑνὸς ἐπὶ τὴν τοῦ ὄντος γέννησιν· ὁ δὲ πατρικὸς νοῦς

1) W. et H. ἐπέτραπται. Dein Mon. ταὐτόν γε ἐ. ὧν. Hamb. ὢν sic. — 2) Wolfius post ὃ πέπονθε μὲν τὸ ἓν inserit: ὁ πατὴρ τῆς τριάδος, quae verba a Mon. Cod. absunt, et in Hamb. quidem leguntur, sed utrinque obelo adposito et punctis infra positis ejicienda esse indicantur. Paulo ante Mon. καὶ αὐτὸ ἂν ἁπλ. legit. Pro γεννητὴς Hamb. γενητὴς.

τὸ ἡνωμένον τε καὶ τὸ ὂν κατὰ τὴν πρὸς τὸ ἓν τὸ πατρικὸν ἐπιστροφὴν θεωρούμενον, οὐ δήπου τὴν γνωστικήν· οὔπω γὰρ ἐκεῖ διακέκριται γνῶσις· οὐδὲ τὴν ζωτικήν· οὐδὲ γὰρ ζωή πως ἐν ἐκείνοις διεκρίθη· οὐδὲ ἄρα οὐσιώδης· καὶ γὰρ ἡ οὐσία πρὸς ταῦτα ἀντιδιήρηται μετὰ τὸ ἡνωμένον, οὐσιώδης ἡ ἐπιστροφὴ, ἣ ἐστὶ πασῶν ἐπιστροφῶν πρεσβυτάτη οὐκ εἰς οὐσίαν ἐπιστρεφομένη, ἀλλ' εἰς τὸ ἓν ἁπλῶς· διὸ καὶ τούτου πρὸ πάντων ὄντος καὶ ἡ ἐπιστροφὴ πασῶν ἐστιν ὑπερέχουσα τῶν ἐπιστροφῶν· διὸ καὶ ἁπλῶς ἐπιστροφὴ αὕτη ἐστὶν, ἀλλ' 3) οὐ τὶς, οἷον γνωστικὴ πρὸς γνωστὸν, ἢ ὀρεκτικὴ πρὸς ὀρεκτόν· καὶ γὰρ αὕτη ζωτικὴ μᾶλλόν ἐστιν· οὐδὲ ὡς πρὸς ὂν τοῦ ἡνωμένου· τὶς γὰρ αὕτη καὶ πρός τι ἐπιστροφὴ, ἀλλ' ἡ πρὸς το πάντων ἁπλούστατον καὶ ἁπλουστάτη πασῶν, ἡ τοῦ ἡνωμένου πρὸς τὸ ἓν, τοῦ πρώτου πρὸς τὸ πρῶτον, καὶ οὕτως ἔχουσα διακρίσεως, μᾶλλον δὲ τῆς ἀδιακρίτου ὑπερβολῆς, ὡς ἕνωσις εἶναι μᾶλλον ἢ ἐπιστροφή. Ἀλλ' ὅμως καὶ ἡ ἀναλογία καὶ ἐπιστροφὴν αὐτὴν εἶναι φήσει καὶ νοῦν ὀνομάσει τὸν κατ' αὐτὴν ὑφιστάμενον, διότι νοῦ ἴδιον ἡ ἐπιστροφή. Εἰ δὲ νοῦ τὸ διακεκριμένον, ὡς εἴρηται πρόσθεν, καὶ ταύτῃ νοῦς τὸ ἡνωμένον, ὅτι τρίτος ἀπὸ τοῦ πατρὸς ὅπως διαλέγοιτο, κατά τινα ῥηθήσεται ἀναλογίαν καὶ ἔνδειξιν ὑπερφυᾶ τὸ μέγεθος. Ἀλλ' ὡς μὲν κοινῶς εἰπεῖν, οὕτως εἰρήσθω.

Τὸν δὲ μερικώτερον τρόπον κατὰ τὴν τριχῇ διαίρεσιν τοῦ Cap. ἡνωμένου ῥητέον, καθ' ἣν τὸ μὲν ἄκρον αὐτοῦ πάντως 1) ἀδιά- 122. κριτον, τὸ δὲ μέσον ἤδη πως ὡς ἐκεῖνο διακρινόμενον, τὸ δὲ πέρας διακρινόμενον ὡς τοῦ ἡνωμένου τὸ διακεκριμένον εἰπεῖν. Καὶ γὰρ ὁ Πλάτων τοῦτο μὲν διακρίνας εἰς ἓν καὶ ὂν ὅμως

3) Verba *ἀλλ' οὐ τὶς* usque *μᾶλλον ἐστιν* inclus. in Hamb. non leguntur; Mon. dedit, qui postea pro *ὑπερβολῆς* legit *μεταβολῆς;* idem *καὶ* ante *ἡ ἀναλογία* inserit. Dein W. *τῶν κατ' α. ὑφισταμένων, διὸ τινος*, ubi Codices *τὸν — ὑφιστάμενον, διοτινοῦ* (sic). In fine h. c. Mon. l. *ἀλλ' ὡς μὲν κοινὸν ὡς εἰπεῖν;* quae lectio ex notata varietate exstitit.

1) Mon. *πάντη*. Idem post *εἰπεῖν* in fine versus hanc notam ∾ appictam habet, et inde ab *οὕτως εἰρήσθω* eadem repetuntur, nisi quod *τὸ ἡνωμένον τὸ διακρ.* legitur. Hamb. *τὸ συναμφότερον* bis ponit. Dein *ἣν* post *ἴδιον*, ex utroque Cod. receptum W. non habet. Mon. *τοῦ ὂν τοῦ ἑνός*, et *ἀπὸ τοῦ ὄ. τ. ε.* Pro *ὅλον καὶ μέρη* Codd. W. *μέρος*.

εὑρίσκειν ἑκάτερον τὸ συναμφότερον γιγνόμενον, τὸ δὲ μέσον ἐκ μερῶν ὅλον ἐποίει τοῦ ἑνὸς καὶ τοῦ ὄντος· τοῦτο δὲ τοῦ διακρινομένου ἴδιον ἦν, τὸ δὲ ἄκρον πάντῃ ἓν ὄν, καὶ τό τε ἓν τοῦ ὄντος, καὶ τὸ ὂν τοῦ ἑνός. Εἰ δὲ καὶ τί λέγοι τις, ὀρθῶς ἐρεῖ, ἢ τὸ μὲν ἄκρον ὑπὸ τοῦ ἑνὸς ἔχει τὸ ὂν κρατούμενον. pag. 256. Τὸ δὲ ἔσχατον ἀνάπαλιν ὑπὸ τοῦ ὄντος τὸ ἕν· ἐν δὲ τῷ μέσῳ ἑκάτερον ἰσοστάσιον. Ἢ πάλιν ὡς Πλάτων, τὸ μέν ἐστιν ἓν ὄν, τὸ δὲ ὅλον καὶ μέρη, τὸ δὲ ἄπειρον πλῆθος· τοῦτο μὲν οὖν ὡς ἀναλογοῦν τῷ νῷ κατὰ τὸ διακεκριμένον ἤδη πλῆθος, τὸ δὲ μέσον, κατὰ τὸ διακρινόμενον 2), τὸ δὲ πρῶτον κατὰ τὸ ἡνωμένον· διόπερ τὸ μὲν ἄκρον μόνον ἓν ὄν, τὸ δὲ μέσον ἀρχόμενον ἤδη μερισμοῦ τινὸς, τὸ δὲ τρίτον εἰς πολλὰ διῃρημένον, ὡς ὁ νοῦς εἰς τὰ εἴδη φαμὲν, οὕτως τοῦτο εἰς τὰ πολλὰ, ἃ λέγομεν εἶναι πολλὰ πρὸ ἀριθμοῦ παντὸς, ὅθεν καὶ τὸ ἄπειρον πλῆθος, ὅτι ἀνάριθμον φύσει καὶ πρὸ παντὸς ὅρου ἀριθμητικοῦ· οὐ γὰρ ὁ ἀριθμὸς ἐνδέχεται τὸ ἄπειρον, οὐδὲ κατὰ τοὺς λέγοντας, ἀλλὰ τὸ πλῆθος, ὅτι ἦν πλῆθος ἄπειρον, καὶ ὕλη ἀριθμοῦ δεομένη πέρατος ἀριθμητικοῦ, μᾶλλον δὲ οὔτε ὕλη, οὔτε δεομένη πέρατος, ἀλλ' ἐπέκεινα τῆς τῶν ἀριθμῶν πάντων ὑποστάσεως. Ἔστι τοίνυν τὰ πολλὰ ταῦτα τοῦ ἡνωμένου ἑνὸς πολλὰ, ὡς τὰ πρὸ τοῦ ἡνωμένου πολλὰ κατὰ τὴν δευτέραν ἀρχὴν πολλὰ, ἣν ὡς ἔφαμεν ἁπλῶς τοῦ ἑνός τε τὰ μὲν ὡς ἓν πολλὰ, ταῦτα δὲ ὡς ἡνωμένον πολλὰ, ὧν προϋπάρχειν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ νοητοῦ οὐ τὰ πολλὰ, οὐ δὲ τὸ ἄπειρον πλῆθος, ἀλλὰ μέρη καὶ ὅλον, ἔτι ἐνεχόμενα τῷ ἑνὶ τὰ πολλὰ, καὶ μόνον ἀρχόμενα διακρίνεσθαι ἀπ' αὐτοῦ· ὅθεν τὸ μὲν ὅλον ἀντὶ ἑνὸς γέγονεν, τὰ δὲ μέρη ἀντὶ ἀμερίστων καὶ ὑπὸ τοῦ ἑνὸς τοῦ οἰκείου συνῃρημένων· ἐπειδὴ διεκρίθη τελέως, ὅση καὶ οἵα διακρίσει ἐπεφύκει γενέσθαι τοῦ ἡνωμένου, τοσούτων 3) καὶ τοιούτων γενομένων κερμάτων ἐν τούτῳ πολλὰ εὐθὺς ἐφάνη· καὶ τὸ πᾶν ἄπειρον πλῆθος ἀναλογήσει ἄρα τῷ νῷ καὶ τοῖς ἐν τῷ νῷ εἴδεσι τὸ ἄπειρον τοῦτο πλῆθος πᾶν· διὸ καὶ νοητὸς ἀνύμνηται τοῦ

2) Mon. iterum διακεκριμ.; idem art. τὸ ante πλῆθος om., et ὅτι ἦ (pro ἦν) πλ. ἄπ.; idem art. τοῦ inter πρὸ et ἡνωμένου πολλὰ inserit, qui in Hamb. et W. deest. — 3) Mon. τοσοῦτον. Infra in verbis ἐν τῷ νῷ εἴδεσι voculam νῷ om.

νοητοῦ παντός· τὸ δὲ μέσον τῇ μέσῃ τάξει καὶ ὄνομα λαχούσῃ ταὐτὸν ἐν τῷ δευτέρῳ διακόσμῳ μετὰ τὸν νοητόν, τὸ δὲ ἄκρον τῷ στοιχειωτῷ καὶ ἀπὸ στοιχείων συγκεκραμένῳ αὐτό γε ὂν ἡνωμένον τὸ τοῦ ἡνωμένου κόσμου παντός. Καὶ αὖ πάλιν ἐν τῷ τρίτῳ 4) διακόσμῳ τῷ νοερῷ ὁ μὲν ἀμιστύλλευτος νοῦς καὶ ἅπαξ ἐπέκεινα τῷ ἄκρῳ τοῦ ἡνωμένου καὶ πάντη ἡνωμένου ἀπείκασται· ἡ δὲ ἀμφιφαὴς Ἑκάτη καὶ ὅλη πολυμερὴς φαινομένη τῷ μέσῳ τοῦ ἡνωμένου προςέοικεν. Ὅπερ δὲ ἐν τούτῳ ὁ δὶς ἐπέκεινα νοῦς, νοεραῖς στράπτων τομαῖς, τοῦτο ἐκεῖ ὁ νοητὸς νοῦς καὶ ἡνωμένος νοηταῖς τομαῖς, εἰ θέμις φάναι στράπτων καὶ ἐκεῖνος. Ἀλλὰ γὰρ εἰ τοιαῦται διαφοραί τινές εἰσιν ἐν τῷ ἡνωμένῳ, ἢ διαφορῶν προεμφάσεις ἢ προαιτίαι, ἢ ὅπως ἕλοιτό τις εἰπεῖν· εἴρηται γὰρ πλείω περὶ τούτων πρότερον· pag. 257. τὸ δὲ ἡνωμένον ἦν ὁ πατρικὸς νοῦς, ὃ μὲν ὡς εἷς ὅλος, ὁ δὲ οὕτω τριχῇ διῃρημένος, δῆλον ὅπως ἀνὰ τὸν αὐτὸν λόγον συνδιελοῦμεν τήν τε τελείαν δύναμιν εἰς τρεῖς δυνάμεις καὶ τὸν ἕνα πατέρα εἰς τρεῖς πατέρας. Ὁ μὲν γὰρ ἔσται πατὴρ τοῦ ἡνωμένου ἐν τῷ ἡνωμένῳ νῷ, ὁ δὲ τοῦ 5) ὅλου καὶ μερῶν θεωρουμένου, ὁ δὲ τοῦ κατὰ τὸ ἄπειρον πλῆθος λαμβανομένου· ὅθεν οὗτος μὲν ἐκαλεῖτο νοῦς ἐν τῇ πατρικῇ τριάδι πατρικός, ὁ δὲ μέσος, δύναμις, ὁ δὲ πρῶτος πατὴρ τῶν πατέρων. Ὁμοίως δὲ καὶ αἱ δυνάμεις τριχῇ ληφθήσονται, συμφερόμεναι τοῖς τρισὶν ἑκατέρωθι, πατράσι τε λέγω καὶ νοῖς πατρικοῖς· ἀμφιφαεῖς γὰρ αἱ δυνάμεις ἀεὶ καὶ σύμμετροι πρὸς ἑκατέραν ἀπόστασιν· ὅμως δὲ καὶ ἐν τῇ τριάδι τῶν δυνάμεων ἡ μὲν πρώτη πατρικὴν ἔχει ἀξίαν πρὸς τὰς ἄλλας, ἡ δὲ μέση δύναμίς ἐστι τῶν 6) δυνάμεων, ἡ δὲ τρίτη νοῦς τῆς πρώτης. Καὶ γὰρ αὖ καὶ ἐν τῇ ἡνωμένῃ τριάδι καὶ νοερᾷ τοῦ νοητοῦ διακόσμου ἀποπερατώσει· ὁ μὲν πρῶτός ἐστι πατὴρ τῶν νόων, ὁ δὲ μέσος, δύναμις, ὁ δὲ τρίτος, νοῦς ἡνωμένος καὶ ἡ τοῦ ἡνωμένου πατρός.

Τοσαῦτα νῦν εἰρημένα περὶ τῶν χαλδαϊκῶν τριάδων ἱκανῶς ἐχέτω πρὸς τὰ παρόντα, μηδὲν πολυπραγμονησάντων ἡμῶν

4) Mon. τρίτῳ om., et postea ὁδίς. Inferius τε ante τελείαν non habet. — 5) Mon. τοῦ ὡς ὅλου. et τοῖς τρισὶν ἑκαλ. pro ταῖς. — 6) Mon. τῶν non habet; et mox νοερὰ τοῦ ν. l., et ἡ, pro qua Hamb. ἢ W. ἡ τοῦ ἡν. π.

τῆς παραδοθείσης ὑπὸ τῶν λογίων περὶ αὐτῶν ἀληθείας. οὔπω γὰρ ἦν τοῦ προκειμένου καιροῦ ἡ ἐκείνων ἐξέτασις. Ἐπεὶ δὲ τούτων καὶ ὁπωσοῦν ἐπεμνήσθημεν τῆς περὶ τῶν [1]) νοητῶν προβολῆς εἵνεκα καὶ διακαθάρσεως τῶν ἡμετέρων ἐννοιῶν, φέρε νῦν τὰ μέτρια παριστορήσωμεν καὶ τῶν ἄλλων θεολόγων τὰς περὶ τοῦ νοητοῦ διακόσμου παραδόσεις, εἴ τι καὶ ἀπὸ τούτων δυνάμεθα σέβας ἀναλαβεῖν ἔτι μεῖζον καὶ ὡς ἔνι μέγιστον τῆς ὑπερβαλλούσης ἐκείνης ἑνώσεως.

Ἐν μὲν τοίνυν ταῖς φερομέναις ταύταις ῥαψωδίαις Ὀρφικαῖς εἰ [2]) θεολογία δή τις ἐστιν ἡ περὶ τὸ νοητὸν, ἣν καὶ οἱ φιλόσοφοι διερμηνεύουσιν ἀντὶ μὲν τῆς μιᾶς τῶν ὅλων ἀρχῆς τὸν χρόνον τιθέντες, ἀντὶ δὲ τοῖν δυοῖν αἰθέρα καὶ χάος, ἀντὶ δὲ τοῦ ὄντος ἁπλῶς τὸ ὠὸν ἀπολογιζόμενοι καὶ τριάδα ταύτην πρώτην ποιοῦντες· εἰς δὲ τὴν δευτέραν τελεῖν ἤτοι τὸ κυούμενον καὶ τὸ κύον ὠὸν τὸν θεὸν, ἢ τὸν ἀργῆτα χιτῶνα, ἢ τὴν νεφέλην, ὅτι ἐκ τούτων ἐκθρώσκει ὁ Φάνης· ἄλλοτε
pag. 258. γὰρ ἄλλα περὶ τοῦ μέσου φιλοσοφοῦσιν. Τοῦτο μὲν οὖν ὁποῖον ἂν ᾖ, ὡς τὸν νοῦν, ὡς δὲ πατέρα καὶ δύναμιν, ἄλλα τινὰ προσεπινοοῦντες οὐδὲν τῷ Ὀρφεῖ προσήκοντα, τὴν δὲ τρίτην τὸν Μῆτιν τὸν Ἠρικαπαῖον ὡς δύναμιν, τὸν Φάνητα αὐτὸν ὡς πατέρα.

Μήποτε δὲ καὶ τὴν μέσην τριάδα θετέον κατὰ τὸν τρίμορφον θεὸν, ἔτι κυόμενον ἐν τῷ ὠῷ· καὶ γὰρ καὶ τὸ μέσον ἀεὶ φαντάζει συναμφότερον τῶν ἄκρων, ὥσπερ καὶ τοῦτο ἅμα καὶ ὠὸν καὶ τρίμορφος ὁ θεός. Καὶ ὁρᾷς ὅτι τὸ μὲν ὠόν ἐστιν τὸ ἡνωμένον, ὁ δὲ τρίμορφος καὶ πολύμορφος τῷ ὄντι θεὸς τὸ διακεκριμένον τοῦ νοητοῦ· τὸ δὲ μέσον κατὰ μὲν τὸ ὠὸν ἔτι ἡνωμένον, κατὰ δὲ τὸν θεὸν ἤδη διακεκριμένον, τὸ δὲ ὅλον

1) Mon. τῆς περὶ τὸ νοητὸν παραβολῆς εἵνεκα. W. παριστορήσομεν et ὑπερβαλούσης, post quod verbum Mon. ἐκείνης inserit. — 2) Mon. ἡ θ. Hamb. in textu ἡ, ad marg. εἰ. — δὴ (pro δὲ) Cod. Oxon. fol. 155 Bentleji, qui ex eo hunc locum in epist. ad Millium excerpsit; hic idem περὶ τὸν νοητὸν sc. διάκοσμον conj., et μιᾶς ἀρχῆς omisso τῶν ὅλων, et ἀντὶ γὰρ ταῖν δ. et εἰς γὰρ τὴν l. Pro ἀργῆτα Bentlejus conjicit ῥαγέντα. Cf. V. C. Creuzeri Symb. III, 305 sq. Dein Bentl. ὡς γὰρ πατέρα. Inferius W. et Hamb. εἴδει pro ἤδη διακεκριμ.

εἰπεῖν διακρινόμενον. Τοιαύτη μὲν ἡ συνήθης ὀρφικὴ θεολογία.

Ἡ δὲ κατὰ τὸν Ἱερώνυμον φερομένη καὶ Ἑλλάνικον, εἴπερ μὴ καὶ ὁ αὐτός ἐστιν, οὕτως ἔχει· ὕδωρ ἦν φησιν ἐξ ἀρχῆς, καὶ ὕλη, ἐξ ἧς ἐπάγη 3) ἡ γῆ, δύο ταύτας ἀρχὰς ὑποτιθέμενος πρῶτον, ὕδωρ καὶ γῆν, ταύτην μὲν ὡς φύσει σκεδαστὴν, ἐκεῖνο δὲ ὡς ταύτης κολλητικόν τε καὶ συνεκτικὸν, τὴν δὲ μίαν πρὸ τῶν δυοῖν ἄῤῥητον ἀφίησιν· αὐτὸ γὰρ τὸ μηδὲ φάναι περὶ αὐτῆς ἐνδείκνυται αὐτῆς τὴν ἀπόῤῥητον φύσιν· τὴν δὲ τρίτην ἀρχὴν μετὰ τὰς δύο γεννηθῆναι μὲν ἐκ τούτων, ὕδατός φημι καὶ γῆς, δράκοντα δὲ εἶναι κεφαλὰς ἔχοντα προςπεφυκυίας ταύρου καὶ λέοντος, ἐν μέσῳ δὲ θεοῦ πρόσωπον, ἔχειν δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ὤμων πτερὰ, ὠνομάσθαι δὲ χρόνον ἀγήρατον καὶ Ἡρακλῆα τὸν αὐτόν· συνεῖναι δὲ αὐτῷ τὴν ἀνάγκην, φύσιν οὖσαν, τὴν αὐτὴν καὶ Ἀδράστειαν ἀσώματον διωργυιωμένην ἐν παντὶ τῷ κόσμῳ τῶν περάτων αὐτοῦ ἐφαπτομένην· ταύτην οἶμαι λέγεσθαι τὴν τρίτην ἀρχὴν κατὰ τὴν οὐσίαν ἑστῶσαν, πλὴν ὅτι ἀρσενόθηλυν αὐτὴν ὑπεστήσατο πρὸς ἔνδειξιν τῆς πάντων γεννητικῆς αἰτίας. Καὶ ὑπολαμβάνω τὴν ἐν ταῖς ῥαψωδίαις θεολογίαν ἀφεῖσαν τὰς δύο πρώτας ἀρχὰς μετὰ τῆς μιᾶς 4) πρὸ τῶν δυοῖν τῆς σιγῆς παραδοθείσης ἀπὸ τῆς τρίτης μετὰ τὰς δύο ταύτης ἐνστήσασθαι τὴν ἀρχὴν, ὡς πρώτης ῥητόν τι ἐχούσης καὶ σύμμετρον πρὸς ἀνθρώπων ἀκοάς. Οὗτος γὰρ ἦν ὁ πολυτίμητος ἐν ἐκείνῃ χρόνος ἀγήρατος καὶ αἰθέρος καὶ χάους πατήρ· ἀμέλει καὶ κατὰ ταύτην ὁ χρόνος οὗτος ὁ δράκων γεννᾶται, τριπλήγονην αἰθέρα φησὶ νοερὸν καὶ χάος ἄπειρον, καὶ

3) Hamb. ἐπάγει. W. conj. ὑπάγει. V. Cl. Creuzer. l. l. p. 316 pro ὕλη vult ἰλύς. Porro μὲν post γεννηθῆναι ap. W. et in Hamb. Cod. abest, post δράκοντα vero Hamb. cum Mon. δὲ inserit, quae part. ap. W. non legitur. Pro ἔχειν Mon. ἔχει. Hamb. διωργυιωμ. Mon. dubium utrum διωργινωμ. an διωργιυωμ. f. l. διωργανωμένην. Antea pro χρόνον W. et Hamb. χθόνον, et Mon. ἀγήρωτον. — 4) W. et Hamb. μετὰ τῆς μιᾶς π. τ. δ. τῆς τῇ σιγῇ π. Mon. πρώτης ῥητὸν et ipse habet, sed supra της syllabam ον correxit, ut voluisse appareat πρῶτον. Idem in textu τριπλῆν γονὴν, in marg. τριπλήγονον; Hamb. τριπλήγονην, sic accentu in antepenultima posito. Dein Mon. in textu τρίτον ε. τ. sed in marg. cum nota utrinque adjecta τοίνυν; supra ἔρεβος idem μ pictam exhibet.

τρίτον ἐπὶ τούτοις Ἔρεβος ὁμιχλῶδες, τὴν δευτέραν ταύτην
τριάδα ἀνάλογον τῇ πρώτῃ παραδίδωσι δυναμικὴν οὖσαν ὡς
ἐκείνην πατρικήν· διὸ καὶ τὸ τρίτον αὐτῆς Ἔρεβός ἐστιν ὁμι-
pag. 259. χλῶδες, καὶ τὸ πατρικόν τε καὶ ἄκρον αἰθὴρ οὐχ ἁπλῶς ἀλλὰ
νοερῶς [5]· τὸ δὲ μέσον αὐτόθεν χάος ἄπειρον, ἀλλὰ μὴν ἐν τού-
τοις, ὡς λέγει, ὁ χρόνος ὠὸν ἐγέννησεν, τοῦ χρόνου ποιοῦσα
γέννημα καὶ αὕτη ἡ παράδοσις, καὶ ἐν τούτοις τικτόμενον,
ὅτι καὶ ἀπὸ τούτων ἡ τρίτη πρόεισι νοητὴ τριάς. Τίς οὖν
αὕτη ἐστί; τὸ ὠόν, ἡ δυὰς τῶν ἐν αὐτῷ φύσεων ἄῤῥενος καὶ
θηλείας καὶ τῶν ἐν μέσῳ παντοίων σπερμάτων τὸ πλῆθος· καὶ
τρίτον ἐπὶ τούτοις θεὸν ἀσώματον, πτέρυγας ἐπὶ τῶν ὤμων
ἔχοντα χρυσᾶς, ὃς ἐν μὲν ταῖς λαγόσι προςπεφυκυίας εἶχε ταύ-
ρων κεφαλάς, ἐπὶ δὲ τῆς κεφαλῆς δράκοντα πελώριον παντοδα-
παῖς μορφαῖς θηρίων ἰνδαλλόμενον. Τοῦτον μὲν οὖν ὡς νοῦν
τῆς τριάδος ὑποληπτέον, τὰ δὲ μέσα γένη τά τε πολλὰ καὶ τὰ
δύο τὴν δύναμιν, αὐτὸ δὲ τὸ ὠὸν ἀρχὴν πατρικὴν τῆς τρίτης
τριάδος, ταύτης δὲ τῆς τρίτης τριάδος τὸν τρίτον θεόν, καὶ
ἤδη ἡ θεολογία Πρωτόγονον ἀνυμνεῖ καὶ Δία καλεῖ πάντων
διατάκτορα καὶ ὅλου τοῦ κόσμου, διὸ καὶ Πᾶνα καλεῖσθαι.
Τοσαῦτα καὶ αὕτη περὶ τῶν νοητῶν ἀρχῶν ἡ γενεαλογία πα-
ρίστησιν.

Cap. Ἡ δὲ παρὰ τῷ Περιπατητικῷ Εὐδήμῳ [1]) ἀναγεγραμμένη,
124. ὡς τοῦ Ὀρφέως οὖσα θεολογία πᾶν τὸ νοητὸν ἐσιώπησεν, ὡς
παντάπασιν ἄῤῥητόν τε καὶ ἄγνωστον τρόπῳ κατὰ διέξοδόν τε
καὶ ἀπαγγελίαν· ἀπὸ δὲ τῆς νυκτὸς ἐποιήσατο τὴν ἀρχήν, ἀφ' ἧς
καὶ ὁ Ὅμηρος, εἰ καὶ μὴ συνεχῆ πεποίηται τὴν γενεαλογίαν,

5) Mon. νοτερός. Pro ἀλλὰ μὴν W. μὲν contra Hamb. I. Deinde Mon. πρόεισι post ἀπὸ τούτων inserit. Pro ἔχοντα infrâ, Hamb. et W. ἔχον χρ. Postea Mon. αὐτὸ δὲ τὸ ὠὸν — et καὶ ἡ δε ἡ θεολ. Hamb. ἀναμνεῖ. Mon. διὸ καὶ πάντα κ. et ἡ γενεαλ.

1) W. et Hamb. εὐδήλως. Mon. δήμῳ; posui Εὐδήμῳ ex conj. Pro ἄῤῥητον Hamb. ἄῤῥηκτον. Jam W. rectum conj. — Idem V. Cl. dedit τρόπον. Hamb. τρόπον (ω supra) sic; Mon. τρόπῳ, — ἔστασιν ap. W. errore typ. — Hamb. ἀποδεκτέαν evidenter, itemque Mon. ἀποδεκτε (σ supra) sic. hic idem λέγοντες, et σεύεσθαι pro σεβ. — Homeri Il. 14, 261.

ἵστησιν· οὐ γὰρ ἀποδεκτέον Εὐδήμου λέγοντος, ὅτι ἀπὸ Ὠκεανοῦ καὶ Τηθύος ἄρχεται· φαίνεται γὰρ εἰδὼς καὶ τὴν νύκτα μεγίστην οὕτω θεὸν, ὡς καὶ τὸν Δία σέβεσθαι αὐτήν· „ἅζετο γὰρ μὴ Νυκτὶ θοῇ ἀποθύμια ῥέζοι·“ Ἀλλ᾽ Ὅμηρος μὲν καὶ αὐτὸς ἀρχέσθω ἀπὸ νυκτός. Ἡσίοδος δέ μοι δοκεῖ πρῶτον γενέσθαι τὸ Χάος ἱστορῶν τὴν ἀκατάληπτον τοῦ νοητοῦ καὶ ἡνωμένην παντελῶς φύσιν κεκληκέναι Χάος, τὴν δὲ τὴν πρώτην ἐκεῖθεν παράγειν ὥς τινα ἀρχὴν τῆς ὅλης γενεᾶς τῶν θεῶν· εἰ μὴ ἄρα Χάος μὲν τὴν δευτέραν τῶν δυοῖν ἀρχῶν, τὴν δὲ καὶ Τάρταρον καὶ Ἔρωτα τὸ τριπλοῦν νοητὸν, τὸν μὲν ἔρωτα ἀντὶ τοῦ τρίτου, ὡς κατὰ ἐπιστροφὴν θεωρουμένην. Τοῦτο γὰρ οὕτως ὀνομάζει καὶ ὁ Ὀρφεὺς ἐν ταῖς ῥαψωδίαις· τὴν δὲ γῆν ἀντὶ τοῦ πρώτου, ὡς πρώτην ἐν στερεῷ τινι καὶ οὐσιώδει καταστήματι παγεῖσαν· τὸν δὲ τάρταρον ἀντὶ τοῦ μέσου, ὡς ἤδη [2]) πως εἰς διάκρισιν παρακεκινημένου. Ἀκουσίλαος δὲ pag.
χάος μὲν ὑποτίθεσθαί μοι δοκεῖ τὴν πρώτην ἀρχὴν, ὡς πάντη 260.
ἄγνωστον, τὰς δὲ δύο μετὰ τὴν μίαν, Ἔρεβος μὲν τὴν ἄῤῥενα, τὴν δὲ θήλειαν Νύκτα, ταύτην μὲν ἀντὶ ἀπειρίας, ἐκείνην δὲ ἀντὶ πέρατος· ἐκ δὲ τούτων φησὶ μιχθέντων αἰθέρα γενέσθαι καὶ Ἔρωτα καὶ Μῆτιν, τὰς τρεῖς ταύτας νοητὰς ὑποστάσεις, τὴν μὲν ἄκραν αἰθέρα ποιῶν, τὴν δὲ μέσην Ἔρωτα κατὰ τὴν φυσικὴν μεσότητα τοῦ ἔρωτος, τὴν δὲ τρίτην Μῆτιν, κατ᾽ αὐτὸν ἤδη τὸν πολυτίμητον νοῦν. Παράγει δὲ ἐπὶ τούτοις ἐκ τῶν αὐτῶν καὶ ἄλλων θεῶν πολὺν ἀριθμὸν κατὰ τὴν Εὐδήμου ἱστορίαν. Τὸν δὲ Ἐπιμενίδην δύο πρώτας ἀρχὰς ὑποθέσθαι, ἀέρα καὶ νύκτα, δῆλον ὅτι σιγῇ τιμήσαντα τὴν μίαν πρὸ τῶν δυοῖν, ἐξ ὧν γεννηθῆναι Τάρταρον οἶμαι τὴν τρίτην ἀρχὴν, ὥς τινα μικτὴν ἐκ τῶν δυοῖν συγκραθεῖσαν· ἐξ ὧν δύο τινὰς τὴν νοητὴν μεσότητα οὕτω καλέσαντα, διό τι ἐπ᾽ ἄμφω διατείνει τό τε ἄκρον καὶ τὸ πέρας, ὧν μιχθέντων ἀλλήλοις ὠὸν γενέσθαι τοῦτο ἐκεῖνο τὸ νοητὸν ζῶον ὡς ἀληθῶς, ἐξ οὗ πάλιν ἄλλην γενεὰν προελθεῖν.

2) W. et Hamb. εἴ δη π. et φημι pro φησι. In W. impr. contra Codd. καὶ αὐτὸν η. τ. π. ν. Mon. πολλᾶ (i. e. πολλὴν) sic; et ἱστορία. Idem post ὥς τινα inserit καὶ et μικτὸν exhibet.

Φερεκύδης δὲ ὁ Σύριος ζῶντα μὲν [3]) εἶναι ἀεὶ καὶ *Χθόνον* καὶ *χθονίαν* τὰς τρεῖς πρώτας ἀρχάς, τὴν μίαν φημὶ πρὸ τῶν δυοῖν, καὶ τὰς δύο μετὰ τὴν μίαν, τὸν δὲ *Χρόνον* ποιῆσαι ἐκ τοῦ γόνου ἑαυτοῦ πῦρ καὶ πνεῦμα καὶ ὕδωρ, τὴν τριπλῆν οἶμαι φύσιν τοῦ νοητοῦ, ἐξ ὧν ἐν πέντε μυχοῖς διῃρημένων πολλὴν γενεὰν συστῆναι θεῶν, τὴν πεντέμψυχον καλουμένην, ταὐτὸν δὲ ἴσως εἰπεῖν, τὴν πεντέκοσμον. Περὶ δὲ τούτων ἄλλος ἴσως φανεῖται καιρός· τοιαῦται μὲν οὖν καὶ τοσαῦται τανῦν παρειλήφθωσαν ἡμῖν αἱ διὰ μύθων ἑλληνικῶν ὑποθέσεις, πολλῶν καὶ ἄλλων οὐσῶν.

Cap. 125. Τῶν δὲ Βαρβάρων ἐοίκασι *Βαβυλώνιοι* μὲν τὴν μίαν τῶν ὅλων ἀρχὴν σιγῇ παριέναι, δύο δὲ ποιεῖν [1]) *Ταυθὲ* καὶ *Ἀπασὼν*, τὸν μὲν *Ἀπασὼν* ἄνδρα τῆς *Ταυθὲ* ποιοῦντες, ταύτην δὲ μητέρα θεῶν ὀνομάζοντες, ἐξ ὧν μονογενῆ παῖδα γεννηθῆναι τὸν *Μωϋμῖν*, αὐτὸν οἶμαι τὸν νοητὸν κόσμον ἐκ τῶν δυοῖν ἀρχῶν παραγόμενον. Ἐκ δὲ τῶν αὐτῶν ἄλλην γενεὰν προελθεῖν, *Δαχὴν* καὶ *Δαχόν*. Εἶτα αὖ τρίτην ἐκ τῶν αὐτῶν, *Κισσαρὴ* καὶ *Ἀσσωρὸν*, ἐξ ὧν γενέσθαι τρεῖς, *Ἀνὸν* καὶ *Ἴλλινον* καὶ *Ἀόν*· τοῦ δὲ *Ἀοῦ* καὶ *Δαύκης* υἱὸν γενέσθαι τὸν *Βῆλον*, ὃν δημιουργὸν εἶναί φασιν.

Μάγοι δὲ καὶ πᾶν τὸ *ἄρειον* γένος, ὡς καὶ τοῦτο γράφει ὁ *Εὔδημος*, οἱ μὲν *τόπον*, οἱ δὲ *Χρόνον* καλοῦσι τὸ νοητὸν ἅπαν καὶ τὸ ἡνωμένον· ἐξ οὗ διακριθῆναι ἢ *θεὸν ἀγαθὸν* καὶ *δαίμονα κακὸν*, ἢ *φῶς* καὶ *σκότος* πρὸ τούτων, ὡς ἐνίους λέγειν. Οὗτοι δὲ οὖν καὶ αὐτοὶ μετὰ τὴν ἀδιάκριτον φύσιν διακρινομένην ποιοῦσι τὴν διττὴν συστοιχὴν τῶν κρειττόνων· τῆς μὲν ἡγεῖσθαι τὸν *Ὠρομάσδη*, τῆς δὲ τὸν *Ἀρειμάνιον*.

3) Uterque C. μενέναι; Hamb. adeo ad marg. exter. idem voc. notat. Dein Mon. χρόνον (superscr. θ) sic; idem inter πολλὴν et γενεὰν infercit ἄλλην, et in textu παντέμυχον, in marg. ψυχον exhibet: f. l. πεντέμυχον. Idem πεντεκόσμον paroxyt. Idem δὲ post περὶ et τοιαῦται et τοσαῦται pro τοιαῦτα, τοσαῦτα dedit.

1) Mon. εἰπειν. — Mon. ἀπασὼν. *H.* ἀπασῶν. Mon. ἄνδραν τῆς. Hamb. προαγόμενον. Mon. μισσαρὴ; ἴλλινον et ἀον sine accentu et Μάγος cf. Hyde de rel. vett. Pers. p. 291. Post οὗτοι δὲ Mon. οὖν inserit; et ὡρομάσδην scr.

Σιδώνιοι δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν συγγραφέα πρὸ πάντων *Χρόνον* ὑποτίθενται καὶ *Πόθον* καὶ *Ὀμίχλην*· *Πόθου* δὲ καὶ *Ὀμίχλης* μιγέντων ὡς δυοῖν ἀρχῶν *Ἀέρα* γενέσθαι καὶ *Αὔραν*, ἀέρα μὲν ἄκρατον τοῦ νοητοῦ παραδηλοῦντες, *Αὔραν* δὲ τὸ ἐξ αὐτοῦ κινούμενον τοῦ νοητοῦ ζωτικὸν προτύπωμα. Πάλιν δὲ ἐκ τούτων ἀμφοῖν *ὦτον* γεννηθῆναι κατὰ [2]) τὸν νοῦν οἶμαι τὸν νοητόν. Ὡς δὲ ἔξωθεν *Εὐδήμου* τὴν *Φοινίκων* εὑρίσκομεν κατὰ Μῶχον μυθολογίαν, *Αἰθὴρ* ἦν τὸ πρῶτον καὶ Ἀὴρ αἱ δύο αὗται ἀρχαί, ἐξ ὧν γεννᾶται *Οὐλωμός*, ὁ νοητὸς θεός, αὐτὸ οἶμαι τὸ ἄκρον τοῦ νοητοῦ· ἐξ οὗ ἑαυτῷ συνελθόντος γεννηθῆναί φησι *Χουσωρὸν*, ἀνοιγέα πρῶτον, εἶτα *ᾠόν*· τοῦτον μὲν οἶμαι τὸν νοητὸν νοῦν λέγοντες, τὸν δὲ ἀνοιγέα *Χουσωρὸν*, τὴν νοητὴν δύναμιν ἅτε πρώτην διακρίνασαν τὴν ἀδιάκριτον φύσιν, εἰ μὴ ἄρα μετὰ τὰς δύο ἀρχὰς τὸ μὲν ἄκρον ἐστὶν *ἄνεμος* ὁ εἷς, τὸ δὲ μέσον οἱ δύο ἄνεμοι *Λίψ* τε καὶ *Νότος*· ποιοῦσι γάρ πως καὶ τούτους [3]) πρὸ τοῦ *Οὐλωμοῦ*· ὁ δὲ Οὐλωμὸς αὐτὸς ὁ νοητὸς εἴη νοῦς, ὁ δὲ ἀνοιγεὺς *Χουσωρός*, ἡ μετὰ τὸ νοητὸν πρώτη τάξις, τὸ δὲ ᾠὸν ὁ οὐρανός. λέγεται γὰρ ἐξ αὐτοῦ ῥαγέντος εἰς δύο, γενέσθαι οὐρανὸς καὶ γῆ, τῶν διχοτομημάτων ἑκάτερον.

Αἰγυπτίων [4]) δὲ ὁ μὲν *Εὔδημος* οὐδὲν ἀκριβὲς ἱστορεῖ, οἱ δὲ Αἰγύπτιοι καθ' ἡμᾶς φιλόσοφοι γεγονότες ἐξήνεγκαν αὐτῶν τὴν ἀλήθειαν κεκρυμμένην εὑρόντες ἐν Αἰγυπτίοις δή τισι λόγοις· ὡς εἴη κατ' αὐτοὺς ἡ μὲν μία τῶν ὅλων ἀρχὴ *σκότος ἄγνωστον* ὑμνουμένη, καὶ τοῦτο τρὶς ἀναφωνούμενον οὕτως· τὰς δὲ δύο ἀρχὰς *ὕδωρ* καὶ *ψάμμον*, ὡς *Ἡραΐσκος*· ὡς δὲ ὁ πρεσβύτερος αὐτὸς Ἀσκληπιάδης, *ψάμμον* καὶ *ὕδωρ*, ἐξ ὧν

ην

2) Mon. *μετά*, sed *κατὰ* supra scriptum. et *Φοινίκων*, sic; et *κατὰ μῦχον*. Postea *φασί*.

3) Mon. *τούτοις*. Hamb. *οὐλωμένου*; in marg. *γρ. οὐλώμου*. Mon. *εἰ* pro *εἴη*. Hamb. *χουσωρου*, et *τὸν νοητὸν*. W. *οὐρανὸν καὶ γῆν* contra Codd.

4) Mon. *Αἰγυπτίους* et *ἐν* ante *Αἰγυπτίοις* om et pro *ὅλων* legit *ἄλλων ἀρχή*; in eodem *δὲ* ante *δύο ἀρχὰς* abest. Postea *κμήφ* itemque paulo inferius. Cf Gale ad Iamblich. de Myst. p. 298. sq. et Creuzeri Symb. I. 647. Mon. *καθόλου*. In Wolf. ed. *στράφεσθαι* videtur sphalma typ. Ejus hic finit Excerptum.

καὶ μεθ' ἃς γεννηθῆναι τὸν πρῶτον Καμηφίν· εἶτα τ
τερον ἀπὸ τούτου, εἶτα καὶ ἀπὸ τούτου τὸν τρίτον, οἱ
πληροῦν τὸν ὅλον νοητὸν διάκοσμον. Οὕτω μὲν Ἀσκλ
δης. Ὁ δὲ νεώτερος Ἡραΐσκος τὸν τρίτον ὀνομασθέν
μηφὶν ἀπὸ τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ πάππου τὸν ἥλιον εἶνα
αὐτὸν δήπου τὸν νοῦν τὸν νοητόν. Ἀλλὰ τὴν μὲν περὶ
ἀκρίβειαν ἐξ ἐκείνων ληπτέον. Ἰστέον δὲ καὶ ἐκεῖνο π
pag. 262. Αἰγυπτίων, ὅτι διαιρετικοί εἰσι πολλαχοῦ τῶν κατὰ ἕνωσ
στώτων, ἐπεὶ καὶ τὸ νοητὸν διῃρήκασιν εἰς πολλῶν θεό
τητας, ὡς ἔξεστι μαθεῖν τοῖς ἐκείνων συγγράμμασιν ἐν
τοῖς βουλομένοις, λέγω δὲ τῇ Ἡραΐσκου ἀναγραφῇ τοῦ
πτίου καθ' ὅλον λόγου πρὸς τὸν Πρόκλον γραφείσῃ τὸ
σοφον, καὶ τῇ ἀρξαμένῃ γράφεσθαι συμφωνίᾳ ὑπὸ Ἀ
πιάδου τῶν Αἰγυπτίων πρὸς τοὺς ἄλλους Θεολόγους.

Cap. 126. Ἐπὶ τούτοις περὶ μεθέξεως πραγματευτέον τῶν
των ἀρχῶν καὶ τοῦ νοητοῦ παντός, ὅπερ τὸ ἡ
εἶναί φαμεν· εἰ μετέχεται ταῦτα ὑπὸ τῶν δευτέρων πάι
ἢ οὐ μετέχεται; ἢ πως μέν, πώς δ' οὔ; ὅτι μὲν γὰ
ἐστὶ διττή, ἡ μὲν μεθεκτή, ἡ δὲ ἀμέθεκτος, καὶ ζωὴ
καὶ νοῦς τὸν αὐτὸν τρόπον, εἴρηται πρότερον καὶ δ
μετρίως. Ἔστι δὲ ὅμως καὶ περὶ τούτων 2) ἐπιζητητέον,
τῶν ἀτόμων πρόεισιν αὐτῶν τις ὑπόστασις; καὶ εἰ μέ
γιγνομένων καὶ ἀπολλυμένων;

Πρῶτον οὖν ῥητέον, τί τὸ ὄνομα σημαίνει τὸ μετ
καὶ τί λέγομεν τὴν μέθεξιν; ἢ βούλεται δηλοῦν τὸ ἔχ
ἀλλὰ μετὰ ἄλλο καὶ ἀπὸ ἄλλου; καὶ ἔχειν δεύτερον,
πρῶτον; καὶ ἔχειν ἄλλο Ὂν μετ' ἐκεῖνο, ὃ ἐστιν ἕτερό
μή ἐστι; καὶ μέθεξιν εἶναι τινός, ἀλλ' οὐχ ὕπαρξιν 3),
καὶ πρωτότυπον; ὥστε τὸ αὐτὸ εἶδος αὐτὸ μὲν εἶναι,

1) Mon. ἁπάντων. — Jam in superiori dissertatione saep
Damascius lectores ad hunc de Participatione seu Communion
remisit.

2) Hamb. verba καὶ περὶ τούτων om. Idem antea ἔτι pro

3) Mon. ἀλλ' οὐχ ὕπαρξιν εἶναί τινος, quae postrema d
bula hic repetit.

καθ' ἑαυτὸ, μετέχεσθαι δὲ εἰς ἄλλο προϊὸν ἀπὸ ἄλλου· διττὸν δὲ τὸ μετεχόμενον, τὸ μὲν ὃ δίδωσι, τὸ δὲ αὐτὸ τὸ διδόμενον, καθ' ὃ μετέχεται τὸ διδόν. Κατὰ γὰρ τὸ διδόμενον οἷον μετέχεται ὁ ἐν οὐρανῷ ἥλιος κατὰ τὸ ὑπ' αὐτοῦ ἐνδιδόμενον φῶς τοῖς ἡμετέροις ὄμμασι· μετεχόμενον δὲ ὅμως καὶ τὸ διδόμενον, καὶ μετέχειν ἑκατέρου λέγομεν τὸ μετέχον τοῦ μὲν ὡς ἐπὶ ἄλλο μετὰ ἄλλο καὶ ἀπὸ ἄλλου προϊόντος, τοῦ δὲ ὡς διδόντος ἄλλῳ τὴν ἑαυτοῦ μεθ' ἑαυτὸ ἰδιότητα. Τοσαῦτα μὲν περὶ τοῦ ὀνόματος.

Ὅτι δέ ἐστί τι καὶ τοιοῦτον ἐν τοῖς πράγμασι, καὶ ἕτερον ἑτέρου μετέχει [4]), ἀλλ' οὐ καθ' αὑτὸ ἕκαστον ἕστηκεν ἀπὸ τῶν ἄλλων μεμονωμένον, καὶ μόνον τοῦτο λεγόμενον, ὅ ἐστι, καθάπερ ἐπιχειρεῖ μὲν Πρωταγόρας ὑποτίθεσθαι, Λυκόφρων δὲ ἀπεφήνατο, δηλώσει ὁ λόγος, μέτρια βασανισθείς. Τί γὰρ ἂν εἴη φήσουσι τὸ καλὸν ἢ καλόν; τί δὲ, τὸ δίκαιον ἕτερον ἢ δίκαιον; οὐκοῦν οὔτε τὸ καλὸν δίκαιον ῥητέον, οὔτε τὸ δίκαιον καλόν. Τί δὲ ἄρα, τὸ καλὸν εἶναι; οὐ γὰρ ὂν τὸ καλὸν, ἀλλ' ὃ μόνον καλόν. Καὶ τὸ δίκαιον οὐκ ἔστιν· τὸ γάρ ἐστι τοῦ ὄντος ἴδιον· οὐδὲν ἄρα τῶν ἄλλων ἐστὶ παρὰ τὸ ὄν· οὐδὲ ἕστηκεν ἄρα παρὰ τὸ ἑστὼς ἕτερον· οὐδὲ κινεῖται παρὰ τὸ κινούμενον· πᾶν δ' ἄρα παντὸς μέτοχον, καὶ ἓν μόνον ἑκάστου ὄνομα κατηγορητέον τὸ τῆς οἰκείας ἰδιότητος, συμπλέκειν δὲ μὴ δεῖν παραγγέλλουσι, μηδὲ λόγον ποιεῖν ὡς ἐπὶ μιᾶς φύσεως λεγόμενον ἀληθῶς. Καὶ γὰρ ὁ ἄνθρωπος, ἄνθρωπος μόνον, οὔτε δὲ ζῶον, οὔτε λογικὸν οὔτε θνητόν· οὐδὲν γὰρ τούτων, ὅπερ ἄνθρωπος.

Ἔτι [5]) δέ φασι τὸ μετέχον, ὅ ἐστι μένον, λέγεται ἄλλου μετέχειν. Εἰ δὲ μένει τὸ αὐτὸ, ὅπερ καὶ πρότερον, τί πλέον ἔσχεν, ὅτι μετέσχεν ἑτέρου; καὶ αὐτὸ δὲ τὸ μετασχεθὲν ἔμεινεν ἐπὶ τῆς ἑαυτοῦ ἰδιότητος, ὅπερ ἦν ἐξαρχῆς, ὥστε καὶ ἐκεῖνο τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος ἀξιωτέον, οὗπερ καὶ πρότερον. Ἐκ δὲ

4) Hamb. *μετέχειν;* dein inferius *παρὰ τὸ ἔπος* (pro *ἑστὼς*) *ἕτερον.* Mon. *μετέχον* pro *μέτοχον.*

5) Hamb. *ἔστι δὲ.* Mon. *ὃ* (pro *ὅπερ*) *καὶ προτ.*

τρίτων ἑτέρῳ [6]) σύνεστιν ἕτερον ἢ κατὰ ἕνωσιν ἢ κατὰ σύγκρασιν ἢ κατὰ παράθεσιν. Καὶ τίνα τούτων ἐροῦμεν εἶναι τῶν συνουσιῶν τὴν μέθεξιν, ζητητέον· οὔτε γὰρ παράθεσιν· ἀπαθῆ γὰρ ὑπὸ ἀλλήλων τὰ παρακείμενα, μετὰ δὲ πάθους τινὸς ἡ μέθεξις. Οὔτε κατὰ ἕνωσιν· δεῖ γὰρ ἀφωρίσθαι τὸ μετεχόμενον καὶ τὸ μετέχον· ἡ δὲ ἕνωσις ἓν ποιεῖ τὰ δύο, καὶ οὐκέτι μένει μετέχον καὶ μετεχόμενον. Ἀλλ' οὐδὲ κατὰ σύγκρισιν, ὃ μάλιστα δοκεῖ· ἐκ δυοῖν γὰρ ὁμοταγῶν σύγκρισις, καὶ στοιχείων ἀμφοῖν μιᾶς ὑπάρξεως, ἀλλ' οὐχὶ τοῦ μὲν μετέχοντος, τοῦ δὲ μετεχομένου. Τοιγαροῦν οὐκ ἂν εἴποι τις τὸ λευκὸν σῶμα σύγκρισιν εἶναι λευκότητος καὶ σώματος, ὥσπερ τὸ σῶμα τριχῇ διαστατόν. Καὶ γὰρ ἀεὶ βούλεται τὸ μετέχον ὑποκείμενον εἶναι τοῦ μετεχομένου· τοῦτο δὲ ὡς ἐν ὑποκειμένῳ ἐκείνῳ. Ταῦτα μὲν οὖν καὶ τὰ τοιαῦτα λέγοιεν ἂν οἱ πρὸς τὴν μέθεξιν ἀποροῦντες καὶ μηδὲν ἀξιοῦντες ἄλλο ἄλλου μετέχειν. Ἀλλὰ μὴν δεινὸς ὁ λόγος, εἰ διεσπασμένα πάντα ποιήσει ἀπ' ἀλλήλων καὶ μηδενὸς κοινωνοῦντα ἑνός, μηδὲ αὐτοῦ τοῦ ἑνός, εἴπερ ὁ αὐτὸς ἁρμόσει καὶ περὶ τοῦ ἑνὸς λόγος, ἀναιρήσει [7]) δὲ καὶ πολλὰ τῶν ὁμολογουμένων εἰδῶν οἷον τὴν ταυτότητα, τὴν ὁμοιότητα, τὴν ἰσότητα, τὴν ἕνωσιν ὅλην, καὶ αὐτήν γε τὴν ὁλότητα. Τῶν γὰρ μερῶν ἕκαστον μετέχειν ἀνάγκη μιᾶς ὁλότητος· ἀνατρέπει δὲ καὶ πᾶσαν ἐπιστήμην, εἴπερ οὐκ ἐνδέχεται ἄλλο ἄλλου κατηγορεῖν οὔτε λέγοντας οὔτε νοοῦντας· ὥστε καὶ αὐτὸς ἑαυτὸν διαφθαρεῖ ὁ λόγος. Οὐ γὰρ ἐξέσται αὐτῷ λέγειν, κεχωρίσθαι ἀλλήλων τὰ πράγματα· μεθέξει γὰρ τοῦ αὐτοῦ δηλονότι πάντα τοῦ πρὸς ἄλληλα χωρισμοῦ. Καὶ μὴν εἰς τὰ πράγματα ἀποβλέπουσι φανερόν, ὅτι μετέχει ἄλλα ἄλλων, καί τινα τῶν αὐτῶν. Τά τε [8]) γὰρ ἐν τῇ ὕλῃ εἴδη φαίνεται οὕτως ἔχοντα, οἷον τὰ στοιχεῖα μετέχει ἀλλήλων· καὶ τὰ ἐκ στοιχείων· αὐτῶν τε τῶν στοιχείων καὶ αὐτὰ ἀλλήλων· θερμαίνεται γὰρ τὸ ἡμέτερον σῶμα καὶ ψύχεται, ἔτι δὲ τρέφεται ἀπὸ

6) Mon. ἑτέρων, et ἀπαθῆ γὰρ παρ' ἀλλήλ. et postea σύγκρασιν et σύγκρασις pro σύγκρισις.
7) Mon. ἀναιρέσει; Hamb. sequens καὶ om. Mon. infra διαφθερεῖ.
8) Mon. τά γε, et in sqq. εἰδοποιοῦντες. Hamb. καὶ post οὐχὶ om.

φυτῶν τε καὶ τῶν ἄλλων καρπῶν. Αἱ δὲ αἰσθήσεις οὐκ εἰδοποιοῦνται τοῖς αἰσθητοῖς; ἐπιθυμία δὲ καὶ θυμὸς οὐχὶ καὶ πρὸς τὸ χεῖρον ἀλλοιοῦται καὶ πρὸς τὸ κρεῖττον; ἡ δὲ λογικὴ ψυχὴ οὐ παιδεύεται τὴν τοῦ παιδεύοντος μεταλαμβάνουσα παιδείαν; οὐ Πυθαγορικὴ γίνεται φιλοσοφοῦσα; οὐ Πλατωνική; τὸ δὲ Σωκράτους ἐκεῖνο· ὅπως ἂν ἄλλος τὸ ἄλλου πάθος ἐγνώρισεν, εἰ μή τι κοινὸν ἦν πρὸς ἀλλήλους; καὶ δῆλον ὅτι ἀφ' ἑνὸς ἀεὶ τὸ κοινόν. Τί δὲ, τὰ χείρω οὐ μετέχει σαφῶς τῶν ὑπερτέρων, οἷον ἡ ὕλη τῶν εἰδῶν; τὸ γοῦν ξύλον ἐσχημάτισται καὶ τέτμηται τῷ πρίονι, καὶ εἰς θρόνον μεμόρφωται, τὸ δὲ σῶμα οὐ ζῇ καὶ κινεῖται ἔνδοθεν, οὐχ ἧπερ τὸ ἄψυχον ἔξωθεν; ὁ ὧδε ἀὴρ καὶ πᾶν τὸ ὑποσέληνον οὐ φωτίζεται τῷ οὐρανίῳ φωτί; οὐ πᾶσι δὲ τοῖς ἐνύλοις τὰ ἄϋλα χορηγεῖ τὴν ἄπαυστον δύναμιν; Ἔτι δὲ λογικώτερον εἰπεῖν, ἄνθρωπος καὶ ἵππος εἶδος ἑκάτερον, ζῶον ἑκάτερον, ὂν ἑκάτερον, ἓν ἑκάτερον, καὶ πάντα κοινὰ πλὴν τῆς ἰδιότητος ἑκάστης, καὶ τὰ κοινὰ τῆς ἰδιότητός [9]) ἐστι καὶ ἐκείνης οἷον στοιχεῖα, ἀλλ' οὐκ ἐφ' ἑαυτῶν. Ὃ γὰρ μή ἐστιν ἑαυτοῦ καὶ καθ' ἑαυτὸ, καὶ πρῶτον αὐτὸ, τούτου μέθεξίς ἐστιν ἀφ' ἑτέρου εἰς ἕτερον ἐλθοῦσα, ὡς ἐλέγομεν. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἴσως ὁμολογεῖται.

Πῶς δὲ τοὺς ἐναντίους ἀπολυσόμεθα λόγους; ἢ ῥητέον, ὡς τὰ μὲν εἴδη οὐδὲ πέφυκεν ὑφίστασθαι χωρὶς ἀλλήλων, ἀφ' [10]) ἑαυτοῦ μόνου ἕκαστον; δεῖ γὰρ τὴν κίνησιν ἑστάναι, καὶ τὴν στάσιν κινεῖσθαι· εἰ δὲ μὴ, οὔτε μενεῖ ἡ κίνησις, ἐν τῷ ᾧ

9) Hamb. ἰδιότητος ἑκάστης sed punctis subter postr. voc. positis. Mon. τοῖτο μεθ. ε. Hamb. ἀμφοτέρου pro ἀφ' ἑτ. — 10) Mon. ἐφ' ἑαυτοῦ μόνον, et postea μένει pro μενεῖ; idem ἐν τῷ ὅ ἐστι; et καθὸ (pro καθόσον). Hamb. ἀσύγχητον, et ὅμοι δὲ λέγ.

Desinit Codex Mon. fol. 176. b. — Fol. 177. a. novus titulus, qui inscribitur: *Δαμασκίου διαδόχου ἀπορίαι καὶ λύσεις εἰς τὸν Πλάτωνος Παρμενίδην, ἀντειπαρατεινόμεναι* (sic) *τοῖς αὐτὸν* (sic) *ὑπομνήμασι τοῦ φιλοσόφου.* In marg. notatur: *οὗ ἡ ἀρχὴ οὐχ εὕρηται;* et circa medium folium incipit *τὰς ἀμεθέκτους ταῖς μεθεκταῖς* sqq. — Codex Hamb. p. 264 lin. 7. ab inf. sine ulla nota lacunae conjungit: *ἐπεὶ κατὰ τὴν ἀλήθειαν οὐδὲ τὰς ἀμεθέκτους ταῖς μεθεκταῖς* sqq. Hic locorum lacunam esse manifestum est; at non admodum magnam censeo, et insuper Commentarium in Parmenidem subsequens arctissime cum his dubitationibus cohaerere judico. Sed virorum doctissimorum sententiae, v. c. Morellii all. lubenter cessi, et istum Commentarium seorsim editurus sum.

ἐστιν, οὔτε ἐνεργήσει ἡ στάσις, καθόσον ἐστίν. Ὁμοίως δὲ καὶ τὸ καλὸν καὶ τὸ δίκαιον ἀντιμετέχει ἀλλήλων, τὸ μὲν καλὸν τοῦ δικαίου, ἵνα τὴν οἰκείαν ἐνέργειαν ἐνεργῇ καὶ ἀσύγχυτον ᾖ πρὸς τὰ ἄλλα· τὸ δὲ δίκαιον τοῦ καλοῦ, ἵνα ἐραστὸν ᾖ καὶ ἀγαπητὸν καὶ ἐπαινετόν. Ὅμοια δὲ λέγειν καὶ ἐπὶ τῶν πλείστων εὐπορήσομεν. Τὰ μὲν οὖν εἴδη, ὅπερ ἔφην ἀνάγκη μετέχειν ἀλλήλων, αἱ δὲ ἰδιότητες ἐπινοούμεναι καθ' ἑαυτὰς οὐκ οὖσαι λέγω τὰς ἀπορίας ἡμῖν ἐργάζονται· ἐπεὶ κατὰ ἀλήθειαν οὐδὲ — —

ADNOTATIONES.

Ad Cap. 22.

Jam Herennium, cujus textum, ne iterum iterumque dirumperetur, huc rejecturi sumus, ad comparationem vocemus. Is igitur post ea, quae ad cap. 13. dedi, deinceps cap. 7 pergit: *Ἔστι δὲ καὶ δι' ἑτέρας ἐφόδου ἀναδραμεῖν ἐπὶ τὴν μίαν τῶν παρόντων ἀρχὴν οὕτως· αὐτίκα τὸ δυνάμει πανταχοῦ* (c. 14 Dam.) .... *προδιωρισμένον* .... *ὅτι δυν. ἐστι τὸ εἶδος ἡ ὕλη, εἴτε ἡ πρ.* .... *ἱσταμένη σῶμα· καὶ δῆλον ὅτι αἱ ποιότητες, κ. ἃς αἱ δ. σ. τοῦ ἀποίου σώματος ὑπ α. ὡς υ. τ. ἤδη προϋπάρχουσαι. διττὸν γάρ ἐστι τὸ Ποιόν· τ. μ. οὐσ. οἷον τοῦ πυρὸς ἡ θερμότης καὶ κουφότης· ταῦτα γὰρ συνελθόντα ἐν τῇ ὕλῃ, πῦρ ἐγένοντο· τὸ δὲ ἐπουσιῶδες, ὡς τὰ συμβεβηκότα, ἅπερ τῷ πεποιωμένῳ ἐπιγίνονται σώματι. Εἰκότως ἄρα πρὸ τοῦ ἀποίου σωμ. τ. πεπ. τιθ. καὶ τοῦτό ἐστιν ὁ φαιν. ὅδε κ. α. ε. τ. τ. σ. τ. μ. ε. ε. τὸ διοικοῦν, ὡς τὰ φυσικὰ, τὰ δὲ ἐξ. ὡς τὰ τ. δ. καὶ φύσιν καὶ προϋνοεῖν* (videtur rectius quam *προςενν.* amborum librr.) .... *τὰ δὲ καὶ τρέφεσθαι* .... *αἰτία ἄλλη πρὸ τ. ει. φ. ἡ φυτικὴ α. δύναμις καὶ ζωή* .... *ὡς ὑλικὰ λέγεσθαι καὶ ὑπάρχειν* .... *καὶ ἔτι μειζόνως* .... *ὑποδείκνυσι* (c. 15. sensus evidentiorem vitam, quam qua plantae utuntur, prodit, puta animantium, quae impetu instinctae loco moventur) ..... *κατὰ ὁρμὴν* ..... *καὶ ὡς ἀμείνονος* .. *χορ.* ..... *τοῦ κατὰ γῆν ἐρριζομένου* (sic item uterque Dam. l.) ...... *μέρος μὲν αὐτοῦ κινεῖ, μέρος δὲ κ* .... *τὸ ἀληθινὸν, ὃ καθόλου ἑαυτὸ κ* .... *διττὴ μὲν αὕτη, ἡ μ. λ. ἡ δὲ ἄλογος. ὅτι μὲν καὶ ἡ ἄλογος ψυχὴ κινεῖ τὰ σώματα* .... *ἄλλοτε ἄλλην ὁρμὴν προβαλλομένη, δῆλον καὶ ἀπὸ τῆς αἰσθήσεως· ἀπορήσειε δ' ἂν τις ἑαυτὴν κινεῖν* (bini l. *κινεῖ*; ergo ante *ἑαυτὴν εἰ* inserendum) *ἀπ' α.* .... *ἄτοπον φαίνεται ἑκάστης* ..... *τῆς θειοτέρας λογικῆς, καίτοι* .... *καὶ τὴν οὐσίαν αὐτῆς ἀλ* ...... *προβαλλομένην. Ἄτοπον* ... .. (Eorum quae Herennius omisit, sensus est: Ipse sensus rationis participem animam ostendit. Unusquilibet namque clarius obscuriusve sibi conscius est, versus se reflectere et in se reverti, ubi in curis et desideriis, in contentione aliqua vitae vel cognitionis versatur. Quae enim hanc rem exigit substantia et meditatione Universalia colligit, jure rationis particeps praedicatur. Quin adeo irrationalis anima, etsi eam ejusmodi actiones non exsequi liquet, neque secum consilio et deliberatione utitur, certe quidem corpora de loco in locum movet..... Qui existimant, rationis impotem animam aliunde, ab integra Mundi anima rationis compote cieri, absurdum decernunt, cujuslibet ratione privae animae actiones non ipsius, sed divinioris esse, siquidem immoderatae, incontinentes et multa foeditate vitiisque contaminatae sunt actiones) ...... *ἰδίας αὐτῆς ἐν* .. *ἐνδεδομένας* .... *προϊούσας. Πᾶσα γὰρ οὐσία γεννητική ἐστι τῶν οἰκείων ἐνεργειῶν. ἑαυτὴν ἄρα κινεῖ καὶ ἡ ἀλ. ψ* ..... *ὁρμάς. Ἀλλ' ἐρεῖ τις ἴσως, εἰ ἑαυτὴν κινεῖ ἡ ἄλογος ψυχὴ, ἐπιστρέφει πρ. ε. Εἰ δὲ τ., χ. ε. καὶ λογικὴ, εἰ ἑαυτὴν*

ὁρᾷ. *Μήποτε οὖν αἱ ἐνέργειαι* κ. (cap. 16 Dam. qui in prioribus c. 15. sic fere argumentatur: Quaevis substantia suas quasdam actiones procudit, non extrinsecus insinuatas, sed ab ipsa illa substantia proficiscentes. Irrationalis anima suas actiones procreat, appetitiones et impetus, ergo se ipsa ciet et impellit; ergo ad se reflectit, ergo seorsim separabile nec in substrato exstat; ergo rationalis est, siquidem in se respicit. Etenim cum in se reflectitur, se ipsa cernet, peraeque ac, ubi ad externa tendit, externas res cernit. — Imo corpus coloratum cernit, se ipsam, quia neque corpus nec coloratum est, non cernit ipsa anima, videndi facultate praedita. Ergo cum non reflectit, nihil nisi irrationalis est sqq.) .... *ὡς οὐσία* (quod et Mon. prius scripserat, sed correxit) *γενν.* .... *ἀλλὰ τοῦτο κοινόν ἐστι π. ου. κ. τ. ἑτεροκινήτου. τοῦτο μὲν τοίνυν* .... *καθάπερ γὰρ* .... *οὐδὲ τὸ σῶμα ἄποιον* (bini *τὸ ἄπ.*) .. *οὕτω καὶ ἡ ἄλογος ἐνέργεια οὔτε τ. ἀσ. ε. ἀλόγου ψυχῆς, οὔτε τοῦ αἰσθητοῦ σώματος, α. τ. ἐξ. α. ως μ. σ.* .... *ὄργανον τῆς ἀλόγου ψυχῆς τὸ σῶμα, α. ὑπ.* ..... *χωριστὴν ἐνέργειαν, καὶ ἐνεργεῖ μὲν κατὰ τὸ συναμφότερον, ὅμως μέντοι κατὰ τὸ εἶδος ἡ ἐνέργεια πρόεισι, καθάπερ ἡ τοῦ ξίφους κατὰ τὸ σχῆμα τομὴ, καὶ τοῦ λευκοῦ σωμ* .... *διακρινομένου τοῦ αἰσθητηρίου* ..... *ἀντιλαμβανόμενοι· ὥςπερ οὖν τὸ δρῶν* ..... *αὐτοκινησίας εἶδος ἐνεῖναι τῷ ζώῳ, οἷον καθ' ἑαυτὸ μὲν μὴ* ...... *διὰ τί δὲ λέγομεν φαιν.; ο. ο. αμ. καὶ τὸ αὐτὸ κινοῦν κ. κιν. ὡς αἱ* .... *καθ. ἡ λογ. ψυχὴ καὶ τὸ ζῶον. καὶ γὰρ ἐπὶ τούτων τὸ μὲν κινεῖ* ...... *ὅταν δὲ* οὕτως *ἔχῃ τὸ σ.* .... *ἐνεργήσει* .... (c. 17 Dam.) ..... *ἀλλ' ὅτι κατὰ τοῦτο τὸ συναμφότερον. διττὴ δὲ καὶ ἡ κίνησις, ἡ μὲν ἐγγινομένη* ...... (c. 18. Dam.) .... *καὶ τοῖς ἀψύχοις σώμασιν· καὶ γὰρ ὁ λίθος ἐπὶ τὴν γῆν ἐνδ. κ. κ. τ. φ. ὁμοίως, καὶ ἔτι τὰ ἄλλα ζῶα τὸν αὐτὸν ἔχει τρ. κ. τ. λ. ζ. ὁμοίως* .... *πρὸς δὴ τοῦτο ἐρ.* .... *αὕτη γὰρ ἡ κυρίως αὐτοκιν* .... *ἐνδόθεν κινεῖται. Ὡς γὰρ κατὰ τὴν φύσιν ἐνοῦσαν κιν. τὸ μὲν πῦρ α. τὰ δὲ γῆ κάτω, κ. ω. κ. τ. ψ. τ. φυτικὴν τ. φ. τρ. κ. αὐξάνει· κ. γ. ομ. καὶ ταύτην ἐνοῦσαν, οὕτω καὶ τὰ ζῶα κ. τ.* .... *ζωὴν ὁρμητικὴν καὶ ὀρεκτ. κ. συνουσιωμένην, κατὰ ταύτην π. τ.* .... *ὁρῶν τὰ ζῶα λογοειδεῖς ἀφιέντα ἐν* .... *καὶ ἔχειν ψυχὴν πρ. ε. ἐπιστρέφουσαν, ἀκουέτω παρ' ἡμῶν* (duo: *ὑμῶν*) *ὅτι οὐ καθ' ὕπαρξιν, α. κ. μ. ἀμυδροτάτην, ὥςπερ* .... *προβαλλομένην ἀδιαστρόφους* .... *διὸ τοῖς μὲν ψυχὴ δ. ε. τοῖς δὲ φύσις. Πάλιν δὲ ἐπὶ τὰ προκ. μετ.* (c. 19 Dam.) .... *τὸ ὄντως αὐτοκίνητον, τὸ ἀνθρώπειον, κ. δ. ο.* .... *πρὸ τοῦ κινουμ.* .... *ἐνέργειαν ἔχει τὴν ἐκείνου συμπεφυρμένην· καὶ ἄλλως ἄτοπον μὲν, τὸ κινούμενον εἶναι οἷον τὸ σῶμα, τ. δ. μ. κ. μὴ εἶναι πρὸ κινουμένου καὶ αὐτοκινήτου· καὶ γὰρ τὸ αὐτοκίνητον καθὸ κινεῖ, κρ.* .. .. *ἐχέτω ἀφ' ἑαυτοῦ· πᾶν γὰρ εἶδος ἀφ' ἑαυτοῦ ἄρχεται τῆς οἰκείας ἰδιότητος καὶ ἐνεργείας· ὅλως δὲ οὐ μένει κατά γε τοσοῦτον, ὅσον κινεῖται* (duo *ὅσον* non habent) *εἰ δὲ κ. δεῖ μένειν, καθόσον κινεῖ* .... *καὶ τὸ κινεῖσθαι κατὰ τὸ ὅλον* sqq. usque ad finem cap. 19. *ὑποθητέον ἡμῖν.* Post haec deinceps haecce infercit: *Ὅτι μὲν τοίνυν τρία τὰ ἐφεξῆς ἀναγκαῖον ὑποτίθεσθαι, τὸ* ἑτεροκίνητον, *τὸ* αὐτοκίνητον, *καὶ τὸ* ἀκίνητον, *ἱκανῶς καὶ οἱ παλαιότεροι δεικνύουσι δι' ἐναργῶν ὑποδείξεων. Εἰ γὰρ ὑφ' ἑτέρου κινεῖται τὸ κινούμενον σῶμα, ἢ σῶμα τὸ κινοῦν καὶ αὐτὸ ὑφ' ἑτέρου, — οὐ γὰρ ὑφ' ἑαυτοῦ, — καὶ τοῦτο ἐπ' ἄπειρον, ἢ ὑπὸ ἀκινήτου. Καὶ πῶς τοῦτο ποτὲ μὲν κινήσει, ποτὲ δὲ οὔ· τὸ γὰρ ἑτεροκίνητον ἐν μεταβολῇ θεωρεῖται, τὸ δὲ ἀκίνητον οὐκ ἂν ἐξάρχοι κινήσεως, ἵνα μὴ καὶ αὐτὸ μεταβάλλοι· ὑπόκειται δὲ ἀκίνητον· ἢ εἰ ταῦτα ἀδύνατα, τὸ αὐτοκίνητον ἄρξῃ* (bini

ἀράξει l. ἄρξει) μεταβολῆ (l. μεταβολῆς) τῆς τε ἑαυτοῦ καὶ τῆς τοῦ ἑτεροκινήτου· ἀνάγκη ἄρα πρὸ τοῦ ἑτεροκινήτου τὸ αὐτοκίνητον ὑποτίθεσθαι, καὶ μὴν τὸ κινοῦν, ἢ κινεῖ, πάντων ἀκίνητον· (f. l. ὃ κινεῖ πάντα). Εἰ γὰρ καὶ τοῦτο κινεῖ τὸ (l. κινεῖται vel ἐκινεῖτο) ἐπ' ἄπειρον ἥξομεν. Εἰ δὲ τὸ αὐτοκίνητον λέγει (bini λέγοι) τις εἶναι τὸ πρῶτον κινοῦν, ἀκίνητον ἂν εἴη, καὶ οὐκ αὐτοκίνητον. Εἰ δὲ ταὐτὸν ἅμα καὶ κινοῦν καὶ κινούμενον, καὶ ᾗ μὲν κινοῦν, ἀκίνητον, ᾗ δὲ ὑφ' ἑαυτοῦ κινούμενον, αὐτοκίνητον οὐκ ἔσται καθαρῶς ἀκίνητον, ἀλλὰ πρῶτον μὲν τῶν κινουμένων, ὅτι οὐχ ὑπὸ ἄλλου, ἀλλ' ὑφ' ἑαυτοῦ· ἔσχατον δὲ τῶν κινούντων, ὅτι οὐ μόνον ἐστὶ κινοῦν, ἀλλὰ καὶ κινούμενον. δεῖ δὲ τὸ ἀμιγὲς πρὸς τὸ χεῖρον πρὸ τοῦ μεμιγμένου τίθεσθαι ὡς πρῶτον. Εἰ γὰρ δεῖ εἶναι πρὸ τοῦ κινουμένου τὸ κινοῦν, ὅπερ ἐξ ἀνάγκης ἀκίνητον, οὐ δύναται πρῶτον κινοῦν εἶναι τὸ ἅμα κινοῦν καὶ κινούμενον· οὐδὲ γὰρ κυρίως τοῦτό ἐστι τὸ κινοῦν· τί γὰρ μᾶλλον κινοῦν ἢ κινούμενον τὸ αὐτὸ καὶ τί (unus τί om.) μᾶλλον τῶν ἀκινήτων ἢ τῶν κινουμένων εἶναι (primus εἶναι om.) λέγοιτο; κἂν γὰρ ἑαυτὸ αὐτὸ μεταβάλλει (sic), μεταβάλλεται ὅμως· οὐκ ἄρα ἀληθῶς ἀκίνητον· δεῖ ἄρα πρὸ τοῦ αὐτοκινήτου τὸ ἀκίνητον ὑποτίθεσθαι, ὃ πάλιν τριττόν ἐστι τὴν φύσιν, νοερὸν ζωτικὸν, οὐσιῶδες, τὸ μὲν, ὡς ὑπὲρ αἰώνιον (sic! junge.), τὸ δὲ ὡς αἰὼν αὐτὸς, τὸ δὲ, ὡς αἰώνιον, ἅπερ εἰσὶν οὐσία, ζωὴ, νοῦς· ἢ πάλιν τὸ μὲν ὡς εἰς εἴδη (bini ἤδη) περιγεγράφθαι καὶ διακρίνεσθαι, τὸ δὲ ὡς ἀπερίγραφον καὶ ἀδιάκριτον, τὸ δὲ οὕτω μέσως ἔχειν, ὡς ἐγείρεσθαι μὲν πρός τε διάκρισιν καὶ περιγραφὴν, οὔπω δὲ ἐν τῷ διακεκρίσθαι περιγεγράφθαι τελέως ἑστάναι· δήλη δὲ τούτων καὶ ἡ τάξις· ἀδιάκριτον, διακρινόμενον, διακεκριμένον· ἔσται δὲ πρὸ τούτων καὶ ἀναπαρατεινόμενον πᾶσι τὸ ἕν· οὐ γὰρ ταὐτὸν ἓν καὶ ἡνωμένον· — τοῦτο γὰρ ἦν τὸ ἀδιάκριτον· ἵνα δὲ σαφέστερον εἴπω, ἐπειδὴ νοῦς ἦν τὸ ὑποκείμενον ἀκίνητον αἴτιον, ἔχοι ἂν καὶ ζωὴν καὶ οὐσίαν· οὐ γὰρ ἀνούσιος καὶ ἄζωος ὁ νοῦς· ἡ δὲ ἐν αὐτῷ ζωὴ νοερά πώς ἐστι καὶ οὐ μόνον ζωὴ οὐδὲ ἁπλῶς, ἀλλά τις ζωή· δεῖ δὲ πρὸ τῆς ἐν ἄλλῳ οὔσης καὶ συγκεκραμένης ἄλλῃ ἰδιότητι εἰδητικῇ εἶναι τὴν ὑπερείδεον ζωὴν, καὶ μόνην ζωὴν καθ' ἑαυτὴν ὑφεστῶσαν, ἐν τῷ διακρίνεσθαι μόνῳ οὐσιωμένην, ἀλλ' οὐχὶ διακεκρίσθαι. Ἐπεὶ δὲ καὶ ἡ ζωὴ οὐσίαν ἔχει, ζωτικὴ δὲ αὕτη ἡ οὐσία, ἀλλ' οὐχ ἡ ἁπλῶς οὐσία, καὶ διακρινομένη ἀλλ' οὐχὶ ἁπλῶς ἡνωμένη, δεῖ πρὸ ταύτης εἶναι τὴν ἀληθῶς οὐσίαν, καὶ μόνην οὐσίαν, καὶ τελέως ἡνωμένην· δεῖ δὲ πάντως καὶ τὸ μόνον, ὡς ἕν, πρὸ τῆς οὐσίας εἶναι, ἀφ' οὗ ἥνωται ἡ οὐσία. Καὶ ταῦτα μὲν ἐν τούτοις. Ἐπὶ δὲ τὴν τοῦ λόγου συνέχειαν ἐπανέλθωμεν. Σκεψώμεθα τοίνυν (cap. 20 Dam.) . . . . . . οὐδὲν δὲ αὐτοκιν. . . . αἰτίας· ἵνα δὲ σαφῶς εἴπω, ὅλ. . . . . . . τρία τὰ κυριώτατα, οὐσιῶδες, ζωτ. γνωστικόν· ἔστιν ἄρα καὶ ἐν τῷ ἀκινήτῳ πλήρωμα τῶν τριῶν τούτων εἰδῶν, ἡνωμένον μέντοι· τὸ ἄρα ἀκίνητον ἓν ἅμα ἐστὶ καὶ πολλὰ, ἡν. . . . . οὐ μέντοι τὸ ἀνάπαλιν. Ὁ δὴ νοῦς οὐκ ἔχει τὸ ἡν. καθ. τοῦ διακεκριμένου· συνουσ. γ. τ. δ. κατὰ ταὐτὸν ὅλον τ. ν. . . . . τοῦ καθ' ὕπαρξιν· κατὰ ἄρα τὸ ἡν. ἀπὸ τοῦ ἁπλῶς ἡν. παραχθήσεται· πρὸ τοῦ ἄρα εἰδητικοῦ. . . . . ὅπερ λεγ. ἡν. δεῖ εἶναι, ὅπερ δὴ Ὂν οἱ σ. κ. ἐν μ. συναιρέσει πάντα τὰ ὄντα ἔχον. Οὐκοῦν ἐνταῦθα πάντες ἀν. (Dam. c. 21.) κ. δ. εἰ ἑ. ἡ ζ. π. ἀρχὴ τοῦτο τὸ ὄν. Καὶ τί γ. ἂν εἴη τ. ο. ἀμ. ὅπερ ὅτε (bini ὁ τὲ) . . . . . . διότι (pro καὶ) ἐκείνου μετασχὸν . . . . ἔσται ἄρα διακεκριμένον καὶ οὐχ ἡνωμένον. Εἰ δὲ σὺν τῷ ὄντι . . . . . . ἢ (om. καὶ) ὁμοταγῆ εἰσιν ἢ διεστήκατον ἀπ. α. κ. ε. δ. ἀρχαὶ, ὅπερ ἄτοπον· ἢ ἀντιμεθέξει α . . . . ἐπιστρέψῃ τὸ ὂν πρὸς ἐφ' ἑαυτὸ (sic tres libri Herennii)· εἰ δὲ τοῦτο, ἄρα τὸ ἓν αὐτοτελὲς . . . . κενὸν σημαίνει . . . . ἁπλουστέραν τοῦ ἑνὸς οὐκ. ε. επ. ἀρχήν· ἄρα τὸ ἓν πρὸ τοῦ

ὄντος, ἀρχὴ ἄρα τῶν πάντων ἐκεῖνο· καὶ ὁ Πλάτων ἐπι.. (c. 28 Dam.).. *ἄλλης ἀρχῆς· ἐκείνη γὰρ ...... οὐδὲ νόων* (pro *ἑνῶν*, rectius; primus liber Her *ἑνῶν* quidem in textu legit, sed ad marginem corr. *νόων*, quod ceteri dant. Iidem libri *ζωῶν* exhibent, quod item probandum.).... *ἐπίνοιαν τεταγμένην. μαντεύεται ἄρα ἡμῶν ἡ ψ.* etc. quae ex eo jam ad c. 7 et sqq. contuli. Ceterum quae loca maximis difficultatibus mihi laborare videntur, eorum addam expositionem. Cum Damascius, viam ingressus ad animal et animam processit, hujusque duplex natura, rationalis et rationis expers, apparuit: quaestio enascitur, utrum animal suapte sponte moveatur, necne? Certe totum per totum sponte se movere non est putandum; neque vero anima irrationalis, quantum in se est, spontiva motione gaudet. — At anima, etsi non seorsim, cum substrato suo tamen in unum conflata spontaneam motionem exsequitur? — Ast, ut utrimque velut ex forma et materia conflatum agat; quid, denuo quaeritur, in hoc Conflato movet, quid movetur? — — Hoc ipsum in Unum conflatum animal, cum peculiarem substantiam gerit compositam, etiam compositam exerceat actionem integro animali consentaneam, quae actio in sua integritate, uti animal ex forma incorporali, et materia constat, ita pariter aliquid incorporeum cum corporali temperatum in se contineat. Velut in discretiva visus actione utrumque inest; Quo fit, ut ab albo corpore utroque modo tum corporaliter tum incorporaliter afficiamur; corporaliter, cum sensorium discernitur et solvitur; incorporaliter, cum affectionem percipimus, i. e. noscitamus....... Compar igitur in visu omnique sensu inesse dicendum est spontivae motionis genus, quae per se quidem seorsim non agit, — utpote per se non substat, — at corpori insinuata praecipuâ quadam qualitate et luminibus ornato conficit totum hoc, quod sponte moti visum gerit. Cur tandem visum gerit? quia non perfecte idem, nec individuum ipsum Movens et Motum in eo est, sed similitudinem separatarum inter se referunt substantiarum, alia vero ratione coeuntium .... ut ergo pars moveat, pars moveatur; v. gr. anima rationis particeps movet, Animal movetur; quia illa non in substrato, hoc non substratum est; Quod ubi de composito genere vere dicitur, neque alterum utrumvis separatim agit, — per se enim non substat — neque in compositione alterum Movens, alterum Motum est; nam uti actionibus, ita naturis discreparent.

Cap. 17. Alius modus spontivae motionis, e quo Junctum ex utrisque et Combinatum secundum Alterum, v. gr. formam sive formae convenienter movetur, (quare haec movens esse videtur), non quod *ab hoc* (tanquam primo motore) alterum, sed huic Alteri (v. c. formae) convenienter seu *secundum* hoc illud Junctum et Combinatum movetur. — At prima motio effectrix aut ab alia quadam re, aut ab ipso Combinato proficiscitur. Neutrum autem stare potest. — Non a se movetur Combinatum, quia eadem res et movens et mota erit, quod soli competit Individuo et partibus vacuo. Quid? quod uti animal sponte motum vere non dicitur, ita ejus quod dicitur ipsum a se moveri et se ipsum movere non est verum; sed speciem sponte moti habet. Nam unum aliquid simplex est, secundum quod Compositum (ex forma et materia v. c. animal) movet, et quidem qua movet, unum est. Est vero in illo (Composito) etiam secundum quod movetur. Hoc utrumque, secundum quod et movetur et movet, hoc tota forma sive ipsum singulare animal cluet, in quo id cietur, secundum quod movetur. Illud combinatum autem movetur

utrimque tum secundum formam tum secundum materiam, quia totius formae vel ipsius animalis velut stamina mutuo communicantur et conspirant, ut adeo totum solidumque et moveat et moveatur, minime vero, quantum est totum, se ipsum tum moveat, tum moveatur; sed moveat propter animam, moveatur propter corpus; nequaquam vero ab anima neque a corpore. — Proximis Damascius quid inter causam efficientem primam sive τὸ ὑφ' οὗ et inter causam similarem inditam sive τὸ καθ' ὅ intersit, exemplo vitae docet. Post haec c. 18. pergit: Pari modo spontivae motionis genus duplex: alterum, a quo (primo efficiente) id quod sponte motum esse videtur, spontiva motione donatur; alterum, quo sponte moti speciem nanciscitur, cum modus et affectio spontivae motionis est, nec a Participante sive re, cui id genus insinuatum est, separari nequit. — Mox ψυχὴ γεννῶσα s. ψυχοῦσα ea est, quae animam indit et animat, ut supra de motu simile et de vita demonstratum est. — Interna motio omni quidem rei contigit, non vero cujuscunque generis motio. — Si ea ex ratione, qua rationalis anima sponte mobilis cluet, notionem sponte moti concipimus, animalia rationis expertia, spontiva motione vacabunt, quia in se non convertuntur. — Imaginatio, fervor animi, cupiditas aliaque hujus generis sponte mota intrinsecus in Externa vires exserunt, neutiquam retrorsum et orbiculatim in se redeunt, sed directa utique via agitant, quippe quae ab directo extensoque corpore secerni nequeant. — — Omnino *Separabile* latius ponemus atque modo hoc modo illud pollere censebimus. Extrema v. gr. distant radicitus *separabile* et per se substans (qualis rationalis est species), ab altera parte usquequaque *Inseparabile*, cujus generis est qualitas. Inter haec mediae intersunt tum Natura, ad Inseparabile acclinis, quae non non nisi exiguam Separati speciem prae se fert; tum irrationalis anima ad Separabile proclivis.............

C. 19. Ejusmodi sponte motum, quod cum extrinsecus moto conglutinatum est, ipsum Primum esse nequit, quia neque ipsum sua ipsius fundamenta munit, ne se ipsum ad perfectionem adigit, imo ad utrumque alterius alicujus rei ei opus est. Ulterius ergo vere sponte motum superat, quo genere, ut sensus et rerum evidentia deliquat, homines utuntur....... Neque vero ipsum reapse sponte motum principii loco honorandum est, quia mixtum ex movente et moto constat. Jam cum omne mixtum suis elementis inferius et posterius est, cum omnis species pura puta sit necesse est, illud vero sponte motum purum putum Movens non exhibet, sequitur, ut principium non sit..... Ulterius itaque erit purum solitariumque Movens, ipsum cum immotum stat: inter quod et tertium genus rerum, quae cum non movent, ipsae moventur, media species sponte moti intercedit. Hoc sponte motum, quatenus quidem movetur, non manet. At vero si movet, manere debet, cum movet. Jam undenam Manere habet? A se ipso enim aut Moveri solitarium (i. e. ut moveatur) hausit, aut unà simul quantum et idem per se totum est, tum Manere tum Moveri habebit. At simplex Manere undenam habebit, nisi sincere Manente. Hoc autem erat Immobile, quod ergo praeponendum.

Cap. 20. Immotumne erit principium? Non; quia Immobile in tot et tantas res immobiliter continet, quot et quantas sponte motum pro sua natura exserit. Jam cum unumquodvis eorum quae in sponte moto coercentur, sponte motum est, cuivis autem sponte moto singula sua immobilia subsunt, plurima erunt Immobilia. Ut exemplo utar, cum in spontanea anima tria haec ad minimum cernuntur, sub-

stantia quaedam, itemque vita et cognitio; cumque horum unum quodlibet sponte movetur (nam et totum sponte mobile, quantum in se est), eorum cuilibet Immotum praeest. Immotum ergo est quasi penus illarum trium formarum, sive divulsarum; (at in sponte moto inter se uniter conjunctae sunt), sive penitus adunatarum, ut nihil quidquam in iis sit distinctum. At sic quidem unaquaevis per se solitaria, sponte mota, minime immobilis cluebit; sponte motis singulis singula Immobilia praesint necesse est. Praeterea immobilis discretio necessario antecidit sponte motam; Immobile ergo lenia prodit vestigia Unius et Multorum, Uniti, et Discreti: hujusmodi immobile est *Mens*, in qua Unitum Discreto naturâ honore praestat. — Jam mens Unitum oppositionis purum non tenet; cum Discreto namque in essentia et primordiis Mens per totum quantum est, intelligens s. intellectuale genus condita exstat; ergo cum duplicitatem quandam prae se fert (Uniti et Discreti), eam (mentem) pure Unitum, unde deducitur, praecedat necesse est; quod Unitum *Entis* nomine sapientes usurpant, quod in unum quasi glomeramen Multa constrictum tenet.

Cap. 21. Num *Ens* est quod quaerimus principium primum? Quid enim Entis expers? quidquid est, cum est, ipso Ente inferius est. At Ens Unitum est, Unitum Uni succedit. — Praeterea cum aliud Unum, aliud Ens esse animo informamus, si Ens Uni antecedat, Unius participio non utetur; Multa tantum modo eaque infinities infinita erit. sin cum Ente Unum, item cum Uno Ens erit; sive constant sive distant, duo erunt principia quod absurdum. Sin mutuo inter se consortio officiisque alterum alterius reciprocis utuntur, elementa vel partes binae alius ex utroque conflati erunt. Quid porro illa ad se invicem conciliavit? si Unum qua est Unum, sibi Ens adunavit, Unum Ente prius aget, quippe quod (Unum) Ens ad se revocaverit et converterit; ergo Unum in se suapte natura absolutum ante Ens constitit. Praeterea simplex Composito prius est. — Simplex aut unum aut non unum erit. si non Unum, aut Multa aut Nihil. Nihil aut inane et privativum significat, et vanum est; aut Reconditum illud, neque est simplex. Si Non Unum Multa est, ei Simplex abest, quod cum privationem multorum significat non multum esse, multitudine carere debet. — Ergo jam ab Unito, participante ad Unum, quod de se impertit, progrediamur.

Cap. 22. . . . . Unum, quâ ponitur, ea parte conjunctum aliquidpiam et commune cum ceteris utcunque positis habet (sc. positionem); apex namque earum est rerum, quae positione subsistunt. Praeterea multum in eo inest, Ineffabile, cognitione, conjunctione et positura liberum; et haec quidem contrariorum (eloquii, cognitionis, positionis etc.) significationem praebent; illa (absolutae notae) his (finitivis) praestant. Jam cum pura et contrariis libera sinceraque mixtis undique supersunt, quaeritur, utrum Unum, qua est essentia et primordio, meliora illa (absolutiones) teneat? Quod si est, quo pacto in eo unâ simul Contrarietates emicant? An Uni illa meliora per communicationem, (transitive) insint et aliunde ab hujusmodi (absoluto) Primitivo adveniant? Quod si est, Uni illud praegreditur, quod plane omninoque omni eloquio, finitione, relatione, positura et conjectura eximium est.

Ad Cap. 48. Adnotationum.

Ne Herennii omnino obliti esse videamur, hoc loco ex ejus Commentario eum locum, qui deinceps verba illa ad cap. 7. Damascii allata postrema sequitur, inseramus. Igitur post illa: *καθ' ἣν ἐστι τι καὶ ἐν ἑκάστῳ ἀπόῤῥητον* Herennius ita pergit:

Μία μόνη πρὸ πάντων ἀρχὴ, καὶ μετὰ τὴν μίαν αἱ δύο, πέρας καὶ ἄπειρον, καὶ τρίτον τὸ ἡνωμένον. Τὸ γὰρ ἡνωμένον τοιοῦτον ἐστὶν, οἷον πεπονθὸς τὸ ἕν· τὸ δὲ ἓν, ὃ μόνον ἓν, ὑπὲρ τὸ ἡνωμένον. οὐ μέντοι ἀπεσπάσθαι (l. *ἀπέσπασται*) *τὸ ἕτερον τοῦ ἑτέρου παντελῶς, ἀλλὰ μετέχει τοῦ ἑνὸς τὸ ἡνωμένον· ἔστιν ἄρα μεταξὺ τῶν δύο, σχέσις θεωρουμένη, οἷον σύνδεσις τῶν ἄκρων Ταῦτα ἐφεξῆς· τὸ ἡνωμένον, ἡ σχέσις, τὸ ἕν· καὶ ὑπὲρ τὸ ἓν ἔσται τὸ Ἄῤῥητον, ἤγουν ἡ ἀῤῥητος ἀρχή. ἡ δὲ λεγομένη σχέσις ἐστὶν ἡ δύναμις τοῦ ἑνός· πρώτη γὰρ ἡ δύναμις σχέσεων πασῶν· αὕτη δὲ λέγεται παρὰ μὲν τοῖς Ἄπειρον, παρὰ δὲ τοῖς πλῆθος, καὶ παρ' ἐνίοις μὲν Ἀόριστος δυὰς, παρ' ἑτέροις δὲ οὐχ ἓν καὶ πάντα καὶ πολλά· καὶ ἐστι ταῦτα ἐφεξῆς· τὸ Ἄῤῥητον, τὸ Αὐτὸ ἓν, τὸ οὐχ ἓν, καὶ τὸ Ἡνωμένον, ἤτοι τὸ Ὄν. Διὰ γὰρ τοῦτο λέγεται τὸ Ὂν ἡνωμένον, ὅτι ἔκ τε τοῦ ἑνὸς καὶ οὐχ ἑνὸς σύγκειται. Τὸ γὰρ ἡνωμένον οὐκ ἐστὶ μόνον ἕν· ταὐτὸν γὰρ ἂν ἦν τῷ ἐξ ἀρχῆς ἓν* (l. *ἑνί*. B. et C. *τὸ ἐξ α. ἕν.*) *ἀλλὰ καὶ οὐχἕν. οὐδὲ ἄρα μόνον οὐχἓν· οὐ γὰρ ἂν ἦν ἡνωμένον. Ὡςπεροῦν, διότι καὶ οὐχἓν, ἔχει πρὸ αὐτοῦ, ὃ καθαρῶς ἓν ἐστιν, οὕτω καὶ διότι ἓν, ἀλλ' οὐχὶ καθαρῶς οὐχἓν, ἔσται πρὸ αὐτοῦ τὸ καθαρῶς οὐχἓν, τῇ ἑαυτοῦ ἰδιοτρόπῳ ὑποστάσει τοιοῦτον λεγόμενον, οὐ δήπου ὡς τὸ μηδέν· τοῦτο γὰρ ἀνυπόστατον· ἀλλ' ὥς τις φύσις ἐκφήνασα τὸ οὐχἓν ἐν τοῖς οὖσι, δι' ἣν καὶ τὸ πρῶτον ἓν οὐχἓν ἐστιν, ὥςπερ ἓν, διὰ τὸ ἕν, καὶ ἡνωμένον δι' ἑαυτό. πάλιν δὲ λέγομεν, ὅτι τὸ Ὂν ἢ ἓν ἐστιν, ἢ πολλὰ, ἢ τὸ συναμφότερον. Ἓν μὲν οὖν οὐκ ἔστιν· οὐ γὰρ ἡ αὐτὴ ἔννοια ὄντος καὶ ἑνός· οὐδὲ μὴν πολλὰ, διὰ τὴν αὐτὴν ἔννοιαν. Εἰ δὲ τὸ συναμφότερον, οὐ δήπου καθ' ὕπαρξιν· οὔτε γὰρ ταὐτὸν ἓν καὶ πολλά· οὔτε ἓν καθ' ὕπαρξιν, ὅπερ μετὰ πολλά ἐστιν· οὔτε πολλὰ, ὅ γε συνουσίωται τῷ ἑνί· Ὡς οὖν προϋπάρχει τὸ ἓν, οὕτω καὶ τὰ* (in marg. *ταὐτὰ*) *πολλὰ* (*ἐστι* suprascripsit librarius Codicis A.). *ἡ πρώτη ἄρα τῶν ἀρχῶν συζυγία τὸ ἓν καὶ τὰ πολλά ἐστι· τὸ γὰρ Ἡνωμένον ἔμφασιν ἔχει καὶ πολλῶν καὶ ἑνὸς, εἰ καὶ μήπω διώρισται ταῦτα ἐν αὐτῷ· ἐκείνη δὲ ἡ ἀρχὴ πολλὰ μόνον* (Cod. B. *μὲν*, ad marg. notat *γρ. μόνον*) *ἐστι· διὸ καὶ ἄπειρον καθ' ἑαυτό· τὸ γὰρ ἄνευ τοῦ ἑνὸς πλῆθος ἐπινοούμενον ἀπειράκις ἄπειρον. Ἔστι μὲν οὖν καὶ τὸ Ἄπειρον ἕν, ἀλλὰ κατὰ μέθεξιν· ἡ δὲ ὕπαρξις αὐτοῦ καὶ οἷον ἰδιότης πολλὰ μόνον, καὶ ἄπειρον μόνον· πρὸ δὲ τῶν πολλῶν αὐτὸ δήπου τὸ ἕν, τὸ μόνον ἕν· διὸ καὶ ὕπαρξις ὀνομάζεται ἡ ἀρχὴ ἐκείνη, ὅτι μόνον καθ' ὕπαρξιν. ἡ δὲ δευτέρα μετέχουσα τῆς πρώτης, εἶτα καὶ ἴδιον προεβάλλετο τὴν ταύτης ὕπαρξιν τὴν πολλοποιόν· διὸ καὶ τὸ δυαδικὸν ἐν αὐτῇ πρώτῃ πέφηνε* (B. et C. *πέφυνε*) *καὶ τὸ προοδικὸν, ὅτι πρώτη προῆλθε, καὶ τὸ τοῦ Χαοῦς ἰδίωμα, ὅτι πρώτη ἐχώρησε τὴν πρὸ αὐτῆς, καὶ τοῦ ἑνὸς ὁπωςοῦν πρώτη ἐξέβη. Ἔστι* (sic) *τοίνυν ἐν τῷ τρίτῳ αἱ δύο μεθέξεις, ἡ τοῦ ἑνὸς καὶ τῶν πολλῶν μία, καὶ τριὰς ἤδη τὸ τρίτον. ὥστε πάντα μὲν ἑκάστη ἀρχὴ τῶν τριῶν ἐστι, καὶ πρὸ πάντων· ἀλλ' ἡ μὲν πρώτη πάντα κατὰ τὸ ἕν, ὡς ἁπλότης μία τελὴς* (ad marg. *ἴσως πάντῃ*. B. et C. *παντελὴς*)*· ἡ δὲ δευτέρα πάντα καὶ αὐτὴ ὡς πολλά, ὅ ἐστι πάντα· οὐ γὰρ δὴ ἔνια· ταῦτα γάρ τινα πολλά· ἡ δὲ ἐστὶν ἁπλῶς πολλά· καὶ πάντα μὲν, ἀλλ' οὔτε διωρισμένα* (B. et C. *διῃρημένα*)

οὔτε ἡνωμένα· οὐ γὰρ τὰ μετέχοντα, ἀλλ᾽ αὐτὴ ἡ πολλότης καὶ παντότης. ἁρμόσει δ᾽ ἂν καὶ οὕτως αὐτὰς διορίζειν· ἡ μὲν ἐστὶν ἓν πρὸ πάντων, ἡ δὲ πάντα ἕν, ἡ δὲ τρίτη ἓν πάντα καθ᾽ ἕνωσιν. δῆλον δὲ, ὅτι οὔτε ὁμοταγεῖς εἰσιν, οὔτε δύο εἰσιν, εἴπερ πᾶς ἀριθμὸς κάτω, (serius et inferius exsistit) καὶ αὐτὴ ἡ μονάς· οὔτε διωρισμέναι εἰσιν ἀπ᾽ ἀλλήλων· οὐδὲ γὰρ ἐν τῇ τρίτῃ ἀρχῇ διορισμὸς, ἀλλὰ μόνον προέγνωμα τῶν διορισθησομένων ἀπ᾽ αὐτῆς· οὔτε ἑτερότης διαλαμβάνει αὐτὰς, εἴπερ οὐδὲ ταυτότης ἐν ἐκείνοις· ἀλλ᾽ ὡς ἔχει ὕπαρξις καὶ δύναμις τῆς ὑπάρξεως, καὶ νόησις τῆς δυνάμεως. Πάντως δὲ φανερὸν, ὅτι οὐδὲ ταῦτα ἀληθεύεται ἀληθῶς ἐπ᾽ ἐκείνων, *καταχρώμεθα δὲ ὁμῶς τοῖς ὀνόμασιν ἐπ᾽ ἐκείνων, ὡς μὴ ἔχοντες ἀξίας ἐκείνων ἐπωνυμίας· οὐδὲ γὰρ νοήσεις ἔχομεν τοιαύτας, οὐδὲ γὰρ αὐτὰ τὰ νοήματα ληπτὰ ταῖς νοήσεσίν ἐστι ταῖς ἡμετέραις. Οὐ τοίνυν δύο ῥητέον τὰς ἀρχάς· οὐδὲ γὰρ μίαν, ὡς ἀριθμοῦντας, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἰδιότητα μᾶλλον ὑπονοοῦντας, ἥν φαμεν εἶναι δυάδος τε καὶ μονάδος· δυὰς γὰρ, ὅτι δυαδικὴ, καὶ μονὰς, ὅτι μοναδική· καὶ γὰρ*οὕτω καὶ ἓν καὶ πολλὰ, οὐ τὸ (B. et. C. τῷ) ἀριθμῷ, οὐδὲ ὅλως τὸ ποσοῦν, οὐδὲ πεποσωμένῃ τινὶ φύσει, οὐδὲ τῇ ποσοῦ ἀρχῇ, οὐδὲ τῆς πεποιωμένης οὐσίας, ἀλλ᾽ ἐπέκεινα τῶν τοιούτων ἁπάντων νοημάτων· ἕκαστον γὰρ τούτων μερικόν τέ ἐστι καὶ διωρισμένον.

Ἀκόλουθον ἐπὶ τούτοις ἂν εἴη ζητεῖν, εἰ πρόεισί τι ἀπ᾽ ἐκείνου εἰς τὰ μετ᾽ αὐτό; ἢ οὐδενὸς αὐτοῖς μεταδίδωσιν; Εἰ γὰρ οὐδενὸς μεταδίδωσι τοῖς ἀπ᾽ αὐτοῦ παραχθεῖσιν, πῶς αὐτὰ παρήγαγεν, οὕτως ἔχοντα ἀνοικείως πρὸς αὐτὸ, ὥστε μηδενὸς ἀπολαύειν τῆς ἐκείνου φύσεως; πῶς δὲ αὐτῶν αἴτιόν ἐστι κατὰ τὴν ἑαυτοῦ (B. et C. αὐτοῦ) φύσιν; ἧς αὐτοῖς οὐ μεταδίδωσι· πῶς δὲ ἐπιστρέφεται ἐκεῖνα πρὸς αὐτό; καὶ πῶς αὐτοῦ λέγεται, οὗ μετέχειν οὐ δύναται; πῶς δὲ σώζεται τὰ προελθόντα, μὴ ἐνεῤῥιζωμένα τῇ σφῶν αἰτίᾳ; Εἰ δὲ προΐοι, πάλιν αὖ ἀποῤῥήσειέ τις, ὃν τινα τρόπον προΐοι ἄν; τί γὰρ αὐτῷ τῆς διακρίσεως αἴτιον ἔσται; πᾶσα γὰρ πρόοδος μετὰ διακρίσεως· πάσης δὲ διακρίσεως τὸ πλῆθος αἴτιον· πολλοποιὸν γὰρ ἀεὶ τὸ διακριτικόν· ἐκεῖνο δὲ ἓν πρὸ τοῦ πλήθους, καὶ ἀδιάκριτος αὐτοῦ σύμπαν ἡ φύσις. Οὐκ ἄρα ἑαυτό γε διακρίνοιεν ἂν εἰς τὴν τῶν πολλῶν πρόοδον· ἀλλὰ μὴν οὐδὲ τῶν πρὸ αὐτοῦ τῶν γε μὴ ὄντων· οὐδὲ μέντοι τῶν μετ᾽ αὐτό. Τί γὰρ ἂν καὶ δράσειεν τὸ δεύτερον καὶ αἰτιατὸν εἰς τὸ πρότερον καὶ αἴτιον; οὐ τοίνυν πρόεισιν, ἢ κατὰ ὕφεσιν, ἢ κατὰ μερισμόν. Πρὸς δὲ τούτοις, εἰ πρόεισιν καὶ ἔστιν ἐν ἑκάστῳ τῶν ὄντων καὶ γενομένων τὸ οἰκεῖον μέτρον, φανερὸν ὅτι ἐν ἑκάστῳ (τὸ addunt B. et C.) ἐπιβάλλον ἐνδίδωσιν. Τοῖς δὴ φθαρτοῖς καὶ θνητοῖς εἰ μὲν οὐδὲν, πῶς καὶ τούτων αἰτία ὑμνεῖται; εἰ δὲ ἐνδίδωσιν, οὐ τὸ αὐτὸ, ὃ καὶ τοῖς αἰωνίοις; φθαρτὸν ἄρα καὶ θνητὸν τὸ ἐνδιδόμενον τούτοις. Καὶ τίς ἂν γένοιτο φθορὰ τοῦ ἑνός; ἔτι, εἰ τὰ ἄλλα ἀπ᾽ αὐτοῦ πρόεισιν, ἐχωρίσθη αὐτοῦ· καὶ ἐκεῖνο ἄρα τούτων ἐχωρίσθη· εἰ δὲ ἥνωται, οὐ προῆλθεν· ἄλλος γὰρ ὁ τρόπος ἐκεῖνος τῆς ἑνιαίας προόδου, ὃν ἡμεῖς οὔπω συννοοῦμεν, ἅτε μεμερισμένοι εἰς μονὴν καὶ πρόοδον καὶ ἐπιστροφήν· τὸ δέ ἐστιν ὑπὲρ τὸν διορισμὸν τῶν τοιούτων· ἐκεῖνο γὰρ πρὸ ἀμφοῖν ἀδιόριστον.

Μηδὲ αὖ ζητείτω τις, εἰ παράγοι, ἐνεργεῖ; καὶ εἰ ἐνεργεῖ, καὶ δύναται καὶ ὑπάρχει; τρία οὖν ταῦτα, ἀλλ᾽ οὐχ ἕν, ὕπαρξις, δύναμις, ἐνέργεια· ἀλλ᾽ εἴρηται, ὅτι ἐκεῖνο πρὸ ἐνεργείας καὶ δυνάμεως καὶ ὑπάρξεως· ἐν αὐτῷ γὰρ ὡς ἓν τὰ τρία, ἀλλ᾽ οὐ τρία θεωρεῖται.

Μηδὲ λεγέτω τις ἀποῤῥεῖν τινὰ ἀπ᾽ αὐτοῦ μέθεξιν, οὔτε ἰδίαν ἑκάστου γινομένην, οὔτε κοινὴν μίαν ἁπάντων, ἵνα μετέχῃ αὐτοῦ τὰ ἀπ᾽ αὐτοῦ προελθόντα, καὶ ἐκεῖνο διδῷ τὸ ἀφ᾽ ἑαυτοῦ τοῖς προελθοῦσιν, ἢ εἰ μὴ ταῦτα, μηδὲ ἐκεῖθεν ἔχειν τὸ εἶναι, μηδέ τι (B. et C. τὸ) κοινὸν

εἶναι αὐτοῖς πρὸς ἐκεῖνο. Τὸ γὰρ τοιοῦτον εἶδος τῶν ἀποριῶν ἰσχύειν ῥητέον ἐπὶ τῶν κατὰ διάκρισιν παραγόντων καὶ προϊόντων· αἱ γὰρ τοιαῦται πᾶσαι ἀντιθέσεις ἐν διορισμῷ· τὸ δέ ἐστιν, ὡς εἴρηται πολλάκις, ἀδιόριστον· ὥστε ἅμα ταῦτα πάντα ἐν ἐκείνῳ ῥητέον, καὶ αὖ οὐδέν· τὸ δὲ ἀληθέστερον, οὐδὲ πάντα, ἀλλὰ πρὸ πάντων, ἓν ὁμοῦ πάντων τούτων ἁπλωτικόν· οὔτε ταῦτα ἀπ' ἐκείνου διεκρίθη, οὐδὲ ἐκεῖνο ἀπὸ τούτων. Ἀλλ' οὐδὲ μὴν ἥνωται ἀλλήλοις, οὐδὲ τὰ αὐτά ἐστιν, οὐδὲ ἕτερα, οὐδὲ ὅμοια, οὐδὲ ἀνόμοια, οὐδὲ ἓν οὐδὲ πολλὰ οὐδὲ ὁμοταγῆ οὐδὲ ἑτεροταγῆ· οὐδὲ γὰρ τὸ πρὸ πάντων ἁρμόζει ἐκείνῳ, οὐδὲ ἄρα τοῖς πᾶσι τὸ μετ' ἐκεῖνο· οὐδὲ πρῶτον, οὐδὲ δεύτερον, οὐδὲ αἴτιον, οὐδὲ αἰτιατόν· ἐν διορισμῷ γάρ τινι τὰ τοιαῦτα πρὸς ἄλληλα· τὸ δέ ἐστιν ἀδιόριστον, οὐ τὸ ἀντικείμενον τῷ διωρισμένῳ, ἀλλὰ πάντῃ ἁπλοῦν καὶ ἰδιοτρόπως οὕτω καλούμενον. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐν τούτοις. Ὃ δὲ νῦν λέγομεν, τοῦτό ἐστι, ὅτι ἡ μία ἀρχὴ τῶν πάντων τοσοῦτον ἀπέχει τοῦ διακρίνειν, ὥστε οὐδὲ ἑνίζει· οὐδὲ γὰρ ποιεῖ τι· ἓν γάρ τι καὶ τὸ ἑνίζειν, ὥσπερ καὶ τὸ διακρίνειν· καὶ οὔτε μετεχομένη ἐστιν, οὔτε ἀμέθεκτος, ἀλλὰ τρόπον ἄλλον τὸ (B. et C. τὸν) πρὸ ἀμφοῖν ἔστι τε καὶ τὰ ἄλλα σώζει καὶ τελειοῖ καὶ παράγει ὁμοῦ πάντα κατὰ τὸ ἓν ἑαυτῆς παντοποιὸν ἐνέργημα, ὅπερ οὔτε παρεκτικὸν, οὔτε τελειωτικὸν κλητέον, οὔτε ἄλλο τῶν τοιούτων οὐδέν· ἐν διορισμῷ γὰρ καὶ ταῦτα· τὸ δὲ ἓν ἐστιν ἐπ' ἀμφότερον μὲν, κατὰ μίαν δὲ φύσιν· πάντα οὖν αὐτοῦ ἀπηώρηται, καὶ ταύτῃ αὐτοῦ ἀπολαύει ἐχόμενα ὑπ' αὐτοῦ· οὐδὲν οὖν ἀπ' αὐτοῦ τοιοῦτον, οἷον αὐτό. Οὐδὲ γὰρ οἷόν τε ἦν αὐτὸ ἑαυτοῦ διαστῆναι κατὰ ὑπόβασιν, οὐδενὸς ὄντος τοῦ διαστήσαντος· οὐδὲ θέμις ἦν, τὴν ἀδιάφορον φύσιν ἐν διαφορᾷ τινι γενέσθαι πρὸς ἑαυτὴν, οὐδὲ τὴν πάντων ἁπλότητα εἰς διπλόην τινὰ προελθεῖν, ὅπου γε καὶ τὴν εἰς ἔσχατον ἀποῤῥυεῖσαν ὕλην περιέσχε τῇ ἑαυτοῦ διαφόρῳ περιοχῇ τῆς παντελοῦς ἁπλότητος.

Εἰ τοίνυν οὐδὲν ἀπ' αὐτοῦ, πῶς πάντων αἴτιον; ἢ οὕτω μὲν ὡς διωρισμένον αἴτιον καὶ τὴν ὡς αἰτίου διωρισμένην ἔννοιαν οὐκ ἐστὶν αἴτιον; ἀλλ' ὡς προείρηται. Ἥκει οὖν ἄρα τι ἐκεῖθεν; πάνυ γε, πάντα· ἀλλ' οὐχ οἷον ἐκεῖνο, ἀλλ' οἷα τὰ μετὰ τὴν φύσιν ἐκείνην. Ἀλλὰ μήποτε ἡ μέθεξις οὐκ ἄλλη ἐστὶ τῆς ὑπάρξεως αὐτοῦ· οὐ γὰρ ἄλλο δίδωσιν ἀφ' ἑαυτοῦ τοῖς μετέχουσιν ἑαυτὸ ὅ ἐστιν· ἢ τοῦτο τῇ ὕλῃ προσήκει; ἀλλ' ἥγε ὕλη οὐκ ἔχουσα τι μεθ' ἑαυτὴν ὅτι δοίη, δίδωσιν ἑαυτὴν τῷ κόσμῳ· ἢ ἡ μὲν ὕλη κατὰ τὸ χεῖρον, ἐκεῖνο δὲ ἴσως κατὰ τὸ κρεῖττον, ἑαυτὸ τοῖς πᾶσι καὶ ἑκάστῳ ἐνδίδωσιν, οὐχ ὡς ὕλην· οὐδὲ γὰρ ὡς εἶδος· ἀλλ' ὡς αἰτίας τῆς πρώτης τὴν πρώτην μέθεξιν, ταὐτὸν δὲ φάναι, καὶ ὕπαρξιν ἐν τοῖς μετέχουσιν οὖσαν, οὐδὲ διακρίνεσθαι ἀπ' αὐτῶν ἐθέλουσαν, εἰ καὶ ἐκεῖνα πρόεισιν ἀπ' αὐτῆς, καθ' ὅσον τοῦ πλήθους μετέσχεν, ὥστε οὐδὲ ἀπ' αὐτῆς ἡ πρόοδος, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ πλήθους ἀπογεννᾶται, ἀπ' ἐκείνης δὲ πάντα ἕν, οἷον ἡ ῥίζα μόνη πρὸς τὸ στέλεχος καὶ τῆς τῶν κλαδῶν ἐκφύσεως ὅλον ἤδη οὖσα τὸ δένδρον,—ἢ οἷον κέντρον, ἐν ᾧ πάντα τὰ πέρατα τῶν εὐθειῶν διαστάσεων, μετὰ δὲ τὸ κέντρον ἡ διάστασις, καὶ οὐκ αἴτιον αὐτῆς τὸ κέντρον, ἀλλ' ἡ ῥύσις τοῦ συνεχοῦς. Καὶ ἐκεῖ τοίνυν τὸ πολλοποιὸν αἴτιον ἄρχει τῶν προόδων, τῆς μὲν ἑνιαίας τὸ ἑνιαῖον, τῆς δὲ οὐσιώδους τὸ οὐσιῶδες. Εἰ τοίνυν τὸ ἓν αὐτὸ μόνον ἐστὶ καὶ οὐδὲν ἄλλο τῶν πάντων, οὔτε κατὰ μέθεξιν, ὅτι μηδὲν πρὸ αὐτοῦ, οὔτε καθ' ὕπαρξιν, ὅτι ἕν, οὔτε κατ' αἰτίαν, ὅτι μηδὲ αἰτίαν ἔχει ἐν ἑαυτῷ τῶν ἀπ' αὐτοῦ τινός· οὐδὲ γάρ τι ἐκεῖ παρὰ τὸ ἕν· — πῶς αὐτὸ φήσομεν εἶναι καὶ γνωστόν; οὔτε γὰρ ταὐτὸν γνωστὸν καὶ ἕν, οὔτε εἰ ἕτερον ἔτι ἕν. Ἔτι τὸ γνωστὸν ἐφετὸν ἐστι τοῦ γνωστικοῦ· ἡ ἄρα γνῶσις ἐπιστροφή ἐστι τοῦ γνωστικοῦ πρὸς τὸ γνωστὸν, πᾶσα δὲ ἐπιστροφὴ συναφή ἐστι, συνάπτει δὲ τὸ αἰτιατὸν τῷ αἰτίῳ ἢ κατὰ γνῶσιν, ἢ κατὰ ζωὴν, ἢ κατὰ τὸ εἶναι. πρὸ

τῆς μὲν ἄρα κατὰ γνῶσιν ἐπιστροφῆς ἡ κατὰ ζωὴν, πρὸ δὲ ταύτης ἡ κατ᾽ οὐσίαν, καὶ πρὸ ταύτης ἡ ἕνωσις, ἐπειδὴ καὶ τὸ ἓν πρὸ τοῦ νοῦ καὶ ζωῆς καὶ οὐσίας. ἐπέκεινα ἄρα γνώσεως ἡ ἕνωσις· τὸ ἄρα πρὸς τὸ ἓν ἐπιστρεφόμενον οὔτε ὡς γνωστικὸν οὔτε ὡς πρὸς γνωστὸν ἐπιστρέφεται, ἀλλ᾽ ὡς ἓν πρὸς ἓν δι᾽ ἑνώσεως, ἀλλ᾽ οὐ διὰ γνώσεως· καὶ γὰρ ἔδει πρὸς τὸ πρῶτον διὰ τῆς πρώτης ἐπιστρέφεσθαι ἐπιστροφῆς· οὐκ ἔστι δὲ πρώτη ἡ γνῶσις, ἀλλὰ τοὐλάχιστον τρίτη. Ἆρα οὖν ἀναβάντες ἐντετυχήκαμεν αὐτῷ ὡς γνωστῷ, ἢ βουληθέντες ὡς τοιούτῳ τυχεῖν ἀνελύθημεν (sic et B et C. sed ad marg. *ἴσως ἀνεληλύθαμεν* uterque) *εἰς τὸ ἄγνωστον, ὑπερβάντες ἡμῶν τὸ γνωστικὸν, εἰς τὸ ἓν εἶναι περιϊστάμεθα· αὕτη γὰρ ἦν ἡ συναφὴ τοῦ ἑνὸς ὡς πρὸς ἕν, καθὼς εἴρηται. Ἀλλὰ πῶς περὶ αὐτοῦ ταῦτα λέγομεν, εἰ μὴ ἐστὶ γνωστὸν, οὕτω μὲν ἀνωτερειδεινειν* (ad marg. *ἀντερείδειν*, quod et B et C dant) *τὴν γνῶσιν, οὐ γνωστὸν, οὐδ᾽ ὡς νόθῳ λογισμῷ, ᾧ καὶ τὴν ὕλην γιγνώσκομεν, καίτοι τὸ γνωστὸν οὐκ ἔχουσαν· εἶδος γάρ τι τὸ γνωστὸν, ἤ τι τῶν ὄντων. Εἰ δὲ ἐστι μὴ ὂν, καὶ ἀνείδεος. Ὡς οὖν τὸ εὐθὺ, τὸ διεστραμμένον φασὶν, οὕτω καὶ τὸ γνωστὸν, τὸ ἄγνωστον καθυπονοοῦμεν· τρόπος δὲ ὅμως καὶ οὗτος γνώσεως. γνωστὸν ἄρα καὶ ἐκεῖνο κατὰ τοσοῦτον, ἐπειδὴ προςδεῖται μὲν ἡ γνῶσις διακρίσεως, πλησιάζουσα δὲ τῷ ἑνὶ, συμπύσσεται* (B et C. *συμπήσεται* l. *συμπτύσσεται* vel *συμπεσεῖται*) *εἰς ἕνωσιν ἡ διάκρισις, ὥστε καὶ ἡ γνῶσις ἀναχεῖται εἰς ἀγνωσίαν Καὶ γὰρ τὸν ἥλιον τὴν μὲν πρώτην ἐπιχειροῦμεν ὁρᾶν, καὶ τελευτῶντες οὔτε αὐτὸν οὔτε ἄλλα ὁρῶμεν, ἀντὶ φωτιζομένου ὄμματος φῶς γενόμενοι.*

Ἆρα οὖν ἄγνωστον τῇ οἰκείᾳ φύσει τὸ ἓν, ἢ καὶ τὸ ἄγνωστον ἄλλο παρὰ τὸ ἕν; τὸ δὲ καθ᾽ αὑτὸ βούλεται εἶναι, σὺν ἄλλῳ δὲ οὐδενί. Τὸ μὲν δὴ ἀντιδιῃρημένον τῷ γνωστῷ ἄγνωστον, τὸ ἐπέκεινα τοῦ ἑνὸς πάντῃ ἀπόρρητον, οὗ τῇ γειτνιάσει καὶ τὸ ἓν ἐπιλυγάζεται· ἐγγυτάτω γὰρ ὂν τῆς ἀμηχάνου ἀρχῆς, εἰ θέμις οὕτως εἰπεῖν, ὥςπερ ἐν ἀδυνάτῳ (B. et C. *ἀδύτῳ*) *μένει τῆς σιγῆς ἐκείνης. Εἰ οὖν μήτε ὡς ἓν, μήτε ὡς πάντα γιγνώσκεται, τί ἂν εἴη; ἄπαγε, ἄνθρωπε, μὴ προςενέγκῃς τὸ τί· αὐτὸ γὰρ τοῦτο σοὶ ἐμποδίζει πρὸς τὴν ἐκείνου γνῶσιν, ὅτι οἴει τι ἀκούσεσθαι· τὸ δὲ, εἰ ἀφέλῃς τὸ τὶ καὶ τὸ ποιόν, φανεῖταί σοι ὃ ἐστιν, κατὰ τὸ δυνατόν· αὐτὸ γὰρ τοῦτό ἐστι τὸ μή τι, μήτε ποιὸν, ἀλλὰ ἄλλο τι, ὅπερ οὔτε εἰπεῖν οὔτε νοῆσαι ῥᾴδιον· πᾶν γὰρ ὄνομα τί ἐστι, καί τινος δηλωτικὸν, καὶ πᾶν νόημά τί ἐστι καὶ ποιοῦ τινος, κἂν πάντα ὁμοῦ συναγάγῃς, ποιά ἐστι καὶ τινὰ, ποιῶν γὰρ καὶ τινῶν· ὥστε καὶ ὁ νοῦς ἢ νοῦς ποιῶν τινῶν θεωρός ἐστι.*

Hunc Herennii locum integrum cum ad illustrandam Damascii de primo principio etc. quæstionem supra tractatam attuli, tum ut liqueret, quomodo Herennius in excerpendo Damascio et conficienda ista *ἐξηγήσει* egerit. Sequentia inferius integre proferam, quæ ad emendandum et explicandum Damascii locum de tertio principio etc. faciunt.

Ad Cap. 61 Adnotationum.

Quem supra c. 48. promisi Herennii locum ex Damascio corrasum hic addo, ut cum hoc et deinceps sequentibus capitibus conferatur.

Φέρε δὴ νῦν, κατὰ ἄλλην ἐπιβολὴν ἀποδείξωμεν τὴν τρίτην ἀρχὴν, ὅπως ἂν ἔχοι λόγον πρὸς τὴν οὐσίαν καὶ τὸ Ὄν. Οὐκοῦν τοῦτο λέγομεν εἶναι, ὃ δύναταί τι καὶ ἐνεργεῖ. Ὃ γὰρ ἔστι μὲν, οὐκ ἐνεργεῖ δὲ, τοῦτο οὐδὲ εἶναί φαμεν. Οὐκοῦν ἡ μὲν πρώτη ἀρχὴ κατὰ τὴν

ὕπαρξιν θεωρεῖται, ἡ δὲ δευτέρα κατὰ τὴν δύναμιν, — οὕτω γὰρ καὶ λέγεται· ἡ δὲ τρίτη κατὰ τὴν ἐνέργειαν· ἔσται ἄρα καὶ ὑπάρχουσα καὶ δυναμένη καὶ ἐνεργοῦσα, τοῦτο δὲ οὐσία καλεῖται καὶ Ὄν, διὸ καὶ τριάς· διὸ μετὰ τὴν ὕπαρξιν ἡ οὐσία, ὅτι σὺν δυνάμει καὶ ἐνεργεῖ, πρὸ δὲ τούτων ἡ ὕπαρξις αὐτὸ οὖσα τὸ πάντων ὑποστατικὸν αἴτιον, ὡς ἡ δύναμις τὸ πάντων δυναμωτικὸν, ὡς ἡ τρίτη τὸ πάντων ἐγερτικὸν (ad marg. ἴσως· ἐνεργητικὸν, quod B et C. dant) εἰς ἐνέργειαν, αὐτῷ δὲ τούτῳ πάσης οὐσίας γεννητικὸν τῆς ἅμα ὑπαρχούσης καὶ δυναμένης καὶ ἐνεργούσης. Καὶ νῦν πᾶσα οὐσία πρὸ δυνάμεως καὶ ἐνεργείας ἐστιν· αὗται γὰρ ἀπ' ἐκείνης, ὥστε ἔδει τὴν ἁπλῶς οὐσίαν μήτε δύναμιν ἔχει, μήτε ἐνεργεῖ· ἢ ταύτας μὲν οὐκ ἔχει τὰς μεθ' ἑαυτὴν, ἃς ἐκτενείας (B. et C. ἐκτενῶς in m. ἴσως ἐκτείνας) αὐτῆς εἶναι τιθέμεθα· οὔπω γάρ τις ἐκεῖ διάκρισις, ἀλλ' ἣν ἂν εἴποι τις εἶναι τῇ πρὸ δυνάμεως καὶ ἐνεργείας οὐσίᾳ, δύναμιν καὶ ἐνέργειαν συνουσιωμένην, καθ' ἣν γεννᾷ καὶ προβάλλεται (A. ad marg. προβάλλει) τὴν μεθ' ἑαυτὴν δύναμιν καὶ ἐνέργειαν· ταύτην ἄν τις καὶ ἔτι συμφυεστέραν ἀπολείποι σὺν τῇ πρώτῃ οὐσίᾳ, δύναμιν καὶ ἐνέργειαν· διὸ καὶ πρὸ ἐνεργείας δύναμις μόνον καὶ ὕπαρξις, πρὸ δὲ τῆς δυνάμεως ὕπαρξις μόνον, καὶ οὐδ' ὅπως οὖν ἐκεῖ οὔτε δύναμις, οὔτε ἐνέργεια, ἀλλὰ τὸ πάντων ἁπλούστατον, ἡ ὕπαρξις. Ἐκ τριῶν ἄρα συνουσιοῦται ἰδιωμάτων ἡ οὐσία, τοῦ ὑπαρκτικοῦ, ὃ καὶ ἔστι καὶ εἶναι καὶ ὑφίστασθαι λέγομεν· τοῦ δυναμικοῦ, ὅπερ τὸ γόνιμόν ἐστι τῆς ὑπάρξεως· καὶ τοῦ ἐνεργητικοῦ, ὅπερ ἤδη πρὸς τὰ ἐκτὸς ἀποτείνεται, καὶ τὴν ἑαυτοῦ χρείαν ἐπιδεικνύμενον· τοιαύτη γὰρ ἡ δύναμις, ἔτι εἴσω μένουσα, οἷα προελθοῦσα ἤδη πρὸς τὰ ἐκτὸς ἡ ἐνέργεια· τοιαύτη δὲ ἡ οὐσία ἑστῶσα πάμπαν, οἷα παρασκευαζομένη πρὸς πρόοδον ἡ δύναμις. Καὶ τοῦτό ἐστιν ἡ οὐσία, ὕπαρξις δυναμική τε καὶ ἐνεργητικὴ, ὅ ἐστιν ἐνεργείας οὐσία, ἤτοι σὺν ἐνεργείᾳ (B. et C. συνεργείᾳ) ὥσπερ καὶ τὸ δυνάμει σὺν δυνάμει τινὶ, ἀλλ' ὅτι ἡνωμένα ἐκεῖ τὰ τρία ἀκροτάτῃ ἑνώσει. Ἐκ τούτων τοίνυν τῇ ἐπινοίᾳ χωριζομένων εἰς τὸ ἁπλούστερον ἀναγόμεθα, ἤτοι εἰς τὰς πρώτας ἀρχάς· ἀπὸ μὲν τοῦ ὑπάρχειν μόνου εἰς τὸ ἓν, ἀπὸ δὲ τῆς δυνάμεως εἰς τὴν δευτέραν, ἤτοι τὴν ἀόριστον δυάδα· ἀπὸ δὲ τῆς ἐνεργείας ἐπὶ τὴν τρίτην, τὸ ἡνωμένον, ἤτοι τὸ Ὄν. Οὕτω μὲν οὖν ἄλλο παρὰ τὴν οὐσίαν ἡ ὕπαρξις, ὡς ἰδιότης μία γυμνουμένη τῶν ἄλλων εἰς ἔνδειξιν τῆς πρώτης ἀρχῆς. Ὡς δὲ καθ' ὑπόστασιν φάναι, καὶ ταὐτὸν ἂν εἴη ὕπαρξις τῇ οὐσίᾳ, ἥ γε μετὰ δυνάμεως καὶ ἐνεργείας ὑφέστηκεν ὡς ἀληθῶς. Τὰ γὰρ πρὸ τούτων ὄντα καὶ πρὸ πάσης ἐστιν ὑπάρξεως, καὶ ἓν μόνον, ὥστε διὰ πάντων φανερὸν, ὅτι τὸ Ὂν τρίτη ἀρχὴ, ἡ δὲ ὕπαρξις καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ ἐνέργεια ἀπὸ τοῦ ὄντος ὑπέστησαν, καὶ ἐν τῷ ὄντι πρώτῳ. Πλὴν ὅτι ἐν τούτῳ μὲν κατὰ τὴν ὕπαρξιν καὶ δύναμις καὶ ἐνέργεια, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ τάξει τῶν νοητῶν κατὰ τὴν δύναμιν καὶ ἡ ὕπαρξις καὶ ἡ ἐνέργεια· ἐν δὲ τῇ τρίτῃ κατὰ τὴν ἐνέργειαν καὶ ἡ ὕπαρξις καὶ ἡ δύναμις, διότι καὶ πρώτη ἐνέργειά ἐστιν ἡ τοῦ νοητοῦ νοῦ· καὶ τίς γὰρ ἂν εἴη πρώτη πασῶν ἐνεργειῶν, πλὴν τῆς ἐπιστρεφομένης εἰς τὸ πρῶτον ἀπὸ τοῦ τρίτου. ἡ γὰρ τοῦ δευτέρου οὔπω ἐνέργεια· οὔπω γὰρ ἀπόστασις ἀπὸ τοῦ πρώτου, ἀλλ' οἷον παρασκευὴ ἀποστάσεως· ὥσπερ δὴ καὶ τοῦ πρώτου τὸ εἶναι μόνον, οὐ δεόμενον δυνάμεως ἢ ἐνεργείας, οὕτω κατὰ τὸ συμφανέστερον εἶδος τῶν νοημάτων, ὡς δὲ ἀποῤῥητότερον εἰπεῖν, καὶ κατὰ ἔνδειξιν· ἡ μὲν τοῦ ὄντος, ὅ ἐστιν ἡ τῆς τρίτης ἀρχῆς ὑπόστασις, ἔχει τὸ τρίτον, ἤτοι ἐνέργειαν, ἐπειδὴ ἐν ταύτῃ πρώτῃ τὸ ἐνεργητικόν· τοῦτο οὖν εἰδοποιεῖ τὸ τρίτον· τὸ δὲ δεύτερον δύναμις, ὅτι πρώτη ὕπαρξις (B. et C. omittunt ὕπαρξις) ἐκτένεια αὕτη, καὶ οὔπω εἰς ἐνέργειαν προϊοῦσα· ἡ δὲ τοῦ πρώτου, ἤτοι Ἑνὸς ἀρχὴ πρώτη ὕπαρξις ἐπινοεῖται κατὰ ἔνδειξιν· πάντων γάρ ἐστι

τὸ Ἓν ὑποστατικὸν, αὐτοῦ δὲ οὐδὲν, οὐ γὰρ ἂν ἔτι ἓν εἴη, ἀλλ' αὐτό τε καὶ οὗ μετέχει τοῦ ὑποστήσαντος δηλονότι. Τὸ μὲν οὖν Ἓν ὅπως παράγει ζητεῖν, ἀγνοούντων ἐστὶ τὴν ἁπλότητα τοῦ ἑνός· οὔπω γὰρ ἐκείνῳ ὕπαρξις καὶ ἐνέργεια καὶ δύναμις, ἀλλὰ μόνον κατὰ τὸ ἕν· ἡ δὲ δευτέρα ἀρχὴ πρώτη ὑποφαίνει τὸ γόνιμον καὶ ἀπειροποιὸν εἰς πλῆθος, καὶ τὴν πρώτη ὑποφαίνει τὸ γόνιμον καὶ ἀπειροποιὸν εἰς πλῆθος, καὶ τὴν ἔξω τοῦ ἑνὸς ἀπιοῦσαν. Καὶ οὐδὲν ἄπορον, ἀπὸ ταύτης τὰ πολλὰ προϊέναι πολλά γε οὔσης, καὶ τὰ πρὸ πάντων πολλὰ ἁπλῶς. Τὰ αὐτὰ καὶ ὑπὲρ τοῦ ἡνωμένου λέγομεν. Τοῦτο γὰρ πάντα Ὂν ἐστι κατὰ τὸ ἡνωμένον· εἰκότως τοίνυν γεννητικόν ἐστι τῶν πάντων, ὡς ἀρχὴ τῶν πάντων ἡ ἡνωμένη. Ἀλλὰ πῶς ἀπὸ τοῦ ἑνὸς τὰ πολλὰ διεκρίθη; φαίη τις ἄν. ἢ ὅτι ἡ ἀρχὴ πάντα οὖσα, καὶ πρόοδος ἦν, καὶ μόνη καὶ ὕφεσις καὶ διάκρισις· ἔστι γάρ τι τῶν πάντων καὶ τούτων ἕκαστον. Ὡς οὖν οὐσίαν καὶ ζωὴν καὶ νοῦν παράγει, φέρε εἰπεῖν οὕτω καὶ μετὰ τούτων συναπογεννᾷ τὴν διάκρισιν καὶ τὴν ὕφεσιν καὶ τὴν πρόοδον καὶ πάντα ὅσα τῆς ἑτερότητος ἔχεται. Καὶ γὰρ καὶ ἡ ἑτερότης μετὰ τῶν ἑτέρων διακρίνεται, ὥστε καὶ ἡ διάκρισις μετὰ τῶν διακρινομένων, καὶ ἡ πρόοδος μετὰ τῶν προϊόντων, καὶ ἡ ὕφεσις μετὰ τῶν ὑφιεμένων. Οὐκ ἄρα κατὰ συμβεβηκὸς πρόεισιν εἰς διάκρισιν, ἀλλ' ἡ γεννῶσα αἰτία καὶ διακρίνει, καὶ τὴν διάκρισιν συμπαράγει.

Μήποτε οὖν ἄμεινον λέγειν, ὡς τὸ ἓν οὐκέτι μόνον ἕν, ὡς τὸ ὄνομα παραδείκνυσιν, ἄλλα πάντα κατὰ μίαν ἁπλότητα τὴν πρὸ πάντων, διὸ πάντων ἐστὶν αἴτιον κατὰ τὴν πάμφορον αὐτοῦ ταύτην πάντων ἁπλότητα, οὐ καθόσον οὖν ἓν οὕτως ἀντικείμενον τοῖς πολλοῖς, ἀλλὰ καθόσον ἀρχὴ τῶν πάντων, καὶ πάντα ὡς ἀρχὴ τῶν ἁπάντων, οὕτω παράγει τὰ μεθ' ἑαυτὴν, τά τε πάντα ὡς μόνη, καὶ τὰ πολλὰ ὡς ἕν, καὶ τὰ ὄντα ὡς ὑπερούσιος οὖσα δέ· τί γὰρ διαφέρει τὸν δημιουργικὸν νοῦν πάντα ἐν ἑαυτῷ προειληφότα παραδειγματικῶς παράγειν ἀφ' ἑαυτοῦ πάντα εἰκονικῶς, ἢ τὴν μίαν τῶν ὅλων ἀρχὴν πάντα οὖσαν ἁπλῶς, ὅσα ἀπ' αὐτῆς πρὸ τῶν ἀπ' αὐτῆς ἀδιακρίτως, καὶ κατὰ μίαν ἀπλήθυντον φύσιν πάντα παράγειν τὰ πολλὰ ἀφ' ἑαυτῆς. Τὸ δὲ ἄπορον ἦν, πῶς ἀφ' ἑνὸς τὰ πολλά; νῦν δὲ ἀπὸ τῆς πάντων ἀρχῆς τὰ πάντα πέφηνεν, ὅτι καὶ ἀρχὴ πάντα ἦν πρὸ πάντων. Εἰ δὲ τὰ προελθόντα, καὶ ἓν ἐκ πάντων καὶ πάντα, οὐ κατὰ πλῆθος, τὸ πάντων.

Εὖ μέντοι εἰδέναι χρὴ, ὡς τὴν ἀρχὴν οὖσαν διττὴν, τὴν μὲν κατὰ τὸ ἓν ἁπλῶς, τὴν δὲ κατὰ πάντα, ὅπερ εἶναι αὐτὴν φαμὲν, πολλὰ τοῦ ἑνὸς, οἷον δύναμιν ἐκείνου ἄπειρον, καθ' ἣν ἢ μεθ' ἧς πάντα ἐκεῖνο καὶ πάντων γεννητικόν. Καὶ ἐπειδὴ συμπεφύκασιν αἱ πρῶται ἀρχαὶ οὕτως ὡς ἐν τῇ πρώτῃ τὴν δευτέραν εἶναι, καὶ ἀπ' αὐτῆς ἐν αὐτῇ προελθεῖν, διὰ τοῦτο καὶ τῶν ἐκεῖθεν προελθόντων ἕκαστόν τε καὶ ἰδίᾳ καὶ ὁμοῦ πάντα ἕν τε καὶ πολλὰ ἐστιν ὁμοῦ, καὶ τὰ πολλὰ ἀπὸ τοῦ ἑνός. Οὕτως οὖν καὶ ἐν τῇ ὕλῃ μετὰ τὸ ἓν τὰ πολλὰ αὐτῆς ἐστι, καὶ τὸ ἔσχατον πάντων οὐ τὰ πολλὰ, ἀλλὰ τὸ ἕν ἐστιν, ὥστε τὸ ἓν πανταχοῦ πρῶτον καὶ ἔσχατόν ἐστι.

Ἔτι δὲ τὸ μὲν Ἓν ἁπλῶς οὐκ ἦν ἀριθμητικὸν, ἀλλ' ἐδήλου τὴν μίαν ἁπλότητα τῶν πάντων. Καὶ ἡ μετὰ τὸ Ἓν δυὰς ἀόριστος λεγομένη οὐκ ἦν ἐπὶ δυοῖν μονάδοιν δυὰς, ἀλλ' ἡ πάντων γεννητικὴ τοῦ ἑνὸς αἰτία δι' αὐτῆς ἐδηλοῦτο, καὶ ἦν κατὰ ἄμφω πατὴρ πάντα γεννᾷν δυνάμενος. Καὶ δὴ καὶ τὸ ἡνωμένον ἦν ἀπὸ δυνάμεως ἐνέργεια προελθοῦσα. Ἀπὸ μονάδος ἄρα τοιαύτης καὶ δυάδος τοιαύτης ἐπέστη τριὰς, κατὰ φύσιν ἔχουσα τὸ ἡνωμένον, τριάς γε οὖσα πρὸς τὸ ἓν ἐπεστραμμένη καὶ διὰ τοῦτο νοῦς πατρικός. Ἀλλὰ ταῦτα λέγοντες τρία ποιοῦμεν τὸ ἕν; οὐκ· ἀλλ' ὁ πατὴρ ἐστὶν δυνάμενός τε καὶ ἐνεργῶν, αὕτη ὅλη ἡ τριάς. μονὰς ἄρα ἡ τριὰς, καὶ μονὰς, οὐκ ἀριθμοῦ

ἀρχὴ, ἀλλ' αἰτία μονάδος τε καὶ ἀριθμοῦ παντός· οὐδὲ ἐν περιγραφῇ τινι, οἷον εἶδος μεμονωμένον, ἀλλὰ μονοειδὴς τῶν πάντων, καὶ πολλῶν ἁπλότης. Ταὐτὸν οὖν ἄρα, τὰ τρία, καὶ ἡ τριὰς μονάς· τὸ γὰρ Ἓν οὐκ ἰδιότης μία, ἀλλὰ τοιοῦτον οἷον πολλὰ, καὶ τὰ πολλὰ οὕτως, οἷον πάντα, καὶ τὰ πάντα οὐ πάντα οὕτως, ἀλλ' ὡς ἓν, καὶ τὰ πάντα πολλά ἐστιν ὡρισμένα· τὰ γὰρ πολλὰ, προςλαβόντα ὅρον, πάντα ἐγένετο· τὰ πολλὰ γὰρ ἡ πολλὰ, ἄπειρα ἐστιν, ὥςπερ καὶ τὸ ἓν πέρας, ἐξ οὗ πέρατος καὶ ἀπειρίας τὸ ἡνωμένον. Οὐκοῦν Ἓν μὲν ὁ πατήρ· πολλὰ δὲ ἡ τοῦ ἑνὸς ἀορίστου (ad m. ἀόριστος, quocum B. et C. consentiunt) δύναμις· πάντα δὲ ὁ νοῦς τοῦ πατρός. Καὶ ὁρᾷς, ὅτι τὰ πολλὰ φύσει μεταξὺ τοῦ ἑνὸς καὶ τῶν πάντων· καὶ τὸ μὲν Ἓν ἁπλότης μόνον· τὰ δὲ Πολλὰ ἀοριστία καὶ ἀπειρία· τὰ δὲ πάντα ὁμοῦ πάντων ἕνωσις. Κατὰ τὸ ἡνωμένον ἄρα συνέστηκεν ὁ νοῦς· καὶ ὥςπερ ἐν τῷ νοερῷ κατὰ εἶδος ἅπαντα περιγέγραπται, οὕτως ἐν τῷ ἡνωμένῳ καθ' ἓν πάντα συνήρηται ἀπεριγράφως. μονὰς οὖν ἄρα ἡ φύσις αὕτη, ἁπλῆ ἅμα οὖσα (B. et C. καὶ οὖσα) καὶ πολλὰ καὶ πάντα. Πάντων γὰρ καὶ ἀπείρων ἡ ἁπλότης περιεκτική· τὰ γὰρ πολλὰ καὶ πάντα ὥρισται τῷ ἑνὶ, ἐπειδὴ καὶ τοῦ ἑνὸς ἦν. ἄρα οὖν μονὰς μὲν τῷ ὑποκειμένῳ, τρία δὲ ἔχουσα ἰδιώματα, ἡμεῖς δὲ διορίζομεν, οὐ δυνάμενοι συνελεῖν ἓν πρᾶγμα τῶν τριῶν συναιρετικόν. Ἀφελέον τοίνυν τὰ διωρισμένα ἰδιώματα καὶ ἀνακτέον ἐπὶ τὴν μίαν φύσιν τὴν ἁπλήν· καὶ τὸ κοινὸν τῶν τριῶν νοείσθω κατὰ τὸ ἓν τῆς τριάδος. Ὡς δὲ τριχῇ διεξοδεῦσαι τὴν μίαν φύσιν, εἰ χρὴ οὕτω φάναι, τὸ μὲν ἁπλότης αὐτῆς, τὸ δὲ πολλότης, τὸ δὲ παντότης. Ἓν γὰρ πολλὰ πάντα, καὶ πάντα πολλὰ καὶ Ἕν. Καὶ πῶς μία φύσις τὸ ἓν καὶ τὰ πολλὰ, καὶ τὰ πάντα; ὅτι τὰ πολλὰ τὸ ἀπειροδύναμον ἐστὶ τοῦ ἑνὸς, τὰ δὲ πάντα, ἐνέργεια παντοῦχος τοῦ ἑνὸς (B. et C. πανταχοῦ τοῦ ἑνὸς) δύναμις γάρ ἐστιν ἐκτένεια ὑπάρξεως ἑκάστου εἴδους, εἴσω μένουσα. Ἐνέργεια δὲ, ἐκτένεια δυνάμεως εἰς τὰ ἐκτός· τρεῖς γὰρ λέγομεν τὰς ἀρχὰς, ἓν, πολλὰ, πάντα, πατέρα, δύναμιν, καὶ νοῦν, πέρας, ἄπειρον καὶ μικτὸν, μονάδα, δυάδα ἀόριστον, καὶ τριάδα ἐξ ἀμεροῖν συνεστῶσαν τούτοιν· ὥστε τὸ Ἓν κατὰ τὸ ἓν ἔχει τὸ τριπλοῦν ἐμφαινόμενον· καὶ δὴ καὶ ἡ δύναμις, ἅτε δυὰς οὖσα, τῷ μὲν ἑνὶ συμφερομένη ἐννοειδὴς γίνεται, τῷ δὲ ἡνωμένῳ τριπλῆ συμφαντάζεται· δυὰς ἄρα ἐστὶν ἐν μέσῳ τοῦ ἑνὸς καὶ τῆς τριάδος· τὸ γὰρ ἡνωμένον ὡς τρίτον, κατὰ φύσιν ἐστὶ τριάς. οὐκ ἄρα θαυμαστὸν ἐννοῆσαι τὸ ἓν, οὕτω γε τρία διοριζόμενον (ad marg. notat: εἶχε διζόμενον quod et B. et C. habent. f. l. τριαδιζόμενον), οὐχ ὅτι ἀριθμεῖται, οὐδὲ διορίζεται, ἀλλ' ὅτι προείληφεν ἐν ἑαυτῷ τὴν τοῦ ἡνωμένου τριπλοήν, καὶ ὡς ἀρχὴ τῆς δευτέρας καὶ τρίτης ἡγουμένη. Ἔστω γὰρ τὸ ἁπλῶς Ἓν ἀνάριθμον καὶ ἀμονάδιστον καὶ ἀτρίαστον· οὐδὲ γὰρ μοναδικόν ἐστιν, ὅ γε μηδὲ ἓν κατὰ ἀλήθειαν, κατὰ δὲ ἔνδειξιν λέγεται μόνην. τοιοῦτον δὲ καὶ τὰ πολλὰ καὶ τὰ πάντα, τὸν αὐτὸν λέγομεν (B. et C. λεγόμενον) τρόπον ἄνευ παντὸς διορισμοῦ καὶ προςθήκης. ἡμεῖς γὰρ ἀνθρωπίνως διαλεγόμενοι περὶ τῶν ὑπερτάτων καὶ ὑπερθειοτάτων, ἀρχῶν οὐκ ἰσχύομεν ἄλλως οὔτε ἐννοεῖν, οὔτε ὀνομάζειν ἢ οὕτως ὡς ἀναγκαζόμεθα χρῆσθαι τοῖς λόγοις, ὑπὲρ τῶν εἰς τὰ ἐπέκεινα ἀνεχόντων, τοῦ παντὸς καὶ ζωῆς καὶ οὐσίας πραγμάτων. Τοίνυν καὶ παραλλάττομεν τῆς ἀληθείας ἐκείνης, καὶ παραφερόμεθα πρὸς τὰ κάτω μεριστὰ συγκατασπώμενοι τῇ ἀνάγκῃ τῆς μικροπρεποῦς ἡμῶν οὐδενείας. Ἀλλ' εἰ καὶ οὕτως ἔχει ὡς ἔχει κατὰ ἀλήθειαν ἡ φύσις, ὅμως ἀνάγομεν εἰς αὐτὴν σαφηνείας ἕνεκα καὶ συμμετρίας τῆς πρὸς ἀνθρώπους τὰ σεμνότατα ἀπ' αὐτῆς καὶ μεθ' αὐτὴν προελθόντων, οἷον τὸ ἓν, τὰ πολλὰ, τὰ πάντα, τὸ πέρας, τὸ ἄπειρον, τὸ μικτὸν, τὸν πατέρα, τὴν δύναμιν, τὸν νοῦν, ὅσα τε ἄλλα τοιουτότροπα· καὶ δὴ καὶ τοῦ διωρισμένου τὸ παντελὲς καὶ παντελῶς

ὑφεστῶτος (B. et C. ἐφεστῶτος), ὃ δὴ τριὰς ἔχει, καὶ ἡ τῆς τριάδος πρόοδος. Ταῦτα δὲ πάντα κατὰ μὲν ὑπόστασιν μετὰ τὸ ἡνωμένον ὑφέστηκε, κατὰ δὲ αἰτίαν ἢ ἔμφασιν (B. et C. ἡ Ἔμφασις) ἢ ἀναλογίαἐν τῷ ἡνωμένῳ· κατὰ δὲ αὖ τὴν ἀπ' αὐτοῦ ἀναγομένην εἰς τὰ πολλὰ προαιτίαν ἢ προέμφασιν ἢ προαναλογίαν, ὡς εἴ τις ἐν τῇ μονάδι ἐνάδον τινὰ ἀδιάκριτον τῶν ἀριθμῶν προϋπόστασιν καὶ ἐν τῇ ἀνειδέῳ ὕλῃ τῆς τῶν εἰδῶν· τρίτῳ δὲ βήματι εἰς τὸ ἄνω ἀπὸ τοῦ χαοῦς ἀνιὼν τῶν πολλῶν ἐν τῷ αἰθέρι τῆς πάντων ἁπλότητος, ὑπονοήσει ταῦτα προειλῆφθαι, καθόσον αὐτὴ σύνεστι καὶ αὐτῆς ἐστιν ἥ τε χαώδης ἀπειρία, καὶ ἡ τοῦ ἡνωμένου ἀδιάκριτος σύμπηξις τῶν πάντων· ἀλλὰ καὶ αὗται αἱ τρεῖς οὐ διαστήξονται ἀπ' ἀλλήλων κατὰ διάκρισιν, ἀλλ' ὑπὲρ πᾶσαν μονάδα πρὸς ἑαυτὴν ἡνωμένην, ἐκεῖναι πρὸς ἀλλήλας ἑνωθήσονται, τοῦ ἑνὸς ἁπλῶς τὴν ἑαυτοῦ πρώτην ἑνοποιὸν δύναμιν εἰς τὰς μεθ' ἑαυτοῦ συνεχεῖς αὐτῷ ἀρχὰς ἀπερειδομένου καὶ ἀναρπάζοντος αὐτὰς εἰς τὴν ἑαυτοῦ ἄφραστον ἕνωσιν, ἧς τοσαύτη ἐστὶν ὑπερβολὴ πρὸς τὴν μονάδος ἕνωσιν, ὥστε καὶ τὸ τρίτον ἀπὸ τοῦ ἑνὸς, ὅπερ καλοῦμεν ἡνωμένον, καὶ τοῦτο ὅμως τῇ ἑαυτοῦ φύσει καὶ πρὸς τῆς ἀμηχάνου τοῦ ἑνὸς ἁπλότητος ὑπὲρ μονάδος ἕστηκεν ἀναλογίαν· ἡ μὲν γὰρ εἶδός ἐστιν· εἰ δὲ μὴ εἶδος, ἀλλά τι διωρισμένον, εἰ δὲ μὴ, ἀλλά γε διωρισμένης συστάσεως ἀρχή· τὸ δὲ ἡνωμένον καὶ ὑπὲρ εἶδος, καὶ ὑπὲρ πάντα διορισμὸν, καὶ ὑπὲρ πᾶσαν οὐσίαν, καὶ οὐκ ἀριθμοῦ ἀρχὴ, ἀλλ' οὐδὲ ἔχει πλῆθος ἐν ἑαυτῇ, πολλῶν ἀριθμὸν συνεσπειραμένον (B. et C. συνεσπειραμένων), ἀλλὰ πάντῃ ἀνάριθμόν τε καὶ ἀδιάκριτον, αὐτὸ τοῦτο μόνον, ὃ λέγεται ἡ ν ω μ έ ν ο ν. Οὐκ ἄρα ὡς ἀληθῶς τριὰς δοκοῦσα ἐστιν, οὐδὲ γὰρ μένει διωρισμένα ἀπ' ἀλλήλων τὰ τρία, τὸ ἓν, τὰ πολλὰ, τὸ ἡνωμένον, ἀλλὰ τὸ μὲν ἡνωμένον ἀναχεῖται εἰς τὰ πολλὰ, κατὰ γοῦν τὴν ἐπικράτειαν τῆς δυνάμεως· ἡ δὲ δύναμις ἅμα ἐκείνῳ διαλυθέν τι (διαλυθέντι B. et C.) εἰς δύναμιν, εἰς τὸ ἓν ἀναπλοῦται, ἀφεῖσα τὴν αὐτῆς (B. et C. ἑαυτῆς) σχέσιν, καὶ εἰς τὴν τοῦ ἑνὸς ἀναδραμοῦσα ἁπλότητα· πάντα οὖν αὕτη κατήλειφεν (l. κατείληφεν), οὐκ ἐῶσα φανῆναι τὸν τῆς τριάδος διορισμὸν, ἀλλὰ πάντα τὸ ἓν ἀποφήνασα καθάπερ ἡ δύναμις. Καὶ τὸν νοῦν ἀποδεικνῦσιν ἄπειρον χάος, ἐν τῷ τῆς δυνάμεως ἱστάμενον ἀορίστῳ. Πῶς οὖν τῷ ὄντι τριάς; ἑκάστης γὰρ τριάδος αἱ μονάδες χείρονες εἰσὶν αὐτῆς ὅλης, καὶ οὐδὲ μία μέντοι ἀφανίζει τὴν οἰκείαν (ad marg. δίαν. B. et C. ἀφανίζειν οἰκείαν) τριάδα, τοὐναντίον δὲ καὶ συνίστησι· νῦν δὲ τὸ ἓν πάντων ἐστὶ κράτιστον, καὶ οὐδέν ἐστι πρὸ αὐτοῦ, ἔτι δὲ καὶ ἀφανίζει τὴν τριάδα (haec verba ab τοὐναντίον usque τριάδα omittunt B. et C.) τὸ Ἕν· καταπίνεται γὰρ ἐν αὐτῷ ἅπας διορισμός· διόπερ ἐν μὲν τῷ ἑνὶ, μόνη ἑνάς ἐστιν, καὶ ἡ λεγομένη τριὰς, ἐν δὲ τοῖς πολλοῖς δυάς ἐστι καὶ ἡ τριάς· δύναμις γάρ· ἐν δὲ τῷ ἡνωμένῳ σαφής τις ἂν εἴη τῆς τριάδος ἔμφασις, διὰ τὸ πρῶτον πεπονθέναι τὸ ἓν καὶ τὰ πολλά· πρῶτος δὲ καὶ ἡ τριὰς ἀριθμὸς, ἕν τε καὶ δύο· τοῦτο δέ ἐστι καὶ ἡνωμένον, ἤτοι μοναδικόν τε καὶ δυαδικόν. Τῶν μὲν δὴ τοιούτων ἅλις ἡμῖν.

Ἐπ' ἐκεῖνα δὲ τρέψωμεν τὴν διάνοιαν τὰ ζητήματα, ὅσα τὴν φύσιν αὐτὴν πολυπραγμονεῖ τῆς τριάδος, τῆς πατρικῆς, τῆς δυναμικῆς, τῆς νοερᾶς. Ὡς γὰρ κατὰ τὴν ὕπαρξιν ἡ πατρικὴ, οὕτω κατὰ τὴν δύναμιν ἡ μέση θεωρεῖται ἀρχὴ πασῶν δυνάμεων, ἡ δέ γε τρίτη ἡ νοερὰ λεγομένη, κατὰ τὴν ἐνέργειαν ὡς ἀπὸ δυνάμεως προϊοῦσα καὶ οὖσα ἐνέργεια τῆς ὑπάρξεως. Ὃν γὰρ ἔχει λόγον ἡ οὐσία πρὸς δύναμιν, καὶ δύναμις πρὸς ἐνέργειαν, τοῦτον ἔχειν εἴποι τις ἂν τὴν πατρικὴν ἰδιότητα πρὸς τὴν δύναμιν, καὶ τὴν δυναμικὴν πρὸς τὴν νοεράν· καὶ ἃς ἀρχὰς ἠβουλήθησαν ἐνδείξασθαι δι' ἄλλων ἄλλοι, οἷον οἱ Π υ θ α γ ό ρ ε ι ο ι διὰ μονάδος καὶ δυάδος καὶ τριάδος, ὁ δὲ Π λ ά τ ω ν διὰ τοῦ πέρατος, καὶ

τοῦ ἀπείρου, καὶ τοῦ μικτοῦ, πρὸς δὲ καὶ ἡμεῖς διὰ τοῦ ἑνὸς καὶ τῶν πολλῶν καὶ τοῦ ἡνωμένου, τοῦτο οἱ χρησμοὶ διὰ τῆς ὑπάρξεως καὶ δυνάμεως καὶ ἐνεργείας. Εἰ δὲ ὁ μὲν πατὴρ ὕπαρξις, ἡ δὲ δύναμις, τὸ μέσον, πῶς οὐχὶ καὶ τὸ τρίτον ἐνέργειά τε εἴη καὶ λέγοιτο; Καὶ δὴ τοῦτο ταύτῃ θεωρεῖ καὶ ὁ μέγας Ἰάμβλιχος. Τάχα δὲ καὶ ὁ νοῦς ἀπὸ τοῦ νοεῖν, ὅ ἐστιν ἐνέργεια, ὀνομάζοιτο ἄν, ὅ τι ποτε ἂν δηλοίη τὸ νοεῖν, εἴτε τὸ γιγνώσκειν, εἴτε τὸ ἐπιστρέφεσθαι πρὸς τὸν πατέρα· καὶ τάχα ἂν ὁ μὲν πατὴρ ὑπάρχει μόνον, ἡ δὲ δύναμις πρὸς τὸ ὑπάρχειν καὶ τὸ δυνατὸν, ὁ δὲ νοῦς πρὸς τούτοις καὶ τὴν ἐνέργειαν προβάλληται ἄν· καὶ ἡ τοιαύτη ἔνδειξις πολλὴν ἂν σώζει (σώζῃ B. et C.) τὴν ἕνωσιν τῶν πρώτων ἀρχῶν, εἴ γε τρεῖς οὖσαι ὅμως ἥνωνται πρὸς ἀλλήλας οὕτως, ὡς πρὸς ὕπαρξιν δύναμις καὶ ἐνέργεια. δῆλον δὲ ὅτι καὶ μειζόνως ἥνωται ἢ πρὸς ἑαυτὴν ἡ μία φύσις, ὑπάρχουσά τε καὶ δυναμένη καὶ ἐνεργοῦσα καὶ οὖσά γε μία τρίμορφος. Εἰ τοίνυν ταὐτὸν οὐσία καὶ ὕπαρξις, ἡ δὲ ἁπλῶς οὐσία τὸ τρίτον, πῶς ἂν ἔχοι λόγον ἐπὶ τὸν πατέρα ταύτην μετάγειν; οὐχὶ δὲ καὶ τὸ πατρικὸν ἰδίωμα τοῦ εἶναι ἄλλο αἴτιον εἶναι βούλεται; ἀλλ' οὐ καὶ τὸ (rectius B. et C. ἀλλ' οὐκ αὐτὸ) εἶναι, καθὸ πατρικόν· Οὐκοῦν ὁ πρῶτος πατὴρ καὶ ἁπλῶς πατὴρ, οὐκ ἄλλο τι ὤν, εἶτα πατὴρ, ἀλλὰ μόνον πατὴρ οὐκ ἂν μὲν (A. ad marg. μὴ, ceteri item μὲν) αὐτὸς εἴη, ποῦ δὲ εἰδέναι τοῖς ἄλλοις αἴτιος ἔσται, καὶ πρώτῳ γε τῷ ἁπλῶς ὄντι καὶ ὄντι πρὸ πάντων, ὥστε καὶ ταύτῃ πρὸ πάσης ὑπάρξεως καὶ οὐσίας ὁ πατήρ. Ὁμοίως δὲ καὶ ἡ δύναμις ἡ πατρικὴ, ὅτε οἰστικὴ τῆς οὐσίας οὖσα πρὸ αὐτῆς ἂν εἴη τεταγμένη. Οὐκοῦν τὸ τρίτον ἦν ἡ πατρικὴ ἐνέργεια, ὥστε καὶ ἡ ἐνέργεια πρὸ τῆς οὐσίας, ἅτε οἰστικὴ τῆς οὐσίας καὶ πατρικὴ οὖσα ἐνέργεια. Οὐκ ἄρα τὸ ἡνωμένον ἡ ἁπλῶς οὐσία, εἴπερ ἐστὶ πατρικὴ ἐνέργεια γεννῶσα τὰ ὄντα. ἢ ῥητέον τὴν τρίτην ἀρχὴν ἀναλογεῖν τῆς ἐνεργείας τῆς πρώτης, ὅτι συλλαβοῦσα τὸ ἐνεργεῖν, τὸ δύνασθαι, τὸ πατρικὸν ἰδίωμα, οὐσία γέγονεν ἁπλῶς, ὥστε καθ' ἑαυτὴν μὲν οὐσία ἐστι, πρὸς δὲ τὸν πατέρα, ἐνέργεια λέγεται τοῦ πατρός. δοκεῖ δέ μοι μάλιστα τοῦτον διορίζεσθαι ταῦτα τὸν τρόπον· ἡ ὕπαρξις, ὡς δηλοῖ τὸ ὄνομα, τὴν πρώτην ἀρχὴν δηλοῖ τῆς ὑποστάσεως ἑκάστης, οἷόν τινα θεμέλιον τῆς πάσης ἐποικοδομήσεως· διόπερ καὶ τὴν πρόθεσιν τῆς ἀρχῆς προέταξεν ὁ ὀνομάσας, ὅτι ἠβούλετο δηλοῦν προϋποτιθεμένην ἀρχὴν τοῖς ὁπωςδήποτε εἶναι λεγομένοις, αὕτη δὲ ἐστὶν ἡ πρὸ πάντων ἁπλότης, ἐν ᾗ πᾶσα προςγίνεται σύνθεσις· αὕτη δὲ ἐστὶν τὸ πάντων ἐπέκεινα προϋποκείμενον Ἓν, ὅπερ αἴτιον μὲν πάσης οὐσίας, οὔπω δὲ οὐσία· πᾶσα γὰρ οὐσία σύνθετος, ἐκεῖνο δὲ ἐστι μόνον ἕν, δεῖ δὲ, εἰ μέλλει (μέλλοι B. et C.) σύνθεσίς τις εἶναι, προϋποκεῖσθαι καὶ προϋπάρχειν τὸ ἓν καὶ ἁπλοῦν, ὡς ἄνευ γε τούτου οὐδὲν ἄλλο παρέλθοι εἰς ὑπόστασιν· ὕπαρξις ἄρα πάσης οὐσίας τὸ ἕν, ὥστε καὶ πατρικὴ πάντως ὕπαρξις. Εἰς ταὐτὸν ἄρα ἥκει ἡμῖν ἕν τι καὶ ὕπαρξις καὶ πατήρ· ἐπὶ ταύτῃ δὲ τῇ πρώτῃ ὑποθέσει καὶ ὑπάρξει προςγίνεται (B. et C. προγ.) τις δευτέρα ὑπόθεσις ἡ τῆς ὑπάρξεως καὶ τοῦ ἑνὸς ἐκείνου δύναμις, ἐκτένεια οὖσα ἐκείνου. Ἐπὶ δὲ ταύτης ἡ τρίτη προςγίνεται ἀρχὴ, τὸ τελειότατον συλλαβοῦσα καί παντέλειον εἶδος, καὶ εἰς οὐσίαν ὑπάρξεως (B. et C. ἀντὶ ὑπ.) ἑνωθεῖσα. διὸ καὶ ἐπέστραπται πρὸς τὸν πατέρα ὁ νοῦς, οὖσα αὐτοῦ· καὶ ὡς τὸ (B. et C. τῷ) ἑνὶ καὶ ἡνωμένον, καὶ τῇ ὑπάρξει ἡ οὐσία· ἡ δὲ δύναμις ἐκβέβηκε μὲν ἡ τῆς τοῦ ἑνὸς ἁπλότητος, οὐδὲ εἰς ἕνωσιν περιεγράφη, ἀλλὰ μόνη χύσις καὶ ἀπειρία τοῦ ἑνός. ἡ μὲν οὖν ὕπαρξις ᾗ διαφέρει τῆς οὐσίας, ἐπὶ τοσοῦτον εἰρήσθω.

Corrigenda et Addenda.

Pag. 2, l. 9. post ἀρχὴ pone· — p. 3, l. 7. l. πως ορ., καί τινι l. 19. post λέγειν pone, — p. 4, l. 2. l. ὅτι. l. 4. dele, ante τὰ π. l. penult. pro I l. L. l. ult. pro n. l. m. — p. 5, l. 2. pone. ante ἀφ. l. 3. pone. post λέγ. l. 4 dele colon ante τὰ. l. 10. pone, post ἓν et dele post ἐστὶν. — p. 6. l. 18. pone, ante καί. l. 19. pone, post ἐκμ. l. 20. dele comma post πρῶτον. l. 22. pone, ante οὐχ. l. 24. post πάντων, — p. 7, l. 1. l. ὃ. l. 2. l. ὅτι. — p. 8, l. 1. post ἐπέκεινα pone i. l. 2. dele comma. — p. 8, l. 3. pone, post αἴτιον. l. 4. post ἓν pone. — l. 5. ante ἀσυνγ. pone, l. 12 pone, ante ὡς. l. 14 pone; ante εἴ τις. l. 18. dele comma post οἶδα et συναισθ. l. 21. pone, ante καὶ itemque l. 22. Post ὂν dele, l. 28. l. Multa. — p. 9, l. 3. l. ὁμοταγέσι. l. 9. post μᾶλλον pone, l. 17. Ante πρὸς pone. l. 18. dele comma ante εἰς. l. 19. ante ἄληπτον dele, l. 20. post τῇδε dele comm. et post ἐννοίας. — p. 10, l. 1 pone, post χρεία et dele ante ὥςπερ. l. 4. ante ἀλλ. pone, l. 6. in fine lin. pone, l. 10. ante τὰ δὲ pone, et l. 11 ante οὐδὲ, l. 12. pone, ante καί, — p. 11. 6. ante οὐδὲ prius pone· ante posterius, l. 12 l. ὅτι. l. 16. l. ἀρχαιοπρεπῶς l. 19. ante πόντον pone, l. 31. post Soph. adde pag. 244 Steph. — p. 12, l. 2. post ἡμῖν pone; — l. 6. ante οὐκ ἂν dele comma. — l. 8. post ἓν dele comma. l. 10. Verba: τοῦτο γ. η. π. parentheseos signis includenda. l. 14. l. ὑπονοιῶν et dele comma ante πρὸς et l. 16. ante ἀπὸ. l. 17. scr. πρὸς. l. 18 dele comma in fine versus. l. 29. ante ἀπὸ pone· — p. 14. l. 2. pone, ante πῶς. — p. 15, l. 2. Ante ἀλλ᾽ pone; item l. 3. post ἄγν. l. 8. post εἶναι utrumque pone, l. 14. ante πλὴν pone, l. 19 post αὐτῷ pone· l. 24. ante καθ᾽ pone, l. 28. scr. ἄλλο τι et dele praec. comma. — p. 16, l. 7. post νοητοῦ pone, l. 8. item l. 8 post ἑνὸς. l. 22. l. sic. — p. 17, l. 1. dele comma ante αὐτὸ. l. 4. scr. Οὐκοῦν et dele comma. l. 5. et pone post φύσις l. 5. Ibidem post πάντων et l. 6. post πάντα pone, l. 8. post αὐτοῦ pone; et scribe ὅτι l. 10. post θέσιν dele punctum, l. 13. scr. ὅτι et post ἐστι pone, l. 18 et 19. scr. μηδὲ. l. 23. ante καὶ pone, — p. 18, l. 3 et 9. scr. ὅτι. l. 15. post φησιν pone· item l. 17. ante ὂν et dele comma post δοξάζῃ atque l. 18. repone post μηδαμῶς. l. 19. ante διόπερ pone. — p. 19. l. 2. scr. ὅτι. l. 9. ante οὕτως pone, l. 15. in fine versus pone, l. 16. ante εἴπερ pone, l. 18 ὅτι. l. 24. ante εἰ καὶ pone. — p. 20, l. 2. ante καὶ τὸ pone, l. 4. post ἄγν. pone, l. 6. post χειρ. pone, l. 7. post ψυχῇ pone· l. 8. post πάρεστιν pone· l. 12. in fine dele comma. l. 13. et pone ante καὶ. l. 18. ante διὸ pone· l. 19 ante ἐφαπτ. dele punct. — Pag. 21, l. 2 l. μὲν. l. 14. post ἄγν. pone, l. 22. ante οὐδὲ pone· l. 23. post ἑνὶ dele colon. annot 15. Cod. Mon. ea verba non legit. — p. 22, 13. post μεταβ. pone punctum, et l. 14. post αγν., et l. 15. post εἴδ. pone, itemq. l. 16. post εἰδῶν. l. 21. post λέγεται pone, et l. πλὴν οτι. l. 23. post νῷ dele colon. l. 30. ante μηδὲ pone, — p. 25, l. 1. ἑκασταχοῦ l. 4. l. ἀπαιτήσει. l. 10 οὐδὲ τὸ. l. 11. post αἴτιον pone, l. 13. scr. bis ὅτι et pone, post πολλὰ. l. 16. ante ὅτι pone, item proximis verbis ante οὔτε. l. 21. post πᾶσιν dele comma et repone ante καθ. l. 23. post χεῖρον pone, l. 24. post κρεῖττον pone l. 25. ante ἀλλὰ pone, l. 26. item ante κάτω. — p. 26, l. 3. post ἔφην pone, et post καρτ. pone· l. 19. post δήπου dele comma. — p. 27, l. 3. ante οὔτε prius pone; l. 4. ante οὐδὲ bis pone; l. 6 post τῇδε pone; l. 7. post ζητ. pone. l. 8. post τρόπῳ pone; l. 9. post ἄλλο pone, sensus est: a quo namque singulae quaecque res procedunt, id participant; etenim si nihil aliud, certe hoc, quod sunt, inde adipiscuntur ideoque ad

suam originem adspirant, in eamque, quantum fieri potest revertuntur. l. 13. scr. ὅτι. l. 15. post utrumque τοῦτο pone, item l. 16. l. 23. scr. ἄλλα. l. 25. ante μαλλ. pone, — p. 28, l. 6. post ἀποῤῥ. pone· l. 9. scr. μονὴν, πρ., l. 10. ante εἰδὲ pone. l. 12. post βουλ. pone· l. 15. in fine pone. l. 18. in fine dele comma. l. 19. et pone ante καὶ δ. — p. 29. l. 1. in fine pone, l. 10. dele comma post δεομ. l. 13. et l. 13 post ἀρχῇ et l. 15. post ἀρχήν. l. 18. scr. μεθ' ἑ. l. 19. in fine dele comma. — p. 30. l. 3. ante ἐνδ. dele comma. l. 5. et l. 5 post οὐσία. sed post πρώτη pone; l. 9. post ποιότης pone, l. 20. l. εἴδη et dele notam. Sensus est. Sic eventitia sive formae corpus consummant; qua de re forma alterum substratum et quasi secunda materia vocatur. — p. 31. l. 1. scr. αὐτὸ. l. 3. ante μᾶλλ. pone. l. 6. dele comma ante αὐτῶν. l. 12. in fine ante καὶ pone, — p. 32, l. 10. post μὴ οὖσα pone, l. 12. scr. γεννῶν. l. 18. ante ἡ δὲ pone, l. 19. ante εἴτε prius. l. 25. l. ἀκρ. φυσ. II. 1. — p. 33, l. 7. scr. μεθ'. l. 12. ante ἀλλ' pone, l. 15. post οὐσία dele comma. l. 18. post σῶμα pone, — p. 34, l. 1. In fine pone, et l. 2. post τυχ. — p. 35, l. 1. dele comma post ψυχή. l. 2. in fine pone, l. 12. ante πῃ pone, l. 16. dele comma post ἀμερ. et pone in fine versus l. 18. ante ἐφ' pone, l. 23. post αὐτὴ dele comma l. ult. Arist. ἀκρ. φυσ. 8, 10 et Metaph. Λ c. 7. — p. 38, l. 2. ante ἀφ' pone, l. 8. ante τό τε dele comma. l. 25. Plat. Phileb. p. 23 sqq. Steph. — p. 39, l. 1. ante καὶ pone, l. 5. post ἑκατ. dele comma. l. 7. post ὂν pone, l. 15. ante ὅμως pone· et dele comma post ἐνδ. l. 18. pro ; pone· l. 19. in fine vers. dele comma. l. 20. ante ἀλλ' pone· — p. 40, l. 11 post ἑνὸς p., l. 14. in fine versus dele comma. l. 15, et l. 15 post λέγεται pone. l. 27 dele comma. — p. 41, l. 3. ante ἴδιον pone· item l. 5. ante κατὰ. l. 10. scr. ὃ σεμν. l. 18. ante μᾶλλ. pone. — p. 42, l. 8. dele comme post ὕλη. l. 11. post σῶμα pone. l. 13. post στοιχ. dele comma. — p. 43, l. 4. post εἶδος pone, l. 12. l. κατὰ συμβ l. 16. ante δῆλον pone, — p. 44, l. 20. ante προτ. pone. — p. 45, l. 4. ante ἡ γ. pone; l. 24. ante εἴπερ pone, l. 27. l. ὅτι. — p. 46, l. 6. ante οὐ pone. l. 13. ante ὡς p., et l. 14. ante ἤ, et ante ου pone, l. 22. ante καὶ ἡ pone· — p. 47, l. 16. l. τί. — p. 48, l. 11. l. ὅτι. l. 17. ante ὅταν pone· l. 6. ante ἀλλ' pone, — p. 49, l. 10. ante ἡ μὲν pone, l. 19. ante καὶ αὐτὴ pone, l. 21. post τὸ δὲ dele comma. l. 29. post βῶλος dele comma. — p. 51, l. 4. l. ἡ δὲ. l. 7. ante πολὺ pone· l. 11. in fine dele comma. l. 16. ante ἀλλὰ pone, l. 19. dele comma ante ἀπὸ et l. 23. ante τὸ. — p. 52, l. 3. videtur legendum esse μένον, et in sequentibus: ἀεὶ δὲ δεῖ vel μέλλει μένον. — p. 53, l. 1. scr. ὅλον, l. 10. ante ἓν dele comma et pone post πολλὰ. l. 28. fort. l. οὗπερ ὅ,τι. Quid est, quin Entis usu fruatur? quippe quo, quidquid est, ipso inferius et deterius est. — p. 55, l. 8. ante καὶ ἐν pone, l. 14. scr. μηδὲ l. 20. scr. ἕν. — p. 57, l. 8. post ἄρα dele comma. l. 18. ante τί pone. l. 19. dele comma post γάρ — p. 58, l. 8. scr. Ἔτι δὲ l. 15, ante διὰ pone, et intellige ἔχει vel ἐκφαίνει. — p. 59, l. 1. ante καὶ pone, et insere εἰ ante οἷον. l. 3. scr. μηδὲ. l. 5. ante αὐτὸ pone, l. 10. dele punctum in fine versus. l. 14. scr. μηδὲ, et ante περὶ pone, — p. 60, l. 6. post ἐκείνης dele comma itemque l. 12 post νῦν. l. 27. ante ὡς pone, — p. 61, l. 7. dele comma post πολλ. l. 19. videtur legendum εἰ δὴ καὶ οὗτος τρ. τις ἐστι γν. si etiam ille νόθος λογισμὸς (v. Plat. Tim. p. 52.) pro modo quodam cognitionis habendus est, fortasse per eum etiam illud Unum omnibus ulterius cognoscimus, ut Plato docet. l. 20. ante ὡς pone comma. l. 22. dele comma post οὐσίας. ad not. 6. simplicius

est, ut intelligas *ἐστι*: quum nomen et opinio et scientia ad Ens refertur. — p. 62, l. 20. post *ἑαυτὸν*. pone, — p. 63, l. 3. ante *αὐτὸς* pone, l. 8. ante *καὶ* pone, l. 11 post *ἑνάδων* pone. l. 16. bis scr. *τι*. — p. 64, l. 7. post *ἔτ*. pone, et l. 8 et 9. post *γνωστὸν*, — p. 65, l. 7. post *τὸ δὲ* dele comma. l. 15. pone, ante *ὃ* et l. 16. dele comma post *λόγοι* et l. 17. post *ἓν*. — p. 66, l. 7. fort. leg. *τοῦδ' ἢ ...*. l. 10. post *φωτὶ* pone; l. 11. post *φῶς* dele comma. — p. 67, l. 5. dele comma post *ἕν*. l. 11. ante *ἔτι* pone, l. 19. scr. *τόδε τι*. l. 23. post *ἐπιστρ*. dele comma. l. 27. post *συναφῇ* pone, — p. 68, l. 4. post *τριῶν* pone, iterumque post *ἀληθ*. l. 6. scr. *εἰ δι*.. l. 10. scr. *ὅ τι*. l. 23. post *αὐτὸς* — p. 69, l. 16. l *διαγνῶσ*. l. 19. l. *αὐτοί*. — p. 72, l. 11. ante *πλὴν* pone, l. 19. scr. *τὸ γὰρ* et dele comma post *ἕν*. — p. 75, l. 4. l. *ὃ μὴ*. l. 14. dele comma ante *τελευτ*. — p. 77, l. 3. dele colon post *ἄγνωστ*. l. 26. dele comma post *ἐστὶ*. — p 78, l. 9. post *γνωστ*. pone, et l. 12. ante *καὶ*. l. 18. ante *καὶ διὰ* pone· l. 29. ante *τὸ δὲ* pone· — p. 79, l. 18. scr. *ἢ* et dele comma. l. 19. post *προφ*. et pone post *ἐκεῖνο*. l. 27. scr. *συναιροῦσα*. — p. 80, l. 9. post *ὅτι πάντα* pone, et post *ἐπίσης πάντα*; l. 12. post *ἐνιαῖον* pone· — p. 84, l. 11. ante *μᾶλλον* et *τὸ δὲ* pone· — p. 98, l. 18. l. *ἐστι*. — p. 99, l. 15. l. *παντοίους*. l. 24. post *οὐδαμῶς* pone. l. 28. post *ὕλη* dele comma. — p. 118, l. 9. in fine dele punctum. l. 26. dele *ἐπὶ*. — p. 119, l. 6. ante *καλῶς* pone, l. 13 dele comma post *ἀτιμ*. — p. 120, l. 1. dele punctum et pone comma. — p. 128. l. 2. pone, post *ἐφ*. et *ἠνωμ*. et *σχέσις* l. 24. pone, post *μικτὸν*. — p. 147, l. 21. *Ἔπειτα — ὠεόν*. — p. 148. l. 22. post *ἓν* dele comma. — p. 149. l. 15. scr. *ὁμωνυμων*. — p. 153. l. 7. ante *ἀλλ'* pone, — p. 157. l. 2. f. l. *λεγόμενον*. — l. 10. f. l. *ἀναντιθ*. — p. 159. l. 27. f. l. *συγκατείληφε*. — p. 160. l. 20. *ἐοίκοι*. — l. 21. *ὁλοτελής*. — p. 163. l. 25. scr. *παρονομάζεται*. — p. 164. l. 15. f. l. *ἐστι*. — p. 165. l. 27. scr. *ὃ*. — p. 167. l. 29. *τήνδε*. — p. 170. l. 10. scr. *τοιούτου*. — p. 173. l. 7. post *ὑπόστασιν* pone, — p. 176. l. 3. ante *ὅλως* pone; — p. 178. l. 8. ante *τὸ* et post *πάσχειν* pone, itemque. l. 14. ante *τί* et post *εἴη*. — p. 179. l. 5. ante *ὅλον* p. (et post *ενεργεια* p.) — l. 7. l. *τι*. — p. 179. l. 15. f. l. *ταὐτὸ*. l. 20. pone ; — p. 182. l. 4. post *ἔννοιαν* pone, post *προχειρ*. dele. l. 12. post *τις* p. , l. 23. f. l. *λέγω*. — p. 183. l. 14. pone, ante et post *ὄντι*, atque ante *ἀλλ'*. — p. 185. l. 12. ante *ὡς* p. , itemque. l. 14. ante *ὃ* p. , — p. 187. l. 6. dele , ante *ἤ*. l. 9. scr. *τί* et. l. 10. pone ; post *ἠνωμ*. l. 14. ante *ὅ τι* p. , — p. 191. l. 1. scr. *ἢ*. l. 17. vocc. *ἐνιότε* usque *φιλόσοφοι* ( ) incl. — p. 193. l. 8. dele , post *νοητῷ* et pone post *γν*. — p. 200 l. 21. scr. *ποιεῖ*. — p. 202 l. 13. ante *ἀλλὰ* pone · l. 17. post *εἶδος* dele, — p. 204. l. penult. l. *τινα* pro *ἄλλα*. — p. 207. l. 2. scr. *χάρα*. l. 15. loco ; pone . — p. 210. l. 9. scr. *τὸ*. — p. 211. l. 6. scr. *ἀλλ' ἄτοπον*, — l. 16. scr. *μονή τε*. — p. 212. l. 11. *ἑαυτὸ*. — p. 220. l. 27. scr. *ᾖ*. — p. 221. l. pen. *ἐστίν πως*, — p. 224. l. 4. ante *εἴπερ* pone , l. 12. *αὐτός τε*. — p. 226. l. 4. scr. *οἷόν τε*. l. 21. post *ἐστιν* et *παραδηλοῖ* pone , — p. 227. l. 13. *ὅ τε*. l. 24. *οἷόν τε*. — p. 235. l. 18. scr. *τῇδε*. — p. 237. l. 4. post *νῷ* pone , l. 5. *γάρ*. l. 14. *ἑαυτὸν*. — p. 239. l. 7. *ἐνέργειά τι* (f. *τις*). — p. 243. l. 15. *μονή*. — p. 249. l. 19. *ἔν τινι*. — p. 253. l. 5 *ζωή τις*. l. 14. *τὴν*. — p. 263. l. ult. *ἐκείνου*. — p. 264. l. 13. ante *οὐ* pone , l. 18. *ἔστι*. — p. 266. l. 1. *ἔτι*. — p. 267. l. 22. *τὰ δὲ*. — p. 269. l. 30. *τὸ ἓν*. — p. 273. l. 28. *ἐκεῖνό γε*. — p. 281. l. ult. *ἑνός*. — p. 287. l. 21. *ἑνὸς*. l. 31. post *ὅτι* pone , — p. 292. l. 3. *Διὰ τί*. — p. 293. l. 19. *προειληφέναι τινὰ*. l. 20. *ἄλλο τι*. — p. 302. l. 4. *ὅτι*. — p. 308. l. 28. *νῷ*. — p. 309. l. 6. post *ὑποστησ*. pone ; — p. 314. l. penult. *ἠξιώσθω*. — p. 315. l. 17. post *ψυχαὶ* pone , et. l. 18. *οὐσία τις*. — p. 317. l. 14. *ἀλλὰ καὶ νῷ*. — p. 318. l. 5. f. l. *τὴν ἐν*. — p. 321. l. 19. *μηδὲ*. — p. 323. l. 7. *οὔτε*. — p. 327. l. 22. pone , post *λόγον* et dele post *εἶναι*. — p. 341. l. 28. ante *εἰς* dele , et pone ante *μηδὲν*.